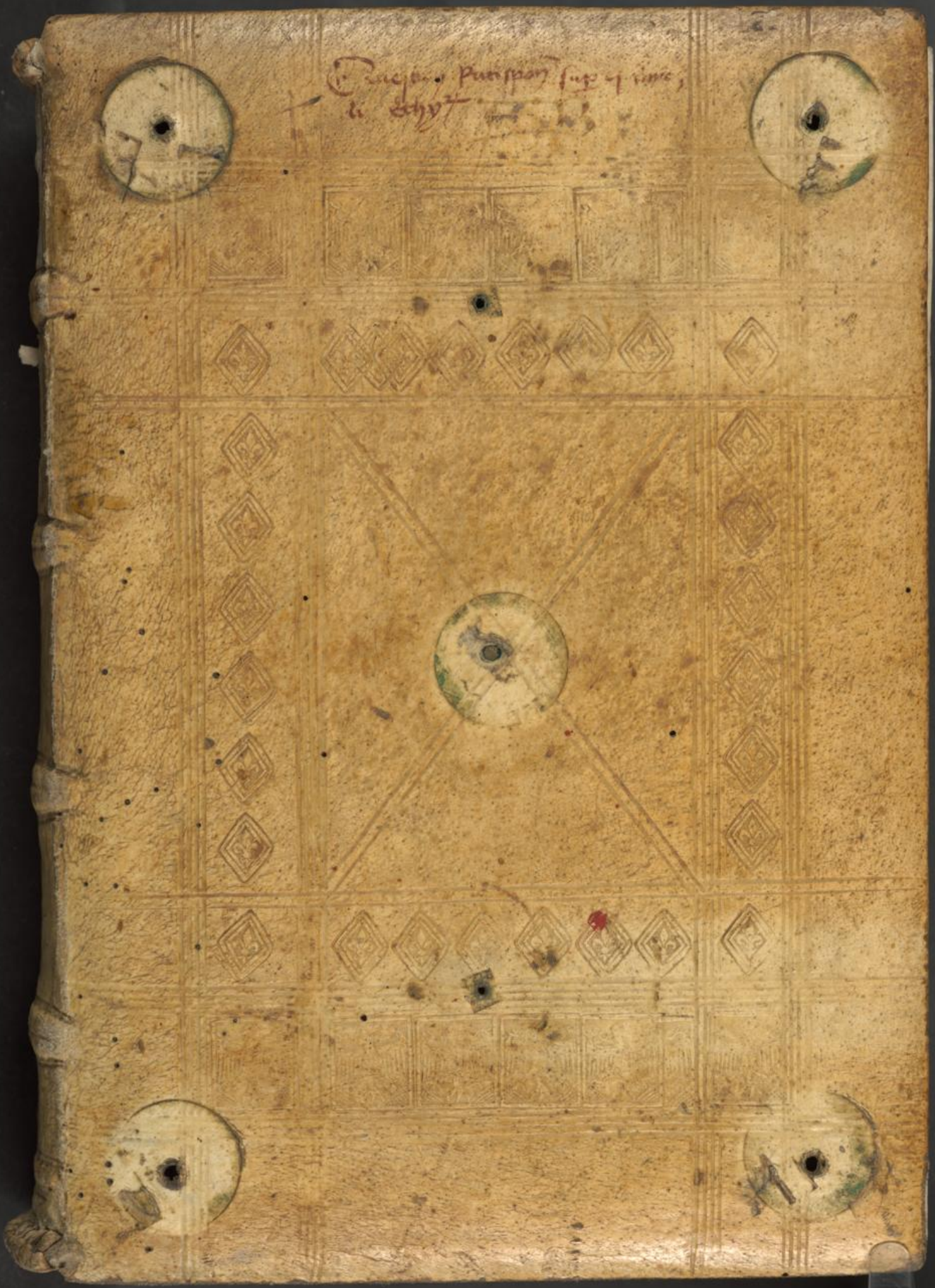

Hs. 623.

Hs. 623

Tituli questionum in hoc volumine contentorum

1 Utrum de virtutibus moralibus sit scientia
2 Secundum scientia moralis quae de virtutibus intermittit sit practica aut speculativa
3 Utrum quod felicitabilis sit finis scientiae moralis

Circa tertium primum

4 Homine et quod sua appetitus
5 Desiderium actus humani ordinetur in aliquem finem ultimum
6 Appetitus intentio pulchrae sit de primo bono
7 Bona moralia sint utilia iucundis et passionibus animabus

Circa tractatum

8 Felicitas humana consistat in aliquo bono exteriori
9 Felicitas humana consistat in voluptatibus et bono corporis
10 Felicitas humana consistit in virtute ut operatione secundum virtutem
11 Si virtutes et actus distinguantur actus virtutis sit profunda
12 Felicitas humana consistat in aliquo bono separato
13 Eligibile propter se sit melius et perfectius propter eligibile propter se et propter alium
14 Felicitas humana sit quaedam sufficientissima
15 Delectationum mixtorum sunt quae
16 Ad felicitatem requiritur usus virtutis delectationum bonorum exteriorum habundantia et
17 Felicitas adveniat hominibus per fortunam
18 Homo possit dici vere felix in hac vita
19 Virtutes morales sint permanentes et dispositiones
20 Felicitas humana sit divinum habitulum

Circa secundum librum ethicorum

21 Appetitus sensitivus adunatus rationi
22 Virtutes morales subiectae sint in voluntate ut appetitus sensitivus

Circa secundum librum ethicorum

1 Virtutes morales insint per doctrinam. a natura. ut per consuetudinem
2 Aliquid naturaliter existens possit aliter assuefieri
3 Virtus generatur ex operibus
4 Virtus generatur ex operibus secundum rationem quae mensurat
5 Operationes praecedentes et sequentes virtutem sint eiusdem speciei
6 Virtus moralis possit generari non abiiciendo operibus
7 Ex unica operatione possit generari virtus
8 Virtus moralis possit augeri ut minus
9 Virtus moralis sit circa delectationes et tristitias
10 Virtutes morales sint impassibiles
11 Duplex eligibilis in bonis generis et delectabile et fugibilis in malis
12 Difficilius sit voluptatibus resistere quam ira
13 Ars et virtus propter fiat circa difficilia
14 Virtus sit habitus
15 Virtus consistat in medio
16 Virtus consistat in medio quoad rem et quoad nos
17 Vitia extrema plus opponantur ad invicem quam virtutibus
18 Documenta per ad hominem de mensuris sint bona

Circa tertium secundum

1 Voluntas humana certis diebus cedimus sapientiae possit quasi deliberari
2 Nos humana sit sue voluntatis non productus
3 Actus nostri et non nostri procedat a nobis quae ipse producimus
4 Propter bonum maius et minus magnitudinis voluntas potest velle minus
5 Voluntas possit velle quod est per iudicium rationis
6 Voluntas mentis aliquis potest aliquid
7 Ad omnes res operandum nolentes sint involuntarie
8 Operationes fiunt per metum
9 Operationes factae per ignorantiam
10 Operationes fiunt per iram et concupiscentiam
11 Homo possit peccare moraliter
12 Operationes humanae sint bonae ut malae exteriores
13 Electio sit finis est eorum quae sunt ad finem
14 Electio et consultabile sit idem
14 Consilium sit quod consultatum

29

1

39

16 Fortitudo sit virtus moralis
17 Fortis sit bona virtus
18 Fortis magis dicitur eligere mori quam turpiter fugere
19 Fortitudo sit virtus cardinalis
20 Fortis sit potens contra pericula mortis in bello
21 Fortis sit medium inter timorem et audaciam
22 Actus fortitudinis prior sit in aggredendo ut expectando
23 Mirum quod fornicatio similitudinem fortitudinis politicae magis assimilatur ad fortitudinem
24 Cur fortis in quolibet actu fortitudinis delectetur

Fortitudo

Temperantia

25 Temperantia sit virtus moralis
26 Insensibilitas sit virtus
27 Temperantia sit circa delectationem gustus et tactus
28 Temperantia sit una virtus in specie
29 Mirum quod in temperantia non possit esse pars
Virginitas
30 Virginitas sit virtus
31 Intemperantia sit peius vitium quam timiditas

Temperantia

Tertius liber

1 Vitia libertatis sint virtutes
2 Dare et accipere quomodo et cui custodiendum sit actus liberalitatis
3 Prodigalitas sit vitium liberalitati oppositum
4 Illiberalitas sit peius vitium quam prodigalitas
5 Usura sit deteriorum quam esset si non a lege prohibita esset

Libertas

6 Magnificus sit virtus moralis
7 Pusillanimitas et banausia sit vitium
8 Inertia sit hominum circa honorem
9 Si magnitudo honoris magis sit appetenda quam contemnenda

Magnificus

10 Magnanimitas sit virtus
11 Pusillanimitas sit vitium peius quam superbia

Magnanimitas

12 Mansuetudo sit virtus
13 Mansuetudo non inclinatur ad irascibile sed melior inclinatur ad irascibile

Mansuetudo

14 Affabilitas quomodo potest per accidens esse virtus
15 Vitium sit virtus moralis

Affabilitas

16 Modi medendi sit pars

Virtus

17 Eutrapelia sit virtus

Eutrapelia

Quartus liber

1 Iustitia sit passionum moderatrix

Iustitia

2 Iustitia dicitur quomodo potest esse bona
3 Virtus sit circa quod ut omnis totum
4 Iustitia legalis virtus sit ab aliis virtutibus specie distincta
5 Per iustitiam legalem non sit omnis virtuosus
6 Iustitia sit pulchrissima virtutum
7 Iustitia commutativa et distributiva sunt duae species
8 Iustitia prima sunt omnes et distinguitur ab aliis opere ut passione
9 Mechanicae quomodo lucra sint magis amara quam luxuriosis
10 Iustum sit medium damni et lucri
11 Eodem modo sint medii in iustitia distributiva et commutativa
12 Opus iustum sit medium inter iniustum facere et iniustum pati
13 Iustum sit medium duarum malitiarum extremarum
14 Iustum sit idem quod esse extra passionem
15 Ordinata omnium bitia sunt una mensura mensurata
16 Indigentia humana sit mensura omnium bonorum
17 Nummus sit iniustum ad mensurandum omnia
18 Iuste politicum sit aliud a iure domestico uxoris et prolis
19 Sit aliquid iustum naturale
20 Iustum politicum bifariam dividatur in iustum naturale et legale
21 Novum iustum bifariam dividatur in novum ex ignorantia et ex passione et ex
22 Ordo iustificans sit iustum
23 Aliquis patiatur iniustum volens
24 Iudex corrumpitur gravius peccat quam corrumpens dum male iudicat
25 Difficilius sit esse iustum quam bonum medium
26 Epikeya sit virtus moralis
27 Epikeya sit directio uniuscuiusque iuris naturalis et positivi legalis
28 Obligatur aliquis subditus facere iniustum
29 Iniustum facere sit peius quam iniustum pati

Epikeya

Liber Bibl. [illegible]

Incipit primus ethicorum quesitus primo de virtutibus moralibus sic

Circa primum ethicorum quesitus primo de virtutibus moralibus sic

Circa ar. primo q. non de causis virtutum moralium non potest esse scientia. Et ar. primo q. non de causis virtutum moralium non potest esse scientia. i. nec de virtutibus. cum quia quelibet res cognita nata est per suas causas primo physicorum 2. primo physicorum. sed ante probatur. quia ergo virtutum morum sit actus humanus secundo hujus. nunc. isti non sunt sibiloquos. primo. q. actus secundum operationes sunt circa singulares. primo hujus metha. nunc de singularibus non est scientia primo posterioris. Secundo. q. actus humani sunt quidam quidem ut notum est. nunc de quidam quidem non est scientia primo posterioris. Tertio quia ex actibus humanis non potest haberi aliquis vel primum. i. ordinem ad virtutem et ex eis etiam ex causis non potest haberi scientia de virtutibus quia est materialis. sed a. probatur quia actus dicuntur hic et nunc esse virtuosi. qui. i. alio vel aliis ad vel alibi erunt virtuosi. Ad primum ergo ar. virtutes morales nec sunt nec fiunt ut dicuntur. i. de eis non est scientia. tunc quia quia sunt de causibus et corruptibilibus non est scientia. quia nec sunt nec fiunt ut dicuntur ut patet 2. physicorum. ans patet quia virtus est dicta paucorum. quia habitus ut dicitur sunt malum ut dicitur expiedo. et habet 2. cheph.

Ad ar. sic. ad virtutes morales sunt partes moralis. et de ipsis non est scientia. tunc quia ordinatur ad hoc ut non sit ea quae per ipsam studet. sed ad et phi 2. habent. quia ad virtutes sunt partes vel nil dicit. Quare dicit illum non esse scientia quia nihil sunt. vel si sit fiunt sed non. sed virtutes morales sunt habitus. et phi 2. probat quia dicit non dicere non esse scientia. i. patet quia omnes actus humani dependent ex aliquo. i. pro questione appetitus rationis ut dicit phi. i. de moribus alium ergo ad quem ad aliquos dirigendo pertinet quid bonum et quid malum quia sit depravata ad optimum sicut huiusmodi et voluntas quia ad appetitum pertinet eligere bonum et fugere malum. et exercitio operis perficitur membra exercitata. i. vel in est potentia virtutum morali. vel sit potest fiunt potest ad habendum habitum dispositus actibus. i. Secundo notandum quia est de virtutibus moralibus et prudentia. i. non est scientia quia prudentia et scientia sunt habitus. Ergo habitus et patet quia et habitus cum quia studium prudentiam quid quo sit agendum ad bene vivendum et feliciter et agibilia et quo sit abstinendum. nunc de eisdem est notitia de virtutibus moralibus pertinet ethicis educatis.

Dupliciter de metre physicorum hic. Circa finem ubi dicit sic. sit felicitas et opus cum virtute perfecta. de virtute strictiori est. Sed quia in hoc libro ethicis tractatur non strictiori de virtutibus moralibus

Et est quodlibet doctorum
2 diuersi diuersis ritibus
de virtutibus moribus edicere
quod nihil est nisi de ipsis est
scriptum et quod ut apparet de vera
In 1a donec esset duo ar-
bores videbitur de quod diuersae
sunt mores. 1o Respicit ad quod
ar p.
Duo ad primum arbores est
ponendum quod mores philosophorum
ab his partibus scilicet 2
amicitia quae sed distinguitur
vnde sicut 2 aliis stylis quae
sunt alteris ut 2 philosophia ma-
chetica 2 methica nam rectis
directis 2 aqua 2 amicitia
aqua modum sciendi ipsi ad-
ministrant sicut 2 loyca sit
in partibus sicut moribus quae
morte vitam detinet 2 alia
pars modum docendi illi sub-
ministrat prima pars 2 principalis
mores sicut docentis bene
vitae ad salutem 2 reducuntur
duplex ethicorum 2 oeconomicorum politi-
corum. 2a vero pars amicitiae
2 sed distinguitur quod primum modum
docendi affirmat 2 tradit dialec-
tica 2 poetae vel sicut
dictorum dulcorum luxorum et et
sic dicitur non loyca sunt
ne mores philosophia sunt
loyca mores. Et tunc sed
dicit duo quae moralis philo-
sophia habet loyca plaga alia
sicut ut arbores. Et cuiusque solu-
dine adducendo pro quia ea quae
ordinantur ne dicitur duo sicut
sed quae sed quibus duo sic
partes apparet non sunt naturae
aliquare iudicium rotis 2 de-
hyis consideratur sicut sicut
et alie artes. Alia sed de
quibus dicit passiones apparet
natura sunt dispositae iudi-
cemus de quo pro 2 choi-
ce non cadit videre amicitiae
2 odiciis nisi iratus et
magnitudine hinitibus. Et quod colli-
2o quod dicitur ne nisi redundat
do duplex indigis loyca. Ita
quod sunt modum ducendi
didaz vestre 2 ista loyca
uel dyacta sunt dicta. Alia
quod modum quo sit diuda
res iudicium apparet sicut affirma-
uel disponit ut non dicat dictum
ad 2 sed 2 simplex proprie loy
gidal est odibus sunt quibus
vitas ducuntur. 1a vero
philosophia est moralis philosophia. quae
tractat de passionibus affi-
ciuntur 2 dilinabus quae appe-
tunt quam vim indicium a donec
simplex 2 hic est loy mores
Respicit ne ipsa dicitur sed quod
exhibit est ipsa appetitus
Et nota quod loyca mores 2 his
partibus. Vade rethorica alia
poetria. Rethorica clara sen-
centia dissidat 2 vitiis diuis
sua philosophia sed recentes. Poe-
tria vero sententia breuis
2 delectabilis obstinere nitit
per verborum tradunt ut me-
triscatur uel aequo alio
tali motu. 2 habet prima
pars 3 libros 1a aut
duos Et est sciendum
quod principalis philosophia moralis
diuisa in tres partes
instruit hominem sicut

et dorz nob quo vnad pho
neste ꝗ que cudꝫ ꝯdum
vel statu siue m ggg de
domestica siue ciuili seu
polli ca vnde ipa dat pnd
cipia pma 2 vlia morad
2 tradat 2 virtutes ꝗ quas
oz hoiem hoeste vnde di
stinguit explicat 2 ptractat
et ia pb dicit ethica siue
moastica 2 tradit m terz
libr ethicorꝫ quob pmaib
hemus ¶ a pars dstruit
hodem 2m q est pb dde
stice qnt Naz suto ex li
bris ethicorꝫ q hoies
vuat ꝗ virtes 2 tedat
ad hidana felicte adipi
scendaz pro ut pnt 2 stang
eorꝫ pmutat n log modꝫ
vuendi i domestica qd te
mlcas exigit drias spedes
quo ad diuersas ptes dog
aliq end oz opari secud
q non detent prezfadias
aliq detent pntes que
non detent filios 2 adq
vird que no detet mlicie
sir ꝗ dicitez domorꝫ aliq
detet vnd domud q non
tetet alia ꝗ ergo 2a pb
dorz distdre qd agnd et
quo vuad ꝗ exigeriam
nre domꝰ uel officij d ca
nb qdss. et tradit m libo
ycorꝫ arꝫ lis qu ghet
duos libros partialis
¶ a pars phie moralis
dstruit hodem ꝗ qd pb
cuitꝫ uel polli te gtinꝫ
nia sic dicitꝫ domibz dsse
debent opatednes 2 ciuiz

diuisis partibz eiusdem dom
tradiuersis polli ib. 2 gua
tibus 2 diuisis partibz eiusd
police alr 2 ali op andide
2 viudd que oia het 3a
pars dte pestituta 2 dicit
polica que tradit i 8 libr
polit arꝫ li. Hc quibz pz
q ycorꝫ pstituit ethicaz
et qd'amo subaltna eide
polica vero pstit ycorꝫ et
ethica 2 ciuiz qd'amo sub
altna virisqꝫ 2 hc de pmo ar lo
¶ Duo ad 2m ar lis e po ar. 2!
nod q sic hc ex 20 pgꝫ dp
est stia vna est diffinia
que habet de spiritu tmi
no diffinit p diffoz. Alia
demonstra q habet dme te
de gne qxi p dcoz exa st
nia ta de se ¶ Ideo nod q
stia ca dicit m sua accep ee
large 2 sic pie st extende
ad omnc hdtum dtellitus
ꝗ supa dcm arte prudentia
et stiam stricte accepta et
pcipue ad hdtus ppnu
deducibilium ex alys cadqua
ex pdicpys uel ex nctys
ul ad mig uel dplurib vel
sim hꝫ habuꝫ sint practica
sed spe m Alio stricte capt
p uel ab alys habitibz m
ectq dr 2 tunc est habitus
spedus ppm demita uel
dcm lis de rebus dquadra
moles sue ul mesuralis
2 sic capit Go huius de quo
plenius videbit ibidem ¶ Ho
nondu q licz que de rebus
dicta esse stia sitz de gone
te timino eius et de re per
tim sicu tamen quia virtes

modales sunt tres dispute
conclusiones 2 dnudos
earum questio dz dtelligi
virtud de rebus q sit virtus
morales sic stia. Quo nod
2 suppo q virtus diffinitus
est dispositio sublimis. vm vo
diffinit sic virtus est que
habetem psicu 2 opg cig
bonum reddit 2 est diffinitio
virtus moralis. Dumo
nod 2 sup q virtus etiam
hz detiatas cas 2 ppias 7
dendras passiones. causas
hz rone distinguente me bo
2 malu volunte eligentez
bonu 2 refuiate malu et
assuefat oz in operibus
bonis sicut illa clarz volunt
2 id judicium intellectus. passio
nes hz s. de ira dissimilia
de moda uid pdo 2c. Ista
sic pmissis est pa 9o ia
q de virtutibus moralibus
2 stia ppissime dicta ia
diffdua q dmoua p goc
qr de qlibz re mudi est hg
stia i 9o vera tza qr virtus
moles st q reb ut b 2a3
qr nl stia est de oibz rebz
2 sir metha ia. Verum 2 q
magis est de mte quentis
an de virtutibus moralibus sic
aliq spel 2 ppria stia ab
alys dtn q dicu mol
Deo est q za de oibz virtu
moralibus est stia spel diffi
mua pz qr ieq virtus est di
simil ut dt sm nole 2 ie
sic omes virtutes moles
ut nem est i 9o va
sic ista notia que 2 de vir
tutibus moralibus m li 2 ethi

et alys moribus tradita no
2 stia tado stiam ppric put
dz q alios titulos
pz qr hg notia 2 pic tauzbt
m sti goc i no est stia 9o
qr sic 2 notia ppria. Tertio
qr sic vtus 2 6o hg notia est
prudentia ul pars eius no
erit stia ppric tado stia
9o hg notia de virtutibus moli
bz m li 2 moribus tradita 2
stia ladge tado stiaz stz p
ut etia st extra tad pdeaz
p 9o qr ia notia 2 stia ut
sic qr hz qda mea 2 ex
ma quibz opoet pe deno
sic 2 d ia notia vtum
moralium 9o va tz 9a
a pzex pa pqz 2 b pz qr
hz diffimodos ut pz ex
qe no li q sit apta mea
m denoe 2o pqz. Item
hz causas ut dictu 2 m
9o no li 2 sir hz pdonos
de sbt de les ut dcm est
m cod mo p cas pe pdo
denn de sbiecto qe qaz
mulcas varias goes et
moribus pidys m li 2 ethi
deducit ut pzbit per dei
gia m pressu i 7 Tertio
9o q hg mol stia d oz
ad fine debitu hod adpti
ipi hod inlitum vtil est 7
pficua pte qr 9go finis ulti
mi suc felicit sl adpusti
dcat est mlticz utilis et
pficua si hg 9go pstat
stia q est de virtutibus moribus
i 7 pz sila qr sic singu
tadus male singulaz ad me
tad q no videt uel qs stetet

ita ignorat finem male potest
mippsi actus suos dirigere
2 ppter p dr dl'a q ad vitam
qpo eius magis hi dendum
2 b az qr felicitas dse ul' est
virtus uel opo p vtr vnd
cust' pp huius qr vtr ad dispo
felicit' cpsup' est fiet vtrq
diffio felicit' mase' nbi di-
cdb de vtute Ronfs' illiq
sid est vtil' 2 pficua ad a-
dipiscendu finem qd' e pfectum
2 directissimum hoies tam m
se qua'm orne ad alter vel
p vtes moles sp hg' i tf
a-pz qn e pole ho' ee p sum
et ad felicit' ee tende si no
h' at rtinem se po p sb.
iecoz vtiu dsiderioz / ad ira
conem / 2 ad alem p mu
tuu 2 alem gicaos. p bor
dno qrere pzbt [illegible] dicedus
hc de 20 ar lo Ad rones
ad pmz ne as ad poz pa 2
q luz actu hidani singu
ex stat 2 fiant pnt tam
ab int' vli. 2 phedi 2 p
gns p ppocs ulcs sil'es
sig ficari 2 hom' qce q stra
rio est sm rud bere q fele
no cce mgns stuz de vtu-
tibz molibz dqn / est pcd'a
ce de ppoibz sm rtibz cum
gocs simi p dencial' sigt
sme ppocs sm tes ut pga
vib' 2 tuc ad. p pio pq / di
cetur q loq' de stia ppie
dra Ad 2a poz dr q luz
actus hidani sic qtm tes
m se ul' m orne ad hoz
ab te supad sic tn tendere
m orne ad suas causas

semp end ul' ut d pluribz actu
virtuosi a virtute procedunt
2 vitiosi a vitio 2 sic p cales
r-ctuz de eis pnt fori ppo-
sicoes natie 2 den uc sil'es
Ad 3a pbaoz n' as et ad p'oz 2
q luz ab actu p eius ee az
d sto non possit ut ule pnt
ggsn q est virtuosus uel vi-
ciosus por en hoc q gpiosi
de adu rrte rdnu q sono aut
ecta de actu dcis 2 dcd tis
dcd yo ccid to de illo n ule
pnm hu pt s. q oes tal' actu
s. rrte rdni q sono e virtu-
sus 2 oes dissono vitiosus
rcs Ad pa pnle ne ante
et ad pbacdz 2 q stra mol'
no est de hoc q est hoies
ee bonos qr hoc ut d pauco
ribz bere est p est de ho q
est hoiem asuefaciere se
m bonis opibz bo fy 2 vi-
tuosu 2 ip p vtute acq oz
pnte obiecto bn 2 dcl ad r
opazi ho n no est d paucibz
p ut semp 2 ita de mlis dyo
Ad 3a pnle n as ad aute
phi dr q no voluit q ab te
stur vtus nich ul' pazt vtz
yo cet hg stre stus nobil'
p fao et p fuor q speculao
de mdcrabiz ul de p lapis
de alibz ul' q spec geo' uel
azsmetre cta omd acde
p ia stiaz exclusa eo q i ca
hdtus 2 d pones aie rol'
q nobior res e d mudo pq
dcd 2 dcias d stat 2 pe
rfectur. Bz vule. p q p
rem ad felicte adipisten-
daz solu stre vtes 2 no
opazi pazd ul' nich p dest
2 hoc est bezd qr finalis

4

beatitudo hominis non adipiscitur
nisi operando. Unde non est ut
de virtutibus speciali adhuc in
multo nobilior et meior est
virtute opus. Ad iam nunc bor
ad obiectum tertium quomodo actus
humani dependent ab istis habitibus
sunt igitur appetitus et organum
et quare ab istis fit bona opera
andum quidem virtutes cambien
quare appetitus sunt nunquam sepe fortitudo
deficiat dicitur enim quod recta
ratio dictat utrum de fide possit habere quod
dicitur multum difficile credibile
et difficilius est quod dictamen
rationis operari nisi per operationes
bonas iam validius acquisitum
habitus virtuosus modo
rationis appetitus sensitivus et delinitas
tunc ad praeter rationem. Ad 10 hoc
dicitur quod cepatur et possidantur unde
non est deliberatio multum habitus autem
non caudit et stricta operatio stricta
est sicut ait quare oportet ponere virtutem
molem quod ratio hiccha pertinet
ad quare. Ad 4 dicitur quod per
gonem patet non quia est stricta appe
cando stricta. Ita hoc dum et oportet
de cetera ad hoc tum stat quia sic
stricta large cando stricta. Ad tertio
patet ordo et rationes sicut per quod
quia et propter hoc de gone

Circa secundum moralis stricta quae de virtutibus tractantur

sic stricta practica vel speculativa.
Et arguitur quod sic speculativa. Sicut
molestia est stricta et est stricta
speculativa tertia quia finis speculationis
est veritas et stricta principia
vero operationes methaphisice et
ab primis et morales stricta practica

diffidunt et demonstrationes ut in
est modo diffinito et demonstrationes
faciunt stricta per primum et 20

Confirmatur stricta quae non
nobis agere et operari non est
practica sed speculativa modo stricta
habitus tertia et a rationes
manifesta et b primi quia molestia
est stricta praedicta per propositiones
ulteriores modo vel stricta nichil moz
ad opus. Unde 30 de alia dicitur
ait quod pertinet existimatio ut in
moz. non quae vlis. Secundo
molestia stricta est de virtutibus sed
stricta de virtutibus non est practica
in nec molestia stricta ga et ito et a
sillogismo ex practicis quoque sed b detur
quia si de virtutibus esset stricta practica
de virtutibus vel hoc esset ex eo
quod virtutes ex actibus habentur
gnata vel quia quia et pertinent
actum habendum sed per nunquam
corpus stricta de virtutibus et practica
quia primis et a sicut sufficit. Hoc quia
vi esse alia ita sed b de non
end propter primum quia tunc omnis
stricta quae esset de decretibus
actibus et directibus esset practica
quod et fundamentum methaphisica et quia primis
quia ex utrisque et ceteris gnata
habitus et nobis nec practica
et in quia alias stricta non esset
practica fortius primis et sed quia non
stricta est de deo et substantia quia sed
prima operum hominis sed virtutum
Ad 2 a stricta quae et principia
et maxime architectonica non et
practica sed molestia est habitus et
et a primis quia propter potest speculativa stricta
et principia practica phisica methaphisica et
et sexto eiusdem et b primis propter
huius ratio et 20 dicit Gidebrit et
autem utraque principia me

et maxime architectonice ce
2 subdit causas dicens qd
enim debitum est de ultra hy
2 quales vnusq; p addisce
2 vsq; quo h precordiar
h ille i. t. Opposita ar. p.
q. p. 6 o mechanice solu pot
3 6 stias spēuas s. mecha-
ni cas phi cā 2 marche cas
quas na ē stia molis i. ro
sic finis molis stie nō est
ogo ß acto 2 opao i. d. p. ca
tz a ex 2o mechanice v. pub
2 ad pz pro h9 dic q. h
stia nō est ī explōnis g
nd n. uo stias qd d. vez
strutam ß ut bōi fiamq
In qone ia ezut 3b ar. 4
In p.mo videbi. de d. one
stie pcte 2 speue. In sod.
qsico 2 m.3o videbi. spe. r
an mol' stia sic sedulus
uel ulxera Duo ad p.
mu est p.o nōnd q. spe o
ad stia d. speua pt sic de
stribi Speo est opacto
medtq ad nd opoz r. obi
agile ul' facti l' ordqua
sine nāli ordiata et est
obiectu agile circa quod
est elato prudencie 12 facti
bile circa qd' ē opd actus
quo aut ista dicunt pzbit
p dei gratiam 6 h9 Dicit 2
non r. nāli ordinata nas
2 si medi vtēb ipa phia
nāli ordder cas ad opq
hoc tn nō est ß nas dlu q
stie ß mgntu est pnap
medine ipse enī medicq
vt sic extendit cā vlē suū
ppriū finē ulē Vez d q ssp
qnq lazyg acti puc qlibz opo
vel ōsidero stie atibus ul' p.
dentie dic. speo Ytez qnq
stricnq p vlciata dei gratia
ōe seu qgonc mq ōsistic
sōrlter felic hūano ß qr
ab itl stia aliq non d. speua
ideo caleb accepcob nō aut d.
oppositio Ro nod q. p.xrib
a qua stia 2 p.ca pt et de stibi
pinx est opao ab hōie ulxre
producta circa obiectu agile
ul' factile. Vez q. ß Eust
po h9 p.xrib etia alias hz
accepcoeb. vn voo. opo poe
ulē vel ūlis aliō 2 opacto
poe ōgnostice mq ōgsua
est sue sic ulxra sli nō 3oo
stic me 2 ß clazz hq opo iō
opo votl clita p deliba oz p.
uaz ul' dpata stqnb eleone
puia it obm agile Gz qr
iazp accō aliq st nimis gl
et 3a mmib spe l' iō d' ipsis
nō est mlicz ad ppositu Ro
nod q. stia p.ca 2 stia speua
dic dnr voo ex parte sib
sic p tangit sō mechice d.
theoce finis est vezuas
i. speue stie finis ē qg o.
vez t. non dic ad opq ß
sua nas ordiata. p.c it vero
opq i. opo clita ul' dpa it
aliqd agile ul' facti le ß na
tura stie. 2 dicit 7 gor q. fi
nis speue. est stie tm opace
aut opub. Consile he 3o d.
aia vbi 2 q. i ēdcto p.tq dic
a speue. finē Ro oo dnr stie
p.ca 2 speua ex obiecto. qr
speua suū obiectū ōsidat
puc d. a na. 2 nō m ozne ad
opoz volū tl libe it ipm fa
ciendaz i m agili ul' facti.

pictura autem stricta sumitur ob-
iectum considerat magnitudinem
ipsum uel motum ad ipsum ho
natus est aliquid libere operari
mutare ipsum quando. Unde
Co methaphisice dicitur picturam
actiua uel factiua factiua
autem est cum quis per agentem est
primum et sub aut a 2 a 3 a 4
factiua autem est cum quis agere
est phisice 1. libro celi. Ex
hac sequitur una diuisio satis mag
na atque utilis quia stricturis
praecedentibus supponitur sua
ab obiecto uel a fine. De
qua diuisione sic ortae opiniones
Quidam enim dicunt quod pun
dissimilitudo ex parte finis et
propinquitas ex parte obiecti
quod probatur multis. Sed quia ex
parte obiecti ponunt distinctio
et de eo obiecto non possent ua
de diffinitione stricte uel pictura et ad stricte
fas est quia stricturis nihilus si at
te horae de morte et uita diuinatione
et senectute de somno
et uita de anachomia et gene
et ptibus alium supponunt quod stric
ad stricte. Media autem de eisdem
sentiat pictura et quia est quia ex di
stricto obiectorum pertinet
dicto stricta. Sed sic simile est
ad tactum et naturam et tertiam
agens mota a principio diuidi
te et naturalite dicitur sumi quod stric
turarum propinquitas quam a minus principio
et deinceps superiora quod ambo
sic propria ingit magis ex si
ne quia ex obiecto stricte dicitur
tria a b sit. Ex a est quod fori
tertiaque sua accipitur ab agente

mutatione ab agente si exigi
tiam cui sit finis unus lycoph
ro phiz sum exigentiam
finis natus est certa modi au
tem sic ut pictura supponunt non
uidet et ut dicit speculum stricta
et quod stricta quod ad hic non sunt
ex parte obiectorum tria quia ex obiectis
uidet hinc quod speculum eo quod
acta et obiecta notitiae possunt ro
de alia si ab est quia ut pictura nu
et supponunt uno quisque stricta
iam iesse quisque stricta. n.
um sic habet per solam uiti
onem si qua accidit eique
opinionem uel non quod quidem ro
methaphisice dicit simonis. p. dicit
cheo ut finis est uitae et
ut mutatio mo ie simonis non esse
maiorum si stricte principium ex obiectis
dicit et eo quod simonis phi non det
pecuniam pirum ipsa quia ro de
alia dicit p. ut an e alle tu
quod dicit ab quo sic
nia a fine oa dinoiaci u
stricti et ro de alia. Ex quo de
ndia obiectis speculum uel pictura et
obiectum sunt a fine in certum pun
quod stricta tria quia ab io mdio
sunt quod a quo publis cono
mia si ab est quia ho sana
bilis et obiectum mene
finis cum est pictura aly a
sic ait Io Burdan et sic ita
cum dicit ortum sit quod hoc
quod pnr deat sumi ex parte
obiectorum quod probat sicut
quia si a fine pnr cum d praec
mia esset stricta sunt supponunt
uel pictura ex eo quod in stric sta
re possunt uel utrata sic
ad opus uel d stricta motu
sed quod p reprehedit eos q
stricta hic sic ponunt istae

dicā q Multiqd no opant
sed ad ronem fugiens ex
simile phiay 2 sic sed stu
diosi 2 sle ad fruit labo
rantbz que medicos au
diunt studiose sant aut
nr hoy q prep st qd i2
nz alu bene habebunt corpo
ra curand nz tr aut ita phi
Sed do sic q finis sue spue
est sue ut dictu est ugi2
si stud spedua p sue dnni2
a pta pz sc spam vide 2
dni ad sue 2 sua non
dzne mst streru 2 abstinu
falsbz q lug ho sit veru
for r et cer ni hoc no est
dm calur orgia et spe
q bz ex obiectis pducit corp
do sic effectus pducti ex eo
dicu2 aly bz spem q ab agye
agentibz caue pducti. Zo
qn st due cause spue retu
eqd tue apozi me illas
dz sud dno magis spue
bz obiectu spum sue 2 ipig
finis sue cause spie eig
2 obiectu e ca por finis i
rel 13a et a az te st bz b pz
q ex eo q obiectu bz sua
rone sortem e a nobi ople
ideo sua ad opg oddam q
et no eg q no ex eo q fi
nis sue est opg obiectu
e a nobi opale sp solue
ig dicq 2 opiorum nara
tarp scora nod est p o
q sic hdz 20 phiz 20
de aia 40 metha et 220
te celo 2 mudo dux est
finis quidā est finis g eg
uel rei opate seu p ata
ictione deus 2 hic est fis
ed carp apom p cristos q
nedtans agebat ad agendu
Illq est finis quo sunt opos.
seu para intentoe deg 2 hic
est vltig effectu p ductq q spue
no causat eo q est qn ca 2
lug dspie Et ideo ed lug dspie
q2 p ipm actin2 finis g cuig
como q o ipe drendi 2 pole
est agenti sic qn domq dz
edificau. finis g cuig e ho
pcegedus ab ibribz rel fi
nis autē quo est domo q
fic 2 ita ex ce2 m ayb. Ex
quibz colli2 q ipig sue sir
est duq finis g cuig 2 quo
ex ut dmedicia finis g
cuig est ho sana1. finis qo
est sanitas Sib dmethta
finis g cuig est ho sapies
finis quo est sapia acqta
ul spe bz illaz. Nec videtur
mgus bz illu spu mod cam di
finis quo q idem sit finis
su ipig vt finis quo cale
fac of est calis q acq2 2 m
calefo bz vite est ead res
cuz calit et que acq2. Sed do
notad q per obiectu d
spositio non dz de gi res ad
extra qia sua gsi rat bz se
qre no cet diem quid idez
esse obiectu sue pte 2 spue
yo sic quasi onus sue id
obiectu gsi rat ut meth ca
mai he ca 2 phia que onus
res gsid ant bz p obiectum
de go ronem sortem bz q
sua pm gsi at sua gsid am
2 est ratio subiecti act of
sue non end credo q per
obiectum delear de gi res

magis propter rationem formalis subiectis
attributionis quia sic sunt duo
duorum ymo quia dum sunt
esse quasi id obiectum quia cadit
res bene propter duos rationibus
formalibus duorum subiectorum at-
butionis in diversis stybus. Et quia
colligitur quod duplex est sunt obiectum
quod dam materialiter est res existens
in natura que bona est cadens
in pluribus vel oribus stybus / ad
est obiectum formale. Et dicit
ratio formalis seu gratia in omne
ad quod vel quae sunt pertinent quasi
terat sua quasi ratione bonum at-
butum determinat ratione duplicem
sibi dictum sunt. Sed quia sunt duo
modo ratione dorsum ad duplices
rationes sua quasi quasi dant
Tercio notandum quia subiecta sunt
cadunt et per quae obiecta formalia
carentum pertinent specificant rationes
finium et eorum ex ratione quia
finis et cuiusmodi est et
per ut in bona diffinitione corporis
est consuetudinis. Ideo sed dictum
medicinae dicit homo sanatur
vel homo sanitate corporali qui
curabilis. Et tertium id finis
gratia cuius sunt modalis sicut ho
dominum est dominus perfectus
ideo eius predictum est homo feli-
citabilis vel beatificatus ut
patet dicere ratione dilectos. Et cui
bus premissis potest aliquid
species ad duos primo quia ta
ex obiecto quod ex fine et eorum
quam certum ex fine quo sunt
sumuntur dicit satis arguitur
quia ex obiecto patet quia ex sub-
iecto attributionis sunt tantum
unitatem ratione propter et

quo methace uno subiectum
attributionis sunt obiectum formale
eius dem ut quo hic est sa-
mo ut dicit ratione non est
quia ex fine quod cuius apparet
quia ab ipsum ratio predicti
attributionis sunt ut dictum
fuit in 30 nono et per quod
ab eo certa sua ratione obiecti
eiusdem / quia autem ex fine quo
patet autem ut. p. 20 methace per
illata Secundo quia sunt predicta
dicuntur et dicte arguunt penes
rationes formales quasi ob a
quam penes fines quo per penes
id dicitur predicta sunt quo sunt salvis
arguitur quod est predicta cum sit
obiectum formale et predicta ad quia
sit quo item tertia et patet quia sed ut
omnes sunt ipsis mutuo ut
dicuntur sit extinctum et tradit pro
causis et penes predicta predicta
bene patet quia id obiecti formalis est
ad esse finis ad dictum patet dum
finis quo ipsum sunt et non eguit
aut ut a ratione et opinio et
cientia via autem dolsi via
ydea dicuntur in metu artificis
et ideo formalis obiecti / et dicuntur
productum est finis quo mo
ia ratio formalis ad dictum et ad
esse finis dominum et non eguit quia
illud productus non est utrique
ita pertinent sed quod propter
stu et esse ad producit quia
sit quo seu effectus et magis
si vere declarando homo
persuabilis ab oribus et pertinent
dispositoribus superiorum nonnus
et sunt id arts doctrine seu
obiectum formale cuiusdam modo dictum
est quia ratione dominum doctri-
catoris monet dictum cum et

psf consistere ad sua continuo Co^m
sic p^t te mag. dni^e a p^t spe^t
p obiecta formalia ad p^tes sues
q^o p3 ex q^oe 2 ad iam ducto 3^a
hic opio magri Jo. Bur 2^a q^o
sic pn^tg dicit 2 te arguit
pes sues q^t eq eis appetitus q^o
pes ob^a ul ex fines q^o card.
p3 na sis q^t eq e pndr ta sic
quod obiecti e forte ut sui
quo t q^o via ga c m^ta 2 a
p3 q^e finis q^t eq est ca ca
necitat agens 2 dirigit ipi
i agendo ut dictum est. d p^o no^h
ca iam dicto^z 2 ccc^l ii ii ad id
2^a i o p^t opios d i^a m r tamen
quo obiectum forte sic ha
bet ca eo effis ut p3 ex a^cc
q^e p^tet s n tn ua p^m sic
fis q^t eq q cu agere e p^m
considerit 2° phi^s sic sis q^o
c effis ulteriu pducit 2 no
2 ca n sue^t d^ppie ccor^m sic
p^tect 2 spe^ue mag distign^e
i tex sit ex parte finis q^t ad
au^g quia ex obiectis a^3 ex q
2 illud pendebat p^t aopinio
cum suis ronib^z. Et ex ist^s
q^oib3 sueis p3 concordia dicta^q
opiom | Rones pposite h^tez
tractat p opiom^ib3 tu^t cit
meliq dictig^a sunt cum
suis solucionib3 pro utraq^z
parte considerande. ad p^a^z 2
q sic dicit p^nlg pes ob^a
formalia quod peres sues q^o
2 ergo ad form q^e lo^t d ob^o
m^lt ne^a 2 ad o^z q^d ca its
q^z dpota^e p^r ones formales
que q^sid a^m 2 tor ne ad op^g
2 tui^e de ea est sua p^t ci^t q^z
p^r rones formales que n
q^sid a^m^e ad opus s3 ad sue
2 tui^e de ea est sua spe^cua
2 sic rcs q^sid ata est eadem
s3 i ones s quas q^sid a^m^e
sit dicte q^sid eam d^e par^te
p3^a q^one q^e i ratio p^r et

ce fine gradauq nec habet
rectitudo de fine quo id 3^a
ne ans q^d esse p^t ad spe^cua
non dicit spe ymo dicit
gonic ha^g non ge^mo 2 ad o^z 2
q ha^z stetia quo ad pud esse
precedat fine quo q est opus
sequens vl actuale sive se
quens tam non perdit for
lem ronem obiecti que ha
bet ex fine q^t eius que ratio
est ec anl op^le 2 s3 d^e tez
tam ronu^d p^m arg^ui ue
p^tet q^d q^o spe^cta m^t^er sua
p^racta 2 spe^cuas ad q^am^e q
gor no vult q p^mn^r ul ag^e
p^mn^r sciencia dicta^r spe^cua
a virtute q^o q^ta que est finis
quo sed ab hoie q^o gnoscere
vite que est finis q^t eius sic
speculacio 2 ista est ca recte
p^rie quare sic spe^co ad y^a 2
q p3 3° de ala solu ponit
dicam ronis m^e intellectu
p^tu 2 spe^cuu q^e i re id pu^t
s3 d^ctello^g hois qui dici p^tq
ul spe^cuq s d^e noia o^z ep^tia
ab habitu sibi inherente
uel ab ope ad quod se appli
cat. Ubi aduertend q d^e eq
p^e q^z dici p^tus habitua^r x
ho s q^d h3 h^tu p^tu sue
ipm ordinet in opus pro
aliquo d^e 2 p^tq actuari q^n
eo habitum p^tu ordinat ad
opus. Si aut n ordinat
ipsu^d ad opus tu^e d^e actua
non p^tus s3 spe^cuq licet
p^e habitua^r p^tq et ita
concludi p^e q^d 2° intellectus
actuar p^tl ab d^e c^tu a^r spe^cuo
p^r uenit ex dict^s sub3 quo
p^e dicit a^r p^os. Si3 h^tua^r
p^tq 2 spe^cuq ex q^one habitu
2 p^r q^ones obiectorum princip^r

ul n op^le

3° m^t

Adracyon d u

sic

ꝓdnv. ad 6am. q arguit pro
certa gone quia de noia. sor-
lis in ꝓo subiecti vl obiecti qpg
ca. a fine. g tuig 2no a fine
quo te est p dictis. ad iomg
pc opiog ad pmd pc. 2ndo gam
q lig homo posset sciam ad op
uel ad stre ordinte ꝑ solus
quidte vng finis stis f. ꝑ sua
nam a quo dz denoiari ꝓpria
denoia de ut qgo qua sti. q ca
liditas est calefactiua pro ut
est pars phisice spēia est
q ad hos ꝓsistentem eqp ad fi
nē grad tuig ordi. nlog huig
qpio ad opg libe pt ordin
sis. ad sana bz ut sit. d pndm
medicine que est phisice sti
alienata sis. id non gt illi qq
cioni. ꝑ se dsidare. ad ra.
q ar. ic de fine qo. ridco dm
est qd. qdidic. 2 qte. 2d pro
cor. 2o goib. ad 3 dr. q cet
arit. p cod tor o. s. raio del
liga de fine qo. ꝑ sl de fine
g tuig ide ga. tunc bn arit
q 3a gonem. ꝑ b est fla q
finis grad tuig magis 2 per
fus est causa quid raio fo
mal obiecti 2 hi de pmo
arlos. Cuo ad vm ad lus
pmicti. q de stia morali
dupr possidg loqui vno
qo. ad tig ptem d oo que ad
se tota. Cuo pisso e p a
dtuo. cp aliq notia ilis
ethice tradita quo ad sic 3
ad que de sui na. d dina 2
est pure sdua pz de notis
iarp ꝓm. Circa grā vico
et q virtus magis grat 2
vni o. moro quā alteri. sic
cm notie. et sl que plures
posse repiri. cp sui na. pdt
ꝑdne q. m stre qd. nd dm de

m opus sna. sua dri-
gitur ordinem ut m. 4 e. ꝑ
Dorm. sl hig notie ptes pono
mol. phie tue. q qua ꝑ stie
mol. quo ad fine. ad que de
sui na. ordi. est pure spē na
se ex gone. Ccin. qo. 2. ꝑ mo
ral. sua que ad se totam
tractte est sua. pta. pz. p.
ex parte obiecti. quia ipsa
est de relis pro ut ipsas ul
circa ipas libe possiong
opari. est n. de hoc dnitio
beatifica. est cap. d obiecto
reta hoc licere. po. 2no opari
et ꝑ illa ires. ꝑ. Secundo
ꝑ q. ex parte finis. q. fos
eius est opg uel opari ꝑ
sertim circa obiectiū agi le
nde vala. dqus est. had
d hac sua sistere ad stie
cum fine eius ope n. posse
had finem seu ꝓprium bonum
attingere. ordda. n. gt. sua
de sui na. m. scir. quia q
maxie q sistit d opari. hm
virtu. et qo. q nam. hq stie.
est q. hrds. ca. nd ope. sua
hone stia. nadqs de quo e. hr
sua. qua virtus tralque et
qua dicte nos allicit. bi
de tuliq. m. pia. rhorica
3o. pz. qo. quia vt dicit. 6o
hq. hec mol. sua est. pru
dentia ul. eius pars. ꝑ pru
dentia est hdtq. pcq. ut. ꝑbit
ibidq. 7. sicut pz. qo. p. 10cos
pq. om. Dorm. stat. sed. dq
notia totale m. ozne. ad fi
nē que ꝑ. sl. ex sui na. dtn
dit esse. pianq. 2tia. aliq. pte
cig. ꝑ. sine. et. adeqtia. esse. sua
pz. ex. goib. pcb. q. mollis
sua. to. est. pta. 2nd. notie
de. 4b. dicit. pa. qo. ꝑ. sl. ꝑdne
ꝑ. se. esto. q. hec. pcb. mol.

sic 29

stre Sed in adiudicando q si
iste notiae ponat pteo mol
stae et sic ppue ß sit quod na
tu d considerare tid pnt eo.
sdan d moli sed ordinan
ad finem istud que eo molis
sed pnipalis dedit recte
sic meq mlens notias dst
spdias viz q pip d calefac
tiuu ß tiu gad et huiq libe
ß oeigdas finis ocaqme
m pnaxd et opone diuqu
et reddit et sicut tol loy
notiia porphina et pntorz
ß sp ppdiud diuqu reddit
m praxi f dazone ueta i ayb
hot de ßo ario II uno ad zu
ar lid est pod q diqs stia
pp dici libera salet i gnde
stiaz bno simpr stz qipa
max id est sui ipig gia et m
naz aliaz ordda nec alteri
sibsunt alio stia d libera
mi stz quia luz aliquoo
sic surpig gin tamd ipsa
aliqbz certas stys no subsi
cit nec m eas ordda sed
potiq alie deum ppos dici
possz de sunt dod q studia
molis et artes methamice
mtez st gudt et dirit Con
uenunt pmo qi tam ista
q ille sunt opanc et ptice
zo q vtqs frequt agun it
maz gotiorem vnd loc
iustus quid diget ad quod
iste opc et ei quibz st a
et ptus et fortis et ao q ma
gfqz. Qz dirit qi ex opere
opato aut methadic no
redit dnda psio q ad bn
vnc nsi forte mnias
corpis et pers eopalis
sed ex ope opato mol pue
redudat q ad bn vnd pfo
ad m opanted qi reddeat
virtus mol que vt dcto hq
hdrem p fit et opq oiq bom
reddit. Secudo dirit qi me
chadicus vt tal mtedit fine
opq rectu mqm depedz ab
arte sui hoi sic oportet recte
idni fu non sunc et ho sic
ad bonu finem sed no opal
a iquatuz tal intedit q
opatio recta sit et recte iom
conformis et ad bom finem
zo dirit qi methadi gter
regui in suis opibz ab ill
pp quos fiudt opa qi non
olt domi or qua domu fa
ciat ß iste pro quo fat ea
et sic methamici ppric nd
agudt ex eleone sed ex arte
aol aut dud est et eleoni q
sucz actiud Tstl sic pissi
est p q sola methica i gnde
stiaz huanitq acisciaz e
libera sim ß pmo o pz qiup
sola est sui gia ut pz plc
tmo methice i q va
ipa est sapia id ma sapia
d tip aptut hnis hoia mozp
Co hq cbrm stud moli et me
chace dici stud sunt pz nd
ipsa papie sapie qid et et
cmd morli bndnge mst et
in orne ad alteri ut homo
apiar st ad cotemplaoz dei
et adeptioz ddne sapie et
stie m aug ope ho feliciat
Sed q st ia q stia molis
est libera p ipm ad aus artes
p eas et precipuu methaeas
pz q pmo qipa est de vtibz
et opacoibz honestis q pp
se volug etiam oda alio vtl
intendstrpto ut pz po hoia
les d nd se alie artes ptice
et ppdr methadic qi dndte
se pp vtile zo ia stadr alia
nd aiaid libera pndi et

architectonica ē que ordinat
et principat artes singulas aliis
artibus si sic est ut moralis sed
ethica a no est et b est phi i lib
d. Quia n. ethica est disci
plinarum d aliis et eis vindi
cat disterere ruspis quo hi pos
sidet. et subdit vitem quam
prosimas vites sub hac ex
stens virtutis nutricare virtutem
et ethicam. 30 ps 9o qui a sed
de aliis. est libera q magis
est in gemosis et excellentibus
in moralibus sed est hic. ita a ps. qui
excellentibus excellentes sed et
virtutes ethicae. b. ag nd primo
pol dr q moales virtutes exprimi
opte quia principaliter ordinantur
si eodem modo non est. si q primo virtutes
ad sed opus. ipse q principiis
quia pstant ex hac morale vir
ptis et ep primis q moales phia
respicit dnae sive sed mechanicae
secua est qd eis eius digniori
derogare quia vulgaritas pudem
est. hunc ordo negare est nlig
ipsi dr aliarum artium sicut et ipsi
mech. dicat libera dicta et
magis dia mdetur. hic de 30
ar lo ad rones ad 1 dd p
mad nt. qa q sic ads sed nda
esset specialia ma quid est ad q
sed qd finis eius et ppius
quo sic sive sed p 20 mechanice
dicta q dulc q finis ipsius e
sive sed directiv ut ordinat
indice dopus si sed nam et
hac est lerp / mad lig mol
sed ordinatur d sive ipsi sicq
ei id sive d mere ordinatur
dopus si sed nam s. ad vir
tuosi operari et hac solone
ag p mb q. sic ipsius finis
quo d mere est sive solud
sed pre finis est opus uel
sive ordinat d mere m opus
secundo sequitur q id qbz sed sic

culdua nobior est pta sed
q. sive q d pta sed nobiliora
obiecta d sed en quia d pedua
et sli nobiliores passiones et
h naturae puda sales nb. et
sive q sido ad finem q finis
pte sic uale bonum uel mol
sive bonum honestum / mdie
finis qui est opus ul depad
d sive vna id sive melior
d q sive tud q est fis ipsius
za sed q ul pucq est dicere
machie ad et forte et qualiz
sicq est nobile mol sed
qe utraq mol et melioribus
obiect ul salt eq bonis et
d nobile et meliore fiet d si
dur si sola dia seu mechanica
et ca mer ad ofi or q licet
vlt sive ipsie nl uiteur opu
ad vlt sive distinct qd sic
ehlig et quoo tebrat psequi
qd ehlig iudica et ita adop
tat volid et ad elid et virtus
corpales ad eequed et 2 ma
totid sive ordinat ad opus
et ergo com e pted. ad 2 pude
nt. b. et ad 3 q ipsi nt ipsi
absolute loq nam d virtus
et erg actiby pnt et sive pud
ipsie / q et si adqua sida q sive
virtus et erg actiby non cand
d sidat eos d mtu d pedet a
volid et nud libera seu pt
ordinat dopus si ut ita a
natura d stantes / et sic pba
ciones bis no ar id q dicta
q lig mechanica et phia sic
et huiq actibz ade s. gelbz
dedandibz et et d pudiqpq
illorum actum tid hig n d si
derat d pnt libere d pedet
a volid et nud uel pnt libe
pong et eas apti nec odiat
id sive dnde m opus et ideo
non sed eas esse pras d.
pr. ile mol sed d pta et
et deas q. hig vites et opa q
d sidat sibi d sidat d mtu

ad modum q.

ca ul' circa ea ul' ad ipsa li
bere possing opacu uel q
ex parte finis qd ad vtuo
se opand 2 vnddid ordder
ad 2a ddsa a ñ b de virtute
pmodis seu q stia dicd seu
mchica est pmor ca vt dictu
est. Et ad pd' q qpar stia
molem ad ãas arcus 2 stias
ptas qt r' iaz mol' stica
est prudus 2 dirchurectorica
tonces pg om punt p dutt

vtũ hõ b q felic' sit subiectum stienie molis

Et ar' q non qd mol stia
detta' se multis q 1 repug
nant hod felic' i hõ d qtiz
felic' no d pdctd tt 2a q pdctd
dz d stiam de gsitt d stia dz pz
q d mol stia d sit de virtus
i gnea a 2 lestalite 2 1 ar' pug
nat hod d qtiod felic' 2a sic
aud hnã d pdctd stie mol' i
ria hõ felicis 3a q cig stie
nd detinc esse diuss pdcta
2 ad pz q stia molis d ylle
ate hoid 3a sic deus d pdctd
stie molis ite 4a g ne pq t
dt quia p dr pa hnig q m
stia moralis dqit bon opei
mid quod est finis q ff te
se ipm volig 2 alia pp ipm
2 qu qpler fines ad aiz stiaz
hoi ad est tenle q dñ pur or
dmd' dipnd Dm ar' illd
est pdctd moalis stie d' q
pdlet pdonces d stia mo
q sdan' si homo felic' d hg
ite a az pmo pff 2 b de q
habere pirid oponem dem'
de hoie felic' pirid hg Tez
fici virtuosi uel virtuosi per
assuetudinem dem' de eo
2 hnig Tem 3a hg dem'
q d pdcatd hoie est fd bon
aut malid pnid ul studio
sum Tem pba' q homo
est al ale pmo poli' 2 pmo
rsoce q est ail hnigale 2 ne
de mlt' alys pa dibz q arst
de hoie si q est felicit' q pdmo
rali ite si gone ere duo
azli Tri pio rerticabid' diuse
opidies de pdicto stie moalis
si 2a azlo ff bi' ad gonem Ero
ad pm azlid est pmo nond
q de pubiecto stiencie mo
ralis sunt qtuor opides
pma est tully dicens q ho
nestid est pdctd stiencie
moral' dicit enim qd greg
q dbit omda molia est
honestid qd' diffinido m
sua rechorica dicit honestid
est q sua bi nos trahit et
sua digitate nos allicit Sz
qra i stam opdonem ab
ite allerchius sic dicendo
eius de quo tractatur m
stiencia non debet poni
subiectum sed passio sed
sic est de honesto ite ano
2 b pz. quia honestid dr
ab honde honor autem
est pmiud virtutis qto
hnig cum igitur hoc stie
cia de virtutibus det ter
midat aii accidit esse ho
nestid sequitur q honestid
non est subiectid si passio
Sed aly tullid saluare
volentes responderunt q
non capit honestid pro
ipso honore qui est exhi
bitio reidencie in testi
mid dtt sed pro eo ba
no rtione cuig honor
debet' hod ria albi abiec
to non concludit. Et
idda opinio est allerch

et tully

qui ponit q bonum hominis
sit q homo sit subiectum
scientie moralis quod
patet quia de bo-
no hominis sit q hom ol
pertractatur in ista
scientia igitur est eius
subiectum Secundo qz
secundum diuersitatem illius
boni tota moralis scie-
tia diuiditur igitur est
eius subiectum tenet qz
quedam quia sicut scien-
tie distinguuntur ex ~~parte~~
bonis subiectorum ita et
diuiduntur diuisione ip-
sorum ex antecedens patet
quia homo semper acceptat
quidam bona et de
istis est ethica siue mo-
ralis Item ipse ho-
minis existens pro ut e
pars domestica iudicatis
quedam bona quemadmodum a
quibus est yconomica Et tertio
ipse hominis quatenus est
pars politice conuenit
quedam bona de quibus
est politica igitur etc
Sed contra hanc opi-
nionem aliqui arguunt sic
In omni scientia de subiec-
to debet presupponi quid
est sed illud non presuppo-
nitur de bono humano
igitur etc maior est phi-
losophi primo posteriorum
sed de bono hominis quod
constituit ista scientia
non presupponitur quia in
ea quia in ista scientia
non supponitur habere

esse bonum sed hanc
scientiam studemus ad q
rimus vt boni fiamus
secundo huius Sed alij
volentes saluare auc-
tum dicunt ad primam
rationem q in ista scie-
tia non inquiritur qd
bonum humanum in
communi sed in specialibus
inter diuersos species
bonorum humanorum qd
sit primum bonum ad q
inquiritur quid rei
et specialiter quid no-
minis presupponitur
ex de illo Loquitur philo-
sophus primo posterio-
rum. Ad rationem
secundam dicunt q
artibus practicis
non oportet semper
deportatum per subiec-
tum semper prius
esse Hic nullus est
defectus si replantes pi
gricia

sed d hꝰ sufficit q ꝑ sic
libe a nob ꝓle vndi ate
tri ria no sed ꝗ ꝓsuppad
domu esse ꝑ sufficit ca esse
i nra ꝓtute / Za opio e ia
q opo huda i q sectab hu
mana qsiscit sic ꝓdictu ffi
hꝰ stre qd ꝓbat ꝓ qr eig
qꝰ fiat d tendi i id sna
qr ie e sub vltig 2 oprig
que ꝑ se qrimq 2a ꝑ q
et dr p d tra / Zo sic id e
ꝓdictu d stia qd ca q ꝓ
qgtu ocurrit m stia 2 tmq
gra ecta d sida 2 ꝑ ed de
dcd ap doc t d v nõ ꝑ b
az q ꝑ ꝓ dr p q tc pcd
d aam te figa q q q est
d ꝓa ecte q occurrit talq
ꝓ qgtu q aut ecta ꝑ
q d sida 2 az q ꝑ q ꝓm
solute ec vtrub agi d ia
stia vn dr. p. ꝓ. hꝰ sia
sectab opo q est sim vite
ꝓsam ec vte structaq. Qa
opio est q hꝰ ꝑ q felici
i q ad ca q subi gnt ad
ducend vita felice e sm
mol sic qd ꝓbat spadr
p ea q tacta fuerit ꝓsol
hꝰ de ꝓ az lo / Quo ad
vm ꝓ ꝓmuti q i ꝓpoto
est sm de ꝓducto act of
stre dozne ad aug racoz
stia ex mlef hdtibz agg
d v 2 ꝓat solu d 2a rõ
ad o tibz q dz ut de ꝓducto
dhesionib Zo nõ q d roe
hmq ꝓdcti ꝓ est q sic
cdq ia stia cq e ꝓductu
ꝓ notrib cq rõ est qd co
tcteme ꝑ n pdocꝰ qsse

s sale sno sint d co note ut
az ꝓ ꝓq 4 vm ꝓdoc s m no
ꝓ ꝓdctu mcth ce q ꝓgrig
notu e 2 hꝰ roꝰ pa bꝰ retu
entib ꝑ ly cnb ꝓ eig ꝓdctu
Zo d roe ꝓdcti est ꝓt tdq qrmq
q ad ꝓnr o stia sic tm qꝰ
extedat metab stre cq e ꝓdctu
cq rõ he ex ꝓ ꝓq 4 2 q to
mcth ce q ab eo stia capit
vnite act ua 2 d oꝰ mo s
eqcerit metab stre no poꝰ
p eigrdnem stia ab alyb d i
co q est ad alia se extendit
de qq d tali stia n qsideranda 2
d nonr q ad ꝓnr qsita q
i sũ ꝓcq qsint adq md q
ꝓnr ut oppocb ucl ꝓua
ꝓdcti ul pa of ul ꝓ ut ꝓtcs
dtegles ill carp pados d qq
ꝓdctu nd vir / hꝰ tu qnd az
rõ act ua mdq ꝓnle ad or
ad ꝓdctu / Qor ꝓdctu mol
stre de aliq res adex ꝑ
tiq i ca ꝓ notq 2 qssimq
no extedeb metab i ozne
ad cq rõ ond qsita d ꝓa hꝰ
act of pꝰ ex nõ li / Zo nod
q ꝓdctu act of vniq stre
tõ li ex plilz hdtibz qgg te
ac q est hic sm no poꝰ
mcliq acrpi q d ꝓpicb roꝰ
m ozne ad q stia oi sna
qsita qsirat pꝰ ex ꝓdctis
no end d reppid ad res qsi
d atab s st q ie pnt esse
eedem m drs styb ut m
est 2 idco oꝰ reppire ad res
2 modos o sidi stia ꝓ
posit est pa go q hoestu
non d ꝓductu mol stre ut
aiere opid ꝓma ꝓ qua

9°

honestum habet se tamquam pars
essentiae in statua moli in no est eius
subiectum quia ex .p. quodcumque
subiecti habet per se homestum vi
dici dicunt ad hominem recte
iudicantem et forte illi
iudico eligentem in homo ut
potest habere rationem subiecti quod
ad vitam sive habitum rationis pertinet
motivum tantum quod dicit quod
homestum abiicit ita mortua
dicit quod homo facit tamquam pars quae
quibus et ex hoc non sequitur quod sic
subiectum sit bonum sed quod est pars
ipsius eiusdem. Secunda quaestio est iste
quod bonum hominis sit quod homo
non est subiectum moralis sicut
vult dicere opinio 2a 3a pro quod bo
num hominis sit quod homo vivere
exercere officium moralis sicut in non
est eius subiectum tria ex 2a quae
tunc subiecti et abiecti quae
methaphysice est de bono ho
minis sit quod homo sit de societate
iuridica et aliis quae hiis testis
et aliis artibus non quia sed
bonum hominis sit quod homo magis
exercet se ad finalem et hominis
et perfectionem ad formam finalem eius
dem quod hic. eo quia est bonum hominis
sit quod homo et ita quod officium moralis sicut
non operetur sed ad eius finem
sed contradicitur bonum hominis
et hoc additum sit quod homo vivere
trahere rationem quasi moralis
sicut ad ipsum absolutum quia ita
hominis sit quod homo est ita
abita et cetera sit sicut officium
homo ut quod tunc rem non
pertinet ad finem morale
sit potest ad methaphysicam et
ad moralia dicit opinio ad
primum dicitur esto quod

tota sua moli quaeritur
de bono hominis sit quod homo
tamen ista oratio non est sicut ad
quaeritur metaphysicam
ideo non debet poni eius subiectum
sed esto quod non exercet me
taphysicam habet sicut tamen bonum hominis
habet rationem propriae dicunt ad
hominem quae dominatur homo moralem
et recte iudicium forte eligit
tunc id sibi proprium tamquam
proprium propriae ut in non pertinet ut
est subiectum. Ad tertium quod dicit
quod sit bonum additum dicit
tamen molis sua dicit quod bonum
additum ut sicut tamquam addunt et
oratio et quia pars additum
tamen tamquam addunt proprium oratio
sit potest per additum et melius
sit aliud additum de qua dicit et
statim patet quod. 3a quo
dicit quod secta non est subiecta
philosophiae moralis sicut dixit 3a opinio
id debet poni philosophiam sicut quod
subiecta passionibus pertinent ita
oratio sit quia non est hoc
in ita a est .p. quod subiecti. b patet
quod non solum virtutibus moralibus
nec virtutibus intellectualibus
nec corporalibus de quibus
tamen pertinent ita sua oratio considerat
2o ar. id quod est sibi quo
oratio sicut non debet poni
subiectum sicut lux pertinet dicit
catur tamquam finis quo sit ita
est de scientia in ita a patet quod
lux ut habet me finem
rationem pertinent dicuntur tam
ordinata d patet pertinent sicut
gradus cum tamen cum habet rationem
propriae et profectus habitus
et ergo non debet
poni subiectum illud.

sunt ab dicere pod sibi mente
qr et est finis qd prudis
mente mo hs e sibi qr ho
sana po dca subiecta ad
moua iq opro ad pm pz
q gant vz cuius qgo prudr
z fdar tendi z i e sudtu
dicn qia dtcio n ordinat
d pbre mo lus felis dte
datur i moli sua tid m
hos felice dqtu cal e mte
dicur z ordinat qsir dica
ad zassqa go sic ia q ho
vn q felicit ul ho dqn
beatifica vel ho dqn e mo
ibz seu virtubz pfci quod
quasi id e est sibi sua
moral ut dicat la opnos
qr iter tios i hac sua
osidatos nulla vi ce ma
gis adeqtus i ozne ad q
uel aliq idnem hz act o
cp ad mg pio osiud dqsic
ico ho s q s felicital i go
vera tza ex odtoibz subiecti
atto z ab pz qr subiciur
prudibz passioibz qsit sz
desta osita non ordinat
ad pg m ca qsitu ut e
hoc deductu est rebubz
pg otu Item pz go p r
motoz adozp t modozum
quos aly ponit p sudto
moral sic ut pz ex eis
primus heluidis Con ho
s st osidatus qs ad ea
que sibi qiter debeant
ad ce felix est sudtum
ethice sic monastice z
dica s st osita i qtuplz
statum dividitur i qite
domestica ul civili obti

neat Sed homo osidatus
d quatum ad ea que si de
bentur ad ce felix pro ut
est pars cdestice hitatis
est sudtu yro ce si ho qsita
quatu ad ce felix put est
pars polite glorius e sudtu
polite pz con m qr s exige
cias partiu aliquo sic p
ozat oz z specifico rebus
sibi cdis sic dz sumi sb
iecta in partibz suaz cdiu
mo sic sit hic s qo quo cdiro
az qoo ss exias sbi mortis sic
s hois dqntu felis e dqr
quas nrcia alb gre s
idonem boni hois s q ho
hi de azlozo Adiocs ad
dy ad pmam pz ex dictis
m zo nolh zi azli q qaud
vz qr sicqdter in sua cd
sidat aliq mdy prud vt
oppocs z pua cocs sbiectoz
uel pdos de qtz lis sbiectu
nd vifuc z sit tid q ysa
ad sudtu hcant act o ad
zdz q solu est p pm nole
cigd azli Adzam nc ans
z ad pbaos z q p per illud
bos optim non de gt dm
qr oclure dm ce mag spt
tat ad nalem phm uel ad
mcthaciu quia moles sed
p illud bonu opti de gt
opti inter opata ali hoc
z ab eo possiaz s. solice huda
nam de qua phy dco hq
dicit q est spedua opo et
quar hq felicitas non po
natur p sudto moralis
sic dictu est d pdnc pd
pyos est p qod qa z pfli

sbm ethice

Consequenter q2 vlz bonum est qd 2a appetit

Et ar primo q nihil nolit nisi
sub bonii i nolle alia appetitus
bonii qa 3 q appetit p fidr
99 q3 sicut polit 2 ibi dicit 2
appetit est q vr et idem
vult p 30 d aud 2 ad m
est de dadatis q nl 3 g stu
Secundo sic non oi caret
bono i nec 2a appetitus bon
tza q appetit e rone tdte e
pa huiq phi 2 2 ab pz de
eo qui no bono carent 30
sic vnid grior rd appetit
reliquid si q qd bono est
aliqd grid igit tale non
appetit bonii tza 2 a pz.
q si vm gor appetet re.
liquid 2 ad vm cor sic ad.
2 supridq alterius ipsuz
appetet sui ipsi cor pone
cq f tas pz pio phi subi dr
per q vnuqq q ens dilit
se primde 2 b pz q bono
grid malii ut m 3 Sed
sic malo hd ex clade qd
malii 2 hoc nd esset nisi
appetet malii i nolle ala
appetit bonii 3 a 3 2 a
pz de se. b. az. q clad dlu.
dit appetit eiq qd eligi 2
2 ergo nd pt hd malus
ex clade opazi malum
qd etiam appetat malii
Quto appetit gry fiirid
m gia i nolle of appetitus
e m bon et p quis no ola
appetit bonii vltia q nolle
est 2 prima tz ex eo q n
est bonii 3 nmro bono
2 huiq 2 go si ad gria
fiirid 2 no omis d bonii
fiirid 2 ab pz q alias no
dicit gri q ex quida
ex clade fiiat se onii
bono i tales no appetit
bon tza q si aqo appetet
bonii tuc ex clade non
pduret se onii bono 2 a
pz de deppatibz qui se pos
nt fiint si mor valitas
hdana n pt appete bonii
2 isto pdto desse se q no
oia appetit bonii i ad bn
nd est nisi oi appete bon
tza 2 a az q votas hua
est liba 2 a huiq et per
3 stqis pt non appete bon
b rois e marta Oppm
dicit aplos d pdo libr
ex auctote d quoz diffi.
nitiii bon 2 diuitiii bo.
nii est qd oia appetunt
et plia rone de ens appe.
tit esse i omde ens appe.
tit bonii tza q bon 2 elu
enti pio hq ens est q
pa phi 2 est allata et
pq oia Jn gone end
duo ali Jn pio ponid 2
nolia Jn sio qdes pdes
Duo ad pm sicd primo
q m qde dicit e appetit
quidq nalis 2 qd alis
appetit nalis rei est dli.
natio nalis rei d bonii
pii sed qq one pua pti
appetetis 2 iste appetit
est r cuiqbz proc ta octie
qua pduc m actii sibi

quidem / 2d nātus quod
cum hz ex su nā. etiam
sclusa qgōne ptr appet /
et ideo qb est tam qffte-
nbz quod nō ogstelz vn
cali appe delda grave
ad moueri deorsum 2 leue
ad motū sursū qd st ex
sua lota nālia sir cali tos
ad calefacd ymo dicto sic
nātr delda ad dcllr re
ndū degat 2 volūs ad
velle anqd velit / Qod
appetū alis est delda
rei in bōm uel apparēs
bo / sua qgōne patir
appetis 2 est duplex q dup
est qffiuū qt quiz appe-
titus sīlīū alīq aut appe-
titus dicto appetū sīlīū
est delda rei d bonū uel
apnēs bo / sua qgōne sua
ptr appetit / quo appetitus
cōdis facilitū putato rebo
appetit ymero ratio / appe-
titū d dicto q ā nōre
vocā volūs uel volitio
qd actū pactu est delda
rei dquid bōm uel apnēs
bonū mēnte qgōne sua
d dicto ptr appetit /
in appetitū solū habent
vnā q d dicto ut dcllr
2 hōes ¶ 20 nōnq quad-
huc dnc est appetū qdā
est rei futuri 2 est delda
d pfiat ad pfectionem ad
quā pnt dpoā aqrēda
2 iste rei boni dicit 2 fest
tertiū 2 rei mali dicit 2
fuga uel refutatio alīq

est rei pnīis 2 est delda
pfiat ad pfectū hitatē ōsi-
uandam uel alīs d fīnibz
pfectū ladiedam 2 iste appe-
titus rei boni h amor de-
lectatio qplacēti sue vo tos
si aut fuerit rei mali vocā
odiū p q appetū qc pdu
2 dpfectis 2 q aut et actis
2 qfectis ¶ 30 2 nōq q dup
appetit bonū vno ut ipl
valir 2 fōr adipiscīr 2
alio p assilatōz s q ipl bo
qd uc sīr appetit nō act d
fōr 2 sīlīr p adipiscitur
2 actdgitur quedaz sīlīdo
ipīg boni qpl p qlc 2 appe-
tēti / Q nōtandū q vū quecqs
rē tantū hz de bonitate
qntū de entitate qd pdā pz
audte p pa hq dīs q bōr
ēlr onti / Et 20 pz ratione
q oē ens ul est dpēdēs
ul dpēdens si sit dpen-
dēs tūc tertiū est q tantū
hz de bonitate qntū de entite
q sīc dfinitū hz entitate
ita et bonitē 2 cq / Si aut
est dpēdens tūc ipsa tm
hz de bonitate qntū vota
sūme bona sibi qdtare
volunt 2 p hoc tūc volunt
gitare de entitate i p hoc
tūc sī gitare volunt de bonitate
13a 2 a rdīs sīlīr p bdz
q dre dpēdēte nq est ēnīq
entis qd talis volunt
sīc a voluntē q entitē rdpē
cum ab ea dependeat ce-
lūd 2 tota nā 20 metht te
ca lo 40 2 p dstīqs sīq

q̃ sic tm̃ bonꝰ q̃nd̃ habꝫ
entitatꝭ q̃ ut sic valitus
est a valitate p̃dme bona
sꝫ ddna Cont̃ q̃ sic ntꝰ sit
dispos pfectiꝰ ee lud in
suis entitatibꝫ ita etiam dud.
sicꝫ sit bonitatis nãlium
pꝫ ex nõli, ho nõd q̃ eed
sed sbam bonitꝭ dependeꝭ
tria o stq̃ndr p̃m e qdam
principã sl'do ul assilatio
ad ipm p̃m ens dependens
2m est nãlis appetꝰ
vel nãlis dtentio ad ipm
p̃mum ens 3m est actualis
ee dtia in id qd est hꝰ
delcto. Et nd est cum dd
opposito an iatia dre de-
pentie sint dtes sic 2 ab
entie rei realis q̃ tam nõ
q̃ hoc dstrue mag pꝫ
ad metha cum q̃ ad mole
phm Et pe ig tapi ex m
d sli nã sic ꝗuc q̃ adpo
nãr hꝫ ee 2 dhuari a loco
po hꝫ ad suo loco nãlem
sl'ne et qictiaꝫ 2o ex ho
hꝫ ad suum locum natãdale
delcdaꝫ et 3o actuale mo-
rtis dtorsp ut suum locum
actdgat 2 deo ostructie
sic est d quabꝫ re dependie
rei dei p̃mo eius res de
pendens hꝫ a deo suum esse
2 bodie qdam seu principa-
ta 2o nãlem hꝫ delcdaꝫ
ut illud esse sibi gratum
a deo ostruct et 3o habꝫ
actuale tendentiam ad illud

esse si ipm sic ab eo adpo
in nãr transmutatis sic n.
q̃ bꝫ ens dquatis e bonis e.
et dpnitis bonus est appet
2 diligit se p̃mant 2 dpn-
tis appet 2 dilit se p̃mant
resistit corrupe bꝫ et in
nar ipsi transmutatis ad
p̃stmum q̃ne qictiore q̃ po
dpnitum pe se nãr rdunt
ht de p̃do arlo/sl duo ad 9 i
2m arlis sic p̃ma q̃ ista
omis ens appet bo pt
ee ens ul est dpens ul
indepens si e indepens
s. deq appet cumis bos
opti q̃ sic ipm sic n. sic ip
dalter ita etiam sic ip dilit
2 sic p̃do sic deqit ita p̃de
so diligit Sciam e dpens
tum dpnitis appet d ee tm
appet de bono ex 1o nõli
2 ciq dcl'one B q̃ bꝫ res ape
p̃mum esse 2 ad ipsi nã dilit
ut pꝫ ex 1o nõli i q̃ oda
Secunda q̃ nm est q̃ bos 2 ad
dmio q̃d oia appetat res
sort 2 ybar adpistenq
p̃ q̃ alias mtrorp eius
appetq frustrade et B tod
spem stas mad tae 2 pꝫ a
q̃ q̃d nꝫ pond id bos puc
dus p̃d q̃d adqꝫ alid bos
hidarn nullid e tale qd.
oia posse ad ipsi dpia
forma 2 sbar sta q̃ adq 3
est id bonꝰ i mio q̃ omis
appetat B assiaꝫ p̃ 9o q̃
p̃m ds est p̃mum s. deq
cui oia appetit assiaꝫ
i q̃ vera ita 2 ans pꝫ ex ne
2 d'aia ubi d q̃ oia appe-

qtinq ipo stmp cē dno
ctd mdrli patriarcē dqn-
ted pnr. Cons2. d aucte
tust po huic dr est qd n-
q bonud qd oa appetud
2 ff qd sp oa hdlica sll
2 octel fiora et addu Qz
dcdz quod st max ffd
qua illi bono pp id smr
fra sue 2 o dmete frud
hor auc est acq gliosus
ox quo oia per que et
ad que qndz vo pq illd
bo sue qffrsd 2 dmete
vnudq qs ipsorp ffdud sbi
ffd 2 dtnud aliq bos appt
qd mdm rfertur ad id
pdm qe bos hr cust trub
tor m ctf dpedēa nobi-
hora nobis mo ho bos
qe nali dtendide 2 etiam
si assilos nobilig actdgrd
pa psps qi nlis dtdnorei
st nam dtis 2 fam bos
rei ut dictd fuit dp nol
2 go de qnto cēa rei est
nobior 2 me or d tdto d.
tdtio 2 nalis appetq alad
d 2 fbl or qci dstpalis
qud gi si 2 ps a qi rcs
dpete pdm cns actdgrd
2 m assila of no d ad qp ip
fud esst a dco obtinere
2 m co qsuari 2 go ste
esst nobiliorz 2 meliorud
d nobilig 2 melig ucaup
pdm cns nobilig 2 psag
si assilad actdgrd 2 hor
ctf dtdic auctis cust
ad gor dducta hor de
2 o ar lo ad rdnes

ad pmad dcē ans 2 nc a
nad appte nali nd of pdte
qqqa of illig quod appeti 2
ad auctes p dia q lonr d
appe ali mo go dr q di appe-
tud bom pdnr de appe nali
vcrptand est q appetq nl
bd fci d obiectu fud pma
qqdnc ipig vlis agentis
dugtf rem nalem d fud
bonud alb n nd plg fde 2
d fud bonud q deig ordcid
nullid corp qnostat vnde
gor tro mcharc dt qma
agit pfecte 2 oddare licet
nd qnostat rep incorata
2 drcd ab pupilab causis
q st dcelli e. d 2 agre ab 2
na et ad oz q nd oib appetq
est tdnc carcdc add p pdtlf 2
q lo de appe acpidtij qui
est i dnc carcdc vt dictd
est d nli 2 vnd tid nichil
sipr carcat bono coq omc
cns d bonud idcong d appetq
boni sm 2 dnc carcdc
vnd est q ad appetq nalis
ep ri boni hdi tid hor m
sat qt ri boni hdi 2 actud
pidtf Qdza n b sq ipd
bono salt sp dnum boni
ste aliq gtatud et ad pos 2
q drebus nl sm e malu
si od cns est bonud q vol
tid 2 validte q carcid fue
bd tid aliq q si ste bom
d malu aliqu ut fili
o crossua lig dsi sic qdd
bonud nd tid est bo bonud
cui mducit dsirmite sil
clad mala d validte est
qd dz bonud sm lz ste ma

voti quia dissonat / 2 idco 2
q abte bonu 2 malu i rebus
no ꝓuenit nec potest hnt oppo
situm sicut mus et ly bos ma-
lu dicit ꝓ ly uel pua uc
oti a quo vocabi 20 Huiusmodi
mala est ea ꝓpdale sicut pa
valde que est pdictu actus
vicios sicut actu ul clos
pdpatu et 20 macula disso-
mos ul dissordeos i one
ad actu ul actu rois dicta
sunt iudicij mo certide q ha-
bendo rem ad zm qd malia
ppie pd petim na valde appe
tit ipsum sub sua ratione
q nullus rois bonu habet
nec etiam valde vult actu
sicut f clios put ia malia
vl dissordem dicit ul dlu-
dit q ste valde uelis malu
sub rone mali qd ꝓ ꝓ
Qz valde bu appet ste ce
lus dnia de extrema ip ma-
la ste vel etiam appet actu
sicut q mst e qd dat bonu
2 etiam mozne ad valde ce
quadam hz appe az bdt
ste q ipm appetit / ad 4 dz
ne ant 2nda vnd lus appe-
titus grij ste i 9 a no tam
hz illa est p bonu 2 malu
appetq cui g lus est ad
mouendu deorsu 2 appetitus
leuis ad mouendu sursum
que ambe bo pdt 2 ad 3
quia qd dicitur q bonum
est g ratu bono ne ia lon
de bono cuius / ymo nudq

est aliq gries postulu
qd bonu grie bono 7
calis sicut 2 ste tas sicuma
grie 2 abe ste bde 2 ad
p pho hq 2 q lo de bono 7
malo mot 2 sete lege
sicut grie te de quo vocabi
ibid. Ad 4am na 2 ad 3 2
q lus pnuat ste ad bono
tantu ipsu ad huc appetitu
bonu q appetitu libazi
a misericis 2 rebulonibus
cogitat n tlis ostu m
misericis 2 anxieta hz ab
ab tis libazi nd posset n
p corp defectos 2 ecco ste quos
defectus / ad 5 dz q ꝓ vote
ducit pong qsit appetitu
vm nale qui qste ce az
valide quo delinat ad ac
tu nat sibi ipsu 2 quie
2 m appetitu hz ex na sua
ste qlibz alia res 2 ello
n li appet valde sicut per
appetit bonu ste 2 alia
dcia / aliud pong osit appet
valide ad aliq sequitur
ggos dcollectiua q libe
ste velle ul nd velle bo
sibi pdtatu 2 p tale vo
nd q appet bonu q qnz
supedit sua actos nec d-
co appet dictu est cum
dicitur d qod p oa appetit
bonu p te n li / bene e
tu q vo qdrdz appet
appet ali tue appet bo
uel vm ul az nos tq qbz
pz q nd onde appete vo
est velle pz de appetere

nali

nali ipsi vot/ quo appete
rios actus 2 passiones ꝗ
gietes etiam anteq velie
mus tale appetere proprie
non est velle eo q velle
est actu appetere d quatum
lib est 2 vo'rq vtrq aut
isti appetitus s. n'l 2 alius
i vote sed dicit. sive uel
vnus 2 idem appetitus non
est distinctus ad prius/ Au
toris 2 vacat pq otio ad
ducte sue p dictis d pa
goe hor te gone

Seq. ¶ Consequenter quitur
2 quinto vtrum omnes
actus humani ordinentur ad
vnum finem vltimum
Et ar po q no o p a d e b hu
mane facte ppter dictas
non ordinantur d aliquem
finem vltim i 4o pa 1a 2ae
ant pz q appetitus dictarum
istic d finitum po polit
2 pop o p o p quare non d aliqui
finis vltim ¶ Et ddor
si cet aliqs finis vltimus
apt o humanarum uel ille
esset indeterminatus ul extrinsecus
hoc nullum i o pz pe dici
i tt ¶ Ar non pssit dici
2 b 2a 2ae n. pe tigit nobis
indeterminatum q tuc cet actus
eo q iste finis acquisitus
non esset ma hois uel
for hois mo accidens n
vi esset vltimus finis hoi
q finis dz ce causa cadrp
vltimi 2 opti ¶ ad philosophum

modo accidens non est hoc
cum homo melior sit accidens
Et pe q talis finis vltimus
sit nobis extrinsecus q ul cet
aliqua a nobis apparet 2 certum
q pdicto est vltimus 2 finalis ho
mis bonum cui huius operationis
nobis extrinsecus sic pp nos
sibi ad esset aliqua non operatur
a nobis et hoc maxime esset
deus ꝗ ie non est vltimus finis
operationes humanarum eo q fi
nis operum humanorum actuum
mus 2 adipiscimur 2 deinde
possidet acting ¶ Ro sic omnis
actus qui ordinatur i vltimum
finem est bonus ꝗ non omnis
actus humanus est bonus
i tt ¶ pz ex eo q pe vltimum
finis est optimum ita bona si
que d ipsum ordinantur ¶ Et est
maxima cuius finis bonum
ipsum quoq bonum 2 ꝗ b est
ma ¶ Et sic bene omnes
actus humani ordinantur d vltimum
finem ꝗ vltimus finis e actus
t vltimus finis ordinatur d vltimum
finem qa fa 2m b q vltimus
finis hois non est q sepa
tum ꝗ est q anl' q actu 2 pos
sessio po huius i 4 3 fa pe eo
i tt ¶ Et ut volunt humana
non pe tendere d vltimum finem per
mas operationes i non omnes actus
humani ordinantur ad vltimum finem
1a q actus vot sit actus humanus
2 ab pz q valuit humana est
liba ideo non pe mo tendere d
vnum finem mo d aliu ¶ Et
actus grry non reducit d finem
ꝗ mlti actus humani sit grij

17 Apl q̃ ndrendit dicz
motus grauis z moty le-
uis et b pl q̃ grij st dilin
z odire dunte age z iustoē
¶ Dp oē vob Aiuana qm tedt
in bonu agns z qm d bō
existens ut notū est. B iu
est ad bō appus z existens
i. sequit p validū hiuana
d suis actibz n semp dtedu
fine vlam ¶ Qpl ar. et aūb
p dla dicit n. actq hiua-
nas dtendere finem d hoc
q dicit ola appete bonū
vt patet dq one pdtedenti
¶ Ctido pbat eas tendere
in vlm fine q. 2as dms.
mtid pcedtia quod e dcd
uciens q tnc vacuū 7
manc est tesp nid hiuan
¶ 3a ot q dnud finz vlm
q finis poli et que e vna
pleria et actibz hiuanis
vna est z pplex finis a
¶ In qone pdti cnc duo ap
in pa vibz et actibz hiuanis
p ut dirigit appe nāli 7
appe sp iuo. ¶ Ctido vi bi
et ostem dqntid dqdit z
appe validiro pd dtdtio
¶ Duo ad arglm est pdnōd
z pupō q dicit qd hoc
est triq appetq s. nāli spū
z dtdtiq nalem hz hem ad
sul. dibus. ¶ Ad spūd hz
hem ad bzuis z dtdtiq
hz dqntid dtdtio principi
z liber est d suis actibus
ex isto dz q actq hiuanu
sp replicem appetu pdt

dtelligi dirigi tripl bno
p appetitū natū ale Aoo
vn appetū sp iuū de qbus
dicit dputi arlo ¶ tertio
p appetitū dtdtiq de qo dicit
in arglo sed ¶ Ad nōd z pl
q omes hates st cuiusdz
sped sedme celis. vnde li
hd est sped ma i pnō pa
fbe omes hates equipo
repudiant ¶ 3o sp q vtq
cuiusd sed me celis est s.
milis finis B sedem q
suis nātibz actonibz a
nāli appe pcenbz dtedu
az q dtalibz for agentes
sue silēs z accidentes ind
pcedtes sp silēs z vidē
q etiam silem finē in
suo nāli age mtedat ¶ Ad
nōd q agēs nāle d sua
nāli z actione tria vlte
dtendit pm d bō obm cui
dtendit assiliū dqntū
sibi d pgle et quo dicit
est d pteri qone ¶ m e
se ipm iste uel mdduo
p fici et ¶ m est medium
p qd hoc pgle est sibi
finz ¶ id est vlterior sua
opatio nātis ¶ Prma duo
hnt idem finis q cuiq
¶ m aut habz idem finis
quo nam pa duo p exi-
stit opatibz z pnd-
cas dirigit ¶ m aut
ad quod p fici vlterior a
m opatio acqrit p dm hoc
dtendit ad quod obiectū

1. nō

1m tip pfectule pdictu 7
2m tad quod actu for p-
fectium. Cuiro notandu
q appetitus ffbus d hale d
fuis aporibus qnq agit gsd
mte rationi recte q'dq
d fomis rouni discrete 7
pucrse pmo iornal 1100
d intro ut ag d fie phs
Ist pmissis est pma qo
no solu omnd hoim sz oi
agendu dependendu e vq
d nuo finis obiectuq que
pdme d suis actibus
dibz nalibz tendit pz qo
mauere ex qoe za pfecti
qonib 1 ex auctorita bz
ad eadem inductis 1 p
idne sic 1 d quod e omn
optimu 2 deuiq assla de
d sstre tota pcsfio nar
agendu est finis omn
agendu nalid sz ille est
vnus omn sz dgt q'vd
bza 2 pz. q agenia na
turalia mte dicit suuz
bonu 2 optimu q dicu
qdtur ab agente quod
d rare n pt ut vult gor
xy meth tc sz.b az q dcq
sde bonus existens d dbz
alys ita a st bonu haly
dat 2 ea d ille osruat
quod res dependens do
mne ad se non potest
id ig deuiqs appetitu
nalem dclinat 2 tenda
facit ipsd in optim agt
facit ipsu tenda d dcu

a quo huiq ondra habet q
m st ipm. Q oi. omn hoi
est id finis vltiq obiectiq
que m suo nali agit deduc
pz ex gone. Cenda qo d ia
no omn hoim 2 suoq actuu
quo ad nale agere est id
in nuo finis vltiq forli
pficiens. nec eriaz id d nuo
finib ulti pfecti pz p a
parb qd q sicut homines
nualiter sic dicti ita et cor
vlite nales opationes que
tidqz pond 2 ille nuar
st dcte 1 hq vlite nales
opationes diu 2 fines fo
mar pficiens q illus ut
sic res nales vlite dcedu
ut pz ex qo noli 1 a par
qd pz d silit nam finis ul
tite pfecti hois est ipse
met homo 1 sic homines
nar nualr hwdi ita 7
isti fines sb tuc pfectiles
sic nuar dcti ig 2 ab
vera. Ba qo sic id omd ho
minu 2 suoq actuu qo
ad nale agere est id finis
vltiq for mar pfns d sic mo
1 sic id d sic ma finis sl
rectie pfecti pa qd qd pz
ex zo noli q rerq eiqd sicd
sme flis silis st s sic ma
actq vlite quos facium
2 pducu actiones nali 2m
appetitu nalem 1 no ondis
hodies st eiqd sicd me flis
ut dicit 2m noli 1 huiq
actus vlimate pducti

sed fides vltra fortes p finis
i. se q ß fides ma sic sicut
Secunda pars pz ut prius
q finis ß ut perfectio est
homo met ut colli. opere
non ut modo omnis habens
cuius speciem ceteris p rem
notis. Ergo sicut inter in
adal appetitus naturalis d ni
aliquot tep d finem quem
tid aut appetit suo alti nl
latenq ymo fortis ordo dicit
pz primo qd quia ordo equi
ad fitid vlterius p ducendu
rtio illud non equus ro cui
appetit ati tendit q ordo
non ggitur Item ut ordo
fanis mdu appetit natali
tendit pullos rtio appetit
ati non Ratio ergo licet
appetitus ß mag d hoc ß sic
gitus ad sicut finis ter
dit tid d quatid distorta
r pidsa ratione gubna
m dudsos fines Gadit
pz p a pars q rm sit non
d cendit nisi d bonum natu
sed reddidui ras pars
q ut sic vnq vult esse
in domo vg vult ce dnis
ar honestum ar p tudosos
rtio i ho ada non mirp
q sic vadit ut puerpa
ratio dirigit i illa ß sic
dirigi dirigi ul dirigita
est dirigit in dudsa hc
de articulo primo ig

Quo ad p rm arg tid d
primo notandu q ipsum ho-
mis et actum eius certam
d mtu ad gtd appetit vo to
ity est finis lis dicit p q
est obiectum 2 q est sudetd q r
ttig formal p q est dominu
2 q homo et 3 q sortis bnd
r est ipsorum tal ordo q sor
tis sus ordinat d obiectiu
s. d homem sudetd a vltra
ordit finat in obiectum
ff cuius p dr tam ho quam
ceteri fines sic Secundo
nota q actus humani pur
procedit a voluntate ab a dicto
sit s. virtuosi qui sunt co
sonter recte rdm r rectu
actus etiam pur ducit
ro hnig r vicios qui ira
nd sunt ß magis dissont
q Istis premissis est pa go
lis dispos homis quo ad
dispos actus virtuosos sic
dicit finis vlti sortis
r ceteris patrui nudr det i
tid omnis corpis ad hmi
actus est vnus dnus sus
vlaq obiectum pz pa pars
q sitis vltimi sortis
sic bnds dicit ipsorum
homis indicaic et per quos
dispos dispt sic sitis hi
sitis fines vlti subiecti
homis sic qui habet disp
r prima pars q ada ro
pars pz q deus est ad q
ordinat tep ad vltimu est
obiectiu omnis actus virtuosi
r in sitis actus virtuosi

ymo 2 pla dra ut dictu
fuit d gdne 2 ar lo pcedb
Secuda qo q sic vmq dpe
est finis vltiq formalis
omd hom quo ad suos
actus virtuosos ita vmq
d mdo est finis fortis
vmq habis quo ad omes
suos actus virtuosos az
pdas q omes fortes bea
tiues hom vidr ce cigh
sed eo q andes se opa
pcetos. ab hdu sapie
qui est idem si spectem
m dibus 2 rbus nobis mi
abicdi sis dei s. 2 ad po
az nam sic daori mudo
ondo ens q vlig ob
bonitis principat. d primu
tos 2 primu refer mys
dra gonis pdes ita cō
bir. ondo actus virtuosi
d mdori mudo s. d. hdc
q aliq bonitis principat
in omd actu sup omnis
2 optim inter actq hu
manos ut d hnc ordinis
q sic bonid vmdi in
ordde ad primu bonid
2 sic ordinat ce bonid
habis in ozne suorum actu
nid virtuosorum ad primu
bonid de illas 2 sic
vnd sic virtuosi habent me
dic ut viuat viuit
ut virtuosi agit viz
tuosi agit ut deu con
ceplando sup oi diligat
2 sic beati ez sua finat

actdgnt sua cum virtute
optimid sibi finc statuit
2 tuc per p dctam ad illud
actdgendu qd sibi mda
argut 2 dco. 1°. q dicit
virtq dtcto facit rectam
s. d fine. p ruta a auc que
ad hanc vcptam est p de
actq virtuosos habis ordo e
nd quid est corp agl dnde
2 quid magis mete dpm
2 sup mid actu habis ordinis
ut nd ita d mete ordinatur
in beati e d mete pe publica
re d digesti ul pdgnde p
re publica. 2 cto. 3a qo
sic ita omn hom q ad suos
adq ad bonos q malos est
idem finis vlig sit. p gsc
p q ondo homes mundi pue
nire ad beatu pdd bonis adi
ez sed i mali. i qo vera ita a
2 ab pz q q bz statuit sibi p
vlidato fit ce beatu 2 felicia
qnq actu finat. Si n sic v
tuosi tuc dendit d ce bm
si a faciat actu virtuosi m
est q illu noo facit ni qua
daz rdne azdez ad bonis
m ozne ad bnd esse habit
pp q m qnc ad bnd. p 2
ndc pnepius sicut q de
spro ordinat in actu ad poo
ad bm esse q tali reputat
q optim omn sibi cudit
pglud sic ab arcto 2 mpia
lebazi. 2 id rputat se posse
actdgt p sua dcpos 2 cc
q ce quo ad daori mudo
ce dra q hz pdd pcto hdc

m ordine ad finem bonum dirigendum re-
feratur. Sed dicendum est ergo quod
quale bonum sit et felicitas
quia felicitas est optimum
pulchrissimum delectabilissimum
et sufficientissimum. Sed non est aliqua
operatio sua propria quam non sit aut
virtute ad pulchrum aut delectabile pro-
ut patet per rationem cuiusquam quod alius
sit magis dignus felicitate. Et propter
hoc quod est quod vera beatitudo
non accidit beatitudo quod est bonum
et simpliciter finis. Et quia omnis
homo et actus virtuosus
quo ad suos
actus finis est voluptas et
non videtur quod sit eius finis
ad primum igitur quia multi male
volentes erant in omnibus tamen
adhuc videntur bene et degere
vel quia sit quod velit ire ad Ro-
mam aut Troiae ducit navis
et ad spiritum vel ad gestum
illo deinde fine dimittit
et iratur ad tempus quia vim
est quia finis quae actus quae
voluptas quia voluptas
est finis quae deducit ipse
nihil aliud et quia dicit ipse deinde
beatitudo vivere et esse deinde
et quia dicit circa actus quae
felicitas quia est felicitas et delec-
tabilis ma voluptas circa et
tolendo et in spiritu vide-
velle. Boecius 3o de consolatione prosa
2a dicit omnis mortalium
cura quam diligenter studiosque
labor exercet diversis quibus
calle pergit ad unum tamen
beatitudinis finem nititur pervenire

quia quod omnis homo virtuosus
quo ad suos actus est
idem finis velut et ordine
ad ipsum. Sed dicendum
primo quia quibus virtuosus sta-
tuit primo et sic quia primo
optimum et quia vera beatitudo
est nisi id quod est
filius et non id specie quia
ad illo dicit quod sequitur
et et propter hoc videtur
et tunc quod virtuosus homo
virtuosus quo ad suos
actus diversi sunt sicut vir
formalis diversi dicendum
primo quia sic vitia quam
ruit et fine statuit primo
pertinent voluptas et volup-
tates puryty hanc et tamen
nec mutant quia in diversi
finis diversitates pro
videntur esse et rere idem
et quod et quia ad tempus
ita et tunc appetit vorig
et aliud et aliud finem et fugit
vadit et deducit hic primo
tertio et loquitur ad rationes ad
primam non amis non huiusmodi
operationes sunt ad beatitudinem
in quod et bidvetti ad
beatitudinem diversi male
vetti ut amato sic in
diversis est diversi
in diversi nunc tunc ad quod
et frequenter appetit de
diversi boni est diversitas
et quia ab desiderio quae velit
vinc et quibus possibilis
et horum habitus adhuc

vellz vltra hic ymo sic
est in racione induta
qr nq est sic felix qd vel
ict esse sc or nr e ipsus
qr ista que st civis sped
hrd st ad i ue actr or
dnata mo d actr ordi
natis bni pt d spnied
zo merhuc gorvezp
tn est q appetq hdang
me diuisis speb bo
hs vnu solu bo opti
in qid ul si dete regn
a rone vnu solu opti
vnu d spe sic q nichil
ad d spe ab eo acq ra
appetit z affectat z id
est felicitas sue beatd
Qz diuitis auarus appe
tens esse ditior non z
esse sapiens p peccuniam
s appetit cum nq eorum
vlterior aliq spez bom desi
deret s quilibz d sibi
in cas spe boni desiderat
sic q lux felix appetat
vlari perfecta in felicite
tamen ille appetit est ad
quietem tranquillite et
quietem mentis sed appe
titus auari est ad mag
mentis inquietudinem et
arrore inordinato quo id
z validas ex ipsis suis
rationibus rniteros in diuis
qr extra hoiez st finale
bonu homis z ipsi nul
lomd ipsiusmodi / z ideo fit
esse sapiens z auarus n
dn qr sex sapientie ce seorsum
sapiens s appetit i felicite

ad zam dicitur q st logicis
de fine ob uc iste est nobis
exterius sic q n est d ce anima
si autem sit sermo de fine si
ectuo d q ic est nbi intendi
qr est esse hoies / z audios
que videm z sonare sm longi
de fine vltio formali quillo
mentendit p pnd dquirere
d inori pruecia / Si autem
sit sermo de fine vltio sori
d q iste e nbi extendit sic q
est de essencia mra actis pio
sdcto ad dpoz z qn oz q bs
finem esse cum cay vlterm
z optim sim qr hoc solu est
verq de fine gradtuq z dcto
gdere dcs auis p zo phis
zno d vera auis de fine
quo pd opationis qr illo
vtiz deus est melior z sir
hoe sipdms melior q ma
finis Qz dcr fines quo
sd opationes hoi suffit in
fine ce vlterm z optim z gd
vz distancia q z q ho e melio
actis te vm est s tn cui ho
stat q de actis pficida ho
mides extidere felis sori
sic vlterm bonu z vltie p suo
habiem ad q ho sin los actis
suos ordinat z dispdit ad zd
nt a st dta de bo mori z ad z
qn oz oa mori ce bo que
ad bonu fine ordinem ma
ad rectie opis mor bom
nd solu suffit rtta dtcio
finis s ecs rqrit de bnoz
hictiu mediorum dquisitio
ad maxa q addit d q dcs
de actibz z dstrib nichil
refendo cas ad bom actis

vt gladius e bonus quia ad defe-
sionem tri pu[illegible] vnde pe[illegible] de[illegible]
te fine quem statuit sed vocab
[illegible] locum ad bo[illegible] mor[illegible] quia
[illegible]mis gl' est si [illegible] vel de[illegible]
tio[illegible] bonum finis magis o gg[illegible]
me[illegible] ut dem[illegible] c. Si a aor
intelligat[illegible] te bo[illegible] ent[illegible] dimissa
a n[illegible] quia nulli sit actus humani
tamen mali qui ad[illegible] ad bonitatem
habent nix[illegible] dea pecc[illegible] gonis
Item ad aliud bonum te ducit
s. ad vtile ut delectabile ut plac
ut dem[illegible] e dqoe pnti ad qd[illegible]
q si sit primo te vltio sic ob
tinuo ut p[illegible]ticio be fla it do
ca te ac[illegible] hois i. opione eiq
sic a te felite forli tue e vera
e quae q[illegible]fertur q vltiq fib
forl' ordat[illegible] i ultim fine ob
tinuit e etiam p[illegible]tinuit q[illegible] illo
ly ionem finis quo utz cognos
[illegible] vltiq fib forl' pe ordinari
no d aliud a st p m st ipsum
quae principium giri e a[illegible] sicut ipse
ipsum ad iii[illegible] ad[illegible] a ad[illegible] q lib[illegible]
vol[illegible] nd e tacta qn nitio i q[illegible]
eiq actu pono m gnic dicitur
beatae qd d na eiq est q m
obiectum id pe seu nisi sub
ide a[illegible] boni[illegible] ul cpti[illegible] uel
agent[illegible] ide aug nitio actus
ille ad beatae m q de ordinat
cidat id stat q d aliq aliud qd
id e beatitio ff quantum agere
sl'ne q habet ad beatae i spe
referat vtrum dditias ul ho-
nores ul hi q vt dicto e m
pone vna pdat lib[illegible] vol[illegible] pr
o hunc ad 6 d[illegible] a na[illegible] g a bud
prut code adiu gl' tz ad dispa
spe ut motu ff e dorf ad sua
ri d loc[illegible] h e go tuo q dicti
bz hidas sic va giro ad pud
f gd code i id q p cod gl' po
st so mech[illegible] ad bre q f ab[illegible] o

boni e malic nlli actus f gri
q idem abte loco nich
est malum ex gone pcente
f bnd vn diuersis rones re
spectias acty modales oppo
nud e sic alicubi vnq est
bonum id alter est malum
ad hoc tam stat q semper
acty aliq rationi bonitatis
p accipet rationem eiq d vlti
fine resultat ad s'nd qre
q voluit hnt mere dat ad
dr sa m se zm q p rone
iam d ordinem e pga rod
rationem mlter dicit s. qm
d bonum e existens qm d ignis
n' ag tendit d bonum agens
tendit d vltim fine sue
beatitudinis s alter m q tende
e zm assil' ad q bonum
agens geri sl'ne boni
existentis rationem eiq dicta
tinem referitur auctor adduc
te p ordinem sic p ductis d po
sit e hc de quibus gone

Consequenter quia e bo
vtili propria intentio
politice sic de summo bo
no hois e ar primo q no
q propria dcto polite no
est de felite f felis e pd
nud bonum hois i ts a pz
q de felite tracta i ethi
ca e non d polita f bor
nota est de st secundo
sic eiq fine dcto est de
primo bono hois quae ca
pudma e maxie architec
f talis est metha ca e no
poli ca ar pz q de quito
stia est pudor e a gl archi
tectonica de tato finis eiq
est tasdirabi or po hg

bonis p p v phe metha te
2 6a huius ro conpla dicto
sue pratice no est de pido
bono hois nec polita est
scia pria i eg tza aor pz
qr pimu bonu hominis
vi consiste i perfectione volu.
tatis eius ut j dicet nec
pertin ei pinet ad pria
sciam h pz ex andictis Sed co
tra speel hz hre fine spe.
cialem si primu bonu ei
est finis special 2 polita
est scia speel i eg tza et
sit ans qz pa 2 3a pnbz
Dz p 2a parte pz est primu
bonu hois est finis oes
alios fines conplectens
ut dicit primo huius etic
est dndre p in lra c 2o
In qone po ponit nota
20 qones fplis Quo ad
primu est primo notandu
2 pi ep dictis i qone prima
2 cetera q ethica pro
moastica est de hoie 2m
q felicitatis est que cuiq
statu teneat i qdte dom
indruit uel polica seu
ciuili ycota aut q sidat
de cohabitacionibus in domo
2m diusa opa q sibi dant
2m diusos status 2 gra.
dus quos hnt v statoe
domus s polita q sidat
de cohabitacionibus in ciuite
2m diusa opera que
sibi debent 2m diusos
status 2 gradus i con .
stone ciuilis conitatis

Ex illo appz Ø q ethi.
ca non est de bono hominis
s q gerit vitam solitaria
ut quida dicut pz ex no h
qr est de quolibet homie
quecuq statu indruit te.
neat in qdte dolestica vel
ciuili unde . 10 . huius dicit
Justus eum indiget ad quos
iuste operetur 2 eu quibus
Sic autem 2 gary 2 fort
2 aliorum vnusquisque 2 addit
q lq sapiens s sc eius
posset speculari tamen melius
est cooperatore hre Pret 2
in 8 no q plures simul
gredo pie i intellire 2 agere
potenciores vita i solitaria
nulla est 2 si est ipa non
est moralis s uel altior
recta pridipio qua pe huu.
ne vitte vel assumens
ondiciones vite bestialis 2
tercio pa polite dicit phs
q homo nar est al ciuile
2 qui dnulis est propter
naturam 2 non fortunam
a pius est aut melior q
homo qr ho n est potens
cicare aut no indigens
ipe q p se suffiens est na
ro eius quare ho solius
aut deus aut bestia Sz d.
aliquis si ethica e pe de
uno qz homi indruicer
qrcuq statum tenat pu i qdte
domestica pu i ciuili quare
dicit eustr po huius dr q
pudetu cohiut est 2m vum
hdicem meliora ut 2
bonus 2 oprius fiat +

et quia monastica a monos. i.
unus et ytos strictia ⁊ q̃ or
est ex eo quia ethica non diuc
mter diuersos gradus et sta
tus hom quia cum domus
vel ciuitas ꝑ melior dicitur esse dar
a qb hoie ꝑ qd ⁊ seluis lis
et melioribus ⁊c dicitur ho
ꝑ quod melioribus ⁊ ditior ⁊c
dicitur ipsi aliqo modo vt ⁊ ⁊
quidq; enim diuitias habent
et indigent quantum ad di
uitias habent vt dicit ⁊ ⁊
ho metha ⁊c ⁊ p ordinem quod
deficiunt dicit multa
⁊c ꝑ cuius ethica dicitur de
melioratione omnis hois
et etiam de monastica ꝑ
modo et ordinatione dicitur
Secundo est notandum q ⁊ ⁊
q aliqd est primum bonum
hominis ⁊ ex quibus patet ⁊
q omnis operum humano nd
est aliqs finis vltimus q
i. nd finis hoc ratione
boni ⁊ ordinatur finem
sed q finis quem omnia
ordinantur sit vltimus sic sti
mud bonum et optimum ipsum
hois ⁊ o nod ⁊ ⁊ q ⁊
vltimi finis ⁊ primi bon
hois quia ꝑ dirigendi hu
manis actibus et multum
nota ⁊ ex dictis m p ⁊
tione nam sicut sagittator
signum nd quiescens ⁊ ⁊
non ⁊ bene ad ipsum
sagitta mitte ⁊ dirigere
ita nd cognoscens vltimum
finem non ⁊ bene actus

suos in ipsum ordinare
sic ipsum nd quiescit bono.
tadiu q diu ⁊ ⁊ quia
de primo bono hominis
vno q nitur ad eum q ⁊
dirigere s. dirigendo q d sic
id aliud quitur ad ipsum bon
predicatum et pcati salua
tionem s. dicendo quo ipsi
volebat pecuniam et pcatum
saluari sed dicuntur hec de
pdo arsto. Quo ad ⁊ ⁊
⁊ ⁊ est prima q. ista
aliq est stia p ⁊ quae con
sideratur de pdo bono hois
et non de tp de fine pdi
dicto p ⁊ ⁊ q q ⁊ de pdo
bono hois est multum ne
cessario vt ad ipsum actq
humani dirigat ⁊ ⁊ ⁊
nolle ꝑ ia aggmio quae est
p dirigendis actibus huma
nis est per stiam p tam
cum finis dicitur ⁊ oportet
ut dictum est p ⁊ q. ⁊
Secundo q. stia proli ⁊
considerat de pdo bono
hois q ex tex. phi ⁊ lo
p. primi sic stia pdma
et maxime architectonica con
sideratur de pdo bono hois
ꝑ politica est huius ⁊ ⁊
a p ⁊ q finis pdmatis
et maxime architectonicus sic
desiderabilior et melioribus
finibus aliis quae sub eis
sic eo q huius fines alium
obliquum mst applicatum ⁊
ergo pdma principalior
et maxime architectonica

considerare hi vlti fines
z prudentia bonum habes q
ille omnium aliorum fines ex
celleter concludit ⁊ hos
phus probat dicit primoq
prorodiat circa omnes disci
plinas quas tractat est
mentitabis z quales omni
quecq; eis addiste z hoc
quia sub ea sunt prudentie
virtutes ut pnt militaris
yconica z politica rethorica
hic est adunted q p no
vult probare q politica
sic stia simpr prudentia
q certum est q methica
est prudentia ea to huiusmodi
scilicet vult ca esse prudentia
inter artes humanas
operandes p hic considerans
⁊ d. aliquis quod poli
tica dicit prudentia z certaz
architectonica vt ait q
idem sit dicere. dicit q prin
cipalia in ordine ad finem
quid tendit q ceteris
aliis finibus prae cae
est prudentia z melior ⁊
architectaz rei aliarum ar
tium quibus principatur. D.
aliquis ho quod militaris
yconica z rethorica sub politica
tente dicitur vnde prudentia
vel principissime. dicit q dicitur
principissime inter artes
quibus politica hi principa
q de illas magis disponunt
ad bonum humanum
z quantis et ⁊ quid ordinis
dicitur principissime q optimorum

bonorum sic operantur ad mu
tuam phice tuenti distinguat
yconica vite sufficiencia separat
z rethorica causas contingens
dividitur z ibi ipsi politica
utitur ad finem finem civi
um cuius politica uti militari
dicentis declarat militaris q
dux cui citius ipso exercitu
vti debeat ⁊ yconica declarat
p domum z ea que eis sunt
ad bonum que volo disponat
rethorica vero p z ipsis quo
simodibus dividuntur ⁊ o di
cere q quae sit distinctae quibus
debeat politica et p bonum q
debet politica dicitur. hic d. q
iuxta dictum. cuius impm sui
ciudi circa ethica talem
distinctae ad genera quae reduc
untur sic ad legislatorem
iudicium exercitandum z me
dicalem sub quibus alibi ot
tinent ad bonum quae operan
tur z iam distinctae sufficiant
in quibus cuius sit applicare
ad n. ho sic dicit et ada
ere ex hiis methodos
operandi bonum vesuvius vnde
legislatorem ordinat ad bonum
ciuitatis p nos quantum dicentur
dat iras acty hidonos di
bite me prudentes Judicia
vero ordinat ad bonum ad
dominum erata p tradiciones
vel noxia a vindicat ⁊
diuinis at reducit ad ad
bonum quaterat sit circa
bonum cor ios pdo ostenda
dum inter dic exercitanda m
dicanda vnitinis digestas
z exercitationes quidentes
si vero propter materie

dpalitē aliqs a fide lapsus
fidē p medicina quēd dpge
ruota / Zaqoē ia q ethica
pd niōpica etā est d primo
bono hois p̄t / i stud polica
qsidans bonū ciuis qsiat
pdmū bonū hois cui est
ethica qsidans ig̃ hom
bonū mdūe qsidat pdm
bōm hois si stud polica
qsiat pdmū bonū hois
i a pz q ēd ē bōm omiaus
hāi ciuitati z toti genti
sz de virtuib z stud pfectū
p̄dda ut dicit. Cuī cū
n. ciuitēs pp hoēs sint z
nd equāl iteō ōd est aliq
bō ciuis qd est sic bō
dhdeatur cum p̄ hoēs p
cens / Qa qo ethica pfecti
qsiderat pdmū bonū ho
mis quatenus ad eiq p̄tes
dpiuc quā polica pz q
ethica dqūe p sic id pdmū
bonū hois ut pz p̄ oz 10
huiq ymo iaz dsiq pp̄ū
polica ab ethica tādē a stud
pori z vlioi vnde ethica
hz tēpl z dquirit hīdā
bonū p̄ sic quo z quot sic
spēs virtutū que z qualia
dēat esse vnūqq̄q dnd
quātuz stātū ēgrat. Ad id
pdmū bonū adpiscēdū
ul fōr ul p̄ p̄ qrad pp̄ quod
p̄ q est vnicuiq pōle
qo z p̄ plus q stud polica
aliq z ddmiq qsidat pdm
bonū hois quātū ad eiq
p̄ūdaq z p̄ūrati saluaq
quam ipsa ethica p̄t ex

bō sic si est amabile vni
bonū p̄ūdare z p̄ūdatū
dseruare tūc p̄fectiq nobi
liq melioq z ddmiq ē ho
p̄ūdare z p̄ūdatū saluare
ciuiti aut toti genti uel
pluribus ciuitatibus si ethica
omi bonū lucū non soli
p̄ p̄ quātū d dūdaz ut dōm
est nūl bonū p̄ūare et
p̄ūatū saluar polica vdo
toti ciuiti audicii i p̄ va
tzaz a vols az q bonū d
quato hūs de tato ddmiq
ex eo q d hāt maxīe ass.
mlaz deq est ē vlis omi
bonorū dūor p̄ b az ex dcl
m p̄ b nō li vnde ipa polica
sup̄ ab ethica q̄t pm
bōm hois quē z quot sic
spēs virtutū z hij p̄ d stati
hm de mēdū quo p dūd
sos hom simt habitādi
gradus z ordīcos hūiq
sum bō hois vtub z cat
operationes possit quod
p̄ūdati saluti z dbui z
q p̄ūat ad vniq q p̄ūd
statū hec de 20 arlo ad
rationes ad pdam n̄ aor
adoz z q qualus de ethica
qsidat de pdo bono hois
z de felicitē dqūe quātuz
ad eiq p̄ūtatē z tandē sic
non dpolica nichōq d ea
qsiderat de pdo bono qn̄
cum ad eiq p̄ūdacoz z p̄ūa
ti saluacōne ut dt ya
dclusio Adrd ord arīb
p̄ rūtem p̄hz nd lucū me
chata sic simpli pdma

tem politica & prudentia dicer
tur habere operationes que sunt de opi-
bus humanis. Ulterius patet dicta
quia si a minori autem exclusione
fiat est quia stare debet. Sed ethicas
vna magis principalis ratio
bus predicem esse de eodem
fine licet diuersis sic quia va
ste de eodem nobilioris mo
do alia s. quia vna est de
ipso fine specie et alia
pte et mo sicut de methica
et politica quia pte agit ipsum
prudentia bonum homo specie po-
litica vero pte inquantum dicit
ad ratione. ad oc quia licet
prudentia bonum homo operatur
speculone quia est actus hu-
ius specie in politica con
sidat ipsum pte s. quod dicit
prudentia et predicatur operationes
vno. p dicit quia ipsa principat
circa studia specialia quale
magistri addiscere alicuius et
vsque quo quod dicitur quo
ad vsum sicut specie licet in
quo ad determinatione actus quia
determinatio est quoad hoc a quo
aut ex quibus principiis deducitur
et idem dicendum est similiter
quia de actu speculoq in quo
consistit prudentia scilicet ut hu-
manum bonum spectat ad
hanc artem solum pte et
non specie. Ad quod di
quia non oportet esse veritatem
simpliciter quia sicut specie
sicut ethica et politica bu
hunt eadem fine quia tunc idem
tam est quia duplex modus ipsum
operandi ut dictum est.

postea. Quidquid ergo
in solone zeno quia sicut pte
et specie diuersa distinguunt finem
licet diuersi de vero tamen est quia
politica prudentia inter
ethicas est maxime vilis et quia
ethica et yca et gonomica mix
sicut geometria habet finem
licet pyn et alleta et predicti
sic de bono et sequitur alia

Vtrum sua moralia sint vtiliora iuuenibus et senibus

Et ar pot quod vtilior iuuenibus quia iu-
uenes adhuc non sunt seducti
erroribus et habent hanc sicut effectum
fiat suspicione et quod sicut hanc sicut
vtiles auditores quia quando
sic seducti erroribus tunc sed in
actu gerit hanc sicut effectum quod
notum est. Ad secundum iuuenes sunt
vtiles auditores sicut et specie
in et pte et moralium et quia
quia sicut specie sicut alioqui et pe-
ritiores gradus et pte modo
id quod potest in mathematica et specie in quibus
et mathematica et scientia et hanc et iuste
et specie sicut et hanc. Confirmatur quia
sicut moralia est de actibus et de
actibus humanis et sicut specie
et de determinatis in modo iuuenes non
habent assumere similia et de hiis
in si sicut vtiles auditores quia
specialiter et quia et moralium et pte
Ad sicut sicut quia et quia habet
et mos assumere fidem iuuenes in
bonum est vtilius iuuenibus sed
moralia sicut est humanum in et
a pte quod parum dicere sicut ut sic
-i bus ut malo et iuuenes consistit

assuesti 2o huic ß b pzdste
nd dr. 8no poli 2p q legis.
latoru mayo nego hz est ira
uuiciu dspna / Dnd ar
q stud moral' sic vtil' pas.
sionib seruitoribz pda sic q
mst eis vtil' esset sic q pad
eis nulli esset valis stas
mata est 2 pz 9a q s vtil'
esset aliqbz uel hor esset u
uenibz uel etate puerit pd
uuenibz per p dlia nec eta
te puerit q ul' ralos sue
virtuosi vel vitiosi pdo
seruitores si virtuosi m m est
q id hz hq sic effectu 2 go
vi q hr stud n' eis pdsss
si aut sic vitiosi tuc eis
etiam p adusazud sicda
mol est dutius i nulli
pdeuis erit vtilis / 2o
illa stud est vtilis pdo
auditoru que sdtpi nem
sue vite ont ß stud mol
est hq i t / a pz q q pud
aoms est ort malis td
pine sue vite. ß. b pz. q
legos malos pudiendo
ph ibent ab eo qd est a
tuos 3o hq. Dpp duit
p d lia ralo 3o. ph emy
fn gome pudi. erit duo
az li fnp' aspla pone 2
no lia et m 2o az lo good
pp los Tuo ad p mud
az lud est pdo nonq ex e stat
hom s etate ad ter pot m pd
pudep q p aliqt sud pnt a tol.

f sequ q ca quidua bo p ronez
capaces dist do lus zebr d pst
2 fu d 2d est iuue m q f hz dist
me fud 2 pst d ß en pp nm sorn ad
aug ed 2 nuc td i clmate sicpaq ssp lia
3q stati e etate puerit 1
etiam hz ronem de pstqd
2 fugd dstinete no td ex
naturb td dpedua pp vin re
ad sue ipos pnm 2 nalid
vzud tdnli te sic d pdis
vel pp nc ad nrc td 2 aug
me td ex tessud conatu
sic est dumebus 2o nod
q homy etate puerdep est
tepi dra qs ad pprlud ssu
quida ex qtra gsuc ne agdi
nala ymo male sue de
priuati iudicij 2 de priuate vo
luntatis hdtur rcles dud
vitiosi ex hdtu aly st ero
disposiri q ex qtdata dsuc
bene agendi sue recti iud
aqz bene valides hdtur
2 hy vard 2 virtuosi. Tercij
autem medy st habetos
rectd iudim rdis 2 d ta
vare id td ex gsuc sic fu
mata qn qmy trepidet ex
dpetu pdom ul tel qm
supe 2 in durd qtuers
f st ex debilit hiug vo
stet lus td trepida ne 3 dpe
tus pdau. vl' dind 2 dqn
ndere sipse dposta cadt
aduete pdone Sed ß
Eust dgtmes d 2 qm ds
stit rod 2 vt vostinde se
ipm ab dpetu 1 2o 4i ß
supare non pt 3o nonq
q vitiosi qo hdu adhuc
sue duplices quid sue
sdpr de priuati et m sua

malia pectus obpidun pp
qd' iaculatos pit 2 ratos
forte sic bestiales dqbz
dicē ro hmg aly aut n
st sic sppr depuati 2 ped.
tus dandati st edabiles p
2 dbonis assuefactos ut
st stos vitiosi s. dquati
ut illitiales Qo nod q st
autor prdo dicit dur acti
qnz large 2 nc q qui hq
mo b pcta passionud
dicit 2 stautor passio nud
2 dgmcos 2 cet viciosi q
hdtu dicit nt stautos prdo
Ro acti stete pt ut dt q
dgmcte 2 illc q ex delu
bra 2 cledne pma pot
vt grupie sic satisfacur
2 tal st p dt mmdil b mo
rem qr sic immdis ex cen
tr tofiat a sine hq stic
idne etatis m qua vigit
prdo ita tal pp vitiu
mor le dficit ab eodē
Qudice nod q hmg stic
molis dicq sic cc sinis
vng mtgl dmc tq 2 adqo
prd lis alig fiaor 2 pdor
pmg d ogo cozq q hac
stia tradidit 2 qd opacio
idtuosa qud ia stia prdr
dtodit Qd 2 hq q hec
stia nd est q tcplonus q
st solid b ut boni stamg
Qc isto atz qr idnat illi
hec stia est dutil q hq
stic sine pudore nd poc
actdge pz qr tal st rustra
sine ad quē stia pidme

ordda 2 2 aquo cet pta deno
nidatur Qc nod q dr h stī dmi
molis 2 vilis vno qr ex
ca tal ad bid age puora
prd ho sic fact pd difficile
prd ex ca sola pnc ex aliqo
alio ei adiudcto 2 oo q ex
ca aliqs fiat cetd no ad
extdcto regisco quo ct 2 mu
ua 2 ad bid 2 virtuosi opad
strydr. n. ad ca ad q deprī
2 difficile molos pdq dutilis
cc dicim ut mm d hq dpdo
arlo. Quo ad 2m arpdū sic
pda qo. hodiq pdpr depuat
2 dmalia obpidat hc mol
stia est dutilis td poo pp 2 oo
pt qr stia mol 2 eiq audio
est ipis td pnosa 2 est dpdu
dicud 2 dcendtid totiq qies
tqo vera tia 2 ad pz qr po
pol dt q stuppid e dmsti
hdis arma Qc sic depuat
forte p tot tpq vitt sic no
prdt pp nimid depuatos
2 dmalia obpdaos ni sta
lert hdtum vicio pd 2 p
qdos id prdt fiez hq stic
actdgis 2 ago stra habet
idtuosi pdt hq stic vitios
auditores quo ad vtrosq
fines actdgindos pz qo qr
tlos s tos vindtos puda hq
stic acceptat pd formidde
a oto cc q hdt a ipsis
expid 2 p qdos ctf qoibus
ex eis adductis ut adu
cibilib fiu mid plebium
asst pd Qc qdr nre 2 bide
vot Ex istos potest dt el
gt quid melig est 2 opa bo

pstqu 2 ste pfte pd dpedimto
sme pdletm hmg stie adi-
pisi bnd ste dicit Cust et
si nd pste hr sna adhoste
vt bom fiat pcest tam ut
pctam rdnem sniat dmu-
dnare 2 p eleonem appete
q and ex sola opnent audi-
cadnt 2 validnt i qa vda
za qa lig audio moralm
quodamd vtil ste pmo o
tad pueris q mmcibz vtior
tid est mmcibz q pdis pda
pto ig qel dz dti gi de puc-
rus aliq stellare potestabus
2 p ste q opnedo aliq au-
diendi m pudicia firmat
id dmente ipsq audiors
2 que audiry nd opnedent
mq nd ste 2 agl cpnca
vadr ut 20 meth tt 1 oq
pedit pueris frequr h exi-
gd ay capacis corp molia
pda 2 moles doctnas p-
ponde ut d talibz appetn d
pudicia ad puerd ctare
vedetes ad append molibz
doctrinis magis yronias
2 apti bn gor dplog dzy
phirs dicit q id quod apud
opnedo fidr audire sinedes
fos erut ia opnedo ca ad
ned vdte / Et quo pz q nil
tid pest pdis stpe pda
hmg ste et ctl bpdicedes
aliqnas pponde 2 ipsos 2m
q ipsos pnt debliras d
vitiosis op ad ibz cmedre
nd tamd est dcend q ipsi

pueri heant vtes suf-
fictes ad morale studm
ste studendi addisted
Dend pba de puerilibus
q ste st hz medina ad cog
ita moral sna ad adiam
h p medina frequr poser
nd 2 corpa ab cgitione
que nd ad cgne st dispo
ictes moles sna ul cuis
audio p suar pte mmdz
ad vita dispositd ne hd
tum dduat vitiosd Qz
za pars qel az q pud pd
ffdqte ad pudm gl q hz
vtes nlos 2 orna nlia
adhuc nimis debdes +
ad dtedi qfstd nimis
mepta pt cop hddiet
suffldud ex corp nd te
obtacta ad tad doctnas
2 puda modales mmdis
ad oda hig mdiq hz dispo
n q naz dta amg tid et
mmdtd hz mlty actipa-
tid i vtior d mmdis
ad moles doctas q pue
Et isto calli q id caute
manducted mstt os
2 dirrectionos ad bonid
adhibenda pdt pueris
ste mmcibz az q propt
debilitd ne 2 vizudn lud
mq apt 2 ste ad capid
2 retmed quid mmdos
Ca go hig ste mot audio
tad pueri q mmcibz n
est valis 2 eo pt q ex
hac sola sna nd puoridi

tñ bñ agere nullo agere
extrdeo gdizente i gova
tza ex gonolli ⁊ ante pz qr
vel pp natuie ⁊ naturalem
vizium debili tñ que est
dpuezis ul ipsiq natude
ad nuetrd ⁊ aug trd fore
tñ conatu sed mundibus
intro deis est debil' et
fauua pp qd sp deis ad
pbi bona ⁊ delectabilia sent
de mudi qad ⁊ m bruris
et idcoeliam moralis
doctrinas requirdi pdtrd
⁊ mgtorp ul aliorp dui
rd rimedia s. q. q. p. admo
nitiones quitia obyba
grdchas ⁊ vcla qdam
violetia ad bonu quo
rdtur. alias end sqrdi
pdones ⁊ qiadaj assue
faciz eis assuendo a q
retrahi nd posset. Cuz
end hmq stie finis pudi
sie virtuose opaz p qd
illiciri pdonid dpetus
modam pudi ⁊ mundis
pdoiq sentiri nd oartn
nollent audire hac sia
ad om pie qsne is ⁊ quo
dam mo nalis dponis et
ppie delectabil exhozta et
⁊ iuant hmq stie pudis
assentiri nec aliq dino
ex ea pdutens ad effectu
si pueri ⁊ mundibus pp
inexpiaz hdane vite
⁊ actiud hdamorp non
pie mlium cuctia puda
molis stde et per qdq
ne facir assentiret goiz

qa est nõ zanis pz qr ad cu
tedeiam pudorp rqrr sp mco
⁊ expia zo pqrp ma illa dfne
m ilmcibz vid lug mundis
aliq ntrdulitñ posse hab
tñ pudis molis stie ex dicto
mittte tñ firma cuctiaz
tñ quis hrt id pdt pp d expi
actiud hdame vite vnde si
iuued pp ona q libal mulda
dat maioa ⁊ iudza p reser
uat Item q gtupa supa p
abstiaz diffiat trdu nisi
sp auctez dicti acte velut
Dram sed cp dicti q qd pu
ndis existens sb debito
rigmde pie vtilis audi
torcis moral' stie sz vt
avuiis pdsuen ⁊ et ad viz
tis disponda pz ex gonc
zaij dcla ome Cuidtaqo
lug stid molis ul cig au
dicio sic vtilis tñ vicios
s hdum non depuat qt
dgtmdbz p oo vtior tam
qd dgtmdbz q s hdum
vicios pda pb qd pz pb
tñ vitios s hdum. qr tlis
ex stid molli zcig audiõe
tandem qd stidt q vita
corp apd magnos vios
supios ⁊ honestos repu
tat turpis sentia ⁊ vuiis
qd videns mig gauide
bidt m ea ⁊ mig assiride
ad eam ⁊ sic tdq pdt me
ludau si volue salts vid
Eust si mali nd p sitadr
quo ad rectadpie vel
elcoz tñ p audtoz mo stde

prudt ordine quem p̃ d malo
deffugiat. et abono vt delegati
et si idone velle vti per ho
prudt ad melius ordinandi d
determinetur p̃ nd si isti non
stand prudt bruce dpetry pedo
tis p hac stam ddgetem
udim rogt et bonad vote adbo
nu puocad et sic melius pas
sionib vincit et ex ostgit
bud agent sic p̃ p̃ pne po gt
pd sic me na tor. vtil est
egrotis curabilibz ista stud
molis q est me na adme
vtilis est dfirmis egre aut
curabilibz cuiusdi sit talis
vicios. s hdtum nd sdpr de
puati et dgtmes i go beda
p parco pma ad ipsd pet
est ait. vlcid rated ad em
Os zas qos ag qt lug dgtm
cos ad hdtum multu sine
dposiri tu tnd dpedmdtu
a fine pnd h hmg stic n
tu pd vicios. s hdtu tug
ad did deputati malia end
hdtuā sine hom male
mdire de pndis mol sic
vnd bo hmg qt malia nd
ere sneir et p̃ta pnda et
quo ad fine molis sic nug
est dispositu vicios s hd
tum q dgtmes co q dgtm
nes sic p̃ ag p̃ ponit bud
agit et id sequu gaupia
gaste ia q mol stud uel
eug audicio nec vicios
nec dgtm tu est vtilis zeo
ag de vicios qt eles dissim
p hac stas ad bud agt pnt

mcldari ppe hdtu vicij
fidne egr ul cruz magis
ad os delmdte ugi tale e
vt sic sue mdq apti de
mgtmdtu p̃ go nam eles
nd prudt et hor sanir adbu
opand drugi pp̃ ze fortiu
hdtus virtuosi et dpetu
pudom spualiu fortitu
et hetcoy dgtmd i go da
dorm q stud molis stu
cuie audicio est inutilis
pedoid scrutdiz zeo quo
tidp ca passio struor
p̃ qt dissimur mol e ad
ea ad que hor stud pudr
ordinar ut ad fine s ad
bud opay ut p̃ ex gone
hor de zo arte ad rdes
ad p̃ma qpe ans zna eio
est qt lug nd sic tu seduci
erroribz sic stnce mali tu
m cis e sor or dpetus pdy
q sic uidm rote ddgeb d
bonu et ideo auxilio extrd
suo s. pntu coat et vel
mgrop suoz regione tam
vb q est deteribz quidq
indiget vt id possit pp̃ po
vacare desidys et id po
tezit eis pdce hor stud
qt id idone studiq d quaz
sid rationc coarddibz et
inducombz dedice et p̃
q id dissimilto sicz hmg
sic autdgit ad zdn a
cetera end nd pdt pdia
ce q uuidts id hdt adq
pedoni r pstes eid pdo
tu hdat pdue ostazud
stud bud hz p̃uaz ppe est

vel ingrediam sibi ordo fi-
nem magis gratiae prebe-
q tendere licet fi magis pduc
at stultus est de moli sua
munere nam mlta expedi-
ta i gria habet dacqone
mol sue i virtus sz nle
pmitte ad pstia passiones
sed pp mimu tonitru que
na m eis habz ad augtu
i mutetur cu pdcepiam
actiuu hidrozi i dacone
tuq male ul mlcuz tebr
iuucis assitur pdyo mol-
sue ad bonu dugtibz. Ex
pz qua uuc ie melq po-
tetur d opus spcl i pnd
d muche bz i loy bz q d
opus vtut qd est fib pri-
sic mol ie solu d qfiro
ad candz re ducta ad
zad q az ie pz goc ad
alias rdnes az tes de pas-
sionu. stuudibz ad pdna
ymo sim d vtil pmo
et dictu est d pone. ad
dpdyr qmolis sua ac
medium vtilis d vnos
ut ad bona vita rduad
uyc goz ya vtilis d vn-
tuos vt d bona vita con-
sue i ut dnu d m ia gre
et vtil d iuucibz vt a
mala vita ad qua di-
spositi sit pbnc ad
dpbas a virtuosis qn
q in iam hdt bg sic
effectu vnd est i lug uto
non valeat eis ad pcy
hinu sic acpend valz
tand ppis tu vpb opb
uel m eodz vlcdz pfi d

ad iam ro q est p goc quda
ad auctem ph om d q est p
goc quda i sic tu cyrdcoro
que end uuucis i pdonu si-
cutores ad molendu sua nuq
apti qi ad hu age sner no
attdgrdt nd gnudrett est tdro
qd tu est finis pudr sic
mol ut dt nole qm hr dgoc

Q octauo vtu fe
lic hia dsistat i bo et

et ar pb q consistat ddeyo
i hoi sic q fe tas est sacy
om bonoz agoc pfectus
p talis stachgic drcyo i ro
a pz Bo 3 de ofo. i b pz p p
yo huiq dto q nudmsma dde-
tu est vt sic p fiducissor ha-
beri p eo qd deuz ha voluit
i o sic in isto opstu fel tas
qd est sude appe le p ddric pue
huiq i ty a pz q ie quo scias
est optm bonoz ipa sic
est appetil i b pz q po pol i
q appety ddriazp d ddmiu
zoi fortuna i ed ui fel. o i
uel est ipe p fortuna maxe
vt est dna bonoz exterior
i pre r ddriazp i ty a az zo phz
i b az p expia unde boc
i o a qsd dicit dpbna fortu
opes hones etaqs talium
mei dquc fortuna unq pdt
dnam famule qspiet tu
me recente venuit i me
recedente recedit Secuda
q o pstar d horibz t Illud qd
est pmiu vrtz est fe tas
p honor e fuq i ty a pz q
fe tas i pmiu vrtz po hy

et bona quibus dicunt prouidentia et
est honor. Verumtamen dicto
opinione felicitas quod et magis appe-
tibile. Et sic est et hodie. Et
apparet quod felicitas est primum bonum
hominis. Et bona quibus magis
delectari ab exterioribus et diuitiis
reputantur. Ymo tales magis
poterit esse opponere quod quod sum
honorum patrum attinetur.
Tertium probatur per dictum Aristotelis capitulo 40. primi
huius. Et in hoc proponere
quedam non licet. Et propterea
ad quod non licet. Quia ad primum
dicendum est quod non omnia
sunt bona hominis. Nam quidam
bona sunt exteriora. Bona autem
sunt habitus moralis et
intellectualis operationes. Et
delectationes ab huiusmodi hominibus
procedentes. Nam ita patet quod
metus pertinet ad bona
corporis patet. Nobilitas, pulchritudo, sanitas
fortitudo. Vita diuitiae. Et
amicitiae. Et ex hoc ad casum
Bona autem exteriora sunt diuitiae.
honores. amici prosperitas et
huiusmodi. Et ex hoc patet quod
apud omnes hos tenet magis
desiderium. Tunc vnusquisque re-
putat illud esse felicitatem
quod ipse maxime desiderat.
Et hoc est quod dicitur ad di-
uitias bona delectabat eos
posse felicitate. Aliqui autem po-
nebant felicitatem esse in

aliquo bono nobis ad sensum
manifesto. Primum dicebant he-
nore vel voluptate esse sub
aliquo proprie ipsum esse
in bono nobis manifesto. Et sensu.
Et isti quidem decentius delectabat
diuitias. Alia stupidos et tu-
alios appellabant. Et ex
aliqui ponunt felicitatem
esse in aliquo bono se-
parato. Quod est ratione credi
bonum per se. Alii autem
proprie ad esse dicunt bo-
nis diuinis est melius
dicendum ita dicere opinionem dum-
sorum hominum. Nam ita homo
uno que reputat felicitatem
quod alio tempore reputat infelicitatem
sicut egroto reputat sanitatem
felicitatem. Et sanis felicitatem.
Et pauperi reputat diuitias felicitatem
et diuitiis felicitatem. Et
propter diuersam opinionem dicte
principiorum opinionem et sic
dicendum est quod felicitas esse
in diuitiis exterioribus. Et ad
quod esse in exterioribus. Ho-
moribus. Et ad quod felicitas
esse in voluptatibus. Et in
sensualibus delectationibus. Et ad
quod felicitas esse in aliquo
bono separato quod est ad esse
esse bonum. Et ita est quod
esse in virtute. Et quod ista
est quod esse in opere
virtutis. Et ex hoc quod in
proposito non est disputa
dicendum an ad felicitatem
requiratur bona exteriora.

Ad primum

qr de illo pgrat sm. sed
solu dsputat p prudiu
felicitas tade cam p ppla
bonc. mte bona huana. sic.
aliqp dr bonus exteriorib.
Ad nos q iste vm de filio
dicitur / pa est q felicitas
est dcr bona humana op-
timum. ia ag pro huig / ia
q habet ratio appetitus sm.
ps qr si appetitus ipsi alicui
iam non esset optimum si
aliud ipsi q appetitus esset
melius / 3a est q felicitas
dr de hoc ipsi 2 pbi in
ethicis. qr alis hoc ipsi
non dicitur fortunatus / 4a
q dr de bonum ipsi sufficiens.
ag qr alis appetitus insatiabilis
/ 5a q dr de bonum stabile
2 firmum difficile ascribitur
amittile. i de mala / 6a
q dr acqsitum p malia sinu-
tem vel violentiam ag qr
nisi bn acqsita esset ipsa in
beatitudine / 7a q ipsa felicitas
non pt male vti. que dsp
ag / 8na q mte hua
sociat 2 retrahit. qr alios
in esset optimum 2 vltimum
finis habet. qd est q fe-
licitas non pt mali. ag p
mali in pt felicitas / 9na
q felicitas est delectatio. ag
pro huig hic de pro ad le

ar. 2 Q. Quadrd ad rm arguitur sic
primo qo. ista. felicitas humana
non qsistit d divitiis exteriori-
bus. p primo. dic sicqdem

acqrunt p malicias fraudes et
violentias vt rm est. i ex ira
ipsiusmodi felicitas ipsa felicitas m
cis in dicitur / Secundo sic
in illo quodcumque hs in ipsi appe-
titus non qsistit humana felic-
itas. sed divitiae non sunt ipsum
appetitus ipsi. a pz q ira ipsiusmodi
felicitas. ff bag qr divitiae sunt bona
utilia q hs rone appetitus ipsi
alicui 8no huig / ia sic divitiae
non sociant nec detrahunt appetitui.
i divitiis in qsistit solus. ga ts
ex 8na ipsiusmodi felicitas. 2 ab pz
q appetitus talium est divitiarum
pro pol in sum est dnere
tatis est qd habet qm est qd
in hs. qm nudq uti acqsitis.
si sumus divitiae acqrendis.
Sed dicis qr male vti. i sicqa
ts ex ira ipsiusmodi felicitas. 2 ab pz
q dr p pro huig q multi pe-
rit ipsi divitiis q multi pe-
rit tantum. 4a dr q multi ad phos
obstitit divitiis. Item 5o
pol dr p q bona exteriora hs
tum pte ordinis. unde enim
qd vile est eius expectatio
a nobis nitum est. aut nl
pfectum de hominibus / 6o qr
divitiae in sue delectatione i in
sit felicitas. ga ts q vlta ipsiusmodi
felicitas. 2 amor pz quia
divitiae in magno labore
acqruntur. timore custodiuntur
2 in magno dolore amittuntur
quia 7a ga sic ia q felicitas
humana non qsistit in
exteriorib honoribus. divitiis

jd ad pauca

a honor exhibuerit de
m signum virtutis est sicut
ipse non ipsum hominem
felicem. quia sicut a priori alicui
et facilitate auferetur ab ho
mine. sed honores sunt
huiusmodi in quo vera. tenet quia
et ratio ait. et quia ipsa
se habet. et b ait quia ut de pa
tria hoc est honorate ne
honoratur hoc est quod po
testate honoratur est quod
honoretur. sed ad est honorare ho
norari quod honore et reli
quo hoc ipsum in actu libe
ipsum honorant. et ad actum ipsum
honorari. Et ipse honor de
optimis de bona habitis. in co
non ipsum fortitudo. quia quod
prima principia felicis. et ambo
quia virtus melior et honor.
quia in eis testimonium quia ut no
tum est. quia testimonium ad virtutem
nisi alterius gratia. sed hic
ipsum unum obiectum. quia nullus
quia testatur de sua bonitate ut
excellentia ipsum bonitas
et excellentia. sed ut sua bo
nitas et excellentia alios
sibi conciliet. in exterior
conditionem et hoc extrinsecus ad ipsum
et ad bonum quod in melior
bonitas. et excellentia quia tenet
quia bonum finalis ad ipsum
ipsum bonum magis finale. et magis
honorat. si ponatur ex. sed ambo pro
quia non quia testimonium de sua
bonitate. quia est ad id habet
sed ut manifestetur alios et
laudet ab eis. non omnis ipsum

appetit in bonitate et excellentia
mutatur. sed ulterius appetitus alios
notificari. Et ut non quia
aliqui magis quam videri
sapientes et non esse quam esse
non videri. et dicit sophiste
in speculatione ut hic. Sed
clenorum. Sed ad quibus dam
magis consideratio est videri
esse bonus quam esse. et non
videri. et isti dicit sophi
ste in moribus. ut magis appe
ypocrite. et dicitur quia ypo
mis. id extrinsecus testimonium
honorari et laudari ab alios
quaerunt quia virtutem et bonitatem
diligunt. sed hic bonum et vir
tutem. et ita quia bonitatem
diligunt non quaerunt quia solum
bonum. sed tunc honores publicae ex
hibitae gratiae accipiuntur
ex eo quod sit huiusmodi honor dignus
sudat. et appetitus quia populus
et iustus aut iniquus non
dependet et attribuit publicis
honores quibus dignus est. et sed
impendere tenet et Sed quia peti
quia etiam de virtuosis quae
honorari et laudari de sua
virtute varia decisione. sed
ut alios et hoc bonum aestimat.
sed tunc praeter decisionem tenetur
quod diligit bonitatem et excel
lentiam. nunquid sed deus praeter
decor diligit quia propria bonitas
et excellentia. et ideo gaudet
sua dilectio propriae. et non alia
varia decisione tradit fi
caturas publicas dependentes.
et eis largiatur quia bonitas

cui bonum sit sui diffusiuum
vt dicit per 2 ecclesi. ex quo
tum nisi bonitas quod deo accidit
si retinet aliquid bonum. Sed vtrum
homo sit ipsum esse bonum et
illud diligere. 2 quia bonum
quod dicitur gerat primata dicit.
2 ad 2 ratio dicendum. quod
aliquo sua bonitas sit cum
dictum. ad quod dicendum adu-
tentes 2 quod ecclesia quidam
2 adhuc honore accidit
melioris esse nisi. vel ad
minus quia bonitas ipsius.
2 sic ex hoc non quod vir
tuosus accidit bonum. sed
ipsius hoc habet. si quia ipsa
ipsum tendit a bonitate ipsius acci-
dit aut quod aliquid accidit.
Sed sic est videmus quod ex
honore ipsi deo dicendum
nuchil sibi boni sed nobis
melius accidit 2 accidit.
Sed quia sic ista 2 fidelis quod fe-
licis hydana non existit
in bonis exterioribus. Sed ista
quo possit aliquo principes
p detrahere quem. qui prudentia bo-
exteriora in quibus reputant
solis existere sunt diuitie
2 honores. Ex hoc ipsi adhuc
2 dubitatur. In ipsi bonis
existere hydana fortas quod non
sunt optima de bona hydana.
sed bona. optima sunt bona
hydana. 1 quia ita patet quod
precedit solutio. 2 b patet quod bo-
tonis sit melioris. sit 2 bo-
dicit quod hoc. ymo si sit bona

1. exterioribus sit

sunt. cum eis quidam male
vti vt dictum est. Sed 10 mili
quod hoc non dicitur nisi quia
sunt non existere felicis. Si bona
exteriora sit hi i ts. a patet ad
principium solutionis. b no est quia per
illud bona exteriora. Ma-
sta d. e dubito dicit di bad
merum sunt. 2 deinde in d me d quia
non est nisi quod forma sicut
est illud. Cum ro assignatur
d. dare bonum potest auferre
pe. Sed 10 i ipsi non existere fe-
licis quia non sit stabilia. Si flu-
da. 2 fuit auferibilia. sed
bona exteriora sit hi i ts. a pa
ex ya principium solutionis. Si b pa
sta d epla declarando dicitur
illud enim ista in quibus diuitiis
casus exitet fluida sit. perdida
corporis horres 2 detrilia. flu-
ta mortia. ac possidet dicit.
et in eis pstida dicit nemini
dicit fortuna quicquid uen
tum illi mutatur. Sed illis
quia quidem curiosis 2 mali
non existere fortas. Si est a bo-
nis exterioribus. 1 a pa nonne
felicis principium. 2 b pa. quia precedit
malis sunt diuitiis bonis.
2 id corpus divitias plus horas
quam boni. 40 hic bona non sunt
sit pussia. i in eis non fortas.
ga ta ex ga principium Si audis
qui appetit talium bonorum
nisi finitum non filios vitae
regat. 2 illa superiora vitae
iam magis bona existere. quia re-
gitur est dicunt i tibi dicit ap.

Ad rationes ad primam quod ad
autem felicitas magis probat quam
rudimentum maturitatis quod felicitas non
autem ipsum rudimentum habet quam
ipsum validum. et est bonum
utile ad alia. et est ut scilicet
tibile sit alterum. sciendum ad tertiam
est aperitur sit quod ut
ad huius rem. quia rudimentum
rudimentum habet quod habet
velut et bonum et utilitatem.
et de illis dicitur deliberatum autem
et non de bonis deterioribus.
eo quod huius sed bona multum
excellent et ipsa rudimentum sed
rudimentum et habet ut nihil est
Ad tertium. dicendum quod
appetitus dicitur dupliciter
hoc est sed corporis appetitus
in quantum scilicet dicitur dupliciter
dicitur modificatur quod modo
dicitur et rectum et delectatum autem
quod. Et sicut appetitus dicitur
hoc est ex eo quod sit sui ipsius
non sentiat. nec quantum
appetitum quod tendit autem
si sunt appetitus et sunt bona
autem esse tertium Ad tertium quod
quod forma est id felicitatem
autem sed dicitur. est enim
forma sed felicitas quod stru
mentalitatem ei designat. eo quod ad
ministrat rationi vitae. quae
ratio exigit ad felicitatem
adquirendam. sed ex illo non
est quod forma sit felicitas nec
aliquid bonum extra est sed
felicitas Ad tertium quod autem

de honore. Ad primum. quod dupliciter
est primum vel simpliciter
et dicitur. ad actum et quod
primum est ipsum felicitas. et ea quae
sunt dicuntur propter
honor. et tertium hoc virtuosum
exhibitum. et propter quod
est dicitur ad rationem Ad secundum
tertium. ad quod quod sit
appetitus honoris quod vitae
ipse magis est separatum in
moribus et ypocritis. quae
de virtuosis. nec sic est sed
ea felicitas. Ille ad quibus
et virtuosis est et dicitur de
tendit ab illis honoribus.
ut eis sua bonis ipsi autem
illa tendit propter dicitur
virtutem et sua bonum quod
tendit ut dictum est de solu
tione abiecti et eorum et ad
autem propter quod adducta
et productis ponit. Hic de fine

Quaestio nona utrum felicitas huius consistat in voluptate vel

Circa primo quod voluptas
multo quod est sed quod
et ipse alterum consistit huius
felicitatis. sed voluptas et huius
ipsum. a primo quod ipsum
et ipsum alterum est ul
timus finis et illi et finis
sed bonum rationis propter primo
huius ducitur nullum me
rogare aut quod ad aliud et
ut sed ipsum illi quod
delectat sed porthalec

Ethy

dicit philos q delectatio aut
est stupidi et qui ad ipsum appe-
tit delectari. Sed id quod est pue
appetere est felicis. Voluptas est
hoc ipsum a pri quia id est volup-
tas et vltimus finis et magis de-
sidatur. Sed bona que sunt sanitas
horum et cetera ipsum bona quorum ipsum
debet ymo dicitur quod ad ea
vnaquaque quae se ipsos de fine et
ea voluptas est pueri appetitus.
Voluptas est delectatio et felicitas
quia felicitas est id quod delectatio
in hoc ipsum amicitia pri quia voluptas est
de ipsa delectatio mz quia vi
quod ad se. Dicit ad quod felicitas
consistat aliquo bono corporis et
sic ipsum magis bona corporis
felicis quod est pfectio in ea
pfectio quod est et pfectio agit
pfectio bonorum corporis quia
felicitas agit vt consistit in bono cor-
poris et bona aere et a pri quia
quidem ad et quod aere
aeri pfectio modicum vt quod
pfectio mente magis est quia ac fo-
bal quod sed actu exit quia
est actus mentis felicitas et quia
pfectio habere bona mentis et
felicitas vt consistit saltem corporis
et ad quod bona corporis quae mta
sunt ab pri quia bona corporis
et felicitas gaudet ex eo quod habet
quod sed optata sanitas collu
dere et vinde ipsum habere sit
et vtrum sunt et vobis et tantum ora
quod habet consistere et hoc optima
Consequitur quod id bonum est hon
melius et appetitus quo re-
moto oia a remotione et quod
quod moto adest oia alia re-
manent sunt remotum tamen re-
motum et ei alia bona corporis
et aliquo sic aut non est remotum

ad quod quod detento vel vorsum non est
remotum adest remanent bona propa-
cabus corporis sanitas videtur
magis esse bonum habere quam ad
aliquo. Consequitur quod sanitas vi-
de consistit in mente habere vi
maxime appetitum et mente bonum
habere gaudet habet quia consuetudo
mo vita et mente delectatur ex eo
quod sed vltimum tertium et mores et
habet ad eo vltimum delectatum est
mores. Dicitur de p et habet et de
Ethic. 1° polit. Siquidem est ada p
cessior et possione et corporis nata
est et quod optatur propter hyb hir
In quonc po pone et no lia
ho de lusione. Circa ad pm
ar lib est po non quia sic m
aia quia se vtuntur prudes q
dicunt et ad dicendum. Sed pdeca
sor do pdanda et iustia ta
m cope sue cor vitiu cope
les pdapales dl dnpos et
s. vmanis sensum robur iud
artes sanis vnde vmanis
sensum propter hos est prudentie
sic agnio q pceptum dore
vid sic p prudentia ratio di-
rigitur ad sibi bona ita
vmanitas sunt dirigit sed
ad sibi iudicia robur potest
est forti velut stadio corp
sans et forens labore sic
end fortitudo stadium fuit
duas arta difficilia pertinet
ita et robur stans fuit cor
ita labores et onera pulcro
vero propter l. est quadrie uel
quemsuraos repsentatos m
magne et quemsuraos pti
cular cor vid sic quoda
est quemsura ua et modana

pdicto p quod aliq decor z cla-
ritas ad se pulchro corporis
consistit in debita proportione et
commensura corporum. Sanctus vero
proprie l. est iustitie ut ceteris
virtutibus et quia sanctum analo-
gia significat vnde sic iustitia ser-
uat ordinem et proportionem in ceteris
habitibus debitis. Ad secundum dicendum quod
bona corporis quantum ad proportionem
sed sapientia quia habitus corporales
ut sed sapientia aut nutritiones
magnos ac gynaecos z huiusmodi
a bono sed delectatio est ab huiusmodi
operibus quibus tres ut castitas
fidelis quisque in voluptate quae
sed delectatio circa sensum habet
eas ponde et maxas delec-
tationes. nisi opinio quae
quibus quibus sunt nata operibus
modum prius abiud z potius quam
sed operatio semper iustus
z sensum per quam exercet sensum
quo sed quia voluptas prae desiderio
voluptas est delectatio sensus sensum
quae est obiectum ad quam
spectat in semper iusta z tacta
z hic dicit ad sensum ad sensum
aspectum sicut per gaudia nos habemus con-
pati habitus iustitiae sed sensus
habitus ordinat ad opus. Sensus
in ad opus bonum vitandum odit
ita. Patet quod virtutes lau-
tumque sed operatio z ac quod pudicitia
habitus est vitium bonum
habitorum. Ad primum dicendum quod sin-
gulis

puic habitibus eius sed primo
de vinatione sunt nata illa
ordinata ad sensum z sensibus
nisi ad ordinem sed quia vinatio nobis
nobis est minor quam vinatio sensus
quia operatio nobis est sua vinatio
sunt non sed sensus. Ad primum dicendum quod
et sed ethi ad iustitiam ut non est. Ad secundum
de iustitia nam iustitia est magis
est dicere ad iniquitatem sed ad dominum
dicitur. Vnde patet solutio ut quidam non
z contradictoria sunt quia libertas z huius
hec quidem ad nostrum usum habet
recta z utilia ad diuitias opinionis
sed utilia ad delectationem vitae. Et ideo de
alia z mollibus cibis aptos nutri
dicit. Et sed hic patet quod minus pecte
sed fortitudo et iustitia et sapientia et
quia esse finitum ut formidatio
ut ipsum vo z virtuosum delectabilis ad
dicere felicem. Et semper ordinem in
opera sana ut nisi est sed felicem in ordi-
nem quia opinio z virtuosum vita. Et sana z
in semper ut non sicut sensus. Et quia
felicem non sicut dicitur aliquis operibus
idem. Et dicit operibus aut sed nobis
operibus corporis quia tria quae sensus
dicit esse opinio de dicit hoc ut sepe
dictum est. Et patet quia aliquis nobis
z gaudium operibus et sed nobis
voluptas non sicut sed duo voluptas
quidem tempus et gaudium quia
aspectum esse felicem sed horum quidem
sunt z habet exercitium vitae. Et non
alia propter delectationem quisque z tactum
ad conatum z petitum quam horum. Et ideo
non in eo quod ponit felicem duo
luptas sicut philosophus vult testimonium
vitam potest eligere. Et dicit
sicut sensus quae exercitium z sensus sed
sensus sed voluptas sed habitus. Et patet quod
et de quo. d. estque voluptas exercitium
sensus habitus quia non sunt voluntas
habitus. Et illo quod nisi dedicatum
sicut felicem sed voluptas est habitus. Vnde
operatio voluptas quia non est contingit
mutatio a sua sede z statu amoris ut
dominum. Et quia delectatio ana ordinem
ad in non est sensus z habet quia non addit nec
est nec al propter habitum z potius sensus
idem z addunt totum sensus sed
voluptas mutatio in sed nisi nulla
desire vnde vita abliuat nunc esse
semper operetur vitae ordinem z
solum aliquis sed z cum mutatio est quia
voluptas non sicut habitus sensus

¶ Ea q° in nullo bonorꝫ cor°
ostitue humana felic° ꝗ p°
inductiue ꝓ nō d hdeity ⁊
potestys cōpio ꝓ p̄ am gos
nec in opaobꝫ cōr libꝫ per
zam nec duoluptꝫ ⁊ delc
taobꝫ ꝗ ssm p z d i h ¶ 20 q
bona corꝫ silua vel mōa
hꝫ qm lestic pe nos ¶ Tecꝫ
quē malis pi bonꝫ ⁊ qm
extellentꝫ mal' ¶ Tcem bō
corꝫ ordīam in bona aue
ꝓ ff qd extremus est ꝗ
mc ois s ⁊ pol ¶ Te frequē
p stat ocasiōꝫ peccandi
mō absic q aliq iorꝫ gat
felic non n cet fe tas
vc mm est i q° va hr de
20 azlo ¶ Ad rōnes ad p
ma ⁊ q nō oꝫ a rd cē idaꝫ
q appetꝫ cor eq frequēr q
ue aliq ff st ipm ⁊ nō
ff alīm q m eo fiꝫ vla
statuit ꝗ loco de appe tu
p rōꝫ regulate nc b ⁊ adō ⁊
q auctoteꝫ bnd pbat q
voluptes qrd ⁊ ff se
cd hoc nō sent q zm re
gulatā rōꝫ ccant quem
ff aliud mclaꝫ s ff salu
ē mddui ⁊ ꝓed q nō
qt felic ¶ Ad 2d n b vid
luꝫ volup s pe appet ff
salute spa ⁊ iddui cum
modate ⁊ nō nim s dēse
oꝫ appeti q ip stat possi
cē cū tuzp vite ⁊ adoꝫ ⁊
q apud sapiēs ⁊ d sos
m vte ofirmatos tristia
ꝗ illa rōnem ꝗ quō ⁊
voluptē nō est sde ab
hdzenta ymo plg abhd
reta pdt vita aliaꝫ defe
tacia ⁊ ad pūdmisia pdu
cta vid seneca ad lucillū
m ep nimi as pe dqui vir
bonus qd honestū e fructuꝫ
se putauit fidet ctes si la
horiosū cuī etiam si dāsū pd
ctes si pictosū ab honesto na
re detrahi ⁊ ad ēpia na ductab
vnd tū est q tristia magꝫ
maxie ta sed abhdre qdo
est ynis ff ar ab illis qui
nd se d virtutibꝫ formati qtes
ēstia valde guat ssm d tud
et s qn pe mtem testuūe
⁊ q odio p tōe iudi rōe adm ⁊
⁊ totꝫ appetꝫ vtī ad fugē
id triste oꝫ am ⁊ pg cū p tte
bōq hꝫ iudīm rōe luctꝫ plg
dicet tristia illam pati qua
agt vtutes ¶ Ad 3d n a ad ⁊
q luꝫ volupꝫ ste cēr delcado
tūd nam est pda delcado q de
lcde dēcty nobier ⁊ mdor
q delcado ꝗ ssm pd volup
cas ¶ Item fe tas mfꝫ tebꝫ
esse delcat tendiauē quaꝫ
delcado abstēue nd h quis
hūs appetūd oꝫ tūd testdēc
delectaoꝫ ff se ⁊ rem delcale
ff delcā oꝫ tūd ar oddauē na ⁊
fecit end nā delcd oꝫ ff re
delcdle ue illa s appetēd ⁊
p stēdre ⁊ c pꝫ q tūd delcā le
appetuꝫ ⁊ delcdae felicdaē ff
dꝫ dici delcat q ipa delcado
⁊ ccto delcado nom ⁊ ipa fe
licitas ¶ Ad rōnes aterb de
bono corib ad pam n a ⁊
adō ⁊ q luꝫ m indigꝫ ari
ptrdne q aia q indigꝫ ip
aia mꝫ pfnte cd tūd st dum
tamq qpo ce m ⁊ for m
dnas pte s i alaꝫ ⁊ dpoes

tetas ppetio rdnc ade ex
vna parte 2 dmcis 2 discos
debitas mie ex alia pte
tue mm est q dpōnes fort
les uel ex parte aue st te-
nentes eudt meliores 2 no-
biliores q dispos mīles pu
debitas s rdnc mc q vocat
cōites ad zad nab 2 adosn
uzp anb 2 adosz q sanctis
ota sanctī non sunt abhd-
retur h st si ff alterp s. ff
ablacos vite 2 cod oo sanctis
ota appet ff ad s. ff vite et
vsq rōis osnacos 2 sic pdb
m alid melig ordda mt
bō hois 2 p qnos non est
felis nr opnm hos ad con-
firos pad nā a q si argdt
uli q ordda d fnd esset
meliora sic q vtrq eis ab-
lat auferit finis 2 rd equa
est ido q si sanitie remota
nad cetera remouēt hoc est q
vs ad alia pgra psequida sed
orddatio m fnem vs ad pro-
sequēdū finem 2 p qdb nino
magis p at cōd rd esse felice
q felice ad alia offos nā
aūb salt dtellito ipi h st
co q vnde h st nō est ita
dlcdle vtuosō stat et
felicis 2 vtuosō 2 ados q
h rōn dcdn ros plus ab
hdrenta st vita aiaz dep-
nadia q bene mori 2 aiaz
a cor separi dūmo aia no
st vios uzetia pdr cas
ipus vite st breue 2 mob
sic d necdte nc ut dt gor

i plogo pup 8ua plipt ad
p qo hq p vulc q sm sm
appetitus spiritus vlti rdi id
est ipa mors. ad auctos
p q om adductas d q pdt
p dicti hr de gnc

Quaeritur decimo vtr
felicitas hūa consistat in
virtute vel in opione h v
et ar primo q consistat in vtute
2 nō in opatione 2 hoc sic
fetas est qd delectabile po hq
h opo h vtrtes rd est hugi
qd laboriosa 10. n. gaudium
diu nō pt in opione no
consistit humana felicitas 2 oc
vtrtes rd cōdor opone h v
tutes in consistit magis felicitas
in virtute q in eig opoe
h q felis est q optimu
2 ita d mori hos bono mi
to consistit h ab q digens
vt esset nobilis 2 melig dcto
mo vtrq digit 2 dcitat opa-
cione ad bonū 3 o sic felis
no a ph h opo h vtrtes a 3o
alio ph. ita a p q felis
e p p fectum 2 b p q opo
ph dlectdo 10 hq 4o s
felis consistit in opone se
q qtdget cuq hoiz cadz
dic sicu felicem 2 iuzq
mistrp qnb est abpuzd
2 p a q qt cunq opari
h vtrtes 2 vtrtes esset fin opoe
vt mm est. 4o d illo vita
consiste stetos quod est du-
tudmq 2 stabilis rnc bō
humana. h vtus est dut
mor 2 stabilior opoe h vtes
i a a q bōm dutmq est
melig 2 clig 3o ethopz.

Item pro huiusmodi quod felicis dicit
alii auctores quod non est quia opo
rtissime tractat. Omne virtus ce
tenetur pro ratione vulgi enim
quod operatio virtute clior est
virtute. In quodcumque ergo habitu
in prima diuisione operationum arg.
Genere de omnibus rationa
bilibus ad corporalis motuis. Ro
virtutem quod tenens hanc
vel istam videtur ad motua
operationibus etc. Et mox arg.
autem mentes vnius illazus
operum refertur ad spiritum. Et
ad primum argumentum est pro quod quia
vel seneca multum est contra
philosophiam in ma predicat quod philosophus
vult superasse operationes felicis hu
mana operatione virtutem vnio
vult quod multum prestetur et quod
est ipsum bonum vnum. Et ad
argumentum ho pro de vita beata
ad dicit erras ad Drogo
quod sic id est quod virtutem petun
quiescere end aliquid propter summum
sed dimittere epistolas suis ad
lucillum sed epistola claramen
tum est finitur ad epistola dimi
ciab. Et quod sic bonum nisi
vnum honestum et quod id
nisi esset possit nisi nunc id
dicit de virtute. Et ad
iudicium sequitur quasi vide
tur in ho pro de paucis
Et dicit ut autem a toibus
pestere id. In ro magis vel osi
stere felicis quod est bonum nullo
alio sit ipso quod id quod
est ipso si alio bonum esse et
si operatio si virtute non sit
ipsa est bona si virtute virtus
autem sit ipsa est bona et felicis

id est a non est ex se si bene pma
quod cadopetio si sibi opos quia
pre aliquid bno sicut esse boa
et quinque nulle sicut esse mala
sed ita ad ecta quod sic per hoc
denotat et quod sic per yppocrates
si quid operatio virtute sic bene sic
et quid amalia nulle sic vnd
pro hoc dicit virtutem omnibus aut quicquid
virtutem fuit bnd habens psic
et operatio cum bonum reddit et deliu
si vtique hoc alibi ita in rous
virtutem est vtique habitus ex qo
hoc bonum sic et operatio quod bonum
reddit et pro quod operatio si virtute
non est ipsa si esset quod virtute est
bona et pro cum bon. id quod
si est felicis est si bonum. sed
virtutem est si felicis et si hm
operatio ad eam sequitur id virtutem
est si est bona tza et asir si b
pro quasi non operatio ab ipsa vte
per tedit ipsa tnd mutatum psic
uam et ad bonum reddit et ro
per pro hoc dicit horem vo et
voluptate et delectatio et omnem vtte
elucidatum ipsa nullo non adute
elucidemque vnudquisque ipso nuz
za pro ia b qui seneca tullius
et omnes alii moralesque philo
damat honestum esse sufficit
si est bonum. si virtutem si eos di
hoestum vnd per ferhote dicit
hoestum est quod est quinque si
felicis exens laude est qui bonum
et addit si autem hoc est hoestum
mere est et vte est hoestum
et virtus non esse si est bo et felicis
id b fuit ita et arcio pm lus
est ista illud magis est felicis
quod est hoc optimum et si pho
dum magis semper bonum si vte

id est

28

magis dicit homo superior bonum secundum
quod opponitur ei. Et ita non est de secundo
argumento primo et deducere quia
non videtur dicit multum esse similis
primum si in tali bello victoriam
obtinuit nec dicit aliquid esse
bonum primum id bonum disputare
si hac vice vincere duxit ad
videndum secundo alios. sed et
solum dicit illos esse bonos
qui hic ordinem eos servasse
ex habitu. Ad primum ergo
videtur quod esse id quod bonum opus
aut bona per se et quod homo ma-
lo i. et vitare magis dicit homo
simul bonum secundum quod ex oppo-
sita fit b. et quia licet homo fit
peior secundum malum habituatur ad
id quod libitum sic vetus per bu
agere vide 30 hq dicit p. q. sicut
sumit dicit nisi ex operatione
apido usque ad finem licet
non sit mirum habitum 30
sta b auctor p. 40 hq vbi
dicit quod nocuit defectus ex
in vi ex parvo ad praes
sic secundum iustificor fanc. si id
ni iustificor dicit neque
malum quod ad iustitiam
sed vi velle quod homo non ex
peccato non ex iustificor
et iustitia vel malum si ex hab-
ita malitia i. per lond ex vio
non ex opere bono nec ex in-
sta operatione dicit homo iustitia a
bonum si agit et habitu virtus
ut pp 20 hq dicit quod virtus
hoc est habitus ex quo bonum
fit et a quo opus quod bonum red-
dit. Has autem duas rationes
not Dionysius de epla dimin

est et Ad 6 quod in hoc
quod ad eum Beatrice michi
adhere primus quidem arcet quin
feratur ut prudet et quod amicis
salutem et quod prioso debuit
leo quod placido populo bi
bat. si quod bonum sit Dominus
ondit quod sit bonum dicens
Jpse autem bonum et sinatoque
plicita et vade et ad ne sue
vote aromocin et addit hi
drato vo vtq hoc est he
nestum et vnitum homo bo
nam si sola ro pfit homo
sola tacito pfra Beatrix fat
et forte pp hoc dam posset
quis drare. d. dno. vos
negatis opus vtis et bona
Jdeo ptis adoc sctm d. dicit
ista bo et quc ardte pfid
tracta pt i. opa si tacito
vnitum bonum est et sine
illa nlla est Jtom vid
declarac in epla sbinde
est 12a hoc ligat michi
et bom nisi hestum et
aid dgmoda suo uxe bo
vocabitur quc no virtus
homo stanit Dt ecl pg ca
m cad et quod ad opus
ni e mchs mgvinyb ia
et quod in oculo torqui vi
dt quod cuyo dgb sace m
quinyb et corgri pia sue
hoc mire vi e illd lig
magis mirety sace m
quinyo malum est cdqu
in oculo bom est si id
turpe hoc honestc fit
bo ista a mala no esse
m si vitum hr ubicudq appa
ridit aid cuyd nd pde ac

ꝑ ꝗ ſ hoc ille . Ro nond
q arſtes vi ee d' opidonc
q a po 2 de mo hq vid ipſe e
pome q ſe tas id dſiſtu i
Lineure ſ m opone ſ vir
tute ad qd p du mlitas
adducit iniciones ꝑma e
vitq pe eſſe m adriente
2 d non opante ſ virte
p totam vita ſuam ſidgt
m pauperib hndb virtem
magſicie ſ ſic viuterv
ng ponz felicez id pos cu
ſto at ut dt p d la itſ Ro
ſ felis edt vtcq oib vir
tuos eſſe fex ſ ſ pz q gt
d tuos ee d ſortidated et
mlta mala patu 2 talem
vtcq ng duct felice vt v
2 g pz de ſe ¶ Ro illud eſt
ꝑſecticq 2 mclig quod e p
ſeqle ſ ſe q id qd eſt ſſ
quile ſ alterq ſ ſele none
vitq ſ agl opa ſ v ſed
a pz q felis dz ee vtcq
finis vite hidone b patz
q vtq e ſ opa ob vid p
po hq virte laudtq ſ
opq 2 autq . Qo mclig et
d oportlletcq e agl ſ vite
q hic virte 2 id agere
i nond virte ſ agl dopoc
d ſiſtir felis tza 2 ab pz q
mclig 2 oportlletcq e vir
dtys q eas possidet ng
2 ua e m ſm l' alys ut
mclig eſt p tomid ꝑteq
ab dtribz 2 carma bz qua
ſolid hic tomid 2 no ꝑte
q ab eisdem ſ q diat
p q d oldpib non fortſſi

tonad ſ agbizam Item ex
alys dictis arp 2 qlter dcessſ
pe ar ſ yo ſe ſ tas eſt qd
aleam id p hq ſ hoc ht tqpoi
2 id virti q aleado dſtrahi
anexte opoi ia hq 2 ſic i
anecti habitui Eo q fs
eſt quid ꝑſe ſuff ſinid qo
hdto nr vltcq aleamq elire
po hq ſz hdta virte adc ds
hd bong appet 2 eligit ſ
eam opazi vt m eſt i non
dute ſe in vitis opone rd
ſſtir hida felis 2 ht ꝑ po
qmos arſle Duo ad 2 m
arſlid e po no q q tenen opi
mos ſtee ſ q ſi tas magſ
d ſiſtit dvirte q d ipsq op oe
pnt ꝑdcad ides arſl dispol
ide aliq 2 eis ꝑla obliude
ꝑmit id q dnt eſt finis ꝑq te
Ro celi 2 ſunt tactid d qone gua
ꝑtere ſ ꝑdia dedone dcq pid
q eq 2 ꝑdia ite done dictq
ſunc quo vid ſ illos duos
fines mſlorum ſ ſſ ſupida
ꝑdia dte ad ſ eq ſi ora ſ ſſ
d ſlora 2 ira dedione tq eis
ſed bdte qicte valeti 2 dt
p Ro celi q ad hnb eſt qrd
opeib . Dua pmissa ad
ꝑz id arſl indit uel ſere
pnt nd bre nd felis pot
ee m tante 2 no opante
vid alsuq vi dice q ſi ho
ex nali ncidit qidgat domide
q ex ho effica mſtr ulſ
ſed admittat yd laude eſt ad
mire qd 2 qſl oz 2 vtuple
edt d vitis eſcere Ro ty
dicent iſti q ſtat aliquie
ee felicem 2 nudq opazi
ꝑ vitam ut ſ ad ſot 2 ſe

p hdum vtuosisse agere
in bello pugnando pro publica
2 cales sustinet et lesiones et
vulnera q tale aplius opari
ad possit mm est q et ipse illud
virtuose opari in poz. et io
dicit felice est habitum
qui reddit hominem bonum
tam in sapno q d via 2 tam
in opo q et si al. opere non
tate sed no d publico sucur
ipediri ad 2d loco de vte
perfecta in qua ipsi dicit feli
cite dispse quidem qd et qb
s. q et et virtuosi e sepe addoz
dicit q ex quo forma 2 da
bo opeiora nd sed de degere
felicis ca do ipam q supri bo
me opa hdma q deo nd
oz magis fortunatus esse magis
felice vel mig fortunatus big
ymo qedit fortunatissimum no
ed felice p id felice in fo
tunatissimo dumo d forma
sua dcone fertur sic decet
hominem felicem 2 virtuosum
Ad 3d dicit ex nolo pisso
q aor est via pata itercione
2 ad bne dicit q pria itercione
virtus no est sed opacionem
p opao id est bene sic vel
2 via itercione q q opa vel
est id effectus a vir te dene
cessit et pcnes sed sucur
pditus 2 obiectu sucur
pnb. 2 ideo dicit q ex io
non pe gcludi q opo sic mor
vte ymo potius cl gcludere
q virtus est mor apone eo
q virtus est sed apone 2 ata
medione ut sit alys per
operis cuidam pud boni et
principet opa a eq esse vte
2 boi te dicit pata itercione
et q hi sic dicere sed mm
est ex lio suo de vita beata
2 fuit inductum in et aplius
pdm aplis pcetis dicit eud
ex 2as eid medrogas quid
sic id sed q vte petam sed pata
dedicione. Cuius ri assist. d.
quesis eud ad vita pdm et
adhuc drogas quid peta
ex vite ipa n. nl mq hiipa
et ad hat sudas trahi pud
via phi 30 hq dis finida
op a omib e qui p hdus et
forti a fortuito bom tla pa
q. ducat p q hdtq ad fe fds
2 bom ipsig opib virtuosi
sed pria itercione lus 2 via
dedicione sic eq. Ad tam
id dicit nd ab. nia lus
ex opo virtis bom hab
qd est eig fetab no fiat
melig sic id id bo hos
cuidetig m ope q pd opo.
2 ideo dicit q nez cl lig
nz excellere eig est agere
p virte q hre vnte eud
q opus vel non habz
bonitem n ex virte 2 sed
id et bea sepe dr vm
solu ee bo hab 2d esse
vte alb et possz dicere
dicto q melig 2 ch lig e
opari p virte q habere
virtute tm Item 30 poz
dicit eua sue p dicent q
hor no ex eo e q opari sic
melig virte p ex eo q feli
citas que p eos est vtilig

gnata mundo bonorum chor
reddit ut dicit p po hug
mo de opari s vite delud
vitam q e fetas 2 cel delu
opacio s vite 2 ideo non
est mirum q ser chlis sic opa
tur s virtem quia hre vita
et tnd. Item 3o pos dice
cuasque qr cato q dalid
vocat fetas ostat fuerit
hdnu supne uel dactuali
s ca specie / tnd non sep e
melius e speculari s sapia
q hre sapiam tm ymo
qd nali nrdte opellete
de dormire non e melius
speculari q dormire s magis
cetera illud ad quo pos
felis ostate semp dr esse
chlis 2 ho 2m cob no e
nisi vitius vnd tnd est q
spec s sapiam sper chor
e q dormit. Luc domus
quis sic chlis s q. nd spec
est finis dormit 2 non
eq nd nd speculam ut
doramq s dormimq ut
speculem 2 / Ad qd rdet
are salet prdr 2 adr qd
non gt oponi vm dicit
esn q sic arg non potest
felice ostate in delectado
s in opere delectali sim co
qd sua bonitate e id opus
delectali 2 cas delecta of qd
s cu est vitium nc ar dicere
delectdo q ad felice pnude
nd q vitium est tnd opus bod
2 delectat 2 magis cdlo
2 dugdar virti esse delectali

lussim q oponi ad dicendum
q adr e vapmala ad
tectione s i tradtedo hdna
felice / hud posnd alia clie
2 appete. nam sic dcq q est
sibi sufficiens sara dtedone
clie mudi care ul 2 hude
2 sic alios ladgiu sua habere
2 go nimis s si ulte vita et
que s sed pos fetas gra
ad s. opq eq s tradtedone
ul poz dice sic 2 ar q vlte
hom p se sufficiens n chr
ul quiesc / nd quod eq ipse
seq nrdte nali nd opado
s vite nali nrdte se dte
qns 2 qd fuit optum pnte
ab a 2 id opte dpedito yo
arg pons felis ostate i opu
cione s vite ostendit vlte
cam salos 2 dtedone dele
cabi esse chlie q tnd nd est
felis i ht / 2o nond q tem
eprioz arg l. s q felis magis
ostat in vite s opatione
sic pcret ad rdnes ote apios
ad fam ste do are 2 nude
bore loco salos dia opone
vite s que de ceteris e optia
2 dqua po s arg felis ostate
hdana / Ad p arm poz qu 2
q eadem opacio s sbas qsica
pte esse bona 2 pte esse mala
vcq est de qbs dri oponibus
aliquaq vtie que in dispos
fines ordinant uel ordinari pnt
s tnd hac nd est vcq d opone
fidalissia que est ipsius dei
ystea ste placio 2 sup omnia
diled het end opacio sepe
est bona 2 nudquas mala se

Item de operibus virtutum moluntur
dicit quod ex operatione mentis propria per
quam esse bona et quam esse mala
aliquid virtus et aliquid malitie
ad ipsa forma propria sunt ipsa ratio
stationis quia dictamen recte rationis
nudum per esse mala et sic per opera
et mores virtutis et est ratio finis et
ipsum quod ipsa operatio prudentie non est
bona ex virtute sed ut sic ipsa
est bona ut ipsa anima et cum po
libera uel quia consonat recte ratio
aut nec rationi aut adhuc sapiente
vel volunta per quod virtutibus quae sic
per ea bone operationes Item bona
quae quod omnes operationes a
virtute procedunt sunt bone et
a malicia male per hoc ergo cum
sit quod omnes operationes bone sic
a virtute et male a malicia et
ratio est quia ex libertate voluntatis
habent virtutes ymo habito habitu
malitie poenam bona agere mori
Ad hoc quod addit quod virtus
aut quicquid fuerit virtus bene
habet esse et opus eius bonum
reddit dicendum est quod homo
dum prudentia facit per libertatem
operatur de qua nunc dicitur sed
primo sed virtutes solum reddit
opus bene uel bonum quia virtus
corrumpit et infirmat posita quod ex
sua virtute et malicia poterat
agere et bona et male ut superat
agat bona et nunquam male nisi
cum libertate Ad secundum dicitur quia
quod virtus est christi per hoc sunt
hibat autem per adducta per hoc
non solum est christi per se sed
etiam per operationem a quibus
et a virtutibus et bona non sunt

ex bonis quod edificare boni
orunt edificatores ex malis
a malis sic utique secundum
se habet Ad secundum dicitur
per dicit quod aliquis homo est
sumus bonus homo sed quod
et felix id autem honestum non
dicunt per opus per virtutem Con
tra dicit non quod virtus et bonum ho
nestum et per se appetit per non
sumus propter se ut dictum est in
solone poenis pertinent ad de
honesta bona est ordo et dicit
quod aliquis sunt alius honestum
ita · quae cum per se appetita
sunt honesta dicuntur quae a
per se sunt et non propter alterum
sunt appetita dicuntur honestia
Item quod moles dicunt ho
nestum esse sunt bonum nisi
ad virtutem et velle nisi quod honestum
me vult delectabile et
honestum magis habere quod per se
appetitur Ad tertium dicitur quod a et non bo
ad opus pertinent ad illa adducunt
dicunt quod ipsa non inducunt de opera
tionibus illis per quas homo
reddit vel bonum vel malum
quia de operationibus adducit per hoc
non dicit homines vel bonum
ut malum quia ex eis quod bene
fuit quod male et sicut et
ergo non nisi sic quod tali
homo non dicit bonum et per
verum est quod est minus humanum
operationibus eius et signo ar
guunt quia ludimus habuimus
dicit et homo et virtutem per hoc
non per actus dicitur et
reddit hoc bonum ut ma
tum et per illos si manifeste

esse habitus dicendum agit bono
vel mali quod habitum se-
clusa operatione ad ea quorum
que a quibus ordinem habet in
bono sed habitum non habet
de operatione propria qua po-
ssit esse factus habitus. Nam illa
quae est dei propria omnino
sunt ab illo dilata non esse in
malo sed solum de bono. Ymo
si amittere fuisset ultima malo
tunc et hoc ostendetur veritas
pictorum sic fuit finis de bona
natura magna. Non enim eam
bona quantum talem gratiam mereri
ex habitu sed ex operatione quae diligit
multum magis. Non vis quod habet
habitum quod bonum tunc habitum
omnis et sicut tamen multis
operibus quae ut puta dicit de no-
strum et quod pura sunt datae
praeter ut de alia sua de
alios nisi virtutibus operibus aut
virtutem molitur quae non quinet
vlti actu sine et bonum habet
quodcumque est malo
sed habitum sic denuo est vnum
tunc est quod malo non tunc ea
mereri esse et ad hoc quod fiat
propter bonum disponere ad ea quae
bene quae funtur et auctore pro-
pio habet quod deteriorem malum
ex praeonere non est malum habe-
tur sed tunc quae malum
est formam vel magis
ad nutum philosophi dicendum quod non
non dicere simpliciter malum ex eo
quod pars sensibilis est ordinata
sed malum propter et secundum
ratio
et voluntas Si autem operamur

malum ex praeonere vel cleonere
hoc autem quod ipsa est ordi-
nata sed non autem quod ipsa sed or-
sic potest esse secta lux quotidiana
dupalis sic ex eo quod tu regere et flu-
re pacem et quidam quod tunc non fiat
et ideo tali potest non habere propri-
malum et ipsum fieri diuisum eo quod habet
sed sic totum non est ordinatum et
malum a secundum. Si autem sic dicit ergo
habere operari ex cleonere tunc et propri
diuisus et malum quia solum potest
esse secta et ordinata non tamen
esse propter malum et habitum sed
propter eleos dolorem quae est opo
ne per auctore adducta nisi
ad vulnus non quod ex operione defectus
vel voluntas hominis sunt bona vel mala
et non ex operione spontanea vel appetitus
sui et propter dicere habere iustitiam vel
diuisum hic de eo alio Quam
ad primum aliud est ponere non quod ex lux
ex sic beatitudo sed solus sic ad ipsum
pertinet et pertinet est et malo
sed habitum sic denuo est vnum
tunc est quod malum non tunc ea
mereri esse et ad hoc quod fiat
propter bonum disponere ad ea quae
bene quae funtur et auctore pro-
pio habet quod deteriorem malum
ex praeonere non est malum habe-
tur sed tunc quae malum
est formam vel magis
ad nutum philosophi dicendum quod non
non dicere simpliciter malum ex eo
quod pars sensibilis est ordinata
sed malum propter et secundum
ratio
et voluntas Si autem operamur

de qua phi ex humana ratione
sunt locuti que dicit felicitas
meritoria 3o non quia quantum
ad quantum sufficit hic felicitas
meritoria tamen dur vno pro
statu eligibilis quia non per hec
in hac vita aggregat nisi ad
requisita ad bn vnde horas qua
scte dicit 80 3o de ciu. d.
felicitas est status omnium bonorum
aggregatione perfectus et per voca
felicitas politica nam sic civis
vel politicus non est aliquis perfectus
per se sed aggregatum ex omnibus
vel civibus magistratibus et se
nibus diuitiis et subditis
sic etiam ista felicitas aggregatum est
bonorum ad bona corporis et bona
exteriora et bona animae sunt quia
bonum hic malleret quam non hic
ideo felicitas istorum non est aliquid
unum per se sed vnum superlucem
formam sed est aliquid ex omnibus
integrantibus corporis ornatus sicut
mundus vel exercitus dicitur esse
unum. Vnde hec felicitas quidem
in se omnes virtutes tam moralis
quam intellectualis sive operatives
expeditas sed ab vtrosque sibi
corporis tamen vite mutata et
multa alia de quibus philosophus dicit
et de felicitate istorum accepta in
tentum dicitur esse gi talis plima via
arist. ph. hic cum dicit non omnis
felicitas est qui propter diuitias est
ignobilis et sine pleni vel soli
tarius est et ideo hic fortitudo
ac et fortitudinis magnus dicit
tentem sicut dicitur esse sic
bonum vel volens vel nolens
mens dicitur aliquo feli

tam quia vnico et principio
quod mente tota quia hoc prudentia
est optimum. Quod quod hac
quo non est prius inquirendum de felicitate
in qua poa consistat vel de
pertinet actu et de isto dicit in
decimo huius sed solum vitabis
an felicitas consistat in virtute
vel habitu virtutis aut consistat
in operatione sed virtute et ad nichil
ad est quaerere quid vita vita
sic videtur operatione virtutis
vel ex qua dicit esse prius difficultas
hoc quia operatio est in
virtute sed duplicitas quia deliberatio
ab ipsa virtute vel potentia
nisi est virtus practica et di
cuntur actus eliciti et dominantes
tes sicut prudentia iudicare elicit
et imperare velle et appetere alie
sed operationes exteriores in
membra exteriora vel virtutes
exteriores transitus et iste di
cidit dupliciter sed est dare pau
pibus tollere et amicis
vnicuique quod suum est red
dere vel ex lato punitive
a delinquentibus abstinere nemi
nem nocere et tertio. Quibus
permissis est pagina in tam
felicitate poa nisi dicit et non
ipsa in consistit in virtute solum
non operatione sed virtute solum
per quam felicitas virtutis accepti
non consistit ex aliquo vno
principium bono habitus consistit
in habitibus ad bn vnde requi
sitis quia non bonum malis
hic quia in hac in dicitur
est non est dicendum prudentia de
felicitate illorum accepta sed
magis in felicitate eorum

Sed ad ho sic ista q operationes
sunt virtutes et non sunt nisi mere q
bone quam vitia ad peccatum
vel q operatio dicitur p se q
vitia et actus dicitur sui dma-
nens hoc est ut operans et
sic ipsum et agens mo
dum et agens melius est
dupliciter et directe in 9° vera
sic virtus et actus dmanens
perficit animam dicit actus
vero transitus deteriorat eam
extra solum modo id quo anima
perficitur melius ut esse melius
eo quo aliud solum est eius deterior
ratur / Quarum fides humana
nec spes et operatio virtutis
et actionis et transitus p rationem
quia fides nihil habet melius ex me
bona humana ut sepe dictum
est nec operatio ultior virtutis
nec spes nec bona humana
sunt virtutes et actus deteriores p hoc
in tantum quia Augustinus
inquiens nullus actus
actus virtutis nec actus pudi-
cicie et optimus est melior
virtutes et ipse nobilior hic quoque
nec bona que adeo dicuntur
perficere id est holium et melius
quod magis dominium et perficit
attingit obiectum in quo virtutes
et apes quia virtutes et caritas
non solum virtutes dicuntur no-
biliores et bonitate ex anima
vel eius potentia sed dicuntur et
bonitate ab obiectis et ideo
patet ex hoc collige supra
ex parte obiecti vitia omnis
habitus dicitur. / Et ut ita
supra meritum et supra et
supra habitus supra honorem
et addit hugus quod si quis
politicus vel prudens prudentia
studiosus existimat esse si non
operum corporum que dicuntur habere
et id vult velle p in plorum
et alia dicuntur bonorum habere nomen
optimum magis aliis aliis
aut ex eo quod quia melior et
nobilior est si bonum ait quia
dicunt intuentur dum actualem
contemplationem et propter quam habitum
vel nihil est et non autem
propter aliquid esse nobilior vel dor
transitus. si aliquo virtuosa deterior
magis pars est tamen dicit quia equa
vita operationis in quo virtutis et
mata et bas quia vita in potest
gere in quo bonis et vitis opera
tibus sic postea dicit et ideo
operationes autem hoc et ita sunt
absque vite immo tamen et libitus
nec vatis quia est si habitus vitiosi
poma molir bni agere lux ho
sic difficile et rarum valde et ideo
dicit ita hic quia operationem mundi a
prudentia usque ad finem dicit prudentia
sic est pars dictum est / Et ideo
nam est quia virtus in est ad nitia
opus si bene operatur ad opera ois
qui retractat est poenitentiam malo
agere et firmatur eius ut ipsum
et mpte et delectat bona opus
eliciat quod non possit elicere.
sed virtus ita aut id ut est magis
et nobilius in habitu opus quo ha
et magis laudatur si homo
magis est laudatur et operibus
virtuosis potissimum de rebus quod
et habitus virtutis et si apes qui non
laudat quis non laudatur est
in et bono et id et quo magis
et laudatur et melius si bipes qui

32

q. ex illo hoc magis e laudandum
uel vituperandum que magis pro
m hominis prodire uel m̄ e q. non
tam laus in voluntatibus & opera
tionibus interioribus virtutum magis se
m̄ prodire hominis q. exponi diu
primo a primo usque ad finem hu
tuius ad rem n̄ a primo 30 huius
ymo nullatenus pugnat dicit hominem
nisi quinque primo diu exponi
et ab hominibus gentium. Et ipse
quod vt ab layis plus appetere
quod ote si n: quera a layis
an mallet hic homo esse cum
in operari ab hic operis quod plus
in non hic homum reddet se
nl' cidere de homine dicitur o
operari possit quod velit. Cor m
filio homina magis dicit pro
ipse in nobiori et meliori
operatione meliori ipsum homo
quod in nobiori et meliori homine
intellectus ex quo operatio est
nior et nobior quia huius
virtus hoc de 30 articulo

Ad rationes in oppositum ad primam
q. a. 2 n. 6 loco de operone
i nobiima in qua quisque
solitus homina talis enim
nullo est laboriosa si de
lectatio sit hominis vertit est quex
parte corporis et virtus ipso ex
subiectorum in ipsi et desinunt.
cum feliciter agit labor nl'ing
adeo tacita et in tali operone
delectatio quia ipse ab optimo iuvat
uel ad finem in operatione
reddit tristitia ul' labore
iam defecit ad 2 ad ne omnis
ad pos 2 quia hic veritatem de
drugeti prudentia non vitia

nonne diligens prudentia operis
is poterit ipsa anima ul' cum po
tibus drugis et dictat ad opus
cum etiam homo sine virtute
posset morari tenere agere
ut dictum est. Ad 3 ad 4 dicendum
quod si sic is ab eo est psta
omnia bonum agere et fecit
et a deo vacat hi felicitas
nullo extrinseco perficiat quod
non sit eius proprio ut dictum
est. Si a. 4 or de gratia de felicitate
2 dicta sit de opere in me
bo humana cum hominis vertit est
quia tempus ad minori perficit por
et sic perfecta dicit homo sit
per tamen perfici minus aliquid
appetibilis sit extra ut de
lectatio et aliis bonis corporis
et adeo quilibet p frigor dicit ca
mdigere ad ea et non quod
quod mysteria opponantur felicitate
gric fuit pena ut. Si omnis
oppo felicitate gric cum esset
mysterium non est carere felicitate
si non hoc est esse
curiosis hominibus et mal apo
nibus interitum et dolorum
mo certum est quia tamen mysterium
et 100 non dicit quia si id homo
in die cessit actuar abi
operone finema et opera quia
clone efficiat minister quia
hominum sed et cum malignis et
vitiosis operibus dolorum. Si
aut esset mysterium et pena
cum quia loco et caeteris felicitate
in sunt ita aptorum natu et quo
et ubi et quo et aptum natum
firmi ipsa felicitate et interitum
mm est quia gaudium nam
per dormitatem ul' alia non

nonne

nātūlipedīg ab opē felicē
nō ꝓ hoc dicitur miser sed
nec dorens ul' deteriorīs
ē nūs nō d' ceteris q' tūc actu
non vidēt vt sūt m'ēt zio
gaudēt addēt quōd qēt q' ho
quēdēdēt felicē ē m hac vita
non est stēt zqūe d'ect u
ne hoc ōt nec fortē cēt p'gle
q' ōt qnēt ēdmēre zqnēt ādēs
opādēt vacāre. ꝑ suffēt ipsi
felicē ipa felicē qtūme
ferūt d'hētu vel ꝑ cātū et
carēca sīru qnēt ul' gluter
fragilē hēdīre p'mitte
ul' sīt q' hō cūnūs alia opera
tiones si quas tales ferat
ucl'ēt qtēnūs ut sōp nūd
nūlem zhīg ad illa vīta
p'ūma zopīma apacēt re
ferat zordēt sīt n' qnēt
quēti vacāt ut ēte pg a
posse co efficacīg f'ūcīg
zdēcādūg opāri zstāplā.
zsīc qlēt cīg quies sīt qlēt
cūs opācio ꝓ lucidissima
refulgēt bonitē cūd semper
ad illas p'ūma zopīma
opācēt qlēt aliās rēfa z
p'ductā ā fīnūs dēzupēt
zhēdūne felicē ddūctione
a ddna notūmūs azpio ho
.d. si ig. sīc tūd. hēt ut nos
qnēt tēg ꝓ mdabile si a'
magis adē nūdabilīg hēā
sīc ad yd' q a ē fa d'
vīnūc hmōdī zadōt azpī. z
q cūcūs p'hēt ūcīa ē de
bonīg cīgd ꝓpīcī zsīc
tera sūnt pazia q' sīc dū.

tīnīg ē mēlīg ꝑ m bōrs dū.
sarp spēāt nō ōt audēt ē vīa
nō m' mlīo dūcē or estēt fōr
zūdē līg ꝑfēā q' fōr ōrs ad
ꝓm bō hūā nō oīa sīt cīgd
spēcīcī z p ꝑtīm vīrīg zopīa
ꝑ vīrtē z ēzgōrd ōt vīvūcē
esse ndōrē opācione, ad ho
q' addī' q' felīs ē dīffī
aufēr' d' q' ipē ē p'manētissima
nō mē qtūs bona sed inter
bonas zmobīles opācēs
ipsīg hōīs Nam ei adnēcī'
max a dīlēādo q' ōsuāt opa
tōm dopo vel' p'manē cessī
nē q' semp sīt mātū ꝑ q'
m' ābī opācione zqētē ipsīg
hōīs felīcī refulgēt bonitas
illīg ēxēllēmē opōs ad q'
sīmlē tlēs rēfērūd' sīc dictū
ē m solūē rōs p'cēt dūcē
phd p'g ōm adductū est pro
dictī m zo ōclo h' d' qōd pūdī

Quēr' vnde' vtīū si ēēūtas z amicus

dissentiant vezīs sīc amīcō
pīēsēntīa Ēt ar' pō qnō ante
cūdy hō suo de dūcā sīc d. eo
vos tm hōtōr gntīū possīd ut
ānīā ōībī rebī hūdanī ānpōt
n'. n. ē nē tādaptūd ēī gnīs ad
res ul' fēādās ul' adīūtās i
glī ūb tūhgū ūcīle q' ādīg'
Ēēūtī pīferendī zōt d' ōībī ōt
hō p'fēre sēpm zpdīre ꝑ ad
ōī ē ar ipē i m ōībī ādīg ē p
fēnēdī tīa z a nō ē q' ōdūcā
cārīs mālp a sēpa d ōībī cīt
pm z b pī ph 8 zo° hg d' n.
i quo ādīg ar ipē z dīno adōrī
ē id velle z nolle zo. dē pōsē
rē dūd sīdquo ng ēlīcēt vīdē
hīdō ōda rēlīq bona ut nō ē

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Quarn ad m ar lud e pma
go ista non semp si vnq ad
cor. sed opio deceat aliqd
ad alter solide spectat pz
go q vnq alicor poz credc
opios sam ex ignaŋ judiciis
cum huj ignaŋ experiet
a peto sequi q ex hoc adria
p alter no est dispolcia vm
qlibet adeo quid pl dz
ipsid ad notand vtis vtiore
Za go si vnq alicor falsas
opio false e sincere dicat
morni ad illud no stand ad-
aria dispolcia existit pz q
lus tl hig vro [illegible] voluntate
mitedo pecu[illegible]
opistat no tu[illegible]
aria statim [illegible]
si rebz diligenq lab[illegible]
vt cum possit ab h[illegible]
croce dliorare Za g[illegible]
vnq alicor volde e sinc
flaz opioz dicit e ab illa
vocaru n possit in ordd
ad illud adria e dispolcia
pz go q morni ad illud dis
polcia est adria qm vro
e peto pbi dpuabili volde
ppstic sd pz no lo ym sed
iste qm volde e sinc fa
opio mitdit e eiq ptdat
mistic e hnq pz q coro
ro q nol lta go sicia
veris e adus dissimu
vtas sit est adeo pse da
hoc est q ff magi arclid-
ca e pstmenda est vtias
q ipsig adi falsa opio
p adriaus p id ff magi
est fracenq qd est bonu
quam quod e malu per

notid est si vtias ff est bona
q est bonu e pfid nrd dellig
vt dicit gm no le i go e opic od
bon est adeo pridmiq si bonu
est adeo flia opidone dformare
p ib pbi madfeste e sic flaz eiq
opmio restiua i tl a pz q adeq
est ale ipe suo hnq e ideo sic
velles e p tdare id bonu i zado
dz sicu dpiu id e pgle si bo no
est aest go illud e magi fad
q plaz amico e ei e bon quia
id qd malu e adeo zeid peiore
reddit si pstinde e declarequate
plaz adeo e est pbi bo e flaz
opioz sua pstinde e ab eiq
nd ruorare est malu amico
e reddit eid peiore i tl a no est
aest si b pz q p m p fit dispted
de [illegible] m no le i p dpfit ymo
[illegible] mitdit e m ca ptdar
[illegible] cupl' effiat
[illegible] eiqd no lis
[illegible] ad ronce ad
[illegible] dauete tully
[illegible] q adria sic
[illegible] po ca est ha-
[illegible] ds [illegible] ngs no est bere
defiluit [illegible] nd adria
est ff vtutes corp opa tut
vtes e carp opoes magi sic
amadde q adria eo qd ff
vmqd gz cle e ip magi p o
pgr Qz wlt tulig q adria
oib rebz hdanis dcat ad
pomi quo pdit hod ibee ul
nocu pe ddic volup e hig
vtias aut e alia bona vtid
non obpu had e idcondoz
cam illis anpomi ad id gre
ans quo ad vtiadq pqitez
e nc ga palt dtapi gstiu

qr hic homo pg deu a pre
deleat se ipm amare 2 etc
amicu 2 sibi 2 ado mapre
bo prodare sic sic bo vir tad
2 sir cedt cum pfectu od co
qd pos eig vero bono nocere
2 obesse non tand dz aliqs
nudre 2 sonde adcad d malo
2 de rore seu sla opione cui
volde 2 frater dsiste ddza
dr a 2 n l. 2 ad p dr qp p nd vdu
adia d esse optm bonu qr
sid dubio bong hd malle
gnari adly ads qp bono vtf
s volut p qp no hds od re
eig bona magis eli ret vida
sid ads quad tid ades no n
d dubiu qd magis eli ret vi
de ad aliis ad qd ccd aor
bor in ad rapi qos nd lucet
adia sir loco sic vite pf
e qr est magis sed poli
poli a gionis quad vis
qr eig astumo vsta deor
aqd ue sit
2 eig ofiro. Item qr malo
est dysfrne aliu quam velle
2 nolle tidac
cad qonie qr
opio dnac sicut 2 pdacie
eid dsistat. vitas est amico
pferdu sic qp magis 2 vi
sustinedi 2 cefn qr amici
pinax opio 2 eronica ue dz
est d qone la 2 si dia qp dysf
eu nb adio 2 vice si dicas
pfera tue amico dysfere
dr qr non ipe cnd non dysf
tu sic voti cum ipe velu
dolere oem veri te si bn dicq
dysfere sle opdomi aliq
amici ad yam dr aor qr si

mere 2 d iustia leh 2 gnud
que siml est of virtus aor
d vera 2 bor ue sic e sla iusti
qr h est vtud pdiadma ve
dr yo hy 2 ad p dr qp id
pt vnd spem iustie s. iu
stia pudtiua ad dicia qr
illard cet opg si onds cent
adri 2 vdtuosi si aut aor
mere 2 d iustia pudiua de
qua auto p loqu videz
tue id oz aoz esse adm
2 ado 2 qp auto p mere
d iustia leh dr pea n do
spr bos qp adia pfenda
est iustiae 2 ad ductote
adduct dr qp p lo d ad
que qsiturd
nec tale spr
iustie si deau s
ad magis posse a
quide 2 no qntid
ad ipob et melio eb 2 h
est vezp auto p pyo
est pyoe la. h pone

Utrū felicitas hū
sistat in aqo bo separ

Ar pmo qr felis hi
mā qsiste vlo sic hois
si cal vlcq sit et bonu
separd 2 hq aca si qd
est felis 2 vlcq sit hd
2 b si qr vlcq is hois
est deq qr si qd si ed
2 sic vlcrd bo mudi
minorib est bo separd
tue et vlcq bo mudi
mdeq sit hois et bo
separd si vlcq bo mudi
aoq est bom separda
tis qnti plne qr pe est

dabi nudo ueae m bo,
guo phd 2 bd az 20 metr
q ilb que p. vtr coigna
tr fmd bo nud ad separand
vel ozne 2 ffz q utrq z
bo vnudsi sti 2 bom sepa
end 2 ordo 2 agi bo sepa
tend q ff ipm est ordo t
nd ipm ff ozne i d nudr
phd vi ossi q bom vndsi
qrstar d aliq bo septo
zot fcb hoc nd qrstar d
aliq opacde i vel ostre
m bono separato tza q ad
sapiedo vidrba agi m
aled ioc [illegible] felicmo
2 abz q fcb mq vl os-
ted m fie g cq [illegible] fit
quo mo opad [illegible]
e fcb quo 2 nd [illegible]
i d opot id qrstre [illegible] q a
q bom cqbz rei mq [illegible] m
fine g cq q d fie qo m
qrstre na finis quo qu
d finis opacdis zulit
pducq e ff fine g cmq
2 ab eo hz bomte aim
nuch ste bom n ff cas
fdalcb ut dt ger 20 im
ihacte 2 bz q fcf nd
nuedt opi ff ste ipstis
fz eod ff ste ipi dtedt stz
ut ca felix efficia ymo
opacio noo est ff ste ipsi
cum ste q dam effectq
2 dei 2 hdis felicf mo
quidq effectq r fcu dz
ad pnd cmpd 2 ffz td
effit pudlbm i cdq m

fine Conf q ipd homo
fcf ad odbz snd opdnab
est ff dm tq ff fine gid
cmq igi opacio nd et fines
g cmq f hoc felicf fz deus
tza 2 ab pz q ff o pol 2 qoc
q est dtedq est g melior
i ido p pol 2 q pldte pdt
ff ad alia 2 a alia fl g
hoc i 2 hdcb cmdt g dei
qu sspr est optq qoc fcb
2 bom dtte i fiorf qrstre
d aliq bono extrdeo oi et
ab ca separato i 2 ocf felicb
hoc vi qrstre d bno separato
q a tz ex qui pldne 2 abz
p qore 12 metrice dte q ille
d fcnb pfinr p sr iocb ig
ozp bom 2 pfrio dpupidib
q sstre sed ctrd e q pupio
eob dte extrdere se d fio
rib 2 ab eis separati tz dm
dt p p hq g plz calcb to
pn qone cte duo acli d po
pond 2 nolia d 20 fp bi 2 ad
qstrd Cuad m ad pm adlid
est po nod q d qone pdto
non dice 2 de fcte agt a
ex bonf alb ad bd vnde
regstrf de quo pz dictde
fz solid dice 2 de felicte pt
qd acti p bono spiritci
qd mecctrd e opcq q de
ho est ffdr qstio 20 nod
q p bom separato id debz
dtelligi qdtiz bo hoc
optrdtd pt pnc pcd ide
honoreb adi 2 huiq di

nam de illis primo est q.
sed sed per bonum separatur
dz dilligi bonum per se p.
sistens separatum ab omni bo.
no mali qd est p se bonum
et ita alias aliqs cedi bo.
zo nonq p hoc bonum separa.
tur ab omni bono ma qd
est p se bonum per ipsum gra.
nati primo q sic q vlis
yacat et quidcias s pcior
quod ad oia bo patria
et ad id vitabat et aliqd
sonare vba plonis zoo q
per quas ghs ad oi patria
bona si q sic forte equa.
omni bonorum primum cuq.
dam rei cui eis dicitur se.
cud ab eis qui ipsi equiste
per mi et alia patria expriu
m mā ad q bonum omnes
actus qd tales bonum dicitur
appetitus pdt ex homine
quod bonum dicitur adipisci
sicut modi quod vide dicitur
vba plonis zoo per ipsum
q illud bonum sicut se finale
bonum omni alio q tq ita
per zopadz qd est omni aliorum
bonorum id effectus primata
rum q tuig finem per q
omnia per hudiloa puter et
efficiora ut de tuitiq
primo huiq illud bonum
non de alys est quae p tu
non est causa rei cui dyo
sed aliqd et maxime distan
tes arcticali et qpiby dorp

bonorum sed id deludit dst
simpliciter unit omni bona
cetera ituar et supercelle
ipsa ddgit ac gubernat
et ho bonum de bonum celi et omni
natura primum principium fidei
gloriosus Quod qd est
finis vlidi ab ipso hoc
vlidi dicitur sicut obiectum
fruitionis et sori pdd forti
uq per supiq dictum de m
qdne quia ita et beatitudo
pdfeli hudana pdt alis
cuia que hodem ordinem
tadem et supra ada dili et
sciat effectus za et pri
rectum quod pdne ordinem
hq qtplone et dilectione ba
uus obiuc sciat ut sum
et ut za est fori uel
dsortua que est in
salvas potes ordinem et qq
ipsa mz dicplo ob et dilio
obi feliciter ho felicem
dendiat et sciat sori
et dhesue primum et ordinem
an et hd fcp et zm ipsa
fortius feliciter per predic
m dicendis pm hs sp mo
sciatur effectue et m p mo
sciat fliciue et zm p mo
tendiantur et forme pfiue
ex quo nolim as qm e dqm
ea hoib esse bo vlendis
nd eodmo nec de eodem
gide caust per vlendi nd
obiectum valam est ut ad ess
pdlus et finis qd cuq
hd fclup e vlam ut pdtum
p fectibile fori lus a fetus

est vlimum for vlimo
personis Et ibi apparet quod
si triplex accipiatur finis triplex
quoque est scilicet bonum quod quidem
fieri potest separato
abiunctum, et quidem aliquo simul
tamen quidem fortasse separatum
hic de primo. Cum
autem sit per quam in fortitudine hu
mana non possit separatum aliquo bono
separato quod ipsum bonum separatum
quod dictum est mirum non
per quam hiis uiribus ipsa simul
et quidem non possit quod
sit aliquid per quam reducitur
in metheo quod supponendum
primum per quam fortitudinem
aliquo bono sed non ipsum
bonum sed sit dicit ut
tamen nobile per quam quod est prondum
aliquid fortiter explicandum
bonum et primum cui con
cum eis ad quod bonum omnes
actus tendentes dimittant
actus eius adipiscendum et
quia ita ex ipso nobili
tamen per ipsum primum
in omnibus in sic enim de
quomodo actus quidem
bonum appetendum et quo
modo de precedentibus
idem quidem quod ipsum bonum sed
assignat rationem. Quod
unumquemque exterior uel sub
ad primum actum stricte ipsum
bonum. Ut quare modum
me ergo ut miles enim quod
ydem ipsum quod explicatum est
quasi dicit per quod quidem
illius bonum separati eadem
bonum operis non est utilis
nec nitia ad hoc quod simile
actus sua bona quod tendit
adipiscendum. Cum ro per assignat
ducens in quid non necessitatem
ua mittere metis separate
et quod seu uli si eadem que hed
magis ad eam sortem quod habeat
i. horas primus et finis si unumquisque
end. habeam dum mi et primum
medium. Et dicit ella
propone primum sequi quod simile
actus in suis operibus tenet
dum spiritus adiuvat quod et uliq fit
horas quod et fili sortes sic
sagitatio sagitatis ad aliquem
signum omnis suos actus ad
id signum adigere. Et quia sic
ordo est omnibus rerum mundi
que dividit bonum quod tendit
non tamen oda id bonum inde
adipiscendum si illa solum que
sit aliorum supremum illius magis
quam alia ad superiora sic
sit hinc quod omnium quidem actuum
bonum sit finis non et apparet
per quod est quod principia sit ad
primum bonum ad ipsum quod bo
reficitur sic dictum fuit quoque
ad huius primi ita est ordo
esse ordo in operibus habendis
me quas una est suprema
sit habere fili si quia est hab
natum id finale bonum et ab
id nobilium dicuntur et quem
lazi alie autem sit operandum de
riores quibus sufficit aliquem
ptire bonum quod hoc ut psi
cum ut nitium est dispice
et ut sit dominum aliquid bene
in supremo operibus principium

m illa cadit d fidelissimis et
nobis mid opos referri sic n
omis actos i actq huiusmodi
ad ultimum finem reducuntur
i hoc valuit p sic n opera
tiones q sunt d fideles ad
te ad bonum qd dd a nab
opale q fons ad superiorem
operaq i sic addens bonum
pudiat ad id supma opera
tione p quod bonum operis
cissimum valeat qte plaus ne
ex ist sequ q bona operata
et possessa ab hac hoc ac
aliqd forte esset separatum
ad qd appetitus sua bonum
pteria cq exceplata actd
gnit sic dt qo ¶ ta qo fob
hdana fortis nd qsistit d
bono separato ¶ pz q id quo
homo fortior dz esse felix
dz hoc desse uel adesse
sic q possessum separatum
ab hac p nm bonum secun
dum est hmi i ts a pz quia p id
quod fortior dicitur
nid paucos non dicit fortior
alius p alium ne ab ea sepa
ratam nec fortior dicit omnes
p adunatos plures i mod
q alias id dicit bonum
separatum ¶ q fl q fortis fortis
homo fortior actdgt alius n
hoc p id non esset fortior
felix p nm bonum secundum hoc
fortior actdgit ut m e ts
¶ ta qo fortis p bicuna hoc
non consistit d bono separato
i nd d bonum separatum q hq

felis est subiectum filiale ut
felix p id fortis p tale non
est separatum bonum d hac
q est ipse m hoc ut ad
eq i qo ad ¶ qo felis
hoc abiectum consistit
dalique separato qd d deus
gloriosus ¶ sed qo pz p res
andam factas et per
alios i ratiodiby persuadetur
¶ do sic fob hoc fortitudinem consistit d opera
tione sapiendi i cal pro
abiecta his bonum separatum
pz d'ny i qo vdl a apps q
p ma huiusq q felicitas
fortis consistit d opera
hoc p id secundum
mod i alius d sap ut az
Go hq t b az q sap d ex
primis causis i pa pudi
cendo mod pa ra ul p
pudm est ergo ¶ confs q
perfecta felis fortis est
per una operatio i hq i est
ra nobilium obiecti q alis
hdtus a quo procedit non
esset nobilium ut pz ex
p logo ad ad ma hq
obium nobium e ergo t ¶ ad
ait i ad quo fob hoc
dz subiectum d sysi dz esse
obiectum effectum secundum
mtem hoc p nm ad
obium pe sacrificare mete
hoc quod selg dy ut ts
a pz ex qo nob i b pz q
hoc aliqs finis non geta
i sacrificia p appetitus nisi
in illo fine i mod deus
e finis ultimus i optimus

grad cum omnia creata que
cum eo dependent de
ente huius i tf. et hi de celo
et rationes a uoluntate sunt
et hoc quidem et ad id quod
dicit ut patet exaudanti dicit
patrem est et dicit primus
gradus et hi de gente prudentie

**Utrum chaos sit ante
tempus et chaos
propter se et ante alterum**

Circa primo quaerit illud
magis quod est mundus capitulum
sed id quod est chaos ante se et
ante alterum et hoc tempus est et
amplius quam ante alterum ergo
chaos ante se. et ante alterum cum
melius chaos ante se quam
a est quod ab ad tempus et
non ... fecit huiusmodi bonorum multitudinem
reddere chaos i est chaos ante
se reddere magis et melius
addunt sibi ad rationem chaos
scilicet chaos ante alterum quia
apud canonem est primus liber
o deus qui es primus liber
habet est chaos ante se et ante
alterum i melius est chaos ante
se et ante alterum quam chaos ante
se tunc tria quia ad et primum
primum bonum et operis causa
per prima ut ubi dicit quod de
hinc opus est et operis
ubi dicit deus hic opa
tione quod per arcanum
dicit. quia id quod dicit ante se
primam dicione ut ad
nec est ut dicta ante
ad ea dicione nisi ille

non esset nata dicta ad longi
dinem. primum dicit. primum chaos ubi
disputat gera quod placet et
exposita in calo modum pri
mum et rationes sic albertus
illud quod est chaos ante se et nullum
ante alterum et vlterius finis habet
si illud quod est chaos ante alterum
hoc est chaos ante se non est
vlterius finis habet. i processus
et melius est chaos ante se: quia quod
est chaos ante se et ante alterum tunc
apparet quod semper finis habet ante
rationem melior est habet quod
quod ante illum et per quod ad quod
nullum est chaos ante alterum sed
ante se tunc est vlterius finis habet
habet quod chaos ante alterum habet
ad quod ordinem i non est vlterius
finis. Ergo pro ponendo
non habet rationem quod
id ad primum est pro nota quod claudi
tur et quod chaos pro ante
se et valdum pro stulta
et sic tamen habet et est solum
habet quod est ad finem pro claudi
est rebus ante omnia pro alio
tempore. ut ut sicut prudentia
pro est liber pro sic dicere
ad aliquid determinatio. ut claudi
ad est non actualis aspectus ut aut
valuit et ante chaos ut sic
non est aliud quod apparet
ut ad habet capitulum et chaos
ante quod ut sic sed finis
id est ordinatorum ante finem. Ergo
non quod dicit ad et apparet ante
alterum. Primo dicit pro ra
tione dicione varia
pdata dicit ad dicit apparet
ante alterum quod id alium et sibi gen

suo primaria dilectione deus
illum qd ipsum appetit sic
in id qd tenet est ipsum meum
sed vel appetit ipsum melius quo
et sola ipsum deus appetendum
primaria dilectione et ipsum solum
ab hac ¶ Ex sententia dicentis adp
appetit ipsum alterum sic id alter
sic finis quo sed sibi varia
dicendo dicto eius qd ipsum sed
appetit ¶ illud sic supida sed
ipsum deum sententia dilectione
sicut eis sunt bonitate legiad
et praeter sic et superiora
varia dilectione appetendum
ipsum deum ¶ quod a sibi quo
et sibi ipsum eius dare sunt pri
ex sicut ex hac dicitur
bene ¶ Et quo nolle sed
quod est id bonum ymo ta
aperum ut supra ut aliquo
gradu quia sic clule ipsum sed qm
et ipsum et clule ipsum alterum
sententia dilectione ex nolle
sic deus est clule ipsum non
ab eo dependens varia dilectio
ut solum habet quae dominum
habet opacta et possessa ab hac
dappetit ipsum alia sed ut aliquo
studiat et eos ad salutem
adgat ¶ Ro sed quia ponens
aliquid esse clule ipsum sed tantum
lo de clule primaria dilectione et
radia ¶ quia alio nisi dicendo
esse clule ipsum sed et de cali
clule esse summo dependente ¶ Ro
nolle quia per aliquid appetit
primaria dilectione omnino ipsum sed

aliquo ipsum alterum tantum
ac ipsum sed et ipsum alterum simul
ipsum sed adp et clule quia in sed
forte hic adp idem bonitas
ad alia poli ex eo prudentia
dedstripico si qd de sed ipsum
ut retorquat hadem ut ge
cat eius appetendum qd ho sic
bonum ade sic sup pruenda
vitia mollis et hi ¶ et
bonum corporis sed pulchrad
sadis delicate et sed bonum
optimum sed et bonum bona
plebis pnetum degenus et
¶ Ex eligile ipsum alterum tantum
vo id qd de sed hic aliquo
idem habet ex solum per
relatio eius ad alem sed
pecunia ut mente amara
offensus sunt ¶ Ex clule ipsum
sed et ipsum alterum id qui lus m
et adp idem bonitas habet
tum ipsum et sed varia dilectione
clia mozne ad ad sed
mente tum sapida volup
cas ut ad hi ¶ Ex d ostis
et qui ut sed clule ipsum alterum
tum sed ex mata et sed qua
qui nisi et qm adp nos bonitas
habet quod est eis et qstiqs
tum est bonum qui et eis tum
eis et bonum quod et ho tum
¶ Et qui qm d molly legm et
de bono et clule tum tum leg
mur de eis si vnus eiusq na
tura sed dozne ad nos sed
bono nos et eius qce qui
nam rei nisi et qm habet
dquod ro libitis nisi per
relationem ad alterum ¶ Ro

nolle qui dur

nonq q dupl aliq cl
gi uel appeti pp alterud
p media mediocre. Vno
p appetitus rectus rata ra
tione regulatur secundum formem. Alio p appetitus inordinatus
desordinatus repugnans sed ne
ad rdd id dordinatus hs de
pe arte. Duo ad 2m az tot
pq q a p appetitus desordinatus
repugnans id qd est spr
melig pdia decione cl
gi pp peccatum pi q auaq qui
pdi decione nd desidat
ne dut ad p cidas qq fazere
dic hoc supia pdencias
ideo alidir. Lerfilis pp pec
catum et tidm est q ia sic
supr nd ora q peccata i q o
va. Cor. q in ozne ad ta
le appetitus ordinatus ni oz uli
dic pp est et meq spr cl
pp alterum. Az q cal appetitus
q erat pponit. qm in bo
nitate id q p bonitate est nadq
bm t corm bez. Vnpm d
ozne ad fedopio iq dozdinat
appetitus ea q pp alterum appe
nadq bo st ul rpuciad. Iz
p dicte sic sim nd ora p 2m
Cor. p ponens dic pp se
dic pp alterum no lo i ozne
ad appetitus cale dordinatus
q q qm pponit id qd est
pp alterum dic ei qd est ch
gic pp se. Ideo istq nh sm
dicit de eligib appetitus gliter
addito gsorde rte rationis
Ad 3dm stat d aqo cau p appe
titus dic pp alterum a gf
dic de ei qd est dic pp se
Az q aby voluptas e cl
pp se ut m est i pocto ama
ra pp alterum est cl m
cau ut pp sanitate ul q o sec
sanitatis. Ad 4m pocto ama
ra dicitur est quia aby ~~ama~~
~~ra~~ voluptas ei no gfens t
q o va. Item vno q p dic
tam rete rationis plq dic
laborem qui est d acqone
virtus qua volup te seu cor
pis pulcre nec quod volupt
e pulcre de corib st dic pp
se. Labor qui est d acqone
virtus solud d cl pp alterus
pp virtute i ts. Ac initio
q forte tacta est bonitas
i excellentia i q in qd alter
ordinat q appetitus ipm pp id
alterum pponit cl pp se qd
p ud vel modicum in se qtus
bonitate. Ad 3a q o sic esta q dic
pp se melig est i pfectiq co
qd est dic pp alterum tm uel
p se acceptis sunt ~~nec~~ ad
ad ad ul ad a. Ad 3 q o q me
lig i pfectiq simpr est qd
de se haby aliq i dne bo
nitatis qua qd id no haber
p dic pp se hz m se forte
adp i dne bonitatis
[illegible]
non habet. Ymo ad alio
ab eo pudiciq pglc secu
se. Eligit pp alium tm dz
hq ut dictum est m 3o no li
i q o vera. Item dic pp
alterum tm p 2m se accipiam
non est bonum sicut p d aqs
ad nos. Ideo dic pp se est meq
co. Verum lodo oz dicendum
q o nem p d aqs d pruc dat
qua dispo 2m q p se qua o
sol vm qualiud queat se
q cedimq tend esse ndezez
dylo. Ac ea est q i d bonitas
non quente dic pp alium

cum salus quo ad nos ipso
fit est ipsi co[illegible]ago clule ff sit
ff alterius no admittit a sua
bonitate ex eo q est clule ff
alterius ff quia bonum addi
cum bono melius est et
clulus sicut dicit p. de scilicet
q d clior est quam nudmo
bonorum primo huius igitur
plebs iones bonitas in eo
quod sicut sue i nad clugibus
ff st i nad clugibus ff alter
non adnuit bonitate d eo
Confirmat aliquod est bonum
clule ff st i ff alterius q eius
est clulus ff alterius q ff st i
ff esse clule ff alterius no di
minuit clule a sua bonitate ta
i ando p q sua mol est clule
ff st d quod addit deteriorem pe
fiat d sue / et est clule ff al
terius s. ff opus i ad clior est
ff bonum q ff ipsum sue m st
dicit p. 10 hq non n. nt sibi
q d virtus structam. B. ue dei
Iamqui vr p velle q pdlus
debet sure mole magis ff
opus quod ff sure / Ad qu le
ff st cum i nam ff alterius p stimus
est i melius clule ff st i
ff alterius ff q. q. id quod est
ff st i nu quia ff alium clule
sed ho st sum sed aliquo gide
est vlcus finis ul. simpl
vel dico gide B. q. e clule ff
alterius lig st et clule ff st
non e vltimus finis nr st
nec d gide / ad ad ta a qua
vltimus finis semp i nder et
ex finir quia quod ad ad id
est vltimus finis / ymo d bd
sum nel d d quo gide opus
est vltimus finis i nds p p
ite p q. vltimus finis non est
bd ff i aliud p ira dicit ac
q alias id est vltimus finis

B. p. parte p. de st / Dicit
dicit clule ff st i clule ff
alterius tm p. ex quod podavum
est dicit q. ad clule ff st et
non ff alterius melius e clule
ff st i ff alterius B. id d. q. ad
clugiule ff st st melius clule
ff st i ff alterius ex eo q. id
bd d clule ff st i est clule
ff st i ff alterius / tm cum
ad dicit clule ff st id di
melius i p stimus clule ff st i ff
alium lo. de clule ff st tanto
s. qd est clule ff st i nu ff
alium p ira dicit one p. ex quod
i ad. ib. p. ceti hr. de s o arglo
Ad iones ad p. d. q. ait p. q
d quam salus no arte de clule
ff st tm / q. s d. id d gide ne
q. clule ff st i ff alterius sic tuide
i d plus p. magis q. clule ff st
tm enim d dicit d. d. bd
eglis clule ff st i ff alium quia
vltimus finis q. d. q. id ad id
p. ira

Ad tu d. q. est pe arte
p. dd quod i B. id quod d clule
ff st tm / s. dicit id dicit d sic
ff st ff st tm clule p. q. sicut
hd id est clule ff st tm sicut q.
ip p. ira dicit ad d hoc st
lice i pnlus i ipsum d mu sue
tacto i quod p. ceti i pro lo sed
ip est clule ff st i ff alterius B.
id ipsi clule ff st tm dicto
gide s d gide enim i bd hida
nor i d eli gide id pe et addi
id clugius ff alterius id ip non ff cl
ff ad bd ul. opus hidam / Ad
q. tu bd d clule ff alium ira
dicit sic pue auctos adducta
B. pue modo dugis exclusus
fiat d posterior ita i ad
nuch arguit ad ff. ymo eo
q. tuus gliscus vltimus fin
tum id id est ira dicit one
clule ff alterius / Auctos p. pgom
adducta i p. dicit d gone quia

Vtrum felicitas humana sit quoddam per se sufficiens

Videtur autem primo quod non quia per se sufficiens dicitur quod solitudinem sufficiat et solitudo faciat vitam et nullo indigeat ut dicit philosophus. Sed humana felicitas adhuc aliquo indigemus ut exterior potentia et hoc quia felicitas humana non est per se sufficiens. Secundo est per se sufficiens quod non quaerat aliquid faciat appetitum. Sed felicitas hoc est ut sit ita non est. Tertio quia philosophus dicit felicitas indumento bonorum quia redditur exterior usque ad felicitas. Sed felicitas non faciat appetitum sed humana appetitum deducit alia. Sed contra quod felicitas hoc vel studium sed appetitum decendit se felicitas vel quod fuit ita se aliquid quia ut quod oportet procedat in quibus sibi finem statuit non est faciat ita non felicitas quia cum exquisitum sit ne et aliquid minus est ut est. Sed felicitas dicitur aliquid dicitur ipsa non dicitur et ipsa non est per se sufficiens tamen quia minus aliquid est se non vivit per se sufficit. Amplius per quod minus bonis corporis et bonis exterioribus ut patet ex primo et tertio hoc et secundum est quod dicitur non consistit.

Ad secundum quod per se sufficiens dicitur non ipsi soli vivit vita solitudinis sed cum parentibus et filiis et uxore et aliis amicis et civibus. Felicitas non est sufficiens ad hoc omnia felicitas non est quod per se sufficiens. Et quia et philosophus et alii quod felicitas consistit dispositione ut dicit philosophus modo tertio est quod non spectat ad hoc quod se operetur non propter sufficientiam. Sed nihil dicit philosophus secundum omnes videtur velle hoc quod dicit quod felicitas et status omnium bonorum aggregatorum perfectum malum status est quidam per se sufficiens.

Circa primum quidem quaestionem quae de una perfecta felicitas dicitur quod dicunt felicitas omnibus et in quibus homo et hoc quia unicuique et alibi bonum et ad quod corporis et exteriorum ad hoc quod quaerit de hoc quod alleviatur est per omnem quod status omnium bonorum aggregatorum perfectus. Alio quidem felicitas habitus per unum sufficiens bonum quod optimum est de bona humana et inter bona quae sunt humana possunt ut humano caduca. Secundo non quod sufficiens felicitas humana nobilior et quod laudabilior a philosophis habetur et est nominata. Prima est quod felicitas est quod optimum. Ita est quod ipsa est vivere finis ita est sufficiens est ipsam felicitas. Ita quod sufficiens ad felicitas quia quae sit felicitas. Ita quod felicitas est bonum perfectum. Ita quod sufficiens est bonum aliquid. Quia quod est bonum

bonum pulchrius quia q
est bonum perfectius et est simi
lissimum deo ia quia quod est 10
deus et dicit d. 10 de ciuitate dei
permissio est prima quoad
primum perfectionem quia licet felicitas
200 dicta sit mor fe
licitate 200 dicta tamen in quide
bonorum humanorum quibus suo
d optima. pa ps quod ad quia
felicitas 200 dicta includit feli
citatem 200 dictam secundum ho
mlia alia bona sicut bona
corporis et bona exteriora modo
bonum quod includit tum et ap
licum melius est et applicum
id nomen arpo dicitur de felicitate
200 dicta loquens non dicit
amplius a omnium maxime civile
non quidem quia dum
quia civis non bonorum sit
habuit n. bonorum sit quod
appositum d. bonorum pa maius
civilis semper et ideo primo
rethorice dicit quia semper
plus bonum sive uno uel pau
cioribus civibus. Bz d. quod
quia sicut certum secundum perfectionem sic
bonum et civilem quod felicitas et
quia sicut plures et plures
et diminutum certum civem fe
quidem non est quia a vi tenen
ex dictis. Ecce quia bonum quod d
civile quam melius. ho solum
bonum uel civile d quod d
uel saltem d quod in abest ad
id magis bonum optinet yo
si id si quod nocet non est aptum
civile uel bonum apud nos si
potius fugiile. non potuit
esse ad finem perfectum ad duce
dam vitam felicem et beatam
sic quia carum necessitas obest
et nocet et dico quia in vita
non tem quia felicia semper plus

et plures potitur centum ci
vitas. Ita pars gos pars
quia filius primo dicit d primum
bonorum humanorum quia magis
aggat ad bonum humana hod
pugna. si filius zoo dicta
est primum simile humanum bo
me cetera bona habes supra
quae pus humano tradit usu
id nomen arpo hy et ho
d. nam quia fere a plus
offerunt felicem non multos
et excellens dicit fidem
bonum operatorum humanorum Ita
dicit quo ad id dictum
sic in quia filius formal
non sic vitam finis supplicat
et id vitam finis de bona
humana hod apposita id
de quo quo id finem quem
prudentia f. primaria dicit dicit
Bz ita quod quia si quia
est vitam finis primum ut supe
dictum est Bz ita quod ad
quia id quod est optimum inter
bona humana est vitam q
finis de bona humana hod
apposita si fit humana et hy it
apy quia si fuit ut horum q
si ad finem his non civium
humanum unum et ad aliquid
civilia si finem non si
quod vim quod et civis et ipsum magis
se pa et id dicit optimum esse
finem aliorum. Non et quod
de bona humana hod appo
sita quia id est verum quia felicitas
sic finis sui supra
media dicitur id quia
hod fit sit sic quidem non et
dicit et ratio est quia felicitas
fortius id in actus ipse
autem hod est sua ipsa felicitas
perfectius non sed vita esse
esse non et nobilior

quam sua actua 2 dicat gor-
zo de lada 2 ergo potest ho
esse finis felicis formalis
q̃ ego cum semp id qd est
actus est q̃ indeliberata
deliberatione ut pz ⁊ pol. Sed
propacio no est finis for-
me opantis sed alicuius deo one
pãia sed magis eius forma
agentis ul' opans est finis
primaria deliberatione deinde ipsius
hominis verum est q bnd e finis
quo ipse hom vel qz cam
hoc finem ultimum sive principalissimum s. deum gloriosum actu-
gitur si q est polle 2 d' isto
fuit supplicatum dictum d' astrode
quita 2 ideo trasit p prudi
a go de ecia principe sic ca
q felicis humana est propter se
quam civilis pz go sic qz
ipsa felicis ex se est qda
nobilis p sua. alie 2 p quod
est ppter se quam civilis. Qa go
de la principe q felicia hos
me bona humana no est
ppter aliud civilis sed primaria
deliberatione pz go qz ipsa est
vltimus finis bonorum humanorum
q go 2d ig go va d' sapi
primaria deliberatione qz 2ãia
deliberatione ipsa bnd est civilis
ppter alterum illa nadis e na
boni perfecti ladnu alius
mad bonum ut pz e dictum
d' ecl de bona humana qz
ipsa felicis p vlte est civilis
ppter dm 2 ecl ppter habiles de-
liberatione pdia pz ⁊ ya go de
qdta principe felicis humana pe

est habet q oda alia bona
hominis adposita pdet q̃ ipsum
civilia p se qz debita perfec
hominis dispositum in debita ordi
oim suorum bonorum ad vnum
dm 2 pdiale bonum mter illa
p civile bonum est felicis ad quod
ad finem publicum bnd ordinanc 2
go vera a ro pz qz p perfec
tum vnus 2 mdi agis consi-
stit in ordine eneud adducus
2 ad eum pdim tr moch ce
mad pez dari in modo ita
ecl dz esse d bori modo sic
in homine bor sunt pz ce pn
dq Qcp go de ga principe
q felicis humana in quo ba
humanorum est qd tam p perfectio
p se qz perfectio d' qd a nullo
hi excellit d excedit n' cx
ipsum aliqi opa' acta' q' mch
p felicis d quia bona humanorum
a nullo hi excedit az i boni
tate cum ipsa sit qd do opti
me ca ut dicit go prima
Item nichil bonum est q qua
felicis videtur q de felice poo
dem nd est dubium p se felice
2 ea dta az qz ip valuar qz
de bonum humanum cum ipsum q
bnd d'a sit civilia p go qz
Qcp go de sa principe q felicis
est qd delectatum p se opa
optime poe 2 optime disponere
2 obiecti qdiscipl est delectatum
p felicis est huiusmodi i dz a patz
qz delectado sit dpos poo qz ne
aica abiectio pbi gnis 2 ergo
de quado poa perfector est et
magis disposita 2 obiectum
magis gnis de tanto delectatio
que seq' idem 2 mag
perfecta 2 b az qz felicis e opa
intellectus p virtute ul' hitum
sapie respectu dei ut az

10 huiq modo dicitur de optima potentia ad hoc et principia optima vitia 60 hq et deq obiectum optimum est. Si aliquis obiecit quod id videtur esse quod iudicium plurium co quod plures dicuntur delectabilia corporalia dimittendo de felicitate delectationes que est ex felicitate. Et quia multi sic iudicant delectationes corporales esse maiores et superiores et illis est credendum primo quia pauci et forte paucissimi dulcedinem delectationis que est ex felicitate gustaverunt et secundo pauci de huiusmodi delectatione bene possunt iudicare sic non bene iudicant de melle quia mellis dulcedinem non gustaverunt. Sed quia sed infirmis et male dispositis non est credendum iudicio de saporibus quia ribus dulcem iudicant esse amarum propter organi infirmitatem sic et quia homines qui ter sunt vitiosi et secundum animam infirmi propter pravitatem et intemperiem in sensibus et ideo eis in iudicio de delectatione suprema non est attendendum sed homini studioso et secundum animam sano co quod studiosus simpliciter iudicat recte ut dicit primo huius. Modo studiosus delectatur que est ex felicitate iudicat esse suprema. Ita quia pro octava proprietate sic illa quia felicitas est quidam pulchrimus et delectabilis adhuc quia in rebus plurium ex 20 habitu accidit pro pulcritudine et delectatione membrorum et partium membrorum et gloriatur et quidem disposito et eorum

adduitur ad tantum quod pro ut appetitus ad debitam operationes totius 2 cum obtinendas 2 sic plurium tot quidem 200 plurium est delectatio dispositio partis alicuius secundum qualitatem 2 quantitatem ut petitur ad eius operationes propriae 2 totius obtinendas 2 sic pulchritudo debet parti ad proprietatem aliquam totius hac igitur passio pro qua sic delectatur. Nam primo pulchritudinis felicitatis primo accipitur ad problema quod huius status habitus eligimus oda debitum ordinem hinc ad sit dulcis secundum quod appetitus ad bibendum vinum ipsius habitus. Si 200 plenus fuit 200 accipitur ad problema inducit sic est quia pars totius status habet optima 2 perfectissima primo ita alia per relationem ad ipsam sic debitum ut modum dispositionis pulchritudinis ut turpitudinis secundum quod illi supremae operationes sono sic vel dissona 2 ideo si omnibus alia operationes habent plenitudinem sic dignitatem ei consonantes quia quod ipsum sic problema quia [illegible] de actio quia po

Tuo ad primum argumentum est primo non quod quia solum dicit de felicitate huius vitae dicit quia [illegible] ideo sic loquitur 20 non quod quia [illegible] ad [illegible] sufficiunt 200 quia [illegible] status habitus [illegible] nullo alio indigemus sic quia ipsum ulterius gaudet 2 [illegible] habet appetitum 2 ia accipio [illegible] est magis [illegible] 200 ad [illegible] sufficiunt ad quia ulterius [illegible] 2 quietet appetitum secundum [illegible] alia bona

humana ipsum est aliquid melius
appetibile et magis sufficiens
zoo dicendum quod esse sufficiens quia
me bo humana propria delectatio
desiderata quietat et satiat et
sufficiens est appetitui sicut
michi ulterius primaria delectione
inter bona humana appetitus
vel desiderat. Zoo dicendum quod esse sufficientissimum ex eo quod ipsum desiderabile bona quae habet quae putat
magis sufficiens esse ad desiderandum
habiendum delectandum bonum et optimum
licet non ad illud bonitas actualem et extrinsecam delectationem. Zoo
dicendum quod esse sufficiens quia ipsum
rationem optimi tollit et ad deuzcugit quia si la alia bona propo-
cione ad id bonum vita et
qui non reputat ymo potius
propriam corporis dissolui et ultimum
finem penis plectitur primum
tedet quod quod id bonum de-
seredet et admittet et addit
Bizutan sed potius deo
velle dissolui desiderat ut
ipse deo primo posset deputa
tira quidem per gliam. vm
hoc prima opinio tenet metus
sed mortis et ideo dicit Bizutan quod iste modus delectandi
detinendi non stendit. Istud esse
difficile est quod quia felicitas
primo dicta est quod dum esse
sufficiens zoo ita quod felicitas
esse accepta aggregat diversa
bona quae si sunt id habet
quod habet ad quod bene
vivere ut dictum est primo non
arti praeterit et quia ita humana
ratio alio salus ad id vivere
indigemus et ob hoc motivo
est per se sufficiens id quia
ita quod felicitas zoo accepta

non est quod dicatur esse sufficiens quia
ita quod humana habet esse per se humanus sed actus dicit ad hunc di-
digemus aliquis sit bonus corpus
et habitus et bonis corporis et hunc
ergo illum non est quod dicatur esse
sufficiens. Ita quod sicut quod esse
zoo accepta et quod dum esse sufficiens
habitus aliquis modus per quem quod esse
sit esse sufficiens zoo ita quod clau-
ndor et sufficiens est quia quod erudit
ad bonum humanum si esse accepta
ut ita ex quo non fuit Gidum
est quod est clior ado sed quinto
nec etiam isto zoo esse sufficiens
dicit dicit ipsum cum ad se
ipsum subpeta tid alio bono
si quod esse esse sufficiens zoo ita
quod esse finis vlaid magis e
bonorum humanorum ex artilo
praetenti ergo non est clius
mada detrione nisi ipse et
ergo dicit modo michi appetit
vlaira ca et quod dicit bona
humana zoo est esse sufficiens
dicendum non dicione quod sit clius
vira detrione nisi ipse et quod quod ad
hoc sit esse sufficiens quia vira
detrione id est esse sufficiens
quia est ipse sed vivere modi
gebi pueris filius vivendi vulta
tati plebi burfice et alius si
quod pigle est bugri sed bodie
mo ad hoc sunt id mdiget et
adhuc dicis et plurabi alius et
quo ad id sum accipi putat
pluda ida accipi vlia nd ado
sit est quod ipse et pissig ignibilis
i non est esse sed felus quo
ad id ipse quod est vira de-
cione si ho sit ipse et pis-
sing signi tu quod aut sit esse
sufficiens zoo ita quia ex ca
homo mi sit et dicit et dicibog

et optimum et hoc nullus alius
bonum humanum quia in illo est
perfectissima visio quo
ad hoc tertium tertiam partem dicunt
dicere habitus et habitus. Et quia
est perfectissima ipso tertiam quia
ipsa est perfectissima dei participatio
tantum in eo excellens et bonitate
et per quos tertium ordinem diuina
adoptione ordinatus quia habet
fecit qui nihil prius alia bona
ymo potius quidem ad bonum
dimittere quia quia agendo vinc.
et soluit desperet. Quod si ea
fuit ad alterum vir bonus
qui habetur et fortiter patiendo
faciet. Et si laboriosum est
si damnosum et si periculosum
ab honesto non avertere debet
ad impia non adducibit. Hic
etiam et arbores ad dominos
ad pax transitat aer et per
sufficientem poos et nec bor si deg
et felice poos quia habita ea
nulla diligentia alio salto
quo ad exigendum hominem vitae et
quid et quia adhuc indigetur cibo
et potus et aliorum ad bonum vinde
dignitorum deducit fecit 100 acceptis
et ueis ex pyssis. Si a deg
bor et fere 200 tue quae bi
et ordine quia pertinent sit quia
e per sufficientem 100 ut deg
goza azh zi et habitus stat
quia est per sufficiens alio adorat
eor morte et gli lo goza eig
azh ad zd et quia loquimur
de eo quia ubi faciat appetitum
et getat tue aer duda dep.
et sufficiens primo zn bor et fe.
ut primo dea quia hic faciat
appetitum et getat ne aliquo

bono quidem per quia stabit hoc
habet velit hic quod in fere eig pro
quibus hic deluit et fere 200 dea
quae b. et quod deluit lodo superi
et per sufficiens poo nihil aliquo
modo est perfectissima ad
dominum et quia solum est pig quia
donec hic pri in soloc per dep
ad za n ad et felice poo dea
adoz et quia in indigit bof et
cibis ex et fere et ea deludit
eig paucos eig lieg lig pudus
Si a fere primo et fere 200 dea
quae ante et sit g zgo lodo dep
sufficiens poo et est et dei et aut
fere primo et alius ol per sufficie
ga nd vi quia indigetur
bonis exterioribus g illorum
per quae est sana detrione
tum adhuc illi eorum seu alio
ior est per sufficiens ut pi
ex declarat in goe za azh
zi ad ea et fere primo et per
sufficiens poo aer detta zn bor
et fere poo dea et hic solus
deluit alios puros pudos et
ne ad sola pecunia et pistu
ueis ol pone et et felice 100
dea dee. b. quia ipsa indigit
dicit detrigus puteis zel eig ad
ea per quia solus est triadtoo
et fere quae quia n est fere 100 dea
per sufficiens poo et ho deluit
tacio adhuc tum est per sufficiens
alius eorum ductis pig om
et ductis sue et dicit hic et quae

Quae quinque vitia in litore delectantes

sine gire. Et ar po quia
quod deleto si quia delectatur
est aliqui bonum et est
gratum bona ita ad pi quia delato

ipterest est appet. ꝓ hq 7
bo pz et pmt q bon gra
malo 2o pte delectd est
gra tristicie i non est q
delectd tz ga quid vnd e
vm gaud lo mert te 2 ons
est p so hq / Qm dr pd
ud c 8no sub hys verb.
Vnde / quid i delectd ha
aduersan adducit q nd na
turalia pdt / sn qstide
erdt duo az h pnt pond 2
nō ha sn 20 az lo gos tdes
Qm ad pm az lid e pod
q ad delectd ꝯ ffuc dta
duc 3 dcnes rgrid ꝓ o
rgatur obiecti gnt q app
hō pd ggo 2 ir qz i q gnt
obiecti q gnt adepd illd
pz stat pt qepd 2 so. hq / et
lo se p delectd n ffuic r pi
no d ggfed bz. vnde lig aliq
appetid p rāles acb bndq da
nimat tid nos n dicd q
ca delectd 2 ho ex co q gg
cione cdent 2 ho est q dr
pd bna. v. pte delectd q
ad aliud est. 2o nōd q appe
tius rālis d hdie potest
tripr st habe ꝓ qt rta rde
rglat sed d vicios 2oo q
p assue ꝯ vicioz depuatis
sed d vicios 3oo q sed sue nē
ffrie dereliq 2 tuc rete e
plus appetitu brutoz aliq
ꝯ appetitq nq adu sa ioni
2q ff adusa ei et 3q s. sue
ne deriliq medio e ad vtq
3o nod q appetq rta ratione
rglatq d pmt 2 ysed rālis
ꝯ hq ꝯ vicios depuatq rdet
tus d pmt d rālis 3q auc
sh sue ne dereliq pt dicā
liq ad quadd ddnuoe 2 di
fecte 2 racio illiq q nat est

q sed nā semp oddat suas
operationes in fine 2 quos in
de 2m 2o phip sta appetq rta
idne rgulatq ordo suas opa
tiones sm 2 ysed oddat bonū
2 ideo idnat ad sl'ne ꝯ hq ad
nā d. ial / et potid appetit q
uod depuatq qui sertio dpud
malid d ille nā 2 ho ne
gra appetq a sue ne dereliq
tus q qnq sertur d bonid
2 qnq d malid ideo q dam nl
dicit pt liq ddnuce 2 dysecte
epi colle q p d q vnde
delectd ha aduersan quid nā ha
se lo de hdtib appetit uno
depuatid 2 qd pdt d matib
a bom delectd sue q nā de
lectd ha se lo de hdtib appetit
rta idne rglatiz az ex nōl
lo est nod q dlud qd vmgsp
appetit hoc sbi s quod d plica
cione ghs est 2 delectd e 2 ideo
dicit pd lia v pte vnetuqz
est delectd ad qd adq dicā
vt eqq amadi eqm 2 spectacla
amadi spectacla 4o nod q
virtq q sstu dnuo duaz
malicie ex maz ne pz bne
2 hq. et quo az q virtq non
opponit vicio nsi sed medio
ex mo malic a eq virtutis
gran sed ex mo ex mo ꝯ
pmt q sed d qoe dicā delecta
ta et dicā de delectde quia
non dicit n s abstractu 2 co
crete hs d s ado / Cuo ad
2m az lid e p qo q delectd ha
uad d ore s gra s ipse vicia
sed eq virtutis ex ma gra tdqo
ad obiectid quid quo ad dicq
q quid ad obiectid az q aua
ro delectd est pupflua p tida
d pdpcio p dicq hue delectds
est taz dmodata d spqo 2 a
s nam sed gra 2 sir aqm pozz
de alys vicios s id qd mdr

q autem sunt ira quod ad
eorum origines quia digestis
exclusis producunt humores delec-
tationes irae sed sic vitia
ira. 2o vera videtur esse
q illa delectatio non sit ira
sed bonum et malum quia adus
nec hominis vitiosi sic appetun-
sed iranur sed iram sicut ma-
la omnia et eius virtutes mi-
nus quia et cordis iracundia omne
ma sunt eiusdem virtutis omnia
ira / quia si unus corpus esset
vitiosum omnium vel saltem
alterum id non essent delectatio
storis vitiosoris ira quia non
de eadem gente sed pocus omni
separata videtur 3o quia nichil
istorum vitiosorum delectatio ex
parte obiecti sed laborum corpus
vitia quae sit virtutes appe-
tituum id ad ipsos vitio-
sos ut sic dispositos non sed
ira sicut sic sicut sed apparet
apparet quidem quia lignum
plenum plenum cumulatum quia de-
catus est amaro irae sed
sed omne superflue redundat
tu carum considerandum quia del
cabil est prodigo. Ad tamen si
sed plaga proportione eorum
ad illa omnia vitia quinque
et de parte abiecti quia sic
sic his superflua quidem ad
prodigum vel ad eius vitium pa-
galicos. Ita proverbilis sic his
superflua corporum vitiosorum zacu-
mulatum ad amaro sed ad eius
vitium 2o vel. 3 ad 3o delectatio
appetitum suis naturis delec-
torum de quibus non sed ira quia
quia eius 3o appetitus ut sic
sic de per se id est delectatio et
dudum dulcia quae non sed
ira delectatio sed magis dissa-
ta de quia eubis gustus
sapor est delectabilis zau bis

visus calor zapo mo sapor
zolor non sunt ira eo quia
iratorum abis est ad sua ea quae
po quia sunt ira zoel id quod mo
ta 3o vera. Ad nonum de quia
bene stares forte placen
dens id illaro pdo dulcis et
iram dulcis lacidis le quia omne
ois delectatio sic ais de toleato
zfleotto quoro vni dulcia et
alcedu amara sed delectatio 3o
pz illud de sano et egro sir
cid pius calefacto et postea
frigefacto ira sed delectatio
ut in estate habis frigus est
delectabile zin hyeme calo sed
qa et ca quia delectatio appetitus
rectae iudicio regulatorum cristed
ais tamen et exterioribus operibus
eisdem id sed ira. Probat sic
quia calibus appetitibus non sed
ira delectatio nisi opera
virtuosa zea quae ordinantur ad
illa tnd dia id sed ira 2o
vera. Dici nonne cristalis
operibus eius et ipse quietis
cridaro bene stares quia dlectatio
corporum esset ira vbig virtuosa
mdigeti zpauper delectatio
est acquirere pecunia zacq ea
resuare prope nectere vdus
sed auce habitudini ad ius
delectabile est mdigebis pecu-
nia acquirere disciplinae 4a quo
sic dla quia delectabile appe-
tituum publicum derlicto aut ex
vitio depuato zdfecto sepe
ira est delectabile sed delectatio
hic 3o pz p po 4a et finem
ubi dicit. Recte zad opera
deputata zacio. sed vid ipsi ad
quod poter iudices dnacu qd
adiusta zolnuat idem sensu
malus i 3o vera. Ad vult
p. 3o de ada et in est per
bepie ais quod de propter
ocelie de abstinentia cibo
delectabile est sed ira a cibo ab.

ut m°

stude et quod ꝑ semper sic natu
deductio uel semper deputatio
vitio delectabile est quia quia
et recte sic dictum est de delectabili
ca suo dicit et de delectabili hic d.
so ar. Ad rationes ad primam ergo
ad tertium dicit quod bene vero post quod
bonum id est quod bono ꝑ ro-
labili ad ea quibus sunt bona
quia vero sic sed idem sed eadem ꝑ
portionem ut dicat quod ea ratio
bonum bene posse esse quod bono
consentit ea ꝑ eadem res sed
sed quod est bonum ignis et dolor sed quod
est bonum cere sic ꝑ nam sua
gratia lucis non ꝑ relatum ad eadem
bus sed bonum et aliquo de delectabili
et delectabili dicit. Ad tertium vero
gam quia lucis delectabile sortitur non et
tertia nisi ipsis sic ad hoc quod
sit delectabile esse gratiam delectabile
uel ꝑ corporis abiecta uel ꝑ corporis
gines ut dicit quod primum. Ad tertium
quod delectabilia ꝑ eandem rem et eadem
tum dispositia non sunt gratia
ꝑ potius eadem certis uibus ꝑ ut
sic potius gratiam delectabile et
iustum / ad hoc ad cere bene
sit quod delectabilia ꝑ diuitias po-
tentias ut ꝑ honorem et ꝑ sapi-
uel ꝑ pos otio dispositus sic
gratiae a prodigo et auaro. uel
cere ꝑ eandem potiam gratio dispositio
sic gratia ut dictum est de prudentia
ducit post otium allectat ut esse
ꝑ ꝑ gone et hic de questione

Vtrum ad felicitatem requiratur usus uel delectatio. Utrum exterior hominis et bona corporis dispositio

Et ar. pro quod requiritur usus uel quia
sic sequitur quod semper in die
quidquid felicitatem fieri misericordia
tatis quidquid est mita et ꝑ quia quia
semper in die quod ipsum felicitas
non uti uitae. Sed aguit
quod requiritur delectatio illud
non requirit ad felicitatem quia abiecta
mmh peccatum ꝑ delectatio est

huiusmodi id est a non est et bonum quod ꝑ bonum
in sine / Denique quia delectatio
non stat cum tribulatione et puta
ꝑ ad felicitatem requiritur delectatio et
a ꝑ quia ista videtur esse ita et ꝑ
primo huiusmodi ubi dicit mala accidunt
magis tribulationes bene et tribulant
ad tertium bonum uerum sicut mis
so aguit quod non requirit bonum
esse quod habitudinem quia nihil ad
tertium ad felicitatem delectatio ostendit
sione mali id a non est et ꝑ ꝑ
se hinc ubi dicit quod malum pueri ipse
diuitias. Sed solum pol et quod bonum esse
ra habere dum sic oriundum
enim quod uile cum expressum a no
cere natum est aut nihil pre-
cum esse hinc ꝑ quod non
requirit et adeo illud requirit
ad felicitatem quod tantum occasionem
dumtaxat ꝑ adeo est huiusmodi id est a
non est et odio non amor et
odium puerum uidem bid. p.
primo ethi. dicit dissentiores non
inimicos esse iudicatos dum
tum puffin et dicit quod ibi
quia magis ad dispute et aor
et odium. Ho ar quod esse requirit
pnerit nobilitas et plus fecundi
diuitias quia nobilitas parentum
potest occasionem publice et
plus fecunditas potest occasio
ne auaricie id illa requirit ad
felicitatem tertia ratione ꝑ ꝑ et pias
Co ar quod requirit bona corporis
dispo quia illa esse requiritur
potest occasionem peccandi id re
quidem ad felicitatem tertia ratione ꝑ
primo de sanitate quod est
quod uiti car sua affectu
nibus tradit ne possit quidem
ad rationis rebellare et
Senecta in epla tu me dicit
Iuuenis esse est tempus ne ado
male parcat. Ita ꝑ id de
forma corporis quia dicit p. ꝑ hinc
quia malum pueri ipse forma
al ands de pulchritudine. nas

oppidecia est quod talis phis oca
sionem vicandi adiostrat et
prudico amici et quia qui
ver dicit alios placeo tpe habet
fud vno propter latine faciei
plo vobatur. Sibi tullij dispo
cam habuit faciem zcand
vicuosi zfelices reputati sp
ist rep. Oppm aiud istorz de
pedbz alo suo sed quia ad
aduersi vatis de dud aue ne
pace dpossano ul vpu aptil
opere zm hdau ul apacione
et sdo ocp dicit p pl hq id su
qd oldpiadibus non aptimu
zfortissd cdnat. B agriz ad o
tupis vicuis vi vquzi. B q
hz volupted. i. delectoz d se
qua vi ted hd nich d ddig
volupte vica ocp assi aduidto
aliquo B hz v. slupted mse qi
Qz de alys dicit mdcd calo
cica sine vi a zcorp d oc d
sue bonorz d digeo p ad dci
mus pmyple. n. uel non
facile oma opa dpcedom
obuie qstedem. aulca qd
. n. opari. p. qadmod dcimq
p dzgana p dicos p adcias
zedem adcad pod quibz ad
denudati cdqnac dcne z
uegri nobis bo pe plch ne
id odno cid felicp q sed dpsi
mq ul iglbl ul solicdius et
sine pe. In gone ca cidt
tres acle. In primo acte re
spondebat ad gone B rdtd
phd. In ho rdcabat aprimo
Senecd cid sus mcuis que
pom phi vi gria. In zo acte
qd cabat aprimo senecd cum
apedono acpl zmona se ce
dsplud z. Quam ad p
acplid est primo nod q sed
pe az oc pcede by dud acti z
nd primo est stacq aggnatus
cp oiudby bonis que posse
hauid dre zdpred ad bene

vuid hdo. Et hec felo d
vna seu va felo pb vnitd
vnq pdlis zpmu dca ad
qd oiudia cetera bona hidt
ozddem qd rd magl pinque
lqdam magl dnote. qd eda
cus d vnq seu vnq cpdicuq
pb vnitd ducis ad que sula
dcitd dcgradcia ozne hidt
qd magl pdque se milites
zqd magl dnote se aly
armigi quod adhuc dnotq
se biu zpy hc. s. cq cidtuq
zhinq que rdpredtur ad
cpdicq q stoq zoo ca felo p
vno sepulcri bono qd de cetd
bona hidana cpcium zoq
q p vpd vicq semq dcre
apdnom B vicid qi vicuuc
non vtimur nsi apped. et
p bond coris dispoz q deg
dispo bo coris B sanitatcq
quie ne robur cdpale z B
ssi uid vuacitd de quibz ha
bicibz corlibz etiam dicitd
est anta per bona autem
cetera dcmq dcre bona q
hod ab ozcidto aduenit a pe
vice nad te ul pter bone
apdnis ornatd cpdozom
ut se ñbz potus addic ho
norios amici pnctd dgenui
cas plus secundis p quod
a per dolod oq dcellit dde
amus pz ex gone pcedi
zo nod q cpstq felicit zoo
accipe duplex potest esse
pcstd quedam fdmaria
zdtrspica qua hicend pfait
m spi dorne ad deum nd
z pter illa est fdmaria d
cticione alia est pstcd
felicit zaria cpcin ca z
acciden. qua addq pud bo
nicate participante p ex
dozom opacdnem hdem
pfait dozdt ad pcium nd
cad pb illud est felo zdia

detrende nec dicitur est quilla
est natura boni perfecti de
quo bonitate quare / et quo appa
q ad felicitatem zoo dicitur aliquid
requirere per quide dicitur diuer
mo quidem ad omnes dicitur
zpomidad p frednem alio
quid ad omnes et quidem zste
cidarum detrione patet ex no
lo. est nec dicitur fiat homo
q aliq requirere ad felicitatem per
de gr. cap. gr. p. 100 q. 4 est
de omnes p frende diuidera zfor
li zoo q. 4 ad aliqd omnes
desinit nec ante ad zoo cap
nali nedum quidem fortitudo
cap cum exercitu detrianis z
dnans id adquid cig zira
p frend id cidi hanc p frenem
organice dmstrat pma
cira essent quidem essent
q pm nec p frend diuersa zoo
nec cigd causa zm nec effec
tus nili nedum quidem h et
magl actiu zoptiu de ve
requiri quid requiri id nec p
frend za exercitu felicitatem
zanans yad zspl
q felicitas zoo dicitur est speciem
ppius zoo h dicitur sapie id
patet in hq. vidlicet dm
sic anima felicitas qstat m
actu detrius uel actu vo
luntatis secum vero actu
sapie id prudentie et vero
posse elicitalis actu pri
habitu id nero requirit ha
bitu de quibus est ibidem dicit z
tamen quia ex aptitudine dispo
nit multum distinct dispo
sitio ad predicamentum sicut
dicitur ad predicamentum sicut
dicitur sic enim h habitu
sapie. Iste permissis de felicitate
p q ad felicitatem zoo dicitur re
quiri ada de quibus queri
questio sit vnus virtutum zdecado
bona exterior zbona corporis

disposita cap cuiusq detrianciam
patet ga quia ad quilibet eorum
requiritur partes qstitutiue ipsi
h secundo primo dicta est quidem
tamen adiuncta ex oblibus bonis re
gstet ad denominatione hoc i. p va
lere corporis et bonorum quidem
magl prudentia detrianciam zq omni
nid bonum aut deteriora sed magl
prudentia vel usus virtutum zdecado
post hoc bona corporis zdecado
bona exterior zvitia za ga
sed illa q stetisse vsu dicitur
sapie nullum corpus de quibus hic
questio requirit ad frenum zoo
dicitur cap de omnes p frende fo
male zdiuidera patet quia sola di
speculatio h virtutem sapientie
requiritur tamquam de eis p fre
diuidera zdecili fortitudo quia vera
ante patet quia de p frende esse de
diuidera zfortitudo solum est illud
quod est ipsa res de se eo q
fortitudo diuidera zessentiam p fo
rti sicut omnes etiamsi modo
felicitas zoo dicitur solum consistit
in specie dei h dicit sapie ut
dixit nobile. 4 4. za ga sed
alia q sapiencia stricta dicitur pru
dentia virtutes moralis zomnes
vsus. artes liberales sed de
corporis medicina zalie artes
a subsumitur requirit ad feli
citatem zoo dicitur cap aliquid
omnes adquid desinit patet ex p do
de sapia q per vsus possibilis
prudentiam intelligere possit ex
operatione h sapiencia prudentia dicitur
sapie ma felicitas zoo dicitur est
speciem h sapiam ita zo patet quia
de stricta q stricta zomnes vsus
prudentiam dicitur ad sapiam dicitur ad fe
licitatem za q quia requirit ad
intellectus est requirit ad quidem
zmodo patet q sapiencia est extra
causas alias illas uel dicitur sit

circa ipsum tamen secundum ad talem practicam
causare cognitionem asserere non
possumus quia [illegible] sue assumi
[illegible] effectuum nobis notorum et quod
effectus [illegible] directe [illegible] scientia
[illegible] 3o patet quod [illegible] quia
[illegible] que est habitus prudencie [illegible]
uit sapiencie et scientie quia huius prudencie
[illegible] ad notam [illegible] sapiencie
uel scientia [illegible] intellectus [illegible]
spectat ad sapienciam quia sapiencia est simul
[illegible] et scientia [illegible] quod
prudencia que ipsa [illegible]
[illegible] virtutes intellectuales
[illegible] sapienciam et scientiam
et [illegible] immediate ordinat [illegible]
[illegible] huius [illegible] prudencie [illegible]
[illegible] ipsa ordinat et [illegible] ad
[illegible] actionum uel operis [illegible]
liberi [illegible] [illegible] et de
politica que est pars principalis [illegible]
[illegible] ipsa [illegible] ordinat [illegible] quod de
[illegible] sit [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod [illegible] huius
Item si virtutes morales requiruntur
ad actiones virtutis felicitatis [illegible]
[illegible] prudencia [illegible]
[illegible] sed virtutes morales [illegible]
[illegible] patet quod eo quod pru-
dencia est [illegible] et ordinatiue
[illegible] ordinans [illegible]
[illegible] magis virtutes
[illegible] et [illegible]
est [illegible] status [illegible]
tebit [illegible] quod de virtute mora-
li [illegible] quod virtutes morales et
[illegible] philosophum
felicitate disponunt [illegible] simpliciter
[illegible] et delectabilem
[illegible] maxime ad felicitatem requiruntur [illegible]
[illegible] patet quod virtutes morales [illegible]
[illegible] virtuosos [illegible] operatus
[illegible] operatus [illegible] impedi-
[illegible] actionum simpliciter et sui actus
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sic [illegible] [illegible]

[illegible] passiones [illegible] applica-
cione [illegible] [illegible] hoc [illegible]
difficiliter [illegible] [illegible]
iudicare quia [illegible] [illegible] ad-
dicti Et ideo [illegible] felicitate [illegible]
[illegible] et [illegible] operationem necessaria [illegible]
[illegible] disposicio [illegible] [illegible] ani-
ma [illegible] [illegible] debet
[illegible] vere felix [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
citis passionibus [illegible]
possibile [illegible] vite [illegible]
[illegible] ad felicitatem [illegible]
[illegible] ad actionem [illegible]
et [illegible] [illegible]
[illegible] felicitas [illegible]
[illegible] vite [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] applicatur
[illegible] ad [illegible] actionum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] disposicio necessaria ad acquisicionem
[illegible] et felicitas [illegible]
[illegible] illa disposicio [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible]
requiritur medicina cum ar-
tibus sibi substituentibus
apparet quia ille [illegible]
ordinantur ad sanitatem
servandam uel amissam
recuperandam modo sani-
tas requiritur per dicta igi-
tur etiam medicina [illegible]
verum est quod medicina [illegible]
tis remote ad felicitatem
requiritur quia ut dictum
est non requiritur nisi [illegible]
tion necessaria est ad con-
servacionem sanitatis [illegible]
eius perdite recuperacionem [illegible]
tam remote requiritur ad
felicitatis acquisicionem quod non
oportet volentem felici-
tari esse medicum sed est
de bene esse in eodem uel
forte ubi necessarium est [illegible] in alio

Quarta quidem est ista quod
accedere requirit ad felicitatem
dictam tamquam ad eam necessarias
sequitur non tamen per ex[illegible]
philosophum hunc per omnem alleg[illegible]
qui dicit quod si tantum non adderetur
accedere cum exterior adjuncto
sit quod est quod sit quasi acci-
dens et ad finem quod sicut
quo ille gonc[illegible] ya quo dia
quod artes methodice et exer-
cendo bona corporis et bona
exterior requirunt ad felicitatem
non dicas cum ea quod ad quod
necessaria per quo primo de ar-
tibus mechanicis nam homo
ad operandum felicitatem multis indiget
que nam non nobis ministrant quod
hujusmodi ministrare quibus indigent
si enim operatione et factione
sunt artes mechanice cum
illes ad felicitatem requirunt non
quia agricultura mercatura et
[illegible] ad
[illegible] fortunam quod solum pertinet ad
eam quadrupedum ministrant ea
quae ad hominem sunt felicitas
naturalis sed ut optima Sed di-
nundum ergo artifices me-
chanici dicuntur sed missi dicuntur quod
sed saltem non sed mali et vitiosi
et debitum agant ea quae ad quae
sed deputantur quod dicit felicitas non tantum simpliciter et fortuitum
quod hanc analogiam et attin-
gunt ad de felicitate recte
sed cibum dicunt sanum et vi-
num sanum quod analogiam ad sed
tantum Secundo quod requirunt
bona corporis quantum ad robur corporis
sed sanitas et sed vivacitas

quae sunt bona corporis taliter
habentur optimum ornant et
decorant quia alia habitus sed sub-
magis gratia melius quia ea sunt sub propter
commodum et delectant et adjectum
magis quia prima et hujusmodi sunt
ad imitandum eius bona opera quod
si esset oculo apposita quantum
magis esset accedere ad cognoscendum
sub opera Item bona disposito
corporis bonam dispositionem ad
virtutem nam et ad sensum cor-
vi de pedum physicum et fortitudinem vi-
sus est quia distortus visus ad
distortionem motus et ideo mutatio
et quia bona corporis dispositio
vitae accedat felicitatem quantum
De sanitate tamen superius dictum
est quod per se non requirunt
bona exteriora quantum ad hoc quod
felicem faciunt vivere et virtuose
agere ergo quia habent cibum po-
tum et vestitum quasi non ha-
beat non potest virtuose vivere
sed hujusmodi habitum sed dui-
tus quantum ad exteriora unde Io. 4 et
non non nam per se sufficit est
ad perfectum sed ergo corporis sanitas
alium et reliquum familiarem ad
esse sed quod dictum est Indi-
geta melius et dicam quod phan-
Item ad perfectam agendum virtuose
et diligenter subvenendum et
pauperes quantum potest ad finem
requirunt et dicit etiam hunc
cum multum quantum et pneumo-
genuitas plus secundum
hoc et exhibito et bona copia
amicorum valet ipsam et
adornat exterius horum non
quantum hos utinam et felicitatem
habitare inter quos videt

bonis hq affluere oportet et ego
adimitari eos et eorum bona
acrius delinquere. Item hujus
bonum est tam quod organa quae re
quirunt ad usum assumantur ea
quae pertinent ad decorem et aliquid quod
felicitat vnde pdicitur aliqua quae
operata sunt operata sunt per amm.
eos per abstinentiam et per eleemosynas
et ipsi adhibent ad quos bona
illa de quibus queritur debent
requirunt ad felicitatem primo dictam
et ad felicitatem 200 dictam. Se
cundo requisita ad felicitatem secundam
dicitur requirunt ad eam
nam ut dictum est de prima
gone. Illa bona requiruntur
ad felicitatem primo dictam tanquam
ad integritatem sic autem non
requirunt ad felicitatem 200 dictam
ut tactum est in gone ha.
Item aliqui decorum bonorum requirunt
ad felicitatem 200 dictam ut tac
tum est in gone ha tamen inter
requisita aliqua tamen non
pertinent aliqua ad tamen pertinent
decoratia et ad decorum ha ira
quod felicitatem amplificatio vm
tum est quod quantum ea quae intrant
ad perfectionem dicta felicitatem requirunt
ut quod est ad eius perfectionem
et aliqua requirunt seu exigunt
sic sunt stipitia pecunia stra et
virtutes moles quibus adorn
publicae indigentes ad ppl
ut aliquibus quae est communis ut
minus est. Ex d. et ipsum iam
dictum bis sequitur quod soli stu
dentes et discipuli sapientes et
sunt vacantes pnt esse ut
sicut felices ya pz ex dictis
ff tas pq qi supplicat ru
stici et mulieres et alii arti
fices supplicat et quod homines

videtur posse felicitatem actingere
Et ybar in ea dicta quod loquitur
de felicitate quae de ea loquitur
est phus quantum gone et ad
id tum est studerant vide
studiosi virtuosi ne per
hoc potest pudorem a sua vide
retardetur vel forte contra
dicendum et nam et si ad ho
non studerant felicitatem non
valebit actingere. Nunc dictum
est vulgar quod proficit in
stylo et deficit in moribus plu
deficit quod proficit et ideo
profectum felicitatem nulli actingere
nisi viri prudentes stylo et
doctrinis eruditi et virtuosi
agentes si quibus virtutem ma
isti ad altissimum statum hu
manae vitae pertingunt. Ex
tum propter alia musici non pot
ut dictum est pdy. Si felicitas
dicendi est in anulo et ad
bonos adiacere et profectum
felicitatem sed ad operatum fuit
de prima sana et de cibo
sana et hoc verum est si in sta
tum pud agant virtuosi pu
n. quibus si operiatur ad sustentatio
adipisci felicitatem hi de pa. 2lo
Tuo ad rm ex lude addit
quod decora mdi esset de oppo
pudore videri velle primo
quod felicis nullo operiatur bo
corporis pulchro. Item quod non
ornetur bonis operibus
Ll. Tuo ad pm dr d epla da
ramd et est epla bo. Era
re multi visus est quod dis
Gracior est pulchro veris
et corpo virtuosi non in ullo
hoc stando mdigis ipsi et
eum acinus in Claráo dr

qnatura ꝓb̃ eiꝰ diffoꝰmi
corꝯ ām tollocaudꝯ pfec
tissimꝰ ergo videꝯ uelle q
ꝯ diffoꝰmitꝯ coꝰ nō fe
ratur nec deorna ata ꝑ
porig ex plēne adꝯ cōpg
plēp reddꝯ ꝛ ornatu Quo
ad ꝛm ſ. q bō optiorꝰ no
ſt deornato vel ꝛ feliꝯ
ſi q virtꝰ ꝛ feliꝯ magꝯ
adornaꝯ fortida adusa
q̃ ꝓspera eidꝯ adgide ſe
illud magꝯ vi ꝯpedde
ad feliꝯ ꝑ qd vtꝰ magꝯ
dicta magꝯ expiꝯ ꝛ aggꝯ
roboraꝯ ſed virtꝰ magꝯ
dadusta ꝯ q̃ ꝓpiuta ꝯ
meitaꝯ expiꝯ ꝛ roboraꝯ
ꝑ virtꝰ i adusꝯ tos mag
uideꝯ ꝯpedire ad feliꝯ
q̃ ꝓpiue tza ꝛ apꝯ q feꝯ
ul qsiſtꝯ d virte uel ad v
tuꝯ ꝓpie ſe hꝯ ꝑ bone rō
declarat Dicta ꝓ de la mlꝯ
tu n d. ſic vitꝰ nūquā
tacꝯ etam ꝓ fiduciam
pdꝯ nō cū mlꝯ dificultꝯ
hic ꝛm audiunt alꝰ vero
ꝛ ꝓpiq accipꝯ ſic vetus
ie animꝰ ꝛ m alicꝰ non
vetꝰ arbitrium ꝓ. Et
pbdꝯ ad decla q pdcꝰ
nō pe athleta magnos ꝓs
affere qui nūq̃ ſigillatꝰ
ille qui ſanꝯ ꝓ vidꝯ eꝰ
dtos ꝓb pugno cepide
ſte qui ꝓpledcatꝰ adu
ſtrud toto tulit corpde
nec pecit am pieꝰ q
pns accidꝯ qtudo vrꝰ
cū magꝰ ſpe tesent ad
pugnam mlcus cū ad
ducꝯ virtꝰ lacessita ſibi

Secudo mepla pbmd de
virtute cū dicꝯ go adosa
ꝛ ꝯcelsam quā dicꝯ qq d
ſistat ꝛa declarꝯ d ua pio
de dna puidēꝯ vel diffuſ
tractat ꝛ q ꝰ. cum oīd dd
na puida regaꝯ quar tor
mala bonꝰ virꝰ accidꝯ
ꝛ vlg loqꝯ de ſolli ne ꝛ pu
da dna dicꝯ ꝓꝰ de nūq̃
dcꝰ ꝓulꝯ quos esse q̃ hoc
ſtmos cupꝯ pns ll mag
pbꝰ aliq adose fortꝰ q̃ fa
ad qd re opus est aliq rō
difficultꝯ hos tacꝰ dcꝰ quos
plac quos amat mdulat
reggstꝯ ꝯcect eos autꝰ
q̃bꝰ mdulge vi quibꝰ pce
molles ventꝰ malis ꝑ
uat h ille. Secd ar ꝯ pmꝯ
phꝰ illud ꝯpedꝯ ad fe tꝰ
acq̃rd sme quo virtus mō
les acqꝰ nō pndꝯ ſi ad adusta
tabꝰ ſtu forta adosa nō pndꝯ
acqꝰ virtus mōles t apꝰq
feꝰ nō repi ſed mōlibꝰ vtutibꝰ
ut dictū est dpo lo ꝛ b aꝰq
pona q fortꝰ oīa ad mutu
vdant ꝓpiere ſe q nꝰ gue
ꝛle pd estale pbꝰ ocudꝯ
tuꝯ ſe d tali cau ſor nō aqꝰ
fortꝰ nc hebꝯ ī nꝰ aliq
aliud virtus mōlud hebꝯ
tza q ondꝯ virtus mōles
quēꝯ ſe bo hꝰ ꝛ ab v m
q hdtus nō gida ꝛ nō ex acti
ꝛ ꝛo hꝰ ꝛ ot ꝛ ſi q opa v
tutū ſe mēora ꝛ ꝯcellēda
ꝛ aggꝰ ad feliꝯ pmēa qua
q̃dꝰ ddtꝯ ul honōs seu
alic res ꝯcellres fortude
ſbiecte nō pnꝰ est q hd vir
tuosꝰ ꝓſe opa vtꝰ odꝰ pdꝰ

Unde beata depluo dmias de
vir bono q hoestud st sur
rurp putaide faciet si la
boriosi cur - faciet cessdep
nopd cur faciet cessi pido
pdeuit rursq qd turpe et
non faciet etia si pectua
affect etiad si voluptes cess
si pod ab honesto nullate
deterebit ad turpia nulla
ducabit Cua puoe pissa
arte Illud magis oppedt
ad felice 2 p id magis decor
atur felicitas p quod eu
deteriora st 2 fiudt opa vtu
ß m adusitatb magis q d
pspecta bs se 2 fiudt qeud
stetq cuide ora opa virtum
i tt gatq 2 a aq qe suppde
q opa virtu magis ptiet
ad felite q alia bona ß
b rosi aq p beata d ho suo
de dona p uidetia ubi de
Gubnatrice deepestate m
aie milite de gas unde
possid stre qsi adusq paup
tate e ad sic si ddeyb de
fluis vn sane possid qm
adusq ignominias d fama
oduaq sp lare qstatie ha
beas si me plausq stenq
et sp hoc cessi p bld dixit
pmo huiq qi doldpiadi
Sus non formi 2 optimi
ednd ß agoiz adtes Q
possi argui sic q sn sde
tatoca que supiori dnti
ludni std mat etia a aq
ex hibz rdaq stenct mati
zibz q qfissoribz quita
hu d vita felices fidne
felite q etnd bedne me
rucit ß hoc vide cozid

dird q illa felice vitam
pficeuit ofessoies d spper
matires aue daducers
i std etia vi affmde q
matres hu d via fuit
ofessibz magis fellices t
ho est spo vm q d isto
idne mich dicit qi supior
lidis est 2 magis sp cetat
ad stiam supiore s chco d
Et ergo vide ocluic q sco
ad sui decore 2 ornatu
requidat fortudis adusam
magis q pspera Et ideo
beta dlio pallto de dna
pnuce a de aucte temeriq
mich dqt m vt d felicitate
aui nl vmq aducit adus
non lucuit eud illi st cq
iri etie qoo opido de eu
etia std vi detrdit hoc
de arlo 20 Cuo adm aqd
est po notadd q ad spe oz
dei ß vte sapie d qua ed
sstic fes requi q qd sit
tdta q qr ea ho firmi me
absq od formi ne iudicet
tdtam esse dei bonte q
qcellentiam sic q na sic
ei qpabil ymo q ho sec
deu sic detplacu 2 omde
sibi places pfert ddaq
hozibz dicf 2 adyb qbzndz
m nzm vsid vetibz 2 ces
spio suo corpi vn 2 pocq
cruce me morti se opponis
quadq aliq deo odiosuz
qmittet Illud est verum
et nl ad prudb qi nisi sic
esset sec nd esset p fede
2m appetitu sicutq 20
nond q virtus duplice
hz ornatu vn deiore 2alia

exteriorem Ornatus virtus
interior ostitit. Dnemiori
operandi ipsius virtus ꝑ quam
vna cum habitu mediocritatis
et honere et sumptu bonus
reddit. Exterior ornatus
virtutis ostitit in ipsa exterio-
ri virtutis operatione ꝑ quam
virtus aliquis quam largitate
bonitate illud est cum natu-
rali pfectu utpote alicuius
Sed quia quo ad fortitudinem
est status habitus primus et sta-
tus excellentiae principatus
Et est status excellentiae ad-
uersus et ritus et status medius
Ista quo est status non
permissis est prima quo ista
quia in ipsis ioco tum statum
refulgit pro refulgere potest
si occurrat ipsius fortitudinis
ornatus exterior. ꝑ nam quo ipsis
ioco statum felix per quam
opa virtutis modum pro n.
felicio p virtutes publicorum
operatio circa principia ea
modum nec amm deceat d.
oriddate sed clerus Ista opa
circa aduersa cibi repudiat do
nec amm deuiante et dordia-
te pstinat in quo in tyrannis
pri quia fortitudo felicium
magistratum bonitate et excella-
quia ipsi ꝑ exigentia illius status
oportet est his tum circa ipsa
quia circa aduersa nec quoniam
inuitum agat ad deo displi-
cens hoc est quod retentum
dissonus seu eius est gratum
quae ratio recta est nubi tum
domini ipsius dnipsus ut dicit sancta
pro hoc sic ꝑ excellentiam ipsi-
tate sed circa excellentiae

aduersitate pro ꝑ medium carp
Contra Secta valens quia sed
aduersitatis addna quo addna-
tum extrinsecum vim dixit 2a quia
quia certus pibi status medius
aliquis 2obi ꝑ omnis ꝑ deadm
rte rosi et ipso felici chorpzo
quia certis pazibi status nudum
passionum et ipso felici chor
ꝑ deadm rte rosi ꝑ status me-
dius et nudum passionum quia omni
in quo ita api quia ꝑ tunc sed
in pfectu fete pnia odm car-
nalem nebula abstingit et
sordes pão restinguit et di-
uus pipassi te quidgi et 6pi
quia status extrinsi ꝑ excellentiae
nasi nati sit como passione
quia status excellentis ipsi irati
magna digerit et inducit
applicat ai et delectori ꝑ appetitum
ꝑ status excellentis adiuratur
in ducit magna fuga et restitu
ꝑ appetitum iste vnd lux homo
sed ipsi pstrai virtute ꝑ habet
ad abas virtutes fortitudas
est excellens ꝑ adiuratai et
ipsi iram cominus sit hear
sic quod ipsi cris non nimis clar
et eiga. nec mandus nimis
dcia et in dmi arttine di
tum abte loco si eia clero
fortuna na ꝑ ioi magis appet
ut pstum est in ga vn sed ipsi or
sapiedmg Talon le dicit
sit petedo medicite et dyas
ne dedit mich. elmc tum
victu meo nitia Confi
hic go autem sete cla 3 d.
magni ad est maiy quep re
ac mediora malle quam nimio
in vi quia status mediocris sic
felici chor 3a go sic ista

q̃ cetis ꝓibꝫ status excellens
ꝑ ꝓspectꝫ est chor seluꝫ
q̃ status excellens ꝑ adusq̃
tate ꝓ semp appetꝫ esse ꝑ
ram rationem pergꝫ pedib⁹
respicit fine z ab eo a pdc
cedat sic q̃ appetꝫ in ordine ad
finis statua ecclā ut m̄ e
ꝑ forma excellens ꝑ ꝓspec
tate magis hꝫ rōꝫ finis et
bod q̃ habet forma excellens
ꝑ adusqꝫ z gauda 20 art. e
status cetis ꝓibꝫ est ipsi seluꝫ
ci pr̄ etā rationem chor si
que ha seluꝫ magis cur a ꝓ
ꝑ se suffins quia ꝑ statum
excellentꝫ adusqꝫ i go vā
a pꝫ q̃ fcb est qd dā p se
suffimu non solu ipsi vi
uenti vita solitaria ꝑ et
potib⁹ z filiis z uxori z ub
aliq z cumb⁹ ut dr ꝓ ꝓ hꝫ
z ior rō est q̃ pliby pe ꝓ
uenire duo dux pro statu
excellentꝫ ꝓspectꝫ q̃ pauꝫ
ha z nie dicus pito est q̃
est ꝓstadm dtrdte hrdne fete
Et ia vi de mata dtcd ꝓ ꝑ ho
qui dicit q̃ acti magis tri
bulat i grūbant bonū lucꝫ
et habet suar miser sic aut
non dicit fortudas bonas
elulat seluꝫ z turbare
ꝑ dicit cas regi ad pfoꝫ
fetꝫ 30 pe dcā go ꝓbari
et dcī bete vu que met
gfuerī vi² q̃ lucꝫ fcb tā m
adusqꝫ ꝑ ꝓfitabꝫ dcro
rem pu ornatus ordat
nātū pie adusqꝫ chlcb
ꝑ potꝫ tollant z pusq̃ de
si cucat Qu m cla ut a
quibus cū lucallꝫ dist lus
pius monuisset pbi qstione

an omne bonū sit optatū
z arguisset q̃ non q̃ sōtū
torquet pdicet egrotatū
sit quātū lō cum sit opta
tum z ūdnm videtꝫ qd
vellꝫ magis esset sanus ꝑ
-d. Distingue mu lucalle ia
z dtelligeo d hyb add opta
tornata abee ame velo
ꝑ si sustida fuerit ut me
d illis fortie habeste ado
pegꝫ gerā optabo ūsme
cā temēb ut egtare aqua
ꝑ si egtand fuerit ut n
dtepane nich effidet fa
cā optabo illa nō dqmo
da optata sit ꝑ vtus se
m cla Clarand dt Et
hoc respondeo plim dtcd
me gaudud z dolorē
si qra clcā alem pera
alem optabo id ꝑ nāꝫ est
id eꝫ Item d lio pud
vita bta dicit Nō qtepm
se sapies si fidē nūme sa
cure ce tū se ꝓtorꝫ ucll
mala valitudiꝫ collabt
bona optabit totū sorūd
regnū desperū si ex illo
si tabi clcā mdcā pūmd
sit pqgo sīar auctoribꝫ t
rānib⁹ dcldato Qꝫ d. ali
quis stuꝫ ductū e qd sa
tus ipsi seluꝫ si adpras
fete est chor ꝑ magis dūo
quis illorꝫ statum p chdā
acqda fete sic chor zūdū
satꝫ dubiū qi vitā q̃ adꝫ
pauꝫ studꝫ studio et
vtuosꝫ vacat operib⁹ z cōꝫ
vitā mg ditꝫ z hūdātꝫ
qui vacat publice lucre
z aliorꝫ prosit Qilit

videmq ꝑ ꝑ aupte ml-
tas sicu fures latrones
raptores vsurarios & huiusmodi
Item mlias puellas ꝑ
ꝑ aupte luxurie & ndcetd
vacare videq eidem dicos
calibz mistrys & affecti stu-
dio studeant & ductos actibz
se attraxerit Et sicut p-
dictis ꝑmo quod ecclesiastic-
tus status & medio ꝑ acquisita
felicitate est clior sic ho ꝑtu
est mꝑfect quod ecclesiastic
& 2o dicit quod ecclesiastic status operatio-
nis ꝑfectius clior est pro
acquisita felicitate ꝑ status operatio
lectis adiuvatur cui ro est
quia magis ymo magis defec-
tus ducit ad status superior & sic
ꝑ acquisita felicitate corporis cum do
captum nationis & diuge a
& huiusmodi ut mꝑ est. vii et
ndicitas magis ad fadi
mala ꝓbz decendum vnde
de ꝑmo de vilitate ad dicit
hidanc. Q missa ad dicit
ndicatis si petit prudens
ad fundi si non petit cyr-
state ad id & sic ndicit
nedite ad pelli & deid causa
diquid prdrette diuidit
ꝑ eum & nuda & malugi ꝑ
id bed pubudit mdigna &
mmudat id ꝑ cauto hille
Et ad mouu dicit dicit
ꝑ verꝑ & ꝑ dicit hq videmq
& verꝑ est ꝑ status ꝑfectis
& ecl adiuvatis excellens & aliquo
ad diuisa vita dicat ut ad
ndq ocasione dat ꝑ tidi-
ple est ꝑ plus deuz ad ma-
id status adiuvatis quam
ꝑfectus ut dictum est ꝑ
Et sicut ad modum stec mꝑfec-
ar lo mducta ad ꝑ ad de ꝑba-
cone cui vestuli Circor & pulchro
venies eadem vnum dicit ꝑ nl ad
mule stea nisi ꝑ virtus ad
aliq ornatu extrinseci qui ꝑfectu
& aliq dtiorum opione no & magis
ornata ut magis ꝓta dicit pulcro
quia difformi diuoo ceteri ꝓt
ꝓtia & hoc & dm Qd ho tanq
id stat ꝑ virtuq quo ad eius
exteriore ornatu qui ꝑfectu d
eius exteriori opione sic gloriosa
& ornatior & corpus pulchne
& quietu sit habes magis gte
& corꝑ acut huiusmodi operacoes su-
stinere Nam & apud eos qd fa-
ma est ꝑ ade aliquo stqd &
cir cusa est decio aqi. Et
ad id qd arte & bonis exterio-
ribz ꝓ dici ꝑ ꝑ quadrupedi
& ipsi filius adipisci no & dige-
nis deuando na exti ut aliquo
obedendo exteriori nam & si nu
id accidat nobis it ꝑ & ce ta sp
exteriora ꝓ vitetur id ad dic
& quietu nate fragilis & pmtic
ꝓnq dtiorum vitetur ꝓ duos
exterre vid hita & a dei qtepldo
ex q vote ꝑfta volidq de pla-
cens deo age & deo displi
cens vitede ꝑmq dnl cogitade
& sfficare velle et simplicit
vtiam ꝓ laudabit age sit
& quietu se offerz exterior mā
vid & exteriori melioribz actibz
posse dnl forte acqui vtiae
ꝓpassio ꝑ non facit aliqs
acq exterior ut ꝑ dfiat ab
eid ut alias & pedit id possit
exterius ꝓ azi hoc esse val-
de difficile ut dicit sed huius
verum tamen est ꝑ val-
de valet ad vtilem exteri-
oris operationis exercitium Sequitur sicut &

Item pr dicit q sic i adversitate
mentis expuitur z roboratur
virtus fortius ergo et adversa
restia z circa mortis pericula
sic desperantibus expuitur z
roborat virtus quarte libaliis
z magis fictitie que sue ita
speciosa z delectabilia sic ergo
z ad ita spiritus desperante
qd bid posset expiri sua
fortitudo z actio exterior fortius
splaq vid tractat tal ad
pallacia principis z obsistida
platorum vide but defallibus
adquos pauperes dumste offerunt
sos per tyrannos principes
z platos z visis illis det
eis de suis proprijs oppes
auxilium det ecs consilium z
fauorem certum est z sarsim
q tal cito odium principis
z platorum diuidet et pictis
amissio eis omnium bonorum exte
riorum ymo z mortis que
aut si vellet ipse vel ceteri
elegerit mori e q magnum
actum ymo maximum exercet
z sic pz q bid fortitudo pe
expiri actus finalis virtutum
magis q defortitudo Ex p
ducis colli q tenere certe
vi fuisset q virtus ipsa
uel quo ad eius operationem
diuidat non reddit nder
vel exterior ipse quia bona corporis
vel bona exteriora non tu n at
qd ipsa sic nder z exterior
quo ad operationem exterior cam
Item negat secta q virtus
ipse bona exteriora vel bona corporis
sic nder ipse virtuosus sic
ipse nderat qd ipse sic nder

alios ad quos ipsa aqui
rere est aeple id dicit
pdz n. q dux Bauarie
z vnq pauper hm vtes ha
beat forinsecus z libaliis
quas ipse semp habere vel
bona z pstrand operandi
fortie z libali. qd tu q
optimi vult sicta q iste
virtus z corp operationes
non reddit duce est nder
q pauper ipse certe reddit
duce toti patre melioris
q pauper zo ex p ductis
pz q exteriores actus silicet
virtus esse magis sic d
libaptatis fortitudinis q
d fortitudinis / Et ergo q
ca vox tomcity Michi
dicit m vi dicitur co au
nid q ad aduerte adiuti
quia est deuenit sicta No
tu qce ipse ista cam qua
sit idpic. d. Nd licuit
ille sic expiri. ipse magis ipse
stam cam qd volui
sic expiri. Si end i mg
desperate spiritus voluisset
te domus pius d dige bis
ige sluisse si voluisset
uuisse dumste offerentes
ipsis laboribus z oppes
cad q poterit dicere q ecs
q ipsius amicus pueri
est q vidisset nd sicer
ibi aiuisse fortitudinis sed
sepe ranctores z amicus
at d sidiosis dumtas ibi
euidisse Item dicit
quis q minatores sed ce
picula z quis stadula sir
z adriatis ruina d q bis

potuisse et illa bona expri-
si voluisset. Ad 2am racio-
que procedit ex primis pbis
patet per quod dicimus quod si vo-
luit potest et expressa ea
actus 2 obia 2 fortitudo tua
sed placuit ei quantumcumque
fuerit quod puerdat ut patet
et dicitur. Ad 3am admit-
pupo 2 ad idem nam bona si
non habuit tua prudentia sed
eundem opa virtus dyaboli
tabi sic m adiustabi ut
ex deductis 2 declaratis d solu-
cione rom sere. Sed pe dici
q ista d adiustabi magis
fuit eundem opa fortitudinis
quod dyaboli tabi tam d ar
virtus opa magis fuit cu
dem ia d dyaboli q d ad-
iustabi ut dictum est. Ex
racio sic dictum fuit opa
dic motas m pudtis et
ergo ne pulchrum dicitur
de ia d pudti nisi dicit hi
de 2lo 3o. Ad idem ad
primam dicitur q solum
est d dicta quae m solone
et idem ad 2am dicta 2m
b. patet de declaratione dicti
co q ia pfit declaratis ut
lo hunc ad pma hi q lo
declaratis sunt 2 dor-
adaris et tales sic abiecte
id dicta declaratis q sunt opa
virtus nolunt nec cel m-
cellum tua quae sic maio-
res pducti 2 pudores ad
sinis n a vid felix sep
d ope virtus declarat 2 lugetur
d mortuis 2 vicinis 2 illa bona stat
simul nec sic diria ut di-

cetur primo hunc sed dic-
catur virtuosis 2 fundet
p parte superiore lucis et sic
dicitur p pte deteriore f. sunt
ad 3am quam q 2 dicit q
arguit quod bona corporis
2 bona exteriora pdbet ora-
sione mali vid bonis hi
tua vti 2 diis bos tam exterio-
ribus q cet bos corpis 2 gohi
bo deperisse dat pbi mali
occasione sic adiunxit pbi
orgidice ad operatos virtus
mortua. Nec q male vie
tibi hi bo exteriora 2 cet
corpis pacis sic mala et
ocasione pstat detdq fa-
dqnted cis male vtus 2
2 dqin turpi corp stupe
adiunxit tua p pdapol
dicit Quinta edmusti
habes arma Nec ita illi
fant auctores mducte
q felices tua vtes ddiys
nd pe illi qui pierdt ff
ddias ul fortie q diis
ill tua 2 optide vtus? nc
cet q plg 2 exterde d ddiys
exterpu patet vlr idem
quando exterdat diplumur
cas libar alys d dugeb
p q 3 ad id q appo dedif-
forte corp plenus 2 nully
dr q ius p sic 2 quo ad sic et
d tiore pfidnem 2 ornatu
felicis fucus fetes tua q
ad exterior ornatu felicis
non fucus sdpr ut sic opi
2 pfidm auctos phd pq
om pud p dicts 3 d gone

**Vtum felix hoi-
bz aducat p forna**

uel ꝑ eam dñam uel ꝑ eas
hidana Et ar primo q aduc
mat hominibus ꝑ fortuna tor
se felis adueniat hominibus ex
se per se frequenter in aduen
hominibus ꝑ fortuna tunc q for
tuna est extra
temp se frequenter uel zophyr
ꝑ aliquos de se / Zo ad
q adueniat hominibus ꝑ eam
dñam q felis est q dñus
in est a eam dñna tunc q dñ
nus in vi dici in q se ad
ad pri p p dictam clo pro
cedere si a eam hidana ad eam
dñna tunc est felicitas ad a
eam dñna ꝑ ada hidana est
a eam dñna in q ad pri q dñs
formam aut oi quia formam
per suo phyr modo se tos
cons adam hidana et dñ
ad pprua pfectum ꝑ b pri q
ada hidana in educi de po
me ꝑ eatur a deo uel pdic
fidis ta ca Zo ar q aduc
ꝑ eas hidana nam felis e
opacio ꝑ virtus ꝑ virtus
dñt hominibus ꝑ eam hidana
in felis tunc a pri p p phyr
b pri q virtus dñt hom
bus p assue of uel excuta
cione uel disciplina prepo
stera videbit / Dm pdi diac
p po huic ca gno u de appro
mud ad Zoptum ꝑ eam est
fes quede fortuna valde
pmutopd utiq; esse Dm
Z ꝑ q ad se a eam dñna
ar pe q eae dp mutabilis
Z ppe in vi esse nec effo
d pmutabilis Z ppe in fes
in est a eam dñna tunc a Z apri
et suo phyr Z b p q liber

sui parte non est dest Dm
Zy ꝑ pri q in se a eam hidana
ar q si fes est a eam hidana
se q adp dpfectum se ipsum
facit pfectum quibus ne
dñus q of agens actu ce
cale quale passide dpo
tte se q in eam est agens fere
Z in dicens eam Z se in est
pfectum se ipso q in eam e dñus
Z ga pri p uerum pte q eam
in est fes facere se filia
ex quo p adusarium fes
po a eam hidana pnqde
cidit duo arti pri primo
ponit Z notia d Zo quod
Ut quam ad primum arguit
est po non q q ne ut
felicitas adueniat hominibus
ꝑ fortuna ꝑ eam dñna uel
ꝑ eam hidana in est aliud
dicere quod ut fes esset
tunc dpedrat desse in si
a deo uel ab ipso homine
cui dicitur uel a fortuna
Zo non q q fortuna re n
ad est quod dicitur pertinet
dñtio p ducit aliq opa
cione qua simil euenit
ad effectum in dicitur in
tat effectum in dicti qui
ne se Z fortuitum de dus
pti esse fortuna et q aiq
q felicitas hidana ce a fortuna
mich ad est q eam pueri
pter dicione in dicti
dñtio pti aiq q non bil
Zo d q dicit effectus
d est d floribus est eam in
desse quod in sicu pri id
q primo eli cap 10 in d
a po quod dicendum

[illegible] esse et unde hyeqq
clarius hyeo vo obscurig
et ito methre c° v° ubi
ab ho quid etc dpedet
ad et to nā modo id eo
pm id est idcq gloss
et esto pz q ois effectu
pducto pe d' pducto a
cā ddna pz ex nō h. qr
tcq om talud e cā effi
tua. Qd q luz tcq om
effectud hic dfcig sic ta
vlis ip media. tā nāli
lodo hi effcq id p ducit
id p causas ar las et pri
clares vid luz mdaclose
et sup nāli tcq p ducte
posse a sim pd cāis et ap
tid ita nāi lodo id p oig
ß porig ducig dm ce raz
vlem r° cig et ador offe
tud ß alias cāis ducig
sedro ut cāis pri cos se
cd dias et tcnd acias
et esto se q d' ad' est ab
alig cā d ist utibz vno
dstoubz voo tadp a cā
vlis p mazia et meta ao
tip a cā pri ß aia et dita
pz ex nōbili yo nōd q
fcb aspr et dlia po hi sic
fcb est opacio ppria hois
ß vivere p fam d vita pfid
ee quo stat d pz q si vir
tus est a cā ddna ul hu
mā uel a forma tide et
et fcb qr est opacio ß vive
ut dicit nōle. Ta nōd
q d pudi gonc pte et dicit
pure nat sic ducit phi
st quis pur hidaz idne
vid luz theogr ponat
virtus d fustis homi

p earp acacos. dqbz hi vive
felice s mdiocriam dicit cā
sste sz sed spe et cacite tā
quid oprcdit metas p stmq
qsid a of idco de illis nuch
ad pposita cud albiz po de
gloe dicit q ad nos d dei
mdacul cā de deo l nā lo
pn pudi i gonc logm phite
pe et arpb d ho lo de fete
ß q acqu l e nli d hac vita
ß nē et o dicuis hidame qz
tuzpd h' dcpt az lo Tuo
ad zm azplu e pma go fcb
hidanau aduct hdibz ß fo
tidam et dē ge i quātū fo
tida est pt ex textu phi
id qd est maxim et aptū lbo
hidanozt non aducit hdi
tuc ß for nā ß fcb hidana
est hi' i ty a pz qr si dicet
otū tuc optī vita et pdemi
cdnc mre formdati ch hiud
spe videmq Item q fona
ica bid cbuit malū sed bo
ß bor est phi po hi zo sic
illud id aducit hod ß for nā
q est opacio ß vite ß fcb
est opacio ß vivere ity a pz
qr vivere est q opa hes
ß dce cet a forma et b pz et
yo nōli. zo s fcb aducnz
hod ß forna se q pzet of
ars et industria polica quod
est absurd et valde pnicio
pu et pz ga qr felicb est finis
police po hi i ad cā of or
ddar oda polica necessō co
q polica mag studz ci
uib bonos fare et bonoz
ac optidoz operationes et
per quos felicb ß d' cuci
nbus a forma nos aliq

sapiendi vel prudenter ordinare
vel studere nec est quicquid
artifice ea quæ fortuita est quæ
rationem 2o philosophus confitetur quæ
dam eadem ratione ratio est quæ
deliberatum disputatum vel 2o
clamatum quæ alii vocant ofi
ciatum iudiciale 2 denuo
ut prius habitum modo oi. 1a
pretor dupolia si res adiuvet
ut fortuna prosperum. pretor
deliberatum sed ostiatum quæ
res habet quæ a nata fortuna sit quæ
mens ex deliberari vel ostiari
Cum ratio est quæ res habet sol
ge ostiari. quæ nata est reduci
nos 2 quorum primum est quod
est dubium ut dicit pro rethorice
2 3o habet sive auctoritas est de
habet quæ a fortuna eveniunt
sed ea quæ prosperata sunt
de prædeliberata non pruentur a prosperna
ea quæ fortuita eventu pro
mente ex deliberatione nostra
2a pretor disputatum sed iu
diciale quæ habet genus est ut
decreta ad prudendum vel
ad mundandum ea non nulla
petitur vel premia 2 modo
non petit vel premia iudicii
aliter de habet quæ veniunt
a fortuna sed sum de habet quæ
sunt de prætate nata ut ait 3o habet
3o pretor exclamatum sed de
monstratum quia id quod est
de prædo petitur ad laudem
vel vituperium petitur non quæ
a fortuna eventu non iudicatur
laudatur vel vituperatur Iudi
cia quæ enim studeat quæ
habet aliqua laude s. bona
forte ea non ad aliud transfer

prius habet facilia sono
sam tonum plaudit miles
ad lasciva 2 optime pro
nihil. horum tunde et
Boeci dicit si dux et lau
da fortitudinem si nobilis pri
ceps si sapiens Cicero
Quo arte quæ fortuna 2 valetudi
ussa ex fere est primandis
sima i fere non est a for
tuna ex quæ ex dicit propter
causa 2 prosperitas inde 2ab
p primo placere non est de se
Sed molesta est rota fe
rendo varia et ut rota iude
Gestu detestu id eo prudentia
sit et alii en cyro fortuna
si stare sorte sibi una et
id mutari nec fortuna vocari
ter 2ab pra proc phi
primo hic quæ vel felix
est de vita perfecta i. logo
que dudacta vel per totam
vitam dudatura 1 por fere
est detecta ab de nuo ego
id adiuvet ubi a fortuna
ex a ex nolit 2o 2ans pi
quæ detecti nec nata detendu
vlam fidem s. felicitate ut
dictum est ad 2c ait quæ pri
sit quæ fere humana non est
a fortuna 2 habet detendere
philo d auctore ad dii alleta
Quadda por. 1a quæ fere humana
est a ea domina vel adiuvet
nos si eam domina pi quo
auctore philo Dicta c nono
hic primum de sequuntur ad dig
dorum tonum horibus rerum le
2 felicitate dei tanta ce 2or
optimum effectum dicit ab op
tima id est felix de opu
tionem humanas est optimum
effectum 2 deo est optimum
dicit a pi quæ effectum ab

ꝓ tridazu sive cede: z b pq
libz prate/ est mdiffsta zo
fcb est effectq dustf d fidi.
bz ꝓducty i expendz acd
effectde tza oq nō h zo et
ab pz te se. zo 9o q fcb hu
mā d ted qdcd ddnud no
ex eo q est a deo effectde
fi gbz ted alios ol pdpb pz
q pazi mo sdo alie nb
dicā q ddna q est fm
z pza q sdo alie nb ape.
tetb sde a deo effectde
vt pz ex zo nō h Qz zab
ql pz q fcb dici est qd.
dam ddnud vno o q p ea
hd deo maxie assimilatu
z cad vni zoo q ipd dq
est ꝓprium z pnd loq dbiecto
filiis eo q fcb hudā d dei
qd plone dspstic ut pz bu
z 10 hq/ Qa 9o sic ipm fcb
hudā aducit hdibz fi cam
hudana pt virtus e acd
hudā z fcb tza ex quod
nō h z acds pz q ea vtes
nō leos q et dellcū les
acqni ex hudanis opdibz
vid dtellectualis acqrdz
p tdcnam z studiū. nō
les ido p assue q zedam
zepic fcb hudā dz est ql
dib habz sicq drgbz hoc
prate pu sicti fidei ul
sdplicit uel p ut pbrgt
rm q ridu dell stacid fi
quos hnt dpolsia gnate
fi nd esset fcb sicqdo nd
esset acd hudana i 9o ba
zar a pz q fcb est fidei ipq
hdis et trigo tcud z na
frustra fraxset illud ho
qu fite sm ul fi ddna
actige nd poz fi dq z na nl

fraudē fruste pia celi z 3o de
aia fi b nō est dse 3o pe
ab illo dz poni de fide a
quo si pona est nō z mo
id qd est ꝓprium fidei sz de
optim z ddnud fi fidei esse
a causa hudana nō tollit
id qd est ꝓprium fidei sicaz
est quia ddnud z optim i tc
acd hudā a pz q qd id tollit
ꝓprium et sn tollit id q est
ꝓprium z b pz q fide est a
cd hudana non tollit qd
fcb sit aliqd ddnud z optim
quia est ꝓprium z fcb vt
q max e reddit hdem di
vinud z deo similem 4 a 9o e
ista q luq fcb hudana sit
acd ddna z et ueā hudā
tid ar est acd ddna z ar acd
hudana pdpb pz q z ar z q
qdrb fi zab pz q fcb e ado
sd acd ddna cq acd p ria
pm h z uli ut pz ex zo nō li
fi ab hdc est cq acd fida
acciata dnitar p ti cu
lq dus p sua poa abita
poz ondo esse q dua dnte
sd cd hana aytente z p qdo
et fidei hudana tū nāb
lodo ua id dicq ut pz q e o
nō h vid fcb hudana idcq
d nobis sine magno labore
z frequti studio non sollita
ꝓstudiq unde Metrista dic
zeus de bom sz id p cdmua
chauq z hr sic ted d zo a lo
ad rdnus ad pd ay om q ab
z na z ad oz z q ista q cue
et stmp z frequde qo ad i ab
uel qub ad sita id dicd p
udiie a cud ul a sorida fi.
m ordde ad causd ul causab

a qua uel quibus pueniat
cuciam semp uel et dplu-
bus vt az de magnis co-
uitionibz que non durdz
pudere a sortida ꝓ illa que
cuciuit tuto stz et ꝓper 7
ꝓgnter in orde ad eam
agitem patiere aq ꝓue-
nuit reddet cuciu ꝓter
dtetos ipsis ptir agetis
durdz pudere acau uel a
sortida sic esset ductio tho-
sauri et possione ede pro
sciadis blad facta Modo
ccerd 2 q ꝓb dtenn ab hoie
eam adgere reid ho sepe
uel vtd ꝓtibz pueniat a ea
adiuta a qua nõ est pue-
nire s. ab operibz dtuos ste
2 ꝓdodb ac studio gtudat
et idco ꝓb ñ 2ce a forma ad
eam 2 eius dsiros 2 q sit
ꝓgoe 2ad qm argunt q
ꝓb est a deo cap acd pmada
2 uli ꝓ dqm arguit q ꝓb
sit a deo cap acd ꝓdar 2 ada
tue qe q ꝓb est q ddmd
ex camp assigns dpde 2 ꝓ
qel 3e 2 ñ ga q ergo sit a
ed ddna cap acd ꝓua ꝓ
2 ad 3 pt q ddmt ex papie
qel dtue ad 3siros lo do de
ed ꝓua 2 adida vebigz ñ
a 2 ad 3 arpl 2 q ddo forz
tat di que nõio 2 dstpabit
gstnd tale form et hoc
voluit gor vt dds ce hoies
dat cipte 2 trans ipse for-
ma ligs dat ei aptre ad
seu sicpd 2 cap 2 als id 3
auctoy esse vera nid ꝓb
non nõio 2 dstpabit gstq 2
alam hoe ut hodem vt no

est ad 3d q acut ꝓ ꝓ age
ad 2 arcdicis pg oy ad 3d
q est ꝓ gone ꝓa ad 2d
ñ aer uli cd de do ad p.
gno phiz dz q phiz lo 2
de dcell esse que dndte
ꝓducit ea dpmubil 2 ꝓpe
2 hoc nar lo do sic cet q
et pmg notus ul pm
mole mo ꝓb id ꝓducit
adeo cap acd detta et
dmete ꝓ ndte 2 cap acd
vld ut pz ex qe q a ad 3d
q quds id est dto dqns
s. q ad pfectio ꝓa pfecte
et dpfectio 2 pe pfecte
pficiat ꝓpm saltem dmo-
to phibente ea pfede 2 a
et gtauc qd mouz ꝓp
tcozpd qd est ꝓtpd 2 d
phite 2 Qu dppdito ho
hds adam cap pfectiem p.
mdaz 2 pm act id pficit
ꝓ pfecte que est pfectio
2aria 2actus 2 qd cap
aue hoe vel pcip lig
homo dcuzat ad pficiq
ꝓ 2 fedq ꝓ felicem tan qe
non ꝓtid esse fende dcu
ner est tole pfnd ꝓ 2 fin
ꝓ felice ꝓ id q2 obiectu
d 2 ad agnds 2 et vitiud
2 ste bene stat q id pficit
ꝓ 2 ꝓ agetis 2 passi
cigq ddmd pla gtudat
ad agend q ad pacid seu
ad dagend qd id gtudat
d patiend uel eq ꝓcid
dpuenit que de accidb d.
mentibz eqlanari et
saltu he de gone ꝓsto

Vtrum ho possit q.
a vere fell 1 he vi.

Et ar. primo q non q fcs
est status omi bonorum ag
gregione perfectus. ß cal
status non pe habere
hac vita it a pz p bem
zo d splendore 2 bpz qd
status d iuditure habere
pe ff ha q iuucis est m
oppus 2 perfectus ß
tutus 2 stdas et ces dicere
phm nm dero duri felice
nisi d vita pfta Item d
structure talis status hd
nd pe qd structure bo
rum dnuud / Confs q
puto q talis status habi
posset tm ad quo adim
tere stabis pmanere retrd
2 hdto isto ad ha nd pe ei
de fcs tza q ad pfione
fcs requrd 2 pmanere sta
bilis 2 ab pz q pfor na
ab pe admitte bo qcedo
ut nom d. ß pegrne ul
tors lesionem pe quis
admitte / bona cor ymo
2 bo dre s. upd rog pfu
rid ul manid i nds fuit
verg. Zoe residud hdas
nd pe d hac vita statuere
tza q fcs dz ce bom pfec
tm aprim 2 p se suffi ns
2 p gdo dz statuere appetere
2 aud aj po q hd d hac
vita desidar pmanere bo
bo aut hg vite nd pma
nere ß adno transitoria se
Qad p ab q ng dem dtuosi
2 pfecti i hac vita qn pe
desidere esse pfior 7
virtuosior ut mme i tal
ß appetere d pe i statu

Zo ar. q fcs nd qpati stru
mala penalia sz ebula
ciones estias 2 orbaores
ß hec oda cclude ut vr
ß ng d hac vita est pong
ex p dem mala it a pz
q fcs ab 2 qd tedium
po. hg 2 b mad tae q ml.
ta 2 dudp se d fortidia q
hd d hac vita pnt tri
tere. q ff dicti est q fcs
hdat dnumcf reppsa est
amaritudib 2 ac pd trad q
acti s. mag d fortidia eli
ldt 2 gtiz bane beatd estias
aut dferdt 2 pedudt mlt
opdib. Qoc bonis dni
habiddate 2 mseribir fim
dem ng utiqz felicitabi
ß quedm habiddate bdis
q mseribir fimd i nulla
pe dici vere felicd hac
vita tza q de nullo d di
cido an felo simet ad p
d lid 2 b ag de primo q pe
ß cust fiat ple fiend ng
gloria dcedq ddcyo ha
cuddam 2 dbz 2 dtrsig 7
pace qe mg qtd d structu
re hoz gdyo odo subiaunt
it. Dpm a auctte pd
tra pa hg c. 10. d. qdi phi
lict. q. d nt philz dicere
felice ß dem pfecta opa
tem 2 extdoub bonis suffi
dentd non exigente qe
ß vita pfta Item id d eo
calo dicit eqistn a q qstod
est felici 2 cert p vtedef
i dia pe vere fcs. In
hanc ista ar Qor ar. h
primo vitabi q dicit ß d

et theologos In fo vi
dere fr indeum phi pondera
re a qua fres primatoria pe
hac vitam In 30 ad lo ro
spondebit ad qo huic inde phi
In qua ar lo mobet q dda
dissolut Quadrin ad pri
ar ld est pondus q fr theo
logos duxit fres qdam
n po fres meritoria q gt
viatoribus d stat indendi oc
stebis Alia est fres primia
toria quo gt fides retrit
m prida oc estebis 20 d q
fr cosd huius fres pdica
tiones et dnt po q fres
primatoria oia mala oc
cludit ad rubro q pene d
q dicit est ab st gs dry dm
Lacrimas ab oculis cor fres
aut meritoria pdtes cuic
oc cludit oia mala theo
alias fr oc cli fere ve bong
id est fr id oc cludit mala
pene et illa mala pnis vi
ta ut p corō legislatione
tam fiat de qd lege deliet
20 dicit quia bō fres ndi
toria deludit ea bona pq
hd digng et stlt quo ad
pnis mistia qd deludit
gam per quam hd fr pnis
mistia digng et vita eta
fr id deludit bō quibus hd
digng est fres a primia
deludit bona qbus hd dig
nus est ut ctlp q digng et
nam illa est tō meritos
za dicit q fres primato
ria gplet onde ter sdiu 7
omne gaudium nad et illa
ut dictu est publicani peal

tabis et de illa stiyud qt
beati pauperes. quia. bō
mites. beati flentes. bō
q pstinos patiūr pdiqd
30 nad q fr theo fres
primatoria spiritu declara
ri visione et eq dilcdne
pd fruitione fr fres indiō
gspiritu d fiat porta cdite
et porta pnd ly d cdite qad
q a felice hg vitet dicit
Loquid et theologi et pq mōl. p.
nacd nad p uirg mōl. p. fl
pdit cad spiritu d habis ac
acq stis uel d actu pcence
ab huius habitu acq to. theo
a pdit cad spiritu d habis p
ercad spiritus uel d actibus
ab illis p ercad nad pdit
camp spiritu m gird d supa
vcep q d hac geozcat theo
cid mōl phio q hg vcis
et felice acq stia uale de
d fdit ad beane meritoria
Ist primisi d p qo q ng hd
a qd lege pe est fel d
hac vita fres primatoria
fit q ng d hac vita pe stis
a qd lege est tō posing
oc oia mala cad elpe q
pene ut mis est i qo bona
stem ng pe d hac bua
est splere sticiatq hoc
a sidiu sud uez de qd
lege ist Zaga mlcd fe
felicas d hac vita fres
meritoria pz q qbus oc
d g pd d cdite d felicitas
felice nam ut sic hs dia
bona per que digng e
vita eterna vcep q fr
theo gos alius fr meritoria

felices ⁊ pudicos mustra
qui tamen feliciter premia
torum ⁊ vitam cenas ad acid-
gnit sic pt d illis qui m
carne sunt ⁊ finar dcan
pstudant idcirc cuig sualt
non paluabit ⁊ ⁊ dampnabit
⁊ hc pt dcd biur cu tdoc
⁊ eddencia hec dc pt azlo
Ll Ruo ad rm azcl ⁊ qid
an ⁊ dectione phi ponda
sic adq fcb premiatoria i. ali-
qua vita pig hac bitam
d qia opa uste vnt in
premic ⁊ opa ducste vi-
uetiu punitc. vbi nod
q aliqu dicit q de ect
tione phi sic non esse
feliciter premiatoria uel vi
tam post hac vitam ⁊ mo
pt ex eo qt dt. p. 30 d ada
no rmdstrm aut pig mote
qdrcty pdug cor ⁊ sd qo
ana nl dcit i vi uelle q
nec fcbs premia nc vi
tam pig hac vitam sic ponda
Qo qt phig pt hg vi druc
uel drcc q motui nd ha
beat esse reale ⁊ sm d
meo hom sid dusta ⁊
mala q rnta ⁊ dcfedys
30 qt dicit p ad motuos
nl rdudare d opibus
vndtiu nl fragile qd
⁊ part. qd nd vi ⁊ vetu
si mortu hrent cdtale
pr micorias viuor. Qo
nod q pt aly q dicc dnc
om tenes q d dectione
phi sic esse vitam pig hac
vitam ⁊ fcte premia
pig feliciter mdtoria. Et
mom ex eo pt qdt p
ho de aia q dctus separatur
ab alys poys adc tdqud
ppe acopli mo abpiad cet
ponde dctiu pig mote ppe
tye cd oaiopiu qd tiu esset
si no felicitate fcte premia
torua 30 q. p. pt hg asseru
bonas opationes dicoru
gfere hys qui teporezidt
sir a zdfortuna. mo tcud
q nl offert eis si no hrent
pig mortu feliciter uel misia
dicit etiam pdta no sicu
fere q no felices felices ul
felices no fcte fruant et
zita vi pure motuos cd m
statu fcte ⁊ ul misere. 30 az
ho mdte m lio suo d pomo
⁊ morte nam ibid referr
sub dis vitu fuitas pdi
casse ad qd pig rdnes ibid
apposuit. premia phia adduat
hdies ad gdy alti mos ⁊ nos
gdy alti mos ho no obiect
m vita pndi i m futa vita
⁊ per qns poda e vita uel
feb premiatia pig hac vitas
tza ⁊ a az q d opone pig phie
sty dppede qstste hdana feb
⁊ b az q videmq q tu aliqs
phiam adepta est ⁊ ad mag
labore acqsiuit q ille mori
uel effici senex uel alb pt
dpdaz ul corpis debilite ab
edaicio spcq dpedi ⁊ aro
q si nd cet vita ul felis dq
pig hat vitu sc q dli q fcte
mago labore ⁊ studio adepti
sidt mlg premiu hrent de
no labore quad illi q abhn
mn feliciter se mori quod vi
esse multu dgns ⁊ ga pt

nam credit est quod de bonis
exterioribus voluptibus et honoribus
quae sunt premia huius mundi
magis gaudet et premiatur deteriores
qui non sunt philosophi quam philosophi. Nam
philosophus ut in deo solo delectatur et
mortificat omnes desideria huius mundi
viz. de huiusmodi potu et cibo
et aliis delectationibus corporalibus et
rebus damnosis sicut. p. nulla remu-
neratio de suo labore optatam
pro merito valde esset digna
proinde secundum humanam de opere
philosophi et ad dicitur quod est gaudia
quae credata sunt pro hac et ro hac
et pro ostendendo quasi ad esse
vita pro hac vitam seu pro-
mitto sunt quod fere ad dicit quod
delectatur mundus fere pro est pro hac et
quia mundus quod virtus et sunt cum
labore acquirunt et ad laborem
opera carpit. modo talem
vitam amplectens non vitam et hic
tam delectabilem vitam sed amplec-
tens vitam voluptuosam si aliud
promittitur de futuro
nam dicens ori ad nutum huius
voluptuosa et usque ad finem sani
vivens et divitiis honoribus
et deliciis habundantes multo
delectabiliorem viam ducit vitam
quo ad statum pulchrum. Ita ad
pre adducit quia maximum pre-
mium virtutis quod possit viro
virtuoso de hac vita reddere
suis actibus virtuosis et ho-
nor. sit honor et non est pro-
mium istius ipso virtuosi et
virtuosi habent premium futurum
vite tua et ita pro eo quia de
p. eo hoc quod premium vitae et hon-
et ita pro eodem eo ubi de

quod virtuti perfecte non sunt
digni honor. i. quod hon-
ore est premium dignum virtuti
Quarta ro pre addi ponat
quod sor quod tuc fornis magis
valet et hic pudenter pre
publica de bello et detrimentum
in eodem tuc autem ille actus ex-
mo fornis premiabitur de ne-
cessitate et ten non de diuitiis pmi
in via futura tua et ita pro quia
maximum dignus est quod magis
profundius sit teq qui ui-
tissimus est in sua domo aq
bonum dimittere irremunera-
tum et aliquo malum diuitiae
vt mm vt et ie bonum actus
premiabitur de non te et b pro
quia hoc actio quasi cum
stare pudris vice quia eo
pudet morte per casum
et per quos diuitiae vita p
thesaurum pre. Sed quia tem
hac optio et ad rem ad mo ua
oportuit pre ad pdt quia vero
est quod pro morte non remu-
timur remuneratio dicit de
eo quod illa quasi bonum est
requiritur de gaudio corporeo quod
morte cor. quia a p de adat
nt dicere pro dictu. pauo qa
di pre p modo remuneratione uel
nudorie quia p dictum pudium
vi p ibid mere vite fa-
tastica que ad quod sit uc
et dicitur de regni in vi-
ta pmti sit qm dicta adhuc
degat liq ar quod nud
oz quod dicta phd dicere. Ad
alia duo mdua quod clarum
quod tq. p. pro hoc dnc quod p phi
non quod dicit quod mdum pcing
nm hdt et rule uel quod
ipsis solum deficit fragile

quam bonum uel malum si
solum de illo sicut volunt / quia
opera mundi uiuorum mundus
parcit operibus sicut quia uiuo-
rum non prodest sicut de mun-
dis mistro fieri uel eqi
et hoc est ueri quia si de uiuis ca-
tholica salus de misso mi-
seria defunctorum · miseri eum
misia pene pyntorum prodest
quia opera uiuorum ad fieri pmi
atorias eccle quiescere · Et sic
ad quod prio unum collere
ecclia mistria uel fieri
Quod quia est ū ad opio qui ma
me pdeas duas ponens
quia nec aliquid exposit fore
aliqui beatis futuris quia illa
ce stru non pre id qe spiri
reuelaue · nec ecl eam esse
fore exposse negamus · ua
opio ai sicut ua co quia nas
tudinem non loos hoc ay
nec diuel id exposse affir
mauit nec ecl exposse ne
gauit · Qz tue mans dno
quia sic dicendum d hac m pe
nar loto · an ut sic poda
sic ouia pq habet uita ut id
quod solue po qo fi ia quia
pe nar loto n est potaui
ta pq ista uita pi quia pe
nar loto solum pod est illo
quod est peiste notum uel ex
spu meo ecclia notum
uel quod est qe hyb ul alio
corp cuiusdam deduce ul sicut
cuiusdam quia quod om si esse
uita pq habet uita nullo corp
modo d notum ity a no
est de se qe quia non hq quod
nar loqui · b pi qe esse
uita pq habet uita non
est notum quia se ut mlta · nc
ex sensu meo uel expia nec
etiam est dubie qe hyb pliq
quia om / co quia ex oibus nli habe
non uiuar guari hd quia bos
nec etiam ar cordi i pe nar
loto id po uita sua quia bono
i nec dz poni quia habere corpo qo
quia ada hidana quo si addsa
ri id poni appq ipa si pe uita
pq habet uitam / loto nar est
appn gria ul cau id 2m qi
d puro ludme nah nq aliqs
posuit caos / co quia omnes phi
quia pudo posuere quia omne qd
fit fit ex pdeto pputo nec
pe ti pm si ab ad est gria
tue appq erit corpi qi omne
gle est corple po ecl ri pe
po yeri yeone hei sea dz pod
cordi corpo habis · Zo qi
si pota esset uita pq ista loto
nar so quia qed est d ludme
nah iam ce mlti es actu di
uiud enciud storpd quidiud
fo pi sicut qe zo phis 2ns qi
qi loto nar mudq po eccq
appd ut pbat p suo phis
i ecl nar loto qed est quia di
uui habes sicut sicut ce
qed est quia quibz hd habudi
sua adaz sd dicti qui mu-
stue d uita sua se qs illam
quia d futura uita esset actu
dfinito ade dar dicte hic
id addendq sic etiam sicut
dici zo de anima quia ho aud
roys ipi habendes qe ū pe
2 auctes phi qe alia parte
ddnabā solum vm ce dicti
m dibz habih eis qeqpeli m
ddle id mlom · si vezq quia
sua opia nc si dice tuo cod
nec etiam loto pe nar his
magd ipte 2 idio eq dfo

et suorum motuum rationem et
solutio ad primos dominicandi qui
diffusus tractatus hic de zizania de
anima agit. Sed quia Alcuin antiquis
gor agit. Si primus liber iniale pri
est ymaginatus de decretis hominum
Ipse enim posuit quibus hominis ha
bet sunt primum genuina gloria de
hoc et corrumpendi eius corpore
quae vomuit de pugilis decretum et
eundem primazadia dicit decretum omni
dicit mere vili et distinxere
et quinam ad appetendum libertatem
libertate appetit et hoc decretum di
minuit voluit agere et illud
frequenter nouit agit 30 d. ada
quod dicit quod decretum agere sum
est separata et solum dominatale et
spem. et id de decretis diuino
vi esse dicitur nam lo. dio
decretum in quo id est primum et
priens. Et ideo lo. fortes
ludimi nihil ad motua opus
re pre pe peri ad pm quae
est auctor phd 20 de ania di
quod primum nihil loquens habet
id auctor proponde d. de
domo de quo verum est quod est
peor mare felix felice quae
est pe mi nec ie decretum est
otiosum cum peo supm ire de
et vi primo bonum dili de m se
ipso vnit deladr et sic ad quod
Ad 2d. quod recte sic dicit p. no
motus pre esse rdale sed
solum qd sic d homd medora
ica nec vilte eis pre aliquod
uel malid rdrtuane tdrtu
uel solum quo ad illa sidt
d medoria hom sid uita et
mala pta se hnt dicit gedyo
qd eis non hrdi esse nisi
miquanm rdicd et uel dpth

sui dmco hom sed quid quae
assent bonas operationes
dicorum qsert hyo qui desere
redt. dt. q. p solum id lo di
putauc co qd dpma pade
ca h dcrd p. sum dispuue
predit ut pz d spiritu lras
dicit enim sic. hz qd et ho
go quadas vi. n modne ma
lid de aliqd et lios ad 3d dnt
aliqui qd ie lir non sit a p.
spiritus sed aquoras alio
az h aspiqtn ut co sad
sicor est auctor. Vel fore
si cui az opposuit tuc circ
est qd aliqos fidit fide illum
nam et vipsle est qd hod di
sle fuit az d mirb sui
stadr procedentio vtum dstdo
et ut credi pfcd sed sna sa
luce deq otuitorum cpnah
bz rucla et cauts d flo
mas d fino vite sue pscie
ciss sui dedysset. Vere qd
id nullo pe et cuddar asse
re nisi sibi depup rucla et
Sed sed solone rdnd addu
tazid. adidd est qd sic acto
vicios duplice hz penas
sed pena dstd et pcas d flec
tam pena dicta est ipsi
acto vicosi malia nd sed
hac constituit vicios agens
miser dpotens mbtillus
et seruus et ergo ipsi acto
vicosi est puffins pena
dicta pena dflicta est
pena qd ab alio infligit et
vt alcyplator uel a pice
Qu est opacd vtuosa duo
hz pmud s. cele et dredtu
acdle et extidtu celi et
dtudtu est opus acto boio
uel ipe acto bono mse
et hdtus ex hy actu dre
luctus et sir deladr expaff.

hestone quere illig abiecti
causa ista end pdi bona
q dignia q qfirid p virtus
operione z eis hd bnd ff
meritd q actus z ergo bo
dnr pmud actq virtuos
letde aud z extrid id pmud
vitis est honor ul rudeñ
virtuosa ab extra exhibitq
ul exhibita z hor bn pti
pmud acte nam fructus
gedgit q virtuosi id hor ad z
et tand ex hoc non ddnu
ab aliq bonitis dicitur
nd hdr ed hdrate z nd
d hdrato po hi hc do pdi
a doco zo d est p hc ad
pdo ñ b z adoq z q lic
phia id labore adpia. id
m labore isto z in opa phe
tdta est delcdo zadi pfid
q na hed ndor z p fructor
educiu pe d hac vita lbo
nar z si dicitur q ti adep.
ta phia effici senex et
mori ul aliab ff delite
dpedie d q id nd e nidale
nd ia exitic stati hmq
vite vid ff na bo hed appo
sita h cuitar pidt eo q t
ista p voluptte q id det
cetera sectusa phia z eig
actu deledi desidaria
id pe cuitari vid sted
eplis ep ze q drp solli
citid ie ce sti libis ipe vo
luptis d tormdta vita cpu
le crudelice affici cibis
nduoq corpore t mori q libi
pedid manuid z azeli loq
omd dep na oo cte qnta
dgnota affert vita volup
phdte vita gria q n affi
phda d sus adibi eo q ig
acti gr tdz hd ste dposi
tus ff bon virtl ymo
z d morte ff est deledmg z go
pi q semp phda hoi pdicit
ad qd alamos addzd ñ ga
z adoq q ia q anima nd st
vera pmia z dnida ff que
recta id agit z opa z fi dicit
pmia mudana que secundu
felicit uix estimaoi z apio mi
tius sd vulgarid lits q ad
ho drent z illoq fictoq de
pmioq desidia p. d st moti
ficauit fi terte id mdificat
d st desidia vorp pmioq q
pmia st actq virtum z bonu
hdtus ac fi naz gnie delec
tationes q d senr acti id sed
nam ppia pmia pidr agit
virtuosq z illa adipisci ad
d firoq ñ a ymo q aer dlado
d hac id est q illa que est
feliti dnexa qd pi id deled
st qq oq obi gnis z eig adepo
ut dictid est ad md id est
ad q opacio id bona z adepta
tam gns pe opacio ia d q
d sistit felis q id est ad q sen
sualis opa ad quid se vo
luptas que st hod q rdal
est z debenti vnde fi rdnez
id bo pe e ia opo excellme
vitis excellme poc hd Et
q re ita sit pi et signo nd
videmq q sapie b z virtuosi
z ppter d virtute pfecti qu
virtus fi deledones z sensi
z detetus sensere z cari q
stauit p stud delecta ab
opm virtuosoq dimtes dle
tationes que st fi sensu yd
maxie odiut cab tq qd oo
a pecde z rde bni d pedicto
Et qd q virtutes exstie id
labor adqrid z vere est fi id
m opo virtu z stdar tdta z

ado delectado 2 perfectio p tale
opus est illig labor pec-
tinis digm 2 sufficiens. 2 si di-
uites 2 alij qui felices non
sint sine multi 2 pauci arcear
vita voluptuosa et delectamen
2 opinio hominum est et alio modo
dulcedo delectat et superior non
gustare 2 ergo nimis si id
eligere debent ad 3 dicendum sicut n. a. 3.
2 ad. p. 2. 3. 4. p. p. 10. ibi. de p.
mio actuum 2 extra de na id
est hom nec hom est digm
premio vel ut dicit a auctoritate
opinio si id exhibet hom vir-
tuosum et sunt actibus tamen vir-
tuosis premio est digno non
careret et nihil tamen virtu-
sus operando virtuose gaudeo
de laudeo 2 id tamen maior
premium est q honor ut dicitur
e d 4 de pessa 2 idem a fuit fa
ad 2. admi cag 2 n. brev
s. qn premiabit d vita pudi
2 ados 2 q. c. acty premiabit se
ipso 2 delectabunt qua operando
d tute fortis delectat 2 ut
publicus. hy vid. c. acty tum
format q. 3 bog 2 id q.
d. mg acty fortis est 2 q. te
d isto gde bono id est q. me
d isto gde premiar nec vz qd 2
q isto statu gsterui est sta-
tu pudicy vite non id nisi q
est sibi tamen istale pe est e
acty est 8 delectat l. non del
talig est plbi operari 8 vte
2 idem q. sit tuputu vnd
p. 8 tum q. co q. q. 8 dat q
pudo vita breuis est 2 q
modo nendi ne cuiu et
gsumita 2 h. de 20 a 2 lo
Cuo ad tum a 2 pla est
premio nondum q pudus dicto

d hac q. one est vtrum homo
debeat dici felix dum vivit
ul. vtq. eppet d. sit finem vite
sic 1 dixit solon qui 8 Cyp.
fuit vnus de septem sapiebus
athenie sum 2 eisdem leges
dedit sile end. pe mutatus
fortide quod vidit circa hu
mana vita accide dicit q
nq dz ri fel q. du vivit 8
solum d fine vite ul. pg vita
no q. true 8 vezite sit fel
8 q. 8 end de eo firmam sen
tentiam dum possidet q. fuit
felix tq. eo 8 tendit q. mala
2 fortunia quisque 2 sinto
zo nodum q. ho. dedit p. a. dos
d portione siuore 2 d portius
d florem porcio d. fortior
vlg. sibi dicit m. spuale et
vegetle. vegeta l. ultimus
addit d. sn la. nobis ut m
caput cor vel 8 poteat spu.
addit d. spm 2 appetitus sum
porcio a. hom supio addit
m parte actiua pd pcaz
et d parte vegetiua pue
spdum 2 pazs pd portio pa
sibi addit ni. rog. pcta pue
dectio pcta 2 vate pcam
como porcio vegetatiua
sibi m dectio gtepla und
vote vegetiua d. 2 ad ipo
sito valido spdua non q.
actuar 2 fortis speculat 2
8 quit pe cuy acty se actu
spdos 2 qm suffit ad mo
negotiu nonne cura an
nobis aiq. mlipis. ogo se
cad quo adre pue non
nd q. tus mo dicit ad bg
qud 2 8 rdnem 2 dorne ad
actus pe m dici q. porcio
hom inferior est tom ho

cōpositus ex m̄ 2 fōr uel
cibus ana d̄ q̄ntū cōtis opa
ciones vegetiuas 2 ssitiuas in
ordine cor co p̄tinet potio d
hoc supior est homo uel
qrg aiā d q̄ntū d cōtis dcoll
ciones accepta ob 2 infusa ob
fine ordine cor co p̄tinet 3 ob
q̄ tīge loqd de virtute sīt pt
virtus q hdrem perficit
2 opus eiq bīd reddit sic
dicitur virtq oculi que
oculū reddit acuti visus
2 bīd dispositū tue eiusdem
iaz porcionū ipsa d vir-
tus 2 p illā virte opo vnd
dictq ppe ui ipsa virtq e
hdrualis sap eiq opo est
actualē q templacio · vot
ppe ipsa virtq 2 amor
hdrualis 2 pstrim qrg di
eiq actus ipsiq est actualē
feruor dilcōnis q p dictq
pctici ipsa virtq 2 hdrūl
p q a que 2 recta rō agi lūd
ro hq eiq opo ipsa 2 actu
alis diuīio pl cōd sm laz
dcī mōlus · vot 2 p̄ce
virtus est q ggratio 2 cā
nepio omd virtū mōlū
cuiq ipsa opo est oliones
p illas virtes ul d q̄ iaz
ex portio vegetl q ad sin
gla mbra p d te pia hz
ipsa q p ione nālem 7
q actu ipsa vegetes pte
ad studī phi 2 per medi
ci ex portio ssitiue veg
est debita 2 bona dispo
orgadia eiq opo est clare
2 dcte sentire p illa · sed
portio ssitiue appeti ue
virtus est bona 2 nālis
eius q pio vnū cōd hdu
bone 2 pue nūs d clinādo

ipm ad cte d recte rationi 7
eius ipsa opacio 2 actual
motq m pstituos boni uel
fugā mali p id nīle q pio
uel tale hdrīd · Et ad ueto
p illaz portiō hdis cōd suis
virtib 2 opōnibz est ordīata
portio vegetl est dsima 2 dm te
p strudes portōdm ssitiue sed
portio ssitiua cōd quo ad ssitiu
q ctl quo ad appetitū ssitiuū
subsitiue portōdm supiori pd
eio aut sitior quo ad eius
parte d sitiore s. pīta cōd qo
ad 1 dnem qua ctl quo ad
validte subsitiue p p pdīd
gradplanē / que ā pte pudor
dter portiones gradplanas
s. an dictq sed rūio ul vo
d 10 vib 10 huiq ee isto aī
q si loqm de hdie quo ad
anīs poredes virtes 2 poco
tue sm tūd abīd cē deficie
sm q̄m dalīq hq portione
virtue ul ctl opone deficiat
ut si deficit actīq pes ul
mātq ut ul p p eiq ne ve na
d pio ope esset d pedita 7
cōto magis deficiet a bene
esse hq de quāto opcellen
virtq uel opacio d ficit et
magis si deficit virtq ul opo
p portione eiq supiore non
si loqm de hdie p ondes eiq
portiōs ōdīte 2 pacōdes nā
si loqrem de hdie sm q̄m
ad eiq portiōs supiore q mo
ve hq q hq est mīpe sug
dictus tue ut sic rō eiq ho
abīd esse deficie si p aliq
portiōm ōdīte uel opōnīd ife
riorē deficit dūdo p portio
supiore bīd si. hīet nā per
dīte ad illa ut sic sp ho dicē

Sed q̃ licet dicat quod iacob potuerunt
habere sic ipse filios. Sed quia
fecit dicit opus operis potest
et operibus virtutis et omnibus
iacob potuerunt quod habere filios
et ipse id filii qui actus ipse
virtutis et expedire operis et tam
non sale cum sit perfectius est
et optimo et his quia non est
et hoc quia non est
ipse dicta solus quod hoc sum
potuerunt superiore et zabulon
quia sic lego loco et filiis
ergo rei per dicit quia fecit
si dicit pbi ipse uel actus ul
hic ille et quia ul quia iacob optimi
nam est et hoc ut dictum est
et ergo ut sic ad filios
esse fecit potionis vegetl et
alia potionis spiritual. Item
alia oculi alia pedi alia ad
bruta et et quod hic habet ad as et
alias virtutes et per quod
et ho fecit autem potest accipi
sic per tactum est lig et sic
et ex suis primis tertia
et pbo actus fecit via
aggiorno et applicans per dibus
et filiis per operis dispo
nendis potendum hac sed
superius quod et appellando
sufficit adiacentia et ornamenta
ad hoc quod habuit et ipse
dicit esse sine labore operandi
pbi dicit et sine labore potendi
nunc habet virtutes circa vita
et post Boeg filius 30 dispo
d. quia fecit est statim ois bona
aggiorno per et sic et videre
et post ad p. pro hic quod dicit
non ordinem. Sed est quia

et dupliciter ut bil et et
hic quod dicit nihil perfectum
corpus quia fecit et sic ut esset per
solve hoc quia esset vulnero
tractatus uel eger. dicit
uel dicere ut zabulon et
et amicus aliquo ad fecit via
respondens quia dispose ul actu
quia ul quod ista quia hoc bona
resoluta salet et ut deambulem
obiectatus in suas preces est
optimum aliorum et finalium ad
quod simile alie virtutes et opera
tiones ordinari. Hoc et
ioo fecit est operma dispo
hoc uel operis actus quod
hoc et operibus cuiquam potione
sed de potentia sic de ius quia
sed volunt spiritualia sed sic dicit
pitus sed vos pita de quo di
ficere pitus ad ioo hic ut sig
quod optimum bonum hinc sic
actus spiritus et dicit cena
tidet hic actus de fecit ioo
dicta Nec mirum quia fecit sic
quod non hoc fecit quia rap
et toto hoc sed quod hoc
ut min est quia a per ut
pedori sic ipse hic ubi quia hoc
et min pugdetur ridere et
filius potest dicere mihi acci
pi Sed est quia fecit ioo dicit
adhuc dur per accipi ioo
quia fecit sit et unico hic
publice bono aliorum op mo
et fidamo cui ho quod cui
ea ex quibus degrata fecit ioo
dicta ul quia per cadquam
ut si illud potest et unum bo
et optimum et hoc est dicit
spiritus circa domina esse as
tue filius istoo accipi sit
et illo actu spiritus quod do
actus amore quia hinc dom

stem gnorct habitu sapide
a qua procedit. Pdc ait 2 cag
actiu. virtus mdales et
carp opaciones bona tois
diors 2 bona cpiora | et
sic loqtur de felicitate rdte loq
rem de ca sic de felicitate
primo dicta qr sic nd dicit ni
qr felis ia 200 dcd gnori
mosse ca p quibus fetas
poo dcd fuit 2 est sile ac
si quis dicat q albedo m
sod vna sui 2 p subiecto et
alnoz 2d alia sone sicut
p subiecto gnodo alte. Et
quo collit q sa od pdictorp
addeg tnce fcl poo dicte
regsteid de fiat vi si homo
tridatq cat mdbro ul cat
mcgne dtctus ucl aas
sic nd dicit felis sim sete
200 dicta p ipsi mio acci
felicitate pcdo e qr gnotus
d esset. Alioo ca fcs pur
sui p isto bono optio et
adorp sma mo inc bo hat
nd gnoto ca oi que sit de
dcy te felicit primo dicte
ul puto alito p.o bo mo
ed mclig puto p.o bono
gnodo alia bona 2 aas pfi
tiones porciois supiorp
qui hae 2 sic fcs sunt
p spd one dcd cdn a si sale
ista sic opi bonorp hidanorp
2 gnoret habitu supie habitu
2 actiu amorp habitu pdc
2 eius actiu 2 virtus molcs
ac carp opaciones | et io
qplete calli id q supig
dictiu est. quo bona tois
2 bona cpiora drdr re
qrid ad felicit nd ad feli
citate primo dictu rgrid 2
cp cd dtegi dia. si tap do

felicit 200 quo ad pm eig mo
dum rqrid ad ca tip p ipam
gnota. si quo ad eig p modu
rqrid ad cam tip eiu nd sta
cia ul ipsa adorna cia pz ex
pdut. Et pdc d nod q fcs poo
dicta non dz tnce sim opti
esse qr hoc soli teo qt si dz
tnce optim esse si q nia hat
pmutic si tam ipsi vite sic
sic q fcs nd sam sit totum
collectim pdcm pl cpdcm
si sic tam qndm p sucso pna
paciud p alio 2 alio cpore
ul tnce hat cpncm rfendo
ad qlbz parte cpus id ap me
sic hre si q pmutic rqric
etas id et vnd sl qb d pudi a
bid sic hetur vi puer d iuue
tute ut iuuenis 2 d etate vi
rili ul senili ut vir ul se
nex. tnc si aiyo bdz illos
etas p adib ipsis cdn 2 h et
si mutuo gtinue succedent
dicdz hd sim fcs ia felicit
poo dcd. Sad q ia do fete 200
p ut dicit opti 2 finlim bdz
hidanorp 2 gtdet ad iace az
bonorp porcio siorp tnc
adhuc acci dupr vno p ut
dicit gtudaos eig ad loqtur
quib 2 ia gtudaos dicit dq
cpsmi in dispo felicit qd 2
in vita pfta alioo ait sic
p ut dicit gtudaos usqz ad
finem vite 2 hoc vi notare
dzp qd dt ul approbd 2 vidtur
sic 2 finitur p hrdnes 2 ell d
dicit adqui de gi sic d dicta
pila que dicit in vita pfta
quod cpponit. i. gtinuddo usq
ad finem vite Et addit qd
non est ydd p hi fcs si se et
sortir acciep sic ul de ac esse

dine
1

ad longum tpus uel ad fme
vite gtudata sic q na sit tpis
deruptio ul' depolatio q hoc
forte esset possile d hac vita
vnd sicut sic acta sed ad
dei m'm est hg actu p totam
vnd gtudau nd posse sme
de ruptione propr ne hdre
fragilte z dtur f sic fatiga
tionem que non p mutu
hdiem gtie dcd salt d hac
vita d templari Qz sufficit q
hmi sc tas gtudet p totam
vnd uel forte f f sc eq
est acta p dcd ul hdtur
f cui hdum ita dur dcd nd
q sc gtuda forte nd salt q
ad dectione cui pmadd ut
ve sicfs forte zactua cd
tdte dur are nd posse sufficie
tand q aly actus m cam
pmatie dtugd z q ip m
dibz alys actibus pndr dte
datur z appeta vnd f homo
tamat ul' dmedat uel alys
mdte natte procupe a sme
sufficit q ai ista sp sicte agnt
zopetur vel dica q sufficit
felte est gtudatz z dutn nd
f cpigetiaz status hdam f
f zdquatd cius gtudatz d
pediat hda fragilis z sic
vsqs ad fme vite dtudata
q f possit hdana usqs ad
fme vite pndtata fragilita
f f pmissis est pma q ista
q cius possile sic z q dno nd
hdiuct hdem esse felicez
in hac vita felte pmo dta
te qua in yo nō li dictu est
tid illud absolute z bachegorice
te nō pe assimari q dm est
in hac vita sma pfs qd pz
q pglc est q sor per totam

tempus vite sue z apido
cius ad heroyta dcilcd sic
disposita z f gldn partem
vite sic optime se habeat
f ordo suas porciones taz
ale q cor ie cd sufficiti adia
cetia bdrp exterr f q exigit
z rdqirit etas ig qpis mo hu
mano z d isto capi sor e felicy
felicte pmo dicta i p pg q
d cera tza z a vi mamita
qd d dplicari nt eo potio se
adp dgns f b pz q ex quo
philo te loquites hig felicte
posunt q tid uc loco non
posuere tiad pg hac vita fu
sura cd posuisset si alicui
hod grte nō possit zergo si
d adq cand potic hod grte
tdte gt sorti d capi postero
Qz dm q ille q negat hac
pace qd dicit q hg fcs
d hac vita nō sic pgl sed
tid est hod pgt pqrr oj gld
ficatio f cor q z adaz q ille
tidt f ordo porcionis et fcs
et qd d eis qr tue d ea
locutus sc phi pedc q locu
ti sc de ea solu f ygi vn
sc media ynd qdtid iustie
in quo dicit f sicte p stat
sed te zad cuig accessiti ar
ul' bre at d maig ul' mig
sand quod tid qarndtid in
sic non pe esse nat lo do
cta ynd phi felicte q sen
tus amd bdnorp agga bne
p fecty ad eq accessid ul
cessid are uel bre hd d fcs
felicte hg vite z cid ia felic
non d pgl d hac vita eo q
illa pfed sicciaz appetid qd
in hac vita sp eq fragilite
nd est pgle d addd q isti
vezo dicit d hac q hec
felicitas czit d prima qd pg
repd z exie cd corg q aud

sue glificata 2 ꝑ optimo cor-
esse perficiatur nichilo ꝯ 2
q̃ ꝓcriolus felꝭ illa q̃ est
in pria 2m glia pt ytri in
hac vita que ꝑ statu huiꝰ
vite et ꝑ q̃ na hoc. d hac
vita q̃ iste ꝓ mutic ꝑ q̃
he potest intra mod lo dꝯ
philosoꝯ d hac vita felicitatu
et d illo na vidꝯ pcij 2 pug-
nacia ut aij q̃ tapi ꝓ ꝓnc
q̃ adducto. Za pars q̃ aij
q̃ hij felꝭ agytur in se bꝯ
fortude ut bona cõis 2 beda
q̃tiora et q̃ huiꝰ bona gra-
tie ad vtrplibꝯ cuenire n
pt bid aliqꝭ dicit felix tali
felite cathegorie 2 certitudinꝯ
d hac vita. Et ad id ndetꝯ
dcꝯ Salonis vifꝯ q̃ diu q̃ q̃
tamd ce finē vite ut dictu
fuit d ipo nõli ig arꝯ. Qdꝯ
lucꝯ pgle se aliq̃ ce felicem
felite 200 tam q̃ ad ptm cig
modi ce q̃ in 60 nõli tm
id ctitudinꝯ 2 cathegorie ce
illo pt affmari q̃ diu vuit
pt q̃ dete sit dd est d felite
ideo tam sic ce felite ipso tam
vt dictu est in 60 nõli tm
dm. Za q̃ sic illa tam felite
200 q̃ ad 2m cig mod tue de
aliq̃ ctitudinꝯ pt affmari
q̃ sic felix d hac vita 2 d ꝯ
ꝯ ꝓtare q̃ ad hoc finem
vite loco de ctitudine tli q̃
sufficit nõlibꝯ ꝑ sic q̃ q̃tig
cia vtrd plibꝯ nõli certa ne
dicidꝯ certa q̃ end are cq̃ti
d discipldatq̃ e ut dꝯ p ꝑ hij
Sꝯ hiꝰ felice illoo dictu
vtrd plibꝯ q̃tdat cam usq̃
ad longid ymo usq̃ ad fi-
ne vite. Ita pt certitudinꝯ
felicit certine sfficit d nõli-
bꝯ tza 2 a sliꝰ ꝑ 6 pt q̃ hiꝰ
felice ideo dictum bid se

habꝯ cicia portiꝯ supioꝯ
hois sti q̃ hdtus 2 dpdnte
virtu cam nõlid ꝑ dtellec-
tualiu q̃ se dide felicꝭ ut dꝯ p-
mtia 2 ergo tal' ꝑ vc bong
2 cte ꝑong sine vitupio dmo-
bili 2 fmie ctli felite ꝓcida-
bie vid tal' id mouebit a pus
fortuis bonꝭ ul' mal' q̃ ille
nõ fare adꝯ deliꝯ add mũꝯ
vite nec etꝯ mobꝯ a magnꝯ
fortuis 2 ꝓsperꝯ na ꝑ phij
magne ꝓsperitatis vtd fare
beatiore nec etꝯ mouebit 2
a fõnis magnꝯ 2 mal' seu
adiꝯsis. q̃ milte 2 magne ad-
id sitiete beid 2 felice adꝯ
tribulat 2 gtbant exeig et
amlij ꝓ ibꝯ dpedit 2 ita
a quo estias, mfeide deus in
tid ita vt eig tracto d huiꝰ
adiꝯsitatis pacidat ꝑ ut re-
fulgeat bom beatꝯ huiꝰ
adiꝯsitatis pacide 2 odno p-
sel pstder 2 collat vid d c
pd lib c. 10. sic dꝯ ad ꝓpõ
nem. Si a ꝓnes s. ꝑ vite
d ide vite s. sue 2 felicꝭ q̃ad
dixeig vtiqꝯ bid ꝓ fiet mis
sti ꝑ d fortidia q̃ accide nocꝯ
end alij ꝓ abi odibilia 2 ma-
la vt enim vde bom 2 stupide
omo existimamq̃ fortudas de-
bere fere 2 ex exste bꝯ se per-
operati optia q̃ admo ex datis
ꝓ quo finar aij 2 delit q̃ ho-
midꝯ did vuit pomq̃ felice
s. h hac vtute ꝓfiand 2 fma-
tam ꝑ quā stthꝯ ꝑ eqigt am
fortide adiemie et optie opa
nõnꝯ 2 dgone certe q̃ d mo-
ralibꝯ sufficit nã certu e q̃
na est felꝭ d hac vita q̃ de
ncid ce duxet ad ldgd quis
ul' usq̃ ad fine vite eo hnq̃
mõio est felix. Naꝯ ꝑ phm
felix possit mutari de felice

in miseria lucis hor sic quidquid
vt inde vnde dicit post tex-
pus allectio ex felicite mouetur
saeule / ex agrigenis dsortidus
fa magnus 2 inter 2 ex tribus
vtrisq; non fuit curpus felix in
quid quod. Cum q felix pe sicu
miser fuit hor sic tarp et
difficile ut pz ex auctte hs de 30
ar lo. Quo ad qtum arg. lus
restat manifestum dubiones sper
te felicte poe dcta 2 est pa duo
vtrq homo senectute ostrin
sic uel possit esse felix 2 v.
q? q tales fa corpus id aptie
se habz d eidem forte q p tue
ambulare id poss. O ny pz phos
q nidq? negaudne senec esse
felices Za dubitao vtrq ho
in tormentis egrine capitute
ul alia d fortudo existes tract
dici miser et d felix cadmixta
dicta tribus non tidta dici
felix feli te poo dcta Za duo
sunt q hd ff aptime se hrdt
tam fa aliam q fm corpus
essi ad com a nid 2 postera
p toto vita septe detinet 2
capitte cogne uel hig mago
d fortudo vtrq te illo vd quid
fuit tetp dicere q fuit hd
felix. Sh duo utrq sic tace
felice felicitem 2 vid q?
q esse felice est aptde felice
fa ab aptud id e ad melig ha
duo vtrq dominidis possit
esse felix uel dici 2 vid q id
q tormides id ozta fa dutes
dcellendiles m quarp tame
aptudne felis 2 sic ul sicis
id est id eis 10 huig Qz m
gtud vt valde absurda q hd
cocidis admittet felice quo ne
admirer. Solume carp dic
est primo admittendis q sic hd

ex naturalibz tide quus pretes
possidq capere mhgnid ue quid
prenis placz bt pomq capere
diem a nid ctid anos vel
mille Sed si cp nubz te
que appaiz q quus pdis pdq
accipe p uc post cocredicur
toli vite hois fu eis cius
p yoco pz ex nol. 20 q sic au
tactid est q id q p hig ggrao
omid bonorp integrad felice
uel ad ca requsita sic to simi
adcqte sed sufficit q fa ptes
eius sic successiue cepanta
p totem vitam 2 naturam uig
felice sic q vna eius pars
est vno die ul vna hora et
alia de die ul alia hora et
mo loqui id adeo mo tre ad
ecclesiad mo speculari mo do
gdmire mo qmedd et q pz
corp quidq zubidq 2 quidq
2 pe de aliis circad ipsi q ista
d ad pnz dicis q ctid quid
pnid pro toto qd vite hois
2 ad felice poo tue homo
senecp d gtibz pte vite sue
qd est 2 dici felix pz q p
qualibz parte vite hois pe
vere dici q in puda qd chl
homo habet uel habere pod
affgaq omid bonorp q con
cedunt ad bid vnde hominis
ymo ad optime vnde fa q di
cione hidanc bice 2 q gtibz
pte vite sue tal pe dica ve
sep tza q ipsi 2 ante pz q q
quo toto qd tuit hoc vitam 2
q qd pnidi 2 talis hd fa oci
qd az cqbz etates sue aptdt si
hoite uel hird poterit vere
pridicia aptde ve puer 2 in
iuuentute vel iuuenis senet sup
2 q fes hig bona ita fuerit
se geminata d st agget st q
ando fuit vnd. Cor quasq
impedimentis sertus d senectu

te hoīs ūm est dicē q illē
senex est felix ul' pē de dicī
pz ex dictis dcī q illud non
d' prīse m. dīe ad quīs se-
nectus ꝑ d ozne ad tōle qq
vite hd quo vtim' d huiq;
Laucoribus tēq prudi ne pupposi-
tū est / z qsīr dicē d sm̄ llo
aliqs etatibus d pfectis ne pudi-
tia adolescētia q zod q ab
solute z sm̄ loq hō p tpe
senectus pase nō ōz dicē felī-
cem sic pi ro felīte co q stat
q tūdē rō opīde se hēre ꝑ tōp
ve aqueli fuit d ppōe dūōz
zo d' q hd p qē senectus
prīse didō etā sic pia e sēp
hd ul dici pē qdlīe z pradi-
-r felix senex. pz q stat q op-
time se hēat ꝑ sanctū senecta-
tis ut pupr. Qo d' q hd pro
qē vdlicet prīse didō etēta
se pia pē dici felix sm̄ z
abpte loq. az q frequēs de
nōa ōes gnēs coti dicūt li
sm̄ quēt cū ꝑ gnēa quāt
denōa ꝑ pri pūcipaliōi vt
dicēt hō albūd sed fēat se
albus non addētēto ad ōes
pēs eius Sz m'l est q tē
felix ꝑ vilitē est denōa q
hd ꝑ pē pūcipē totius
statu hūani co q tūdē homo
z in corpq z ānāz est magis p-
fectus t p tempe vilitē te-
tēis partēs pūcipē pē semi
denōa sīmpr si ē felicem
vocē q aliqui dicūt q tūdē
d prīse rō tēlz denōatāz felix
hd propē hoc q felīs hūā
denōatē ne sic totem pfectū
z ꝑ aiam z ꝑ corpus z etiam
ꝑ quēs ḡnis nālis vite hūa-
ne latē bīd cū addito dici
posse felix vir z hoc vide z
notasse azo io hūo quēdā
duo pfecta i felīs hī ūtāz
arte naturēs congrue ūte
p stand mēb cōd d stūd corpō q
foliatū. Sz d. rudq mādūs p
qui morte passi fē dno xx
vel xxx pue etatis fidēt ho-
mōes felices pē q pē mādū-
loq rō sucūdē hoīes sūt felīcs
ꝑ d pfectū z rō applicōz cpis nāt
quēp vite hūane. ꝑ bīd fidēt
hoīes felices cū addito sīt ꝑ
portōnē supiore z ēte felīces
q sūt rō sustēne passi mōtē
p bono z salute portōnis supi
oris ad quā salus potionis
d fēdōrū d capūd passibilitātē
hī potēcionē. vērē ē q hō mū-
dus ꝑ vite tandem fīet de
z ēte felīcs felīcē pūmādīa
sīt pq gdālez r pdēctōz co q
cū si omīq parte d pīs z ade
glificabūtur te quo d stē a
supiori magis dici gsīcuīt z
ad eū spectat ad rō dubōne
d' q ēste hd tēto q ꝑ pōtō su-
piorē bīd se hēat rō ē miser
hd patz q rō pē dici miser
nisi supior pōtio d co sic m-
sēta z vicīs duōlēta i tal
non pē dici miser gad nō
z ānē pz q miseria oppō fēli-
citati gnē vo m'l est z ex go
oz de ea maxē ul ad nūd q
nūlē esse disādriam io mag
Sz quasi nulla ēt disādria
esse felicem ul' optīde se hē
ꝑ omnē portōz z malo se hē
ꝑ pōtionem d fīorem tēdum
qd cū d opposīt pōtōis d fīo-
rū ad supiorē est nulla est
ꝓpōtio Cors se q cū d fēli-
cem pue grīd felici pē di-
cimq dupīcē rō d quātū gtiazi
iusto z equo etiāmē cū homo
rō est infelix q nūc sic cū z
est tē infelīcē z miser. Zo
d' q cū tē infelīcē pūmādīe sīt
p nūc d felix d' qm cū felīcē
z a pūs natū ē cū habere

p stand mēb cōd d stūd corpō q
foliatū. Sz d. rudq mādūs p
qui morte passi fē dno xx
vel xxx pue etatis fidēt ho-
mōes felices pē q pē mādū-
loq rō sucūdē hoīes sūt felīcs
ꝑ d pfectū z rō applicōz cpis nāt
quēp vite hūane. ꝑ bīd fidēt
hoīes felices cū addito sīt ꝑ
portōnē supiore z ēte felīces
q sūt rō sustēne passi mōtē
p bono z salute portōnis supi
oris ad quā salus potionis
d fēdōrū d capūd passibilitātē
hī potēcionē. vērē ē q hō mū-
dus ꝑ vite tandem fīet de
z ēte felīcs felīcē pūmādīa
sīt pq gdālez r pdēctōz co q
cū si omīq parte d pīs z ade
glificabūtur te quo d stē a
supiori magis dici gsīcuīt z
ad eū spectat ad rō dubōne
d' q ēste hd tēto q ꝑ pōtō su-
piorē bīd se hēat rō ē miser
hd patz q rō pē dici miser
nisi supior pōtio d co sic m-
sēta z vicīs duōlēta i tal
non pē dici miser gad nō
z ānē pz q miseria oppō fēli-
citati gnē vo m'l est z ex go
oz de ea maxē ul ad nūd q
nūlē esse disādriam io mag
Sz quasi nulla ēt disādria
esse felicem ul' optīde se hē
ꝑ omnē portōz z malo se hē
ꝑ pōtionem d fīorem tēdum
qd cū d opposīt pōtōis d fīo-
rū ad supiorē est nulla est
ꝓpōtio Cors se q cū d fēli-
cem pue grīd felici pē di-
cimq dupīcē rō d quātū gtiazi
iusto z equo etiāmē cū homo
rō est infelix q nūc sic cū z
est tē infelīcē z miser. Zo
d' q cū tē infelīcē pūmādīe sīt
p nūc d felix d' qm cū felīcē
z a pūs natū ē cū habere

et quib declarad est anā tunc.
et ho dubo bid st heat ß potest
superiore nō est sim loco ho dicep
pt q priuao semp dr priuare ē q
hēnis ōm ponit pnr ut cetib
nō solū dr priuar netad vnedi
ß etiad poad vnedi si m est qtl
ho nō est priuatā eo mgo pnlg
d sistit felis ōr q nd ē priuatus
bonis ß potione superiore ut pz
zagend dr dici ho mfelix zo
d q capta sic d felice priuatus
illē q nlatā est d sensibus ul fa
cultib est anā pē dici ho d felice
q priuat pnd zu bono d quo fe
q sistit sīt vsu rōnis et tr q etiā
homo ce quo qire dubo pē di
ci ho nd felix felice p eo dicta
ārī q ipse est zud est felix sic
cāto felice simpr loda nec
etiad est d felix i pē dici homo
nō felix ad dubos zad d qab
solute z sim loco ille ho nq
fuit felix ho ārī q nd habuit
st bid stu optē ß cōy eqq vi
ce sic ad ß alāī q ß corpis
p capid dūos zo dr q calid
ho pē dici fuisse ul esse beā
vel felix puer ul beā iuuēs
seu felix ymo z felix vir pz
q ß illas ptes vite bid st
hdic ß quamlīb ptem tpis po
ārī ho ß q cōgitur illa
etas. zo dr q cul ho in pre
dicte inforcādis opstēt pē
dici felix ß parte uel pōtio
eq superiore q ß illa stat q
optime se heat cēp ad q ad
dubios dr pmo q q d mōl
bī loqm et hdic felice zq
optime se heat nō est dcilis
mahe sic q nd sic eqcade
d melius eqcessu qnūcādī
quo pz q nāli loco cul ho
hd posset esse ymo nd vide
pple via nē esse hoīs q nō
qnq deuadet a pūctuali nō
deficere nē mdiclōst p qtale
sēnālem gram dd gēnū zo dr
q ad diam ho esse felice et
ad opme se hre dcellīgī q d
cēfidat d aīa corpo z iudīcio
alys ad bid esse ndstēs cōfīd
nāli sic n d sūt rēbī optimo
vtimur ß gem locutīs bude
sic optīs equus dicitur q m
redstēis ad bid cē equi nō li
cēfētu nō cēfīat zua pōt
dicim q in alys z ideo iste mo
dus loquēdi nō est odno ne
grandis. Et iste dr ēcio q fe
lice bid est felicior pē qdēo
qdēm zulū d causo delectōsior
ß esse ul ß posse q lūg aliqs
sic qu sic optē se heat sic q
non cēfīat ad quo cēfīd nō
ad bid esse hdis ndstēs cū star
q sic vnq alīq ab illo bid cē
mdq defīne z ergo bid pōt
esse felix felicior nec ē d qd
optime ut sic ad cē melīg
luōs quē modū etiā aliqu
dīcī dicūt sūpla uos qpan
loc optīs or sīmq et ig or
simq ad dūos q ad dr pdo
q in hora qua calis homo
termīnī dīd etiā sine pdia
verp est dice q ipse est homo
felix pz pm dictū ad pd
dūos nā cul in pūcī cēpe q
acāpīs p eōdē qd ndstēs ad
ille vnde hōis hīs oīa bona
q ad bid vnde hōis ndstēs
lūg alia z alia heat d pdā
quē z ergo d ordde ad illud
cēpus verp est dicē q et gly
pāte vite sue et per qstēs
in hora d qua termīnī cal
est felix zo dr q cal pē d
alys bid st hūs mēsōc
in quo termīnī pōtē non dr
dici ho felix pz q felicitās
est ß dcrīs q q cō vite

nalis homis i. presse et illo
tempore non debet dici felix
et quis dormit. 30 d. ex eod et
tal homo i. e. qui speculat. et no
dicit prime felix. pt sic primus
sic felix non dicten. prime et illud
quod et et tunus toti vite
nat. ipsi homuds. quo. pt
hd m alys bid sic hdb sl dor
miat tue m tpe m qo dor
mit prise pe dici hd felix
cid addito s. d qntd spt tat
ad stated hol ad vd hord si
sales prise dormiat pro nd
hom ka. est kano e qi ipm
hac hd dormire est ipi hac
hd opne se hre ymo mlto
melig force et si vigilaret
2 speculare non sl nd speculi
sic d end q sensi eig rquie
nlu s. sdpno mdigeat ide
vrigs melig e prime domi
re quia m vigilando si dere
dere hor. pdor. q mlis hd
se st hdb sl prise p ystam
hom speciler tue p hac ho
nd prise hd felix cid addi
to s. qtd spectat ad bonu
hol stated p id qnus pt sic
pcens pt qi ipi hac hora
speciali est ipm hac hda
opne se hre sl sales recta
nacd dicter ce speciali Qz
d. aliqs an tal ho sic felix
prise illa ho. q speculat. qia
ho q prise dormit ke q no
qi dnci. iay hoz prise est
felix vt dictu est bid nd qre
q ps ia felix q est d hora
cella q speciali prise e mlto
nder 2 honder q ps illa
fetl q est m hd d qua dormit
co qrcig speciali sl se mlto
nder 2 nobior e q actus
dormiendi. Qz ad dbuit q pt
dcet dicta. n. qm hora
m qua tal ho dormit secundu
est q tal ho est felix. q ar

ondis felix speculat. sl dorms
est felix et dormis speciat. et fa
et dq pispaq 2 nd aor qi felix
rqiuc actu speciali rep. qddaz
pndle io hq et b e fa ke q nado
quis pms q toto cpe nsi dde
nale bicam hois sic capicbat
d po dcd qdo qd 2 gs bid i hd
dormids bt speciali ut e d va
nd tnd speciali prise pi parte
tpis q qua dormit sl palia
dq speculat bid ut sic sl stated
loyram dcd esse q dormens
cet vigilans nid si pondet
q illa dcegra hd set q pnds
tacedo de toli ie nd pdnte
vita hois 2 dpa mete ig hde
sor dormiet 2 d za vigilaret
te vm e dice q dormens est
vigilans nd ex quo tq dia
pte acid nd fite sbq e q id
q aliqo qie pndi e dormis
d qo e pndi est vigilat 2 id
est vm vt m. est. Qzuz
si velleni cape qq pnds id
prise p quo tal ho dormit
ad assidua cet flant nacd
pcedet q dcd 2 force bo ecq
cet fa sint loco vt pz ex q
mysis hi de qo ar lo. dicis
pndles qq dd p a qre aor
d felice p oo dra 2n bor 2 ado 2
q lig hig status prise nd ha
bca d uudtuce ne prise d stat
tuce sic ratio argui. nd tal
stato qt hod b com qpd nalis
vite hois qd qnus deludit
qnus uudtutis d quo bona
corps hdant 2 cdpq senectut
d quo bona ade sts stqd 2 sap
2 pga hdtant 2 go nim e q
hod d hac vita pe gre. dd 2 pz
q aut p 2 parte pe qd 3 ay
nd ff instabile ig status
sic q illis bonis agg ti nm
m hac vita diuddar 2 barb te

pomq dicit felicit n'oq aliqs
pt dici felix zoo sp'dr qo ad
poriorq aiē supiorē etiāe que
suffit d moralib; ut dicit ēm
za qod eigd arsl. Ad zā rō z
qdo ānd q uel dicl z de pfēd
z plena sanctitate appetigz et
q ānd q via nē huic desiderio
ff obstat hidanc bite fragil
tas vl dē ānd de sancte te
q exigit z patī stanq huiq
uite de q sancte z pse sffera
sidnc p q d qoc ill arlorq qm
modē certati z pedti et homo
dē to ad adhuc dr q ul ista
sancta desiderij sūt dorne ad
lō eig sp'ed sc bīz q illo bo
no hdto id desiderat vlt aliqd
ad bonū alterū sperici Si
p'oo dcelligā vcz est ānd s.
q desiderium hidanū nō pt
sciari q ng d hac vita est
vtuosū qd desidet esse
vtuosor nec ita felix qd de
sidet ce seor z eyd nc hiq
uit felis etiā desiderū excelu
dit ſ nātō deludit yd sc
glibz rēs ad gi d appetēdo zde
sidānto se p fīē d sua ppria
z nūl p fīēnc ab ip pl ca z
d ea nō erānt z ad ī sp m
arlt dicē z po ānt Si a de
ānd zoo nd est q hdta fe te
hida ſ origāz stanq hq uite
appetēdm ad bō aliqd sped
mē bō hidana desidat ad
poz p id ādt ōtē q desidat
pmanēdz bōm ſ nō ppēa tūd
ſ retā idnez stiens z iudicāz
hiq bō esse nāsterna z id ppēa
nō desiderat ca esse ppetua
si desidat ca ce pmanēte a q
nūl mō est pq lō ca ce pmanē
ta z stabilia z ſ id desiderīd
hōis sciaz Ad zd p dz pq
dz ex hoc pmisso ad zd pūlo

qd ānd q p pte de felicē p
dicta eo q felicitas ioc dīd
d fortida sed nō ppati nc
dia lō p qd dr q acti mag
tbulat z qrbant bīnd z sir
da est aor de fe te zoo dicta
qo ad p m eig mod ſ dellido
ipaz et fe te zoo dcā qo ad z
eig mod s. pt dr bō poriorq
sūt d hōe tūc nā a or eo q
ia nq plīcā male bīte ſ ff
o felicē vita bōa dīdre z pr
ed d ppter q d adūpto zadōz
arl dr q felicē nō est q dl
camēd simpr qr hoc poli dō
quēit ſ bīd e delectāmēd m
gde bonorz hidanorz se
supiq dictū est d qone ill
z hiq delectāmēd bīne d pa
tit sed mala pene ut pz
ex deducēd bīc iq vdz Ad z
q si de gā de felice p'oo zād
ng cathe ce z tridū pt dici
felix d hac vita z est pt pte
pe qd zy arsl. Q z de do ād
de felice zoo dicta tūc nā a or
ad oo cal n vdetur ā q mala
culpe nam z si ſ poriorz
pupiorē bū st hōe licet
habeat mlta d fortida d ope
et d bonis exterioribz tūc ad
felix dicē ista felice z dīcū
d alī ea etiāe que d mōli
bus pusiāt vc spe dicīd
est ad phm dicitur q lo
quitur ibi ſ mēte salomōis
z de felicitate pūmoma
dicta et de illa certe ve
ra est auctoritas bē
dictū est auctoritates
philosophi pq opposita
allegate sunt pro dicti
m sententia d clusione
tertij articuli q tionis
z hēc sint dicta de ista
questione z sufficiant

Quilibet vel vtrum mores sint primandi dist.

Et a po qno ista q quidam ex
predictis magis quidem et si
r obiectorum ayt quidem
si mag quidam z li primam
fr vtrum moles quidem ex
predictis magis qui ibi z si r
obiectorum magis quidem
quia sic preda z obla sudar
i sic si prima res distinguitur
tza z a rosp qr sic hdtur
dependere esse ex obiectis
et qd sudar z ex predictis ex
ibi reduci z si ita esset de
pendere ab eisq quo ad prima
ndam z b pz qr hdtur dnm
z sua predicat ex predictis
mtis z si et magis nd pgle
ar p hre utz p pq / Sed
vtrum moles predicat ex opa
edibus vel z eid hor rspn tu
nd ul de domed / nd bo
z mpta de qbz aul dendit
edtam hdt duas z domes
vt uidetur z lege sola esse
na nd ut dr p po hq zor
id acts est primandis tuq
predictum est primandis fr predictum
sudar pd distinctum est per
mandis quia vtrum moles
i sic si prima res vbi mobi
tza z a pz qr actus ed e dce
z b az qr predictum sudar z dctum
predictum a vtrum moles fr sudar
est appetitus sbrg. nd dctum
est q mag mobil est dctum
q appetitus sbrg it zor hud
excellens res z honestas si ayo
primandis fr hdtus z vtrum
dectualis sic hos res quia
moles it tz z a pz qr dr p
m lra / Eazd auc hora
prima res ff magis z a qr ex

quid vnde m ipsis beatus h
eid assla eide cig qd est id
sic ipam obliq ff dr eq
et dicit tuliq honestum pha
vi nostrum z sua dcgt nos
alium i vl qia q ff hora
si primandis pd id fort ipm
obliq z b pz qe bo hq dm
dt pd lra q po hq e ia / Et
pz eqpiaz qr videtur viz sos
dutiq dstructiuc posse actus
virtuosi moluid eqdere quia
actus sudar sudiuar ff dosp
primo z dlcdr exterior opa
dtum moluid sic videtur quia
z qd z ubi fuerit opinum
no a pr aliqs actus speciosum
vt pr actus legendi z disputandi
z podidi sed magno labore et
studio exercere ymo ff nimium
obliq quidem dpd mus
videtur qr ea ad hodie dcat
lere legendum q legit dno
pterito ymo forte and nd
sem vl duas oz ea d nouo
sunt i ts / In qdne predicta
duo arg li In po arg lo vibus z
duo mod expodi qz vnus
est albertus z alia trustem auc
tr q quere qo / In po arg lo
magis nplete ke li ad qsi
tum Quadm ad prm arg lia
est pod q alli ita expo tuiaz
auctr ctx / dr q hdtibus dicit
pr dicere primam / poo qt hdtus
primam fr se sit p ue depen
dere ex sub predicatis dlico
rudue eis primam fr q sunt
m predicto / pma qt hdtibus
dre cedz dcrtum sit ex ff
mite predicatorum z obiectorum z a
primam qt hdtibus ex fre
quentione actum nia ex eo
hdtus gendatur ex actibus

tuit de quanto ac q magis
magis frequentat et tanto fit or
fit cor habitus vid pt bone
habitus et actibus operari ge
mitur et frequentat operare
magis firmat quo ad prima
nascitur quia aliqui alia fiam
ex paucis actibus frequentat
geritam tanto dicit. pro hoc
quidem habitus nihil mag habet
operari quia alteri quibus
fiunt. Sed tuo posito de alb
po q ante do prima ag hinc
ex potest fieri et distinc et
primarios virtutibus moralibus ag
q sic arguit de modo ipse et
arca mad magis nitiat et
ex pugnis pugnis nasci. Tu dic
q attendo prima ag habitus ex
tuit virtutes morales fiunt
primarios distinctis probat
q bonum hoc fuit est quia
nos ad hoc et quia dicit te
nos allicit. bonum melius
et honestius primo honestissimum
magis primo et nos ad
m sui recordatio quia plane
affectus et ponere. Et ita bon
quam et honestissimum nos ad
hens et allicens magis re
putur dumtaxat moralibus quam
in distinctis ita. Et illa expo
quo ad tanta pertinet et pos
non plaga alias q patri vi
operandam de actu speciosus
et superiat nam iste certus vi
de melius et honestius quod
co vi ipse habet sufficientes
et quia de illo sit verum ul
non verum vitabit. Ita hinc
Secundo tunc est q dicit
ar opponit dicit auctor sic
q virtutes sic primarios distinctis

q dicit q virtutes praedictis distinc
sic primariorum q per
obliquios virtutes celestium no
gnit habitus a speciem p obliq
tacto de superiori p dicit pide
ag q habitus firmat et suus
potius per gratiam et gratiam
actus. mo ut dicit b. Thos
nad minus nisi ita gratia quam
speciosa stabat sic operando
virtute nam habitude oriuntur
nobis ca. quibus agimus agere
et virtute sic sit vel cum aborta
sperantia multiplicat colloquium
hom adducit et alia hi m
gis orte operari habita vita. Et
hic est ut dicit. p. ca hinc
quod et virtutes obliquos et hic
de po ar lo sed quam ad
arguit est quod q firmitas
id primarie habitus ex tibus
sic attendi pro et ex eis obliq
to ex habitione predicto et to
et quia actus frequentat
operatio et hinc habitus. n. etiam
gluby habitus vi hinc esse
et ipse primo ag q certis pub
firmio habitus est a ob
to mitio ut d. goe nitia q
de obito origi ut d. quod
m ag q firmio et primar
est habitus dicitur id signo
q nona ut habitus speciales
et ipsi speciales multae et multae
3m ag et to hic q ad habitus
et actibus quidem et ego et
primarios et primarios sed
s. hic habitus actus magis
et magis frequentat. Tu q
est q ad me et habitus
consistit in te et specie dicit
agens dicit passi ipsi
Paraphrasina illud ag et to
de ada tuo est q id freq

alumq actus est duplex pa
est ig Pactus honestas 2 no-
bis qr honestud sua vi nos trh
2 sua dulcedine nos allicit ut
dicit Tullius ut s. hg hoc
stud frequentemq 2 frequenter
odiceamq 2 ad frequentiam
actq est ea nobis frequenter
condicere et q coacti sed q
operam 2 agere. vnde mtm est
q tue frequentiq operam cuz
nbi id et qd operam ofr fre-
quentiq condicere. Sed sic
premissis est pdag ista q
acte to pmodas habus ex
obiecto tue destino 2 stue
st pmodros vtrubq molibus
sic viz q p maiores st stre
ho ad genus et vas q vtros
moles qo ad operones et vsus
p qor qt qoed fieles st vere
hnte uiptis po pqt qd end
stud d et natia et nitiq nia
qlitas ut dt Eust po hg
ofr eq magne vadit 2 pma
modos fiudt et virtud operones
nd bo 2 iusta et q st vtros
edta hnt dtdm qia opa q
hic nudt 2 ad illud st vtuo
sa alibi alio te 2 ad aliud
st vtdsa rtqp dnia bq eddyos
ed varia libq za qot ia pdm
fiom stdas mtq mule ed qm
est re st q vdm pdetd vtuz
molud sunto q id sic appetq
sbuq pri qr vdm pdetd stdas
est detq pglis iuz zo d ada
fd detq pglis qnm est de st
pdoc qd mixtq est tor' ut
ibid mtq mules est q appe-
tuq sbuq i qo va Cum q
pre 2 dne st pmiores vtrus
molibus et prare pdetd fst
qsidari pur salis appetq sbuq
po pdetd vtud molud pri ex
gene za qo ofsido pdetd stdas

dorne ad fadma qodrcos et
magis mobile et pdetd stdas
q pdetd vtud molud longa
osice ductud q pri qr fadma pd
addeq rqr ut dm ed dno
2 omagis mule ed q appetq
sbuq longa osice ductq
nad 2 osicto longa ed quasi
alia na zi nimiz q appetud
eq ul' magis mobile q sic
fadma fiat pmodore ipo
fadaste 2 big mobile Cum
q vet osido stdas pdetd et
dtos moles st distios pma
nentiores acten do pmodas
et pte pbri pri q dac qagt
ia q lig pliar lod 2 ratio
frequentias q est nobis 2 ho-
nestas actq q est de st
efficacior 2 potior st d actu
spec q ductu vtis molib
ed ex adyos cas dtdt hg actud
nudq frequentare nd forte et
pauciores hos qd deuciat ob-
liuio pias qel ais qr actus
spec hpsterum et qui est
et obiecta nobiora sunt
q ile oprioz nobis est q actq
hgtuz dtf mol i pias qel ia
ofr 2 ad qel ais qr bor fe q
cas d actib spec ex dis
cas dtdt po pp dnale mi-
tine 2 nimia difficilis et
q fadiere quia qz dst q dos
siles 2 plus reduciabus
nd ppter id pdt distinc ea
hg qdos lud frequentari qn
deuciat oblivio zo qtdt oc
pp id hrd expia ul' salis pp
modica hrd q pia d qdiz
spectulab. qr ir num di
stat ab cuidem oq pindtali
2 idco pp id cand ictus fac
lius pt deuciri oblivio

zo qt id ppl hor qt qdb spe-
cula lcb rationib ocrunt
nisi cas de dtcione qrdg
zcpia cd item de facili pe
oblivio deuiare Non nisi
forte cū paucis quos qs
puto q fcb hdā sistat dar
ppdos. tūc dm dt q ex
pcone mlinz zdiuparz qd
cū n ha zdsoriora astedd q
tadem ad ppdos cū deum
zdeuas zuerpiūt ex no-
ticia iazz dipnz gem da
dcd zdeuas ppato sile
hdtcb mdcb acq d nobis
luna ppdis dei notia diuā
z p digtcb quedb m sk no
ticias omi hoi pcedd luz
non fōr zmia diuz cd.
sste hdā fcb zignoti e
sicl nūq dm oblivisci z p qc
p ipdm dm ztepldc z p q
cdt pgle luz bd qa ad dds
gentcb s q ipmd pmity ad
id nō ad deuxcu deuiare
possb oblivio ex tcib iam
dictis vl aqua cazz. ha go
sic ia q ratio frequtacis
acty que est ca nl frequ
ordrere cū que coacti pdy
ad opadz officior zpōtor
est in actibz dtd molud
quod m stylo zdsp cb p q
qtdc acdrunt nl ca cū que
dz nos agere mōlr ut allud
fuit ex dcto B. thpe dzōnl.
azh sicl mod sic d dcre
nūd ore dz spectcb Com
zendo p mala hdtcb ex
frequtcti actus exercio zpd.
strcd autem to id frequtacis
ex frequtr ocurre ca cū que
opari dz tūc dtcb mōlcb

sūt pmandcb stylo zdns
dz ex gone zid cut p. dla
zadcr cr sūdu qpi pgdn
dducta hr dze ecle Ad dcb
ad ordn ad pdi q aut q pt
ad zdi q dlt pt qd zdigo
cidor nd stat q pdctd pdaz
nigi dsput fadma ad dē cos
dcrenk magl vadlc d cr
mūlc q appcrq sthug lōga
opuc ducty ut dcza q ad
zdi q a dac actedo per
mandd hdtg. ex acty frequtn
ectio zpdar dorne ad pdd
cig cam que e hdestad
nobis acty zego luz ut pte
acty ppdos sicr cū dina
sua dignte nos alluciar q
cū hat mag q acty dtd
ano lud st de cū pmude
sectiozcb zpōtcb cū sus
pz ex pone zideo nd dz pp
cū vlr q hdtcb hon nō
sic pmandcb nd ex causa
pdicta dūcb pbd aum
bepia pgdn adducta est
p qd ipa zcig cdo zhr pu
tcd de questo

Vtrum fcb hūa sit de nūo laudabile vel hō laudabile

Et ā po qt de nūo laudabile
opq vtr sit de nūo laudabile
p fcb est opus dtsicy ia z
a pz qt dcc laudarq pp opa
z acty p pdlrd zego magl
laudamo actus zopa qt pp
qd vl qrq cle zipl magl po
pgzl zb. est phn pd hūig
zoc st fcb nd cdt laudab
hor esse pp sui excellēd
z bonitc p hor nd adh
carcre laude ita a pz pdla
qu vult q opedor p nd est

laus c° 120 2 b pz q dcq est
lauta^r q id est mder felice
ymo est sper optimq zor vtq
q est bona lauta^r i fcb q e
magc bō axie dz laudd iza
prdebord cezorthozr d. sic
sim^r ad sm^r ita magr ad agr
2 magc ad mp^r 2 ans m^m est
dm dt p c^lo 120 p hg vndc
m^m est qd oprdr no est
laus sl magr aliq 2 melig
2 pbdis nq.n. fcbre lauat
cp ad iupid sz ut dmig ad z
mcq bedicant. sl p^o rthorc
q laus est sm^o cluciaus
p magne vtrsz fcb no est
vtq ist. Jn gonc p^o pon^r
no ha zo 9ocb. Duo ad
pm arglid est pod q ducta
sc bō 7 sc mdora bō 2 qda
maōa bōa bō st q ducdr
bō pd ad melig adqd ordi
ndr bō a aora st q pd stq
sic bona. zod est q laus
aci dur vnoo fiet 2 id
extendit sc ad ctgz bom to
fiō pd id sic magr sdpum
2 spdr s hg ofessio fiat p
sm^o 2 tuc tcstbi q
laus est pronud ozo hlico
celebrand 2 illo laudamq
deum virtes sias opera
vtuosa 2 hoies vtspdr yd
equos vim 2 hg ad oo act^r
stricte tnde laus non ocd
ou st ad ctgz boni ofessoz
sz restm^r ad ofessio bozd
bonorz que sz ad melius
orddam^r 2 pdsnm st hmo
bona sic vtcē 2 hdus ac
2 sic tcst^r laus po rthorc
vbi dr q laus est sm^o
cluciaus magrie vtus
zo est nōdq q qd laus
stricte accipitur nic lau b

spdlid vic tebet ddios
queire pmd est q ipm sic
bona qb 2 pmandb gnc red
tens ce equale zuc sic n^m
opus virtis q^m tedz ad alid
bn orddac^r dicē^r laule q
ipm no est eqlis bō 2 pma
nens ta ddo est q talis
quab bō 2 pmandb ordme^r
lit orddat^r sic ad ad melius
2 ho est q dt p dlid vider
auc dnde laule dqle qcd
cetc sz as ddios 2 ad ad qr
hic laudam cetc zo q ad
q hod id act^r aliqu n tde
bonorz operiem vid hd
tesr sic honor est ophio
ddc dcstom operiere
2 sic az q hod non tebet
id bonis magnus 2 qcall b
vt tzo habb vtuosi 2 hg
sz mdduo no act^r aliqui
nisi ronc bom opis vnde
id indtamq aliqd id pd bod
opis oprim et qlz az q laus
qnz acti sldt id qr tdq
ex oto ō hdem 2 tqp dspa
et ita qnddacz pz q laus
pprie accip non est id q
virtt in opus orddā vnde
po rthorc laus est sm^o
cluciaus magrie virtus
sic n. vitupam ut a malo
retham ita laum^r oprte
ut ad melig dicem 2 alli
cian^r / hoc auc est ipdz
quc sz st bō sunt 2 dqn^m
id d alia orddalia st vt dm
est sp laus est ipus vtus
mqm ad opa orddar sed
2 mddao est ipoz bonorid
opm. id laus est virtus
sz mddao vtuosi opdnis
hod est q ia no gli fiera
2 bedicato aliq addc sdh^o

Q. 20.

nm quidam sic q vlt gnōne vi
glificat vlt aglificat, addit
boni opis principij 2 tcto glia
tcst 2 q est principius fama tuz
laude bz brifio vlt in addit omni
extella 2 boi opis pfoz 2 go Boeq
30 te qd tcst bti ez d. pcesta
eq oim boz 2 agyoc pfig 2 qist
bti to 2 fcb fex 2 bti 2 p cfg
acim 2 phio tcto 2 ecclazid
Sed nod q adhuc sr q aa
nota dfco boni exprnie
2 pdella s. magfio rgtiao
2 digficao, Unde magfio
est dfessio boni magnu p
q est magn, frigatio e
dfessio boni p q ab alio dis
tnd est Bz digficat acti
dur vnoc pfessione boni
alicuq p q est primo dig
fe 2 q fcb panii digna
est mpio 2 200 cā digfio
2 ue est dfso bod p ue est
p. mud aliozq dig m 2
2 dig primo gt digfio. Et
ysi abz az q nōi dfessio
boni sr i laus quē acip
laus ppue acip honor
qud tario glificat bndficat
qd feliciat magfificat re-
gtiat 2 digficat q2 aliq
drud sr magf ge 2 bq
gnde ad p gd amoo ota
vl tcpata az q dicit 2 hr
sr tcto tcto az lo p. Qua
ad ad lud fm est in go prima
fcb hda est de nuo laudm
cato laudem quer patet
q ue sr laus est dfessio
boni cgnoz mdiudr. nm
est nap bonm max 2 lau
fz etc bonm mapim salt de
bona hudana est fcb hda
i ty 2 iam go pnt ond b
rbnes and ond adducte 2a
go fcb hda no est de nudo

laudud stricte cato laudem
p sr illud qd est opn de
bona hudana non d laude
laud stricte accepta fz fcb
est hg itt a pz p q opinior
no est laus fz ad laude
maiq 2 mediq 2 b az po hg
stom laus stricte accepta
tnd est nd vir nt mo fcb no
est virtq itt 2 p. a gor va
dit re auctes pg on alle
za pr in fcb est de nuo bonq
ho laud pt cdpd est bonud
sr q excellens 2 lion pd stp
illu tcta honor fz fcb est
hg salt dter bona hudana
itt a pz ex po no h 2 l pz
ex po hg. Et i dicendic
p. qd dicit Nobi a m est
q hmo q dicta sr quidq
fcb hom lud 2 pfectior ga
go sr in luz fcti nd quem
ppue rgtiao in orne ad
hdiem tnd b gt rgtiao
in orne ad dcm p ad gofp
q rgtiao no ta hod fel
ci pp aliq aliud hdiem ppue
fi. est felix cam p sua
ppia opa adipiu i p ad gd
vera tza ex bo no h 2 ab
m est dest Bz 2 ad gofd
q ip ta a tco cip a ca
vld 2 pmario ut dictu
est p 2 ido felix ex eo
sr accep ul de hz dcod.
gtiar a quo hz hg bnc
esse / ha go luz fcb nd sr
digficat p mo digfio
tnd ip est digfi 200 p ab p
q ip no est p mio digna
salt pnd nulr lo sed
ipa mz est aliozq bonorud
opm p mud q ip est vlidq

sime bonorz hominorz vt
dictum est sicut patet per quod
ipse est aliorz bonorz primum
principium et sic patet quod ipse est
fons humana est principalis et
finalis magistralis et architectonicus
principium quod ipse est opus bonum
operum virtutum primo hoc et ergo per
omnia nobile ipse est principabile
secundum aliquid quod est bonum
opus sequitur eum et gradatim
quod est operatio secundum virtutem
in vita presenti per huius ergo
per hoc nobile ipse est glorificat
30 aliquid quod est bonum magnum
et ymo bonum maximum satis
me bona hominis per huiusmodi
ergo patet secundum quod magna est et
magnificare vel ex eo nobile
Et omnis per iste beatificat aliquid quod
ipse est omnino excellens et per
perfectum opus quod est operum perfectum
me per horum perfectum me
et vel et obiecta perfectum
vel patet in hoc et ergo per
hoc nobile ipse est beatificatus
et non per quod dicit nullum
in felice laudare quod ante mortem
secundum vel melius beatificare et
et post per quod alletur hic de
20 ar lo tones an omnes se
luce sue quia arguit per prima
gone quod quantum arguit de laudare
quod accipit Et ad dicendum
de laudare stricte accipit arguit
quod gone ita ergo ne sic per
ad eas ad primum ad 2 ad 3 et
quod vite ne sic laudamus per
opera secundum et opera magis
laudamus quod sed in se per
est circumscriptum omnium
est aliquid circumscriptum ad 1 ad primum
per per quod dicit duas dicit
in qua ratione quia ad vel

omnorz et palmum quia
cum alios quibus id apparet
secundum est quod laudem ne sic non
quia actibus vitiis ne quod
ad 2 ad 1 ad 2 quod ita
sic laudi laudat quia accipit
tum non est laudi laudare stricte
accipiatur ne per ex ponere quod quia
et quod quia non procabilis
est ad ad 3 ad melius cognoscere
et optimum ad 3 ad quod virtutis
in est propriis laudabilis quod bonum
Ad 2 non est quod vale secundum ipse est
laudi quod est quod bona tendit
ad ad bonum maius ordinem et
ad 3 ad finem satis de bonum
humana et ad 2 non est ordo
magis laudis ad 3 ad laudem
ductus propter alletur sed propter
ea et est propter gone et ar lo tones

Vtrum felicitas huius sit de ~~numero laudabilium vel honorabilium~~ — Utrum felicitas huius sit de numero laudabilium vel honorabilium

Et ar primo quod non Illud quod
est bonum obediens toni non
adiuvat et obviat toni sicut per
quod obedit toni et ita per
quod adiuvat et obviat sed Tira
et b et per multum et ordo non
multum hoc dicit et sine toni et
sed calis non esset sed et
si pars alicui sibi adiuvare et
toni et ita per quod non et
bene opera quod regis a superioribus
caup et decia non et ante ne per
ro mathe et b per silis quod non
est bonum politia et quod sub
diti adiuvant et prudentiam modo ro
dis principatus sibi primo pol
zor ordinat in fine non adiuvat
suo fini sed pars sibi nat hoc
ordinat ad partem et ideo et quod
ad fine et ita a non est et b pars
quia semper quod est artis et
melior ho pol modo per sibi

Utrum felicitas huius sit de numero laudabilium vel honorabilium

Arpe sibi adiuset toni

modo pars spiritualis est dedor
quod pars rationalis in ij. Qor
sic est in bono mundo ita dz
esse de bono mundo sensibili in malo
mundo in flora non adiuvante
superioribus in nec dz ita esse in
mundo mundo sensibili sic
quod pars spiritualis que est dispo
adiuvare rationi que est superior
tza et a pij genere sensibile et pij
quod malum mundo in flora et
ondis vicinus corporibus gulinad
a superioribus vicinis po mathon
in ij. Dm de p ra. fidei pi
ethicij dicit chim vi aliquid
ipsis ad quod pertinet rationi in ma
cum quod adiuvatur et adiuvat
rationem sicut appetitus spiritualis in
gone enim tres arti. In
gomo ponere non ita In stoi
goeo rpleo / Et in ceno arto
mobi vna dno de ff qi est
gois / Quarto ad pm arto
est pod q p p. ijo de aia q
sue partes si poe aie sicut
vegetiua appetiua spiritualis sensibilis
motiua et rectiua quorum distinctiones et diuisiones ca biuit
predicto / vt q appetiua sub
dd. d pod appetitus spiritualis
que dicit appetitus spiritualis vel al
pto rione sensibilis gloriem accipiens appe
titus sine addito / ad pod
appetitus rectitudinis que dicit appetitus
rectitudinis vel alio noie voluntas
Et sic homo in se dicit habere
spiritum intellectuum Hic est dispu
habere istas duas appetitus sicut
spiritum intellectum. Et semper
in sequibus dicit de eis quod
aliquando de eis dicunt et
loquitur ei si ceni poe sensibilis re dicere
ra pd sic dicto sensibilis re sed non
vel variat ad pnos spiritualis
sic etiam p dicit in lib zoo
est q me habes pons aie q

simpliciter rationalis pd rationalis
et appetitum que si sensibilis con
tinetur de bono hominis vel eig
malo p sequentem vel fugiendo
est po dicere q alio noie dicitur
rationalis quedam a dicitur spiritualis
quo sensibilis re nullo rationat
de hij bonis nec certa aliqua
poe tali rationati et sentiendo
bonum vel fuga mali accidit
alia vero dicitur rationalis non per
ecdam similiter sicut rationata sensibilis sic
ciparetur si quia tali rationati in
et sentiendo bonum vel fuga mali
accidit zoo q pd motiua
sensibilis locum est duo dicere sicut
moueo pedis et manus dicitur
habentis pnile et ipsa aia dicitur
sicut semper vel dicitur et addit
appetitus pd fuerit spiritualis pd addit
et q pp pgen dicit dicitur est pdp
aie qoo se hetant ad rationem
eadem mediet id dicitur motiua
sensibilis loci quo ad pedis motiuus
obiecto vel id obiecto rationis Mo
uens ad pedis tiste pare
cordis et est ornatus sub herum
et dispa alia mbra quibus oper
motus adiuvat. Quod quidem
dux est motus Localis quod
voluntas sic est motus spiritualis
hominis vel motus mundi
superiori vel corporis motus et
cionis et esti motus dhoi
spiritus spectant ad poa sensibilis
Locis motiua Aly se motus
in hac non voluntary sic
est motus cordis motus alimenti
spiritum et calorem ad sula mbra
et hij motus spiritus spectant
ad poa dicuntur nd huiusmodi
tus impedit rationibus quibus po
motiua sensibilis loci non et sic
eam accipit p vi. ethicos

2 ostreis ꝛc. Hoc est ꝛqui-
q solū dicitur d̃ Apostolo de
recta ratione nam 2 de illa loq
tur. q. an pars ꝑ ua quis addu-
ser 2 quis obediat p̃ueniens ratio
2 distortae no est obiectū ad
quod Ad est q addu sacri
ri est delinari d̃ d̃n cui qd
recta ratio dictat 2 pe ratione
ficu 2 obiect vno q quis
deldat dom ꝛ q dictat ratio
ratio cum exercuer actus
oti alio q deldet dom pd
exercuer actus oti si forte
ad exercuer actus dictati
q idem dn mn est q fqr
deldes fidi aq se ad id fad
qd tad id fir. Sed q dicta
pd ratio pridcipā cōpi pnti
dispo. i. huiusmodi ꝑ pridcipā
appetitu pnti tu polico. i.
libero pd regali. Illud aq
pa pol dr a pnti dispo
pd huiusmodi qd dfler id por
libi rebellare d pio principi
hr d pio arpo. Quo ad arpo
dm est q qa ia pō vere ha
quo ad suos acta ꝑ set sida
tas nudqua obedie ira ul
ecia vati pi qa q mn eq
accepto abo pd vel q suc
id vel mg ipd opabi ale
ando assilando 2 vnicedo
2 ido nuc id d sbaz alia
it. Sed vera maxe opa
d spmo 2 tand p tut ratio
ratio nec valet pdt opi
it. Nonr 2 qa ad suos acq
ꝑ se o suos. nd nm eq dicta
2 volut hd hdt dubiz sed
poa vera quo ad suos acta
accedde s. ad nudstrad obm
cica qd vera opa vtalia
2 pocid nam certid est q d
pdt hds est omedet po-
are ul no potare. Dm sed q
gone q poa vera est simr
irrōlub. pi q mn est q opa
ꝑ se rōcina mqm tal co q
oruel replans pne nec ecl
se duci p idnem sti q quis obe-
diat idni 2 quis non vt dicta
est it. Sed cta got ia lig poa
ꝑ loco mouā quid ad dispo-
sicones 2 or na corlia 2 quid
ad motus valdos semper
obediat appetitui cato obedie
Largo tad hq dspones 2 ora
nis qd appetitum ꝑue obedi
pas pi q vt dictū est d voluto
nō ad pridcipa cor i pdtu
dispo 2 huiusmodi 2 go si dpud
aic 2 ꝑadr appetue ꝑ nc aq
ipud cōpus cū suis dpedib
obedire sl salte id fidit dpedi
ondid it. 2 as qd aq q ꝑue
nich dr obedire id qd dom
pe qud sur dicta ad pacta
non dr ꝑue obedir ut sce
hdi. Et ita cū hq dspones
2 ora m on eius qd p cap
appetit vt dictū est se q appe
ꝑue id obediat. Nonr 2 qa
ad motus valdos nd vt
dictū est d eo nō aly motq
non pdet ad id pō d s. mōua
ꝑ loco si ad vegetud po am
de qua ard dictū est it. Dm
q hq corlos dspones 2 corlia
ora sl simr irrōles 2 irrōlia
pi q vtiq ꝑ se id idinad 2
nec ecl qd idina ad obedie
ꝑue. Sed hdt se pe dstrd
apedend 2 ergo se dstrutd
id 2 ꝑue obedire ul ecl opa
ꝑue loco ut strut se a
hq. Ita ecl hq ora id dsp
ꝑue obedir nec idinad pd
ed idialia 3 a go frequēter
appetit stimq d hdt adu sa
idm ꝑ ba pmo ꝑ pmo

corlos

de timendis non de timendis sed
hi idem s. quia non de hoc quod
fiat. sed quia onde de hoc quod est
fieri sed appetitus sui quia propter
idem forte deliberatus non ad
id sed ergo patet quia vestis adversa
idem. Vid Eust. po hi dicit
quia timendis se quam restinere
ab iracundia appetitus vult si superari
non pt. Ad posset hoc probari de
timendis nam nisi appetitus sui
timendi deliberatur de omnibus
iracundus se quia non est diabolus
timendum et pfecte virtuosum
fas pt. Ad huic ergo quia si
appetitus sui timendi non
adversari idem ita quia impetere et fa
possit in id quod rectum id dictum
sed quasi vel forte. Sed quia id
pt esse finalis et impetere hoc est
ideo quia hi cum ab quas in
appetitu sui non forte de iudicium
idem cheno et ergo id magis
irrepidi ad mo. si deadem idem
Vere est quia appetitus sui timendi
adversari pt exercere actus oti
si appetitus sui timendi adversari
id executione actus oti ut ple
mus dicit. Ad huic ad pbat
quod delusor esse pte vindicat
non ex quo ratio semper deprehe
ad optima pehi fine na esse
oratio pte quas ethe ad ma
lid nisi de eo esset appetitus sui
cum deliberatus de omnibus idem
Sed forte ita id ad ho. pdi vi
quia forte quia mala spiritus
tam malorum vitiorum deliberat
tur et obstinatione obfuscat
idem et cum rectum iudicium
pudic de quo pga possit fi
mo. Et ideo ad iuncta re
pdi quia mali si habent iracundi
ad sed deprehendit ad optima si bene

de timendis et de timendis et magis
et virtuosi id deprehendit ad optima
Corpus autem sed quia dicit
adversari idem pt quia appetitus
sui actuat deliberat de omnibus
id hi deliberat actualiter pcet
talis ex ordine sui non sed
actus appetitus alius pd se sui
pd directus pcet actus pse
ordine et ergo se appetitus sui
quia adversari idem ita po sua
sunt sui quia ut quia posset hi
appetitus autem de adversari
idem qa deliberat ia quia appetitus
sui fit quia obedit idem pt
po de omnibus quod timet
ius appetitus sui forte adversari
adversari idem se quia ad omnia
deliberat tid finat quia
et ius videtur ad non quia ho
dre ab timere qui tridic
a deadnide idem Et dicit
quia ex isto non pt argui appe
sui aliter idem unde sicut
devicti et bello ducere vio
ad carcerem quod semper cum pos
sit vaterinde nat non di
cimus quia ille obedire se
ducere si apli appetitus se
pidem victus et si canis
ducti non dicitur dici ipse ob
dire sed quia vere et bu pudi
et ornata sit ducta deinde
non dicitur ipse obedire
ut ductus est nam ita sui
ducitur quia appetitus appetitus
sui quo mete hominis
quo ad actus exterior non
ducit per idem et volunte
ita sunt pd violentia si magis
pacis et libere tamen subditus
liber et ergo qui non pud
rdis et vot libe assuetus
adplicatur posse suo et cala
tinc si valutatur obedit lig

tid aliqli displiceria ducty
a' ad carcerem tradituri qm
pe'net vocie obedir. Ideo pz
q' sll' d' id est ggrua 20 q. 9
de virtuos' nd' mate videtur
in sp'ō. h' fortis appetitus sp'ual
ita pfte obedire idni q' cum
magna delectatione ipsi qm
cal' a voluptuos' vitiis ignia
aggdi' sp' bon' vtl' i' pz p' gl'
vera. Qz. d. d' dcd' de gtnedy
bi appetitus sp'ualis gtnet' ita
obedirent idni vt dictum est
se' q' id appetitus sll' delectabit
ad ziria ß act' dpgle 2 pz 9a
q. qm appetitus sp'ualis delectatur
d' fugd' delectat' sp' q' obedir' ipsi
2 ctr' delinā' d' p' stuos' ig de
lita' q' id fugit ipm id tid
ejia 2 displiceri ut dictum de
ite' p' q' cum appetitus delin
atur sll' ad ocia 2 d' ndte sp'
se hoc bn' cet dpgle. ß nd
qd' dpgle qd' appetitus d' o tor
delde' 2 dnete sp' se 2 simul
delde' ad alim ctor q' d' ig
aliqd' vbia m bruti' ndtq
q' canis videns alia stat
delda' ad ipsd' sp'ter se ß
tid sp' tdorem dud delda' 2
ad fugi q' idne cuig cibus
id' accipit. Item az id de
pciente ndcs d' mazge
tal' ß appetitus delectatur p' se
ad fugend' ndcs. ß tid ea
salute delda' ad pdend' cas
et ita tid' mlta displiceria
pdit cas 2 stat est d' gno
q' appetitus sp'ualis delinē' daliq
sp' vocat' propiterem ad cuig
tid' om sp' se delda'. Hagē
ia appetitus sp'ualis pnt adiuta'
appetitus sensitiui d' tid pz de
gtnedy q' delectabit vos ethes
ad hoc q' per idne' ratio

indicatio est esse faciend
extremitate sed tam d' id qd' id
est ex alio nisi q' appetitus sp'ualis
fortis delda' ad ziria vt m'n
est d' p' Ga. q' valid' sed
appetitus d' ethic qm obedit idni
2 qm adiuta' id p' ab q' pz
de gtnedy 2 virtuos' ec q' dali
by valid' q' eq' iudicium 2 dris
aliqd' gtnet a 2 id qd' cent
ad sed' laudes vere 2 qvd'
vnq' sit virtuosi magis obedir
p'mpte q' aliqd' sit d' gtnedy
Qz 2 ad qq' dicit q' vos st habet
ad appetitum sp'ualem sed dicit ad
subdiri sed ad sed' ultiri
mo m'n 2 q' dicit dnatur 2 dilec
subdiri 2 ea opan 2 ideo qm
appetitus sp'ualis tendit d' volup'sa
vos qm ea spernit luxi 2 ad
oti dictum ut pz i d' gtnedy
t q' vera Cor. m q' luxi vos
2 appetitus sp'ualis id pe' sed' idolos
sed' idolos p' ea am sue tame
hq' pō' idolos p'ticipa'ue sed ß
p'ticipa'ō pā pe pz q' m'n 2
q' ß se 2 sotili' nd' idinde
ymo se poe cce. Qz 2 ad pz
q' hq' appetitus natu se obedir
idni vt de appetitu sensitiuo pz q'
gam 2 de appetitu d' ethico per
Gam tuc se dicit' pō' idolos
ß p'ticipa'ō q' d' fuit cor. m
hc nōuit az' m lira qm dic
Cdcupile vo 2 ulv appetite
p'ticipat aliqt' ß q' exaudile
est a 2 obaudile hc de 2 ad lo
II Cum adzm az' lira 2 dic
que sic tid ucl' ire est hoc
q' d' hdie pō' sensua adiuta' id
ad tid bom' idis quod 2 bo
super etiam sic bō sensuo
vnd si vellemus dicere sic i
sed sitori dici d' sicut q'
hoc sic ex pcto augustini fuale
esset indicie. ß q' alit' p' ad

p ploquentem d puro lumine nl
et ideo ad ppm hunc dubium
d sordes ladm nl primo dr q pb
dilectio d hoie dpnd cal est cu
se sidor pro hois vel salte va
de superiorib qgstio non solu
prudcia si etiam pteriora 2 ab
sdcia ymo ex ipsis disputare
pte ad qgoz futura dr tn quer
q etiam sint / Secundo p sbq
dpnd cal non qgstio nisi p
sencia 2 dsppnd exsdcia uel
et pta p modu memorandi et
solu singlaz 30 dr q apphe o
bod vl mali sub sua racione
nā est affice 2 deldare appe
aug est cal apphesio ad pse
cuod bm sic qgnuit 2 fuga
mali et sic de qgnuit Sta
oid pz sic ex 30 to ada sbq
pmissis pte assigni vna cadu
bitaz q sbq solu iudicare de
psentib si delectab ul si tam
bilib uel salte de ptis meo
rum per sm pmissoz et
p id iudicm pd p id apphe oz
appetz sbuz deldar ul naty
est deldari per zm pmissoz
ipsis pte stadib qtdgue qd
collet qui natus est iudicare
de futuris p pm possit iudicz
om et bonum 2 eo tu de the
ulter 2 nd psequi 2c qt sbm
adusqu racioni pte otas dele
nationes pueniez ex duob
apphesib pd osidaoib obiecti
psequi ul fugi et ad cepisse
sdia phd 30 to ada. Secundo
ta cad pte assigni q ho quod
est cp ex 2 rebus nis dgstitus
una spiuali 2 dmli pte est
delectus nī alia corpli 2 animali
2 mali que e spiualis nostra
Ep it d q id est dgnus pte
spiud qnz iudusqu racioni

ex eo qualia p bona animi
2 alia bona spus mdi acci
nar deldatur d bona sbq et
spualis d bo corporis et sic dicit
q nalis lodo q delectatio nd no
dcr est dgli 2 dmlis 20 q
delectatio sbq sic cad rns ut ed
sicut pbatur 30 to ada 2 sde
dicit d hoc ho pp qm no re
fertur nam si logm tedu
pte alos logbat 2 q pte no
dixit delectatio nam dere nisi
p irradiaz delectus dni et
ideo sufficit q delectatio nd quod
ad certum opis sic dicit spiui
2 dmalis 2 sic pz ad pd dpdi
ad pbat q id non refert m
molt ppto q lux mte n
dat id qnd dicne Ite
adhuc dnd quod ad actus
q actio ipsig sbq ut cal est
pte mlis 2 carnalis. p aut
delectatio ut cal est pte spiualis
2 dmlis 2 id sufficit ad ppm
3a cad pte assigni et sine
nam recte sic na dedu
tionis. Libertas validior
ut ex eo maiz nduti ul
quod possit optime Sed cad
dedic cad dnstrad d flonis
vtud q superiore lucta et
pugna. vt supio pb victo
existens sup stand aliquaz
ad stand desiud sq ad con
cepland 2 detinend admtte
cad d hoc corpe 2 dnabit
assunder 2 apponendo 2 hc
pte pbat dra de pnidiaz
p de 30 arlo ad donos ad
pmadn dr 2 ad oz q tacto
qt cenie ga tid adhuc aer
cde fla nam d q p sum
dest religm pucte ne decu
uel ad mdq pte dce eo q ga
hnt fieri cetera id pdctu et

ideo licet obedire et adiuvari non
esse nec gira tamen ipse appetit
quia quis obedit et quis adiuvatur et
ceteri ita enim fiunt sui ubi
quia quis obedit diuis et quis adiu-
vatur vt minus est ita et de
appetitu. Ad rationem b rationis
quod bid verum est propter politia est
vbi ala in qua subditi sic adiu-
uantur superiori. et eodem modo
esset in corpore naturali. virtus hoc
si pars sua sicut adiuvatur
iniuriam et mutatur obedit et
nichil prohibet in politia esse bonum
in qua subditi quis obedit
et quis adiuvatur superiori. Sed
si sic subditi libertatem / modo sic
est in corpore naturali virtus hoc quod
fetores regit et libertatem a fetoribus
et secundo est de quibus pte sua
adiuvari et non. Ad rationem ter aut
ex iste quod directe et obiecto mo
dirigit et ad illud finem moduc
tamen appetitus sui non adiuvat
et non. Nam dupliciter dicitur appetitus
propter sicut regit et sepe
obedit si certe de alys vbi et
sic regit et non adiuvat et clima
to dicit quod est bonum sibi et quod
dicitur nam militia ordinatur ad
quod si principatus sui regimine non
propterea ad alia vt licet quod
militia valeat ad bellum tamen
non militia propter ad pacem si
et debitum regit vt minus et
tamen alys ad quod dicitur aut
et ad bene dicitur quis de fetora
quo ad species nichilominus quo
ad addidia sicut ordinem
mostruosum et deformis sicut
dicitur et sic etiam posset
ymaginari et appetitus sed
secundo disiunctio adiuvat aut
sed post appositum est propter
dicitur de pene hoc de gente

virtus virtutes moles sit
sicut in motu in appetitu suo
est ar primo quod sunt in voto
quia iustitia que est virtus moralis
est in voto in alie virtutes tamen
quia non est aer iracundie vel fortitudo
ar ab quia quia habet quia iustitia
est habitus quia iustitia opatur
et iustitia valet si minus est quia
valet non nisi voto et ergo
in ordine equanimitatis enim hic
quia quando opatur et quando vo-
luit sunt valere et sic
virtus moles dicitur si ita
habet quod cum opatio et virtus
habet si quod homo si in ordine est
pars sua in virtus moles
non est de appetitu suo si duo
tamen ar a pz quia virtus et organo
virtus dicuntur ergo et est virtus
habet si quod habet et pz quia habet
sepe audit a nuncuat et aug-
mentatur et. Sequens de sua
quod virtus erit vt go si quis
et equor boni et ad alia gau
et. dicit et velle quod virtus hoc
non est attendere si vitam vendi
nec si vitam sua et sic tio
quod est bene persuasile ratione sunt
virtus moles si vobis huius
et ad appetitum sui dicit et pz ex
processu tertie p m et ad hoc quod
propter sepe amittere pte et vitam
sua et dicit aliquid pte opa
tum et dominum habitum stare
sub dicit quod hoc quod ut bene
persuasile ratione hoc vo ut
habes et debellantes et de fort
ytis dicunt et repetendo ad
dicit in fine primi habet
de tenda a virtus si dicit habet
dicimus et habet habet quod
debellandales habet a moles
et pertinet velle quod pte virtus
debellandales sed debellatu

suem parte rationem habere
tere virtus moleste sibi illo quod
est bid persuasile iste ergo
stricta locutus est sed bpz qd
ex quo p separant pod ve nd
ssnd mm est q sic proq
hida dellic idem ita ita p
bid persuasile a iste delli
rotum hoc pcta q p p pa
tem ssnd quod sep nulle par
pod ssnd appetenda solid
ad appetenda quia mig m
pte appetia stamq ad lit
q d appetenda it dm ar
s. qtd appe ssno q virtus
moles sed d appe scupyli
rdapili ipse d appe ssno tz
q appetg ssnug dde d appetz
rapile z scupi le zo d ada
zas pz q s dcd vtes moles
sed illo quod est rd hz ro
pdr s principat ad rd sle
pdla est scupile zulr appe
zper vle appete de qu da
stile ita. pi gone pdi
duo arg. In p varnbdr
opdonce que vide z de illa
m de cum corpmotuus
In zo sed ad qo Quia ad
p d z q d gone appota adq
tendt q virtus moles sic
pdtde m appe ssno ad qd
plamd arut pmo pc qz
pd que dnata est adusari
idem ad hoc q pmpte
delcdbir obediat idem tdi
get hitu deldante ipaz ad obed
recte idem. s appetg ssnug
natus est adusari idem
quo ad cc virtuosd nte
est cud pmpte zcelcdr
obedir idem i appetg ssnug
mdigz hig hitu delinate
qazavi esse no te se z bor
quo ad p az eig pterm pz
ex gone pcetis quo ad
sed parte az zo hnig ubi dr

Sigm ad oz fuit habitud
sup indiectum voluptate uel
epta d opib quiqd. n. rdet
a cpalib voluptb z ho ipso
gaudz qratus hm a pstar
dpacty rog Item pz hg dr
q appetg grinetis obedir
amp a foystean plicatus
qd sobry z fortis oid cud
consonat idem zcue vle
s talis hitus i appe ssno
non pd poni alig q virtus
moles i vtg mol di pdi
d appe ssno pz idc sunt
po expecti gone q appetg
ssnug plicti idem no odio
pe sbig z coacty s qdam
libere ipe qd certam dom
tonis pd pz ex po pol z sui
allegd d gone pcenti zo
sunt q appetg ssnug spe
i eldatus est ad voluptsa
aut alia d honesta pstqd
da que recta i racio dicit
esse fugita z pd hor sepius
est pbi ipse sed indim rdet
pz quia pd dr d gtnes q
pt ipm pstinde cuile ab dro
cio bili dpetu supar rdpe
vt dr Eust Sed grinens
ex co dr a virtuosb z dtue
firmato qi lig grinens
p vote sequa indim rdes
z fugiat delcdones d hd
tas. tid tc eli sugr estar
s appetd ssnud virtuosb ape
no tvstn qd tali di con
sonat idem ut dr pdlidte
ad hig dcha of s p zo hydia
q delcdos ex quo nb adbz

gmitrit ~~delcdos~~ pd q ut dicit phz
difficile d gtere hac pdes
tp dcaz vice zo sunt q appe
s virtuosb hz appetd ssnud
obedire idem sine difficultate
zestia dnexa pz quia dnde

virtuoso oda constat idem sed
quia hoc dicit statim virtuosus
a sta. Innitendum est passio
arguit sic po. nd oda sua delec.
ad dm. rdnis. Quoniam tristat de
sequendo iudicium rationis modicum
sic. hdu. dicit. Delectationem
gero. inclinate ipsum ad persequendum
iudicium rationis vel quia possit punito
et delectat sequi iudicium nd
sed appetitus sensitivus delectat. po. et m.
virtuoso. Ex ipsum punito et de-
lectat obedire rationi. modicum
habetur ipsum ad hoc delinatur quia
et a. m. et de se. et b. patet per
sucos. et ut vetera. Ex pon-
tale habitum d appetitus suo. sic
nd est ar. quia virtus mol. ut
non est ita. Zo. arguit alius
In cod. predicto sententiam. et ei
extrema sed virtus est medium
pados. ut dicit pa. hic. et padones
sed d appetitus sensitivus non
dicitur. Et ad ia. ergo finalis
dicitur quia virtus non est me-
dietas padonum sed est magis
ut pte est medium duarum malitiarum
extremarum. Et patet ei medium pas-
sionum sic quia est dictum medium
ut dicit Eust. Sed contra
ex eo dicit a virtus
firmatur quia quis
quia vote sequitur iudi-
tas. nd tertia
sed appetitus sensitivus
nd tristatur. quod
sonat rationi ut dicit
ad hic delectat sed
quia delectatur ex
difficile est quod
Et ad ea vice
Ad quos hi app
obiecti rationi sine
respondeo ad quos pi

virtuosus quia valde per virtutem
in ea existentem suffit ad
sed hic appetitus sensitivus mo-
dicum eius passiones quia sufficit
apponere mente nd predicta ori
pti. quia cura sed ea sufficis
dividum sed alia oda alia ambi
sma pte. et tertia vid quia valde
curata per virtutem ipsa sufficit
pe modum omnes passiones
appetitus sensitivus cum ipsa est data
Ad ad. Ex ut dat istum virtutem
que est mente alia potest ali-
di sed in volunte. Zo. quia quia
se alius tenetur omnes ut ia tacta
est dictum quia virtus mollis sci
mus ipsa vote subiacere et d ar. ut
ex tribus suis quibus sforbis illi ex
qq arguebat. Et idem opidois
patet sed suo corpore et ia quia vo-
luntas vi. nd subiacet defectui sed
potest dici ei ut aliquid diuc
vel ad mdq. sed subiacet ei hor
non est quia modi coactionis
et punitur sed libe. pi. quia m. d
quia libi est appetitus sensitivus et
ad rationem et dictum est. 7
ng sane nd. potest vote
et mig libam sed appetitus
sensitivus sue vda. et ape vo
sepe declinat. vsq appetitus
sensitivus et iudicium rationis
Ista sue est vera et abdah
dicta oda. n. decde vote
alius capuan. ut tha. ad id
ad qd appetitus sensitivus delectat
et vetus iudicium rationis et
Item id mate ag. ad in-
dicendum quia virtuoso sed habet
nam d virtuosa mens est quia
vos quia appetitus sensitivus simul
trahit ad omnes eius qd. ratio
nis dictum sed quia tendit lig
vos adeo delectat ad iudicium
rationis ad agendum ad appetitus
sensitivus quia qd appetitus vetere
rationem et ad hoc sunt assi-
cam quoniam pertinet ad volun

se habet ad appetitum suum secundum ad suum liberum nisi dominatus de quaestione sua libro
et sibi applicare. Cum igitur pal
cepens de addit suo et dicit ad
dicit et ergo quod appetitus suus
fuerit determinatus ad aliquod vo.
luptuosum quia voluit habere
ad id. Ita tradit omnem decimum
et sedatur ita quod ita quidem
plus habet voluntas quam impetus et sed
difficilius determinatur recte
iudicium. Ista quoque ratio
est ab alibi. Et est quod
arguit sic. Posito duarum adunatur
recte iudicium et cum obedientia m.
diget habitum quo cito deliberat
ad principia et deliberat ob de
recte iudicio sed est virtuosus
si vas est habitus potest iudicium
habitum et virtutem si tale non
vi est aliquid et virtutem mol
ita. Et ar. ut ista pro
prium est habitus et virtus appe
titus sui et ipsum iudicium recta
mediatur habitum deliberate cum
ipsa rationem ad hoc quod principia
ter deliberat sequitur iudicium
iudicium et recte deducit ab
appetitu suo. Si vas habet hoc
potest iudicium habitum et tale
non vi est aliquid et virtutem mo.
rialis ita tamen non pos
ex studiis posset habere potest
ar. Quidam adunatur ar
et quod ista ad hoc quod homo
efficiatur virtuosus oportet eum vote
habitum deliberate iudicium
vertit iudicium rationis et sit
appetitus suus ad aliquid
talem habitum et deliberate
iudicium vertit voluntate recte
Sed ergo satisfit rationes oppo
rationatur. Ar. lo. pro ne
nam rationes et opinatur satisfit
probatur pro parte quod et rationes

29 arg

primae opinionis satis probat et
cuius partem et satisfit fa
cit. Sed quod est ista virtus
homo habitum tamen voluntate
quod appetitus suus existens pocu
virtus appetitus dicit est ut unus
dicat virtus vatis et aliquid dicat
virtus appetitus suum potest id quod
dicit poe si quod potest deliberat dupli
sibi debitum opinionem et perfectum
si si talis habitus et poe deliberat
de opinionem eius debitum optimum et prudentia
dicit a pri quod virtus dicit poe adi
volentem dicit pro ia potest et id est
opinionem sibi debitum opinionem et perfec
tionem si habet quod si habitus virtus
deliberat vos perfecte ad iudi
recte iudicium et id est opinio
sibi debitum opinionem et perfectum si
si habet appetitus suum deliberat et
appetitus suum ad medium et
ad perfectum aliquid perfectum vos
mediorem et iudicium et id est opinio
opinionem appetitus suum habet et po
quod et habitus et virtus qui
habitus perfectum et opinionem
reddit si et est et est habitus
et est a pri et hinc vel. dicit
quod in unum et quoque fidei
unum bonum habitus perfecte et opinionem
et bonum reddit et est et aliquid
et est et aliquid si et est et quia
est et hinc habitus et quia
operationes iam potest et aliquid
reddit opinionem iam potest bonum
quidem et actione et sententia et id
sententia et est et quod et quia
iam bonum habitus et valet et
appetitus suum potest dicit virtus
motus et illa virtus potest iudicare
dicit moralem quae ex moe pro
cedunt quod et hinc et id
tam appetitus suum et voluntas
reddit ex et id est bonum opinionem
et a pri et propter dicit et in
hinc et virtus motus et
a morte. Unde et non habet

parte amore declinado sed
prebet exordium pro
hac ita. Quia octuo sic ia quod
ipse vult magis dicit a virtus hord
l. 9.
sicut quod virtus appetitus
sui per primo secundum hanc
sed quia homo dicit magis attendi
potest id pro quo et honestum
pro quo pro id quo et gl
sibi. alius. sed vos est propria
pro hoc sed quia hoc secundum appetitum
sui dicit. a pri. quia sed quia
appetitus et iudicium et sed aliquo
solum hoc habet vos. sed unde quia
habet sum et appetitum sui
natura dicit pro de ratione Cum
igitur est sed illum et appe
titus et dicit. et pro hunc
volens dicere quod opus
hoc propria virtute ac pro
pter nunc non magis ha
bitum vita. Ad hoc
idem alii videntur dicere
quod appetitus sui quod
ad obiectum sic gl hoc et
id propria est hoc quod ad
idem sed quia hoc abe
dit est rem et quia virtus
sibi ut sic gt. ecce virtus
appetitus sui dicit ut hoc
quod Ad ista quaestionem sic
quod vi vero quod appetitus sui
eiusmodi quod est obedit id
sic propria hoc sed quia nam
non et quod equus vel cal rema
et trahit aliquid appetitus ad obedi
mpio hoc. Ideo solus
appetitus sui hoc obedit est
rationem Ecce forte pro
hac dico equi vel cal sine
studiosi et bonum ad ducendum
ad ferendum asperitatem et ex
pertes bellatorem sic sicut
quod appetitus sui quae est obedit
rem est hoc propria. id quia
id idem dicitur cal dicere
ad bonitatem et idem habet sic de

duc ido adhuc prius et
pudicus est vos et vir hoc
sed quia homo et id appetitus
sui id est spiritus vel mortuo
ad aliud. quia sed quod vir quidquid
et ipsum non propria. Ita ad
ipsum sic dicit hoc et vir hoc
sed quia homo sed quae hoc propria
et proprium suum opus sed hoc
magis sed virtute vos quod appetitus
sui id est Ecce a pri ex poete
Tunc pro ze quod sed libri quia
aliam et perfectissimum opus
quod hoc propriae ab optima
eius pro nec non est hoc vos
est optima pro. hoc sic quod
plus optimae vel ad nidum est
pro publice et dicitur quod sic appetitus
sui et ergo ordinat eius vir
magis dicit virtus si quod hoc
quod virtus appetitus sui et ab
iudicio hoc et magis dicit vir
hoc sed quia hoc quae est poe pro
apud dicunt et pro apud quia
virtus quod est subiectum poe et
iecte sed vos et pro publicus
dicunt et quod ad appetitus
sui et pri quod publicus vir
est publicus vel dicit quod publi
to vel suo vel primo pol de
p. publicus quod est hic publicus
molem vitae aliorum adquod
publicum quis modo
est ponit publicus esse
dicit hoc sed quod hoc est sed bon
pri publicum et allia ex pro pol et
Quadrigipoe mel dicit
virtus hoc sed quod hoc quae est
publicum non solum factionis
sed et actionis seu actus
quod illud poe quae idest sic pu
apud actol iudicio sed voluntas
est quod publicum et appetitus
sui id est pri quod publicum poe
vir est publicum et publicum abea

magis dicitur accipi dnoiam dicit
hic mo pio e pidor qe pn
ica n sonh actiud exaiz stu
paciz si et actiud iter delia
terciu mn e si bopi ad obiqui
p pac q ssi n e pudm actiu pu
acq bid dr. Sed n nzonuq
pudm acq qd pac d. lestie n
ssim qd hic actiu dicq uar
mo id et pe applicz ad appetu
ssiud q sic lestie hid ssim
ica et hid appetiu ssiud ag
reddq qd de pos appetias vol
est pudm actiu z factiuo t
ha fiur appetm. ha ard a est
cerius hic p q hic p ho
sinr dicit magis bonq mori
p id magis est p virtu vol
quad appetiq ssiu i th a no e
z pz te timete qui abspte
z publica sinone dr bonus
ff bond vote. luq haiz trac
appetiu ssiud trahere ad ma
lo. Sz id id est cui appe
tiu ssiud qtinet ee spr
malu si dici bonq qr luq
appetiq ssiuq id sic p sorte
bonus i qtinet qr sortu
deliar ad ssualia. Item
qi dole de iracioni ssibi dicit z
magis displicia resta. n lon
adhuc magis deliar vpus
idnem. Na z p ho dr ab
dqtinete qr magis deliar
ad ssualia vnde timeo
sequitur tractiu idnus z vol
qtineo a ssi tractiu ssiq
ad i appetiq ssiuq timetis
deliar ad ssualia. tiu qr magis
deliar ad vote z idnez t
dnoiao dz fieri a plura t
maior. Sed appetiuq ille
dz dia bonq z id malq. Nc
est d hnc cunq appetiu vt
sic ssiu deliar ad ota ut
dictiu est d qone precedeti

Dexo ar id aliq sic sua
pio est virtq modus hois
si qr ho cui supuenit deliado
d opibz vtuosis. si hnddado
s. ueri voti zu appetitu
ssiuo ith a pz pro hq dire
sqm a dz fuit habitiu
s. uc te voluptate ul esta
opibz qui qd n reddit a
cor libz voluptiz z ho ipse
gaudz quarq t z. z pz q
d prole vi qr adqua potest a
delectur d sibi tracte sui
ipsy obiecti deliad. ymo
pocirq te isto estar. Unde
z Beatus paulus apls qui
reputat sicut fuisse eqaq
dqreba stercora etiamo t
id sibi tracte obiecti deliat
appetitu ssiuo si equiter
dtigit in opibz virtuosis
Sz fortes hi iacio qo ad
cirq bne pati d statu na
appetiq ssiuq ipsiq ssiuq
ff cirq p statu deliadz ex
spiete d ducta vpus vote
z idnem simpr deliad z
in stipd id iniciomis
z fortes qr hiq deliado exti
guit illa tristia qr dna
tus est habe appetiq ex
tractione obiecti deliat
seu voluptis. vel si illaq
e stia id id ebie exid gui
cadq melior est deliado ul
forte maior in st. id idne
ad qd magis deliar. qr sic
cuius e stia dr ex id ab obio
ad qd hiq deliar z vlad
ari qr virtq est hdq clar
tuq z ohq. Sic virtus
dtectione fiat rdtaz id
huiq z in cdq id dr qrd
solu qui p rectam idnei

Circa sedm ethicorum quatuor virtutum virtutes moles insunt nb ana ul p doct az ul p sue

¶ Et ar. po q ana. audte. po hq dicent videtur a oibus singlorum mori existere na aliquar etend usq fortes ipsam 2 a hemq ipsum antde i vp velle q virtus dpe nb ana ¶ 2 or. illa q fiunt d nobis ex caus nlibz fiunt d nb ana. si virtus moles d que nb acq nalibz ity. a no est te se. et b pz. q virtus fiunt in nobis ab delled volunte 2 appe ssuo 2 ex illaz pozp actibz. mo clib poc 2 ecl actq ecq se caus nlib ¶ 3o id qd na dapit ecl dz ipsum. si na d capit d nb gtq vtd dz iza a pz qd na ipsum id qd dz pet ipsa esset agens vle 2 utile uez gre 2 phz. 2b pz q na tdit nb pnda qdna vnum alias id est d predte nad sicu vtuosis ¶ 4o illud est ana per qd hmo ipsum est maxe ana 2 maxe n lib p frdnis. si p vte hmo caz maxe est ana 2 maxe n l p frdnis ity. a no est 2b pz ex so phzp ubi dz vm q perfecta est cui actdgt ipsum virtus ¶ hoc glo vtd no est vio ca i ost nalis iza. quia nale 2 vio tid ex oto qd. et tid vlt se q virtus mol te nb anza a. q virtus dest nobis p eq glos 2 ab pz te se ¶ 5o homo id pe acqrre quid fibz si fiete. sine virtutibz moldz ipsum na debuit hoc dare

q ana ar

2o

3o

4o

5to

6to

si q ad recta idne habuq virtus est si hoc oda sah virtutes vocf quae 2d appetq ssu uel si virtus appetq ssu quae can pndr solu quod vti iwf 2 sum sanio 2bq pnr d virtus appetq ssu si d qm quae appetq ssu regt ab ipso validte 2 totem hs d orne ad voce i se q virtus vocf mag dzi virtus hoib si q hmo q virtus appetq ssu / et hi pe dicta te 20 arsle. ad idnes ano idnes pq om dr q sad deludit q si se p dicti d qde si iq az 2 hr d ia qone 2 p qo d dbz qomby pi ach az. De quo se laus deo

virtus ad acq̃d cã. 2ta q̃ natura
dedit alijs ordiz media pe
que pñt adiuge suos finis.
2 and nã magis debuit ce
sellaria de hoc. quaz de q̃
dzadz alijs dist. de floribus.
ad hd sic finis omd illoz
po phis 2 ab mn est q̃ n q
d felix n virtuosus ¶ Demde
ar q̃ acq̃r nobis p tocnã.
et hoc sic per tocnã mõl
sic acq̃r nobis ce virtuosi dr
bonu. i. virtus acqriur nbi
p tocnam. ga tz 2 ab pz q̃
2 hug. dicit non end ue
ve sciam q̃ est vtq; structu
mur sz ue bõm sciam ¶ Sed
ar q̃ ge dnb p sic. aut
p m hd dicentes/ ¶ oral'ud
ex mõc sic. vnd 2 nomd hdt
parz declinans amoz i. p
vi uelle q̃ virtus quid d nol
ex sciere ¶ Confl. q̃ ex ma
la sciere effiam mali. et ex
sciere d bonis opoiz essi
emi bõm. tza ex eo q̃ sic ppo
sita ita om est causa
ti 2 and ãz p expia ¶ Dm p'
sz q̃ non dest nobis ana. ãz
per id quod dmetur arguitur
est. quia uxta mdce phd
vi nobis desse si sciere. 2 ido
q̃ pq ho stãd. deludit. d8 exq
2 mn. qd nz v mõlud vtu
nãr nb dsic. qd pbat sbiud
gens. n m enim nã existem
ab aggrestis. pũ lup deorsu
laetus id vtq; assuesz sedu
seu ¶ Dm 2' sz q̃ id acq̃rdz
nb p tocnã pz 2 hg dicit
Sed uiler qd cnd n opãr. ad ro
aut fugiens existimat phus.
2 sic studiosos esse. 2 sic ad
faciens laborantiz. qui me
diocres audiunt studiose. sane
a nch horz q̃ prepi. qi ad
a nz illi bõi habent corg
ita curati. ita n isti aut
ita phantes ¶ Dm id dcy
s. q̃ virtus mores nõ dsine
nobis per sciere. ar q̃ p
sciere dusti op dnbz non
gerda iustia. i. sic est d alijs
alijs vtiliz mõliliz. tza q̃
id est aor id de v q̃ de alia
2 ad pz. q̃ iusta opa p pe ne
iustia intercedem. s q̃ qua
illa opa dicãr iusta. 2 ergo
ex isti iusti opãribus nõ
gerda iustia ¶ In gonc pmo
q̃ndr q̃ id ridia 2 ridos
reles ¶ Duo ad pm. e pod
p nãle dur acti miliu p
cã pt dnt g nidrclopi. 200
pt dnt g violetu 100 pt
dr ã vorud 100 pt dr dnt
ro pt dr 2 g capitale 60 pt
dr 2 g azule 100 pt dr g
acq̃tur. 2 iste vlcing modo
magis vt te ad pdicud. et ro
az q̃ virtus mõles dce nb
ana pe sedos dcy f pmo
vtz dsine nb 2id p nidum
lud 200 utz dsic nob 2 nid
viote 2ego ¶ ad q̃ virtus
mõles dce nb ana cap do
dce ana vlcdo seu 200. sz pe
dr 2 g acq̃rd pe dur dcy g.
200 q̃ ip virtus mõl uel
aliq pars eius dn acta est
nb id quacta. s q̃ mod p.
pe pqz vult plos dixisse
sciam nb dexiste ana 200
q̃ dna est nb põ pfectiliz
p rdcos mõles. 2 ad eas acq
redas nãli deducta hc de
pdo azla ¶ Duo ad 2m acq
sic pma qo esta virtus mõ
les st nb nãles id q̃d nb
ana. p 2o. q. q. 2 200 f.

dr q̃ acq̃r p doctrinã

Ar q̃ gnãr p gsue
ndinẽ

2o

Dm pm

Dm 2'

Dr hy

hic non
intelig. p
mirabilia
sed ipsum
esse
plac. pl.

nõ dl. pl

nõ le 2m

pia q.

Q. VII

actuꝑ do nãle. pz 9o quo ad p
mu modu. nã mꝫ c ꝑ vtus
molem nõ dpu nb pnedadm
loco nãr. 10 az 9o quo ad 2m
modu. qꝫ vtqꝫ vtus molem nõ
dpu nb violenc qꝫ passid s.
põ appcua ad cazꝫ gloz co
fere vm. i nãlem hz delidez
cꝫ ad eius ꝓnud ꝓsez. 10 pz
9o quo ad ꝓm modu. qꝫ vtus
molem nõ st dispnes. ymo st.
maxe ꝓnes pcepe / nõ cad
ad pnd vez sine pz ad felice
pducend / 20 az quo ad ipm
mod. qꝫ vtq nõ adiuuat nb
caudale. qꝫ ad pu gcoꝫ apte
sput deliberaꝫ 2 tentaꝫ 2 ol
et idco virtus mol. hidy
dcuq dnter cpns artdeꝫ roc
ꝑ ut vtqꝫ sapies cetdabit
vt dt pd ho 20 10 pz 9o qo
ad ipm mod qꝫ vtq mol.
nõ dest nb aniir. ¶ 2aq 9o tdo
nõe vltro. s. pnt dꝫ q acqꝫ
tuc vtus molem nõ dpu nb
anã cadd dce anã pdo dco
i nõl 20. sꝫ q. ꝑ p 20 d data
dda d pdo pu ce d cꝫ tabula
rasa 2 nuda ab oib vtu bz
2 actib. mo vtus molem nõ
st nõ hiq ide 2 pnd appcue
ue dctu e dqoc vlet lu plect
9o ¶ 3a 9o st ia q cado nõe pnt
qꝫ q acqstiu 200 cꝫ sso m
nõl 20. tuc vtus molem
100 d pnt nb anã 2 hc 9o ab
alys ponũ sub hys verbis.
q vtus molem dst nb
anã dchoaue. 2 ud ce sua
cu pdcnti. pz 9o quc pt a
nã incst nob põ appcua.
que e ꝓnud pdctu v cepum
vtu molud 2 ꝓsedle per
casꝫ 2 per quos ad cas nãr
deliuera i cꝫ vda ¶ az gonc

ex psse vnde sonãc vba acꝫ
d lrd dꝫ. ¶ mnarc qd pstꝫ cas
vbi p v velle q vtus molem
mstnt nob anã dhoaue. ad
ꝓbm dictu ¶ 3 pi 9o quidez
pdpter ocasio dd. 2 ydd q vtus
ad cazꝫ gloz hcant aliq ce
d pdcto. 2 ud ce ptens võ bant
dchoaꝫ vtutu 2 diuchat id
ce actim pnm 2 coadunad ad
ipug vtl pducoz. Nec illd
solu sntiu de vtute molis
2 eq gtae. ꝑ cel dꝫ hz alia
for d hente. de nouo d pdcto
acqlu. 2 ud sicet hoc esse ꝗ
dcd d gone 20. Nã tnt aliq
vtutl ge de pexistei d pdcto
roc cuq ip ada cu ad gdau
dz vtus nõ cet cꝫ tala rasa.
rel eq om dctu e ¶ Ecce ue
dictu cozꝫ magl azcat ad
ducnt ad ꝓbm pnd adꝫ nõ
¶ q nõ sic cet st q vtutus
molem cart 2 m ipo appcuꝫ
qd sm 2 dgns ad pnzꝫ phim
2 pz 9o. qꝫ sid pdcpstu ad pu
i appcu qd fident ex nuchilo
pu mõ ho vi ce ceu i t
¶ 2aq qꝫ stud pexistic aliq
vtutl mol d appcuꝫ st q qꝫ
vtutd cet vio la. gem 2 qꝫ
pdz 2 pz 9o qꝫ si nuch vtutu
pexistic ꝓ. nõ o eq n fiet
a pmo dnnto 2 p quos talis
gendaco cet violenta ¶ Rdt
cel aly qui dicnt vlt vtute
2 quadlib alid forma ante
eius gloz ꝑ tota eq gte
p existere m pdcto. ꝑ nõ ꝑ illud
modu ul non ꝑ id ce q acꝫ
nõ ꝑ cas for pexistic ꝑ ce
ꝓbley et acꝫ quadm ad esse
actuale. ¶ pliant sic qꝫ cad
for quc nõdc est dictu pius
ezat d potencia. mõ nõ pc id
pnq dici tale 2 pgtiq tale
ad mondc cad ꝓta ce pd qꝫ

o. qꝫda gia dcs

motia dce o.

2m

Aliaz ezrcu

motiu cont

a pz qrd quo mch̃ ꝛ idd̃r. est
ꝛ ho ad vm q primo ꝛ dpa
ꝛpg ꝛ adsteruꝛ ꝛ pō adhtꝛ
ꝛ b vt ꝛ ma ꝛ ¶ Istas apos
ꝛ ꝛpbare nd̃ inlectꝛ p rhe
h hic appno ꝛ mast sp̃ectꝛ
ad mch̃ nd ꝛ ccl qꝛ opdb
ꝛ ssles ꝛ dnatꝛ ꝛ dp̃bdꝛ
quer ꝛ ꝛ pm phiꝛ dia
vtꝛ for ad pa geoꝛ hꝛ ay
est d mā ¶ ꝛ io dss ꝛ opdb
ꝛ flis. d ipaꝛ d pbēne sup
ꝛ ꝛ ꝛ ¶ ꝛ ad rnes pas
ad pdd pme opdꝛ nē pr. ꝛ
adozꝛ q forma nd dꝛ a cau
q pdū ex mchilo fu. ꝛ ꝛ
q ꝛ q pdū. pdū ex nlo
fu ꝛ ho nd pdū d pō pdti
¶ in cāoc n agens pq actiꝛ
forīn. ipm ꝛ ꝛ ꝛ
q actnigat forīn educēdam
nd vtꝛ mōles pto q
ducdꝛ ex nlo pu. ꝛ q pdu
ꝛ ꝛ pō q appetn io n
ducdꝛ cau. ꝛ ñ lu geod gdu
¶ d ꝛ ꝛ adozꝛ q motꝛ ad
nd dꝛ ñāles. q fit a pm ꝛ
fieo. ꝛ ꝛ ñāles q fit a
pnde exti do passo d ꝛ
ꝛ. nd d ꝛ ꝛ ꝛ appe
ꝛ d ꝛ ꝛ ꝛ
ad pia ñālem pfor ¶ ad io
ꝛ opos ꝛ. a. q ꝛ
que nūd est pq ndꝛat ꝛ
ꝛ ꝛ ¶ ꝛ dꝛ ꝛ d mā
d pō ad ꝛ gloꝛ q dꝛ
aliq ꝛ d nd a mā. ꝛ ꝛ
ꝛ nam ꝛ ꝛ mē. que pe
ꝛ ꝛ form q nd habiuꝛ
ꝛ d vult auctꝛ q alli. ꝛ
ꝛ nl ad ¶ q ꝛ ꝛ mōles
nd d pue nb ana pt ñāle dꝛ
ꝛ volēd ꝛ. pz q nl d q
pe ꝛ ꝛ nd volēb. ꝛ
ꝛ hq q d nd ꝛ
actnd q ꝛ hdeud ꝛ
q actnd d nd ꝛ apud

ad fmem hdtud d nd apud
ꝛ ¶ a ꝛ q vtꝛ mōles ꝛ
nob ꝛ cotnd ꝛ
doctrīa ꝛ vtꝛ mōlib
puocat nos ad cap ꝛ q va
ꝛ ꝛ q mōles ꝛ
ꝛ dānt bona ex vtꝛ ꝛ ma
la ex vtꝛ ꝛ ¶ ꝛ
ondut qꝛ p vtꝛ ad ꝛ
nd pfectione appqua mb
ꝛ suo ab ea p vtꝛ clōgam
nd nl ꝛ q id q ꝛ ꝛ
ad vtꝛ puocare. ¶ ꝛ q
vtꝛ mōles dꝛ nl p ꝛ
pfectde. ꝛ q vtꝛ mōles
dꝛ nb pfectde. ꝛ p nāt
ꝛ ꝛ dnt p ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ad ꝛ. ꝛ ꝛ
n nd dꝛ nob p nam p fide
q ꝛ nam nob d dicam
ꝛ d natd d drdꝛ ꝛ ad
vtꝛ ꝛ ad vtꝛ. ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ q nd d ꝛ nob p dꝛ
pfectde. nd q ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ d mōlib nuch
apcuꝛ. vtꝛ. ꝛ ꝛ ꝛ
malias nd ꝛ q nu
phibꝛ aliq ꝛ ꝛ
mas ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ad ꝛ q
ꝛ d auctꝛ. ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ad fac ꝛ ꝛ d ꝛ
ꝛ ꝛ ñlēs ꝛ ꝛ ꝛ
nd ꝛ vtꝛ mōles d ꝛ
ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ul malq moralis ¶ ad ꝛ
q ꝛ ꝛ ꝛ ꝛ
ꝛ ꝛ q vtꝛ mōles
d sine ana pue ñāle dꝛ ꝛ
nūdnclōpd ꝛ q ꝛ
ꝛ hoc ꝛ ꝛ q nd d sine

ana. puc nale. 2. qualitas
ad 3.m rem uel acqsitam ad 3.m 2. q
na non dapuc gloz vnauiz
puc nale. 2. vi. q. voluntas
ul acqtia necessitate applicat ea
ad deceptoz varias dicendi nale
prod. d naud. suspicetur bruitem
2 sic bid qc. q. na. dep. gloz
vizta sic dicta ad 3.m qd. nc
2. q. q. na. ut sic ea applicat
ff. sic. q. tedur pos ozna 7
hi. qbz homo pe cas acqrere
si vult. Sed na. dab. forma no
dat. o. qdria forma ff. sm ca
gnatio. idstpabit. qtqd. forz
ad 4.m ad 1. ad 2. q. q. pac. q. vtes. dsp
nb ana. puc nale. 2. q. 2. qnb
ad 4.m rem fuit hesitatio dp. gone. ad
4.m ad 2. ad 3.m q. pac. vtes. modes
ad ana. puc nale. 2. vi. 2. q. vio.
ad 4.m rem ad ccl. 3. cessit dp. gone. ad 4.m bid
q. ab. 2. na. 2. ad 3.m qma no
sep tac. oi mea for. ad acti
genad. adp. finem. ff. sufficit
cam. tacc. aliq. 1. quibz. m. nbz
alia posse actdgi. 1. 2. sic. tdt
had. dcellectio. 2. voluntate. qbz
nd. nbz. pe. acqre. dice. qbz. et
qid. pe. actdgi. fuid. vcp. fdz
ff. filiet. ad idonem arte. q.
dcst. nb. p. tocta. d. dp. ar.te. p
q. gd. arte. n. q. p. studuiz
molus. sic. puocem. ad bo.m
ad fi. vitiopid. q. auctos
p. dc. id. structam. q. e. vizq
ff. ue. bom. fiamq. 1. ue. ad p.
ficte. op. and. puocem. ad
idonc. arte. q. vizq. dest. nob.
p. sicc. dr. q. arte. pba. gde.
2. virtus. dest. p. sicc. sdlq.
pfi. ue. ad idonc. dom. ad
pma. q. p.m. 2. q. arte. pra
gone. qr. id. sic. hob. ue. sic.
note. ff. p. sicc. acqsitam. ad
idonem. dice. om. 2.d. q. nl.
ad arte. id. q. vizq. vtes. id. sic. ff.
sc. et. dnte. p. doctrina. ellud
est. dep. id. dc. tid. bid. star. q.

mpue. p. tocta. puocatiuc
vel. dicte. go. q. ad idonc. arte
qid. p. sicc. n. ab. et. ad 3.m. vao
q. opa. dur. pnd. ci. mista. vno
q. mste. fudt. 2. pa. d. 2. forte
p. pnt. mstia. nc. ex. tlibz. sic
h. nb. mstia. ad 00. dicid. mista
q. st. similia ul opdibz. que
quo. mstq. opa. 2. illa. ad. deno
nda. 2. mista. id. idonc. sil. nis
a. mstia. 2. ia. opa. mista. p. cedt
mstia. 2. ex. eis. sic. d. nb. mstia
d. pecci. q. dur. opa. pdt. dur
mista. ul. ccl. mste. sicu. 1. no
q. hig. opa. p. cedut. ab. hdu
mste. 2. sic. fpnt. mstia. 7
eig. hdum. indtcedt. nc. ex. eis
gc. mstia. de. nouo. 1. q. p. cedb
mstia. p. hmg. opa. lid. dcda.
2. circnslor. efficia. 2. 00. opa
dicid. mista. ul. mste. fd. qua
indtt. p. cedut. ab. qid. voluntate
ffio. dpcu. sic. libtaet. septe
mdm. fiel. et. obiectio. mstie.
2. ex. ist. opibz. mstie. gua.
mstia. 2. ccl. hig. opa. p. cedut
mstia. 2. hc. dcd. sic. d. gone.

Sha. mā. videt. q. p. nbli. p.

Opa mstia dr. q. a mstia genera uel mstiae gignuntur

Vtrū d. na. existentiuz ali assuestut

q. 2.m

dr. qd. sic

ar. pmo q. sic. q. delecta. ob. st. nb. nale. 2. mmen. pomq. ar. 1. ca. 2.o assuetiem. 1. tf. a. pz. ex. 2. oh. q. delca. ob. nb. ex. pmo. gutid. 2. b. pz. q. dom. delcadom. ed. palud. assuestig. p. q. d. 3. ue nom. e. 2.o

2.o

Ro. sic. passiob. dsp nb. ana. 2. id. assuestig. dom. 1. ca. 2. p. 1. tf. a. pz. q. pmo. ob. nc. dsp nb. p. actem. nec. p. ni. aq. cloz. nec. p. forma. 2. mst. nb. ana 2. b. pz. q. p. vtes. assuestmq dom. pdom. pone. 2. n. vtes ad. rosina. d. pdos. appetq. ff. 2. ccl. vtl. si. q. sic. 3.o

3.o

nat. deducur. ad. vitc. pon. pudz. q. p. st. notoz. et. tand

p assuetos dpedi ab ea i tt ce
a pz 20 pq 4 20 2 qo metha.
bor pz qre mp logo zy phi
Conf. q gor diat ibitez.
p aqlu dedtum qsuetu fidne
q mede venend mis ed qe at
eis cibz zed cenem e q naz
nuer. Q q se vitetb mōles
ñlebz nl zd expetb ana zed
dom elim pomq assuefo dt
a pz 6d hq id dz vn cibz
sm lozy mozy nā existe aliq
cend qan iusti z forcob
zalia dfestim hq anaide
zb nō e qz pomq p assuefe
i mal fi vitiosi Conf. q
lugm qd aut cozuopd pea
assuefo. i zvtetb ñlebz za qz
nar lugm que cozuopd se
que nasti qacq ul fozis
ex deliod. as pz p zo hq vm
volens ondere qoo vitiosi
tetq ad vm exm poide re
dze ad mem p assuefoz de
vm giru a nob ipob trahe
q mliuz. n. a pito abducto
dnem vdq zdeclanb ex o
subdit qd cozuopa lugz 4 di
gentetb fant i lugm cozuo
pd per mlitc plicaz adq
zed assuefie p anb vc 4
Dm hq dz pro hq impno vl
diat nm n nā exuim a assue
fie q zdelazat explate de
zapide zigne zsubdit ng a
aliq corp qa dnata st vtigi
assuefiet Vni qdne p pondr
nō lia zo qdetb Quam ad p
mud azlud est pō nōd. q nale
ñlepos ca uc tactid fuit m
pone pieth poo acū pt qui
dna mdrdlopd. zo pt qui q
vorud. zo q caudld. zo q aiule
ya q dysnb. 6d puc qui
q valid m. ul magflagt lido
q uc dz q aiale. uc pc q polud

tenet se expte cōpis dnde
ñlia. zq tenet se expte de
zpōz elq pide ego dni aflu
ma pe qui q assuefi ad q
pcer p dutas modb nl eu
adnie at z dau poe ul vti
ñle ad qd q pse est dciata.
et eq id dicr adiu poe no
ñale. si tadquid accide z grigeb
ad qd ipa pō non e pse cens
Ond pc qd p se mest pe dni
nū messe zc acti ñale pt
qui q acide z grigeb Bod
q pō aliq ul vizeq pe se ad
actid suid dū bre. vno qz
ad calem actid zcedea. pc
q cal pō sid dpssiae dmg
alterq potest cale actid
exercere si no sūu dpedtasse
gnetm st ad motid zcedid 100
q pō pc ad actid suid m
drub z mdetta sic q actid
suid id exprec nd aliquid dpsso
ne ab alio idupiat z pc
fezo hm poad motid vcsus
magnete. nā pc dclarat
qr so phi 4 sezo n mo
ad magnete. n etam ipsu
ne z quate a magnetem
puat Ad q pō mdrdez
mdetta ad pcedd actid dicr
est. q q est que p vm solid
motid a corp ul dpssionem
solam ad suid actid potest
ssidr zdelari. pc sezo qd p
solid dpssione quad retinc
a magne dtda ad motid
vcsus magnete: ul fouet
pet plēb motq suae
si sl ozcab z dispazz. vm
lia est pō que ad suid
endedoz mdugz nulos
z pstidacz seu gedacz acabz
z montbz big vsq h dpo
azla Quo ad 2m. ozo
pa qo esta q cado ñiste

primo quia est aliqui non existens
ad ar assuescere. Sed ipse est
quia est vita medicii est nihil non
vel anima ne dubitandum est quod per
2 tm p gradus malorum opinio
primo assuescere domum videtur
nolit. Ad 9o po. si se detra
ad suum actum nudum ar assue
scere. pz quia cal po. nd pe ar
assuefi. nd p habitum pot de
cinaturus etc dicitur pod
ad actum actus. si po de se de
clara ad aliqui actum ni pe
id dicitur vnice 2 actum accipe:
quia als esset hoc mdicta et
mdine. Ad 9m actio non ale
pue dicitur quia gerit ul acte.
et d 2o nolit dr. nm non
expedit ar assuescere. pz. q
ex ductum 2o nolit po dr
nal. que si se ad a p de
clara mo cal nd pe alq
assuefi per qoz. ie si se
esta q po si se mdicata
que p vna solu dissiones d
cinda ad suum actum. vl est
po quia solu p plures
dissiones dissolue rdnd
sicut dicta ad suum actum.
nudum ar assuescere. si quia
assuefactile pue est ex inl
ub opibz 2 similibz 2 aiqd
rnub certum bi poz ad om
actum 4o do repugnat poe
que p vnum sum actum de
cinda per plus talibus d
cinda. si repugnat poe
que solu p plures dissio
nes dissolue rdnd sicut
dicta. pz dicit p plures
opus vl dissiones eq
nab i qo vera Ad 1m
qto nlt. d quale. nec nm
non expedit ar assuescere pz
eam q po que p vna solu
actus dicta. vel q solus

dicta p plures sicut dicta
dissolue rdnd e nalis 100. q
vt qlt sum tal rspi dcrlibz
2 ass. poyb nlibz si passi re
mia. q repue corles actioes.
nd na talud pop ar assue
scere p qoez i tor m Ad 2a
qo est ista q po m detra
que ad suu detdaq mdigz
mlis opomibz ul dissiodibz
similibz ul eq roib. pe alq
assuefi. pz qo q pe p mlos
opationes siles talis poa
detda ad talem actum Ad 3a
p assuefoz d opibz ots de
tdae ad actum om i qo sem
si hij poe. ie qlo si poe
alq vt mcio nob 2 appetq
vnd appetq si se mdicab est
ad vtutes 2 ad vicia 2 sir
ad agend vtuose 2 vicio se
2 dro ut dicit ad rdem
vl ad vnum seu ad apa vl sa
ul vicio mdigz mlis si
mulibz opibz ipm detd
tibz 2 si e d plibz alys ad
pedipo 2 hc dro arlo Ad
rdnes ad plam fe 2 do ar
p deledoes nli ce nales
pe dur dcelligi vno si p
appetq detdaq sic ad deleta
does m bomo cibo ul d bo
no potu. rum est q iste
deledoes si nli nales nec
pe appetq assuefi inoted
eq p quadruz cuiusd nar lo
lug sorte per eqund uel
aliud cum possit i pedri
Alios dcelli 2 a p appetq.
citq sic ad psd deledoes
sic ul sic cest opcessiue
admite ul mdoo 2 fm
est deledoes nli esse nles.
nec illud cnt. p. na ut
sic appetitq mdicdtq e 2 ro
p ples frequentes opdes

Ad 9o

Ad 3am

Ad racom. q.

ad 2m

pre assuefd dom caze ad 2d
p pd bee d sunt nbe ana
q eis adpo patim 2 assuetq
tedtq 2 ad pacedq. nec homo
assuesce dom illio qd patia 2
salet p mlcas pa dcl, idtd
sf nles qo ad hoiem duci assu
ca ul idinari p eas extrsi
uc mediocrter ul tefrdose.
p qntd ad id hd mdrdib
est p sf sf p dsuet ad vnd
prem pe tedtari ad 3d 2 q
ad 3m

aoresf vera te p ib pidyb
odno te sf cuidch by nec ad
clia negad pe dedtq assuet.
sf id w oz te adgtz pidyb nd
odno pmub tpet se cnotsco
q ad clia nd dedtq pe assue.
ficq qnd 2 ado tedtq p sf
ad 4m

ad qd ad dsu oz 2
p nd hda nd 2 odno tedta ad
vm cbid ul potd 2 et bid
pe assuesf ad alid. ul ecl
aliqd ad malid ul salte by
dom. ul malo ad mutuz
ad 5m

ad qd qic vtrb id sf pre
mdeb ut dictu est 2 qme
pcti. sf sf q nales dclinaes
ad aquas actq q td odno nd
sf tedtate p sf ad illgs actq
diuosb. 2 qo hd bid poe
assuesf dom actud calid
td pnalid ad 6m 2 qh
ad 6m

lugf credit cortuosid td adia
cortuoste nd est p sf dedtd
p acudr. 2 idco pe th ad
td ad 7m

sf hq lugf pe detfi
cau p vnd solam lugd et
qndtz plucoz, 2 idco nd est
ibi pre assuefacd. duc pq
om est p dictf ad 2. 2 p
r gone 2 3 ac caze cor yb

Q. 3.

Nuerl tertio vtrz vtutes generet ex opob

dr ad prem

sf ad 2m qd vtq n est
effectq opom. 2 vtes non
gerda ex opoib tz ex tyb
2 ab pz q vtrq est mdubi
p opacio. eo qd sf cod hd dz
fnd bdng. sz sf opane homo
non dr fmr bonus sed vtq
fmor est 2 pmandior quad
bpacio nd non vt p effectq
tdc hre bonte 2 firmitte
vlt pudcam cod effectq pud
cnuleare hrdac a sua cau.
sa. ad 1m

Q. prm dcit p dcl'ans
tio p simile m ho 20 dgtoe
acuiz. d. que cmiz oz dstes
facere sf fnaen distinq
pu edificad edificatdes
fide 2 tuchatz adtes ruhdi
ste. sic a rusta qd opdes
usti effirm. q ata q pon
forcia vero fortes et sf
vba phi calo po m qbz ve
velle p cuiq gs ex opdb
vid 2 pmutic dut vtes
a acipimq opdtes pcq

Q. n qone po fr bt ad qo pm
20 arclo tnouebdz dida
circa maz ad pdm. ad 1m
ad pdm arclu nod 2 qh
ad 1m

ffdt ex mlis of pe acqp
poo actu pnc de hdnes
cause mactal' qd dicq
calcellad fy ex ferro. 2 cal
cellad fy ex corco. poo ca
p ut de hdnie cly ar. qoo
dicq albud fi ex nigro
ul no albo. 2 forin ex
su pnacdne. poo ca pnc
dicit hdnie cause essi nes
ve tid dicq pulgnad fy ex
ducio. poo actuz pe dic
hdnie actq qd agd ful
mocq alico pudtf adrem
facta ul ex hq motu sd
acidne dcluctd. qoo dicq

calitem 2 magis spiritualem
fieri ex tale de / Et si dicat
q philosophi non potuit istud modum
homines tenere Ergo quia non potest
ipsum ad ponere ipsum reducere ad
modum 3 m sic quod dicat sicut aliquis
ex alio cum ex agente ut moveat
quia motum 2 accidens deducendo
reducit sicut ve agentia spiritualia agentium predictum

9 or Quibus patet est 1 g 1 a. quia
a virtutibus moralibus generantur
ex operibus Ista 1 a 3 i de eb
philosophi in libro Et potest sic
argui tunc. ex oti causis
predicti effectus. sed ex operibus
malis efficitur malus
ve est m 1 i ex operibus bonis
efficitur bonus 2 virtuosus. et
p quod virtus generatur ex operibus

9 2 Ita 1 a virtus non generatur ex operibus
p ut habitum ex dicit hominem causat
virtutem. Et sic operantes non
se m virtus i virtutem generat
ex eis p ut ex dicit enim
causat m 1 quia 2 ab p quia m
rei pd sic m pmanens sunc
non stans semper magis dicitur
a facto esse sed non operantes
manente sed ipsa virtute
i 1 a vera Item m hi sic
ad id cui e m sic po ad
actum. sed operatio non habet aptitudinem
me q vitium yd po
cius est Et 1 a 1 virtus

9 3 non generatur ex operibus p ut habitum ex
dicit hominem exercentem. Et quia
opus non habet virtutem ymo stat
non virtute i 1 a da 1 2 a 3 p
quia 1 a quadro virtutem aut
idem melior 2 pseudo et
operatio ut m 1 est i a dem

9 4 Ita 1 a 2 ista virtus non
generatur ex operibus p ut habitum ex
dicit enim causat effectum

salem pm 1 us. p sic. Effectus pm le
non agit p se effectum non aliquid
actum me sed dm ul actum
mu 2 sed operationes non p dicuntur
virtutes alicuius actionis me ul me
medo. sed sic ipsum actio quia
virtutem qstqm 1 Item effectus
non est pndm effectus pd ro
forte finale. sed virtutes pndm opus
2 sic non illum ex q generantur non 2 sicut
non 2 pndm finale non opus sed
magis eq ut dicit 2 m p 1 ho
i virtutem non vi 2 effectum operantem
tum ad effectum pd Ita 1 a 2 Philosophus
quia virtutem generantur ex operibus p ut
1 ex dicit enim causat mortem vel actus
p quod virtutem acquirit p quia virtutem
generantur ex operibus ut dicit p 1 a 9
non generantur ex eis adeo sum potest
actum ex ut dicit quod p 1 a
i relinquit p ut generantur ex operibus p t
1 ex dicit enim causat mortem vel
actionem quod fuit propositum Sed d. Respondeo
si virtutes est ex operibus p ut
ex dicit enim causat mortem ul actum
cui virtus e tuum operum vel
i ex tuum ul dicitur Et quia virtus
est quia aliquis tuum operum ex
tuum non dicitur sic sor sanat
est tuum alterius non recte sic
sor sanat est p alterius ut p
opus quia agens non disponit
2 ex dicit formam actuum Sed
et agens p opus disponit
ad virtutem 2 cum quia actum
Et ergo sic ~~agens~~ aliquis
non e agens pm le nec m
sor sanat sanatus sed est opus ul mortem
qua agens ipsum p dicitur
ita est te operibus virtutem
2 hic sic dicta de arbore Ad
ad tm aliud est prima dubitatio. quia Dubitatio 1
sic ad actum illum operum ex
hiis virtus generatur. Ad dubitationem Dubitatio 2
quia sic ad effectum non actum
sed habitum pdictum ipsum ad tendum

Et quia iste dubi[tati]o[n]es sunt gravere
Et ideo ar[gumen]to ad p[ar]tes ambas simil[ite]r
de utr[oque] arguit[ur]. Unde cum p[ri]ma
facie | q[uod] appetit[us] in quo sunt
h[uius]mo[d]i operationes et virtutes sunt ta-
lem oppo[sitione]m et ideo tam effectiva
et activa. quod ar[guitu]r p[rim]o sic: quia
operationes tales ex quibus virtus
generatur dicuntur consimiles. virtutem est.
vel i[de]o dicuntur et c[on]similes quia magis
co[mmun]i passo et hec quidem sunt quibus auto
nalis dicuntur et consimiles, quia quibus
tal[is] magis co[mmun]i suo passo. ut di-
cendo et consimiles quia manet cum
agente. et h[uius]mo[d]i oppositum s[ed] q[uod] p[otenti]a
appetitiva est h[uius]mo[d]i oppo[siti]o[n]em et virtutem
tam effectiva et activa. Se[cundo] ar[guitu]r quia
vos [con]tinue eliciunt suos actus
modo elicere est agere i[de]o [illegible]
a est [con]tinue [illegible] s[ed] b[ene] p[ate]t ex-
tremis. Tercio vo[luntas] libere o[per]atur
sed ad suos actus modo [illegible]
spectat ad ip[su]m agentem. i[de]o vos
est activa r[espectu] suorum actuum. a
p[ate]t quia al[iter] vos videret magis
libera. q[ui]a p[ro]pter ad agentem. et
hoc non est de se quia non est de
ratione potentie p[ro]ducere actum s[ed] a[gen]s
o[per]atur ab agente. Quarto sic virtus
h[abe]t se ac[tiv]e ad p[ro]p[ri]um actum. sed
ad actum virtuosum. tunc etiam
p[otenti]a cum de[bite] existit virtus sit
p[otenti]a appetitiva. ergo h[abe]t se active
ad actum virtuosum. s[ed] virtus h[abe]t
se active ad actum p[ro]p[riu]m. i[de]o p[otenti]a
appetitiva cum de[bite] existit virtus h[abe]t
se active ad talem actum. ergo [illegible]
et a[ntecedens] quia virtus est ultimum
potentie et tendat p[otenti]a ad p[ro]p[riu]m actum.
i[de]o in eodem genere potentie et potentie v[ir]-
tus et potentia cuius est virtus. et habitus
p[ri]mo quia sicut se h[abe]t ars ad op[us]
artale. ita se h[abe]t virtus ad op[er]us
virtuosum. s[ed] virtus comparatur ad p[ro]p[riu]m
actum sicut opus [illegible]. Sexto s[ed] b[ene].
quia ab illo est opus effective a quo

[margin: ar[gumentu]m quod appe[titus]] [margin: p[ri]mo] [margin: 2°] [margin: 3°]

ipsam habet quod bonum. s[ed] ex v[ir]-
tute h[abe]t op[er]us q[uod] sit bonum. i[de]o ap[petitus]
quia opus h[abe]t quod bonum ex se.
nec ex receptione eius [illegible]
s[ed] potius h[abe]t id ab agente
s[ed] b[ene] p[ate]t quia h[abe]t ho[minem] h[abe]t quod virtus
habentem perficit et opus eius bonum
[margin: In op[positu]m: Pat[et]] reddit. In op[positu]m ergo ar[guitu]r quia
si vos esset activa talium ope-
rationum p[ro]p[ter] esset virtutum generativa
ex eis et tam etiam sic recep-
tiva earundem. s[ed] hoc videtur
actum et passivum r[espectu] eiusdem. p[ate]t
de se. s[ed] [illegible] quantum agit s[ed] p[ro]
quantum agit s[ed] q[uod] facit unus
p[ro]p[ri]um pati s[ed] q[uod] [potentia] mod[o]
r[espectu] eiusdem non est in actu [illegible]
in p[otenti]a. quarto esset in actu tal[is]
et etiam careret h[uius]mo[d]i actu quod
est i[m]possibile. et a[rgumentum] [illegible] ex
p[rim]o et [illegible] vbi philosophus
reputat i[m]possibile quod idem moveatur
a se ipso. Et p[rim]o p[hysicorum] de quibus
reputat [illegible] quod ipse patiatur
a se ipso quia sic quod
patitur a se ipso q[uod] reputat
i[m]possibile. Tercio a[rgumentum] [illegible] quia
[illegible] potentia activa [illegible]
quia est p[otenti]a [illegible] alterum [illegible]
alterum. Et p[otenti]a passiva [illegible]
quia p[ro]p[ri]um transmutatur ab alio
[illegible] alterum i[de]o non potest idem r[espectu]
eiusdem esse p[otenti]a activa et p[otenti]a
passiva quod fuit p[ro]bandum.
[margin: L[ibro] 2° Mendi[?]] Pro solutione istius dubitationis est no[tandum]
q[uod] [con]tingit velle et duplices
sunt operationes p[ro]p[ri]e actus p[ri]-
mi et sunt [con]placentie et displicentie
que surgunt [con]volute ex
iudicio vel agitatione rationis s[ed]
[con]cernentes obiectum p[er] mod[um]
boni vel mali. q[ui]a sunt vel d[e]-
q[ui]a. et quia ex istis actibus non
generatur virtus. nec vos d[icitu]r
ad tales libere sed h[abe]t [illegible]
ex istis actibus non cum sunt mo[do]
[illegible] d[icitu]r h[uius]mo[d]i [illegible]
[illegible] r[espectu] [illegible]

bere est actde ul' pui pduc
Alij sc actus 2' q'ug vel lcl
pe se voluntes 2 noluntes
m ozne ad quos actq vo
Ldie se hs. 2 ce ill solid et smo
p pidi. nam 2 dle est actq
ex qbz vizq ge'. dicdo dso
mu' fiant rdte idm ad
q agens agere. s q' d ac
pe dtelligt trip'. primo
q agens se dactu ctli for
qualem actid pducit: sic nd
hd gd ac hoz ul' ugl ignez.
2o q agens se dactu cpell'or
suc supior ozno. q se ipse
quc actus pducit sic dtelligt
mouens celi. est d actu cpel
le non q' sic moz q' pducit.
cogoo celi ipdamos al' ex pu
ri efrone est dactu cpellri
2 sl' dorl ozhie. q' sic al' gen
ucl cig for. 3 o q agens se
d actu p cdlte 2 recepid ab
adquo agd cud nuc dnto
que calitas e iq vizq ipso
agd cud. sic stend ex quo ge
nd' homo. qd aud e hos
p gh tos dfuso l ab hdc 2 te
cel gh tos dfluxe a celo p
ducde al cl pnc fod p cdlte
recep ab agente nobiliori. Ne
b ch mod est dgns q' aliq
agens agat effectid nobi re
se. 2 ratio est q' tale vizt
agendi nd hz n' a pdli acti
no / et ideo id no vt dgns.
Et si dicā q' nl' agit vlira
gdud pric ffrdnus dnt q' ho
est vcp dc agente pn'. Illd
cud stmp ucl est cq nobile
ul' nobiliq effectd pducto. s
non oj stmp agens d stadle
cuqda se qualitos d fluxe
a celo m vnte agat pndlio
agd ulti a gradu suo p fiol.
Sed p ipsi est p' g'ysta q' cad
pio b rem pe cc at ua 7
hd ua r' cdgd cporib pz p'o

quia dt p. 20 de aia. q' adrmo
corpus b trp' gd hre. s
f effic' final' 2 formal' 2 m'le
q' aia mouz corpq for'. 2 mo
corpq cel mouz se. co q' mortui
mbud 2 aia que d nb st 30
phi'ci. est actua marq pu. 7
cel pdua. 2 r' cigd op acdnto
a aj q' cl 8uo phi vbi pdt
q' al' nō ex se. 2 dicit gar q' aia
que est motor d alibz dpor
a corpo qd e mouēd b diffrio
nd b esse. Dr 20 phi dr de
gubz 2 lcubz q' for e motor
2 m' mouēd. id qēd b re moz
2 mo'. Item aj hoc ex alio q'
ducer dudq q' dtelig m 2 actiq
nre dtellectus. 2 cel rdep ug
cigd. 2 ca ipsi q' ipsi ac. 1 cl ca
q' vo cpo ac ua omd suazu
opond ex qbz d' vtus gendu.
aj q' mate p. idnus frad nd
otud p' ipsi duoib / dorm volud
e cd actda r' vtus mdalis.
aj q' q' p est cd cause. e cd cn
vtq aure de cūs. nd votas
est cd actua opōnd ut dictū
est. 2 q' r' op accidos se cause
vtq silej dstadlos. 2 se q' vo
cel secdia r' vtes. ca q' q' vo
est po pdua sd recepua r' suazu
opond ex qbz vtq gnd' 2 vtuq
ab eis pductas. hc q' quo ad
2 d cig pazet s q' vo se rdeua
vtud pz cl vlcia qoc p. huiq
b pas s q' pdua pdua 2 rdep
tua r' opōnd pz q' lizq opa
tiones dmnd ipsi valid ti.
q' nd cet nd rdapet cas ut pdtū
luz ppter nd dicdt dmnetos.
b magis d qntū maj dca
b agente ut pius e argutū
a q' vo tas nd est cdus cd
actua opōm. ex qbz d cauzq
gendatur. pz q' pter vol te
oj qēre obiectū mo'b voluntē

Item ois qui dicere iudicium ul
qq ones directe de bonitate uel
malitia obiecti. Item ois qui
rere pm actiones voluntas f. qpl placeat
uel displicetas d volte. hec n
qrendi cum causae efficiens pd qbus
nd. lucis nd eadem causae effi
cientes nd ad. Item nd est
ead causa tota actiua dmanen
aud operum voluntas pd ecclesiastica
moralium. ad rep ua pdpdua
r' carpd. aj qr ad agendum eles
operes qrendi de oda ista volun
ab'm iudicium. ul qq o rog. co
placen ul displicen. dere
apte d a sola voluntate sed duc
ad eadem est de virtuti moralium
corum. Item corum qr no
est dgns id esse actum et
passum r' eiusd. dico pla
cendum. az ex dictis. et ho
est qd dicit gon. qr quadrus
magnus sit. ed. b pdctum ad ecc
b fuisse actuum ad pa
r' eiusd. tu no est dgns qr
ed sit b pdctum pd b esse du
pdtum. b dicit. i. rationem sic ac
tuum ad padum r' eiusd ad est do
plex qto 30. Ad rem facta
d qr ad dpoto dicendum quae qa
ad qs f. qr ed sit actum ad padum
r' eiusd. ad dpba ois pd dr
qr non ois qr omne agens sic
m actu cli for. qlcs pdue
b fuit agens et m actu qcdlc
tionis uel dactu nidq primi
directo ad fuso ab alio. ad sic
non est dgns qr vos na sic
m se pduce volucres lucis ac
non heat eam. nd fuit qr
d actu extell. ul qr. heat
virtualem pod pd dfuso ad li
b volendum. sed al est actu
adatus per aliam ad lucis adua

lucem non ambulet. id est
m pd ad abulandum. ad eodem
est de gtu qr lucis nd heat dt
actuat motum deorsum. ad qr
hn gtum pbi dfluens ad duc
d dpo ad motum deorsum. Ad
auctoritates phi. 1o ad 8uo phi
d qn ad voluntatem mi. qr mich
mo. ast ipo p se ad po. i. qr ip
se tole agens ad tole pa no
r' eiusd ad est bep. et qid
nd voluntate nec qn id possi
mode se qpm non pmo ho
est qr plura ad eiusd ad agend
qr ad pad. ul sale ad qua ad
agend que nd ad eiusd ad
prend. ad ho idem ad vel
ad ad oras ad de difficilibus potest
ad pdue d qr ad illas des
esse bonas sufficit alias rdes
mter agens ad passum. ad
vl de non m qbus cum addi
ledgnted qd dicit idem ad go
sufficit qr po actua sic pdm
ad smundi alterum d qnd alim
i. sub rdne alterat. ad eo est
de po pdua dd. et sic d qr
qr est alteratus rdnis ul pla
alteras pcial po ac nec qr
pod padum. qr ut dictum de
mlta ad eiusd ad agendum
que nd qr id ad pad. et her
de 20 ar. Ad rem pdtos
adio ad om. d qr nd pt
qr virtus nd gendi cp opus
cp ex ted esse te pndi. id
est gressus d ea qod pi ar li
ad hoc ted stare qr ex fenestra
ex oculis tcp ex ted esse te
dstrui li uel pm li ex dicit
ed ad stadium motus uel aliqs
rulo cam nd ois est nobis
ad f motus effectu. pue di
ed est d posione. et ego ad
form ar ii nec ans ad ois qr

ad 1m

ad 2m

ad 3m

ad rem dubii

ad 4m quidnis

a est dubia vel minus primus
dicta rnda. Et an vtq; sit ordo
eiq opone vel eq; stet sine
dictis p hmo p sutoq; ita
esset. b. est fa. f. q essinos id
tebat hrd bonitud 2 sinite
vlt pud cam. q. dd stuli ed
vel bq; pnlu. id ad est vbm
sit talis est rd q ducedus
for sbal ignis. quc tid no
bilior. ipsi sit fmior q ca tas.
ut ps ex nlibus 2 id id precdt
Nuc phd pg dn adducta
est p qd qa t fl pl ac ly

Verum vetus generat ex oporibus bonis rectis id omisit

ar 10m Et ar primo q nō. q opacdes
bonitatem idem gnerant p-
sunt vivere i vtus mol ex ipsi
no gnerant. tza q effectus p pit
suaz cam bonitatis and. ps q tales
opocs p sunt p dicaz eo q p-
ana e rata id agi lud o ab hq
mod p dn n est sine bonitatibus
ymo e eis mexa id id abum

qf 2 Omisit q hoc hd 2 q nd erit
clerd rta sine p dn a 2 sine
vite moll. q vi uelle p q
opationes indidue p sunt
prudēs 2 moles vtes. 10 ad

2o si vitus generat ex oporibus
bonitatem idem omnicatis
sit q nq vitiosus pos bonos
gnerare 2 q. q. malia mdm
fat et pta pna. 10 hq i vitio
sua non hz i damionis et
p ordo id potest opari b
rectd rdnem i nec bd vtuosq

3o Dm vi uelle p hoc hq ca 10
2o dicit. n. Nectm e stata
ca q it opocs. quar op. addu
est cas. hec n sue dne 2 hq
qlcb sy hdtus bonitatem qd i
idem qnde 2 pupoa. et pg
dt quc n. dm sua sit 2 sanc
2 saludt 2 augent. et pg
dt dd 2 od vitaus. vlteq

est hdtus clatus dmte qd
quo ad nos dti tmione 2
et m ca. pteti dt p. odo 2 vo
vtiqs bnlonc ex sibi oporibus
hdtus fudt i vtq dj sicn ex
oribus recte i oni qnd sidus
Nn qnc cit duo az h mpio
pone 2 nolia n ho. qdes p
Quidm id pm az lud 2 pono. no le pm
q actus moles st qdrup cos
quidd st dmmes qph voli sic
st voluntes 2 nolliones pd
acceptaces 2 rpuniones. ly
st actq dmanes qd appetit
tui sui. ly st actq dcetes
mbr copalibus qbq organis
vtim 2 ad cetiora opa cetrdi
ti st actus ex nos indtus
d niaz cetiorem. dbia n
opo libaliter. pqq i id dicta
est dandid paupi denaud.
nec volud ps dligit ho facere
ymo 2 effitatem impar mdm
cetioribus. t pos ad ho fadd
to appetq sui iostricis qro
volitis appetit id id agit 2 co
mouz ad ho fad. 10 mdm
cetiora motu illo ab appetu
rapne. 10 res cetior nel
viz dnarq ul paupiem 2
ab hq mdmoz motu mouet
prm istorz actuud s. volidi
dmanes vocatur cuan 2
ordo alij puc sit dappetu
sui pd dnbis pd d cetiori
nia dici 2 actus dpan. 10 ad no le 2m
q iste opa ad pd ipsi actus
pcst hnc addunt qd nātō
dsqud 2 st ducens d bono tu
ul cad d mala. und pgle est
q opatio m volte sit valde
mala und opus cetrdcus
sit vld bon. cetm ut si rta
mcio nō ad ed. et q yppocsi et
ipsi vanas glam subiciat alium
tatu paupi. 2 d isto tau clad
cuet pud. und opq cetrdi d uld.

bonum. Primo est tale. Sicut
fuerit ab optima electione. Sic
sitque electio dupliciter sit potentia
bona rationi. Et quia forte appetitus
sensitivus potest fortiter passionatus.
Sicuti potest rebellare rationi possit
tunc quandoque distinguitur duplicitor
obedit voluntati. Non est in operatione bona appe-
titus sensitivus perfecte recte tunc operatur
et quia est mala. Ut ad bonum magis
bona. Et operatio voluntatis. Et sicuti
potest voluntas et appetitus sensitivus quoad
suos actus operari. Et simpliciter
obedit rationi. Tamen stat quod ratio
in operatione sicut magis abstrahit agi-
tur ad ordinem actus eius. Et ut
et appetitus sensitivus operatur. Et tamen
cum utraque actio ita non obstante non
est ita perfecte rationi operatur
sicut alia. Et ideo magis bonus
est ideo magis est quia sicut actio
non ratione operatur. Et sed tertio
ad quartum. Et tertio est notandum
quod quantum ad actus exteriores.
Dicit dicit actus esse bonum. Et actus
esse bonum ut virtuose operatur. Et
exterior dicitur et bonum. Si sit
talis quale ipsum recta ratio du-
ceret fore tenere. Aliquando contingit
operatur: et ad actus exteriores
esse bonum magis sufficit quod habeat
conformitatem ad rationem rectam.
Et ipsum a malo retrahere sed disponere
deficit. Tamen malum dicitur. Si
actus exterior dicitur bonus operatus
quod est conformis recte rationi.
Et est talis qualem recta ratio
ducere et fore tenere. Et cum
hoc procedit ab electione recta
mentis ipsum voluntatis. Non esset opus
cum dicit hinc ad operationes.
et ideo non dicitur bonum operatum nisi
operans bonum se habuerit deinde
tertio. Et hinc operans secundum religio
per dictamen rectae rationis est quod
voluntas quae prius monuit appe-

Et motus corporis non dicitur operatum
res exterior. et ideo non erit opus
bonum operatum nisi fuerit electio
bona. Nonne dictum est quod
referre dicit quantum ad actus
exteriores quod pertinet ad actus
voluntatis electivos. Propterea esset
unum indicium vos. Nisi videtur
referre an duae actus talem
esse bonum tale non alterum esset
esse bonum operatum. Et non duo
bonum non sic conformis recte non
et ex eadem causa. Et dicit ordinatus
Ad secundum est dicendum actu
exterior qui potest operari tas
ad rationem quam ad eius rectum
iudicium. quam et ad voluntatem
et eius rectam electionem. Et ergo non
mutatur si in talibus sit actus
bonum denominatur conformis est
recte rationi. Et non bonum opera-
tus denominatur non propter exterior
electionem. Et ad tertium dicitur
quod dixit et hoc quia sicut
virtus finitur non ex sola
heante iusto ut operatur opera
sua. Et est operans et hinc
opere. Et prae propter quod
quod iustus et operatur dicitur
iustus et operatur operabitur. Sicut
a et operatus est non quia hoc
operabitur. Et et qui sic operantur
ut iusti et operantur operantur
et qui sic dicitur electio operatur
ut iusti et operantur. Et ad nono
quod operationes esse bonas operatas
sed etiam esse bonas
quantum ad diversum actum
voluntatis per quingere duplicitor
modos ex parte operantis bonitatis
quia voluntatis conformatio
et iudicium rationis. Sed venit
dicitur et dirigere ad sic operan-
dum. Et hinc operationes bonae
et bonum operatum procedit ipsum vitae

no. 3m

Ad 1 hoc q̃ hdtu dr dnmes
z dgnes vo com ad some
dio st iudicio rationis pte
z hꝫ opacoes bone z bene
opace st nr ipam Gruntem.
z ad illas duc phꝫ q̃ tenc
ri ob nõ les gõb. quag p̃ tꝫ st
ex pte di dtpd rdis. ꝫ q̃
bpans opetur stricter z no
a casu sed ꝛgrater. 2a tꝫ st
ex parte affectus sed voluꝫ
tatis sti q̃ opetur fme et
dmobile. fme quid ad st
ipsu. z dmobile quid ad
extrora dpellen. sic q̃ ante
action ab hꝰ rmouea. qd
hdat chꝫ virtuosꝫ z ope z
fm ead. 3od c q̃ ꝫ poc
hdtus id ge msl ex opibꝫ
ꝫtus ꝫ pꝰ. pꝫ nd. d vnꝫ
st rõbilꝫ q̃ q̃ qdare ex
opibꝫ alienis. nd mdis
nd hdlicꝫ ex opibꝫ pedis
nerꝫ. ꝫ ex fortu vt ire
pedes fiunt abiles z agiles
ad ireꝫ. z quia ex frequẽ
cdtate ad cdtand. lqia ex
frequẽ loqui ad loꝫ. ꝫ ex
spe rdimaꝫ ad rdimand z ope
hꝰ & po arlo. Quam ad 1m
arꝫ id sic p̃ q̃ ista virtꝫ ipsꝫ
voluꝫ no ge msi exactibꝫ
dmanꝫ bꝫ ipsꝫ vos z silꝫ
virtꝫ id brꝫ id msl q̃ adi
bus ipsis id brꝫ dscipe bꝫ.
2 q̃ id q̃ d voluꝫ et dappe
titu sno potest virtutes.
pꝫ q̃ voluꝫ q̃ p̃ hꝫ q̃ q̃
d mebꝫ ponꝫ virtꝫ ipsa
pmptissime mꝫ est. nd
p sucessid tpis z frequẽtio
actuꝫ id brꝫ q̃ ꝫ reddꝫ z
habilia z agilia ad certꝫ
aliqua. ad que qd id fidac
cam agilia z habilia: q̃d
est id q̃ hdtu pmptissime
i tꝫ. Nec miranꝫ ꝫ d dlo
nam. z pꝰ ve ua d q̃ id bꝫ
via sue facti est ad aliq.

q̃ ut duat qor. 3o phꝫ. dq
d id d spectꝫ fuerit q̃ medꝫ
venerꝫ id mibꝫ id q̃ erat ea
ibꝫ. Sꝫ aut ꝫ ibꝫ iarꝫ pozid
virtus f. vot appetꝫ sstu et
id brozꝫ cpliozꝫ non gendet z
id ex opibꝫ dffꝫ iarꝫ pozꝫ
pꝫ mte ex ultio nõli. q̃ va
2a got. ia vꝫ vot gida q̃ apa
ribꝫ vot recte rõni quasdam.
ꝫ virtꝫ id ge id q̃ bonꝫ apa
ribꝫ vatis. ꝫ hꝫ opones id
cdnt bone msl esse rect e
rõni qudpdare. z d fomes: z
q̃ vera ad. a. q̃ b p. ex sllbꝫ
opibꝫ sllcs hꝫ fuit rohꝫ
tem q̃ malia vot id ge
nisi q̃ mal' opibꝫ. i pond
virtus vatis no fit id q̃ bon
aracibꝫ. q̃ q̃ no id sllcꝫ
q̃ aracones q̃ q̃bꝫ malicia
ge st dqnd fdate. et p q̃d
male ꝫ b idb pꝫ ex nõli
3o 3a q̃. q̃ ad virtꝫ ipsus
appetꝫ sstu z id brozꝫ cpliozꝫ
gendꝫ z q̃ opibꝫ recte idi qnd
fidatus. pꝫ recte sic pcens. q̃
id ge msl q̃ bonis opibꝫ.
fid st a q̃ aracones hꝫ
bonc msl sic dsmus doꝫ
ad vitam id nem. ut pꝫ q̃ z o
nõli p̃ducto. 4u q̃ stat dappe
sno z sit id brꝫ exteriorꝫ
ipdazi virtus ad dsortand rol
delindtes z id q̃ virtꝫ m
ipa volte: pꝫ q̃ q̃ mꝫ est q̃ ro
est recta q̃ dictat esse id
id ionꝫ plaupꝫ. Sic ergo
q̃ sor ex ypocrisi et ꝫ vana
gloria eligat zare z sic
mre paupibꝫ et dpet appeti
sno. si mr id brꝫ exteriorꝫ
id actus exteriorꝫ. Tuc pꝫ q̃
si frequẽ exercat istꝫ actum
tribuendo pauperibꝫ ex hꝫ
ypocrisi z ꝫ vana gloria
q̃dalid z virtus z bone di
spositones dappe sno. z ecc

in mbre qbz delmabid addid
dum pauprib. qd bon est
deorsum recte iom. 2 to illo
rete p gtudes malay eleom
q. fiat sp malu sine gnabi
acty vicios ut m est i go sta
¶ q goe ia p hy vnus i appe sp no
2 mbr ut pr geue d parib
mlaz fmd pdasse ad geos
vtl dp vote. p sa ille qual o
2 sponos de parim pst ad gos
vtl i ipa vote qbz m existeby
vob faciliq elit 2 pse id qd
recta ro dictar de fad. si i ter
ste by vtu bz ill sappetq sbiu
2 mdbroy volo facilig elit
2 pse id qd recta ratio dictar
esse fadi. a pz q vala dfuit
ad geos vtl ea que faciunt
votem. ad stqd dictam rete ios
sed eg o ulte obst vtti ea que
difficultant vote ad stdiftio
uidem vot req. 2 b pz q qd
dfuit hy vnto dappe sp no
2 mdbr tue vob n t hi ul
2 tm cuahi i gm rete iom.
sic si hy vnto no iesset, mo
vob n tracta i gm req facilig
oledu iom ¶ Conf 2 nd m 2
q vob trahi 2 stri nā est t hi
vicsp sbualia dnti d cad po
sp tristia 2 laboze sbq d cetiou
opone q ino decunt ce fado
2 sp delcos sbq m ota opoe
ruas tab inuit p 2 hy cadt
sp voluptes qd mala opam 2
sp tristia a bone rde drmq. ¶ Bz
pa iacz cacz cessit ul ad bq
rmiti qd p q nau illoriu
bonoze opns appetq sbnq et
mbra exteriora bnd st disponi
ad ferend 2 pstinend tristam
2 laboze sbualos. et p qb tue
vob agl pt agere vivere ul
hdtuz vtuosp ¶ q 10 ag qdam
qd est dsome dutl the gez
dicem opa d grde bonoz et
caute fad et aliqo mutoria

luz no ad vitd cenas / naz
ex gone pz q apq bona ecia
si fiant p vtq d eleonem
disponi poas d fiorem ad
vtio. qq qeiq vob e co fan
lug dispo ad stnd d tuo pd 7
id dte e bony pmiu 10 opm
alte molr loto hr dno azlo
¶ ad tacb ad pa n ad ulr loto
ad dnm ne anie salz q p pupar
mio pdaz hdtuales, ad oz
eqz 2 pden est rta io agi lud
fort. sic q st rta ratinato
actual pt nr sizy o rta eleo
sz tto pden q vtuy ponudr esse
hdy. 2 no opoce 2 10 pt nr
vdy rqz ad recte eludi. 2 d op
solo spetu sue libt vob pos
i dte elire et sed hdu dr
dictu est dno. 10, ¶ ca nsp
dem q est hdtus rq ad dte
iomlandi ymo pul opstes
pdmq rete iorinazi. 2 b ad tra
nacoz ex mta lib re recte elire
2 sic pz q 00 ex mto ad rete
iorinad 2 dq hdtual
¶ ad 9 ad 9 dos qm q 00 hy q et
eleo rta sit pden 2 vte nich
d qp p aut n dz de q d q
sp de dfficli. sq sic facile
esset i rtis sed pdena 2 mol
tsi d dpgle de qz n cong
dnd mnt opom plq pnicy
hdtud eq o hr 30 hy ¶ ad 2d
ro d azad oz q vicos sp lug
hdtuz delinez ad iorinacoes
i eleones iqb zobliqo id hy
i elinaob ro nectat cu ad
stdrilla req i ipo id cor cetipu
sp mdcat deo libras vot
et ceo adhuc viaos et dplcto
sue libt pt mor bid cuic
agerea effia vtuos ¶ duc p
phem e p duct dpone gr d
do. actus gradey et pcar vtuc sit opd sp

D. opeacoi pcedent
secui vtute st eqd spci

¶ tar po q no q vtuosi opa

2 nō virtuose operari nō sunt
eiusdem speciei simpliciter in genere moris
sed in genere virtutis et post virtutem generalem
tam operam virtuosae et hi
operationes nō sunt eiusdem speciei
patet 2 ar nō est de se. 2 b quo
ad primum primum arg. quod sicut
hinc licet opus iustum possit esse
sine iustitia. cum sine caritate potest esse iustitia vel virtuosae. sed quo
ad secundum primum est de se. 2o
sic opus bonum 2 opus non bonum
non sunt eiusdem speciei in genere moris
sed opus sensus virtutis et bonum
2 opus prudentis virtutis et bonum
ita. 2 nō est de se 2 b arg. quod
opus non est bonum nisi ex virtute. vnde
sancti hinc dicunt quod virtus est quae hunc
facit 2 opus eius hunc reddit
perfectum. 3o Ro sic et duplex causa sed sperni
praeduc distinctio sed sperni.
et sed opponens praeter virtutem et
praeter carnem praeduc et distinguit causam sperni. et arg. quod praeter
effectum hunc esse ex suis causis.
realis sua diam ex diversa sua
ad carn. 2 b arg. quod opposita
praeter virtutem praeduc ab ipsa virtute
2 praeter ordinem praeduc a virtute
4o Ro. sunt ergo apostolum praeducunt
2 sequendum virtutem dicunt speciem.
et 2 opponens praeter 2 praeter
dicunt speciem. 2 a quod sed exigere
finis et recta moderari passiones
2 moribus. 2 ab patet quod opposita
nec praeter virtutem sicut sed
nō iustus iustitia opera sed
opposita iustitia. sed nō iustus nō
opera sed opponens iustitia. sed
sed vanum et iniquum vel alienum
carnem 3 Ad primum dicit nō omnis
virtuosae operationes quae fiunt circa
eadem obiectum 2 praeter 2 alia
aliquando nascuntur. sed eiusdem speciei
in genere moris. sed operationes
praeter virtutem 2 praeter sed
opposita virtuosae 2 fiunt circa eadem praeter

2 obiectum praeter aliquando. sed b aliquando
vitiosae hae operationes non pertinent
praeter sed formaliter praeter idem.
praeter nō sic meum de esse. vitiosae
2 virtuosae sed posset virtuosae. quia eiusdem
sed alia vel obiectum 2 praeter
hoc sed ad primum 2o dicit operationes
praeter sed similes operibus sequentibus
virtutem in genere moris. et sed eiusdem
speciei quia vitiosae. 2 ad 5 patet primum
quod quod dicit. quia ex iusta gratia
sic iustus. ex quibus alia quantum
subditur a quibus iusta dicuntur 2
quod tales. quos utique iustos et
quasi operibus. tradunt ab quod
solum genere 2 redditos 2 auctoritatem ab eis fiunt. sed 2 opponens
in eisdem. et videtur quod sed
multos sed operationes quae ordinantur
de virtute 2 quae sunt virtutem pro
praeduc a virtute 3o ad tertium
nisi per obiecta ut arg. ex hoc de
ala. sed mm 2 quod operationes virtutem praeter 2 sequentes sed circa
eadem obiecta in speciem moris et
sed eiusdem speciei 4o sic operationes
quae sunt diuinae dominio agendi non
videntur ex hoc differre speciem. sed operationes praeter virtutem 2 sed
solum dicuntur a modo agendi. et a
patet quod solum modo agendi non videntur speciem operationis. 2 bor
patet quod hoc solum dicunt quia
virtuosae sed hinc virtutem agere
firmiter propter virtutem celeriter aut propter affectum virtutem non agere. sed non distinguuntur cursus sorte plenus
ex hinc diuso modo agendi. et
nec duplicantur iste operationes
5to Ro si differunt speciem modo esset
sed virtutem quae pigritiae est
2 ad nō dicunt. sed hinc
operationes non celeriter distinguuntur
sed speciem. et dicit quod sed eiusdem speciei

a. sed eiusdem speciei

tg Ar 4 nō est qr nō vi ad a
2 b az. qr virtg solu appetit
pōm m ultim 2o ptim d pe
n 2 ergo nō tendit pō ad aliud
spem actus ¶ In qdne pmo
ponit dg nōtia In 2o ostē
flones ¶ Quant ad pm arg tū
est po. nō d qr opacōes siue pce
dant vtutem siue sequant ea
sūt duplices. qdam sūt dn ces
qdam interiōes siue i mane
tes voluntati. et dicūt actg
elicti et ipantes. sic sūt noli
no et volitio m voluntate Alij
sūt actg exteriores sic sunt
actg appetitg sensitiui. qui dicūt
exteriores p respectu ad opa
cōes voluntat et similiter
motg membrorō et effectus ab
illis motibg puenientes in ma
teriā exteriorem inquantū
huiusmōi motg precedūt ex impio
voluntatis. dicūt eciā exteriores
et alio nōie dicūt actg imperati.
et de istis eciā dictū fuit in
questione precedenti licet sub
diuisione quadrimembri ¶ Se
cūdo nōndū qr ex quo virtg
cuilibet potentie nō generat
nisi ex opacōibus ppris illiq
potentie. ideo solū comparabunt
opacōes eiusdem potentie ad
invicem. ex quibg virtus
illiq potentie generat et que
precedūt ex virtute illiq po
tentie. Vn sic in ordine ad
vtutem voluntatis solū copa
bunt opacōes illa virtutem
precedentes et opacōes sequtes

eandē Et eodem mō dicēd
est de opacōibg precedentibus
et sequentibg vtutē appetitg
sensitiui 2o Nam si opacōes
appetitg sensitiui precedentes
vtutē velleitg comparare opa
cōibg voluntatis eius vtutē
sequentibg in ipa voluntate
pced vna alia tricatō de
fi. et qua nō est ad ppositum
3m nō ¶ Tertio nōndū qr sic qstio
est de actibg precedentibg
virtutē et sequentibus
eandē ita fit esse qstio
de opacōibus precedentibg
et sequentibg habitum
vicij. sīq an ille sint eiusd
spēi Sed qr cōsimilis
ratio est de istis et de
illis in suo genere sicut
de opacōibus precedentibg
et sequentibg habitum
viciosū nichil dicet. qr
sic dicet de opacōibus
precedentibg et sequentibg
vtutē sic suo mō dicēd
est de alijs ¶ Quarto
4m nō nōndū qr actg morales
dupliciter pnt esse eiusd
vel diuersi in specie Vno
in genere mor Alio in
genere natē In genere
nātē casat diuersitas et ydē
titas corp in ordine ad
corp effectivas Sed in
genere mor cōsiderat
diuersitas corp siue ydentitas

1e nō pm

1e nō 2m

corp mordine ad rectu. ut
ad puersu rationis iudiciu
cta id obiectu formale. Et
isti modi bene sunt diuersi.
q bn forte sunt aliquos
duos actus in genere naturae
esse essencialiter sturnos.
et tm in genere moris ee
specie diuersos. Et in pposito
solu dicte de hymoi actibus
siue operacoibus quo ad corp
diuersitate ut vdeptitatem
in genere mor. qua pnsi
materia est moralis et etia
q gsiderat de vdeptitate
ut diuersitate rep in gne
naturae siue quo ad essenci-
as spectat magis ad me-
thyca. Quinto nondum q sic
tactu est aliqualiter in qae
precedenti. operacoes exteriores
moraliter loquendo possunt
dupliciter gsiderari. Uno
modo secundum se sic inequaliter sunt
gmesurate ut gformes recte
rationi ut no gformes. Alio
modo quatenus gsiderantur in ordine
ad operante et eius
electione. sic inequaliter pre-
dicte sunt exorbitantes ut puisa
electione. secundum primum modum
hymoi operacoes dicuntur bone
ut male nolunt. sed secundum
tertium modum dicuntur bene ut
male facte adubialiter
Ut tertio modo hymoi

operacoes possunt ymaginari
esse ut reponi in aliqua spe
mor duplicitr. Uno gsiderando
eas solu primo modo sulicu
inequaliter sunt gformes uel
no gformes recte rod. Alio
modo considerando eas ex zelo
sic inequaliter vltra illa gformi-
tate ut difformitate rois
ex pcedunt a recta ut puisa
electione nolunt. Et in nota
primum istorum modorum operacio
bona bonis esset eiusdem spe-
ei in genere mor. et mala cu
malis. dummodo sint etia id
obiectu formale. Sed intra
in nota secundum modu opa bn
facta et malefacta cu ma- cu bn facta
le factis essent eiusdem spe-
ei q secundum primum modum opa
tores ponerent in specie et moriali
in nota secundum modum in specie
adubiali hoc de primo articulo

Quo ad secundum articulum
sit prima conclusio ista quia
cetera operacoes interiores ipsi
nolunt predictes virtute
et septes eandem sunt eiusdem
spei in genere mor. probatur
cetera q ille operacoes sunt
formaliter ita idem obiectu
et cu hoc tamen predictes
quia etia septes operacoes
ex simili zelo dicuntur bone
in genere mor. ergo cetera
vera quod tenet ex nota bn
ans supponit sed hoc patet
q utique operacoes tu predictes

quod sequentes vel dicunt p
rise bone eo q gformes rte
rod ut dictu est in questione
predeti Nec obstat quatu
ad sequtes opaces habitus
voluntat genitus eo q ille
no dirigit nisi secdm gformi
tate rte racois qua utuo
s oia rod tosbnat Ad hoc
gcloz satis arguit racoes
post oppoitu indicte Secda
gclo opaces exteriores prte
dentes virtute et opaces se
quentes secdm se considerate sz
inquatu sunt gmesiate rte
roi sunt cuisd nociales sped
in gend mor. patz quia iste
qua ille bone sunt qua rte
racod gmesiate ut tactu
est sunt in predente qstione
et sunt formalit tta idem
obiectu ut supponit ad pms.
igit p qtu no le hmodi
opaces erunt cuisd sped
ut sic in gend mor Ter
cia gclo sit illa q opaces
exteriores predentes virtute
et opaces sequtes virtute
ia genitam inquatu qpant
ad ipm oparte et eius
electiones interiores no ne
cessario sunt cuisd sped ad
idbiales in gend moris.
patz gclo q stat q hmodi
opaces virtute predentes
no sunt bene facte qr forte
sunt ex pura electione volu
tatis licet sint gformes rte
racod Sed opaces predentes
a virtute idem genita

semp sunt bene facte qr
virtus rectificat voluntatem
quo ad suas electiones igit
in tali casu opaces ille no
erunt adubialit eusdem
sped sic bene factu et
malefactu no sunt cuisd
sped. ad idbialiter salt. qa
est manifesta ex ultimo
notabili et ans quo ad
primd eius prte appaet ex
dictis in predeti qstione
sed quo ad secunda prte
e manifestu Dicit notant
in gclo q no necessario
sunt cuisd sped 2e qr bene
stat et secuter gtingit
q sit hmodi q opaces
cuisd sped illo mo q stat
q tam predentes qua se
quentes sint bene facte
sz gformit rte racoum
et tu hoc secdm rectam
electiones et tunc sunt dubie
sunt cuisd sped et aduer
bialit ut manifestu 2 igit
Quarta gclo sit hoc
opuscoes drntes sperne
sic ma essentiali in gend
natud sta predentes qua
sequentes possunt esse files
in gend mor. pbat sic
qua fingit terribile cosor
inter rte racod sz qd
rtd racio dictat esse fu
giend. et expectare tu
dictat esse expectend.
et aggdi quod dictat ee

agg dñ sint opacoes duĩ sazp
specie secũdũ se ut secũd
suas essentias. et tamẽ
sint species in genere mor
sine precedant virtute sine
sequat igit geto vera
gnia tenet et ans patet
qz hmodi acty secũdũ esse
tias suas plus differunt
immo secũdũ suas essen-
tias igit alij acty differunt
specie illo mo sed maior pars
qua hmodi acty sint qform-
mes recte racoĩ ita idem
obiectũ formalit primo et
cand virtute in spe gene
rant sicũ fortitudine hoc
ad 2ũ de 2o actiualo Ad racoes
ay oppositũ Ad prima trã
scat dicũ negẽ maior capi
endo salt virtuose opari
et agere conformit vite roi
et codo ac si esset secũdũ
virtute na tali mo volũ
tas pt virtuose opari ex
sua libertate sine virtute
licet hoc sit difficile Ad
v. 2o hmodi dicẽdũ q licet
opa iusti possit fi sine
iusticia tamẽ sine ea
no pt fi iuste ut vir-
tuose dicit q illud dictũ
phi no debet intelligi de
impossibili sed de difficili
qua sine iusticia diffi-
cilt pt opa fi iuste et
ad 2ũ virtuose Ad 2az procedit
maior et negẽ minor qd
opa predicis virtute et bonũ
et ad pbacionẽ negẽ q opa
no est bonũ nisi ex virtute.
et qd dicit q iusticia et q ha-
bente pficit 2f dicit q iusticia
no reddit opa pfecta bonũ
sed dispositive. sicũ q disponit
voluntate ad semp bene ducẽ
et prompte et delectabiliter.
mchi domiq voluntas ex sui
libertate pt bene ducere
licet no tamẽ prompte et fa-
ad 3ũ cilitter Ad tertia loquendo
de eis necessariis gẽ maior
et mẽ dr et ad pbacionẽ
dicit secũdũ ia dictũ q virtus
no est causa necessaria ad hoc
q opacio sit bona sed solũ
dispositiua. na ipsa voluntas
sine virtute ex sua libertate
conformando se rẽ rationis
indico pt bonũ et eciam
ad 4ũ bene agere Ad 4tã negẽ
ans et ad pbacoez negat
q no iusticia no opat pter
opacoez bona. sed iusticia
loquendo de opacoe interiori.
qz ex quo talis opat opa-
coes rẽ racoĩ gsonas p
generacioe virtutis. et qua
electio interior sequitur iudicium
racionis rẽ ex q alias no
esset bona nec bene facta
Ideo manifestũ est q ista opa
cio fit pter bonũ honestum
et no pter vana gloriam
vel alia causa inhonestam
Ad racoes pq oppositũ dicit

q̃ si quid gtinuit c̃ p̃ p̃ma
gtioc posito et hꝰ de q̃stiõe
Verit̃ secto
utq̃ virtus
mozalis possit
in nobis gene
rari absq̃ opa
cõibus exte
riozibꝫ Et arg
uit̃ primo q̃
no sic enim est in artibus
ita est in ututibꝫ sed artes
no fiunt in nobis sine opa
cõibꝫ exteriozibꝫ go nec utu
tes fiunt in nobis sine ex
teriozibꝫ opacõibꝫ tz q̃na et
ans patet p̃ p̃ 2o hui
dictem vtutes aut acti
p̃mq̃ opantes plus q̃ admo
in alys actibꝫ et mor pz
quia nõquad aliquis fieret
bonꝫ citharista qui nõquad
citharizaret nec bonꝫ fabri
qui nõq̃ fabricaret Secundo
prudentia no pt in nobis
generari sine opacõibꝫ ex
teriozibꝫ igit nec virtus
mozalis tz q̃na quia ututes
mozales sunt quedam non
prudentia 2o hui et ans
patz primo quia prudentia
no pt in nobis fieri sine
magna exp̃ gentia ut pz
secto hui no exp̃ gentia
habet in exteriozibꝫ 1o p̃
antecedens sic q̃ prudentia
se habet ad anz sicut medi
cina ad corpꝫ sed sine opa
cõibꝫ exteriozibꝫ nullꝫ pt
fieri bonꝫ medicꝫ igit nec
aliquis pt fieri prudens sine

Nec g̃ no

3o

2o

opacõibꝫ tz q̃na et ans
patz quia nemo sit nec bo
rz quia utrq̃ nullꝫ pt fi
bonꝫ medicꝫ sine magno
exercitio opm exteriozo
ut manifestum est 3o
ad p̃mle arguit̃ secundo p̃
dicat in lra bene igit̃ di
quia ex usta operari usta
fit et ex temperata tempe
ratꝫ ex no operari aut hꝰ
nullꝫ utrq̃ curabit fieri
bonꝫ igit̃ vide velle q̃
ex no operari no pt fi
utuosꝫ igit̃ 2o Vnde et
Ipse hꝰ reprehendit phꝫ
eos qui speculat̃ mozalia
et no opant̃ secundꝫ ea
dentes p̃ hoc fi utuosi
dicebat sed mlti quidem
hoc no opant̃ ad vacꝫ
aut fugientes existimat
phari Oppositum arguit̃
sic qz utꝫ mozalis non
generat̃ p̃ inequalit̃ ex opa
cõibꝫ exteriozibꝫ igit̃
vote impedita in opa
cõibꝫ exteriozibꝫ pt
in ea generari utꝫ mo
ralis tz q̃na quia tue
voluntas ad hoc pt optio
velle et eligere q̃ voli
tacꝫ et electiacꝫ si cõti
nuet̃ generabit utute
sed antecedes patz p̃ ante
dicta Secundo sic q̃ausꝫ
vult et opat̃ p̃ut ꝗ pt
acquirere utute sed impedit

Nota ar

2o

ab exteriori operacione et in
terim habes voluntate rar
operat et vult quod oz. igit
talis sme operacio exteriori
pt acquirere virtute. tz gna
et maior pars p extraneum
primo hmi dicere a nullo vo
lenti et puto operanti e impos
sibile posse virtute et mor
manifesta est de se. Ceterum
3° sic virtutes et malitiae sunt
in potestate nra et voluntate
saltem quo ad corp pndere
q no esset si no esset si
operacionibus exteriorib generare virtus igit zl aris e
phi 3° hmi et mor pz
qua si sme exteriorib
operacionib no pt generari
itm tuc abeis pter nras
voluntate possemus impediri.
qua operaciones exteriores
impediri possunt pter nras
4m voluntate. Quarto sic
si sme operacionib no potest
in nobis generari pteq
sequi q utq moralis
subesset fortune. Et
ideo primo hmi dicit q
anima magna tribulat
et gtbant btm tristi
4 cias aut tristicias in
ferunt et impedunt multi
operacionib. In qstione
primo ponit notabilia
2° qtuor rnsiles
Quantum ad primum ar
no. 1m tictulum est primo nondum
q in ppositio p operaciones

exteriores intelligunt opera
tiones transeuntes in materiam
exteriorem. ut ceteri motus
membrorum q dicunt opera
tiones impiae ni pteddoti
qstione. et no solum intelli
gunt esse iste quibus potest
opus homo exercere. Sed
etiam quibus fugiendo et ab
stinendo privatione offente
se in et obiecto ab ope
malo exteriori vitandum
no. 2m Secundo nondum q voluntas
in ordine ad opa exte
riora dupliciter potest
se habere Primo in ordine q
ad hmodi opa ipa sit
impedita sic qtingit plu
ribus qui forte qm li
bent darent indigentibus
sed no habet. Sed alio
modo q ipa voluntas in
ordine ad opa exteri
ora nullo modo sit impe
dita sic qtingit in di
uitibus et habundantibus
quos frequenter sequunt
plangentes elimosinam pur
deu petentes. 3° nondum
q dicta est inter operaciones
interiores et exteriores
in hoc quia operaciones ex
teriores sunt nobis magis
manifeste et cuidentes
quam interiores. Et ideo operacion extiores
stim quoad quo ad
eas bene esse factas nil
lam bonitate aut malitiae
principaliter dicta superaddit

actibus interioribus sed solum sunt
tamquam quedam signa hominum
ut malitie actuum interiorum.
Et hinc est quod frequenter
decipimur ita significationem
actuum exteriorum quamvis
deforis quo ad actus exteri
ores appareat homini tamquam
agni. Intrinsecus autem quo ad
actus interiores sunt mali
velut lupi rapaces. Et dicuntur
tales ypocrite quasi desuper
deaurati. Unde metrista quis
libet ypocrita sanctus et hic
vermis. Omnem licet tacita
latet agnus habet atomita
venenum et alter. no tene
as aurum totum quod splendet ut
aurum. pelle sub agnina latitat
mens sepe lupina. Quarto
notandum quod supponunt quidam
modales sedem suam esse posse
non possunt esse sine prudentia.
Istud plenius declarabitur et
patebit secundo hujus. Quinto
notandum est quod prudentia non
potest in nobis perfecte acquiri
sine operationibus exterioribus.
patet quia prudentia perfecta
debemus indicare propte ita
quantum possibilia nobis occurrunt
et illorum sit bonum ut malum
melius ut pecunia modo tanta
potest accidere et frequenter accidit
in operationibus exterioribus ex
cendis dubitatio constantia
cum quod nullus potest firmiter
propte et semper judicare
sine magna experientia

et illa non habetur sine mag
no exercitio operationum ex
teriorum. Ex quo patet quod
bonum est in arduis negotiis
habere consiliarios sunt
consiliatores. quia plures
oculi in tali ut intentatur con
cordat dubitatione plus
videt quam unus solus.
Sed quod major experien
tia de actibus humanis ex
terioribus in pluribus quam
in uno solo. patet ut hinc
et hec sunt dicta de articulo
primo. Ad secundum
articulum est hec propositio
clusio. quod virtute exterior
non existere impetus est non
potest in nobis acquiri virtu
tem sine operationibus exteri
oribus probatur sic quia sine
rectis electionibus interio
ribus non potest in nobis acqui
rituis principalitur dicta sed
voluntate sed electio vo
luntate nunquam est recta
nisi moveat ad opus ex
terius exercendum et operandum
quemcumque ordinem et sic ordinem
videtur manifestum est. sed sup
ordinem si non sit impedimentum
exterius rationale igitur sequitur
est vera. Secunda sequitur
et illa sed aut ex necessi
tate non quia quod ordinem
dare et quod dirimere
sine exterioribus objectis ut
instrumentis ut aliquo alio obviare
quod amoto impedimento

exterisico ut q nulle erunt
recte elections q e ab
surdu dice ut exibut in
teriores opaques et her
fiut gclusio ppo ¶ Ta sit
29° q illa q vtus pfecta no
pt in nobis generari sine
opacibus exterioribus. pbat
sic. quia prudentia pfecta
no pt in nobis acquiri sij
exterioribus opacibus ut
patet in quarto notabili
sed pfecta vtus moralis no
stat sine pfecta prudentia.
p quartu notabile igit
30° vera ¶ Tertia gcto
q in voluntate extis existe
te impedita. possibile est
in nobis generari virtute
imperfecta. pbat sic quia ex
similibus opacibus sepiatur
generari habitus inclinans
ad ostiles opaques. sed stat
q homo sit impeditus ab
opacibus exterioribus et in
magno affectu velit opari
bene. si posset et staret
et no esset impeditus.
ymo stat q velit stare
et addiste bene opari
impota sui possibilitate.
igit ex hymmoi opacibus
sicquetur fiet vnus ha
bitus determinans et incli
nans voluntate ad semp
ho volendu. sed talis habitus
est virtus imperfecta igitur

¶ Et si dicas quod hymoi vtus
imperfecta. Ho q sic p deca
pfecta dicere quia p mpte
ita singula agibilia possit ha
nobis octrea possus iudicare
in particularibus circustantiis quid
bonum et quid malum. quid
melius et quid peyus ut dem
fiut in gitu notabili. Et
imperfecta prudentia e q
sistere in vtibus iudicijs de
bonis et malis no possus
nos p mpte determinare quid
bonum quid malum quid melius
quid peyus si forte varie
et repugnantes circustancie
occurant pter ipsa aliqs os opus
illo mo fij et pter alias alio
modo. Ita virtus pfecta in
pprio vocat quia p mpte
et delectabiliter stati possus
dirigi secundu illam p deca
ad eligendu illud q e melius
secundu illud iudicium. Sed
vtus imperfecta vocat p quod
occurentibus sic vario modo
circustancijs. no possus stati
p mpte et delectabiliter opari
et dirigi ad eligendu pten
meliorem. Et no dicat ideo
vtus imperfecta quia ipa p
mittit voluntate frangi
p passiones appetitus sensitiui
et pfecta virtus no. Et ratio
est quia voluntas adeo li-
bera est et dna suoru ac
tuu et virtuu misteriorum
q nulla misteriorum virtuum

Quare p deca sine virtus dicat p stat ut imperfecti

pt eam necessitate seu ne
cessitando inclinat, nisi ipsa
se ipam libere inclinet.
Vt libere se inclinat per
mittat. Vno modo ipsa
est libera et dna suoꝝ
actuum et aliarꝝ potentiarꝝ
q ipsa pt trahi appetitiu
sensitiu ad exequendum eius
iussu et imperium gt que
cuq impetu passionis. Si
ergo voluntas habita ex in
terioribus electionibus sine
exercitio exteriorꝝ actuum
sit firmata. qui habitus est
simpr laudabilis et bonus.
quia ex operibus hominis sim
bonus est generatq. eo q electi
ones interiores sint meliores
et laudibiliores operibus qb
homo exerceret. pog melius
talis habitus deficit a perfecta
virtute. quia cu habeat extra
operari et obtinuit ictu scantie
vide reprimates. p quarꝝ
aliqs apparet q vno modo deberet
opq fieri. et p aliis q alio
mo. iste no potest ymmte de
timari ad indicandum quid sit
opportunum semp nisi p experientia
ia et prosequendum nec voluntas
eius determinata ad eligendum
ymmte ptem melioꝝ. Ratio
hoc sit illa licet ista virtus
imperfecta vt sic genita esset
hominem semp bonum quo ad alios
sine exteriori opere. Prima pt
conclusionis patet quia habitus
laudabilis generatq ex bonis
operibus et mentis ad gsiles

reddit homiem simpr bonum in
se vt manifestum est. sed ta
lis virtus imperfecta est huius
mod habitus ut declaratum e
ita conclusio precedens. 2a
pt gtiois ex qua bonitas
intrinseca hominis virtuosi no ex
alis nisi p actus exteriores
alis ad extra apparet. Cor
huius virtutis imperfecta sit ge
nita experiri no pt sufficiet
ter nisi p actus sine operibus
exteriores. patet qua bonitas
et firmitas hmoi habitus
intrinseca in nobis experiri no
potest nisi p extrinseca. Et
ideo surgit q quis putat
nos habere perfecta voluntate
in absentia passionis q tamen
perfecta no est sed pigra et
debilis. pter q michi manet
ad pacem adventum et forte
tudet p ipsius impetum igitur
Et istud vide esse de in
tentione Senece in libro suo
de divina prudentia sic in
quirent ut dicit. michi
nisi michi vide miseliq
eo q michi adverti
adversi. no habent cum
illi se experiri: gubernato
rem in tempestate: iacie
militem intelligas. Vide
possit scire quatenus adversi
prosperitate et animi sit. si
diuitiis affluas. Vide pos
sit scire quatenus adversus
egestatem ut misericordia adversus
pertinere constantiae habeas si

(Cor)

(90 x)

quo ad se no ty tollit
hominem simpliciter bonum

inter plausus senectus. Hec ille
Igit videt velle q virtus
mentis interior. cooperimentum
sui habet ex actibus exte
rioribus. Hec de 2o articulo
Ad rationes ad primam credimus
aliq et negem minor loquendo
saltem de arte imperfecta. sic
nos laimus hic de virtute im
perfecta secundum q 3a conclusio
Et ad primam rationem dicimus q utrum
ars per impos intellectum quo
ad aliquas conclusiones generales
acquiri. sine operibus exte
rioribus. hic non ad particulares
conclusiones diversificabiles secundum
particulares circumstantias. Sic
ergo habitus talis in voluntate
sine operibus exterioribus
acquisitus solummodo est ad volendum
bene agere generaliter et non
ad eligendum bene agere secundum
determinationes particularium circumstantiarum. sicut dictum est. vel potest dici
q ergo sine operibus exte
rioribus potest ars perfectissima
in intellectu generari. tamen quia non
potest fieri bonum opus ad extra
eo q membra non sunt agi
bilia per assuetudinem. Et ita
consimiliter dicendum de virtute
q si virtus perfecta posset
fieri in voluntate sine operibus
exterioribus tamen non per
ficeret ex ea eque perfectum
opus ad extra sicut si homo
esset in operibus exterior
assuetus. Ad secundam dicitur
q illa concludit per 2am generale

sit q non potest in nobis acquiri
virtus perfecta q. inclinet pru
dentiam sicut nec prudentia sine
operibus exterioribus. Ad tertiam
dicitur q philosophus intendit aliud ut
nisi q virtus perfecta non potest
acquiri nisi ex operibus in
terioribus et exterioribus.
et bene reprehendit eos qui
tantum philosophantur circa moralia
et non operantur tam secundum
voluntatem quam secundum vires
naturales. Nam ex philosophia
tamen non generatur virtus moralis
sed virtus ad aliquam generationem
indiget operibus voluntatis. et
ultra ad aliquam perfectionem indi
get operibus exterioribus
Ad rationes post oppositum. ad rationes pro omnibus
Ad primam dicitur q si quis sapiens
metaphysicus de virtute impugnaret
quia et omnis. et est p
dictum in 3a conclusione Si
autem quis sequens intelligitur de
virtute perfecta. tunc negetur
quia. et ad primam rationem q dicitur
quia adhuc tunc voluntas potest
optima velle et eligere dicitur
q non est posse bene eligere.
et permanere. et sine defectibus
quo ad consimilem particula
rium circumstantiarum. sine ex
perientia per multum exercitium ac
quisita ut est declaratum
Ad secundam dicitur q ratio arguit
per conclusionem 3am Et ad modum
dicendum est de ratione 3a
et quarta vinde geneti

ad 3am

ad 3am

ad rationes

est q. p. mala fortuna impe
diri possunt a perfectissime
virtutes generare. sed non pos
sunt p. ea impediri q. est
nostri facere simpliciter bonos.
virtus tamen non sit subiect
fortune qui cum sint perfecte
genita non possunt p. fortu
nam auferri.

Quarto septimo utrum
ex vnica operatione
possit generari
virtus. Et arguitur
primo q. sic quia
ex prima opera
tione generatur virtus. ut non
si dicat q. ex prima sit q. non
gen. ex aliqua preteriori.
quia q. semel generatum e
amplius non gen. et habet
ipsum. Si autem dicat q. non
gen. ex prima. tunc queritur
cur gen. ex da. ut non sistat
tur non gen. ex aliqua
preteriori. et iterum habet
ipsum. quia id. non bis gnat.
si autem non gen. ex secunda
sic ner a prima. tunc quit
tosformet de tria et sic de
inceps. Et ratio. q. vel
nunquam gen. vel q. vel q.
ex aliqua sola et vnica
operatione ipsa virtus genera
bit. et hoc est propositum. Ad
sic virtus habet generationem
instantanea. igitur generat ex
vnica sola operatione. tunc quia q.
si generaret ex pluribus opera
tionibus oportet omnes illas operationes
ad id quod attingit inquo ge
neratur virtus. modo hoc
est impossibile ex quo illarum opera
tionum vna desinit prius ut
qui alia incipit sed ante
patet p. quinto ethicorum qui vult
q. virtutes consistunt in indi
visibili modo indivisibile
non habet generationem succe
ssiua sed non instantanea.
Tertio sic si virtus consistit
in maximo complemento tunc
ex ipsa ex vna sola operatione
gen. sed virtus consistit
in maximo complemento igitur
ex ante patet quia non quic
libet operatio maximum comple
mentum attingit. sed vna sola.
sed hoc patet quia septimo
ethicorum dicit. q. virtus perfec
tio est vnumquisque cum tunc
maxime perfectum est cum
attingit id quod voluntati igitur
virtus in maximo complemen
to consistit. Quarto sic tan
se operantes et simultanee
simul sint et non sint cum
istis quorum sunt causae sed
virtus non est simul cum
omnibus ut pluribus igitur non
causat ex pluribus sed ex
vna tantum. Et quia et ante
patet ex secundo ethicorum
et minor manifesta e. q.
plures operationes simul ad
invicem esse non pnt. Quinto
sic. sicut quiete virtus intel
lectualis generat ex vna

sola opacoe igit cria vtq
mozalis generat ex vna
sola opacoe. tenet qnia ex
sic se habet virtq intel
lectualis ad intellectu. ita
virtq moralis ad voluntate.
et ans patet qr sua gene
rat ex vna sola demostoe
6to vt patz pb pgoz. Septo
sic et supponit q oz hoiez
esse sufficiet dispositu ad
acipiendu virtute antequa
vtute acipiat. 2o supponit
q sit aliquis homo sufficiet
dispoitq et no habeat vtu
tem qui tamen vna opacoz
in nata age ad vtutes ge
neracoez. Tuc arguit
sic quia vel huiusmodi
opaco aliquid agit ad vtu
tis acquisicoez. siue gene
racoez vel mtiil. Si di
q mtiil tuc pari racoe
nec za alqd opabit. nec
za nec za. q est mgns:
si aut dicat q ad agat ad
vtutis generacoez. tuc qrit
an agat disponendo genera
coez virtutis aut intducen
do ipaz vtute. Non pt
dici primu. quia poitu est
q sufficiedo sit dispoitq.
si dicat secundu habet ppo
situ sq q illa sola opacoe
7mo generat virtq. Septo
sic si vtq pt ~~opaci~~ ex
multis opacoibq tuc cria
pt generari ex vna opacoe
intensa et longa. sed virtq
pt generari ex multis opa
coibq igit 2o ans patz qua
vtq vnita fortior est se
ipa dispersa primo methic.
et ergo si multis opacoibus
emissis pt vtq generari.
tuc etiam ex vna magna
et intensa pt acquiri. sed
minor patet ex ante dicti.
Oppositu arguit primo sic.
q si dicat 2o hmoi q virtutes
sunt in nobis per
assue noz. sed assecedo arguit
multas et plurificatas opacoes.
igit ex vna opacoe non
pt virtq generari. 2o sic.
sic est de generatoe actui.
ita est de generacoe virtutu. sed actes no gene
rant nisi ex plurib opacoibus. i 2o ab patz grecoti
sline. Et est pbi 2o hmoi
dicent virtutes aut acti
pimq opantes plus. qadmod
et in alys actibq. que rem
oz distetes facit. q faciet
distinq. puta edificates edi
ficatoes sunt et atharizas
atharizate. sic aut et iusta
quid opantes. iusti efficiun
temperata aut temperati. forteia
vero fortes. et minor ma
festa est. quia ex vno actu
atharizandi no fit atha
rista. nec ex vno actu do
mificandi fit domificator. 3o
3o sic. prudentia no pt acqri

ex omni opacede igit nec vtq
mozalis. Iz quod quia virtutes
mozales no sint sine pru
dencia. Primo prudencia est
eis quecq sexto huiq. et
ant patz quia prudencia
requirit multa exigencia
ut patet in eod sexto mo
exigencia requirit multas
opacides ut manifestum igit
Quarto quia plig primo huiq
dicit q vna virtus non
facit nec vna dies pulchra
estatem sta vtiq nec bem
nec feliciter vna dies nec pau
ca tempq igit q vide velle
q ex omni opacede no ge
nerz virtus. In questione pd
ceptabunt opiones due de
virtutibq mozalibq ponendo
p ordine ea q sequunt
Prima enim dicit q virtus
mozalis sit forma mediocris
inter sine. sic q nec sit inter
sibilis nec emissibilis et ha
beat se recte in formis actibq
sicut aiad intellectiua hois se
habet in formis substantialibq
Ro dicit q virtus mozalis
quo ad suam substantiam ut
essentiam introducit tota
simul. Et illud sequitur ex
parte qua forma mediocris
et inter sine et extra sine
no pt successive introduci
Tertio dicit q virtus no
sit impa voluntate. nisi pig
subiectum sit sufficienter dispo
situm ad recipiendum talem vir
tutem patz quia ex quo actq
actuoz sunt in paciente p
p dispositio 2o de aiad et ex

Opio prima

no est imaginale q forma
permitq in diminutis successive
sine intermediat secundo dis
positione successiua subiecti
oz q ipsa virtus mozalis
sic intermediat q subiectum
plus sit applicatum et sufficie
ter disponitur Quarto dicit
q subiectum virtutis moda
lis sitz ipsa voluntas p intermi
diate virtutem pt se hire
ex ratione passibili vel habituali
in malicia secundo modo
q subiectum sit in dispositione
propinqua. Tertio est in disponere
no intermediate remota ad virtutem
intermediat. sic forte et in
ipsis gtinentibq ut incipien
tibq se disponunt ad virtutem
Ro no q sit in dispositione
propinquissima intelligendo p propinq
dispoz qua no est dare ultimam dispoz
propinquoze absq illo actuali
motu p quem virtus intro
ducit Quinto dicit q
in subiectum virtutis puta
ipsa voluntas cum propinquis
sima disponitur ad virtutem
recepriez tunc ex omni
pla opacide ex qtuitus
quod generat vtq. Quinto
talis opacio pteneat ad
generationem illiq virtutis
Istud pbat hec opinio
p sexta rone ay oth
Sexto dicit sitz q si sub
iectum sitz voluntas sit in
propinqua dispositione sine
no intermediate remota ad in

troducere virtutem tunc non
est quatenus sola operatio
ut generans virtus. sed for
te bene ut generans est
una longa et intensa opa
tione. primum probat hoc opus
quia est quo subiectum est
aduc aliqualiter in remota
dispositione. ipsum non est suffi
cienter dispositum et etiam
est quod non quantus operatio mo
dica ipsum sufficienter disposi
ret. et go ut sic non
est quantus operatione introi
duceret virtutem. secundum probat
quod licet subiectum aduc esset
in dispositione aliqualiter
distante a dispositione suffi
cienti ut virtutem introducere
tamen staret aliquam operationem esse
ita intensam et longam
quod quasi forte plus possit quam
deberet fuisse. ut arguitur vel
tertia ratio ad oppositum
Et ergo sic deberet fuisse
sufficiens ad completam dis
positionem subiecti ut acqui
sitione virtutis ita esset ista
et intensa sufficiens. secundo
dicit quod si subiectum virtutem
fuerit in dispositione intentum
remota ad introductionem
virtutis tunc vel impossibile
vel difficilimum vel raris
simum est virtutem esse una sola
operatione generari. probat quod
manifestum est quod in multis
ut passionibus secundum in malicia habituatus una
operatio non sufficit ad
generationem virtutis. sed

necessario requiritur plures
et de facto plures de quatuor
dispositionibus talis esset remo
tior a virtute et quod virtuti
magis inventa. Octavo
dicit quod illis fuisse quod licet multe
et plurime operationes inquantum
tamquam dispositive ad gene
rationem virtutis tamen non ob
attingunt ad generationem vir
tutis. sed tamen una operatio ut
patet quia ut quantum precedentium
solum inquantum ad dispositionem
requisite ad generationem
virtutis sed ut sola virtuosa
operationem subiecto sufficiente
disposito introducit virtutem
et ad illam mente secundum
quam operationes videntur precedere
quod primae rationes ay o tu
facte. secundo notandum
quod est una alia opinio quod
aliqui imaginantur de vir
tutibus moralibus unde hic
opinio primo dicit quod virtus
moralis quo ad totam eius
latitudinem ut primam operationem
virtuosam tota simul introi
ducat. secundo dicit quod
posteriores operationes neque vir
tutem neque aliud ad virtutem
generant. sed solum virtutem
ia genitam in suo subiecto
firmant. et hoc opinio ad
ducit ut se quantus rationes
primas ay oppositum factas
ut secundum quinta. unde una
gnat opinio illa quod rem
sic stat quo ad totam eius

latitudine introducat p primam
demonstracoes. et q posteriores demonstracoes nihil de tota generat vel ad generant. sed solum generata in suo subiecto firmat. sic tenet una probabilis opinio. q uta sit dicendum propter de virtute moralis. Et sic illa opinio erit conclusive ponit. q ex omnia sola opiniones generat virtutes quo ad ipsa essencia licet non ex omnia sed ex plurib quatenus ad ipsa in subiecto firmat in hereditam. Quibus sic premissis gtra primam opinionem primo talis q virtutes moralis non est firma in animalibus introducitur. p omnia solam opinionem. et p priores dispositiones plurium precedentium de potencia subiecti educta sive generata probat sic quia si p primam opinionem de rechinquitur aliqui in subiecto sit in appetitu vel voluntate ut nihil. Si dicit q nihil tunc appetitus p generacione virtutis in eo non habebit se post melius quam ante. et eodem modo p secundam nihil derelinquere. nec post triam et sic de ceteris. et virtus moralis in qua generetur ex quantitatibus multiplicatus. Si autem dicat q p primam opinionem derelinquitur aliqui tunc gritur an erit de natura et sola ita virtutis in eiusdem

1. 9. 9 primam

pb. 1

1. sit dispositione

vacuis cum virtute et sic habebit q prima opinio aliquid virtutis primo prima lem virtute producit. et sic non solum ad virtutes introducendas disponit quo et iuxta inter introducit. Et eodem secunda opinio ad ad virtutes producit. et sic de ceteris. vel illud non est de natura et subiecto virtutis sive habitus virtuosi et illud non videtur dicendum quia non videtur de q specialiter pertinent. nisi pertinent de prima specie quia et tunc vel erit habitus vel dispositio. Si habitus et quia non erit habitus virtuosus sequitur q erit habitus virtuosus et sic utrum habet intentionem. Si autem dicatur q erit dispositio. et quia habitus et dispositio non videntur differre nisi sicut facilis mobile et difficilis mobile. q non variat speciem tunc illa dispositio deducta erit eiusdem vacuis et speciem cum habitu virtutis. et sicut erit de dispositione derelicta ex secunda opinione et ex ita p igitur utrum habet q quilibet opinionem ad virtutes introducit. et non solum ad virtutes generandas differt. Sed probatur quia sic quia ocs

pb. 2m

opinionem

opacues precedentes virtute sint eiusd
speci et rois. igit quia racione ra
carp introducit virtute et non
disponit eiusd racione quibet
carp introducit. tz quia ex illa
q sint causa speci in silis effectu
possint secundu specie. et attendes
patet. quia ces tales opacues
sint virtuose et rte racioni to
mediante ¶ Tercio pbat qclo
sic. quia si virtus sic ponetur
forma indimissibilis sc. q opacues
sequentes virtute id genita no
essent tam bone sic opacues
precedentes et disponentes. vel
sed opacio introducues virtute.
falcas gntis apparet. quia pgtiacues
sint firmiores. perpetue et delecta
biliter. pter habitu virtutis
iam in existente precedentes
autem sic no sunt. et pbatur
quia quia pgteriores nec virtute
aliquid generat nec ad eius
generatoriz disponit. cu vtq
iam genita sit. sed precedentes
disponunt ad virtutis generatoriz
primo et prima carp virtutem
introducit ut ponit illa oppio.
igit precedentes eiusd meli
ores primo no videt illo modo
q homi faciat in subiecto in
voluntate opacues sequentes
virtute ¶ Secunda qclo contra
sedm modu sit illa q virtus
morales quo ad tota essencia
et substancia eius no acquiri
p primo opacues virtuosas pbat
sic p opacues multiplicatas no
solu habitu perfectes firmiores
sed etia erit intensior. igit
qclo vera. tz quia et ante patz

quia p opacues multiplicatas vel
p fectiz et p minus attingitur
medium. ma. et medietas qua
virtus dicit esse medium duarz
malicia no est punctualis. et
hoc no pt poniad p solu habitu
firmaces absq eius intensio.
quia id habitu sit sui intensio
no intrinsecu nisi addit igit
Item subiectu no videt aliq
latitudiez graduale magis
firme recipe nisi illa latitudo
gradualis intendat. Unde qua
litas in subiecto siltem tui tan
tum eo ea solu dicit firmior
quia intensior ¶ Secundo ar
sic quia nisi qclo esset nec
sequit q faciet habitu viciosu
posse instantanee corrupi. subsitas
patz quia nulla latitudo gradua
lis pt instantanee corrupi id
nullig det. vltimu instans sui
esse. et quia pbat posito q
pcetes iam sit viciosi et pg
hoc immediate agat aliquid
opacues virtuosa. Istud con
est possibile habitu q nullus
habitu viciosi necessitat sor
tem ad male agendu qd ex
libertate voluntatis suae possit
se gformare indico racionis et
agere virtuose Cu illo state
qrit utrum ex illa opacue ge
nerat tota virtus quo ad eius
substancia et essencia ut intrinsecu
pig voluntati ut ps vel gra
cius vel Si dicit primu tuc
qerit utrum tuc simul corrupit
viciu et habet ipsum solu
q habitu viciosi totu simul
corrupit vel no simul corrupit
et hoc no pt dici. quia vtq

et viam sint ꝓxa et ideo simul
stare non possint. Si autem dicat
q. nihil virtutis generat talis
opacio virtuosa. tunc pari ratione
nec secundi ad virtutis generet.
nec tertia. nec denceps et sic
talis indqua fiet vel fieri
posset virtuosa. q. est absurdum
et inconveniens. Sed si dicat
q. generat aliquid virtutis ut
gradum ut aliqua pte virtutis
et no totam virtutem. tunc habet
appodtum q. vtq. no generat
tota p. mul. ¶ Tertio arguitur sic
quia nisi ita esset vera se
q. virtus no generet ex opacis
bus. sed potius ex opacitate fal
sitas sequeret. az p. ante dicta.
et pbat. quia quia p. adiustum
solum prima opacio generat virtu
tem ut dictum est. igitur no ex
opacibus sed ex opacitate gene
ratur virtus. Ad de primo arlo

3um ꝓb

az lo 2m

¶ Quantum ad 2m articulum e
primo notandum. q. opacitas virtu
tis ex quibus virtus dicta ge
nerum differunt se habet. nam
quedam earum fiunt ex maiori to
natu ipsius volutatis. et secundum
hoc magis intense dicuntur. et
sunt. Alie fiunt ex minori tonatu
ipsius volutatis. et ꝓpter hoc ma
gis remisse vel minus intense di
cuntur. Item quedam earum sunt
magis longe. et quedam earum bre
viores sine minus longe. Istud
manifestum est de se. ¶ Secundo

no lc 2m

notandum q. licet quatuor prima
opacorum volutatis sit alia lon
gior ty ꝓpter varias necessitates

q. sunt in dormiendo quiescendo
et bibendo or quaelibet earum
q. amodo esse breve. patz quia
p. huiusmodi necessitates volun
tas impedit. ad minus quo ad
ultimatum suorum actuum ut notum
est. ¶ Tertio notandum sic pgea
videbitur de virtute moralis est
ymaginandum q. sit forma diuisibilis
intensive p. intriplicatione virtu
tuosarum opacorum intentibilis. et
p. suspensione earundem vel p. multi
plicatione opacorum vicinorum
oppositarum remissibilis. licet illa
forma no habeat nomen virtu
tis nisi subiecta valde intensa
forte tamen secundum se remissum.
habet nomen ignominie. de qua
dicitur septimo ethicorum. Unde prima
ginandum est q. recte sicut prima
candela generat in aere lumen
alicuius certe intensionis. et alia
appodata augmentat lumen. q. cum pori
facit lumen intensius et sic
denceps et sic primum corpus lu
minosum magnum facit in aere
quod intensius nec ita intensum
lumen sicut dicit primum. Ita q.
quaelibet opacitas virtuosa ge
nerat aliquid virtutis sed aliquis
gradum virtutis sic q. prima opacitas
generat certum gradum virtutis
2a eiusdem tertium gradum. et 3a
iterum. ita q. semper pgrediendo gra
dus additi pori fiunt totum
habitum illum intensiorem. Item
si sit prima opacitas intensa 2
longa ut plus de virtute gene
randa ut eius gradibus p. ducit
quia forte sex. 8. ut 2 remissi
seu parum opacitates. Ista omnia
videntur manifesta 2 ꝓbabilia

reteris. eo q dicte due ~~opaces~~ opiones
inota pd dicta no videntur ita
probabiles nec rationes inferiu
concludunt vt patebit soluendo
rationes ¶ Istis p̃missis ⁊ pma
opio ista ⁊c quilibet opacitas
virtuosa interiori generat ali
quis gradus vel aliqua pars
illius habitus q est virtus moza
lis vel erit virtus mozalis
probat quia virtus generat ex
opacitibus vt dictum est ante.
igitur cum omnes ille opacitates sint
eiusdem rationis sequitur q quilibet
eorum erit aliquus mo illius ha
bitus qui est vel erit virtus mo
ralis ⁊ Sed hoc non videtur sic
q quilibet genet totum habitum.
nec sic q vna sola genet totum
habitum et alie nichil. vt de
ducitur est in argo pcti: igitur
relinquitur q quilibet generabit
aliquem gradum siue aliquam partem
illius habitus qui est vel erit virtus
⁊ confirmat quia manifestum
est q ex actibus rationis practi
ce gen aliquis illius habitus qui
est prudencia. igitur cum pporte
genet prudencia sic virtutes
mozales et ex quia quemcumque sint
sexto huius sequitur q erit ex
actibus voluntatis subiecti homis
genet aliquis illius habitus qui e
vel erit virtus mozalis ¶ quia vt
dictum est in 7o notabili huius
articuli talis habitus vel talis
forma non sub quacumque sua inte
nsione denoiat talis subesse cui
multum intenso ⁊ Et ideo pma
opacio et forte secunda ut tria
non generabunt gradum illius ha
bitus qui est virtus quia talis
habitus nondum dicitur virtus cum
non illius habitus qui est ut sit
virtus mozalis

gratuita

§ denoiat virtus

remissior sed bene quinquaginta
verum q erit bn virtus mozalis
et ad eius pqq ad sufficientem
intensior gremit q virtutis
denoiatio ¶ ⁊ Secunda opio sit illa.
q licet vna sola opacitas possit
generari gradus habitus p tunc
adducitur ad porte habitus totalis
habitus incipit denoiari virtus.
nudqua tamen pte vel omno dif
ficile scilicet in nisi ad minus ex
vna sola opacitate generari ad
tute quo ad oes cuius gradus.
pma pts opio affert ⁊ Nam po
nat q intensio gradum sufficie
tem ad denoiandum virtutem sit
vt decem ⁊ ponat q pte
iam opatus sit nouem opacitates
gratuitas nouem gradum illius
habitus. et q amo opet sume
incipiat opare decima opacitas
generatium decimum gradum ⁊ Tunc
arguit sic in casu ex sola decima
opacitate genet gradus habitus.
p tunc adducitur ad porte habitus
totalis ille habitus incipit
denoiari virtus. et si illa opacitas
decima sit minus debilis et re
missa capiat vna pte longa
et intensa q decima opacitate.
et stabit argumentum sic ante.
igitur pma pts conclusionis vera
⁊ Sed secda pts conclusionis az quia
ex quo virtus non noiat talis
nisi fuerit valde siue nimium
intensus. vt dictum est in 7o
notabili quo vel impossibile est
vel omno difficile. vel in nisi
vna opacitas esset ita intensa
et longa q ipsum posset equalis

87

omnibus alys opacitibus ita intro-
sumus habitus virtutum generandi
potentibus. Et hoc propter necessi-
tates naturales de quibus dictum
est in notabili sed igitur geto
vera de hac sunt dicta de secundo
articulo. Ad rationes an oppositum
facile esset dicere si tenerentur aliqua
oppinio posita in articulo primo
sed quia ille opiniones sunt repug-
te ideo fiunt ad eas inuota posi-
tores sedi articuli. Ad primam ergo
quod quaerit an ex prima operatione
generentur virtutes dicit quod non
ex prima non ex 2a gene-
rantur virtutes. sed ex omnibus simul sumptis
generantur virtutes licet successive
per partem pro primo. et credo quod
totalis virtus per nullam solam
operationem generetur. Et dictum est
in 2a getod sedi articuli. nichi-
lominus ex qualibus operationibus generantur
aliquae virtutes scilicet pro eius. et
illi gradus sic per intentiones sibi ad
uicem constituunt totam virtutem.
non sequitur quod propter hoc vel
nudquid generabitur. quia tot
possunt operationes bene fieri quod in
troducant licet successive tot
gradus virtutum vel habitus ad
minus. et sufficiant ad generationes
virtutum. Ad secundam negatur
ans. et ad probationem dicitur quod quod
tator loquitur de virtute moali
perfectissima. si talis sit aliqua
talis. et volo quod illa quantum
ad rationem intentissime constituat
indimisibili. sic quod non potest in
tendi non remitti licet in
se sit forma graduabilis. sed quid
quid de hoc sit verum plenius
videbitur in sequenti questione

Ad terciam loquendo de virtute
moali perfectissima de qua philosophus
loquitur videtur in septimo phisicorum te
negetur ans. et ad probationem dicitur
quod supposito quod esset aliqua talis
perfectissima tamen non est quod quilibet
operationes generans vel saltem magis
proprie simul generans istud sup-
positum et finaliter gradum totam
cum intensionem quletunc attigat
sufficit non quod simul perfectam habitum vel gradum
quod generat. ex quibus tunc
ultra operationem ultimum gradum
attingit. quo habito incipit talis
vir de novo generari perfectissima. Ad
quartam dicitur quod quilibet opera-
tionum simul est tunc illo perfecto ha-
bitui quod generat. et illud sufficit
ad veritatem auctoritatis ex 2o
philosophi allegata. sed quia forte simul res
in actu et actui operantes simul
sunt. et non sunt cum istis quoro
sunt causae. unde non sic virtus
successive generatur. ita etiam
operationes ad generandum successive
sunt. et non sunt simul adeptae
Ad quintam potest unus dici negando
ans et loquendo de sua habi-
tuali. Nam tendendum est quod tal
sua successive generetur per frequen-
tationem assumptum non sic virtus
successive generatur et ad pro-
bationem dicitur quod demonstrationes bene
generant simul sedum se tota sua
actualem sunt actualem assen
sum. et ita forte voluntas in
stantanee 1 tota simul producit
electionem. de quo postea magis
videbitur. sed illud nichil arguit
de sua habituali. quia illa
ex frequentatione actuum successive

ad 1am rationem an omnes

ad primam

ad 2am

ad 3am

ad 4am

ad 5am

generat. Aliter pt dici negando
quaz et ad pbacoez dicit q no
est omo sile de stia respectu
intellectu. et virtute morali sin
volutat sine affectu. qz intellec
tu spetig no habet aliqua po
tentia alio sibi rebellante et eu
p vertetem ipter q ego sola de
monstracoe poteri habere stiaz
et firma adhesiog. Volutas
aut et intellectu practicu sepe
habent sensu sine appetitu sen
sitiuu rebellante. et indicium
racois rectu ac recta electoez.
Volutas penitg obnubilante
et puertetem. Et ideo ego mi
ca sola opacoe no possit firmau
in oppositu sed requirit frequs
usus et continuata opacomm

ad 6a Ad secta admitti supposito ma
manifestu est q homo no re
quirit virtute. 2m illu gradu
qui sufficit ad denoiandu virtu.
nisi prius habeat habitu illos
prales. qui in puero vocant
dispositoes ad virtute. qui prea
les habitu cu alio habitu prea
li adueniente coplent inten
sioez virtutis sufficiente ad
eius denoiandu. Et ofqter
admittit q talis agat vna
opacoez que sit p generacoe
virtutis. Et tuc ad argume
tu dicit q ego illa opacoe ge
ne virtu ad istu sensu. q ista
opatio ego generacoe sui pea
lis habitu facit q totalis ha
bitu denoiat virtu. no tm
sic generat virtute q p ista
vnica opacoez ipa virtu sedm
oes suas ptes et gradu gene

ad 7a

Vt dictu est in sedd ~~questione~~ 9 du oc
secundi articuli. Ad septimu dicit
q ad no est necessariu quia
licet virtus sedm illa intencoez
a qua denoiat virtus generat
ego multis opacoibus successive p
ptem post ptem tamen post inter
uencoez necessitatu naturalis
q fit in gmedendo et bibendo
et dormiendo q no est pgle
ut ad ing musici et omo difficile
vna opacoez esse tanta
et tale vigoris q possit sola ta
intensu habitu virtutis generare
vt dictu est in positione. vnde tm
q posset esse vna opatio tanta
intensa et longa q si virtu quo
ad plures sui gradu esset ge
nita. ipa tantu gradu in tanta
pte habitu posset p ducere q
ille habitu ipter hmodi inte
sioez cum dicit virtu q plus
tamen quod dissoco gtinea di
cebat. Ad q tm faciendu bene re
quireret plures commissi sui
debiles existentes. Ad rationes
post oppositu dicit q arguunt
p dicta in 2o arto h de qstiae

Vezut Octauus utz
virtu moralis pos
sit augeri nec
minui. Et arguit
primo q no. Illud
q consistit in indiuisibili nec pt au
geri nec minui. sed virtus
morales est hmodi ign 2
tio qua et ant manifestu est.
et mor rois pz primo p qnte
tatem 2 to phi. qui dicit q
virtu consistit in indiuisibili
2o pz p phi primo de celo
et mundo dicente q virtus determinat
secundu excellentiam tm sed timq

ar gno

excellencie consistit in medio
Et notandum est igitur ¶ Secundo
sic ad illa q̃ non est motus nec
potest augeri nec minui sed
ad virtute moralem non est motus
igitur ¶ a or patz quia augmen
tacio et diminucio sunt motus 2o
phi ¶ 3o sic illud q̃ non est
quantitas non potest augeri nec
minui sed virtus moralis non e
quantitas igitur ¶ a or patz quia
augmentacio et diminucio sunt
motus ad quantitate quinto phi 2o
sed mor patz quia virtus mo
ralis est qualitas eo q̃ e habitus
igitur ¶ 4to Quarto sic illud q̃
potest diminui erga potest crescere sed
virtus moralis non potest crescere ergo
nec minui tz quia et ante patz
quia qualitas crescit in hoc
q̃ diminuit sed mor racois
patet primo auctoritate phi 2o
hymq dicit nullus utitur bono sicut
miser Secundo probat mor sic
quia si virtus moralis esset ca
pax ad crescendum sive suscepti
et hoc non quia subiectum sum est
ipsa ad id suus potencias et
potencia appi vel a g tracio et hoc
utez non quia hoc esset p appli
cacoez frugidi modo nullus q̃
rud potest applicari virtuti non end
quo aud victosa sorte quidge
due virtuose plorans et quomo
tayeret eam ¶ Oppositum videt
esse de mente phi 2o hymq dicit
q̃ aut gmensurata sunt et facunt
et agent et patiunt Item
dicit 2o hymq Cor end te
perancia et fortitudo a supha
bundancia et defectu in medio

ate aut patiunt Et subdit sed
non solum generatoes et aug
metacoes et corruptoes ex
eisdem et ab eisdem fiunt 2o
Item dicit phi. q̃ adhuc excess
et p cad fit omne virtus et
cor. et intelligit p cadem du
modo et ge accepta te qbus
patet patet q̃ de intencione phi
fiunt q̃ virtus potest augeri et mi
nui ¶ Inqd erunt tres articuli
In primo arto respondebitur ad qsti
one In 2o recitabitur quedam
opinio senece cui suus motivus
et dissolvetur Et in 3o arto
monebitur una dubitacio q̃ tra
hit originem ex predictis ¶ Quantum
ad primum articulum est primo no
tandum q̃ licet augmentacio et
diminucio quoq̃ prime capiunt sive
stricte solum extendat se ad
motum ad quantitatem tamen impropo
debet capi largius put attri
buitur seu dicitur erga de mo
tibus ad qualitatem sicut put aug
metacio accipitur p intensione qua
litatis et diminucio p eius remis
sione Et ideo quia utez virtus
possit augeri vel minui non e
aliud quam quod utez ipsa possit
intendi et remitti put et licet de
illo aliqualiter tactum sit in quo
preti tamen non applicetur Et ideo
de illa magis magis applicetur dicit
in pnti qstione ¶ Secundo notandum
q̃ virtus potest accipi vel qsidera
dupliciter uno perfectissime
et perfectissime p habitum mad
li perfectissimo et sic attendit
secundum excellencie terminum vel

dicit phys primo celi et fluit al-
legatio ante oppositu. Uno mo
virtus in moralibus dicit accipi
pro quolibet habitu moralitan
dabili. quo quis studiose firmit
et dilectabiliter operat. et illo
modo eius quod habet habitus v
tutis licet in virtute altera
possit pro fide dicimus virtuosum
Et est sicut de sanitate quod res
se habet ad corpus sic virtus
ad animam. Nam uno modo sanitas ac
cipit pro sanitate perfectissima q
consistit in temperamento iustitie
secundum quod sanitate corporis tam
tenuis se quod secundum omnes partes
suas est in dispositione optima ad
exercendum proprie et dilectabi
liter sua opera. Alio modo accipit
sanitas magis large pro quilibet
qualitate corporali secundum quod me
bra possunt in sua opera proprie
et delectabiliter. licet huiusmodi
dispositio sit quilibet non sit op
tima sed quamodo lapsa. Tunc
quilibet corporalis in qua corporis
sanitas consistit in quadam latitudine
et non in indivisibili. propter quod non
quilibet dispositio quilibet re
tentis ab optima dispositione sue
a temperamento iustitie dicitur
egritudo nisi esset multum remota.
sed etiam dicit sanitas quilibet huiusmodi
quilibet non est nimis lapsa ab
illo temperamento sunt ab illa sani
tate perfectissima. Tertio nomen
quod illa virtus perfectissima potest du
consideratur uno modo quantum ad eius
essentiam. Alio modo quantum ad rationem
intentionis. Istis premissis sit quo
prima vista quod loquendo de virtute

primo modo dicta sicut de virtute
perfectissima. et quod sic dicendum de eam
quo ad eius essentiam tunc virtus
moralis potest augeri et minui. p
tunc sicut quilibet forma gradualiter
divisibilis habet gradualem
latitudinem. consideratam quo ad eius sub
stantiam potest augeri et minui. sic
est de virtute perfectissima sicut
quia ipsa est forma gradualiter divi
sibilis habens gradualem latitudinem.
igitur consideratam quo ad eius substan
tiam potest augeri et minui. tertio
quia et ante manifesta est quia
nisi posset intendi et remitti
huiusmodi forma quo ad eius esse
sentiam non esset gradualiter
divisibilis nec habet latitudinem
gradualem et minor ratio patet
ex predictis quoque. Secundo quoto
virtus moralis primo modo dicta
considerata sub ratione intensissimi.
nec potest intendi nec remitti
stante firmo perfecto et pleno
iudicio rationis patet quia si
remitteretur non observaret ra
tionem intensissimi. quia ea posset
esse intensior. sicut si intenderet
non servaret rationem intensissimi
ex eodem motivo. Tertio sicut qui
libet terminus excellentie magnitu
talis consistit in indivisibili sic
patet quod secundum rationem termini
excellentie nec potest augeri ut
minui. Sed virtus primo modo
accepta est sub ratione inte
nsissimi considerata et terminus
excellentie patet
quia ultra terminum rei nihil
est simile de ipsa re. et infra
eius tota res gaudet. Et propter
hoc difficile etiam ultra terminus

primo topicorum quia ipsum manere
termino et diffinitione nec dr
addi nec deponi. Sed mor
talis nota est ergo secundo no
tabile. Et adducendum est quod no
lim verum est de virtute sed etiam
de qualibet forma graduali vn
talitas quo ad esse validissimum
et secundum excellentiam tiny consi
rata nec potest augeri nec minui
non tamen intelligendum est quod sit for
ma indivisibilis quoniam est multis
gradibus. sed quia nec addere concedit
nec auferre ipsa remanente se
cundum esse validissimum. Tertio argu
ut alii. sic ita quod virtus perfectis
sima intendi non possit minus
est alias cit. qualitas non esset perfectissima
Dr quod non possit remitti et ar
guit sic. Nam ratio semper des
cat ad optima. si ipsa perfecta sit
propria virtute et nulla passio
sensualis obliquando possit. vnde
primo hymo dicit quod in virtuoso
ordo quoniam ratio. Et ergo state
perfectissima virtute et ita firmo
rationis iudicio. voluntas nequa
quam potest mutari per sua libertate
quia libertas voluntatis non
est ad tantum quod possit ponere
malum. quale tale iudicium rationis
de quo plenum videbit instantio
hymo. et per consequens talis neque
quod potest agere vitiose. et ergo
virtus talis perfectissima in eo
minui non potest. Notandum ducta
in geloc stante firmo pleno
et perfecto iudicio rationis quia
vsq rationis propter infirmitate
vel alia causa magna posset
tam longo tempore impediri quod non
esset impossibile passiones sensu
quod dominatas insurgere et insultare
et propter tanta debilitate tra
here iudicium rationis et electionem
voluntatis sed semper existente ple
no et libero usu rationis tredeo
est quod virtus perfecta illo modo
fieri in nobis sicut modo adhere
tur ut salus non minuere. Et
ideo seneca in epistola claudio dicit
quod talis virtus quicquid attingit
insanabile suum adunat. et tingit
quicquid tractat illud amabile
conspicuum et mirabile fiunt igitur
et. Tertia ergo sit illa quod virtus
secundum modum accepta. sic quod habi
tu laudabili potest augeri et mi
nui intendi et remitti. sed
sic de virtute morali zoo
accepta igitur et maior nota et
minor patet ergo propositum
Item videmus quod in diversis
hominibus diuise reputantur virtutes
magis perfecta et minus perfecta
vnde philosophus dicit primo pol. Ter
tius quidem enim omnino non habet
quod consiliatur. sed habet quidem
sed minus validum. puer autem habet
quidem sed imperfecte similiter
igitur et necessarium hyrcus et
arcta mares virtutes existunt
optime quidem principaliter omnes sed
non eodem modo. sed quantum omnium
ad suum vnuquisque oportet propter quod prin
cipe quidem perfecta habere oportet
morale virtute. Et paruum pri
dicit quod seruus virtute indiget
prudentia et tanta ut nos propter in
temperantiam necessitatem et timiditatem
deficiat ab operibus. Secundo sic
virtus habet se ad aliquid sicut sa
nitas ad corpus ut patet ergo

|| an sit

195

notabili secundo modo manifestum
est q sanitas in corpore augetur
et minuitur quia no oz q si
corpus est in dispositione sedum quam
pmpte pt et delectabilitu in suas
species q ptter hoc sit i sedmo
illus dispositum ¶ Ezcio arguitur sic
Virtus zoo accepta videtur dirigere
ad medium sicut sagittator i orne
ad signum gremeti sicne sed ctu
est q licet dicamus aliquie lumen
sagittatores tamen adhuc p frequ
ques experiendo pole est eum
ad fieri melioris sicut ezut
de hominitate mor sicne de vir
tute sicz q bonum simpe p virtu
tem pt fieri melior p vitium
augmentu ¶ Quarto sic mali
cia pt intendi et remittiri
et virtus moralis tz a qr virtus
et vicium sunt gra et go si vicium
cor intendi pt et remitti
tur ergo et et reliquum ans
patet quia invenitur homines
mali et peiores ¶ Quinto sic
q virtus zoo accepta no di
rigit in punctuale medium sed
forte ptte no stat q p assue
tudinem homo totaliter vir
tuosus ptmqmq attingat me
dium rons et eo invento fre
quentia immoretur igitur in tali
casu hujusmodi virtuosus ezut
et efficitur virtuosior tenet gra
quia eo quo virtus est medi
etas duarum malicorum eo q e
quidistantiarum medium in passionibus
et operibus vt di zo hujus tut
ille virtuosior est qui medium
ptmqmq attingit et a 2 oio pz
quia secundum p zo hq e ultimo

qui purum a bni a acerrimo me
dio transgredit no virtuosus neq
ad maiq neq ad minq et p quis
virtus talis dirigit ptte et mor
calis est manifesta de se hoc
de primo articulo ¶ Quarto ad
secundum arlm est nondum q hunc prim
et sunc videtur esse frequens seneca
in pluribus epistolarum locis i epla
clarum mela tibunde et in
epla in minacas ubi asserit vir
tute nec posse augeri neq
minui primo nec honestum oppo:
in tm q oia homa dicat esse paria
et idem dicat tullius in libro
de paradoxis qui in hoc sequitur
seneca et ad illud adducunt
rationes ¶ Prima q est ad pbandum
q virtutes no possunt augeri
e illa Illud qd in majoribus existit
no pt augeri sed virtus existit
in majoribus igitur. maior nota e
et mor patz quia vtus deter
minat potentiam in opibus in qbus pt.
¶ Ra ratio ad idem est illa virtus
est qd homo perfectu igitur adplus
augeri sunc perfici no pt. qnam
tz quia perfecto nichil e perfec
ius methate. et ans patet
quia septimo phi dicit q vinum
quod tunc maxime perfectum est.
+ cum attingit ptte virtuti. Et
sic eod mo nitur qbac q
vino no pt esse alio melior.
quia felicitas est summum homi
et illud gradum stp se no tp
unde isti idem reputant feli
citate et virtute ut patz
primo hujus ¶ Ezcia ratio

1 q ar 1

Q. Senece

Prima ro

ad ꝓbandꝫ q virtꝫ nõ ꝑt mi
nui est illa · qua vel felicitas
diminuꝯ addi sibi aduenientibus
vel ꝑsperitatibus et delectabi
afflictibus · nullus illorꝫ ꝑt dici
igit 2ª. a. · nota ē sufficientia
diuisiõis · et mor patꝫ nõ nõ
ꝑt dici 2m · sꝫ q diminuꝯ virtꝫ
aduenientibus ꝑspectabilibus eo q stabilis
bene vti virtuosꝫ ¶ Nam talia
beatorꝫ vita facit · et fiant
deteriorꝯ nata sint · vt dicit
ꝑmo hyug · nec ꝑt dici q virtus
diminuꝯ aduenientibus adiuncta ꝓ
tales ipsas virtute mutat et ri
gidat · sic fiunt declaratum in qoe
ꝑ ꝑ hyug ¶ Quarta ratio
ad idem est illa · qua virtus
detimat ad bene operandum
quadrumꝫ ~~ma~~ mag obstantibus
vnquam virtuosꝫ efficiat minus
virtuosꝫ tꝫ qua qua ex bene
operari nullꝫ efficiat magis virtuosꝫ
ymo potiꝫ magis virtuosꝫ · et ante
patꝫ ꝑ phm ꝑmo hyug dicente
nec enim sꝫ felix vel vitiis alij
operabit odibilia et mala vt
eum vere bonum et sapientem
omnes ex optimis fortunas decet
ferre · et ex existentibus semper
optima operari quemadmodum ex
dicti et ducem bonum ꝑnte ex
ercitum vt patet magnic bel
licosis et torcorꝫ magnic ex
dat torcis optimum calcamen
tum facit igit ante videt ē nec
¶ Quinta ratio ad ꝓbandum q
virtꝫ nec possit augeri nec
minui et illa virtꝫ qsistit in
rectitudine sed rectitudo qsistit in i
diuisibili igit et virtꝫ qsistit
in indiuisibili · tꝫ qnd et maior
manifesta ē · sed mor patꝫ ꝓ
ratio michil est rectiꝫ ymo qq
erit a rectitudine ratiocinij vicij
participat ¶ Sexta ratio ad id
est illa · Si virtutes intellectus
non suscipiunt magis et minus nec
virtutes morales q sint virtutes
appetitus suscipiunt magis et minus
igit 2ª. a patꝫ qua oꝫ virtutes
appetitus esse qsmas virtutibus
intellectus nisi cum oꝫ ratiocinij
dicit et appetitus ꝓsequi ut dicit
sexto hyug et mor patꝫ qua
virtus ipsius intellectus constituit
modum sto hyug · nõ vero michil
est verius vel minus verum · qua
oꝫ ꝓposito est vera vel fla
et nõ magis vna qua alia
¶ Ad euasionem illarꝫ obiectorum
est nõdum q auctoritates semper
et tulij videntur loqui de vir
tute morali ꝑfectissima · de
qua dictum est q ipsa quo ad
eum esse intensissimum in i diui
sibili qsistit · et quo ad esse
intensissimum nec ꝑt augeri nec
minui · vnde ipse venerabilis
seneca in libro suo de vita
beata semper castitate nec sa
pientia fore nec virtuosum
tali virtute · vel sui ꝑfectissima
dicens · nõ sum sapiens ymo nec
ero ex igo utrꝫ ante ꝓ nõ
ut optimus par sim sed ut
malus melior hoc michi satis
est · Et ergo auctoritates et
voces nõ ꝓcedunt qtra dicta
inquantum arguunt de virtute
morali ꝑfectissima · quo ad eum
esse intensissimum considerata

Sed ty dissoluendo fuit inquantum
arguunt de virtute morali 2o
dicta. quia sic videntur laborare
contra predicta. Et ideo ad primum
dicitur. a. et negat minor loquendo
de virtute 2o modo dicta. Et
ad probationem dicitur quod hoc verum
est de virtute primo modo dicta
sed perfectissima. et non oportet illud
esse verum de virtute 2o dicta.
sufficit enim quod per illa potentiam
determinetur ad bonum licet non
ad semper optimum. Ad secundum
dicitur quod arguit de perfectissima
virtute. Unde et illa auctoritas
phi septimo phi. Unumquodque tunc
maxime perfectum est cum attingit
propriam virtutem. Intelligitur
quod unumquodque tunc maxime
perfectum est cum attingit extremum
illum gradum perfectissime virtutis
sibi competentem. et ideo ratio non
arguit contra dictum. Ad tertiam
ipse petit an virtus diminuatur
adversitatibus vel prosperitatibus adhibitis.
dicitur quod bona exteriora vel
contraria mala exteriora prosperitatis
nec augent nec diminuunt virtutem. sed sicut per actus interiores
diminuitur et corrumpitur ipsa virtus
verum est quod illa bona vel mala
exteriora scilicet adversitates
et prosperitates occasionaliter quia
concurrunt ad diminutionem virtutis
scilicet inquantum per passiones suas
nata sunt trahere rationem in error
et a sua rectitudine. Et
propter hoc dictum fuit in primo
libro quod ad acquisitionem virtutis
magis expedit status medius
per quem intuetur quod et augmentum virtutis
sic

inter excellentem prosperitatem
et adversitatem quia status eximius.
eo quod status talis minus vehementer
passionat ipsum appetitum quam extrema
rationem. et ob hoc salomon orat
ut dicens divitias et paupertatem ne dederis mihi sed tantum
victum meum tribue necessaria
Ad auctoritates phi patet dicendum quod
vere sunt de virtute morali
perfectissima. Nam ut aliquis
magnificatur talis virtus si cum
semper faciat plenum usum et libertatem
rationis quia ipsa ratio est ad optimum determinatum nunquam per aliquam
passionem potest flectiri a sua rectitudine. Verum quod si nos loquimur
de virtute 2o dicta. tunc dicitur
quod in moralibus sunt sepe proponendum
quod ut in plurimum sunt vere summum
tamquam vir vere. et quod in pluribus
sunt talia semper dicuntur talia. Et
quia virtus quidem virtuosi secundum
habitum non diminuitur a sua virtute nec per prosperitates nec
per adversitates. Ideo dicitur virtutem
non posse diminui. tunc hoc tamen
stat quod quibusdam casibus mens ipsius
virtuosi perfecti virtute 2o dicta
inclinabitur vel inclinari potest a
sua rectitudine. quod si sepe fiat
et verificetur in assuetudinem virtutis
talis remittetur vel tandem peribit
et opposita malitia generabitur. Ad
quartum dicitur necessitatem ante
determinari dicit necessitatem ad
bene operandum. et ad probationem
dicitur quod philosophus non vult quod virtuosus
nullo possit operari odibilia et
mala. sed vult ut ratio hoc faciat
nec difficili hoc faciat et de

ad primum

ad secundum

ad tertiam

tanto vaig et mag faciliter de
quanto in virtute est magis fir
mata et perfecta. Ad quinta di
q tm est vero de virtute p
fectissima. Sed si sit sermo de
virtute zoo dicta. tunc dicendum
nedo maior q vitia consistit i
rectitudine loquendo saltem de rec
titudine perfectissima. eo q vitia
zoo dicta in hmi rectitudine
non consistit nec oq omne illud ra
tione vitii participat q exit a
tali rectitudine sed solum illud
q exit notabiliter. Ite suppo
to q id q a tali rectitudine
exit aliqdo ratione vitii participa
t tm simpliciter sermone non dr
malum sed bonum sicut illud q ab
altissimo modico recedit non
debet dici absolute sermone in
genere sed album. Alter potest dici
nedo minore loquendo de virtute
zoo dicta. Unde rectitudo mo
ralis non consistit i indivisibili
eo q bene respit in moralibus
recto rectiq. sicut econtra in corpo
ribus linea pauci vel in sensi
bilibus tortuosis rectum dicimus qua
tm bene queunt dare rectiore
Item in artificialibus non solum
sagittatore laudamus si signum
perforauit sed etiam laudamus
eum qui non est multum ab eo
deviauit et sic est i moralibus
virtutibus. et propter hoc dicit aris
totiles q qui parum abiecit a re
ctissimo medio recedit non
vituperabitur. Ad sexta potest dici
quod nedo movere et ad p
bandum dicit gnedo. q virtus
mutatur consistit obiectiue in

ad 5am

ad 6ta

vero. et qm dicat q vero mch
il est verum potest negari illa
ratio pmi. zo nec ex inde velle
q predapia sit veriora pdi
equat. quia sit ita eiq q sit
vera. Aliter potest dici q licet
vinum verum non sit altero verius
nec verum sedm se recipiat
magis et mag. tm in eiq deter
minatione caput bene magis
et mag. Unde si in bursa tua
sint decem denarii. Et ego di
co q in bursa tua sint quinq
denarii vel plures. Et alter
dicat q in bursa tua sint
decem denarii et non plures
tunc ambo dicunt verum tm de
determinando alter exprimit vero
quod ego. Et sic in quibus dm
est de virtute intellectuali
ita specialiter dicit possimus de
ma prudentia. ita vnq bene
erit altero prudentior. Si
vnq ita vera i agibilibus
huiusmodi determinatis indicat
quod alter. Nam si vnq qsit
et indicat q bonum est dare
vinum denarium propter deum et
alter ignoscit et indicat q
mchq est dare duos et zi
q optm e dare zb. tunc illi
habituq prudentie studiosi q
vnq sint quod e bonum e et
laudabilis sed optiq et lau
dabilissimq est studiosi que
stimq quod est optm et ita
verum quo ad distinctionem et de
articulationem eius vere sicut
patet magis et mag. Hec de zo
articulo. Quantum ad tertium

3m arlo

articula surgit dubitatio ista
vtrū possibile est esse aliquā
virtutē moralē p̄fectissimā.
Ar. q. s. Et videt q̄ sic primo q̄ ni p
tedictis articulis videt quasi
supponēdū q̄ sit aliqua virtus mo
ralis p̄fectissima Nā et de
illa loquebat seneca. q̄ non
fecisset nisi aliqua talis fuisset
danda igit̄ ꝛc. 2o Sic i qua
libet latitudine graduali ha
bere ḡradū. est dare aliq̄ gra
dū summū p̄ quē ḡritates
multe genere. sed virtus mora
lis est latitudo ḡradualis ha
bēs ḡradū. igit̄ dare virtutē
moralē summā et p̄fectissimā
3o Tertio sic voluntas humana
in ordine ad receptacū virtu
tis. ē finite capacit̄. igit̄ possi
bile est eam dare tanta vir
tute q̄ ea maiorē nō p̄t acci
pere. et illa erit virtus p̄fec
tissima. igit̄ ꝛc. q̄ne sūt note
cuq̄ p̄dic patet. quia sic
voluntas humana receptiua con
ferit ad virtutes. sta ēiam ac
tiue q̄ ferit ad eas. vt dictū
est ante. sed manifestū est
q̄ ē finite capacit̄ cū sit
potentia dependēs. igit̄ etiam
erit finite virtutis quo ad
receptacū. Q. Oppositū arguit̄
sic quia aliqua talis esset
virtus p̄fectissima. illa ni qua
libet suo ope p̄tisse attingēt
punctuale medium. sed illud
ē impossile p̄ter infinita va
riabilitate intercadēdo atte
dendēdo ni ope virtuosū. igit̄
ē. 2o Secundo sic quia ponere
virtutē moralem p̄fectissimā vi
det̄ stare hi sibillaudo dicēdū
q̄ homo possit tantū p̄fici i hac
vita q̄ amplius sit impeccabilis.
Tertio sic quia nō ē possibile
dare summā malitiā moralē.
igit̄ nec possibile erit dare
virtutē moralē p̄fectissimā.
q̄na tenet quia illa sūt oppo
ita nūl essent opposita si essent.
nō si vnū oppositū nō p̄t ce
m natura nec reliquū potest
esse in natura. et ante patet quia
nō p̄t esse aliquis ita malus
q̄d possit ēē peior. Ite quia
infinitū nōq̄ queat declinare
a medio ut dicit. p̄ multo 2o
Pro solutione illius dubitationis primo
adiuuandū est q̄ de ea dicet̄
loquendo pure moralit̄. stulti
sequendo puram moralē rationē
impōt̄ tunc naturali fiducia. q̄
an homo possit in hac vita ratione
tantū gradū rationis q̄ aplius
intendi nō possit. Similiter an
oppū nūl aliquis stoicus seu
stoicus aliū habuit virtutē ali
quā ni gradū p̄fectissimū vel
nō. nō est p̄tinens speculationis
sed spectat ad sciam superiorē
sc̄ theologiā. 2o notandū q̄
virtus moralis dicā vna magnitudo
p̄t p̄fectissima. nōq̄ ipsa
esset secundū suos ḡradus in
tensissima. sic q̄ amplius intendi
nō posset secundū quē modū
dicta virtus nātā disposita ha
bere talē p̄fectissimā sine

intensissima. Alios pt virtus
dicit perfectissima in ordine ad
opacem. sed quia in qualibet
sua opacie tenet punctale me
dium vacuis. licet ipsa p sicq
tacem hunc opacium amplius
intendi possit. Et licet forte
isti duo modi non possint secun
dum se separari in hujusmodi vacuo
distinguit inter ipsos. Tertio
notandum est suppo q non pt in
hoc esse prudentia perfectissima.
secundum quem legem patet quia
prudentia est habitus qua homo
pt bene consiliari. quo ad totam
vitam hominis ut patet secundo hujus
modo si talis prudentia debet
esse perfectissima. requiritur magno
rum experientia et quia modus
plurium iuris tanti et similis sit
raro fuit in eodem pt diu propter
infinita variabilitate eorum q
accidunt homini in vita humana
sequitur esse sine miraculo
prudentia semper perfecta. Recta
notandum est et supponendum quod
virtutes morales quae sunt
ad ipsa prudentia illud patet
ex secundo hujus. Unde virtus
perficit appetitum in ordine ad
rectum finem. prudentia autem
in medijs necessarijs p esse
ad finem perficit intellectum.
et virtus illorum necessarium
est ad esse studiosum. Et ideo
secundo hujus dicit q virtus
intellectus fiat recta. prudentia
autem q ad hanc. Et q patet
ex q. quadmodum crescit pru
dentia. ita crescunt et alie

virtutes morales saltem cardinales
les et eq. Sed primus et prima
conclusio illa. q non est possibile
esse maximam malitiam mo
ralem sine sidma. patet hec
conclusio p tria vacua pg oppositum
illud dubitacionis motum. quemquam
enim peccare et a medio deviare
infinitis modis. Unde philosophus in
ii dicit ad hunc peccare multis
modis dicit. malum enim infinitum
ut pitagorici estimaverunt et
secunda ratio sit illa et principalis
q non est possibile sine miraculo esse aliquam virtutem moralem perfectissima. etiam quamcumque
modo imaginemur. patet sic quia
non est possibile esse aliquam
prudentiam perfectissima. igitur nec
virtutem moralem. tertia quod exercitio
notabili et cum cor omnis pat
ex 3o notabili. 2o sic si posset
esse aliqua talis virtus perfectissima
vel ipsa in omni tempore virtuosus
attingere punctum medium et
illud non est possibile propter infi
nita variabilitate circumstantiarum
attendarum in opere virtuoso. Unde
casus opacus que ibi sunt et
in ordine ad illud est virtuosa
alibi alio tempore et in ordine
ad aliud esset vicosa. Unde
philosophus dicit primo hujus q bona
et usta de quibus similis inten
dit tantum habent denominationem et
bonitatem. Ut videantur lege sola
esse. nam non est in alio tempore
virtuosus tertia punctum medium
et in aliquo non. et si sic ipsum
pt magis perfici sed ut ipsum medium

perfectio attingere. Et ꝗ videt
q talis virtus perfectissima non
esset possibilis. Sed per quasdam
argumentorum ay opposito induc
torum adutendi est sicut de sani
tate. eo q virtus se videt hyre
ad aliquid sicut sanitas ad corpus
unde sicut sanitas consistit in quodda
temperamento qualitatum habe
te certa latitudine. et de quanto
illa qualitatum seu temperamentum
accedit ad temperamentum iustitie
in quo ymaginat consistere sani
tas perfectissima qualis. de tanto
aliquid est sanius: et tamen naturaliter
loquendo non est possibile quod ita
tempata ad iustitiam. ymo si esset
in illo toto tempore vita naturalis
remanet. propter ethrogenitate
prout qualis. et quia actus calo
ris naturalis in humido radicale.
sicut id per barij qui vocant in physica
nali. vel in medicina. sta
personali. non virtus quod est
sanitas aliquid consistit in
quodda temperamento habente
certam latitudinem. et de quanto
virtus magis tendit ad habe
dum punctuale medium. de tanto
talis virtus est perfectior: et
tamen propter infinitam variabili
tatem circumstantiarum attendarum
non est virtus moralis perfec
tissima possibilis quia in illud punc
tuale medium minimum. Ex quo colligitur quod non
nabilis moralis philosophus loquitur
de hujusmodi virtute perfectissima.
Ratio est quia sicut media et
naturales philosophi loquuntur de quo

tempata ad iustitiam ad cuius
accessum et recessum iudicat
aliquid magis vel minus sanum quam
tamen quoloquio tempata ad iusti
tiam natura non est possibilis
sed bene ymaginabilis. sed
forte superaliter loquendo pos
sibilis. Sic rationabiliter mo
rales philosophi ymaginant virtute
moralem perfectissimam per cuius
accessum et recessum virtus iudi
cat esse perfectior et melior.
licet ipsa non sit possibilis per
natura. Per hoc ad argumenta
illius dubitationis ante oppositum
adducta. Ad primam dicitur quod in
predictis argumentis non est fun
mentum de virtute perfectissima
tamquam ipsa sit vel esse possit
per naturam. sed tamquam de vir
tute ymaginata esse ut sup
naturaliter possibili. Ad cuius ac
cessum et recessum virtus aliquid
dicitur perfectior vel minus perfecta
Ad secundum dicitur quod non esset
in qualibet gradutate assignata
gradum summum penes quod atte
datur hymnus gradus. sed
sufficit assignari gradum multum
distantem. eo quod non semper requi
ritur quod gradus sit distantia
simpliciter perfecta. sed sufficit
quod sit distantia notabilis. Ad
tertia patet ex dictis quia est vim
et nec quia. et ad quartum dicitur quod
voluntas sit finite capacitatis
in ordine ad virtutem. tamen
sua capacitas longe et multum
excedit quodlibet durationis vite

humane vno ppdiu sped humane. sic
q impossile est naturaliter lo do
hoies ad tatu tpis vnde quisq
acqrit virtute tante mtis hoies
q ea maiore capre no possit. nec
q forte supnaliter possibile eet
hoies habere vel aliq eung tanta
virtute quate capax esset ipsa
aia ex suis naturalibus. nisi deg
ipsig aime capacitate redderet ex
tende. Ad motiua pg opposita n
duc. si quid gtludit est p za
gclusione illig dubitacois et hoc
de 3o articulo. Ad racones Ad
primu dicit q arguit de virtute
morali pfectissima. qua ymagi
nat morales phi. vt p recess
su et accessu adea mensuret bo
nitate et pfectoes virtutu mo
ralium. et de illa gcessu e q ipa
quatu ad eung esse mtissim
consistit in medio sibili. sic q
nec pt augeri nec minui
Sed inquantu arguit g gclos
tertiaq primi articuli gtrdc aor
et negc mor. Ad auctoites
gnetatoris dicit aliqui q loq
de virtute pfectissima. et sic
eung auctoritas gtra dictam
gclos no procedit. et ideo g sunt
exponi dicta auctoitas gne
tatoris ita scptu phi. Vero
alii sunt qui dicunt q in virtute
morali duo debemus gsiderare
scz ipsam vtl substantia et ipsig
virtutis in appetitu firmitas ad
hereticia. et post dicunt q virtus
in medio sibili consistit quo ad
eung substantia sed no q ad
ipsig in appetitu firmitas adhe
rencia. eo q virtus secundu eos

.Ad racoes .q. aut addiciaz i primo

q multiplices actus in appetitu magis
et magis firmat. et dicunt
q sic sicut de strua in aia. sed
hec omnia expbata sunt in qdam
preti articulo primo et etiam vi
esse gtra gclusiones primu arti
primi pnitis qstionis. Sic virtus
substancialiter est medium duarum
malitiarum et hoc medietas
no est puctualis. sed habet
latitudine sicut dictum est. Et
ideo p actus mtis no solum
habitus sit firmior sed etiam
verius et ipsumquisq attingit me
dium et ideo virtus secundu eung
substantia no videt in medio
sibili consistere. albertus aut 1o
phi exponendo dicta auctoitis
gnetatoris. q virtus et vitium
sic in medio sibili consistunt q in
pg le est eudem simul esse pati
in vitio. et partim in virtute
prima exposito est facilior et
gnior. quibus dicat sic sibi
plausibilia videt. Ad auctoites
phi primo ech pt etiam dici
q intelligit de virtute primo
dicta. vel melius ad intentionem
aliis dicendum est. q ipse volunt
q virtus omnino determinatur
i medio et determinate ipsum
et quasi sit. secundu expressione
termini. i secundu magnitudinem
cuiusq pt. Ad si quis videat
hoies libra vel duas ipse ex
hoc et preter hoc nescit que
sit eung virtus. sed si videat
eu leuare centu libras et p
cipiat q oltra no pt. tunc scit
quasi est virtus leuandi centu

leuare

libras Ex quo patz q̃ hec auc
tōtas no tollit quō virtus
sit augmētabilis et dimin hs.
quia possibile est eūdē mur pos
se leuare duo tanū et pesca
tria. et dem quatuor q̃ tante
sua virtute ad 2az rapiedo
motū p qualibet mutatōe suc
cessiua facta in subiecto gradū
maior et negat mor. Et ad
phm septo phi q̃ p acqui
abi motū sit secūdū fz p mu
tacōe successiua q̃ fit no per
modū sequele ad aliā mata
cōe. no sic rapiedo motū ma
nifestū est q̃ ad virtutes mo
rales ng est motū quia ipe
generat sequele ex actibus et
seductione passionū Alij dicūt
no esse motū ad virtutes mo
rales p tato quia licet sint
forme intensibiles et remissibiles.
tamē quilibet gradū ipsi virtutis indiuisibiliter acquirit
Vnde ymaginat esse de virtute sicut de lume. dicūt enim
q̃ licet lume intendi possit
et diminui. tn pūcte luminosi et
corpe diaphano ipm generat
in medio instantanee. et indiuisibiliter. i totū simul. Ita
perfecte et intense sicut fit
ab isto corpe luminoso: et pūcto
alio luminoso generat aliud lu
men ita instantanee p qd
precedens lumen intendit et
sic deinceps Ita ymaginat
q̃ primus actus q̃ generatōe
virtutis subito generat tātū
gradū virtutis quātū natū
generare. et secūdus tn. et sicut
tertius et sic deinceps p quos ap
pez redit virtus intensior et
perfectior. Et ideo sicut illuminatio
no est ppte motū. sed quādo
mutatio instantanea vt isti
tenet et est p habile. nec ad
lumen vt sic est ppte motū.
sic dicūt isti q̃ ad virtutē etiā
no est ppte motū ex ea
causa. et est modus dicendi
satis subtilis Et ex illo modo
satis pt et ex pōni auctoritas
quā adūtur in tacōe precedēti
allegata Et etiā aliqualiter
ex solutione primi cōd q̃ si aut
illus tacitus intelligat de mo
tū sic strictissime accepto no
oz maioze vle esse vera.
Ad etiā dicit q̃ soluta est
ex primo notabili primi acti.
Nam in ppōto no tapuit aug
mētacio et diminutio ita stric
te quā tn fuit motū ad q̃
titatē. sed largius. quā etiā
extendūt se ad motū ad
qualitatē Ad 4tū credit
maior et negat mor. et
ad p primā fz ad auctoritē
phi dicā q̃ in moralibus
pces q̃ ut in plurib fiūt vel
frequēter fiūt vt vle vel
Et ideo quia difficile e et
raro queūt fieri miser.
Ideo phi dicit vle. multi
vtiq beatoz fiet miser et
q̃ hor phi no immut ipsi te

1. ad 2ā

ad 3ā

ad 4tā

tor ois virtut sed magis difficultatis. Ad secunda p̄ bacoz dicit q̄ nec corrupit ad corporoz subiecti nec agrio. Unde illa divisio no est sufficiens eo q̄ aliud p̄t corrupi ex defectu quantis sicut lumen in medio ex defectu lucidi. Et ita dicit de virtute q̄ ipsa corrupit ex defectu quantis sicut virtus moralis p̄ bonas operacones auget et salua. ita ipsa ex defectu alla p̄ operacoum p̄t corrupi. recte sicut sua in alia corrupit p̄ oblivioz et mad̄ tencia ita sibilia. Item p̄t dici q̄ aliquid p̄t corrupi a gro sui generatui. ut coagulato q̄ fit a frigido corrupit a calido. Sic ex virtus ex quo habz generaz ex operacomby quae fiunt. Et p̄ius dictu est. Non est mg nus q̄ corrupat ab operacoibus distorz et puerb. Quoctodes p̄ opus fiat p̄z ex hoc p̄mi articuli

Vezit nono virtus omis virtus moralis sit ita delectacoes et tristicias et arguit primo

q̄ no

q̄ no q̄z mestica est ita operacoes sed delectacoes et tristicie no sunt operacoes. igit no omis virtus moralis est ita delectacoes et tristicias tz quia et ans manifesta est quia est ita operacoes quas exercemus ad alem. et b̄z p̄z quia sunt passiones. Secundo sic inter sunt passiones alie ad lectacoe et tristicia. quas ipse virtutes morales eod habet moderad igit virtus moralis no est semp ita delectacoes et tristicias. tz quia et ans p̄z p̄ p. imo secundo qui emat multas passiones vt timpiseria ira timore audacia invidia gaudiu q̄ Tertio sic. aliquae sunt virtutes q̄ sunt ita bona utilia. et alia sunt ita bona honesta. igit no oz dez virtute esse ita bonu delectale. et p̄ ans no ois virtus c̄ circa delectacoes et tristicias. vltima quia tenet et p̄ma patz ex eo. q̄z phi distinguit in 20 hung inter bonu vtile delectabile et honestu. et ans quia liberalitas et magnificencia sunt ita p̄ma. q̄ sunt bona utilia. magnanimitas c̄ ita honoroes. quae sunt bona honesta. Quarto argut sic si ois virtus moralis esset ita delectacoes et tristicias. sequ q̄ virtutes morales no essent inter se distincte. quod est falsu et quia p̄ q̄z distinctio virtutu argut ex distinctoe ab orz. no si omes virtutes sunt ita delectacoes et tristicias. sequ q̄ omes essent ita eadem obiecta et p̄ ans no distinguerent. Oppositum dicit et p̄bat phi in ira secundo hung talo 20 sub est vbis. ita voluptates end et tristicias est moralis virtus In questioe erut duo articuli

virtutes morales eod habet

13°

20°

10 nd

In primo articulo recitabitur vnus
modus vnde ad questionem quadruplex
insufficiens sed vnus alius modus
¶ Quantum ad articulum primum notandum
est quod aliqui simpliciter et pla
ne tenuerunt quorum vnus tenentes no
tat quod quatuor sunt quibus gaudent
virtutes morales. Primum est ipsum
obiectum extrinsecum ratione quod operan
tur. Secundum est ipse actus quo vtuntur
formaliter operantur. Tertium est
ipse circumstantiae attendendae quas operantur.
Et quartum est illud
quod consequitur actum sive illud
quod est regula actuum operatorum.
¶ Sed ista distinctio permissa durare
permittit quoniam probatur sic. quia
omnis actus quem metetur vtendi est
actus virtuosus necessario quem sequitur
delectatio et tristitia igitur
per modum regule ad suos actus
virtutes morales habent delec
tationes vel tristitias. quia
quia delectatio et tristitia
consequuntur actus potentiarum
vel metentes vel dissuetentes
et ante patet ex textu phi
in 20 huius vbi dicit. signum
autem quod fit habitus supve
nente. voluptate vel tris
titia quibus quis quod non recedit
a corporalibus voluptatibus
et hoc ipso gaudet temperatus.
qui autem tristatur intemperatus
et qui sustinet pigritia et
gaudet fortis qui autem tris
tatur timidus ¶ Ex quo manifestum
quod licet virtus moralis non
sit circa delectationes et tristitias
quo ad primum tamen quod ipsum gaudent
virtuosi est circa delectationes
et tristitias quo ad quartum
sicut quo ad regulas suorum actuum
facto est quia requirit actum
virtutum sunt delectationes vel
tristitiae pugnantes ex illis
actibus ut ita allegatum est ex
textu phi igitur ¶ Secundum quod
eorum est ista quod virtutes morales
sunt magis circa delec
tationes quam circa tristitias. patet
ita actus virtuosi ex quo tone
mes est sive potentiae magis in
nata est consequi delectationem quam
tristitia. Ut manifestum est igitur
quod vera et licet de primo ar
ticulo ¶ Quantum ad secundum
articulum per melior decisione. quod
~~rationes~~ est primo notandum quod
delectatio causatur mediante appeti
tu ex pugna obiecti apprehensi
sub ratione quemadmodum vel et
ex pugna absentia apprehensi
sub ratione disconvenientis ¶ Sed
tristitia oppositum non causatur
sicut ex pugna obiecti apprehensi
sub ratione disconvenientis vel
ex pugna apprehensi absentia
per modum gravamen. Unde fit
allegatum delectatio est diffusio
appetitus propter pugnam cum quod
reputatur gravamen vel absen
tia cum quod reputatur disconve
nens ¶ Sed tristitia est contrario
appetitus propter causas contrarias
¶ Ex illo patet quod quilibet homo

95

virtuosi sic delectat in opere virtuosi proprio et alieno. Sic tristatur de impedimento alterius operis virtuosi. et similiter de malo opere alieno patet quia opera virtuosa habet quandam grementia ad naturam ipsius virtuosi quia formitate et grementia habet ad habitum virtuosum quia propter assuetudinem habitus per modum naturae. et ergo tam in sua operatione virtuosa. quam aliena delectatur. eo quod quilibet earum per modum grementi apprehendit Quod autem tristetur de impedimento ab opere virtuosi patet quia huiusmodi impedimentum apprehendit per modum penitus disgrementi. et ad illam apprehensionem sequitur tristitia. sicut tristatur de malo alieno quia ad minus habeat hominem suae diffusionis. ipse vellet singulos alios bonos esse. et illud per modum bonum grementi apprehendit. et per consequens alios malos esse. et illud per modum grementi et per consequens alios malos esse per modum disgrementi apprehendit et non de eo tristatur. Secundo notandum quod duplex est delectatio. sicut duplex est appetitus. Nam quaedam est delectatio sensualis quae in appetitu sensitivo causatur ex obiecto sensibili mediante aliqua sensitiva potentia. Alia est delectatio intellectualis quae causatur in parte voluntatis ex obiecto intelligibili. mediante aliqua intellectiva potentia. Et ad hoc non est de tristitia. sed quod est sensualis et quaedam intellectualis. Tertio notandum est quod huiusmodi appetitus sensitivus in natura sit adiutus ad hoc ut dictum fuit in penultima questione primi libri tamen ipse etiam in natura est trahi ad obediendum rationi. et ad sequendum iudicium rationis dimittendo iudicium sensus. non sequendo delectabile quod in natura est persequendum. nec fugiendo triste quod natura est fugere. Videre sicut in viciosis et secundum habitum de pravitate appetitus sensitivus per pravam assuetudinem habitus natura est in sequendo delectabile et fugiendo triste secundum iudicium sensus. et nullatenus obediendo recto iudicio rationis licet sit contrarium et quod plus est in persuadendo et obnubilando rationem intuitu quadam et cum iudicium trahit ad iudicium sensus. sic per gratiam in virtuosis et per bonam assuetudinem habituatur appetitus sensitivus sic trahitur ad rationem et ad cum recte iudicium quod nullo modo sistit in iudicio sensus et in persequendo delectabilia vel in fuga tristium quandoque huiusmodi recto iudicio rationis quia sed iudicium rationis recte expectatur et per sequitur seu in sequitur imperium dimittendo iudicium sensus. Et ipse ad quod virtus moralis triplice habet effectum super appetitum sensitivum. primum est restringat impetum ne nimis prorumpat seu superfluat iudicium

sensu insequitur. quo ad prosecutionem
delectabilium vel quo ad fugam
tristium. Ratio autem quia et determinat
ipsum vt obediat iudicio rationis.
quatenus ipsum sit iudicio sensus
gratum. Tertio quia taliter
delectationes et tristitias sen-
suales temperat ordinat et
moderat. vt earum impetus
in quantum possunt trahere appe-
titum sensitivum extra rationem et
eius rectum iudicium. Quidquid
autem effectum habet virtuosum
tale sibi appetitum sensitivum.

Tertio notandum quod duplex
est obiectum virtutum moralium.
quod extrinsecum. et quod intrinsecum.
Extrinsecum obiectum est quod
formaliter sua apparentia bonitatis
appetitum ad se inclinat
sicut sua apparentia malitiae appe-
titum a se inclinat. Et quia
sic est delectabile quisque vel
actum virtutis temperari. Et propter
secundum sic est obiectum ex
tertio appetitum inducit. Unde
quia passio sit obiectum virtutis
satis innuit primum quod dicit
habitus sunt. secundum quos ad pas-
siones habemus bene vel ma-
le. et ab illis manifeste ex ultimo
effectum ipsum virtutum intuitu
specialiter recitato. Ipsum primum
est primum genus istarum virtutum
moralium quod virtutum
moralium quantum ad modum sequendi
est circa delectationes et tristi-
tias. probatur quia virtuosum
in ordine ad opus virtuosum delecta-
et in ordine impedimento in opere virtu-
tis tristatur. et similiter tristatur
de opere vitioso in alio vt dicit
est primo notabili. igitur genus
virtutum quia. et aliunde patet quia
ex quo habet rectum iudicium
rationis tunc ipse apprehendit
opus virtuosum sub ratione gratiosi
et bonum impedimentum
aut ab opere virtuoso vel opus
vitiosum in alio apprehendit per
modum displicentiae et malum.
ergo de bonis operibus gaudet
et delectatur. et de impedimentis
eorum et de malis operibus
aliorum tristatur. Secundum genus
per modum sequelae virtus magis
est circa delectationes quam circa
tristitias. probatur sic quia virtus
magis essentialiter habet ha-
bitudinem ad eius principium actuans.
quam ad impedimenta eiusdem vel
quam ad actum aliorum. sed virtu-
tum principium eiusque virtutis
est delectatio. et respectu
impedimentorum ab eis et virtu-
tum malorum aliorum est tristi-
tia. igitur virtutum magis circa
delectationes quam circa tristitias.
tertia quia. et maior nota
est de se. sed minor ratione
patet. per dicta in notabili
primo. Tertium genus sit illa
quae virtutum moralium est circa
delectationes et tristitias non
solum per modum sequelae. sed per modum
obiecti cui virtutum quae pertinet
actum virtutum. et quatenus virtutum
moderat requirunt et refrenat

+ casu igitur et tristitia quia et ante patet. quia ita videtur quod ligneus quod ipse demisericordiatur et nec tristificatur cum obiectum autem demisericordiatur. et consequenter patet quia delectationes et tristitiae sunt in sensu ex obiectis sensibilibus et eadem in appetitu sensitivo. Et virtus moralis moderatur eas ne trahant appetitum per vel gratia iudicium rationis ut dictum fuit in 3o notabili 1a. Ista gratiosius est de metaphi in secundo huius ut patet

ybacon. p. per quam rationes quarum quia est illa quia propter voluptates mala optimum. et propter tristitias abstinent recedunt sic si non sunt huiusmodi per virtutem moderate sed manifestum est quod hoc non est verum de delectationibus et tristitiis quae sunt sequelae actuum virtutum. eo quod propter illas indiquia malum opatur nec abstinent recedunt ut manifestum est. hoc autem verum de delectationibus et tristitiis ratione quas virtus operatur tamquam ratione materiae et obiectum. 2m Secundum ratio est quia virtus obiectum est circa actiones et passiones. sed ois actio et passio aut sunt delectationes et tristitiae aut habet sibi annexas delectationes quas virtus habet moderari igitur virtus moralis erit obiectum circa delectationes et tristitias. tertia et ante manifesta est quia instrumentum est circa actiones quas

exercemus ad alios tyrannica et circa delectationes quas ratio infert voluptuosa. fortitudo autem est circa tristitias quas nobis infert terribilia et pietosa igitur et modus morum 3m rationis manifesta est. Tertia ratio est illa quia virtus est circa illa quae malitia opposita sana sed per delectationes et tristitias malitia opposita virtuti sanatur igitur virtus est obiectum circa delectationes et tristitias. quia tertia et ante patet. quia sicut per aliquam egritudo corpus tangitur ita per opposita curatur sic eadem gratia gratiarum curatur. sed minor patet quia legislatores per subtractionem delectationum et iniuriarum penarum inducunt homines ad virtutem et reducunt a malitia 4m Quarto ratio quia in persequendo et fugiendo delectationes et tristitias quod est et quomodo et per quae generatur et fuit habitus bonus patet ipse virtutes. igitur virtutes in genere tamquam circa obiectum operantur circa delectationes et tristitias. tertia quia quae circa circa tamquam circa obiecta sunt operationes autem virtutum sic contra et post generatur virtutem et ante manifestum est in secundo. Alias sol rationes sunt per 20 lib. Rerum Posterior patet in calo 3o 2o lib. motus quod diminuitur sed illae propter necessitatem ad prius permittuntur

cui placet videat in textu
cas. Quarta conclusio est
illa quod ut mod obiecti aliquae
virtutes morales magis
sunt circa delectaciones sensua-
les quam circa tristicias sensua-
les. Nec sunt contra magis
sunt circa tristicias sensuales
quam circa delectaciones sen-
suales. Prima pars conclusionis
patet de temperancia quia obiectum
magis est circa delectaciones quam
circa tristicias. Secunda pars
conclusionis patet de fortitudine quia
magis est circa tristicias sen-
suales quam circa delectaciones
sensuales. Et patet illud sic
probare quia virtus magis
appetit respicit sui obiecti ut
fugam quam cum abstencia.
Sed obiecta exteriora tem-
perancie sic sunt cibus potus
et alia voluptuosa innata
sunt secundum sui apprehensionem inferre
delectaciones. et solum secundum
sui absencia inferre tris-
ticia. igitur temperancia magis
est circa delectaciones. Tertium
autem est de fortitudine quia
tribulia quia sunt obiecta ex-
teriora fortitudinis secundum
sui apprehensionem innata sunt
inferre timores et tristicias.
secundum sui absencia delec-
taciones quas moderat forti-
tudo. Similiter iusticia magis
videtur esse circa tristicias. Nec
ipsa obiectum est circa opaciones
quibus annexus est labor et quia
causat tristicia quam mitigat iusti-
moderat. Sed hoc dicit ratio

Ad rationes. Ad primam patet quod
di maior. et similiter minor.
nec quod ita iusticia patet ex
dictis quia est de opacio-
bus quia ad alios exercetur tangit
de subiecto exteriori. et est
de tristicia innata inferre
ut hungrinod opaciones tangunt
de obiecto interiori. Virtus
autem iusticia magis sit circa
opaciones quam circa passiones
declarabitur in prima quod
quidem hunc. Ad secundum dicitur
quod omnes ille passiones vel
sunt delectabiles vel triste
vel admixtae eis annectunt de
lectaciones et tristicie. Unde
ro hunc dicitur omnis autem pas-
sioni et ad actui sequitur delec-
tacio et tristicia ratione
Et post hoc ratione quinto cum
philosophus enumeraset multas passi-
ones sunt multos modos
passionum dicit. et vide quibus
sequitur delectatio et tristicia
quia ones passiones inquiunt
motus quos ad appetitum illum
vel in innatum exterius aperu
tae causa delectatio et tris-
ticia. Et ideo ones passiones
vel sunt delectaciones et tris-
ticie vel admixtae terminantur
ad delectaciones et tristicias

Ad tertium. Ad tertium dicendum quod licet

aliqua virtus sit circa bonum vti
le et aliqua circa bonum hones
tum tamquam circa obiectum pri
mum. Sed in hoc stat ergo vir
tutem esse circa delectabile
et delectabilem vel tristabile
et tristabilem tamquam circa obiec
tum habitum vel eidem adequat
ad 2tam Ad 2tam negetur quia. quia hoc
modo delectabilem et tristabilem
non sunt obiecta prout distincta
virtutum. sed habent se ad obiecta
primarum quamvis commitantur et
consecutive sunt secundario. Auto
tas quoque opponitur et quoad hoc 3a
articulum secundum hoc de quinque
Circa dicunt circa virtu
virtutes morales se
in passibilitates id
est circa virtutes
morales excludant passiones
dr quod sit Et arguitur primo quod sic. quia
virtus excludit illud quod est
ei oppositum. sed passiones sunt contrarie
virtutibus ergo virtus moralis
excludit passiones. tenet ga
et ans patet quia vinum et
vinum sedum sunt esse perfectum
non stat. nisi relinquatur sit to
taliter abiectum. sed minor pz
quia propter hoc passiones re
primuntur per pax virtutem Se
cundo sic. de quanto virtus
magis excludit passiones
de tanto virtus est perfectior.
ergo perfectissima virtus tota
liter excludit passiones. pz
quod et ans notum est de se
Oppositum arguitur auctoritate
philosophi in 7ra qui de hoc ipso
dicit stoicos in ethicis 7o hunc
modum dicens Idcoque stoici de
terminant virtutes in passi
bilitates quasdam et quietes.
non bene autem quod supra dicit
sunt non ergo. et quod non ergo et
quomodo alia opponunt In ista
hoc sunt duo articuli In
primo ergo videbitur ad quod
secundum planum vbique supplice
In 2o ergo videbitur circa
virtutem moralem excludat pas
siones malas quia de illo
circa potest esse dubitatio Quantum
ad primum articulum est primo
notandum quod quantum ad oppositum
sufficit tunc passio dupliciter
accipitur Uno modo large pro quibus
cumque motibus appetitus sive sen
sitivi sive intellectivi. in
quantum vel in fuga
mali: et isto modo pro complacentia
vel displicentia voluntatis
ex quibus obiecti delectabilis
vel tristabilis tunc dicitur
passio Alio modo accipitur pro
prie sive stricte et tunc describi
tur quod est motus appetitus sensitivi in fan
tasia boni vel mali vel
in fuga mali et illo modo
liter accipitur passio Secundo
notandum quod sicut duplex est
appetitus sensitivus sic appetitus
concupiscibilis. et appetitus
irascibilis Concupiscibilis
est ad bonum vel mali
absolute. irascibilis autem

est respectu boni vel mali sp
racde tuqda arduitatis ꝗ quod
resistendo impedientibus vos a
ꝗsecutione boni vel a fuga mali
Ita quod sint passiones q pertinent
in appetitu irascibili. et quod
in irascibili. Passiones appeti
tus irascibilis principales sunt
sex quarum tres sunt respectu
boni et tres respectu mali
Prima passio qua appetitus in
clinatur in bonum absolute vocatur
amor. et passio opposita qua in
clinatur in fugam mali vocatur
odium. Sed passio qua appetitus
actualiter movetur in bonum ab
solute vocatur desiderium cui
passio opposita qua actualiter fugit
a malo vel disjungendi ab
solute vocatur fuga vel aversio
passio autem qua appetitus ea qui
estat in bono adepto vocatur
delectatio. cui passio opposita
qua affligitur malo q contrariatur
habet vocatur tristitia et sic
habet sex passiones principa
les appetitus irascibilis sicut
amor odium desiderium fuga
delectatio et tristitia. Passi
ones vero appetitus irasci
bilis principales sunt quinque p a
e spes qua appetitus studio
inclinatur in bonum magnum.
cui passio opposita dicitur de
spectus sicut qua appetitus cadit
respectu boni magni. Alia
est passio qua appetitus stat
respectu mali cadui. ut in
magni periculi et vocatur audacia.
cui passio opposita est qua
appetitus cadit respectu mali ar
dui et vocatur timor. Ultima pas
sio est simul respectu boni et
respectu mali quia est respectu
boni futuri et respectu mali futu
ri quia est inordinata et illa
vocatur ira. quia secundum philosophum est pas
sio quia cogit tendit in bonum
futurum et in malum adversarii
Et sic habetur quinque passiones
appetitus irascibilis sicut spem de
spectus audacia timor et ira
Et sic habetur undecim passiones
principales appetitus. Circa
notandum quia si sint aliquae alie
passiones iste sunt nimis particules.
vel pertinent sub predictis continentur
ut zelus. invidia. Unde
zelus unus est tristitia de defectu
boni futuri. et sic continetur sub tri
tia. Alius zelus dicitur amor in
tensus cum indignatione futuri. non
patiens quod sortem amato et illo
continetur sub amore. Alia est
tristitia de malo alterius. et in
vidia est tristitia de bono alterius.
et sic ambe ille passiones sub
tristitia continentur. Item concupis
centia continetur sub desiderio.
quia concupiscentia est respectu
delectationis corporalis solum. sed de
siderium est respectu cuiuscumque
delectationis. Item gaudium continetur
sub delectatione. quia gaudium
consistit in interiori apprehensione.
delectatio autem consequitur interiorem
apprehensionem interiorem et ex
teriorem. Patet sic premissis et
dicto rationalis illa. quia virtus
moralis non excludit simpe

de hac materia vide
i. q. 13. 4ti

98

omnes passiones probat. ergo sic pro virtute non concludit obiectio ita quod ipsa operatur. sed ipsa operatur ita passiones sensibiles tanquam aliqua obiecta. igitur maior non est de se et minor patet ex predictis hoc. Secundo sic virtus non excludit illud quod ratio ratio dictat esse faciendum ut manifestum est. sed ratio ratio dictat esse gaudendum et magis habere in adversis solentia et in tribulationibus et angustiis constituto. et consimiliter esse gaudendum sibi de bonis sibi adventantibus igitur. Tertio sic virtus non tollit naturalem appetitum sensitivum. sed appetitus sensitivus est ex natura sua et passibilis. igitur virtus non excludit passiones. quia ita et a[illegible] manifesta est. sed minor patet quantum est qui non delectat in cibo et potu qui sitit et esurit quia virtuosus propter cibum esse bonum et sibi quemadmodum delectabile accipere ex pulchra obiecti apprehensi sunt propter modum bonum sibi et convenientem tamen sit delectatus. Quarto patet illud ita. passiones quibus delectationes voluntatis deficiente post actus voluntatis virtuosos vocantur passiones. quia virtus non excludit regulas suorum actuum virtuosorum. et sunt passiones isto modo igitur ante patet quia sic ratio non excludit suum actum ita non excludit quod ad ipsum consequitur. sed minor rationis patet ex quodlibet predicti et ibidem declaratur hoc

de articulo primo. Quantum ad secundum articulum quod sicut duplex est malum culpe et malum pene. ita duplex est passio mala non quidem est passio mala penalis. alia est passio mala culpabilis. passio penalis bona pena alicuius latronis vel tyranni vel alio modo inflicta. Sed passio culpabilis vocatur passio aliquo modo immoderata sive immoderata sive in moderata extra ad preter rationem rationis. Unde sic id quod informat se cum alio modo mensurando vicioso est et adunitum vel culpa pertinet. Secundo notandum quod duplex est status ipsius hominis quod est status dualis sive duplicitatis et talis quietis hominibus aliquando venit ratione sicut infantibus et pueris. Secundus status est status integritatis in quo homo vivit ratione sed sensus et appetitus sensitivus rebellantes rationi vivunt eo. Tertius status est status malitiae in quo appetitus sensitivus propter prava consuetudines trahit ita ad se iudicium rationis et electionem voluntatis quod ea pertinent depravant et pervertit. Differt autem status malitiae a statu integritatis quia integritas operatur secundum iudicium sensus et extra iudicium rationis et extra electionem voluntatis quod deputatur meo ad bonum. sed multum et pravum secundum habitum operatur per sensum et secundum depravatione rationis iudicium et ex secundum electionem voluntatis de

pravato. Quarto stato e stato
gtmedie cupido racio vincit
sensu sibi rebellante. Quinto
stato e status virtutis. cupido
appetitus sensitiuus trahit ad ra
cois sic q; ipse gsilbetur id me
sequendi recta racois in od
sua opacoe expectat iudiciu
racois et ita moderat i suis
passiodbus. ita q; no pitur nec
no oz et q; no oz et ois ar
tis stamois vt vult phys. Ter
notand q; exequo raco et vo
luntas in habetibus vsu rois
et voluntatis sui de pravate
in pbis malis secundi habitu
sic q; ena contra passioes in
clinat versus sensu et cupe
tia passionis. Cui in habetibus
vsu racois et voluntatis
tri pte se habet voluntas
ad passione aliquo modo lauda
biliter primo q; sit passione
mala passibilis et q; ea cor
ruptibilis sic acri in gtmedie
quia talis contra passione hz
electoes rectu dicie regedi
in voluntate et id hoc habz
recta racoes. ff in surgente
passioe intuitu inclinat passi
one mala. q; est sequi cuius
impetu et inclinacoes. Et
ideo primo quia dicit extra
ingtmes semper restinde vt
ab vitio li motu sed supad
no pterest. Secundo habet
se voluntas q; sit passione
mala passibilis sed no corrup
tibilis sic q; ecit in gtmedie. vn
de talis licet intuitu inclinet
q; passione stat in statu cui
recta racoe. et no insequit
impetu passionis licet hoc faciat
ad difficultate et trepeducie
Tercio habet se sic q; e talis
firmata vt nec passioe ma
la sit passibilis. nec corruptibilis
sic accidit in habetibus virtu
tes primissis. q; prima exclusio ca
virtutes morales no excludit
passioes penales pbat sic. q;
manifestu est q; virtuosi pte
capi a tyranis et carceribus
et tormentis sine amissione
sue virtutis igit. Ite for
titudo q; est virtus cardinalis
no excludit passioes pena
les vt vulneraciones vno ne
passione metu. Nam circa
illa pericula et huiusmodi peras
oppit ipa fortitudo igit man
festu est illud de passionibus
penalibus sensitiuis. Similiter
patet id de passionibus pena
libus voluntatis. Nam virtuosi
intra et magna displice
cia habet apetitu voluntate
de sua in iusta passioe et de
malicia torquentis et punientis
ipsum. vno modo delect de
hoc ad intellectu q; p hiusmodi
penas et tormenta impedit
ab operacoibus virtuosis. vnde
dicit primo quia infortunia
magna tribulat et gtiurbat

beatu · tristicias eum infestat
et impedit multis opacib;
igit' gelo vera ¶ Secunda gelo
sit illa q virtes morales ex
cludunt ab ipa voluntate pas
siones culpabiles · probat ex vol
tmo notabili · quia virtuosus
habet voluntate ita firmata
q sic passione mala non e
xcitabilis · p quod quest ad ipo
gtmdete · ita nec passione ma
la est passibilis p quod dicit
ab mgtmete igit' gelo vera
¶ Tertia gelo est illa virtutes
morales excludunt ab appeti
tu sensitiuo omnes passiones
culpabiles · probat sic qr appetitus
sensitius in virtuoso non patit
passione · iudicio rationis et
electionis voluntatis totaliter cor
rupte · tunc enim esset simpr
malus nec patit passione re
bellante et superante tunc enim
esset simpr malus nec patit
passione rebellante et su
perante quia tunc gtmdere non
excludunt expediret nec ex
passione soli sensui et appeti
tui sensitiuo derelicta qr tunc
statim aliquis non transgrederet
et non pt passio appetitus sensi
tiui esse pluribus modis mala
culpabiliter igit gelo e vera
Item primo hinc dicit q i vir
tuoso omnia gsonat rationi q non
esset si in eo esset aliqua
passio culpabilis 1° pt maior
nota est primo hinc et minor
p3 qr si passio aliquo malo

in moderate vel ordinate
melimarz qtra rationi id non
gsonaret omnia rationi · primo
appetitus sensitius ex pte illius
passionis non gsonaret rationi
pte illo patet quia virtutes
ex pio stoicorum dicendum virtutes
esse impassibilitates et excludere
passiones · quia virtutes
morales excludunt malas
et culpabiles passiones vt di
cit ga ¶ Sz qtra illa 3az gelo
instat aliqui qm sint de qtrana
opione primo sic illi appetitus
sensitiuus pt esse i minus a pas
sione mala culpabili · qm de
lectare in opione malo · sed
quilibz virtuosus delectaretur in
opacione mala · igit cuilibet
talis appetitus passibilis est pas
sione mala et culpabili · ma
tenet et ans patz · qr delectatio
in opacione mala est pati cul
pabilis · et minor patz qr quilibz
virtuosus delectare in opione
adulterij · vel in bona qnes
tione tpe seiuniij igit ¶ Co
firma sic · si obiectum q e sum
malum apprehendit p modum que
met p sepsum impso virtuosus
tunc sua virtus non pt ex
cludere delectari q sequitur
illa appoz · sed in virtuoso
qnd obiectum q est simpr
malum apprehendit sedm sepsum
sub ratione quemet · igit
minor patet quia ad apprehen
siones quemet sequitur delec
tari · nec virtus non pt tollere
naturaz sensus · nit appetitus sen
sitiuus sed minor patet quia

sensus iudicat de obiecto vt huiusmodi
solum vt apparet Ro de aud
et possibile e quod aliquid
sit delectabile et bonum vt
huiusmodi q tm est malum simpl.
igit vide q sensus in vir
tuosis pt inclinari ad obiec
tum malum simpliciter et sic
q sequens potest pati passi
one mala culpabili Ad
tuum argumentum sic. qz tempta
tiones fiunt et surgunt in opti
mis viris. et hoc non esset
nisi patiendo secundum sensum
mala passione ipsos ad mala
operationes inclinante Sic e
adiuvandum q ipsa q ex illusione
sua non videntur excludere. nam
licet appetitus sensitivus sibi et
sensui derelictus absque rationis
cautelis semper esset passibilis
mala passione et culpabili
tamen quamdiu tenetur sub re
gimine rationis et obedit sibi
perfecte tunc non patitur nisi bona
Modo virtuosus indigna di
mittit appetitum sensitivum sine
regimine. quia tunc vel esset
omnino vacuus vel adminus inco
mmodus. q non est verum ut patet
ex dictis Et ideo appetitus
virtuosi non est passibilis pas
sione culpabili Et hoc ad
rationes motas ad primum
posset credi minor si videretur
intelligere. sed si virtuosus
facit opera mala sed im
plicat q aliquis sit virtuosus
et faciat opera malam.
Alioquin pt dici et forte me
lius nedum minore potest pati

q ad talia operanda ad violentia
compellat Credendum enim e q
in talibus operationibus nulla tpalis
ret delectatio. sed potius tris
titia et abhominatio. verbi
gratia stringit quasi q apter ti
morem ut pudorem recedit
omnis delectatio sensus circa
veneria ut si iniuriis vere
aliquis afficiatur et inferatur et
superveniat gaudentes
illud. manifestum e q apter ti
morem et pudorem stuti re
cedet omis sensualis delectatio
ymo et inrge miribus excitat.
Item accidit quiz ex ymagina
tione. q aliquis nisi potest bonum
et dulcis apparebit abhominabilis e
malus. ut si aliquis estima
ret q vinum nisi cibo optimo
esset venenum permixtum. ut
aliquid aliud i minus. manifestum
est q ex hujusmodi ymagina
tione nisi ex estimatione tanta
fiet eius abhominatio. q et
ex solo tactu eius ad lingua
fiet f vomitus et pruritus Si
cuius timor ut pudor tollit
delectationem circa veneria et
ymaginatio delectationem gustus.
non est mirum si tactus et vo
luntas tantum trahat ad se
sensum et appetitum sensitivum.
q eius penitus tollat delec
tationem ipsorum circa voluptuosa
inhonesta Ad quod mationem
nisi ante et ad probationem
dicit q appetitus sensitivus
in virtuoso apter corporeitudinem
q est mixtum aliqua altera na
tura. non delectat in illo in

honesto licet sensus indicauit
ipm esse bonum vt nunc. sed
magis indicium rationis spectat.
vel si ante iudicium rationis de
lecte. hoc ty e ita moderate
q ff. illos ita mordinate in
clinat ad opa pte iudicium ra
tionis. et illud no est male pati
¶ Ad secundam dicit. q tentationes
fiunt perpnas et oblationes illaro
rep q innate sunt mordinate
trahe appetitu sensitiu qtra
rationes recta. sed tamen nullu
faciunt hmodi temptationes in
ordinatio motu in appetitu
vtuosi. quapter vtute me
ralem in talibus appetitu sen
sitiu e ratio firmiu adnexu.
sic q no moue in ordinate
qtra rationes. sed in qtinete hmodi
passiones et temptationes magis
faciunt impetu et motu qt
recte rationis iudicium. et ratio
electiones vtutis. et similiter in
in qtinete. ipter q appetitus
huic inde concuti et trahit
sed in hoc e dubitas qm co
tinete supat tractu passionis.
sed impo qtinete supat tractu
rationis hec de 2o articulo
ad rationes q. ¶ Ad rationes Ad primu neget
mor sz q passiones sunt fine
vtuti loquendo salte de passi
onibus moderate. eo q ita illas
virtus moralis e optimoru opa
tiua 2o hmodi. sed passiones
in moderate bene opstat vtu
tui. et illas virtus tamqua
frenos et repugnates habet
2d
refrenad et moderad. Ad
secundam dicit. q virtus no
excludit passiones. sic q omo
tripat eas. Nam passiones
moderate bene sunt tum
vtute. primo sunt tanqua ob
recta vtutis ut dictu fuit
in primo articulo. Sed virtus
moralis bene excludit pas
siones quatu ad eas ce in
ordinatas. et in moderatas
seu culpabiles. sic dicit za
corto 2i articuli. Vnde sic
bonum dominus regis no qsistit i
ut faciendo subditos p impossi
tenu eos subiti rois. sic et
dominus vtut no est passiones
penitus restinde et amputare
sed eos stdiu rectu rationis
dictamen moderare ¶ Auctores
phi post opposita e p q clue
responsale primi articuli hoc
dominus
Vezat. Vnde cu
diuisio elegibilis i
bonum. q seres et
delectabile. et
fugibilis i malu
malum. et triste sit bona et
Oppnit primo q no. quia me
bra illiq diuisionis concadunt
rqi no est bona. tz quia q
membra bene diuisionis debet
esse opposita. et ans patet q
id elegile e bonum vtile et
delectabile. Ma opa vtutis
q bona sunt. ergo sunt bona
et delectabilia ¶ Secundo sic
in ulla bona diuisione vnum
membrum debet esse ceteris qne
vel est qmq eu diuisio. sed

sic e mista diuisioe igit et ita
et ans patet qz diuisio semp
debet fieri t mag quia et
mor az. qua bonum est eg
me tu ipo eligili. qua tu
electio sit actus voluntatis oz
q eligile sit eung obiectu sed
illud no est nisi bonum Item
bonum videt esse qmg qua
elegile sed quod ultra finis
no est eligilis qz dicit zo
hung q electio no e ipig finis
et ty vltig finis e bonum
sic ista diuisio no e bona
tung vnum membroz sub alio
gtmet. f sic est de pdicta
diuisioe igit et ans patet
qua si vnum gtmet sub alio
tut membra tomaderet et
mor patz qua gfices sunt
vtile et delectabile gtmet
sub bono. qua bonum gsistunt
diuidi in bonum vtile delec
tabile et honestum igit et
Oppositum vlt phg zo hung
dicens. Tribus enim exercetur
ita q electiones. et tribus q
in fugis. bono. honesti. et de
lectabili. et tbus q fugis malo
nocuo. et tristi. ita hec quid
ad long directung e. malg
aut penitus et inquibus vbis
satis patet patz a una qstioe
et pnunt calis zo hung
In qstione aut duo articuli
in primo ardo vtilitatis vnq
modo distinguendi ista bona
sit vtile delectabile et ho
nestum sedm philosophos In zo
ardo videt de coz distincte

sedm spiritues et sedm vtili
tate et simul respondebitur ad
no le pim qstiones Ad primum ergo
est primo notand. q in pposito
eligile no debet capi stricte
sed qut electio poli est coz
q fit ad finem. et qut poli
dicit nie in ordinata in finem
quo mo accipit zo hung sed
elegile in pposito debet capi
large. qut quidit tu appetile
et sic e electio ta respectu finis
quod etiam respectu medioz
q fit ad finem. et hoc modo
accipit phg electiones primo hng
qn dicit semper vtiq perfecty
q sedm speciem elegile semp
et nulquid pter aliud. tale
itaq separatas magnae videt
et sic ly elegile quidem tu isto
primo bonum capiendo ly bonum
gmet. qz vle obiectum appeti
ty est bonum et go sic de
appetile est bonum ita etiam
omne elegile est bonum zc eg.
Secundo est notand q ille
tung bonum posity in diuisioe
de qua qstio qrit debet capi
stricte qut poli ex tendit
se ad bonum honestum. q e bonum
pdr dictum. q si large acci
pit tunc et extendet se
ad vtile et delectabile et
vle ad omne appetibile vnde
bonum quid simpliciter et eligile
quid simpliciter quidem. et silit
malum no accipit vnum palit

sed p nhonesto et turpi. Et
isto apparet q ista divisio et
alius m bonum. q steres. et delec
tabile. rte est talis ac si di
videmus bonum. m honestum. vtile
et delectabile. Et p oppositu
divisio fugitur m malum no
cuum et triste. e divisio sic
si dividimus malum m nhonestum
sive turpe nocum et triste.
Tertio notandum est q vulgo
magis adhibet ad sua ista alia
quam ista bona. scz honestum
vtile et delectabile quia sapien
tes. Unde vulgares virtutes
opa virtutum et honores mundi
impedunt habitum qui honorat
in signum virtutis dicunt esse
bona honesta. et vere ea que
de se secundum rectum dictamen
rationis sunt appetenda. Et bona
delectabilia vocant solum illa
bona. q appetitum sensitivum sibi
derelicto esset secundum se delec
tabilia. sicut sunt cibi et potus
delicati. actus venereorum ludi
sopmi. etc. Bona aut vtilia
vocant pecunias et alia bona ex
terioria. q secundum se non delec
tant sensum. sed quia valent
ad hujusmodi bona delectabi
lia q sequuntur. Ideo secundum
illos bona vtilia mundanaq.
Et ex opposito distinguunt de
malis dicentes. q turpia sive
nhonesta sunt mala et vitiosa
et nhonoratos sive stimulu
la impedimenta eorum seu impedi
ta. tristia q dnt solum illa. q
appetitum sensitivum sibi derelicto
contra sunt et displicentia. sicut
poenae amaze et hujusmodi.
Sed notandum dicat q impedimenta
agentium corporalium quae
cuncta sunt et delectabilia. Ex
isto colligitur q ista divisio bo
norum in bonum honestum vtile
et delectabile. secundum philosophos
non solum est in membra secundum
rationes divisa. sed etiam in
membra secundum rem divinarum
vt dictum est aliud in re po
nunt bonum honestum. aliud
bonum vtile. et aliud bonum
delectabile. et semper est de
divisione malorum. et hoc de pri
articulo. Et quantum ad secundum
articulum videndum est de distinc
tione illorum bonorum secundum vtilitate
Et ideo primo notandum est
q quia ratio bonum summum eo
rationem quia appetitus adhuc
appetitum tunc sic unit et semper
appetibile nisi illud q est appe
tibile secundum rectam rationem
melius est bonum nisi q recta
ratio iudicat esse bonum. et
quemcumque appetentem. Unde
illud q est appetibile sed solum
plus illud q est appetibile p. pravus
habitus appetitus corruptum
disorditum et pusillum non est
semper appetibile. sed solum id q
est appetibile bonum et studiosus
qui habet appetitum rectum et
ordinatum dicitur q appetibile et
p quod bonum semper. Appetitus
aut rectus dicitur in ordine ad
rectum rationem. cui in appetendo se
conformat. et p ter istud p
hunc dicitur q studiosus recta
singula recte iudicat. et
ergo sic infirmus or. aut infectus

habentibus non est accidens in iudicio de sapientibus sed magis sanis et organum bene dispositum habentibus sicut malis et vitiosis. Et iudicio honoris accidens non est. eo quod habent appetitum infectum et inordinatum sed magis apud homines viros et studiosis. Et istis colligitur quod studium veritatis et simplicitatis laudabile nihil est honestum nisi studiosus qui rectum iudicium habet iudicat esse honestum. Et propterea nihil enim honestum sine turpe nisi quod studiosus iudicat. Et tale et hoc modo est de delectabili et utili. nocuo et tristi. patet ex notabili. Secundo notandum est quod res sic stamus duplicitur dicitur. scilicet proprie et secundum attributionem. Et primi sic aliquid quod dicitur sanum proprie. quia scilicet in se habet sanitatem. Et secundum sic urina studium attributionem dicitur sana. eo quod significat sanitatem principaliter dictam. Et sicut medicina quemcumque dicitur sana. quia efficitur sanitatem. Ita honestum etiam dicitur duplicitur scilicet proprie et secundum attributionem. honestum proprie dictum studium tutum dicitur. quia sua in nos trahit. et sua dignitate nos allicit. Et illud bonum honestum principaliter summum et perfectissimum est ipsa felicitas. ad quam in hac vita omnes actus humanos ordinantur. et quia solum in homine aliquando interiorem et principaliter consistit. Ut dictum est in libro primo. Et non solum ipsa felicitas. sed etiam virtutes morales. et corporales opera exteriores. honeste dicuntur secundum se. Primo quia quidquid habet habitudinem ad ipsam felicitatem quod est principalissimum inter bona honesta. Secundo quia aliquam participant interiorem et reducunt ea semper bonum. licet non optimum. Tertio ex eo quia et licet virtutes praeter aliud eligantur. scilicet praeter felicitatem tamen et praeter se ipsas eligibiles sunt. Ut dictum est primo huius. Quarto non ex eo quia in se bonae sunt. et in malum vitio non possunt. et illud volunt. primo rethorice. dicens honestum quidem et quaedam praeter se eligibile existens. laudabile ex eo quod bonum. Et subdit ad propositum si autem hoc est honestum necesse est virtutem esse honestum. bonum enim existens hoc laudabile est. Et subdit propterea aut virtutem in stricta fortitudo temperantia et. Sed honestum secundum attributionem dicitur quaedam habet habitudinem quemadmodum ad virtutes. vel corporales opera interiores. Ubi gradus. sic sunt operationes exteriores seu opera exteriora operata. quae a virtute procedunt. et sic sunt signa virtutum. sic sunt honores ex habitu non praeter praemia vel praecedunt. sed praeter virtutes et earum operationes. vel eadem sic sunt ea quibus virtutes utuntur in suis operibus. Ut sunt divitiae amici sanitas fortitudo. et vel omnia bona

corpis et bona exteriora et
simpliciter omnia, nam ea quae virtutes morales optant sicut paupertates exercitationes et iniurias passi et vile illa in
quibus nobis fortuna videntur adversari. Et illud videntur esse de mente venerabilis senecae in epistola sibi de vita ubi dicit summum bonum est quod honestum et extra scelera et adulterina bona sunt. Et sic dicit omnia demque quae certus videntur mala et nudus sectatur et in bonum abibunt et si superillo adiuncerit hoc legat mihi esse bonum nisi honestum et omnia commoda sua vere bona vocabitur quae non vertit honestum tantum hec ille. Sed arcta illa erat quaedam dubitatio et dicit est quod homines viris honestis et quibus bonae sunt exercitationes iniuriae et paupertates et huiusmodi. Contra et illud quod vir bonus sibi esse bonum hoc appetit sed vir bonus non appetit exercitationes paupertates et iniurias. Et ita videtur bonum non indicat talia sibi esse bona et quibus eu studiosus extra singula res indicet ut pallegatu est talia erunt sibi bona tu quia et amo e nota sed maior pars et primo huiusdem quod huiusmodi actum magnum tribulat et gravat. Sic nulla sane mente huiusmodi appetet. Ad illa dubitationem dicimus quod huiusmodi incommoda sustinere iniuriae et paupertates non comparari ad sua opposita ut egritudo ad sanitatem paupertas

ad vitae sufficientia. Alio possunt quari ad quam virtutem sit putatur sic fuit, nam virtutes et putatur ea ed quae et dimosse optari. Si accipiatur primo tunc non sunt bona homines vere nec appetibiles. Cum raro est quia comparata ad sua opposita minus bona sunt. Nam cum bonum quantum ad magis bonum habet tantum mali. Si autem accipiantur eo tunc ipsa sunt ipsis bonis bona et honesta. Ut dictum est. Aliter dici quod egritudo vel cum simplice valetudine non est bonum sed bene egritudo est bonum. Unde egritudo non est bona vel cum absoluta valetudine sit bona vel quia homo bene habet se ad illam. Et eodem modo dicendum de paupertate, iniuria et aliis huiusmodi. Has solutiones videntur temisse venerabilis seneca in epistola. Et aquibus ad lucillum. Ubi dicta dubitatione monet vir dicens. Quaeris an sed bonum optabile sit si bonum est magis torqueri et in magis non alio viri et patiendo egritudine. Nihil aut est vide voto dignum. Et ad hoc respondes dicit distingue mihi lucille ista et intelligere esse in his aliquid optandum tormenta ame ab esse vel si sustinenda fuerit ut me millis fortiter honeste animose et gerendo optabo non sum tam demens ut egritudine cupiam si si egritudinem fuerit ut mihi intemperate mihi efficiatur facinus optabo. Non

cum pati tormenta optabile e
sed pati id opto q est virtus
hec ille Sequitur vbis seneca
satis patet q pdicta magnoda
stdm suas simplices racones
illo fuit appetibilia vt optabilia
sed bene optabilia fuit stdm
specificaccem sic magnatud fuit in
ma exercende virtut et mepiti
bene et virtuose tta illa con
veniunt operari Tertio notand
est q et tpe fuit mhonestu
duplicit dicu Vno pnticipar
illo zm attbuccem Turpia
fuit mhonesta pndr dicit
q auaz depranat interius
sic fuit vicia et corp opera
interioa Sed tpia fuit in
honesta stdm attbuccem dicit
illa q habet habitu ne ad hig
modi vicia vel corp opa mte
rioza sic fuit opa exterig opa
ta sed hgmodi vicia oia signa
rioza et vlr ea quibus
vicia vtut in suis opacoilig
et similit matie fuit obiecta
tta quas vel que hmugmodi
vicia versant seu opant vn
sic omia fuit honesta studio
sis tta oia fuit turpia fuit
mhonesta moriosis Et ideo
sic seneca dicit q omia in
modo ure honeste bona
vocabut q no virtg hones
tant ita dicend est eg tta
q omia comoda fure vicij
mala vocabut q mag ea
recta vtut fuit vicia de
turpant Quarto notand
est q quia vile dicit ome
illud q valet ad actingend

aliquid finem vte sic duplex est
finis scz finis primaid intende
dtg quo diag peig esse gra
melior Et finis secundaia
intende dictg quo cpz melig
dicu esse gra deterior sicut
habes opg gracia opis et vte
efficies tadqua fuit bonitat
gratuitu gra efficies opati
sta dur pt aliquid dici vtile
vno quia valet tadqud me
diu in finem gra cuig fuit pd
maia intende dictu Aliud
q valet tadqud medium in
finem quo fuit secundaia inte
tode dictu primo felicitas no
esset vtilis quia mt respice
tenia hmand vita felicitas
no valet ad aliud tadqua
medium eo q ipa mt hmugi
bona e optimu et finalissim
sed tn bene dicu vtilis zoo
quia ipa secundaia intende
in ordinat malicia tadqua
in finem quo vt dictu fuit
in primo libro Tertio nond
est q vacu zm veritate no
debet fuisse ep ordinatode
q vicios quz ordinat illa ub
illa in istos vl istos fines eo
q fines quos sibi statuunt vi
tiosi vt in plurib no sunt
fines simplicit sed magis
fines ficti et stdm quid di
et ideo sic absoluto nore hig
fines ficti no sunt fines sic
loqg loqnt vl pfectg fuit no
est loqg vl pfectg sta illud
q valet ad hmugmod finem
fictu no debet dici vtile

sed magis illud qd valet ad
verum finem que sibi statuit v
tuosus Unde etiam illud qd e vti
le et secundum quod non debet
simpliciter dici vtile eo quod ipsum
sequitur est valde notum et
plus quam ipsum acquirere mali quam
homi sic quam illa q vicios ad
suos fines fictos et falsos at
tingendum sunt vtilia vicium auc
tum cum macula augere Et
opaco mala deturpat aiam
sequentis operantem et quesques
aud penitus destitum et multifor
miter dampnabitur Et quia aia
est intrinsecus pretiosior corpore hinc
q macos sunt vtilia seu reputa
magis debet simpliciter notum et
mutilum notari Septimo notandum
q ex predictis colligi possunt de
scriptores bonorum sic honesti vti
lis et delectalis Et similiter
malorum oppositorum sic inhonesti
nocui et tristis Unde capiendo
honestum pro illo qd predicatur dicitur
honestum tunc honestum vocatur
bonum intrinsecum qd pter seipsum
cum recta ratione appetendum Et
quam illud inhonestum sive turpe
dicitur malum intrinsecum qd pter
seipsum secundum recta ratione
est fugiendum Verum q capiendo
honestum in tota sua ymaginatione
et honesto prout dicto et etiam
dicto secundum attribuendum tunc dicitur
q honestum est bonum qd pter
seipsum secundum recta ratione est
est appetendum vel ad hiusmodi
bonum habitudinem quemcumque ha
bes Et quam illud inhonestum
sive turpe dicitur malum quod seipsum
secundum recta ratione fugiendum
vel habitudinem quemcumque ad hiu
modi malum habes Sed bonum
vtile sive referens secundum primam
viam intentionem dicitur bonum aliquid
adeptum valet ad magis bonum
optinendum Sed in sua ymaginatione
dicitur bonum qd valet ad actin
gendum aliquid finem sive ille sit
primaria intentione dictus sive
secundaria Notandum autem quam oppo
diffinitur quia dicitur q impedit
ad magis bonum attingendum vel
ad aliquem finem attingendum Bonum
vero delectabile dicitur bonum q
ymaginatum et adeptum infert de
lectationem huiusmodi quorum ratione
sive ista delectatio sit
sensualis sive intellectualis
et presertim si intellectualis sit
quia illa est melior et no
bilior sensuali Iste autem
quam oppositum dicitur malum qd ymaginatum
et adeptum infert tristitiam
habenti quorum intentionem recte ratione
Unde si actum vitiosum pretera
tum aliquis vitiosus qui eum
fecit et talem pendet et
ignoscere magnam tristi
tiam ad mag secundum rationem
inducet et inferret Et ideo
talis actus triste seu tristabilis
simpliciter appellatur Septimo
est notandum q sufficientia
bonorum honesti delectabilis
et vtilis sic patet accipi Ma
equum bonum est tanquam tu

motus ipsius appetitus. Ideo recte
sic in tot by dnr. Et terminus
motus quod simpliciter dicitur est
ad quem ultimate vadit motus
et quoda dicitur secundum quod est
ad quem vadit ipse ipsius motus
quo mo. p media mta principium
motus et ultimum finem cui di
cuntur aliqua mo terminare motum
unde phus septimo phi. dicit
q. omne qd mouet parti et
in tmo a quo et parti in ter
mino ad quem. Item terminus motus
simpliciter dicitur est duo quoda
positum sicut forma vel locus ad
quem ut qua finaliter et motus
et alius et terminus principaliter et
est quies sub termino ad quem
Sic eodem mo est in motu ipsius
appetitus in ipsum appetibile quia
vel appetitus mouet in ipsum ta
quam in eius tmm. Secundo q. et
sic est bonum utile quia ipsum
est tanquam medium ordinatum
in ultimum tmm appetitus vt
mouens in ipsum tanquam in tmm
positum in quem simpliciter tendit tan
quam in finem. Et sic est bonum
honestum. Illud enim secundum truum
sua vi nos trahit et sua
dignitate nos allicit vel
mouens in ipsum tanquam in tmm
finalem propter quo in bono
adepto finaliter quiescitur et sic
est bonum delectabile eo q.
delectatio est tanquam quies
ipsius appetitus in rectitudine de
sideratae perfectionis mo. p. omnia sit
tanquam sufficientia malorum sed
secundum inhonesti sunt turpia nomina
et tristia. Istis sic premissis est
ge. prima illa licet non omne bonum
utile sit bonum honestum prin
dictum tamen omne bonum utile et
bonum honestum vel simpliciter aliquid
attribuatur dicitur prima pars gelosi
patet. Et dic et bona exteri
ora vino et bona corporis et
bona utilia qualitercumque tamen
bonum utile et tamen non sunt bona
honesta prout dictum quia illa
solum sunt bona interiora sic
sunt scientiae et virtutes mora
les et corporis opera interiora ut
dictum est in notabili. Secundo igitur
prima pars gelosi vera sed za
pars gelosi patet quia non est
aliquid bonum utile qui ipsum
habeat habitudinem quemcumque
ad virtutes et earum operacones
vt manifestum est et q. licet tale
dicitur bonum honestum ad minus
secundum attribuatur vt dictum est
in eodem. Secundo notabili igitur za
pars gelosi est vera. Et secunda
gelosi sit illa licet omne hones
tum sit utile secundum primariam
intentionem dictum sit utile. Tertio
primariam intentionem dictum tamen
omne honestum est utile dictum
secundum intentionem primariam vel
secundariam prima pars conclusionis
patet quia felicitas est bonum
honestum et proprie dictum
et tamen non est bonum utile
illo mo quia non vt ad manum
bonum attingendum cui ipsa feli
citas sit quoddam optimum pulchrum
et delectabilissimum

primo huiusmodi igitur et Sed ad 2a pte
glosse patet quia si aliqui ho
nestum non esset utile illorum
hominum maxime esset felicitas et
manifestum est ergo ex notatis
quod felicitas est bonum utile
quod intendebat dicere Cor.
bonum honestum et bonum utile
stadium totum ambitum suarum significationum
tuetur omne utile et ho
nestum et ergo patet quod omne bo
num utile stadium primarum ut
secundarum intentionum dictum et
bonum honestum prout ut tertium
attributum dictum et ergo ut
patet per glossam ad positam igitur
corrigendum Tertia exhibe
sit illa quod rapiendo bonum utile
et honestum tertium totum ambitum
suarum significationum tuetur omne
honestum et omne utile est
delectabile et ergo omne delec
tabile est honestum et utile
prima pte glosse patet quia
homo studiosus qui ea singula
recte iudicat in quolibet ho
nesto sive utile agnito et
adepto delectatur afforiori ut
ratione eorum omne tale bonum
vel est felicitas vel virtus
ut opus studium virtute ut aliud
et tristitiam habere quomodo
habes ad illa vel alia eorum
in omnibus istis virtuosis
delectatur ut pte delectatur
afforiori ut ratione igitur Et
Sed 2a pte glosse patet quia

quod agnitum et adeptum infert
delectationem habenti afforiori ut
recte ratione ut est honestum
quia ad virtute pertinet vel
est utile quia ad magnum ho
minis valet seu ad bonum ob
tenendum ut dictum est igitur 2o
Cor. quod dimisio boni in ho
nestum honestum utile et delec
tabile e dimisio rationis seu
dimisio in membra in ratione
dicta patet ex dictis quia
omne honestum est delecta
bile et sicut omne delectabile
est honestum et utile ut dan
e igitur illa membra quo ad
re contradicunt Et quomodo re
linquitur ut ea diversitas pte
quod rationis igitur Et id
videtur fuisse dicendum secundum
libros tullii qui libro suo de
officiis sic dicit hoc modo ut
le lapsa affectando defluxit
denuo sensim quia deducta
est ut honestate ab utili
tate segnius instituit esse ho
nestum ad quod utile non esset
utile quod honestum quia nulla
principia maior honestas vite po
tuit asseri igitur tullius videtur
velle quod huiusmodi bona 2m
rei distinguuntur sicut vulgares
de ipsis loquuntur qui secundum
sensum ut dictum est in ar lo
pricti Secundum corrigendum quod tpe
nocumentum et triste secundum re
contradicunt sic quod omne turpe
e nocumentum et triste et ergo
licet differant quo ad rem

patet quia sic bona dicuntur illa secundum quod vera ratio et studiosus ea indicat. Sic mala ea dicuntur talia qualia ea vera ratio ut studiosus indicat et ideo sic studiosus nihil dicat honestum quod ipsum dicat esse delectabile et utile et ei ita non dicat aliquid esse turpe quod ipsum sit nocumentum et triste. Quarta ratio et rationalis sit illa quod sic bonorum quo ad diversas membrorum rationes est bona et sufficiens patet quia illa divisio habet rationes appetibilium ut patuit sed ex sufficientia appetibilium in septem notabili assignata. Et patet ex alio sic persuadetur quia appetitus rei ut patet ex in obiectis rei semper absque omni ordinatione in alterum bonum ex eo quod vera ratio hoc dictat ut et sic obiectum habet rem honesti quia bonum honestum in est bonum quod secundum rem dictamen rationis est appetendum ut patet ferri in obiectis secundum semper absque omni ordinatione in alterum ex eo quod indicat esse opportunum. Ad quinquies appetitus et sic ipsum habet rationem delectabilis et non bonum delectabile bonum quod opportunum et adeptum inferet delectationem habetur ut patet appetitus ferri obiectum secundum quod ipsum et in alterum ordinabile seu offert ad aliud bonum attingendum et sic habet rationem utilis sive offeret ea quod bonum utile est bonum quod opportunum et adeptum valet ad illud bonum obtinendum et sic patet licet illud obiectum sit bonum honestum utile et delectabile tamen hoc et alia et alia ratione. Contra quod divisio malorum quod est in turpe nocumentum et triste quo ad diversas membrorum rationes est bona et sufficiens patet quia sic triplicatur per se habet appetitum in appetendo et persequendo bonum sicut tripliciter per se fugere contra in vitando malum. Ut manifestum est in tertio contra. Verum hoc de eo arto. Ad rationes ad primum dicunt quod arguendo primo contra quod non sequitur quod divisio sit mala et ad primum quod dicunt quod membrum bonum divisionis debet esse opposita ut non coincidant hoc est dicere esse in ratione divisionis sic et in opposito. Ad secundum non movendo bonum et ch le sic in opposito debet capi et accipi ut et ad primum primo dicunt quod bonum hic capitur honesta ut dicit contra notale primi articuli et illud contra non est ita quia sic eligibile ut bonum quod acceptum. Ad aliud placentes dicunt negando quod ultimum non de eligibilis sic eligibile capitur in opposito et ad primum hoc quod dicunt quod capitur electum ibidem stricte sic non capitur hic. Ad tertia ne

mor et ad pbandum dicit q; bo
ni diuisio accipit p honesto
uno illud sed ipsum quod rationem
no ipsi sed vtile et de
lectabile licet bene sed ipsum
rem Vt dictum est Auctoris phi
pq opinatur est p gloe gtia et
ewangeli 2i articuli hec
Vezit duodecimo vtrum
difficilius sit
Voluptati pugnare
quam ire Et argu
primo q no quia
passione fortior impetus diffi
cilius erit pugnare ire quam
voluptati tz quia et ans p pa
te quia manifestum est sed 2a pte
tunc ostendit 2o sic qui pug
nat contra pugnat sensui
tm sed qui pugnat ire pug
nat sensui et non igitur diffi
cilius est pugnare ire quam
sine voluptati tz quia quam
difficilius est pugnare sensui
et non quam sensui tantum
et ans patz p p septimo hug
dicit quia irascere non aliquid
gerere aut nocere 3o sic
contra passionem maiorem diffi
cilius est pugnare sed ira e
passio maior quam concupiscentia
ans patz qr facilius e assue
tudinem transmutare na primo
hug et minor patet ex eod
septimo Vbi dicit q ira malum
et difficiliter est compescere
hys q supplicabiliter et non
necessarius 4 Quarto sic qui
pugnat ire pugnat duabus
passionibus et tribus sed qui
pugnat voluptati et concupi
scentie solum pugnat vni passioni
igitur et tz quod et ans patz quia
ira habet sibi delectationem et
tristitiam ancipitis habet enim
tristitiam ancipitis quia appetitus
impeditur et habet delecta
tionem ancipitis ex spe ultionis
Vt dicit 2o rethorice et ipse
hoc aphris ira dicit esse passio
quo Vt dictum e p in ethice
dicit sed minor racionis est
manifesta Opposito dicit p
talo 3o 2i hug ex auctoritate
eraclyti sub istis verbis Difficilius
aut difficilius voluptati quam
ire quadmodum aut eraclytus in
ista ethice primo ponit no
tabilia 2o glocs evangelicis
Quarto ad primum articulum
est primo notandum q ira pe
sit de tribus ira est passio
appetitus sensitiui causata ex
malo offendente cum obullatione
sanguinis cum ire inclinat ad
vindictam Vnde aliqui dicunt
ad hanc passionem sit ira quinque
gerit primo enim gerit offensio
appetitus qua a malo offendit
2o gerit indignationem qua a ma
la tanquam indigno ad pnm of
fendendum mo 3o gerit assertio
nem qua offendens punitur
4o gerit assurrectionem in vindic
tam qua propter spem punienti
delectat Et ex istis oibus causat
inflammatio et ebullitio sanguis
circa cor Et illo colligit q duo
habet sibi tristitiam anxietatem
propter malum offendens et quamo
do delectationem propter inclinationem
ad vindictam Vnde p 2o rthoice
dicit ira e appetitus cum tristitia

appetit punciones ppter appetitum
p impetum et subdit necesse
est ad eam ira sequi delectacio
asse ppter spem punendi et
ex qua demorat in punendo
mete eam qua actu volitat
de punione et illa phantasia
facit delectacio Secundo notandum
q ppter voluptate in ppto de
bemus intelligere vtr delectacio
sensuale q causat ex quietem
et ppositum sensibilis in ordine
ad sensum et cadit ex in ppto
vocat gaudia Tercio notandum
est q impugnate passiones in ppto
nichil aliud est quam resistere
ne appetitum ne passiones im
petum irrationi insequantur ut est pas
sione sic extinguere et moderare
et no trahat appetitum qt id
pertinet iudicium rationis Et illud
pugnare maxime fit p virtute
morale ut dictum est prius
Quarto notandum q quinque sunt
cause difficultatis et pugnandi
passionibus Prima causa est nche
mes impetus passionis de quato
cum impetus vero passionis for
tior est et nchomentior de
tato pugna qt ea est grauior
et difficilior Secunda causa est
quia passio est ipse sensui et
appetitui sensitiuo magis gnat
et quietes et sic qt pugna
esse grauior qtia passio
ne magis quietetur et qtia
lior Tercia causa est quia
exercitium eius ad quod passio

inclinat facit impetum passionis
forciorem Qta causa est maior ha
bituatio ppter hic quies exercitium
ita longinqui passione et tpis
longius fuit diuturnum Et sic
difficilius est pugnare passioni
in qua ex consuetudine exercitii
et diuturnitate tpis magis fuimus
exercitati Quinta causa est oculus
agressus rei passionis Vnde sic
difficilius est pugnare qtia illum
qui clam et occulte aggredit
quam cum eum qui no tunc aggredit
et manifeste ita est inde ee
in passionibus Vnde seneca in
epistola hoc tibi ad lucallum dicit
primum salutis est notitia peti
et hec de primo articulo Quantum
ad 2m articulum est prima questio illa
q actendit difficultatem pugnandi
contra passiones ex prima causa
tunc difficilius est pugnare neq
voluptati qbam sic ex ira ppter
crudiorem sagittam ita cor impe
tuosissime monet ad vindictam
ut manifestum est q ex ipsa gerat
et multo forciori qua facit vo
luptas nel gaudia et hoc sapi
dicit Venerabilis seneca i libro
suo de ira vgit questio vel Ta
questio sit illa q attendendo diffi
cultatem pugnandi passionibus
ex alijs dei causis in vltimo
notabili vitiat tunc difficilius
est certis pribus pugnare voluptati
quam ire Ly questio primo p
q. ad secunda causam difficulta
tis qr voluptas q est q delecta

sensualis causat ex quietatis et
proprie sensibilis ad sensum ita
autem quia tristitia habet an
gustiam causat ex disquietatis
et disproprie sensibilis ad sen=
sum modo gtia passionis q appeti=
tui est magis quietis et proprio
nata difficilius pugnare saltem
certis pbus ut est notum igitur
2o patet ccto ex 3a causa quia
phus 3o hmo de voluptate et
gaudio dicit q gaudium quod
auget conatum et ideo in fine
2i hmo dicit q igitur plebis seuc
pucebat adhelena hoc oz pati
et nos ad delectacoz et i omnib
aliis dicit vere Sz in exercitio
opis ad quod ira inclinat sz i
vindicta no cessit ira vmodi
mit dicere phus ccto hmo pmo
quietat impetum ire igitur
Tertio patet 4o ex 4a causa qr
voluptates sunt nobis quitte
et no ira vt phus 2o hmo
dicit voluptas ex puro ut gmu
tur et pter hoc difficile est gtere
hanc passionem tanquam ante gtpanea
Item voluptuosa gtinue nobis
assunt sic q gtinue meis oz gu
sud et exercere sic aut no est
de ira igitur Tertio patet 5o
ex quinta causa quia ira mad
feste agredit ut manifestum e
q gaudia no aggredit manifeste
occulte vt p. 1mo hmo dicit
tracudq quid igitur no insidiator
magis ira q manifestus q insuasor

gaudiis tristitia autem sic e insidia
trix quia admodum vulpecula aut
dolose cum et boriam
originem et homerus decepcio
furata e intellectum sipsis sapiu
et ideo manifestum e q ex alij
illis lor causis difficilius est
pugnare voluptati quia ire
cor simplicat loquendo diffici
lius e pugnare voluptati quia
ire sunc gaudiis gre patz quia
cu quinq sint cause difficultat
pugnandi passionibus et ex ma
tis sz pma difficilius sit pug
nare ire quam voluptati ut
dicat ccto pma Et ex lor
alis difficilius sit pugnare
voluptati quam ire q ccto
sedus videt simplicet q diffi
cilius sit voluptati pugnare
quam ire igitur cor Respo
de 2o articulo Ad racones ad
pma dicit q argunt q pma
ccto Ad secdm di q ista bis
concludit impetum ire ee fortio
rem quia in passione ire sensus
habz aliud racionis ppter quadrupedes
q tm cu irati vedicet ad racoes
noles se ea exquisad et punad
fiet sibi cito notum cum petm
cu pficacio racoes no pressit
in ea gaudiis nec mouit
ordo nec vedit ad racoes sz
pma tm no e possibile pugnare
passionibus Et ideo difficilius est
pugnare gaudiis quam ire

Ad tertia negat minor de virtute
fortis ad p septro hymn dicit
q loquit de hys qui naturali
dissoluti sunt ad ira sicut forte
sunt volentia et maxime adusti
et volt q illis naturaliter ira
quod preter necessitatem ut ex ces
sua delectatio et c. et vere nec
ex illo sequitur gaudium sed
delectacioz sensuale non esse
simpliciter et absolute naturale
et magis quem est in ordine
ad appetitum Ad quarta transeat
ambo et negat quia et dicit
q vinum quiz et fortiq duobus
pseztis cum illa duo non sint eiusd
racionis ut similia cum illo vno
sit vnus equus et fortior quam
duo canes ut dicit q racionar
gunt impetu ire esse maioz
et fortioz tempore passionis
et hoc et vere et p geloc
plm arli 2i Auctoris phi post
atti et p geloc 2a arli 2ti de

Vezut Tredecim
utrq arb 2 arty
sit fiat cita diffi
cilis tut nec arb
nec vlty sint cita
difficilis igit 2 amb p quia
arb innata naturaz 3o phi
Ste ipse virtus inclinat ad
modum naturae ut dicit tulli
h minor manifesta et quia opa
nate sunt ei sate facilia sicut
facile et ludi mouci deorsum 2ois
Sed sic omne laboriosum et diffi
cile est triste sed opacio virtut
no est tristis igit virty no sit
cita difficile tz quia et amb pat
3o hymn minor p ba cp opacio vir
tut et delectabilis et gaudiosa
vide dicit 2o hymn qui quod
credit a corpa bq voluptatibus
et hoc ipse gaudz temperatq est
Ste primo hymn dicit nullq est
bonq qui non gaudet bonis
opomby et preter hoc phy ibid
dicit mtly aut nd iget voluptate
mta cor quasi adunctio
aliquo sed habet voluptate
mstrpa Tertio arguit aut te
sencte 2o lbo suo de vita qui
dicit nec ut aqubq ad dictu
et arduum mundutes et asperz
et facilis est ad beata mta
vita mtto difficilq et facile que
facunt vitiose ipse declarat dicens
quod ery cum dete oacosq quide
vita laboriosq quod clemenia
remissiq quod edulitate nego
tiosus vocat pudicicia libido
occupatissima et omni demcp virtutum
tutela facilia et vicia magis
tollunt mqmby vbis videt
velle q opacies virtutum fuci
liores sint Oppositum dicit phy
mtra 2o hymn ca 3o ni hys
vbis cita difficilq aut semp
et arb sit et vlty Et p hoc

tione quia virtus et ars consistit in
medio modo medium attingere
ut moveri est difficile igitur
et quia et ante eum more patet
per phm in lib 2 huius in quo
primo ponit notabilia et in
2o quibus ensales Quantum ad
primum artem est primo notandum
quod de operibus artis et virtutis
quantum ad eorum facilitatem et
difficultatem duplex possunt haberi
Vno modo inquantum procedunt ab
arte ut a virtute in habitu et
acquisita Alio modo inquantum procedunt
ut procedunt a potentia non per
arte ut ex virtute habituata
Ad quod notandum quod
sicut operationes artis et virtutis
difficultas quinque contingit ex parte
materie circa quam operatur quia
talis materia operationem reci
sistit ut ad oppositum eius mutatur
et sic difficilius e nobis lapide
durum durum quam mollem caseum
et porro magnum lignum quam
parvum Alio contingit humani facul
tatis ex parte nrd et contingit
tripliciter sed quia sunt in
nobis principia humani operum
primo ex parte intellectus 2o ex
parte appetitus sive affectus 3o
ex parte membrorum ut organorum
corporalium ex parte intellectus sic
difficultas contingit non hrd studio
de modo operandi ut contingit difficul
tatem acquirendi humanum studium

ex parte appetitus contingit difficul
tas quia appetitus ad talem opera
tionem non habet inclinationem vel
habet inclinationem ad operationem
oppositam tunc quadruplex difficile
et gravis secundum primum dicit
Sed ex parte membrorum corporalium
contingit difficultas qui iterum ex
exercitio talis operationis lassantur
et fatigantur ut ipsa in humana
operatione non sint assuefacta
Tertio est notandum quod sic
operationes virtuose Vno modo sunt
ut ut procedunt a virtute
in acquisita et alio modo inquantum
procedunt ut procedunt a potentia
non per virtutem habituatam Sic
et operationes virtuose possunt
dupliciter considerari Vno modo
inquantum sunt et procedunt
ab habitu virtuoso Alio modo inquan
tum sunt a potentia non via
ad habitum infecto Quantum
non quod operationes virtuose
inquantum ab habitu virtuoso
procedunt possunt comparari ad opera
tiones virtuosas inquantum pro
dunt et sunt ab habitu virtuoso
sed intro facilius ut difficilius
sit virtuosum cum habitum facit
opera virtuosa quia virtuosum
studium habitum facit operationes
sua et propter posse operari ad
minus operationes virtuose et vir
tuose facere a potentia non

habituat penes facilitate et
difficultate et ly depo azlo
Quatu ad 2m azlm est hec
geto prima q opuscula artis
et virtutis sint nobis difficiles
si nondum habuerimus arte
et virtute acquisitas pba sic
quia si no d habeamus arte
et virtute tunc 2m intellectu
no habemus sciam de modo
operandi q tamen exigit tam
ad opus artis quam est virtut
ut patet sexto hmi Ste no
hit virtute et arte membra
corporalia no sint ad hmodi
opacoes assuetaste quia tunc
in opacoe virtut specialit acci
dit difficultas ex parte appetitus
sensitivi qui rom ad optima de
prauti natus est adhibere ut
dicit primo hmi eo q ipse appe
titus no est p virtute ad bonum
sic natus et determinatus Et go
manifestum est q opa artis et
virtutis sint nobis difficilia 2m
aes modum difficultatis se ex
parte nostri tenentibus quia dim
net habitus artis nec virtut
sint in nobis acquisitus Consi
p vacoes pus opposito qz i hui
operibus tenendum est medium p
medium attingere est difficile ergo
et Cor q ay virtut acqui
sitoes facilius e male agere
quam bene patet quia facilius e ay
virtut acquisitoes declinando et
demando a medio vois q ipsum atti
gendo et observando et hec sunt mes
phi 2o hmi calo sexto dicentis
ad hic petitur multis modis di
matur n mfinti ut pitagorici esti
mauerunt bonum autem finiti diri
gendo autem i recte agendo Uno modo ideo
ex hoc quod facile sit peccare
hoc autem difficile sit recte agere
facile quidem no attingere signum
aut difficile attingere Sicut 2o
hmi calo finali dr phi ideoque
difficile est studiosum esse m vno
quoque n medium accipere difficile
puta circulum medium no cuiuslibet
sed strictus sit aut et ira sic quidem
cuiuslibet et facile et dare argen
tum et consumere Cui autem et quan
tum et qui et cum quibus et quare
no ad hoc cuiuslibet nz facile que
bene et raro et laudabile et
bonum 2a geto sit illa q hui
opuscula artis et virtutis sunt
nobis facilia ipsum artibus 2 virtu
tibus 2 nobis accidens pba geto et
primo de opacoibus artis ma opa
q no habeti arte esset valde
difficilis sicut levare pondus centum
librarum et trahere pedes 2 hui
eo q no habz sciam de modo agendi
et tu hoc no habet agilitatem
membrorum ad consuetudinem inducta

talis opacio habeti arte ē satis
facilis ut salte efficiat ei facilis
unde sic aliqui vnq homo ut pau
ci p magnitudinem arte leuat seu leuat
quiq magna domus ut turrim
q valde multi no habentes hmoi
arte nullatenus faceret sic expi
mur sic textori facere pannos tex
endo est satis facile q sit mo
du agendi et habet membra
p q sibi tendiez ad hoc disposita
et aptata Secundo q geto de
opacibus virtutis na actu qui
difficilis ē in tpato habet medi
macoez ad actu oppositu ut et
actu qui difficilis ē no tpato
qui no habz virtute temperanti
ppter no habet strax de modo et
di et m abstinacoez membroz
et poz ille facilis ē habenti
virtute temperantie ppter hoc q
habz strax de modo operandi sz ipsa
prudentia et cū hoc virtute ad
hmodi actu vide cuiq facile et
sibi medium virtuosu in opacibus
inventu Et ideo by dicit
hmoi q virtus ē quietativa me
dij et sic arguit de actibus te
perancie Sta similiter arguit potest
de actibus fortitudinis institie
et aliarū virtutū moralium Et
ppter illud by describit ars se
cundū aliquos q ars ē q facit fa
cile q erat in se difficile q de
spero ers quia virtutibus mo
ralibus eo q ea faciunt facile
q prius in se ante virtutes ge
neraciez erat difficile Unde
posse arte et virtute no atte
dunt in ordine ad ea q ex
se sunt facilia q no ē artis
nec virtutis portare faba ad
monte oliuy sanctoz quia hoc
pueri ut vatinius michi facies
facere poz ḡ ēte portare ad illu
locu pondus centum libraz et
q artis ut p se certe virtutis
Cori opaciones interiores efficiunt
faciliores viciose operanti ha
bitu vicij acquisito quia sic
erat ante q habitus vicij acquisitus
patz cori q sic virtus facilitat
ad suum opus ita sic no vicium
facilitat potentiam instructa et
sic depravata ad suas opa
tiones Tertia geto sit
illa q habeti virtute sunt opa
virtuosa facilioza sunt opa bona
quia habeti virtutem sunt virtu
osa sunt opa mala ḡ ba geto
q in virtuosis omnes virtutes ad
geriores sunt ppter p se certa
strictiores earū ad vacuū virtu
plus hmoi dicit q in virtuosis
oia ḡsonant vide Oz ēte in
malo sunt in vicio semper ha
bitus sepius vacio distordat
sensum generaliter quia ad pen
tendiez ex vmoris ḡstrie sic
ēnd omnia bona opa virtuosi
ēte vide ḡsonant sic mala
opa viciosi dissonant et
distordat Et ergo dicit philo

primo hymq vero quidem oud qsp
nat existencia floante cito di
ponat. Verum vero et falsa se
pe dispuat et repugnant
ad invicem ergo manifestum est
q virtuosa facinora sint opera
bona quia viciosa mala. Et
illud nonnt venerabiles se
nera in auctoritate sua ante
opposita in 3a racione allega
ta qua dixit vita virtuosam
esse difficilium et tediosissimam
et de 2o articulo. Ad rationes
ad primum ante oppositum dicit
q ipsa probat opa artis et virtu
tis esse facilioza acquisita arte
et virtute. Et illud est verum
et accessit in 3a gclione mch
domq tm sint ita ea q secundum
se sint difficilia. Ad 3am
dicit cedendum. Ad 3am dicit
q argunt p tria gclusione
Auctores phi et rationes pg oti
addunte probat primum gclocz
articuli secundi.

Vezut quarto deau
ctoritate virtus sit habi
tus. Et arguit
primo q no. quia
nulla potentia est
habitus sed virtus est potentia ergo
no est habitus 3a qua et maior
pz p phm in lra qui distin
guit inter habitum et poten
tiam sed maior patz primo quia
virtutem ponit esse potentiam ut
manifestum est sed virtus est
potentia ergo. Secundo qz
diffinitio potentie queat virtuti
quia virtus est principium operum
malum. Tertio qz phm primo re
thorice describendo virtutem di
cit virtus est potentia acquisitiva
bonorum et fruativa et benefac
torum inter qz ergo 2o sic na
passio est habitus sed virtus moralis
est passio ergo. Maior patet
p p. in lra modo medium est. b. p qz virtus est
de genere extremorum et Tertio medium passi
habitus est de genere qualitatis et omni modo medii
virtus est ad aliquid ergo virtus
no est habitus 3a qua illa que
genere distinguunt non sunt eadem
sed maior patz qz habitus est de
prima specie qualitatis et mor
ralis est phi septimo phi. Ex
pentu probat phm 2o hymq ca 6
quinto. Nunc ista cauta duo ar
in primo ponendo descriptiones virtutum
terminorum pro passio et habitus
in 2o articulo respondebitur ad
quesitum. Quantum ad primum arlum
est primo notandum q phm 2o hymq
ubi supra de passionibus sic descri
bit dicit. Dico autem passiones
quid quaqumque ira timorem
audaciam. Et ergo 2m ethica
describit sic passio est motus
appetitus sensitivi in fantasiam
boni aut mali. Et capit motus
in illa diffinitione pro actuali
inclinatione qua appetitus inclinat
ad prosequendum bonum et
ut fugiendum malum sicut etiam
supra dictum est. Ergo hanc

passione

dest̃ ~~passiones~~ ut ipsa et
cum p̃tinule melius intelligat
obiã pt̃ primo sic qr si esset
bona sequt̃ q virtutes et vi
tia esset passiones quę e fhs
et gtia phs mlrd et p̃bat
quia quia virtutes et vitia ecl
inclinat appetitu ad p̃sec̃ bon
ut fuga mali ut manifestũ e
sic ecl intemperantia inclinat
ad p̃sequendũ voluptuosi et tẽ
perantia ad eiũ fugã Ꝛo sic
quia delectatio sive voluptas
sensibilis e passio et ty no
e inclinatio appetitus in p̃sequ
endũ boni ut fuga mali ergo
ecl aliq nota e et inde patz
q p delectationẽ sive volupta
tẽ appetitus no tendit in bo
num sed magis fugã et quiesct
in bono adepto Ꝛo sic passio
etiam quiete sensus distinguitur
sic voluntas et ira et aliq
patz quia sensus e vis passiua
a sensibili ut habet 2o de ania
Tertio q ipsi appetitus in
tellectiui etiam sint passiones
ergo male dicit q passio e
motus appetitus sensitiui nota e
quod quia hmodi appetitus distin
guunt et aliq patz quia zty
voluntate ita bene delectam
gaudemus tristam Zo sicut
secundum appetitum sensitiuum Ꝛo
ipse videt supflue dictum in
finitas bonum ut mali ergo nulla
e alia inclinatio appetitus sen
sitiui quod apud bonum ut mali

ut distinguunt
ab appetitu

apprehensio Ad illas obiectiones
Ad primam negando quia
et ad pbationem dicũ q motus
sic dictus e debet tapi p
inclinatione actuali q appe
titus actu tendit in p̃sequ
endum boni ut fuga mali
nec virtus et vitia non
sunt actuales inclinationes
sed magis habituales Et ita
patet dici q virtutes et vitia
non sunt ipse inclinationes
sed potius principia qualitatiua
inclinationum Ma sic dicit p
ter virtutes patrum by sed me
dioctis et zty vitia male
sed rechinente ut ve mise Ad
tertiam ergo a et negẽ inter
pretationem inclinationem sic in
quanto debet tapi et ad pluri
dicũ q inclinatio no tapit
in quanto extendit in bonum
habendum nec in malum fugiendum
sed ecl accipi p sive appetitus
in bono adepto vel sic dicendum
q hic extra sum loquendo
de esse existens no habet incli
nationem ad ibi sistendum et ma
nendum et illos delectat nec
voluptas e inclinatio est in
passio sed quod appetitus no
tendit in bonum sed ipse sistit
eiũ et firmat in ope vel
obiecto seu alio ergo q sed
et ideo dicto hmodi dicuntur
aut operationes ipsa delectatio
Ad tertiam dicit Vno ergo

q̃ sensq̃ hi passiones nec hoc est
qtm dicti q̃ aust no voluit destri
bere nisi passiones illas secundū
cor excessiū defectū ul modum
in clmat adopq̃ intuospū ul vicio
sū mo tles no passiones sensus
sī passiones appetitū Na si virtus
excessiue patiat a sole ul defectue
ab umbra obscure ul etia fuscus
excessiue ul defectue a sapore
no ty sp hoc opa ho malū nisi
sequat in moderata passio ipsius
appetitus Unde virtuosus homo
vidi clare et obscure fuscat volup
tuosū et tyre et typpt hoc no
sequit ipm excessiue ul defectue
Vicioso aut ex valde modico
motus ut ex solo uo audito de
subiecto voluptuoso appt cui pas
sione excessiua in appetitu ex
istente exsequi ipm excessiue et
viciose Alter pt dici qd licet
passiones etia sint in sp̃ty de
ist ar et austera no loquebat
q̃ ex quo virtus est in pte appetitiua
no potuit esse dubium cu virtus
sit passio nisi tree passiones in
appetitu existerent Et ro ad phos
ostende uoluit utute no esse pas
sione sufficiebat solū loqui de
passionib appetitus Et nota illas
duas solutiones collegit q̃ aust
no distribuit passiones in tota sua
ymitate sī solū put instrumentū
ad passiones ipsius appetitus Ceterū
mo pt dici sicut dicit sci thomas
q̃ licet sentire sit qdam pati applicando
ille ipsius sensus no dicit passiones au
na passio sumpte loquendo est in eo q̃ tendit
ad naturam agentis et quod tendit mediate
in alterū sicut in ipsum tendens sed
aut sensitiua et apprehensiua ly id quod
apprehendit in se et no tendit sue mouet
in ipsum sī posita apprehensio in ipso apprehe
est et tendit in ipsum sic q̃ res apprehensa
q̃ amo thi ad apprehendendū potentia
aut apprehensiua trahit et mediate adip
sū appetibile et ro actus potentiae ap
prehensiuae no dicit sumpte passionem
sī solū actus potentiae appetitiuae
Ad qm necesse amo tres passiones esse
q̃ ad tres passiones esse dicte requiri
quod fiat pertransmutatio organi corpalis
uo appetitus intellectiui in suis ac
tibus no utit organo corporeo sensitiue
Ite ex alia cā q̃ ho sī voluntate no
agit tanq̃ patiens sī potius tanq̃ se
ipsum agens et tanqua dnus sui actus
ex quo ostendit ē q̃ quinq̃ mediationes
et motus voluntatis latere possunt vocari
passiones sic supra in una questione
dicū ē Et si quis uellet passiones
sic in sua natura describere deberet
tollere istū decem sensitiui a poi dif
finitione dē passio ē motus appetitus
nisi de bono ul malo Ad quintū pt
dici uno mo qd illa clausula no
fuit apposita ad arguendū sī ad explā
dū obiectū ipsius passionis ex eo q̃
actus potentiae agnosci ḡnt p̃ sua
obiecta obiectū aut sūmū appetitus
et sui actus ē bonū ul malū apprehensū
Alter pt dici q̃ appetitus duplice ly

inclinacoes una adappaz sua opacoes
sic ad appetere et illa inclinacoes hi cuiq
ignoscat qr talis e me nalis Ymo
et illes inclinacoes que hi potencia hi nalit
ad sua appaz opacoes sic visus inclina
ad videndum cuiq cuiq ignoscat Ar
tellectus adintelligere et cetera Alia hi appe
titus inclinacoes q dr cualis et hi ne vre
quit prima bon ud mali sentispa
applicacoes prima illaz inclinacoes no e
passio si e na ipsis potencie appetitiue
si 2a bn est passio et io ut concludat
prima inclinacio q passio no e dicit
eius quod passio e motus appetitus
sensitiui addendo insentasia bon ud
mali Secdo qr nondum qd plus
in hac describendo potencias dicit Po
tencia sunt hi quas passibiles hoc
spazio passionum dicit ut satis
manifestum qr q no deptdt potencias
in tota sua citate sed in odme ad
virtutes morales et in odme ad pas
siones pdcas circa quas sunt virtutes
et malie morales Et ut sic illa diffi
potencias e bona qr passiones sunt
actus appetitus illaz potencias et io per
illas bn destbuit potencie morales
quia potencie debet destinguiri et noti
ficari p actus 2o de ea et ipo me
Tertio nondum qr qd plus describendo
habitus dicit habitus sunt hi quos
ad passiones habemus bn ud male
puta adunasti p qd vehet ud dimisse
male habemus si aut mahe bene
sit aut et ad alia Et manifestum

est ecia qd habitus no diffinit hic
in tota sua citate si solum hic dif
finiuntur habitus morales qui sunt circa
passiones plus diffinitus tangit circa
obiecta in mediata Sed contra illaz
despiciones ar sic sic et hi posse pati
bn ud male ad posse pati stat se
hi habitus ad potencias hi posse pati
bn ul male e posse pati istis
habitus erit potentia i sequi q cuiusq
e habitus utus erit potencia qd tame
phis negatur in hac Ano patz q
disparibus potencie et habitus et mot
nota e de se sed ista obiectio so
luciones est adutendum q pati sit
aliud pt intelligi duplicitur Uno mo
passiue et ecia quad in differencia
ad utrumq opposita sunt ad bn ud
ad male et illo mo sunt potencias
passiuas et es dicuntur pati
Et ita dr opponi diffinito po
tencie sic potencia e sunt qua pos
sunt pati et hoc indifferenter bn
ud male Alio mo pt intelligi
ad pati sunt ad detractiue et sine m
differencia et illo mo dicuntur pati
sunt habitus qr p habitus ipa potencia
tangit q adueniente sibi detractioe
perfectioe detrahit ad bn ul ad male
Vn sunt bonos habitus detrahit ad bene
pati et sunt malos ad male Et io
plus ad coponendum illa detractioes
q quert habitui dicit diffinendo
habitum q habitus sit secundum ad
passiones habemus bn ul male sic
detractiue et p illa dicitur pati

quod sit dep̄ ad ar̄ et hoc de ar̄
primo Quarto ad 2m arḡ de prima
conclusio ista q̄ virtus moralis de potentia
passiva vel habitu probatur sic de quod est
in anima p̄ illum partem appet̄ et est
principium operationis huiusmodi de potentia
passiva vel habitu si virtus moralis est
huiusmodi i. ita est. Sed pri quia in parte appet̄iva
anime non sunt plures huiusmodi operationes
primo quia primum operationis huiusmodi
vel habitus est motus appetitus secundum et sic
est passio vel per modum motus et sic
est passio vel per modum operationis et actus
elicientis et sic de potentia vel per
modum potentiae disponentis et ad qua
litatem actu detinentis et sic de ha
bitu ergo ita est. Et minor manifesta
de qua ante dictis Ergo ista colligit
q̄ philosophus dicens q̄ tria sunt in anima
sicut potentia passiva et habitus solum lo
quitur de habitibus quae sunt in potentia
appetitiva et sunt primae operationes huiusmodi
pri quia praeter illa tria eadem sunt de
anima obiectorum affectibus actualibus.
Si quia ista sunt actus anime ergo sibi illa
dumpoc non apprehendit. Secundo conclusio
est illa q̄ virtus non est passio hanc
conclusionem probat philosophus in libro secundo
huius primo de ista 2m passiones
non dicimur primi vel studiosi et secundo
malitiosi primi ita et ita pri quia
puer passionatus qui non dicitur primus
nec studiosus et hoc notat de se
Secunda ibi et secundo passiones non
laudamur nec vituperamur sed virtutes
laudamur et sed virtus vituperamur
ita et ita pri quia non laudatur qui
quod timet vel irascitur sed quod timet
vel irascitur et minor nota est
ibi et est quia nos quia passionatus non
qui electione sed repentine non virtus moralis
non est sed electione ita et ita ibi et quia
sed passiones motum aliquid a mente
unde a nisi a sed aqua ar̄na
copia sed sed virtutes non dicuntur motus
sed disponi qualiter ita et pri quia si
hoc dicat cuiquam quod passio est
motus appetitus sensitivi et minor nota
et quia virtus est qualitas Ergo quia
primas tres voces ar̄ sic et primo
quia prima pri sed illud bonum dicitur
primum quod causa punitur ipsum sed
causa punitur homo sed passiones
habentes appetitum praeter indicium ratio
ita sed passiones dicuntur male cum
appetitus assuppit prima ratio ergo et
est pri de se Unde et 1o mc̄ dicit
non nos ipsum sed quod rationes et causa
operatur et minor rationis est manifesta
2o ar̄ quia sibi quia verecundia et in
verecundia sed passiones et quia quia
et ergo sed sed verecundiae iuvenes lau
damur et sed in verecundia vituperamur
ita et ita 3o quia tertia quia virtutes
non amittitur voluntas cessit a suo
actu si electio est actus voluntatis ita
virtus moralis est esse sine electione
cum oppositum assuppit 1o quia ergo
et aut pri quia virtutes in sopno non
amittuntur quia ergo voluntas cessat
ab omni actu Et minor pri quia
Ad illa sed Ad primum dicit quod iterum
sed non et quia passiones non dicuntur

bonum vel mali. Nam utrique hujusmodi passiones dicuntur obiective bonum vel mali. Sed
videtur philosophus quod secundum passiones non dicuntur
denominari boni vel mali. Videtur tamen bonum
quia mali passione afficitur aliter et aliter
passionatur ut manifestum est. Sed per virtutes
denominantur dicuntur boni ut puto prima
et per primum quod non procedit ad secundum et ideo
philosophus. Ad secundum dicendum quod sicut dicuntur boni
formaliter et dispositive quia si disponit ad
bonum et per consequens de malo per contrarium
laudatur quia est de bono formaliter et per oppositum
vituperatur de malo formaliter quia est laudatur
de bono dispositive et vituperatur de malo
dispositive. Et quia huiusmodi passiones aliquo
modo disponunt ad virtutes et huiusmodi aliquas
ad vitia. Ideo huiusmodi aliquas passiones
laudamus tanquam de bono dispositive et
huiusmodi aliquas vituperamus tanquam de malo
dispositive et per prius procedit ad quartum modum
in ductu. Sed voluit philosophus in sua tractatione
quod solum laudamus vel vituperamus huiusmodi virtutes et vitia tanquam de bono vel malo
formaliter. Ad tertium dicendum quod secundum quod virtus non
potest esse sine electione cuiusmodi et quia
finis quo electionibus sunt operationibus electionum
Aliter potest dici quod licet virtus
non sit electio formaliter et sunt tamen tali
possit esse actualiter tamen ipsa virtus et
electio virtualiter quia virtus est habitus
electivus ut dicit diffinitio virtutis et
illud sufficit ad verificationem dictorum. Tertia
conclusio patet ex illa quod virtus non est
potentia quod patet per quia huiusmodi potentias
non dicimus denominari boni vel mali
moraliter nec huiusmodi eas laudamus

vel vituperamus sed huiusmodi virtutes denominantur
tive. Dicamus boni et huiusmodi eas laudamus
huiusmodi. Et patet per quod non dicitur aliquis bonus
vel malus nec laudatur nec vituperatur
propter quod potest fieri bonum vel malum ut
notum est. Sed minor manifesta est. Tertio
sic potentiae non sunt nobis a natura
et virtutes moales non inesse a natura
notum est quia potentiae sunt a natura
et non manifesta est quia boni vel boni
vel mali non efficiuntur a natura sed
potius propter consuetudinem. Quarta conclusio
sequitur ex predictis quod virtus est habitus
per se ex predictis nam virtus moralis
est potentia passio vel habitus
ut dicit conclusio prima sed virtus
moralis non est passio ut dicit
secunda conclusio nec est potentia ut dicit
tertia conclusio. Ex quibus quod virtus moralis
est habitus. Hic de secundo articulo
Ad tertium ad primum negetur quod capitulum
potentia sic in proposito capitur ad
primum probatur dicit quod non sed opinatur
esse idem ad illo cum et virtus
sed aliud. Vel dicit quod virtus non est
virtus ipsius potentiae formaliter sed ex
dicit virtus denominatur ab ipsa operatione
ad quam potentia per ordinem detinatur
quia secundum virtutem potentia dicitur
ad eius proprium operationem in perfectione
Ad secundum per operationem negetur quod diffinitio
potentiae sperare quaerit virtuti. Nam sperare
loquitur potentia et primum actum vel
passivum operationis sed solum et sed detinatur
primum actum vel passivum ad quam
agendum vel patiendum. Virtus est
sperare primum operationis sed magis virtus

cij Ad 3am probacoes dr q cupit ibi
passioes lage q ut ea se q tedit
ad potetie detracoes & sic no pcedt
qtra dcta Ad 2m rocij negte mor
Ad pbam dr q virtus no e medium
duarum passionum similiter si ut sic
mactf est medium duarum malitiarum
si bnf dr quatuplex medium i o die
ad opacoes ad quas passioes in
clinat Ad 3m dr ovno mo q no e
in quercus vna rte ee dmpr pdi
cmuctorum nd genere q sic pt q
dmpr pnt in tecoes & sic pz
q gna no ovi vel pt dica q virtus
moralis q ad aiq sbam e qualitas
& no ad ad et ad plum septio plur
prorum dr q ipa dr ad aiq rocs
plitudis quod qz ad rorib & ad
quos q sit ad aiq qr sic i ad aiq
no e motus ppte nc ad ea q sit
ad aiq e ppte motus eo q actiu
p mod sequele ad alias uncoes
uta virtus no acqr nisi p mod sequele
ad opacoes & sic plitudiem habi
ad quos q sit ad aiq & ppt hoc
ibidem dr q ad quos modales no e
motus ppissime dictus Ad cuctum
plud pq o dr q e pdictum ny 2o
actus

Quarto decimo Vtrum virtus
consistat in medio Et Ar
q no omne bonum opponitur
malo q omne si virtus e q da bonum
i gri opponitur vicio q omne & p quos
no consistit in medio gna tra aus
pz qr bonum opponitur malo q et bor
nota e 2o sic magnanimitas & magnificentia
sunt virtutes & tamen non consistunt in medio 2m
aor nota e q quarto quinq & mor pz
qr magnanimitas inclinat ad maxima
honores & ppt hoc quarto quinq dr magnanime
quinq cum magnificentia aut inclinat ad
maxima sumptus & ad maxima q
pensis igr in Tertio sic de quod
consistit in medio consistit in idumpibili
si virtus non consistit in idumpli i non consist
in medio tamen gna & aus pz ppt hoc
medium attingere solum quert Ono mo
& bor pz qr consistit in idumpli i non
consistit in medio tunc omnis non erit virtuosus
sortis alterius qd e plus Quarto sic
sicut e de virtute intellectuali sic est
de moriali si virtus intellectualis non
consistit in medio i 2m aor nota e
querente sili & bor pz qr virtus in
tellectualis consistit circa omnia qd
omnia opponi sibi qr vnum & plus sic
omnia qd ricorum mt q no e medium
Quinto sic illud qd consistit i ultimo i
aor nota e quinq & bor appar quia
virtus potentie attenditur in ultimo i qd
potentia potest appar primo ex eis quoto
sic virtus e circa delectationes si in
tribus no est medium i virtus non
consistit in medio tamen gna & aor appar
2o quinq & bor pz qr delectatio consistit
in idumpli 2o quinq Septimo si virtus
consistit in medio sequitur q divitias
no essi virtus plurimus quis appar
p oms doctores & ppter gna quia
qr virtus tamen omnia eo q inclinat ad se
abstinendum a delectationibus venerum
Octavo sic aliqua sunt passiones et
operationes i qbus virtus nullo pt tenere

medium igitur virtutis non est consistere in medio
quantitatis et aliud patet per philosophum 2° ethicorum
Nec autem sufficit omnes opera necessarios
omnes enim passiones mediocritate quedam
circumstantiarum notata quoluta sunt cum
malicia puta gaudium de malo etc.
Et subdit hec enim opera et que talia
dicuntur per se ipsa mala esse sed non sunt
habundancie vsque nec defectus non
enim circa hec diuersi sed esse
peccare in virtutis appetitum non consistere
in medio sed potius consistere in extremo
sicut in talium Oppositum dicit philosophus
in libro ethicorum et probat per se esse
speculatiuas virtutes et in speculatiuis virtutes consistere in medio
et in practicis quantitatis et aut nota
quarentem philosophum et probat per virtutem
in speculatiuis circa verum quod consistit
in medio inter duo falsa oppositum oppositum
circumstantiarum circa bonum et circa
bonum et circa verum quod circa bonum
sed circa verum non esse quod non esse et circa
bonum esse quod non esse Secundo arguitur sic
sicut est in arte sic est in virtute nunc
tali sed bonum artis consistit in medio et
aut nota esse quarentem philosophum et esse philosophum
2° ethicorum et probat per opus artis dicit
bonum consistere ad medium factis virtutis quod
necessitatem exigit apponere nec auferre sed
malum dicit si ad quod oportet apponere
aut auferre In hac quaestione erunt duo
articuli In primo articulo respondebitur ad
quaestiones in 2° tractatu aliquid obiecta
circa ponendum Secundum ad primum ar
de primo notandum quod medium in proportione
Secundum illud quod mediat inter extremitates
et defectus virtutis quod quidem non deficiat nec
excedat Secundo notandum quod virtutis moralis
dicitur per intelligitur esse mediocritas vnus
inter habitus quinque alio modo inter passiones
extremas 2° modo inter operationes ex
tremas 3° est notandum quod sed mediocritas
pluribus 2° habitus virtutis dupliciter considerari
Uno modo secundum quod sibi alio modo
secundum rationem bonitatis sibi attributam
Et aliquis dicet obiecto quod illam
distinctionem 1° quia bonum et genus virtutis
in eo genus dicitur sibi rei secundum
quod consideratur virtute secundum rationem boni et
ea consideratur secundum eius sibi Secundo
quia bonum dicitur equalitate entis primum
habitum in sic enim non superaddit super
rem ita non bonum et quod denotat
mala Ad ro solutionem illorum est
aduertendum quod bonum accipitur dupliciter uno
modo pro bono entis alio pro bono
moris Bonum entis et transcendens
et dicitur de quolibet sed sibi communis
cum quod sic et enim non enim aliquid
addit super sibi rei sic non enim
et ita verum est quod quantum est enim
tum est bonum et extra Vnum in quanto
gradu entitatis Vnum quod dicitur
dependere a primo ente in tanto
gradu bonitatis et a primo bono
quod dicitur et dependere aliquid
seu aliquid principata plenitudo primi entis
seu primi boni et illud bonum entis
non est malum sibi oppositum et tale
esse non enim Et bonum moris pro
dicitur denominatione de habitibus
et operationibus moralibus et nullo modo
dicitur de eis 2° sibi quod quemlibet
bonitas attribuitur habitum vel operationem

troe affirmatur sic quia hic ad veritatem
troei. Ergo apparet quod ro bonitatis mo-
ralis attribuitur virtuti ab optimo
Ita vera ro et quia essentiam virtutis
moralis ad virtutem pertinet in appetitu
et non in roe et illud bonum morum
hic sibi malum oppositum quia circa dr
de hiis et operacionibus denominatur
inquantum huiusmodi differentiae his
ad veritatem troei et de illo 2o bonitatis
intellectus notabile Sed quia ad eum
2am partem et sic cessat instantia
Quarto nondum de quia virtutes moales
duplex quia obiectum sic an tactum de
sit obiectum potentiae et obiectum intellectus
et tertio ut formaliter sua apparente
bonitate appetitum ad se inclinat
vel sua apparente malitia appetitum
a se inclinat Et primum ut
delectabile tactum et secundum tertium
Et 2o ut terribile fugiendum et secundum
tactum Obiectum in tertium de passio
quia huiusmodi obiectum appetitum in
ducit Sicut premissum de primo
ista virtus moralis applicata hic
troei bonitatis sibi attributum non
apparet in medio sed in extremo primo
sic quia sed veritatem bonitatis
et malitiae optimum non opponitur malo
sed medium sed sed extremum non virtus
nit hiis moralis et quod optimum et
Secundo sic ro bonitatis moralis att
buta virtuti sumitur ex affirmitate ipsius
ad veritatem troei et ro malitiae attributa
vitiis opponitur sumitur ex diffirmitate vel
non affirmitate ad veritatem troei si affirmo
vel non affirmo extreme opponuntur
troei bonitatis virtutis his troei vitiis extremum
et circa opposita troei alterum extremum

Sed quia ut sit in virtutibus non de medium pas
sionum vel operationum sed virtutis quia primo
medium sic accipitur dicitur de fine extremum
morum non virtutis non de passio nec est opus
ut ait probatum de in praedicti quae i. ii.
3a 4o sit illa virtutis de medium passionum
obiectis quia sed veritatem bonitatis sed
quia virtutes medium quia de in passionibus
sed circa debite moderando Et quia illud
sit obiectum quia dicit philosophus 2o quinto
ca. 6o quia hiis sed quod hic sit non
ad passiones bene vel male putat ad
tempus sic quod vehementer et immisse
malo habet sic ad medium bene et pro
ad virtutem sit hiis semper quia de illud 2m
quia homo bene sic his circa passiones et
sua passiones sunt eius subiectum Ven
in forma pt sic agitur circa illud est
virtutis obiectum quia de eius forte obiectum
sed hoc de passio i. ii. 4ta notata de sic
sed bonum pt. quia virtutem homo bene sic his ad
et circa passiones i. ii. Et ulterius 4o sit
illa virtutis de medium operatur virtute per
denotat ut ab eis productum et substantiam
ut eius productus effectum Sed ma pas
sionum quia 2o quinto ca. 6o ubi dicit philosophus
quia quibusdam operationibus plus hiis fiunt
et sunt magis quia quae pugnata sunt servantur
augetur et saluatur sed virtute et de ca. 2o
Sed pos quinto pt. et quia 2o quinto dicit
enim philosophus non solum generantur et aug
mentantur et aut omnes quia ex ipsis et
ab ipsis fiunt sed et operantur in ipsis
enim et pauci ut potest summum quia perde
dere enim a corporibus voluptatibus efficium
temperati et effectum maxime possunt perdere
ab ipsis sibi aut in fortitudine assuetis

extreme tribulia et extreme ipsa efficium
fortes et effecti maxime potis extreme tri
bulia igitur ergo Quinta quae sit ira utrum appe
detur quo ad eius substantiam medium duarum
malitiarum quemadmodum patet sic et quia sic se habet
ad malitiam granitia habitus habitus sunt ira et
ira habitus granati se habent ad iracundiam
habitus sunt substantiae habitus granantes utu
trum sint medie inter opacitates quibus
a passione appetitus trahit ad utrumque quemadmodum
puta ira et ulcera virtutis tonae
ducunt appetitum ad vitia et ab eis generantur
vitia si igitur sint medium opacitates quibus
appetitus se tenet a passionibus sicut non
est non est ulcus habitus granat utrum et ille sit
medie ut manifestum est in ira Secundo
sic ergo utrum est tractatum quod tratudo et
vitia opposita sint tractatum quodam obliqua
tates et totuositates in ira tractatum et quod
patet ergo utrum est directiva appetitus in
suis actibus habitus determinatus tractatus et
opposito uno est determinatus habitus manifesta
est de se Tertio sic in habitus sunt
virtutes medium ergo utrumque demi tractatum
praepat habitus utrumque demi tractatum
se cludo habitus habentur sibi attributa
praepat tractatum utrumque demi tractatum
igitur ergo nota est et habitus appetitus quia
dicit philosophus in libro ethicorum penultimo quod
fortitudo ad timiditatem audacia vero ad au
daciam autem timiditas est quae deficit
in agendis utilibus et tunc subditur appetitus quod
excedit medium demi alius ad
alterum Et vocat fortitudo timiditatem audac
audacia autem timiditas et in agendis
proprius Et nato sic illud est medium
habitus sua habitus in ad suum verum habitus
mutatur habitus nam si praedictes de uno
extremo vitiosus ad alterum suum verum
in utute in ergo nostri pi et vo philosophus
Ubi dicit medium est in ad propinquum pertinet
habitus nam mutatur et bonum pri
ut vinum determinatum habitus in fine in
hunc locum docet quod nos debemus nos
trahere a vitiis ad quod magis sit
inclinati a natura ad gratiam et sic vera
in medium ututis sit sicut illi
dicunt lectura totiusque Ubi dicit
philosophus sic in lecta Intende autem opus
et ad ad et ipsum stricles mobiles sunt
alii enim ad alia aptimati sunt
hoc autem est notum quod delectatione
et tristitia sunt certa nos Ingrediamur
autem nos ipsos attingere multum
enim abducentes a proto in medium
veremur ad totiusque lectiuos dui
gentes sicut Quinto autem utrum
sit medium tri ud tonis sunt quae
ad nos pertinent dno accedere in sae
pepti et ter de primo articulo Quinta
ad secundum articulum de primo adutendum
ad de cona opio a port quod utrum
uno sit medium ue et habet duarum
malitiarum demi si by sit me
pabnetricos sic si dicit thorez
esse medium mi et et apnud qua
ner de equus ner asinus dum de quod
illud uno de apte esse medium
sic ou quibus est medium omnium alio
Secundo dicendum quod hi opio supponit
quod ira differentia virtutis et vitiis
et quod utrum non inclinat habitus appetitus
passionis sed inclinat habitus determi

tre vois pte vbi fren vtr fortitudis
no pt inclinat ad agrdi ud ad
pt fugiend si quis ad agrdiend et
quis ad fugiend + aliqs ad cpitand
sic vtra to dictat hoc ut illud ee
fiend. Si vicium inclinat no ad
iudicium vois pt ad impetum passio
ubi fren vicium audacie pt inclinat
ad agrdiend ad q agrdiendum tenet pas
sio audacie timiditas. ac pt inclinat
ad fugiend ad qua tenet passio timoris
+ ita pt declinari in aliud. Ergo
sicut q hi opio qui sic pnuntiant
agunt ad finem opinati sic si utrq
esset vnum medium vicioru comoru
ut ipsa mediacio attende q pte
appetitus q virtutes + vicia inclinat
Vel q pte vois + passio pt secundum
quas iudicia virtutes + vicia in
clinat nullo modo pt dici ipsi ut
cor vos no e sufficienti disposit +
pstitum ei no pt ponenda talis
mediacio sed opponenti voe + no
appi plus q quibus quinq mediacio
virtutis int vicia comua possit tma
agni ud excludi. Si vor vois pati
q n hoc mo possi agni q pte
appetitus pi q ipse ind quus est
inclinabilis pt vicia et q virtutes
Nec pt dici q q pte operum pt
no opi operoi virtut sed sua sbas
ee medi int opposita vicioru comoru
si hoc p q tuetur dicere e acci le
Vni quia q utrq fortitudis sed q in
clinat ad agrdiend + oppetend
imo est motiend quia vicium au
dacie pt pte illud tra no detinet

esse fiend. Et io philo dicit 3o ethicorum q
nulla pt magis pstinere periculo q fortis
Sicut liberalitas quis inclinat ad plus
dand qua pdigalitas inclinaret dicere
eum quis pt esse. Vnde philo dicit 2o ethicorum
q pdigi quis quos oi indigere hos di
uites fiant + modeat quod secundum
modos int utrq dari adulatoribus aut
aut si aliud cui voluptate tribuit
illta. Et ita pt illud declarari i aliis
virtutibus. Et go manifestum e q mere
e actu le q opacos virtutis e me cor
ud bor opacoribus vicios si q acci le
e voci dictae plus ud minus seu ex
medium q that impetus passio sibi
delecte. Nec pt dici q illa mediatio
sumat cpte vois + passio sed quia
iudicium vois no e ice medium sed
passio quoco q medium di esse de gne
comoru + ad hoc di ee natum flecti
circa idem subiectum mo to no e de
gne passionis nec to natum e flecti
circa id subiectum circa q passio i is
Item iudicium vois no pt tenet medium
int extremos passionis imo ut dicit e
quis e adunam ud plus q passio
sic delecta natum pt the ei ipsi io
2o agunt sicut opio ad pnci le sic
si utrq si sua sbas est medium int
duo vicia comua tue utrq tracto le
est q detrahens ad virtute medium est
respectu detrahentis ad vicia comua mo
illud e falsum q dua passiones ex
sibi delecte abstrahit vois detra
ad vicia comua ut q passio timoris ad
temeritatem et q passio audacie ad

audacia sit sola ex sui libitate voluntas
detinet ad virtute et nulla est passio nec
sic detinens ad virtute Dicimus si aut passio
sic detineret ad virtute sequitur quod virtus
non esset virtus sicut ergo manifestum est et
quia patet quod virtus sit nullas passiones de
trahit inclinat sed sit sit mediam vere
Dicimus et talis sicut sepe ad malum inclinatur
et hoc voco Verbi gratia ponamus quod sic passio
audacie inclinat ad aggressum sic au
dacia et sic passio timoris inclinat ad
timiditate ad mali timiditatis quod ipsa
pon nec sit aut aliquid inclinatur poni virtus
inclinare per adunatum inclinet ad operan
tiam manifestum est quod si ad aliquid non
operatur virtus sit inclinaret sepe vero esset
inclinaret quod ea et operantur posset
quia ubi non oportet et quia non oportet igitur
ad primum sic directus et mediatus
sit sibi ratio dicit attende quod directe
et mediatione puros opposita et primos
effectum si primum et opposita effectus virtutis
non est sit et sit sibi medium inter
primum et opposita effectus oriatur communis
igitur non aut nota est et aut quia
opposita effectus audacie est tendere ad
aggressum et opposita effectus timiditatis est
trahere ad fugam et ipsa tenetur dicit sicut
igitur si opposita effectus fortitudinis est tendere
quoniam ex dictamine sit quia ad aggressum
et quia ad fugam Et est sicut file sic si
cum sit in aria contra dnm sua non
illus sunt tres sit tunc inclinatione una
cudi ad deponere aliud cudi ad si
mistum et ille sit aere et potest tunc
tertia cudi quoniam dnm perpetuet

et non alibi et illa inclinatio si non est
medium aliquo si accidit quod ipsa quia
sit ad vnum quidem et quia ad aliud
et quia ad medium Et si illa opinio
hic videtur verba pulchre sulcata
primo posset quod illud quod vicium non
solum inclinat sit impetum passionis
si ita sit sit medium verba hic depu
nate sed illud sic quia tunc sit virtus
inclinat sit medium vere et ordinate
ita suo modo vicium inclinat
sit medium vere deputate si virtus
inclinat sit medium vere vere et
ordinate igitur ita quia et aut mai
videtur querenti sic aut sit quod
hinc quia virtus est in medio operis
detinet vere ita Confirma quia si vicium
inclinaret solum sit impetum passionis
et non sit medium vere quia
puer et natus et colle mete alicui
et non illuter usu vere esset vacuum
modo quod est plenum ut manifestum est
et quia ita ex hiis quidem agitur agitur
sit impetum passionis et non sit me
dium vere Cor vere oportet
licite non videtur procedere nec sum
opposita concludere patet quia fundat in hoc
primo si ex vicium inclinet sit impe
tum passionis et non sit medium vere
cum opposita dicit colupo posita
igitur vere vnum Et affirmat quia potest
tres vere assumi ac si virtus esset
medium duarum malitiarum sit tem
nuo hoc non est vnum sicut patebit in
sequenti questione Secunda colum et
probabilius sit ipsum quia virtus sit sed
sibi non apparet quomodo directibus vicium
primum nec quomodo ad sibi sic sit

probabile operari temperatus appetitus quo
caliditate et frigiditate quemcumque
probatione supponit primo quod omnis gradus
virtutis inclinat sicut sua natura appetitus
in malum probatur quia inclinat ad plures
operationes illius quomodo fit sicut cum
quo plures operationes plures virtutes fiunt
secundo ratione si ipse sit quo operationes co
mensurantur et malus dicitur primo
secundo ratione quia intentio mensuratur facit au
gent et proficiat. Ita corrumpit et de
primit quia omnis ora timet et fugit
et nil superstes timendo efficit et quo
nil ora timet si omnis evadit audacio
plus aut et qui omni voluptati
parat et nec a bona excedit mire
patur de qui aut omnia evadit fugit
quadruplex adtrepidi in sibi duplex supposi
tum Secunda suppositio de quod omnis
gradus virtutis sicut sua natura inclinat
appetitus in bonum pro quo omnis et
est supposita secundum Ita suppositio quod
electio fugit a fortis et virtuosa quod
ducta et alia electio fugit a timi
do et vicioso quod finis non sunt eiusdem
speciei specialiter aequalis patet quia sunt
dumtaxat naturales in electionibus una
ad bonum et a fortitudine vere virtus et
alia ad malum et de ordinatione
virtus vere sic virtutes a quibus fiunt
sic enim effectus naturales quod ipsorum
sunt causae illa suppositio vera sed
suppositis sentiens ait sic quod ubi
virtutis in clinat in bonum sicut
sua natura quod suppositio Ita nulla aut
gradus vicii nisi sibi plures inclinat
in bonum si in malum quod suppositio

prima vera quia Sed dicet aliquis
ponat quod accidunt virtus fortitudinis
per sola opera agressis sic quod offerte se ob
iecto fortitudinis quemcumque enim agressi
sicut dicetur vere virtus et nunquam fugere
illud virtus fortitudinis qui de utrosque quod
ut sibi quod ordinat quod gradibus audac
ie a de virtus vicios ut sibi quod
sibi patet eo quod nunquam audacia etiam
plus quod operationibus agressione vir quod
alius non sit vera et quidquid quod per agen
pro mo quod utrum fortitudinis per quom
quegradibus permutatis sibi gradibus timi
ditatis quod probatur quod ducens sunt operationes
ututis et vicios sit interiores et in
manentes a vera alio more actus
electi et potiores sed insertes a alio
more diai impati ut prius dicitur de
Vi licet quod sibi operationibus potioribus
sicut possit gradui virtus fortitudo
et audacie non tri gradum quod sibi
operationibus in terioribus sit electionibus
quod quibus tri pro gradu virtus ut prius
dictum de unum secundum. tamen electionem
ut dicit sunt electiones agressis dicit quod hoc
de vim si dicit quia una de vera electio
agressionis consumit vere vori sit electio quo
qua gradu fortitudo Alia aut electio
agressionis plerit ut gratia vitii voci ut
manifestum de nos ille electiones sunt
valde dimisse et dissiles in gradu nali
eo quod sicut in clinat ad ut gra
vitii voci et etiam communiter ut manifestum
est Ideo vere sic operationes ille interi
ores sit electiones a sunt prime et pulchre
virtutis et vicios operationes sed de te
ad dissiles ita etiam virtus ututis et

Vicii qui quibusq; primo grauant sicut patet dicit quod actus aggredi contrarios licet sint similes sed non sibi actus non tamen oportet quod in genere moralium sint similes eo quod omnis peccatum ab rectitudine electionis et est affectus circa aliquid aut quod est distortum et obliquum et circa rectitudinem seu dissonantia Cor. Virtus moralis est medium duarum malitiarum non apponitur sed sicut quod corporeis potentiis apponitur si magis corporaliter vel tangua quemcumque medius existentium malitiarum in appetitu producta primum passionum corporalium quemcumque gulositatis et eiusmodi si ad patientem producit primum stimulum ad quod ipsum accidentem vel circa et ymaginandum quod sicut in naturalibus nubedo vel blanedo dicitur medium sed sicut sibi sicut hoc est sicut albedinem et nigredinem et tamen non participat de sua illorum colorum quemadmodum ut apparent declarari in naturalibus si dicitur colorum medium sed sicut sibi in odorem ad crassum seu crassitudinem sicut producit vel nata est producere quemcumque medium in odorem ad crassum colorum quemadmodum sicut albedinem et nigredinem quod sic circa virtus moralis medium dicitur sed sicut mit vicia quoniam solum crassum quemcumque medium producit in odore ad crassum vitiorum quemadmodum non quod operatio virtuosa sunt media ad operationes vitiosas sed sicut non est sicut quia operationes quibus virtus gratia tenet appetitum a passionibus ne tranquillitatem vel ultra deficiat circa virtutem si operationes autem quibus gratia vicia tenet appetitum appetitum a passione circa vel ultra deficiat circa virtutem Ultimum si sit vicium superabundare vel est si sit vicium defectus.

Tertia ratio est illa propter quam sit appetitus rectitudinem vitiosum saltem impossibilitatem ad aliquid faciendum qui emit vel possit esse potest virtutem oppositam propriam appetitum propter quem indemnitatem mutare voluntatem in bonum vel sequitur vita in illo quomodo tamen dispositio quam emit vel possit esse potest virtutem aliquam talem unam propter effici virtuosum non est pudor dicit est in 10. et tamen adhuc habitum vitiosum manet saltem impossibilitatem ut manifestum est quia non subito corrumpitur si successive tamen quomodo non sicut aliquam esse virtuosum habitualiter et quatenus ad intentionem actualem bonum unus unpotta legem peccatorum si non moriatur in eo statu saluandi actum propter quomodo et eiusmodi probatur. Et sic dicitur de habitu virtuosum et malum intentionem actuali ut etiam pena quemcumque respectu. Ex quibus vim sequitur quod sicut veritate nullum habitum vitiosum est peccatum si magis pena peccati patitur quomodo cordi. Ito ipsa pertinet ad vocem aliquam operationem vel ad primum nectit bonum et dicit quod ipsa mediatio pertinet ad tendi quomodo operationem ad quas virtutes et vicia inclinant et sic quomodo potest vitiosum a passione sicut Et ad unumquemcumque primum dicit quod aliquam operationem virtutis non apponitur esse media sicut sibi sicut mit operationes vitiosas quemadmodum sufficit tamen quod sit media in ordine ad rectitudinem sicut non sunt appetitus tranquillitatem est vel ultra deficiat circa virtutem quod non faciunt operationes

Quarto q̃ nõ tenet appetitus ad ira
tõe si ul tẽpi citra ul ult̃ dictorũ
tre tonis ut declarãt d in deducõe cor
pedũ qlibũ ul artis. Et pnt tẽpi
in tõe pma qlibũ q̃ite artis pdicte
Ad ꝫmpbacionẽ 2ã dr q lica tõ nõ
sit medium tri ãtiaq passio est
tri medium cũ quo ad nos sit q
distingit appetitus medio mo ꝫ no
citra ul ult̃ q̃ expedit si crudeli
ocurrentes. Opposito aut mõ illmat
passiones appetitus ut manifestũ est
mo liquet medium no tri si tonis
no opt̃ ẽe de nã ꝫ fine cotmos
Ad aliud ꝫmpbacionẽ dr lica tõ quia
in elmet ad plus ꝫ quia ad maio
hor tri d ꝑ ut expedit in odire
ad nos ꝫ debitũ d sera aut d
de passionib. Et ꝓ tõ nõ pcedit
Ad 2ã ꝓcessa a tẽe negẽ maior
ad pbacionẽ dr q nõ solũ tracta
cũ libitate voluntatis detinet ad
utute si etiã ad opacõ voluntatis
electa ꝓformat tre tonis quia 1a
illmat voluntate ꝫ tri cũ ne
tracta si impetu passionis citra
ul ultra tri debeat tonis q nõ
facit cotinue ꝑ tri tri nondũ
tãtulate manifestũ est. Vnde d sic
tõ defuit nõ opt̃ q uti habeat
passiones medium detinente ad ipsa
utute sic pnt passiones comi de
tinente d ad vicia apposita q ipsa
voluntas electio actu tre tracto
ꝓformat ꝫ ꝓnũ modo ꝫ effectado
quasi passiones cotinas sufficiat disponit
et detinat ad utute Ad 3ã ꝓcessa manifes
tat negẽ tor et ad pbacionẽ dr q p ꝫ ꝓ
effectu virtutis est electio aggressa finis
ul expectationis ut ois ꝫ quia aliis circu
stantiis ꝓdunt tre tonis ꝫ sic dubitare
ille effectu d medium si quid sibi quo
ad tri tri q nõ tẽpit appetitus cit
Vel ult̃ ipsi tri tri sera e de ef
fectibus appetitus ꝫ ꝓpũs audacie ꝫ timi
ditatis quia ꝓnũ effectu audacie tẽpit
appetitus ult̃ illud q tra tõ dictat
et effectu timiditatis tẽpit ipsum cit dicti
tre tonis ut pt̃ expmissis Et sic nõ
d in eo adducto q lica illiciõe sui
tuendi ad dno suo ꝫ mylia ad tuen
dum quoniam deus voluit ꝫ decuit
no sit medie quo ad tri ul subie
no opt̃ q sit media mit mylicionẽ
tuendi ad detinẽ ꝫ electionẽ tuendi
ad simplicia d tri media in ordine
ad dom quo ad sibi cui ꝓ cooperationẽ
ad alias inclinationes cõmias Et sic
pt̃ quod dr sit ad tonis Ceterum e
ipsa sibi alia cõpmut sub tẽpi vio
lentia in sua sba nõ ꝓtrapat de sb̃
vicioso nec apt̃ q eis sit tepidum
ꝓcalido ꝫ frigido si hoc q dicit
arg utute ẽe media vicioso si cui
sibi ꝫ utiqꝫ cotinuo ꝓtrapatur tonis
d intellectũ ꝓtrapta denominatione
ad ꝓtrariis operationibus sicut i plibus
opa vma vicii ꝓcedit illud q
opt̃ lica no fit ꝫ opa alia deficit
ut in plibus ab eo q ois ꝫ ita sic ho
d exhibilis si quid sibi quia si sit

no d̄ tr̄ exp̄lid̄ ꝗ ꝑ sbaz ꝑtlit ꝑ ꝑ
certue ꝑ utq; dr̄ ꝗ sbaz ꝑ medu
virtuos no ꝑtlit ꝑ denoratie mo ꝑdcto
q̄modq; tq; tactq; in 2a pte tō i 2e gclusos
d̄ qō ibidem in ductū vide magl ꝑcc
ad declarac̄ ꝑdictorū Et hēc ꝑnt dra
ꝓbat̄ de ar̄lo 2o qr̄ ꝑ ad mq dra
octaꝑ magl ꝑfunde in hac materia
ꝑpcilad̄ 7 maiore potit vidi an opes
opposita q̄ mtā defende q̄d utq; ponā
q̄ gradib̄ virtuos q̄mor ꝑt ꝑstmada
Ad tos ꝑ ꝑ ꝑ ꝑ opp̄tū Ad ꝑ dr̄ q̄
ipa d̄ fuit q̄ gclusiae ꝑ ꝑ ꝑ
Ad 2m gcē aūs 4 mor negē Et ad
ꝓbacōz dr̄ q̄ lic̄ mignamtad 4 mg
ficēcia in clinet ad opacōs q̄tuad
in mgnitudie quo ad tē nō omq
hmq; opacōs ꝑt medie ꝗ hītudiez
ad tēm tōz 4 hēc d̄ ꝑia ꝑhil̄ q̄ ꝗ
Vbi dicit d̄ aut mgnū mḡ ne quōd
q̄ dmq eo ante q̄ ut opz medu no
tud appetit honōs mō mgnōs nō
tōs q̄ tequā ꝑlus q̄ opz nō mq
ꝗ quo opz 4 ꝗ 4 cvbi 4 ꝑ mo
est de mgnifico Ad 3m ꝑ quid ꝑt
dicēd q̄ aq; dicēt ꝗ q̄ ꝑba de aut
metacōd 4 dīōd ututis Ad aūs
no d̄ cōm de medio quo ad nos
ꝑne vōs qr̄ illud q̄ d̄ medu ꝗ
tēm tōz quo ad alud ꝑt q̄ ꝑplist
ꝑ 2o ꝗ demulone 4 cel de calcea
mēto mo utq; lic̄ ꝑt medu mali
tiaz ꝗ sbaz nō tq; quo ad tēm
ꝗ quo ad nos 4 quo ad tōz ut
ꝑz q̄ ꝑdictū et illa ututis desp̄bitez

tāgit ꝑ in fine cr̄ hmq; q̄ dicit
ꝗ qui quōd ꝑtz ab ene bīp̄ dīt
no corrupat̄ nz ad mag nōz adm
ꝗ qui ꝑlus ille em no laz q̄ volt
ꝑlq; q̄ qui ad optimo modiad tīp̄z
no corrupa ꝑ ꝑ laudā q̄ no ēsset ꝗ
aptū in idurabile q̄ ꝑset ut
manifestū est Ad quāta negē b̄or
qr̄ utq; intellectualis q̄ ꝑset in medio
eo q̄ vm d̄ medu duaz ꝑfectōez
q̄mar ut deductū fuit mtrone
ꝑma ꝑq; opposita 4 qu dr̄ q̄ vm
tq; altera ꝑte q̄dcōz q̄ falsū dr̄ q̄
hoc d̄ cōm tq; qr̄ ꝑtez q̄ma
q̄dcōz no ꝑt q̄ma ꝑstēa ꝗ ꝑt
q̄ma ꝗ affirmōez 4 negacōez
cuꝑ de cōd mo manifestū d̄ de
medio ꝑt negātū q̄mud 4 cētra
Et ō oma ꝑ q̄dicōz fūdat ꝑt
ꝑp cōm medu ꝑtez alta ꝑte
fūdata ꝑp q̄mud Vtq; ꝑt falsū
q̄ opponī vero q̄dcōe in clud̄ duo
q̄ma ꝗ ꝑp habūdace 4 defectq
tēe ꝑt in equale q̄ꝑtedit ꝑb se ma
ius 4 mq; quōz equale q̄ opponit
in equali q̄dcōe d̄ medu Ad quēd
loqdo de ultro in quid potēcia
actua ꝑt dmissa maūe 4 negē
b̄or qr̄ ꝑ nlla utq; moalis dr̄
ꝑt ultr̄ Et ad ꝓbacōz dr̄ q̄ id
dictū ꝑmo cēli mtā de utute ꝑ
potēcia actua maiore i nālib̄
qr̄ illr actedī ꝑcē ultr̄ in q̄d ꝑt
cōm q̄ utud moalis b̄ d̄ ultr̄
in bono 4 ꝑfectōe et tale ultr̄

in moribus et medium ut patet quod dicit
Ad septimum quod odor et nectar bonum et ad
probatorem dicit quod delectatio sic bonum apparet
in idumpli quod tota pl. probatur sic et
philosophus in naturalibus videtur loquitur de corpore
et illuminare quod ipse sunt quidem aliquid affectus
et posse toto pl. gnan no tum apparet
delectatio sic in idumpli quod ei alia
et alia dispositio affectus ad passiu.
possit esse delectatio nil magis in
tempus nil diuersa Sed contra unum sic
et ita videtur de hinc rationes nc
hoc volunt omnes nequid Ad septimum
nectar gna et ad probatorem patet dici quod
omnis mus sic dicitur et de inconstantia
in plurimum primus tonus Sed patet dici
quod infirmitas no simpt minuat ad
semp abstinendum a delectationibus ve
nereis si inclinat ad abstinendum ab
eis sunt debitum modi et debitas
circumstantias sicut quid ubi quibus
sic enim inclinat et utinam et alia
nu ut de hoc planum dicit 3o quod
Ad octauum predicit quod alia sunt passiones
et opaciores diuersa quoque utinam no tum
medium quo ad accipiendum multiplicum
aduersum tum medium quo ad fugam bonum
nil male Nam in quibusdam fugam non
attendit sunt circumstantias quoque quibusdam
fugere debeat sic quia et alia no Sed
qui ad fugiendum adulterium currerent
ad locum maxime confusum et distantissimum
Sed absurdum est sic in furno no esset
in hoc utinam si omnes Ita quod velit
fugere quibusdam et tum aliquando
loquendi predicandi nil quisquam eum uiuentibus
seu fingere confitendi etiam esse omnes
si certe quia fugere locum et quietem
uiuere et abstinere a bonis cogitationibus
de eisdem in quantum si patet sunt debitas circum
stantias sicut ut quia et ubi quibus ille
dicere tenet medium Auctoritas philosophi patet
oppositum et vocis adducta sunt probatum in
articulo primo et specialiter patet ultimo quia
sonibus

Deinde proposito decimo octauo utrum
apparet in medio quo ad
tactum uel in medio quo ad
nos Et circa primum quod apparet
in medio quo ad nos quia si utrum con
sistit in medio quo ad nos sic quia
ipsum no esset utrum simpliciter falsum et inquiet
ens et patet ipsum quia medium quo ad nos
et medium sunt ad Et medium sunt tum
est medium simpliciter ipsum Secundo
sic medium quo ad nos et valde di
uisibile si utrum no et duplicitur et in
maius patet quia medium quo ad nos
duplicitur et sunt loca et sunt tempora et sunt homines
et sunt diuersi si minor uoluit ai. 4. p. dicit primo quod
quia utinam sunt permanentes diuersum
et 2o quod dicit quia ad utinam operatur
tamen quia homo sicut et in mobilitate
sic habeat et operatur Tertio quia oppositum
opacitatis sicut utrum sunt 2o quod
si opaciores medium tenetur quo ad
nos sunt valde diuersum patet modo
magnum et in tenue mo parum et
diuersum inter eadem opinio utinam sic et
diuersum et no simplicem Et circa ar
sic est de musica quia et de aliis
utinam moribus si musica et me
tri inter ar. Sed patet quia circuli sili
et sed patet quia id est medium tri et
si circulus superior inferior 2o quod
mo mutatio est ille si superior

2° quia et addit philosophus ibidem nullam
differentiam inter studiosum primum primavum vel
primum studiosum nisi secundum mechanicam et stu-
diosum vel primum si ad nominum demon-
stratum respiciat loquendo et utrum ut qualibet dis-
positio dicat philosophus 2° quia in philosophia loquitur
Vnde ait multorum difficilium utrum dicit
ordinem sicut sup habundantia et defectum fugit
medium aut quaerit et hoc despiciunt
medium aut notum si quo ad nos Et
postea philosophus quando concludit dicens ergo utrum
modum sit ordinatum optime melior me-
ritum utrum questionem nunc utrum quod de illo
medio debeat concludere de quo ante
fuit locutus eo quod concludere debeat misericordiam
quia misericordia permissa Ita misericordia
dissimilitudinem utrum sine exceptione dicit
est ignis utrum hinc electum in medio quod
ipsum quo ad nos ita Inter questiones
erunt duo articuli quorum primus ponit 2° con-
sibilia et distinctos et in 2° tractat
generos Circa ad primum articulum primo
nondum quod utrum in medio consistere no
et aliud quia utrum ad medias opera-
tiones in ethicis quod ut tactum fuit
in predicta questione quaedam aut opera-
tiones duplicem medie dicuntur patet appa-
rebit Secundo est nondum quod philosophus
dicens post dicta in medium rei et
medium quo ad nos Videtur addere et quod me-
rei sunt misericordia ad omnes
Vt si quinque ponantur duo et decem tunc
sequitur medium rei Et medium quod
ad nos dicit quod nobis nec deficiat
nec gradiat hoc et dicit quod nobis
non et plus dicto nec minus debito

Secunda dicta est quod medium rei est
id apud omnes idem apud omnes hoc
sicut aque distant a duobus et a decem
sit medium quo ad nos non idem apud
omnes quia ordinem quinque medium sit di-
uisitate et variatione crustaciarum Vn
calcium quia medium est sicut medio mo
si hic exercitus sotis sotie est mediocritatis
ut minimum quia exercitus plutonis Ita
si dicitur quia addere aliquid ut bonum
esset medium sic quod complicitur de
mulione 2° quia tria sunt dicit modum
esse firmum ut alteri hoc modo
ut manifestum et Certum nondum et
quod complectitur dicit aliquid ratio
alia dicta mit medium rei et medium
quo ad nos et medium rei equal
quantum certum et detractum quia aliter non
sunt simili et disparata ad quantum cum
opposito dicit punctum dicta Et me-
quo ad nos non equal quantum dicta
et detractum si sufficit ipsum et in
certa et detractum disproportione quo ad
nos Vnde illud et nobis medium id
et nobis quinque pluribus seu debite
proportionem similiter et disperata omnes crustacia
tria mit disproportionem Illud aut
quod ad hoc quinque pluribus et debita ratio
nem deficit ut ea quod ut quinque
deficiat ut quod detrahat certa si in minimum
et quantum et hic quinque erunt Et ab
pri quod medium rei accipit similiter quantum
quinque et minus quantum Illud
aut et medium duorum et decem et ad
duorum et mille Et dicit et similiter quantum
medii quo ad nos attendit optima

et ꝑ ⁊ excessu ab eo mensurat Equato
nondum est suppor quod dicit in precedenti
assise speculari ⁊ utrum in hoc differat a
viciis ⁊ ad virtutem quemque mensurat ꝑ
impetum passionum quemque ⁊ iudicium
rationis puerpu ⁊ deordinatum ipsa utrum
in medio mensurat medio uno sit ꝑ decem tres
quinque non ⁊ effectum sit medium quia sunt
utute in suo opere malicia quemque
quemque eo ⁊ nullum sustinet magis ⁊
illa quod sit 3o quinque ⁊ ⁊ minimum
minimum quidem quinque et 2o quinque
Si sic ⁊ sic vicia deviate sint quinque
effectus producit ut audacia operacionis
agendi ⁊ timiditas operacionis fugiendi
sit utrum utrum quinque effectum sit agendum
quinque fugiendum ⁊ quinque effectum medium sit
ad tertium sit expectancium sibi ⁊ sicut
ꝑ decem tres virtutis ⁊ ꝑ ⁊ circumstancie
accidunt hoc de ar. 6o primo Equato
ad 2m ter sit prima gelo esta utrum
moralis non apparet nil non opus eius
apparet in medio rei sue ꝑ tertium
id ꝑ aliquos vocem medium ꝑ
ciusmodi supporis ⁊ probat 4o sic sunt de
de semitate corporis utrum de ⁊ ⁊ de semi te
dic ꝑ semitas corporis non apparet in
medio rei igitur nec hoc oz de semi te
dic ⁊ de virtus moralis eo ⁊ ꝑ cor
tela sic ⁊ sunt bene sic ꝑ semitate
corporis ⁊ ⁊ nota ⁊ 2o virtutis est
manifestum quicunque sibi ⁊ ⁊ sit
quia semitas corporis non apparet nec
attendit secundum eius distantiam a cali
dissimo frigidissimo humidissimo et
siccissimo ⁊ sic ordo alie ⁊ mul

sua esset omnis applicatio quod de flux
Ita applicio ⁊ est semitas in firme est
infirmitas ⁊ coenenum in hoc et applicatio
⁊ de semitas in cerebro humor est egri
tudo in corde eius quid igitur 1o sic ⁊
medium rei accipitur ꝑ eius distantia ad
extremum ⁊ ⁊ quia deviata ut patet ⁊
2o ⁊ 3o nobilibus arbitrabitur ꝑ utrum
moralis non est quinque ⁊ si mileos ꝑ
utute sustinudis agendi militis apparet
⁊ non solum agendi duos vel tres essi
excessus ꝑ ecia agendi vel certum vel
mille ⁊ apparet illud quinque utute virtus
dicit arcolas 2o quinque auctor pytagoras
⁊ bonum de sor finitum malum aut infinitum
Certo ꝑ utrum apparet in medio rei sic
⁊ ꝑ in medias operacionis mediatet
flutas apparet ꝑ patet ⁊ quato non li
⁊ ⁊ ⁊ de manifesta de ⁊ Equato quia
medium rei ꝑ de id ⁊ 2o non ꝑ utrum
pulcre quo ad quas operacionis de alia ⁊
alia eo ⁊ utrum opa ꝑ decem tres tres
mo ꝑ ⁊ circumstancia circumstancia circu
alie ⁊ aliter dicunt ut planum de i
Ita gelio sit illa utrum moralis apparet
in medio quo ad nos quod vocat
medium virtus ⁊ ꝑ quoad medium ꝑ
supor. 6o geo. 7m ⁊ ⁊ sic ⁊ arcus quicunque
medium quo ad nos igitur ⁊ virtutes mo
rales ⁊ ⁊ quia ⁊ utrum moralis de certo
certo ut fiunt allegatum post apponitur
Ideo sic arcus quesit me quo ad nos
sic ⁊ utrum moralis aud ⁊ ⁊ medium
non aud dat dicta debili et forti
sic calcanto non applicat calaud fiat
ad pede inferius ⁊ patrum igitur 1o
2o sic quia utrum opa ⁊ ⁊ eliat ad

operandi secundum deum recte vivere et quasi
libri apostolici gratia non operaretur secundum
recte vivere dicit mediante quo ad nos ipsi et
virtus ipsi gratia et caritas per quam omnis dictio
Ipse modum utitur non de ipso apud omnes ipsi
et modum quo ad nos ipsi gratia quare nolle
et caritas per et per debilis agredere illud
quod robusti agredit ipse ipsi tendere
metas fortitudinis et per robusti non agredere
illud quod debilis agredi est timidi sicut
gratiam vituperare si processit de gratia
dendo et bibendo ipsi quasi Con
firmat apostolus de iustitia et regno ut principes vituperare si ipsi distribuit in
gratia sua gaudium certi quatenus militi
licet gratiae morte pacem habere non
dicit quod principes aequaliter distribuit
praemia ut honores militibus et peditibus
Ita in punitiva iustitia certum est quod non
aequalis quantum ut punitiones et qui
peccant certum et qui gaudium non ad
aliud simpliciter licet Ita si iustitia
generativa non est aequalis praemia esse
bravium vinum ut est calus praemia
ut liquid emit non ora in quibus
loco sit ut quantum ut bonis sum qui
fecerit ut habundantiam mentis de abu
plenum dicit in quito liquid Et licet
sint dei de articulis fidei Ad tertiam
Ad primam negetur gratia Et ad probationem
dicit quod bonitas moris quae constituit
et operari si virtute in ordine ad assor
mitatem veri Et ideo modum quod ad nos
in nobis operibus et modum supplicat
modum aut ipsi non et modum mi
per accidens Ad 2am hic autem si quod me

quo ad nos per insufficibile ipsis
nibus et operibus maiore potionibus
assidendo liquid quo ad subiectum meritis
autem non et ita assidendo liquid si
habitus ad certum finem et ut per me
quo ad nos est et affectum in gratiam
passio ut opera per in tempus ut tre
missa si sic ipsi ad certum finem
et ad fitudo sit affectus sic ad
et fitudo duorum ad omnia et non ad
dere et dupla et ipsi virgite ad dere
sit intro plura ut in plurib; po
cedunt quia duo omnia ut manifestum
et mio utius non appetat passionem
et operaret si sic si autem fitudine
ad certum finem Ad affectum dicit quod opera
liquid dum sit sit assidendi vino me sit
sit superbia delicta abstinere ad di
rigere et sic et liquid ad fitudinem
et sit sit formate diverte et regu
late per recta finem et sic gaudent fitu
non solum sicut sic sed si affectum ut
fini Ita ad duos passiones et operaris
publicate fini et formate per ad non ut
liquid appetitus usus sua sibi sed
usus finem sic dominetur Ad tertia
de iustitia dicit quito liquid Ino
cedere auctoritas per opportunitatem do
pdicti in questione

Quaestio decima septima Utrum
omnia gloria plus apponatur
ad maiorem quia ipsi utuli
et ad gloriam quam non Ita quod sit istis
gratiis plus apponitur quia illa quae sit
ad gratiam si omnia gloria sit in omnibus
gratiis et utrum in alio gratiae aliquo ipsi non
autem per 1 ad 10 mentem dicit gratiae magis

dra ordo habet ordo ad vice si disparat
magis. Et minor rois p. qr utq; d de
gne bonis ecclesiae sit de gne moralis.
Sedo sic utq; no appon vicijs i qmo
nd opponu mt sc quod opponatur
ututi tq; qna de se et aud p. qr si
utq; vicijs oppond ul hoc erit p
uatre ul hdcoma ul gtre ul ctre
ullorum alio dici ugi nec a or p. suf
ficiter qd dumsoe qr no sit alia
qua opposcom. 8 or p. no eud pt dici
qmud nc p. 2m qr ta utq; q vicud
sit quedo portua co q vtrq; d
hitq; et go nc quatic nc q decorie
opponu nec pt dici q gtre oppo
nat qr gtra magis distat decumo
methce mo utq; et vicud no magis
distat co q vicia plq distat ut dr
m. p. sedo hmq; Ih si utq; gtrure
vicio et qr vicud ecia decorio gtrud
qm esset plua gtra q est d gtra
arg 10 methce et qna p. de se
nec pt dici quatud sit q opponu
dlatic qr utq; no d vicii utrud
nec ostra Tertio sic virtq; oppor
vicio ul ut qmud qmo ul ut
medud qmo nullo mo pt dici i
aud p. sufficiti dumsoe 8 or p.
no eud pt dici q qmo mo qr
tur utq; opponi cum vicio tatud
qnd d plus et q plus p. qna qr
omq; hitudis solu sit duo qmua
nec 2o qr oc medud distat ca
litet ab omnis oz q utq; calit
opponi vtrq; qmorum q negat
plq. Oppositu d de mete plq
m 2o hmq; ca lo penultro vbi dr
sic aut opportet ad in vice hiis

sit ututibq; et vicijs aut strictod qmis ad
vice qua ad medud. Et subdit tocz. Hiis
longius eud distat. Ter sit vicia ad vice
quod a medio sit a utute et aliud p qca
m ducit tocz q videat m tcotu. Ipsa
questionis decisoe d adutendi q utq;
et vicud dur. put capi omo. put qs
dcia quatud ad sua sbz sit m quatud
absolute sit quod hitq; q oppositibq;
detrlicti. Alio mo quatud ad tocz boitatis
ul malitie attbuta. Imo ad quas unqm
sud dcia nalit m clmat. Tracto eud
boitatis attbu oututi m odie ad q
sdumtate eud ad tocz. Ido erit duo
artli m questie. In p artlo videbit
de oppositoe virtutu et vicior. qsde
tredo eas primo mo. Imo videbit
de ordo oppoe qsdcia. eas 2o modo
Et ualtud ad p artlo sic prima
pla ista virtus oppoi vtq; vicior
qmorum sic medud qmo qsdcat
tu. ipsis sedm nude qbia sic sic se
hz equale ad plus et ad mn uta se
hz medud ututis respod vicior qmorum
sz equale oppoi plu et pauciori ut
medud qmis ugi qdo uca qna
tz et aut rois p. qucienti sbtrudie
si dr p. qr equale p appositoz ad
plus hz tocz pauciorum. Ioma et
post qpositoz hz ad mn tocz plurs
et alia qmis ugi nc. Confirma
illud q participat tocz vtrumq; q
tranorum oppoi qmus sic medud
oppoi qme si utq; participat tocz
utrusq; vicii sbi oppositi ugi nc tq
qua. a. et a. rois. Inde manifesta de
se sic. n. fiscud dr oppoi alio
et mstro sicut medud qmo 8 or aud

pi p. p. in lex directe sortis end adti
mdu quda audap vide. Ad audacem
aut timidi sibi aut repugn ad mspi
quide in repugn ad intrepidu aut ipsum
liberalis aut ad illiberalem quide prodigus
redprodigu aut illiberalis ifi. ier hic scio
cera d probatu plus ratio in questione 3a
in probatione scilicet 4e articli prm Dicd
scio sit illa apprehendo virtutes et vicia
sm corp sbaz tuc comuni vicia cum de
virtutes comune opponu. sic plig et min
tul sic scabudas ul deficiens si illa
opponu. comune ut manifestu e 2. scio
uca sit 2o quia singi vicia gnan.
ce comuni oppositis et sfomnt mediat
comuni passionibus et predut in operacis
comunis sm impetu illaz passionu
ifi. sint comune opposita ti gna et
aus pi inducetur in singulis vicijs
erd virtuti opponi Cor. apprehendo
virtutes et vicia magis opponu. mt se
qua virtutes circa vicioz pi et vicia
opponu. sibi in vice comune si contra
opposita vicio tria media comune i.
ar. tu. cum ti gna et magis opponu.
et comune sint opposita et opponu.
tria media et comuni eo et magis
distant et aus pi et scilicet positas
Confirma. et media ad comuna d aua
sublimitas sm comuni ad vice nulla
e sublimitas ul ns tota ifi. cor. cum
ti gna et aus pi et sic colorem
medii aliqua sublimitas sint ad al
bedinem et aliqua ad nigredinem et
ad ns virtus aliqui sublimitas habi

ad no comuni et aliquid ad relig.
ut pi et pma scilicet et ea probatione
et bor pi quia comuna mt se sit major
distantia et distantia ifi. ier Si tuc
sicut dubitatur vtz vicia mt se
comune opposita sint gna ul pluria
et vi. et no opponu. pluria et virtutes
vicioz sint sua sbaz d sicut posita
Si et no sint gna contrariu. sic et
directus sm maioriz distantia ad
medium te si in vicijs opposita no est
semper maioriz distantia et sic vicia
sint et effectu. dicit ita illo et
2o 3o contra et mille effectu. ut notat
d ifi. ier 2o et omnis vicioz si
sic sic magis et aliud sibi opposita
sic mij et opponu. sic magis et mi
nus mij si sc sm defectu maior
ifi. vi. et opponu. pluria et no
directe Sed ipsa dubitatur plura
d nonid et dicit d directus quod
sufficit ad opposita et d directus
apprime dicit et hoc quod maioriz
distantia comuni vicioz Alia est
directus mij appo dicit ut et
pluriaz opponuntur distinguit et
in possibilitas duaz sumaz cum
sint ista subiecta sicut ista no
maior distet sufficit ita et
ultra distet Sed ista distantia p
missa dicit 2o quia vicia comuna et
virtutes no opponu. pluria sic sint
aliqua pma ro sed ad dubitatur
ipsa apprehendit sm sbaz 2o dicit et
erd no opponu. directe sm sic
et no maior distet sic aliqua pma

tracto fortitudo ad alia quæ dubitaverunt
Cicero dicit quod michi videtur opponendum quæ
nunquam quæ laudo de fortitudine eo quod hujus
operis commodum cumque utilitas fuerit
fortitudo cumque finis et eis expugnat
hoc esse inter pia quæ in eadem societate
Ad hoc ultra verbum illud dicit
quod omnia commoda non distinguit ab invicem
sed magis et minus hoc quia sunt et tu
ex sunt quod illibertas illiberalitas
sit interior hujus magis quam prodigalitas
et fortius multitudo appetitus ut magis
et de se hoc dicit sed magis et minus
obviare et hoc denotatur quemadmodum
absque eo quod prodigalitas et cla
mat ad denuo excessum illiberali
tas autem ad dicit defectum sed Quia
dicit ad dubitatum quod ad quod obiectis
et operibus opus deserere in habitu
notitiam procedit et quod omnia commoda
hoc quia sunt accepta plus distant quod
utilitas et vicium eo quod opus utilitas sit me
ut opus virtutis sed aliter magis
et minus et quia procedit et quod magis
apparet gratia omnia magis sed quia sit
gratia utilitas hoc quia sunt Ad magis
apparet gratia a magis distant Ecce
ideo omnia omnium commodum hoc quia
magis apponi utilitas quia aliquid
hic ideo probat dicit quod in libro
commodum quia tria sed si duorum omnium
omnium et utilitas sit tunc opus quod aliquid
sit ei magis gratum si sed ad omnium
omnium et utilitas plus quam aliquid ad
hoc verum et manifesta si hoc opus si
principale actus utilitas et speciam

si enim hic sit agnoscendo sed fortitudo
ad indicando sed in liberalitate ad velit
in aliud opando etiam omnium quod accedit
in hujus operare et utilitas plus et illud
difficilius quod ad hujus operare seu in ea
magis deficit quia hujus omnium quiet ad
utilitas in sua actions hic differat et mo
cessunc enim agere Et ideo prodigalitas
seu avaritia et audacia fortitudini quo
timiditas Si autem publicus actus utilitas sit
in abstinendo ad fugiendo tunc omnium quod
et in defectu et in excessunc abstinendo
et plus utilitas quam tolluntur quod in operando
et nihil excessum Et ideo temperantia
magis assimilatur in difficilitas et tempe
ra magis gratia Ad probat hoc quod
illud videtur quod ita quia inter
omnia commoda illud omnium et utilitas magis
gratum ad id magis oppositum extremum
hic ad omnium omnium omnium commodum
hic quia natura magis inclinat quod ad
tollunt usque ad hoc quia ad quod
magis inclinat illud magis natura
et summum augmentum et quia hic magis
natura et accedit a medio utilitas
et hoc verum quia inducit in singulis
sit enim in ira fortitudo timor nos
valde inclinat ad fugam tribulum
et quo timiditas fortitudo magis et
opportunum Sed in ira temperantia de
lectatio nos valde inclinat ad quo
omnium delectabilium et ideo in te
perantia magis opponi temperantia
sed in ira liberalitas amor pe
cuniae magis inclinat nos ad carpo
omnium Et ideo liberalitas plus

oppor liberalitati quia prodigalitas et hor
sunt dicta de artis primo Quarto ad
2m articulum sit prima ratio ista arguendo
virtutes et vicia sunt voces bonitatis vel
malitiae ad attributa vel virtutum attibu
abosa vitiis quomodo probatur sic quia oppor
ad ut bonum malo et sic assimilatur dis
formi si illa videntur esse quae opponta
ut manifestum est ergo si ita sit quia et
circa illa videtur dubitari Ve oppo
virtutis ad vitium sunt voces boni vel mali
sit oppo ista vel privatio sed ut aut
quia huiusmodi oppo non potest esse ista quia
voces bonitatis et malitiae moralis pu
nunt sunt assimilatae et dissimilitudine
si assimilatas et aequalitas et dissimi
tas in aequalitas non aequale et in
aequale opponuntur privatio et non ista
ergo ita bonum et malum Secundo quia
malitiae solum attendunt peccata transgressionum
cum virtutis ea quae malitiae solum at
tendunt non ipsum tria si transgressio
ab alio et transgressio privationis ut manifestum
et ergo si huiusmodi oppo et privatio et
non ista Ipsi go dicunt quia malitia et
quidam privatio licet aequiparent subtractio
portio puta sibi habi vel opportunitas
alii aut sit illi qui illud agere de
timet et formidat go ea quae mutantur privat
tunc opponitur non et medium sunt bo
et malum et medium quia ut ita in metaphysica
non ordo ita et bonum vel malum unum
vel in unum ut patet de puncto vel
statu Et illud instantia solvunt quia
doctorum methaphysicorum dicunt quia habitus et
privatio non dividunt bonum et malum

sed in subiecto opposito aut abso
ne et subiectum unum et in unum
bonitatis et malitiae si ita similis et
potest uti voce unum cum quia respondet
huiusmodi subiecti non et unum vel bonum
malum quia nulla et ita similis et potest
uti voce quia non sit bonum nec malum
ut manifestum et Et ita patet quia
auctoritas magis et ad illud quia adopo
situm et ita prima ratio probatur primum
patet quia utitur et vicium sunt voces boni
et malitiae assimilantur opponi non ista si
privatio Secunda ratio sit illa vicia
quorum causa utitur non opponuntur ad
invicem sed aequales voces bonitatis
vel malitiae probatur sic quia illa quae sub
eodem genere omnia opportunitas dupli
ut sic non sunt ad invicem opponta si
sic et de vitiis quorum causa utitur
si voces aequales bonitatis vel malitiae
considerantur in ratio ista et quia
aut voces et manifesta de se si ita
patet quia abo vicia in vicium sub ratione
mali vel sub dissimilitudine Confirmatur
sic quia omnia habitudines ipsa et esse
plura quorum quae duo non ita utitur
tenent voces omnia quorum quia ratio
quae vicia quorum aliter si voces
aequales sine malitiae et voces alia
quorum ergo conclusio ista Et ita
patet illa vicia quorum causa utitur
assimilantur si speciales voces quae
malitiae opponuntur ad invicem
quorum patet ratio quia dissimilitudo et
et aequalis ita malitiae dividuntur in
dissimilitudine sup habitudine et

diffoemitate defectu mo p̄ vacuos
suphabundancie & defectu hq̄ vacua mt
se sit q̄mo opposita ut manifestum d
ch̄ q̄lo uca Quarta q̄lo sit illa
q̄ utq̄ quo ad vocē bonitatis & malicie
plus oppōr̄ vitiis q̄ virtutibus mt se
ꝓbā sic q̄ oppo ututis & vitii ꝛsp
mo d p̄ oppositio genica p̄ bonū
& malū ut p̄ q̄ q̄lōe p̄ma sed
opposito contrarū mt se p̄ oppositas
dētas cum d̄ grūd ut dētur d i pre
deti q̄lōe mo q̄ gnē distat magis
distat q̄ q̄ solū spē distat & sub
eōd genē quātū ut manifestum d ch̄
rōclupo uca Cōtra hūs sēm q̄ducit
q̄ ꝓpando ututes & vitia adinuicē
p̄ quas sbas abpōtur q̄o ut opponū
d uca ut patet p̄ p̄ cōtra q̄lōes
2i artis predicti Et q̄ ꝓpando eas
quo ad vocē bonitatis ad malicie
q̄o d sed ut p̄ q̄ q̄lōes ad positas
& q̄ sunt de artis 2o Ad vocē
ēm opposito factū p̄ quod sit ob p̄
q̄ducit Cōtra ad p̄mū dr̄ q̄ ipse
ostuit q̄ sic hoc quātū artis 2i ꝛsp
ostuit q̄ q̄lōes sedū Et cōtra eiq̄
In p̄mo artis q̄ q̄ ꝓpando ututes
& vitia p̄ quas sbas cōtra nō sit
de gnē boni nec mali salte mo
talis p̄ vtrūq̄ d de gnē boni
cum ut manifestum d & q̄ ut magis
de sēd vitia mt esse q̄ utq̄ & vitio
ro magis opponū vitia mt se
quod opponū ututi Ad 2m nē
cāud Et ad p̄bandū d̄ q̄ ꝓpando
ututes & vitia p̄ quas sbas

abpōtur p̄ opponū grā lic nō p̄ssime
ut p̄ q̄ soluēdū dubitatū mote ēta
q̄lōes 2ēm p̄mi artis & eq̄ cōtra Ex q̄ ꝓpando
eas p̄ vocē bonitatis & malicie moralis
p̄ opponū p̄ natū quia malicia est
p̄ accū lic q̄ mat subtractū portū p̄
virtū & operatōm ut p̄ q̄ soluēdū dubitatū
mote ēta q̄lōes p̄ 2i artis 2i Ad 3m dr̄
p̄ d q̄ utūs d vitia p̄ vocē bonitatis
& malicie q̄ ꝓpando opponū ut q̄mū
q̄mo p̄ q̄ ꝓpando p̄ quas sbas
opponū p̄ medū q̄mo ut patet
q̄ q̄lōes p̄ma artis p̄mi & ēta
q̄ p̄ma artis 2i Auctoritas p̄ d pg o
d p̄ dictis artis p̄mi & p̄ alia p̄ cōtra
2e q̄lōes eiusd artis

Ōtra decū octāus et
Vltimus q̄ p̄ documēta
artis ad m̄ ūtendū
medū ututis p̄ bo
& vitia quorū p̄ d q̄ ꝓcēdēd d
amicis q̄ ad ututi magis gra Ordō
d q̄ debēt nos tractāt in grūd cum
ad q̄d magis q̄ nā p̄mū m̄ chari
& fīalit sit amabilis 3m d q̄
fugē debēt delectabilia p̄ est
q̄ tangit p̄ aliqd m̄ sīc sed q̄
quē ad suphabundantiā & quē ad
effectū ad attingēd medū ututis
debēmus declinare Et ar̄ p̄mo q̄
p̄mū q̄ illud documētū pertinet
p̄ peticiones principii ch̄ nō d bo
et vitū quia tē d notū & cum p̄
quia nulla pt pārs quod vocētur
magis opponū ututi nisi ipsa ut
tute q̄ quoniam nec eād p̄ sīc q̄

q̃ ḡmoꝝ a medio magis discat si ipsum
medium ignorauerit vsq̃ quaq̃ documentum
ad inuenendum medium suppt medium in cõ
mentorio et q̃ quod petit p̃mum Contra
secundum documentum arg̃ sic ipsum d̃ Plinius
et Philosophus seu deceptorum vsq̃ no d̃ bonum
et verum quia tu et aliis p̃i q̃ sic aliqui
inclinati sunt ad mala et ad vitia ita
quoque aliquos cõ bene natos et q̃ quos
educatio ad virtute ut p̃z 3o quia et
ppter hoc philosophus 6o quia dicit oibus eum
vi pugilos moꝝ corpis nã aliqlit
etiam ipse temperate et fortes et alia hoc
sperium a natiuitate mo si bene nati
debent recedere ab eo q̃ facile cõt mo
bilius opz eum recedere a virtute q̃ est
malum ut manifestum d̃ i vsq̃ Ergo sic
q̃ id p̃z documentum ipsum in casu
d̃ primo q̃ tum vsq̃ vnum corpus d̃ bonum
et quia et aliis p̃z q̃ sunt aliqui de na
turalitate cõ inclinati ad p̃digalitate
mo si tales debent sic tenere ad quod
sic dicit secundum documentum oportet q̃ tem
pus sic usq̃ vicium illibcalitatis q̃ est
virtus magis quam et hoc d̃ q̃ primum
documentum Ex eis in tali casu finali
p̃ documentum hoc erit q̃ secundum i vsq̃
Contra 3m documentum arg̃ sic q̃ ipsum
d̃ erroneum vsq̃ no d̃ bonum nec verum
Sed p̃z q̃ si fugienda esset delectabi
lia tunc fugienda essent delectata et pul
chritudo et operationes virtutum quia e in
quantum et erroneum et probat quia quia
delectata d̃ delectabilissima ut habe
primo quinto et sic virtutes et eorum opera
sunt p̃ sic ipsas delectabiles ibidem i vsq̃
Contra documentum 2m arg̃ sic illud do
cumentum vi primum vsq̃ i vsq̃ 3m quia
et aliis p̃z q̃ declinare ad superha
habundantiam d̃ malum sicut declinare
ad defectum d̃ malum q̃ tu sup
habundantia q̃ defectus mali sunt
2o quia et ergo in hoc q̃ ubi ad
alterum istorum declinare vel ad abo
ubi potest q̃ d̃ malum i vsq̃ 2o
ad id q̃ oppositis operationibus sicut
quia sunt 2o quia vsq̃ ad declina
nde ad quoma sit vacillat et si
istantia in aliquo presumere videt
q̃ no possit virtus stirpem generari
q̃ tu spectat ad virtute opportu
d̃ de mete phyd 2o quia cõ finali
vbi ista quatuo documenta tangit
ad attingendum medium virtutis vsq̃
vi q̃ questio sit nica q̃ utrum p
posset fieri et in virtutibus documen
vsq̃ i vsq̃ In hac questione erunt duo
articuli in primo ponetur quedam nobilia
in 2o responde ad istos Quantum
ad primum articulum d̃ primo notandum q̃ dif
ficultas in attingendo virtute quia
principalis in nobis ex duobus p̃
d̃ obnubilacio intellectus ppter quam
ho no pt clare dijudicare et est
da et obmittenda Secundum d̃ pmitta
que mobilitas appetitus ad malum
Causa primi d̃ ipsa passio spiritus
Ex 2o rethorice dr no cadunt vide
mutatibus et audientibus nec virtus
nec magnitudo hutibus Causa autem

scendi est ut quamvis voluntas dna appe-
titum principatu politico et regali primo sed
dominio libero ut habet p. politicorum
hinc est quia dum ipsa voluntas non est
utentibus formata ipsa frequenter passionibus
appetitus sensitivus desperdit. Et propter alia
causa quam assignat in epistola ad
bilium humane vite non ad esse utinam
requirunt esse prudentes sicuti quia mo
prudentia non potest fieri sine multa et longa
experientia. Secundo notandum quia licet
autem est de se tota et voluntas tamquam
ca superior et deprecet ad optima sic dna
primo huic in fine tri quia triplex appe-
dum sensitivum applicatorum et dumpsos etiam appetitus
alios et alios horatos ad alia et ad
alia esse inclinatos sicut ut aliquis magis
ad venus oriatur et alios magis ad tranquil-
sic aliquando et in clinatus ad predicta
litate alius ad avaritia et ad luxuria
et ad superbia et in ante flatus et cum
Certas notandum quia quia passionis appe-
titus sensitivus obnubilat primo et quia
potest iudicium tonis et secundum voluntate
pugnam ad quod deprecet appetitum
sensitivum. Ideo valde cautus et pa-
tientiedo utute tamquam passionis tem-
uae ne tocet et voluntate ad malum
perducat et precipue dicit ipso fuge delec-
tationes corporales seu carnales ut
corporales et cum nobis sint quemadmodum
quantum ut dicit 2° quia deficile est
eas extendere et ipsum uae et hec sunt dicta
de articulo primo. Quantum ad secundum cum
sit quilibet corporalis ipsa quia documenta
articulis in intellectu primo medio ututus
attingendo sunt bona et tenta hec quia
primo sua documenta sunt bona

et vera ad attingendum medium mentum
quod docet nos virtute ora quibus demonstrare
licet a medio ututus si illa documenta
sunt intellecta sunt quamquam ipsi quia tonis et
quia et aliis tonis sicut et manifesta
et hoc declarat quia demonstrat a medio
ututus ut demonstrat sic in ductionem ad
malum ut principium abono et primo
a hoc et quia modi et principium
intrinsice quomodo appetitus applicatur tonis
impellit fortiter in intrinsice tonis ad
malum et sicut hoc dat secundum documentum
ut hoc et sic modi congruit et abeo
in ductis quo ad appetitum et sicut
delectabile trahit ad se appetitum
et quia hoc dat 3m documentum et aut
hoc fiat sic principium a bono a
hoc est talis quo ad vinum quorum na-
tu est corrupe et quo ad
illud dat primum documentum sic de transi-
ab primo ututi magis tonis a hoc
est occasionem cum di et ignorantiam
discretionis boni a malo et quo ad
hoc dat quartum documentum. Quia declina-
do quia ad vinum primorum et quia
ad illa non potest quibus primorum esse
notum et sicut ipsum medium quod utuntur
primum tonis principat. Secundo pro
illo probat sic non defectum attin-
gendi medium ututus ut sic quem-
te ordinata ututus et concorum et sicut
hoc dat primum documentum quia malitia
vinum oriatur et ututus magis corrupti
quod relinquitur ut ordinata appetitus
mi ad vicia inclinati et sicut tert
hoc dat secundum documentum vel ordinata
passiones et sic dat 3m documentum
vel ordinata tonis et sic dat quartum

Et hoc sunt dicti de ratione prudentie Ad rationes
Ad primum igitur aliis et adiuvantibus patet
dicit replicat primus quia non est aliquis habitus
ipsum verum quia in eius gradum agnoscat et utu-
tur et vicia quia ad unum agnoscit vicia
et quoniam et utute esse medium secundum
aliquem latitudinem licet non precise et
quia illa gratia potentia patet quod bene
vidit quia verum est ututi magis quam
et true vertit documentum primum quia volens
aliquitter perfecta et specialia notitia
medium in virtute dicit virtute a me
virtutis magis quam et true deuenit
sunt petitione primum ad particularium
medii agnoscit et adeptum Secundum dicit
quia documentum primum non datur adiuvandum
medium quo ad eius notitia sit quo
ad ipsum adeptum Tertio dicitur
illud documentum primum datur iste qui
alios ignaros sic fuit iuuenes et pas-
sionum experientes introduit ad medium
ututis diuitis quinque cum quia attingeda
utute indiget castigatione et structu-
rae ut dicunt fiunt in primo libro
Et ideo quia per medium nestruit non
per se sicut vitiosi appetitus structo-
res seu directores cum non pentes
id inferi qui medium agnoscit et
videnti ad in eis ututi magis quam
trat debet tegi a illo como ipso
ututi magis quam in eis Ad tertium
quia tertia documentum Ad primum negatur
aliis et adiuvantibus patet dici vnus
quia illa et ita bene natus qui appetitus
sensitiui se ipsi sibi delectus ducit
aliquem ad malum sit tu quia aliqui
nunquam fuit ad malum inclinati quia
alii Ideo tales vocantur bene natos

Aliter patet dici quia documentum datur de iustis
qui inclinati sunt quia applicatione id quo
notitiae ad aliquem virtutem Nam in bene
natis et ad utute inclinatis non opus uti
isto documento Ad secundum quia ibi dicitur quia vir
quinquum est ututi magis quam quietum vno
uno quia propter tria et sic illibertalitas magis
quam liberalitati quia prodigalitas Alio
uno quia propter iura ut forte quia aliquis magis
quam inclinatus est ad prodigalitate et
in isto quia quem prodigalitas opponitur
plus ututi liberalitatis Et propter hoc ad
fortium negatur aliis et adiuvantibus dicitur
quia vnus est quia tales inclinati ad prodigalitate
dicit tenaci et id iuxta illibertalitate Et
quia dicitur quia illibertalitas sit liberalitati
magis quam dicitur quia licet hoc sit propter
tria non tamen est hoc ita propter illius quia
ad prodigalitate inclinati quia in tali quo
ad sic prodigalitas est liberalitati magis quam
Vel potest dici quia in quinque tenetur in quem
illius ad quod natalis punum inclinati bene
dicit indupsi in structorum sic dicunt fiunt
etiam in solutione iuris facte quia per
documentum Ad tertium quia quatuor documentum
dicitur quia illud documentum intelligitur de de-
lectationibus corporalibus sensibus non de
delectationes sensuales sed intellectuales
et spirituales Ad secundum quia tertia negatur documentum
negatur huius et adiuvantibus cum dicitur quia
documentum illud non vult quia debeamus
declinare ad quinque contria virtutibus
sed vult quia manendo in ista metro virtu-
tum quinque debemus declinare usque
quinque quinque et quinque usque aliquid ut quia
ista declinatione medium a mutilis
in vitiis non restedo in quibus ad quia
sic declinat sed ut quia inde medium

ad equa apparuit ipsum melius agnoscat
et in ipso ipsius apparitio proficiat ma-
nere sub doctrina apostolorum ora probate quod
bonum est tenete de quo in scriptura superiori
dicitur quia attingit et quod medium et val
de difficile ideo declarare paruum a
medio nec et malum nec culpabile
si porro laudabile sic scripturam non
solum laudat qui sic agit tangit si ipse ille
quippe attingit Et ob hoc plus
2° dicit quod nos quidem qui deficientes
sic in vastedo laudat et magnificat
dominum qui aut gratiatus i in vastede
do procedentes vocales diuina Et subdit
si qui quidem patrem a bene i me
utique transgredi non culpa neque
ad maius neque ad minus transgredendo
sedum qui plus. i multum notabiliter
procedit iste cum non latet et ei fuit
secundum Aliter potest dici quod doctrina quod
non velit quod declinemus ad omnia opposita
et quia ad aliud quod apparuit si solum quod
apparuit sic apparitio ipsorum opposita
malicia et detestanda ut cum melius
cultus valeat et in detestando medio
ututis firmitas ad extremum Et per
hoc cum patet solum sed tu sen quam
illud quartum dominum vel potest dici quod
dominus velit quod debeat declinare a me
quo ad nos fuit quo ad tuos et quia
hoc esse culpabile si solum debet declinare
quia ad omnia opposita et quia ad
aliud quo ad tuos non sit manendo
in medio tui si firmando medium
tuum et firmando se in eo quod expedit
quia procedit et quia deficit quo ad te
et tuos quo diuisoda propria appetitus

firmitas in singulis utilis medius et
quinus in singulis medium tuum tuus
et utilis oportet per quo ad nos fuit
quo ad tuos medius gratia utis in
nobis et firmitas auctoritas plus quod
opposita in ducta et quod ecce cupiua
utilis 2° Et quia sunt dicit de quod
et quod de singulis priorib 2° eligit
de quo deo glosa utiu omni auctor
per laus et gloria quod in finitis seculorum
seculo A M E n

Quam primo tem tetrad
libro ethicorum Vtrum
possibile per quod voluntas humana retrahi
omnibus eodem modo per hinitibus deficiat
quia ad omnia opposita et aliquid ad
reliquum Et arg primo quod non per ul Quinto arg 1
voluntas humana de omnibus detinatur
et in omnibus ad utrumque opposita nul
de magis detinatur ad omnia quia ad
reliquum quinus non procedit propter detinatur
si primus non tuc corde quod erubescit per
patribus ipsa voluntas nunquam deficit
quia de in quicunque et quia probat et
quia tuc deficit ad hoc enim tunc
detinatur ad aliud a quo voluntas
detinabit ad utrumque aut ad neutrum
si dicit sedum habet intentio nec
per dici primum quod tuc procedet esset
ideo pl defectus de eodem quod
de in pplic et quia manifesta de
se sed modo aguedi hi p. si
philosophorum tinctatu deuacuo arguit

cum quod grave potest in vacuo non
movere, per non esse tractus quare magis
movere ad una parte vacui quam ad
aliud et ergo moveberi ad omnem partem
et hoc est impossibile et ad nullam et quiescere
in tentio. Tertia sententia affirmat quod
medietatis rationis philosophorum et de corpu
et fortuna dicens quod aliquid equale im
possibile est ut aequetur quo ad alterum
duarum actionum nisi quo ad alterum causa
quietis ad eo quod nequit actio indiffe
rentis est quod pertinaciam. Si autem
dicere quod secundum magis pertinaciam
oportet quod voluntas magis detrahatur
ad a et minus ad b, tunc sequitur
quod rebus sic stantibus nunquam detrahet
ad b et habet appetitum et ita probatur
quod minus sic habet ad b, quod si equalis
esset motus ad a et ad b sic est
in motus equalis ad a et ad b quod
fieri non potest. Sed ad hoc sic respondet
sufficientia approximato ipso passo et
passo sufficiente disposito et nulla
dispositione sufficiente in qua alterum
natum est agere ad alterum pati oportet
quod fiat actio quia hoc in natum
est agere et illud pati si sint rebus sic
stantibus ut nunc sunt voluntas sine
alio detrahente potest velle agere tunc
ora sunt posita ad hunc actum vera
sententia ergo necessitatem ponit actus sotte
dicit aliquid quod a[illegible] est vera magis
naturalibus et non in agentibus voluntatis
Contra motum celi et motum voluntatis
et ita per ipsum tertium aliquid physicum
tertium physicum non sic ordinantibus

magis detraheret ad b. ita aliquis
est ergo non detraheret ad b cum
minus sic hic ad b

quod per necessitatem moveri celum et non motum
physicum. Et certum est hoc quod aliquid
physicum octavum physicorum non sic ordinatibus
ut nunc sunt non potest actum volendi
ab ipsa voluntate oriri et aliquid causa
quietis opposite illi actui quod oportet
removere an adductum illum actum. Et sic
oportebit voluntatem mutari prius et quia alic
tres ponunt causam motus sic hic. Et de
illa mutatione voluntatis est aliquid ut
patet quod rebus sic stantibus ut nunc sunt
vel voluntas mutata illa mutatione
prima vel non si non tunc est aliquid ita
quietis opposite illi mutationi quod
oportebit utique removeri per aliam mu
tationem et sic procedetur in infinitum. Si
autem mutetur quomodo mutatio tunc
queritur an de necessitate sequatur actum
volendi id non sit sic adhuc habet
appositum. Si non tunc adhuc est causa
quietis opposite illi actui volendi
quod oportebit removeri per aliam mu
tationem et ita est procedere in infinitum
quod vult in quaerendo tertium rationem quarto
autem sic et si questio est contra
sequitur id quod est gravabile quia magis
gravatur quod fluit et quod patitur
physicum in fine primum de celo et mundo
et patet ita quia si retinet causam sic stantibus
voluntas potest id velle et non velle
potest sic libere detrahere ad non velle
ponatur quod detrahat sic toluter ad non
velle tunc illo corpus voluntatis unum
vult quod protrahat velle et ita actus
volendi id est gravabilis nunquam
gravabit quod appositum. Quinto si sic
sequitur quod id est actum et passum

[illegible] cuius et sibi movens et motus
et suspectus pri q phim 1° physicorum et
pt ex probat suspectus sic exposita sunt 2°
huius ex tertio 3° Et quia exposita pri qd
voluntas primum et in differens ad op-
posita accidens in tertio de differentia
et in detractionis quem sibi illas actiones
et corpus alterans tempe co q in dicta pri
ad potentiam passiuam et qr libe se de-
terminat ad alterum illarum actionum cum
quant actuae qr detrahere se ad actionem
pertinet ad potentiam actiuam cum sequitur
q quod illatum fuit cum Sexto sic
illud non d possibile quod posito q voluntas
orbis coelestis non possit in op-
posita ~~actibit~~ actu sequitur impossibile cum
questio fuit ex qua et cetera pri vois et
manifesta si dat pri qr voluntas est in
potentia orbis sic sentibus pripatetici dicen-
tur in quolibet instanti illum diei detinet
se ad quasi actum oppositum ergo possibile
esset q qd coelestis in instanti nolit et velit ono
ipse posito in esse sequitur q voluntas
q coelestis in instanti idem velit et non velit q
non est impossibile ut Septimo si orbis coelestis non
se habentibus voluntas possit in opposita
hoc maxime est qr pt in velle et in
nolle orbis coelestis non se habentibus si illud
non d possibile cum ipse est verum manifesta
et dat pri si voluntas coelestis non orbis
se habentibus possit in velle vel in nolle
vel hoc esset obiecto qfinito vel infinito
qr appetitus actualis pertinet qfinitorum
Ad primum dicitur Ubi dr appetitus d pri qr
quia non est qfinitum qr vel esset qfinitum
propter hoc huic et sic voluntas non pt
ipsum ipsum vel q modo mali et volun-
no pt ipsum accepta co q obiectum
voluntatis sit bonum vel apparens bonum
Oppositum arguitur sic qr si questio no
esset vera sequitur q voluntas humana
non esset libera quod d falsum et inquietum
et probatur prima qr ipsa d non dr qo libe
libera nisi quia ipsa ad nutum oppo-
sitorum d necessitata et quod si oppositum
questionis esset verum quia in statu
esset necessitatem ad alterum oppositorum
qr ordo vel in coelestis in statu coelestis non
se habent co q alter et alter se habent et
ma et in alio instanti Qfi si orbis
coelestis non se habentibus ipsa voluntas
non pt in opposita ipsum esset ad alterum
oppositorum in qualibet instanti necessi-
tata Qtr oppositum illum dicit pri
secto et nono metaphysicorum et primo qr
praedicamentorum Qtr 3° huius dicit primum
quod domus mentis operatorum
a primo usque ad finem qr non esset verum
nisi orbis coelestis non se habentibus vo-
luntas liberae possit se detrahere ad
utrum oppositorum Qtr oppositum illum dr
Unum certum principium qui pri format
dicit q appetitus cessantibus impedi-
mentis mentis movet ad appetibile
certum d de intellectu An ista questio
primo ponenda aliqua nota quae
debent ad quid Quarto ad primum
articulum d primo nondum quamvis voluntas
ita bonum in quantum mediante cog-
nitione humana intellectus d nata d
movet ad obiectum bonum vere
ut apparent q quod voluntas huius
sit quod bonum satis manifestum d
qr orbis coelestis celestis dimanente

Nota

Tr 1

cum libertas ipsa ad hoc includat potentiam intellectivam et voluntatem. Sed quia est
tria libertas in quantum metaphysice quidem prima
intellectus natura de facto est omnium per quam
voluntas de appetitus intellectivus non
ille movet ad obiecta metaphysice quidem
prima ipsius sensus. Et dicit in fine ab
obiecto vere vel apparenti bono quia
appetitus huic est finitus sui intellectus
non fit nec natus de facto in malum
pulchrum tale sed sic enim obiectum ipsum
de unum ita obiectum appetitus de bono
vel unum et ad appetendum ut sic statim
plenius dicit. Sed de nondum
voluntate sic detinere ad opposita
est intelligi dum omnino non de oppo-
sito sic est velle et non velle nolle
et non nolle quia Alio modo de opposito
dicere cum quod est velle et nolle
huic acceptare et refutare. Et de dicta
mutatione nolle et non velle huic refutare
et non acceptare et nolle huic refutare
dicit actus positus ipsius voluntatis
suo potest cum tentatione et displi-
centia voluntas fugit obiectum si
vere mali punitum. Sed non velle
huic non acceptare non dicit aliquid
actus positus in voluntate sed privat
suppositum actus voledi vel acceptandi
Ergo illo colligi quia magna est dicta
mutatio non volit quia ut tertia persona huius
nedum et non volit quia de ordo nesciendi
in qua ly non negat sed volit quia
spectatu voledi patet quo nobili quia primo
modo dicit actus positus et secundo modo
dicit privatus seu privatio. Quia magis
forte dicit in 3a persona huius oedi-

nolo multum quia non volit ut patet ipsum
Certus de nondum quia duplex de libertas quia
ad oppositum sufficit ad ordo de libertas
ad ordo et est libertas illa qua potentia
aliqua sine necessitate et coactione
potest certa ordinari et tuspectus cum modo se ha-
bentibus in utraque ad ordine opportu-
et huic libertati opponitur coactio huic
necessitatis. Et de illa libertate loquitur
plius nono metaphysice. Unde sic dicit pon-
tonale esse liberum ad ordo ut patet ibidem
Alia de libertas applicatione huic finis
ordinatorius et coactionis libertas qua po-
tentia agens cum apprehendere intellectu
primo primario finaliter et ordinate est
ipsa sui et huic libertati opponitur finitus
finalis ordinatorius patet qua potentia est
primario ipsa alterius licet forte agat
ipsa sui et huiusmodi libertas soli deo quia
et solius ipse primario agit ipsa sui
et unum ordinatum alia agentia est cum mi-
et vere agunt primario et primo propter
deum. Unde et ipsa libertas applicatione
patet finaliter quinti et libertate qua
aliquid agens producit aliquid actum
appetitus et naturali perfectione delectatione
et applicatione licet tamen mutabilis
et ipsa sola libertate plius loquendo
in puro huic naturali ponet deum de
liberum eo quia ipse ut sic non ponet
deum esse liberum libertate ad eo
et huiusmodi libertas apud plures puta
naturaliter loquitur de mutabilitate
voluntatis de ad eo in ad dictorum et
huiusmodi mutatione in deo esse non potest
Unde ergo naturaliter puta loquitur non reputat

Q. mellionis sic appetitus sensus nisi ab obiecto metaphysice quia sensus

nolo

dem posse celum velocius movere quam
movet sic illa plenus dies appareret
octavus plus Quarto nondum quod obiec
voluntatis et bonum eam vel appetendum sic
quod voluntas efficitur sic voledo vel
acceptando non fit nisi in bonum vel
vel appetendo et extra efficitur sic non
lendo vel fugiendo recedit a malo
vero vel appetendo Et illud est de in
plus secundo quinque dicit ut sic enim
non fit nisi in dicit bonum unum non fit nisi
vel appetendo ipsum acceptando et eam oppetendo
Ut velit philosophus 3° quinque dicit eligi
aut a maiore primum bona et ete
quibus experimur sic quod nihil velit seu
accepterit quod non sit vere utile delec
tabile vel honestum et quod
opponatur quod voluntas per fieri iobiec
sub ratione mali confirmetur et punitur
quod sua libertate Et illud non est verum
nec probabiliter dicitur quia tunc voluntas
esset libertas data ad malum per quia
quod voluntas de sua libertate per fieri
in malum sub ratione male acceptantis
quod adunatum si falsum quia probat
quia hoc bonitati et dignitati divine quia prima
et et optima repugnaret quod dat voluntati
libertatem ad suum malum Ut sic non
est malum ignorantia quod opus opari et
a quibus abstinendum quos et illum et
extra plus secundo quinque et quia probat quia
quod adunatum voluntas de sua libertate
portune et prudenter Imo ad magnum
nocumentum acceptantis sibi malum
sub sua apparentia ratione eo quod voluntas
per fieri in malum sibi sub ratione
tali punitur Et 3° quia volitum vel
acceptatum et actum potest quis vide
ri voluisse dicitur hoc esse eligendum
si malum sub ratione tali ipsa ratio nunquam
indicat esse eligendum si malum sub
ratione quia nunquam intellectus fingit per
errare si ~~ratio~~ secundum errat si
malum sub ratione mali hoc est quod quinquies
errat esse malum eligendum esse vide
ratur ut manifestum est ergo
Quarto notandum est quod in apposito solum
dicitur de actibus secundum ipsum voluntas
sic fuit volitum et nolitum seu accep
tatum. si autem fuit alius actus voluntas, et refutatus
illos precedentes vel sequentes patitur
quidem Sexto est notandum quod in punti
questione certum non est verum de
ultimo fine clare et quod ratione
punitur Ma multi dicunt quod voluntas
respectu illius non possit se libere
determinare ad utrum oppositorum sed quod
voluntas necessario fertur in ipsum volendo
Loquendo vel acceptando Imo dicunt
quod ultimus finis clare punitur ab per
bere in se tota libertate ipsum voluntas
si solum dicitur de aliis similibus ~~certa~~ extra
ultimum finem quia sunt fines medii
in ipsum ultimum finem determinati et hoc
est dicta de articulo primo Quarto Ar. 2°
ad 2m articulum per prima questio ipsa 9. 1
quod voluntas humana et libera hoc
questio primo per quod auctoritatem
post oppositum allegatum 2° probat
questio sic quia quibus competit in se
libertate sue voluntas ergo quia quod voluntas humana est libera. quia
et nota et cum per quod fugiens de

de mac libet d ut tuscat ad certa
ul no tuscat sibi ordinandi i domo
ul no manendi Tertio qr si dtus qua
no esset libera sed q acta quam nec
erant meritoria nec demeritoria laudabiles
ul vituperabiles substantiae quia d mata
ti quia probat qr apparet necessario nulla
laudari nec vituperari Tertio quia Et si
dicat q nale d q homo debet primum
a malis pena supponito q nulla esset
libertas voluntatis quia hoc ba omni
d De pena a primo quaeretur si no
est vnus de penis et primus i fluctu
ul attributus co q quia apparet necessario
no attribuitur ul in fluctu Tertio dicet
aliquis ad hoc q licet verba statibus sic
sed nunc stat voluntas sit detinata
ad omnia posse q decens sit ad velle
legere a no possit no velle legere ty
voluntas sit libera aliquando vero
statu mutare quo mutato possit no
velle legere a sic quia ad d sibi
impune ad laudandum ul ad vituperandum
Tertio hoc exemplo no tollit difficultatem
quia capitula vero illa quia voluntas
sit primo statu mutare sed adunatim
dicit a usque verba ut nunc statibus
sit qn voluntas sit statu quia di
ici mutare ipsa voluntas d detinata
ad velle mutare ul a dno velle
ul adutrque sic q utrque sit libe
velle ul no velle pnc alio detinente
p dicta ultimi habere apparet qr ty d
de isto actu sed erat de velle legere
Si aut sit detinata voluntas ad
hoc ul ad illud sed q voluntas no
sit dna illu a p ipsa no erit dna
corp q necessario sequitur a tradit vero
ad id q primus sit q voluntas no sit
q aliquo suo actu laudada ul vituperanda
Tertio hinc exemplum ad sit aliquid
tuddi q licet verba ortno sic statibus ut
nunc stat voluntas sit detinata de velle
legere tn q no possit no velle legere
ty voluntati imputata q fiunt ea q vero
tn sic habent Cont qr capitula vero
aliqua cum q voluntas fiunt ceteris q tn
sic habet a quae q ty voluntas fiunt
primo seu mutari esse causa eiq Vero
verba sic statibus ut nunc voluntas est
necessario detinata ad id a sic sed
q ad no erit dna illu acta a p quia
nec illorum sed quia aliquando ul voluntas
verba sic sic statibus potestas libere
velle a no velle illa vero a tur
habere apparet qr vere id dicitur credi
de aliis actibus Et ideo quicumque
dicendo ul opinari credit q eo possit
tertio voluntas quamvis necessitet
ad volendum aliquid volet q credit vi
esse veraldi in quicto a miquid ul
opinari credit q orbis aliis cod mo sic
statibus voluntas sit libera sic q pos
sit sic libere detinare utrumque actum
opportuno a hoc d apparet Et vnde
probat istum sic qr nisi esset vera
sed q die evenietur de necessitate
q p 6o a nono mensis a 6o p pyar
a vera opinetur a quia probat quia
equo p adunatim actu voluntatis
no fuit libe si eo necessitate aper
tion singulis alia evenietur q ne
cessitate Ipse qr in alia videt esse
potentia q certis orbis cod mo statibus

possit in actus oppositos tempore quia
voluntas est ipsa non est libera quia tunc per
coercitiam aliquam posset necessitari ad tunc
sequendum in illos actus in quos tendunt nec
Sed quia illa delectatio quam adquirit
fortitudo sic voluntas quamvis est coactiva
non est libera quia illa dicit magis sensi
tiva quam voluntas quamvis potest
difficultari ergo est coactiva tamen quia ordo
potentiae simitur a difficultate et tunde
multiplicato difficultate est coactiva quia
est difficultas tantum multiplicata quod in
toto potentiae simitur et sentente coactat
et appellat et aliquid est quia ipse 2° quod
dicit quod coadiuvatus coadiuvato robusto quantum
quantum appel quod difficile est ad agendum
Ista dicit in corpore quod aliquid et aliquid sit ita
difficile Ad solutionem istarum obiectorum
bene difficiles sed ad unum quod aliquis probabili
ratione supponi primo quod difficultas
voluntatis non est quia alio modo si quod
appetitus sensitivus inclinat ad bonum carnis
sed ad bonum spiritus et utrique per inclinat
voluntate quia plurimorum tertio
Ista suppo patet per id quod primo tunc ita
fine obi dicit quod natus aut est nobis
aliquid quod adunatur et obviat ratio sensitivus
appetitus Ita etiam colligitur quod ratio de
aliquid 2° suppo quod ista quantum sensitiva
non est nisi finita patet quia subiectum non
est nisi finitum capacitatis sic ipse sensus
seu appetitus sensitivus et ergo tunc quantum
seu passio sequens inclinatio ad bonum
rationis non potest esse infinita Ista per
premissis patet dicit primo quod difficultatem
in voluntate non est quia hoc quod appetitus
sensitivus inclinat ad finis dilectae acceptae

Dicto autem tunc prima facta tempori
dimis et alia tunc indicat de opposito
et ad oppositum inclinat sic ad omnem
acceptam illud et illam quantum
primum est in sensu et secundum est in intellectu
Secundo dicit quod nunquam talis quantum sen
sitiva quod malus est et non licet toti quo
sito nec etiam passio sequens quia
in appetitu sensitivo quod etiam est malus
plus potest ad se trahere voluntatem quam
quantum intellectus quam in malus est
possit et sufficiat retrahere quomo
quantum ipsum intellectum secundum est ad
retrahendum propter in malitiam eius
et sui subiecti sic intellectus et etiam
et perfectius est quantum sensus Ita
propter maiorem propinquitatem ipsum
intellectus ad voluntatem et unde illa
dicit ad formam alii nec dicunt quod
et ad probationem aliquam nec quia et ad
probationem dicit quod non est difficultas
quabis multiplicatur et subiectum cui
sit finitum quia suppone 2a et aliquid
declaratur non est nisi finita et certa
quantum seu passionis difficultatem
tractatum non est potest voluntas sit
ut tunc in tractando difficultatem
unquam est difficultas voluntatem
sic quantum sensitiva seu passio se
quens fiat ut tunc et esset non tra
here quod aliquid difficultas augere
et multiplicare quod fiat ut tunc ad
tunc non necessitatur voluntatem quia
tunc quod est potentia superior et in
nobilior quam sensus plus sufficit
et potest retrahere quod aliquid iudicium
sunt sicut quantum sensus.

ad se trahere valeat et possit ipsam vo-
luntatem. Et ad posse dici quod licet difficul-
tas triplicetur primo quadruplicetur
ad unum tamen quod tria moralia non de-
cerent potentiam voluntatis in respectu difficul-
tatis manere ut tria ad tria
ipsum difficultatem non possit trahere vo-
luntatem eo quod motus non requirit resis-
tentiam nec moveat sed appetitus potentiae
moventis super resistentiam ut patet
de septimo phisicorum nec mirum quia tamen
sensus et passiones appetitus sensitivi
difficultant et ipsam voluntatem non de-
struere loquendo proprio ad non sunt aliquid
quod quia difficultantia sunt malia
et voluntas a difficultatem de d material
Et ideo quando autem difficultatem
magis crescent seu necessitabunt vo-
luntatem. ad dicendum quod licet passio sensitiva
et obiectum delectabile vel tristes sen-
sibile faciant voluntati difficultatem
tamen ne ita facilis sic sunt ut eli-
ciat actum voluntatis et maius maiorem
tamen passio in duplo maius non faciat
voluntati difficultatem in duplo aliquem
et ita non poterit deducere ad aliquem
passionem finitam a omnem valeat
voluntatem Et hic tempus est magis
tamen quod forte est vera tamen ju-
ratum quod opinatur dicunt licet mentem
tamen quod dicit est odiosum et
vehementius tamen mentem duobus
diebus et sic proprio non de in duplo
magis odiosum ad vehementius et sic
ultimus proprio ut manifestum est. Alia
autem quaestio quod voluntas quando possit
intuitive in quod actibus volendi.

ad nolendi difficultatem negat magister
et ratio quod voluntas possit in quamcumque actibus
eliciendo necessitatem et hoc assignat quia
licet aliquod difficultatem quod cuique
est ad volendum obiectum faciat ipsum
obiectum apparere minus eligibile ut pau-
perabile et duplum difficultatem ad
plus ut forte in duplo plus hoc fa-
ciat nullam tamen ipsam voluntatem necessitat
quia quamcumque passio difficultatem ad aliquid
aliud tamen potest in valeste quod faciat
apparere obiectum simpliciter sub ratione
mali et non bonum et tunc certum de
quod voluntas desperet illum obiectum non
necessitatem si ipsa libertate cessat velle
tale obiectum donec in eo appeat
aliqua ratio boni eo quod tunc defectus
de eo pte obiecti seu materie propter
sicut lumen in diaphano diaphano
producit lucem aliquam interpositam non
ponite subito alio corpore medium
Et si medium valde ~~appropinquat~~
ipsum lumen producit in eo tenuissimam
lucem si autem fiat crassum opacum nu-
lucem in eo producet non quia ipsum lumen
deficiat in producendo lucem si
quia materia non de aptata ad recipiendum
in se lucem Sic etiam obiectum in
quo nulla de apparentia bonum non de
mata aptata ut voluntas eligat clor
tamen ipsum ipsum ad obiectum volun-
sit bonum vel ad ad minus apparens
eo modo praedicti Ex ipsa non dicitur
colligit et apparet quod si malum ut
temperantia ut passio tantum tenent
quod faciat difficultatem 2lam et 3lam et
per hoc ~~difficultatem~~ ~~difficultatem~~ in duplo ut
gsecies

1. sed

1 ingrossest

in triplo occupe nulla ratio potest tolli a peto
passio vel reptineo necessitate potest voluntas
ut dicunt et quia quia nulla ratio potest tolli
a peto occupare quod dum non absorbet
eo. Si dicet aliquis quod fiet si passio
sua impetu et vehemencia rationem absorbet
dicimus quod passio vel reptineo tunc cessant
et in valescit absque culpa hominis tunc ho
occupat a peto quia tunc voluntas in quantum
capi non necessitatur solum quo ad actum
suos liberos eo quia tunc actus in tali
capi non posset fieri seu in se producere
propter defectum iudicii rationis sunt quo
voluntas non potest libere agere sicut
oculus non potest videre similiter. Si ad
hoc alii aliter dicentes quod difficul
tas in operandi in nobis potest solum
respectu appetitus sensitivi et non respectu
voluntatis solum quo ad actus suos liberos
Unde dicunt quod quantum tunc crescit difficul
tas respectu concupiscentia vel crescit delec
tatio appetitus sensitivi quod impossibile esset
appetitui sensitivo vel homini fieri
appetitus vinci nisi morte immutare
Et frequenter dicunt quod appetitus sensitivus
in nos adversatur quantum passionibus
primo enim ex ratione quia hominis bonos in
appetitu sensitivo et bona aqua sunt
et disciplina acquisitos Ita tunc homini
quantum passiones et carnis impetus moderat
et restinguit ut sunt pri quodcunque et quia
secundo ymaginatio appetitus sensitivi plurimum
voluntatem habentem impetum rationis dic
tantes quod fugiendum et quod prosequendum
licet enim appetitus sensitivus in homine
sit quantum appetitiones et passiones sic
quales metipsum ad omnem partem

tunc voluntas operum libertate primo tamen indiuino
applicata rationi potest totum homini fieri in
gradu Et sic dicit 2a de anima omnibus
aliis et monet se ipsum sic spectra
spectra appetitus appetitus Et sic reptineo
quantum dicit quia timores non sunt passiones
sunt rationes. Et ipse enim concludit quod
tota difficultas in operando in nobis
attendit penes appetitum sensitivum
et non penes appetitum intellectivum
seu voluntatem. eo quia ipsa voluntas
nullo difficultatem. quia libertate possit
in gradum seu opportunitate plenum
iudicio rationis. Secundo dicunt quia
libertas potest voluntas homini velle subiacere
dumsit materiam et particulariter sic
quantum ad quantum levius fuit sic ma
nente pleno iudicio rationis Actus enim
libertas supponunt appetitum ad iudicium
in tractatu sic appetitus sensitivus
supponit quantum in sensu Sed
quia ipsum modum quem videtur satis probabilis
replicant sic homo quia si tantum
facilius esset volitum quantum levius
et etiam dumsum materiam sed
quod voluntas in volendo non meretur
quia et salpe et quia philosophus 3o Ethicorum
et quia moralis quinter Et quia pri
quia quo meretur in illo illud non
esset aliquo modo difficile non vi
Secundo sic si voluntas non patiatur dif
ficultatem respectu suorum actuum sic
quia ipsa voluntas in quantumcunque actu
utuosus et pulcritudo potest meritum
sine difficultate quia salpe quia
tunc ututus moralis superfluceret
eo quia illum non videntur aliud fieri
quam quantificare potentia ad

facilius operando quam si ea non tam
facilitter operare 3o quia si sit tunc nulla
obstacula illud malum impedire vel
difficultaret voluntate ad volendum
quod bonum est sicut dicunt voces Plutarch
3 quia per assuetudinem et assuefac
tionem acquirit habitum quem per meliat
ad agendum opera illius et quibus et
exercitia ut patet et 2o 4 quinto ethi
habitus et 3o habitus assuefactione ad malum actum
patet per meliat ad male agendum Et
quamvis meliatio patet vel difficultatem in
peditur voluntate ne bene velit vel
agat Sed experimur quandoque sicut
habitus non utimur propter et facilius bene
operamur sicut virtuosi vel alias habitus
amicitiae depuncti et gnia patet et dictis
Ad illas obiectiones dicendum sicut tenetur
ipsa opinio et patet probabilitate in eo in
dicio Ad primum negatur gnia et ad pla
tonem dicitur quod ipsa voluntas non mere
no propter difficultatem volitionis vel
volitionis productae vel producendae sed
magis propter difficultatem penalitatis
tollendae Cum ipsa ad natura patet ac
horis cum volitio et tunc facilius ad
caupandum ipsa poenitens volita est
difficilius ad pustinendum 10 nisi vo
luntas mere ex propter difficultatem vo
litionis sed propter difficultatem tolle
rande penalitatis quia ipsa voluntas
libere possit contrarie ut maius est
Ergo ipso patet quod sicut modi volun
tatis geneti difficultatem in dura gra
via penalia vel displicabilia pati
endo et pustinendo Nullatenus tu

vsque

difficultatem in volendo et nolendo et sic
libertas voluntatis illo modo impedit
cogitur vel necessitatur simpliciter manere usque
et indices voces Ad 2um quod gnia et quod
quo ad actus virtutis civiles libere et
ad implicationem negatur utrum gnia et ad pla
tonem dicitur quod non operantur penitus virtutes
in voluntate ad exemplificandum vel magis
apte laudo ad facilitandum ipsam in quod
actibus secundis Dicitur ad quod 3o potest
virtutes in nobis dicitur quod ad ulla va
lent in nobis sicut est quia illo virtuosi
per virtute in actibus similis et in pumpis de
bite se habent in expetitivis cum publicis et in
pumpis bene et imperfecte se habet est sicut
habitus virtuosi sic oportet colligi per quod
quamvis 4o 1o et 10 Dicit 4o quamvis
dicit philosophus quod forsan videtur esse
in expetitivis timoribus et expavidus et
in perfecta esse quod in primis sicut ab
hitu cum magis et quia non oportet
primitiva quod cum et si ex vice et
cogitatione aliquid proficiat expeditia
aut sicut habitus aliis gnia habet in eo
10 quamvis 3um ut patet in principio 2o quia
virtus moralis non solum in voluntate
sed publicitate sed etiam in appetitu
sensitivo Ut dictum fuit in ethica ul
timum primi libri non quamvis virtutes
volitivae seu moralitatis equitas que
in virtute se habent se sed virtutes et
alie sed sensitive a dicuntur virtutes sed
denominantur operatio ab habitibus
voluntatis unitur ad exponendum passio
nem et motus sensuales et sepe
est deficile voluntati et etiam sensitive
appetitui sicut experimur 3o quia virtutes

ordinat. Sicut puppis q̃ aliud ut d agent
Et quanto quia utuntur facilius ad
malum q̃ ad bonum sunt intentiones actu
tentis p̃ambulis. Ad 3m dicit. q. deprauatis
sunt habitus seu affectus ad malum in
dicit. p. voluntas plene aliud est malum
ipse libere quia difficulter potest velle
non peccatum ipsum. et ideo si opa. libe
opa. non obstant. aperte. Ad pl. 3o
quod ex primo dicit. quod modi obiec
modos potest in talibus operationibus in ipso
et quoque aut in ipso patiens in ipso et
operans. Neque tamen est. q. habitus mali q̃
efficiatur acquisitus seu mala aperte do
bus impedit voluntate ad bonum voluntas
et faciat quo tuipse sit. et obnubilat
iudicium rationis eo q. facit magis malum
appetere. quia malum ad malum facit
apparere bonum sicut enim ignorat omnis
malus quod operari in 3o quod. Ironi
facit. q. male passiones extinguunt
in fugitat et fortitudinem expellunt eo q.
habitus virtuosus illumnat sed impetu
passionis ut dicunt. et in secundo quod
Ite 3o quod mali habitus ad malas
operationes et quibus frenatur et dirigit
et in illumnat. Et quanto male habi
tuatus non potest sine magna difficul
tate quod habitus delere et quod
acquirere eo q. assuetus ad modum natu
in illumnat ad sit aliter nam 2o quod
ex dicit. q. fuit ab habituato sedis
habitus eo assuetus acquisitus non prodest
de libertate et sic quasi natus fuit
Nichilominus tamen orbis ipse non obsta
tibus actus volendi quod illum

ad quod malus habitus inclinat habito
iudicio pleno rationis q. ipsum sit ma
lum. et in plena potestate utitur voluntas
et ideo pl. 3o quod dicit non simul
operationes volunt sit et habitus operationum
quod a primo usque ad finem de inde
summum secundum et q. habitus habitum
puerpii adiecto. Et e adutendum
tamen ipsum modum quia dicit q. volun
tas eque facilitate velle supremum
dissima tometa sic velle lauare
talamud respicere quatenus ad actum
voluntatis conquiritur et hoc stante
iudicio posito rationis q. non addit
Nam secundum esse p. eo absolutum q. sic
quietet quiete mentis et filiorum
et filii hoc quiete in delectationibus
venerit eo q. nullus non q. sentit ho
nor sapere nec intelligere septies hi
Nam ad intellectum in nobis utrum in
terno dicunt sapientia ut pl. et 3o
de aud manifestum est q. impetus et
destructus vitiis consistunt in quod
operationibus intuit deficit in suo iudi
et alius quod actibus facientis quia
q. ad tempus sit donec cessat impe
dimenta ut in ebriosis ut qui in
furiosis furiosis pub. a quia irrecu
perabilis sit qui impedimentum est
recuperabile in virtutibus consistunt
sicut quiete in mulier scene seu
mamiat ut alius interdum seu
in capite nobiliter lepos et huius
Verumtamen est q. intellectus in quia
deficit in suo iudicio Vel totaliter
ut partialiter quamvis subiecti qui

ipse intellectus appetit malitia voluntatis
tunc fieri in bono apparenti vel dilec-
tabili quia ista non habet iudicium sic fi-
gendi et vero bonum quod requirit quia
ista quo summa pena tunc fieri appe-
titus in obiecto tristabili quod iudicium
prudentis non habet Ita quia quod determinat
ad unum quibus impetuosi ne extra
unum vertu habeat iudicium quia
ipse quo permissum quia tunc passio tris-
tis et vel delectationis in nobis praede
ad tractus abstrahere et quod voluntas
tunc non possit in actus suos liberos
et rationales deliberationes intellectus seu
iudicium non praestantes eo quia
actus liberi nisi dum in ipsa vo-
luntate praesupponit apprehensionem vel
dumpsiem seu iudicium in ratione
Et quo colligit ultra ad quilibet
homo volens impetus passionum
appetitus sensitivi cuntae debet bona
ho et sint ita magis ut consumm
petus diligentia quo potest studeat
vehemenia ne nisi praedat et in
valestat et sic tandem absorbeat
iudicium non si enim ho sinat
passiones sensuales in valestere
quia negligentia voluntatis imputatur
sibi adpetitus Quia ipsos modos
in tractos Alia adhuc dicit quia licet
voluntas in actibus suis liberis non
possit difficultari ab alio stare
obstipes quoniam et hoc state et
remanente iudicio non sic dicit
modi praedicti tu dicit quia ipsa
voluntas bene potest quia sic ipsa difficultare

Ut si sit absolute vel quodcumque velit ad quae
vel omnia vel ipso sic movere apprehensionem
sic enim stat quia ho quia quomodo potest
velle quomodo vel homines et quo alia pte
nolle tlia respuere quia deus vite sic
cum in clima ad capiendum panem pbi
porrectum eum cultello quomodo pte et
quo alia pte timeo istum in clima ad
fugiendum et certum est quia ho vedo primum
magis vel ipso seu transsime pt velle
zm et ad Sic ista voluntas detinens
se ad omnia volitum etiam difficultat vel
aliqualiter impossibilitat se ad voli-
tum opportunum Et vim est quia illa diffi-
cultatio non auffert libertate voluntatis
Ito enim dicit voluntas libera sic pa
dicit magnum quia potest in volitum re
pugnatos seu in possibiles nec
quo ad quia orbis eadem uno sic habentibus
pt in 4o si solum ro quia orbis quinque
eadem uno sic habentibus stante iudicio vel
plano pt se detinere ad velle hoc
vel non velle ipsum et ro produce actus
liberos repugnatos seu in possibi-
les enim sic libe pt in omnibus state
iudicio perfecto non ita pa iudicio
state non de quo pt libe iquam
hic sit probabilis dem de obiectione
nota quo ad difficultatem voluntatis
quilibet dicit illud quia sibi apparet
rationabilius et melius dictum dicti enim
non potest sit ut de illo magis per
legentibus vel in dubitatibus semper
Perfectum et profundum in magnitudine
concluso sit illa voluntas quamvis non
dicit adeste libera quia per in effectu

et pt no in ipm probat sic qr p hoc
sufficit sequi q. si esset quod sufficiens
esset liber libertate qdcq; quod qt
manifeste falsum ⁊ pz qia qr pte in
vnum effectum pz d mouet deorsum si
no impedat ⁊ pt etia no in ipsum
ut si ab aliquo pte mouet phibetur
ut manifestum d ifra q. uera Ta gelo pt
illa nec voluntas quana dicit libera
ad alte eo quia mediante qgnatione
pma sert quz in hoc ⁊ quz in aliud
opnd probat sic qr p hoc sufficit se q
causa essi liber libtate opposito fini
tus quia d manifestum ⁊ pz qia qr
causa mediante qgnatione septima pma
pt mihi accep pz qr no phibet
⁊ alia d sibi pntata ⁊ etia pt in
no accep eq si phibet abo pntate
ut notum d ifra gelo uera Quarta
gelo pt illa q voluntas quana no
dr eo libera qr posit causa suffi
cia eoptr obiecti ⁊ sue ipentaciones
pt in ipm accep seu acclendo et
pt etia in ipm refutando ul acclendo
pz gelo qua stante iudicio de bonitate
rei modmc ad voluntate ita i vlt
quod in pticulari q ipa pt bona
sibi sn ipentacione maluere no stat
voluntate illud obiectum nolle ul
refutare seu in eq quod uelle et
acceptare ifra gelo uera ti qia et
aliud probat qr patet illud obiectum
uelle ipenta p modu boni ita i vlt
quod in pticulari ita ipm nolle uel
persequi seu uelle eq quod ipenta
p modu mali ino voluntas no d
uelle sed in aliqd sub ratione mali

Vt dicat quartum nolle qr sumi i gelo
vi vera Quinta gelo pt voluntas 9.4.
quana eo dr libera qua posit
causa sufficientibus eoptr obiecti et
d pntiones eq pmt quo ad sua
acceptaciones. pt ipm no acceptare ul ⁊ uel refutanion
no refutare hoc gelupo pz eoptr
dentibus qr voluntas quana d lib
p gelaci pmd ⁊ no d libera eo
aliqua alia causa quia eo illa ut
dicunt gelaci predeta ifra gelo uera
Cor tertium q voluntas quana orbis Cor
cad uno pte hutibus salte eotrpcio
pt pte uno tpe detiate ad v
⁊ alio tpe ad aliud ad pl ad
utrq; qdcoiz put hi pl detiat
hoc cum pt ut pt pt ff q volu
pl pt. v d in potencia ad vna
pte qdcomis ⁊ ad aliud q oppor
ppt longa concedat. Quod cor pte
eodictis qr poncs hoc pu libtas
voluntas ifra in Ordinem cor lib Cor
tas oppo voluntas di vocau li
bertas qdcoris ⁊ no libtas qrie
pz quia liq voluntas orbis cod uno
pte hutibus possit in actu poptis
⁊ in eq qdcoriu no tri ff pt d
quod ut pz p gelaci quatu ifra
cor vnu Sexta gelo pt illa 9.6.
q liq voluntas quana no detie
ad aliq eotrpciu necessitate de
tiat tri bis p aliq eotrpciu in
limate. pma pos pz qr aliqd
voluntas quana no essi potencia
liber cum opportu dicunt gelaci
predeta Si pba pos gelosi pz

qr ipm obiectu in clinat voluntate
et inclinatoem in ea fiat sic posita
dicit igit celo uca Et affirmat illa
ra ps qr celu quo in fluxu a qua
liter inclinat voluntate seu appetitu
intellectui et ipsi applicio nalis
et alie qualitates in nato seu ex
ata site ut manifestum d igit Septima
celusio pq le d voluntate humana
esse supponenda ab actu appetendi obi
putati sub roe boni Primo probat
sic qr inp celo essi uca sequeret
q voluntas homis no cet idco li
bera q d q cor et celens quite
et probat qna qr si voluntas homis
no possit suspendi appetendi obiecti
putati sub roe boni ab actu suo tue
quod q sub roe boni pntat necessario
sui acceptaret ut manifestum est.
et sic utraq boitas no esset libera
q fiunt absurda illatio. 2o probat sic
qr pq le d q obiectu presente vo
luntati sub ratione ipsi voluntate eq
liter et opposito mo monentibus igit
pq le est voluntate ea suspendere
et qua et aliis pz qr si ergo ut ita
q iumenta frunclico existente tepe
iumenti indigeti ab actu pntato
cibo fiat iudicium de acceptatione
obiecti appetendi fiunt et ad hoc iudicium
de eis refutatione appetendi preceptum esse
igit. ex Octaua celusio est illa
Voluntas humana sic suspensa ab
acceptatione boni appetibilis libe pt se
determinare ad volitionem sine acceptatione
sine nouae adpentatione bonitatis (cor)

in ipsa nul ex eliciatur malitie probat
primo sic qr alias voluntas humana
no essi libera quod d fuit et q prima
deta et pz qna qr determinare voluntas
p aliq ex tum ad volendum et sic
qr a pri potuit ipsum voluntas accep
tare ad illu entitatem bon igit fiat illu
suspensione ad pt pz qna qr prior
q ipsa voluntas suspendi ab actu
in nullo fit plus in potest pq qua
ante et eius d manifestum 2o sic frate
sufficiente adpentatione pz alia nouae
pt ipsum uelle tz qna qr intro magis
et forias dz voluntas uelle bonum
frate adpentatione sufficiente de bo
tate obiecti quod no uelle illud
frate cad adpentatione si aliis pz
p celusio precedentem in mediate
et omnia argumenta principalis qui dicit sic
dicit quod voluntate equte in tali
dispositione in qua nata d mouere
et mouere sic disposito q natu est
mouere voluntate no posse no uelle
dicit Et quo arlo sic manifesta
pz q assumtum d vni Cor primum no
est opz q voluntas suspendat actu
volitionis ad acceptationem appetibilis
tempore de maiori bono ut appetendum
illude malitia ancipiti pati cor
et si appetendum illa ut caza adtempo
luntas sua volitione suspendere tue
ad manentibus sp voluntas deberet
mane suspensa qna d sate mau
et falsitas igit pz ex celusione
posita Ecdem cor q uca causa

1o. 9o.

1o. 8ua

suppeditis voluntas non potest esse alia quam
libertas ipsius voluntatis, et obiectum presen-
tatum potest acceptari vel non acceptari re-
futari vel non refutari per consideratis.
Quia voluntas potest suppedere actum suum
ratione obiecti presentati sub ratione boni per
scilicet speciem et non apparet in ratione
de maiori bonitate obiecti illius quam ratio
praedicat. Ergo apparet sui libertate ad suum
oppositum. Ratione ergo quia voluntas plures
suppedit actus suos apparet praedicatum
sit apparet melius in arte de bonitate obiecti
Vel apparet concludere malitia angelorum
Et aliquis a ratione et ipsa libertas voluntatis
dicit quod non est aliud quam ipsa met vo-
luntas. Cum ratione est quia omnia alia
deus suspicit ab ipsa voluntate sua ma-
nente una ad deum ad ipsa voluntas
ipsorum est libera libertate ad eorum hic
proicio dicit fidei tractatore et diffinitione
deum non licet quia vere. Quia est transitus
unus. Et ex hoc sequitur ad dictum ipsius
arguit. Cum opponit dicit quod nihil sunt
nisi valde precipue apud sanctum
intellectum. Et ratione hoc sit deum probabitur
de arte 2° illud [illegible] Ad rationes an
oppositum. Ad primam dicit quod stat ipsam voluntatem
esse equalem in detinendo ad omnia appo-
sita quod eorum sit ad alterum. Et ad
primum quod magis sit ad omnia detinendo
et nunquam ad alterum. Ad secundam dicendum
negatur quia prima et ad probationem quae dicit
quod voluntas sua detinet ad omnia et
non ad reliquum et ipsum dicit quod sit ratio
ad metaphysicam dicitur sic volo sic
iubeo sic quod ratione voluntas. Non philo-
sophus primo celi dicit, illa ratione eo quod per
ea vel quibus aliquis intendebat probare
ita esse non modo quia ratione movere
hunc vel ad unum dicit posuerunt ad
ratione ad alia dicit et quia dicit philo-
sophus cum semestre pinatus duxisset
libros eo posito non modo ipse ad
ponit. Primo pater debet fame quod
filium et quia probare apparet ratione et
ipsum ultimo dicit quod ita philosophus adiunxit 2°
philosophi et quomodo 2° methaphysice dicit quod ipsum
adiunxit de agentibus naturalibus quia ne
rationem determinat sic ad alterum
oportorum sed quantum differunt in
et aliorum generum. Secundum autem est
de angelis voluntatem quia sic ipsa
libere deliciant sed quantum deliciante
ut dicunt et non poterant. Ad impossibile
2° admittitur quod voluntas magis de-
tinet ad a quam ad b oportuit quod
deceptum et ipsum dicit quod tunc rebus statibus
ut nunc nunquam detinebitur ad b nec
ipsum quia libere rebus statibus ut
nunc potest suam voluntatem suspendere
ut dicunt et ad probationem quae ipsum dicit
quod ipsa voluntas in tempore omnia
sic habet ad b quod si habet esset equalis
in dictum ad a et b tractat illud quod
unum sic habeat et unum detinetur sic
et ipsum dicit quod si esset indictum equalis
ad a et ad b ad nullum detinere
filium et oppositum dicunt et in solutione
potest praedicentur et imponere et dicunt
et quod ratio ad hoc sitem non concludit
Ad 2am nec a rationibus omnipotentiae
supra seu intellecta quia non est nec

in agentibus liberas Primo arguitur sic
adducitur in probatione ultime generalis
conclusionis dicit oppositum et adiungit arguit dicit
quod philosophus octavo physicorum ita egisset de
motu celi quia de motu voluntatis
dicit quod secundo de libertate humana et
de illa libertate quam angelus habet in
deo et hinc nascitur ex quod libertas generalis
quam angelus habet loquendo proprie non
potest in deo quia quamvis libertas
generalis quam sibi philosophus pure ascribit
immobilitate a deo non egreditur Unde
deus esset liberus libertate generali solum
secundum fidem creditur Et libertas quam philosophus
potest in deo dicit libertas complacentie
seu finalis ordinis qui ipse deus
agit propter suam voluntatem habet et
non potest non agere talis et sic certe
ita et loquitur de primo motu cum
modo ponendi libertatem in ipso et
tunc non est loquitur de ipsa generali libertate
arbitrio Ad tertia vero possit dici
uno modo quod quicquid opponitur voluntati
non oportet esse causam quia non est quod
portum et ideo causa non oportet quod habeat
portum Et si forte aliquis dicat
cupia opponitur portum sit voluntas po
strua et illa ad minus habebit causam
portum ad si quidem quod non habeat
causam portum ad minus tunc videtur
consequi quod causa habitus opponitur
Ideo aliter dicendum secundo quod aliquid sit causa
quantum opponitur et secundo libertas ipsa
voluntatis et ita dicendum illud oportet demonstrare
necessarium illud quia si illud demonstrare
non oportet semper causam dicere oppositum

et secundo libertas ipsa voluntatis demonstrare si
hoc solum requiritur ubi ubi oppositum oppositum
sit causa sicut in naturalibus et in naturalibus
non vis quamvis tu sic. p. ed de quamvis
ducit octavo physicorum si ubi secundum causa
oppositum sicut in agentibus liberis
ubi non oportet manifestum illud esse verum
Et secundum quod dicit quod voluntate nunc
no velle et prius velle secundum causa
de quodcumque in quodcumque tertium oportet inter
ventre immutationem unum illud articulum principalem
cum dicit quod quodcumque verificatur de causa
sine mutatione certum est secundum quod
et quod et dicit quod quamvis mutatio amittere
ut non voluntate prius velle et prius
non velle nil ergo secundum detractionem voluntatis
quia libertas detrahit sic ad obiectum vo
lendi et ita verum secundum quod non ut
tractio non tunc illa a sit causa detractionis
si mutatio a est effectus voluntatis
sit ipsa voluntas aqua prius voluntas
denotata sic dicit dicendum ad aliquid
tractum non mutatione alia si ipsa tractatio
qua tractat aliquid sit aliquid
gelidum id quoniam Ad primum vero quia
quia et quod et primo argumentum
ad et quodlibet generet provenit ea quod
infinitum quoniam sit generabilis qui
nunquam generabitur Ad primum primo celi
dicit quod philosophus ibi loquitur de generabile
subiecto et vult dicere quod de generabile
subiecto sub aliqua forma quia
generabitur sub illa et aliquis appetitus
aliquid est semper Dicendum quod si vellemus
loqui de generatione libertatis tunc di

sppo p mtis ut pt distinguo p gnibus
singulos vt sit sp omne gnale qd
gnabile illud e cuiusbet speci p naturam
possibilis aliq in diuiduo gnabile
et q sensu sufficiat plo ibid ad quod
opponitur eo q mti ibi impbat opinionem
plonis ponentis celum esse animatum
et intellectuale. Ad quartum dr q quod
no e in questionis et inp... dr e se
ipsum questionis at quod dem fuit 2o
quod questionis 3 Ad tertium qre maio
et ne bon et ad pbam dr q velle
et no velle fuit opposita voluntati si
p cod mstratur et si fuit in po... qr
qn voluntas hois volit impossibile est
q et tunc no uelit dum p voluntas
pt in qbus opponitur secundum quare
p quaes hoia seu p quaelibz mstratur
si in uelle et in no uelle e mlti
qr ud lii si detrahat hoc dum pt
et tunc est uera ut dem e in cor
primo quarte scie qr sp e p si
hoc e p cod tpe nil mstratur habet
potentiam ut ferra in hoc et in oppm
decori Vel lii si detrahat hoc q e
mo ut sit sensu voluntas pt in
opponta si. e p cod tpe si ferri
et se e sla qr voluntas no habet
potentiam ut ferri in oppm si Ad 1am
rnem nesse mano dm libertas volun
no cupri speciem hoc quia voluntas
orbis contingit cod mo se habentibz
pt ipsum obiectum uelle et nolle ut
dicit scio quarto si qr orbis cod mo
se habentibz si stante sufficienti disputatione
et certis et certis pt ipsum obiectum
velle et no velle testiture ut no te
stiture ut dicit scio quarto Sic ergo et
auctoritates post opponitur in ducte pro
p dicto in cod quarto scioe et cui p
cor et hec sunt dicta de questione

Q Dcit secdo vtrum voluntas
humana sit sue voliciois
causa productiua Et arg
primo q no qr ad hum actu volun
tas si se passiue cum ipsa dispond corp
no hi se actiue p bam qma qr si
voluntas habet se passiue dispond
sue voliciois et ed hoc actiue se
q idem essi actum et passum dispond
cui mo hoc e falsum ut vi primo
qr actio agit 2m Ad in actu et possi
pati 3m quod in potentia si idem no
est in actu et in potentia dtu cui e
Sedo qr falsum auctor lib de auc
phis 1mo phis vbi vult q ii
mo a se ipso et go sit voluntas
sit passiua dispond voliciois se q
no sit cui productiua qr aliud ipsum
mouet se ipsum 2o auc de phis
8o phisicorum vbi dicit q omne q
mo dupliciter e in pte p se mouetur
et in pte p se moto et q quod
id no agit et pati dispositu cui
3o auc de phis primo de gnatione
vbi dr q si aliqd possit pati
a sibi sed se q id possit pati
a se ipso si illud phis relinquit
p in sucrete ibidem ch ... Ad
opponitur sonat diffinito potentie
actiue et poi pometh vbi dr

q potentia actiua d principiu transmutandi alterq; in quantu alterq; Sed p
falsitas huius sic qr p eadem potentia aliud est actiua et passiua sed actio
sic. q no oportet ponere intellectu
augere preter intellectum quales sententias pri
mo de anima et pri qma qr pt dici
q actio intellectus sufficiatur p ductu ab
intellectu quales ona ad obiectum quatenus
Secundo po falsitas qr p id esset
actiuum et passiuum eiusdem tunc sic
q in et efficacis coincident plus
vi manifestum quia 2o phis et qma pri
quia ea passiua a deu effectu e ea
malus et actiua eius d ipsis transire
efficacis ut manifestum est ysi in
Tertio qr mouens d mobilis moto
et agentis passio 3o de anima no id
no d nobilis sic ipso ut mani
est ysi in Sed aus pulchra pri qr
actius volendi uel nolendi no por
subiectari in aliquo qua in volun
ut pri dicit Ad pulchra argumentum sic
actio volendi uel nolendi d actiue
ab abiecta ysi no p ductu a volun
tate qma quia voluntas et obiectum sic
tangit deficiente no id effectu no
vi p ductu posse aliquid tangere et
aus pri qr omnis appetitus mouet appetitum
ut dicit phis 3o de anima et appetitus
ultimus sic motus mouet membra ad
ipsum prosecutionem uel fugam Sed dicit
phis ibidem q dp d mouens aliud
quod in mole aliud autem q mo
Est autem in mole actuale bonum
Mouens autem est quod movetur

appetitum Sed illud quod appetit primum
quod appetit mouet si fuerit no d im
peditum Et ide vi uelle phis in libro
de motibus animalium Ad primum qr p vo
luntas agere volitum et nolitum sed
qr no indigentem obiecto ad nolendum
uel nolendum si illud quod d manifestum
falsum ut notum d et qma pri quia si
voluntas ex ductu volitum no vi ne
cessitas ponere obiectum ipsum volitum
ex ductum Opportet ergo sic qua volitum
et nolitum fuit actus ipsum volunt in mane
tes ut notum est uel ysi dicit in mane
qr manet in passio et tor no qua se
quelibet actio nalis esset actus in manens
quod est falsum et pri qma qr quelibet
talis manet in passio ut manifestum d
uel dicit in manentes quia manet d
agere et tue frequenter q voluntas se
tangit agere ipsum eo q huiusmodi
actus manet in voluntate Ad tertium sic
qr qd dr a phis q in tertio et
voluntas elicitur actus quos mo elicit
est agere ysi in Ad 3o quia forma d
agere primo de quadam si voluntas est
forma eo q d eius uel potentia ere
ciu in quantu est voluntas et ut
voluntati ut tale d eius queit agere
et no in ex ductione volitum uel no
litum ut manifestum d ysi in In
ista questione erunt duo articuli In
primo responderi ad questionem et in 2o
articulo mouebuntur quedam dubitationes
circa istam questionem Quantum ad pri
articulum d notandum q voluntas
humana dr et est appetitus intellectus
eo quia in quod actus nequam

pt sunt quantum ad primum de bonitate
vel malitia obiecti. Sed hoc voluntas
differt ab appetitu naturali quia ille in quantum
illis fertur in suum obiectum sunt indicio
sunt quantum appetentes. Sed differt
ab appetitu sensitiuo eo quod ille ut illis
fertur in suum obiectum sunt tantum quantum
sunt iudicata et non nisi ut illis
est. Quo permisso patet primum quia
philosophus ostendit quod licet voluntas humana
non sit totalis productiua sui voliciones
vel noliciones ipsa tamen sunt aliquo modo
totaliter productiue sui voliciones
vel noliciones quia multa alia a
voluntate directe sequuntur sed ex ea
ad productiones voliciones vel noliciones
ostendit primum quia ex hoc est
manifestum quia totalis productiua alicuius
effectus dicitur quod includit ordinem ad ipsum
effectum productiones quarum ipsa causa
patet quod patet voluntate ad productiones
vel voliciones vel noliciones sequuntur
primum ex hucusque. ut manifestum est
ipsum obiectum immutans ut dicitur in
septimo ethicorum. Sed secundo de
bonitate vel malitia obiecti ut patet
per quod permissum nobis libet sequitur
applicatio vel diffinitio de ipso ob
iecto de quibus dicitur in septimo loco
Et 2a pars principalis probatur primo sic
nisi voluntas esset primum agens voli
tionis vel nolitionis sed agentia
praeuolantia sunt quorum ipsa non est li
bera falsitas sequitur patet per sequens quod dictum
in questione precedenti et patet quia quia
puncta passiua respectu illius ad
recipit non est liberum eo quod sunt possidens
necessitate ab agentibus et ita si voluntas
est puncta passiua respectu suorum actuum
ipsa non esset libera quod fuit quod allatum
vel forte dicet quod tendo sic aliqui
tunc accidunt ad illud respectu tenendo
opposita quia magis quam ad predicta cum
sit quia libertas voluntatis non esset
in productione voliciones vel noliciones quia
non producit ea ut dicit nec etiam
indicando ea quia necessario recipit
ea ab obiecto si libertas voluntatis
attendit in posse movere alias potentias
ad intellectum vel subiciendo hoc
obiectum vel illud ad quod tunc esset
ipsum actus volendi vel nolendi porcio
vel subtracto et ipsa volunt dicere quod
actus volendi et nolendi sunt necessarium
quatenus est de esse et libera solum per
ceptum et precepta et ponunt libertatem
primo sicut actus movendi alias potentias
Et illa ratio non valet quia actus volendi
et nolendi sunt principaliter actus
ipsum voluntatis quia sunt actus movendi
alias potentias cum eo quod actus
volendi et nolendi sunt impenetrati et
alii sunt impenetrati. Sed ipsa voluntas
non movet alias potentias cum non
quia velit quod movet et non velit quia
movet sed voluntas non velit movere
aliam potentiam cum tunc etc non
movet eam et si velit eam movere
et non sit impedita tunc movet
eam et ita si intellectus fabricatus sufficiens
retetur nolle et velle et necessarium

sequ. etiam q. ord. alia opa. erig. fuit
necessaria et q. illud no. e. tale n.
nim. videt. q. actus volendi et nolendi
debet esse magis liberi quam actus
movendi alias potentias et propter
hoc etiam potentia magis formalis et p.
et publica fuit eo dissimilitudine actuum
volendi et nolendi quam ex dissimi-
litudine actuum movendi alias potentias
sic ad opa. Sed sentence li. 2. pro seu
opla. ad primum dicit. ord. scilicet etiam
aut effectus opis quatenus culpe fuit
e. pfecta fuit et pfecta fuit quatenus
est. et pena pte culpe pulchre intellexit
et aliqui fiat opa. ad oppositum. Et tu dicis
voluntas pt libe. movere intellectum
ad subtrahendum obiectum. Contra q.
voluntas no. pt. sic movere intellectum
nisi q. velit ad sic movere et si velit
ad sic omovere necessario requiritur ipsa
voluntate movere intellectum. Si p. ad u.
primum no. pt. e. in potestate voluntatis
q. ipsa velit et no. velit sic movere
intellectum et eo si obiectum voli-
bile fit pnus voluntati sub ratione voli-
bilis voluntas necessario volet et si no
essi pnus no. volet igitur nec e. in
domino voluntatis sic movere intellectum
et ideo probatur ad hoc intellectus effectus
voluntatis facte ad probandum. Sed ostendit q.
ipsa voluntas e. actiua sui voluntatis
et nolitionis et libera e. libertate.
Adeo no. enim videtur esse aliqua po-
tentia aliq. a magis pt. anima quam
actiua qua potentia sit libera in ipsum
imo illa tripodem se ordinat a cuiusmodi
eo pte voluntas necessario et in intellec-
tuomne fit. pt. eo predicti questionis
et pt. quia q. imo tripodem datur si
obiectum e. pnus nec voluntati et
sub ratione boni pentatur tunc ipsa vo-
luntas necessario velit nec et si
no. e. pnus nec ipsa voluntas no.
pt. velle nec. Et si dicas q. obiec-
tum nec voluntati voluntas no. ne-
cessario velit ipsum q. pt. libe. movere
intellectum ad subtrahendum obiectum. Cui
quero an illud q. e. intellectu subtrahe
obiectum pt. pentatum voluntati sub ratione
voliti. id no. si no. tunc sequitur q. vo-
luntas no. pt. velle intellectum nec
subtrahere obiectum q. no. sequitur in
q. pentatum eo pnus. no. et eo. 3. q. q.
et pt. q. ipsa voluntas no. pt. movere
nec ad subtrahendum obiecti. Si aut
obiectum pt. voluntati sub ratione voliti
pentatum sequitur p. ad u. primum q. ipsa
voluntas velit necessario movere in-
tellectum ad subtrahendum id igitur voluntas
pt. intellectum sic movere si velit id
no. si no. pt. necessario sed q. non
movebit si pt. et ad hoc velit sed
necessario q. movebit et sic voluntas
iterum necessario movet intellectum ad
subtrahendum obiectum q. sit ipsa necessario
nolit obiectum sub ratione boni
pentatum et p. quod in illo esset libertas
q. fiat probandum. Quo no. pt. de
potentia obiecti et de quolibet alio
actu intro a grumedum. Ad probandum sic

sed po[s] q relinq[ui] mala acto magis e
imputanda agenti qua patienti si mala
actio no imputa[tur] obiecto sed ul imputa[tur]
pu voluntati nec ipsi sequi q nos
puniri male agendo et no mi sed
voluntate igit voluntas est e male actor
productiua hinc patet note si aliq[uis] p p[ro]
pte vi esse notu et manifestu qua
puer passi[us] no corrupa[tur] ppter effectu
malu quem in se recepit si magis
agens q timori effectu poduat Sed ra po
nit pi et no corrupam ppter mala opa
q fiunt per manifestu e Ta aut po
pi et ppter voluntate primi dni malar
et bonar actum Et ad ista dicit alii
respondent q voluntas no e qd co dna
pu acti et libera respectu ipsi qui ipa
e actiua pu actus sed et in eis potestate
e i mutari passiue ab obiecto pritato
a no in mutari et ppter hoc mala acto
imputa voluntati et no obiecto qr
si in voluntate no poterit obiectu nisi
necte ipa in mutari licet aut tripo
no vi ipsius et ad iuni se qd ea q
q voluntas pt recipere impetu et actum
nali ipsi obiecti et quod se ipa possit
detinere ad hoc id ab obiecto i mute
ud no in mute me recipere et detinere
pertinet ad potentia actiua eo q pure
passi[us] no ipsum Sed q arole et
quedato quato philosophus volut q si
cet coactum ut tunc primo mouet in
eo in istanti et ma tu pt pue pas
sua in ab nullo ipsum sume agenti
nec essi aliq ipsum aliud Item
ro dra tripo vi dicit qua ad
agens pt nobilis passo et agens nobilis
qua pati et cu liber pt nobilis no
libero se ipa voluntas no cet tm pas
sua actus volendi et nolendi et ob
iectu actum requi q obiectu magis
libere ageret qua voluntas potest
et sic actio mala ad hoc magis cet
imputa[ri] obiecto qua voluntati id
no est vm Ad i et ro quo passio
e de se mdius magis vi pnne ad
passione actua et detinet illa in
differ qua ad potentia pue passua
no detinere timoi i differentia no
vi pnne ad obiectu principaliter
si ad voluntate igit vi q voluntas
respectu acti pu no pt pue passia
Ro ad aqu ad qlos sic no imq vi
voluntas esse productiua acti volendi
et nolendi quod intellectu acti intel
ligendi si intellectu producit pu actus
intelligendi et no potest hi se passiue
respectu pu i ro ti qma et maior pi
et sile vi adutu Sed eos difficu
lios a ordine arguit q voluntas
no pt actua pue voliton possi
sile applicari ad intellectu respectu
pue intellectio Et bon pi et no e
ne sile q obiectu semple possit
in tellectu produce approximacio et dum
sicio corp quap apositio et dumpo
mu fiunt in sensu ud in tebq
Ad no vi quo no sentente in ab
actue pos in intellectu produce co
cepti vniuales et specialit ab
solutos et magis conceptu dei et in
telligentiar atq aliorum tem sb sensu

no credendum ipsumque c verte sicle
q obiectum ad quod possit agere dispo
ni tellectu de admissis ad quinque sen
tia sensibilia igitur quinque uen
Quarto aliqui dicunt sic tri de ipsum
qua intellectu et voluntate effectus no
de nobilior suo principali efficiente sed
actus uolendi uel nolendi intelli
de nobilior suo obiecto et actu sentiendi
igitur non de ab eis ut a principali
actiuo Sicut modo dicitur q actus sentiendi
de nobilior in obiecto ad quod
potest in quidquid ut corpus lumi
nis uel color de perfectior et nobilior
eis et p quod non de ab eis active pal
principalis Et hinc non possit esse
dari q sint ab obiecta mtent agentia
principalia ad productionem actuum uo
lendi intelligendi et sentiendi actiue
agentium non tri oz q sint magis
nobilia q huiusmodi actus si sufficiat q
producant huiusmodi actus modo dispiorum
ad corpus productionem certum Cum non
sit requisitum agens approximatum et immediatum
esse nobilius et perfectius effectu pro
ducto Ma sic dicit quinto de xii metho
quod illum caelum solis et stellarum depictum
in aqua et in terra gignit animalia multa
quantitatione et tri ille caelum ad
sit quod accidens non de nobilius anima
q quia si sufficiat agens principale
sit deus et intelligentiae et caelum et
nobilius effectu producto et propter
hoc dicit quinto de anima Vbi sup quod
caelum gignit quantum caelestibus stellarum
gignantur quibus speciem animalium habent
mensuras approximas quantitate motuum

stellarum et distantiae eorum ad mundum
quantitate et temperatione et quia illa mensura
fecit ab arte diuina intellectualis Vnde
dicit quinto de anima sic hi de intelligendum
q non fecit aliquid superfluum et dominatur
uid non intelligit quasi certum temperatum
ututibus agentibus nobilioribus eis quam
intelligere Et quantum non esset difficile
magnae q ved maleficum quantum
non utute superiora si utute dei et intel
ligentiarum quorum sint effectus et ututes
possit agere in sensum sensibilem intel
lectum intellectum et in voluntate
volitum uel nolitum quinus aut her
cupio sit apparens et in multis actibus
naturalibus id habent et vertute si
dubio mithilon tri vi q sufficiat
in presenti apponto Vlad deo modo
q deus dedisset voluntati libertatem
arbitrium et uellet sibi bonos actus
imputare ad meritum et concum et ma
los actus ad demeritum et pena et
quod ipsa voluntas puta pa et
nullatenus actuae dei huiusmodi actus
sic haberet certe sic ma prima si quo
hor nec mere nec demere q
ipsa de potentia pure passiue et id
some nobilius et post hoc ignobil
receptiua ut maiorem de sic
lucis cupio sortire haberet probatur de
sensu et intellectu quo ad simplices
applicationes et maxime cognoscit
tri no vi ehre probatur de eis
quod actuae gerunt ad apponendum
dumdem similes et maxime cum me
sibilia si de hoc non spectat ad sui

sed magis ad dmd libri de aia Et po
gelupue dicend e q lic deus mdo solo
obiecto omo sit solo pay effectiue pduce
volentes d uolutate & intellectum in ipsi
tri mp ordine nate & sud dispoci ipa
no gerat ad pducend ad volendum & nolendum
nisi gerente uolutate nec ena ad intel
lectum nisi intellectu cooperante tri
cum nalibus principalibus pnlibus pre est
dicit metaphisica Dat deus omne bonum
si no p conua thaur Volunt enim
deus & disposuit q ho cooperaret
& diligenter sua fieret & tue ipse
deus omia sed aliis concessit ceau
gentes & ad effectum pducendum pnmo
coadunaret Sed gelo sit illa q
solum uolutas humana passiue sue
receptiue se hs ad actum volendi et
nolendi digniliter & pue Sed sit
illi soli in hereret actum volentis et
nolentis q a illis solum denoratur
volens uel nolens solum pnciat
& nd aliud nisi hoc sui sed sola
uolutas denoratur volens uel nolens
solum pnlit & no aliud n hoc sui est
gelo uera tri gna & maus uoluntas
tpp est subiecto denominari ille
aqualitate sibi in hereret & bor uoluntas
d manifesta q licet ho dicatur nolens
uel nolens hoc e solum hoc sue
uolutatis & sic est pt dicit sbm
volentis & nolentis hoc uolutatis
cum po & pnt in hereret Cor sequi
qdictis gelo q licet uolutas humana
sit actum nolendi & nolendi actua
et passiua tri ad omnem actum pducendum
plura gerunt quia de ipsis utrisque pri
partis pri ee sed pte pc gelo & ego hoc
2a Dicit sed ps patis qua sola uolutas
passiue uolutas gerunt seu receptie ut
dicit gelo sed pri actue gerunt dei gloria
obiecta qmnia intellectum omia ad volun
ut pri p pmd pte pc gelo et eig
cpbiede igit gelupio uera & hec sit dicta
de ordo pmo Quatu ad 2m arte
restant mouere aliquas dubitationes circa
illa mai quarum pa e ipsa Utrum volun
in omni actu q exercit ab obiecto pa
ciat obiecto 2a dubitatio est illa
Utrum uolutas actiua volentis & noli
entis & uolutas receptiua excedat pnt
tralit oma et eand potentia aue uel
diuise 3a dubitatio est ipsa Utrum vo
lutas actiua humana sit actu actum
volendi & nolendi subito uel successiue
Ad pmd dubitanti aliqui dicunt ad
obiectum ad actum uolutatis uel intellectus
receptum no receptum ut actum si solum
ut ipsum volentis nolentis seu intel
lectum tantum Sed dicunt Solet q vo
lutas in illo quo actu patiat ab ob
iecto volibili nec appetitum ab appetibili
nec omno intellectum ab intelligibili uel sensum
a sensibili si q intellectum d totaliter cum actum
sue intellectum & sensum separatum et
uolutas sue volentis uel nolentis
Et ipsum dicunt verba onde intellectum &
phisice pmo sic omne agens debet ce
nobilius suo effectu et ena passio i
quod agit ep 3o de aia si obiectum

no d nobilior qua intellectus vel volun-
tas seu intellectus a velle i ratione. Ad 2o sic utra
volitiua intellectiua et sensitiua sunt nobi-
liores et excellentiores utrute intellec-
tiua ut notum d. Ex utra nutriua est
totalis causa sui actus productiua eius nu-
tritiua potest esse et agere ergo sic
ea erit de ipsis. Ad 3o sic affectus naturalis
d. unus effectus qua actualis si naturalis
appetitus d totalis ea actiua sui actus
et no obiectiu ergo a fortiori illud debet
credi de appetitu actuali. Sed illud quod
credi quaerit potest inferri no dicit negan-
de potentia superiori sunt ergo ea. Ad 4o
sic qr intellectus est intellectus et
amor et abstractiue ut notum d. si
ad illud no agit obiectum ad quod qr
obiectum ad quod no d. in homo primum
sunt horum sunt ergo non erit agit
ad amor et abstractiue intellectus ergo
Confirm. qm intellectus intellectus et intellectus
ad et productus ens et tertium non obiectum
habet ad et productum. Nec est ad
intellectus qr tunc intellectus 2e duren-
ti dicit obiectum ad quod i primum i
telligendum et no d. omnis. Ita intellectus
intellectus vocat verbum absolutum et illud
no possit produci ens cum sit dictum
expressiue sibi intelligitur intentiue no
est et primum ad quod ordinatur agit ob-
iecta ergo intellectus. Ad 5o sic et obiectum po-
nit agere ad intellectum volitum et
sensatum. Sed et oportet intellectum vo-
lutate et sensu in productione sui
actum agere i obiectum. Sed ratio quia

d patet manifeste et pri quia et plura
agentia diuersorum ordinum concurrunt ad
eundem effectum tunc oportet ipsa esse subor-
dinata sed unum esse quod principaliter
alterat et ipsum agere in alterum ita ad primum
agens mediante illa actione qua agit
in secundum agit ergo et in effectum
primum et ita et intellectum habet ac-
tiue intellectum et obiectum et no pot
dici quod obiectum est agens primum op-
tebit dicere quod intellectus est agens primum
et obiectum agens secundum et ergo
oportet dicere quod intellectus agit in obiectum
et mediante eo agit intellectum et sic ho-
mo apportum et illatum et sic ar. qr
de intellectione sic sibi argum possit
de uolitione et nolitione sensatione etc.
Sequitur intellectus diuidit primum ens
a se ipso et apponit quod affirmatione
id est cum suo opposito ut notum d.
illud no potest fieri obiectum ergo in
Confirm. quia primum quod obiectum habet
utrute actiua sunt potentia no tri
habet utrute seu potentia ordinis nali
et ergo no potest agere ad actus opposito
ut patet pri. Et 2o intellectus no ipsum
potest in actus oppositos ita id quod posset
idem de eodem affirmare et negare et
sibi voluntas potest id velle et no
velle ergo non. Ad 1m dimissa i opinione
profunda alia sibi gratia est summa
quinque illa quod obiectum simpliciter
realiter agit ad sensatum et quinque
patet quod autoritates philosophi sedo de ea

dicit cum primo q ssp in ipo mouet
aliud et pati accidit Sed dicit qd
actio oppo ipsi sensi et fit simpliciter
et audiri Sed quemadmodum ibidem cum dicit
q sentire fit p passionem repud a sensibili
et non p actionem repud a sensibilia Sed
pz illa solo p phm in libello de ssu
et sensato Vbi vult q corpo fit mutatio
principaliter et non corporaliter qd non
esset cum in obiecto corporaliter agatur in ssu
igitur solo uera Ro pt cpbari quelibet
tres phi corporum quemlibet 2o de anima
arguunt sic q subiectum nd agitur ad
sensationem Sic q ssu possit sentire sine
obiecto quod Et manifeste falsum et
pz quia q sic dicit phi si quibuslibet
esset quibusdam ipsum quibuslibet et omnia
in dicitur ad hoc quod tertii agere cum
oppositum pz p experientiam et pz quia
quia potest cum sufficientibus actio
et passio et sufficiunt approximari
post actio Vel saltem pt post ad
obiectum non praeta ad sensationem
si etia non agitur ad eum fuit et
sufficiens actiuum et passiuum sensus
igitur sensus pt sentire esse sine
obiecto corporeo qd fiunt cpbari
et tres sic agunt de ssu et sensibili
phus et quemadmodum ita reputat
esse et agere posse de intellectu
et intelligibili et de appetitu et appetibili
ut pz 3o de anima Ro cpbari quelibet
sic q co dubitate obiecto sic
sibilia fiunt dupliciter sensationes
ut manifestum est sed dubitat

in affectu vel in quietem co dubitate agitur
vel co dubitate matie ut dicit quemadmodum
2o metaphe no obiectum apprehensum non e mia
sensationis igitur est causa actiua ipsius
igitur pluribus uera Et quia illas duas
tres obiecti illi qui de gna pt oppinari
et primo quia prima tres agunt sic
totali actiuo sufficiente approximato toli
passiuo non ssu opz fieri actionem i primo
to non vi habet pressum tz quia quia
motus fuda illa tres sz aus cpbant
primo sic q actio ut dnt post i agente
subiectum et p quod agens e ipsum actum
et passum et tm agens no pt esse agere in
se sine passio corporeo igitur in Ro
sic cpbari aus q fundamentum ut dicunt
e quz tolis ea actiua placeris vel
appetitus qui fuda in ipo et tm no pt
esse agere in se sine contactu Ro cpbat
aus sic motus non mouz solitere sine
loco et tm loci non agit quod motum
ut manifestum e igitur Ro uato q
sine pnaa sensibus sensus pt sentire
sic corpui in sopniis Sed q sine pte
sentia appetibilis appetitus pt appe
tere sic ho pt appete cibum cibo no
pnte igitur vi q obiectum non agitat
in sensu vel appetitum ut vi Cont
fidaz tres ipe agunt sic no esse ide
obiectum ipe intellectus pt formare qr
tras actum igitur no opz q co indepti
et dubitate obiecti fugit dubitatio
et indepti qquemadmodum quia vi mai
et aus cpbari q intellectus circa idem
obiectum pt formare esse et negare

Ad ipsas obiectiones et ipsarum ad q̃stionem dicendum
quod non concludunt. Ad primam dicitur quod potest
esse sufficientibus actuo et passiuo in natura
habentibus potentiam actiuam si non impediatur ipsum et
sufficienter approximentur et eo ad illam
mente notentur. Ad secundam et ad probationem primam dicitur
quod illa supposita falsum est eo quod ipsa supposita
quod actiua et passiua sint ut res depicta ab agente
recipiatur in ipso totali agente subiectiue et
non in passiuo quod quia totale agens et pa-
ciens supposita causa quod tota physica videtur
abscondere. Ad tertiam probationem dicitur quod ipsa est
supposita falsa si quod relatio sit ut res de-
pincta a fundamento recipiatur in ipso
fundamento ad quod subiectiue quia sic non est
si magis recipiatur relatio in ipsa anima.
Ad tertiam sic dicendum quod non quod sit ad a-
gendum potest agens et passiuum equa addi
aliud ab eis depictum scilicet tempus nec
et motum quoniam cuiusque sit illud ad fit quod
passio ab agente sicut in alteratione equa
qualitas a fit in alterabili in ipso alte-
rante. Et ita dicitur quod in motu locali
transeunte locum non transeunt agens nec pas-
sum si transeunt illud in quo mobile fit
a motore nec sic non est de obiecto
ut manifestum est et ideo ipsa obiectio
non procedit. Aliter potest dici quod principaliter
loquendo motus localis potest fieri sine lo-
quo ad illud quod mobile acquirit in
transire a motore licet non quo ad illud
quod ubi acquirit contingere eo quod hoc est
ipse locus. Vnus motus qui essentialiter
est aliis motu locali qui nunc fit
in loco potest fieri sine loco dicitur cum

artificialis presens dicit quod deus non possit
mouere celum motu recto cuius et tunc celum
est quod si sic mouetur ipsum celum mo-
uetur sine loco eo quod contra celum non
est locus. Ad quartam deperditionem in
tempore dicitur quod ipsa separatio fit ab
obiecto quantum mente quia fit per species
in fantasia existentes ab obiecto quo
mouet semper ad actum et supplet
vicem obiecti. Eodem modo ille qui
assentit cibum appetitu naturali sep
appetit cum mediante quantitate prima
obiecti quantum per speciem actu ab ipso
obiecto recepta vel per speciem memo-
rie seu in fantasia existentem pro obiecto
ut cibum sit absens. Significatur dicitur
appetitu naturali quia appetitu naturali
frequenter quiete aliquem appetit cibum
in absentia cibi cum non contingat
semper cibum in memoria vel fantasia
eo quod appetitus naturalis non procedit
quantumcumque frequenter appetitus. Ad
alia vero quam fiebat quinta secundum
dicitur quod aliquis bonus et prudens utitur agente
liberi pro omni hoc vult fortitudo ob-
iecto affirmat et si vult negat
Si secundum agente liberum aliquis non
est vnus quia sunt et multi in actibus
illis in quibus obiecta et alia cau-
sante naturali detinentur ad agen-
dum sunt agente liberum non sunt
diuersi actus respondentes cuiusque obiecti
et sic patet quod non est multum
ad sportum eo quod separatus et
et intellectus secundum agente liberum
ut ita non naturali sunt respondent

tellig. cor. q absurdum et inquiens
est dicere q obiectum necessario equa
ad sensibilem et tq ad ipsum obiectum
nil oppo in sensibile nec quia si solum
requiratur ut teneret sensibilem. et ut
sentiat patet q dictum q obiectum coa
fit p qd potest et potest sic. Si
obiectum no requiratur necessario ut sen
tiat vel intelligat q possit res
intelligi nulla res quote sino et
sentire res nulla quote p species in
memoria vel fantasia reservata Sed
aliquis sit illa q sensibile actue
gerit ad intellectum sive ad actum
intelligendi Ad hec dicendum primo auc
phys 3° de anima vbi dicit q nec
est omnem intelligentem fantasmata
specialiter fantasia aut no sint nisi
agentes sensibile 2° patet p phys
primo posset in principio vbi vult q
ord notitia intellectiua dependet
q sensibilia Vnde nec sic color est
obiectum visus et communiter sensibile
ipsum sensibile ut fantasma seu sen
sibile id obiectum intellectus Ad
dicit aliquis quod sensibile q est
dimensionalis sive fantasma qd id dupli
co q id subiecto in organo dupli
pt agere in intellectum seu actum in
telligendi id dupliciter Ad q no agit
ipsum actum intelligendi ipsa sensibile
vel fantasma in virtute ipsa sed id
virtute agentis superioris sit ipsum
intellectum qui id in duplicis nec id
in quantum q agens qd agit in
virtute alterius agentis superioris agat vel
ad ipsum gerendum seu vltimum gerendum ipse p sfer
ciens sic dicit commentator 12° metha
et id sit allegatum q calor solis et stellarum
gerit hic inferius qualia coniunctiones
Ad hoc sit ista q actus intelligendi et
actus ipsius intellectus actiue gerunt ad
actus ipsius voluntatis sive volendi et nolendi
silite in elimate sed licet no necessitate
probat sic q voluntas equa id intellectus
ut sepe dictum est ms tlus no sert
aliquo suo actu in obiectum nisi p
quantitate intellectus ut manifestum est in
Ad voluntas nil positive nil vult nisi sit
quantum vel medium q tpes est bonum
sile nil potiue velit ut sic loqt
seu refutat nisi sit quantum seu idiotum
est p voces est malum in ipso Ad ipsi quidem
probat p sic manifeste q ille tres po
tentie sive sensus intellectus et voluntas
quadam inter se habent quandam negotiationem et habitu
dinem sive ad quidem habent quandam ordinem
Vnde obiectum ad q primo agit in ipsum
sua species sive similitudinem q sensibilis
species appellat et mediante illa species
conducit in se sensibilem Ipsa autem
sensibile id partem in habeat intellectum
eo q in habet toti apto actuat
ipsum intellectum ad intelligendum et sic
agit in se et conducit in intellectum
Ipse autem in intellectus humanus quantitatibus
sive intellectibus simplicibus in formatus
pt ab eis abstrahere et ipsis quidem sim
pliciorem predicamentorum et singulares
deriuatos et per mediatibus eis apponere

dumdē disputēt & tandē in sē agēt in
tellectuēs ēt pūt sensu no cadēt ut
dei in tellīgentiā matēt pmē & quīq;
ipse nō in tellectu quīq; intellectibīq; in
formatu de bōitate ipīq obiecti agit
nāliter quadā intellectuēi in volūtate
ad obiectū ut quadā applicatā si
informatu intellectuē seu intellectibīq
de ipīq obiecti malitia agit quadā
tempōēi ut applicatā in ipāi volūtē
de quibī dicē in sequēti questione pīsa
volūtās eīq quōi applicatā ut dīs
plicētia ēpēn obiecti sibi pfectati
actuata obiectū iudicātū ut ēgmtū
ēt bōnū si wlt pt acceptāē uel
no acceptāē libēē & malū ut si
ēgmtū & ēfutātē ut no ēfutātē
Quāta ēlo & ēuplis a sequī ēp
dictē & ipsa q in quolibī actu volū
ipa volūtās patī ab obiecto mediate
ut in mētē & dr obiectū in mētē
ab obiectu actu pnte ītāpta sed
dr mouē mediate qn mouet per
spēs in medīā ut fantasia ēfer
uātās Ad q quōi spēs frequētē
mouē spēs sensū & frequētēr intel
lectū & ultrō volūtās ut ad fuga ut
ad prēsēcuēi hēt ēlo pbā q uel
obiectū p tāēi volūtati pntatū ēst
actualiter pnē & mouet ad pu ac
ceptāēi ut ēfutāēi ipsequī ab ipo
actualīē acceptum & tūc volūtās patī
ab obiecto in mētē ut pī ēp declārāē
quōiō Vel no ē actualīē pnē
si solū mouet q spēs ēfuātās
tūc mouet volūtate mētē dīt pī

p oēd ūīī ūīdē q ēclusio pt uera
& p ēnīs pma dubitātē ut oppō
ē uera Et applīcēt dicēdū de ob
iecto ēspēn sensū & ēia intellēc
tū q obiectū ē agit ad ēpducēēi
actūd dictāē potētiāē ūīī ūīī Ad
tēēs pūcipales oppōē dr q maū
patīē mspēcta eo q no ap; q bī
actū quōī passīūs in ad agit ēt
nobīlīā & magīs ēfectū si ipa
maūē bīī q ēcedīē obstūāē duabī
adēēibī Pma ē q illud agēdī
pt agēs pnīē & no in ēmetāle
Zā q passū no habēt aliū ap
tāēi nobīlīēi Dn; līī ūīīūd agit
in hōēi no tīī ē nobīlīs hōē
q hō aliū apētāēi nobīlīōē
hī quā ūīūd ūīūdo ēppēt defectū
abāzo adēōm no ē ut pīlēē
no ōī ēt nobīlīā sensū mtē
& volūtāē pmo ēpter defectū
pnē adēōēs q lūī obiectū agat
tīī no ē agēs pnīē si ēt tāē dīēs
& ipse intellēī sensū & volūtās pīt
causē pnīēs q obiectū no agīt in
mētē ad q spēī sēnplē & intēr
tellīgibīlē Ēqūibī intellectus
tāqua agēs pnīē ēōnīs in actu
pmo p hōōī spēī pt se mouē
ad actū ūīī sī intellectuēi si alīī
pīcūlāīē agētūs ēcēsū Ad pt
sēdā adēōēi Ad sensū intellēī
& volūtās hūt aliūd apētāēi
nobīlīōēs Ad obiectū in ūtute
sua no agit nsi spēs sensūs
aut agit sensūāēi intellectū

intellectus et voluntas actus voledi
et nolendi sed ille fit operatus no
bilior quod fit sole receptus vel
multiplicatus speciei sensibilis Ad 2am
quesitum autem negat quia et de quarto
agens de perfectis de tanto plus me
liquet ad agendum et patet hoc dicit q
de perfectissima valde intimus cum
modus et usus hi et liquet ad agendum
sed quia est de sensu et intellectu
ipsum potentie multiplice et multiplicia
de unus nobilis ipsum alius et so
no de in quantum sensus et intellectus
ad suum actum producuntur et fiunt
coactus obiecti licet hoc non operetur
de potentia multiplicata Ad 3um negat
quia et non est sic de appetitu na
turali et appetitu animali eo quod appe
titus naturalis non de aliquid depriment
tendit ab ipsa potentia actiua vel
passiua nec etiam actus appetendi
ab appetitu distinguitur sic aut no
de appetitu animali Et est dubitatio
alia et appetitus animalis modo distinguitur
ab obiecto nobis quinto Appetitus
aut naturalis modo ab obiecto quinto
accipitur superiorbus hoc de ab obiecto
in quatuor rebus in quantum cum
sunt superiores Et ideo dicit quinto et
1o metaphysice nam opera perficere et or
dinare quamvis non quinquepartite
esset truncata a causis superioribus
Ad quartum dicit quod potest dicendum
alibi ipsum est perfectum sicut homo
et in physica ita naturalia quia metaphysica
et ideo dicunt dicta quod procedit

voluntas non fiunt mutate ab obiectis sed
quantum a quinque sensibus et principaliter
vacat suptus ab obiectis format huiusmodi
conceptus utiliter intellectus quod de utilis et malis
et malum abstractus Dicit et obiectum de
in apparentia ipsius sensus tunc sensus in
se format quinque singulariter vacat
deputatus huiusmodi obiectum ad oculum circum
stantium in diuidualibus sub specie contentibus
sic colore figura magnitudine et qua quinque
hoc sic hinc intellectus naturalis format
in se applicat similitudine vacat quinque et
illa tunc de fundamentum omnium conceptuum
tum substantialium quia accidentalium des
cendendo a genere usque ad similitudinem detinet
in eluxine Nec de credendum quod per conceptum
plicat intellectum aut ipsum distinctum a
re similitudinem ut per conceptum vlet homo non intelligit res distinctas
ab homo similitudinem si per ipsum nullum homo
similitudinem intellectus distinctum modo tale quod
nocet sit agere quibus homo similitudinem
atibus utilibus sensibus connatum ac
cidit intellectus et omnis homo similitudinem
transitus actibus et contingit sit omnis
sibi et eumdem naturis et id quod quod
de similitudo deputata omnia isto modo
sit transitus conceptus hoc de similitudo
omnium aliorum in diuitis sic sibi est
quae albedinem de sibi omnibus albedinibus
ipsi similibus Et ego si ille homo ut sor
agit similitudines suas licet in voluntate
similibus actuatum et conceptum intellectus
mediate sensu ipse intellectus tunc ab
straxit similitudines actuum a similitudine
substantiae et similitudo quod omnis homo

Vna actu sed conspicia a multitudine
in quamcumque sententia vagari videtur sicut in hoc
quod quilibet homo de mendendis figuris certis
et facie elevata illis format in se quod
omnis homo mentitur intentionem et non solum
illius a quo conspicabatur sententia vagari quia
intentio non sit plene intellecta ergo
plenitudinem Ad quintum patet quod sed
quia obiectum sub veritate non agit solum
in mente omnem intellectum Sed dicendum
quod quod obiectum quo primo agit
sensibilem sui vel saltem sua species quod
quod id est sensu mente qua sensus
agit in se sensibilem Species autem sensibilis
vel species quod in sensu vna cum
intellectu punctum coniungere agit intellectum
Ad saltem species intelligibilem sub aliquam
et tunc intellectum mente conducit in
intellectum sentire sicut in disponendo
potentiam quamcumque sensibile a qua tunc
intellectum nalit abstrahit dumque quoque
tunc quoque accidens et species quod tunc
per formando quoque apportionem apponere
et dimittere et postea distinguere et tandem
se in se conducit intellectum multum
sub sensu non credendum sic est intellectum
in se conducit intellectum dei et in
intelligentiam materie prime secundum
in terrestrium elementorum et omnium aliorum huiusmodi
Ad quartum dicendum negando quinta et ad probationem
dicendum quod non oportet quod accidentia agant
sub ordinate sicut agunt naturalia ipsorum
sed sufficit quod sed agant ad posteriori
aliquid ad unum finem vel disponendo
sibi necessaria ad agendum sic motum

celi agit illa in sublunari non quod celum non
agit in ea nec ad quod celum agit
motum in motum et mente ea nunquam
sublunari sed quia celum agit mediante motu
quem disponendo sibi necessaria agit ipse
sensibilem vel intellectum et sic certe
obiectum dicendum agere sub ordinate Ad
sextum dicendum quod sicut concludit
quod obiectum non dicendum agere intellectum et
volitum et volitum in illud in quod dicendum quia
volitum sicut volitum libera et
illud in quod quia ad volitum sicut
volitum libera a causa dicendum apponere
ut dicunt in predicti questione
ad hoc tunc sunt quod obiectum sum
actum sicut et hoc est dictum de
prima dubitatione Ad secundum du
bitationem primum dicendum primo quod causa
sunt species quia sunt ipsa volitum et causa
intellectum saltem in como hominum
quia non sunt nisi ipsa aut homo
co quod oculus quantum secundum ab aut
quantum ad quae sibi quemque mittere
et velle ut mutuum dicendum ergo hoc
patet quod sunt veritate in intellectum homo
libere acceptat et disputat et quod mittere
libere impetat intellectum ut apponat
dimittat et distinguat Sicut equus
secundum dicendum quod volitum et potentia
quinquepertita intelligens quid bonum
et quid malum apponendum et dimittendum
et distinguendum patet quia quo id est ut
dicunt et quidquid quicumque omnia hoc est
quicumque alterum Ad dicendum quod omnis celum
aut homo quamquam minor dumque nisi

potencia in ordine ad duplex actum
hi et usurpat pro ea qua in ordine
ad actum volendi et nolendi dicitur voluntas
et ita sit duplicitate actuum moralis
utitur intellectu et voluntate tanquam
duplici potentia cum ex de ipsis plenius
dicetur. Quinto dicitur ad aliud genus
potentia ad hanc quae est actus
volendi et nolendi in se recipit tanquam
potentia passiva et a qua fit hic actus
tanquam principalis causa actiua
patet quia non est nisi ipsa voluntas a
actu volendi et nolendi in se recipit
et ad ipsum producendum tanquam agens
principale primo et per hoc patet ut patet per dicta arti
primi ipsum istorum cum tamen est quod
quidam imaginantur quod sit unum cum
apportu aspectu quo duobus principiis
uno actiuo et alio passiuo sicut quo
ma et forma etiam aliquo modo sic
apporta quo duobus principiis uno actiuo
et alio passiuo quorumdam sit et sic
unum sic quo ma et forma et primum
actum vocat intellectum agente uel
voluntate agente primum autem passi
vocat intellectum agentem uel
uel voluntate patiens. Et de illa opinione
et modo dicendi non est magna cura
seu cura ad presens quia ipsa alibi hic
improbatur et preterea improbatur quia ista
quia non est ponenda pluralitas sine ne
cessitate ad hoc appellente quinto
dicit quod potentia totalis actiua volu
tionis et nolitionis et totalis potentia
actiua causata non sunt unum et ut
patet quia ipsa sola voluntas quo

ad eius fieri et recepta sicut in mente
volitionis uel nolitionis quasi aut voluntas
in quantum est actuata per dispositiones ab ob
iecto receptiua et ipsum quasi mere una
cum aliis causis deliberat et actua volitionis
et nolitionis. Et hoc tracta sunt in pri
mo articulo et hoc sunt dicta de dubitatione
prima. Ad dubitationem tertiam dico quod
sit prima quia quia ipsa quia voluntas
aliquid vult uel eligit electio voluntas
sed ipsa volitio fit in ipsa voluntate
tota sed probatur per quia si non est aliqua
ita successio ubi actus fit fit tota
sed fit in electione boni uel cui voli
tione non est aliqua ita successio ufi
delupso uera et prima et maxime
est manifesta quia ubi est successio
dicitur esse aliqua ita successio sed hoc
patet quia state sufficienti intentione in
tellectus non est causa successionis quo
ptie agentis nec etiam quo parte patiens
sue recipientis. Sed voluntas se libere
determinet ut manifestum est ipsum
Confirmatur quia ponatur quod voluntas sit
suspensa ab actu appetendi bonum et deli
gendo uel volendo deliberet et pigra
se detinet quia ut in primo dicta
tionis sit tota electio uel volitio et
si sic tunc habet apportu uel non est
per illo et illud non potest dici quia nulla
est causa quare non esset cum voluntas
aut non uelint et modo uelint state
sufficienti intentione mentis sed phi
lo quia ut procedit dumpiones et delec
tationes quae possunt fieri motum uel tota
sed et ego etiam hoc potest procedi de electione

ad no vr̃ ro dnstrat Qtl sc̃ qmt
qcdr̃ q sta actu in istati ad tota
pl ifr̃ & electio sc̃ p pt pduci ifrt
qclupo vr̃ vcā Cor̃ p̃ nolico sd
effectio voluntat cta fit tota pl in
ipa voluntate qr sc̃ e de nolicio p
qcloc ifr̃ cad sc̃ cit de nolicio
tr qna qr no e ro dnstrat Z ro
q aliquid pt modalit bn agt mtr
pr qr si pducat electioc tri toc ro
fotme tuc bn agit & quia tale
pducit mtr p qclupoc ifr̃ sequ q
aliquid bn agt potl mtr q fit
cor pud Z aliquid pt modalit
agt mtr pr qr si quid p ia pducat
electioc tre tri dissdme ipe male
agit modalit ut manifestu e mo
hoc e pqle p qclioc ifr̃ cor̃ cum
Z qclupo pt illa no e in voluntate
ptatis voluntat actu libe in sc
fomat sc̃ p quolibr nuc ab illo
actu autē p sic supponendo q e
dar tepr ita quod q mg co ipr
huang no pl sentie ad papere
vodo um tepr q mtr & huang
pt pape maior q no pt pape
ita q de illa sopliqstea ad pnd
no cuter pr suppo q no pt mtr
hua i finitu quod pape sultem
sdfu ut manifesto est ifr̃ suppo
nen sta suppoe state aliqu sc
sgnato tali tpe quatucuq p uo
in illud tpr in cludit in sta q
p quoz no voluntas sc potit a suo
actu q in sc fomauit libe auete

ifr̃ qclo uca tr qna & aus pr qua
voluntas hord no pt sc̃ p e toto
tpe ab actu illo q in sc fomat
auete ifr̃ nec p aliquo qd illud
temp qna tr qr si no pt sc̃ au
tere a maior nec cta potert in
mori t sic no indumle nec induc
ut manifestu e si aus pr qua
mtr hord no pt magillo tpe
pape per potu & p qnd mg
potit sc voluntas a suo actu que
p illo tpe facit auete Cor̃ legido
modaliter bn sequ ille vult bn
ifr̃ in mete pr hoc vult bn sicut
sequ ille vult male i in mete
post hoc vult male pr q qclioc
qr nlq pt sc subito & p quolibr
nuc a suo acta que facit auete
Qtl lic det pnud in stas cc avok
cord tr ulti in stas cij no e
dabile ifr̃ cor̃ cum Z cor̃
bn stat aliq q pui culpa obli
gad ad in pqle ud ce pqlqu
sc q nllo mo p illo tpe pt
virtute pteri pr qr si quid pducat
in sc electioc fomato p cto ipi
sgnato ad ymaginatoc tlis obli
gta p quolibr in stati pq q ad no
uelle fomtal co q upm pt il
licitu & qna vertu cord udi
t tr ipe no p quolibr in stati
sc potil q fomtaco volitoc
virtute qua i ia electio fomtaco
necessario ducat p aliq tepr
quatucuq p uo q ulti i stata
includit p quoz no potit upm virtute

ut pt qd 4 cor predictis i cor
ver Et gra dei 4 speralit qr 3
cor sine gloria possit aliquis
fortis in stat sic qr si quis possit
moaliter male agere 1 o tu sic q
acti moaliter mali p una hora
quantu cet infinite mali i tempe
subsistat quit pz qr tue quis acti
esset tn mali in tempe qr no possi
fi peior tt esset tn malis q
p illum legislatorem possit sufficiet
punir vel p utrasq pte vi abscid
tt qr quis mala actis pt p septem
hora gratia a voluntate 7 tue utiq
esset magis mala 4 p sno no
fiat pis iste mala co q in finito
no pt esse maius si qua pba qr
acti mali qui appor co infinitis
actibus malis cuiusq speci no circum
tibus quorq quilibet e tenuis i ten
pue sic tiet contra dati demerendo
aliud certu actu malu ille e in
finite mali in tempe si ita e de
actu male tlo malo p una hora
gratia igit tlis det infinite mali
in tempe tz qua 4 maiu romo
pz quia tlis acti cet aliquatiu
mali 4 quatiu magis mali sed
mor romo pati sed vocet totu
acti p hora gratia. b 4 acti mali
qui e ct pmo in gratia qui hore
a tue sic a 4 b fuit eiusd speci
4 b appor co infinit actibus mal
quorq qbi est tn mali i tempe sic
a 4 ei hoc no ymitat igit
dor fiat vera qia e nota et
aus ap pma pte manifestiu est

4 pponam 4 dor romo ag qr qua malius
e in tempe acti qui fit in stato in grata
4 in 3o 4 sic sine gratia ad infinita fit
in gracia in hora 4 p quos licet apostata
ct solutione istiu rois difficilis pre do
pba e pmo adutica q acti moalius
duplice lz 4 met pena i tempe
doctores 4 phos moales in tribus
qsisit pmo in electione mala qsidi
ipo e pena 2o in litu que qnat
ille ond litis e pena pcti qr eu in
clinet ad applicos operacioes malas
e quibus e gentis maxime impedit
aliud operando 3o in disformitate vo
luntatis quod doctores sic supponunt
nl ponit esse pcti si tu in plura
possi dici legendo pue plis ad esset
ita disformata pena aute infliata
e pena ecitor qua legislator male
agentibus infigit et apponit in pecca pre
micos publica publicitu delinquentes
ct acti bono moalit dat lic pmiu
vnu gratiu 4 aliud superadditu
pmiu gratiu in tribus qsisit pmiu
e acti bonu in se 2o e litis bonu
accidentis ad applia inclinans 3o est
fortitudo inclinans in odine ad dei sicut
theologos 4 in odine ad legiale in
stacia sicut moales phos Et pmiu
superadditu e illud pmiu qd legis
lator dat ut quilibet bn operanti
ct ape bn facto 4 illud sicut theologos
e vita etna ut amplius gra qua
dnus dat liberali donacione sicut pdicti
phos moales e bono qui cum virtu
tuose agit digni e bonoe sic stat

Quare ergo quarto huiusmodi primo et ultimo
legislator primado bonos vel punendo
malos respicere debet ad intencionem operantis
in quantum sibi est possibile ad voluntatem ipsius
quod quis dicit operari malit bonum
vel malum per hoc iudicare ad voluntatem ne
gando quinta prima et ad probandum eius
necessitatem inferior rationis assumpte sit quod actus
malus per hoc quod gratia sit ex infinitis
actibus (malis constitutis tibi) et ad
approbandum aliquid quod actus gratia per hoc
sit b et actus productus primo ar. ipsum
hoc sit a et secundo ultimo quod sit
causa speciei et necessitate quod b ex infinitis
malis actibus non dicitur apponam quorum
quilibet tantum interest malum sicut ly a et
ad probandum secundo quod nulla hora sit
infinita instantia non dimensionata et
necessitate quod in quolibet instanti illius hoc
tam actus malus sicut est a producat
quia tam non sit a quia id est actus per
totam horam gratia tam sit diuisa instantia
illius hoc et sic tota sua malicia
in tempore apparens instanti causa horae
Sed magnitudo male agere intendit actus
malus per totam horam gratare et ideo
si et in quantum male agens dimittit
actus malus non gratiaret per totam horam
ut si impedire vel si forte moriatur
ante tempus vel mente hoc equalis a le
gislatore eius intencionem et voluntatem
agnoscere esset punendus ac si esset
gratiatus usque ad finem horae eo quod
legislator intencionem et voluntatem agnoscit
dicit in quantum sit in tuicio pro disso
Dicendum gratiaco actus malus positus instantibus
sequentibus in stat primum instanti

horae nil superadditur malitiae de per se
sed de per accidens gratiacio actus mali
causat delectationem et delectatio augmentum
conatus ad malum Secundum est si agens
in agit actum malum et intendit
ad gratiare ad media hora vel ad
quam partem hora et tunc in illo tempore
finito per prima medietatem horae vel per
secunda quartam nona vel decimam vellet
ad gratiare tunc cum illis actibus ex
praeteriori electione peior esset quam
an finiret quarta parte simpliciter
saltem certus probatur Dicit a posteriori
quod voluntas operantis nullum praestat
sibi tempus et tunc ut prae argumentum
in ota capitis positum dicit quod si operans
non praestat sibi certum tempus gratiandi
actus malus non cessa intendit per
possibile vel impossibile non videtur Dicendum
in electione productum paliquo in
stanti illius horae necessario durat
per aliquod tempus quantumcumque parvum non est
verum per quod male agens ab actu
malo quod dicit se non potest cuite
per gratiacionem sedare et eius praeiudicio
et certum est quod talia tempora non sunt
infinita in hora et ex supposito
quod nova electio nullum habet actum
gratiari per sequentem tempus et quantumcumque
parvum adhuc actus ille gratiatus per
horam non est infinitus malum
in tempore quia non nisi ex finitis
electionibus malis constitutis ut
manifestum est certe sed tempus illa
per quibus fiunt electiones nunc non
sunt in hora infinita sed finita

hoc fuit probabile dici de illa dubitatione
et quod de ar.lo secundo (Ad tertios pluresque
questiones (Ad primam negatur prima et ad
probationem secundi quod idem est actuum et
passium respectu eiusdem effectus ad sensum
dicimus in questione (Ad improbationem primi
dicitur quod non oportet agentem esse in actu ex
tali quale producit sed sufficit ipsum
esse in actu perfectiori modo per se de
voluntate respectu proprii actuum quod
in se producit quia licet aliquis non habuerit
esse in actu esse tamen in actu superiori
(Ad secundam improbationem in quaducitur ad
ducentia auctoritates (Ad primam quod
philosophus septimo physicorum dicit quod ipsum mechil
aliud velit nisi quod mechil manet
a se ipso passive et passivo. i. quod non est totale
agens et totale passivum respectu eiusdem
et illud est omnino ad hoc tamen sunt quod
id est totale patiens et partiale agens
respectu eiusdem (Ad secundam auctoritatem
dicitur quod loquitur de agentibus corporeis
mediante motu ad rationem distinctam
intellectus sic quod non modo quod intellectus
possit se extendere totale movens et
totale motum et hoc etiam est verum
(Ad tertia dicitur quod loquitur de passione
corruptiva sic enim id non patitur
a se ipso passive et passivo non passio
voluntatis qua patiens efficiendo suos
actus non est passio corruptiva sed
perfectiva sive saluatiua (Ad difficultatem
patiendi actiue et passiue dicitur quod ipsum
secundum potest comparari per hoc quod dicunt
in quarto alterari. i. sub quadam ratione
alteratur et sic est de voluntate et
ipsa in quarto actuata est quia ad secundum
ad productionem suorum actuum quemcumque est
alia ab ipsa voluntate in quarto est illorum
actuum receptiua ut dicunt esse in posteriori
(Ad primam in probationem sed veritate loquendo quia
prima et secundum loquendo de distinctione
realis intellectus agentis et possibilis in eodem
hoc et ad probationem illius dicitur quod philosophus
3° de anima distinguit inter intellectum
agentem et possibilem ratione quia agens dicitur in quantum
huiusmodi recipit species ab obiecto et producit
in se intellectum et dicitur possibilis in quantum
ea in se recipit (Vel potest dici quod loquitur
moraliter quia aliter aliquis aliter
Sed quia catholicum modum ducendi illorum
ad non approbat aut non intentam idem
non curat ad primum (Ad secundam improbationem
dicitur quod totale efficiens et totale receptiuum
non debent coincidere 2° et non (Vel
potest dici quod philosophus loquitur naturali
philosophiam dicta sed ma prima
quia est subiectum transmutationis naturalis non
illa non coincidit ad efficiendum aut non
potest actuatum ut patet septimo physicorum
(Vel dicitur quod auctoritas loquitur veritate in
actione corruptiua et non perfectiua quod
est in proposito (Ad quintam improbationem
dicitur quod philosophus non aliud autem nisi quod
agens sunt moueri magnitudine tale quia
tamen nobilior et perfectior quod passiue
sunt motum sub ratione tali (Ad sextam rationem
principale sicut aliquis quod actus voluendi
producit ab obiecto tamen ad agentem per
naturalem et illud probat auctoritas adducta
et negatur prima quia non est in quaerendo
ad eius effectum plura agentia nisi plures
transmutationes agentes quia et sic voluntas

gerat effectuce & plr obiectu modo
copsso in posteroe Ad affirmacoem nc ipsa
p lig voluntas sit actiua volitio & t
nolitio tnqua agens pnle & detiamis
se libe ad agendu tm obiectu gerit
tmq obiectu in sm metale melmad
voluntate ad agendu & tnq ca sme
qua no voluntas pt agere Ad secdu
pq 07 sit cpar lo po & q de questioe

Qer tertio Utrum actu
volendi & nolendi in ipa
voluntate precedat aliquid
alte actu ud aliqua alia dispositio mediante
quo ud qua actu volendi ul nolendi
fiat in ipa voluntate Et arg pmo
q sic q actu volendi ud nolendi
fit in ipa voluntate mediante detiaroe
ad volendu ud nolendu si tlis detia
d depicta ab actu volendi & nolendi
ipi ap ocia tm ipa & aoi pm qua
voluntas no vult nec cta vlt ut
se dicat nisi ipa detiet se ad vo
lendu ul nolendu & bor vois pm
q cp quo voluntas se ipam detiat
ipa d actiua sue detiaois & no
d actiua sue volitoe ul nolitois
ipi detiaio disgtiui a volitoe ud
nolitoe ipa pm & aud cp pma
pte manifestu d si cp 2a pte pm q
p voluntas esset actiua sue volitois
& cp ad hoc sit passiua ipsq se q
ipa nllo mo indigeat obiecto ad
volendu qd tm d adpiu nec valet
dicere q ipa detiaio sit voluntas
met qua voluntate semp maneta
cadu no pp d detia ut manifestu
d nec cta cadu detiaio & ergo

et go apm pp illa detiaoem se quaden
dispositoem media int ipam voluntate
& volitoem 2o sic pona q obiectu
aliq sit pnteritu voluntati pub duplici
troe sm boni & mali ut vm ipa ad
ultiu q pt dpnta pub tae turp
& in ordinati et cta pub troe deler
tabilis ipm voluntati & voluntas
differat seu suspendat omes sua
actiu & eos percipiat ut quid sit
melius in quirat In isto casu q
Utrum voluntas se suspendat sit ad
passa ab obiecto seu aliqlit immuta
ab ipo ul no Ro pt dici 2m pm
q nd q quid poss intellectu impe
de inferioe circa illud obiectu
cu no possit hoc cau ipsu obiecti
pucia Utrum quo potest se voluntas
de nouo detiare ad volendu ul ad
nolendu hoc obiectu cu illud ad
obiecti pncia no potest bi aut
dr q sic tue habe oppositu pm q
ipa voluntas aliq dispositoem pua
ad volitoem in se recipit ri ipsq
sic voluntas no pt in actu volendi
ud nolendi nisi aliqua dispoe
ud aliquo actu actuata i questio
ucia tm qna & aud pm q quo
voluntas d passiua respectu volitois
& nolitois & cu hoc obiectu no
pt sufficere actu ipsq volitois
& cia nolitois nisi detia voluntas
recipat opm q voluntas sit illoq
actiud cia actiua et q assq
voluntas aliqualit alit se habet
in quatu d actiua illoq actiud

qua in quatuor & passiua et aliquo
totaliter secundum idem est actiua et
passiua respectu eiusdem quod videtur tota
ratio destruere nam illud quo voluntas
aliter se habet in quantum est actiua quam
in quantum est passiua non videtur esse aliud
quam actus uel quaedam dispositio ex
recepta ab ipso obiecto intentionaliter. In oppositum
autem sic voluntas est prima se habens
et illud non esset ut videtur si aliquo
modo uel nolendo restringeret aliquam
dispositionem uel aliquem actum primum in ipsa
voluntate. Ergo questio stat tribus quam et
maior patet quia ipsa voluntas habet se
et duo eius quod est nolle uel nolle ut
dictum est in questione prima huius tertii
si minor patet quia si voluntas habet se sic sit
liberum tunc obiecto praesente nullo alio
indigeret ad volendum uel nolendum
tunc solum ipsum obiectum est voluntati
praesentatum ut bonum uel malum praesentatum
non si aliquo indigeret tunc ipsa
voluntas non videtur liberum habere se sic
esset liberum per illud quo ad volendum
uel nolendum prius indigeret. Secundo sic quia
si poneretur esset aliquis modus existendi
ad volendum uel nolendum uel indumentum
essentiale et idem oppositum volitum et nolitum
uel est aliud modus existendi ad vo
lendum et aliud existendi ad nolendum
nullum horum potest dici. Ergo est tertium
non et quia sufficiens dumtaxat et tertium
patet non quod potest dici primum quia si sic
tunc voluntas habet illud esse in diuersum
habet se ad determinatum actum certum sic
aut est et ideo omnino frustra ponitur
illud medium nec potest dici secundum
quia si sic tunc oportet quod voluntas ad utrumque
istorum mediorum esset indiuersum sic ad actum
volendi uel nolendi. Et tunc quia quo
voluntas determinabitur ad alterum illorum mediorum
si dicatur quia sine medio alio tunc certe
non dicere possumus de actibus volendi et
nolendi quia voluntas ad eos se libere potest
determinare sine alio medio et licet oppositum
Si autem dicatur quia voluntas determinet se per
aliud medium tunc erit de illo quaerere sicut
de illo et uel dabitur processus in infinitum quare
quod dico in quaerendo et absurdum uel
dabitur aliquibus simul et quia tunc in actibus
volendi et nolendi dabitur simul et unum
habere oppositum. In ista questione sunt duo
articuli. In primo videbitur Utrum determinatio
voluntatis ad volendum uel nolendum sit
actus realiter distinctus ab actu volendi
uel nolendi. In secundo articulo respondetur ad
quaestionem. Quantum ad primum articulum
et primo nondum quod de ma illius articuli
et ratione animi tenendum pro affirmatiuam
cum dicta ad certa puncta sunt educa
Primum et quia determinatio ipsius voluntatis
et quidem actus aliquis ad actum volendi uel
nolendi. Et quia huiusmodi determinatio
voluntatis necessario praecedit actum volendi
uel nolendi in ipsa voluntate. Et
quia voluntas et actiua illius determinationis
et non obiectum. Et quia obiectum est
actum ipsius actus nolendi et nolendi
et non ipsa voluntas. Et illam ratio
voluntas non habet esse nisi ad ipsum de
determinationem et ab obiecto uel ab eo
patiatur. Et quia ipsa determinatio non est
actiua actus volendi uel nolendi si
solum est dispositio passiua ipsius

voluntas ut ab obiecto parta vel ab eo
trahitur actus volendi vel nolendi Sed
notandum quod tenetur hic opinio quod
fundatur ymaginatur quod sic de ratione
cuiuslibet activi quod in ductu sua plurimum
in passivum ad quam ipsum passivum plus
erunt in potentia et propterea illa plus
ab agente passivum fit in actu quod
ita etiam videtur esse de passivo voluntario
nisi in hoc quod dicta vel passivum naturale
et passivum voluntarium quia passivum naturale
necessitatur ab agente ita quod necessario
actuatur ab agente ponite si non fuit
impeditum contrarium passivum aut vo
luntarium non necessitatur ab agente eo
quod non necessario excipit actum agente
ponite si precedit ad ipsum passivum se
ipsum libere determinat ad parendum ab ipso
obiecto vel ab illo vel ad parendum
ab eodem obiecto isto modo vel alio Et
ego concludo quod ad obiectum fit actus
actus volendi et nolendi et voluntas fit passivum liberum opinio quod an excep
tionem actus volendi et nolendi se
ipsum determinet ad volendum vel nolendum
illud obiectum vel aliud et sic opinio istorum determinantium precedit tanquam suppositum
primum principium actus volendi vel
nolendi ab obiecto naturali Et non
obstante dicta opinione videtur quod opinio oppo
sita fit magis probabilis et vera et
eo quod ipsum fundatur et innititur ad aliud
fit conclusio ista dicte opinionis quia
quod determinatio voluntatis ad volendum vel
nolendum non est actus ab actu vo
lendi vel nolendi Valde difficile

hic conclusio multum [illegible] sic quia si
ponitur timor determinans actus distinctus
a volitione et nolitione et predictus se
quod obiecto ponite et voluntate ita in se
ponite timor determinans nisi est vo
luntate pati ab illo obiecto sua vi
esse opinio opposite ut patet quod nobilius
principium si voluntas patitur tunc non est
voluntas dicta sui actus a primo usque
ad finem quod dicit philosophus in 7° ethi
dicta in questione prima quinti tertii et
sua manifesta dicit de se si timor ter
opinantes ostendunt intuitu patet publice
obviare dicentes quod licet ponita de
terminatione voluntatis nisi parta ab
obiecto tamen in potestate voluntatis quod
omnis timor depellere ab timore sua
determinatione et consta depellere esset
finis sua ab obiecto et ideo adhuc apud
usque ad finem dicunt dicit suorum actuum
Ista autem ratio non videtur valere quia
voluntas non cessat a sua determinatione
ad volendum nisi quia vult cessare ne
magis determinatione se voluntas ad
obiectum vel ad aliud nisi quia
vult hoc magis quam illud Sed si
determinando se ad velle aut ita vo
lendo se determinare se ipsum determinat
et ego isti actus in quos et in sibi
oppositos voluntas libere et videtur
esse actus volendi et nolendi Tertio
ait sic ad conclusionem quia si determinatio
voluntatis esset actus distinctus ab ac
tibus volendi et nolendi tunc opinio quod
alia sit determinatio ad volendum et
alia ad nolendum sic et adhuc

dicant quo pacto ar. pe alia e detia
ad volendi & alia ad nolendi igit
voluntas est inderis ad utrumq; istarum
detiacum si q d ad plures actus in
diuis no tuit in aliq uno abq;
detiacione Vel igit voluntas ad
huiusmodi detiacoes detiabit se ipsas
met ul q aliaes detiacoes puias
s dr. primum sc. q cum hoc volun
pt in mte tuple in actu volendi
ud nolendi absq; prima detiacione
s dicit. 2. q tm ar. rationabiliq; apd
adunatum eo q ad plures actus est
in diuis tue est expressi in ismtu
in detiacoibus q. rte quia de illis
pe de ipsis vel dabit pacto pau hoc
deduit & pt dari in actibus volendi
& nolendi ab finit apposita Si hic
opponet opportet applicatos q vo
luntas in diuis consistens ad illas de
tiacoes detiat se ad eas sicut alias
detiacoibus prius si se ipsas & se
no opi si expressum in ismtu et
dicit propter q no e sile de ipsis
detiacoibus & de actibus volendi et
nolendi q voluntas ut dicit. est
actiua sue detiacoes a solum e passiua
volitionis ul nolitionis mo ad hoc
actum ut & actum est spectat se detiac
Ad hoc dicendum pas. ut tle e spectat
detiari & eo no e in quercio volun
tate tuple in detiacoes ad volendi
sme alia detiacione prima q ad
illa se ipsi actus & tm no tuple
in actu volendi q deput ad ob
sui detiacione prima eo q ad istud ac
tum voluntas se habet pure passive

Nam q hec ratio adhuc no sufficit quia
obiectum no vi. aliter se habet ad detiacoes
voluntatis quam ad actum volendi ul nolendi
igit s obiectum actus quem ad volitionem
est quem ad volitionis detiacoes tu ista
q no vi. eo dumptaxat & tam patet
q nec sic voluntas no pt velle ul
nolle sme obiecti prius in actu ul
in habitu ita no pt se detiare ad vo
lendum ul nolendum sme obiecti prius
in actu ul in habitu & eo q hoc ob. tu
post actum actus volendi ul nolendi cum
ponit actum detiaco. 3o ar. sic ad
quem s detiaco voluntatis distinguit
a volitione ul nolitione ul igit subiectum
recipit in ipsa voluntate ul in aliud
subiectum Ero 2m q. detia. e actus
i manens voluntati Ita no vi. in quod
aliud subiectum recipit Si enim dicat
primum tue sequi. primo q ad voluntas
duplice habet libertate passiua una e tu
pu detiaco ad q etia actus quem
& alia e tu volitionis ul nolitionis
ad vi. in quercus & alienum 2o pe
q id eq est totum actus & totale
passiuum q e quia plura & partes quia
q ipsa adunatum voluntas e tale actuum
detiacoes eo q no port obiectum actus
quem & eius e totale passi. q ipsa
recipi. in voluntate subiectum p accis
sed igit quod illatum sequitur 4o sic
stat pom. plures sme necessitate
coacte 8mo pbi. si nulla necessitas
cogit ponere distinctoes mt detiacoes
ad volendum & ipsas volitiones tu ora
saluare possum dicendo q hanc magis

detiacio ad volendum pt volicio et qd
volicio pt illis detiacio eo q voluntas
volendo se detiat et detiando se volit
igitur ut Ter 2 vm qd alii assumunt
sci q obiectum sit actuum volicionis et
no voluntas q volicio et nolicio sint
actus i manentes et no eo alio modo q
manet in agente et illud an probatur
est in questione precedenti i mente et
passim expetitur cum dicunt 2 ibidem i
Ter primum q quicquid voluntas se
detiat ad volendum ipsa voluntatis
detiacio 2 eiusdem volicio pt eo quod hoc
et eiusdem probatur sibi quicquid determinat
se ad volendum eiusdem detiacio ad volendum
2 eiusdem nolicio pt eodem modo ut prius
et manifestum 2 q voluntas penitato se
obiecto quidquid detiat se ad ipsum ac
cepcionem et quidquid ad eius effuitacionem
et hujusmodi detiacio voluntatis non est
actus realis depictus ab actu volendi
ut nolendi q eiusdem potest non esse
2 voluntas met quia illa sit manente
non sit maet detiacio Ter voluntate
manente eadem non maet detiacio
eadem ut manifestum 2 et ex hoc elicitur
q hujusmodi detiacio voluntatis ad
volendum pt volicio et ad volendum
pt nolicio quod fiunt opposita Ter
2 oppio detiacio plus vi ce mag
probabilis quo sed sed eo dictis
hec de primo articulo Quatu ad 2
articulum 2 primo nondum q aliqua ponunt
species intelligibiles in intellectu dis
tinctas ad actus intelligendi de ma
questionis pt oppinati p q rete

sic ad intelligendum opi ce species intelli
ad intelligendum primum in ipso mysterio
utrum q in voluntate precedunt species ut
similitudines suptre ab obiecto ad vo
lendum ut nolendum Quo quod primum
obiectum voluntati opponi ut dicunt
tuc sic sequitur in intellectu species intelli
ad intelligendum utrum i voluntate sequuntur
species volibiles et utrum dicunt ad volendum
2o dicunt q tu quidem species i intellectu
et species voluntatis differunt aliquomodo
ad actus intelligendi et volendi nam
i intellectu spe intelligibili informatur
necessario tuptr in actum intelligendum
no autem sic 2 de voluntate et quidem
specialiter Ma licet voluntas pt hoc
specialiter informata tu ad hoc no ne
cessario tuptr in actum volendi sed
libe pt tuptr in actum si placet
Ter pt differre et libe opere intel
lectum et de illo obiecto aliquid
applicat et melius aut ut ab eiusdem
hoc omno deprehendat q aut species re
cepcionis no potest 2o notandum
ad alia sit q no vi necessario
sic ponere dicentes ad quia intellectus
et voluntas sunt una et eadem res
nec sunt ad invicem ut et ab ea desinente
ut dicunt sapientes hujusmodi Ideo no opi
ad ad intentionem ipsius voluntatis
ut ad applicationem in obiecto posse
aliqua nova species in voluntate
preter species a ponunt in intellectu
et pt ipsum intellectum iudicium con
sistentem de bonitate ut malitia
rei volibilis pt tuptr in obiecti

applicacia vel displicacia videtur esse
quod actus voluntatis. Et 2° notandum ipsa di-
cit omnes methodos non videntur tollere
difficultatem questionis quia specialem difficul-
tatem est et primo dicit an in ipsa voluntate
homo ut voluntas et ipsa volitio et
nolitio precedat aliquid actus aliquis
seu aliqua alia dispositio puta vel puta
in ipsa voluntate ad volendum vel nolendum
ipsa pt. determinatio vel iudicium in-
tellectus de re volita et specialiter intellectus
ab eius recipiendo si in aliqua deficiat
et ad tollendam illam difficultatem questio
specialiter et apposita. Hic primo dicit
pt. quidquid puta ipsa ex parte iudicii
vel apprehensive de bonitate obiecti fiat
in ipsa voluntate in quantum appe-
titus intellectivus actus applicacie actu vo-
lendi seu acceptandi debet dispositus
hic quidquid et 2° primo quia voluntas
seu appetitus intellectivus debet se
hic approximare in suis actibus sicut se
habet appetitus naturalis et appetitus sensitivus
in actibus suis quo ad actus esse
dispositos vel non esse dispositos sed
appetitus naturalis et appetitus sensitivus
videntur hic quoque actus seu dispositiones
precedentes et sequentes vel fugiat suorum ob-
iectorum igitur circa ita erit de voluntate
tamquam et maius verum per quiescentia
solitudine quia quo ad hoc videtur
permitti esse sicut et licet circa quo
ad hoc pt. dissimilitudo ex voluntate
in aliquas suorum actuum libiere fiant
et appetitus naturalis circa appetitum sen-
sitivum non in quo ad actus istorum
appetitum et dispositos vi et permi-
sile et apporte. Et primo declarat
et primo quo ad appetitum naturalem ita quia
ex naturaliter appetitu appetit locum suum
naturalem et tendit in ipsum sicut potest ipsum
primo habet inclinatorem ad esse in loco suo
naturali 2° habet actualem motum quo movet
ad locum suum naturalem et 3° habet iterum loco
suo naturali per quod vocat ad ipsum mo
ista videtur esse valde dubia tamen quia
sua gravitate formaliter in clinat ad esse
ex sit in loco suo naturali si motu locali
fortiter movet ad locum suum naturalem
motu locali propter quietem autem
quod habet ad locum suum naturalem ipsum naturaliter
quiescit in loco suo. Et 2° patet 1a pars
de appetitu sensitivo. Ille natus primo
in clinat ad obiectum bonum vel sub
ratione tali apprehensum quantum et pertinentem
2° actualiter tendit et movet in ipsum
Et 3° fugit et quiescit in ipso adepto
in clinato in obiectum vel amorem ~~[illegible]~~ romantum
actualiter in ipsum vocat desiderium quod
aut in ipso adepto vocat delectatio
mo certum et ex ista sunt duplex motus
sunt actus appetitus sensitivi sicut primus
dicum est in 2° quinquo 1° motus sunt vocat
mo 4° apporte dicendum et ymaginandum
est de voluntate quo ad suos actus
Vm ipsa voluntas de obiecto sibi
sub ratione boni pertinente primo habet appla-
cacia 2° ipsum obiectum libiere volit et
acceptat et 3° in ipso sic quantum et
adepto fugit et quiescit primum certum
seu motus vocat applicacia 2° vo-
luntas seu acceptatio. Et 3° vocat
delectatio sicut de obiecto sub ratione
mali ipsi voluntati pertinente fugiat.

in ipa voluntate circa actu apponi p
2 displicentia de obiecto sub ratione mali
patento (2) 2 nolitio illius obiecti ad
refutandu et 3 actu 2 desiderio et offitio
voluntatis qua q mala ignoto 7 adepto
affligit et punit. Et dr actu ille tristi
tia. Ergo ipse patet pi qd actu applacen
tie precedit acceptacio obiecti seu eius pre
cedere in voluntate et sibi actu displi
cencie precedit actu refutationis et fuge
ipsius obiecti et qd realiter distinguit ab
ipsis. Vtro aut actu tristi pi delectatio
et tristicia distinguitur ab actibus secundis
pi volitionibus et nolitionibus ul no dis
tinguitur hic dubium 2 et de ipso fore
possit sed medio in octauo huius (2)
tr. sic ad pmu voluntas circa idem
obiectum pt habere applacentia et displi
centia et tm no pt habere volitionem et
nolitionem circa ad obiectu i. sequitur
qd actu applacentie et displicencie re
aliter distinguitur ab actibus volitionis
et nolitionis et qr no sentit volitionem
et nolitionem seipsum qd precedat ipsis
et p fns qclo uera tm sua et maio
pi qr ad obiectu pt ce ignotum
sub ratione boni causat applacentiam i
voluntate et ignotum sub ratione mali
causat et mgl voluntati displicet
igit maio fiat uera sua 2 nota
si cui (2) p prima ptie de adulteri
ad adulterum tm no sua qr illud
pt se deputare p modum tpis 7 in
honesti et circa p modum delectabilis
et boni (ter) pi maio tonis mag te
de eo qui pecat mortes in mau

tepe magne tempestatis (Ita tales)
multam displicentiam habent in hiis quibus
ratione bonum in mae propter potiores
priores diuitias et circa applacentia habent
in eis quibus ratione propter saluare 7 pu
tentiae se in vita. Ergo applacentia
et displicentia de eodem in voluntate
no opponuntur. Du. huiusmodi displicentia
et applacentia habere 2 dupliciter ipsi
obiecti rationis. Et 2 mor pmu patet
qr no sunt voluntate ad obiectum
acceptare et refutare seu velle et
nolle sed et sed ut manifestum est
ad sint actus 4rum i. 1 2 3 4 or
sic quia experientia doc q secundum
voluntas in obiecto qd actualiter
refutat habet applacentiam si ipsa applac
centia no 2 actu accepti ul vo
lendi igit qclo uera tm sua et
maio pi qr multi sepe delectantur
apparente in ope tpi qd tm actua
liter refutant dicunt ut illud ut
tate honestatis quare 2 tpitudo
mo hoc no dicent nisi in hiis
ope aequale habeat applacentiam
igit aut fiat uera 3or probatur qr si
illa applacentia est actu acceptatio
ad voluntas sed et sed acceptatio
et refutatio qd no 2 2 Sic
voluntas agit et reduat in se actu
volendi 7 nolendi si illos age no
pt nisi pt (2) seu prius actuata
p dispos receptas ab obiecto
ignoto si sub ratione boni ad mali
et qr ille dispos prius no uera
esse alie qua applacentia 7 displi

primum quod quinquies de nocte ita quia et
manifestum per quod dictum in questione precedenti
si bonum per se mobile esset quod
voluntas afficeretur in obiectum nec esset
per actum volendi et nolendi et non
sunt obiecta per ea quod nec voluntas
afficeretur in obiectum nec esset mo
perpetuum quod id est actum
et passum respectu eiusdem quod
totaliter est in quiescendo et patiendo quia
quia voluntas bonum per se non actuatur
per aliquem actum actus volendi
vel nolendi et deceptum accidit
et go ad evadendum illud oportet
ponere quosdam primos actus voluntatis
productos ab obiecto in voluntate
mediante aeternitate verbi vel ratione
finiti per et supponit quod libertas ipsius
voluntatis qua libere potest non accipere
quod indicatur esse bonum et libere refu
tare quod indicatur esse malum et
quod nobilius iudicio voluntatis
quanto valde affectat ad directionem
vite quanto ex ea quia res in quibus
prima facie fuit alius rectus bonitatis
apparentis sepe sub mixta malitia
latenta amicitia vel aliter hoc cum
malum esse nobis et indicata prima
facie acceptare vel refutare non
quod non accipiendi vel refutandi quod est
nobis in hoc ut ex hiis supposito
quod per non acceptaremus vel non
refutaremus et melius in quibus quod
est propter magis bonum et quod magis
malum ut voluntas quod melius
est acceptat et quod peius refuti

Non enim quod est nobis finaliter quia potest
non acceptari vel non refutari si in
hiis non acceptaremus vel non refutaremus
speciem et non acceptemus tradit id quod
per hoc diligere in quibus iudicare
esse melius et refutandum illud quod in
dicare esse peius Sed supposito premissa
ar per quia nisi actu volendi vel no
lendi praedet in ipsa voluntate actus
applicatae vel displicentiae per quod nulla
est voluntas libertatis voluntatis huiusmodi
fluitas per quia dictum supposito repugnat
quia per voluntas non habet in
apparentia bono applicentiam et in apparenti
malo displicentiam quod ipsa tunc impa
ret de amplius magis circa
illud obiectum non vi Imo vi quod
ipsa voluntas nullam habet occasionem
impandi hoc de aliquo aliquid circa
tale obiectum cum esset bonum vel ma
lum acceptandum vel refutandum magis quam
prima et sic totum non impetum adaptabit
dicendum vel refutandum nobis insertum
apparet quod voluntas quia accepta non ac
ceptaret et refutanda non refutaret quod
esset nobis damnosum valde et nocivum
Quaestiuncula quia per omnis voluntas ut
talis est potens potentia et go ad in
dicendum verbum aeternitatis non propiat non
ipsum ut voluntas de in se subiectum
triplicat oz quod contingit aeternitatis ob
iecti ad aliqualiter ad operandum
immutandum ad accipiendum vel refutandum
ipsum obiectum aeternitatis ad ipsum
obiecti principium hoc non potest nisi
ipsum formale in immutatio voluntate
non est nisi applicentia vel displicentia

in obiecto quemcumque ipse ut bonum
aut sic voluntas humana necessario pro-
cedit in actum respectu obiecti quemcumque
sub ratione boni vel sub ratione mali si huiusmodi
actus non dicitur voluntarius vel nolitus ipse ut
sic quia et bonum appetitur quia ad huiusmodi actum
voluntas libere se habet sic quod patet in
omnibus actibus quibus cognoscimus se
habere ut dictum est quod si autem contra
appetitum quia voluntas necessario fertur ob
iecto appetito ut mente ea ratione ad
primum bonum Illud enim est appetibile cuilibet
enti in quantum est ipsa est quedam participatio
primi boni ut ipsum fruendo obiecto appetito feratur in ipsum
primum bonum ita aliter et ratione
humana et naturali loquendo in ipsum ferri
non possit ut dicunt fuit in primo libro
et in illo quadam voluntas si permittatur
vel habitum actu obiecti per modum boni
putati et ipso necessario de voluntate habet
actum hinc prudente volitionem et parti
cipante alium precedente nolitionem et id
est appetitus Et dicit ergo quod sufficit volu
tate ferri in primum et finale bonum
propter quod ipsa fertur in obiectum primum
bonum appetendum et propterea et quia non
oportet aliquid habere voluntate habere aliquem
actum primum circa bonum appetendum et non
contingit quia voluntas ut habet se po
tentia circa ipsum non est diffinire quod
bonum propter vel quod malum propter quod
quia malum bonum appetendum vel quod malum
appetendum et ita quo ad ea vel quo
ad ea libertate vel differt ab ob
iectum putatum sit bonum propter

vel bonum appetendum et ita quia ratione
habitum ipsa voluntas quo ad
bonum appetendum et non propter caute
ratione habitum actu ad bonum quod
et ex hoc appetendum quia et ita dicitur
Dicunt quia prudentia non est procedendum
quia bonitas appetente necessitet vo
luntate ad volendum vel malitia
appetendum ad nolendum quia ipsum potest
ad hoc voluntas quia libertate pro
pendere omnes actus prudentes sic volendi
et nolendi vel quia placet suspendere
vel quia vult intellectum cum sua ob
iecto melius deliberare Et ita
humor libere bonitas vel malitia
appetendum in obiecto ratione huiusmodi quia
quia non queat operari actum potest
Dicit sequitur prudentia prudentia
rette sicut iudicio vel appetitus
hoc de malitia obiecti sicut
in ipsa voluntate ut voluntas et
actus displicentia actum nolendi
vel diffinitum habet distinctum pati
endum propterea et ei probatur
quia recte et vere ratione et iudicio
et diffinitione malitie obiecti ordine
ad displicentia et actum nolendi
et de iudicio huiusmodi diffinitione boni
obiecti in ordine ad placentia
et actum volendi Patet igitur pro
dictum quod primum actum voluntatis per
dentes volitionem et nolitionem sunt
placentia et displicentia de obiecto
putato Secunda ratio sit illa
quia voluntas humana in ordine
ad humorem primum actum non est forma

libera patre quo ad quoq; ideoq;
p; q clusio p; ipa voluntas poptr
sufficiti dpntanae qpte obiecti
+ sufficiti dispoe qpte passi no
pt libe in oppm ut pat tractu qt
in pbatoe qclos qd qcl uca 2a
q clusio fit illa q voluntas tquana
quo ad longena ellos pmorp actum
p; applicae + displicae pmanena
d aliquo mo libera qd sic q: homo
acti si dum pmanent compat +
fiant petu mo circa illum i vo
luta qd petat igr rq ts qna
+ maio manifesti e q: qlqor q
homo mis in moat delecta in
honesto scupu ts quiencia ipe
petat q no fiat dilectio quod
debet ad hmoi illicit + i hoc sit
se autendo + de occupado mior
d plq 7o hmoi dicto quo debet
se quod autem adq hoi tpibq et
illicit cognitoribq + delectationibq
dr q occupatoei dra alia fita
+ spalis honesta + dra studiu +
circa oracs devotas + alia hoi
Ny omdiq de dimedio amoris
Qua p tollas prive cupiditas orta
Cedit amor rebq tos age tuty
etos 5a q clusio pt illa secud
maodez ul mio rez de bonte ob
iecti notitia + 5 maodez ul mioei
qpiq voluntas dispoez qduta aor
ul mor in ipa volite applace
Et apporto mo dicit displice da
pati q clusio Primo de notitia
qua voluntas maodez hi applace

in obiecto dnq pd toe bon qfmto
+ putato cetis pabq quod p idem
obiectu no essi ita clae qfmtu et
putatu voluntati ut manifestu d Sic
maodez hi applaceraz de omo obiecto
qfmito qua de alio cra applis no
pt clae qfmto 2a 2o p; q clo de
dispoe voluntis et pricis Ny vo
luntas qtmcs ub ny repata aduena
maodez applaceria delectabi venet
quod voluntas qtmcs + repata + no
nisi q: omq voluntas dppend hoi
delectabiliu d magis disponta quod
aliq Sit aliqua d voluntas quae
malit magis melma ad aliq
vicin quod alia + state qpld qfm
tioe + ctu est q illa voluntas ma
gis d disponta + maodez applace
hi in obiecti illiq vicii qua alia
Ny quod tny in ipsi fiat male
natis applicio quatu ny aliis de
pnte apetitus voluntaris Cofta
q passio sensualis qclaudi indiscre
pensa sortiri impunit + ts q a oti
dispoe subiecti igr pc cra erit de
illa prima i passione quod in se re
capit voluntas ts qna q: quo ad
inseparabiliez ipi acti ita nalitet
in pmut voluntati sic passioes
sensuales sonpu si aus d mau
Cuta q clusio pt ipa q voluntas
qua d ea efficacis + actua pmor
pmorp actum p; applicae + dis
plicae pc sic qua intellectu
hoi mete indicio seu qfmacoe
seu de bonitate ul malitia obiecti
pducit applaceraz ul displiceria

in voluntate ut patet ex 3° de anima dicit
quod ibi ratio appetitus movet et propter hoc
intellectiva movet non id in re sed
intellectum et voluntas in hoc ut ad
primum principium. Et dicit istam viam non videtur
sufficere ad propositum quia non quaerit utrum
intellectus et voluntas producant seu agant
quemlibet actum primum si magis dubitatur
utrum voluntas ut ratio et per potentiam
actiuam prior et primum actum patet ex dictis
hic dicit quod voluntas ut ratio et non et
causa efficiens libera respectu quorumlibet prior
actum patet ex relatione 2° quinti arguitur
3° dicit quod si voluntas capiatur strictiori sensu
sicut dicit potentia appetitiua intellectiua
in homine ad actum volendi et
nolendi quod libere producit tunc voluntas
ut voluntas et non et actiua ipsorum
primorum actuum maxime quia ad corpus
irrepugnet patet quia voluntas in homine ad
talem actum ut sic non dicit voluntas si
magis quaerit id appetitum naturalem sicut
ut tactum sunt in prima vice sed ad
primum pertinet quinto arguitur 3° dicit quod
voluntas habet in quantum et appetitum sic
quod quemcumque intellectum ipsorum primorum
actuum producta patet quia agit applicando
ad diversificandum de obiecto primo vel
primum ad potentiam appetitiuam sic quasi
actum primum ad potentiam quasi materiam
4° dicit quod ecce voluntas ut ratio et
appetitus capiendo voluntatem et ea actum
dictorum actuum quia ad corpus dubitatur
frustrantur patet quia si dum dicunt
pl. tpei potest ut patet patet quia pertinet
3° et eum pertinet quod non est nisi

voluntas ut ratio et aliquo modo non
esset dna illorum actuum quia alias
sibi quomodo modo in esset imputaretur
ad potentiam ut manifestum et igitur et ipsum
ar. sic ad ymaginandum quia non vo
luntas esset causa actuum suorum primorum
actuum ad modum ut et appetitus intellectus
sic et quia primum quantum quia non esset
quod seu cui voluntati imputandi sed
patet ex dictis et ipsa probat quia quo re
putarire illu actus voluntati ad quod
se habet nude passive non vi sed
nec modo imputatur. Utrum debeat hic
actus ad aliud quia uno detractio
agentum debeat et non ad appetitum liberum
sic etiam voluntas uno detractio
obiecti debet actus applicare
ad diversificandum eo quia non potest
coangere fortiter dicit aliquis
quia licet voluntas habeat se quasi
passive respectu applicandi tamen
non facit diligentiam ad se extra
quemlibet ab quomodo motibus non im
putatur sibi quia actus nisi quatenus
talis pertinet voci. Istam viam non
vi valet quia illud et dicit quod non
diligentia sua imputatur sibi et non
quia actus primus quo vi melius et
ad dicta quia actus primus sed
applicandum ad diversificandum de ob
voluntati imputatur quia minus dum
tenet ipsum non solum quia negligit
sua appetitus quod non facit diligentiam
ad vitandum et se ab actu contra
hoc si quia ab obiecto sed intuitu

se no cuiet ad tr bn possit ppt
pnciam & pntiam sufficiet ipa vo
luntas nti o in se sitis vel e appe
tpducat applicatam vel displiciam
vna ad obiecto coagete vel sitis
se tpducta mal tfdibi plus quat
2o tpba tclusio sic & sensi tpdu
qua bi sentiam in se vna ad obiecto
mete vel i mete cocipiente & sitis in
tellectu intellectui & mozo magne
pma igit cua voluntas tpducat in
se pmu actu sui sti applicatam
vel displiciam vna ad obiecto tr
gna & utrq voluntas & potencia
superior qua sensi & cua qua mti
si tpbabile apiori & q no est
potencia pua passiua quae no
debet ita bn agere ad suo actum
tpducendi cua pmoz sic sensi
ad sua sentiendi si cuius pi q
illus q dici apvenerit 2o & 3o de
cua Confirma q mi pona voluntate
tpducere applicatam vel displi
ciam de obto se ad agendo cooperand
& tempu tq qua agendo pnciale
mt pticulata tpducet effectu i
dimplici & mo tempu & subiecto cop
milto nobilior se q vi ce plus
& mcgil agit ultra gradu spes
Sed & agendo di esse pnciam passo
3o de cua & gna pi quantissima
obiectu ad quq actum tpducendi
pulsi qrit mt pticulata agendo
& mete sue tpntiende tpducet
applicatam vel displiciam i volu te
ipa vel coagete mo obiectu ad opt
& tes cotempi & dumplicis ut in publi
tgit in ei quod no e in quaicos du
quq acos fiat mote agendi superior
& cua m dumpl mo ita e in apporto
q utute dnua & superior obiectu
tpducat in voluntate quq acti sed
no vi sufficit q tuc pcu tae debet
dici q obiectu mtis sti fan nia sensi
quod li q tempu tpducat mtellecti
pua in intellectu ipo mti nl coagete
ad ty quod no qcedi cua ab adu
sensus Sed si se possit pluae qvia
negte igmd possi agere in cua licis
i dumplici q in utute agendi se
prior sti dei & superior mo illud
nalit no e qcessit Sed se no mu
qrit obiectu ad tpducendi volendo
& nolendo quod ad tpducendi appla
vel displiceat Si voluntas vna cu ob
iecto tpducat volendo & nolendo igit
cua cu obiecto tpducat in se appla
tiam ad displiciam ti gna q no
vi racio quare no cu nlla pt dim
stnd mi q eppcu volendo & noli
endo voluntas ponit potencia agendi
libera & eppetiu applace & displiceat
potencia nalis & natia & io dicit
ad sic se libe voluntas tpducat vo
lendo in se libe ita applacet nti te
Negte cum tpqualibi sit pte pti
q tpducte unu 3o Si d adupatiq
sensi sit splud ad cui bn sit sp
cuedo si porto ad obiectu licet
vnu actua mappetiu & appetiu licet
vnu passiua ti ad pt pluati

actio obiecti in voluntate et ipso oaop
prom appetitus qre omni actiaj respectu
suiq actiuis hic tu negando modi
qr no pt by saluari q potentiae traj
ipsos pnles mte particularia agentia i
no potentiae et ad hoc producat ef
fectus in potentiae et ipso no otiose
si ipsi sufficiente et probabile hoc dicit q
voluntas q d in dumlis omnia ad ob
iecto et cij qfmodo producat in ipse
applicatio ad displicentiam sicut licet
dei qui d ea omni trej principaliissimo
possit ipsi applicatio producere i volunte
ad obiecto no ipsiete vote actio
omno et sine obiecto hoc possit ut pz
patet de causis mechilorij sic no dis
ponit ipse si disponit qd mtere
agentia particularia cet vmd pnles di
stinguendo et determinando ad effectus producendos
sicut in plibus qd dr ipse effectus
qui immediate ipse p sufficiencia et q
uia sit potentia unde in aliud vna
certio d q ignis agit in lignum ipsum
calificando nos dicimus ignem qre
actiue et tu caliditas eij in q cum
alio subiecto ponta ecia alia tonis
omnia ad deo et causis omnibus sufficiet
ad calificandum lignum sic manifestum d
q ferrum calidum sufficiet pt ut tute
sine calidi et calefacere lignum et sine
quetey calificiet sic i ignis q ipse
actiue calificando lignum calefacere
posset saluari sma eij qqu sic ipse
voluntas adproducendum applicatio ul
displicentiam qre actiue lignum cum
producere pz sicut de ipse absoluta pos
uau sm qqu voluntas et ipso salua es
tentione et fluentia adipsaiorum mechi
no arte q ista tu alius qclud qtia
dicta qu sic qcludet mare accidi
nalibus q tu ipso ut accido no ad
mittent nec ecia qcedoit Nlio
sic appetitus sensitus actiue qcat
ad producendum amorem et odium delec
tationem et tristitiam et alios pueros
passiones igit ecia voluntas seu
intellectus appetitus ad applicatio
ul displicentiam no d qu qr sic
applicatio et displicentia sunt pmi
si motus appetitus intellectus sic amo
et odium sunt pmi motus appetitus
sensitui si amor ipse qr nisi actiue
sic licet sentire q sensus ut ssi
d esset nobilior et perfectior q
appetitus sensitus sicutad pz quia
sensus d ssi ipsius appetitus et ex
datus cuali ad persequendum delectatio
et ad fugiendum tristitia seu nocua
ut pz ex secundo de aia et ipso
ordi ad appetitum traj ad suum
finem et traj sum ad dmm et
sma pz qr sensus cet uti actu
in suis operationibus appetitus al
sensitus no si hi sic nude pas
sine inquatu illud ino agentis
d p stricta passio vpasset no pt
in actu nobiliori qd no vi
de appetitu sensitio d. sicut quid
licet esset hiuus passionis habis se
passive tu ad persequendum qu tu
ad fugiendum disquiescentis hiis se actu
Contra quia recte sic obiectum

sufficit mte qd ipsum sensu mouet
appetitum sensitiuum ad amandum uel ad
odiandum ita etiam ad concupiscendum uel ad
fugiendum nec aliquam ex dumptaxat seu ex
quibus ne ex appetitu sensitiuo ita
modicum sit libere appetitum concupiscendum
uel fugere sit oppositum amori uel odio ut
ad si illa delectatio sit non tue
rationis quia appetitus ne in dicitur obiectum
ad habendum conducendum in se applicationem
uel displicentiam de eadem ymo semper
erit in actu qui potest affecte et passio
sufficienter ad manere ad appetendum quatenus
ut ratio ei qui oportet debeat permittere
aliqua actio hic dicitur necessitatio quia
ad placendum dicitur quia licet appetitus
sit ita efficiens applicatione de ob
iecto non tamen ita sufficiens modo
primo quod adducit intellectum quia potest
tamen sufficientibus ut sunt affectibus
et actibus naturalibus quia sit satis patet
ad ea non procedit ita etiam predicta
ad ostendit aliqua dubia et spaliter
extra delectationem secundum quia arguit primo
sic uidetur sequi si illa delectatio
sit non quia voluntas quod utinam
primo quod opti necessitatem habebit ea
placentia in ordine quo aliqua
utilitas uel delectatio appetitus
etiam non accipiatur illud opus quia
ut manifesta predicta et spiritus concupiscentia
et concupiscibile habitatur fluitans
quia quia licet utilitas alicui hominis
indue appartiet uel delectatio in
adulterio tamen bonum homo et utinam si

illa sine in illis habet applicationem si
ponitur ab homicidio licet sed quod
voluntas quo ad quam actus applicatione
uel displicentie non sit libera et sic non
erit simpliciter libera et dicta simpliciter actum
ad ut ipsum sit sic quia et quia pro
et detur delectatio tamen et sit et ad pugne
iudicium tamen de appetitu contente alicui
obiecti esse totaliter etiamsi sic
iudicium ad malum et esse bonum tue
sequitur ad voluntas sit necessitata
ad quam applicationem in quam ita ma
la quia pro predicti si fluitans patet
et sic voluntas est sit necessitata
ad permittendum ad et in quaerendum et abstinendum
et ita potest ipso ut esse ipsum duos
actus principium ordinatus quorum
est ipse voluntatis existere in tali
disposito in qua natura et mouet et
motum sic disposito ad natum et mouet
dicit ad impossibile est voluntate no
uelle etiam et ad appetitum con
trarium impetus interio motum ab appetitu
etiam et de intellectio ad ipsum
sustinendo propterea predictam et gloriam
propter et edicit ut ad primum dicit
et studiosum in extra singula tenere in
dicat ut dicit ut quia uel iudicat
esse utile uel delectabile quia sit ho
nestum simpliciter ut est dicit et pus
questio conducta ut quia et ho
uero studiosus nunquam appetit utilitatem
in homicidio et delectatio in adul
terio tamen tu opponitur ro puppet
si illud forte posset appetitum

in vtute no du firmato Vel pt
dici q voluntas in vito studioso ppe
exercitiu bn operacois & virtutiu in
dici tons & bona appetitiu; mutatis
no est dispo ad habend applicatiu
de tpibus & in honestis nisi forte
mestissie & fortissie moueat appe
tit eu possit in vtuoso fugere alia
lis applicatia de re in honesta si
ty no essi sibi imputabile si ~ se
dnu diligtia faciat ut se ab hui
obiecto tpi se fortissime moueteu
autem & qd no ex sua culpa deuenit
in huiusmodi passiones se mestissie mo
uetur Ecce eu pt qm moueri vtu
tuosi Vn dictu e primo huius q actu
magna tbulat & qt bat beatu et
tristicia insecuit & impedunt multis
operibus Ad 2m qre pa qma & qms
oia fiunt quo ad applicatiu vel displi
cetiu & ty dr qo voluntas no e
simpt libera qma no vt q appetitus
intellectus appete loqdo solu dr voluntas
appetitu actuu volendi & nolendi
ut pus dctu est no appetitu illoru
ad huc voluntas e simpt libera
ut dctu e in questione prima huius
tractatus Concedendu e qo q voluntas
no pt libera seu dna quoru actuu
q in eo deducit fiunt in objectuu
se q actus eius non se habentibus
possit impuu & in eis appositu
si ete ipa est libera dna accepcois
& refutacois q ipsu huius actus
principiu & hoc sufficit vt ad libtate

voluntatis q ipa pt libera dna actuu
in quibus e meritu vel pena Unde
applicatia vel displicentia ratione
pte no mtu & de mtu seu per
cnum si in tocu obiecti acceptace
vel refutatione Vi ergo adulteriu no
e malu eo q e delectabile si ~ si
si quia in hoestu p ipsu applicatia
habetur in adulterio sed delec
tatio sensu appetitus & displicentia
sed in honestate & no acceptatio to
tius delectabilis appetitus si refutatio
ipsius toe e hoestus illud no est
peccatu si meritu quia hoc e tempta
& no obedire si temptationi ipsius
qd no e peccatu Ad 3m dr q to
tu hu qlibet q p iudicium tonis pt
eroneu sed alicui refutatio ipsius
tactus maxime tue no est malu
seu peccatu tte applicatia in huius
actu Imo nec peccatu est sed ipsu
illud actu sed induat iudicio rationis
eo q ignorantia in omnibus peccatis
excusat a malo sed pq dicit si
dnt huiusmodi iudicium eroneu contingit
fieri in ptate nra p diligentiam
in quibusdam rationaliu tue peccatu
est no solu in applicatia sed et
quia voluntas sentit ultra iqui
tione peccatu q ita iudicatu e ac
ceptaut Ad 4m dr q quelibet
possit in quibusdam tonis appetitus
illoru actuum ipsis quoqd solis
eo diversis ipsis & si difficile e p
no vt q huiusmodi articulu no
sunt magna probabili & efficaci

voce sunt quandoque dicti quod dicit
pt ad primu arg. cu quodo seu de
clando dr. q ipe loqu. de actibus
secundis voluntatis sc. volendi et noleni
mus actus primi voluntatis sc. complacentia
vel displicentia non sunt actus volendi
et nolendi apte q ipsi sunt actus libeti
alii aut non solum inchoatae ut pz
ex predictis et sunt ab actibus volendi
et nolendi distincti Si aut potest
aliquis quinete cond tu quinque tlei
mlicet non credebit volo si velle
si non esset in honestu vel peccatu
sicut sc. contet appetentes delectacoes
quando sine complacentia et tu nolle
ipsas Ad 2m arg. pz q intelligendo
de actibus secundis sc. volentis et
nolentis in ordine ad quos voluntas est libera et non loqu. de aliis
et sic sunt dicta exclusa de 2o articulo
Ad vocem ergo opportet Ad primu ne
gat vocem Vn tu d. q aut non e
multu apta sc. q actus volendi et no
lendi conducant mediante detractione vo
luntatis q utique id non conducunt nec
se ipsos apte loquendo Ad complacentiam
minor negat q sit voluntas actuata
sue detractionis et non sit actuata sue
volentis et nolentis et ad complacentiam
illius negat sua sc. q tu voluntas
conducendo volentem non indigeat ob
iecto Vn domificato d. causa actua
domus et tu indigeat dispem et alius
instrumentis Vn bn adsunt tantum
q obiectu sit secunda si non adsunt
q sit totalis causa Ad 2m et 3m

vocem dr. q adsunt et quinque prima
articuli 2i et eius cor. Ad vocem pz opportet
arguendi maior et negat minor ad probationem
dr. q licet voluntas sit nisi dispo prima
ad volendum id nolendum tu libertas aut
non d. respectu illius dispositionis si pocu
respectu volentis vel nolentis q sit
actus appetitus voluntatis inquantum volun
tas d. seu potestas libera Ad 2m
dr. q in voluntate illa requiritur
dispo prima determinans et necessitans
voluntatem ad volendum vel nolendum si
bn restrictam dispo prima sine qua vo
luntas agere non pt in sc actu vo
lendi vel nolendi que tu sit sc. ad
voluntatem solum in ultimatione antequam
voluntas procedat ad actum volendi
vel nolendi et tunc ad secundum dicit
q alia dispo prima requiritur ad vo
lendum et alia ad nolendum quia ad
volendum complacentia et ad nolendum displi
centia et pz quia quod detinet vo
luntatem ad hunc modum actus primus
seu dispositio sc. q obiectum cui pia
quinque ex q huiusmodi actus quod cum
in repugnet nec na conducunt nec ex
hoc sequitur in ultimitu q obiectum
appetitus appetitu ipsius d. primum mo
ueri ex 3o de anima et sic sunt dicta ex

Q Dicit ipse et quarto
Vtrum opportet q voluntas
bono et minori inclinetur
Voluntas dimissio ad bonum possit
velle bonum minus Et arg. primo q
sic q non voluntas possit velle
minus in casu questionis sc. q vo
luntas non esset libera nec dna sui

pri actu a prio usq; ad finem philosophi
quinti pri p philm 3o quia et quia po
quia voluntas videt necessitata ad
maius bonum accepta et ad minus bo
no accepta 2o sic in capu questionis
stat voluntate no velle maius bo
si quis no vult maius bonum est vo
luntati printatu sine minori bono vo
luntas possit ipm no vel velle igit po
test ipm no velle si sit printatu ad
bonum bono tz quia et potestas volun
no vi ce et potior ducata quia maius
bonum et sibi cu bonum printatu
Sed aud pz et voluntas possit dis
ferre voluntate ad mavend sus an
aliud malum latens et illi maius
bonum quantum ul angu aliud eum
no esset libera nec dna sui actu Sed
minor rond pri et equo voluntas
no vellet maius bonum quod physicet
quod posset velle minus bonum et vi
et necessitat igit 3o sic si volun
tas pt ferri in malum sub ratione
mali tue ipa pt in minus bonum
etia cu maiori bono printatu sed
ipa voluntas pt in malum sub ratione
mali igit questio ulta quia est
audeo et maio pri et minus videt
voluntate posse in malum sub ratione
tali qua in minus bonum sed bon
pri quia cad e potestas oppositorum
ut virtus est albi et nigri modo
bonum et malum sint oppta et esto
si voluntas pt in bonum etia
potest in malum qd sint opposita

Confir et pote e tonales passiu
me et no metis et si voluntas e ratio
eo et est appetitus ad rem 3o de aut
igit pt in opposita et p quod in
malum sic et in bonum et oppositum
Quarto sic et dicit artis philosophi
dicit et duobus bonis oppositis ipsi
voluntati qd fortius est fortius movet
etor nisi intelligatur quod et pte
boni movetis a vi et voluntas
quod et pte sui satis fortius movet
a bonum bono qua maius se cu
opposito et p quod dimisso maiori
bono pt velle minus bonum quod
sint opbandi Quinto sic qua
philosophus dicit 3o quinto videt eum
no idem elegere et oppmau si oppma
quod melius sit strictius opt ma
liciad aut ipse strictius elegere quod
no opus et p quod sic et quis eligit
minus bonum dimisso a ora qd sint
opposita Opposita de mete
phi 3o quinto dicit eligitur aut
a stricto maiore bona et potestas
magis bonum cu minori in oppo
opposita ipse de eligere et voledum
Sexto et 6o dicit philosophus mo tertio eo
applicui end indicatos desideratum
et applicui et eo sic indicatum
magis bonum esse desiderandum
et appetendum ita in quin est appetendum
et prosequendum Et 7o qua aliud
no esset dim quod ord malum
appetendum et ignoratur quod opa
et a quibus fugiendum philosophus

patet ꝑ phm cap. mo 3o et sna ꝑ
quia malo apponit sibi bonum com
et bonum boni in appo. bus possit elige
seu velle unum bonum et dimittere
malum bonum et tu non ignoras id
esse unum bonum et aliud malum bo
in pnti questione erunt duo artili
in primo artilo ecclesiastade ponit duae opi
niones de ma questionis 2o tu d
est ad aspectum p. alia opinionem
potibus distrectum Quantum ad p.
artilum est nondum po ad quod
matia ponit questionis oppinati sunt
ad apposit voluntati ꝑ tocz maior
bonum et boni i appositibus voluntas pt
acceptare unum bonum et dimittere
malum bonum et ad illa pte adhuc
tocz an oppnd Sz ad maiorem ei
apponit delectationem alit adhuc
et primus sic in electione appositis
est ultimi finis Voluntas e nullo
mo necessitata i ut apponit duobus
bonis maior et minori est in appo
quorum neutrum e ultimus finis ut
supra Voluntas libe pt acceptare
unum et dimittere seu refutare tu
liquid sna corde ee manifesta
quia dato opposito sequetur
ꝑ non posset voluntas omnem di
mittere et aliud refutare tunc e
spectu omnis cor est necessitata
cum opponitur dicit aus si aus
pba. et licet aus queda quod
voluntas ad volendum necessitatur

a primo et perfecto bono appetitus ad e
ultimi finis in quo na appe pt tro
malitiae ut defectus ty ab aliis bonis
defectibus sed ad quem finem attingendum
ordinatis ipsa voluntas nullo mo necess
petur ad volendum qr alias no esset
voluntas magis libera seu dna suorum
actuum qua appetitus sensitivus ul quam
alia potentia 2e adhuc sic quod ꝑ
e electione hoc voluntas pt velle si in
casu questionis unum bonum e electione i
ipsum dimissum maior bonum voluntas
pt velle ty sna et maius pz qr qr
tocz electionis e ꝑ voluntas necessario
feretur in ipsum co ad electione magis
electione e concludit tocz nectu sed
mot pz qr mt illa duo bona e
electione ut manifestum e et po ꝑ illorum
e electione 2o notandum ꝑ stra opinionem
alium intentum adhuc ipsum implicando et po
pt Voluntas humana no pt fieri in
adunatio si intellectus dn adhuc posset id
e unum bonum tunc no adhuc unum
bonum ad tunc no pt velle ty sna
et ad est patet 3o quia si bonum patet
quia intellectus no pt plura simul
intelligere ut pz ꝑ 2o tho 7o et ꝑ
quarto metha 2e 2o adhuc sic quia
si in casu questionis voluntas possit
velle unum bonum sc ꝑ ipsa voluntas
posset pl velle et eadem no velle
tunc unum bonum ꝑ ut ly pl detur
hoc ꝑ e velle et no velle et no hoc
ꝑ e pt no illud quod est plenum
et stra primum principium ph dicit

ad mpplē est id pl messe & no
m esse si qnā pbā' q̄ p adustū
volutas apponē pbi mandi bona vel
& mortē p tocē pt ꝓ illo tuc velle
mig bonū & cod tuc ecā pt no
velle id qd decla' pc q̄ ꝓ illo tuc
volutas pt velle maig bonū pbi
pnitētū mo ad illud sequi' no velle
mig bonū ad pt mpplēg bona ꝓ
tūc questiones i' ꝓ cod tuc pt velle
illud mig bonū & no velle id q̄
fiut ꝓbaūd 3o pc volutas nl
pt ꝓsequi vel fugere q̄ iudicatū fiut
ē ꝓsequēd vel fugiēd si in corpe
questionis apponi ēqui' vebā bonū no
ē iudicātū qd mig bonū pt fugi
endū vel ꝓsequēd i' volutas no
potest ipm mig bonū acceptare
& maig bonū dimittere 3 qnā et
cōt pz q̄ pc volutas absolute
nl pt velle n pt applicari ita
nō pt ꝓsequi vel fugere nisi pt iu
dicātū esse fugiēd vel ꝓsequēdū
q̄ no solū appetitus movet ad ꝓse
quendū vel fugēdū si ecā intellectus
ut pz 3o de ecā si mort vērū pz
Sed intellectus nūq iudicaret mig
bonū ē ꝓsequēd & maiē bonū
ē dimittendū 3o nōnd q̄ licet
ille vocē videat appetentē 3 ipse
poplīte fut & pater debiles & ro facī
liter cos caudut qtū opponitur
Sed ad p̄ ōpā negando minorem
qnā intellectus pt valde bn plura
pl intelligere Imo apprehendo ipa duo
bona ad mpte ncessē q̄ nosci

utrq quia aliās intellectus ea pos
magis bonū & mig bonū no possi
appar Ad auctoritatē phi dr q̄ ipe
velit in nūc drīz mt sūtz intellec
& intellectoz Sed vult q̄ lig fu
ll pt mlto ꝓ q̄ ll ē apponi q̄
terminū qibq apponūtur 3 intellectū
pt esse omig q̄ p ꝓceptū sm ēcz
mtq 3 ōna tem pt itelligere
Itē q̄ ℓo mtq ē no vī dice qd
intellectus no possit plura itelligere
si dicit q̄ qm no cōnd intelligit
nl intelligit & hoc ē vm quia si
itelligat intellectus oz q̄ ad mig
vnū intelligat & p plura itelligat
tuc ecā vnū intelligit Ad rō
q̄ ē solū ē pcētū dr qd ē dō pl
ꝓ ut determinat hoc quod ē velle
& no velle ad hūc pt duplicat
applicari Sed no mo q̄ ēstingat
duo opposita in cod tpe ita q̄
pt sensū q̄ pole pt ipsa duo op
posita sīl junctim ēocat in esse
& sic qnā ē falsū nec ē mo
sensū probatū Alio mo pt accipi
ly sīl ꝓ ut no junguntur mt ipsa
opposita si solū dicat identitatē
tpis ꝓ quo pplē est verū q̄ dicto
rū no 3 junctim si mdnit
ēcte in esse ita q̄ pt ssq pplē
ē q̄libet oppositū indicit no
ad alia si sīl ē ꝓ tuc ēcte
in esse & sic ē verū qnā allatū
Ad illud ē bn pplē Imo sic
videt esse de q̄ libet qnā fictū

ad vtilitatem. Ad 3m. patet dicendum de oppinione
Fortuna quia non oportet ad hoc quod voluntas
eligat nisi apprehensum obiectum ipsum in
tellectus imperfecte iudicetur hoc obiectum
esse eligendum nisi apprehendat quia stat quod
ipse intellectus prius iudicauerit nisi per
tenacium de fine quod est apprehendum
intuitu cuius finis seu iudicio voluntas poterit melius non solum in
illum finem apprehendere sed etiam apprehendere
melius valeant sibi ali
quem finem attingere nec ab illa
bona temporalia poterant iudicium valere
ad istum finem licet omnium maxime quia
reliquum et ideo quisque iudicio sit quod
finis et apprehendere Ad notandum
quod sit quod quibus illorum bonorum valet
ad illum finem apprehendere per voluntatem
libere quoque et acceptione omnium et
dimittere reliquum Et dicunt quod forte
non est necessarium ut hic demonstratum
quod voluntas non possit melius
in bonum apprehendere apprehendere donec
intellectus iudicauerit ipsum esse acceptum
Quidam enim dicunt quod sufficit intellectum
iudicare quod hoc est bonum et propterea
quod ex quo voluntas potest ferri
in illo quod est apprehensum sub ratione
boni licet etiam sit impossibile et ego credo
quod etiam voluntas potest in apprehendere
boni apprehensi sub ratione apprehendibilis
Nec enim mihi videtur impossibile quod vo
luntas possit supplere etiam primum
fatum plenum per quod apud istum et tertium
philosophum in libro de motibus animalium
istum supplet etiam primum fatum

plenum per Nec dicit philosophus ibidem potentia et
eius dicit istum autem potentia illum dicit
aut sententia a intellectu creatum habet
Quamvis est notandum quod est etiam alia oppinio
ponendum quod in casu quaestionis voluntas
necessario ferretur in maius bonum quod potest
fieri quod agente sufficiente approximato passo
sufficiente disponente et in ista dispositione in
qua alterum natum est agere et alterum pati
oportet quod fiat actio si ita est in casu quod
quod agens et passum et ita ad voluntatem ma
ioris boni existentis sunt omnia sufficientes
disposita et appropriata eo quod apprehendere
voluntas per velle maius bonum et di
mittere minus quia videtur quod voluntas necessario
vellet ipsum maius bonum Et si
dicatur quod maior pars solum ita est
in agentibus et actionibus naturalibus et non in
agentibus et actionibus voluntatis et liberis
Contra de illa oppinione Ita philosophus 8no.
physicorum vult quod si motor vel mobile
fuerit etiam et sit finitum oportet disposito
hoc ad movendum et aliud admovendum oportet
quod motum sit fuerit et tertium est quod tertium
motor est motum voluntatis quia est primum
motum et si ita valebat a philosopho ibidem
ad illud apparitum tunc etiam videtur quod
philosophus valeat in materia prima Et ideo
est quod tertium philosophum primum motorem liberum
et motorem voluntatis non tertium libertate
applicetur solum et ita tacito impedimento
illum modum valebat sibi et non oportet
etiam ad primum valere quia voluntas
humana est libera libertate indeterminata
sicut de illa materia plenius dictum est
in quaestione prima huius tertii Et
ideo de ista oppinione nichil plenius

ꝑ nunc quia in dicta questione aliqui
d' improbata Ita quia e nisi quia sp
cu ꝑ ea tollere libertas voluntatis
et ponere no ꝙ necessitate cuncte et
ro quinto oppinio improbaturi ulterius
no est in presenti hic de p° articulo
Secundo ad 2m articulum d' p° nondum
et puto ꝙ ipsa bona i possibilia voluntati
propter debet esse clare sicut quod tota
ta in vel qua in particulari ce indicata
sic ꝙ tu vel ꝙ particulari sua qd vnum
illorum d' altero melius seu magis
bonum Et vocat indicium in vel in
qua ro indicat vnum esse simpliciter magis
bonum altero no attendendo circum
stantias singulares Et indicium i particulari
vocat quo ro indicat sicut omnis circum
stantias apponendo ꝙ vnum ꝑ tuc e
altero magis bonum et ipsi mori sit
valde dimittere Nam licet simpliciter in
vel laudo centum florenos sit magis
bonum quia gladius valet vnum florenum
tamen stat ꝙ attendendo ad circumstantias
particulares in casu gladius indicare quod
magis bonum quia centum Imo quia
mille florenos ut tempore disordine vel bellum
ut manifestum i Secundo nondum et
puto ꝙ obiectum voluntatis d' bo
vium vel appetens pri hic puto ꝙ
plus dictis nullo 3° et pri ex aut
primo aut tertio secundo dicetur
nullum enim voluntatis et cognoscens pura
clarum Ita 3° huius dicit dicitur aut
a maiore sua bona contra 3m
d' ꝙ appetitus naturalis appetitus sensitivus
et appetitus intellectivus dicuntur adi 2m
magis bonum et minus bonum sunt

sedum melius Nam appetitus naturalis inclinatur
quod ipsum tendit in suum esse et naturale
bonum no obstante ꝙ huius bonum esse
et naturalis maius malum sit sua corrup
tua fuit angelus ut lucifer si esset
sensitivus tendet deorsum dato ꝙ
tendet in igne a quo statim abiicere
appetitus igniis naturalis a suo esse et
naturale bonum esse malum sibi angelus
no est sensitivus Et appetitus sensitivus
ut hoc maius quod se tendit in
suum obiectum ut sensibile in potentia
et sensibile in actu ꝙ tu sensitivus
malum aut medium vel alio obiecto
adimpleto vel angelus ab illuminatio
obiecti ꝙ secundum tendit quia tamen
alia via ꝙ sine sensibile nocumento
possit adipisci fuere in ꝙ tendit
et se appetitus spiritus ut tunc est
appetitus malum suo obiecto angelus
sensitivus et tendit ab eo sensitivus
ad sensitivum tendit modo illud ꝙ d'
sibi punitum sub ratione boni et quia
entis sibi insi per actualem et sensibile
impedimentum ad sensitivum adducit
quia mala actuantur no percipit
bono angelus et adimpleto seu ex
ipsum quia no retinet appetitus
sensitivus a ꝙ secundum obiecti sibi
sub ratione quiescentis punitum Appetitus
aut intellectivus seu voluntas ecclesiae
appetitus accepit hic hoc sup ad
ꝙ no necessario sed in bonum ap
prehensum sub ratione boni licet
actualiter no appetit aliquid malum
angelus vel quiescit sicut differe pt

eo pri libtate ut fiat magis ex
ipsi bono sub ratione tali applicando sit
aliqua malicia angeli quod et ad
minoris et quarta sit huiusmodi malicia et
per istam dilectionem et quod magis creaturae sit
homo omnes cuiusque puritate Adhoc
autem est liberum quidem data voluntas
et non quia possit in malum sub ratione
mali peritatis ut ratio dicit est
in prima questione huius 3i Et ro
bis dicit arguens nro 3o quod ordo
mali ignorat quia nunquam voluntas
male tendet in malum sub ratione
mali ita in voluntate quia in
pti et non sub ratione boni peritatis
et eo qui fit in ipsum cui malicia
ignorat Ipsis premissis et pluribus ipsis
ista quae statim circa questionis so
lutas non sit tunc et sit tunc velle
nihil bonum et dimittere magis bo
et dicit notanter tunc et quia tunc
quia voluntas bis sit velle tunc
nihil bonum si quia alio nunc accepto
in quo alio nunc forte non habebit
applicabit ad iudicium quia sit voluntas
impedire illud intellectus ut de
ipsum ab huiusmodi iudicio de maiori
bono si praedicatur maioris boni
et tunc potest accepta nihil bonum
et ideo dicendum in genere quod voluntas
non sit tunc quia tunc velle nihil
bonum et non sit illo tempore quillo
poterit et iudicia nihili et pti
de illud tribus bonis hinc velle
nihil bonum hoc genere quia sic

Impossibile est voluntate fieri in malum si
sub ratione mali peritatis si in casu
questionis nihil bonum peritatis sub ratione
mali ipsi ipsi maio sit quia supposito
stadio seu 2i nolle si dicit sit quia
positum est quod nihil bonum praesentatur
voluntati sub ratione minoris boni et sub
ratione in opposito magis bono ins nihil
bonum ut oppositum maioris bono habitu
tuetur mali sic nihil album quod ut op
posito magis albo habitu tuetur magis et ipsis
habitis sic sit 1o principium 2o argumentum sic
quia si in casu posito voluntas pos
set velle nihil bonum hoc quaerit
sibi et sua libertate si et sua libertate
non sit hinc ad fieri in nihil bonum
simile in casu questionis ipsi geneu
ica ti quia et aut tunc sit quia si
voluntas non esset libera tunc sedem
obiectum sit vincere debilius ut salti
non vincere ab obiecto debilioris si
minoris et habitus quia libertas voluntatis
sunt sit sibi data a deo sunt sibi
a natura non et sibi data apparet sunt
malum si apparet sunt bonum eo quod
voluntas et quidquid eo pertinet ad
nobilitate et excellentia sicut omnis
creatur et circa quia deus et natura
non faciunt metibus de esse aliquas
dispositiones nisi ad ipsorum bonum ordi
natas si aliquis dispositio quia appe
titus possit fieri in malum sub ratione
mali id in nihil bonum sub ratione
minoris boni et in opposito ad maioris
bono dimittendo magis bonum et

hoc data in malo qz est dispo pcio
& magis ad malum tendens qua essi
dispo p qua appetitus fertur in bonum
vel p qua ad magis bonum determinatus
esset & necessitatus & ꝯo no videt q
libertas det voluntati posse velle ma
lum sub roe tali vel minus bonum in
casu questionis apponere co q d data
voluntati ut feratur in bonum applicet
vel suppedat ferri in ipsum ut feratur
in questione ferat in illud quod est
melius pz qm q apponit duobus bonis
in applicatione voluntati maior et minori
& qmuis eis in vel & in particulari
sub roe sue bonitatis maioris & boni
voluntas no pt velle minus bonum di
mittendo magis bonum qm ꝯclo uera
Sed a ꝯclusio sit illa q in casu
posito voluntas no necesse ferat in
ꝯspectum maioris boni pz qz in
casu assignato voluntas pt differre
actum volendi respectu maioris boni
qm ꝯclusio vera tz qnia qz differendo
eius ꝯspectum vnus no ꝯpse aliud
pz qz voluntas pt pcipere ori ut
melius in quant de oribus q sumere
pnt vel assequi vel de qbus q sibi
pnt admitti vel amitti quamvis
ori bono roe cuius bonum d differre
ꝯspectum & actu volendi Confirm
qua si magis bonum pntat voluntati sue boni bono voluntas
pt suspendere & differre actum vole
di & no necesse ferri in ipsum qm
ecia hoc potest voluntas qn pntat
ei alio minori bono tz qnia qz no
vi trahit seu ea quae no & aliud
pz qz ad tantum se extendit libertas
voluntatis arbitrium qo prius dictum
Cor sequi qo dicit ꝯclusio quod
approbat veritate in articulo precedenti
primo & qo nobis no fuit vere pz
de ꝯma approbat p ꝯclusionem primam
& pz de 2a p ꝯclusionem 2am i co dmi
Extra ꝯclusio pt illa ad propositum
casu assignatum nisi d si voluntas
eligit seu elicere debeat q tunc
eligat magis bonum & potest di
mittat minus bonum pz illa ꝯclusio
qz si eligere alterum illorum bonorum
apponitur si in appo. tunc nisi d
q vel eligat magis vel minus ut
manifestum d ad alia bona nos pt
apponita si nequaquam potest eligere
minus ut dicit ꝯclusio prima i dg
magis bonum qo tunc ad finem pbat
qm ꝯclusio vera p hoc pnt solu
tiones prime approbationis tractate in nobis
primo articulo precedentis Ad pmum dr
q minus bonum ad maius bonum
in casu questionis voluntati pntatur
nec tz roez finis nec est roz
medii valentis ad finem qua ut
sic tz roez mali ut pz qo dictum
& ꝯo no opz q voluntas quo ad
ipsum sit libera quo ad ipsum accep
tionem vel no acceptionem co q voluntas malum sub roe mali pntatur
no acceptat Vnde d q voluntas
respectu ipsius boni est libera ipsum

refutando vel non refutando quia secundum
voluntas respectu boni ut sic pertinet
et libera ad ipsum acceptandum vel non
acceptandum sic etiam est libera respectu
mali sic opposito ad ipsum refutandum vel
non refutandum Sed hoc ad secundum arg.
quod aut quia voluntas in omnibus extra
ultimum finem opposito si non est necessi=
tata saltem quo ad aliquam partem dicendum
quia si sit bonum potest ipsum velle vel
non velle et ita infertur quod oppositum duobus
bonis magnis maioribus et minoribus vo=
luntas potest acceptare unum et dimittere
reliquum quod quia et ipsum quia ita
dictum voluntas potest acceptare magis
bonum et dimittere minus bonum Sed
dicendum aliquid intendit quod in casu
questionis voluntas possit acceptare
non solum magis bonum et dimittere
minus bonum si etiam extra ita quod
illorum bonorum possit acceptari reliquo
dimisso et propter quod est potest velle minus
bonum dimittendo magis bonum Sed
quia sic in reliquendo quod negandum est
quia quia minus bonum in casu quod
habet rationem mali et quod voluntas non
potest ipsum ut sic pertinet acceptare
et ita dicitur in propositione quia quia non
sic voluntas respectu omnium bonorum
esset necessitata ad ipsum non vo=
lendum si saltem voluntas dicitur eligere
eo quod non fieret in minus bonum cum
maiori bono minus apposito et ut sic
oppositum pertinet non etiam est malum
sub ratione tali saltem ipsum volendo
et acceptando ut dicit quinto etiam

si non voluntas simpliciter loquendo respectu
alicuius ex necessitate sic quod non est re=
spectu sui quidem libera Ita etiam sic
voluntas respectu maioris boni est libera
ipsum acceptando vel acceptari supponendo
ut dicit quinto sicut apparet quod
minoris boni in casu questionis est libera
refutando vel refutari eius dissendo
Ro enim dicit nec est voluntas libera
et potest velle malum ut sic pertinet
vel velle bonum sub ratione appetitus
si quia bonum potest velle et non velle
malum aut potest nolle et non nolle
ut patet per primum et per primam questionem
Ad tertium quod nequit mori
in casu questionis quia minus bonum ut
sic pertinet non habet rationem eligibilis Imo
ut sic est malum ut dictum est eo quod
apparet in apparitione ipsum cum mori bono
cum ipsum acceptatur placet voluntate
maiori bono quod non dubitatur esse
malum ad probandum minus quod nequit quia
nil bonum maius et bonum minus ita
dicit deo et quia infertur quod quod est
eligibile unum de genere sic supposito seu sic
posito si non sequitur quod quod potest eligi
in casu questionis ut patet per primum
Ad rationem sed oppositum patet saltem per dictum
in questione prima huius tertii et per
tactum in nolle per precedens articulum
et hoc sunt dicta de articulo secundo
Ad quod primum ergo oppositum Ad primum
negatur quia et ad probandum dicitur quod vo
luntas illo modo est necessitata ad
acceptandum magis bonum quia libere potest
ipsum non acceptare ut dicit quinto sicut

si bn. Sic et adhuc necessitatem quod
si in casu questionis voluntas acceptet
vnum illorum et tunc acceptabit magis bonum
si illud non est simpliciter et absolute necessitatem
voluntate ut manifestum est (Ad 2am) et ad
maius et nequius minor et ad probationem
dicit quod illud probatur quia unicum bonum pre
sentatum sub ratione mali et nocumi et ideo
voluntas non potest simpliciter tunc potest velle
nisi licet voluntas non necessario ac
ceptet bonum sibi ut sic potentia eo
quod distinguere possit cum acceptatione rationis
sue libertatis tunc malum sub ratione
mali potentiae non potest acceptare (Ad
3am) nequius minor loquendo saltem de ne
volitione nudi acceptionis et ad probationem
patet dicendum quod omnis et quod po
tentia quantumcumque et eadem oportet si
hoc non esset esse vnum de potentia
appetitiva nisi hoc fit dupliciter sicut
omnis pars boni sicut acceptatio et aliquid
pars mali sicut repulsatio (Ad 4am dicit
quod dicit dicit quod eadem et potentia op
portet dicit in intellectu quod eadem et po
tentia oportet sub suo proprio obiecto con
tentam sicut visus et albedo et nigredo
quantum sub colore quia et proprio obiecto
visus et eius non obiectum proprium vo
luntatis et bonum et eius voluntas non
dicit eadem boni et mali quia malum
non attinet sub bono si proprie dicitur
(Quinto) quod oportet bonum et malum
apud tunc voluntas tunc et oportet
eadem sub suo obiecto sicut bonum quod
tentam sicut voluntas est eadem po
tentia ad motum et desire ad quidem

et non quidem et sic de aliis (Ad 5am sic
maiorem dicit quod voluntas quomodo metus a
non velit aliud nisi quod potentia ra
tionalis oriatur eadem non sic quantum
simpliciter quantum sicut in opposita quod
dicendum ut in hoc et non in hoc sic
dicendum fuit in questione 8a qq tri
(Ad quartum dicendo quod loquendo de no
bili vostro quod ad certum voluntatis
tunc non necessario non voluntas
fortiori a maiori bono quam a bono
bono quoniam quod voluntas potest a nouo
corpore motum et hoc voluit certis
physicis ad hoc tunc stat quod in
casu questionis magis bonum for
tius movetur ad sui voluntatem quam
unum bonum eo quod unum bonum ut
sic potentiae hic tocum mali impo
detur si omnis et quod quo ad hoc no
luntas simpliciter loquendo non necessitat
et potest magis bonum non vale
Si autem primo de motu voluntatis
quo ad applicationem tunc sunt dubia
magis bonum ut sic potentiae erat
necessario magis movet voluntatem
ad finem in eo applicationem sicut
quo admittoatur ut dicunt et in
questione precedenti in mente quod
fuerit unum bonum (Ad quartum dicit
quod philosophi voluit quod quia melius oppo
natur in dicto quod ad certum p
ticulare depredium (Ita appe
appetitus prius delectabile ad tristabile
sepe mutatur ita quod prius appetit
particulare extraneum et ita tunc delectat

q̃ no oz ⁊ de hac opeꝝ mutuac
ppl ꝓnte dcletrez ul tpsica loq̃
ar.. 3o hmi de tepamaia ppa
tado ad quo ad hor ad fortitudiez
ut pz in lra Ad mettad pq in
ductad dr q̃ ꝓme duc sut ꝓ tra
qlupod 7a aut aut ad ꝓ sl hoc
ꝓma ⁊ hec sit dicta de ista ppoc

Qdam ꝓqrit et quare
qz voluntas possit
velle cont ud pt iu
dicud tors Et arg ꝓmo q̃ sic
qz nisi sic sc q̃ voluntas hua
no esset libera ⁊ q̃ na cong dna
uerazꝝ operacoꝝ a pmo usq̃z ad
fnc plutas fnit pz p phm
in lra 7o hmi ⁊ pz qna qz si
iudicatu esset hoc ce ꝓqrendi
no posset fugere ipm ⁊ si iudi
catu esset hoc fugiendi no posset
ipm ꝓqrendi no nos ce dnos
nrozꝝ actuu sic nos libe posse
in utrozꝝ opportozꝝ actuu ipi ꝛ
Sedo sic q̃ appetitus sensitius sit
adusu tor tue in tellectus multo
ingis hoc potit voluntas si appetitus
sensitius sit adusu obiecti ⁊ ipi
aor pz qz voluntas habet quod
appetitus sensitius potit adusari
tor no vide mirz qd voluntas
hoc id possit mior pz p phm
primo hmi decete or aut ⁊ ipsi
aliud qd sit voci in natu qd
reduca ⁊ obmat tor et dicit
q̃ portoed ad .c appetitus sensitius

7o sic quia nisi voluntas possit velle q
ud ptet iudicaud tors sequitur q̃ voluntas
in voledo nullo mo posset peccare fal
sitas qnis e manifesta ⁊ qna ꝓbat
qz ul iudicaud tors e rectud ul obliq
sc rectud ⁊ ea voluntas no possit qz
uelle p adusiaud sequi velle nec
cit rectud ⁊ no obliquud Si aud iu
dicaud cit obliq igit ea voluntas no
possit velle qz tue necessario ipm
uelle cit obliq si illud ad q̃ ne
cessitatu nullo mo imputa nob in
peccatud ut notu e ipi ꝛ Quinto
sic sc voluntas orbiq cod mo se
habentibq sit in utrozꝝ opportozꝝ tue
voluntas pt quiq velle qz ud pt
iudicaud tors si p e pl ego sedeo
ts qna ⁊ maior pz qz ea no sit
pl sed oppmat ideo e methaet
tue necessaiud vide qd si voluntas
orbiq cod mo se habentibq possit in
utrozꝝ opportozꝝ q̃ vnu opportoz
cit qza ud ptet iudicaud tors minor
tors pz ex dictis Quinto sic ar
q̃ articulos pisci Ven omni articulq
dicit dicit q̃ equite a de vlt actu
⁊ maior ptcular in actu qd volun
tas no possit motu dro et ille
allegat ipm Alius e dicit si tacto
rata qd voluntas rata dro 7a est
dicit q̃ voluntate equite in ultima
dispone qd ipa no possit velle op
posita dro mo ipi arti videt
velle qd voluntas possit velle
qza ud ptet iudicaud tors opportu

Ad 2 sic q ois malq efficit a oz opaꝶ
et a quibq fugiend q no cet ordo ut
vide si vera conte iudicio eius vo
lutas posset esse oblia seu oblia
velle ipi questio sola tq quia et cor
eius e plq nullo 3o si mor patz
qr qn voluntas vellet oblia tuto qo
iprete iudicio in roe tue tles esset
malq ut manifestu est et tq no ipi
noueret a opi opaꝶ et a quibq fugiend
eo q ipe ki vera eius iudicium p
adustu ipi ie 3o sic qua plq
dicit septio liqd ad ad sm pma pt
duo pmissa hoc quod vlis alia ad
fin tue qo pio sita fuit ona ma
tionis nere d opaꝶ assequi et qo
amplificat dicens puta si cui dulce
gustare opi hoc aut dulce ut vmi
aut aliud tlm singulariter nera po
tente et no plitu sed et hoc apari
ipi plq ibi ordo velle ad volu
tas no posset velle qt iudicium eius
prestare 3o sic opponitur illq quod
d detiatu p voez ul no pnitatu vo
lutati ul s d pnitatu tue d pn
tatu pub roe mali sed voluntas nec
pt velle illud ad pbi no d pnitatu
nec pt velle malu pub roe mali
ipi no pt velle opportu eiq ad
no detiaunt et p qnos questio solua
Ad iudicio qua si voluntas posset a
opportu eius ad p voez d peteciatu
sequi ad pacl et pqle esset a vo
lutati gratia vicii et sud intellectu
p dicta qus d qtum pfum 5o hq

et qua cpba qr conte roe vera vo
lutas adhuc pt velle opp ut
dicit adustq uno si illa veritudo
eius gratia gratia prudentia in
roe et si illud velle opportu gratia
gratia vicium in voluntate ipi ie
In ista questione erit tres articuli
in primo ordo de oppositione et
petitione burdam in matia pnip
questionis In 2o ordo an vo
luntas possit in actu volendi
ul nolendi eo aliqua notitia applicu
mde Et in 3o articulo magis eq
site oppodo ad ipsum Quatu
ad primum articulum d primo notand
ad tm appetitus sensitiu quod ap
petitus intellectiu a dr voluntas
vocum appetitus qtrospectu no q
qtrospect 2m q eis queit tota
appetitus si q actu ipso qsoa
necessario qtrincez quod sunt
obiectorum in particulari appetibili
et ppter hoc vocatur appetitus cualis
et disgtiu qtra appetitu naloz
eo q tles fert in sud obiectu
sine qtrinsece sunt particulares
appetetus sed aut no d de ap
petitu cuali Dm ad appetitus
cualis no pt support qua bi obiecta
qtrincez si cui solu qua obiectu
pub roe boni opinta s pub roe
utilis delectabilis ul honesti s
pulce debet psequi obiectu
et to d qua bonum d obiectu
appetitus et go si debet mou

ad perficiendum opus quod tertium bonum
movere. Et pro colligere quod dicentes
appetitum sensitivum ad voluntatem posse
fieri in quantum intrinsecus concurrit
et natura corporis quoniam primo quod dis
tinguitur ab appetitu naturali quatenus
et nolit quia appetitus distinguitur a naturali
quia ipse fit immaterialis a particulari
appetente et appetitus naturalis non. Et
dicit aliquid fieri quod et sine
voluntate et hoc illud matutinum ad tale
finem voluntatem et tertium manifestum
tertium et quia et quod
primum pte quibus impetus potest oppositi si
ceda pos pz et ipsum ignorantia me
diorum non ad inducendum eum applicam
Secundum et impossibile ita videtur esse
et matutinum ad aliquid deliberatione opportuna
detrahendum voluntatem et ipsum hoc eum qui
dilecti studio et tertium nulla alia me
ignoratio Secundo ostendit quod voluntas
principium intellectivum quoniam me
quia ab illud et intellectum quantum
et tunc finis propter in quo ad et
intellectum illum in quantum et tunc
voluntas potest praeesse de in quantum
quod et quia dicit Et 3° quia ratio
nalis ab actu intelligendi
et volendi in alia in quibus actu
eo quod omnia quae in melius in suum
esse opus et tertium tunc quia actus
fuit propter ignoti ut manifestum
et ipsum Ad quod obiectum dicendum
primitus primo quod medium praeiudicando

fine in quantum et obiectum voluntatis quae
volitum dum applicari potest intellectum omnino
velit quasi et in deliberatione ut si applicata
in voluntate quod applicat ad invenendum medium
est bonum vel quod medium valens ad illum
finem et bonum Alio modo particularem
et deliberatione ut si applicatur quod hoc me
ri a et bonum et consequendum propter illum finem
attingendo Secundo permittit quod recte sicut
in intellectu dum in applicedit medium
esse bonum attingendum finem ita voluntas
dum principit ad aliquid medium consequendum
Nono eum non solum principit in quantum
medium nondum quia eum in intellectu
non ignoscit deliberatione et particulariter aliquid
medium quod in pagina invenit ita nec
voluntas deliberatione fertur ad illud me
Alio modo ipsa voluntas principit particu
lariter et deliberatione accipiendo hoc me
ut a ratione coepit quia ipsum deliberatione
et particulariter tunc utile propter finem attin
gendo et in eventu Propter hoc tunc
ad obiectum Ad primum quidem manifestum
et ad secundum dicit quod licet quidem media
ignoramus in particulari tamen pauper lo
quendo ea non ignoramus eo quod de ipsis
mediis ad unum hic notandum quidem
et in voluntate eo quod in tutatur voluntatem
quod bonum et applicat de mediis valen
tibus propter finis dat adeptione
et tunc voluntas principit eum ut appli
cet deliberet et in quantum de aptis
mediis in particulari prudentia patet quod
Ad primum affirmandum quod recte
sicut media in speculatione voluntas

in voluntate enim in voluntate agnoscitur secundum intellectum indicat bonum esse quod in veniat modum ad detinendum scilicet oportet
licet nullum modum detinere agnoscat ita
voluntas in nullum modum detinere sed
si in medium verorum vel in genere
se per quod voluntas ad quem non fertur
in ignotum Ad 2m dicendum quod
nullo quod voluntas unum propter intel
lectum ad applicandum certa aliqua obiectum
magis quam per intellectum agnitum ad
unum in voluntate et quia minus agnoscit
voluntas strictius propter de ipsa rationem
necessarium quia licet quamquam agnoscat
obiectum in voluntate ignoscat tamen ipsum
praecludat voluntatem unum propter rationem
et agnoscatur in particulari et accipitur propter
quae accepta in particulari Ad tertium
dicendum quod unum et quia ratio
in claman ad actum intelligendum vo
lendum aliquam cognitionem et credi
quia tunc quamvis actus sunt ignoti si dicit
quamvis in claras in talibus actus
ignotos non et si appetitus aliquis
si si appetitus nalez In claman enim
aliquam tamen in quamvis actus non sed unum
quia dicit voluntas si 2m quia ipsa dicit et
et quod sunt nalud quia quilibet tlis
in claman in suum esse actus et quia
quia ille obiectum non praeludit quod dicta
Vnde permissio magistri Io Burdain
potest tunc quod Vnum voluntas
illud quod indicatur et esse bonum in
vel et in particulari per non velle quia
scilicet quia aliquid voluntas non esse

dna qui actus non est libera falsa
tus capit sunt et manifesta et patet
quia quia in hoc apprehit liberum
voluntatem quia ipsa obiectum non se
cundum libere per obiectum si principium
sub ratione boni accepta ad apprehen
dendum magis aliquid malum sit p
angoad ad spes ad aliquid apprehen
labores ad tristitiam angoas Ex
in sed quia non voluntas illud
quod indicatur et esse malum in vel
et in particulari quia rationes per non velle per
vere sicut scilicet Ad quia
sua et illa quia voluntas non potest
velle illud in quo nulla apparet in
tellectum ratio bonitatis per scilicet quia
tale nullo modo et principium volun
sub ratione voluntis ex quia solum d quia
licet rationes boni et voluntate ut patet
quodcumque Ex illo enim inferitur
quia voluntas non per nolle licet si
non nolle illud in quo nam non
malitiae apparet per quia tale nullo
modo et principium voluntis sub ratione
voluntis finis et aliquid ad malum ad
nocumentum ut 3m Ad scilicet et ipsa
quia voluntas per velle illud quod aliquid
non indicatur et esse malum et nolle
illud quia aliquo non et indicatur
esse bonum per hoc scilicet de ad
ultimum quia per se ipsum sub ratione
ratione sed sub ratione boni ut delectabile
et sub ratione mali ut in honestum
quia illud voluntas non obstante
in honestate per nolle tamen

delectacio & no obstante delecta
pt quis nolle hoc honestatis Sic
pz ex illusio de eo qui tpe magne
tempestatis ejecit mercem in mare
sic etia de hoc quod dicitur de Eo
illo infert ad voluntas pt bn
velle qtum pte iudicij veros sed
no qtum ul pter totu iudicium
veros & hoc sunt dicta de articlo
primo (Quatu ad 2) articulu
supponit primo ad sensu exterior
no iudicant applicare ipsi sic qr si
visus exterior iudicaret applicare
ad hoc esset applicando sensibilia
diuersorum sensuum ad invicem & hoc
no qr sensus exterior no cognoscit
nisi suum sensibile (Vel hoc est co
plicando sensibile ipsum ad sensibile
& hoc no qr omnes de ingenio re
presentant colores magnitudines fi
gurae sed ipse mo no vr quod esset
exterior abstrahat ingenium ul ab
ciens sensibilis quod a sensibili esse
seu eis cognoscere (Vel applicaret
id de se ipso & hoc no qr quod
faceret sibi ipsa applicatio (Imo est
simpliciter alia applicatio quia sensus
dicit hoc album est hoc album
Secundo supponit quod huiusmodi nati in
applicatione sensuum exterior mouent
appetitum sensitiuum in aualibus
perfectis mo ab huiusmodi noticia
& applicatione sensuum exterior & no
uum sic pt moui in aualibus

perfectis ipsi suppo ocea tu quia et
aud ip prima pte pz qui enim
in est sensus nisi de appetitu sic philo
phat 2° de aia & in aualia imp
fecta pz illa & hnt solum omnes sen
sus exteriores sicut tactus et hnt appe
titum Imo & mouent appetitu & fan
tasia (Vt dicit ibid & ipse ul ipsi
appetitus huiusmodi imperfecti aualibus
mo a noticia in applicatione sensuum
exteriorum & habent intentu ul a no
ticia in applicatione sensuum exterior & hoc
intentu a noticia applicatione in eis
oute & hoc no quia sensus exterior
no cognoscit applicare p suppositi pce
dente & huiusmodi aualia in perfecta sic
sunt coagulare & aprire eo quo no habet
nisi omnes sensus exteriores tuc no
hnt sensum interiorem applicare iudica
tem eo q interior sensus no pertinet
nisi ad apprehendendum sensibilia diuersorum
sensuum exteriorum ad invicem (Vt pz
etiam ex predicto de aia & in appetitu
in huiusmodi aualibus no mouent ab eius
noticia applicatione & p quod in applicatione
intentu & illud fiunt apportetur si aliud
ip predicta pte de inuisibilibus de se qr
no videntur ce aliqua ex ad sensum
exterior existente in applicatione possit mo
uere appetitum sensitiuum in talibus in
perfectis aualibus & no imperfectis
tu huiusmodi notis pt perfectior ul ad
minus ita perfecta in aualibus perfecti
sicut in perfectis & in potest ita

ita by mouet hic sicut ibi Certa
supponit ad eo mo quo ceci primo
sentit se ipsa primo intelligi patet
quia oportet quecumque intelligere phantasmata
speculare ut dicit philosophus de anima
phantasmata sunt quorumcumque sensibilium
ipsi vi quasi subiecta sit vera Ergo se in
tellectus intelligit per singulare bonum
vacuum ad dicit te ad orbis rerum
et contingentia in dumdiabus sub sensibus
cadentibus mo per quemcumque sensum vacuum
no potest intellectus intelligere nisi mediante
ipsum tamen sensus predicte ipsi subiecta
vera ut quia et aliquo potest intellectus
informari in se illa ut natus a for
mae mo subiectum illius species sic
formate et singulare vacuum ut ma
nifestum est si mot potest quia incep
tum singulare vacuum non et natum
sequi aliquid quemcumque intellectum et
ego intellectus no potest ad mediante
ipsum quod per sensum dumtaxat Consistit
quia ut intellectus primum intellectum
rem concepta singulare vacuum potest concep
tu quemcumque contingere et habet species ad
plus quam sum potest capere et se intellectus
primum hinc conceptum capere quia sin
gulare vacuum non verificet sibi no
vi et tunc oris quemcumque intellectuum
dependet ex sensibus primo potuisset
Ita quod esset modus denominandi a quem
capere ad conceptum singulare vacuum
no per dispositum quia ille no est mi

in applicatione nec per abstractionem quia
quod simpliciter abstrahitur a quo ut vel
et aeternale absoluto no videtur Item
conceptus quemcumque quantum et fiunt in in
tellectum per abstractionem mo no vi
vm abstrahere nisi a simplicibus vacuo
ipsum tamen ut singulare cum oribus
corporeitatibus in dumdiabus aeternis in
intellectu sic phantasma ipsum tamen
in sensu dicit aliquid ad intel
lectum reflectendo se ad vel ad simplice
format in se conceptum simplicem sicut re
flectendo se a quemcumque vel sup
sensum et illud vi velle quemadmodum
Ergo de aua dicens ad mitis vlater
quemcumque per se si singulare quemcumque
per sensum Consistit quia quisque quem
cio precedit singulare mo quemcumque
quid et magis quisque quia simplicem
ipsum quid precedit simplicem ut pa
in physico philosophus si bos videtur
manifestum Ad si ad primum quia
motus no est possibile ut intellectus
reflecti super sensum no videtur
esse aliud quam intellectum ipsum
phantasmata mo ipsorum phantasmata
precedit omnem intellectum Ad quem
dationem Ergo de aua dicit quod ella ua
no vult aliud nisi quod intellectus
quemcumque vel et vult per se soli
tum si singulare mediante sensu
ad ad eo sensu Ad philosophum ibi
dicit quod ipse vult ad ipsum quemcumque

vult p abstractoes a qbdam et qpe
tantibus in dmudualibus et hoc vocat
discrete cognoscere qe sic vel ita bn
cognosci absque sic quod Sed qm dr
q singulare cognoscit p conflexionem
volt q intellectus ad appetitum sensus
et in dmudua quibus accepta prius
conflicti et mte eo no cognosci
vel nisi quod eo q in clud tlis
cognitio actualem demonstrationem sensus
Ad qstionem accessa cor magis movet
pulchre quo ad modum appetitus vim qd
accepta quod bn plura appetit q
singulare Vm singulare vagum
sic accepta huiusmodi appetitum
tm qstio sic accepta copiam qui ab
eo fuit p abstractionem Ma qm vel
cognosci ut hoc quotiens tm mo
dicum fuit Vtp sit cuatus ul in
cuatus quhoc sic si cognosci accepta
copia Vm q bonum credendum
de qtu puri detiato et hoc est in
tentio phili in epistola philiq ad
dicit qd puer primo appellat oes
virtus pueros et sme dubio prius
iudicent de hoc ppter q sit pr
et qto qstione iudicat p accepta pueri
vagum pqcu aud detiant. et de
tiate et discrete seu imq qstione q
cognoscit Vmd quodq Ego illa
suppose sequi q prima cognitio
intellectus e singulare quia
tlis est qualis est sensitiva
p supposi primissae imo illa
e primus ad sensum ut tlis no cognos
cat volit ipsi cor vm Ro suppos
q cognitio intellectiva pt movere
appetitum intellectivum cum sit in
sensu potest movere appetitum sensitivum
pi primo qe illa suppo 3o de cia
p philm directe q sic intellectus videt
in sensibus delectabile ul triste ita
fugit et p sequi 2o probat quo sic
qua puer fortis et fortibus recte
movet tali cognitione apud intellectum
quale movet apud sensum ul ali
movet bestie qua licet habeat vocem
et libertatem arbitrium tm possit vti
eis et fortiter movet ex simplici app
hensione in applicatione obiecti sensitivi
ad appetendum ul ad fugiendum 4uto
suppos q in hiis libertas arbitrium
et eius corpus pt esse tm fortius passio
q passio q movet fortius ul pueri
ad melmaret et mos ipsum hoc
suppo pi primo de gtmcbus puoli
de quibus dicit sepius huiusmodi q presen
tato obiecto delectabile in decreti statim
sme deliberatione seu in ipsum sic
fortius bestie ul pueri Ut in cod
septimo dicit arcles q in delectabilibus
semper non vmq potest sepe uel
intellige sensus pa et sit tm fortis
quam no possit assistere intellectum
q recte in eluaret sicut pueri
ul fortius Ut pi hoc demonstrat
q penitus assistere dicunt vos sunt
in intellectum et p quod pt movere

solum ex ipsius passionis que nuda
apprehensione obiecti sed prima detractione
delectatione sicut sensus sed quia ipsi
permissis et prima delusio ipsa quod
agnitio simplex vacua in apprehensione intellectus
delectabilis sed detrahi potest in elementare
voluntate eius in habitibus apud veros
philosophos sic ex quibus agnitio sensuum
potest movere appetitum sensitivum eius
solum in intellectu potest movere intellectum appetitum intellectivum Et agnitio
in apprehensione simplex vacua delectabilis
in sensu potest movere appetitum sensitivum
ita delusio vera in prima et aut verus
si ex supposito quarto Et bonum patiens
ex supposito secundo Et ex hoc esset possibile
in habitibus apud veros si ex supposito
quinto Et aliter sic ex agnitione in apprehensione simplex vacua in intellectu potest contingere
obiectum ex modo quaerendi ita potest
quarere apparentia in voluntate tertia
prima quia agnitio de aliquo ex modo
quaerendi nihil efficit apparentia
in appetitu et ultra sequitur ad hunc
agnitio in apprehensione et in intellectu nata
et movere voluntate ex non producit
sine eis motu seu mutatione
Et ideo patet ex agnitione simplex vacua
in sensu contingit ex modo quaerendi
et ita eius apparentia simplex vacua eodem modo contingit apud intellectum
Et patet delusio ex eisdem in nobis
et ita sunt multae similes sine
delectatione et agnitione apprehensionis

prima si solum commutatio agnitione
in apprehensione ipsius obiecti secundum in
obiectum sit in habitu Et est bonum
modo quod apparet in sensu movet
et in elementari appetitum sensitivum et
ita in intellectum quemadmodum eodem modo
apparentia obiectum non possit movere
appetitum in intellectum seu voluntate
Secunda delusio sit ita ad a sola
agnitione in apprehensione simplex vacua in
intellectu voluntatis potest in se producere
suum actum volendi et nolendi ex in eo
quod apparentia de obiecto in voluntate
ita delusio vera et prima et aut
patiens quia voluntas actualiter apparet
potest in se libere producere actum volendi
ut patet ex eo cum dictum si bonum patet per
delusionem praedictam Et patet hoc delusionem
manifeste de commutatione qualitatum
et de quantitate secundum habitum verosimilem
illi quante obiecta passionalia
sunt sensu sentit primum voluntate in
obiectum ex sola notitia intuitiva
et in quantum ipsum obiecti ex quod illud
non expectat sensum praeter delusionem
in apprehensione quod bonum et ad
malum ad dilectum seu acceptandum
et quod abiectum seu refutandum non
ad iudicium apprehensionis Et
primum hoc prima non vis voluntas
velit a ratione intellectum assentit
opinionem dicentem ad a e bonum patet
et quia ex sola notitia in apprehensione de a producit potest actum no
lendi in voluntate ut dicit delusio
ad posita ratione et correlaii vim

Sedm cor dla qnia cet no vi
volutas wt a. ifi a. iudicatu
e esse bonu seu gclusu de re bo
p voci p tm vel intellectu seu
sensu ptiad pi cor qua iudi
de a no est nsi noticia applqa
Imo notitia assma quod a e bo
nu voluntas pt velle a qcnuda
qfmcde in applqa intellectu ut
dicit gclusio sed q qde no est
iudicium nec de aliud gclusum
p voci pratica ad sensum pticu
co qd illud de qd applqdu ut ma
nifestu est ifi cor vm
cor q mchilong no sequi quod
voluntas sera inqfmtu pi cor
si lig obiectu no sit qfmtu
applqe ul pnudicatu de ty in qre
pb roe qut t bonu qfmtu i
cor vm Et qo illo sequi
cor qd hec qnia de bona volu
tas wlt a ifi a applicsu ad
qfmtu est p voci pb aqua roe
bom ul queriente p intellectu
pi cor qua sic voluntas no
fert positive in qfmtu ita no
fert elicite nsi in obiectu sb
roe bomi qfmtu ul apprehensu
Cetera gclusio sit illa qd tnc
pticu sue sensu pticu de bonitate
ad malicia obiecti cnd pt qpa
voluntate mchmae t ad actu
accepdi ul refutandi mouc hec
gclusio est ab oibq motaliba
gressa omed om gcedut qd
sensu pratica p voci pticu forty
cuq maio dicit qd illu turpe est
faciend in ardo t cuq bon dicit i sn ti
sue in particulari q formcde ad hac
mlicre de turpe t cuq gclo cet dr
particulat ul singulat ad fomcdi
no dr ad hac mlie inclinat voluntate
t mouet ea seu mouc pt t est
q esse eternaa phr septis qd cor
requi qodicti duabq gcloribq 2a 7a
qd sil put sed sed ul dpnitatem
sufficiend q a sit accepd ul salte
inclmad ad a accepd t dpsentet
a mlier pulchra no sed pi cor
qua sent q aliquid fomat in se
ipsu sensu pticu ome tpe de fugend
t a de tpe ifi a de fugend t asse
ret maior boni bonitate qne et
gclor t tnc in tellectu illu dr assi
gclors ptice q a de fugiend mchma
tem ad fugiend a ut dicit gclo 2a
t mchilong pgle de q illu fmd tepe
habeat in suo intellectu qfmacem
intuitiuu singulare vacsd de a si
de mlie pulchra no sua dpsen
tatem a p mod delectabilis t illa e
dpnitatem sufficiend inclmad volu
tate ad accepd a ut dicit gclo
sed ifi cor vm Nec dpugnat
sue opponit ille duc notitie q
co qd oma de applqa t dpnuspua
Alia aut de simplqo sm t in qa
Imo illuq qfmcde sun in applqa
posset ea pe gclors pratice gclusu
p voci mpto sensu ut dicit i secti
arti t qo bn stat sil quq di
noticie in intellectu t sedm vitate

ipsa et pugna qua oppim̃ in nobis
sit ad ro practica concludit amor sed dr
et consortio in applicatione sm̃ vacua intellect
seu mouet ad appetitum Secundum
cor̃ q duobus modis potest voluntas in
clinari seu mouere ad obiectum Vno
modo consortio in applicatione ut dicit conclusio
secda Alio mo consortio applicatione et
disconformitate ut dicit conclusio terdia i cor̃
vm et hi sunt dicti de secdo articulo
Quarto ad arm̃ tertiam p̃o suppo
ad voluntas in quatuor modis et plur
appetitus sensitiui ut modis et sunt potes
cere p̃ quia quia aliqd istarum potest
Vocat appetitus in quatuor consortio
secum̃ particulari appetentis et no in
quatuor consortio eo ad tuc no esset
distinctio mtr intellectum et voluntate
nec mtr sensum et appetitum sensitiuum
Secda supposito q voluntas quadrana
duplici deprimitur potest motum sui gen
et in applicatione p̃ illa suppo p cor̃
2m 7e conclusionis articulo precedentis hinc
premissis sit prima conclusio ista scilicet et
possibile est q sola ro practica et
eius potentiae sunt in intellectu et intellectum
assentire eius conclusionem particulari et sm̃
et tu voluntate sed stare in eiusd
quatuor probat quia scilicet ad intellectum
sit iste sim̃ principium nullum delectabile
sensui in honestum ergo hoc quietio
ad hac inclie no sua de delectabile
secundum in honestum ergo hoc quietio
ad hac inclie no sua no de eli
secda et magis aliud ad no sit pd
istis sim̃ et ponat ad subiectum

de delectabili sed

minorem et ecia quia sit singulare
vacua deprimitur hac quietio ad
hac inclinare p modum delectabilis
Quo posito arg sic In dicto capi
sit intellectu assentire conclusioni et
tu voluntate stare in quod sit in
dictorum quietoris ad illa multi
plicat conclusio ecia tu quia et cum pp̃a
pte manifestum de quia nulla est
assensus alia in intellectu propriis
assensu conclusionis et ro mtr sit pc
quia conclusio sic conclusio p principium
assentire tu 2a p̃o assumpti patet
quia subiectum conclusionis et minor ad
de primte vacua deprimitur obiectum
penetratum p modum delectabilis in
clinat voluntate in ipsum ut dr
conclusio prima articuli precedentis et ro
voluntas et potest ipsum obiectum
sub ratione delectabilis mete quia
consortio in applicatione et primte accepta
ut dicit conclusio 2a cumpd articuli
2o arg sic si voluntas no posset
se affirmare inclinando subiectum bon
et ecia conclusionem hoc maxime esset
eo quia assensus conclusionis practice plu
complebat quia illa consortio sm̃
trahet ad obiectum mo hoc no
de dicendum ergo quia de pte cla
quia no videt potentia ro bon
probat quia deprimitur consortio sm̃
vacue pt intellectu et assensus conclusionis
dimitti 3o sic quia ille rac
mouetur no sit gtuae si sate
sim̃ practico necessario sit se cu
quia consortio singularis vacua

quia quia sm̄ e in applcoe gfcio
est ꝑ sij.um ptici od pt pibrectu
bor & gclord in cod & quia ḡro
mo mclinat que cet vacis quod
voluntas posset sequi rclinacoes
omij & no altiq & no vn̄ ifi ir
Quato pi ther gclupio autoritatibq
phi Primo eu dicit phq in 3o
de aia ad hoc eu fuit motq in
gmeeu Non intellectq quod appl
ipm futuru trahe ubi hoc
aut ꝑ ipm id ꝑ nubet ep sequ
tre ibid dicit phq q vo vincit
& vincit vincit eu qi suppnnt
in clinacoes sensij & conci qi in
clinaco sensij obtinij dmiu mo
quiq in clina ꝑ ssq pt ꝑ gfunctoes
in applcoe ut pi codictis pdict
artis ad id e autoritas
phi 1o quiq vbi dicit de istuc
tibq pdeliberatibq q ipd primo de
dm deliberat & tij pimod seru
impetu sensij ad se trahet voluntate & in pmo septo dicit phq
q sectos dicit q voluntas no
possi facere qtra toti ifi de mete
phi no vide fluisse ad gclupio
pt oca Cor primo id si.um
aliqq inclinat ad aliq no esse
faciend toe toriq & tij ad id in
clinat faciend toe ptis pi cor
de si.mo ptico posito in pa toe
facta ad gclocij pmissa quia liq
ille quo ad se toti mclinet a duo
facere seu accepiae ut dctij est
ifi cor and Cor & tusp

ad questiocij qpple & volutate elicere et
velle qtra totale iudicium tois ptice
ta in ord qua in pticulari quod eiad
qtra illud ad est in clupio ꝑ tocij pati
cor pt totale iudicium tois ptice con
sistit in assensu cor bor & gclord ut
manifestu est & qtra hmoi iudicium pt
ut pi ꝑ gclocij ifi cor vm Cor
3 pmissi no obstantibq no e pple
voluntate elicere & velle seu resistere
& nolle qtra totale applicepd applcoe
sue in applcoe sue in ptia sue in
ord pi quia alias voluntas totaliter
apprehensa ut bonum possit nolle et
apprehensum totaliter nec malum possit
velle ad e falsum ut pi qpdictis
Et ung illud cor possit modtum
cor ad insert ingr gclocis bum
bum & sua gclocie 3a quo dicit
ad voluntas hij pt velle qtra ptie
ptie iudicii tois ꝑ no qtra ul pt
totum iudicium tois uta q ipe forte
volunt dice q voluntas no pt q
totum iudicium. v qtra totale applicepd
ꝑ tocij ꝑ hij qtra ptiale pt q
no iudicij capit lacte ep ut primo
apprehensum dr iudicium seu simpl
applicepis pub toe boni id mali
rem dpnitas Non ad e q volun
tas no pt qtra totale apprehensum
ꝑ tocij ꝑ hij ptiale pt q voluntas
illud ad totaliter apprehensum e pub
toe mali sme applicepd alicij
bomtatis no pt tuc & ep tuc
velle & ad totaliter e apprehensum
pub toe boni sij apprehensioe alicij

bonitatis malitie non potest voluntas
fieri quin tunc velle et illud vi mysti
cohes Bundary voluisse Circuatur con
quia non est tutum sicut ptico philibeti
tpia sensui delectabilia ad quam passio
inclinat tpe passionis dum in motu
pij quia simpliciter vacuo frequenter
et pro illum sicut ptia et repentina res
turpe sensui tri delectabile sub
roe queritur et boni possit quod dum
ne mora voluntatis circa ipam tque
quam voluntate in clinare quia retinet roe
Secda sclusio quia se quo predicti est
illa quia sepe voluntas male electit
et tri illum ero in roe quipiat patri
hic sclusio in corpi punc rois sicut
ad predictam sclosem quia scate quinq di
corpi non est error in tpe ptica
ut notat et in spiritali non reputamur
tri applicam intellectui co quia semper
illa et vera 7° de ciu Et suppo
sito quinq notitia cet applicam
applicare salte in disciplina adhesset
vera quia p ea reputamur tos sit se
hi p modum delectabilium sensui et
sibi contradicet sicut sclusio vera
Cor. primum non sic error voluntatis
puerit quo error rois patri directe
quo sclusio Secdum cor. frequenter
voluntas male electionis positum et
ea et tri in roe illa preced. igno
rantia positum pi quia partia igno
rantia non et aliud quia error
pnc assensi erroneo rois et illud
non opi precedere quo sclosi i cor. vm

Et illud possit placere quia publice
quia alias pimo homo pi fiusset
punitu quia peccaut quod dum
inpiae reputant quia quia mala
pia electio expressisset quo error rois
primum non error et pena igi verum
aliis vo possit fieri in moralibus
certupa fide de primo peto alicui
hoi qui deuert ad usum rois quia
quei any this pi quod aut ignoran
cia portua precedere id quo nulla
si 2. habet in tertio No primum
quia quo precedet petiu nr ex certupa
fide si dicet quia petiu oriale pre
cessisset quia hoc phi pure moralis
loquens non ponet in hoibus sed
solum actuale et mechilon ponet
in chaeroei virtuum nisi quia supum
ppter dupitate in moliu sit cum
in feodos vitos copee et canales
si vitos superiores p o. si nai pi
in copee et spuales Cor. 3. phi
et dicet et credit quod in quinque sensi
operet malum pi quo pdictis et cri
quia quilibi solet peccato in sensu
hoc possit contiri quia sepe peccat
sicut de me ipo hoc nesciu no
videre vm de illo forte plenum
videbit quamvis predicti videbit
ee pulchra et bn collocata tri in
quinque ipozo sit roes intra foteu
Et primo roes in ducte pq o. tu
si quia ille mote sit et any polucrus
pedis appacibit Ado ille ad
sunt ppter plipoitate vitanda

no fuit adducende Et aliis verbis
arg. sic primo quia scilicet prima et secunda
cor. cum sed. et si sedes vel sc. ad. et
hic oppones sed et sed. fuerit in cor.
intellectu fluitas quia sup. et
methe. et cpba. quia et fuit in in
tellectu indicium et a no. d. voluit
et tu voluntas ipsum volet et elicit
Tue arg. sic voluntas volet a ifi.
iudicium est ad. a no. d. voluit
propter mo. illa iudicia fuit quia
ut manifestum d. ifi. ro. Confirma.
sic quia id intellectus in capu p.
cor. fuerit ad primum scilicet assentit
huic hoc d. bonum demondo quic
tacit ad malicie no. quia id no.
assentit ei si dicat. primum et quia
si. ... pertinet concludit et repugnat
hoc no esse bonum habet opposito
si et iudicia quia fuit sed in cor.
intellectu Nec pt. dici sedes et
tue voluntas no pt. ipsum velle
co et no pt. voluntas in directu
nisi sub roe boni pnitatis Secun
dando quia id intellectus si. ...
pterea reputat huiusmodi quicrocet no
volendum et sed volenda et tue
habet opposito vel solu reputat
ad no volendo et tue no vide.
quo voluntas possit ipsum velle
quia sub roe volibilis no vide.
esse pnitatis Sedo arg. sic ad
principale quia primum cor. primo
scilicet quia cad. d. melia. tocis
et pt. ifi. illud cor. vi. ce. fling.
tis quia quantum et aus cpba. quia cad.
d. melmatis tocis terre et omnis globe
z. phi. et vi. quod cra. ita pt. in aliis
Contra scilicet sedes arg. sic ro. i. delect.
venerit nulla sint sua intellectualis
seu noticia assapua scilicet i. geluso
sedi vide. falsa tis quia et aus patis
p phim. septio huius dicit. q. i. deliber
tionibus venerit nemo omnis potuit
sape id intelligere Confirma. quia
malicia voluntatis sequi. error tois
ifi. no vi. q. malicia tois voluntatis
fuit cu sua scilicet tis quia et si
sis sua et malicia se tue fil poz
sunt erro. et sua qd no vi. possibile
et pius est allegatu et aus vide.
manifestum quia malicia metis facit
cra pterea principia septo hi. Quato
arg. ad principale quia ultimum cor.
ultue scilicet quia si illud esset omn.
se. q. voluntas elicite malu sb roe
mali fluitas quis pi. quidicit et quia
cpba. et fuerit sa. aliud videt.
illud facere sub ea roe quia tle sed
sic dicit illud cor. in quantum pt.
fuerit male agere ifi. pt. male agere
sub roe mali Ad illad tocis pun
nedo quercocet pmissam Ad. ad p.
dr. q. ipsa i. mtis flo studato sis
q. voluntas in mchil possit fuerit
respectu qd sibi reputat seu repu
tatu est applice opponat quod si
admittere. sis dubio to concludet
Et go ad forma eis necessit. quia
et ad pbacocet dr. q. nullo capu
intellectus no reputat sed p duo.

iudicia appetitus quia ad bonum et quod
appetitus non est bonum sed quia unum iudi-
cium appetitus apprehendit a non esse bonum
et per noticiam in appetitus sensibilem
apprehendit obiectum per modum dilecta-
bilis apprehendit voluntati ut bonum Et
ipso quia arguit per se voluntas volet a
esse iudicium de per se voluntas quia ad bo-
num non vult quod a iudicare de quae
apprehendit appetitus loquendo Et etiam primum
dictum de per se bene sequitur quod a apprehendit
sit ut apprehendit esse bonum ut pub
hoc bonum et hoc de unum non tunc per
voluntas appetitus sed per ratione voluntas in quod
et licet noticia appetitus generalis et hic
noticia in gen. melius et ad ratione
non tunc sit ut generale eo quod sed sunt
in intellectu Imo una de per alium
ut dictum de prius Ad affirmationem primam
dicit quod per illa apud hoc de bonum de
monstrando quietem mulieris non sue
esset formata in intellectu ipse non
assentiret ei eo quod assentit oppositum
et tunc dicit voluntas ordo assentit huic
hoc de bonum i. non potest hoc velle
nec esse quia quia voluntas eo quia
apprehendit in appetitus potest actus vo
lendi a nolendi in se producere unum
dictum et unum dicitur aliquid apprehen-
dit quod solo iudicio appetitus
voluntas velit ut nolit obiectum
putatur et in illo fundamento dif-
ficiunt Ad primam affirmationem dicit
quod solum apprehendit ea non esse volen-
dam tunc tunc gelus et apprehendit

apponalis unum quod tunc prius bene apprehendit
ea delectabilem simpliciter simpliciter et tunc illud
in climat voluntate ad simpliciter ut per
quod iudicia ratione sunt sed ut mani
festum est quod dictum Ne ond hoc sed
quod iudicia ratione nisi esset ab
quibus apprehendit appetitus quod non est
ita Ad primam principale nec aut
simpliciter voluntas mutatur et adaptabitur
dicit quod philosophus loquitur in simplicibus
et omogeniis sed in apponitur et entis
unius non opus Unum licet aut iclinet
deorsum quia gravis non tunc opus quod
sed motum et principium melmet de
orsum ipso magis allevat corpus aut
et sustinet ipsum superius non gelus
primum prius de quod apponitur et sicut
septibus in terrestribus dumque incom
ut manifestum est Ad tertiam prin
palem dicit ergo aut de delectatione
venerum quod est in actualis quietate
mutatur et femine et de illa etiam loquitur
philosophus septimo ethicorum et nec aut quia quod
ipso gelupso sed sit subiectum quia licet
in huius delectatione non sunt sua
de gelupsod methiling sunt quod vo
luntas elegit huius quietem et
delectationem quod ipse Ad anctit
et tunc quod nullus error sit in tue
net omnino quia voluntas sen
electio ttius quietem dum predit
delectationem quod est in actualis quie
tione mutatur et femelle Ad affir
mationem ergo aut et nec quia
quia licet error verus sequatur ma
licia voluntatis ordo tunc ordo quod sep

sequat error circa quod si error
fugit in apprehensione circumstantiarum particularium circa obiectum voluntas quod
tamen simpliciter non est bonum sic dicendum
plenius in solutione tertii per oppositum
ad hoc quod dicitur tunc sic fuit
finis in intellectu circa et sua quidem
quia et quid non tamen de eodem ut
respectu eiusdem si sua de quodcumque
scilicet et circa de circumstantiis particularibus quia fuit multum difficile non hoc
et in quaerendo ipsum Ad secundum quartum
nescit sua et ad probationem accessa
mortis nescit maior sed quia faciens
aliud sentiens faciat illud sub ratione qua tale Ita licet voluntas
velit obiectum a tamen non vult ipsum
nisi sub ratione qua cognoscit ipsum
in apprehensione ut sensibile delectabile
et quaerendum et non sub ratione qua quae
cognoscit ipsum non esse bonum et
ita in quantum eligit male agere
sub ratione tamen eadem appetitus boni
sicut de tertio articulo Ad secundum primum
principalem quod est primo ad secundum
dicendum oppositum possit responderi quod ipse
aliquo modo videntur agere quod circa
prima articuli tertii et eius corollarium
si in quantum ipsum cognoscit tunc eadem
quod tunc de ad casum Ad primum ne
quia et ad probationem dicitur quod voluntas
non dicitur libera nisi nos erimus
dominus dum non nisi operationem
a principio usque ad finem quoniam
voluntas possit electione in malum
sub ratione mali vel est deliberatione

in bonum sub ratione boni sic enim liberta
tem voluntatis non esset bona et nobilis
sed si mala et vilis quidem ut circa
prius tractatum est Sed dicitur libera loquendo
de libertate oppositionis et ipsa pertinet ut vult quod
quidem oppositum pertinet illud quod primum
facere appetitum bonum velle et non velle
et quod primum fuerit appetitum malum nolle
et non nolle Vel quia id de in quo
vertitur tota deliberatio quia malitia
est velle et circa potest ipsum nolle
Ad secundum tertium negatur et ad probationem
dicitur quod non est simile de appetitu sen
sitivo et de voluntate quo adunatur
bono vero vel apparenti non notitia
spiritualis sicut et gratia et adunata non
facit intellectuale Vel gratia intellectus
iudicat quod sol et maius totum et
sensus iudicant quod et pedalis vel bipedalis
quantitatem non et quod illa iudicia
sunt gratia et applicatur quidem in multis
aliis et ita sunt iudicia sensus vel
intellectus quia gratia ita quia appetitus
sensitivus ipse tori adunatur non aut
apparet quod sit voluntas adunata tertio
quo ad suos actus positivos eo quod
quo ad illos sequitur tertium liberum
Et ita potest dici unpta detta in ultimo
articulo quod voluntas potest adunari tori
tertie sit appetitus sensitivus quo quidem
sensitiva movet quidem illud quo quod
tertium praecedit est quidem ita appetitus
intellectivus sed voluntas omovet
eo quod quidem intellectus in applicat
singulari varia in mente assertu
deprepta gratia id quod quidem est eo
primum sic determinatum est in positione

Ad tertia videt magis solvere bindam
negando gratiam et ad probatio dicit quod
sicut iudicium voluntis esse totaliter rectum
et erra totaliter obliquum et quotiens
dicit tunc non est quod sit necessario
obliquum sic enim iudicium voluntis sit partim
rectum et partim obliquum tunc voluntas
ad id tenetur velle ad obliquum sic libe
placet Si autem iudicium voluntis sit tota
liter rectum ut totaliter obliquum tunc
ad hoc me intendent velle et tertium
ut obliquum eo quod ipsum velle intentum
et solum quod voluntas libe sit suppe
dere actui coelendi ut nolendi
quia sit non velle id iudicium est
esse bonum et non nolle quod iudi
catum est esse malum Confirmatur
posset videri ad illa vocem impota
cum tertium primum solvit 7m articulum
sic manifestum de diligentiam sapientiae
Ad quartum negatur maior et ad probatio
dicitur ad illa opponitur in quo voluntas
sit libe orbis coelestis non sic hutibus
non sit opponitur gratia potiori sed
sit id dicere opponitur ut velle et
non velle nolle et non nolle modo
licet coelestis sit in utrique id dicere
omnium quodcumque iudicium sentit in voce
tum quia hoc non sequitur quod sic potuit
posset voluntas velle et ut iudicium
totale iudicium seu totale suspensum
sicut in intellectu in vel et in pertinent
ut applice et in applice ut patet
quod dictum in posterior Ad quartum
dicitur quod isti articuli dispensant allegare

non voluit dicere ad voluntas possit
gratia totale apprehensi per vocem sed
voluit ideo primam primum articulum sic
quod error sit dicere quod voluntas obliq
coelestis non sic hutibus non possit libe
velle et non velle et nolle et non
nolle Ad vocem patet opponitur quod di
recte aduenit quod dicta articuli 3i mis
aliud sentent quam contra 3m de intend
Ad primam patentem quod duplex est
malum et sicut duplex de ignorantia Ph
quidem de malis 2m hutibus quidem aut
solum de malis 3m actus Sicut quan
de ignorantia portuna quam vocem igno
rantia dispositus et de error positum
in intellectu Alia de ignorantia pri
vatiua quam vocem alio nomine ignoran
negationis et de qua puncto notanda
in qua primo ipso dicitur quod omnis malum
hutibus actus est ignoratio ignorantia pua
tiua multiplicitur contingat
attendatur in hutibus operatione licet non
sit ignoratio quia ad hoc id voce
pertinent sit hoc non esse volendum
Secundo dicitur quod aliud malum hutibus actus
potest sit ignoratio ignorantia positiua
Ad 4m quod voluntas eligit gratia illud
ad id quod de per vocem pertinent tunc per
tinent impetrat vel ad impetrandum me
ad ea acquirendum augendum illud id
eligit seu eligant et quia ignoro
sicut magnum error in voce id sicut
to dicit hoc malum de bonum id
tum non est bonum et per de alius
Secundo patet dicta 3m quod omnis malum
hutualiter quae secundum hutus ignorat

ta postre qua quatre q̃ oparti
t a quibus fluxerd sed solet p̃ q̃
p̃missis. Sed et hoc ad sentiz arti
gradi. mard t nesse mort t adp
bator. dr̃ q̃ lig no ignoraz scloes
p̃ ptici ignorat tq̃ intras ctu
stricias p̃tendaces in hij qua volu
tae attendedas t hoc sufficit ad
hoc qd sit ignoratio no cond opti
malu ora ignorme si sufficit illa
ignorme q̃ tq̃ in qua oparae sori
ponderada t alterq̃ ponderada pr
put p̃tendaces ctu sunt. Ad sedaz
dr̃ q̃ autoritas phi no d accido
sed q̃ ra sonat q̃ tue ro p̃tica
necessitaet voluntate qd ainos falsu
est t d qua metez phi t qua
artis p̃ prensis. Si dr̃ q̃ phi tq̃
voluit qd qq aliquid in quit de
mediis ad finem que intredit et
p̃qua ro est appetita tue qmit
voluntas fert in obiectu qn no
est exhibita t pt ad hoc tq̃ sent
q̃ t passio inclinas ad oppositu
sit aque sorte ud sdiscor q̃ tue
voluntas fert in qtu sed dicto
est. Sed dr̃ q̃ phi voluit qd
quatu d accepte rois p̃tice tue
sentu voluntas no exhibita nec
impedita t potes debet velle
q̃ ro ipa ignorat esse volend
vel nolle qd ignorat ee nolend
qua quatu d accepte rois mtsil
phi tqmte ad hoc tq̃ sent qd
voluntas ex sua libertate possit

quatu est accepta sui ul suspede actu
t no ferre in ignoro p̃ troez ul per
passioez mota mediate iudicio in qo
rois ul appe magis laydo mete qfroe
in applica ferri in qtu poptiu sed
dicitur est. Ad terciu sed nesciendo a
ra no opi si voluntas fert mota
poptiu ignoro p̃ troez q̃ in intellectu
sed iudicio applicu opportu illi qd
est p̃ troez p̃tica ignoro qr tue oppas
qtie sue sed in intellectu si sufficit
q̃ in intellectu sed una noticia i qua
no opportu illi noticie applicae p̃
troez ignoro si opposito no ul inclinad
ad opportu. Et ro q̃ opportu ignoro
p̃ troez d pntatu voluntati nec ex
hoc sequitur qd ipsum sit sub tracae
mali pntatu qr no d p̃ opportu
applicad pntatu si p̃ ignoraez i qua
vera ad oppositu inclinate sed ad
obiectu sub quadam troe apparent bo
intratus delectabilis ud utilis. Ad
quatu nesse quit t ad exhibaez dr̃
q̃ psqua voluntas obliquat male
ducendo tue sentu ro obliqua qua
psqua voluntas se detinuit adulle
tue sentu percipit in intellectu ut in
quirat media quibus possit obiectu
voluntu attingere ud adipisci et tue
no sentu obliqua in eo q̃ in quirit
inde adinalos falsos t fictos fines
attingendos p̃tinacia. Et sic p̃ qd
retitudo in troe ata continuad no pe
ut in troe ignorat ꝓdentia qr pru
dentia est recta ratio agendorum q̃

et illa maxime apprehendit in aliquibus aptis
et bonorum mediorum valeant ad bonum
et debitum finem sed utrum attingere. Item
quamvis voluntas quantum intellectus maxime
differentiae boni sicut primum ut per philosophum
sic nullum delectabile semper in honestum
et volendum si quidem tu hanc maliciam
non tua et delectabile non semper ipsum
non est volenda tunc tu amplius voluntas
voluntas voluntas fertur in obiectum apprehendit
maius et bonum et aliquid magis omnia patet
quia voluntas contrarium voluntas quia
aliter illud quod tu aliquid pene dubio
tu maxime differentiae minus sed quod
ad hanc maliciam tunc est in honestum
eo quod voluntas volendo aliquid
praeter tu ad in quantum de medio
quibus possit attingere et tunc tu quod hoc
maxime credere quod non esset aliquid quantum
sic in honestum penitus si quod aliquid non
esset tollerabile et tunc quantum
voluntas in toto contraxit certi de bono
ut credere quod prius non esset in ho
nestum et per quod tunc ecia distinctio
actor ut maxime differentiae et hoc de
illa questione ꝛc

Dicit secundo Utrum voluntas movet aliam po
tentiam aliquam Et arguitur
primo quod non et si sic
hoc maxime esset per actum volendi
si per actum volendi non movet aliam
potentiam aliquam ipsum ut patet
si bonum declarat quia actus volendi
et actus in manentes non per actum
in manentem aliam potentiam nec
in primum alteri potentiae ipsum ꝛc

Secundo per si voluntas movet aliqua
potentia aliquam hoc esset eluendo actum
cum si voluntas non per duce actum
alicuius potentiae ipsum ut quod et nota quod
quod aliam movet non vi boni
patet quia actus non et natus alicui imp
apotentia cum et actus ut obiecto
illius potentiae Item vi quod potentia
non est nata moveri imp ad obiecto
Tertio per voluntas mo ab intellectu
ipsum et intellectus non mo a voluntate
et per quod voluntas non movet aliam
potentiam aliquam ultra quia notum et
si primum quia tu quod eo quia causa
non fuit prius in aliquo esse in eod
quia esse si aliquid patet quod dicit Ad quod
applicatur de bonitate ut malicia
obiecti si intellectus per applicatum
ut diffinitum in voluntate Oppo
nit sic quia imp voluntas movet
aliam potentiam aliquam certum quod si
potentiae non operatur et quod volu
tas vellet quod et manifestum sic
et quia patet quia non operatur et quod
voluntas vellet imp voluntas eam
movet In questione primo distinguit
duae opiniones de ma questionis et
improbat secundo probat ad primum
ad primum dicitur et primo adiuvat
quod quidem ponunt quod voluntas mo
vent aliam potentiam aliquam non per
modum principii activi si solum per modum
finis quae principium finalis Et
istud declarat sic quia quod
voluntas ut dicunt ad potentiam pu
prior quod sit alia potentia inferior

mouet se actiue ⁊ ipsa voluntas
Sedo notand ꝙ sunt alii qui credunt
voluntate mouere alias potencias p
modum principii actiui si dicunt q̃ no
mouet alias potencias nisi p actum
si pnitendo eis obiecta sua q̃ p se
tue mouet istas potencias p actum
sentiat eam voluntas illa obiecta
aliis potencijs mutuo w̃ ex eo q̃
omne voluntu efficiunt omnibus po
tentie cum ipsum de obiectu Certe
nondum q̃ liq̃ ille appetitus videat
hic appencia no ty sunt supremede
et adeo ⁊tra pma ar̃ sic pmo
illud quod mo ad aliud ⁊tra sua
cpm ⁊ nalez in creaturis quia habet
si esset sibi delectu mouere ab alio
pius actuo si appetitus sensitiuus mo
ueri ⁊tra appetitum intellectiuum sibi sedum
suum naz quaerentur ipsi ipsa mdicis
ad sic mouu Imo realiter mouebit
ab alio pius actuo ty quia ⁊ maius
tens pz q̃ principium actiuum intellectiuum
mouet potentia ⁊tra appetitum
⁊ nalez intellectum si dor pz quia
appetitus sensitiuus sibi delectus est
inclinatus ad appetendum delectabile
sensibile ⁊ ad fugiendum tristie eidem
⁊ ty in hoc uituoso secundum mo
ad opportunum Et tue ultra ar̃ sic
si illud aliud pius actiuum a q̃ sic
appetitus mo ⁊tra suum naturalem
inclinatum no vi ce aliud quod
voluntas q̃ si velle voluntatis
sit quasi motus ud no sit ipsum
Sedo ar̃ sic ꝙ appetitus sensitiuus

quia ante obiecto suppedit actum suum
quod no esset nisi voluntas ad eum
actum quia ⁊tract actiue ipsum oppo 1a
no vi sufficiens ty quia ⁊ maius pz
de ⁊tractibus ⁊ uituosis inclinatus si mouere
pz q̃ appetitus sensitiuus secundum se applicatus
ante obiecto nequaq̃ possit actum suum
suppedere Ita tertio quia multi negant
q̃ voluntas sit superior potentia intellectiua
licet forte sit ei ⁊ ⁊go illa opinio ad
mutuum laboat insuda to dubius Istae rationes
⁊ similiter pme duae videntur sufficiunt
ostendere q̃ voluntas no solum mouet
alias potencias p modum cause finalis
si ceteri p modum principii actiui ⁊ effi
cientis Contra istam opinionem arguitur
sic si voluntas no aliter mouet
intellectum nisi q̃ pnitaret intellectum
suum obiectum tunc quaeritur an illud ob
iectum quod intellectum pnitet p voluntate
sit ab ea ⁊ ⁊tractum ud no Sto sit
dicit pmum q̃ si de ad mtm ⁊tractum
tunc id est pnus ul simile statim fuit
pnus intellectum ⁊ ⁊go no apotuit ip
se voluntate pnitai Nec sit dicit
secundum q̃ tunc no esset voluntas ut
manifestum de quia in ⁊tractum et ⁊go
no vi modum quo voluntas pnitaret
intellectum suum obiectum Sedo sic
tata ud aut de ⁊tractio ⁊ ⁊tractatus
ipsum sensum ⁊ appetitum sensitiuum cum
ipso intellectu sic cum voluntate et
⁊go qua voce obiectum dicitur pnitai sen
sui ud appetitui sensitiuo in quantum
de voluntu cum voce dicitur eis pnitai
in quantum est intellectum q̃ tunc vere

intellectus monet semper ad appetitum
sensitivum sic voluntas q̃ nō est vnus ni
si credit esse vni q̃ illa opio etiam nō sit
supremeda & hec sunt dicta de arte
primo Ad ad artis sedum c primo
notandum q̃ sedum philosophum 2° de anima quadrupl
sunt potentie anime sc vegetativa sensitiva
appetitiva 2 motiva motiva & intellectiva
& sub appetitiva sensitiva includitur voluntas co
q̃ appetitiva dividit in appetitiva sensitiva
& in appetitiva sensitiva & in appetitiva
& est voluntas Secundo notandum q̃ duplex
est potentia anime a potentia anime prin
cipalis & a potentia anime instrumentalis
Potentia anime principalis est principalis
principale transmutandi alterum in quantum alterum
Sed instrumentalis dicitur a quo ad operationem
anime est principalis in instrumentale transmutandi
alterum in quantum alterum Tertio nondum
q̃ supponimus quod licet potentie instrumentales
anime treslit distinguantur ab anima co
q̃ quinque in instrumentis non sunt nisi octo
& disponunt octo quibus videlicet
anima exercet suas operationes sic potentie
principales anime non distinguunt ab anima
primo ergo anima homo est potentia vegetativa
principalis potentia sensitiva
principalis intellectiva principalis & sic ut
sunt supponendum quilibet de anima & sic
de hoc est semper secundum quinque Quibus
notis colligitur corollarium primo q̃ intellectus
humanus est potentia libera 2° q̃ vo
luntas nō est potentia liberior q̃
intellectus 3° q̃ intellectus velit &
voluntas intelligit 4° q̃ intellectus
est actus voluntatis & voluntas est actus
intellectus 5° quod semper intelligit
& intellectus sentit experiendo semper
quia sensus tantum sequitur q̃ semper
nutrit & sic intellectus & voluntas
& etiam augmentat & quod vegetativa
sentit & quod intelligit & velit patet
quia ora illa sunt quibus deponere
argumenta & de omnibus aliis horis ut patet
quamvis Sed dicet aliquis tu
quid quinque appetitus nominantur quod
licet omnes dicti termini in quantum sint
quasi potentiis principalibus anime quasi cum
te supponat tu sic dumpsi appetitus
dumpsi actus illius potentie principalis
& notantes significant dicit enim intellectus
in quantum quinque potentia natura est aspectus
voluntas & sic de aliis Et ideo quod
ille appetitus quinque notant est quia
q̃ ipse intellectus appetit ut patet sensus
etiam intellectus horum est potentia
libera sed in quantum intellectus &
voluntas non est liberum intellectus
in quantum voluntas Tertio Et notandum
est quod quasi ut sic intelligitur falsum
sunt Quarto nondum quod actus vo
luntatis in quantum voluntas est
sunt duplices ut etiam quod est sepe
dictum quod enim sunt actus voluntatis
immanentes & vocantur actus elicitus
sic sunt volitio nolitio Alii autem
sunt actus transeuntes & alio nomine
vocantur actus imperati sic sunt mo
tus membrorum & alii actus transe
untes in alia seu per potentiam

et dicit actus voluntatis qr in eos
ipa voluntas ut talis est libe pt
Tertio notandum qd voluntas ut tl
est dr mouet alia potentia aue
in quantu alia e si sit ita qd acty
tlis potentie in quantu alia e no
fiet ul forte no talis fiet nisi
qualiquo actu fiore et primo ipsum vo
luntatis ut voluntas est pz qua liq
cad tres sunt intellectus et voluntas
tz intellectus dr mouere nisi volunta
te qo co qua ad actum voluntatis
necessario sequitur actus intellectus
et sz actus intelligendi no fiet ul
no totaliter fiet nisi precedat acty
voluntatis in quantu est voluntas
Sequitur nondum quod in hoc duo
in ueniunt superioritatis quantu ad
oppositum sufficit prima et ipsum aue
sup corpus Vn phis primo pol
dicit q aua pnt cogi principatu
dispositio Et dr principatus dispositio
pnt dnd ad primum inferri q no
pt preceptum dnd q veme Vnde
dispos dicere est sensus hic Secda
superioritas est ipsum appetitus tolis
pue voluntatis ut talis est sup
appetitum sensitum ut et appetitus sen
situs Vn phis vbi supra dicit
q voluntas q voluntas principa ap
petitum sensitum principatu politi
co et regali Et dr principatus
politicus et regalis principatus dnd
sup sensum libere preceptum dnd
obedire potente ul q ad omnia

pt adiuti dno ul pro superior dicitur et
sensitus quantu ad opportunum sufficit qr
quedam est superioritas inter intellectum
et voluntate de qua vere fuit opinio
quod eum dicit q intellectus est po
tentia superior qua voluntas quod at
dicit ut patet si de ipsa superioritate
no et intellectus ad opportunum sicut se premissi
et ideo prima ipsa q voluntas est du
cendo in se volitum movet quilibet
potentia principale aue cuiusdam horum
est pba sic qua voluntas est ducendo in
se volitum movet aua ipsum horum
si aua horum et quilibet potentia pri
cipalis aue cuiusdam horum igitur ideo
vera tz qua et maior pz qr volun
tas volendo movet se ipsum mo
ipa voluntas et aua horum ut sup
ponit si vero pz qr no 2o Ostendit
sequitur quilla ideo q voluntas vo
lendo movet intellectum sensum et
appetitum sensitum capiendo illa qd aua
tum Ite movet potentia vegetativa
et potentia sensitiva motum motum pz
qua volendo movet se ipsam ut ma
nifestum est et ipsa et quilibet illarum
potentiarum id omnatum qr aua
igitur cor dicit Secda ideo est illa
quod voluntas in quantu voluntas
et quia movet intellectum ut in
tellectus et etiam quia intellectus ut
tlis movet absque voluntate mo
uere ad actum determinate in quantu
voluntas est Prima pd ideo sicut
pz qua voluntas ~~no~~ pt pcipere
in tellectum ut speculatum uel quod

apponat appetitus quod idem voluntas et quia plerique
seu mente aptari ad certum finem in quantum
et in veritate ut operifera dicuntur nisi illa
sint opera in intellectu ut illud est sic notum
est et procedunt a voluntate in quantum
voluntas est ut impetus ignis primus pro
gressionis vera Et ita prima pars de ac
tibus primis intellectus sunt de simplici
apprehensionibus quia illa seu illae sunt
fantasiis nullo modo existente voluntate
ut illud est sint in ipsa in intellectu ut
est in intellectu nihil omnino non sint fieri
in intellectu aut fantasmata sint primaria
et sufficiunt primitus ignis gressus quo
ad istam partem vera Sed sit ita illa pars
de actibus istis quia corpus forte gra
vitate nullo modo est in potestate intellectus
nec formare illa apparitio sed est id ei
non assentire Sed ita ide de assensibus
primorum principiorum per notorum Et cum
quidem assensus sint operationes intellectus
ut illud est et ita non dependet ab
operationibus voluntatis ut voluntas est id
Et aliquid actus intellectus omnino non
potest esse a voluntate libere impetus
et ita totaliter applicatur alio tempore non est a
voluntate in quantum illud est cooperante
productus sicut quia speculatio intellectus
de illa gressione trianguli habet tres angulos
aequales quia patet per voluntatem ipsum
ut manifestum est et quia non ut per ho
de mare sicut volens prudenter dividali
sua et ostendit sibi concludens quinque
primae apparitiones tunc sunt in intellectu spe
culando illas apparitiones sunt impetus voluntatis

ignis et est non Et extra gressus ad licet
sensus exterior in quantum illud est ad
quod movetur non dependit de per ab
aliquo actu voluntatis in quantum vo
luntas est ita sensus interior ut talis
est quia in suo motu dependit ab actu
voluntatis ut est illud Prima pars
illius gressus patet quia sensus exterior ad
quod movetur dependit ab obiecto
sensibili organo et disposito organum
una cum aliis causis visibus generibus
sicut huiusmodi non sunt in potestate voluntatis
in quantum voluntas est non est ergo depen
det ab aliquo eius actu ut illud est
per se nisi apparet ignis primus pro gressu
vera Et dicitur significant illa
prima pars gressus de per se non depen
det a voluntate quia de per accidens
quia aut sensatione dependit a volun
tate in quantum voluntas est ut si
quis voluntate tangere ad locum ut
videat audiat tangeret vel adaperet
oculos aliquos forte sensus non pape
tur voluntas huiusmodi sensationes in
sensibus exteriori aliquo modo esset
ita per accidens Et ita prima pars gressus
ait quia patet quod duplex species sensi
bilis effuatur sunt in oculibus
effuatis interioribus vel voluntas
sit sit propio intellectus ut specu
letur hoc vel illud quod ita possit
praeter sensum in interior movetur sic
haec fantasmata vel illa omnino
hoc quod praeter intellectum speculari
illud vel aliud non est praeter sensum

interiori mouet p̄ illa phantasmata uel
secundum illa quæ ad intellectum necesse
sit speculari phantasmata 3° de anima
Sed obiectum est impeditum sepe interiori
ut patet dum sensibilia diuersorum
sensuum contrarie ad inuicem pugnant
quæ ratio et dicit Sed si apponat et
diuidat et distinguat modo quo ratio ratio
Et tertio qui sequitur intellectum cor
rupit iudicium sensus exterior et hoc
uel quia uel quia potest contin
gere uoluntatis ut notum est ratio
Quinta conclusio est illa quæ uoluntas
ut talis est quæ mouet appetitum
sensitiuum ut est talis quæ tu appetitus
sensitiuus mouet sine uoluntate mouente
Prima pars conclusionis apparet quia uoluntas
principaliter appetitum sensitiuum politico et regali ut patet quomodo
nisi hoc non esset nisi quia mo
uet appetitum sensitiuum actiue ut patet
ratione Secundo quia quia appetitus
sensitiuus ducitur ad consequendum delectabilia et
contraria sibi ut in fortiori et quia ad
fugiendum delectabilia sibi ut repugnantia
quod non fieret nisi ad hoc moueretur
commune uoluntatis eo quod appetitus
sensitiuus sine natura delectabilia delecta
bilia sibi consequitur et contraria fugiet
ut manifestum est ratione Prima pars conclusionis
uera Secunda pars conclusionis apparet quia
frequenter appetitus sensitiuus mouetur
in homine sicut in bestia ut in pue
ris p̄ ratione illa enim sequitur
propinquo obiecto sine deliberatione
et electione ad modum bestie seruit in ob
iectum Sed ratione illa pars de actibus appetitus
sensitiui qui fiunt in comparatione in quo pnt
obiectis delectabilibus per phantasmata diuisiuata
appetitus sensitiuus quo ad suum appetere seruit
in ea uoluntate non secundum rationem Quinta
conclusio ad hoc potentia motiua secundum
locum in quatuor talis quia mediante sine in
pio uoluntatis primo sequitur ut uoluntas
ut talis mouet potentia motiua
secundum locum in quatuor talis et prima pars
conclusionis patet de motibus actibus potentiae
motiue secundum locum qui fiunt a sensu
tiua mediante quibus homo quia mo
uetur sine deliberatione et libera
electione precedente eo quod ipse actus sine
motu fiunt ab homine tente ac si fiunt
a bestia Sed patet illa pars conclusionis de hiis
qui in comparatione inspiciunt huiusmodi
per domum et aperiuntur per tecta in quibus
uoluntas in quatuor talis per sine mechanicam
operationem ratione Secunda pars conclusionis patet
illa propter transitum ad extra ut ad
forum seu ad aliud locum per uolumus et
placet nobis illuc tendere ut commentator
dicit 3° de anima dicit quod appetitus
et ratione mouet ad et illud non solum
enim de appetitu et ratione intellectus
ut patet ratione illa conclusio uera Septima conclusio
est illa quod uoluntas ut talis de deper
mouet potentiam vagitatiuam ut
talis et patet conclusio et potentia aue
dicitur vagitatiua in animalibus ad nutriendum
augmentandum et sibi placet quomodo
in animalibus ad quemcumque actum uoluntas

no hi se libe impatiue subiec dep se
quia huiusmodi actus aliq vagitatur ut tlis
queri in sompno se in vigilia et sdte
pstetiq maiore quo ad intencoes et auct
nectiones co quod tunc huiusmodi potencia
mij e impedita vgi gclusio vel et
notatur de pse quia de p actus hmodi
actus procedunt qomodo voluntas Ma
certum e quod ego possum libe accipere
mutuum vel libe possum me quisque
mulieri Imo et libe possum hmodi no
fiere si permitte et id quo ad applicacoes actuum et passiones ad id vel
voluntas pt se hec impatiue et libe
si no de pse quod potencia vagitetur
putat epm ysidoris alias ad existendum
de pditi ad hoc huiusmodi potencia habet
fieri Imo no impedita no pt ho
no fiere oer pt huiusmodi actus voluntas
de pse impedire mutuo applicato
sufficiter et bn disposito ut notum
est et sicut dicit de actibus augustinus
et. ge Septima gclusio qbi potencia
in sensitiuis aue voluntas ut
tlis mouere pt actus eius potencia
principalis ipsa voluntas ut tlis e
pt mouere pz quia voluntas d rat
mouere illa potencia principalis vel
aliud in quantum pus ppo et bmo
actu deducat ad in quantum tlis est
in suum ppm actus ut fiat vel fabri
ut tlis fiat quelibet pue actu voluntas
primo no fieret ut pz p notale
quinto ano recte potest voluntas
mouere aliam potenciam ad suum actus

ita mouet ei ad exp qecuciones et fie
p potencias in sensitiuis potencias
principales subiecte ut notum e igi
gclusio vera Ego pdictis sto collige
quod aia homis existens sub actu prin
mouz se vel mouere pt ad actus vel
terminos Et sto patet iudicium vel qto
de bonitate rei volibilis e aliq primum
volitum Ita est sepe volitum e aliq
primum qecuciones voliti et ob hoc pt
aia in sententia iudicio vel qfinitione
pt se mouere ad volitum ita ipsum
volitione pt se mouere ad qecuciones
rei ipsius aia volens aliq obiectum
et in qecuciones voliti indifferens ofia
corporeo vel aliq organo mouere se ad
utendum illo ofiio corporeo tam in
qfinitione quam in ratiocinatione et hoc
e mouere semper et appetitus sensitiuus
in quantum tlis sit et sensus vtut
organo corporeo quo ad qfinitiones
et appetitus sensitiuus quo ad ratiocinationes
et se pz p voluntas pt movere
alias potencias aue et quas mouere
seu mouere pt et quas vel quas et
hoc patet dicta de articulis sedo
Ad tertiam questionis aliq opponitur
Ad primam qcedi maio et neqe bor
Ma voluntas p actus voliti pt

agere et in aliud potentiam et in corpus
in uirtute corporis mouetur ad quod. Ad primum
uero dicitur quod unum est quod uolitio est
actus et manet nec egredit actum uolendi
quod sic si per actum uolendi transeat per
actum primum uere sic mouetur per actum uolendi
producit aliud actum in corpus
et mediante illo actu aliud in se quod
tertium uere sicut mouetur per actum quod di
cunt motum celi et illum mediante
illo motu agit in inferiora nulla
inferiora concedit igitur quod formaliter
nihil aliud in primum prouolitum
nisi uolutati eo quod est formaliter
in uolutate eo quod dicitur uolu
tate ut in subiecto uirtualiter
tamen mediante ipsa possit mouere alia
res et potentie in actum ad ipsa vo
lutate Ad secundum patet dicendum uno modo
negando maiorem quia sicut logicus
dicit non uult dicere quia producere
aliquem actum in se ipso et quod si uolutas
mouet aliquam aliam potentiam ad actum
non oportet quod sit dicendum illum actum
sit ipsum in se producendo sic intelligendum
sicut non dicitur dicere motum primum orbis
si magis sicut uolitum si hoc fit
dicendum in se actum posse et mente
illo producendo actum aliud in alia
potentia Aliter potest dici secundum
maiorem et negando minorem et ad se
cundam dicitur quod quia quod subiectum
potest dici dicit actum queunte
Via sic actum per et actum pro primum
ad aliam potentiam tunc dicitur quod illa
potentia dicit in se actum simpliciter

si sic per actum primum ad aliam potentiam
et actum quod ad aliam tunc potest dici quod una
potentia dicit actum alterum ad minus secun
dum eo quod dicit actum posse ad producendum
aliquem actum in alia potentia Tertio possit
dici quod uolutas dicit in se actum in
tellectum et sensum et alias potentias pri
mum uirtute in eodem gradu quia eadem res
in uno gradu est uolutas intellectus sensus
ut patet secundum Tertio unum quod illa polu
no uirtute transire ad mentem augustinum et
quod potest sit melius Ad tertiam necesse
quia et ad primum patet dicendum quod intellectum
mouet uolutate et extra si non eodem
modo Via licet intellectum mouetur vo
lutate tamen hoc solum fiat tamquam quedam
causa disponens et sine qua non quia
dum extra uolutas mouet intellectum
tunc mouet ipsum tamquam ex ordine et resolut
actiua sicut uirtute quod illa polutio non solum
fiat quia utrum intellectum mouet vo
lutate vere et realiter licet non necessi
tet ex maiore in secundus actibus Et
quod aliter uirtute esse dicendum quod bonum sit
sibi in uice et in eodem gradu et sic
hoc sit respectu duorum effectuum uirtute
non infinitum possit agere in aqua quod du
cendo in ea caliditate et extra caliditatem
sit repati a frigiditate sic quod frigiditas
fiabit in ea secundum uel humiditate
aliquam tunc utrum esset sibi in
uice causa in eodem gradu et in gradu
causa efficiens producendo impetum no
primum si aliud plez intente primum
sic etiam impetum in respectu ad tertium
intendit quod in opposito et uolutas
mouet ad intellectum ubi actum

intellectu est primus actus voluntatis et
ejusdem intellectus modo a voluntate vel
actus voluntatis est est primus actus in
tellectu Vnde et ipse actus intellectus
quoque omnem motum voluntate et alterum pdu
cit a voluntate motem mente suo actu
ad unum sicut unus dicitur Ratio pq op
posita et pdicta sit

Quarto septimo Vtrum omnes
nere opacedo violente fiant
in voluntate Et arguitur primo
quod non quia deflorateo ufgio et eius
amarium et virginitas Et tertio quinque deflo
rateo non est in voluntate ergo questio
falsa tertia quia et manifestum est de manifesta
de se si minor patet et quod quidem deflo
rateo ipsa ufgio deflorata vituperatur
si de in voluntaria nec laudamur nec
vituperamur ergo quinque ergo Secundo sic ho
questio in opaculo puteo tenebrarum superi
ori violentia et tertio quinque tertia non est
sibi in voluntaria ergo ergo tertia et alter
tertio patet et in principio et gravius manet
fuge onoueri puerpe nisi moueat vio
lente si minor patet et utique illud aliter
eius voluntate manet in quinque mori
opaculo puteo Opposito de merito
philosophorum quinque dicentium ordinem aut
in voluntate et violentia et quod ignoratio
tia stricta In questione primo videbitur
quid sit violentia secundo in quibus
opacitibus vel actibus voluntatis vio
prima violentia et in violentia Et in
tertio respondebitur ad quesitum Quarto
ad primum est primo quod philosophus non
quod philosophus multo tertio primo distribuendo

violentia dicit in libro violentia est cuius
principium extra tale existens in quo nihil
offert opaque vel passio Et philosophus
dicit ordine utique violentia esse cum ex
trinsecus principium nihil offerente vim
passio in quibus ordo philosophi duas tangit
voluntatis quidem primo de quod ipsum
fiat a principio Secundo de quod passio non
offeratur vim Secundo nondum quod de in
tellectu ipsum differens violentia et pe
culiaritet quo ad aliquid primum quidem
quia exprimit omnem quietem intentis
quod principium extrinsecum intelligitur principium
actum ad quod quia manifestum de quod
principium passivum nihil de extrinsecum vio
lentia patientis Et de intellectu
vero quidem quidem in eadem difficultate
exprimit exportatis dubitatione locutus
Vnde aliquis dicit quod per hoc ad dicta
non offerente vim passio dicitur intelligi
quod ipsum ad quemque opacitatem nullum
habeat vim coactivam Vna dicit
quod philosophus non vult excludere vim pas
sivam ordinem illa excludi non potest quia
necessarium est quod si lapis mo
ueatur puerpe violente quia ipse habet
ad ipsum motum vim et potentia pas
siva Aliud enim nisi violente moueri
moueri quod dicere sicut ab principio
Et ratione illud exponitur certum sic
quia si sic deberent intelligi diffi
nitio violenti sic quod aqua
violente calefiet et deberet dici
calefieri ab igne quod est falsum
tum quemque calefactio vocatur naturalis
et quia patet quia quemque calefactio

fit a principio et ut sic sit ab agente
et passio nullo modo sit omni coactione
Nam cum coactus fit aqua tunc forma
qua ipsa utitur magis afficit calo
facto ei eo quod caliditas sit disposi
tio in natura nec etiam tunc ma
qua illa est pura passiua et ipsa
aqua in quantum calefactione nulla
sit omni coactione sicut ipsi dicunt
ipsi quos sunt bona Sic opponet
aliqui dicentes ad id in ma sunt
quod in choacerum formam naturam
quod aliqui precones et quod aliqui
philosophus philosophi dicit principium
esse certum naturam principia Alii
autem quidam in choacerum vocant po
tentiam naturalem et aliqua formam in
appetitum et dicunt propter quod quidam
in choacerum passio sit utrum coac
tionem sic quia materia tendit in quidam
formam appetentia per ipsam choa
cerum seu formam in appetitum
Sed sic nec opposito non videtur valere
eo quod secundum veritatem quidam choacerum
formam in materia non sunt po
nende Imo forma aut cui gratia
iane non sit aliquid esse in materia
sic in natura philosophi diffuse disputauit
declarauit Et ideo de ipsa eua propter
in opposito non est curandum Ipse imp
illa rupture dimittamus adhuc bonum
dubium an oppositum motum localem
pursuit ut oppositum ipsum ubi pursu
ponenda sit aliqua talis choacero
in materia eo quod ipsum ubi pursu
ecia sit naturaliter acquisita et quia
in eo actuatione fit tuptio de

potentia in actum et de puratione in habitum
Vel an corpus tuptio salui habeat veritatem
oppositum alterum actum seu motum et
formam naturalem et ideo quia quidam dubium
quod illa tuptio non auferat non est cu
tumulum de ipsum in choacerum seu formam
in appetitum Certum est notandum ad alii
sedum ipsum particulare sit non afficere vim
passio sic opponunt ad passum non habe
at omnem coactionem et cum hoc habeat
propriam oppositam et tendentiam ulteriorem
ad oppositum motum seu ad oppositum
opacum Vim dicunt quod ad esse vio
lentum non sufficit quod passum non ha
beat virtute coactionem esto certum quod
certum tamen fiet ab agente quod tunc sic
sit corruptum est in nobis predictis Nec
sufficit quod ipsum passum habeat post
tuum oppositum et sic motum celi est
violentum quia sit mobile oppositum mo
tore ut dicit quodlibeto quarto philosophus
si ultra aliquam tendentia ad oppositum
motum seu ad opportunum opacum Vi
ista motum oppositum pursuit est violentum
et eo quod oppositum sit actum tendentiam
ad oppositum motum sit ad motum deor
sum sic aut non est declaratum ea
quia licet aqua propter quod formam ut facti
dicitur oppositum calefactum tendentiam
actuum non tamen ad opportunum opacum
et ideo aqua naturaliter calefit Sed ista
et istum opportunum aut sic quia actua
calefactum sit naturalem tendentiam actuam
ad opportunum opacum igitur adhuc
stat argumentum superius in dictum
sit quod calefactum aque sit violenta

tenet quia et aliud per quia videm
quod perfectiori qui in estate aer quite
cado aqua calefacta id est calc
factus redit ad frigiditatem primam
nobilis quodcumque frigiditate aeris
Imo ei non existente frido et tunc aer
an aqua sic frigefiat sic ipsaj et
habet apportu id est frigefit ad aere
frigente et hoc non quia aer calidus
quod infrigidaret et si esset aliquo mo
frigida michilorj non frigefiat ulterius
tradit esse frigidus esset non Ro quia
in diffinitione violeti phis non oppo
nit ad passu ter opposito relia
tioj debeat fieri sed solu dicit qd
passu pt se dupt fieri ad aliqua
operacioj Imo ino si tlis operacio sit
ipsij passi pfectiua qi tunc passiu
ei aij natuj in eliacioj habz ad
illa operacioj Alio mo si tlis opa
no sit pfectiua passi Ora tunc pas
su fedin eiq naz no hj relinua
tioj ad ea Et in ista illa pt
fida pticula illij difficilis ipsij vio
lenti sic oppon no afferte vim
in nullo passo quite vim v naturlej
in eliacioj ad illa operacioj id est ad
ipsu motiu Et isto mo motiu
fortius superu dicit violenti quia
nullu passiu affert vim seu naliz
in eliuatioj ad tale motu ipsu
dum fortius quod sic mouet no
affert vim oppte formae quia
sed in illa ad oppositu inclinat

sedin sua naz sij ad motu deorsu
nec etia oppte matie quia ipsa
matia oppo sedin sua naz relia
ad forma sbalej primo phis Ideo
etia ipa sij se et sij sua naz solu
in relia ad illas dispoes que ad
huiusmodi formas sbales sij naz sua
disponit mo motij localis sedin
aq pressiu voez ad illaj formas sbalej
disponit eo quod corpora celestia mo
uetur localit et tij sut incorruptibilia
et in corruptibilia saltem naliter
quiedator 2o phis dicit qd omnis
triumpho auffert a nata triumphi
in triumpho in loco triumpho aute
nequa sbaz mutat quartu est
de se et 3o manifestu est qd ad
motu tlej puepu mia no habet
sij sed naz in eliacioj Et sedin
ipsu modi calefactio aq no est
motij violentij sij naliis quia lic
huiusmodi calefactio fiat a pu qd
triumpho tij aliq passu puta ma
affert vim v ei sua naz habet
in eliacioj tlis ad calefactio qu
d de se disponit ad frigiditatem sime
ignis id est Ro quod hij
calefactio pt dici violeta aque
quia aqua voc sue forme et pt
principaliori no hj vim nc naliej
affert inclinacioj ad tlej calefac
tioj eo qd sua corruptia Ro
valet quia illa calefactio e violeta
aque ipsi e violeta principaliu ma
nifestu est in sprio Quodlibet colli

quod dissimile violenti sic dz exponi
violentu est cuius principium est extra quod
fit a primo agente extrinseco nihil passo
afferente vim vel aliquid naturaliter melioratur
ad illez motum vel operationem et ipsa
illa operationem non producit arguitur
primus articulus de ordine primo Ad tertium
ad 2m articulum et primo notandum quod dupliciter
dicitur violentum omne motum praeter
naturam Alio modo necessitatem Necessitatem et violentum
dicitur per necessitatem actus voluntatis
et sic in voluntatem dicitur quasi non
voluntarium sicut et quia voluntas non
tenditur in ea volendo vel acceptando
Sicut posset in voluntatem dicitur per
violentiam actus ipsius ut sic voluntas
obiectum appetitum et desiderat Non sic
vel dicitur in voluntatem omnis quando
voluntas actu desiderans ad aliquid
et desiderium fertur in ipsum Secundo
notandum sicut etiam prius tactum est
quod duplicem fuit actus voluntatis sicut
actus elicitus et in ipsa voluntate
subiectum existens et actus imperati
quibus certe potentiae aliae et ratione
potest impedire voluntatis motum vel
movetur Prima igitur quod in
volun quod violentia non inveniuntur quod
in actibus voluntatis immanentibus
et elicitis probatur hoc igitur et primo
quod ibi non inveniuntur aliqua violentia
quia si vel violentaret voluntatem
quo ad actum elicitum et praecipue
volitionis et nolitionis vel hoc est
obiectum vel ipsa met voluntas vel
aliquid aliud sicut aliquid aliquid

superior illum dicunt patet dici igitur quod violentum non
est quia et maior patet sufficiendo duo proe
et 8or patet primo quod obiectum non vio
lentum patet quia illud non movet voluntatem
nisi vel naturaliter vel libere igitur nullo modo violente
si quod voluntas non violentatur sic ipsam patet
quia violentum dicitur esse extrinsecum quod
articulo praedicti quod aut utrum abstracta
superior non violentet voluntatem patet
et si vel hoc esset quod ipsum obiecti pen
tati sufficienter et hoc non quia probatum
est quod probatum primo prius 8or vel
hoc esset quod modo sibi quod deus et
intellectus agunt in omnem naturam et operan
do et dirigendo in suum finem et in
quod debitum operandum hoc aut non
violentare voluntatem sicut magis cum
cruciare et torquere igitur ratione Secundo probatur
quia quia ibi non inveniuntur in voluntatem
quia illa violentia oppositum potest dici in
voluntatem sed ordo actus oppositum
manens voluntati prime cuiusque aliquo
potest dici violentia igitur malum patet quia
oppositum maledicto esset dicere quod violentia
esset in voluntatem et minor patet quia
nolitio sive resistentia dicitur potest dici
violentia contrarie illi ut manifestum
est Beda igitur potest ipsa quod in
voluntatem quod violentia solum reperitur
in actibus voluntatis imperatis et transeuntibus
patet quia ibi quantum inveniuntur
in actibus voluntatis ut manifestum
est et non in actibus elicitis et immanentibus ut dicit igitur praedicto
sequitur quod repraesentatur in operibus imperatis

et circulibus ignis² glupo vera et hec sunt
dicta de arg.° secundo Quarto ad 3.m articulum
notandum est primo quod dicit aliqua aqua
dicit violenta uno modo ipsi passio ut si
gravius moveri pursus tuae motus ille
dicit violentus ipsi gravi Alio modo aqua
dicit violenta ipsi egredienti aqueti ut si
aqua de gravitate illi aquae ad qua
aqueus in clinat vel movet ipsum passio
ut si ego velle transire navem ad una
parte et a tu fluvius contra thos ad
opposita parte tuae transitus ille dicetur
violentus non solum in ordine ad navem
si etiam dicetur violentus quo ad me theatrum
Secundo nondum quod quia volutaris sit se
tranquillus aqueus egredienti quo ad aquaeus
quae circulatus sunt impatiens eo quod
theos aquaeus duplicat sunt dicit vio
lente non sunt subiecta in ipsa volu
tante Ideo contradicit tunc aquaeus
dicit sunt dicit violente uno modo eo
parte subiecta illius aquaeus sit quod
subiectum ad illam aquaeum non sit natus
in clinaeum vel quia in tali subiecto
de intus in clinaeus ad oppositum illius
aquaeus et sic quibus motus homines
pursus dicetur violentus quia subiectum
sedum sua natura sit in clinaeum natus
ad opposita aquaeum sit ad moveri
deorsum Alio modo aqua sit dicit
violenta eo parte volutatis sit quia
illa aqua de opposita illi aquaeum
ad qua volutas transire mittitur ipsum subiectum

Ambigo pro posito sit prima glupo
ista loquendo de violento eo parte subiecta
non oportet quod omne violentum quo ad
aquaeum impatiens sit in volutatione
patet hec glupio quia sedatur tunc in
opposito quia motus homo pursus
qui tenetur de puteo de eo parte subiecta
violentus et tu non de volutatione Ymo
est volutatio quia placet alteri
quod tenetur de effluvio puteo ignis
Secunda glupo sit illa quae loquendo
affirmant de nali eo parte subiecti
non oportet quod omne nale sit volu
tatum patet quia motus homo cadens
deorsum detrii vel de domo et
motus nalis nalis subiecti et tri
quinquis motus pondus est in volutatione
ut manifestum est Tertia glupo sit
illa quae loquendo de violente iudice
ad aqueus egredienti tunc ordo aqua
volutatis impatiens et violenta est
in volutatione patet eo tio qui si est
violenta ad aqueus egredienti tunc est
violenta in ordine ad volutationem
et quia est opposita illi aquae
ad qua volutas mittitur transire subiecta
et ego de aquae in volutatione quod
sunt opposita Ex dictis glupionibus
colligitur ergo quod si difficile violenti
qua sunt exemplis in illo 3 debent
opponi sic quia omne violentum sit
in volutatione et dicta difficultates
et ea de magis difficile ut pot
possum intelligamus quando exp

sub ea tōe qua in ē sibi voluntas
et p̄ p̄ma actiū q̄ d̄ q̄ intelligimus
omne actiū p̄ma q̄d pt nos mouē
ster impetu voluntat. Vn quia
voluntas ē principalior potentia in
hoīe ul sumpt ad ima p̄ intellectu
et apetitu merito dr̄ fieri denominatio
Rationale ē quod violentu quo ad
nos et modū acceptu attendā
in ordine ad corpus quanū ēquitū
sibi in est voluntas qtēus eius impetu
mouet cuiq; p̄ma et actiū Et q̄
illo colligi ꝗdo quod lapido unota
illud modū multe actiones que gerun
q̄ptē potentias est nobis in q̄ntū
sunt nātales dici p̄nt violente in
quantū fiunt qtēus impetu voluntat
ul qtēus eis in eliacos. Sedo sed
q̄ dictū quo ꝗcedēd ul in quo
respu dd̄ ē q̄ omne violentū est
in voluntū et ēc omne nāle illo
mo est voluntū saltē in ordine
ad nos Na illud dr̄ nāle quo
ad nos quod quert nobis q̄ium
petito ul inclinatione voluntatis
licet quod alie potentie in nobis
ul ēsent ul ad oppositū inclinet
Et manifestū est q̄ uno illo mod
loqndi magis stricte capiū violentū
et nāle quā in p̄mo artīo capiebā
Sci cū violentū capē latē q̄ut
qtēus de nāle distinguē tūc nulla
oportet esset nobis violentū ad
quā q̄natā essemus inclinati sed
q̄ptē corpis sunt q̄ parte aliq

sunt q̄ quarūdā alia potentia si sic latē
no capit violentū in q̄lībet q̄ ra posita
nec sic latē accipit p̄ q̄ quia q̄ dr̄
omne violentū est in voluntū si solū
est in violento quo ad nos seu ad con
tinuitate mentis trqua ad actēs q̄tuscūq
sic p̄ q̄ p̄missis et hoc est dicta
de artīo 3o Ad tocōs ergo opp̄tū Ad
p̄ma dr̄ p̄mo q̄ licet mebra in
deflorātione ūgis aliquale patiant
violentiam tū appetitu in appl̄ no
fit violentia quia illud q̄ferit coim
et ḡo quūd deflorātio ēppt hoc no ē
sumpt violenta Sedo dr̄ q̄ vere sic
tactus in ēfine indicat deflorātionē
esse in uptē et in honestate coniugalē
et etiā delectationē q̄ alio latē sic vo
luntas in se ḡs applicētia tōe delecta
tionis et displicentiam tōe in honestat
et sicut voluntas tracta p delectationē
ul deflorationē ūd saltē no volt
ēsistēd efficacē p̄mittit se pupōr
ab appetitu sensitū et passionū sic
et ipsa tracta ad opp̄tū tōe ī honestat
et displicē volt quēd membrōr q̄tiōr
rebellione et to sic subducta indicat
q̄ rebellio fiat ut servē honestād et
q̄cūq; alia ēt in honestād et sic p̄ q̄
ita q̄ūd deflorātio no ē sumpliciter
violenta Ad 2m tocē dr̄ q̄ d̄ q̄ glōe
p̄ma artīo ulti Auctōs p̄ p̄ opp̄tū
est p glōe 3a eādē ulti artīo et q̄ ut

Dicit octauo Vtq; opa
tiones fiunt pp̄ me ut
in voluntate du ta alit no fierent

Verbi gra ut si in repentinis mares
mideos pecia in mad vel vir eplis
cat plus in lera si tirann propiat tpe
cui opai dus quis pnted ul filios
t opante quod soluet no opante aut
moriat Et ar primo q sic auctor te
plsi in lera qui dicit pumplicit qd nlla
esset volic Jn solute aut pu t alios
omis intellecte intes q hoc ar sic
tles opacoes facte ppt me pump
no fut voluntae qi pump t abpo te
fmoe t sy addrase logdo dicendo
fut in voluntae ti gria qr spp dico
q sy addito dico 2o thos t aus pz
q auctor te plsi allegata Ordo ar ad
ide auctor te plsi parpp dicit pump
aut forpitam in voluntia nlla em
utrq eligit fm se ipm talud aliq
Et assima quia illud quod i est
alian fm se no auffert ab eo ppt
q vulq accu le t q tuperen aduerend
si tles opacoes sp metu facte fut
fm se in voluntie qi quoaut alio
in nemeti timedbit fm se i voluntae
tenet gria t mado pz qr fm se ap le
fm se queiat thos no auffert ab eo
ppt q vulq accle t q tuperen aduerend
t bot pz q plsm in autor te allegata
dr end q nlla utrq eligit fm se ipm
aliq tlud Oppotu vi velle plsi
in illo 3o dicens mmote quid igit
fut tales opacoes assilan aut magis
Voluntaqs t ind ad hoc phiad ad
d pnosset tuci qclud et dicens voluntia
ntaqs talia Et assima qr ppt tles

opacoes aliq laudo t aliq vitu
pau igit tales opacoes fut volu
tae ti gria q plsm in lera dicens
in voluntaqs quod laudibus t vi
tuperis facta in voluntaqs aute
verna quz aut in mia fm aliq pz
cia q plsm in lera dicente in ope
ribus aut talibus t quis laudat
quz tpa aliq suismet ppmagnis
t bonis ad aut ejusp vituperant
igit ref Jn questione due erit
artis Jn primo artis videbit de
asto Jn 2o videbi quo t qualit
in talibus fiat laudes t vituper
verna t mia Quarto ad primu
arlu nondu e ad quq opacoes
de quibus erit questio dur possut
ipdeti vno mo fm pia absoluta
tuci pz no detrahendo ad ipdeti
pticulaiu circumstancia in quq mo
opacoribus fierent Alio mo posset
ipdeti in odme ad fieretes ac
cirstancia pz ipderando quo tpe
aliq gria circis circstancis fiat ta
les t ipsles opacoes Quo pre
misso est prima ccle illa quod
opacoes tles primo ipdeate pz
fm pia absoluta tuci dicale pz
in voluntae phia sic illud quod
nullus eligeret nisi rac circstancia
accitalia hoc eo esset diabile
suae voluntaiu 2m aliq tuci absp
fm nlla eligeret tles opacoes
nisi ppter accitales circstancias
fieretes igit ccle vel ti gria et
mado pz quia ppria tucis dei

no fuit actu[s] nec appetit ea si bona
pri q̃ nullus vellet quod mereat in mali
nisi ppter repugnante id aliqd aliud qd
no e de essentia actus id operatio si
e quod prius accidentalis Ad sic illud
quod in plurib[us] e voluntu et taliter volu
tu dicit dici in voluntate 2 aut
coeg absolute et no voluntate sed
tamen bonum volut quod mereat in
mali et ut in plurib[us] nolut ifi[n]ite
rea quia nota et malo pri quia illud
qd in est alicui in paucioribus i est
pbi p actus et a tali no denomina
tes si sic ppdicta ut manifestum
est ifit in si bona manifesta e de se
Ad 2m requi[r] si actu in qm vtq
quod mereat in mali fit voluntas
dicendum e primo q no Ratio qr sic
fit qr fiere contra quod mereat in
mali ppdictado ipm 2 se et predim
qua absoluta coeg sine ppdictae
circumstantias p particulare mo detur
e q ut sic talis operatio fit in
voluntate Et ideo dicit quod
primo aut sepiu in voluntate nullo
aut utrq deficet 2 se ip taliu
aliq sic fiunt allegatu in prda roe
an opportu Sed quia sic illa
q si operatio talis ppdere i odio
ad circumstantias inducetes metu ppter
que fiunt tue dicendo fuit voluntate
et eligibiles ep sic oe odiatu ad
finem voluntu ordinate ifi[n]ite malo
pri de se q fiunt metuit est bonum
nisi ppter causas finales ita
nich est voluntu n ppter causas

finales si mor pri quia qq operatio
nis fiunt et ordinat ad bonum qd timet
amittere penitad et pitiad id ad malu
quod timet metue cuitad et ho manifestu
est qd qnq operatio ut sic ppdicate
ppdeta ad finem ordinat voluntu qd fiunt
cpbad Ad 1m primu quod requi[r] qd uabq
glorib[us] precedentib[us] qd operatio sic facte
ppter metu fuit aliquo mo voluntaria
et aliquo mo in voluntaria Ad 2m parte
illu cor pri qo 2a et prda pd pati
qo glorie primo et no phnd no cor
dicit in illo 3o nmpe quod ifi fuit
talis operatio pri ppter metu et vio
lentia facta Ad 3m 2m si quia vtq
circ mereat in mali tpo tempestatis
et pplute pii et alicui fit voluntario
dicendum est qd sic et qnq qo fit
de circo metum in mali in ordine
ad circumstantias particulares si quaq
ppdeterminej qnq circo reddit volun
taria ut dicit glo prda ifi[n]ite Ad 4m
tertiu si qa pnglant de a glorie
circa mereat in mali in causa dicto
vtq ipe tpe faciat voluntaria id
in voluntaria dicendum e qd faciat
tpe voluntaria et qd tpe et primo per
circo pu metum in mali fieta p
eu fit voluntaria Ratio qr sic qre
pnglant e qre de pnti operatione
et pnglant ppdeterata mo ter ut
pu ppdeta et predim dicti eig ad
aliq q fuit pue sper accipi id circu
stantiaq tu cones in dumdum no
percipia distingui ad aliq eigd sper
nisi p aetna conea mo si tlej

quod circoeq; quinq; precepta dr̃ & e voluit
tertia ut pz p ipsoeq; iqi cor̃ vere
et hec sunt dicta de ar̃o pmo Quartum
ad 2m articulum est primo nondum quod cum
triplices sint operacones quedam sm se
bone sicut sm dilige deum honorabis
parentes iustitiam exercebis & quinq; se quedam
2m se male sicut adulterium occidere proximum
furari falsum testimonium & ideo nautem sm a
nec sunt sm se bone nec sm se male
sed est tertia ad ordinem p ipsa creaturam
vel p aliud tertium cum metu vel timore
pt horum in ducit vel ad operacones
sm se bona vel ad operacones sm se
mala vel ad operacones neutras quas
sunt satis nota examinati & approbati
Sed est nondum quod tertium quia metus
sep est passio de malo futuro & qz
duplex est malum scz malum culpe & malum
pene hinc dicit quod si homo inducat ad opera
tiones sm se bona ho est alto duorum
modorum vel etiam hoc contingit ex horrore
culpe vel saltem accidit ex horrore pene
Ho nondum quod si timor vel metus inducat
homines ad operacones sm se mala hoc
etiam contingit dupliciter qz vel timor
est quia sic quod in virtute existente non
cadit nec eum mouet vel quia mor
tis et magnum sic quod in existente
virtute cadit vel eum mouet possit
Ho sm primi sic esset operatio peccatorum
vel introducatio ad temptum seu corpus
vel aliqz quinq; Ho 2i sic esset
corpus vel interficiens sui et quoqu

puted filios & uxores & quinq; Quarto
est nondum quod si metus sit magnum
tm quod in existente virtute cadit possit
tue ad triplex malum pt horum induce
quia vel inducit ad malum quod est
pauce tyrannidis vel modice sic est
dicit iocosum medacium vel aliqz quinq;
vel inducit ad malum quod excellit
tyrannidis sic esset interficere uxorem
vel negare fidem ho vel pt induce
ad malum mediocre tyrannidis
sic ex sospnole negare sumere vel
audiremus fides vel aliqz aliud quinq;
Quarto nondum et quod dicta est mt
laudes & virtuosum ex ma pte et
venia & maiz ex alia pte Unde
laudes vocat quod bonum vel primo elu
cidat magnitudinem virtutis sic dr̃
primo ethicorum & etiam de hoc dicit
ba in ante penultima questione
primi libri Virtuosum autem ex
mali seu primo elucidat magnitudinem
vicii quia mali Et venia & mia
dispensatio quia venia dr̃ quod malum
totaliter dimittat p eum qui offensus e
ayria aut dr̃ qz malum non tollit
sed ad pte relapsa Sed alia pt sui
dicti mt illa duo Ira venia dr̃
qz malum dimittat ex iudicio tem
ayria aut dicit qz malum ex passione
dimittit Sexto nondum quod etiam
et dicta mt spiritus & pertinacia Ma
spiritus est fiducia ad tenendum
in mobile p salute & bono virtutis
Et pertinacia est fiducia ad tenendum

ipsum immobile apparet in initio apparere
resolutum. Ex quo colligitur quod castitas
est dispositio laudabilis. Et in mobilitate tenere
illum propter utilitatem salutis et bonum videtur
esse laudabile et honestum propter macula
quae est ex hoc vituperabilius quam in initio
apparere resolutum non est ex merito sed
magis detestabile ut manifestum est
ex hac ratione. Ex dictis patet quod prima ratio
ipsa quod si timor pure mere inducit
horrem ad operationem secundum se bona sic
timor vel metus culpae sic tuae obedire
laudabile et non obedire timor et opinio
apparet ad est simpliciter laudabile et non obe
dire seu non opinari apparet tuae est
simpliciter vituperabile. Hoc ratio patet manifeste
et ipso quia timor tyrannidis pure
culpae et apparet hoc bene esse et timet
ad horrendos utriusque et odiendos qui
ex hoc traduntur laudabiles. Et per
opportunum non timet tyrannidis pertinet
ad oriundos et mordaciosos qui ex hoc
traduntur vituperabiles ut manifestum
est ex ratione. Verum Beda ratione
sit illa licet faciat aliquam operationem
bona non apparet tuetur pene sit
simpliciter laudabilis vel magis laudabilis
melioribus faciat operationem tertia propter
metum pene et laudabilis. Secundum quod vel
palet minus laudabilis. Prima pars
istarum rationum patet quia qui bene
agit et non ex timore pene videtur
bene agere ex solo amore honestatis
modo illud est simpliciter laudabile

ut manifestum est ex prima parte rationum. Verum
Secundum pars patet quia manifestum est quod
propter hoc quod timet via vadat ad
proelium et bene addiscat laudatur propter
spem futuri boni. Sicut ille qui bonum
agit et qui vitat malum apparet metu
pene laudabilior est illo qui neque
vellet esse tuti sic quod nullum timore
pene vellet bene agere seu malum vitare
ex tali respectu et patet quod est lau
dabilis minus tamen laudabilis est quam
si bene operaretur et non apparet timores pene
horre sed ex quod simpliciter vituperabilis
esset ille qui propter nullum timorem
pene vellet bene agere vel malum vi
tare patet contra quia patet ille qui opera
bene et timet de malis culpae non ex
timore pene si ex amore honestatis est
simpliciter laudabilis ut dicit prima pars
rationum pro certa ille qui ex nullo
timore pene vult a malo desistere et
bene agere est simpliciter vituperabilis quia tam
est patet ratione vitiosum et totaliter obstinatum
et quod vituperabilius simpliciter est contra vim
Tertia ratio si timor pene indu
cat horrem ad operationem patet sic mala tuae
sit obedire tuti seu non operari apparet
tuae est laudabile patet quia est laudabile
pene honestum pene hoc est plus
diligere bonum honestum quam timere
pena Ma sed in epistola amicitiae
dicit vir bonus a virtute pertinet
ab honesto nulla re detrahi. Quarta
ratio sit illa si timor pene indu
cens ad operationem patet sic mala sit

quod sic quod in aspectu virtu no cadet
nec ad mouet tue obedie tiori et appe
malu appt quod tiorem e virtupale
et oppositu est laudale. pz quia obedie
puo tiori insistendo ad ad sitiendu malu
ptmet admaiores et oriaopos a qe
sicili et qua cupi tpia qmittut et obli
virtupabiles fiut oppositu qtz ad qtme
et utuosos qua etia ad qmitte dnu
tpia no mouet nisi qo frubiq cauf
et fdtibiq motiuis ut notu e qfi gclo
vcā Quinta gclusio e iste si timor
pene fuc metq sit magnus sic quod
in aspectu virtu cadet ad ad mouet
et opaco ad qua inducit sit pauce ad
modice tpitudis tue operis et timori
obedienos pq qua opatq est mere
tam vcma qua omnq de qq malo
appetito pz gclusio et eequo metq
fiut tantq ad etia mouisset aspectu
virtu tonale e qd malu quia
puo est utpitudie dmitta tam
quo ad totu qua etia quo ad pte
si pilte equalie sequa pertudo ad
displicentia de qmisso et no e qfi
gclusio cōa Sexta gclo sit illa
qd si metq pene sit magnus sic qd
in aspectu virtu cadet et ad mouet
possit et opaco ad qua inducit sic
mediocriter mala tue operis et
timori obedienos licq no mereat
pq qmissio vcma met tz omnq
pz gclo quia tonale e ut no
totu malu dmitta si qd metuo

fiut magnq tale e qd ad mig quo
ad ptez fiat displicentia qfi gclo vcā
Et hac gclozq cu precedti vi velle
phq septis quq ubi dicit si quis
a fortibiq et sup excellentibiq passionibiq
vincit no est ad uia si qdonale
Septima gclusio quod si metq pene
sit magnus etq sic qd cadet in aspectu
virtu et opaco ad qua inducit sit
excellenter mala tue operis et tiori
obedienos nec merit vcma nō mag
pz gclusio quia no est tlis qpone
metq sup malitia operis cu sit
excellent mala qd metq aliquo mo
sufficiat excusare Et hac gclusio
port phq 7o quq ad dicit quod
aut fer tanq no e cofi si magis
morend paratez dussid etiam eu
ripidis almeona deriso ordinem
cofi metq occide Octaua gclo sit
illa si metq seu timor pene indi
cat ad opacoq neutra tue obe
dire timori est laudale et no obe
dire eid e virtupale pz gclo quia
nolens aliq mo obedie tiori p
timoro est si ptmata est disposito
seu iudicio virtupalis et opposita dispo
est laudabilis qfi gclus vcā tenet
quia et maio pz quia tlis no obe
dienos ad obedie nolens timet se
ty mobilit quo ad eu nō cpter
sitiente ututis eo qd quq opaco
ad neutra sit nec si sic e bona
nec si sic e mala si sic se tenet

videtur dici de malo. Et quia id quod est finis et modus ordinatur in fine sicut primo huius nisi dicatur quod illud propterea ad hoc sicut ultimum est et nunquam aliud huius hoc sicut ipsa et aliquid aliquid hoc sicut id quod est esse bonum hoc sicut et bonum per relationem ad alterum et sicut malum hoc sicut et eius per relationem sicut ad alterum et propter quod id quod est esse voluntarium hoc sicut et per relationem ad alterum et aliud quod est esse in voluntario hoc sicut et per relationem ad aliud id per relationem ad alterum quod est esse bonum sicut in quarto differunt ad bonum finem et malum in quarto differunt ad malum finem. Et ideo non consequitur quod aliqua hoc sicut esse voluntaria quia hoc sicut sunt bona et hoc sicut voluntarium bonum finem et tunc erunt esse in voluntaria per relationem ad alterum sicut in quarto sunt ad malum finem ordinata et ex hoc sequitur aliqua esse voluntaria quia hoc sicut sunt mala et tunc per relationem ad alterum sicut in quarto sunt ordinata ad bonum finem esse voluntaria. Videtur hoc tunc esse quod sicut ad illud quod secundum esse unum sicut quomodo operationes apparent motu sicut hoc sicut sunt in voluntate sicut et precedunt in mali. Sed aliquando quomodo ut dicit scilicet prima primi ethicorum motus sicut quod applicatur id ad eundem operationes sunt voluntarie per relationem ad finem bonum et voluntatem ad que ordinantur sicut eundem precedunt in mali et voluntaria in quarto ad salutem sui et aliorum finaliter ordinantur. Unde sicut hoc tunc

apparet velle a minori apparere voluntari et sic malum et vera bona sicut tunc sicut quomodo sicut si preceptum esset per principem quod nullus deberet transire ad villam a prima hora per viam et publicam extra maiorem et quod ille qui vellet utique transire per viam et dimittendo viam et non obediendo tunc vituperabilis esset et qui opposito modo agit credendo tunc esset laudabilis quia bona vera et per quos scilicet et hoc sunt dicta de articulo 2o. Ad tertium autem opportunum primum et sedat quae sedantur in auctoribus philosophi dicit quod adiunxit per quod scilicet prima primi articuli. Ad quartum 2e viam patet dicendum modo quod addit bonum et quod concludit sicut quod in talibus operationibus sed timet in voluntatem quod abiectio eius accidit in voluntatem et ideo quantumcumque fiant voluntarie hoc tunc non putare si ad in voluntatem immittere. Et quod patet dicta quod quomodo bonum vinum ad appendere bonum voluntatem. Unde alius loquendo ipsum appetitum bene sicut est aliquid hoc tunc bonum ita etiam contingit ipsum hoc tunc voluntatem et sic contingit aliquid hoc tunc mali ita etiam contingit ipsum hoc tunc in voluntatem quomodo non ergo bonum dicitur duplex. Et quia hoc tunc finis aut quia hoc tunc medium ordinatur ad finem ut ait philosophus quinto et scilicet est de malo sicut bonum et hoc tunc finis dicitur bonum quoniam et sicut bonum aut quantum et ordinatur ad finem dicitur esse bonum sicut et per relationem ad aliud et consequenter

bonum et per quod etiam voluntarium ut patet per
premissis Auctor. Plinius post opportunum al-
legatum et rationem affirmando sunt quemadmodum
2a primi articuli et hoc satis.

Deinde nono Utrum opera facta
per ignorantiam sint
in voluntario. Et arguitur primo quod
non quia per in voluntarium nullum punit
si de multis per ignorantiam factis Horcos
punum. Igitur nullo pena tanta et cor-
tonis est manifestum si minor patet de 1o
certum apud tonis et tpe obiectatus
i mirate qui tenet sed Plinius duplicem
debent in opacos Sedo per si opa-
cos facta per ignorantiam essent
in voluntario per quod omnis male opa-
cos esset in voluntario sed patet quod
patet quia tunc opacos male non esset
punicide quod equitati impie repugnat
et quia probatur per Plinium in lera dicentem
ignoat aut ord malum et operari
opt et a quibus fugiendum 3o sicut
omne ignotum est in voluntario sed
de pitu est voluntarium patet quia
violenta sunt pita et non sunt voluntaria
quod patet et quia patet per illa verba topica
sed 1o in opposito et opposito in opposito
Quarto per omne in voluntario dicitur esse
triste et impertinide si quod ignotum est
non est triste et impeni igitur quod non
est in voluntario tertia quia et maius est
Plinius in lera Bor patet quod quod ignotum
est illaq infert tristitia nil delec-
tatione eo quod delectatio et tristitia
sunt passiones affectus quates igitur

Oppositum dicit Plinius in lera sub hiis
verbis videntur aut in voluntaria et
violenta et per ignorantiam fieri 2o per
opacos facta per ignorantiam sed non
voluntarie igitur sunt in voluntarie tertia
quia quia non voluntarium et violentum
non videntur differre nisi per ne et pua
cum non ne impuba apto nato
non det a puatione si aut patet per
Plinium in lera dicentem quod aut per
ignorantiam non voluntarium quidem de est
3o per omnis opacos a nate sunt
a voluntate procedit et in voluntario
si opacos facta per ignorantiam
non sunt voluntarie igitur erunt in volun-
tario tertia quia et maius patet et videtur
dri in quarto voluntarium ipsum fert
nec voluntarius non fert in ignorantia
ut sepe dictum est igitur In ista quo
primo pone non ia 2o tuddri ad
istum Quarto ad primum articulum et 2o
nondum quod dicit ad dri voluntarium
Uno modo fortiter et alio ut utrumlit
fortiter voluntarium dri illud in quo
actus voluntarii directe fertur sicut
si ego dicam me velle quod bibo
ad studet tunc actus quo bibendi
bibendi ad studendi dri formaliter
voluntarium Et voluntarium utrumlit
dri quod natum est ad quod sit aliquid ad
voluntarium fortiter ut si quis fortiter
velit multum bibere iste utrumliter
velit in ebriae et quia punitur
et ipsi propterea actus dicitur utrum-
liter voluntarium Et non sic 1o et 2o vim.

in actibus portus et permissis si etiam in
puratis et omissis ut si quis de nocte
mihi velit bibere ludere vel prudere
ad quod sequitur fortis domus et quia
non iere ad matutinas et non deporte
puratas et ego quia non lucrare dis
bucces sine puratas tue quinque mod
puratis seu omissis si non iere ad
matutinas et non deporte puratas sue
voluit virtualiter apte aut voluit fortis
Alio modo quia fit impossibilis non ea
ipsa fit si pro quod stata e Ego
primi ut si quis fortis et actualiter
velit pmedere bibere vel audire missam
Ego ei ut si quis fodiens terram
invenit thesaurum tunc mercatus aliquis
fit non de fortis voluta si pro ex
facta e et pfinita Aliud ego na si
quis milicz sibi instituit dilecta in
veniat in lecto legitime uxorem et
credens ea fore sua legitima uxorem
ignorant ea carnalitir in thi capi
quinquis dubitis pro qua facta est
et ignoratis de voluntatis qui ad i est
dine ad quinquis amapsa non eat vo
luntatis eo quod ignorat ea ce sua ama
psa Certus de nondum quod in vo
luntatis in apposito non dicitur capi quod
ut pumpt dicit negatorem vel pua
tionem actus volendi si dicitur capi quod
dicit actus portus quam actus vo
lendi actus nolendi ita quod i voluntatis
tunc valebit sic nolutatis Et quod
triste plus in lita dicens In volun
tate quod quod triste et in pertudime

Ego ipso pro quod exposito illud i voluntatis
de in voluntatis est non voluntatis si non ex
rete sic omne unique de non aliud si non
est quia omne non aliud e unique Et ratio
est quia non voluntatis de qua quod in
voluntatis illo modo accepto Via non
voluntatis dicit quod negatio actus
volendi sine sit negatio puratione
sine simpliciter sine sit propriorum actus
istarum sine sit abstractus a actu portus
quia modo i voluntatis sic in apposito
sunt tue dicit actus effectuorum vel
noliturum actui volendi portus quam
ut pro quo nolitum Ducato nondum quod ad
hoc quod aliqua operatio quod fit per ignoratiam
sit in voluntatis due rationes
dicuntur Prima e quod in illo dictorum
modorum sit voluntatis sic sicut quod non sit
voluntatis virtualiter nec etiam formaliter
tum quia sit quia etiam pro facta
fuisse Ita de quod pro facta de ipsa
sit portuna nolita dicitur eum esse
in nolitis precedentibus quod i voluntatis
in apposito dicit actus nolitus po
sitis et id ea operatio per ignorantiam
facta non possit esse nolita aliquis
fiat nec etiam quia sit ordo quod sit nolita
pro quod facta de ignorantia Dubito de
quod ignoratio ea dicitur Uno modo nego
tue et hoc istum dicitur primo pueste
et sic pumpt dicit puratio sic i aut
quo modo insanus aliquis usu verbi dici
pt ignoratio vel ignorantia quia tunc non
sit Secundo modo puratio et sic ignoratio
dicit puratio in publicato capto nato

et tempe quo aptus natu est habere
fratz a ipso mo puer an usu toris
no dr dici ignorans seu ignarus eo q
tunc no est natus hre fratz Alio mo
capi ignorantia propte et pe dr ignor
dispos et e assensus dicendi in qua
de aliquo possibili vel de aliquo agibili
Et in opposito no dr capi ignorantia
2o quia de illo no e mlto adp
popad si dr capi primo mo quo ad
secundum quod modi q de ipso e magis
ad propter Secto est nondum quod
quamq ignorantia por ut qmt ee tri
Via quod dr ignoranti affectam alia
crassa vel supina et tcia vnomabil
Ignorantia affecta dr ignoranti aliq
quod quis tenet sic expedes eo co
q illud no volit forlit sic illud
sic mlti reputant directos no expead
mihi illud q nd volo de ipso sic
Vel sic mlti sunt qui no volunt audire
vnm dei a suorum superiorum ecclesiasticorum
ut eo liberius possit male age seu
peccare et dicu hre ignorantia affectata
.i. deliberata et voluta vn quamq mod
ignorantia dr forlit voluntaria Igno
rantia crassa vel supina dr qn quis
forlit vellet aliqua sic si tn q
vult quod alia remanet ignorantia corp
A sic tenet eo co quia illis ignoranti
ad quamq mod voluta q frequent q contra
Et dr quamq ignorantia voluntaria u
tualiter Et quantum tamq mors
primo mo qn quis vult aliquid
opus ad quod se impedit usu toris
a illo mo ignorat ebrietas quia volu
minias potacoes ad quas se ebrietas
a tollit usu toris 2o mo qn aliqs
vult facere aliud opus q licet no
tollat usu toris tn impedit ag
denasse illius quod quis sic tenet
ut si quis vellet ludere in alea qn
dr audire dni precepta 3o mo qn
quamq ignorantia e desidia et otio
vn mlti sunt qui eu sunt libet
tn agere vellent si desidia otio
propter negligentia et metu laboris
remanet ignoranti et no prudent
certa illud quod tenet et stabilit
possent sic. sic si quis de mane
dr ire ad primoes et experiendo otio
et desidia aliqs prodeun vel
puerum dimittet illud ignarus
diuinorum preceptorum et salutis aut sic
ad quamq mor desidia et negligen
a sequn remanet Et quamq mod
ignorantia crassa et supina metis
dr eu crassa q crassi seu supinus
quis sit desides et pigri tracta
cum multu in pedum a prudentia
eq q sic tenet dr aut supina
seu depressa quia quamq ignorantia
ignoranti no fuit tracti elevatu ad
illud vel ad ea ds vel a sic te
nere Et ignorantia in vnmibilis
est qn quis p omes diligentia
quod pt facere et tenet apponere
mihi il emittit et mihi loq no pt

rem sicut si timeat ignorans et ipse
ignorantia ex ne et ea ne dng.
ne ecia et sibi imputabile et ideo
ipa ne e voluntaria sed ut ecia
ut talis. Et dr in ymaginibus qr ex
quibus ignorancia de aliquo no pt
vnice seu timoue ecia sitis aliqui
diligencia quod tenet ad gribe. Septimo
notand est q sic opacio precedens
a voluntate dnt excusat omo mo
s. sua sbi sunt s. se et alio
s. suad excusaciad. hoc quazo dr
malit bona ud mala. Ita ecia
opacio dnt pt dici ignoranti. Vno
s. se sunt s. suad sbi. Alio mo
quo ad suad excusaciad in odme
ad quas opacio dr bona ud mala
moalit. Vn ignoti si quis in lecto
vpotus sunt i vocat denocte uliez
aliena et ad ostat ei credes eo upoz
sore effez. Et d q tlis no ignorat
ipsu adulteru. s. se accidentu. si ex
ignorat quis adulteru in quatu
sit ad uliez aliena. Et appet pt
dici q opacio dnt cet voluntaria vno
mo s. se et sua sbi. Alio mo
in odme ad excusaciad. Vn primo
mo adulteriu ipse de quo dtum est
in tnpi pmisso e voluntariu. sed
2o mo no. si sitte et in quatu
requi per do et diffiletia. sic eum
ignorat quis mori adulteru sic
vult ipsu et sic ipsu ignorat
sic no vult ipsu. Octauo d nonud

ad mota metes psi in lea effet dice
opacoes fieri ppter ignorancia et opacoes
fieri ignoranter. Non opacio dr fieri ppt
ignorancia q ignorancia e pnlis ea
ut opacio et no ipa voluntas ut aliq
aliud. Et ipso mo opacioes fiete ex
ignorancia affecta ud ex ex ignoran
crassa ud supina no dicen fieri ppt
ignorancia. quia illazo opacioes igno
rancia ano e pnlis ea. si potiq volun
tas q est ea ignorancie et quit opacio
genuiqetis ex tali ignorancia. Ex opa
cioes fiete ex ignorancia invincibili
dicu fri ppt ignorancia. q illoz no
voluntas si sola ignorancia est ea
principalis. Ex opacio dr fri ignorant
q fit ex ignorancia. sunt 1a ignorancia
pt ea principal quia opacioes sunt
no ~~Ex opacio dr fri~~ Et illo mo
q libz opa q fit ex ignoran affecta
crassa ud supina seu ecia ex vincib
dicu fri ignoranter. Et illa distinctoz
tricit phis in lea dicens. alteriu
aut vi et appet ignorancia opaci
ad eo qd e ignoranter facte. ebriq
aut ud qui crasse no vi ppt ex
traneaz opaci. si ppt aliq cap que
dtu fuit. no sicut aute si igno
rand. Ignorat quid ifi ond malis
q opz opaci. ut a quibz fugiend.
et ppt hec petru in mpsi et volut
mali fuit. et hec de primo artlo
Secundu ad sedm artlm pt prima
sclusio ipsu. licet illa opa q fit

p ignorantia quatenus ad illud quod ex ea
ignorat. pt fortiter voluntaria dum ipsa
fuit. aliqua tn opacio talis pt esse vo-
luntaria pq fortitu esse. Prima pos conclusio
pz quia actus volendi nunq fer ignotum
ut manifestum. et ignti. et tn illud quod tenet
si opacio ignorantia quatenus ad illud ad
in ea ignorat. cet fortiter volita dum
a fiet ut notum est ignti. Secunda pos conclusio
vera secunda pos conclusio pz qr multi ex
quibus pq factum placuisse qui
opacoes sic facta p ignorantia pz in
quibus predictis. et hoc in no li secundo
articli predictis ignti. et pos etiam e uera
et quit conclusio. Tertia conclusio sit illa licet
ordo opaco facta p ignorantiam asserta
tum id etiam crassa et supinam sit vo-
luntaliter voluntaria dum ipsa fit. aliq
tn pt esse in voluntaria dum facta e.
Prima pos conclusio pz quia quiq apo
sequu ad voluntariam ignorantiam sic
affirmatur id crassa id supinam eo ad
ignorantia affecta pt fortiter voluntaria
ignorantia aut crassa id supina vo-
luntaliter et ego quiq apo etiam debz dici
voluntaria se solite pz quo in li primo
predictis articli secunda pos conclusio patet
de eodem mt facete hominem tpe cone-
tatis sue stat cum q talis pq factum
multum dolet ad factum vehementer
sibi displicerent et cum quiq opaco
sit in effectu q fuit voluntaliter volu-
tria qui sequba ad opus volitum
sic ad minimam potentiam effici fortiter

in voluntaria ut manifestum e ignti. ro
Tertia conclusio pt illa ad licet opaco
facta p ignorantiam in vincibile ne
sit virtualiter voluntaria nec est forti
dum ipsa fit. ipsa tn pt esse formaliter
voluntaria pq ipsum factum esse. Prima pos
conclusio pz quia talis opaco non se
ad aliquid voluntarium qr p ad aliquid
secundum maxime esset ad ignorantiam
p dr 1m qr in vincibilis e et nullo
modo e voluntaria ut dicitur e in noli
2o articli predictis ignti. ro Ut quod
ignorantia facta p ignorantiam in
vincibile non sit fortiter voluntaria
pz etiam ex prima parte prime conclusio
illius articli. Secunda pos conclusio pz de
isto q in vertit vocem alienam in
lecto vocis appetere et facilido dili
gere id sibi possibile non possit aliud
videre seu credere quam q sit vocis
sua et q dormendo ei credat se qdo
nunc appetere vocis sue talis qffit
vocem alienam ignorantia invincibili
et tn stat q quiq opaco pq q facta
e efficaciter fortiter voluntaria ut si
pq factum vere qdormendo qquto q
non fuit vocis sua deceptus et appla
ceret qlibet in hoc q quiq factum
fecit et appetiuit. Ide appz de illo
fidelis actus in verum pt intentum
in vert theologiae ro Tertium aliq
opacio efficit voluntaria fortiter
et tn nec in se fiebat nec acceptat
eat voluntaria pz ex conclusio quarta
conclusio sit illa ad mt opacos facta

p ignorantiam illa sola dr in voluntario
qfit p ignorantiam in vincibile. Du
post factum ce sequa' penitudo et
displicentia. pr qelo quia eo quo i volun
tario et voluntario opposit ut pz ex dis
quato artli precedenti. et qua operacio
que fiunt ex ignorantia affecta vel ex
crassa et supina fiunt aliquo modo vo
luntario ut dicit qelo sed sequitur qd
aliqua debent esse in voluntario quod
illa fiant ex ignorantia in vincibili
cum non dicere in voluntaria quia si
ipsa pz qua facta esset placet ut
dicit 2a qelo pz qelo precedenti
Ideo si aliqua operacio facta p ig
norantiam erit in voluntaria illud erit
opacio facta p ignorantiam in vincibilem
in qua operans pz qua facit cum
illam pz delectatione et applicatione
de hoc q' ea fecit ut dicit qelupo
oppo ign qelo et vera Cor solum opa
cioes facte p ignorantiam in q' operans
pz facta ce non pz applicatione mente
a peto excusat. pz quia sole illos
vc et fumpt' longo fiunt in voluntarie
ut dicit qelupo precedens. ign' cor in
vim Et hec sunt dicta de articlo
prio Ad vocem questionis Ad primum
cum opponitur dr q' illa definit et
qeludit q' non qlibet ignorantia cau
sat in voluntario et illud est vim
et in porcione excessiu. pr ignorantia
affecta non causat nec ea crassa
nec supina quia ille fiunt virtualiter
voluntarie Et hoc tm sentit q' aliq

quod aliqua ignorantia causat in volun
tario sicut est ignorantia in vincibil
Du modo pz facta ce sequa' displicen
et penitudo ut dictum est in qelo
quarto artli i hujus questionis Ad 2am
cod modo quod mala moraliter que
viciosa non ignorat nisi ignorantia
affectata. vel ignorantia crassa et supina.
et p quod ignorantia voluntaria fortitur
vel ad minus virtualiter. et ideo non dicitur
si non meretur a peto excusat Ad
tertia dr si solite specificet cuius sedem
mutetur vltra qelorum precedentium cum
et negando quinq. Et ad rationes topica
dr q' ipsa loca sunt q' ar p loca
ejus. et non p loca in ipsa. et apt hoc
hujus argumentacioni patet qd ipsa
concludunt quipacem p apportacem. Et ideo
non dicitur sic argui p loca in ipsa de
ignoto de in voluntario. ign de sciito
de voluntario. si sic ign de voluntario
de scito. sed in scito non est de impossibile
de falso. ign de possibile de vero. si bis
sequitur si bis sequitur i de vero de possibile
et in multis aliis possit ad declarat
modo quia sic argui tue accidens
quia et quod argumenti 2i quia vim
de qd de voluntario de scito excusato
sic fiunt et ut tm vi sic notum
vel ignotum Ad quartam credit
aut et ad modum dr qd licet illud
quod ignotum est eo tpe q' ignotum
non sit tristo et in penitudine. tm est
notum pz quia sit notum pt esse
triste et in penitudine. apt hoc tue

dici pt in voluntate et illud sufficiat
Auctoritas phi pq opportet ad rationibus
adductis sit epilogando ulterius articulo
fidei Et hec sint dicta de illa questione

Quarto dicendum quod opacitas
que fit propter ignem vel
concupiscentiam sit in voluntate
Et arg primo q sic quia illa que
fiunt a prio non voluntario illa non
sunt voluntaria sed opacitas fit propter
ignem vel concupiscentiam fiunt a prio ergo non
voluntarie sed contra questionem obiecta tenet quia
et magis vr manifesta si ponatur probat
quia ira et concupiscentia sunt prima quia
opacitas non ira non est prima voluntarium
ut patet p philm sed ordo illi dicitur
transmutant aut et tunc non ponere Et
ipsis ro est de concupiscentia qr difficilius
est resistere voluptati quam ire sicut
dicit philm in eod Sed ordo sic illa non
sunt voluntaria q ro non operantur p volun
tate sed opacitas que fiunt propter ira
vel concupiscentiam non fiunt p voluntate
contra vr magis nota est si immoti patet
primo qr opacitas q fiunt propter ira
et concupiscentiam fiunt p appetitum sensitivum
eo q quanto passiones sunt in appetitu
sensitivo magis appetitus sensitivus est alius
a voluntate et tales est sic manifestum
est contra 1m Secundo quia voluntas est
in ratione 3o de anima et ro opacitas
q non fiunt in ratione sed contra non fiunt
sub voluntatem sed opacitas q fiunt propter
ira et concupiscentiam non fiunt sub ratione
ut manifestum est contra 1m Ceterum sic

illa opacitas non sunt voluntarie q
fiunt a voluntate sed dicte opacitas
sunt quaedam ira non est ratio nota est
si vero patet si de ignitionibus de illis
enim dicit Sustinet primo quidem q ignitus
est qui insanit ira et repugnat ipsum
ad iracundam impetum vult si pugnare non
potest Et philm 3o quidem dicit de ira
q in ignitis concupiscit quidem operari
eligens aut non ignitus non ex impetu eligens
quidem concupiscit aut non est et
electionem quidem concupiscentia non ira concupiscit
aut appetitus non ira ad electionem sit
autem voluntatis patet ad concupiscentiam quam
ira actui voluntatis et ad magis
ira ut notum est Non philm primo
quidem dicit q ad ira fit motus et
ignitum Opportet dicit philm in
3o sub quid ordo sapientiae autem non
bene dr in voluntaria esse q propter
ira vel concupiscentiam et non propter
ad hoc plurimum verbis concludit sum
iorem ita q ponere in voluntaria
licet in questione primo respondere ad
aptum 2o monendum dubia et quae
ad primum dimissa desperatione
qui noti sunt quomodo patet p hoc
epilogo triplici quod potest argui ipsa
q opacitas nec q fiunt propter concupiscentiam
vel propter ira non sunt voluntarie
si posset sunt voluntarie licet epilogus
philm potest probat quamvis verbis quae
primum et illa quia si quamvis opacitas
non esset voluntarie sic q voluntarie
falsitas patet quia multa opera possunt

et no coacte et quia pz qz bruta
et pueri no operan nisi appetitu rationis vel
concupiscentiae timoris vel alia passione
co q tangit vim rationis Secda ro est
illa quia vel ora operan appetitu rationis et
concupiscentiae sunt voluntaria vel solum
bona opata sunt vel operan voluntarie
et mala i voluntarie sed aliqd aliqdo
dispectum si nullum illorum pt dici vel
aut nota d sufficienti dumpo et bon
pz no cond pt dici primo pz q
ora opata appetitu rationis et concupiscentiae
sunt in voluntaria qz i quibus d illa
dicit in voluntaria q si tertia rationis
sic in bello qtra i inimicos et ad
cohibendum malos vel opz q concupisc
tia rationis sic permittere vel disci
plinis vel huiusmodi nec pt dici secundum
pz q bona opata sic voluntarie et
mala in voluntarie quia sic dicere
vi esse de tempo cui vna pt contra
in hoie cum operatur quod facit
quae fuit bone male pz ipa vo
luntas Tertia ro arguit d illa ora
in voluntaria sunt turpia et inpertinentia
si illa q fiunt appetitu concupiscentiae sunt de
lectabilia ut notum est vel Quarta
ro illos operatos sunt voluntarie q
sunt fugiende de quibus homo erubes
cit si illa q male fiunt si concu
piscentiae vel irae sunt fugienda et
appetit ea homo erubescere i maio
pz quia in voluntariis co q no e
in potestate homo nio pt fugi nec
ira appetit ipsum di ho erubescere

sed tot pz quia sp in potestate homo d q
subiciat passioni tori Quinta ro d ipsa
quia si passiones irrationales sicut sunt
passiones appetitus sensitivi vel in ipsis homo
libera potestate tue erant operationes q fiunt
si tales passiones sunt in libera potestate
homo si huiusmodi passiones sunt in libera
potestate homo sulte quo ad eas moderan
dum et suorum impetuum resistendo vel
delectus oriri et aut vi manifesta sed
minor pz quia nisi possemus ita pas
siones reprimere et conatus ipsorum re
sistere et obviare sic q necessario est
nosque aliqd inclinat tunc sue
dio huiusmodi operationes no essent nobis
ad malum imputande cum tu opponis
d vim et hoc sunt dicta de articulo
primo Quarto ad secundum articulum est
primum dubium et ratio prima tunc quia
phi mitt probare sua delectationem quia
ipsa videt potende q bruta et pueri
possit voluntarie operare Contra id
obiicit sic et primo qd voluntas d ad
tuc 3o de ania bruta aut no quid
tuc nec pueri utru tuc vel videt
qd ipsi nd possit voluntarie operari
Secdo quia in operibus voluntariis id
sunt laudes et vituperia si pueri de
quibus operibus nec sunt laudandi nec
vituperandi vel sequi qd no operan
voluntarie quia est nota et maior
d d phi 3o quia si minor mai
est de se 3o quia si bruta et pueri
voluntarie operare p arti tuc man
ceri et mete alienari voluntarie

operatur tr quia qr quod vi co vo et fal-
sum pr quia tue mala et facit mamam
deberet sibi imputari ad vitium et petri
quod d falsum Contra 2m vocem erat
dubitat Ora vi utrum quod mala opa
no debent dici voluntaria si fo bona
posset aut dici q big aut tanqa sit
tam bn ut male operationis sit quasi pas-
sio tr quia ipa passio in malefactis
si se tanqm actes pu le quia male
actum vide duci passione tanq actete
pu li et in bn facti si se tanq operans
unig pu le ut magis tanq cooperans
eo q ille qui propter passionem ut qe
passione bn facit duci voe ona
ad passione se ad vo et voluntas in
bnfactis quit se sic agens pu le
Et ro conde pu le vo le q mala opa
no dicu voluntaria eo q illug voluntas
no d actus pu le Et ro ar Si boa
opatio dr dici voluntaria eo q illug
vo et voluntas fuit principalis actu
Tertium dubium est circa vocem 3m qd
licet illa concludit tr secta propter quam
pressuram sed delectabilia no tr opti
net videt q operationes facte propter vera
sed delectabilia eo q ira no d fuisse
magna tristitia Pro solutionibus
illarum dubitationum d adutendum qd
voluntas et q quid velle et voluntarium
dupliciter accipitur Uno aut mo q pr
potentia spontanea operans et sic coactione
mediante qstione prima dici pt
voluntas et d accepta voluntarium un
liter eo q potest se ad appetitum

sensitivum sic aut dicitur etiam velle
quando ut dominum in Et propter rationem
potentie operantis et sequitur qstionem
sive sensitivam sive intellectivam dr ut
dici pt voluntaria Alio mo voluntas
ut stricte et pr de ipsum sic 2m
vocem ipsum appetitum sensitivum et dicitur
qua libertas in quantum mediante qstione
quam ipsum intellectum natum d movere
ad obiectum sic fuit dictum d et ipsum
voluntarium solum expr in rationibus upi
tonis et no in aliis ut patet ratione
Pro primo dr ad primam dubitationem
q bestie puer et in mente alienati
bn aptum voluntarie primo mo sed
no secundo mo et hoc procedebat pri-
mo prima secta ad principium tripli-
Ulterius pt dici q voluntarium in rem p
accipitur aliquo mo negative ep non
in voluntarius et tunc pt dici q puer
et bestie et mente alienati bn aptum
voluntarie no portune si quia no
aptum in voluntarie cum vo pt ce
pro quia no aptum cum acte et ipse
operationes facte propter ira ut qui
propterea dicitur fuit voluntarie v no
voluntarie quia illum operationes no
fuit propter ignorantiam ut angu-
stitudine et tristitia et ideo tales
operationes no dicuntur in voluntarie
si fuit dicitur voluntarie v no voluntarie
Pet hoc ad vocem dubitationis primo
ad prima pr q dictum Ad 2m de puer
Ad 3m de mamam et mente alie-
natis dr qd voluntarium qd d ut
reperitur in correctibus upi tonis est an

passionis adducta nullo modo de laudabili
aut vituperandi de virtuosi aut virtuosi modo
tribuitur nisi sic scilicet laudantur nisi quia
eo bene uti possunt nec de illis voluntarie
loquitur philosophus qui dicit in voluntarie
facti laudes et vituperia non
mutant quia tale voluntarie et quasi
aliquid veris ad voluntarie bestie sicut quo
bestia sine coactione fertur in obiectum
mediante quantitate et in ipsis quibus
aliquid adductum ex passionis aliquid ipsum
veris de voluntario bestie dicitur et est
laudabile utique et primaliter si bene
utantur passione et de vituperabile virtuosum
et primaliter si male utantur passione et
vituperia non
ita aut quantum aliud passionis sic
tantum quia voces et merito sunt ex
aliud gratiam quia hic passiones
multum valent et licent ipsum veris
tamen ipsum totaliter non tollunt sunt
fortis usque ad mortem sicut sicut
his ipsum veris quo bene agit si virtute
et tamen non sine multa passione
bellat Non philosophus 7° ethicorum quia
homerus dicit utute irritate furor
et furorem in utute excitate sunt et
passiones unique dumtamen ipsum quod
ipse possit per vocem et voluntate im
petum ire et concupiscere et prime ita
quod non permittat se duci a passione
et ipso non ire ipso vituperabile consistit
qui se a passione dimissa tione
duci permittit Ad secundum dubitationem
fuit mota quia ratio voces philosophi
dicit quod illa dubitatio supponit falsum
ipsa enim supponit quod in male facto
ratio ipso duci secundum passionem quod tunc passio
sic sit principale agens et non voluntas sunt
illud non de omni eo quod voluntas in ipsum
tebiq; salte ipsum veris sed principale et
principale agens omnium tam bonum quam male
debomis seu beneficii sicut non est
dubium si de malis seu malefactis
dicitur principale quia si sit aliquis tyrannus
qui plena subiectione sui regimen ad
dumtamen exercendum amicos ad alios decimus
potestatis suorum subditorum tunc permittit
in valesie ut sicut pacem regis eligant
legates tradat et sunt sua voluntate de
ipso disponant regis in opportuno non
potestate melioris quinimo adiacentes non
dicunt ab illis subditis principatus et officiatus
emanant si a regis eo quod ipsum eum non
debuit et etiam potuit suos subditos re
primere et in debita subiectione tenere
Non ergo illis potestatem tale sic assedi
voluntate dedit non principalis vir agit qui
assedi potestatem alii tribuit quia ipsum
potestatem tradit operam Et sic videtur in
opposito quod ratio et voluntas sit in homine
sic ergo in regno dumtamen quatenus sunt ratio
regnum sit sunt omnes homines utuntur et
operantur donec permissent passiones in
gratiam sui ministri et in valesie Et
ideo ad motum passionum veris et voluntatis
in punta et sibi sunt attribuimus eo quod
voluntas ad hoc potuit quinimo passiones
principale et eas in debita subiectione
tenere et eas moderatas et sunt in
petum refrenatas Et ideo quia homo
non fecit quidem male fecit homo

cera per qua fiectis e viaspis sic ad tract
et volutas in eo ponitur duci et passio
totiu voluntariae dr fiere Sed e q e
ormoda plitudo et pfecta ira qrundiu
ho ducat passiones ad tri pp diu
lis sup passiones sic q si cap impetu
no ducat p solte efficaret velli Sic
aut no e de tepte qui eo de pdia ud
alia causa permittit eos fieri in suo
tempo Sicut dicta qua supponit ad
efficiendum eos velli dpme fiere no
posset sic manifestu est qm Cera pt
dici alit q lici opacio est mala ad
quod ducit ira ud qcupiscentia no est
forlit voluntaria esset tri voluntaria d
tuulit eo q ho voluntaie permisit
passiones in valesce ad qd sequitur
sic dicit capassione et hm cum opau
et illud fiere sufficit ad uerificandum
geluporis tupalis et ad merit arg.
precedit tri opposo ori malo Ad
tertia dubitatur q est q ira vel trad
dr hmi q lici ira sit ou tertia appt
apponit p impesiones corp q in ipsi ir
Ut dr 2o tethoice tri in ope sm ira
fiere e magna e delectatione appt spem
pnitentie et iondicte et appt hoc phus
ibidem laudat omnes dicentes de ira q
mito dubio melle distillate i pcordia
viroru crescit et sic apt q opau sicta
appetit ira ciu fit ou delectatione et
hoc sunt dicta de arti sido Ad tonem
questionis Ad prima ergo opponitur dici
q uerio e ocia si voluntas nlle mo
gerit et negat amor ad candem metem
et ad pbandum negat q ira et qcupiscentia

et hmi passiones no sunt voluntarie sed
sunt voluntarie quo ad ipsam moderatam
et suam impetum resistentiam licet fiere
no sit voluntaria quo ad ipsam omnem
anticipatam et corruptam sic fiunt dicunt
supiri in cona questione sedi hmi
et ita verificat illud dicunt phi 2a hi
ad tractum et no timet no sponte
qua de pse et absoluto sunt hoc loquit
passiones ire ud tristi seu alia i nol
sufficiente penitus annullare no possunt
multiloru tri tractum et timet sunt
sine voluntarie moderate vel i mo
derante appt ad delli bi moribus in
ira pirate christiby dicit phi 2o
hmi q hiti sit 2 quod ad passiones
habet bri ud male puta ad irasci
et quide vehementer ud dimisse male
hac si aut mete bri sic dici pt
q ira aliqualit sunt diu passio
quad ad corp annullarum salte de
certius qua voluntarie nos sustinere
possum ab obiecto passionate mu
nari e q passio depedet eo obiecto
dimiti et corrupi si potentia passio
nalis subtrahi obiecto passionati
dn ciu passiu subtrahi actiu de
sinit esse Ad sedam qedam maior
et negat ot et ad pbandum prima dr
q hmi operacio mag sic fiat p
appetitu sensitiu ud p eis passiones
dn principaliu fiant eo voluntate
qua in hmibus usu rois no pt
passio esse tam vehemes quod ro
luntas possit eius constantia apetui

[illegible] et obuiare ut non transeat ad opus
et non voluntas fit factum et quia passiones
sibi operationes sibi imputantur nec posset
si impetum passionis et eorum conatum
efficaciter et se voluntas sic ducit
permittit vel ad minus ipsum superare
passiones non debite regit et in sua
tenet sic quod modo absentia
nauta dicitur principalis causa submersionis
nauis quia ipse regere tenetur et
sibi imputatur Ad secundam probationem dicitur
quod voluntas non aliter dicitur esse in nobis
nisi quia sequitur iudicium rationis sed non
oportet quod sequatur iudicium rationis
sicut voluntas obliquata per passiones
in operando ita non obliquatur in iudi-
cando et ideo sic voluntas operatur sedatis
ira ad concupiscentiam ita etiam operatur
si rationis purus et obliquatur nec sic
rationis non debite constituatur attendendum
Ad tertium concedimus maiorem et negamus
et ad probationem eius dicitur quod in
animate duo sunt in animatione apud
voluntatem quarum una sit debilis sunt
et recto iudicio rationis Alia autem in
animato sit fortior sunt et impetu
passionis ad oppositum recte rationis
voluntate in animatis et apetitus dicit
philosophus quod ad ira sunt motus in animate
tum quia ira nec animatus dimissus conatus
ad dimissa in animatione quae ad quod
sit et dictamine rationis recte non efficiat
impetum passionis ad oppositum
nec sit sicut permittit in valente
sine ipse motus aliquis disponens sup
et recte non potest et tunc dicitur omnis
a passione qui autem in animatus

in animato sit dictamen recte rationis impetum
et impetum passionis apetitus ac ipsum mo-
derari tunc passionem bene superare et omnino
posset et tunc dicitur quod adhuc animatus
pati ira et quod ira et apetitus sensitiva sit
concupiscentia ab in animate non est et
voluntate eo quod voluntas se libere ad
aliquam operationem ducit permittit et sic patet
quod intendat eustachius in auctoritate allegata
Ad alia auctoritatem philosophi de gratia electionis
et concupiscentia dicitur quod philosophus ibi loquitur
de electione recta et illa quae gratia
concupiscentiae sic quod ducat voluntate ad
oppositum illius ad quod concupiscentia ducit
ut in animate et ecundum hoc sufficiat
philosophus ad probandum quod electio non
est concupiscentia Si dicet aliquis quod
dictum videtur sequi quod voluntas non
principaliter appetitus sensitivus principatu
politico et regali sed potest principatu
despotico similiter similiter patet per quod dictum
in fine primi libri et etiam per tractatum
multum et ita patet per quod dicitur et quod
voluntas sit talis dominus superat
appetitum sensitivum quod ipse appetitus
sensitivus non potest in aliquo si voluntas
efficaciter et velit et sic utrum sen-
sitivum appetitum non esset sic secundum
liberum appetitum voluntatis sic quod libere
sit libertate [illegible] quod appetitus sensitivus
non est secundum liberum appetitum volun-
sic quod libere sit libertate tali qua
voluntas est libera eo quod voluntas
frate orbis quantum eodem se habitibus

pte in utili opportuno & appetitu sensitiuo
no quia tales quia necessitat ad modum
seu exercendum quia ab obiecto quia a
passionibus quia a habitu acquisito & quia
a natus disponentibus quia aut a voluntate
& tuae & quia ab orbis uel pluribus illorum
sed ad triplice gubernatio sui etc appetitus
sensitiui dicit solum quod liberum et quia
per fortiores impetu passionum potest in oppositum
quod recta ratio dictauit & aliquid
voluntas inclinat eo modo quo de hoc
in septimo libro dicit Vnde quia apetet
forte passionem frigidae in appetitu
sensitiuo voluntas inclinat in quem dimisso
recto iudicio rationis per quod aliquis lig
debilitet inclinatur & appetitum seu quod
tendat appetitum sensitiuum sicut dicit
quod sepe & appetitum suo sensitiuo
liberum Auctoritas pro opposito in ducta
est per quod exclusa tunc nihil & ij

Deinde quaerendum utrum homo
possit peccare moralitet
in tempore quo non potest uti
tunc Et arguitur quod non quia eo tempore
homo non est dominus suorum actuum plus
quam aegrotus insanale puta infantulus uel
bestia igitur tunc non potest peccare mo
raliter in quia quia peccata fiunt esse
in nostro domino sunt in nostra potestate
ut habetur 3° huius si autem vt maius
de se Oppositum autem sic quia dominus
prudentia plus 3° huius duplicem debet
intentionem quia non est nisi a debitate
occidere uel punire moralit male
agere igitur questio non tenet quia.

et maius a phi & di sic intelligi quod
vna integritas debet esse tunc in
tentionis & alia tunc illius quod in debi
tate omittit ut si occidat uel pu
niat si minor rationis et manifesta quia
propter iustitiam quos punit uel mere
patet qui non male agit uel existi
Secundo sic ponatur quod seruus aliquid dum
horam meridiei debeat adimplere
aliquid praeceptum domini sui sic quod impossibile
est illud praeceptum alia hora adimple
& quia minima potentia esset quod eius
hora primam uel 3am impiat dor
mire usque post meridiem tunc manifestum
est quod ille seruus peccauit quod dominum suum
peccato omissionis quia illud sibi impe
tabit & de ipso quod dominum suum iuste
puniet Sed uel quaeritur an talis seruus
peccet moralit illo peccato hora primam
uel 3am qui potest vel dum dormire
incepit vel peccat moralit hora
meridiei qui debet adimplere pre
ceptum domini sui Ro potest dici primum
quia tunc peccatum precedit actum peccati
sic uel tunc actum omittit Imo pro
fuit quod ipse exercitium ab alio et
mandatum domini adimplet et exer
citium prudentia si quod talis peccat
moraliter 2um quia dominum suum hora
meridiei qui mandatum debeat ad
implere si certum est quod tunc non qui
usque rationis ad peccatum dormit sic
In ista questione erunt duo articuli
In primo articulo arguitur quia opus
probabilius de ma questione In 2o
articulo respondetur ad quaestionem uno modo

alterij aprouo. Quanto ad primum de po-
notand. co. q. medio stante de obrigio
q. dum. pt esse p. obrigij aliquid eum
pt esse obrigij in quo tij dimittit adq.
de usu libri arbitrij. et isti obrigij stre-
nuetur. o. crimit. et de isti questij sporta
no. tij difficultates. quarum aut tles
usu rei aliqualiter fieri possunt
moralit peccare in obrietate. Alij
autem est. ut pt esse obrigij in quo
nl dimittit de usu rei sue liberi
arbitrij. sppt maij obrietate plij q.
in quo ul statu. et de illo questio
sporta. et difficultate pij an per
obrietatem possit moralit male agere
an in quij obrietate. et spiritum
Dicendum est nomine q. dum. de peccatis
moralibus qd. de peccatis commissionis et
aliud de peccatis omissionis. Peccatum
commissionis dr. tij aliquid agere. ut
velit agere. ut velle agere. et. 2. peccata
delinquendi contra precepta negatiua. Et peccata
omissionis dr. tij quod no agere
nec agere velit. et ad agere ut velle
agere tenetur. et debet. et. 2. peccata
dr. contra precepta affirmiua. et utq. peccata
commissionis quam omissionis fiere
pt tam sedum actij interiores et
exteriores quam etiam sm actij exteriores
et impetratos. Ipsis sic pmissis dicat
aprio. probabilius in ista matia esse
concludere. tuti. q. obrietatem obrietate
penitus tollere usu rei no pt
in sua obrietate. tles quia dum tract
usu rei moralitet peccare. et
dicat. hec aprio concludere. et etiam
ita in peccatis commissionis quam etiam in peccatis
omissionis. Et de peccatis commissionis probat
conclusio sic. primo quia si obrietas in sua
obrietate aliq. peccasset. et quamuis di-
peccasse moralitet peccauit. p. aduer-
sum quem. 2. quia peccatum moralit peccat
Vtq. peccatum intemperancie. et hoc no quia
ma in temperancie no. et peccatum ut
peccatum in ipsum. et hoc tamen no quia de
peccatum sm voluntate. et voci no tenetur
si q. tles. q. maij in ipse nullq. habuit
voluntate sue etiam voci no tenetur quia
patet. est q. tles an obrietate. q.
habebat usu rei no intendebat diem
mutiam nec vi. q. tles peccet alio
modo peccatum moralis. 1. vi. q. ipse nullo
mo peccat quod fiat opposita. Sedo
dicitur hec conclusio sic quia si tles obrietas
sic tpe sue obrietatis moralit peccat
hoc no vi. ex. q. alio mpt. q. fiat
contra sue obrietatis. si illud no conde
sufficit ad. 2. q. in isto opere peccat ut
peccatum debeat ipsi. 1. mors videt
manifesta si minor pij. et si sic sequitur
q. quod det contra sue existudis quam
mania ut furia incitet q. tles pec
cet in orbis male facti. et plera tpe
tenet. et q. debet sibi imputari in
peccatum fulpitos pij. et legislatores utiq.
tles manifestos. et furibundos no puniri
quod tij fieri deberet si ipsi detin
gerent hic aliqui posset dici si esse
dere q. tles moniam plera peccat
quodcumq. malum aliq. efferet. et patet
quia mania quam sua chaos incitetur
si q. no puniri. alegit. 1. quia cit.

eo eo quia pene facte p legislatores
fuit tract quod medione reuocatue
seu retractue a malo ut dr̃ 10 ḡlq
et ob hoc etiam dicit in 7° ḡlq ad legis
latores pertinet et decet mala oppon
bona aut oppositos honorat hoc
quod exercitos hos aut exercitos
exhibentes Et ro ed tles mamaa
et flentibus p penas retrahi no fuit
hinc d q lig omes mala omittat
tr no a lege punit Hz gtia istu
politos igitur dicta opio sic p ali
quibus dicetur peccatis leges statuunt
pena no euocatur si pentr exercitur
ut pz de homicidio et hmi roe cum
illo 10 ḡlq dicit q nullo interfecti
bles pentr exercendi fuit ro ad
mig mamaes p que mt fieret debet
plecti pena motis a legislatoribus
ad tr no fit igit vi ad ro pmissa
ad hinc fiet in quo exigere et efficit
mat sic pena q aliquid eo qua
clipa disponit sit abstr timedio ad
mamma matrem et ad hinc licet uxo
ris tue igitur sit q si tlis pz
quod meretrix mamma percutit co
ad m erit ed eo qu clipa tue pe
q si ipe q ad hinc hz uxo ris
de oribus quod petis corrige et de eis
efficit q matribus mamma meretrices
et filius dapnatos esse quod vi
esse nimis durum et ideo lex pz quia
quia tlis pz quod mamma meretrix
ad hinc percutit moralit p aliquem
in efficit Imo si legis penam per
cutit moralit ut mamma ed eo
cupit eo q eo qu clipa ca terrissi

Certe igitur hec opio auctis phi
lo pollutos dicitur q leges ebrios
si peccent camp dapnid fere qua
sobrios quia plicos i mutat ebrii
quod sobrii no adueniat appet q
quod opz ebrios fere magis si adpe
tes ro phi vi colle q ebrii no
fuit punendi p peccent ppl pen
ad fieant si ppt afferos r ppt hoc
ad fecerit alii malu vel ppt ho
q applicat ad ebrietate abstineant
ne pequa malu Ht eo dicta auctoris
pt igitur pe si ebrii no caretos
totalit upi vinos mig pecent quia
sobrii eo eo q mig fiat de upi
vinos ud pecent si pmud est vetu
sti aud ugi et qus quod fint appo
ti qua et ad pz quia ut triq vide
esse plus ro appositos si tot pah
quia phi in auctoritate allegata vi
loqui de ebriis upi vinos no tan
litet caretibus cum ro quia ed
absoluto sinoc loqua de ebriis
tue loqui de illis ebriis qui sit
ut in plibus si ut in pliq d ebrii
aliqualit fiat upi vinos no
phi dicit q illud magis debet
vetia qua sobriis quod no cet
nisi mig peccaret qua sobrii
ugi ut Ec in quo ad pentia
omissionis dicit hec oppio ipsis
q licet ro quod upi vinos no
opa ud q no vult opari quod
opa tene peccet sor peccato
omissionis tr eo tpe quo nullu
hz upi vinos ipe no potest aliq

peccato omissionis si tunc solum peccaret
quia peto qui peccat se ad ille
statum in quo non utitur seu uti pos-
sit apud deum qui tunc tenetur eo uti
et si non eum operari Primo dicunt quod illud
quod petitur quo peccatum commissum
se in obtinendo di vocem petitum omis-
sionis quia eo quod accipit non petit quia
debita ut defectus qualitatis o-
missionis et quantitate non ut se
ipsum ad omissionem Non si aliquis
tunc potest quod optinent cum dominus
eo tunc quo debet mandatum sui domini
expedire ille peccando non solum
peccat peto in tempus si certa peto
in obedire et omissionis Et tertio
assignant ita oria a illud sic nihil
potendo dum agit quia tertia tertio
eo quia tertia to dicit omnis unus esse
abstinendi ab illicito potentiae quia
indecens est sic Et alius unus
ut non omittat quod ipse tenetur facere
et quod illud dum dum potuit tunc
cum pene sic dominus absoluto
finito non sit malum tunc si quis aliquid
aliud tenetur fuit quo illo tpe quo
potest sic dominus tunc pene sic dom-
initio esset malum Et predicti isti
dicunt oppio quod alii homo non pot
peccare mortaliter eo tpe quo non
pot uti tunc patet si sic ita sit de obedio
qui et sui culpa amittit apud tunc
ut patet quod permissi tunc a potestate ita
videtur esse de aliis Ad tertio po
oppositum adducitur Ad primum dicit ita
oppio quod philosophus loquitur de ebrietate

primo non dictis patet illud quod non totaliter
caret usu rationis quia eo quo sumpsit et
sine addito loquitur de ebrietate non loquitur
de ebrietate ut quantum et ut in plurimum vitat
tunc et ob hoc ipse non in merito dicitur
debere incipere et de isti non est ad
oppositum quia ut dictum fuit in nono primo
illud certum questio de illud non habet
difficultatem Ad secundum tertio dicit illa
oppio quod illud non primo ut 3 per
cauit peto omissionis non predicto quia
tunc illud principit ad quod in nata fuit
sequi omissio et qui dicit quod illud mundi
omisit quia ab eo potuit complere
et mandatum domini adimplere Quod
quod licet ita fiet tunc ille oppo hoc
non solum a peto quia in eo non
peccat qui omittet Et si dicatur in
eum punitur tunc quia se ad omissionem
ipsum cum quod ipsa omissio est formaliter
illud peccatum dicit oppio quod si in casu
posito omittat totaliter ipse magis
punitur non tunc nouit peccati ut maior
si tunc dampni quantum Ad pene et pu-
nitionem non solum apparent peccatum
si certum damnum cum opus fieri spiritus
Vel possit dici quod pene et punitionem
legitime non sunt ad interiorem naturam
quia ad commissionem ut omissionem quia
in lege ista est nota si sunt quo ad
exteriorem fieri cuidetur lege tunc peccatum
formaliter sit et quia interior
Non seneca in libro suo ad hunc
dicit ora stolta certa non effectum

opus quatenus culpae sunt et peccata sunt
Et ita dicit illa verba quod sunt effectus
equalis peccatum omissionis sic si non
fuisset effectus sed a sapiente et iustitia
hic quae ad opus et tuitionem non apparent
illa omissio habet de opus sunt probabile
qui volunt pro ea tenere et qui contrarium dicendo
ea probant defensione et haec sunt dicta
de primo articulo Quantum ad tertium articulum
de prima quaestione istam praedictam approbamus
ita quod ebrietas ebrietate usus vinorum tollit
auxilium peccatum et moaliter tamen quamvis
sunt quae omissione eo tempore quo cessat
usus vinorum et sic voluntarie committere
malum quod non debet committere et voluntarie
omittere malum quod non debet agere et
moaliter peccatum si aliquis ebrietatem dereliquit
dicit quaestionem praecedentem aut occidendo seu
percutiendo quod ad ipsum debet omittere
voluntarie committit malum aut voluntarie
omittit bonum ad debet agere ita aliquis
talis sic se laudabiliter peccat moaliter
et gravius et maior patet quia voluntarius sunt laudes et vituperia et hinc
et ex sic hujusmodi laudantur ita male
facere aut bonum quod tenetur facere
omittere vituperantur et peccatum peccatum
si minor patet quia quia talis formaliter
delinquit excessive potestate ipse antecedit
et virtualiter delinquit in ebrietate et inter
in ebrietate et singula alia a veteri sunt
nata sunt sequi ad quamdam excessiva
potationem et ex ordinem percussiones
plausibiles et alia multa facta quae
committit et sunt omissiones sed virtualiter

voluntarie et apud hoc talis vituperatur
et punitur sed expressim ipsi non et sic
dicere videtur ad dictum pluris sed quia dubius
duplicem debent incipere quia una
expressa ebrietatem et alia ex parte
commissionis mali aut omissionis boni
a in quamdam ebrietatem quae formaliter
et actualiter voluit quemadmodum Beda quaestio
sit ipsa probabile est quod quilibet
hic tenetur usu vinorum ex qua culpa eo
tempore quo cessat ipso quatenus ad sua
mala facta peccat moaliter dummodo
de tali culpa non intuitu sufficiens
poenitudo pro quaestione quia ita vitam
de ebrietatem usu vinorum expressa ebrietatem
poenitentiam punitus ut dicit quaestio praedicta
et cetera et tamen de aliis quae nulla
vitam dubitatur ipsa quaestio dicit quod
quod forsitan aut antecedentem vitam
ad quod sequitur omissio usus vinorum
virtualiter et ex consequenti vult et quamdam
mala a in illa carcere usus vinorum
peccatum et committit et sit virtualiter
vult omissionem bonorum quae facere
tenetur tempore quo carent usu vinorum si
saltem aliqua committat aut omittat
et hoc sit ad vinum aliquam oppressionem
ad finem dicit quod tales ebrietatem si percussit peccatum peccato in usu et si
dicit quod peccatum multum habuit vinum
et voluntate non recta cum materia
iustitiae necessitate illud quia eo tempore
quo potavit habuit quamdam vinum
et voluntate non recta et materia
iustitiae et causa et quia hic potest

et debebat et meaci iudicare quod
ex illo nimia patiencie sequ[tur] delectas
et ex eo illa veri sibi se id sequ
posset in mutua id opacio i mpta
et ita plus debet sibi voci velle no
bibe vel salte no nisi bibe ne
p[ec]ca ammittat in usu quod velle
minus bibe app[et] p[ri]ntiz delectacoz
et p[ec]ca ex hoc incidere in impatienciam
cubi cum discreto sit notum a qd
ad excessiue potus sequ[tur] i ebriac
et ad mebriam an sibi sequ[tur] impatiencie
et id tlis qui vult tam excessiue
potus indulgere in ordinato et voluntate
obliqua hz eciam impi[ed]ac maz Sed
p[ot] dici qd hz tlis nunq[ua] cum ha
buerit voluntate et voci no certa
eciam maz impiecie forsit habuit
tm aliqui voci et voluntate no tetigi
virtualiter eo qd obliqua voci et
voluntate p[ri]ori habuit et illud
ad quod veri sibi sequ[tur] i impatiencia
seu in mutua Certe dr[ic] q[uo]d no oz
de orbz que ho male facit et que
sibi imputat in p[ec]tm ipsum habe
voci obliqua et voluntate p[ri]ori
antecedentes sic oz de in ebriatibz
pualatibz qui illo mo expectant
iudicium p[ri]ud vino et velle i illud
si sciu putata obiecto ex in applica
ebriacioe decepta a sensu admodi
bestie fratis fetu in obiectu sicut
ceciu de hoc plus dictu e in i° 3°
et tunc illud iputa cis in peccatis
ex eo quia tedat hic voci certa
et dicit si cum quod no secutus

Ad p[ri]mu voci dr[ic] qd malo no e volit
certe Ma hoci esse tm sue ebrietat
no e sufficiens causa excusacie apud
vino in se et sunt cui hoc quod no im
putat sibi ad culpa ex eo qua ipse
ignorauit quod hmoi cerecia ipsi vino
se ad illa opacoci hz bn vnu est
et si ho sit in cerecie ipsi sue vino
ad ebrietat q[ua] induxit hmoi cerecia
et in hoc qd e in eis voci sibi sunt
et ad illud effectu seu illa opacoci quod
facit sequ[tur] cerecia ipsi vino sui tue
imputat sibi ad culpa et qn[ia] ora mala
q[ua] facit p[ri] quod e in tlis statu spiritu
sibi imputari Et ita oz quod no e
sibi de ebrio et mamato et mad[ic]tu
e et cubi veri sibi sit et sue tenet
et ex eo minus potiuse se ebrietas et
cerecia ipsi vino Ma aut p[ot] ho
facultatem sue ex qua opacoe sequat
mama in vno sicut et sequ[tur] ex vna
opacioe et vno potu et ano cortu
seu aliqua tali ex quo tlis mama nullo
sed[ic] ex aut alie applicato et applicacio
sit dulce et ro no opi et mala que
facit mamacu ita i pute sibi i pctu
sic ebrio cui no culpabi sed quasi
ignoranter mama intercuit Cum e
et secu cet de eo qui facit applicaci
sed et tlis et ex eo sue cortu mittet
in mma et app[et] appetitu delectacoz
ordinatu cortz cui mlie et efficit
mamacu Ita cum tali imputaret
ad culpa quoniam decretu aug
malu operat Et p[ri] dr[ic] qd leg

tici no pertinet dr̃ q̃ lege determ̃ptin
tibus corpis detinere no pt̃ quia sepe
contingit quod alit̃ ho efficiat̃ mancus
et truncus accidit ad quod q̃ lex pro
facto reddat̃ mancus Et ro qr lex
latior no pt̃ ora q̃ truncus euenit
Pinde nec ora bis possit indeo sic
si homo sic sit factus mancus ad
aliter Ideo vel dicendum lege nullus
mancus fore punend̃ Et ro dicit
plus primo rationem q̃ necessariu est
aliqs lege dice vel lex no sit
vtr bonu et iustu si ut in plibus sit
quinq̃ no de facile detinere ppt istos
Ad qstionem quia no vi ora s tlis
pertinet de hoc qd mesuq̃ e mancus
et ad hoc fiere male et hoc esta de
fructuq̃ dnis bis nec mancus nec aliq
male actu pt̃ q̃ incidit mancus e
plerumq̃ sic nec qua pinet est
ad mesuend̃ quia ad punend̃ e qtione
et qstione pertinet sibi imputand̃ ad petru
Et ro dicit qlupo 2a Sumo de
tali culpa no mt̃ veniat sufficiens
pertinendo vnu q̃ de illo magis cet
tificare pertinet ad alios sicut
ad sancta theologia Ad 3m tos
de auctte ppi dr̃ q̃ illa auctoritas
no dicit q̃ christus se p̃cussit nec
peccet si bis dicit q̃ mq̃ peccat
quia sobrius Et ro bis dicit q̃ lex
nec magis punit christum quia solum
de percussione no disputat solum ad petru
sed et istos Ad tos sic dicendum illa
auctte dr̃ q̃ malus est vocat si christi

iustus apud tos pte eo ex mq̃ peccat
quia mq̃ iust de iure tos qr tuc
mq̃ iustus de iure tos nec peccet
si iud eo hoc ea mq̃ peccat qr opus
eius est mq̃ voluntarium ex ppt hoc
bis sequitur quod si opus illo mo cet
voluntarium q̃ tuc opus nec peccet
mo liq̃ christ aliquid to cadet
iure tos ad bis opus quod dicit
voluntarium no fort si virtuat ut pt
eo permissis acts rgt malus i publico
sibi ad petru qr voluntarium liq in
eo nullus sit tos iure Et si dicit
ad mq̃ ta in aliq de iure tos
sed mq̃ ce de voluntario i ppt
eorum rgt ad michil ce de iure
tos sequitur michil esse voluntarium
sed q̃ loquido de voluntario fortiter
quia essi bona qr sic ad mq̃ ce
de iure tos sed mq̃ ce de volun
tario fortiter si loquido de voluntario
virtualiter aliis et sicut quia bo
iure tos nec cera totaliter cera
ipsi michil penitus tollit de roe
voluntario virtualiter qr cera iure
tos nec in roe iure eo ad no
tollit necessario nec vnsicut quit
tacitus opus formaliter voluntarius con
nexos eo q̃ equalit sequantur
et concomitantur ut manifestum est
Ideo aliis loquitur de voluntario
fortiter et quis de voluntario in qm
sic ta fortiter quia virtualiter quia nec
vi quia licet no quis iure tos
michil velit fortiter potest tri

ꝑ tue mlte velle ĩtualiꝯ ⁊ ut patet
q dictis (Ad vlta) quod dicit ꝓma
opio de omissione vi ꝙ no ꝑt ꝓbare
nec tple pc dicit (Ymo cert ꝙ ꝓnc
mod loqndi dicendi ⁊ capiendi ꝑt
ꝙ tlis peccat peccato omissionis hoa
ꝑmaꝯ vel 3ꝯ qd ad ꝓtacꝯ opi
no cert nisi ꝙ hoia medici obligatus
bn vnu d ꝙ tue ꝑt hoa ꝑmaꝯ
vel 3ꝯ ꝑont cri tlis omissionis
ꝑt peccatoꝯ q cessiat ⁊ hec ꝑt dcta
de artlo ꝑdo (Ad tocs cri oppnd
ꝓt aus ꝙ tlis no ꝑt dni ꝑuaꝯ
opacoꝯ ꝓbꝯ quod ecclia vrole ꝓlite
fortiter qua hoc d vnu ⁊ nectꝯ
qua ⁊ ad ꝓbacoꝯ dr ꝙ peccata
debet ce in nro dno (Vel fortiter
vel antecedentes ꝑd ĩtualiter pc ne
ho dni d illu opacoꝯ quod fit
q ꝑnd ispd tocs qua d dni opacoꝯ
ad quod in natu d ꝓqui id opo
⁊ qua ipe ꝑnt dni antecedentes
dr cta esse dni ꝓtqtꝯ ⁊ ꝑ ad
culpa imputa cum ꝙ hoc d pnt
ꝓtter opi culpa ꝓcedes volitu
formaliter (Ꝓtacoꝯ ꝓbꝯ opportu
in ducte ꝑnt ꝙ dictꝯ in artlo ꝑdo
⁊ hec ꝑnt dcta de questione

Q Ꝑcri duodecio (Vtꝯ opa
humana ꝑt bona vel mala
q ꝑcrisiois (Et ar ꝑo
ꝙ no quia bonu ⁊ malu ꝑnt
ꝓbꝯ ꝑcrisia aut no dicit esse
de ꝑcria ꝙ ꝓt ꝓcri (Aor d ꝓhe
o metꝯ ⁊ bor ꝓ qua ꝓt
hoc dici ꝑcrisia a ꝑcrisendo

hoc ond no queit illu ⁊ ꝑnt in vebnd
Sedo ꝑc opacoꝯ no hꝯ entitate q ꝑnd
ꝑcrisiois ꝓt nec bonitate ⁊ ꝓna ꝙ bo
dr equalit entitati ꝓmo hmq ⁊ aud
ꝓ qua ꝑcrisia no d de essencia apis
Tercio ꝑc q illo no dr opa bona
vel mala qd d in dnis ad bonitate
vel malicia ꝑ ꝑcrisia ꝑnt hmq ꝓt ꝓcri
cor nota d qua q ꝓ aliq detiaꝯ ad
aliud ꝙ tꝯ ꝑ ꝑc cert detiabil ꝑ bor
ꝑ qua in ꝑmetid ut manꝯ vel ugra
d ꝑcrisia ms maid vel vfra queit
ꝑcte ⁊ bn ⁊ male (Ita qualit d ꝑcri
sia ut ꝓcte fortiter vel debilit
⁊ tꝯ illud ꝓt bn vel male ꝑcri ꝓt
(Opportu ar ꝑc ꝙ ꝓhꝯ 3ꝯ hꝯ cmat
ꝑcrisiaꝯ ad ond quo opacoꝯ mala
alꝯ qcuꝯ ꝓt in cognoscie aliqu
ꝑcrisia ignoracia quod no cert ni
opa vel bona vel mala q ꝑcri
sioꝯ (Ita opportu ar ce de mete
ony moalid ꝓhꝯ ⁊ ꝓcta ꝓ ꝓ ar
fore ꝙ tom ispd libꝯ (Ad ꝑdo
hmq dicit tunc ⁊ audire ⁊ qaꝯ ispe
⁊ auti ⁊ utrsi ⁊ musici ⁊ colitet
delectari ⁊ tristari ⁊ magis ⁊ min
⁊ utrq no bn q aut oꝯ ⁊ iqualiꝯ
⁊ ad quos ⁊ cum ꝑtia ⁊ ut oꝯ ⁊ me
dium ⁊ optꝯ ꝙ d in vite ⁊ videt
ꝙ ꝓ ꝑt vera (In questione cert 3ꝯ
artlo (In ꝓmo videbi quid ꝑt ꝑcri
ꝑcria Et in ꝑdo de mo ꝑcrisiaꝯ
(In 3ꝯ ante ꝓpodebi ad ꝓtia (Qua
ad ꝑmu articulu est ꝓmo notandu
qd ꝑ aliquas ꝑcrisia describi ꝑc

Circumstantia est quod pertinens ad diuis
actus quam de essentia actus quod
ad ipsum tamen aliquo modo pertinet. Unde
dicunt ad singulares et particulares circu
stantias dicunt actus indumentum sed
circumstantie sunt tales quod actus indui
dualis actus quando et dicunt circum
stantie substantiales sed methaphorice ad sub
stantiam loci. Ubi sit locus circumstat lo
catum et non est de essentia ut circumstantia
indumentum et actus detrahit ad actum
et non est de ejus essentia. Ergo ipso istorum
dicitur quod cause quibus de per se depend
sua actus aut quasi aliud per pertinet
ad substantiam actus non dicitur circumstantia. Patet
solum tales vel dicunt circumstantiae que
cause per se necessario ipsum actum
sunt quod animo accidentaliter quietis
quod declarant exemplum sic. Furtum in
furto est alienum non est circumstantia.
quia illud pertinet ad substantiam furti ex
parte obiecti. Si est magnum vel parvum
non est circumstantia in furto quia nullum
illorum de per se cedit ad esse furti.

Secundo est notandum quibus dicunt aliquos vi
quod circumstantia non debeat sic accipi.
et sic instat litera predicti desiderantes
sic primo quia philosophus in litera ponit quod
quod quid est quod cum circumstantia et in quo
sit loco vel tempore sit circumstantia et tamen
manifestum est quod illa de per se equi
pollent ad operationem quasi ergo non sic
illud dicitur circumstantia quod ignoratur
ignorantia circumstantia ut notum est. Si
ignorantia quacumque causa sive affecte

sive vel ignorantia circumstantia. ergo non
patet quod philosophus in litera dicitur. Ora
quod utrum nullum ignorabit non magnum
manifestum est aut quod non operante
qualiter enim sic ipsum vel Secundo sic quia
esse alienum non videtur esse de substantia
actus furti. Si posset videtur esse circumstan
tia. ergo quod ponit sic desi
derantes circumstantiam non videtur concor
dare. quia notum est et aliquando pro
quia si ponatur alicubi duo denarii
unum sortis et alter plures et vocat sor
et deinde abos tunc manifestum quod
iste deceptus quo ad substantiam actus
sunt causa vel. et tamen una est vel
aliena et alia non Tertio quia si esset
alienum pertinet ad substantiam actus
furti. et quia illo non est circumstantia
sic quia simpliciter nulla est circumstantia
in aliquo opere corporis vel animi
furtum quidem est manifestum et probatur
quia quia si est alienum et de substantia
furti hoc non est quia pertinet
ad accipientem sed sic videtur sed
tamen ad hoc quod sit furtum et in
nostra et si sic tunc contra non dicit
quod ad substantiam operationis pertinet
illa circumstantia sicut quod ubi et quando
et ubi et sic de aliis. Ad ora spe
ad hoc inquirendum quare sit liberalis
et iste cum passi de aliis alia
operatione intuitus. Tertio sic illud
est circumstantia quo quo actus nouit sit
bonum vel malum. ut notum est sed
accipere denarium est actus nouit

furtum

et fit malus ppt esse alienum. Primo vi
q esse alienum magis sit crustacia q
cum sit crustacia ut ra probatur e si
pona ad accepcio data sit res aliene
ff. et mala: quia illud ad respi sit
magis quia primum. Secundo est nondum q
propter ra tactus voces aliq diffimunt
aliter crustaciaq dicetur: q crustacia
et res a qua ud ad q depedit ipa
opacio. et ipsum gradum q quilibet ra
a qua depedit opacio sit crustacia.
quia ad rei dram depedit opacio
licet non depedeat ab ea. Sed quia illa
desipcio crustacie vi sequi primo.
ad delectacio que assumi opacione
temporalie ud in temporalia. debeat
esse crustacia. et quia ista sit alie
et non apparet nec quod dicta. Sed non
vide quod dicta desipcio crustacie
sit multum bona. ad aut hoc sequa
pi quia ad delectacio depedet opus
temporalie ud ab ea ud sit ad per
cuiaq ud ab ea depedit opus habeatur
et nato et nondum q cum spa moat
dum sit gradat. Primo ud sumptus
ei voci. Alio mo q amo quoluta
et 2 aup primi ipsi ad voci modificat
magis quia est q res dupl tractabi
possunt scepe. q quia sumptus et magis
absolute. quia aut gratuite et modi
ficate seu magis in solute. vi
stia cum accepcio primo ipsi primo
mo gradatur sumptus ei voci
sit in quatuor est desipcio. Alio
sumptus voci quadam quoluta et aup

in alia includere sit equatum gradetur
ut furtum. Primo et quia sumptus voci adr
magis gratuita et quoluta ut in quatuor
gradum quia desipcio ut sacrilegium.
Ipse illo nolo colligi cor q alia et aua
de pse et cum de p actus pertinent ad
aliqua opacio. sumptus ad quia opacio.
sumptus alia et aliud voci gradum. Vi aut
sit que desipcio primo 2 se gradatur
de p actus exprimit. patet ce alie
co ad hoc in sumptus voce desipcio
non includi. et in illa de pse exprimi
cum cum opacio quoluta seu co
ll nolute et gratuite gradatur. ut
gradando desipcio cum sumptus voci
furti. tunc sit dubio esse alienum
de pse exprimit quia opacio. Item
esse sacra et in loco sacro opacio
furti in quatuor fuitum est exprimit p
actus seu actum. et in opacio quia
in quatuor sacrilegium et exprimit de p
se et effectum. quia illud in voce sac
legii includi et hoc vi fuisse iterum
phi 2o quia dicit ad cum co
fessio notata quoluta sit ad malum
puta fraudum de malo. et iniquum
dia. et in vidia. et in opacibus ad
ulterius furtum homicidium. Ret
cum ora et q illa dicu sumptus se ipsa
mala ce. Tuto notandum et ad
phi dicit quod q ora quod tempus
esse crustacias q vide dicit
crustas opacias sit agreti fidei
malei et finale. mo deprit cum
ut cum notas et sedum sua sua

accepto si accepit eam ut quingentos
et sic eam actualem dicendo Vbi ergo
quaeritur ad constantiam quod licet omnis
omnis actus temperantiae et in temperantiae
operator et causa actus sit homo ipse tamen
homo non dicitur constantia quia homo ut ut
est nec addere nec diminuere nec omnino
aliquo modo vacuare operationem quo ad
bonitatem vel malitiam cui quamvis homo
ut homo de necessitate teneatur ad operationem
virtutis sed in quantum fieri debeat
tale opus si apprehendendo horum quo ad
eius qualitatem sit apud deputatum
Vel poterit esse vel licere per dispensationem
sit constantia quia sic addere vel di
minuere bonitatem vel malitiam in
opere temperantiae vel eam variare ut ma
nifestum est Vnde quamvis deinde vos
tamen quasi sedo alienam carnaliter
quia non vovistis et esse quia licere
retetur tamen pibus Ide patet de constantia
quod ma per illam philosophum non intelligitur
solum opus sed se apprehendere si potest
in quantum ipsam actualiter quia sic si
quod apparet vel ita absolute placere
non de constantia si certe ista verba
esse secreta vel non secreta tamen ipsa
vel non tamen pacifice vel non pa
cifice bene de constantia quod Vnde
de constantia ipsa constantia dicit philosophus
quod utrique operari exhibit cuius puta
dicere aut facere quod vel non
sit quin in effabilia erant quadruplex
a philosophis mistica Vbi philosophus vult ad
aliquid quin exhibeat ad sicut quod

ad actum dicendo aperiendo puta dicere
sit quod dicenda non sunt Dicunt se occupando
quod accidit ab corpore memoria vel dicunt
se multum principisse quamvis dicendo angelos
puta quod quamvis ora erant in effabilia
et non dicenda sicut fuit de mysterio et
secreto a philosophis tamen poeta quod sunt cust
multa mistica et secreta supposit de predo
tribus ocissi si in orbis dicit quod in
tacenda doctrine sue zelabat sumptum
tribulationis sic quod ille qui talia mistica
apparebat ne quis quod dicit recte
sunt ducta ad secretum negotium tui quod
sit secretum negotium quo ad hoc ad loquam
de constantia aut eam quod ad de
clarat quod illa omnia philosophus non intelligit ma
necessaria si potest quantum vel quam
ad eam aliam apprehendere ut si fiat
infectio alicui tunc constantia et an
sit infectio homini vel bruti et si
homo constantia ait sit immutatus vel aliquid
dum vel secundum et pro de aliis et de
illa constantia dicit philosophus in libro Ethicorum
habet aut utrique aliquid et illud
oppugnare et quadruplex metropon
Vnde sic intelligit quod quod intelligat
illud quod vel specialem aliquid de de
ipsum esse eius oppugnatio vel immutatio
sic philosophus de metropon explicat
Ergo de constantia ipsa cum sit ide
ipsa quod illa philosophus non intelligit finem
necessarium si intelligere ut ipsa opera
ad duplex finem sit ordinata con
stantia et quod ad ipsum vel ad aliud
finem ad me Sibi non dicendum est

de aliis excusationibus Sed ex quibus non est
intelligendum tempus in quo necesse est fieri
opacones ut non de excusatione per metum
blada Iuliis vel augusto si de excusatione
per metum blada in die festo augusti
vel non in die festo Ita sic de loco
quia non de excusatione per gaudium cum
mulier fiat in lecto vel in camera per
in corpore ipsius si de excusatione per fiat in
loco sacro vel non per publicum vel
occulto Sic sic de excusatione Utrum
quis pecciat hasta vel baculo sed de
excusatione per quam pecciat an hasta
lancea cum cum ferro acuto vel hasta
rotunda ferro a moto vel pecciat la-
pide vel pumice Non sed aliquis non
ignoraret se aliud lapsse in mero et
tu possis ignorare quo inferius fluit
disporter et ita philo dicit in libro Et si
contingit ignorare rotundam lanceam hasta
vel lapide pumice esse et ita solute
peccatis oculde utrique s. 4. et ostende
volens sed quo quod licet peccat
et admodum puellas sed secum peccat
utrique sed fodit In quibus vel primo
post philo et de excusatione quo cum
dicit et rotundam lanceam ipsum Et de
excusatione hasta cum cum publicit et in sa-
lute ipsum Et 9° de mo agendi cum pub-
licet et onde volens Et predicta
per vult quod illa verba et dicu excusa-
tio non possit ex verbis quod aliquo
mo absolutus et in quantu de per se
ad opacones cedit tu no sit excusatio
modalis sedum illas verba Sed in quantu

agendum quo ad opacones qualitate et ad
ad actiones sed in quantu possit bonitate
vel malicia aere vel dimittere seu cra
aliquo mo exercere Secundo et nondum
sic colligi per quod permissi et excusationem
absolute et simpliciter per sic describi
Excusatio de actionibus ad iuste cedere
ad aliquas opaciones Sed restringendo excu-
sationem ad excusationem moralem hic
excusatio moralis sic per describi Est
actionibus ad iuste cedere ad quas opaciones
P. et opacio per reddi bona vel mala
melior vel peior moralit quam illud
sicut et deductis in nobilibus prede-
tibus et specialiter in noli quinto
Et quibus pri ad disperio excusationis
in primo noli dictatur de melio et
desperio cum ad in 3° noli posita pri
et pertinet Poet hoc ad tres sectas
stricta prima desperio Ad primam patet
et sic dicendum et noli quinto Ita lig
quia per ponat esse excusationem no
tu accipit ea ut sit causa necessi-
tate si 2° corpo qualitates et actiones
adiacentes Ad secundam dicendum ad sed no
opi ad ignoratio causa ignoratio ex
sumptu cum excusatio no de aliud et
actiones adiacentes ad quas opaciones
ut dictum de in noli sexto mo 2°
posset quod sed ignoratio tu causa
sicut necessaria opacionis Alit dici
pet et melius quod per ignorantiam causa
ignorantia excusatio hoc no de qua
causa in quantu de per se cedit est
excusatio si potius in quod illa causa

in quarto de pse querit de fundamento
crustarum vel quare quilibet causa et
mercato requiri ratio illius accidentalium
disparitatum vel quidquid in ea fundatur
Ad primum dicendum quod illa probat hic quod alicui
est crustacia respectu simpliciter decepcionis
si in quarto liquet certepcio quoluntas de
eo malicia sit inequatio de furtum seu
furtum tunc esset alienum non de crus
tacia sed de pse de sua actu furtum
ut dictum est in quarto nolo Ad quartum
dicendum quod sic est alienum de crustacia
respectu simpliciter decepcionis et non est crus
tacia in furtum Ita procedendum de quod facit
opacum ut opus et quia non sit crus
tacie opacum utrumque ut utrumque
de eo quod ora illa sint de necessitate
accidens utrumque ut utrumque de sic
accidens vraque ut vraque de non est
crustacia ut fiat quia non opus et ut
non opus nec nihil enim philibus aliud
est crustacia respectu alicui como qui
dicatur tu non de crustacia respectu cuiusdam
alio mo quidcatur Et ro philus 2o
liquet dicit quod non queritur quare crus
tacia ad omnem opacum vel passionis
vel lucis est medium sup habundantia
et defectum sic in opacum quoluntas
ad malicia non dicit quod in ipso
non queritur superque mediocrem sic quod
sit sup habundacia defectus et medium
Et assignat tam dicens Sic enim
erit sup habundacie et defectus medium
et sup habundacie sup habundacia et
defectus defectus et quidem quod ad nullum

autem temperancie et fortitudinis non est sup ha
bundacia et defectus quare medium aliquid
esse quia ita nec illorum medietas sicut uterque
opatum est vicosum est Et ideo facere
opacum quia non opus et nec non opus sic non
de crustacie opacum vraque vel vraque
de aliquid enim possit in utrique vraque
opacum dicit medium et extrema enim
opposita dicit plus et gna per opacum
Ad quartum dicendum quod ipsa hic probat quod
esse alienum de crustacia respectu simpliciter
decepcionis ad hoc tu stat quod non sit
crustacia respectu furti et ad illud quod
addit de nigro et puro dicendum licet quod illa
non variet quo ad bonum vel malum
tu variat quo ad molum vel peius Un
furtum magnum bonum ceteris paribus videtur
esse peius quam furtum parvi boni et si
patet dicta de arte primo Quartum ad
2um articulum dicendum quod quinque sunt modales plus
octo ponunt crustacie modales sic
quod si cera et gra enim cum quo impa
sunt adhuc auxilium quia vbi qualit
sunt quo Et istum sufficiencia patet
sic accipi quia cum aliquis crustacia
modalis respiciat actum quando modalis
vel vel respiciat ipsum tamen mensura co
tempora ipsum actum modalis vel respi
actum modalem tamen eum capitum vel respi
ipsum quatum ad effectum equitatem
vel gravem opacum Si respiciat actum
modalem tamen mensura cotempora
ipsum Hoc dicunt quia vel illa mensura
est locum et sic est crustacia vbi
vel est tempus et sic de crustacia quando

Si aut circumstantia exprimit actum tangit circa
quid actus hoc est quatuor modos scilicet
ad quatuor fit modi generales circumstantiae
quia vel exprimit ipsum tangit circa materiam
et sic de circumstantia circa quid vel tangit
causam formalem a de qualitate vel denominat
modum operandi aliqualiter in formalem
vel denominando operari sic de circumstantia
qualitatis scilicet phim vel quo scilicet tertium vel
respicit ipsum tangit circa finalem et sic de
circumstantia cur vel gratia cuius vel exprimit
ipsum tangit circa efficiens et hoc de duplici
quia vel exprimit actum tangit circa efficiens
principalem vel tangit circa efficiens instrumentalem
Si primo sic de circumstantia quis si secundo
modo sic de circumstantia quo sicut instrumento
scilicet phim vel quibus auxiliis si tertium
Si aut circumstantia exprimit actum
moralem et ipse effectum finis vel gratiam
operandi sic de circumstantia quid et sic
habet octo circumstantias vnde et actus
non potest nisi septem quia non designat
nec vbi et cum si utrique vocem in quo
sicut loco vel tempore sicut tertium non potest
nisi septem et non designat nec quid
et circa quid et propter ille circumstantiae
tertium in hoc unum et tertium quid vbi cum
quibus auxiliis et quo quando et
possunt poni ea de istis circumstantiis
et primo de circumstantia quis Vna circumstantia
de in ope moali si operando sit sacerdos
religiosus vel clericus vel si clericus ut
sit plebanus vel acolitus Vel si sit
princeps vel subditus dux vel
pauper diuites vel illiterati sectarius vel
episcopus Secundo de circumstantia quid

quia circumstantia de aliquid moali si quid
expressit vna offensiua vel non offensiua
iocosa vel seriosa pacifica vel litigiosa
et sic de aliis De circumstantia circa quid
cui Vna si quis offendat per aliud ce
sset cum sit amicus vel inimicus vtrum
sit prudens vel ignorans sapientia vel alia
De circumstantia gratia cuius ut si quis det
denarium pauperi desert vtrum det ipsum
ut det deus vel vana gloria seu ut
aliquid aliud finem sicut ut stando vel ut
seruiendo impedit et sic De circumstantia
quo dicit quo instrumento seu quibus auxiliis
cui ut si quis aliud peccat circu
stantia de si peccat ipsum manu vel
baculo gladio vel sagitta De circu
stantia qui manifestum est ex si quis
faciat opus cuius in tempore festo vel non
festo in die dominica vel aliud in
die festiuali De circumstantia vbi ut si
quis delinquat in ecclesia vel fiat in loco
sacro vel non sacro De circumstantia quando
vel quo cui ut si quis peccat fo
tiens vel dimisse festa vel cessando
vel diu ieiunando et sic Et hoc sit
dicta breuiter de articulo pro Quarto
ad articulum Et est notandum quod triplices
sit actus moales Vna quod sit qui
semper et vbique sit bonus sicut diligere
deum et parentes honorare et sic Alius
sit qui semper et vbique sit malus sicut
furtum adulterium homicidium et sic
Tertius sit qui quia sit boni et qui mali
sicut est actus veneris vel potare seu
ludere equum de tabulis et huiusmodi et
illud de vno specialiter de actibus

qetiorib; qua actu rectores nl fuit bon
Imo bn fecti ul fuit mali & malefecti
co quod ul affirmat ul diffirmat
rete tori ut fuit dctu in questione pa
fcdi libri Quo pmisso pt pa qclo
ipa q licet actu moalis qui semp
et vlet est bonu ul malu no reddat
bonu ud malu ce crustaciis quilibet
tu tlis pt reddi meliot ul peiot
ce crustaciis pma pos qclonis az quia
illud quod semp est tale & dctu roe
est de pse quod est tale hoc no reddit
tale co aliqua actis qdicroe pt adue
mente si quilibet tlis opaco sit d bona
ul mala & in eiu roe de pse illudit
ad pt bona ul mala & crustacia d
actis qdico qrtes ad opacos rgit
opaco a sep d mala unqm reddit
bona nec ei opacoes a sep d bona
unqm reddit mala Et 2a pos qclo
manifesta d qr no est aliqua opa
a deo bona qri ppl crustacias aliqd
possit fieri peiot rgit ric Secda qclo
q actus moales non sti a nr sep
fuit boni nec sep fuit mali si qri
boni & qri mali reddut boni uel
mali ce crustaciis qbda qclo pt qr
ul tles actu esset boni qri fuit
boni seu mali qri fuit mali co aliqd
necessario ad eos existo ul cent bon
qri boni fuit & mali qri mali fuit
co aliquo actis qrente ul adueniente
Ad pt dici primo qr tuc tales
opacoes sit cent tales sti ul sit
bn ul sit male aliq opponitur suppo
rgit rlinqui sidu sti q reddu tles

co aliquo actis aduciente imo illud
no est nisi crustacia de qua dicebat
in artis primo tunc qoes q d actis
qdicio qrtes si ad tunc opacoes si
quod opa pt reddi bona ul mala
meliot ul peiot moalit rsp Et
dicet aliquis qua causa ul q mod
causa dicit lin co ad diu opacoes
ce bona ce crustaciis pp primo q
moalis bonitas opacoes qsistit in
eiu qsdmitate ad recta roes & ma
licia diffdmitate ipsius ad cond
Secdo dr ad ipsiu qsdmit ad recta
roes pos quia sui bonitas moalis
fudamentu & ma denota d ipsa
opa sit sic accepta si fudamentu
& ma qpmqua d ipa crustacia
co quo pt 3o qd crustacia hi se tanq
male respectu qsdmitatis tonis & hi
se tanq formale respectu opacos sit
se qsdente Quato dr co predictis
ad qri dicit opacoes ce bona ce
crustaciis si relatoes ad opacos li q
dicit causa formale seu mod cau
sandi in qua causa formales Et si
relatoes ad rectitudines ul qsdmitate
tonis dicit causa malis subiectiu
ul magis obiectiu & sic pt quod
pt dicendu ad dubitatoes & hec de
articulo 3o Ad roes ad oppositu
Ad 1m qri phis dicit qd bonu &
malu sit in rebus sicte loqui de
rebus co aliq & sic necesse est
q crustacie sint co tem primo sic
sit in rebus Vel pt dici qd phis
loqui in illa auctoritate 6o metho

de bonitate entitatis sicut bonum quod
ad ente et sic bonum est aliquid et illud
excludit si non est hoc adaptari sed
loquimur in proposito de bonitate et malitia
morum non enim fiunt entitatis opacorum
bona vel mala entitatis quia sic quod bi
apud Amo quibus ens tui hi de bonitate
quatenus est ens si bonum reddit ea tales
moralit ut patet quod dictum in arlo 3o
Ad secundum rationem patet quod sicut dicunt pidi
Nam 3m dicunt quod nulla est bona entitatis
quae sufficiat ad reddendum opacum de
bonitate bona si aliquis omnis entitatis
vel plurium habitatio ad hoc quod opacum
sit bona de bonitate Vel potest dici quod
bona opacum aliquid omnis debitum
entitatis obstantia mala aut dicunt
obstinacio opacum quomodo solum corpus
non obstantia quia omnis alia obstinet
et ideo non est aliqua entitatis quae sic
sola possit esse bonum ad bonum vel
ad malum Amo enim possit esse enti
tatis in opacum bona vel mala
et nihilominus dicunt entitatis vel in aliquis
entitatis debitis et entitatis reddit
opacum malum bona et in debitis enti
tatis vel omnis debitis entitatis non
obstantia reddit opacum malum
si solum sit illud opacum quia est bona
et quia est mala Auctoritas philosophi et auctoris
patet oppositum et quidem in politicis et ethicis
in arlo 3o et libro 2a et 1a parte libro 3o

Vetus Credens vero
electio sit ipsum finis et
corporis quae sunt ad finem

Et ar primo ad electio sit ipsum finis
quia felicitas est ultimum finis omnium
operabilium humanorum et eligibilis igitur
electio et ipsum finis quia et non amis
patet per philosophum primo ethicorum dicentem quod
autem felicitas videtur finis horum aut
eligitur quorsum propter alterum Et
modicum patet subdit postea autem
dicimus et sunt se ipsum et perfectum esse et
propter alterum et nunquam propter alterum
eligibile quod et sunt se ipsa et propter hoc
eligibile Et simpliciter utique perfectum et sunt
se ipsum eligibile sed et nunquam propter aliud
tale utique videtur felicitatem maxime
videtur hac enim maxime eligimus propter
se ipsam et nunquam propter aliud et felicitas
et eligibilis quod fiunt ad propositum
Secundo sic nihil eligitur propter finem
finem magis eligitur quia ut et propter
quod omnia ad quod fit et ipsum magis
primo patetur et amis patet per philosophum
tertio 2o methaphysicae dicentem quod nihil est bonum
nisi propter finalem Et electio sic
illud est electio circa quod utique actio
certificatur circa finem igitur electio est
ipsum finis ut quia et magis nota
ergo quia utique est quod electum sed
quod sunt bona patet quia utique intentio
facit certum propinquum aut ad
hoc sed ergo quod si intentio est ipsum
finis igitur ergo Quare illud quod
maxime primum esse bonum maxime
eligitur si finem maxime primum esse
bonum igitur amis patet ergo quia quia

dicat philosophus eligere aut quamvis sumus
bona communia si bona manifesta est
de se. Quinto sic illud quod est sui
ipsius gratia videtur sub electione si finis
est humanus igitur questio quo ad 2am partem
videtur aliquid prius quia in uno metetur philosophus
2o humana vita sunt sub electione videtur
sic bonum asserendo de electione nisi
nominatur bonum assente nisi
primum bonum et illo quod est sui ipsius
gratia et assentio et illo quod est gratia alterius
igitur maior est ratio minor prius quia
hoc distinguitur finis a medio quia
finis est sui ipsius gratia et medium est
gratia alterius. Oppositum vult philosophus i. litera
3o humana dicit enim adeo aut voluntas
quidem finis est magis electio aut ratio
ad finem puta primum voluntas eligere
aut quae iam etiam igitur philosophus
videtur voluisse quod electio non sit finis
si magis ratio quia sit ad finem. In
questione primo videbimus quid sit electio
et quid eligere. 2o videbimus ad quid sit et
3o ultimo dicta quedam instantie movebuntur.
Quantum ad primum articulum est primo nondum
quod electio accipitur dupliciter uno modo quantum
et pro quibus actus exercitium seu acceptatio
ipsius voluntatis voluntas electio. et est ut
pro quibusdam idem quod volitio. et eligere
id quod velle. et eligere id quod volere.
et ita laxiore modo accipitur electio in illo
3o sic. Et sic quantum accipitur primo modo
Alio modo electio accipitur magis
strictius. et pro ut solum de mediorum ordi-
natorum in fine. et sic capit philosophus

electionem in 2o 3o et sic de ea est ad
oppositum. Secundo nondum quod voluntas de
apprehendit duplicitur uno modo quod potentia voli-
tiva quia omnis actus habitus
habet in ratione quod oportuit quod
aliquid detur est. et sic illa acceptatio
non esset magna difficultas nisi quod
electio et voluntas distinguuntur
ut sic sit potentia et actus
Alio modo voluntas accipitur pactum vo-
lendi quo modo dicimus. ego habeo
voluntatem audiendi missam. id est
aliquid faciendi. ad ait non habuerunt
nec mirum quia voluntas sic accipitur
aliquando propter intellectum 3o de ea et
quia quia actus sit quia assequi quia propter
sic patet respecto huius et sic accipitur
fidelis voluntatis dubium est an dissentit
aliquis modo inter se electio
et voluntas. id est sint idem quibus
Electio nondum quod appetitus electionis
aliquid sunt ea videntur esse. primo ad
patet duorum id plurium bonorum ipso
appositorum. quorum unum id aliquid prius
sit alteri id alius. Nam philosophus dicit
in litera sub sufficere autem videtur et non ut ea
quia aliis eligere. et ad esse id illorum bo-
in apposito dicit esse eligere quia reliquo
ad aut huius bona debent esse
in apposito sit. quia ipsa ponuntur ac-
ceptatio id appetitus et ita facilitate
seu quomodo ora sit sic corpus alter-
tue mutatio nulla erit electio
quo statim ait quia eligere et apponere plibi
licet in appetibilibus. hoc illi apponere nul

vnum accipere & aliud dimittere Et
apparet eligibile de bono ad alterum in appe-
bono apparet. Per alterum simpliciter vel accipere
Tertia apparet electionis est quia ipsa sit
potius & quia non operabilium & quia hoc
distinguitur a voluntate
parte volendi accepta. quia sic voluntas
de tanto plus quam minus electio
autem solum est plus. Et ideo dicit philosophus
in libro electione quod non de impossibilibus
& si quod dicit eligere videbitur utrum
impossibile esse. voluntas autem in possibilibus
puta in mortalibus. Sic voluntas sic
accepta bonum est de quibus quia quia non
non sunt operabilia vel opera ut aliquis de
bono velle omnem substantiam. vel non
possumus certe pugnandi velle omnem
pugilem bonum & optimum. Si electio
solum de de quibus quia non sunt operabilia
Non philosophus dicit in libro & voluntas
quod est & ens ex quo nequaquam quia
ipsum operatum sunt utrum puta impossibile
tamen non ad qui se statim de pugilem
aliquem omnem vel athletam non ad quem
ad est pugil Et subdit eligere autem
talia nullum. Si aliquis consistat sit per
ipsum Tertia apparet electionis est
quia electionis ad est deliberatione prima
non quia electio sit boni participati sicut quod
omnis electio prima deliberationem ad
finem quod bonorum apparentorum sit metus
vel finalis apparet. & sic de aliis
consimilibus & licet praedeliberatio vocatur
aliud. Et ideo philosophus dicit in libro
& apparentia quod voluntaria quod
dicuntur. Si electionem aut non Et de ea
ze & pyrmenio in metro sequitur autem
fine dicit philosophus & electio utrum sit
applicabile desiderium Tertia apparet est
quod electio in metro rendat ad opera
sit ad apparentia vel fugienda non omnem
eligere hoc vel aliquid tale vel alius
opera. & ideo philosophus ponens differentiam inter
opinionem & electionem dicit & eligimus
quod accipere & fugere vel aliquid tale.
operum aut quod & cui affert & quis
accipere aut vel fugere non multum opi
namur Ac si dicet philosophus licet certa
obiectum vinotum & malum suptum sit
electio & opinio practica. tamen opinio vi
esse apparet iudicium de applicabili
formata apud intellectum de re
operabili. & ideo opinio potest ad intellectum
electio autem superior & in metro intendit
in opera sit apparentia vel fugienda. Et
ideo in mediatione sic habet electio ad
operationem quod opinio apparet quod electio
pertinet ad appetitum. & non ad vocem
sive intellectum. eo quia ideo non de pu
operationem nisi metro appetitus. Quate
nondum quia quo ipsum appetitibile electio
ipsum eligibile praecepta capitum sic potest
describi. Eligibile de bonum possibile
quia non operabile ad alio in applicabili bono
apposito. Patet philosophus. & quia in eiusmodi apparentia
tionem natum de sedi appetitus vocabulis
Non ad electionem supponat applicabile aliquid aut
potest ad vocem & non ad sensum. mitte
de ecia quod electio pertinet ad
rationalem appetitum sed voluntate

et no appetitus sensitiuus illius
desiderium sitis patet quod praeter
appetitum electionis. Electio autem sic
describitur: Est desiderium voluntatis tendens
in aliquem bonum possibile operabile per nos.
Sed alio modo in appetibile bono apposito et
participato. Et per aliud indicatur quid
sit alius bonum appetendum. Hanc descriptionem
electionis implicite tangit philosophus qui dicit
Et electio utique aut aliquale desiderium
consiliatum. Et electio est desiderium
participatum per nos operabile. Quod autem hoc
sit diffinitum simpliciter et verius quam
electionis patet quia philosophus statim
subdit electio quid. Et typo nunc non
ut aliquid est dicere. Et subsequenter
. Sed cum aliquis prius diffinitum distinctum
et per hoc manifestatur si velit dicta sit ut
Ex dictis distinctionibus eligere et electionem
sequitur primo Quod quia electio sicut
capitum habet se ad volitum sunt ad
electionem eligere capitum sic et sicut et
sumptum patet quia descriptione et appetibilis
electionis non volitum est tantum appetibile
omnis boni sed solum appetibile quia ens
appetibile plus. Sed tamen appetibile quia
in possibile. Electio autem solum est
appetibile plurium bonorum et possibilium
Sed voluntas est bonorum possibilium et in
possibilium per nos operabilium ut patet
quia predictum. Sed volitum sit finis sunt
deliberationis prima et ideo ea si electio
non sit esse nisi deliberationis precedente
sequitur patet quod contingit esse omnis

Secundo sequitur ad eligibile sicut ad volibile
sicut electio se habet ad voluntatem sicut
volitum capiendo eligibile et electione
sicut patet quia sicut ordo electionis et volitum
et non est ita ut ordo eligibilis et volibile
et non est ita sicut contingit. Tertio sequitur
quia sicut omne volibile est bonum vel apparens
bonum ita ea de eligibile est bonum vel
apparens bonum patet contingit quia quidquid
de ente et voluntas de superiori ita et
de inferiori ut patet quia
loquitur. Quarto sequitur ad sicut appetitus
bonorum et electio aliquorum volitorum
ad assequendum boni possibile operabilium
per nos ita alio in appetibile bono apposito
et participato. Ita appetitus malorum
apponitur et in appetibile quo ad fugiendum
est apposito actu electio attribuitur
volitum ad evitandum mali per nos
fugibilium ita alio malo in appetibile
apposito et participato patet quia sicut appetitus
boni in appetibile unum accepto
et aliud dimittitur quia prima deliberatione
ut dictum est ita apposito uno appetitum
malum in appetibile quia quilibet precedenti
unum fugitur et aliud non fugitur et
alias quamvis mala ita esset quod ad
fugiendum in appetibile sicut notum est ut patet
contingit et hoc patet dicta de arte
primo Quarto ad primum articulum
patet primum quidem istum quod electio habet
accepta sicut quia appetitus et ipsum
finem et ea medium ordinatum
in finem probatur sic illorum ut sic et
electio quorum et volitum sed volitum

e tanq finis q̃ etiã medior ordinator
in fine vgr̃ qlupo vẽr tq gnia ⁊ aor
pt quia ut pt gutibilit id pt clar
⁊ volicio ⁊ bor pt qz volico e cuq bi
bom tri appetit qua qpiq tri delect
tanq vtilis qua honesti uno vtile
qt voc medij ⁊ honestu voc finis
ut pt vgr̃ vt. Ad secda solo pt illa
q electio stricte accepta ꝛ qua
appetitus voc no d ipsi finis ut fis
est ul finis ultis si medior ordina
tur ad finem. Ad secda solo pt electio
no d nisi pspiciati uno applicu no
d de finibus. si de medijs ordinatis
ad finem vgr̃ solo vocã aor tonis. pt
q precedenti articlo si bor pt ꝑ plpm
in lera ꝛ. Quinq dicetes Ꝑ opliauꝛ
aut no de finibus si de hijs que
ad finem. nq aud medium applicã pt
poluabit nq tertio si ꝑ pvadebit
nec politicq si pace fiscat. nq te
liquor aliquid de fine. si ponetes
finem aliqd. qualis ⁊ ꝑ q erit inte
dur vgr̃ vt. Ad secdo ad solo pt illud
solum d eligi quod d appetitu volun
ad alto bono sed nq ppter vgr̃ vt. aor
nq q dicitur si bor declarã pt quia
sic aliq est bonum nisi ppter conqrit
finales ꝛ. metaphꝛ pt cũ bonum q
co est bonum quia e finis ul voluntas
ad finem ⁊ ꝑ fnis omnis q pt tri. hi
de tre malicie quia d ipediri
ipsi finis ⁊ fo quod q d nq ppter
finem. Ut pt hi voc mali ⁊ fo no
erit ut pt appetitus pbi tre bomi vgr̃
qlupo vẽr. Nouit dr mtre qd finis
p̃ quia appetitus voc no pt cũ appetitus
ad alto bono sibi nq ppter quia tri
diuersq ad finem ordinã esse nq
ppter. hor tri no est mtrtus finis
pt si nq quatuor mie pt ad vnum ultimum
finem omnis actus humanq ordinatur
de quo ultimo fine dictum est nq p̃o lib
Nq ille ultimus finis no pt hi abe
aliud nq ppter q bonum omia ei pro
voluntati appetitus si nullus d nq quicuq
pt plura media in aud finem ordi
nata esse nq ppter pot cet pcure
simpliciter ꝑ dictum ulpcuraciõem ul
tuspice ad spiritum ꝑ spm vnum ul ꝑ alia
⁊ hor sint dicta de articulo secdo. Ad
ad articulum ꝛ. quia dictum d qd electio
pt actus voluntatis obiciã pt electio
d actus tonis vgr̃ vt. qd illud dictum
pt falsum quia tq pt no d vocari actus
voluntatis q tonis ⁊ aus pt primo
auctꝛ eiusdem qui dicit sup p̃ma
appoc hujus ꝛ. libri electio est
iudicium horum duorum appetitus. hi illi
appoc no certum d q iudicium d
actus tonis ⁊ no voluntatis vgr̃ aus
sint vnum. Ad secdo solo illud aus pt
ad aud potentia spiritualis ⁊
ipsa vocabulum q solum no electio
d q applicat sed ꝑ nq lera dicitur q
applicio pudicitia d eligi e et
consilium d vocabulum intellectus ut
nullus d vgr̃ electio pt ad vocabulum
Ad solo ad vnum pt q pliq dicit

spiritu sancto quod electio vel de intellectu
appetitus vel appetitus intellectus sicut
quo dicit Dionysius omnis magis sicut quod
genus electionis non de intellectu sumitur
nec appetitus sumitur sed abs impetus
ignis sed ad minus quia electio non est solum in
voluntate sed etiam in voce quod sunt pro
bandum Dicendum dubitari etiam hoc
quod dicitur esse voluntatem communiter
et electionem non Ad primo quod voluntas
non sit impossibile sicut illud non est vo
luntas quod vel principat de voce homi
nis nisi aliud per quam bonum de ob
iectum voluntatis vel appetens vel
quietes sicut minor declarat quia bo
dra equaliter oriri primo huius et
ipso illud quod nec de nec est ce
de voce homi nisi vel principat Sedo
ait sic si electio non de ut appetibile
tue nec voluntas de ut appetibile sed
electio non de ut appetibile ignis ut tonet
quia et minor de plus accessit sed ea
per quaerenti plenitudine Ut sic sicut
quod ut pulchre de aliquid esse ut molenti
non dicet ergo eligo fieri ut mortalis
si bis dicetur velle esse ut mortalis
si ille mori ignitum per velle videre
ut simpliciter i portare gladiatorem ita quod
sit semper velle esse fili ut mortalis
si esset pulchre et ita etiam possit aliquis
dicere eligere fieri ut mortalis si esset
pulchre ignis tepidus non videtur ut bruta
Dicitur quia dicitur de quod electio non
pertinet ad eandem appetitum sensitivum
Ad sic brutum quae voluntate non fiunt

videlicet eligere i. vi. quod illud dicitur non
possit esse et ipsis quia et aliud per quia
aliud apparet sibi esse et pace carnem
eligit et pacem dimittit sicut exercitum
dicit et ita etiam in aliis Sedo sic quia
utitur modalis de in appetitu sensitivo et
quia multi philosophi opinantur ignis etiam electio
est in appetitu sensitivo et ipsum quia
utitur de hinc electione sedo huius et aliud
de prius manifestum Ad ipso solvendum
dubitationem de notandum quia sicut formis
tum naturalibus quia artificialibus quod
substantia simpliciter sunt alicui optimum quod
potest hii albedo potest albedinem sunt
aliqua gradione Alio uno modo sub
stantia simpliciter si sed optimum gradione
sic aliquid non substantia simpliciter
punctum si sed naso et punctum
non de punctum nisi sit nasi
Ita etiam potest quaestionem non simpliciter
quia sic non differit a praedico si
sed certo tempore sit in certo Sedo patet
quia huius nota substantia formam aliquid
sed gradione optimum non uniformiter
in quotat illa plura si aliud ipsum
fortiter in recto et aliud in obliquo
vel malit vel amplius vel coniunctione
vel equalis Alio modo sunt duplex mad
habitudinis ipsius ad formale substantia
Ad primum ad certe ipso modo hii
electio potest desiderium ipsius voluntatis
non sunt si ultra quotat simul
deliberationem seu aliquid praedicens
quia non de desiderium electio nisi
sit ipsum per applicatione Unde potest

sumitur sortitur et in recto et accusativus
et malitur sublime sunt in obliquo et in pri
mis. Et hoc ad primam dubitationem
dicit. Sicut res sortitur et in recto
est genitivus et in obliquo et in recto
sunt de ipsis et ipsum desi
derium sortitur et in recto et applicantur
et in obliquo. Et hoc ad
primam dubitationem dicit hoc quod electio
et actus voluntatis licet illud actus non
dicat electio nisi praedicti consilio
tors ad obiectionem in quantum ipsum
negando aliis et ad probationem primam
autem dicit hic iudicium in auctoritate
cursus allegata dicit apponi obliquum
ut sit sensus electio et iudicium
horum v. electio et desiderium horum
duorum apponitur hoc illi apponens p
iudicium sup primum tors sic dicimus
ad archa et lignum v. quo lignum iul
quia ira et ebulitio sequitur actus cor
v. et passio cessata et ebullitione
sequitur actus cor. ut et dici sicut
alii dicunt quod electio et iudicium an
tecedunt et disponitur si et desiderium
voluntatis et non iudicium sortimalit
et applicatur. Ad 2m probationem non
2a quod assumpti de utute simonis
Ita electio sortimalit non et quod applicat
si solum et desiderium illum ad quem
et p iudicium tors. Un elicit non
et applicat nec applicatio concludit co
quod illud spectat sortitur ad tors
si solum et sic illud quod p ipsum
applicat concludit et iudicatur esse
praeter. Ad tertium probationem dicit sicut
ad primam quod electio et appetitus intellectus
et intellectus appetitus et tunc ad electio
ptum ad appetitum sortitur applicatur et
in recto si ad vocem pti antecedunt
sunt disponitur et non ut quo sic dicunt
et ita electio impotentiae dicit potentiae ad
tors et ad appetitum. Ad secundam dubitationem
dicit dicit aliqui ad duplex
et in pgle addit et impgle sumptus sed
hymen. Aliud autem dicit esse impgle
sed quid sunt non sic in notabi
litas et impgle non sup sed nobis
Et p istam distinctionem respondent ad
dubitationem quod voluntas non et ipsum
2o et ro dicit philosophus de immoralitate
posuisse et si hoc solum non vi
esse bona quia aliqui ipsum qui
non solum vellet esse deo molesto
et potentiores. Imo aliqui vellent
deum non esse et ita fuit sumptus ipsum
ut manifestum est. Et ro aliter dicit
quod voluntas et ut pt esse sup ipsum
et ad obiectionem in primum. Ad primam
negat. Imo quia sic non eius pt
intelligi sub spe entis ita non bonum
sub spe boni applicari. Et ro volun
tas sub tali applicatione pt ipsum
fieri licet non sit bonum nec eius n
pgle. Et dicit quod ponat quod aliquis
sciat et actu cognoscat hoc esse
impgle. Utrum state illa cognosce ad
voluntas possit ipsum velle sup 18
sic quia aliquis malit fieri in
pgle esse quod deus non sit volunt

seu velleret dicere non esse qui aliqui
credentes qui non possunt esse in mortalibus
velleret esse in mortalibus Et id quaerit
ergo eos quia possunt opponere quod dicitur
quod illa esset bona Et ideo assimilando
se illi opinioni vellet huiusmodi licet sapiat
in philosophia esse et sibi in esse Ad secundum
dicunt aliqui quod sic voluntas dicitur ipsum
intellectus et electio dicitur ipsum Quia aliqui
eligerent assedere illud et apud hoc circumstantes
alterisdiscedere assumpserunt et dicunt assertio
quod illud philosophus non intendebat necessario
in sua auctoritate qui dicebat voluntatem esse impossibilem et electionem non sed
voluit dicere quod voluntas sepe est in
possibilem et electio vero et assignat rationem
sic voluntas ut illud est non sit possibile
deliberationem et ideo sepe contingit potest electio
aut quia sequitur deliberationem et assumptum
verum et ideo nihil dicitur Ad id velle
in possibile dicitur ergo contra se quod electio
dicitur vero in possibile et voluntas sepe et ergo
sufficiat ut dicunt philosophi ad assedendum
diversis modis electionem et voluntatem Ad
ipsa soluto non videtur sufficere nec satis
facere quia magis dicitur quod sumus
esse in possibile non Dicunt secundum
ergo velleon illud id ergo velle quod
esset possibile Nunquam tamen dicitur ergo de
gere illud mere id addendo id pul
chrificando quod sit sic esset possibile et
illud potest quilibet in se ipso experiri
Et ideo ad illam rationem secundam aliud
negando maiorem nec est pluralitas
Et ad probationem quam dicit quod secundum

impossibile esse quod ipse est in mortalibus
non dicit velle esse in mortalibus sed
bene dicere velle esse in mortalibus Quia
utrique potest dicere et negare quod velle potest
ibi quietium modo et includat quietem
quod si poterit et optatio modo sic quod
sonum est velle esse in mortalibus a
vivunt conjunctim in mortalibus et sic ergo quod
non oportet in huiusmodi locutione quod in
plicetur quod tamen non possit Ad tertium
dubitatur dicit quod electio appetitus sensitivi
nihil mo quaerit brutis nec appetitus
sensitivus ut illud est et ad obiectionem
in quinto Ad primum necessario aliquid Nunquam
non habere acceptionem omnem per alio
vocari electio si solum et electio si
fiat per plurium deliberationem totius et
libere Nam ille qui non et dum accep
tadi id non acceptadi hoc id id
non dicitur appetere elicere mo sic non est
de bruto quia ipsum brutum ad acceptandum
necessitatem id certa ad non acceptandum
id ab instinctu naturali id ex motu
determinatio id ab aliquo alio et
ergo bruta appetere electionem non habent
Nunquam tamen et quia in casu arti brutum
bene habet aliquid appetere electionem Ad primum
dicit quod oppositum ponens utrique modaliter
principaliter in appetitu sensitivo non et
vera Imo sic appetitus sensitivus sic
appetere non elicit sic certa utrique mo
taliter principaliter et appetere dictum
est quod est horum per quod ergo non habet
si tales et in voluntate sed dictum est
primo libro etiam sine methaphysica

sicut in appetitu sensitiuo po[tentia] dom[inatiua] mobilis
una principalis sed diuersi appetitus sunt
et obuiabilis ratio ita etiam ipse esse
entie solus principat electioni seu una
pars sui ad rationem et ad voluntatem et ad op-
positum voluntatis. Et hec sunt dicta de
art[iculo] 2[o]. Ad 3[um] principalis quoad
Ad primum autem opponitur negat[ur] antecedens
loquendo appetitu de eligibili et ad primum
primo quod dicit quod caput electionis
a eligibile sumit[ur] quia licet quia sic
non solum et medium ordinatur ad
finem si etiam ipsum finis ut dicit
glossa primum art[iculi] sed. Ad secundum
gressus autem nec quod loquendo appetitu
de electione appetitus dicta. Ad tertium primo
primo philosophus dicit quod illa utilia voluntate
non fiunt nisi ea quae ad maiorem appetitum
quaerat in disponendo in qua sit appetitus
Et ideo non sequitur potest esse ebrietas appetitus
omnis sicut omnis et magis ebrietas ut
notum est et non quia alio nisi ebrietas
in qua sit appetitus quaerit sorti et non
vino sic et in appetitu quia ea eligibilia
bona sunt medium in finem ordinantur sed
finis non quaerit appetitus loquendo de elec-
tione ut patet quia predictis. Ad tertium dicit
quod de utilitate finium non est in quaestione
quaerendum quia electio est ipsorum finium. Nam
multi sunt fines non ultimi sed electionis
fines ordinati. Et ideo sicut electio
est medium ita quia est ipsorum finis
sunt quia ipsum medium est alterius finis
Unde et quia electio non est finis sed tertium
finis. Id non est finis. Postremum ultimum
sicut dicit glossa sed. Et ideo
ad formam arguti negat[ur] minor loquendo
de fine ut illud est seu de fine ultimo
Et ad primum secundum quod dicit quia sicut
utilia quaesita tertium principium ad de agibilibus quantum ultimi finis operantibus et que sunt tertia media at-
tingendi ultimi finis ut ait primo libro
dicta. Ita utilia certificant intentionem
circa quinque fines agibilium qui non sunt
ultimi si in ultimi fine ordinati et
interdebant philosophus. Nec sic auctoritas
philosophi est ad opportunum ut notum est
Vel potest dici quia sicut utilia certificant in
tentionem circa finem ut finis est
seu circa finem ultimum tunc non est
quia ipsum eligitur si quia eligitur me
ad ipsum ordinata. Ad quartum loquendo
de electione appetitus negat[ur] maior. Et
ad probationem dicit ad illa appetitus philosophus
non debet intelligi quemcumque si appetitus
sit appetendo ad maiorem bonum in appetitu
voluntatis appetitus de quibus habitum est ad agibilium seu habitum est deliberatio prima
ratio. Nam in illa bona maiorem
eligitur quia sicut magis bona et illa sunt
sunt me et non finis sunt propter vlterius
ut sicut dictum est circa quinque sedem
artis 1[i]. Ad 4[um] negat[ur] antecedens de elec-
tione appetitus dicta et ad primum 2[um] quod dicit
ad ipse tamen electionis ibidem habetur sufficit
et non appetitus auctoritas philosophi patet omnis de ap-
glossa 2[a] articuli sed. ut

Quarto dicitur Utrum eligibile
et applicabile sunt idem. Et actum

primo qd no illa obiecta fuit disputata qz
actus fuit disputati si actus clericalis et applicalis
si electio et applicatio disputatum esset clericalis
et applicalis disputatum tu ipsa et maior
pz quia potestas disputandi partus et
actus p obiecta 2o de aua si vero patet
quia electio et actus volunt ut dictum
et in hoc predicti et applicatio et actus
utpotest patet patet notandum qz et corpo obiecta pro
clericalis et applicalis 1a Sedo sic ipsa no
fuit dicta id principaliter qz no fuit id qu
tabilis nec habet se ad inventa ut supra
et inferius si sic et de clericalis et applicalis
esset id magis pz quia si talia fuit ad
hoc no et nisi prius accidit sic alibi
et multiplicat nec aliis de illis accidit
no intendit maior veris pz qz clericalis
tempus fuit applicalis et ei applicalis tempus
fuit clericalis esset vero ipsa et no
Et aliis ex prima parte pz primo quia
si etiam disputatio clericis si quod
tu no est applicatio ut dicit philosophus in
litera 2o quia electio est impossibile et in
magnum si applicatio et in magnum tu
esset aliis ex prima parte manifestum est
Sz ex secunda parte et philosophus in litera dicit
applicationes aut assumunt in magna dis
tributes nobis ipsis velut no suffi
cientibus dimittere 3o pz id qz pl
spes utrum procedat quod electione si no
ny ei ope utrum credit applicatio esset
magis pz ex 2o hanc qz utrum et electio
electum et 3o hanc dicit philosophus ex
electio maiore apud videtur ei vel
tuti et magis mecum indicant operationes

sed minor pz quia applicatio no est imp
ny dubius ino inter opa utrum no
fuit dubia utrum esset id et secundo
minor principalis pz sic ex applicatio ny
vera fuit clericalis probatur primo si electio
no et ipsius finis et ex quo finis no et
clericalis ut ea dictum et ny questione p
tedicti si applicatio et ipsius finis et ex finis
applicatio quod pz ex quibus dubitatur et
ei dilecti in questione pstruamus
ad quam finem fiebant adunatio nici ei
et fiebant Ita adunationi quibus petitur
applicatio que finem ny sua petitione
includat et ex vi manifesti ex aliis
et applicatio ex no et clericalis pz finis
quod fuit exhibitus Oppositum vero philosophus
in litera dicit aut applicatio aut et
clericalis id Et postea dicit ergo
aut clericalis applicatio deficiat corpo et
ny nobis id In quibus aliis philosophus
manifeste fuit velit ex clericalis et applicatio
fuit id In questione erat 1us articulus
In primo videbitur quid fuit applicatio
et quid applicatio In 2o videbitur quo
modo quaerat et dicunt clericalis et
applicatio Et in 3o articulo ipsa videbitur
ad ipsum Et no ad primum articulum
et primo nondum ex sit videtur esse
applicatio expectatus et admodum ex
tertia philosophi pt collecti ex expectatus
et ex ipsius applicatio dicitur esse principium
tunc ito est quia de necessario
id impossibile illa fuit applicatio et ex
esset applicatio quod esset de necessario
id impossibile mihi aliter accidit

et ro in tellig strict applicu quiteret
Vn phs in lib dicit de cmis aut
nlli applicat puta demdo vel diamet
vel costa qm mamesurabiles Et qtm
illa ppetate mstrat sic aliq aspectu
applicu de apedcdo celu et cosmedo
terram et stelas altissimas celu attigere
et ita sit impossibile ut notu d rgi dta
ppe no vide esse bn assigta Et
qstiona auctoritte phi in lib dicit
omd phs et si quid impossibile in veritate
depredunt puta sic pmissis indrgit
lias aut no possibile d ebni si aut possibile
videat in apiunt opai in quibus vrs
phs vr velle q in qstu p applicu
aliqn in veni possibile et aliqn in possibile
rgi dta ppetas nlla hic pt videri
vno mo q ppetas dta sic sit in
telligenda q applicabile debeat ce qtigere
et opioez applicu in qstu Vn nlli
applicat de hiis q sunt sibi ce in pte
a q sunt si necessario cueire si no
d in qucieb qnq applicu de in possibile
si saltem no sunt ce in possibili sed
possibili ce edant Alit pt dici aliqs
q duo d cosilia qd utile et qd bn
vanu mo ppetas dta intelligenda
d de applio vtili et no vano eo
q applicu vanu pt ce de impossibile Et
qtm illa solucio argtu sic applicu
p quod in veni impossibile no d vanu
et vtile rgi ista rnsio no d bona
tn qua et aus pt qua illud quod
tollit occasioez impedimenti nos a
ppcutione bonoz nos possibilu e vtile
et no vanu si applicu p quod impedit
impossibile est liqui i dno aut rem e mai
si bon pt qua qn de aliquo sine a
nobis mlto desiderata nostra vel du
bitamus an sit nobis possibile vel impossi
bile magis ab eo desistimus si quoq
ci ad magno affectu impssimus pq
poptis et dimissis aliis nobis possibi
lia tn a nobis desideat q no
faciemus si i possibile attigendi liqui
bonu p nos mlto desideratu p applicu
in nouissem vri dta si quis ppetaret
obtinere epatu et no videt in pgtes
medioz stare q tlis pp liqui spe
no ducet mlie te dmitr si putata
in vxore et mlto utilioz quod tn
acciperet si p applicu i vcissi impetu
obtinedi epatu q desideravit et sto
vide q liqui applicu sit eo pedicos
et no vanu quod fiat ppbandi
cuapiod ipsoz obiectoru d adutoru
q sapies de eius applio loqui i
opposito sic e phs dicens dicendu
aut sapiens applicabile ad quo applicabi
utiq aliquis in sapies id in sinu
sapiens in telectu liqui sn sapies
no statuit sibi aliq finem ultra tu
qua ignorat an sit possibile vel impossi
si statuit sibi ut sciat an illud sit
sibi possibile vel in possibile et illud scire
ipse sapies odinat ultra tn qua
medium ad insstedu illi ut sciat ce
possibile vel ad desistendu ab eo si sciat

cā in pḡle & tūc ctry illud mpsse ul
depsse ddrat in aliud sine quej sic t
sine bōnd &c quē mod detry fuit t
primo lib° q omd ectry quani ddrau
in omd ulter sine Sed quo colli q
ipm applale no dj cē in pḡle ut apte
dē calid no d applale si applale est
sic ay ipm depdēdtd sit possibile
ul no pḡle ut ultra mpsse illi si
sit mpḡle cōra d applale mo qbj
sterq d qtingtes a p nos opale et
hec fuit mtrcio phi in autōte alle
gata & sic pj quod sit directe cōd
obiectoes Secda ffectus applia d q
ipm sit cōmixtes ex qua .v. p horez
opale & tō quij d qr de qtigentibus
puzp nālibj no applia sic fuit pluc
nigre tonad & quij Vn phi dicit
in lēra si nec sp d applud de hijs
q in motu sp aut si cōd facte puc
q ncēte puc q nā Vel ffd aliquid
alia causd puta solis Vpombj et
ortibj nec de hijs q alias aliter
puta pcentibj sij estate & ymbribj
sij hyemis Sequitur detry d q no
applian de cōtigentibj puc nālibus
quia aliqua sunt in quibj nos opa
mur cōd nata ud cōra quij mapij
& disponij ad illud quod natura ple
tue facit sic d cōmacio plendoz
& huij mo de rebj bij applianur
secundo quod huij ffpter nrij opa
alid & alid in nata fuit si ud no
si cē ul no esse Apt cōra dici

q p ipsa clausulā quando intelligā
no substitud seu capiale quia de talibj
q in capi & a fortuna euenit no applia
mur Vnj dicit phi pj tqtd ra p
allegatd nj de hijs q a fortuna sij
est applud puta de thesaurij inuentione
Sij qtra illij ffectate & primo eius
intellectd arg primo sic quia frequē
tegtes ul puiapes volates in pade
terras ul p vmetos ultrd humidas
sic fuit plendira & sirpia accidit
applud ab applicij ay p estate tali
fiat mitre plume ul mitre pcentates
eo q melij possent cōd in cōdere
tpe sico quia plumosp Ad vno mo
q dicti quod q huij opacoes nō
pūt reduci in nras opacoes sed
no d in querend cās ut pr publici
applio & aliās no Alit pt dici q d
duplicit aud dr publici applio Vno
ffpte quia tij se traqua illud quod
ffd ipm applud fire possij ul apu
Vnciffe loqdo ul dr applale mp
q applud indicatd sic cē hud ul ope
tad Alio mo mij ffpte quia tij
se trajj illud quo qente ul no q
istete qūmij ad cē si ud opa
mo ille opacoes natue dicunt
applales seu applio publici &c mo sed
no primo mo Tertia ffpetas est
q applale dr esse p nos opabile
.v. p eos qui applud querunt Et ro
dicit phi in lēra si nj de quamo
cōdij sij est applud puta qualiter

utrq; pte optie qusent nlq lace demosp
applia & pauc mlpopis dicit hong aut
pugili applian de qiis q dr ipos o
petat Sq dicens nos pepe q trung applind
cp aucs mris sile dns applind qat quid
retrq opc & pt quod filiq i no ome
applia le & opa le p cos qui applind qat
hre bnt trudz exples quod illa que
p aucos filios & fiug fiut p nos cuqlit
esse a fi dni & tocz assignat qua
puerpnd talind opacom in nob est
in quatu cas i tuto mci ud exppso
neo fiant Vn dicit in lera possibl
aut q p nos fiut utrq q cud p
amicos p nos aliqualit fiut puen
cud in nobis Quarta qstio est
q applia le dr ce dubiud cuq to est
qua de applind & questio dicte pho
in lera Vrdo aut qo quod no ord
to plind puta metq te applind aut de
questio & qo applia le dr esse qstid
& p quos dubiud p locu a quegat
Vn manifestu est qd si quod pfecta
ctr ne fiuet quod debet opcu qua
& p que nie qn in quo loco qiis
trusmtis unq ab alio petetet applia
si fiuid p sua fiaz mcipet opcu
Vn Cp in lera & quod den ctas
& p se sufficientes distrplias no e
applind puta de lera Vro cud dubitaq
qualitet fiudend com est tri q quod
fiuetes quod qualitet qiis est opc
trond petiq applind ab amicis ut
amplio & fiuod opacoz mcz drli
fiat & dirigat & ut tradat se ce ptra
pos mte opacoz Quinta qstio est
q applia le dr ce magni v aucz nota
bilis boitatis ud malicie Cuq tuto
est qua de illo quod nullq ul pau
cissio esse boitatis fiuit q ul malicie
fiuit quod petet applind ut fiatind cet
applian de raptua sepruce ul de capu
vniq pili de barba ul capite Vn
phq in lera Copliatos aut assin
in magra dispcedetes nobis ipzq
volut no sufficientibz dmostre Ite
illud dicend est ce applia le qd stu
diosq indicat ce tale ut pt alle
gatu est & pfectum eqcc qz studiosq
circa puncta rite indicat ut cracz
dicit phq in illo 3o Modo sapiet
& studiosq no applicaret suu studiu
& applind ad occupa a pauce ul nlle
essent boitatis ul malicie ut mon
ce si in mouribq maioa solet iste
applia igr pt q applia le debet esse
de magnis Sexta qstio est quod
to plia le dr esse qstid appd fine cuq
to est qua nlq qrit applind de
fine si statuto & supponend fine
quert p applind qualitet melig a
fiealiq potit statuti fine adipisci
Vn si tu petes ab aliquo applind
manifestu e qd ipe quest ate de
quo velis hre applind in nuens in
sua questioe q debeas tibi statue
fine & si fine no eqpmeas si dicens
ego peto applind sicp ut sua quod

prius factum manifestum d quod filius
debent tibi applicare q ipse pater supportat
fine sui tui salute vel utilitate vel
alicui aliud huiusmodi quo alias non licet
sup quo tibi dare applicat ut notum d
Et hac appetitate tangit philosophus in dicto
no ipsi utrum d applicatis finis sit que
ad finem Si dicet aliquis sic quod
homines applicant de paucitate et attenuatione
nisi huiusmodi sint finem ipsi dicta
appetitus non est bona ut finis et cor
plere et bonum pro philosophus in metaphysica
dicte calis de ea q tamen d finis
attenuatio attenuatio paucitatis et
paucitatis formatae Ad q si aliquis
sit applicat de fine hoc non d ultimata
in ordine ad illud de quo et apparet
quod quia applicat si applicat d de ipso
tanquam de eo qui adulterium fine
admittit Ergo non d in questione aliud
esse finem appetitus omnis et tui ipsum
ee medium appetitus alterius Si aliquis
replicaret probando quod applicat sit
de fine ultimati quia si aliquis ente de
quo omnis hic applicat sentit ei debitus
de felicitate sui quia potest ei adipisci
nisi felicitatis d finis ultimus operabilis
huiusmodi et primo huiusmodi ipsi ad Ad
q applicat bene est de fine tangit de
eo sicut omnis consilium in quantum vel tangit
de principio in operibus applicatis sed
de fine ultimo non d applicat tangit
de eo ad q applicat in quantum ad d
d dubium ut dictum d plus autem
finis et appetitus ultimus non d dubium

si in omnibus operabilibus inter philosophos
et eo quod ipsi finem esse principium
in intellectu et ultimum in operatione
Secundo nondum ad quod dictum appetitibus
tollitur sunt ipsum applicabilis et omnium
applicationum desiderabilis omnium applicabile per pt
desiderari d attributis quia non operabile
p nos dubium magnum et quod
propter finem hoc desiderium satis patet
et appetitibus in precedenti nolit dicitur
et omnia sint relata ad quorum dicitur si
gule particule ponunt Si applicat d
in quantum intelligentes quam operabilis
p nos dubium inclinum et utrum propter hoc
hoc patet et dictum inter pre precedens
et hoc sunt dicta de articulo primo
Quantum ad primum articulum d primo
nondum ad eligibile et applicabile inter
se et plurimum quaerunt primo quia
utrique corpus d bonum ut patet et
desiderabilis eligibile omnis d bonum
possibile in et precedenti poe et ipso bonum
Ipsum applicabile d bonum quia oe dictum
ad finem et apetitus propter finem est
bonum seu habitus boni propter in
metaphysica si applicabile d quia ut patet
et eius desiderium porta i articulo
precedenti Secundo quaerunt amplius et utrum
corpus d intelligens operabile p nos pe
cuia patet et quidem desiderium Si
quaerunt in hoc quia utrum corpus
d admittitur in fine et non d ipse
finis patet ultimus pe 1a patet patet

de eligibili quod hoc predicti et de applicabili
quod articulo predenti Sed nota quod est
quod ea in tertio sic dicit eligibile et applicabile
primo quod dicta electio et applicatio ratione
sic electionis de actu voluntatis quod dicti
predicti questiones et applicatio de actuum
intellectus quia applicatio intellectus et intelligere
quid quod vere contingentis sic operandum
ad finem prefixum adipiscendum vel est
reconditum vel in aspectu ad aliquem
medium habendum vel aliquidem modo
ut sic illorum de actu intellectus sic cum
nec eligibile et applicabile dicit formaliter
quia applicabile formaliter acceptum est
obiectum intellectus si eligibile de obiectum
voluntatis Sed dicit quia applicabile
in quarto tale de dubium sic apparet quod
differunt applicabile eligibile aut ut
tale non est dubium si et applicatio intellectus
et indicatum et ideo in differunt eligibile
dicit propriatum non plus in ista
dicit veritas detinetur est ita eligibile
ad eum pertinentia est eligibile est
3o dicit quia applicabile formaliter acceptum
de quod enunciatum dicens esse
operandum vel non operandum vel est per
seu aliter operandum et eligibile de ipsa
operatione quia vel qualiter ipsum applicatum
enunciant esse operandum non ille
a dicit applicatum aliquem dicere hoc
de operandum vel hoc de non operandum
si ille a eligit michi dicit vel ego
eligo operari hoc postea et illud fugit
vel sic appetendum et sic fugit Consilia
eum formaliter acceptum vel sic licite sic appetibile
ea ad applicatum vel sic licite sic ad appetibile
vel reconditum finem operari non plus
operandum ad unum vice electorum et aliorum
dicit quod accipere et fugere vel eligere
talium opinamur aut quid de et eum
esset vel qualiter accipere aut vel
fugere non multum opinamur 3o est
notandum ad mutuum eligibile et applicabile
ab aliis ad alia dicit assignatur
primo de quia applicatum de in magnum
solum ut dictum de electione aut est
in magnum et in quibus quia non
solum eligibile mutuum magis si quis mutuum
pira sic pomum vel optimum eligere
aut certa poma vel optima 2a de
quia applicatum non de nisi in istis a
dubia sint vel a formaliter dubitabilia
oriuntur sic apparet quod ea desperione
sic aut non vel ce de electione
ratione et quia primus dicit displicat est
electio prius de electio sic utilitas non
volens et tu illa a sunt dicit displicat vel utilitas modales oriuntur
non sint dubitabilia ut in primo
questionis fuit adiutum 3a dicit est
quia eligibile dicit bonum ad alio in
aliquid bono apparet unum dicta predicti
questionis si applicabile non dicunt ad
ad alio unum bono apponat quia
non solum est applicatum qui constitutum
sub potestate mea per operari si
ea de de applicatum qui potest solum
per attingere non dicit plus in ista
dicit ponentes finem aliquid qualiter.

et p que erit intedut & i perpla
quid videt sl p quod stalie et
optie intedut Si aut vnu prua
qualit p hoc est & illud p quod
quoupq utraq vemat ad pma erg
q in vencoe ultra est Quata dra
est ad applia quam mveri in pgle
quia phg dicit in lica p ad hi pgle
i vema distedut sl digle nuq
d in pgle quia describi quod est
bonu pgle in Quato nonu quod
ille dre no videt esse bone
sl mo magi no vi fiusse de uete
phi Ora in difficoe digi poi
ille tiq applicatu ut apparet q
quesioe predeti & ayd accep
ad in diffiniioe digibilu et
id prout cosilu d in magis tri
ita et decreto ppie dcta solu
videt esse in omagnis Ad 2o illud
appet q si mo loqdi quia in
pnis nos no dicig ppe dicisse
si poeig sic accidebat accidisse Et
3o quia si dica decreto ee i pnis
pau voe & applicu dicit ee i pnis
q rete sic nlli dr dicisse in
repetimis sed in hiis q repontme
acceptog quae sit magis quae pua
si ad dicisse requir pma applica
ita possig dici q Ymo pma ppe
decreto in pnis cad dicit applicu
& go si decreto ponat ee ippcu
magni & pui ita et applicu q
tq pone detas dmis vibe nostre

Ad 2o quia no dr ppe decreto mt
duo poma lig ppt audetes pulchtu
dines vnig p alio vnu acceptapi
& no aliu q no alit te habes
in hmoi acceptoe qua eanu qu
eanu acceptat p poe & tq eanu
no dr ppie digi ut dcu d in
predeti quesioe Et io ul optebat
similiu dice q sic decreto poi ee
pua & magna q ita applicu pona
extra pua & magna ul opetebat
credi q in decreto qua applicu solu
put ippetu magnoz sq que put
cuiq notat bortatu ul malicie in
ddme ad digetes ul applicates mo
pnu vi esse q plpq specialiter
de applio & go dumqui 2 Et illd
videt magis probale q in omaioribq
magis ppe hnt locu & i moribq
uniq Et addi notat in ordme
ad digetes ul applicates quia pnet
illud quod eet magis ppetu ad
pauperu & mediou ee pnu & si
nlliq bortatu ul malicie in adhic
ad pucipe & aliu dimitet prout
eet denaiq ul florenu Ad 3m
dra q sicd tradice in videt q in
in diffiniioe digi lis pona pipplia
mausepnu videt q put applia p
mutq dubitabilia occurrut ita eeia
& digi lia bq tq vnu d ad ipsu
digi le qn ad digi no d dubiu
quia tue est q applio p habita
agnitu & diffiniitu sic dctu put

in dñm scda nolis scdi sit ty eligile
quatud d defc essdt dubitale n essdt
finis applio detiatu et no dr eligile
mpt pt cu alio mpgle bono apportu
quoz neutro dice appe eligi n ipa
appete adunuet sit bonu et malu
melig et peig in quatu de se est
eligile simpliter d dubitale Ad 1m aut
quod ipi et illa scda dñm adducut
doopacorib cum displiaes et ututed
dicut aliqui q in talib d electo
no utute ponit applio si utute ap
lio dudu habui et ptiu acquirere
aut ul ututy homo cui habitu
aut ul ututed p mlta rotona
cioes magicoes seu applicatiaes rono
nacoes acquirit et acquirit p p ap
mpsit qpuptificity absq nouo ap
lio ingo qcqfecta alt ul ututiu
pt eligi et appe hoc utq dicat
habity electuu Sz alij aliu dicut
q sic in talib actus actuba no d
applicu utu nec electo appete dctu
co q appt detiatoz actus no acquiri
nisi appe et altro si tamq sit alte
qua sit operace ad ipm Sz dcu
tuib dicut q quia utq cetera
difficilia ut dctu d in scdo ipsum
sit necessaria d prima applicatio et om
cetera ordinata ad in vice appete ut
scdm eaz debitu opa intuitu
modet et ad quod cuiusq utet
electoe utu et applio In qup 7a dñm

no ori vale et licet omnu qui sit
modu in deciat ad statutu finem
attmsfed tu nullu sup hoc ad
hibe applicu mpt et sui qdctor
cuq tlz oppanciaj bonitatis sit hones
tatis utilitatis ul delectationis
Vel qui dubiu est quo illud medio
habeat Vbi tue utq oi q sub
dubio ad 6ta apponi et tue q oma
pte dice applicu mo quepio vide
ce opte et aliquo mo mpp licu
Cedm q a dctu cta vi vale quo
in pbata sunt in articlo precedenti
in tertatoe pnc appetit ipsi
applicabilis et hoc sunt dcta de
articlo 2o Circatu ad 7m articulu
e notandu q eligile et applicale duo
accipiuntur Uno mo maliter Alio
mo formaliter Coplicale maliter
accepta et ut d obiectu applio
d ptuisfed quamu opale p nos
ordinatu ad finem Sz applicale for
maliter suptu est appo dubia
de qua opale finiata an ipsum
p statutu finem pt apand ul
no ul quo pt apand Sed quo
opi q ptimado totale obiectu
applio et ptuisfed qua opale p nos
ordinatu ad finem sit q appo du
bia de ipa formata in quam lis
d apter finem Eligibile aut uat
suptu d bonu possibile opabile
p nos ordinatu ad finem Sz formal

acceptu? ? iudicium intellectu quo
illud operabile iudicatu ? cc alti
bono preferend. Quibus pz q? tole
obiectu clericos est bonum p?le
op?le p nos ordinatu in fine sed
q? iudicatu est hoc alti bono cc
preferend. ? ut sic apte dr? cc elicit?le
Ex iubus premissis est prima deluctio
quod elicit?le ? coniliale mat? suptte
id pit pz quia elicit?le ? applicabile
in oibus quod q?cumq; put mat?
accipit queritur ut pz q? no?le primo
artic?li predicti Secda q?lo q? elicit?le
? applia?le quo ad sua forlia seu
forlia accepta dirit ? no pt? ad
pz quia in q?cumq; quod forlibus
inf? se dirit ut patet pz q? 2? no?le
artic?li predicti ? etia q? tactu ? no?le
presso artic?li pnticis ipsi? deluctio vera
Et hoc put dicta de artic?lo 3? Ad
tertiu? an opptet Ad primu? dicit?
q? istud ? p secda q?loc articli ?
q? elicit?le ? coniliale quo ad statu
formalia differunt Via ? 2? de
eua dicend q? potest distinguitur
p actus ? actu ? p obiecta loqui?
de obiect? forlibus seu formaliter
q?dcatu? quia illa sunt pnt? distinctiua
actuum ? qui? habituum ? po
tentiarum Ad 2? dr? q? loq?do de
ydeptte mali minor ? negandu
? adp negt? q? prima ? pz q?d
elicit?le ? dpria sed applia?le et ad
p?bacios tres ? adducu? pte pz quod
sit dicend q? no?le 2? artic?li Ad aliud
pte q?dr? q? clericus sit ipsi? finis et
negt? quod applicu sit ipsi? finis et
ad p?bacios dr? q? bn? dirit q? applicu
? ipsi? finis tnq; de eo sed eua
applicu in quit? nil tnq; de principio
in specie applicatie si corpo no pt
q? de fine sit applicu tnq; de eo q?d
? applicu quit? Vel de q? in specie
applicatiu dubi? dnctis p?lis est pro
q? p?ma

Deinde quaerebatur Vtr applicatio
sit q? solutoria ? ar
gitur q? solu sit questio
solutoria quia ordo ut questio id
est questio sit ? ? nil quia ? ? nil
q? ? nil q? quod si applicu no est aliqua
istarum igit applicu no ? aliqua tenet
gna ? maior pz q? 2? p?? sed
bor pz quia in applio nec quod
sit ? nec quia est si quid tp quic
me possint tractatu sine attingere
Secdo sic nulla questio ? recta
nil aliqua si omne applicu ? rectu
nd obliqu? igit ant pz quia apte
no dr? recta nd obliqua si porq
rectitudo nd obliquitatis aspect
in eis detiacioe si minor verus pz
q? sicuti quinq; ca?lo de cubitali 3?
sic nullum iudicium intellectu ? q?
si omne applicu est quinq? i? nil ant
patet quia iudicium intellectu porq
est questionis detiacio nil detiacio

[illegible] quia questio fit bona pro parte
in loco directe. Sed copulatio aut indi-
recte dependentium sunt aliud et quia
dependens sequitur indicium intellectus
sequitur quod aliud et quod dependens
sit indicium intellecti quod fiat probatur
Dicendum in ar. ad aliud non sit questio
resolutoria primo sic. Quia resolutorium
est ordo demonstrationis sed si non
questionis igitur secundo ad aliud sit ad
aliud non est questio resolutoria. Secundo sic
aliud est pressio apportio igitur non est
pressio tertio tertia quia 2ta pressio
est opposito diuersorum et aliud pro pressio
resolutorio dicitur ab effectu
apporto ad inventionem et dicitur causa
Corporio aut ab eo predicitur
non aliud predicat eo pro actu ad ef-
fectum eo quod aliud predicat a statuto
sine quin est causa causa a quo
et predicat ad inventionem et dicitur ab ora-
tore in fine quia fuit effectum ut notum
est et ita aliud predicat a causa ad
effectum Oppositum utrique dicit philo
in loco sub quid erit si ponetur
finem aliquid qualitate et per que est in
tendit et si per plura quod videtur
si per quod fratre et optice intendit
si autem per unum probatur dicit per hoc
erit et illud per quod quoque utrique
venit in prima causa quia inventione
ultra est et publicit Cum ergo aliquid
videtur querere et solum dicto modo quia

admodum dragma vri aut quod quod
non oportet esse aliud puta metagana
aliud aut omne ad et ad ultimum in
resolutione primum et in fratione In quibus
vis ipsum esse vri nolle quia aliud
sit ad resolutoria In hoc duo etiam
articuli In primo videbitur de supposito si
in aliud sit ad In 2o articulo videbitur
de aspito si in sit questio resolutoria
Quantum ad primum articulum et primum
quia ad hoc autem ad dicit ab hoc non
quero ro vere sic ly ro dicit qualiter
modo fiunt sic ly ro dicit pro accipi
Vno ro omno mo et idem ad proto
ul interpto et sic ad est dubitatio
appo ul per modum dubitationis sic
si dicam vt numquam ce etiam ad
dicit ul si dicam vt qualitatem pro
res depicta a re quarta et ita Alio
mo quero tem vt sit interpto
et questio et pressio ad in fratrem
vitem pro primo mo accepte et 2a
dispicio trahit lucrionem 2o pro
Ad est non quia aliquid replicat accipi
Vno mo pro appo dubitatio quia non
per magis dubitat apponi quod uel
qualitate sit agat Alio mo aliud
accipi per adiciono applicatio quia
inventum quod uel qualitate aut
tertia fratio sit extendit 2o aliud
accipi pro indicio in vento per pdicto
in fratione quo determinat et indi-
cat quod hoc id hoc et fratione

Est igitur applicatio vno modo oppositum dubitat
secundo modo processus applicatio et tertio iudicium
in eventu Prima sic premissis et prima
conclusio illa quod applicatio tertio accepta nullo
modo est questio si posset esse fieri quod
detractio quia sic et questio vel dubitatio
oppositum vel processus ad inquirendum quod
dubitatur oppositum ut patet quando nolitur. Sed
applicatio tertio modo accepta non est dubitatio
nec est processus ad inquirendum primo si est
iudicium in eventu et conclusio ut patet quia
secundo nolitur modo illud iudicium quia sic sicut
detractio quia ut notum est in scholis vera
Sed quia applicatio primo accepta est forte
ipsum esse ut tale est vel est ipsum esse
formaliter suppositum patet quia est iudicium
in eventu per inferens applicationem quod
distinguit et iudicat quod hoc vel hoc sit a
secundum ut patet quia detractio modo tale iudicium
est in mediatum obiectum electorum quae
vocatur in quarto elegit ut quia hoc esse
et extra electorum in corporum eventu Tertia
conclusio sit illa quod applicatio secundo accepta
est quia primo modo accipiendo questio si modo
est quia secundo modo accipiendo questio secundo modo
patet quia applicatio primo modo accepta
non est questio secundo modo accepta
patet quia sic est quia est processus et in ista secunda
vero questio primo modo detractio patet quia dubitatio
oppositum modo applicatio primo modo detractio et

quia processus ut nunc est ad propositum
applicatio secundo modo suppositum oppositum quia patet ad illud
quod petit applicatio et ad ipsum patet opponendo
oppositum dubitatio credo quod vel quaelibet
sit oppositum et quod in tali vel in tali negotio
procedendum Tertia conclusio quod applicatio secundo
modo detractio est quia secundo modo vero tertio est
quia secundo modo primo modo patet quia
applicatio secundo modo est multiplicata quia
in iudicium seu investigatio quod vel aliquid
sit oppositum modo quia in iudicio est quia
secundo modo detractio quia est processus ad in
quirendum veritatem oppositum dubitatio oppositum
quod modo sit quia primo modo detractio manifestum
est quia applicatio in iudicio seu
processus in iudicio modo est dubitatio oppositum
si bene est de ipso tertia quia de ea quae
quinta iudicio in veritatem Et applicatio
secundo accepta modo patet ad potentiam
applicationis patet ut illud est si magis
spectat ad dantem applicationem et hoc sit
detractio de articulo primo Quarta ad tertium
articulum est primo notandum quod in illo
articulo applicatio potest dici accipi secundo
pro multiplicatione applicationis vel pro applicatione
secundo modo capiendo manifestum est quod ut sic
applicatio non est quia non est solutio quia
si posset esset questio detractio
ut dicunt primo in articulo precedentis
Vel pro applicatione capiendo primo propter quod
ut sic dicunt quia non est dicere questio
et solutio esse eo quod et solutorum
unum est et quia dicere processus vel iudicium vel
adunatio quod oppositum dubitatio

potest ignorari an oppositum sit ut per ipsum
dici potest esse dissolubilis et esse solui illud
ad primum (2) nunc accidit ipsum posse
dicere applicata quia de illo potest esse
dubium an sit expressio dissolutorum vel
apportio (2° d) et expressio dissolutorum
dicit expressio quae praecedit ab effectu ad
disponi quasi causa et tendit quoniam ad
inventionem primam et denotissimam causam
et dicit dissolutorum et non in illis expressis
omnes causas effectus distinguere ut quibus
consistit in sua applicatione in veritate
Et expressio apportio dicit quae ex causis
primis et denotis procedunt aliquando
tendit quoniam ad ultimatum effectum ipsum
apportium et expressio et non omnes
causas sed quasdam ut apparet quod et
eis sit accepto unum effectum quoniam
et dissolutio est nomen ad licet
ipsum applicare sive in aspectu applicatione
et operationem effectuandam ac in veritate
et aliquid sit unum finem principalem
et ultimum aliquem de ipsa in aspectu applicata
et omnes operationes ad finem ordinate tu
quia duplex expressio operationum potest
esse ipsum sed duplex finem apparet unum
finem apportionem applicationis et illud
ad quod ipsa in aspectu applicata tendit
et dicitur Et iste finis est sicut nomen qui
et ultimum finem in orbis ipsum et
propter pertinet attingere ad illud unum
sicut tunc in aspectu applicata eo et
ipso iste cessat applicatio Et finem
operationis et illud ad quod tendit
operatio seu tunc et ille finem est illud
ultimum ad in quo cessat finaliter attingere
Quarto notandum et iste finem duplex sive
et quasi opponitur modo sic quoniam vis illud
et in expressio operationum et ultimum in aspectu
applicata et primum vero illud ad
et primum in operatione seu operationem quae
cessat hoc est primum in intentione et
hic sic tunc primum accidit applicatione
et est illud ad est ultimum in aspectu
applicata et ad ipsa applicata in aspectu
tunc et primum in expressio operationum
sic ad primum in intentione et ultimum i
expectatione et ideo illud ad i operatione
et primum in applicatione et finem est ultimum
Et quo colligitur ex hoc et illud multa
explicabit philosophus in primo suae dissertationis
dicentes et finem applicationis sit utile et
necessarium qui enim exhortantur indeliberatione
recto tunc melius applicat qui autem
dehortantur tunc detinet disputatio alia
aut ad hoc consistunt et unum ad
in unum aut pulchrum ad tempus Quibus
vis est vitare velle et utilitas sive
bonum utile est finis in applicando
sive in deliberatione sive Tulius aut
in hoc volens applicare aut gravare
philosophus dicit in deliberatione sive ei
placuit utilitate esse finem nobis aut
et honestate et utilitatem et ille patet
illud contra quia licet illud quod in
aspectu applicata utilitate est in
decretum licet tunc honestatem accidere
ipsum 2° (2) sic tu quia ipsum decretum
est ut mentem valeat ad finem pun

intentio & ab eo etiam incipit operatio
so ut sic no ly voci honestatis si
pocij utilitatis ut vi. si quis appe
tit salute aliq sive adipiscendi gaudet
& applio q.p. actu sanae ututes mo
di laborandi q. ututes in se accepte
sunt voci honesti michi loq ad tle
honestum sit ad ututes moles no
tra applicando pub voc honestatis si pocij
utilitatis sit cp ut valet ad quod aliq
salute vnum ty d q. ultimatu & oino
finotq finis qui in applio ly se
ut prim & ut finis operis debet
esse honestum sed deleti le et no
tile quia q voci utilis d q. sit
ultimus finis Et no bn notat ar. les
po ethicorum ly dicit & quibus aut
of & de quibus sit q. pliabilibus &
hortatu & de hortatu dicit utrum sit
utrum & singulariter omnium & qui
ortatu finis quod sit d ut in
summa d dicit felicitas & ptes ipsius
felicitis d nondum qd dur d finis
quod d finis operis & d illud q
ultimate p operis ducit in esse
& vocat alio nomine finis in quo
Aliud d finis rei operate sit quia
p operis tot operis & sua et fit
totalis operis & vocat alio nomine
finis sua cum mo in apporto po
dicendum est de fine operis sive
de fine quo quia ad ipsum pertinet
operis p applio gclusa & ij ipsius
d ut fit ty opa Dicto d nondum
q finis operis dur pt applicari ad pu
ercia Nono mo sm dicit bonitatis
& pfectionis & ut sic in fine ce finalis
ly voci primi & voci esse omnis aliorum co
q. certa dicta bona p ipsum Alio mo
sm dicit efficacie & sua nis & ut sic
sed finis ly voci ulti in fine esse
efficacis & ly se ut effectus omnis aliorum
nec d in finis sic sm dupliciter modos
contingendi id est primum esse & ulti
effectus esse end bn sit sm vice
esse sed mo sic pri ex phis Ano
d nondum de mo applicandi q. p. aspice
applicatio ubi oria applio facta primo
supponendum d finis ad q. volumus applicari
2o prudentia sit mea p que sit habitus
finis attingere 3o videndum d ay illa
nia sint polia ubi in polia 4o et hac
prudentia abscindendum d illud q. vir
impleb & accipienda sit illa q. polia
repu 5o ad apponte plura me
polia in mo ea sit collata sua ppa
quatenus ad voces hortatus vel maliae
facilis vel difficultas letitiae vel tristi
agrestie vel non agrestie apos ad
finem bn & ato attingendum 6o illud
ad sita quia collone tpi indig et
apia dicti seu accepta & alia
permitti 7o in vecto tpus mo debet
aspere & ppae omnes malitia difficul
tate tristitia & in agrestia mo
angere ad ipsum finis bonitate d.
sita quia collone a appane p malitia

capiendo aliquid primo modo tunc ipsum non
est virtus nec obliquum sed non quia deo
dicta si capiendo aliquid secundo vel tertio modo
tunc ipsum potest esse virtus vel obliquum
si ut sic non est ad secundo ipsam primo
ut patet per quod primi articuli Ad tertium dicendum quod
ipsa habuit expressam primam primi articuli secundo
aliquid tertio si ita non concludit quia aliquid
potest quaestio pro ut ad secundo ut patet per illa secunda
et tertia quibus primi articuli Primo sic secundo
aliquid bonum vel malum et falsum ut notum est
de se Ad vero inferiores et aliquid non
sit ad solutorium Ad primum quod solu-
torium sic dicitur demonstrare ut syllogismus
et negetur quod non sic dicitur quod capiendo
aliquid secundo modo quia sic accipitur expressum
in quantitate virtutis de apparente duo modus
expressum potest esse apportorum vel
solutorum et quod ipsum solum secundo potest esse
solutum vel apportum et quod quia aliquid
secundo modo determinatum Ad secundum quod aut non
quia et ad apportum dicitur quod non opponuntur
nisi virtute sic quod si enim aliquid
contradicit non id expressum apportum
cum solutorum et apportorum sed hoc tantum
patet quod id expressum duplicem applicatum
potest solutorum et etiam apportum et sic
de applicatis ut patet ex quibusdam
et eodem articulo in Ad tertium patet quod est
expressum secundo secundo aliquid articuli patet et sic ad

Secundo secundo vero virtus
fortitudo potest utrum aliquid
esset arguitur primo quod non quia
multi mali sunt fortes et robusti si

nullum utrum sit nullum aliquid fortitudo non est
virtus moralis tunc quia et tertium aliud est
manifestum Consideranda quia quod dicit primo
quod ad multi praeter spem dimicant et
fortitudinem si nullum vincit potest aliquam
fortitudinem utrum moralem sed illos qui
aliquid malum ut secundo sic ordo utrum mot
est quaestionis secundo ante quod in passionibus
et operationibus si fortitudo non sed quod est
aut patet ex secundo quod et bonum patet quia fortitudo
sed quaestionis secundo communis sed sit ut magnum
periculum Sed quod in ista dicit quod terribilissimum
omnium sed mors et assistit eis dicens
tunc ordo et adde metus vero mali non
bonum nec malum ut bonum fuit ita
secundo sic nulla virtus moralis inclinat in
malum puta in electione mali ut
ita est virtus in quia et autem patet quia
ordo virtutum cum utilis fuit virtus illud
bonum quod efficit et operatur cum bonum
tamen ut dicit secundo quod sed patet quia
ordo virtutum declinat primum determinatum recte vero
ut nulla inclinat in malum si bonum
patet quia fortitudo inclinat ad exercendum
et propinquum modo secundo quod non mors
est omnium pessimum quia privatio omnium bona
ita nec quia mors ut Apportum
dicit quod secundo et tertio quod non modus
Ad quaestionem primo ponendum nobilius secundo
reddit ad istum Ad primum
articulum est primo notandum quod ratione fortitudo duplex capitur uno modo capitur
pro robore corporis et ita accipitur primo
quod calor vel dicitur multum pro

[illegible] diuicias & fortitudinis & sic est capit
philosophus fortitudinem primo ethicorum ubi dicit
quod fortitudo est potentia modi alterius ut
vult Alio modo fortitudo est quo quodam
habitu siue quo quid bonum est reddit et notes
& audacia. Ad sui in bellicis periculis
piaculis pro eis prebent. Et 2a fortitudo siue
detta est adhibita fortitudinis corporalis
Via sic fortitudo corporalis est in posse
mouere alios ut volunt & in posse
resistere grauissima Ita fortitudo siue
est in agendo bona & in sustinendo tribus
& maxime motus periculis quo ex
quod fortitudo corporalis multum affert ad
multitudinem siue 2o est uirtus ad
audacia est passio appetitus irascibilis
in eminens ad expectandum ut aggressus
hostium Et timor est passio appetitus
in eminens ad nos aggressus uel ad fu-
gam habitum sic facit de hoc dicunt
sunt 2o quinque qui de passionibus dicebat
2o notandum est quod in aggressione & fugiendo
habitus quinque fit quende culpabilis & ur
turpitudo Prima pars ridicule patet de aggressu
quia si quis exponendo sicto aggredere
dere hostes fortes & animatos et ita
mote se exponit eius est quod est
et hoc uituperabile Secunda pars patet etiam
de fuga quia ad excessum quia si retro
hostes animati essent in omnes respectu
bonum fori hostes sufficientia virtualium
& orientibus alios retro volentibus esset
ipsum obsidere ipsi retro in castrum
contra fugiente de castro quod fugiebant
potuissent defendisse & ita dimittentibus

capi castra nisi filios & possessionibus
spectabile poterant manifestum est quod esset
illud uituperabile Tertia pars nobilius
quod est defectus magnitudinis & fugiendo pro
a primo de aggressu quia si retro de
ambulat duces uidente duce capi a
dete ut a certitudo manifestum est ad
esset illud uituperabile si non aggredi
& in tractabile uidente illos peluado
dum quod Tertia de fractu & fugiendo
pro quia si quis in fugiendo uadit
quod dere potest animatus ipsum nisi fere
ad capiendum uelle ut possit fugere
a cuius potere castra ubi facilius poluere
& non uide mecum est quod hic fugiendo
deficit & multum uituperabile est
Alia diuisio 4a pars possit si non
opi quia non le pour manifestum est
Quinto 2d quia in quibus superhabundat
& uicosa & sup defectus in illis
mecum sit & laudabile & primo no
de meo tei si de meo quia ad nos
quod attendi rae & in ddie ad recta
coeg considerate singulas causas
in ope attendendas de ibi dum
tacis quod dicit 2a 7a quod nole
pro pleni 2o quinque dicit ad sic in
quibus quod superhabundat uicosa est
defectus uituperabilis aut laudabile
& dicit quod notat dicit philosophus ita si
totum esse malum & in uituperabile
sic in furtum ad alterum defectum
qui dicit ordinem & dimorione

aliq mali & vituperabilis non est malum
nec vituperari si bonum & laudari eo q
contraria & remota mali sunt bona et
ho qui tam expressus in defectu fuit vi
tuperandus tuc me. sunt laudabile Quinto
est notandum q utrum moralis virtus quor pos
in appetitu ut ipsum appetitum regulet
in bono & confirmet se quando rectae ratio
& in moderando passiones non sufficit appetitus
ipsum appetitum ducit quando rectae si secundo
rectae rationis confirmet ei eligat Et ad
primum objiciendum in multis in diffinitione virtutis
moralis quae dicit virtus est habitus electivus
in mente consistens quo ad nos determinata
ratione & ut uti propriis rebus prudentia
determinabit quod de primo articulo Quo ad
secundum articulum sunt primum notandum scilicet ipsum
quia fortitudo cardinalis non est virtus
moralis quod sic quia habitus fortitudo
disposit cardinalis a natura consistens principium
in bonitate operis naturalis aptum disponere
medium & durare assiduo habitus
disposito non est habitus nec gentis qui dicitur
timidus actibus ut me. sunt rationis non est
virtus moralis ad finem apponitur secundum
scilicet sit illa quae ut appetitus rationis
me. rationis tenetur sic quae in agendis de
fugiendo expectando audendo vel timendo
non excedat vel deficiat ponendo
sunt una virtus moralis in cod. patet illa
scilicet quia omnis ponit una virtus
moralis in cod. appetitus circa me.
rationis dicitur in agendis fugiendo
expectando tertio secundum debitas causas ad

sit ut omnis qui omnis vobis apparebis appetitus
sit finalis duci sit appetitus patientis in
omnibus operationes & hoc culpabit ut vi
tupabit in operibus ponit virtute moralis
appetitus in quibus passionibus & operationibus
Ad secundum & tertium quod fortitudo secundum accep
sunt quod virtus moralis positum sit quibus
operationes & passiones sit circa pugna
bellica ait quia fortitudo secundum est habitus
circa quo quid sit bonum habitus circa timores
& audacias quae sunt in periculis bellicis
unde quibus habitus est virtus moralis tertio
medium rationis Inter habitus operationes
& passiones ut non sunt in genere vera
Contra quod autem secundum vera & hoc
sunt dicta de articulo secundo Ad tertium ad
primum & ea quae sunt dicta quod dignum sunt propter
primum patet scilicet Ad secundum quod autem laudabile
patet de medio tuto & neque bonum
& adeo dicitur sicut philosophus dicit secundo quia
de magnanimo quod nihil philosophus ipsum
quo ad sua operationes ita quomodo si
tu medium sunt in eo quod ordinatur a me. tu
quo ad rationis Virtutis sunt de fortitudo
quia ipse in suo opere quia excedit
audacia quo ad sua operationes secundum ut or
tu me. tuto & de illo circa ductus
sunt secundum Ad tertium rationis quod dicit
sit patebit in sua in hoc 18. ma
Auctoritas quod patet operationes adducta sunt philosophus
responsum

Queritur decimo septimo Utrum
fortitudo sit una virtus
sit articulus primo quod non quia medium

habitus non erit habitus mixti duo extrema
sibi opposita si fortitudo habet duo vitia
sibi opposita igitur videtur esse non est igitur
et aliter videtur esse habitus quia fortitudo
habet excessum in audendo sunt aggredendo
et defectum in audendo sed aggredendo erit
duo vitia opposita Sed habet excessum timendo
sunt fugiendo et ita sunt duo vitia
opposita igitur habitus videtur esse Oppositum
videtur velle per medium et ita quia non habet
de fortitudine In questione primo ostendit
vna oppositio de una questione que ordinatur
tendit ad esse et ad motum secundo
oppositio vna ad alia oppositio tendit
Quantum ad primum arguitur nonne et quia
vna oppositio et ita una fortitudo sit ita
periculum mortis in bello ergo potest esse vna
vitia oppositum quare duo sumuntur pertinent
excessum in audendo et defectum timendo
et fugiendo primum vitiorum et sumuntur
pro excessu in audendo sed non videtur
audacia et vitium oppositum et non
sunt pro defectu in audendo vocatur
coardia Sed aut vitium et sunt pro
excessu in timendo sed non timiditas
appellatur vitium aut illi opponitur et sunt
Sed defectus in timendo videtur esse timi
ditas notatur secundo ad intendendum et ipsa
sic opinantes dicunt quia et ita for
titudo sit vna virtus Sed tertia di
vitur in duas species quarum vna
mediat inter audaciam et coardiam
et alia inter timiditatem et timiditatem
Et ista sua oppositio inter multiplicat

applicat primo vitia sunt ad ordinem secundo
sic ergo dicunt duarum oppositorum sic
sic ad invicem et ita primum vitium
oppositum sunt per ad primum vitium alterum
oppositum igitur quia opposita sunt de opposito
et propter quod non vna est inter ea medietas
ultra quia notatur et prima tertia
et ea et sic nullam habebunt oppositionem
et propter quod erunt opposita de opposito Et
ideo pro quia audacia et coardia et
vna pertinent sic sic habet et audacia non
opponitur timiditati nec in timiditate
et sibi coardia Sed timiditas et in
timiditas sic se habet et vna pertinent
et timiditas non opponitur audacie non
coardie et sibi in timiditas igitur
ideo sunt vitia non et quia et ideo
et pro prima parte sed et audacia sunt et
timiditate declarant autem philosophus dicit
consideranda timidos et audaces Sed
dicit in ista parte et sunt multi
ipsorum audaces et timidi in multis et
non et audacia non opponitur timiditati
quia opposita non sunt sed in eodem et
affectum audacia non opponitur timiditati
in prima pars autem et vera secunda pars
autem videtur manifesta quia ad ea
est de coardia respectu timiditatis
igitur habet et in timiditatis quo
audes respectu carnis igitur illa pars
vera Et quia sic illi habitus non sunt
ordinati quia non inclinant motum rectum
respectu in timiditatem igitur habitus
habitus non sunt ordinati quia non et aut

sibi quia actus notificat habitum et bonum
per quia audacia inclinat ad nocumentum actus
et timiditas ad non fugiendum sed ad
quod patienda non ipsi non sunt actus oti
quia sibi sunt sunt in audacia et timi
ditas non opponuntur et sibi non audacia
et timiditas ad sunt per 3o ad sunt
sic enim actus et una virtus materia
nata circa obiecta 2a vicia non sunt
dampnata sed audacia et timi non sunt
nate dampnate enim actus in non sunt
vicia opposita et per quod 4b alia malicia
habet specialem malitiam sibi opposita
quae non sunt et aut per sed habet appet
quia timiditas dampnatur fuga vel cessa
tione enim audacia aut non sed dampnatur aggressio
Quarto sic per audacia causa est pro
passione non ipsa timor ut est passio
tunc audacia ponit circa non opponi
timiditas sed audacia ponit circa 2o non opp
timiditas ponit circa 2o agri in 3 quia
et aut per quia nullus credit illa vicia
esse opposita non quia illo passiones
sunt opposita sed habet per quia audacia
et non sed sunt in eodem non stetit
quia quod aliquis in eodem vel de
timet eum de appetit ad sed recipit
et ira et sorum sunt opposita Sicut
audacia non opponi in timiditate quia multa
sunt timenda et non invadenda propter
hoc qui habet per invadunt non opp
timidi sed prudentiam stetit vincunt
ad 2m aliud videtur audacissimos
agressiones et qui sit dicta de ar 2o primo

Quarto ad 2m arguitur suppo quod virtus
et vicium specifica quae fine et quod virtus
et vicium habent species in fine non 2m
quia differunt ex finalis Ista suppo primo
phia 2a auc. et de in tribus Quia auc
et phi 2o quinque directus quod dicitur non
recte dr quia appetitus in temperantia habent
pauciores sed magis dr in temperantia 2a
auctoritas et ibi dicit enim phi
quia quae dat non bonum sed appet quadam
aliud causa non et habitus sed aliud
quod vi fieri Si det appetitum adulterium
et adulter et in temperantia et si appet plus
tempore et cupiditas et 3a auctoritas
et phi 3o quinque dicit enim primus aut
ordo operum et quae 2m virtus et fortitudo
aut fortitudo bonum habitus aut et fortitudo
detria aut omnia quae fine Quae phia
suppo primo sic Si electorum specificantur
ex finibus sed electorum specificantur
ex finibus in ex 3 quia et aut ar quia
virtus et habitus electus 2o quinque per quae electo
et opposita actus virtutum sed habet per quia licet
ordo electorum habitus per per corpus quod
ad finem 3 electorum diversificari
et specie ex quibus sedum diversitate finium
usque non est plus eo formam per de
habitibus moralibus 2a eo bonitas bonum
habet species quod a fine sed virtus habitus et
ex bonitas in ex quia 3 et aut per
quia sic in fine multiplex et bonum non
apparet causas finales ut dicit quod non
utrum eadem non habet bonitate in specie
nisi apparet diversas causas finales
nisi aut vel sed habet per pet plus

2° quia dicit. q. utra ordo omnis utrique fuit
utra + illud bis quod pfiat + apud
ad bis redditur. Et ipse auctor + verba vr.
q. suppo sit vera + pfficat deducta ipse
ipsa suppoe sic pmissa de 4° cusa p
eadem selen appior 4a q. id de qrtus
fortitudo seu cad de utra fortitudo
2 spei in fide mor in agtide in qo
spectando + cad in fugiendo sic opi
+ ut oi 4ius dauptacis hec 4° probat
sic p° q. suppoe pmissa illa utra
de omni + cad si spei q. in pugnando
pud actibus odma ad omni + cad
fine sci in pradio bellicis pugna acti
qui fiut 2 retry detrec trois et
utrosq fiut + odma ad omni + cad
fine rsi in orbis ipsis no de ponenda
nisi oma utra 2 spei in fide mor
+ ita de fortitudo 2 tles qne note sit
+ aut vois pi qo suppoe pmissa si
bon pi 4r ord quinq acti fiut ad
paluad bonu qne fudit + forte
magis spectat ad obtinend qna inimicos
id ad bis se quod in bello 2 detrec
rete vois Vel detrec rete vois et
si 7 qorgecia cuynaac qui opi agtide
qui fuge + qui qspectat ut mi de
igi bon vera si 3a ps assupta sit q.
quinq utra 1a si spei 2 sit fort vr 2 te
rate no 2° ar ad geloci auctc allbi
ducit q. quod quatuo pona qoma
fortis tri no est nisi unu malu
fortitudo Cum troci assignado dicit
quamus ond quatuo fuit suppabudas
in timod suppabudas in audacia
+ deficiens in audacia tri hec 4tuor
no nisi duo mor fuit qu em sup
habudas de in timore deficiens e in
audacia + sup habudas in audacia
deficiens de in timore + sic int audacia
+ timore vnica e media fortitudo
3° sic p audacia + timor fuit 4e
passiones tue solu fuit duo vicia qo
trema extra mai fortis si ita est
q. timor + audacia fuit 4e pacc
igi 2 tri 2 + maior pi qr sic id
est ages intrepidus calidi tri + timi
tens frigidi tri + extra ita cau id
est q. intrepidus timore + dimittit au
dacia + oi + p qnis id de habitu
in clinas ad unu + declinas ab
alio + oi si bon tpis pi p phm 2°
ethicorum dicentis qm aut de timore
mai q. de + de timore + qm sunt
virtus fundat mai q. hic + audac
quod de + extra qualia audaces fuit
Nubile enim qna timido Et qua
auc te ar 2 sic qua 1° passiones fuit
qtupic q. fuit agtis obis si ita
de timore + audacia 1 bon vera
tri qua + aut trois suppo si bon pi
qua fuit ab nubili + timido ut
mai de + ipsa fuit qna prout dit
auc allegata Ego ipse ar ulte
ad geloci sic no fuit nisi duo vicia
qoma fortis seu cau cuq maj rsi
no de nisi oma punctis mei 2
suppos tri qna quia aut duo qoma
no de nisi unu mei + aud pti
qo deducitis Hec sp ad tertiod

oppia oppte Ad pma q̃ mducta fuit
ora op̃ q̃ ff̃ ore sic omq medq ḡtq
no ore sicc nisi duo q̃ma pue qno
no ne do illa Imo tot fuit ce q̃ma
quot fuit ḡtrarie obstiade co q̃no
d aliqua ḡtrarie obstiade qn pos
illiq no obstiacia ḡtrat p ce
illu q̃cessu & defectu pue z mst
& uiq Qm liq magnitudo fuit oma
utq & omq ḡtq tq uno matq phi
le quq ipa tq ti spes recedre
sibi opportet si atrocolam amitta
& difficile & ppt hoc ecia z quq
dicta q malu d mfinti bonu
aut finiti Et p ce ad multq mod
dr digre aut uno mo Et eaco
rsq pt ce ista q utq obme inte
gra co multitudie ḡtrariar ecia
quazo no obstiacia ecta multa sibi
opponi fuit ecia Alie pt dici
p Allatu q liq ler pona q̃ma
z tq o ta fortia tq ora ista ad
una ḡtra de duobq q̃mus educi
quia p ad ista quor dequbq ar
ua fuit nisi duo mor Ita i q
defi ne manide sup habundat ire me
& p quid timidq d & qu deficit in
tore sup habundat in aude & p quid
audaq est Et ayo illu mo dicit
ad fodq qcedo maiq loqdo de q
uid realiter ḡrijs & necse lor et
ad pbandu pi q dictis q z a tuo
ad una rale qualitate educi ad
illa tpi pnd d p dci q ul
p audacia & timidtes intelligu duo
ḡtra rale quor qmq fit audacia i
clinat ad excessu in audie & alt
fit timiditas in clinat ad excessu in
timido & tuc ne aud Ita fit au
daca & timiditas opponu a fuit
tq q a fil stae no fuit ud p
audacia intelligu accessq i agressu
& p coardia defectq in agressu p
timidtes excessq in fuga ul defectq
in expiraoe & p timidtes defectq i
fuga ul excessq in oppiraoe tuc
q aud Ita fit audas no opponi ppe
timiditati nec ecia in timiditate
si potq coardie Nec ecia conditos
ppe opponi audas ud coardie sed
magis in timidtes Et uno i a produ
ppocs aut & qri inferr i fuit opo
nes disputate q qua - t quid fit
accedo tos si q ultra gen i no
cit aliqua oma metal nud ras nesse
qua Ita quq opiocs no fuit q
alio disputate q q disputate seu
ppt disputate ḡtrariar co q
quq opiocs ecte attedu z disputa
ḡtrariar quas ad oma utq mo
di obstiade Qi d aliquis quo d
pglie q mtimiditas & coardia fuit
cuscd utuis q̃ma & no fuit ad
in vice opte ad tq pha dicat z
quq q q̃ma cuscd utuis magis
opponu ad in vice qua ipa oppo
na tuti ff q hoc d q co qua
no fuit q̃ma cuscd Virtutis

et cum
et cum contrariis si et dubitas bonum
licet illiberalitas et prodigalitas sint quoad
causam utrum sit prodigalitas in quantum
attendunt et eadem contrariam tamen si
attendere et dubitas contrariam
non esset ita quoad omnem sed sed
possit et ubi philosophus dicit loco quod
quidam prodigorum accipiunt bona non
oportet et hoc sint illiberales et sic
patet quod tales bona sint prodigi in dando
et illiberales in accipiendo sicut in eodem
loco dicit philosophus quidam quos oportet non
distinguere dicens sicut et ita sint prodigi
quodcumque aut propter modum uterque utique
dicit et sic sint illiberales patet igitur
quod prodigalitas et illiberalitas si accipiantur
et dubitatur contrariam non esse
opponi et philosophus non de timiditate
et de audacia quorum una attribuitur peccatum
defectus in audendo et alia peccatum
defectus in timendo Ad secundum tamen non
est quia non oportet quod ipse eadem actus quod
utique natura et rectificatur ab una virtute
natura sint depravatur quoque quia forte
quidem virtus non opponitur utuntur et
eadem contrariam et sic et in proposito
de audacia et timiditate ut etiam patet
quoque tamen predicta Ad quartum non
oportet patet quod audacia quantum et passio
non opponitur timori adeo ut quod audacia et timor sint aliquos quos
gradus simul possint sed in eodem
sicut aliquis gradus calidi et aliquis
gradus frigidi tamen audacia in eundem
quoque excellencia et respectu aliquid
magis apparet secundum timiditate et eius
excellentia rete sicut nec in aliquos gradus
sicut sint calidus et frigiditas albedo
nigredo delectatio et tristitia et cetera Ad tertium
quod opponitur de contrario quia non invenitur
et tamen non sint timidi dicunt quod si propter
defectum patiendi audacie non invenitur
horrei quia sint aliquos gradus tropos oti
sicut patet dici quod aliqui motus et tractus
quos non invenitur quia nec sic contrahi
nec timidi et quia dicunt quod contrahi quia
non invenitur alius si non invenitur quia
clutati vincant fortissimos aggressores
dicunt quod hoc quidem apparet modamine patet
Non sicut nec audacia nec modata
ita nec timor moderatus et hoc dictum
non ad bonum bellandum Quinto quinto
tractatur multum quidem quod
oppositum inducta est quod ceteros virtutis et
hec de questione

Quarto decimo octavo utrum
fortis magis debeat
alium diligere mori quam
fugere vobis quod fugere solum et argumentum
primo quod non quia ipse de duobus malis
minus malum debet diligere si fugere et
seruare debet minus malum quam oppressum
et mori igitur et tunc quia et est contra
est manifestum de se et de philosophus nono quod
non patet quia illud debet minus malum
quod minus et paucioribus bona
amittunt amittunt in fugam non amittunt
bonum utuntur et seruant bonum nec
si in morte amittunt et bonum utuntur
et bonum nec quia philosophus in libro

August. dicit quod et non adeo metuendum esse
malum quam bonum malum. Secundo sic illud
quod est delectabilius et magis diligitur minus
delectabile et minus triste magis magis
tristi si minus triste est fugiendum ergo mori
est magis diligendum est fugiendum quia mori
est in quantum capitis tristitia et dolor
patitur per ipsum ipsum et horror et dolor
patitur quia timore mortis et tristitia ipsum
Imo et maiora tristitia mortis. Specialiter
in articulo Sed dicit philosophus quanto utrum
iniuste liceat occidi et felicior sit magis
in morte tristior est tanto enim maiorem
vinculum dignum et iste iniuste bonum pluris
faciendum tristitia autem hoc Quinto aut videtur
esse de morte philosophi in 2° 3° dicit
enim Augustinus quando et ulnica istam fortitudinem
et voluntatem autem in fortitudine quia mortem
voluntarie mori tamen per fugam saluare. Ipse
dicit philosophus autem utrum dicere fortitudinem
qui est bona mortem expandendi in mortem
metum philosophi bona morte magis debet
diligere fortitudinem quam per fugam aliquam turpem
omittere. Ipse dicit philosophus in 3° Ethicorum
quod autem fortitudinem non est certum sed
magis moriendum patienter durissima
Ipse dicit philosophus in 8° Ethicorum quia cum
periculum non patiens est vitare et ora
dignum quinto ordo vinculo. Et in omnibus
istis autem philosophus in velle quod fortitudinem
magis dicitur diligere mori bona morte
quam turpiter fugere ubi per fugam
saluare in illa questione
erunt duo articuli. In primo articulo
tractabitur una appro de illa una

Et in 2° articulo studabitur appro ipsum
Quantum ad primum articulum et primo notandum
quod in ista questione solum dicere mori quo dicere
puerum naturale philosophus tamen puerum naturale
et moralem tocum in quo non ponit vitam
per ista in qua opera bona agentur premia
bona et male agentur premium et etiam
vitam loquitur philosophus qui dicit adeo aut
metuendum in vita nam bonum nam ma
esse Et tamen et illa quia si velles
loquitur sic catholicus et fidelis loquitur
ponendo per hanc vitam felicitatem
premiatoriam quod forte non fieret magna
difficultate Ita catholicus dicit et
dicere tamen quod magis et diligendum mori quam
negare fidem vel quia tradere ipsum
Secundum sensum enim loquendo generaliter quod
omittere quandoque metuendum petere et so
dubito aliquando quod per dicit non
ponendo vitam aliquam per vitam puteo
Tertio notandum quod duo quod aliquo oportet
morte vno modo quod sibi caudet ordo
appetit quod in philosophia sit ipsum saluare
nisi per fugam Alio modo quod illud sibi
caudent non appetit si quod aliquale
spe habeat de non moriendo vel de
obtinendo in maioris Ista dicunt
et sunt nota caulibus in speculatione Tertio
notandum est quod et una appro quod sit
ista distinctio duorum potest aliquoties
Prima et ista quod si dicam caudent
non appetit in possibilitas saluti
aliud quam per fugam ut si si appetit se
non moriendum vel posse obtinere
ista in inimicos mortis periculum pro

qm solute & p tale meritum fit paucis
expectandum magis quam sufficiendum Sed quia
probat auctoritas pq ot in ductis Sed dicit
hec oppio q in tali comparatione superius
acti fortius apparet Ex hoc illud oppor
& illa q si aliqui audent apparent i
pq le saluari aliter quam p fidem tue
fidei & motu & p nulla re comp
tandum hec quod probat hec opinio primo
p primam rationem arg oppi Ex ar sic
ond opa virtutis vel & felicitatis
vel ad felicitatem dma i mos nullo
modo & opa virtutis & p quid etia no
& christi que fuit mote & aut no
est ergo primo huius & bot pi q mos
no oppor felicitati quia tollit ea
destruit & corrumpit Ex sic nl q est
gtia nat & utis vel cui opi si in
eliacio ad merited & gtia nat ipsi
nec & utis nec opa virtutis ti qua
& manent pi quia utis & p fecto
nec & id gtia nat no in eliat & bot
pi quia huius in eliacio & ad toti
nec destructo Ex sic si mos ex opp
tare p bonum appetitum vel appetitum alicuius
ullum illorum pt donari dia i nullo
& motis exportand posterius nisi no
ppa saluti aut no & sufficiens disposi
& bot pi primo quia non appt bonum
appetitum quia illud tol in mote amita
ipsi nec appt bonum alicui q exper
tado no port aliis saluari vel perdiri
magis Imo magis bonum quam pt
illud quod ipse pdit Ex quo patet
no ce dicta pq hec vita mea in
tali capi questio no pt dici perdere
vel saluari magis bonum q ipse pdit
q di pstere bonum appetitum bono alicui
sic nos ponend dicta pq illa dicit
& q di magis di apdere appetitum solute
quia dicit aliorum contrarium cum dmata
mcapit a se ipsa Et uto quia visum
& q fortissimi strenuissimi & dicti
maxime exhibiti & p fide pugnando su
gerunt ab in fidelibus ad alia no
videnti motis posse evade & ty
historie huius arietis exhmedat ipsi id
& hec pt dicta de ar primo Quia
ad secundum vided & de oppinione gtia
& p cuius fundatione pro suppo q mors
& de necessitate nec Ipsa suppo &
mau tam q fide quia experie
quia exphia quia cna exphio Ex
suppoi q logicis prie nalis & malis
mors tollit singula bona ta nec
quia mors seu dutis pi p phim
in auctte allegata pq oppm quia
dicit mote & ti & fodit motum
aut nt ad vi nec bonum nec
malum ce Dicim q illa suppo logicis
catholice & si fidem no cet greda
Ex suppoi q se exprediti cum
appssa & mors tardius appessa no
dicit quo ad pdiceti bonorum cae
natue q mors si solum dicit in
hitorum bonorum plegiatione vel alium
rae ex tpis duationis pi q sue
sio dim vivat sue cui tpe mos
ora bona auferit ut pi p suppos
pmissis & go solum tacti dicta
quo ad ri Ex suppoi q huius tpis

philosophis q̃ d̃ mit mote tardiore
et cadere d̃ bus si qua et to vita ho
bus d̃ ut dicit ypocr et id dicit
quedator 8° philosophi et d̃ eppistolis
9° suppor q̃ licet bonum dubitum certus
publicum et in eius spe boni sit melius
non tm opi bonum q̃ sit sua spere
credit alium credi ab alio propter
illum bni maiores dubitantur prima
pos suppos manifesta d̃ 2a pos patet
quia dimis dubitas p̃ omnem diem
d̃ nobiliori bonitate nec qua quod
lapis dubitas p̃ multe annos
et suppo q̃ hic optatus morte id est
tedet q̃ plurim pt ipsos desse qi sp̃lo
vita sit est princeps multum utiliorem
quitate bni defendere id d̃ privata
persona q̃ non d̃ sic utile nor sic
excellens quod non d̃ seu illa suppo
eius patet pz in tuchi et sepe sit
vitium morte expectare quod sic
permissum d̃ prima scilo illa q̃ princeps
ut rex ul duo utiliores non debent
id non statim dn in quocumq̃ casu
si solum in casu admissio mortis
prius acceptare si posset eius actio
quia fortis actus exterret quia et q
virtus detinet toti actet non eius d̃
recte tori sponte q̃ hic qui multum
pt sibi et alius et toti rei publice
expedisse vellet se pdere d̃ nulla id
pria q̃ hoc statuere quoditus id
utilitas Dn philo 2° huius dicit
de mist... q̃ ipse non d̃ mg credidimus

et p̃ maximis periculis et in periculis
non pceds ante et non dicit bonis omno
quia In quibus casibus philo apte videt
velle q̃ non deo esse id principe seu
alia persona excellente rei publice
p utilez se statim et in quibus casibus oppo
nere pricul si sit solum id alii esse
non pt in inimicis et defendere se sine
bona quis igit scilo vir ce vera
Seda periculo est ipse q̃ mistis vit
d̃ morte expectandi certa se salus non
spere quia in bello fugere nisi exercitus
destructus sit id quid et totum quis se
quam p̃ non fugere id morte expectare
saluen Imo magis d̃ expectandum
morte qua aliq̃ sine malis amittere
puta pecu id mercez occidere et hi
probat pm sic illud d̃ principes in 1°
magis bonum acquirere quod vis fugere
et minus bonum amittere si in tedio morte
maius bonum acquirere quod in fugere
et minus bonum amittere i magis d̃
mortem expectandi ice si quia et aut
tolit d̃ manifesta si bonum pz quia
in fugere non acquirere nisi p longam
boni natu quam pro et ac alia pte
bonum virtutis q̃ apparet in supremo
actu virtutis acquirere et sola exercitio
boni nec amittere imo bonum virtut
ad bonum natue quia cum ipso
tpe dicat d̃ maius bonum et melius
quia bonum nec sine bono virtutis
pervenit ad perfectionem boni natu et
pt ab eo spe desiderio ipsum d̃ melius
quia bonum nec se solo quatenus

puo tpe durat ut patet per exemplum et
et postmodum ad mortem fit de necessitate
nec et peregrinatio vite sit satis breuis
ut patet per exemplum. Ad aut mi duo mala
unum malum de electione si non ostendit
futuri et attingere finem ad quem ordinat hic
modico tpe de unum malum quod non
durare longo tpe sunt utute et frustra
tam quo sunt ad quod pertinet et attingere
per mortem expectatam et 2m per fugam in
corpus 4m expectatam mortem de pecu
nia quod sunt apponit Gr. d. a. ipse q
fugit pt in pestem multum utilem opa
sunt q non faciat se morari apud q ista
causa non explicata quia dicta non mul
ti et ita quia ad mors sit valde i
certa nullum apud futurum Ergo aliquis det
se puto male agere eo q futura vita
de multum in dta apud ad unum milie
agere mortem pt procurari se q tota
sua vita perfectio sit bono ututes
suam cantet et frustra Sic vispice de
q tles per tam vita sua sequitur unum
tum bonum pu tles bonos actus pt per
fice sic per fugam et non expectatione
omnipt in id casus accidet sit q
tum mater expectaret et ita videt q
ille in futuro sit ait magis malum
malum quia bonum 3o ait sic se hic
fructus et studio copialis adeo ita se
habet ututes et vita ad aliquem sit subi
tam metis plus nollet se puo tepe
durare in fruitate q multo et longo
tpe i infirmitate i aud q pauca
habet dicit eligere aliquem ututibus i infirmi

cia modico tpe quia ca longo tpe
vitium pnum si pnum sit per expectationem
mortis in corpus 1o et 2m sit per fugam
ipsum ad corpus vita aut tots pi 4m sit
et bon ag expi cotidiana ordinem eum
q i infirmitatibus patiti plus vellet se mori
quam in hanc infirmitatem dum educati
et postmodum si infirmitatem pt gravem
Dn et suus job plenus ututibus dixisse tedet animam
meam 3o et sumam multi atque philosophi et viri
applaudissimi temuerunt quoque tm nullus
poterit vita p hac vita putem nec
alia Bri quod in hac vita futuram
sit optati quoque multos allegant seneca
et ipse met fuit de numero ipsorum apud
eum maiusque negat felicitatem primatum
p mortem in opla longo m ad lu
cilium et expsse in libro suo ad mar
cham de exilio filii sui et tm ipse
poterit mortem no esse timendam
Sic tulius libro suo de offi dicit
nec eum insum ce pt qui morte
qui dolore qm quilum q exostante
timet aut qui ea q sit hanc gra
equitati eum potest q ille Et nec
Cathos dicit lum metu leti x mors
vita pulchra d tpe 3o Qui morte
metuit amittit gaudia vite Ad
vocos alterius oprosa Ad prima q fiunt
in ducta eum apt gre mau et
negre bon sino detum d p quam
in corpus d unum malum expectare
mortem d pmt bonum et fugere ea
d pmt malum et ad 3o gre maior
si recta sit pra et ad bon gre d

q̃ in fugam amittit bonum vitæ & in
morte bonum utilitatis & nec si a bonum
utilitatis qd in exspectatione amittit ad
bonum nec quantum pro tpe durat ad
melius est quod ipa expectatio boni nec
sit utile q̃ fit q̃ fuga sed no expec
ut dicit est Ad 2m tertij ipsa opio
qm acquisitio pc ad opa utilitatis ud
et felicitatis ud ad felicitatem adiuta q̃
illa & quia d boni q̃ mos nec et felici
tas nec ad felicitatem adma accedit
illa bona q̃ mos accipe expectantem
corrupte vite q̃ tli mori ut ponet
de felici ee seu de felicitate summo
ut sic no et acti acq utilitatis Tertio
inpredo mori ex expectatione morte
vitae ex potiore fruitatis & magis eligere
ud velle mori q̃ fruitatis potiore quia
q̃ mors interpedit tuc nec bona quia
illud mori et acti fortitudinis ex supmo
& prima felicitatis vite potiore in eo
q̃ fit & honesti si vitii ad perfectissimi
esse deducit Ad 3m qu tuo q̃ est
ipsa nam et utij ut eiq opa quae ra
& nec bona & adeo dr q̃ utiq ipsa
opa utiosa et in melius ipsa nec
et perfiat nam & fiat ea adipisci
suum finem & illud et nec melius quia
ea diuncq duati suo fine et sua
perfectione fruata Ad 4m quae a & nec
l. summo detur est ad illud expectare
magis et in bonum appetit & i bonum
alienum ut maius est & quia q̃ illud
bonum ro in morte amittit cum est
si ait mortem tui bonum opeis utiosa
acq̃ q̃ ipsum multo melius et est potius
tuc perfectum tpe quia est magis plena
vite sic quinq̃ bono operis utiosa
Ad 4m quae q̃ tlcs fugerunt vi utiosa
quia ipo pugnatia viderunt q̃ expec
tatio multos no expedisset si q̃ plu
tori qi pplo p'ano obiisset & etc in
illo tempo no et expectandum si fugiendum
si retinendum dicit tonsus primo et vicesimo
et in tli tempo expectatione ie & si d arte
Ad vicesimum quod ait opp. Ad prima et
solutio et ex et artis Ad 2m q̃ a or
logido de pumpe delectatio et quia
si fugere et delectatio & mag tste vm
est si ssm salti sibi delectatio ud
etia in ipsis melius & vicios si
ilcem si apud bonos & i utile
pfectos illud no et vm q̃ vos si
in etia bono no magis gaudent
egdi et expectatio mortis si q̃ dicit
est vm vm et q̃ ipsi tristi de
morte sic allegatio fiat q̃ auctor
ex si tu plus delectat & gaudet
in utilitis operatione q̃ exercet quia
tristat in ipsa morte Auct d q̃ o
adducte sit ex dictis in arte et
hec de questione

Queritur decimo nono Utrum
fortitudo sit virtus
cardinalis Et ar p
q̃ no exp bat quia magnitudo no
est virtus cardinalis ugi ns fortitudo
ti ejus q̃ magnitudo et utij pu
et melior quia fortitudo Vn phi

dicit quamo quod magnanimitas si quidem
aliquod magnum dignum optatq utrag et est
publicit paucis interpretis videbit aut
et magnanimi q in omna quecq virtu
tute magnitudo Quamvis ordo pt dicit
ad magnitudo pt pnos utq q fortitudo
a p quos si ipsa no d cardinal utq
tut nec d fortitudo si aliis pri q
si magnitudo est utq cardialis plures
sicq ututes cardiales qua sunt cardo
pulte magnanimitas put distinguit qtra
fortitudinis no quos d qtra moles
plios quit a qua d maiorem qtrapt
magnanimitatis ei fortitudo tpantia iustitia
a prudentia Ze sit q ututes quo
dicit cardiales qua in eis volunt
tota quana quasi tras in cardia
si in fortitudine no volunt tota qua
quasi i qo d fla qua no et
est d albti in qui sup lio ethicorum
si bor pri q si plum in e zo fortitudo
d ea tribus no quidi si ea pricla
anoris q in bello mo no tota quasi
quana dri ostra bella qua pauco
d bellae a ea tuto Opposito pt
moles plios que q ponunt sunt ut
tutes cardiales q sunt prudentia tpantia
fortitudo a iustia Ad ipe uenda senecam
de ipsis sunt ututibus opposuit libellum
specialem in cuius pnio dicit Opes vir
tutum multorum spiritum sunt diffinite
sunt quibus cum qua ad honestate
vite pt accedere hi ac aut si pru
detiam ra magnanimitas sunt fortitudo
ra qtuca sunt tpantia a ra iustitia

Ite tulig in sua ethica volens q ad
omnes ptes ututis no posset ipsi pos
sunt nisi sunt pt in quaeris utus
e aue habitis ne mo tue sentanei
q obire orbis ac ptibus qtrgt ad ordo et
simplicis honestatis qpdq ra lis p sunt
prudentia iustitia fortitudinis a tpantia
Ju ipsa qoe primo vi quae aut virtus
dicit cardinalis Zo videbit de ututibus
ho aequalis a zo ad quos dabitur
oppositio qualis Quantum ad primum
arti lis d ho nondum q si albtus utus
sunt a dicit cardiales q in ipsis volunt
in cardinalibus volunt tota qua quasi
Sin dicit q sic omnis cardines celi
poles a dqo a simiter i oriente
a in occidente a cont in qbus volunt
in cardinibus totis volunt mundi Ita
vocat intitu omnis cardines hostiarum
in quibus janua tuolunt p qua d
intrantis a exitus domus Ita to
accidi dz q hoc sit to nomi si
vri ututes nomine cardinalis sup
tenuit Zo od q maior a principalior
hoc ututes cardinalis ab aris
q ututes ille a ita pnles sunt q
eis habitus esto q ille alie habeant
ho dicit sumpt bonis moralitas
loquo de bonitate morali mo qo
phi sunt locuti a quibus desideratibus
sicut qbusqui aris ho no dicit sunt
bonis moralis mito dicit cardinales
Cum to est ista q sup hinc virtu
tibus volunt sup cardinibus iustitia
a volunt tota vita moralis a bon
hua et dicit pnles ututes qua

int certas virtutes reddit homines pur
et simpliciter bonos sic autem non de aliis
virtutibus moralibus quia huiusmodi non sic suspectat vita et
voluntate moralem ipsum homo nec sunt
de eis necessitate si tamen sunt de facto
et quantitate voluntatis humane sicut patet dicere
et tamen de primo articulo Quantum ad secundum
articulum de primo notandum quod ipsa dumodo
duplices sunt virtutes a quibus sicut virtutes
moralis alie autem sunt virtutes
intellectuales sicut philosophia et quemadmodum sunt
quinque sensus sensibilia propria prudentia sapientia
et artes Virtutes autem morales de
quibus philosophus et locutus videntur videntur
sunt fortitudo temperantia liberalitas magnificentia
magnanimitas philotimia id est honor
amicitia magnitudo affabilitatis
sive amicitia veritas dilectio et
iustitia quas omnes et singulas per
tingit spaliter a fine 3i libri usque
ad 6m librum et eluxerunt de eis et
quas omnis aliquis sibi apparet detinere
Secundo notandum quod ad virtutem moralem pertinet
electionem 2o quoque et 4o ac eliciendum
alterum tamen tamen sunt ut sicut vocem vitalem
ut delectatio ut haesitatio Sed notandum
quod oportet virtute moralem esse circa bonum
utile aut circa bonum delectabile aut
circa bonum honestum ut circa contrarium
mala ipsis opposita Et illud vi esse
de intentione philosophi 2o quoque dicit
tribus enim contrariis quod circa electionem
et 3bus quod in fugis bonis honestis
et delectabilibus et 3bus fugis malis no
cua et tristia circa hoc quod ora directum

et malum aut pertinent 3o dicit quod sicut
virtus est circa utile hoc patet ex 3to
Primo modo ipsum quantum ad distribuendum
Alio modo ipsum quantum ad accidens et
3o modo eximendo sive quando sic sunt
notandum et Et quia illorum tamen patet dicit
quinque quia omnes expectant ipsum et alio
modo expectant alienum Non quantum et distribuere
quia dicit Primo modo dando ut magis
opportet reddendo quod est alienum ut publice
distribuendo aliquis seu alii qua illi cum
et bonum vitale Sicut accipere ut quantum
accidit dicit Primo modo per quos capiat
ut quantum quod suum et Alio modo capi
endo quod suum non et sive quod est alterius
Quod modo eximere et suare quia Primo modo
per quos eximunt opponunt Alio modo si
eximunt alienum dicit in vita ipsum
dicit per ora per intuetur Quo quibus colligit
quod sic mors quantum hominem sic sicut et
bona vitalia Primo modo dando ut expedit
quod suum et 2o dando ut reddere quod est
alienum ut aliquis bona quia illi cum patet
3o modo accidendo quod suum et 4o accidendo
quod alterius et 5o eximendo opponunt et re
tinendo alienum Et ipsum ad duplex
pertinet virtutes Nam opponunt 3 et 4 nunquam pertinent
ad liberalitatem et magnificentiam ut
ad oricia ad opposita Sed 2m et 6m
spectant ad iustitiam et in iustitiam
si pagen appetit Dum et quia hoc
istum et suat aliquid quod suum et ut
quod est deputat et tunc sit eximere
non solum pertinent per illudentes si ora
per in iustitiam est sicut si aliquis dimit

videt homines multos pauperes egentes
et eum necessitatem et nollet si dare
eleemosynam si posset illusam inpe que dat
cambio vel potest. Iste ducat non solum
non dat sed non habet quia in
tali casu illud ad ducat possidet dicit
esse pauper et ho non solum peccat p
in iustitia illicitate non dando si eam
peccat p in iustitia non habendo. Aliud
est. Sed accipi si aliquis p illicitam
suaret et colligat herba et tuto tpe
ea habuit et putrefiant et eos perdit
peto in iustitiae et nihil dicit obstinate
bona iustitiae utilia ut ait iustitia ppsit
sibi et aliis et solum this publicum et bonum
in iustitiae et alienatis et pdet ea quae
alius in possessione debet esse alienum. Sed
et si aliqua virtus moralis et circa
delectabile vel honestum hoc et dicit. Primo
laetitia vel gaudio. Alio modo
et superiuvo. Primo modo iniuria sed assi
biliter et cupidio sunt circa delectabile
vel honestum. Sed assibilitas est virtus qua
ho bene se habet in epulis actibus aliis
ad quibus adunata debite colludendo
Dicit si aliqua virtus moralis sunt circa delectabile
vel honestum. Secundo modo sunt in superiuvo hoc
virtus dicit quidquid. Primo modo et ipsa sit
circa delectabile sunt et circa honestum. Secundo
Alio modo est si et circa honestum et circa delectabile. Secundo
Primo modo temperantia
et circa delectabile sunt quia et virtus
qua ho bene se habet circa delectationes
et pertinent tactum et tactum. Si modo virtus
aliqua sit sunt circa honestum hoc virtus
quae dicit. Primo modo in quantum hominem honestum
natum et inducit tristitiam. Alio modo in quantum
ipsum natum et amovet ad rem. Primo modo
fortitudo et circa honestum quia ipsa et
virtus qua ho bene se habet circa timores et
audacias et pertinent in periculis bellicis
Dicit secundo modo inordinatus et circa honestum eo quod
ipsa et virtus qua ho bene se habet circa timores et
Et quia si aliqua virtus moralis sit circa bonum
honestum hoc sit circa splendor si quod honestum
triplex modus dicit quae ad tres virtutes
vel potentias. Primus primo pertinet
honestum ad virtutem quae potentiam agentem
Alio modo ad virtutem intellectualem
et tertio ad virtutem appetitivam. Primo modo circa
honestum sunt virtutes intellectuales
et speculativae sunt omnes. Secundo circa
honestum et vitam ordinatam sunt
virtus qua ho bene se habet in colloquiis
et commutationibus quae fiunt quod
sit in verbis et in operibus ordinatis. Dicit
si aliqua virtus sunt circa honestum tertio
sed in quantum pertinet ad appetitum hoc
et dicit via quod et honestum contingit
sunt virtutes morales et ipsae actus
et vocant sed alios honestum in tuspad
Aliud et honestum sufficientiae et vocant
honestum potentiae et honor laudis
vel gloria. Si virtus aliqua sit circa
honestum contingit et sunt dicit et sit circa
virtutem vel circa actus quae imminent
periculum non pertinenda si retinendae
sic et fortitudo quia ipsa et virtus
et nobilis firmitas animi in bono virtutis
et non quae videtur imminent
periculum vellet amittere vel pdere bonum

virtus Si autem vitia aliqua fuit circa ho-
nestum sive ut circa honores laude et
gloriam sic fuit magnanimitas et eius soror
philotimia seu honoris amatrix appel-
latur magnanimitas enim et vitia circa
honores sicut se habet circa honores magnus
philotimia facit honores sicut se habet
circa honores mediocres Et notandum
quod non et aliquis actus magnae potest
fieri sua gloria appetitus et sic fuit circa
mala virtutis sed eius nec seu obiectum
quia ipse est dignus laudis sortiri
possit spes obiectum sed maius altius
virtutis Secundo aliquam et declaratur in
secundis politicis in 7o nolo sicut etiam
quod et est actus principis ad magis
liberalitas vel vicinitas sibi 8o Sic aliquis
sic possit appetere honores quod pertinent
ad magis magnum et circa id sit sic appetere
quod pertinet ad magis minus ut si quis
appetere honores minus quam alios in
minus sufficiunt vel sufficiunt possent
Vnde et dicit in 4o libro quod si quis
det et ponat sua ad sufficiat ad magis
liberalitas quod in principia magis et
in tyranny quia abiicit Et ideo et
dicit in 9o libro ponendis de actibus vir-
tutum et vitiorum specialiter et est mirum
in 4o libro quod actus fuit et limitant
ad species magis illius virtutis ita quod
vel in 5o enumeratione nec sic virtutis
non tangat ad magis altius virtutis
et hoc fuit dictum de actibus sed
Secundo ad 3m actibus et primo quia
ipsa quod nec habitus intellectuales sola

(Et oppo 2m aliqs possit sic etiam quod quis actus pertinet circa ad magis superiore seu virtus)

prudentia et unus cardinalis quia sic quia
prudentia et unus cardinalis et ar non sufficit
solo verum in qua et aut rois declarat sic
quia illa vitia et cardinalis quam ad
horiem esse superbum bonum et sic quia nullus
et sumptum bonum ut patet ex ar 10o 19 cap
Et prudentia et quod quia si prudentia
non potest sine virtutibus appetitus ex quia ipsa
et omnes virtutes moliuntur et
directe vere cum ei adsint et non vero
autem virtutes appellantur primo in ea
omnes virtutes quaestum 6o quod est
4o verum Et assit sic quia non et aliqua
opus bonum molitur nisi in 4m sonat
vere tori 2o quod si hoc vere non
et aliud quod prudentia vel ex actus
quia dicit 6o quod quia prudentia est
vere non agibilium et non et Et bonum vere
publicum si quia de virtutes intellectuales
non sunt cardinales patet primo de sapientia
sicut et intellectu vera illae sunt virtutes
specialiter et non videtur esse de necessitate
bonitatis humanae sunt ad mites sit et
fuerunt boni viri qui vita duxerunt
actiua et quasi nullus vel modica de
rebus habuerunt notitia specialiter Et dicit
notat quod illae virtutes non sunt de
necessitate bonitatis humanae sumptum
quia forte sapientia bonum et aequum de necessitate
optimum modus et humana et ad hoc
quod homo optime vivat et operetur moraliter
si dicum fuit in primo libro et applicatur
dicit 10o quod non tangit aequum de necessitate
bonitatis humanae sumptum ut dicunt et quod
aut actus non sit vitia cardinalis mag

quia non ex quo bonum habere est habitus
vel capacitatem vel aliud adiacens ad hoc
quod sit principium bonum bonitate moralis Secunda
conclusio est ipsa quod liberalitas et magnificentia non
sunt virtutes cardinales patet quia ille
virtutes non sunt cardinales quarum actus
non sunt de necessitate politicae et actus
vicorum oppositorum non reddunt habentem principium
malum sed liberalitas et magnificentia sunt
quarum habitus celestes a patet per primum articulum
et b patet quia si aliquis non omnino abstinet
medium liberalitatis vel magnificentiae sed
procedat in dando vel expendendo ad suum
nisi forte intendat in usum vel in tempus
finis sed intendat aliquid aliquo extra virtutem fortitudinis non principium malum bonum Non p
primo quidem dicit de expendendo et expendendo vi
cet non sunt sed minor non est in malitia
nec in virtute sed habundat dantis
et non accipientis in principio aut vin
et illud philosophus non dicit de illi liberali
sed hoc quod illiberalis vel de modus agendi
in usum patet in certe tote enim tempus bo
primum sed malum principium dicere patet si
homo accipiat vel suat illud ad finem e
non vi quod hoc bonum est vel malum sed
nisi malum finem et honestum intendat
Sed sed si homo utatur vel fuerit illo a
sua sit quod hoc ad dare bonum vel malum
principium bonitate vel malitia modi et ex
si quod bonum et vita quo ad omnes modos
quibus liberalis et magnificentia operari
sunt circa utilia patet igitur quod vicia liberalitatis
et magnificentiae omnino non faciant habentem
sed malum nisi forte sed alterum

vicii peccato contrario ut in usum et tempus
vel alterum igitur celo vel Tertia quod sit ipsa
quod usus et actus cardinalis est justitia
sit habentem sed bonum una sed malum
modes igitur celo vel quia ita quod artis
primo et aliis patet in singulis actibus usus
si aliquis reddat illud ad suum non
et expedit dno usum et appetit hoc bonum
dare si non reddat vel alter eum non debet
det vel distribuat in usum et expedit
hoc sed malum dare Dicit in accidens ad
suum non est hoc dare principium malum Sed
si quis donaret alicui aliquid in usum dno
ipse dare sed malum et ego illum et ad
usum et tamen necessitatem ad hoc quod homo
sit principium bonum et quia vicia oppositum reddunt
reddunt per habentem principium malum Sed nata
celupio assabilitas et eutropelia non sunt
virtutes cardinales quia sic et si ergo habentem
non dare sed bonum nec si vicia oppositum
principium malum igitur celupio vel ita quia
ut prius et aliis patet quia si aliquis sit
placabilis nec insensibilis nec in iracundis
vel non sit mitis placabilis ipse non dicitur
quod hoc principium bonum vel malum nisi
hoc faciat in adire ad in usum vel
tempus sicut vel actus si modi huiusmodi
actus contingit species me detrahere virtutis
Nimo multi sunt virtutes moralis patres
boni qui ad omnes virtutes duas sunt
patres in habitus et in opti in quantum et tempus
et unum cardinalis est sic quia ipsa faciat
habentem principium bonum et ea vicia sperat
quia ad excessum reddunt habentem principium
malum mortalis circa secundum aliis

ugt glo non tg quia ut pg & aliud potest
quia in superiori & ordo delectationis g
videt gaudet & cuiusmodi pcedit ut si homo
in moderate & excessive utatur delectationibus
in cibis potibus & venereis ad sic dicta
illud ad dicit horiz ad vita bestialis
ad esse & ad appetitum corporis & ad amis
sione omnis bonorum que sunt intellectualium
& moralium et addit lapidarum bonorum quo
tenorum e simpliciter malum ut notum est
si ita ora & ultra alia mala auferet
& induxit nos in moderata appetitus
ad excessum unde delectationum a fuit in
cibis potibus & in venereis actibus
sic pisces videbit in una de temperantia
& pro temperantia est virtus moralis circa
humanas delectationes de quibus dicitur nunc
& quia ipsa de virtus cardinalis quia fuit
phronesis 6a glossa sit illa magnificus
virtus magnanimitas & philosophus non fuit
virtutes cardinales quia sic quia appetit humanas
virtutes ita non dicit simpliciter bonum nec appetit
vicia opposita simpliciter malum i. quo ad 2a 3a
quibus dictis & aliud pro de singulis
& primo de magnificentia quia quia quia horiz
quia quo credunt ut patet ultima quia opinio
sit quia forte lectori tpe ut patet quia ori
& paucum dolorem cordis quo excessum quia tg
si cohibeat se ne quiat ad i. ut patet
unde dicitur non dicit quo horiz simpliciter mali
Et dicit notat si cohibeat se ne quiat
in verbis in ut patet quia si verificaret
se in iustis appetit ira ira irasci quiet

spes nec magnificentia & vicia si opposita & pub
intrinsecus spes i. ut patet quoniam ita tuc bu
pt dici malum moralis co quod ut patet pbi
opposita de virtutibus cardinalis ut dicit glossa
3a 2o quia aliud de virtute quia unum
magis opposita virtuti de iustitia & spes p
triplex de iustitiam unum de qui fugit
mala quia sunt non gratia cuius non quia
ipse gaudet in humanis flores 2o de qui
talia fugit appetit lucro nec quos gra
tia nec honores 3o de qui fugit humanis
appetit lucro nec quos solum pg appetit
opposita virtuti sed vo co quia 2a fugit
mala quia sunt appetit gratia nec honores
virtuti opposita magnanimo nec philosophus
appetit intentiones finis 3a aut de oppositis
liberali quo applicatur & iustitiam primo
dicitur magis appetit de mundano cardinali
quia falsa vocat sicut abstinentia intentione
fallendi quae nocendi quia dicit notat
quia si contra medacium quia falsa vocat
sicut abstinentia intentione fallendi nec
nocendi magis opponit ut patet appetit in
tentiones de ut patet quia virtuti & ergo
medacium primo non dicitur magis
appetit opposita virtuti & ergo certum est
quia humanis medacium spes non reddit
horiz spes malum & quia quod non gratus
quia est utilis reddit horiz spes bonum malum
~~& quia non est virtus ut non erit~~
virtus cardinalis quia sunt opposita
3a glo de magnificentia & philosophus
quia multi sunt & contemplativi viti humanis
honores et quos sunt illae duae vir
tutes poterit appetere ut co melius
possent vacare contemplationi & ro sp

illas virtutes non dicit simpliciter bonas nec
si vitia opposita simpliciter malas. Vnde primo
primo quidem apparet hoc non dicit magistri
de virtute publica si dicit videbitur
quod de magistris ut innatis quod esse
virtuosi sicut ipse autem vitia sibi opposita
non dicit esse simpliciter mala sed dicit
non mali quod de vitiis non ipsi et
propter quod ille virtutes non sunt nec debet
alicui dici cardinales quod sunt appositum
Vnde et propter si quis apparet minimum horum
appetere vellet aliquos in iniuste suppedi
tare et honores eis debitos publicos
nullatenus dimittere obedientiam non
debita tollere ipsis praemiat iniustitia
et fiet valde malus si tunc quidem
autem quidem spem mere magnificentiae
et philosophie ut illum de quinque
sunt vitia A. quelo et tunc per illa
propter quod virtutes cardinales apparet sic ipsa
virtus et cardinalis habet cum vitia omnia
dicit homo simpliciter malus et quia virtus magnificentia
et nescia ut bonum virtutis et eius autem
insinuat et non predicat apparet aliud imminere
Pictum si fortuito et humani et ipsi mali
vitiis et malitiosa quia in illa virtute
vestra et pusilla tota bonitas modus
quae vitae Sed bonum pri quia si quis
apparet aliqua praeclara et motus imminent
flectere a bono virtutis ipse non est
homo sed simpliciter bonus si malus apparet ad
inflammatio sunt in bellis et de
rectitudine ut notum de ipsi ipsi Octava
quelo et ultra sit ipsa quia in hic bonum

sunt virtutes cardinales Ipsa quelo probat
primo sic quia mihi quidem virtutes intellectuales
solum de una virtute cardinalis sed primo dicit
ut dicit quelo prima et mihi videtur vir
tutes morales sunt septem virtutes cardinales
sed iustitia temperantia et fortitudo ut pri
quo aliis quibus ipsi quelo vita secundum solum
sunt quatuor virtutes cappales publicae sed
robur sanitas pulchritudo et sapientia vita
citas ut dicit Cicero primo quidem ipsi
certa solum erunt quatuor virtutes car
dinales publicae sic quia vocantur cardinales
dicitur virtutibus capitis appropriate
Est enim robur appropriatum fortitudinem
virtutes iustitiae pulchritudo temperantiae
et sapientia vivacitas prudentiae ipsi ipsi
Tertio sic patet prudentia solum sunt tres
virtutes cardinales et cum de quo pudentia
de virtutibus cardinalis ipsi solum sunt quatuor
et gratia et aliud apparet pte pri sed quo
prima si prima pro autem dicta quia
cum triplex sit bonum sed utile de
lectabile et honestum et tertium malum sed
nocumentum triste et in honestum ut pri
quo secundo quidem et quia nulla dicitur sapiens
bonum moralitatis nisi pertinet bonum honestum
bono utili et delectabili nec illud sit
explicat primo nec sit bonum honestum
bono utile pertinet et hoc sit propter
secundo pertinendo bonum honestum seu bonum
virtutis bono delectabili et illud fiunt
propter tertio pertinendo bonum honestum
seu bonum virtutis quasi tristitiae corporalium
in periculis bellorum seu aliquis
a minimum et illud fiunt propter

Nā fortitudo firmat animū hominis ne
appetat corporalia temporalia timore hominis
bonum virtutis amittat et malum culpe
faciat et amittat et ho mtū e. Et
pt prudentia tres fit virtutes
cardinales ad boitate moleq necesse
et p vtiles et p fines q. ita e. Et
e adutend. q ille qtor virtutes car
dinales fit adi the quoque q. ab
eis se ipsa et alias defendat et
assuat ne vitia appetitus et passiones
in virtute q p eis moderata ipsa
vel alias quas appetitus destruat
et corrupat ut i ho. mlr honestu
tepti pt cor ad pfectu deler
tationes assuales et spalis cardinales
pt detrahi vite tois. Primo p ira
blanda et lasciua huiusmodi delectationes
pmittere et ab illa tentatione de
fendit se ipsa tpa. Secundo pt mlr
tepti p tribus ut si dicat sibi
quis nisi fecero vbcabor vel stan
dalizabor et ab illa temptatione defendit
tpantia. Ipa fortitudo Tertio pt tepti
p pmissiones donorum et p munera
et in hac tentatione defendit ca
uptia et tlis vendi e in iustu. Quarto
pt ca tepti p flas p pvasiones
quibus suade ei q licet ei fornicari
vel adulterari ut si dicat ei frangere
fidem huic ut fraga. eius. Primo
tritu tuum fraget te cottidie fide
adulterando ihu. et ab illa tentatione
defendit tpantia p prudentia. Et
sicut expliciatur e quod tpantia
p se et p quas tres sodales defendit
se et duos tentationibus ad appetitum sui
ipsius. Ita expliciatur pt de aliis virtu
tibus quo mo. Vn fortitudo primo defendit
se ipsa p tepte ho q no aggredia vel
no expectet pricula exterior
tempe corporalis vel ira mortis. Secundo
defendit se p tpantia ut si quasi
cor delectatio ad delectationes cupi
vel tertio tepte ad no aggredienda tria
Tertio defendit se p tpantia iustitia
si ad no aggredienda vel expectandu
pricula tepte p promissiones et munera
Quarto defendit se p prudentia si tepte
flus p vasionibus si q lingua fabrilia
no aggredi vel no expectare cor
pricula seu ira mortis. Consilet dia
pt de aliis duabus virtutibus quibus
si q ille qtor virtutes in tri fit
liuae bonitate naturae et p utiles q de
facte una alie no pnt pliter
in ce pfecto finale et temptationibus
seu passionibus pugnulud obviare et
ita mto cardinales fit appellate
et tri de aliis. Ad tertio qd
Ad prima ne. ad pbationes dr q
plg no extollat magnu tacite
magnanimitate q ut e vtq spalis si
app alias virtutes cardinales quas hi
qua app illas in una aliq virtute
dr magnu et ita ec magnanimitas
p propp vni magnanimitas et vna si
opta appetitus indifferentes se et non
differendo maioribus honoribus no illis
pt se maioris honoribus differendo

bn mpi sit eis digny & p quos sit
oibq ututibq & spa' puritq i sptmtq
Et ro mignantes q d utq appetitus
hoz quibq ho digny d no d utq
cardinalis ut pu' si ipa by adar
principalioes & magis excellentes p
pspoit Ad 2m pi q sit dicendu
q arlo primo qr no dr utq cardinalis
eo q cm ea volun quana quisq
quocunq mo si qua sup ea qua
bonitas pstreta una pq Deo Auctor
pq opp' allette fuit p dictq & tm de qoe

Q Dicit vicesio Vtz fort do
sit solu circa pricla motus
q in bello Et arg primo
q no qr 2a utq q d de nctr bonis
quae no d solu circa pricla motus
in bello si fortido d quia i ie tq quia
& est pi quia multi sunt bni q no
sunt hituati cm bellu & bni eorum pi
quia fortido d utq cardinalis eo quod
precedit mo ututes cardinales sunt
de nctr bonis quae ut pi q cardinis
Ro sic qr fortido d ardentia pricloz
pstrepas & laboz passio si 2a pt
ea no solu in priculis bellicis si est
in aliis ist q fed tna & a pi
tulu q ita diffinit fort & B tomus
d metafisica Opp' dicit p 3o ethicorum
cap primo de fortine vbi dicit p
primo q fedo circa quaslia ist tres
fortes Et videtur ud cm maxia nlla
eius magis pstinet pricula terribi
lissi aut mors Ita pq hoc patet
intuenti sic dr videbi aut vtrq

ing cm mote q in omni fort d ea pacta
in min ul exercitibq Et sed qre o
In quibq 2 & tuds ud in optis tles
aut q in bello in maiore cum & optio
pricio In pup modicu pq hoc dicit
pu' aut dice utrq fortis q cm bonis
motis in parvis & aliquis morte
in ferrit exponitur quia tla au
maxie q sp bellu i ie In questione
duo erant arli In primo arlo videbi
Vtz fortitudo sit circa pricula q in
bello In 2o arlo videbi Vtz solu
circa pricla motus sit ipa fortitudo
Quatu ad pm arlu d primo nondu
q fortido cm dur Vno mo legis pue
quod Credo mo practe pue ppe 3 fortido
legis dicta d no q ipse ad omnes
utute moles qr ut sic fortido est
firmitas ul assuetudo cui qua ho
cm ad obiu firmit & i mobilit
opa mo illud d qne ori utute
Quia no prima d qua ita sit ad
vtuosa opai ipsa ut dr 2o eth
p pm d & ho ope pricui 2m d ope
eligend & eligend opp' hoc 3m q
firmit & in mobilit ope & qr p
fortitudinem ipso mo accepta hoc firmit
& in mobilit & in trepide sed assuet
opa so pi opo 2a ro quia ord
utq d circa difficilia 2o quia et
ro recte pcut fortido cohe se ad
pstinendu & portandu quia ita equi
fortido aut ad aspandu difficilia
cm q est ord utq modus et ro
no verobit q di utq modus potest

2° mo dici fortitudo ex fortitudine ppe et
strecte dicta e solum circa pricula mortis
aggressa expectanda sed fugienda ut ex
et qui ex tristicis ad saluandam
fidem propterea bonum virtutis vel ad
malum culpe fugiendum et ipso fortis
e a virtus spalis firmans animum ne
ppter tristicias cedat in periculis
immutabiliter bonum virtutis committat
et malum culpe mereat ut circa tactum
fuit in questione precedenti 2° od q
bellum circa cum dur uno mo strecte
alio mo large strecte bellum de
qui exercitus pte e in exercitio et defensio
sic q defensio defendo in exercitat
et in exercitio in exercitando defendat
ex bellum sic dicitur de seu accipi
p alibi pricula cospalis expectatione
ut superpetrice vbi tri pcle e ipi
pricla vtcalatte a ipsum no expiratur
qui end no e pcle vtcalatte no
tri quia pricla expiratio vel superpetro
belli vincere ono end de bellum si
iudex suspendat latronem et qui pcle
e vtcalatte et fugit quia pricula
tue cit bellum ad mia semper q exercitus
spa nam tro qui ubi et pcipit
expectatione pricli ppter fugam tpitis
et adeptio bon virtutis et semper decal
citrat dicens quo expectabo mos
immuz no possum tatos dolores
sustinere sicis pre pmissis est pma
scio ipsa q fortitudo large accepta
no e solum circa pricula bellica

sed pre pit vel large dicta e quid ex dicti
ut pz p nole p mo [illegible] m 1 e
q no odit vita mortalis e circa pricula
bellica ex hoc predicti i q° circa 2°
q° ordo fortitudinis ppe et bellum strecte fortitudo
no e solum circa pricula bellica p 1° p°
sic q martires sui exercent et exercuerunt fortitudinis actum ut notum e 2°
ipsi nisi ppe in vadebat nec est defe
debat ppe qd tri ad bellum strecte
accepti equi 1° q° circa a sp p
bon pz quia martires poenas sui bello
pulcre ppe dicta eligunt mori sustinere
quam fidem negare vel malum culpe
in fide 2° pz q° quia sepe pri
q vulnera corpore et ostendit vulnera vel
vbera stradala et dimisa tlia iste
co q no vult in actum fornicationis
vel adulterii illicitum consentire et tri
ipa sui, cuaprioc pli eligit tlia sustinere
fortiter et constanter quam adulterari et
fornicationi illicite consentire et quis du
bitet q quia multi fortiter agunt et
fortitudine ppe dicta 1° 1° scio vera
2° q° capiendo fortitudinem ppe et bellum sit
tuc fortitudo saltem sit pnt solum est
circa pricula bellica p sic q fortitudo
ppe dicta pm e saltem pnt circa
pricula a na sit mortis vel mori
vel alia tristicia cospalis ut pz q
noli pma vel 1° pcle et quia
tristicis et doloribus obuiare si no
expectando ea si fugiendo aut no
e pcle obuiare Si dicat pmum

tur d' cit bellu qit detry utz q
noli 2° i' qet ppt. qma fortedo e
circa pricula bellica 1°. Si dicat 2°
tur i' ma oppdo pi fugido nulla cit
vtry moliis q co qma vtry est qitry
electuy 2° quiq mo electio no d
ny pq lud ul necioz 3° quiq a d pupy
detry ny vna qoe a qo nulla vtus
plur cit cr pricula q cautae ul
fugere no possuy i' qto vera sigmat
detry d ny illa qoe q fortdo e cta
pricula bellica salte pnt qz licet
fortdo pt pnt circa pricula q cautae
no possuo seu obuiare eo q circa
obiu oppny a specificat ty fortdo aliqo
mo accidt oppnat hmi pricula a
ny aiis hi loqd Vni dicit p ny lta
pe Ad ny mati a cgitudiny i timudy
qui fortis no pie aut ut mamay qi
quid end fortes dippant salute et
mote they astrenet. v qtepmit qi
aut. v mamay bry spantes sut ppt
q pisteraz Vbi adu q fortis ny
hmi pricliis mamayd a aliis sba
obuiare no pt no pie appna a qtepmit
mote q de ea nl curet ymo de ea
valde trpta mallous alit mor sti
ny bello p salute rei publice ul p
bono salut drutis si ita qtepmit
mote ut ppt tdez ipsy motu mity
tde cctiy iudi tpis 2a 3° q fortdo
ppte dcta put d vna vtry spaly
no est circa ora pricula bellica cr
cedo bellu 2° mo sti qit si solu
d circa ora tlia q odma ad bo

d truy saluad ul spuad ul malu
culpe fugiedu ppt 4° qma si quis vilit
se defendet mde ppt saluae vita sua
ipe ppt hoc q cet aiq actu fortis
put fortdo d utry moaliis spaly nale
end d a no mole q hoies a aalia
defendat vita sua sic nacy canis
defendit vita sua qtra cane a bes
tia qtra bestia Oj cre si quis vilit
aliud ul alios ny vadat ul i vaqy
vilutes sic defendat vbi ty possit
fugere a no bellare ppt bonu vtus
p uad ul malu culpe fugiedu
ipse ctry actu fortis q cet Vn phy
mlo 2° de fortitudie dicit fortis aut
i pseptis ut ho tribut quid rgit
a tlia ut oj aut a vo pstrict bom
ij hoc fine end finis vtus et p
hoc in cod tlo dicit detia end v
q q fine bon utiaz gra fortis pspect
a opa a q fortitudiez Qtf ny ca 3°
de fortie dicit oj aut no nem
fortie eo si qm bonu i' pi q q est
vera Qo illa qd cor collig q obiu
qtuspectd a spe fortis est tri
pue fletiny dolor corlis illatiny cui
tabile p tpe actu ny vapl ul
qspere ad bonu vtus pcuiamud
a saluad pi qqclude a cq pbaor
et dr notat de obiecto qtuspec
fortie qz obiu ny tuspcad aq d
passio quad moderat fortitudo
fortdo end ny tuspce d cta timoted
a audacia quod ul quad qmq
obiu qtuspectd natu est mulcere

seu expedit sic patet videri in septi
questione 2° sc. q fortitudo qua ut
e virtus specialis e habitus electiua medii
circa timores circa dos obi in passione
seu expectatione patet circa quae dicta et
hoc patet dicendum de arte primo Quart
ad 2m arte e primo nondum quia praeceptum
fortitudinis exprimit quia ut e virtus specialis de
qua dicitur est in arte praedicta. ad
fortitudo patet dicta quidem vno modo
sumitur ea pro passione sic patet e habitus
ipsa ac effectus ab firmus Alio
sumitur ea aliquo modo dimissiue sic
pro dispositione laudabili circa obiectum
fortitudinis cum quia ipso 2° modo non est
expressus usus qr ut non e habitus non
dicitur e habitus ni qui in subiecto est
bis tradicatur + difficile mobilis
ab eo 2ad quia fortitudo potest esse
circa motus pictus patet intelligi 3m
primo modo quia ipsa fortitudo nullum
habet actum qui circa motus pictus
2° quia nihil omnis actus fortitudinis magis
+ supremus actus eius e circa pictus
motus 3° sic quia ad fortitudo sit
habitus inclinans ad sustinendum quamuis
malum poenae vno si eum corpus
occidat usque ad mortem in clusione
aliqua amittat malum culpae patet
modo in clusione Dubium sic primus
e prima 4° ipsa quia in tulligendo fortitudo
sumitur ea circa pictus motus primo
tunc fortitudo non solum est circa pictus
motus 4° sic nihil fortitudo habitus

patet quod actus fortitudinis abstinere hoc quia sustinere
nent periculum mortis ipsi quia vera
tis quia a aliis patet tunc
praecipit quia bona + recta electione debet
sibi illata ne quittat adulterium quamuis
quia non in minuat mortis periculum
lia aliis sustinet praecipit quia habitus
fortitudinis + manda sustinet si eius se
offerit Sopra quia sustinet ipsa ad
corporis quas obi terribilia nata sunt
in duce sunt bonum virtutis salutis
ad malum culpae fugiendi spectat
ad virtute fortitudinis + etiam e quia habitus
tristitiae sunt occidit sic mortis pictus
ipsi quia vera a rebus sic quia quod
ea arti praedictis + quod ea et
sic ea quia quia efficit sustinet habitus
tristitiae sunt causas dicas finiat
habitus moralis + non alia quia fortitudo
ipsi a vera tis quia + aliis quia primo
pte sic quia quia quia separatibus fugitat
quia habitus ut sunt clare sic quia 2°
huius si quia 2a pte sic quia sustinet
gravia + tristia patis ad fortitudinis sed
abstinet a delectationibus spectat ad
temperantiam Vm putandum e vlt quia sustinere
fortiter + praeceptum quosdam
labores necessitates ut quidam tristitias
corporales quae collectae sed ieiunium
sunt in vigiliis sunt in frigoribus
caloribus ut vera coribus aut alia
qualitas aliquis sunt bonum virtutis salutis
e actus spectant ad fortitudinis et sic
quae corpus vigiliis + laboribus

vias appet bonum deiuc de opa bo
et no vr ad ut utute educa q ad
forti ... ut Cofte q ad utq gnet
q oppibq passiones ut dnq d 2o qq
et qua paucissimi cast et rarissimi
occurrit v immeat pcipu motus
2o q si soli actq cra pcipu motq
esset actq fort gnaiter qd no vr
vnq maxie ei forte sit virtus
moalis q ad bonitate vite tquane
rectio d qasita ut pt q qoc pcedti
Definat dicta in qsitione pcedti
q pstme tristicia corles qd obd
fortia nata sit in duce spectat
ad forti qua no d credere prout
forte aliqui accidetur q vlr pstme
tristicia sptet ad maz fortitudo
qua tristiae quas obiq delectale
appet qua abstinet natu d in fere
spectat ad utute tpantie eq to
est qua alias mollicies et pcuciam
no esset circa cad maz ad tpan
sptias pt qua cad utq modius hij
q ... passiones moderate et q ad ma
de sp dlma 3o q fortido solu est
circa tristicia corles quae obiq tri
cia sit in duce vl in fere 2a q
d ipsa q fortitudo solu d cra pcipu
motq 2o sp sic qua illo mo vtq
dicta solu esse circa illud actu qui
mt circa actq d pcipu et maxie
si pstme motq pcipu est pcipu
et maxie actq fortitudo igi q vtq a
pt q nolli 2o et bot pt qua 1e actq
vtutis d pcipu et maxie difficilium
si ita d de quinq actu fortitudo i ro
aot pt q circa difficilia sp actus fit
et utq 2o quinq si bot pt q difficili
d q spectat vl pstme motq pcipu
tu mos sit qdm terribilissimi 3o quinq
et hac scilicet in toledat phq p auc
pq oia allegata Volunt eim phi
q fortitudo d circa qsptaq motus
tnq circa actu pcipu fortitudo no tn
volunt negare quin est circa alia
cdpia pcipia tuq imq pnt sic patet
pt q qoc pma Dicit aliqd quae
phq magis locutq d de isto actu
fortitudo qua de aliqd quid actibq pt
q hoc d q eo qua utq dicta et
qqnqsti si ulti in qd pt ut pt pt
coli mo actq fortis q d circa pcipu
fortis d utq et maxie actq cumpd
et id do illo sptalit d locutq id org
no d negare qq cad possit in
imq pue in actq imoos et pt
capi q in pcipu Ma qm hij fortis
corles seu volunt lucrari centu
talenta circa p illa utute lucratur
pt lucrare pondq vnq talenti vl
duoq si in lucra duo talenta no
qqnqsti cuq fortido si si lucret centu
talenta Dic in opposito pt fortitudo
moali pt q spectat motus pcipu
id agitti et pt circa actq imoos
fiat et pstme mora pcipia in
quibq motus no minimet si pstia
fortido no qqnqsti in bij se habet

in pricos quam sit motus 3a q° sit
illa q cordo fortis no sit sui cū p
fectus sicut dispar laudabilis circa obiectum
fortis tue fortitudo no e p circa pricula
mortis 3° mo in ordo fortis ē circa
mortis pricula p' pe qua tlis hitis
ipfecti appt sui dimissiaci no in
clinaret forte solu nec sp ad sustinendu
mote appt qdcuq malu culpe sed
solu appt illud malu culpe in quo
no hi locu mia ul cremia si ei occa
dere iniri ul pri de quo deus e
pg in qoe 8ua hmq 7ii ihi qclo
ncā 2a qclo sit ipa cordo fortis sit
sui cū pfectu tue fortido solu est
circa pricula mortis 3° cpbā sic q
fortitudo pfecta in clinat ad supre
ned qdcuq malu pene ymo
dmissiaq mote auq quutti qcuq
malu culpe salte morte ihi q°
vcā ti qua q nolit 1° t aud pi
qua fortis pfecte acti e q dbo tor
p ad aua dri bona spr pfecte cuiu
bono cōtl t plus abhorrit qdcuq
malu culpe maore morte qua
qdcuq malu pene qo co q sit tri
detraci tor in bonu cōpis cōpolle
pt bono aut t tolli ncq malu
pene malo culpe ihi 1° hec de
arlo 2° Ad tocū qo Ad pma an
oppnd cordo bellu qit t intellectado
fortis ē circa mortis pricula 2° ul
3° mo ne aor t adi ari q multi
sunt boni qui no sunt circa bella

hibuati ne ia cordo bellu qit vi o
q hi utrusq bni t utrusq operando sic
quod sustinet bellu qre deus ut do
locis t pricula cōtl t circa pugna
in tuc sp q t tocis vin e ad multi
boni no sunt hibuati circa bellu primo
deus nec hoc facit ad appt sed ipt
tio cp qdo 2a artis primi Ad 2am dr
cod mo q aiunt cp dra qclo cordo
bellu proprie si cordo bellu qit ne
bos qua q hi pricolos pstrepo et
laboris pessio qmlq ho e contrarie
pt dri bellu Et ita est sui tulu
qre d e fortis ē circa bellica tuc
pg opp nd sunt cp qoliq 3a t 4a p
artis t 2a t 4a 2i artis Et hec
sunt dcta de qoe

Q Vera circumo pro Vtrū
fortitudo sit mc circa
tocis t audacias Et ar
primo q no qua fortido e medi ad
circa iras t trasci ne e mc circa
tocis t audacias ti qua q
circa dulcis pacis sunt dulce
ututis si aut pi primo de ira p
phm in lra dicetes ari t fortis
furor spem hi spectuosissimi ou
furor ad pricula vin t hometi
utute in mitte furor t utute et
furore cage Et pauci mi pont
Subdit fortes quid t appt bonu
opari ffuror aut coopa aut et
t pg utin subiugt nalissa aut
vi q appt furores ē t pacipes
clarores t aut gra fortido ihi vi

q fortitudo sit circa timores sed videtur
q sint opposita Sed 2a pos audet pri
q fortitudo circa sit circa timores pri ecclesi
phim dicentem circa ultimo de fortitudine
In septimo autem tractat fortitudo
dicens quod et iste fortitudo et quod sit
et philosophi videntur quidam fortitudinem super
transire quia et delectabilius et tristicia
superare quia et difficilius et tristicia
dilectationem ita fortitudo circa tristicias
2o sic fortitudo assistit sibi timores igitur
non mediat inter timores et audacias
ita quia et timores pri ad quam audacia
et per quos fortitudo assumens se timore
magis declinat ad audaciam quam ad
timorem si autem pri et ducit homines
per allegatam 3o sic fortitudo solum est
circa labores et pericula 1a ratio sed ita
quia quia timores et pericula non sunt
labores et audacia et autem pri per talium
quos dissimilitudinem fortitudinem et quidem
pericula suscipere et labores suscipere
ut circa plus dicit et in una quae
quae est si fortitudo est circa timores vel
timores circa omnes vel circa nullos vel
vel circa aliquos et aliquos non nullos
illorum patet per dicta patet 1a 1a quod
nota et sufficienter dum sic et bene pri
primo autem non potest dici quod sit circa
quosdam timores pri per philosophum circa
dicente tunc timet igitur omnes mala pu
mala opprobrii in opia existimatio
in mali notae si non circa ora

vel fortitudo non est potest dici 3m pri quod
sit circa aliquos timores et aliquos non
quia non videtur autem virtus moralis ad
moderandum timores quia fortitudo Poluquam
igitur 2m quod non sit circa timores igitur id
opposito dicit philosophus in 1o 3o in primo tractatu
de fortitudine et circa in 2o quinto non in
3o quinto dicit quod id medium est
circa timores et audacias pri fortitudo
ita et plus dicit et In hoc primo po
nitur nolia In 2o quaestio Quaeritur
ad primum articulum et primo notandum quod
virtus moralis duplex bonum obiectum proprium obiectum
contrariatum et obiectum in tuspicuum Obiectum
contrariatum et ecclesiae ad quod in quantum ipsa
sua appetitus bonitate nata et appetitus
ad se inclinare vel sua appetitus mali
appetitum ad se inclinare Sed obiectum
in tuspicuum et patet quod quinque obiectum
contrariatum appetitum inducit virtutem
moralem propter vitandam aliquam poenam ipsam
nam virtus moralis propter in ipsorum
ut promptae et delectatae valeant apparere
sed detrahere tristitiae et quia appetitus
semper in natus ad insurgere
primo et in clima sepe ad appetitum
illum quod recta ratio dictat ut habeat
primo quinque et non in passiones
quia obiectum contrariatum appetitum inferit
et in ducit Ideo propter virtus moralis
quae sunt circa obiectum quia sua
appetitus bonitate vel malicia pertinent
quod non inclinare per se et consistit
in passiones quae quinque obiectum
contrariatum et appetitum inducere ne sua

impetu rapiat appetitus ratione iudicium
boni. Ad primum igitur quod obiectum timoris
vel aliud quod furiosus malum vocat propter
ad huiusmodi dissimilitudinem timoris dicit
timor et tristitia quod vel turbatio
et passio futuri mali causata. Ad
secundum quod est et ad tertium est bonum
apparens ratione quod est malum in honestum
et illud apponitur bono honesto. Illud
et malum nocumentum sed malum dampnum
et illud opponitur bono utili. Et
malum tristitiae sive poenae et illud opponitur
bono delectabili et licet ita ipsa mala
quae contra bona eis opponantur sint separata
tamen connectuntur sicut quod ut et in honestum
quod sit nocumentum et tristitia et ira et sint
ut honestum quod sit utile et delectabile
et ira ut fiunt dictum supra in omnia
questione 1. libri. Nunc ergo in appetitu
loquendum de ipsis malis et bonis
sibi opponitur modo videlicet ita quod bona
honesta intelligantur virtutes et earum
opera quae sunt honesta simpliciter et honestum
quod dicuntur honesta bona spiritualia in quibus
horibus in sint virtutes impedunt et
bona utilia intelligantur pecuniae possessiones
et omnia bona corporalia quae diuitiae
mundanae quae vocantur mundani et bona
delectabilia bona quae quantum de se nata
sunt sensibus in sensibus delectationis sicut sunt
delectationes gustus et tactus. Et apparet
distinguere mala dicit bonis opponitur
Et tunc quae sic debeant distinguere
bona et mala eis opponitur. Ad primum
igitur quia propter quinque dicuntur virtutes optime
dicuntur a vitiis. Illae enim virtutes et ultimo
virtuosae agit quae bonum honestum persequitur
bono utili et bono delectabili. Ut quod magis
fugit et effugit malum in honestum quod
malum tristitiae et nocumentum et propter appetitum de
vitiis seu vitiosae agitur. Ad secundum quod malum
tristitiae et damnum primo enim malum
tristitiae dicitur delectabile quantum sensibili tactui ut
gustus apparet sui abstractum natum est in
sensibus tristitiam et dolorem cum dicit sicut istud
potius et venenum quoque abstinentia tristitiae est
et doloroso sensibus dicitur sensibus. Ad tertium
malum tristitiae quod obiecto quod propter sui
puritatem et corporis dolorem illatum et istorum
vulnera et huiusmodi vibrationes et motus pretia
dicuntur mala tristitiae et ira ad quae sunt
ad aliquid si est quod animo tractum est. Et quae
praedicti quod enim sic se habent quae in istis
nata et huiusmodi periculum et tristitiam contra
Ad tertium enim sic se habent quae non et non
propter illa mala tristitiae effugit et
primi sic in quibus libet se exponat
periculis vulnerationibus et quibusque pueris
se non oportet exponere sicut quod bellum
et huiusmodi et ita sicut sunt periculum
copiis in mari vel instrumentis
Ultimo nondum quae in apparito non de
illabitur quod fortitudo est medietas sive
medium si illud supponitur dicitur et
in 2. quinque si videbitur cum fortitudo
quae et a vitio sunt medietas et me
ira tristitia et audacia et si sic
declabitur circa quos timores et quas

audacias ipsa fortitudo sit medium
et hoc sunt dicta de articulo primo. Quia
ad 2m articulum et prima questio ipsa quid fortitudo
et medium virtutis inter timores et audacias
et sic illa utrum sit medium inter timores et
audacias et circa bellicas pericula
et obiicitur quod si fortitudo sit quidam mor
tificatio. Et patet quod ea non videtur esse circa
passiones quas quilibet habitus naturalis
in ducit appetitum ut dicit nolle primum
predictis arbitrio non pericula bellica
in natura sunt disponere in eximiae appetitum
ad fugiendum vel non aggredi per timorem
vel aggredi sed quod appetitus per audacia
et ergo utrum ad circa bellica pericula
et sit circa quidem passiones sit audacias
et timores igitur. Et videtur quod non. Sed
quoniam predicti 2a questio sit 1a fortitudo
non sit circa timores mali quia non sit
fugiendi si quis appetitus si malum
in honestum sit sit timendi et fugiendi
et minus appetendi quia non sit pugnandum igitur
sequitur quod 4o sit circa timores et 4o et
quia licet fortitudo quis in electio ad fu
giendi quia pertinet fortitudo ad repellendi
timores et moderandi ne inducant nos
ad fugam patet vel utrum dicamus vere
timores si bonum timores sit quia malum in
honestum apparet bono honesto non
sunt bonum honestum et bonum spiritus et cum
alii bono pugnandum ita malum honestum
sibi opponit et malum pugnatur
sit quia quidem in tolerabat philosophus in
illo 3o capitulo primo de fortitudine dicit
si non circa ea sit mala virtus fortitudo cum
quia enim timet et bonum et sit timere
quia aut non sit timet ita malum putat
malum opponit. Et in firmum qui quid
aut timet detrendi et vetandi quia aut
non timet et perseverandum in quibus vir
tus minuit quia non solum timendi et
timendi et in honestum fortitudo si circa
in honestum secundum sit circa quia malum in honestum sunt ne co quia opponit
bono sunt ita et bonum honestum
sunt sed aut in disputationibus non pos
timendi et videatur ita in moribus
non solum timendi in honestum fortitudo sed
pertinet dicit sicut sunt circa et cor
pora si et in honestum sicut
sunt scandalum vitupera et in firmum
sit tis et adunandi quia in honestum sunt
ut putat in firmum vel quidem non
et sic timendi et fugiendi quia et
hoc in etiam malum in honestum fortitudo
vel circa si quidem parcere pertinet
et scandalum vel in firmum quia quia
aliquid aliter utute. Non quia ita accessit
timet in honestum sunt quia ipse et
hoc agit aliter bonum utitur tem
parcere et magnitudinem vel hoc amia
tua sunt accessit et sic et carum
vel philosophus sit quod nullum est
quia tem timor non spectat ad fortitudinem
Non licet sup ita sunt allegata
dicit et et nolle malum opponi
et timendum quia possum robur ne ha
beri de nobis quia si de nobis

habere nisi utiles et tali pugnare
nisi in vere fortitudine quæstionem de se
mala oppressa amittere bonum utilitatis
et malum vitii amittere quia ita
quia est ipsa quæ fortitudo non dicitur spiritus
circa timores mali nocivi quia
circa istos timores fuit spiritus magnificentia
et liberalitas igitur non fortitudo tamen quia
dicitur utilitas moralium quæ tamen
partes per eas moderantur sicut aliis partes
quia magnificentia et liberalitas sunt
moderare partes quas habent utilia
non fuit in fortitudine eo quia circa bona
utilia tamen habitum contingunt
non huiusmodi partes per bona utilia
in durabiles appetitus per bendi
non acquirendi vel conservandi pecunias
seu bona utilia et audacia dicitur
quinquedi capedi igitur aliis fuit vim
eo quia est illa fortitudo non circa
timores mali tristis quod obiectum
delectabile spiritus justus et vel tactus
per in abscentia mali dicitur in fortitudine
propter quia circa huiusmodi timores
et audacias dicitur expansa in gelo vocat
quia dicitur non ut prius et alius patet
quia sic utitur expansio dicitur circa delec
tacionis quas huiusmodi obiectum pert
ad pricaz natus dicitur in duce
ita dicitur circa tristitias quas sui ab
sentia natus dicitur in fortitudine ut magis
dicitur Cuncta gelo quia fortitudo non
dicitur circa timores quas habitum tristitia
sui pricia natus dicitur in fortitudine tamen

circa quem obiectum si pulsus huiusmodi timores
ad possunt contrahere patet hæc quo dictum
in quæstione pertinet non per in linea dicit
videbitur aut utrum in circa mente quam
dicitur fortitudo circa puta in medio vel extremum
vim quia fortitudo aliquo modo accidit appetitus
huiusmodi efficacias id timores si de ipso corpore
dicitur dicitur in pertinet quæ Ora quia est in
fortitudo dicitur circa timores et audacias quia
obiectum tristitiæ sui pricia natus est
in duce et quos per fugam vel ora
oppressionis dicitur in nisi potate contrahere
cum bona sic quia fortitudo dicitur utitur ilimas
ad non timendum si ad audiendum tristitia
id pricula quoque oppressio et pustep
dicitur hoestia et fugam tripis et eis ad non
audiendum si timendum vel oppressio non
esset hoestia et non fugam tripis mo
tus timores et audiaos sunt modales
obiectum tristitiæ sui pricia natus dicitur in
duce et maior pricium bellum
igitur gelo vocat Ego dictum colli ipso
quia fortitudo dicitur mentis circa timores et
audacias non quoque si solum circa
illos qui sunt in nisi potate et quia
obiectum tristitiæ seu tristis et spalis
pricium bellum natus dicitur in fortitudine
et hoc patet ex quibus potest et hæc sunt
dicta de arylo 2o Ad vocis ad primo
negat aliis quia prima pte sed quia fortitudo
sit mentis circa timores circa spiritus
eis obiectum Ad fortitudo non dicitur circa
ira punit et directe si quia accidit
in directe Et ideo dicitur quia fortitudo

no d ire modata si magis assuet
im ad modandum ad expimendum timore
et ad fortificandum audacia seu ad aggredi
et sustinendum maxima pericula et ad id
precedit auctor in ducte si ad 2am
pte cuius dr ea precedendo qr qdm
vtq modus d aliquo no ea de
lectrocet et timiditas sit ptut 2o
quia Dm q fortdo d ea timiditas
no magis spiale no ipsum si ea
illas quas obiecta tribulia sui
ptuda nata sunt in sere et q possum
libe contrae et nea q go no d
fortdo circa timores et audacias qr
lus fortdo sit circa timiditas no tm
d ea cas tangit ea obiu in tu ad
qd qd modare co q ipa fortitudo
in eliat ad sustinendum maxima pi
cula et timiditas cortlas si bn d
fortdo ea cas tangit obiu quia
si d ea timores et audacias tangit
circa obiu in tu ut bn d in
pone et un bn stat fid et sic pj
q ppbatio no precedit quia dupl
ututes sunt ea duplas passiones
in tu quas ututes moderare
qd et effrenare si q vtq una sit
ea una passioes tangit obiectu
quod ad qd in eliat et ea
alia tangit ea in tu ad qd modat
illud no d in qm (Ad 2am 1o q do
q mediatoe tangit nea ad 3m qm
q fuerit ptinz ad qdm cuda
qre hoc et qm go fortitudo assumes
si fuerit magis deliat ad audacia
qua timoris vnde d quo ad 1m no fortdo
d mem timoris et audacie quo ad 2m
si d medium timoris qua sim detras ante
timoris quiz ad timidi quiz ad audaci
in eliat sim qualiter loquitur et p qo
no precedit mem timoris si bn medium
tei et go no d in qm q quiz tpe
dictate fdm in augmentu audacie
et ut verbis et mag in tepide aggdia
et pricla tm q appetet sibi fiducia as
sumat (Ad 3am nea et ad 3m q
lus labores et pricla cdpor no sit
timores et audacie tempt obia timoris
et audacia qua cas in ducit et
fortdo d circa labores et timiditas tangit
obiectu qtum ea et ea timores et auda
cias tanqua obiectu in tu ea (Ad
4am nea et 4m q fortitudo sit circa
aliquos timores et aliquos no et ad 5m
q magnitudo id honoris cumatia
d circa aliquos timores sit sunt ti
mores de malo in honesto sicutie
et ea illos no d fordo pnt salte
uti p qlos 2am Jtem est circa
timores q sunt in nobis q abuda
delectatio d tpam et no fordo ut
ducit qlos 4a Jtem circa timores
mala vitam sunt liberalitas et mag
nificentia et fordo no ut 3m qlos 3a
Jtem ea timores quos cautae no valent
pcuty illa est virtus moralis
et go manifestum est q fordo est
circa aliquos timores et aliquos no.

prout patet per q. 60 b. 4 et 60 angelica
Quietas post appositum et per quod
prima et secunda articuli sedet hoc
de questione

Queritur vicesimo secundo utrum
in agendo per prudentiam actus
fortitudinis quia in expectando vel
ea. Et arg. quod in agendo per prudentiam
actus fortitudinis quia in expectando
per se tres voces apices virtutis quibus plus
Ad quinquam de libertate potest dari ei
ex actu prudentiae libertas quia excepit
Et primo arg. sic inclinat et uti quod
possidet si agendo et uti virtutibus quod
et expectare non videtur esse nisi possidere
Ergo videtur. Secundo sic ad utentem
magis pertinet bonum facere quam bonum pati
si agendo et bonum facere et expectare
et bonum pati videtur. Tertio sic bonum opus
magis spectat ad utentem quam passionem
non opus videtur. Ad secundo sic utuntur et opus
utuntur debent laudem et gloriam si magis
laudantur expellere inimicos per impetum
quam expectando et sustinendo videtur
Ad primo sic sic utitur et extra difficile. Ad secundo quod
intra utitur et extra difficilius sed
difficilius et agendo quam expectando videtur
Tertio sic utitur et quod et rei publicae
utilius quia tale et amabile et utitur
actus sit amabilior si agendo et rei
publicae utilius quam expectando eo
quod per agendum magis expellitur inimicus
Oppositum et de utilitate per 7. Ethicorum
dicitur in tertio de fortitudine intra finem.

In superiore utrum tertia fortitudo detur videtur
quod non. Et de fortitudine magis loquitur de actu
passionis quam de actu agendi tunc actus passionis
sic patet. Sed dicit quod fortitudo et
magnanimitas virtus unum magis pertinent
virtutibus quam fortitudo in hoc primo
ponere nolia. Secundo opponitur ad quaestionem quia
ad primum articulum et primo nondum quod tertia
et actus fortitudinis sit fugere expectare et
agere. Sed quia fortitudinis non est
et agere nec est expectare si certum
autem fugere et est fortitudinis expectare
et ita in questione ponit videtur esse
quod uterque actus sit magis ad
unum quam ad alium. Tertio et quod non et aliquis
actus fortitudinis sit unum quam alium quia sicut
videtur esse in tertia ipse sit nobilior
quam aliquis alius. Sed si fortitudinis expectare
certum autem fugere sit fortitudinis fortitudinis
ergo quod fugere unum tertius actus fortitudinis
sit unum nobilius ad tertium sicut aliquid
ad aliquid certum actus fugere
est nobilius quam actus agendi vel expectandi
et quod plus et in tertio capitulo actus agendi quam expellit eum magis
et ob hoc in opponendum uterque tertium actum
ad unum videtur non et quinque non actus
appetitus expectandi et actus et commutationi si appetitus dominatur gravius
quam superiorum expectandi dicit apparet
Tertio quod et ipsum fortitudinis sit tertium in
ethicorum sua sit magnificentia
Confidere patiens et prudentia
a nota illa videtur aliquo ano

lege accipi sicut a sex fortitudo vocat
magnanimitate. Et sunt ille octo partes
fortitudinis distinguuntur penes octo actus quarum
duo actus primi videlicet actus fortitudinis
pertinent ad aggressionem et expectationem. Et alii
duo actus sunt actus fortitudinis circa ad perdendos
actus quietos et sunt periculorum vel dolorum
sustentatio et laborum impressio. Nam pro
bona expectationis sunt aggressio quia a
magnitudine de magnificentia et de spiritu
tali fortitudo a reddit expectationem
firmam et in susceptionem et ista pars
fortitudinis videlicet tetigisse p. in 1o 3o
dicunt autem utrique dicere fortitudo
a certa bona morte in patiendo et
quoque morte in sicut expectatione quia
et patet in alio loco dicit fortitudo
aut in susceptionibus ut homo pro bono
aggressionem suam confidens et fiducia tendens
quinque aggressionem punitionem et actutem. Et
ista pars tetigit philosophus dicens de passionibus
utrique dicens dicunt tunicam nam cum tunicam
fortitudo aut quinque in audere bonum
spem et ita. Et pro corrigendo pericula
et dolorum sustentationem a se expectationem
sunt 3a pars fortitudinis a dicit patiendo
reddere quinque dolorum sustentationem tollere
spam expectationis delectationem quia ipsi fortitudo hoc
ad patiendo quinque dolores aggreditur et
augmentat in bonum actutem et hoc
pars tetigit philosophus dicens Mortis quidem
et vulnera ista fortiti ipsi valenti
erunt suspectum aut hoc quia domum
ad quam turpe ero. Et pro laborum
impressione nego quia ad bonum aggressionem
sunt impressionem non tamen accepta propter
apponi mollitiei de qua dicit in 4o quinque
si quis ad cum laboribus ad fortitudinem et spam
ad aggressionem primus qui cum impressionem
reddit pondera laborum impressionem mysterium
tolerabile mo salte quamvis Et hoc
pars fortitudinis tetigit philosophus in dicit Et
audacter quidem pugnatores an pricla
in ipsis aut de spe de fortitudo aut in
oppidis acutis pugnant aut acti Et pro
pter quia patiatur in aggressionem sic dolores
sequuntur expectationem et impressionem sequuntur
confidentia sicut laboribus sequuntur
aggressionem et hoc patet dicit de ar
primo Quia ad 2m arguendum de illa
prima quia non actus fortitudinis fugere est
unum pulchrum actus propter multitudinem propter
fugere de actus unum dispar quod per
actus aggressionem vel expectationem in 4o
loca ti quia quia ad ipsum circa diffi
cilia per actus et actus ut 2o quinque
de quarto actus actutem est difficilior
de tato vi esse actus actutem pulchrum
si cum pro quia difficilius est aggredi
vel sustinere terribilia et tristia quam ea
fugere eo quia turpe suppe facit et
corrumpit nam actutem 4o quinque in 2o
probat sic 4o ille actus actutem de unum
pulchrum a magis assilia oriens seu cum
actum ad magis apponi actuti sed
ita de fugere expectationem
vel aggressionem ipsi in ti quia et cum
plus bonum dicitur fugere magis assilia

timiditi ud aq actui co q timiditas
magis oppos fortitudini quia audacia
ut dicit 2 in 2o quinq et pt sic
tocq ppbau quia illud vicio magis
gria ututi ad qd magis pnuq qm
na in eliati si magis pnuq qm na
in eliati ad timiditate i ic 3o
cp 1o sic ille actus 2 mrq pnis mis
actus vtutis q ab actu pnis vtutis
2 magis remoto si sic 2 de fugia
i a no 2 b pt q cppctio 2
pnis actus ut pius dicit modo
fugia magis remouet ab cppctio
quia agressio co q fugia tollit tos
sbas cppctios si agressio no sic
remouet co qd no tollit tos sbas
cppctios si ultra addit q end
agressio vi sic dic ad cppctios
si ultra facit q aliud ud alios
in vadit 4o sic fugia e actus
pnis fortis tue pos ea sumet
aliqua pos fortitudis ut m est
mio penes fugia nlla sunt pos
fortitudis ut pt cp 3o noli igr ic
2a scdo pt illa mis cppctios
et agressiu cppctio e pris actus
fortis 4o sic q difficilius e bn
cppctre si fortis quia agressio igr
scdo vca tis gria sicut ps in tide
pma q pdicto si aus pt q
pmo sic q bn cppctre qir re
spiciat fortitudo in vadendo 2 e si
spe salutis si bn agressio debilios

defendendo 2 d ad spe salutis 2 no
facilius d agressio debilios vbi e spes
de salute quia cppctre fortitudo
vbi desperat de salute i ic ad pt
quia si in vadendo si tos tutios in
vadit spe bn in vadit p modi fort
tos 2 sub spe salutis si cppctios
quis videns mdtos 2 desperans
salute suponet pricula 2 tomenta
ne malu culpe admittat si bonitas
quia si quis desperat de salute in
vispiciet si vidit pricula mdtos i mme
nia flebilissi si d mores 1o quia
2o 3o aus sic quia in cppctione
opis vinose modate tiote adiuncto
sibi magno dolore cordis in agressio
aut no est modeate mp audacia
mio difficilius d moderate tiote ad
iuncta si doloribus quia quia vehe
mentes natu sit in eliare appe
si solu audacia defenaio ut mai
est igr ic 3o 4o sic aus quia
difficilius d diu 2 pseuerare mare
in pricula 2 doloribus quia 4la
subito oriuntur ad pricula si cppctio
in pricula 2 doloribus dicit diu et
pseuerare mare in quibus pricula
2 doloribus 2 agressio 4o pt subito
(in ps de audacia qui sp agressio
dicit (Audaces quidem quoslibet in
pricula in ipsis aut distrahit fortis
aut in opribus aut pius aut fecti
5o 6o aus sic quia difficilius e

supremus pnicia periculo & doloris puteus
quia futura & nondum pnicia si expectatus
supremus periculo & doloris puteus est
predicis aut non supremus pnicia pna
si ad amo futura rationis ad est pz qz
mala pnicia sentiuntur magis quia futura
Sed p ex 2o 7o tract. de tpancia
dicit licet ad ouid sit periculo futura
ut ex veli appetitus sed tristia sint licet
aut sit periculo pnicia in pte app
hoc est expe tristicia suppe fiant
ut arma pericula et alia disponit
faciat tristia nam supesta & corrupt
nam licitus ita 2o ethice dicit. p
Sed aut aristilia periculosa legere
cuia non eum ora timere si acutus
tristicia magnas & doloris pati et
licet si non legere sappe videt fiunt
eum omis q moriet si quia non esse
ut curat si non tam de se mata
2o pnt ait ad 4m sic ipse actus
virtutis & pnor i in medietate expt
bonum electio sit bonum virtutis sed
ita de expectatione expoui aggressi
rationis. a cois de iustitia & b pz
p leg ut ipsi actum fiat expt
bonum virtutis persuadet tri aggressi
i mete de ut ad optinendi victoriam
sup ex inimicos ut ad sic expellendi
eos ne in futuro noceat si expo
vbi patet mors vi i mine non tedet
ex mete ad aliq alios si solum ex
tedet ad bonum electio persuadet
ut ad malum culpe contrahendi ad
fugia quantte 3o ait ad 4m sic ipse

actus virtutis & pnor qui magis distat
a vicio oppositi si expectatio magis distat
a vicio oppositi fortitudo quia circa actus
fortitudinis rationis a nota & b pz p fdr do
magis quam est ad audacia i aggressio
quia ex expectatione & magis est cum
timiditis ex fugido quia expectatio
ut maior est & go ex expectando
utrum fortitudo vicio oppositi
magis & dissilis i ratio. Dic qz patet
bnfacere bonum & melius & utiosius
quia bn pati bonum sic melius. et
libat dare quia libat recipere Ita
capta p locum a pro bn pati malum
& melius & utiosius quia bn facere
malum mo p expectationis est bene
pati malum. s doloris & tristitia et
aggressio est bn facere malum i inimici
& p quod expectatio est melius et
utiosius quod aggressio expoditis
ex dictis patet collecti ordo in actibus
fortitudinis bn fugia inter extremum e unum
& unum pulchrum ut pz ex q. pnia
expectatio aut e maius & pulchrius
si aggressio medio sic ita ut pz p
ratio 2a rationis & tri de 2o ar lo
Ad 2um ad pnia tuperat a et
ad 2um dr q expectatio supremalo
periculo pnia & doloris e multo
magis uti vitia quia aggressio vno
magis difficilis fit ut dictum est
& ro dot est sta Ad 2m dr do
ad quia ut mitt. a de bono ut
de malo s de bono tuc ipa est
vera quia ad virtute magis pertinet
bn facere bonum q bn pati bonum

Si autem aut. mt. de malo tuo e fla
ymo dicit. et. p. fratrem quia utrumque est
magis pertinet ad utilitatem boni patris ma
quam boni filii malum quia difficilius
et primum quod est per se et secundum per accidens ut dicit Ad 2m
respondet. a. et ne. b. et. p. magis pri
bus agit et opportunius primum detinere vere
bonum non solum malum culpe fugit
si majorem actum fortitudinis habet quod bonum
hoc est ymo optimum 2o. hic
Ad 4m respondet. a. et ad 5m dicit
quod auditores qui laudant illos qui
apud prudiores non sunt laudandi vel
fortes enim sepe laudant illud quod
eis videbitur delectabile vel utile per in
moderatum actum et tempe sunt quidem
vel audacie et qui bomolochi quie
eutrapelos appellant. Unde philosophus 2o ethicorum
dicit quod plurimi frivolis ludis et quaerunt
magis quam oportet et bomolochi eutrapeli
appellantur et geloi. Et ideo dicit quod fortes
prudiores et principales magis debent
laudari bonum opperiendum et bonum irascendum
licet in irascendo magis debeat laudari
quia opperiendum quia vera ira non solum
dicitur opperiendum sed etiam agendum
Ad 1m magis bonum ymo potest fortitudo
onsiderari in forma hoc 2e quia
quod difficilius et opperiendo quia agendo
Ad 2m patet dicendum ymo in negando
2m quia non sit et melius id re
publice et utilius Unde multa per
cumia non et melior republica sicut
Unde philosophus in 3o ethicorum videtur velle

quod fortes fortitudinem militem quem pertinet
liores rei publice quia vere fortes et
si dubium non sunt eius melioris si detinere
dicat sed circa finem tractatus quod fortitudo
utilitas aut operis fortitudinis non tles
et ul. i. Utilis de opperiendo vel fortitudo
si eos a mala quidem fortes sint quod et
melioris militis Aliud autem bonum
in quantum potest id est ad quod ipsi ad pricula
sit suscipienda et vita ad quam lucra
permittit vel: cupiditatem utilium
et citatibus tles milites quod supedita
tos adducit quia veros fortes quia
ipsi opportunitate supedita et adhor
tibus prudis pumpta se exponunt
quia non fortes Sicut circa predicta
negando bonum potest vel ira opperiendo
ad superpeccus motus in tempus ut pt
publice civitate et toti gente ira
in certi periculo exercitus sic facit opportunum
actissimus et sic non opportunum esse vera Auctores philosophi pag opponunt
in ducte sunt quod dictus in 2a 2ae
arti. i. et hic sit dicta de 2ae

Quia vero accepimus tres Virtutes
quinque fortitudines
politicharum fortitudo politica magis assimilatur ad fortitudinem Et ut primo
quod non quia fortitudo politica quam si
se fortitudinem a principibus coactus
non coactus expugnat ad fortitudinem
ymo et ad fortitudinem ignis vi. quod fortitudo
politica mit alias non magis assimilatur
ad fortitudinem ti quia et a pt. p. tlem

Dij Cor pj quia vtij dj cū Christ clerij
1° Quij + clerico dj cū libra 4 no
coactu 3° Quij 7° sic illa fortitudo
politica magis assimilat vtī fortitudī a magis
Dj noci vtut si sic d de fortitudine
militari qui fortitudo militaris vere
magis assimilat tj a + a vt non si Cor
pj quia illa fortitudo magis Dj noci
vtutis q magis vtī prudētia i ipsi
aut pj quia prudētia d ētu omij
vtutū moliū ipso in ea quectu ocis
vtutes moales 5° Quij + 6° pj
quia militares cōpti sunt in bellis
+ sunt quo se debeant ītre i bello
ad pugnā + in vadere ad defēdē
+ custodiē nro illa sua nō videt
esse cū quia prudētia cū pdēcia
sit tota tō agit 5° Quij 7° sic
fortitudo appt ita ul furoci magis
vī assimilat vtī fortitudī qui nō fortitudo
politica tj a cū i fortitudī sit de pacis
+ cū pj primo quia vera fortitudo
assunt sibi ira ad pugnā sic primus
allegatu d q sua Homer + ēsto
fortitudo ire vī sibi vtī fortitudī et
furoci assumēti 2° ap cū quia
dicit phis in ira nātissīa aut
vī q appt furoci cū + pacipies
clerorū + omij ira fortitudo igit
magis similis i fortitudo furoris
vī fortitudī 3° pj cū quia dicit
phis in ira dicit q fortes furoci
sunt sperni + ēsto fortitudo furoris
vī esse sibi q vī fortitudī qd sunt
appbandi 4° sic fortitudo q d q spe

i sibi cū fortitudī igit ipsa sua
natura d ut primus + cōis pj q dicit
phis desperando aut quod timuit fort
aut quij in audē 8 cū bōi spei
d + appt hor ira affidēi ponit est
vna pō fortitudīs in qō pōtī 5° sic
fortitudo appt ignorātia magis assimilat
vtī fortitudī + nō fortitudo politica tj a
+ cū pj quia ignorātia quapiē vī
appai ipsi fortis Vn Venēlis senca
in libro suo de Cor utilibus cōtra
ca 6° de fortitudīe dr q magis quij vm
dicte sij spectis ad ipsij fortitudinij
d ignosce Jtē p 6° Quij de magnā
qui in vna quecij vtute + q quod
in fortitudīe d magnij dicit q magnā
nocij minor malū d nō cū magnā
prodēti mala si magis despice Jpp
dicit q bij loquēs de fortitudīe politica
in illo 3° dicit assimilat aut hor magnā
ei q dicta d i vtī fortitudī Et noi assimilat
fulidit q in appt vtute sit appt vera
dia cū + boni despicī hor cū
+ sicut obpbrij fortis ēpīs quisitis
si sit ipsa fortitudo politica Jn questione
erit tres articli Jn primo videbī q
+ quot sunt fortitudīes politicē Jn 2° videbī
quid politicē + quid dissimilitudinij ha
beant cū vera fortitudīe Et in 3° articlo
ap bī ad quecij ēnuatū ad p° articulū
d primo nōnd q sunt plures in 2°
quinq primi fortitudīes si fortitudo politica
fortitudo militaris fortitudo appt furoci
id ira fortitudo q spe + fortitudo q ignō
tia 2° d q fortitudo politica d tp

fortitudo p qua cuncti aggredium gnia pri-
cula bellica appetunt ea q p napos ul
gitos fuit ad legis ul in fidei et
illa fortitudo politica dum ulq; i duo
membra sit plin in lita Primum fortitudo
politica et fortitudo sit q cuncti pstemet
pricula bellica appetunt ad optinendos eos qui
hibitos qe legibus ul appetunt auferentes
oppressos ul incapacem eos legibus
qe hibitos seu qe hibitos et de fortitudine
illa dicit plin in 2o 7o ordinem ad
pricula pstemet cuncti appetunt eas q qe
legibus incapaces et oppressi et appetunt
honores et appetunt hoc fortissimi vnde et
apud quos timidi in honoribus fort
tes honoribus et fortitudo similis et
dicta et fortitudo sit qua cuncti aggredium
pricula solum appetunt timentes pene totales
ul amissiones possessionum seu hereditates
qe eo q puniri ul gitates fugere
ul no aggredie et illis penis punire
sperauerunt et de ista fortitudine dicit p
in lita Primet aut utique aliquis
et a principibus coactus in id et admodum
fortitudinis politice detinetur aut q no
appetit videtur si appetit timentes id opinan
et fugere no tpe si tempe et publicitus
refutet eum dum quadmodum hector q
aut ego si bello mittetur mtis sed
no pissit erit fugere cuncti Ex isto
colligi q distinguitur fortitudo politica
sic in duo membra tue vnum ciuitatis
qor speciebus fortitudinis politice erunt sic fort
titudinis politice in toto sic stat
stat qe cunati 3o nondum q fortitudo

militaris dicitur sit q appetunt exercitia arte
belandi thoraces adaptant aggredium pricula
bellica et vocantur militaris tonabrium et
milites appetunt exercitia milita q in exercitio
videntur ee tutia in bella fuit
nam tutius p milia sic fuit strenuor alios
strepitus equorum et tumultus Sic milites
p arte belandi fuit in vade adnocent
et se custodire ut nil pricli pacati
et appetit hoc ipsi pugnant ad alius
sti q appetit q admodum cunati ad terribilia
et aspicere ad ydrotis ut dicit p in
lita et ito no et mtis si fuit alius
magis audaces 3o fortitudo appetit filios
ul ira dicit sit q aliquis qe cuta ul
qe ipetu pauidus in vadit ul aggredi
pricula bellica et ista fortitudo no
plus q thoribus si eam q exercitis fu
tens sepe ad ordinem exercitus
appetit ita potent bellare 3o fortitudo
qe spe dicit sit q aliquis qe spe vin
cendi appetit alius sepius vinesse aggredi
audacter pricula bellica Fortitudo
ido qe ignorancia priculorum ul quam
priculorum dicit sit q aliquis aggredi nq
pricula bellica qe ignorantia priculorum
3o qe illa fortitudo quia videtur magis
et gradia aggredium pricula quia no
putauerunt ea esse tuta et tanta
et ita patet p dicit in lita Ex
Exemplum pricli fuit fugiunt et
hoc fuit dicta de arlo p Quia
ad 2m arlm et primo nondum q
pricli q dicuntur ad utute et ad
tuos operati educente fuit quia

primo et quia ipse operans operet principaliter ratione quia ipse opi quia opa virtutis
regulatur prudentia mo prudentia est ad
finem legis et ordinat finem et ratione ipsa virtutis dicitur 2° quia ut utitur sapientia
et prudentia determinabit 2a ad dicendum quia
quia ipse operans operet eligere quia electione in hac virtutis ubi sup
dicitur quia virtus est habitus electivus 3a ad dicendum
et ultimo probatur et ut operans sit eligens appetitus hor. et appetitus boritate et
hoestate ipsius operis virtuosa sint se
2a ad dicendum quia operans operet firme et
in mobiliter 4a et ultima quia ipse operans
operet delectatur primas 2ae ad dicendum
tangit philosophus 2° quia duas sunt quaedam
sunt species de in si eligere appetitus hor
3m aut et si firme et in mobiliter habeat
et operet 3a quinta ta primo quia
dicit sp quia nulla est bona qui non gau
det bona operumbus in eum instru
ab dicit non gaudere instrumentis operis
in liberalis non gaudere liberalibus
operibus sed aut et in aliis et tur
gaudit 3a aut sit sic ipsos utique
esset virtutes operantes delectabiles
2od et suppon quaestione praeter
quia duo sint actus magis principales sor
sum actus aestimandi et actus appetendi
sic primus est prima pelupsa restan
quia sortes sortis silicia quae sint
accepta ultima species sortis silicitudo
sit ad sorta sortis vel in dicendum
primo virtutis pri 1° quia sortes

quae sortibus sacerdotes et appendentes praeclara
aestimandum et sic ea sint vel sortes
dicere talio quia sortes et appendata praeclara
susceptio et labor appositio sit etiam
sub et allegatur si certe sortes sortis
et significatio aestimandum praeclara et significat
ea si eum significaret ea non invadent
eo quia omnino ea omnino et effectum 2a
1° omnes species fortitudo silicitudinem
praeter sortis a contra ut furor quae
ad vetera sortis in 2a dicendum virtutis
1° quia omnes operantes sint quae
species sortis aliquo mo operan sint
electione sit sortis a et et quia ita et
illa sit magis et praeter et electione
Ut p 3° quia dicit nec ipsum
a appetitus sint electione ea vide
sortes appetitus ut beatitudo ut dicit
et in noli 3° ait praedictis et ho
no sit et electione magis ipsum et bestio
no praeter electione in Ut p 1°
1° dicendum omnes quia omnes sortes
sit sortis et ita aliquo mo operan
sint electione et non omnes quia sortes
et appetitus operan sint electione et sortes
et sortes politica 2° mo dicta elicit
ad coactus ut pri et auctae inducta
ad hor in noli 2° praeter si sortes a
fortitudo elicit spontaneo et p quod magis
appetitus dicit elicere ora lig ea quae
sint cometu pene non fiat coactus
sit tri aliquo mo hi modi coactus
in quatuor illud quia metu elicit non
et volu sit si volu ad i volu
pmuoto et illa quae et ea probat

sequ. tot. q. p. fort. q. sit appet.
ita m. tot. spes fort. fiducia
fort. politica 2° mo dic. magis tract.
a voca fort. p. quia m. opa. si dicor.
qua tet. ut p. q. dict. Q. 2° pe.
2° q. acty. eiq. m. tot. p. fort.
app. ita d. m. dicto p. quia si
metu aliqs mo. q. pat. actus
turpes seu opacos quas ita et
q. pat. t. modes. dotata fit in
actib. bon. t. fudios. t. ro. dr. in
lta. o. aut no. app. necessit. forte
ess. si q. bonu. 3a. q. clo. pt. 1a.
q. omis. fort. fiducie de fiut. ava.
fort. in 3a. q. dicoe. p. quia nulla
cor. elegit app. opa. bo. t. vtuos.
si. se. sic app. bo. vtuos. s. facit
voca. fort. Vn. fortitudo politica pmo.
dicta elegit app. hon. ul. hon. ad
pericl. ul. opprbri. contrarii. Sed
fortitudo politica 2° mo. dicta elegit app.
pace ud. dap. aliaq. militar.
elegit app. hic. tuc. ul. stipendiu
fortitudo app. ita. pertin. no. elegit
ut. dicu. e. in 2a. q. oe. si. agit. si.
pacis. ne app. vmdetur. tract. app.
finis. fortitudo aut app. spes
t. app. et nouitas elegit victoria
q. spe. bona. p. quia agit. diu. lus. fortitudo
app. spe. elegat. pretet. t. ita. no.
ut. p. ud. dicu. est. 4a. q. clo. q. fortitudo
politica pmo. mo. dicta magis
tr. ad voca. fort. in. q. dicoe. quia
qua fortitudo politica 2° mo. dicta

t. omis. ait. p. q. quia fortitudo politica
pmo. mo. dicta mi. tot. magis pre-
uertatur t. in. mobilit. opa. igit. q. voca
ti. qua. q. noli. pmo. illq. at. t. aus.
quia fortes quia fortitudo operam app.
hondei. tract. app. fine t. qr. fiut
q. magis preuertab. in bello. aut. hor.
q. hiba. ro. magis in mobili. ipsomet
in bello t. preuertat. manere. cum. mag.
effud. Sic. aut. no. d. de alia. ita
fortitudo politica 2° mo. dicta no. ex
mlto. fletma. quia si. fortis. si. ad
aliqs. mo. cordet. ud. habet. oca. p.
tent. p. quia. se. a. pena. q. cupiat
pt. stato. minuete. pricl. tendet
Sile. e. de. fort. mulieri. na. milites
audacter. pugnat. app. fiducia
in. arte. sua. t. app. q. p. a. spera.
se. ad. fodeos. si. qi. paput. q. sit
pricl. tuc. stati. deppant. in. sua
arte. t. fut. pmi. qui. fugiut. ut
dicit. p. in. lta. Sed. mo. est. de
fort. app. ita. quia. ipa. quo. ad
actu. pud. tract. ad. tpe. tente
sic. ita. q. ad. tpe. tract. ut. dia.
2° de hore. Ut. illa. fortitudo solu
agit app. vmdetur. quc. spe. vmdetur
t. ro. qi. pricl. in. tri. q. sit. ad
deppa. de. comdea. stato. fugiut
fortes. illa. fortis. app. r. sic. de
fortis. app. spe. quia. ipa. opa. q.
spe. obtinedi. quia. alio. cnat. et
obtinuit. t. ob. hoc. pricl. q. spete
t. spe. cessate. fugiut. a. bello. t. redut

Hic etiam fortitudo apparet ignorantia non est
firmo quia si fortes pugnant in
exercitu agnoscere prudentiam est ad sancti
tertiadut 1a 2ae q. 61 a. 3 dicto omnes species
fortitudinis militare quarum fortitudine politica
1o modo dicta quod ad vita fortitudine
in 4a quidem est quia omnes 1a exercent
opera aliquid ad delectationem gratia dicto
vita tri quia et omnes pri quia omnes
opera apparet de pudiri et spem finis
delectationis. s. vincendi et obtinendi non i
quinque spe de delectatione Vn. p. primo
ethicorum dicit pauctes quo adipsiscendi
gaudet ut puta in fabris quintes
sed pauctes bibendi gaudet et cum
ad est de fortitudine politica 2o modo
dicti quia licet ita fortitudine politica fortes
punctiones apparet salute civitatis tri non gaudet
in actu bellandi quia non opera p
modum principium finis si magis quia
tuncet quantitate finis modo tiot p
de ad exercitia Sed illud finis sit sua
salute pt licite fuit bello si non
coactionem a principibus et quia coactio
ut violentia de ipsi sequitur quilibet
modo pauctedi solum de ipsi et p
quod 4o de vita 5a 4o sit 1a p
omnes illo species fortitudinis militudinis
assimilantur ad fortitudinem in argumento pri
4o quia omnis fortitudo ipsi fortitudinis
de quamvis argumentum ut dicit de 1o 4o
vita 1ma 4o p unde omnes species fortitudinis
militare fortitudo politica primo modo
dicta magis assimilatur vere fortitudinem

in argumento pri 4o ti oppertinere quia
aliquia dicitur pri quia illa unde certus magis
in mobili et pertinent opera ut dicit
Philo 2a 4 arti et p quod magis fit
ad vita fortitudinem in opperta ab fiat
apparet et in de arte 2o Quia tu
ad 3m arte permittit p licet ex orbis
quidem ututis in nobis primo arti
perit oppositi collige possit assi fortitudinis
militare est vere fortitudinis prior in ti quidem
3a unde certus e magis pulchrum Ideo
videtur et p assi fortitudinis militare magis
queat ad fortitudinem vera in quidem 3a
quia illa unde certus est fortitudinis militaris vere
magis pulchrum Quo primo de 4o tu
p unde certus fortitudinis militaris fortitudo
politica primo modo dicta maxime assi
milatur vere fortitudinem et primo sic quia
fortitudinis politice primo modo dicte magis
quia quidem ututis et p quod fortitudo
p aliis igitur Philo vera autem tri fit ad
fortius finem opera p no 4o fortitudinis
apparet ignorantia Sed in ea opera dicitur
p no 4o fortitudinis apparet ita nec ita ipse
fortitudinis politice 2o modo dicte ut primo
dictum e Sed ipsa unde certus magis
firmo et in mobili opera ut dicit
2a Philo arti perfectus Sed magis
delectabitur opera quia apparet horae i
de delectationem ut dr primo ethicorum
igitur pri p in orbis quidem virtutis
ipsa ututi fortitudo magis assimilatur
2o p 4o sic quia ipsa fortitudo politica
primo modo dicta statuit sibi finem

pluribus finis vel fortitudo est magis plus
ti quia quia licet illa fortitudo politice
dicta sit in 3a quidem ad fortitudinem
vel omnis illa dicitur plurium dici vel fortitudo
a statuit plus finis melioris et appetibilioris
finis vel fortitudo si aliud pro quo finis
vel fortitudo est bonum honestum propter
sed bonum utile non finis fortitudinis
politice primo modo dicte nisi certus for
titudinis politicus est huic magis plus
quam omnis politice fortitudinis statuit plus
et finis aliquis honoris potioris accepta
fortitudine politica 2o modo dicta Cum
finis est contractio pecunie civibus ad
dapnum a civitate quod boni potiores
modo nisi ora potiora honoris a est
finis fortitudinis politice primo modo dicte
2 optimi et iustissimi ututi igitur igit
ti quia et a. pro quo primo articulo si
bor pro quo quarto huiusmodi ubi dicitur opinio
aut hoc utique ponit quod diis ad
tribuit et ad magis deputant a
in dignitate et quod in optimis primi
tle aut magis honoris maximi
cum utique hoc est quod honoris
2o et bor sic illud 2 ututi iustissimi
ad 2 aliquid primi et aliquid deputi nat
ducit ad deputi ututi si honoris
2 huiusmodi igitur igit ro aor nota 2 et b.
quod ad primum pte appetit 2o huiusmodi
si quo ad 2um pte quia ille qui
deputat honores circa dignitate
illud appetit ad sibi debet honor

et appetit ad prudentes et boni viri
honorent uponi si illud 2 vtu quia si
vtute solum bonum et vtuosum 2 hono
rand quia honor et laus sunt signa
vtutis sic prudentia et virtuosa sunt
signa vitiorum igitur igit 2o primum pot
quod sic probatur hoc p. in litera dicentis
assila aut hoc sit fortitudo politica
primo modo dicta magis ei quod plus
dicta 2 sit vel fortitudinis ad quod quia
appetit utute sit appetit vendicari eum
et boni deputi honoris eum gratia
et fuge appetiri tpis quia si
circa illum hoc dubitat quia si
fortitudo illa fortitudinis operatur appetit utute
sic vo dicit sic quia ipse est vere
fortitudo plutos pro quo dicitur et quia quia
vel fortitudo opatur appetit utute 2o si
vo valet sic quia vendicia est ututi
sta pro quo 2 quia pluribus dicit hoc
adducta quod dicta fortitudo sit appetit
utute quia sit appetit vendicari
ac si dicit quod vendicia est ututi
3o sic quia pluribus in 1a hoc videt
in nuc ad ututi fiat appetit bonum
potiorum si hoc 2 finis igitur vo non
valet aliquid pro quia pluribus voluit plus
quod fortitudo tlis opatur appetit utute dicit
appetit vendicari eum et boni deputi
quia opatur circa honoris et fuge
tpius modo honoris 2 bonum potio
si bor pro quia ututi modo opatur appetit
deputi cum boni si appetit deputi
opus utuosi si sic et modo appetit

quia ut vii. ph. dicit finis aut ordo
appetitus est qui fit secundum virtutem et fortitudinem aut de
fortitudine bonum dicitur in quantum sic bonum
utitur ista fortitudine superiori et operatur quae
fit fortitudine. Ad istud obiectum sic
dici potest quod philosophus non voluit quod ista prima
fortitudo politicorum fiat propter virtutem
sic quod eius actus procedat ex habitu virtutis
ut quod in merito strictae virtutis sit sic
quod ipsa et eius opera disponuntur ad
virtutem ad finem quod dictum non dicitur est
quod desiderium honoris non natum est
duci ad desiderium virtutis nisi quod
ponitur ad alterius esse dicitur esse propter illud
Sed quia illa fortitudo politica primo modo
dicta est propter virtutem saltem strictam philosophus
philosophus quod hoc quod ipsa desiderium
et ista hoc. Ista desiderium inclinat
ad finem disponit quod eo quod a primo
principio ut dicit Ethicorum. Et ponatur
et quia iste obiectum quod metaphysicus
non includit vim quod adhuc potest
habere dubitationem de ponere fortitudinem
politicam non dicitur et dicitur stricte
quod ad in virtute et ad vestigium fortitudinis
si quod dictum quinque facultatibus potest colligi
diligenter in arte et hoc de 3° articulo
Ad tertiam quaestionem Ad primam dicitur quod
philosophus solum apparet fortitudinem politicam
quoad primam eius partem ad fortitudinem
veteris et non quoad secundam partem et quia
dicit ro. aequut ro. non est ad propositum
Ad secundam negatur bonum et adonis dicitur quod
ista virtus non est prudentia sed magis

est ad finem non est
est ad finem non est

est arte dicitur esse prudentia ab arte ut
patet quod secundum quam prudentia est
recta ratio agibilium. et eligibilium. quia id est
agibile et eligibile. Sed ars est recta ratio
factibilium. Ad aut illa virtus militaris pertinet
quod hoc patet probatur quia ars dicitur quod
quo et per quam media opera fieri possunt
eiusque melius finaliter et morbus oppressus
et mutuo periculo aestuatur et fit bonum
sed non de illo opera ad finem
bonum vel malum per edificatorem quod
arte fiunt domus firma et bona sed non
est propter impetuosae latrones perpetuo
cultu divino Sed prudentia sed fortitudo
operum sine dicere totum quod opera et
ora media in ope eligere et finaliter
honestate melius possit quinque media
in sententiis finem diligere et ro philosophi
quinque ponere dicunt inter artes et virtutes
dicit Adhuc autem non plene de intellectibus
et in virtutibus quod enim ab actibus fiunt
bene habitus in eis sufficit ergo hoc aliud
quinque fit quod aut sed virtutes fiunt
in se hoc quaelibet habeat iustitiam et
temperantiam aptam pie sed se operantur aliquid
quod opere primum quod se quando
de in se eligere oportet hoc tertium aut
et se firmum et in mobilitate habeant
et operem illud non quod philosophus dicit de
virtutibus potest eodem dici de prudentia
ad ipsa non fit sed virtutibus moralibus
nec est Ad quartum ergo vemedo
mandat de quod milites ita bene sicut
bellare et bellum et pertinent victoriam

de duce si operatur appetitus finem sui
appetitus tyranni pertinet ad lucrum vel quod
sed si bellicus appetitus quandoque bonum virtutis
et ipsa sua non est prudentia sicut arte
et de ea sua etiam loquitur p. 2° quod qui
dicit (Ad virtutem autem sunt de pace
et vel appetitus (Ad 3m) neque amicus et adeo
primum quae amicus et nemo qz non quoto
dr aliqs sile virtuti quia virtus assimilat
ipsum in adiutorio sui non sic ira quia
ira tu aut quia et etiam bona
opti esset virtuti sila eo q ira
virtus sunt in sui adiutorio et eius virtus
bis et ad finem debitum vo virtus pa
appetitus sui q sit se non sit male
quia alias non esset non instituisset
sit quia sit pa non nec dicum studiosi
nec petimus nec laudamus nec vituperamus
2° quod dicitur bis uti magis regulat
et modum sit dicunt recte rons vita
aut uti eius sit quam et male (Vn
2° quod dr litis aut sit sit quod
ad pa hemo bis vel male sed
vehementer vel timisse male hemo
si quod modic bis dicitur e 2 q fortio
assimilat sibi in adiutorio et spem et
ira arte militaris hoc depdi et
milita quod si no uti eius in digredo
ea in debitum finem Et ipso id virtuti
fortius magis quam et sile q disponit
ad diversos in debitum finem virtutes
mo hoc e depdi hoc q ad
depdi virtus et ira eleos disponit
dz ars militaris et ira magis disponunt
ad publicum et ira quae pertinent ipsum op
nullus litus detractos ad finem sed bonum
sue malum (Vn pt q ira no vi virtuti
nisi praeapiat electos quia tuc ira
e virtuti fortius spa quo ad agressiu
quam quia ad agres dat ei impetu
fortissimum depdi aut hoc p ira actu
no passiuat electos quia hoc nitur
vi ad depdandum et acquirendum virtute
et appet hoc fortitudo politica primo mo
dea dicta melior ce de fortitudine
licet ira addat sibi agressiu impetuosiu
tm depdi hoc addit quod spiritus
spiritus mo quod spectat e actu pu
quod agressius mit actu fortitudo et q
quae predicti Et ro quo ad hoc
adhuc e maior plitudo fortitudo polit
primo mo dicte ad ira fortitudine
q ad spe fortitudo plitudine Et p alia
pt quod sit dd ad 2m pbm aut
quia p in actu addit no volt q
fortitudo appet ira maiore assile actu
fortitudi si q mit omnia passiuat ira
v gratiatior de fortitudine et gratiatior
se praeapiat electos et debitum finem
gra cum ope (Vn in vita fortitudo
ira sed furor dr sequi et no prae
electos rons (Ad 3m pbm autem
dr q auctus dr in tellus q sibi
dr spem a plitudine furor no
quo ad electos nil finem quia se
plior e fortitudo politica primo
dicta sit bis q plitudine furor q
ad agressiu impetuosiu cum q in

illa i[n]pernosite ad[ver]te e magna disputatio
ad veram fortitudinem quam stat audacia
utra et fiducia in primo est valde acuta
et propter admittit ut aliquid detrimentum e sic aut
non e de vera fortitudine et dicit quod fortes
aut in spiritibus acuti sunt aut quieti
Ad hoc igitur aliud et ad[ver]tendum quod
fortitudo vera non assistit sibi in spem
quam hic et aliis sepe vitasse sic fiat
illa fortitudo sublimiata apparentem ve
ram fortitudinem in adiutorium sui assistit
sibi spem in virtute fundata finalitate
meritorum ea in desiderium bonum finalis
ad spectat in quinquiprodium adipisci
eam si modo disponat Ad quintum igitur
igitur aliud adverte quod ignominia
praeliorum non apparet vere fortitudinem quam
vera fortitudo ea punit et praeiudicat
sic enim dicit tulit quod fortitudo e quide
tacita praeliorum susceptio et laborum
impressio ut prius allegatum e sepe
Si quinquiprodium e in fortitudine
apparet ignominia et ad auctorem pertinet
dicit quod nil aliud voluit nisi quod vera
fortitudo ita ignoscat mala illata
et iniurias quae eorum inimica fortitudinem non
potest impetum i[n]ferentis ad vindictam
quod vitium iudicium apparet quod dicit etiam
seneca si fortis suus et inimicus in
tua potestate videtur vindictam putabit
vindicare potuisse Auctor quod pro opposito
allegatum quod quod quia arbitrium Et quinque

Dicit Vicesimo quarto
Nec fortitudinem in quibusdam actu

fortitudinem delectet Et ar[gumentum] primo quod non
per auctorem philosophi in libro dicit enim po
sic in supremedo utrum ista ut detri
e fortes dicunt apparet ad et iste fortitudo
ipsi philosophi dicit non utrum aut in rebus
virtutibus delectat apparet quod ipsum patet quod
in quinquiprodium fine attingit si illud ar[gumentum] dicere
apparet fortitudinem in qua non e delectabilis
operum ipsi id Sed de forte aliquis quia in
claudicatio pterque in quinquiprodium fieri attingit
solum illa auctoritas quia licet forte
non delectet in vulneribus et in morte
patris sic tamen in quinquiprodium delectat in quantum
per ea fieri fortitudinem attingit Si quod
illud ar[gumentum] sic quia philosophus dicit sed
ad hoc videbitur utrum ce quod fortitudinem
finem delectabilis ad hoc aut quae ita
fine evanescit Et subdit patuit
nutriptis potui aut dolorem si
canales et iste ordo labor apparet multa
aut licet ce primum quod aliquis ipsum
id delectabile ar[gumentum] iste ipsi ar[gumentum] philosophus
voluisse quod fortitudo non in quibusdam fortitudinis
delectet ad finem apposito Ad supremum
notet quod e actus fortitudinis si in supremum
notet fortitudo non delectat ipsi quod
sola tristitia et aliud patet quod dictis patet
Si bonum patet quia per fortitudinem delectatur
supremedo notetur id hoc primum ad
primum intellectum nullum illorum patet dici
ipsi fortitudo in quinquiprodium actu non de
lectat quia nota et ar[gumentum] patet sufficiat
dumquod si bonum approbat primum end
no patet dici quod delectet semper quia

delectatio nio vi sil & sel stae i cad
cu tsti si fortius tristat sp ssp i no
delectat sp ssp & a pi qr gra sit
delectio & tsti mo grijs depugnat
sil stae m cad sbto s. b. pi qr phs
dicit pcu aut dolosi s carles &
trste ors labor Cosiema qr mpia
trstica no appati secu cuq delectio
si fortius supi mote mapiaz q tsti
sp ssp i nio delectat sp secu aor
pi qr lig forte dimissa tsti appate
secu dimissa delectio tri mpia tsti
nllaz vi secu appati delectio si bor
pi qr nllq vi ce aor tsticie trapar
sp senpi q fortius eo q motus e
tribilissi 3o hmq Dem p bor q
ad 2am pte pi q fortius supi mote
no delectat sp i tsti & qr tstat
sp senpi tue in virtuoso no ora
gonaret vri sletas pi p phm p
hmq & qa quia si forte et delec
sp in tellectu & tsti sp senpi
ut ia agutiu e mo illa e magis
dissona q gona ugi 2d 2o pi
illud auete phi in lea dicit end p
logido de tsti m tellectuali upiud
fortius degto utiq virute heat oei
& felicior pt & magis m mote tpis
erit tlo eni mapie Nunc dig et
aste mapiis bors pua sicis triste
al hoc igi fortius supieme motes
tsti sp i tellectu qd fiat apparitu
3o sic quia si fortius delectat sp in
tellectu supieme mote hoc magie
cet ppt virtutis & appti virtuosi act
& ctrariu si ppt hoc no pt delectu
igi aor nota vi & bor pi quia in
supieme mote admittit tri virute q
opq virtutis igi ict Cosiema idem
sic quia cad actu no gaudet qd actu
virtutis & pua cad si in supiemedo
mote fortis pua actu virtus pi bono
virtus i ict aor vi mau tn & b. pi
quia dicit phs in lea qr i mapiis
bors pua sicend 3o ad pnle or
sic si fortius dilectat i quib actu for
titudis sic qr fortius dilectat in sua
dilectione sletas quit pi quia sic
fiet expressius in infinitu in hmq
delectabi qr si delectae i 1a delectae
p alia tue in illa itm delectae
p 3am & sic in finitu & ignia pati
quia delectio cet e qdam acts for
Opp ad ar sic auct & pe p vri
phs primo tlmq dicit amabilia aut
bonu sit delectabilia q na delectabilia
tles aut sp virtute operaceo quae
delectabiles Et stati pq publr phs
nllq eni bonq qui no gaudet bors
opibq in eni mpio utraq aut dicit
no gaudetes libidinib oporbq sle
aut & in aliis 2a auctis e p
2o hmq vbi dicit pigna aut or
sice hitum sup veniente volupte
ul trstica opibq qui qd eni ex
cedit a cordibus volupbq & hi ipo
gaudi tpati qui aut tsti i tpati

et qui superni, prudentia et prudentia, vel non
tristis sortis qui aut tristis et mundi. Et
ad id ar. auctoritas ecclesiastes genere et prima
est in epla ut a filiis ad hereditatem vbi
allego actentis proverbii et epistola dicit solebat ayalo me sor.na
in carcere quid si in deliciis habebant
tristior si sortis bni occidor si sortis
bni est audi epistola dicit et dulce
est nos enim est videre spectacula nihil
pulchius et bonum est optabile quia
aut. ceteris ipso. Et auctis aug est
in epla id quod vel dicit in perfectis
adhuc nec secundi lata superiori vi
ceteris gaudium nulla ea capi nulla
sor.na est et vbi est Cum quae ass.
sequendo dicit nos enim et aio pedi
ner fauces fortune a bonis et spectat
domestica ea illi status est quietet
et cuo si intrari in nasci In questione
erant duo arti In primo ponebat
nobilia Et in 2o quod fuisset Cum
ad primum arti est primo notandum quod
delectatio vel solus tristitia moderata ea
et in sequent quae in ipso appetitu
et spirita obiecti sub hoc dis.... et
no adepti Et qui cupit et sunt
et esse vel nicoria adepti apprehes
sub hoc dis.... Et opti dicat
de tristia Illud nolle puto quod dicit
primum in hoc nona 2i libri et et
bis a dicit in applig de delectatione
ergo in 1o huius Et nona quod ea
questione nona 2i libri et dicit

et delectatio vel tristitia quae cum sequitur
et illi sed quod spiritus in appetitu sensitivo
Alia aut est in intellectual et ei sequi
quod in intellectu et voluntate sed in appetitu
in hoc Et 3o notandum quod sensitivi delectari in
aliquo hoc potest intelligi dupliciter Uno
quod ipse sensus delectetur in primo et sibi de
lectetur cum sensibili et delectat et mo. quae
delectatione sed alia quidem pertinet ab obj
sensibili obiecti et integritas utrae sunt
mo. vel in delectat in brutis Alio et quod
sensus per virtute sibi in quantum et delectat
ad indicium boni et impedimentum voluntas
secundum cum potentia inferior et delectat
ad in delectatio vel aliquid potest superior
cum quod potest capi de po negat. et
et inferior potentia sensitiva et secundum et sua
in delectatione sensus et integritas disposita et apparatus
potest sensitiva valeat Non si alia et sensus
se est optimi appetat quod cum fantasia
potest sensitiva superior dispositus et mundi
vel venenosi sunt quod punctio ipsum
vel sufficiat ad nutrimentum et huiusmodi fantasia
vel appetitus Ymo quod potest notandum vide
ceria usque ad nocte Dic ergo po.
negat.na in delectatio impota in delectatio sensitiva
sic ceria sunt appetitus sensitivi non solum
in delectari sensitivi et integritas obiecti sensitivi
si est sensitivi intellectus et ipsum
voluntatis Et ob hoc in pte finali
primi huius non solum diversa virtute
moralis ce in voluntate si quod ceria
esset virtutes morales in appetitu
sensitivo in clemates ipsum ad tranquil

et ipsum velim scod. et qm in puri qpe
ire dicit ac si no ex vita finita pq
hac vita si multi philos. posuerunt
sed cum loquendo qd maior habebit diffi
cultate et hec sunt dicta de ar.lo
primo et quatuor ad 2m ar.lum pr prima
scle ista q fortitudo in oi actu fortis
q ipse facit delectat quo ad mtm
quod dum in eo manet usq tros cp
quia qlibet tr actus fortis ipse fortis
qua dum hi usum tros applicabit
mod bon et quis mo ad qlibet
eis applicacio nat re delectatio
ugi scle vcn 3a et 4a pt et qlibet
actus fortis ipse fortis opa cp
electione cum vtus sit habitus electiuus
2o huius mo electio no d nisi d tu
illis qd applicand e in illo 3o vn
philos 2o huius dicit ad apostolum 1
aut si virtutes fiunt nisi si habitus
habeat iste qualis habitus opes si
quid si sicut de in si electio appet
hor et qbus manifestum e q qlibet
actus virtutis vo et fortitudinis a forti
applicati ut bonum qua dum hi usum
tros si q illa applicatio fiat per
intellectum pt q actus maxime cognoscit
et appetit in principio bellicus sensus
eo indicatur si bona fuit in qtum
pbi d delicta ut pt 2a dicit q in
huius actibus maxime ledi ut i plibus
ugi huius applic fit per intellectum

Ex hoc tros pulchrum fuit pt eo noli po
ari predictis et addit sequitur in qde
qua dum manet in eo usq tros cum
in patebit ista in solucionibus tacum
2a q est ista q fortitudo in qbus actu
fortitudinis fuit q facit strenue pustum
vbera vulnera et quiz mote modo
ista fuit ista hm ff ut m 2 ri
et 2 2a q dua q philos dicit in lea
et vm d pauti aut dolosum d si
canales et triste oris labor 3a q
q fortitudo in plibus puis actibus fortis
sic in pustepcoe vulnerum et appet
motis tristat hm ff apalit si loqm
pure philosophice no po vita
pq ista cp sic quia fortis hm intellectu
cognoscit et iudicant se maxima bona
peditur pt ora bona ne et virtus
sic sepe qt et ad hoc quod sit
dignum vita et multum posse cpice
bono cum et ro de sua mote et
excessiua lesione multum tristat hm
intellectum et ro philos in lea dicit
quato utrum virtute licet oes et felices
sit et in mote tyrnot est tlc em
maxime vinc dignum et iste maxime
bonis puat sicut triste aut hor
et ot sint forte hm cand potest
sis intellectu et de eod actu sis
appetitiue motis delectat et et
tristat sed et sed pt 2m et prima
et 3a scilicet ra propter nec hor
est in qm qm tres dum de applicatur
sic plenum dicit ista i solucionibus vo

Quadr q° tcp.lis sit illa q fortius
supr.do motum magis delectat sed ita
qua tpe qua dum hi ipsu tois cera
pone.o q no sit nec spectat vita pq
i.tra cp sic quia de quato ad melius
ud pcay iudicat de tato ad delectac
ul tristicia ipsa si fortis sed mtl.tu
iudicat actu sustin.di mole magis
bonu qua qcuq tpe iudicet ee
malu seu cera amissiaq cuiqcuq
bonu alteri deputet ee malu i
in hmo actu fortis magis delectat
qua in qcuq pa.de ad bonos a
missiae tpe tristia + ad ad tois e
de se si bon pq q fortis sed + alibi
studiosi cera sm.la vite iudicat
ut habet in illo 3° + q iudicat
cessa.o mole in cerpu ee pelicitas
sed q ei deputat magis bonu
sed cp bono dutu adipiscit + aut
metudo qua cera alia sed sed mala
ad ipe no vite iudicet pq
tri q in ted actu fortis magis
delectat qua tpe sed intellectu ps
fiunt spt.tu Consle qua n fortius
sed ita magis delectat i hmo
actu qua tpe ipe fortis magis
desiderat ad ope quit.do tpe per
ficiu pq q hmo qua tpe
+ tribula sed sed mtl + sed ss
sustinet + go qua fortis eligit
ipu sed ita ee sustin sic i cau
ut opi q hoc sit qua sed ita
in eo magis delectat qua tristia
+ hoc e spt.tu Det q mlto excellen

+ magis pt in forti ee delectat sed
in ita in qspectat mole si spere
vite futu + felicitas pmotoria pq
vite futu pq quia si fortis est si
no oi spes de vita futura magis
delectac in hmo actu qua tpe
ut q° dit multo magis + excellen
delectabi si spet p hmo opi vita
eterna cpmerci + de bonis ututu
n amittit yo forte illa vide ee
ei tpe sed in tellen ut tlis est
sicq ut e to pcia mpi de malia
aliaq sed hmo mole in inste in
forcau vim q sed ita ut ea
e adhuc tristabi q no patit
hmo dolos + tpcias ho si cor
quia cera pacia cos sed eau ict
Quinta q° tcp.lis sit illa q licet
fortis qua dum hi ipsu tois i qc
spectatur motus maxie tpe sed
ss in qtu ipe ss e si derelicta
in sit q in hmo sed ss delecta
in quatu ss p utute si i qutes
tpe indico tois + impio voluit
Sexta ps q° pq quia ss p ut
e pbi delicta sed pt vino sde
no pt hre maxi tristia qua
sit illa q infert p motu co q
motus e tribulissi 3° hmo
ps pq quia quicq appet spiritu
ad at est melius tus illo adepto
aliqlit delectabi si in forti appet
ss p utute sed in qutes e aut
in eliatu sed indi tois + i quod
voluntatis ipsi i° adepto delectabi

Et ulr si iudi' ro' dicit 1° actu ē
bonus & voluntas ipsa eu ē di
fficil igit' apt' sepiu in 1° actu dnat
delectat' qd fiat ppu Et uno id vi
qd tpty arg' pmo quia dicit ipse
qn dicit q in hoc studiosi no ppat
tri Et' qd sint duos equos mote
ab aliq mspn' ea supreme 2° v'
in sua mote nunq tristat' ff'
qua aliud pi qua si vnq parat' mote
parat' qlibet fortis ppe bonu vtut
& alia para' applei mote perti ipa
aeter & no ppe bonu vtut, & alia
tuc certu est q pmq nunq tristabit
in mote ff' sempu q 2° qua pmq
aliquo delectat' ff' ut dicit q°
ra posita & 2° no delectat' qn e eo
no e sensi relata ad iudicu tonis &
ipsu voluit' d' supremeda mote igit
cont' vn & tri de arbo 2° Ad tres
questiones ait oppu Ad p'ma ff' q do
pma auct' si q fortis in suis actib
tristat' quo ad aliqua si tri hoc stat
q q° ad aliqua dilecte' nec hoc e in
qnd na in eod actu qtqtu possit
aliq tres bon' & aliq tres malic
nis utrosq in bon delectat & in
malis tristat' Ad 2° auctei q' ea
solueda sicut solui oppo do ar' qua
fortis delectat in quq actu in qua
sine attrigit Et ad explicatoi dr q
in hoc ppfecto no ff euanescit de
lectio ff' in tp' totale ff' ta du
ducit in eo qua diu durat vsus
tonis qua diu ff' q e in ta dispoc

Ad sufficit intellectu imprime in
qtnasceda Et etc qi p nimio dolor
& lepoc sr deficit ff q vsq tonis in
cipit deficere ul mori tuc cita
incipit deficere & eumeqre delectio
mtp' qua cessate qf' tp' cessat
& eig delectio & hoc volunt plrqd
qi dicit ppe mlta qr ee quod
quod cuq fin ud delectat' vi hoc
Ad 2° tres nec bon & ad' eig ne
itiq. b. & dr q durate usu tonis
fortis delectat' aliq mo & ff' ff' et
ff' itp' Ad explicaoi dr' ff' qrit
qi delectio no vi sed & sed stoic ad
tristi' nec 2° ye oppeu duoru ul et
oppeu cupdi qpdetnti ff' duoru tres
quitu bonitat & malicie in ipso
equitos bn sent sed delectio & tristi
Ad ff' qu' maioia tristi no appa
ceu delectio tripat 1° & qu in
doc q fortis supe do mote maioia
ff' tristica ff' ff' nec illa na in
tri ppe maioi delectio mtp' &
cita ppe delectio q e in ff' fort
ff' in clarioi ipsq ad iudi tonis
& ipsu voluntat quq tristi minui
& dmtti ye no e vn q in di
mote tota e tristi qte ho est
capax qua tristi minui sr ppter
bonu utut mod paacter pstr
nent & augmenta auge sr supreme
iparcter ut dr eo qlo ultre
Ad explicaoes fetas de in tellectu
Ad pma dr notado qnq & eo e
qua lici fort ff' ff' tristi tri et

[illegible] delectat et sic ad quod
in virtuoso ira apponat tpi qr sic potest
delectari [illegible] ira ira et [illegible]
p voci tribulatur Ad 2m Epla qre
bn sic auctor dicit p potest transire
tot [illegible] tempus amissaq virtus
et alioqn bonoz [illegible] ad quae patet p
delectat in optimo actu p tuc fiat
no cum c in q.[illegible] ut dictum c eod
pon.[illegible] de cod [illegible] dumtas tocos et
eid in contes id ira respectu di-
uisoz delectari et tristari Ad 3m [illegible]
qre a et negat b et ad 1m dr p potest
supponendo aliqua et respectu mote
[illegible] virtute actiue et quiete virtute
et ira apq virtutis quia dum durat
usus voluntis et tn dum ira delectat
bn vim tn est q in puncto motus
sti tn deficit usq voluntis delectatio
euanescit sic dicit c pius Ad 4m
pulcri nc quia et ad 1m dr p qr de
lectat sc qfrocij ut dicit c no
apz forte delectat delectari nisi
p actu deliberaud qpiouit id iudi
cauit delectatij ee bona Et ideo
qr p potest in quibus sus actu delec
tat de actibus fortis quod ipse potest
fieri ee bonos mo sic no c de
delectatione nisi p actu deliberaud qpiouit
ee bona Auctor pq 5m allegate qpq
phi et sc. ee put [illegible] et [illegible]
prima et pa [illegible]

Q Deti vicesio quito Vtr
tpancia sit virtus moralis
Et ad primo q no et tpancia

no qpiat in me igi no est virtus
moralis tn qia qr ord virtus moralis
qpiat in me 2o quia et ad pi quia
phi dicit q tpancia maxime est circa
delectationes q et tristicias et 3o primo
de tpancia qd no est ut vi si in
me qpiat igi [illegible] Sed sic nulla virtus
e circa delectationes negat [illegible] tpancia
quia et virtus moralis no fit a na
co q n na mequ aliq assuefit
2o quia et virtus fiunt in nobis p
assuefactionem ibid ed virtus moralis
no c pt nati ut pi q eod 2o
pi quia tpan. [illegible] delectationes
ad quas na inclinat sic pi epi
delectatio qua dr primo delicie q
delectatio c qsitiuas sed q i contin
nati [illegible] tristicia corrupit nati ut d
in illo 3o quia stupefacit et corrup
nati quia et 4o tpan. [illegible] de
lectationi oppitur in diat qia nati qd
fiunt oppositu Oppitur c de mete phi
2o et 3o quia de c de ire de [illegible]
tali et aliqz moralium phoz igi
questio vera In questione p [illegible]
bona apio 2o [illegible] ad aptum [illegible]
ad primum ar. [illegible] est primo notandum
sic dicitur cuiq q ira fuerit hoes
multum nocq et mali et aliqui dicunt
q machometus fuit tlis q ponit
appmatus et p dicit q quana feli
citas in voluptatibus qpiat et 10
mus voluptates ponit [illegible]
des abpq or [illegible] ira i
hoi c pale Et si ira appio esset

vera sed duo tpa no cet uti mal
3° notand q illa sua appetit mala
puta et noqua quibus verbis intelligi
persuade Quare prima e illa nam de
pse in suis operibus nil odiat in
malis sed totu in bonis sed nam dicit
nobis appetitu concupiscibilem qui p se
odiatur est ad concupiscendum delectabilia
et ad delectandum in eorum adeptione
i bonum et delectabilia concupiscit et in
eis delectari primo et magis delectari
et magis bonum et maxime delectari
maxime bonum ti quia et aor verba pt
quia nam dicit a deo et intellectus in
suis opere ut pt 12° methaphe
mo in illis non pt malicia nec
error igit aor verba sed bona verba est
manifesta 2a ro de quarto aliq
ponit magis seducit ad actum de tanto
ipa et melior sed appetitus concupiscit
et ponit cum actus et concupiscere delectabilia
et delectari in eisdem igit appetitus concupiscit
de quarto magis concupiscit de quarto
magis concupiscit et ipse delectabilia
de tanto melior est ti quia et aor
pt et po° dicunt ad actum qui sunt
potentiis passiones 4° methe sed bona pt
et 3° de anima 3a ro et de quanto
sed pse bona de quanto et maius de tanto
et melius sed delectabilia et pse bona
igit de quanto et aor de tanto et aor
melior ti quia et aor nota et sed pt
primo quia omnes delectantur appetitu
et horores et alia 1° quia 2° quia
delectatio est sed pse eligit per p°

ethicorum dicit ora enim delectatio appetitus
3° quia illud qd est bonum et non est
bonum utile et sed pse bonum sed bonum
delectabile et quia igit aor pt et
bonum utile p hoc dicit ab aliis quia
dicuntur ad aliud alia autem videntur esse
sed pse bona sed bona pt et 2° quia
et ecia 8° quia 4a ro aves et alia
bruta non sunt peiores et persequantur
omnes suas delectationes sed nam non
sunt una solicita de horribus et de
cibis et alius bruta aliquibus primo
porci magis in nam non debent horribus
instituere delectationes quas persequi
non debent seu malum esset igit non
3° nondum et ipsa opinio et omnis sla
et precipue detestanda ta apud philos
quia cathaa et sunt approbata p° quia
et pt adque facilius appetitus approbau
tur horribus delectationibus sensibilibus in
moderate editi non solum dicuntur
non felices et diuedi miseri sed et
bestiis dicuntur deteriores eo quod
secta in eis superiori utute sed
tore eorum dat se in seriori pti sed
sua te in ipsi tore permit eo et
operationibus vacare non sunt repleti
cum cibo et madentes vino et appe
fremor petua et tui et non solum
ro sed ecia sed ligam et ad dormiendum
appellunt et quia dormiente propter
tbatos cerebri vehementer caput
dole caput donec iuvenes potauerint
et emederint et etc ista bui et mise
et de testa vita 1° et sed 2° d
in quo quiet ad deo et vita detestan

et tu
et tu miserere si sequi delectacoes gustu
et tactu e sequi illud i quo ai beatus
queri et dimitte tocu et spem ihu est
dimitte illud in quo queri cu deo co
p qo fr ihu ... apans et que cuptas
deo amatissu et plimu ce vi 10 qi
et seneca in epis dicit hoc mihi
philia p mittit ut me paci deo red
dat pi ipi ad dulce tocu et mte tu
et apa phie e sume mpcep et excel
lent detrabile 3o quia in modate
delectacoes gustu et tactu hanlia et in
tollerlia mala i ducit qoi i no sut
cpsepde qua e manifesta et aud pi
primo quia quu delectacoes phaz
tpales sn dicas qpunut 2o corpu
et vita corrupit vn ar in lib de
mote dicit qu intenty est mlta
qnessaoni potu et quu vsti mis
delectacoiby in quibu delecta tate
tpe quo qmedit et bibit corrupit
aud cd sud i fitm et tri sp
qui mlta uti volupte venca i no
cecat copa sud in phaz sud macdetat
3o p quu delectacoes boa cue et
spa intellcuales i gcedunt vn et
phie qdicit vn phi in cod libo
dicit pulcu phi et pfcud motificat
na pua depideria in qmessacoes potu
et thesauz auri et argeti et qtcppit
omis delectacoes ducetes ipu ad
destructoi cor et aie 4o quia quu
delectacoes in modate no sut de
delectacoes qua mlta sn tristicias
angoas qites et antos Anites end
sn tristicias qua cu qores volupte
i modate qcupiscut et habe no
put ul no qnt tristi i valde vn 3o
quia dr p i tpaty tristi no adipiscos
et qcupiscens end tristi end qcupiscen
sn qnt tristicias angoas appti end in
tpati nuq sciasty sp ultra qcupiscit
lia et venter et mdra quu i plen
suime no possunt vn dr plicet
eis qmedisse ut sp possit qmedete
et frequt dicit et qeclamat dolose
o qua bona cibaria quae no stimesto
vn et tristicia fuit ei delec ut p
dicit in 2o 3o et sn tristicias finites
ut puta dolozi capitis eddozi stomachi
infectoi gutteti et lisiwe p liquores
celeres et vistopos quas ho erce
no pt mlto i fitmitates fuces et
tri mite 4o quia quu delectacoes
spuales tollunt vos et pfectas de
lectacoes sn intellectuales a spualibu
pfectoes sut et melioes si p melioes
et pfectoe poti qsequun et cua pfectoi
vn seneca in epla ad lucillu dicit
sapies nuq si gaudio vinit p ad
gaudiu unq mtrupi nec deficit
et cte quu gaudiu sapiet sucpit
coppculiose phia mitiori ipuls
mtt ipti qd in 10 quu dicit p
phia mabiles sn delectacoes pute
et suitate vin p volupti illud no
gcedunt nec mzo quia ut dr cust
primo quu no pt indicae de dulce
mellis a mell dulce no sutant
5o quia quu delectacoes si mis
cocessiue qtne se ipas corrupunt
vn tpaty hius cpti adhatio indi
cat qu paci esse melior propo

et magis in eo delectat quam spiritualibus appetitis in delicatissimis cibis. Unde narrat de quodam abbate delicatissimo quod ad tam mirabilem voluptuosum vesci desiderabat qui appetitus et non sinebat vivere medicus qui sibi tollere appetitum quem cum voluerat abstinere ter dixerunt ei monere passionem volens querere medicum qui sibi tollere appetitum obviavit militi tyranno potissimo qui de statu suo petiit et quaesivit abbatem audivit et omnes illas audivit vite dixit domine abbas ego vinum privavi habeo et vos curabo ad abbatem et vestri dimittere servum et ad mensam ponere integram solam panem et aquam modicum potrinae mutuit quos tristitia vestit milites ad abbatem dicens domine abbas et quis de vobis et quales sunt et abbas tulit domine milites carissime fame morant milites petiit multum possit quomodo pacem habere abbas domine sic ymo dixit quod plus capet si panem quem omnem sibi sapiebat cibaria delicata sanatus si tolleratur privatum et permittatur me ab vite et dixit milites abeunt et tollentur quotidianum mea in desum illis medicina dimissis quis habere ad vocem appetitus delitate et si vestri dicta dixerit quia sapiente procedunt ad primam quae quod non debet nobis appetitus concupiscibilis ad concupiscendum non tri quales cum si habere voluntate cum non appetitus concupiscibile concupiscere delectabilia assimilet prima et iudicio rationis et id etiam debet nobis vocem appetitum principale. Ipsum etiam appetitum quod ultimum rationis ultima quae retro id ubi delectet. Ad 2m dicendum ad hoc quod concupiscere delectabilia solum ipsum rationis a appetitus actus appetitus ipsum rationis ut ratio et ipsum magis et actus ratio ut al seu brutum quia in sic delectatio a bruto non differet. Ad 3m dicendum ad hoc quod non omnes delectantes et ipsum sic bona. Ipsum illa delectantes quae et commutantur naturalis et appetitus illa et ipsum sic bona et de illa loquimur auctores in dicte. Ipsum delectantes quae cessant et immoderata non et bona ipsum sic si solum appetitus ipsum rationis appetitus non naturaliter et naturaliter vitatur. Ad 4m dicendum quae autem et bonum et nec... quia non non instituit nobis delectationes quae cessant ut appetitus eo quod corrupit naturam rationis et gratia ipsum volunt naturam ut dicunt et si instituit nobis delectationes moderatas tamen appetitus et appetitus illa causa etiam indidit nobis vocem potentiae et debete non tresse et in naturalibus delectationibus nos persuadebimus appetitum cum delectationes nisi quae cessant in rationibus pacis et quae malicia quia quae non et quae de primo articulo. Quatuor ad 1m articulum et primum quod in delectationibus gustus et tactus sic sunt delectationes quae sunt in immediatis potibus et cibus actibus quae simplicia concupiscere quod opus et plus appetitus eas quod opus si decrete et bona vitae sunt

prius apparet quod hypocrisis opposita spiritui
sancto dicitur esse circa huiusmodi delectationes
quia sicut hic culpatur et vitiose per defectum
sui muneris debite qui certa ratione dictat et
hoc ipsa virtus huiusmodi sed videbitur in hoc
secundo et circa de spiritu nostro et multipliciter
quod vitiosus circa aliqua magis tamen in passionibus
quam in operationibus quia vitiose deficit
et superabundat in hoc autem abundat habitus
medium quia vitiose laudabile tenere
medium habitus nullus huiusmodi superabundantia
et defectus vitiosos huiusmodi nolle superabundare
per quod dicitur secundo huiusmodi sicut per prae
missis de quo fit illa tripartita est
utilis moralis quia in delectationibus gustus
et tactus de quibus superabundantia vitiosus
et defectus virtuosabile in multis illa de
quibus utitur media laudabilis ita quia
quo nolle secundo premisso et quo secundo huiusmodi
dicitur in quibus quibus superabundantia de vi
tiosus et defectus corrupta medium laudabile
et dignum hic autem abo utitur sicut in
diversis utitur secundo huiusmodi dicit quod vitium est
huiusmodi circa in multis quibus quo ad
nos sunt nudi de quo primo nolle cum
ultima ratione pro de quibus utitur me
se quite in delectationibus gustus
et tactus ut ita probatur de sensu secundo utitur
de tripartita in ut dicit philosophus in primo secundo
de utitur tripartita aut medie circa hoc
hic non enim delectatur aliquibus in tripartita
magis sensus magis tristatur in colli
quibus non opus non vehementer tali
modo nullo in abstinebus tristatur non
contristatur nec magis magis

quia oz nullo in non oz non velle huiusmodi
nullo hoc dicit aphorismus quatuor ad superabundantiam
habundantia hic quatuor ad defectum sub
dit aliquis aut ad primitate sunt nul
ad bona virtutis delectationibus quorum hic
appetit mutuate et ut oz et alia delectationes
non in pecunia huius quorum nul preter
bonum nec superabundat sic non huiusmodi sunt
bonum huiusmodi nul a habuit bona corporalia
quorum redunt magis ma diligent tales de
lectationes quod dicit de tripartita autem
non tales sunt ut certa ratione sunt dictat
ipsi huiusmodi quod tripartita de virtutibus moral
secundo sic in de virtutibus quo quo homo bonus fit
et a quo bonum opus fiunt reddit sunt tripartita
de huiusmodi in ipsa autem primo quo secundo huiusmodi et
patebit quo ad hoc et tertio de circulo studio
Ad vocem ad primum quod ad secundo ostendit
quia nul mutuo de medio rei quia quod
tripartita non sunt tertio medium non hoc
tamen ad utitur sic ait deinde de Si
aut mutuo de medio rei non b quia
tripartita tamen circa delectationes quia tristitiam
tertio superare ad certam rem non determinat
ad plus non ad minus sunt in ordine
ad rem tamen quin ad plus nul ad minus
sunt tempus per contrarie ad quietat Ad
secundo dicendum permitti quod nam accipit explicat
omnino modo superfluit et sic solum dicit de
nam et forma secundo philosophus secundo modo cum
magis laetatur quod diversis nectis subsunt
nul concordat in aliquibus medio quibus fortis
dicit suas apparet secundo nam cum laet
tissic quod diversis nul aliquibus accipit
suam rei non nectis quibus non a natur

medicis inclinatibus tu ad bona et ad mala
passiones et operationes vel ad bona et ad mala
opa vel passiones modos et dicit quia
habitus et dispositiones nec quia ad modum
nec inclinat vitium sed dicit 2° quia quia
assuetudo alterat et primo ethicorum
dicit assuetudo autem excludit inclinationem
fit sicut n assuetudo nec quia patet philosophus
idem dicit apostolus quod. e. sepe ei qui
peccat est et nam quod eis qui peccat assuetudo
aut eis qui sepe operatur dicit promissa
dicit primo quia non primo vel
2° modo aliter assuescit nec virtutes
sunt naturales quia non primo vel
2° modo nec etiam virtutes 2° dicit quia
virtus sequitur et virtus nam 3° dicitur
quia et virtus acquisita quod dicit nam
3° modo 3° dicit quia est virtus sic est
virtus nam quia virtute acquisita 4°
dicit quia ordo delectationis moderata et
nam primo 1° et 3° et de ista loquitur
dicit delectationes. Delectatio autem immoderata et
nam sequitur et nam primo 2° et 3° ut dicit et in primo
ethicorum. Auctores pro opinione in ducte
sunt pro 1° et hoc de hoc

Q. Decimo vicesimo sexto. Utrum
in sensibilitate sit vitium et
ad primo quia vitium est
hoc etiam dum vincit 1° sensibilitas
non est hoc dum vincit 1° est non
et vitium 3° quia et 4° notat et quia
vitium est in potentia nisi 2° quia
et hoc patet quia sensibilitas quantum est
etiam sensibilitas tactus sit nobis necessarie
sicut sentire dum decorum vincit eum sunt sensibilia
ad vitium nam 2° de anima Cosiderandum quia
spiritus si et pulchrum apprehendit in mina gratia
pietatis et mina delectatio quia sit necessarium
si hoc nullo modo et in potentia nisi 1°
1° spiritus nullo modo et vitium 3° quia et
aut vitium manifestum si hoc patet 1° et primo de
gaudio quia primus sensus gaudium cibi
necessarii et ad sustentationem nec et ita et
dicit quia ad potum 1° gaudium non
vitium est in nisi potentia 1° nec delectatio
et in nisi potentia 3° quia quia naturalis
necessitate delectatio sequitur adeptionem rei
gaudium et amor et 4° quia patet quia philosophus in 3° quinque
duplicem gaudium sensibilem sicut quidem et
spiritualem et dicit quidem est naturalis et quidem
cibus subdit sensibilem in naturalibus
quod 1° gaudium pauci petant et 1°
1° omnis philosophus. e. omnis non tam sicut philosophus
vobis custodiam 3° in mina omnis petit a
naturalibus 1° pedis appetitus et modificatio et vitium
et custodiam videntur velle quod solum
petit et in processu gaudium sicut
ad 1° spiritus assistit in defectu carnis
sed quia non est vitium quod fructuosum
2° aut ad punitionem sic illud non est vitium
quod et optimum hoc dicit disposito
virtute si in spiritualibus et quia 1° sensibilitas
nata et hoc patet primo auctoritate custodiam
primo quia dicit quod passionem et 3°
festinat ad oblationem potationis
passio 2° patet hoc auctoritate 1° libro
de morte ubi dicit quod puritas philosophia
et perfectio motus est ira depulsio sua
in quietatione potus et tertium 3° patet
hoc auctoritate quinto 2° philosophia dicit

q̃ ad ho pfectu suis spc'ns videt
vlt' appetitus sensualis erat cos oio
et odiet odio maiori i'q̃ 2o sic illud
no est verum qd ad acqsitoē utilis
si in spi'tas e quia i'q̃ tz qnā et
aor nota e. si pz quia illud valet
ad acqsitoē utilis q̃ ad fugā tot
et abicimus delectacoes et delectabilia
ergo illud phi 2o quia in or ante
maiore obsuad delectacoē et delectabile
no eum nobis acquisitos i no acci
piamus iudicij ea i maiore delectos
applicdimus et pbat q̃ i senos plebis
sit tristanc paciēdi ad helena
si nec cosilebat ea no solū tragē
si nec corde hoc oī pati et nos
ad delectos et in ordi rō dicē voce
sit ipsi abiectos ipsam mq̃ pstabi
ipsi q̃ acqsitoē utilis abiectē et
fugiendē sit delectacoes si m̄ d q̃
i spi'tas apparet in fuga delectacoē ipsi
ipa valebit q̃ acqsitoē utilis quod
fuit ꝓbatū 2o sic oē verum sz
in nobis aliq motum p̄utilis rem
iudi' tors et qnt rem electos no
si i spi'tas nullum sz motum in nob
p̄utili iudi' tors et rem electos
volui ipsi i spi'tas no d verum tz
et aor pz quia q̃ quo pz tenos si
ad optia depēdē primo quia aptz
ad aliqd sit motum mouēs et
in elmas ad agēd verosq̃ ipsa
rem iudi' tors si or pz q̃ quia
motum no est to cu illa si ad
optia depēdē ut ra allegatu e
nec etiā voluitas quia illa i nata
d sequi iudicium tors n p app'tus
si' tha in gnu nec quia motum
d si ut app'tus si' quia quia nā
in elia ad delectacoes sensuales i q̃
Oppōit wlt phi in 2o 3o ethicorum ultimo
de tpan Ꝑn questione primo ponēt
no ra 2o gelos tripliciter Quatuor ad
primum e primo nondū q̃ ho pcipies
mala et tpi'ncos q̃ q̃ mia q̃ mestione
et potentione pdentia seu pdentes
pt si' ihp'tu sic iudicare q̃ delectos
ebi et poty sic oio in q̃ nā pt
abiicēdē et quic iudi' pt pz q̃ sort
clusit voce cum tlis clusit sibi ebiaū
in optia et pauroia quia nā capet
et tequit et m̄ d q̃ aliqs si mlius
fuerit hitū acqrat et plū fuerit
in elmatē eo q̃ q̃ apacibiā fuerit
dū hitū 2o quia Qod q̃ i spi'tas
tpliciter accipi primo acci p totali
carēcia passio et pstio p carēcia delectos
circa gustū et tactū 2o mo i spi'tas
acci p app'tu et depdio ad talem
carēciā inclinate 3o mo i spi'tas
vocā hitū modalis quo quod ellia
ad q̃ pcipiēdū mia delectia gustū et
tactū et ad mia in eis delectandū
quod ecia ro dictet et in apporto dz
accipi in spi'tas 3o mo nā m̄ d q̃
in spi'tas primo mo dicta no d ver
quia quia dm ho pcipi d et vnc
pt ta dm quia i spi'tas si no pt
q̃ sic sequēdā in prima voce an app'
si i spi'tas accipiā 1o mo no est
verum sicut in apporto loqui de vio
et ut sic in spi'tas no est n potest
ad acty et no hitū et ho ellia q̃ pla

3a accepto & adsportu 3o: quia
virtus moralis gratiam in nobis quo apud
et non in sunt nobis quo naturali applicatione
2 sic nec ordo quoad et relatione a na
in gratia mutabitur unitur ad gratiam vi
tosam gratiam sic patet videbitur ymo
in tum quia quidam docuerunt quod virtus
in spiritus non & in habitu bonum quod
naturalis est potest in habitu sine a virtute
quod tum non & vim quia sic in
spiritus & virtus naturale et non moralem
tunc autem dare in ut et tum de 1o articulo
Quantum ad 2 articulum sit prima questio
ipsa quia in spiritus 3o accepta & virtus
morale quia sic ordo habitus moralis in
elimos quia tunc tunc tenet sic & virtu
aliqui virtus in defectu et in omni
virtus male est in spiritus & habitus in 1o
dicit autem tunc patet quod 2o habitus et bonum
est quia in spiritus 3o non detur & virtus
patet quod 3a accepisse in spiritu et non
quo sit habitus sint in 1o nolit virtutem
est quia tenet sic in defectu virtus aliquam
virtus patet quia tu sic in unum oppositum
tpauc 2a quod sit illa quia in spiritus 2o
3o non detur & virtus valde potest
gratia nam quia primo de natura ipsorum quia
ipsa multum excedat quod potentia vegetativa
co quia mutuat ad unum tado de
alimento quia sit debitum 2o patet hac de
natura mea quia valde peccat gratia nam
spiritus co quia in elevat ad unum quod pertinet
et delectabile spirituale quod sit debitum
Item 3o ipsa & gratia nam proprie est quod
tunc quia vita tu dictat ce quod pertinet
et delectabile quia oculi audi et sic de

cruciatus non quia illud detinet in elimat
in spiritus ad in elimet ad unum quod pertinet
delectabilia quia vita tu dictat ipsi id
3a quia sit illa in spiritus est virtus
gratia bonus mores quod & expedit in pru
dentia quia omne quod est gratia vitam vo
habitus et in peditum prudentia si spiritus
& habitus in quia sit vita gratia et aut
nota e quia prudentia & vita tunc
habitus 6o habitus non illa adquirit
ad actum sufficiens virtutem et quo expedit
prudentia in pedum et alia virtutes et
etiam cum actum in 6o habitus pudicitia
pori virtutibus moralibus quia est bonum
pi quia in spiritus elicit cibum in opta
et non difficilia ymo et pauciora quia
non adquirit tunc tunc tota horis non
et physicum spiritualem tunc ad spiritum
interiores quod operantur et illud fruat
indi tunc horis gratia et expedit et quia
prudentia quod fiat opportunum 2o sic
spiritus potest & quia virtute fortitudo et
non virtutes cardinales et multum pu
ipsi in tu gratia et aut patet quia patet
tunc plus quam debitum & e multum
spiritus etiam ho non potest bis pugnare
bellum pracula non labores bellicos
virtuter esse in 1o Et virtus spiritus
multum impedit adeteti quietate ad
alios co quia tollit propriis detectis et
fortitudo spiritus quamvis voluntate et hi
ipsi id 4a quia sit illa quia spiritus
& virtus nu et quia sic in vi
& multum in quia quia non solum est
gratia horis sit quia ho si est & gratia
horis sit quia & al et hores sit

q̃ e omnes sũt in spiritu et quia i ipso quod
est verum nota est et bonum p̃ quam ipso dr
homo sũt in voci dr ad sũt in spiritu et dicit
omnes sũt potentiam vegetativam in no vt
de gratia nam i florem in hoc p̃ vegetativam
et gratia nam in me sũt in spiritu ymo et ij
pte rationale ut p̃ p̃ quod ad 1m bona
sunt vita et p̃ quod ipsi dicit philosophi
licet dicit no esse quantum de illis in
spiritus et quod aliquid distinguit a bos
et quod quod gaudet hijs quod aut no p
aut quae ore de delectatione no differ
aliquid ab alto longe utique est ab
homine ce ut ipsum quod i spiritus
de unio vicium quia in tpau opportet
p̃ sic illud de unio vicium ad unum
opponi tpau si i spiritus de quod i ipso
est nota de bonum p̃ quo 2o quod
dicit de in spiritate finaliter est reducere
ad tpau quod de in tpau quia ad
reddendum unum nalis mysticum ad
delectationem sed no tm abscondet in
spiritus voci et eij ipso sic in tpau
eo q̃ magis accedit ad sobrietatem
quia in tpau sed quia oppon ne vi
cium in spiritu et ideo unio p̃ tacere au
gustinus quod in tpau et ne no tm
de opportet aliquid p̃ mysticum ij
dicta et primo ij quod primum quia monachi
praedones et alij religiosi qui quij
macerare corpus suum jejuniis et vi
gilijs oppo vita etiam et sic vinum q̃
amo ce in spiritualibus ij ipso quo hor
no dicit vicios ymo quo hor lau
dat ipsum i spiritus no de vicium mole
omnis dicit primum quia ij dicit 2m

q̃ quamvis medium virtutis no attendit
in ordine ad finem sũt in ordine ad nos
sunc ad finem sed eo macerare corpus
et vitam omnia de vicios 2m alij de cor
tuosi et oppo hor monachi religiosi et alij
abstinentes corpori quibus no in cubit
age multum gramma oppo no dicit vi
cios si corpus suum aliqualiter macerent
jejuniis et abstinentijs dum tm et macera
no mod procedat sic q̃ no defit in
tm q̃ pervenat voci et mignam seu ma
nifestam existum in cent si sic opa
oppo contra etiam mutorie agut et opa
magis ipsum tpau quam cert Ecce est
de alijs quibus gramma in cubit opa
sicut sunt principes et milites quorum
gnos labores et magna pricula q̃
re publica sustinent si enim tales sic
vellent macerare corpus suum vicios
agent et pertinet et ideo no dicit quod
quod oppetu alij de in aliquo p̃
dicit seu mystice q̃ quod voci 4m q̃ 1a
vita illud de magis vicium quod est q̃
magis mo in spiritus de q̃ magis ipsum tm
quia et est plus de quo 2a q̃ no
solum in spiritus de gratia magis si etiam in
tpau de gratia magis vegetes in q̃ opa
q̃ mia supor delectabilem impedit di
gestione cibi et potus et etiam gratia magis
spiritualis i q̃ appetitus spiritus in suus
delectabilis i pedit sed de gratia magis in
tellectuale in quantum processus i appetitus
delectationis sicut ymo equus in tpau
magis tollit ipsum vicios quia i spiritus
et ideo in tpau no magis p̃ dicit
vicium magis gratia magis q̃ in spiritus

quia virtutes interiores qui nihil et prae
sint nobilius et appetibilius ad superiorem
et ita videtur magis de gaudium intellectu et magis
petunt gratia tropi quia illud gaudium minus
petunt quam caudi tici plus petunt gr
virtutes interiores et sic patet quod arg. non
procedit et tertia de 2o argo Ad secundum
ergo oppositum Ad primum nego consequentiam
in syllogismo 3o modo et ad 2m dicit quod ita bene
probat quod syllogismus primus modo nunquam dicta non
potest esse dui concludi quia sic non comprehendit in quibus
Ad quintum primum nego et ad 2m dicit
quod licet familiaritas et sitis non sint in
potentia intellectiva tamen in potentia memorativa de cibo vel
cibus de cibo non delectat
cibum quia nunquam existit id quod potest
tollunt quia hoc fieri fit secundum quod
familiaris et sitis in nobis fiat per
concessionem illius modice accepti
multi sic quod apparet in maiori vel magis
delicato non delectare Ad quintum
secundum dicit quod in ma naturali appetitus ut in
plurimum non capiunt secundum ut vult sed
non tamen primo et secundo et 4o quod dicit
quod 2m augmentum in motibus dicit vult licet
non sint vult si ut in plurimum Et quo
ergo intellectus non et quia in naturalibus generatis quo
ad unum fuit quo ad defectum paucissimi
peccant eo quod parum sit mysterium Ad
tertium et quartum quinto dicunt potest
in unum a naturali in diversitate philosophiae
si de hoc philosophus magis dicit Ad 2m
tertium primum licet aut et negetur
Ad quartum philosophi curiosi et quemadmodum

dicit quod ipse loquitur de passionibus concessis
et non simpliciter modestis 2e cum vitiosis
dicit in quibus sunt certae res et illae pulchra
et pulchra philosophi in se motificant non cum
sint aut nulla si cum simpliciter modestia
et hoc posito ipse abiit utilitate apparentium
sensualium quia modestia concessionis pas
sionibus fiunt apparentia sensibilia in memoria quod
memoria et sententiae certe tori Ad 3m
negetur et ad 4m dicit sic ita dicitur
et quod philosophi loquitur de delectationibus concessis
et non de illis et ad principatum nec
dicitur Ad 5m negetur et ad 6m
dicit quod illum motum in se concepto in
falsis iudicium iuvenum delectationem Ad
approbationem dicit quod licet eo per ad optima
decipere si non sunt decepta in qui
sint dimittere in aliquem ut sophistica
tropi seu alia decepti sint mouet ad
malum sic dicit sunt in primo nobis
Auctores ipsi patet ordine allegata et ipsi
primum et 2e de quaestione 10

Quarto circa septimo quae
tractatur sit circa delectationes
iustum et tertium Et circa primo quod
quia et delectationes aliorum circumstantiae
sunt dari virtute moralem et non
alia quia tractantur igitur quo sola in spiritu
et non patet quia virtutem et dari mo
laudabile et equum virtuosum ibi est
dari virtute moralem media ut ordinem
illum si circa virtus et circa delectationes
et superabundare et deficere virtuosum
et sunt circa auditum et olfactum Ut
ipse in libro dicit quamvis non virtus ce

et ut ordinatus quibus et sit superbia
audacia et desperatio superat aut et quis
circa auditu ipsi bonum pulchrum maius
et de se Secundo circa se tpanam magis
dicit esse circa illas delectationes quae
magis natae sunt capere augmentum si
delectationes ipsi sunt quasi in tpana
magis circa circa delectationes ipsi tri
sunt aut patet quia ibi delectationes
magis difficiles sunt ad moderandum
et per quas circa eas magis in dignos
virtute moali et non dna quia tpana
ipsi aut circa si bona patet si in delec
tationes magis natae sunt superpere
aut tertio si magis diligit in bona
circa si sit ipsi mit retos magis
diligit ipsi bona circa aut patet quia
quoque opa augent conatus quia
et primo quia dicit omnium aut de
lectationes ad quod magis circa dicit illum
ut qui amati et spectacula amati
spectacula in B patet per epistolam me
Tertio circa illas delectationes tpana
moderari circa quas et in tpana circa
dondo si in tpana si circa et circa
delectationes ipsius ipsi tpana et aut
circa quia delectationes et delectationes
tri quia et aut patet quia tpanaa et
in tpanaa sunt aut quia quus mor
et B patet quia in tpati in amae
licetos valde delectat in appetibus
mulier Tertio quia dicit amatos
maiore diligit ipsum vide Tertio d
forte aliquis qui non delectat in opus
si si si si et dicit ad ipsum tactum
sic patet in dna et canes si si

no gaudet in odoribus lepori si alacrae
et sic odoribus gaudet in odme ad abu
Contra si ipsa solus est bona sed
ho luxuriosus non magis deret de
lectari in ursi omni mulieri qui alia
nisi in quam si ursi iudicaret omna
ce dulcoris quo ad tactum qui alia
patet quia si ad ipsum quia non delec
in ursum in odie ad tactum si fluens
gutta patet quia si mulier est tpis sic
et color si ursi sto qui est lenis
sima si tactum tri ursi nullo mo
delectine in ea et ho vi qui tpana
sit circa appetas delectationes ursi circa
si si sic appetitus Sic quia tullius
in Rhetorica difficilius et tpanam dicit
In tpana est vors in libidine atti in
alios non vros impetu ira furor
et dnacio si mai et qui non solus sit
impetu non ipsi circa circa alios
si i ire Consit primo autem eigd
dicit qui ptos tpanae sit qtme a
clemencia et modestia mo mai
et qui clemencia non solus et circa de
lectationes gustus et tactus i ire Secundo qfit
autem sonere in libro suo de qtuor
virtutibus cardinalibus loquit de qtuor
qua vulgariter qui tpana dicens si qtuor
et cuius qro bnigna nomen Blady
pauci familiari orbi equi si mai
et qui illud non solus loqui si circa de
lectationes gustus et tactus i ire Dupli
vult phi in libro dicens qui circa de
lectationes aliales non et tpana sed
circa circales qui non circa delectationes

et non circa omis circales

ad in tpana

quia nō circa delectabilia visus auditus
vel olfactus nō sunt actus. Circa delecta-
bilia gustus et tactus. 1ª quæstio vel in
1ª quæstione erunt tres articuli. In primo
videbitur de dispositione delectabilium. In 2º
articulo ostendetur ad quid et in 3º ostendetur
una opinio et improbabitur. Quarto ad primum
articulum dicendum primo notandum quod per in lira vo-
lens oindē circa quas delectabilia
sunt tripartita et in tripartita distinguit delectabilia
in delectabilia animalia et in delectabilia
corporalia et per delectabilia animalia per-
se loquendo vult intelligere illas delecta-
bilia quæ fiunt in anima cum vel partiale
corporis quia sunt sine delectabilia quæ fiunt sine
instrumento et voluntate. Et per delectabilia corporalia
sunt philosophi dicunt quod sunt vel totius
sensitivi et partiale corporis. Et 2º
modo opponendum primum de quibus
non patet dicunt ergo quod delectabilia et
tristitia quæ sunt circa bona et in bona
tionis circa primas et circa amissione
circa bonum proprium et corporis absentia
sunt animalia ut dicit philosophus in lira et
tamen in illis sepe ordinem corporis consumuntur
et ideo non solum illæ delectationes dicuntur
dici animales quæ fiunt vel partiale corporis
Et 2º nondum quod apparet illud motum aut
aliud dicunt dicendum intelligunt et opponunt
dicentes quod philosophus per delectationes animales
intelligit illas delectationes quæ fiunt
sine instrumento applicatione corporis. Corporales autem
quæ fiunt sine applicatione corporis. Et ad
tertium philosophus 4º dicit vel partiale corporis
sine magna mente dicit quod illud debet
intelligi non secundum sine magna partiale

quia in delectationibus sensuum corporis magis
patitur corpus quam illæ sensus sunt magis cor-
porales si in delectationibus animalibus magis
patitur corpus ad quod sensus in tactus sunt
magis spirituales. Et 3º nondum quod ad quod
in delectationes animales et corporales merce
vi sunt distinctæ et distinguuntur ut quæ
pertinent rationales et intellectus de quibus
dicit philosophus primo ethicorum dicit ergo
philosophus ibidem quod gaudium est delectabile
apparentia et subdit quinque hæc intellectus
sunt hæc verba ad tertium in philosophus
delectationes quas in illa 3º vocant
animales quod ut animale diuina et anima
et sensitiva quamvis ibidem vocantur rationales
et quas ipse vocat intellectus et quod
sunt per intellectum percipiuntur ergo ipse
Et hic vocant gaudium sunt delecta-
tiones corporales quæ fiunt sensibus ergo
tres sunt visus auditus olfactus gustus
et tactus sed sunt per in lira et
corpus primo ethicorum dicit dicens aut
intellectus ad quem quinque gaudium non
et ea quæ conformantur ad sunt tes
quinque dicunt et non sunt quæ per corpus
quinque ut a alimenti pietas et fames
et sunt vinum quæ per alimenti gau-
dium et a circa gustum et circa
venerea et talia tactus et circa olfactum
bonum odor et auditus et visus
Et quibus contra mentem per quæ ido
intellectus ibi per delectationes intellectuales
ad quem intellectum per corporales Sicut ibidem
per delectationes rationales ibidem dicit
ad quem per animales Ira dicit per abi
supra Dico aut delectationes ad

trac quasqui coppuaras esse mlter
end + vndisse + passdisse qcupiscit
q audierit + ppwas fuit p.ou q
upotr detn + sn mete plgi mt de
lectacoes carles seu qcupiscs carles
qvna pte + mt delectacoes corles
seu qcupiscs carles q alia pte sic
pt distinguiri quia delectacoes corles
dr q in nobis fit absq; ori pma vo
cnatione mtis. p nas obiecti qcupis
pme delectnis + sns + appetis spiritus
sp q delectnis dr qualis pme tolis
q no fiunt in nobis n pma tonatione
ttis p quas appi nobis aliq bonum
ul vile a cna in futo delectnis
qd no inducat ille p qui sns iudicium
pncale cri fin sic d amo
hor ul disp. amo fabulatio
pcuaro ul aucor + no i mito vo
cat. Quia delectacoes corles quia
in brutis fiunt ut pmus cum aspi
cris + qu. p. in 1o 3o de ist de
lectationibus aliubi dicit n. pacicte
cri si magis mte no dnt ttis
qu qui capi tbi sp. lit si acfuitus
fuit in pmo nobis si q sic no
tbat q quo cor. in mete si q
poti tbatur qui voluit pme qd
iudicas cris sic q p volt dice
q licet qopte ttis ul delectatio
qualis sic de tqr dispendio
ul amissione pcuc sfat tbatur
corlis tn alia in mete pungit
qo uthoti p tbatione vot pmo
iudicio tris quod q cui delectatio
cumpti q appetitione fiat + appetitio

fit pt p q in sp. qction + mcbi
cis p sn in terdres pueriendo ce
udi cris ie sn nas ie sp. q
tioni qutu. pu + sud put delec
tacoes ghsti + tacti spe put qes
nobis + brutis si delectacoes spe
alior cui sp. no qui brutis sed
nobis tm et nonit spe q licet
brutis delecte sn illos tred sp.
tn no d mi in spacie + ellicie
ad delectacoes ghsti + tacti sn
i ptu cis p visu auditu + olfctu
obin ghsti ul tacti manifesta + aui
no et hoc in tedbat ar a ben
dus no d aut in in aiis aliubi
pt sn actus ni aud odoribi le
por canes gaudet si ebacie sn
aut odor fcat in leo voce bovis
si qmestice qui aut spe d p voce
ponit + gaudet utrq hac sn voce
vide plr aut in odoris ni in
veriens cui ul agrestis capria si
qui cibu qebit ille illud spat p
de delectationibus odora cui na sic dr
in dess + sto ducis put odocs
q qutes ellacti ad supoes q qbq
+ qui put delectales si stanclis qui
aut + qdusq no put delectales
sic explet si pocq abhoradilcs
+ iste put qnes nobis et brutis
Illi put odocs sn se ipos delectales
si ellacie ad supocs ul alios sic
put odocs vielazo tosti + alior
plor + ad istos odocs brutis aliqua
ul attedut nec ad utute + co isto
sufficiter acepi q delectacoes

olfactu in brutis non admittamur in delectationes gustus et tactus. Et ad id dicendum de corporis et auditu non mirum quia non quia non deficit in omnibus nec habundat in superfluum de aualibus brutis sunt solum ad salutem vitae sicut ad necessitatem et gaudium et necessitatem et notitiam sicut. Nunquam et ab hoc aualibus fit affectus et mutatio quietis quibus non deficit in nobis sicut sunt tactus ut et de aua et gustus omnes sunt alios a tactu et gustum in aualibus brutis assumunt et magis proficiunt non ad gustum et tactum adhibentur. Et etiam sicut de floribus quae ad usum cibos sunt et non solum sunt dati floribus ad salutem vitae sed etiam propter gaudium ut sicut in gaudio mysterii mysterium in quo floribus brutis occidunt et propter illud etiam in multis speciebus a nobis proficiunt non ad salutem delectamur a mirabilia sic dicit primo de thesauro addiscere et admirare de delectatione et admiratione quae vocis ibi assistit et in mirari de gaudiscere addiscere et in addiscere magis in id quod de spiritu sancto et trinitate de in perfecto ad perfectum. Et propter illud sunt nobis propter sic ipsos diligere et magnificare sicut vinum ut dicit philosophus metaphysicorum. Et aliquid patet in sacra quod id non licet quia aliquid videmus in statu suo delectari et tristari in statu non propter eadem ut cum ait propter quod licet in contu non delectari in odore ad aliud tristari delectari in eo propter contu quod ad sunt tactus patet. Non nam propter sollicitudines

tristitia et labores quae sunt instituit fructibus et mitioribus adhibuit delectationes varias varias in cortu ad impetus et hoc lapsi unius pacibus gaudiis et septibus quae sunt propter cantus ludos et alios gaudiis multos ne aualia a pluribus plus gaudeant multo et propter illud propter multos labores et tristitias angores eisdem. Et quia sit manifestum quia videtur quia ipsa brutia non nisi in rebus ululatibus a vocibus ad sua species pertinentibus delectantur et sic patet quod obiectio non procedit quod dicta. Et hoc de primo articulo. Quartum ad id articulum sit prima quaestio ipsa quod tristitia non et etiam delectationes auales. Istud probatur primo quia et etiam omnes delectationes non dicuntur omnes tristari sed non tristari. Non dicit sic licet. Cum autem etiam delectationes sunt auales non tristari non in tristari dicit. Sed autem non quia etiam aliae quamquam non rotales sunt amatoriae sunt fabulae et narrationes et de quinquibus quantes dicit quantas sunt dicuntur tristari non dicuntur non dicuntur non non quantas non quantas in principio ut cannis. Et ideo quantae pluribus reputant quod predicti et vera. Secundo quia quia quia tristitia non est circa delectationes propter visum auditum et olfactum. Ista probatur primo quia quia quia quia quia et circa omnes delectationes non dicuntur aliqui tristari ut in tristari. Non dicit quod in circa. Cum autem gaudet eius a per visum puteoribus et figuris in septima in tristari in in tristari dicit et publicit

Dicit autem et hinc quod circa audientes superhabundabit aut gaudebitis melodiis et suavissimis modis in tympanis dicit non esse quod circa odoris pretio sunt arcanis gaudebitis aut malorum .v. pomorum et topazion id est smaragdum odoribus non dicit in tympanis sed magis esse quod vinifetor et pulmentorum [illegible] sicut illa quod circa delectationes appetitus ipsius gustus in quibus non educit in delectationes tactus non de tympanis id in tympanis apparet sic quia in tympanis tactus dicit procedere in delectationibus circa quas tympanum meo se habet non se reducit in suavitatibus esto quod sint delicatissimi si solum supponantur lingue et non in corporis quod cibi vel potus quia non dicit quod in tympanis gaudet circa delicatissimis suavitatibus sed tactus mo deatur vita cibis et potibus Et ideo in hoc dicit vivet aut et gustus in pace vel ut vivi gustus aut de judicio superior ad sicut quod cum apparet et pulmentum sunt non multum aut gaudet hinc vel non tympanis sed usque ad qui sit per tactum et in cibis et in potibus a venere dicit apparet ad et aut ad gustum philosophorum eorum sunt ipsius longitudo gaudet sic ut delectatur tactus id est sicut est quod tympanum de circa delectationes tactus apparet sic quia tympanum utrius de circa delectationes et non circa delectationes cuales ut dicit sicut apparet ut circa delectationes audiendi et odoratus apparet ut dicit secundo ut circa delectationes apparet ipsius gustus in quibus non reducunt ad delectationes tactus ut dicit tertio et ideo dicunt quod

quod sufficiat dimittere quod ipsa sit circa delectationes tactus et hoc de apparet apparet sic sicut circa illas delectationes tympanum modum circa quas de in tympanum procedendo sed circa delectationes tactus de in tympanum procedendo i. ipsum autem nota de 4 et 5 per quia gulosi et luxuriosi duc in tympani et ideo superhabundat circa delectationes tactus ut manifestum de i. ipsum Quinta sicut quod non circa omnes delectationes sunt tactus de tympanum apparet sic quia cum sint delectationes nobis sic appetere quod mens non gaudeamus ad bestias et circa id non de tympanum ipsum id est circa quod sint alii sunt dati sint nobis non solum ad vitae mentis si apparet agnoscere utrum est de tactu et ob hoc apparet mente dicit circa quod sunt nostros si non sic diligit si apparet agnoscere et ideo manifestum est quod in nobis sint aliquae delectationes in quibus non gaudeamus ad utrum Secundo sunt quod multae sunt in nobis delectationes in quibus dari studiis liberalibus ut dicit Secundo quinto et sit in actibus scriptis huiusmodi quia non solum quod sunt si circa quod tactus operen et in illis circa non gaudeamus ad bestias ut manifestum est i. ad est sint cocta si bene sint quod gaudetis illis delectationibus nullus dicit tympanum id in tympanis et hoc sicut volunt philosophi Tertio quinto quod dicit Et ad libertatis corporis quod tactus delectationes ablate sint puta quia in gymnasiis per cantione et tibicinum sic ut Quarto sicut illa quod tympanum de circa delectationes

aliqs dicit sed ipse ut ipsum in delectacoes
et gaudia tractat sic ordinat modum
extra finem ipsi dicit moderate me a quod
ad finem et quod dat impetum ad finem si
delectacoes et gaudia quae sunt per ados
sed extra tractatum ordinat ad delectacoes
tractat et dat impetum ad eas in quantum
moderatas delectacoes tractat si ergo mo-
derate delectacoes tractat aliqs sed
si tpanas si moderate delectacoes tractat
igitur ergo quae sunt note et dicit quod pri-
mum quia cum utitur sit quidam electum et
electum sit corpus quod sunt ad finem uti
de utitur ergo sic ipse non solum cum fruit
sed etiam extra ordinata in finem et ergo no
sit finaliter ultimi finis a ergo respiratio
media quod dat impetum ad quam fruit
dicit per quod ipsi extra quomodo
solum odor et gaudet in cibo et potu
multum augent gaudia et delectacoes
in cibo et potu sed visus pulchre
mulieris multum alicit impetum ad pu-
pistum cum sint castum castum ergo
quia abstrahit tactum mulieris ad coitum
ordinata quomodo ergo dicit sed dicit ergo
et igitur plebis senes parabant ad hoc
Helena hoc si parti et nos ad delectationem
et in oculis et dicit vide Si plebs hyane
senes non solum dicebant Helena esse
abiacedam sed tactum si etiam sed visum
et apparet eis esse pulchitudinem mos
ad gaudia ados quotabat Si 3a pos
assumpti sed quia tpanas sit etiam delectatio
tractat sed quia gaudia et Ergo pro parte
Nam extra illas delectacoes de tpanas

quod sit finalis tristitia de absentia tristi
delectationis si delectacoes ados cum
sint tristitia de absentia tristitiae delec-
tationis igitur ados sed sed quia dicit si in
tpatio quod in tristitia magis quam si
quis delectatur non adipiscitur et tristatur
facit ei delectatio tpatio autem in ma
tristitia absentia et in absentia ados
lectabilis et dicit sed quia quomodo
lectacoes quia amas videos quas
diligis multum tristatur si id tactum
non possit delectari Et ita de
fructibus appetitus cibi ut potus et si
hoc sit quomodo illud posset in loco tpatio
aut facit ei delectatio vel placentia et
delectatio quia si appetitus in tpatio vel visus
ut aliquid delectat si tactum facit
ei tristitia et adoeq in appetitu cum non
sit eius usus tristatur cum non adipiscitur
et gaudiscitur cum tristatur et gaudia
ut dicit philosophus in libro tpatio
conclusio quod tpanas quomodo extra delec-
aliqs sed a tactu magis de aura
delectacoes quia gustus aliqs cum sed
sit visus auditus et olfactus et hoc ipsum
ipsa de cibos et potos quia primo
quia hoc quia gustus de ados tactus ut
dicit sed in de sensu et sensata Ergo quod
omnes sensus aliqs a tactu sed gustus
magis indicant de gaudio cibi et potus
quam extra cibum et potum sit tpanas
et in tpanas igitur ados Et hoc de causa
quae sit sensus tactus gustus et de auditus
magis quod et tactus sed dicit in
libro extra tres igitur ut delectacoes

tpan̄ et mtpan̄ e q̄bꝫ reliqua aiālia
rodant vel ſiulac et bestialec vm̄
ſpe aut ſit tactꝰ et gustꝰ Dicit
ſint addita p̄ ſine gr̄ cōd mgitꝰ
p̄ est tē cibos et potꝰ qr mgis̄ tem
pan̄ vl mtpan̄ ez tē venerē ſt mgis̄
est tē delectacōes aliorꝰ ſſnū magis
est tē visū q̄m tē auditū et m̄me
vt tē delectatio et gustꝰ ſt aut
non est mgis̄ tpan̄ est tē cibos
et potus qr ſt magis est tē gustꝰ
q̄m tē alectatio et p̄ tē visum
m̄me aut tē auditū et hēc ſunt
dicta de articulo ſtō Quarto ad
3m̄ articulū est p̄mod q aliqui
dicunt p̄dicta gclusiōes Dicentes et
opinantes q licet tpan̄ non ſit tē
delectacōes ꝓprias visū auditū et
olfactū p̄dicta est ḡ tē eas ſed
ratio et q̄m̄ Et illud dicit ſufficit
p̄bari ꝓpmaz ēoz m opposito ſa
tam 3o ſupponit q tpan̄ habet
ē tē delectacōes mtellectū q detla
cant ſt qr m q̄ndā delectatōibꝫ
q̄nūgit ſuplēdere et ēs deficē Nā
aliqui ſt q̄ mtexit ſtūs mtm̄ dele
tantur q ēs m alia addiſt non
retinet ēs per tota vita ſua Et
ita aliqui ſunt q̄ mtalibꝫ mlto
deficiunt vt notū est et q̄o m ſgl
delectatōibꝫ acipe medū dicit
que vnūq non vt ē alia q tpan̄
Ad 2o m̄ ybacon illūq opinōnū est
notū ſtō q virtutes moales dicū
p̄ut distinguū vno ꝓpte ſtz ex
gdōn ſuoꝝ obꝝ Et ista est vera
et realis distinctio vno dicitur
fſſta q nūl reterat ſtō ſufficit
dicit dno Alio p̄ut virtutes di
ſtinguū q̄dūq ꝓpetatibꝫ quas
omnis vnaquīq virtus obſeruat tē ſuū
ꝓprium obm̄ Et ſm̄ iſtū mod ſenecta
et tullius distinxerūt q̄or virtutes cōes
dmales et pōlēs bn̄ quelibꝫ virtus
quatuor habet virtutes pōles p̄ma
est q virtus q̄ fit aliq̄ m opē bono
tē difficilia Et ꝓ hoc 2o ſ̄ dicū
tē difficile ſpe arū fit et virtus Et ſtō
quia dicū Ad ad hoc q opa bene et
virtuose fiat ēquid q fiat ſirme
et immobiliter Et hoc ꝓpetas quiet
virtuti mgis̄ est habitus q habitus
immobiliter et ſirme ad mod nate
tē difficilia ſt habet vm et tulius
dicit q virtus est habitus modo ne
cōi q̄ſentaneus cuius ēo et fundatū
ſuū ſtūr ēqualiter qm virtus fit ex q̄ſue
tudine Modo q̄ſuetudo est altera na
Secūdā ꝓpetas est q ipsa virtus mode
rat excessū et defectū m passionibꝫ
et operationibꝫ Et ista ꝓpetas quiet ēo
virtute mgis̄ ipsa est medietas et
medium electiua Tertia ꝓpetas est
q ipsa virtus mensurat passiones et
operationes ad illas ad quas operandū
est Et mgis̄ pt dirigit ad ē
bonū Quarta ꝓpetas est q ipsa
virtus determinatur rectā rationē m suis
agibilibꝫ vt vnus sapiens dicitur
v. prudens ſicut ēs tangit m diffi
nitionē virtutis 2o Quia vbi ꝓpe q
ēs dicitur q ad virtuosū operari re
quiritur q operando operetur ſciens Et
ſm̄ istas q̄or ꝓpetates distinxerūt
ſenecta et tullius istas q̄or virtutes
cardinales vm virtute dicebant
fortitudinē mgis̄ ſbi q ꝓpetas
primū temperantia mgis̄ ſ̄ quiet
ꝓpetas ſtō Iustitia mgis̄ ſbi q
3a Et prudentia mgis̄ ſ̄ quiet
ꝓpetas ita vm tulius ꝓ de offi
dicit q̄ q̄d est honestū illud ex
aliqua p̄tū q̄or oritur Aut enim ex

prudentia vera sollertia qz versatur
qd dicit qtum ad prudentia / aut in
sanctitate tuenda tribuendo suum cuique
rez gratiam fide Et illud dicit qtum
ad iustitia / aut i ai exercet atq in
uncti magnitudine et robor qd dicit
qtum ad fortitudinem / aut in omni q
sunt queruntur dnm ordine et modo Et
illud dicit qtum ad temperantia / 3o
est aduertendum q ille mod 29 distingu
virtutes est valde qnis vla qm p istum
mod sunt vmq virtutes sum alicui p
vocabulo aliqd virtutis appellant Sic
in distingo virtutes tpam cet nomine
generale ad omes virtutes Nam mai
festum est q quelibet virtus moderat qz
cessit et defectu in passionibus et operibus
Nam quilibet virtus est circumscriptus mod
ut dictum fuit in stdo Et io de illis
primo est ad m Nam ille mod est
magis distinctus et magis p rmis vla
sum ad virtutes spes distinguit et no
conuenit Et est modus inscalis Et
vera mensura quis occupat / Istis
primis est qlio cum salutis ad istud arbitrium
q dirigendo tpantiam p virtute spe
ciali et non qnali Put a 3a p
qnali virtutis tpam appellat Sic
tpam non est cet delectationes sensus
visus auditus et olefactus Sicut dictum
fuit in qlio stdo actuali pcedentibus
sic qz passiones pertinentes ad
valde desiderantes mores Et qs illas
sunt ad unum qnemoriz ut ex appetitu
non vim pertinet ad caudi virtute spe
cialem Sed delectationes gustus et
tactus Et ex delectationes aliorum sensuum
mq in ordinatur ad delectationes ta
ctus sunt valde deputa et pugnare
st sunt in moribus ad delectationes
sensuum visus auditus et olefactus Sicut
tam tpam sit cet primas vpd no erit
cet stdas 1a et a pz qz sic passiones

sunt obiect virtutis distinctiua Qz 6or
patet qz prime illoz delectationum
spectant ad morem et vitam bestiale
qz vt sic in eis tm bestiis contingit vt
dicit phis in lca Sed alie delectationes
sunt visus cet spectant ad vita qua
homines elevantur sicut more et vitam
bestialem licet ex homo male se
habeat cet eas Et illud nomen phis
qm dnom Circa 3o igitur virtus dele
ctationes tpam et intpam est quibus
reliqua acidia gerunt vim humanam
et bestiales vim Hee aut sic tactus
et gustus i cet Ct 3m p tpantia
put est virtus specialis non est cet dele
ctationes intellectualis patet qz multo
tuenciora sunt et gnoriz delecta
tiones intellectus cum delectationibus gustus
et tactus et aliorum sensuum mq in ordi
nantur ad sensum gustus aut tactus sicut de
lectationes spes visus auditus et olefactus
Sed tpam non est cet delectationes sensus
visus auditus et olefactus pgr nec est cet
delectationes intellectus 1a Et a pz qz
delectationes intellectus sunt tres audiendo
sed omnes alie sunt delectationes corpo
les i cet Qz 6 pz qlioz pstam
Sedo ar cm sic qz si cet tpantia
cet delectationes intellectus te et esset
cet delectationes in peritiis et ha
noribus et in ludis Et sic no dicit
quod tpam liberalitate magnificentia
et entropelia i cet hep q de illo
magis videbitur a no quinq qz de
gnerosis et intentionis agit que
sunt cet caudinatibus cum tpantia
et intpam Ct 2m 2m Oppnio
contrata in primo nolli istiq arti
non vi vera patet p qlioz et eis
cdm Et Ct sic dicta de arti 3o
Ad rem qstionis ad primum di dicendo
de delectationibus Et primum de delecta

visus et auditus. Ita hi delectationes quæ
ordinantur ad castimias vencas vel ad
delectationes in cibus et potibus. Quæ autem
ordinantur ad ludos. Quæ ad detentiones
gicatalis in aliquibus speciebus quæ autem sint
per se ipsas honeste bene sic modo sic or
dinetur primo et ter hi delectationes
est tpanis utrum ex genere. Ita arguitur
Si autem 2do et ter cas est enim pulcra
Si 3do et ter cas est affabilitas sive
amicitia. Si 4to ordinetur prout sit
per se honeste bene sic et per amicari de
alius sicut tunc magis in eis ut sic to
tunget sinphabundar vel deficit ex ter
cas poda plus moralis vera vel pleni
ut dicit aliquis. Non tri quia hi utrum
namia impossita qr non est nisi
difficile talis delectationes moderare
Nec in eis excedere est nisi diffamie
et to plus no nisi circaut de eis
dicere vel per in quibus moderatas
talis passiones vel dicitur tpantia
equate sumendo nomen et bene
quidam similitudines ad veras tpantia
sicut dicit plus de germen 1mo hi
Sed de delectationibus olfactus sic ordine
in cibus et potus manifestum est quia ter cas
est tpanis vel sic. Sed si quis pstqua
delectationes odor per hor quia offerunt
sanitati. Et tunc excessus tunc et eg
tudines et ter to delectationes et mol
lities de qua dicit plus 1mo quia
et sic patet quia pauce vel nulle sunt
quia hi delectationes quæ salte modera
tione indigent qui reduci pnt
ad aliquas virtutes vel malitias spe
tales de quibus plus in 1o libro de
ethicis. Ad 2m negat maior ea
vel intelligendo et ad dicit quia ex
tessus delectationum visus magis spe
vel ordinatur in gus sic bene et magis
ipsum inter ceteros sibi exteriores magis
magis diligit non est virtuosus et
to dicit non indiget virtute hi excessus
reprimere quia salte disbuta sit con
illas quas plus ponit. Ipse pter quia
ter delectationes visus magis ordinat ad
venera bus est tpanis sic dictus est i
pone. Sed ut sic delectationes hi de
non reciprunt augmentum per magis
diligit visus. Nam per illud sumere
visus non magis diligit inter ceteros
sibi sed per cognoscere. Ad tertia ros
primo dicit sic dictus est in proponendo
ros et ad replicatos gra ga et quia
et ad plurate quia dicit quia delectatio
sualis sicut per sua autem et dimi
nuitur ex fantasia vino quia colus
deleta tollitur ex fantasia. Vnus
alium dicta quia aliqui in mundi vel vene
nosus sit in cibo quia non sit in cibo
sed cibus nisi sit aptus talis nulla
palebit delectatio in cibo vino porcus
magnus abhominatio. Et ita est i aliqui
et ex in proposito quia licet luxuriosi
in videndo mulieres turpis figure
et color non delectet bene si cibus
fuit sibi fantasia et imaginatio de
hac quia sunt tactus delectabilis et ad
hoc quia tangit tales delectari bene ta
ctus seu in ordine ad tactus. Ad tertia
ratio si autem tuli et sanate dicit
bene dicta in sedo nota arlo 3 Quid
ipse tangunt tpantia quia put dicit seu
denominatur a gi per priete et plur
non est vnus specialis. Sed sic non
accipiebat tpanis in posterior quod
vis exoduct. Autem plus pter apposita
est podictis in arlo sedo et hic finit
dicta de qstion

Quæritur vnum octauo vtrum tpanis
sit vna virtus bene specie
et arguit primo quia non ita
plus diuisas assignaret sibi spes et
ptes igi quo sta tza et amicitia

Tunc aliq; p̃ speciebus temperantiæ quæ mentur
clemenciam et modestiam, alii autem ho
nestate et verecundiam, alii autem absti
nencia, sobrietate, sobrietate, pudi
cicia, castitate. Et alia quæ ꝛc.
Sed ad illa virtus non est una sub spe
que est diuersorum actuum sub spe. Et de
diuersis obiectis sub spe. Sed temperantia est
quidem ꝛc. Dicendum quod virtutes distin
guuntur p̃ actus et obiecta. Et ex quibus
actus quæ sunt circa potacionem sicut alia
obiecta sub spe. Sicut mulier cibus et potus
vt manifestum est in ꝛc. Tertio illa
virtus non est una sub spe que est
circa delectationes vulde desiderio et
diuersorum modorum sed sicut est de temperantia ꝛc.
Ad secundum dicendum quod ex quibus
quia temperantia est circa delectationes que
sunt in cibo et potu et circa delec
tationes que sunt in actibus veneriis
modo quidem delectationes pertinet ad
vulde diuersos modos quia primus qui
nobis sub omnes etate vite. Et ipse
hac diuersi nobis quantum. Sed alie sub
tolluntur nobis sub delectatio temporis
ꝛc. Oppositum arguitur primo auctoritate
qui non distinguit temperantiam in plures
species at si ita una sub spe. Deinde
quia si tempe esset una sub spe
sequitur quod non esset possibile quod virtu
tes cardinales sub spe distincte. Patet
quod patet p omnes phos et quia p̃ quod
tunc temperantia p adiunctum plures quam
at virtutes sub spe manifestum est
quod tunc reliquis tribus resultarent
numero maior quadraginta ꝛc. In
questione primo ostendit in qua optime
intellectus probatur in illa ma. Sed ex
debuit ad quod sub aliqua optimo ad
ad sub est p̃ quod in proposita temperantia
debet capi prec. sicut est circa de
lectationes tactus sub se aut circa delectationes

aliorum sunt put in illas reducuntur put
dictum fuit in quo prec. Et ita do
temperantia dicendum est vt temperantia sub quod
respicit cibos potus et venera et
est circa illa sit una virtus sub spe. Po
nitur est ista. Nam si temperantia velles
accipere magis sub put metaphorice
et similitudinarie accipitur magnitudo re
fertur delectationes aliorum sunt sub
sicut supra dictum est fortitudo non est
dicendum quia ipsa est diuersa virtutes sub
spe. Et ideo in proposito temperantia debet
accipi prec. put principaliter potius quia
cibos potus et venera. Et illorum obiectorum
actus respicit. Et circa illa moderatur sub
retitudine rationis regulat et dirigit
Sed quod est una optimo intellectus
probabilius ponens illam geneos quia
temperantia sit una virtus sub
subalternatur tertio non est una virtus sub
spe specialissima. Hanc geneos probat
sic optimum primo p̃ rationes in oppositum
factas. Secundo arguitur sic si temperantia
non specifica sub quia rationes delectationum
tactus sed sub quasi specialis rationes cum
temperantia est diuersa virtus sub spe ma
Sed temperantia non specifica sub rationes
rationes delectationum tactus sed sub quasi
specialis rationes cum ꝛc. 4° vid. tertia est
ad pz quia sic est. Et tunc specialis rationes
delectationum tactus sicut in cibis potibus
et veneris ordinatur sub sub
specialis diuersificat virtutes temperantiæ sub spe
sed hoc pz quia sub delectationes tactus sic
abundant temperantia hac tertia non est sub ratio
ratio cum quia non est circa delecta
tiones tactus sicut dicit philosophus in
nequamus libro sic cum quia p̃ta
tunc delectationum obiecta sunt circa non
circa omne corpus sed circa quasi partes
dicunt ea delectationes circa quas est temperantia
ut circa fauces et generalia sub eustra
tunc ꝛc. ꝛc. ꝛc. ꝛc. ꝛc.

Tertio si transit finem excessum opponuntur plura vitia specie distincta et transitus non est una virtus finem specie specialis. Sed transitus opponuntur finem excessu plura vitia specie distincta. Ergo. Dicendum quod licet virtutis que est medietas duo vitia unum finem excessio et aliud finem defectu opponantur tamen non videtur quod ad virtutem debeant opponi plura vitia finem specie distincta. Et omnia illa opponuntur transitui finem excessum. Deinde dampnum est circa duas delectationes finem speciem igitur erit duplex virtus finem speciem tertia quia virtutes distinguuntur per actus et obiecta. Modo obiecta virtutum mutata et immutata sunt passiones appetitus. Et ideo quod finem delectamur in calido et frigido et finem alias res specificat delectamur in cibo et potu. Et finem alias res in frigido et humido. Et ipse vinum circa delectationes in cibo. Circa vitia autem illarum est transitus. Et hoc de primo articulo. Ex ad articulum secundum est quod causalis quia preter opinionem ex transitus est una virtus finem speciem magis quam secundum. Sed ista virtus est una finem specie specialissima que est circa delectationes cibi potus et huiusmodi tractandi appetitum sed transitus est quoad id quod primum quia illa que cibi potus sunt et eiusmodi modi tractandi quod circa virtute morali potest reformari. Et hoc patet. Quia licet delectationes sint tantum quatuor circa diversas finem speciem tamen omnes ille inclinant circa id quod est transitus quibus potus sunt. Et quibusdam modi tractandi habent sicut ipse modi concupiscentie sensualis. Et ideo Tertio si transitus non det una virtutem finem speciem quia maxime circa distinctionem delectationum in cibus potibus et venereis actibus. Sed ipse illud diversitate non tollitur unitas transitus. Et ideo ordinata est et hoc patet quia quia circa

sicut cibus potus et venerea ad iniuste ordinantur. Cibus potus non ordinatur ad iniuste ad transmutandum cibum. Cibus autem non finem ad corrumpendum sed ordinatur ad magis venerea ordinata. Modo ad est virtutem circa finem et circa ordinata in fine. Quorum sunt specie diversa. Constitutum sicut illa hoc quia ad est virtus quod moderatur aliquam passionem. Et quod moderatur ea quod pertinet ad ad tale passione id que tale passionem augmentant. Sed delectationes in cibus et potibus inclinant et provocant ad venerea igitur ad virtus finem speciem sicut transitus erit circa cibum potum et venereorum delectationes tertia et a primo quia talia eiusmodi maxime sunt. Et propter quod ad virtute moderari potest et hoc patet de se. Vitia et ista tria se iuste quantum et propter quod eiusmodi motus circa vitia. Ex hoc in magnum pudicitia abstinentia venereorum est abstinere ab excessu potum et ciborum. Vitia moralia tertio circa detinent venereis dampnosa voluptas indulgere quia nolo quia vertit aliquid est. Sedo quantum ad modum sic quia si eiusdem speciem delectant sicut delectationes in cibo potu et venereis et eiusdem virtutis est moderari circa id quod delectationes. Sed in omnibus talibus delectationibus id speciem delectant. Ergo patet quia sicut unum est speciem fortius sicut frigidum calidum humidum et siccum ita et erit una virtus circa delectationes circa delectationem id speciem. Et hoc patet quia id est speciem quod delectat in calido et in frigido. Et est id quod delectat in humido et siccum quia sic unum speciem est unum frigidum sicut vitium secundo de anima. Et ideo circa sicut appetitus frigidi et humidi. Et fames sit appetitus calidi et siccum ad eiusdem speciem spectant omnes ista passiones. Eiusdem id speciem appetitus humidi et siccum. Et sic id calidum et frigidum. Et id speciem delectabile in cibo et potu. Sed quod id et delectat in venereis

oppz aut te alberti qui dicit Qemen
qd est venerius cunctitur Et cibi qui
assuntur fm cand cor spiritus dele
tant s fm quietes quietent et pro
longat spm tanq spiritus hor sit fm
diuersos modos actuales (m cibus)
n delectam tqm m pte similibus et que
mentibus alieno spu apmte ad effe
ctus similitudine referendis Et hic
est spiritus talorum digestum pter qd
nata pterm de cibis abutit et pte
sunt fm venerius aut delectam tqm
utindem similitudine quientibus et pro
ac nali spu i natiu tangibus diffuso
pter qd delectatio tanq est valde
intensa Et hucq di applantata dele
tatio i tanq epocodi (m nutritiuus)
et generatiuus est et fm id 1 qi
quia eo tactu gnibus (m specialis
ti habet modi diuersum qe nutrit
delectat ut no tam qm semen aut
ut pfecte assilatio (ad hoc et fit
q i cibi sibi mipalato et stoma
cho diffusi sunt duri Et io no sunt
i simo passibus qd na io fecit qe
sepe adiuc et dissolubi tangunt
pte qd s facile exit passibus atqu
tiuus cito abstrapestant Et homo
destruitur Et io non pfundat
(m spu ad intimum delectatio
Nec et tristitia resistente diuera
idnos (m longuibus aut na po
sunt mollissimos et tenerrimos
hexiuos que facile sentiunt tactu
eius qd fm natu est quientissim
Habet igit eo pdicti q tota dele
tatio nutriti et venerios in ta
ctu est Et fm vna eos eos tan
gendi spiritus fm pcau modi qi
iuq fm pcau modi non habent
dcas sbtalem sed bi qui dcas
accidentalem Et io ex tpm (m
qus est vna vtq fm spes spiritus i
modo dcau aliqis similitudo dicta
fm q referitur ad cibi (aliqis aut
castitas fm qd refert ad venerea
hi alberti m pprea forma (set opio
ri philosoph prius contrata fm mtem
alberti et aliorum et io restat eos
tam m opposito qi pprma opinio m
ductas disseliu et ad eas rudes et
qi de stoc orto (ad eos an opposito
ad pma dicit s tpm accipi put
est vnctq qiu et ut di appetitus qi
virtus qua ipa vnctq moderat
excessi et defectq m passionibus et
operationibus sic seneca et tulius
secept tpancia accepitur tpm
non est vna vnctq fm speciem p
cau cet cuilibi virtuti sic et
tantu fiunt m vna gen pter qd
capiendo tpancia put est vna vtq
specialis sic m pposito dch capi
te di q illo non sit ve et xn
sres tpmae sed sit quid modi
accidentales sicpti eo nialibi accide
talibi deus quibi tpm diuidit
m ordine ad actiones diuersitates
obiorum cum due sint pcipe virtut
pfecte prima est fuga turpitudi
Secda est amor honestatis sm pul
chritudinem et ita aliqu ipsi tpm
duas posuerit pties sm duos modos
quarum prima opinio ad fuga turpitu
est verecundia secda aut qi in ad
amorem pulchritudinis di hone
stas sic secute capiendo hoc tq
aliq aliq adiuc alii fm actiones
diuersitate obiorum diuidit tpm
virtutum cas m ordine ad cibi ab
stinentia sentualitate id promouet
(m ordine ad pecu sobrietate (m
ordine ad principale actiu vendi
castitate Et pr ordine ad exterior
motq ordinatos ad venerea qi di
sit castula et amplexos pudicitia
aliq adiuc alias pont diuisiones

vel illorum membrorum secundum locum. Sed
ostat quod non dividit primum aliquos
deinde essentialibus sed secundum actus ipsos
quod non constituunt divisiones specificas
et essentiales. Ad 2m dicendum est quod virtutes
de virtute. Nam aliqua dicuntur divisa
in genere non et aliqua divisa in
quid mori. Modo divisitas illorum
specie virtutum non sicut ex divisitate
vel diversitate specie actuum vel obiectorum
in quid natent. Nam eadem est ratio fortitudinis
et expectationis agressive et
fugam et audibile et tactile. Et tunc
manifestum est quod in quid natent illa sunt
multe divisa. Sed diversitas vel divisitas
specie virtutum sicut ex diversitate vel divisitate specie actuum et obiectorum in quid
mori. Et dicitur sunt supra in corpore quod
2m. Videtur ad propositum quod licet iustitia
et illa obiecta diversificentur secundum species in quid
natent tamen omnes habitus et omnia obiecta
in id secundum mores reducuntur et referuntur
sicut in solo tractatu appetitus vel dicta est
ad 3m negatur minor. Et ad 4m dicendum quod
omnes ille delectationes sunt eiusdem moris
Si autem delectationes venereorum non convenirent nobis secundum etatem quia sicut in puerica
hora est illi defectus matutinus sicut semen
quia tunc natura toto nutrimento vertitur
ad augmentationem et ad organorum dispositionem
Cumque dispositio et mana exente patet
manifestum est quod te delectationes tam ille
quam ille sint eiusdem moris vel dicitur est
et patet quod ad 5m sit ad rationes in oppositum
Sed ad rationes prime opinionis in
primo articulo adductas ad primam
credendum maior et negatur minor ad probationem
dicendum quod tristitia est in omnibus delectationibus
tactus secundum se accepta Sed illud
dictum philosophi quod vel similia secundum
intelligi de delectationibus tactus nisi
referuntur et ordinantur ad alias delectationes secundum intentionem vel adeas quod sunt
in ludum et iocundum. Sic in aliis
moribus sunt secundum quod in aliis sunt referendum
et ordinandum habitus in moralibus et consequenter
actus specificantur sicut dictum sunt supra
in prima quod de fortitudine et temperantia non est dicendum quod aliquis tristitia sit
de omnibus delectationibus tactus secundum se et
intentionem eiusdem moris sunt. Non vult philosophus
negare. Sed et 4mo quod argumentum
degustatione et iugulatione quod sunt in capite de
delectationibus et tristitia in quibus sunt tristitia
et intristatio dicit quod intristatio est consequens et sit et calor et frigor. Et ouia
quod in tactu et gustu. Sed ad illud
quod philosophus dicit tristitia non est in de
corpore. Sed in quibus potest intelligi
simpliciter sed quatenus quia multo plus
est in quibus potest et magis et aliis
sicut satis est manifestum. Ad secundum
quod quasi tertio loco proponebatur necessitas
loquendo saltem de spe xii. Et ad probationem
dicendum quod tulositas sobrietas luxuria
distinguuntur secundum actus ipsos dicitur sicut dictum
sunt de liberalitate sobrietate et castitate
vel pertinent sicut ex dictis patet secundum quia
quod quod 3m quia quidam vertitur fortitudo sit prima virtus quod sunt
quod 4m tertio ordo sit quod mori
Et ideo non sit id certum omnium virtutum
4m. Ad 3m quod petito loco sunt
prestita negatur minor ad 4m dicendum quod utique
secundum quod ex eis delectationes
secundum omnibus illis sunt secundum actus ipsos sicut dictum sunt ex auctoritate
philosophi patet oppositum est patet
secundum articulo sedo et similia ratione ancepta
patet de ista quod dicta sit.

Quarto circa quaestionem utrum
continuitas naturalis possit esse
infinita. Et arguitur primo quod non. Secundum
illud non est petitum de quibus
non incipiamus. Sed de continuitate
naturali non incipiamus ergo quod fla
dor nota et color patet quod de nobis a
natura mentis non incipiamus 2a quod

Sed concupiscentia naturalis in filiis nobis a
nata. Ergo videtur quod naturales sint re
Sed contra in isti non est peccatum ad quod
oppositum non possumus assuescere. Sed ad
oppositum naturalium concupiscentiarum non possumus
assuescere igitur in eis non est peccatum. Ad
nota est quia alias quis naturaliter esset
ad peccandum. Sed contra primo quia nullum na
turale aliud assuescere. 2o quia 3o
quia dicit philosophus in libro repletione non pu
dicitia naturalis concupiscentia est. Sed in reple
tione indicitur non est peccatum nisi fiat
excessus in superfluitate ultra indicitur
oppositum videtur velle philosophus in naturalibus igitur
concupiscentia parva peccatum et 1 videtur
plus igitur quod non. Sed concupiscentia vere
vicium est naturalis et in ea accidit peccatum
formaliter sicut. In quod primo
respondetur ad quod. Sed videtur
verum simpliciter formaliter solutio sed solutio
moralis loquendo sit peccatum quia de isto
tangitur in arcto post oppositum dicitur
ad aliud primum est primo quod concupiscentias
naturales in oppositio id debet intelligi quod
concupiscentias eius quod philosophus exponit
in libro dimidendo concupiscentias dicens
concupiscentia autem hic quidem omnes vero
hic autem concupiscentia et apposite. Sed quod
quidam exponentes dicta dimidendo
concupiscentia dicit ita ita quod dicitur
quia philosophus primo rethorice dimidit con
cupiscentias in voluntarias et involuntarias hic
vocat naturales sicut ita quas autem id
vocat voluntarias hic vocat consuetudinales oppos
tas. Sed illud non videtur verum quia
omnes concupiscentias quas ipse vocat voluntarias
et consuetudinales quas est temperantia id in
tentum illic vocat involuntarias vino forte
adhuc plures vocat ibi involuntarias. Vino
dicit ibi sic involuntarias concupiscentias sunt
que alimenti sitis et fames et similia
quarum spes alimenti concupiscentia et que ad
iustabilia et venerea et tactus tangibilia
et ad olefactum bonum odoris et mundi
ti et visum. Et illo colligit quod quando
ibi vocat involuntarias concupiscentias vel ea
que sunt temperantia et iustabilia et
que sunt temperantia et intemperantia. Mani
festum est quod sub involuntarias concupiscentias
concupiscentias dequibus hic dicit tam
quam quod quod comprehenditur et
ex illo sedo apparet quod melius edicit
et distinguit concupiscentias voluntarias et involun
tarias conformiter deletabilibus corporibus et
aliquibus inter modo posito in quo
2 ratione. Sed quod Sanctus Albertus
Epicuri distinxerit concupiscentias in 3o
partes. Nam quasi dixerit ea concupiscentias
naturales et naturales sicut sitis concupiscentia
tibi et potus quod dominus naturales quia domina
ordinatum hunc et dominus naturale quia celsa
et potus sitis naturalis ad salutem corporis
Alie sunt eos sitis concupiscentia naturalis
et non naturale sicut sitis concupiscentia venerea
vicium tactus non naturalis ordinatum hunc. Et
non sunt naturale ad conservationem
Ecclesie vero sunt eos. Nam sunt naturales
nec naturale sicut sitis concupiscentia gustativa
habitus acquisitus. Quia ut dicit 3o
quinto sunt vinculum quod concupiscentia
venerea sunt et bona et deletata ad
Ordinatum inter non est possibile sicut quod
aliquis sunt naturale et non naturales quia
tunc natura deficit in naturalibus et oppositum
dicit 2o de anima. Verum quod Gilbertus
philosophus ad duo membra reduxerit sunt
albertus sicut quod quinta duo membra
sub uno comprehendit. Vnum et si concupi
scentia venerea quod ipse 2o membro com
prehendit non sunt naturale ad salutem
naturalem sicut naturale ad salutem
speciei. Dicit quod philosophus omnes concupiscentias
naturales sicut dicit primo uno sicut 2o
sunt epicuricas vocat concupiscentias naturales
tactus. Quarto est dicendum quod ex quo
tibi et potus et venerea actus absolute

et cum accepti sint non nisi ipsa
concupiscentia cibi et potus et venedo
simpliciter et in communi vocat gaudium
dicens sic concupiscentes nales Sed
concupiscentia spiritualium ciborum vel
potuum vel mulierum quia non sunt naturalia
sunt non vocat gaudium sicut vinum
quia unus concupiscit pastes alius
ductus alius autem alium fermentum
cibus singularibus sicut vinum co
cupiscit vinum tale sic gallicum alius
aliud sic vinum trestice cibus potabi
libus Sicut unus concupiscit mulieres
simplices et pudicas alius alias
alius nigras cibus Unde quia ducta
diversa gaudia in concupiscentia gau
nalium sic naturalia sicut in gaudia
spiritualia sic apposita est in spiritu
et generale data Nam cibi et potus
quia et indecenter accepti sint naturali
naturae sustentatio Sed delectatio
ad talem vel ad talem cibum vel potus
non est naturae naturalis Et sicut con
tingit illas gaudia apposita ro
cat Cum sit spiritualis et sicut
dicit in apposita dicere gaudium
cibus Et sicut et dicit quia
concupiscentia sunt aliquid naturale
secundum tale et quale in spiritualibus sic in
spiritualibus gaudium et salvatur Sed sicut
primus est primus gradus illa et ex
tanto gaudium naturalis sic cibus
et sicut et apposita gaudium per
tare patet cuius quia magis est
quam in illis gaudium
quia deficit et quia sufficiat igitur
in eis gaudium peccare quia nota et
ambo exprimit Sed gradus sit
illa quia magis gaudium peccare
concupiscentia sicut in gaudium
cibus per gradus pt pluri ta quo
ad excessum sic quo ad intentionem sic sibilitez
Ex parte intentionis 9° p. 2° primo quia vadit

est forcia tralpes ad sumendum cibum
et potum in gaudium magis intente quia
sed stat in gaudium sicut in 2° Dor
nota et bor pz quia non nali gaudia
trahunt gaudia apposita ad cibum spiri
ale vi gra si quis absolute et indecenter
gaudet Et ale spirale habz gaudia
ad ducis sto quia vidz sat quia
de corporalibus et apportet ducis
de nono adhuc dum non intima
tutum tum ad ducis sumendas
sed stdg ya stdg alia sunt de ducis
Sedo arguit ad id Cibus gaudia
cibi et potus vi spiritus sicut in spiritu
tatis Concupiscentia autem spiritus gaudet ex
delectatione alicui alicui sibi et cibum
tatis Sed delectatio unus sibi et
cibum alicui sibi auget illum sibi dele
tatio et concupiscentia ipsi gaudia in
spiritus maior erit Et ex cum magis
intimabit ad excessum in gaudiis do
tza Et 4° pz quia delectatio spiritus
cum ea ex delectatione gustus sapor
visus i color Et olfactus in odor Et
spiritus quia aliquis concupiscit dulcia
aliquis amara aliquis glauca aliquis
rugosa alia alba Sed bor pz exprimit
Jo 4° Cum in gaudiis naturalibus
et cibus petit uno modo ita vt dicit
pluribus Cum spiritus autem pluribus modis
sicut in spiritus magis quia non et amo
patet Cum in naturalibus sic cibus
solum petit accipiendo plus quam oz ad
debitum naturae sustentatio et status
determinatio Cum spiritus autem petit
in cibo sic in accipiendo plus quam oz
Et 2° in concupiscendo vel accipiendo
illud quod non oz Ut si pauper homo
vellet grea et quicunque cibaria multum
delicata et dimittere sicut suo mag
delicata Ex sic vacuibus et dicit
Ubi sit quia repletus est gra purpu
tos Primus sunt qui i cibi cibo vel
potu ventrem replere intendit sicut cibi
sunt delicati sicut non Christi dum gulosi

Et a pho vocant castimargi (dicit) qd
est ventex et margo qd est sincer vel
mysma Et isti qedut in nalibz gau
pistencys Sed sic qui non curant
qi modicu de cibo habeat dicit hi ha
beant cibu delicatu Et ist vulgat
vocant lecatores Et exedit in con
cupys ppreys // Cui sic pessimi q
quaerit delicatiss mos cibos et poty
Et cu qor venice mtu mmus adm
plere Et isti sic gulosi et lecato
res simul Et exedit tam in gau
pys nalibz seu caldz et ex ppreys
De cui pt plari qo ex pte mssibis
Et primo sic qi i gaupys gibz sm
quugit peccare sm defectu in appe
tendo sm accipiendo mug de cibo vel
potu qi sit oportun ad debita na
tuce sustentacoz et statz detencoz
Sed in concupys ppreys quugit pec
care defictu in cod Et cu qor qid
peccare sm defectu qi mug dysiu
vel i mug acceptare vel eligere cibos
vel poty delectabiliocoz qi sit opor
tunu ad nate sustetacoz et statz
detencoz Vni cetu co secundu pdpt
accepta delectabilia no et qm mlto
delectabilia moderat cui vni phys in
lecta quetudy aut ad sanitate sue vel
ad longa habitudine delectabilia
contra lit appetit vel insuate
et ut oz Et alia delectabilia non
impedimenta lys exuna vel pt
lo in p honestu vel sup subam
i qi non excedat qdu facultate
vni ipsi na quae mtu fiat seu
sta vitatz delectacoz in cibis et
potibz instituitur id est sm cam
quelend est ca cu moderacoz
ppsqui Nam cibi delectabiles mtu
nocent corpi et exercitii diuturni
alie metus dyspnu qi facient cibus
grossi et mug delectabilis Ro ad id
Dicendu cu in gaupys gibz qi
ppreys quugit peccare deficiendo
sti mug appetendo vel accipiendo
qi sit oportun Ro Cui i gaupys
caldz quo ad defectuosi accipe
est motiu retrahens Dicu ut
dicit eustratu (dicit) defectu phi
bem ab appetitu nalis indigoz
et ergo carcu et cu difficultate
pt in nobis accidere motiu inti
nando nos ad ligdi petitu Sedete
appetitu nalis indigeni non ppribz
vel saltem non tui ppribet in
concupys ppreys qua repleci pt
cibo mug delectabile et mary incepto
et id faciliu est mere petitu in
delectacoibz ppreys qi caldz et de
illa i ppribilis q est ex delectatio
nibus ppreias seu gaupias vide
tur specialiter loqui aut cu dicit
in lea Deficiendo aut ex delectatione
et mug qi oz grandedo no mlto
sine Non in Quama est tp pssi tu
Et cu reliqua alia distinct cibos
et lys quid gaudent hys aut non
Si aut quic mtu est delectabile
nocz differt i distinct vnu ab
alterio longe vnu erit ab Gaudio
est ne Et ist caldz et delectabilia
nibz colligi pt q tax est qd
mssibile circu explicat quid i tpatoz
primi deficiunt in sumendo cibu
vel potu simpliter Alii deficiunt
in sumendo cibos vel poty delicia
tos seu delectabilia i i deficiunt
in vtrisq ista distinctio satis pati
cedit ut per de primo articulo
Dicu ad 2m arti Videndu
est an simplice formatio sluis
cu sluia sit moralis mala spto
ex q illa lege est prohibita
Vbi est adiutendu q alia videt
tenere q formatio sluis cu sluia
dicit cu moderamine fiat no sit
peccatu sm mores id est lege prohibet
est Et motiu illo q est illud

Ultima quæstio videtur nalis est
et nā quæ nā libera est et nulli
obligata vel forte parentes filios et
contra Ergo vi. q. vir existens
existente uxori non obligatur absq
peccato mortali et absq ligamento
matrimonij possit carnaliter copu
lari Ita sic si peccat pt sui
alimentum q. nō est aliq aliqd
ad vite necessitate et indumentum
sustentacoīs sta vi. q. si peccat ad
spēs q. fuerit pt sui q. vir uxori
nulli alteri obligata Dw tri gor
sit moderate Vbi p. gor nulli q.
iuriat Et tri gor bonum cōe p
ancat Sed cōtra ista opinio
est cōis cui subiacet ad ista ar tria
q. simplex formica solum tria
solum data est q. nulla lege
est prohibita est moralis mala
probat sic Nam de illud opus e
moralis malum q. est cōis legalem
iustitia Sed qd simile
formicarum est qd i. 2e. 3er pz
Ultima legalis iustitia ut est spe
cialis vnicuiq ut sit est aliud vtrum
vtz ex 4to qq Sed 6er pz quia
non respicit ad id q. in aliquo
casu potest accidere sed ad illud
q. ut cōiter accidit Sed ut cōiter
ex fornicatione sim. pt auferre naturam
q. amittit p. ligamentum mici ut
expedit Igitur tria ex ad remo
tionem mali et privationem boni semp
attendit Et q. iustum legale
nullatenus si mulieris coplaci
p. mittat 3a et aliud pz ipsum
parte manifestum Sed 2a pte
patet p. illud pli. 2o. pell vbi
inducit q. cōis opinio q. si pollicia
bona omnia mulierem debeat
omnibus ex tribus Nam dicit ipse
non stricte quoniam vnicus filius xmr
pud et sta vnci ut nullus sit re
putaretur hic filius ut reputaretur
cor tri cōis sibi et alius Modo mis
p. nulla est solli do
et mis 2m est tri pua Ultima
sent plus dicit illud minima circa
sorti q. plurimum est cōe de pluribus
n maxime circat de quibus aut mis
si si vnicuiq aut sit aliquos
n tri altera circate negligi magis
sicut i mutualibus fructus mlri
fructus pz determinis fruit pau
coribus nō gor est valde i q. nō
Ultima pueri ipsi quare vite fra
gilitate et plurica infirmitas mlrem
indigent patris auxilio q. p. stad
matre non pt gerimari Sed ad
illa cōis respondent opposita oppi
nantes et dicunt q. licet ita sit q. lex
positiva respicat ad illud q. ut
to ut ita eueniat tri lex naturalis respicit
ad plurimos tamen cōis tq sepe pt
legislator excipere ab vtilitate et gi
legis positive sic appz 4to huius
de Ethyca et sic primo Ethicorum
Si legis pena tamen q. turg et berta
fremia gubernat voluntate pena di
fuit usq ad finem vite et solutione
commodi ad finem et sufficiens eum
endi plenitudo vi. q. si illud non
sit lege mlibitum q. possunt se mutuo
qq ste contrahere absq ullo matrimonij
ligamento et si si peccat q. te brug
remotio est mg nō ad qd dicebat
ro primissa Cōis illa solutio
ar. primo tlad pt cōcedo sicut
tam potest adhuc peccat moralis
legis solutio nulla 2a pz quod q.
talem ad. opinant pt illud qd ratio
ratio dictat regit peccat moralis
qa est nō et aliud pz q. ratio ro
dictat q. tlo nō debeat vni contrahere
mlri coplaci quo de plo maior
cura habebit vni et mlier Sed
maior habebit cura de ple sam
contra fuerit matrimonialis quia
et sibi iuste obligati 1a 2e 3a
et 4er pz q. pp. plem a natura

instituti est contra et hoc patet quia obligatio
viri et mulieris vir non sibi diligit
et curabit de puero quia filius sed et quia
puer sue uxoris Et ex mulier non
solum diligit ipsum quia filius sui sed et
quia filius sui mariti Secundo arguitur quia illos
debent ad invicem obligari vir et mulier
ad cohabitandum quo nisi mali sunt
maiore de se invicem hec cura Et hoc
est si obligent sibi mutuo mercedem iuxta
Tertio patet ex ad bonum iniuncto prolis educ
tendum non sufficit vir sed mulieris nec
etiam primo pol Et ex hoc patet
Secundo patet quia unus ipsorum vel maxime
curat de suo Tertio arguitur contra illam
solutionem sic Nam ratio eo dictat
quod mulier ipsum ad prolis emuntionem
et alia quod vir sibi tenetur administrat
assistencia a viro Sed illud non potest
fieri in casu cum dare sibi exemplum
validitate cohabitandi iuxta Tertio patet
quia ratio eo dictat quod teneatur dictum
et dimittatur medium ipsum ubi est
periculum vel timor Et hoc patet
quia non potest quoniam sit mutatio
vir non potest sine validitate mulieris
nec ergo nisi fiat mutua obligatio
de immutabilitate validitatis iuxta
Propter istas rationes alii aliud posuerunt
casum Posuit unus quod mulier soluta
adeo sit dominus quod sibi viri adulto
rio et habeat divitias et habeat
curam plenam sufficit emittere possit
et educet quo posito videtur quod mulier
ista non peccet moralitate eligendo
adulto viro si contingeret Cum habe
ant libertatem non vellet obli
gari si illud quod legit non esset iuxta
bitum Sed sibi vellet obligari ad
prolis emuntionem et nutritionem
Sed adhuc videtur quod ista mulier pec
caret moralitate primo quia ex quo ductor
generis quoniam sibi se accepti uxorem
est et oportunum sibi retinere eos ut

ad proficiendum fiat viri et mulieris
et obligatio nisi propter quietio Sed illud
quod dicit quoniam generis sibi se non
debet auferri habere aliquid exercitium
puta habere divitias ut adeo ut habe
iuxta Secundo patet ex antedictis Ex
quia posset ex questia viri et mulieris
quibus possidet puer si vir et mulier
ab invicem vellent separari Et breviter vel
puer hec Constat quod hoc fieri non
posset ita non sunt obligari ad gma
nendum Et ergo invicem tenentur
puer alteri sicut innuncia quod ratio
eo non dictat utrum iuxta est quod puer
debeat manere sui et filius sui mulieris
et contra quod maneat puer sui et
filius sui viri quod fiat mutuus ob
ligatio viri ad mulierem et contra
et proinde fortius quod obligatio
est moralitate mala et hoc de ar to
stico Ad rationem quod ars opponitur
ad primum dicendum quod contrapestem malam
dupliciter potest considerari primo
quidem ad corpus sibi et vitam nisi non
amata et ut non in casu laudan
dum neque vituperandum alio modo potest
considerari quidem ad corpus excessum
vel defectum et vitam non prius non
amata salte debite regulata in
quibus dicit homo et in casu
laudandum et vituperandum ut dictum
est stico quinto Ad secundum dicendum
quod ad opponitur quoniam quia sua
subtraxit vel in se considerata non
possunt assuescere Sed ad opponitur
quoniam quia quo ad superhabundantiam
et defectum considerata sibi possunt
assuescere ut dictum est Ad tertium dicendum
quod quoniam quia est ad replendum in
diuturnitatem succi excessu et sine
defectu est malum et quietum

qitio ad sibi. Et ex qitio ad modi
et in ca est fortior. Et hic minor
et est falsa. Auctoritas pluri pyro to
et carito adducta sunt predicti pri
positioni. Et hic de quo.

Queritur tertio utrum
virginitas sit virtus. Et ar
primo quod non. Virginitas
minus est nobis ana igitur
non est virtus. Tertia quod omne virtus
minus est nobis ex assuetudine et no
ex natura. Secundo hic. Et arguitur
quod patet tam virginis quam
castitas virginum. Sed ad hoc est
virtus quia magis quam sunt subiecti qui
subiecti. Sed virginitas est hic. Ergo
Ad primum patet quod hic quia
verecundia non est virtus quia
quasi status mundi et hic patet
quia plures sunt virginum quam
qui sunt. // Tertio omne virtus consistit
in medio sed virginitas non consistit
in medio igitur non est virtus. Ad
patet quod virginitas consistit in
omnimoda abdicatione actus veneris
et non qui in et ubi et sicut dicit
et sic. Contra videtur quod malum
virtutis igitur non est virtus. Ad
primo rationem hic patet quod solus
vir et sola mulier sunt contra in malo
malum esse. Sed virginitate virtus vir
sunt primi parentes sicut Adam et Eva
sunt consistunt virginitate peccasse
Culpa virtus non excludit hic
aliqua bona opera sed virginitas
excludit. Ergo bona opera igitur non
est virtus. Ad primum patet quod bonum non
excludit bonum sed malum
hic patet. Quia per actus mere
malum sunt fiat ex sua dictamine
rationis non excludit virginitatem
et ita non pertinet virgo sunt impossibile

vivere ad quo oz qui et et quo zeus
recusantur. Confirmat quod nulla virtus
excludit per vna solam operationem et
licitam sed omnis. Sed per solum
actum mere malum excludit virginitatem
igitur. // Tertio sic. Omnis virtus deputata
per rationem sed virginitas non
per rationem igitur. Ad hoc nota est
Quia virtutum et vitia sunt in potestate
mea quo ad eorum gradum. Tertio quod et
minor nota. Vir mercuri dicit // bis
duo notam quod non potest vocari
virginitas tripod dicit verbum et primum
minor. Omnis virtus mutatur adoptando
quando oz qui et ubi oz. Sed virginitas
sic non mutatur igitur non est virtus
Ad hoc nota et minor patet quod non potest
mutari ad sic abstinere sed qui licitum
est nubere igitur. // Quarto nulla virtus
mutatur cum illo sine adeo natura pu
tatur sed natura mutatur ad oppositum
virginitatis igitur. Ad hoc patet quod finem
et spera fide quod natura statuit habere
eos optimum quia natura facit de pyssibus
quod mutatur est licet in natura non quod statuit
in perfecto et ordinate operatur tamen
directa ab infallibili quod stente puta
deo et intelligendum. Vt dicit quinta ad
primum metre hic patet quod natura ordinavit
membra genitalia et utuntur ad
gradum et actus venereos. Ad ipse
precaudo et in quinto 29 mutatur
virginitas opposito vi est de
intentione omnium theologorum. Et sic
est de intentione valefacium quia
virginitas de sua dignitate valde
commendanda. Modo omnis gratia
laudabilis vi est virtus. Sed illa
quod est 39 ar in primo ar lo
patet quod locum in plano quasi adi
potuit de puta quod in sed cum
aliquas carne monebit dubita
tionem quod quas aliquas carne non vine

alys sustinende Et ny 3o ar lo rudo
bitur ad qes sm vna alias probabile
opinor Contra ad pm ar lm nonq
est q sm aliquos vnegritas acti
duplex vno p integritate cor
sh carnis alio p habitu electuo hq
integritas p tota vita obseruende ista
distinctio sic pmissa patuit quia
conclusiones Prima est ista q cado
vnegritate p carnis integritate
tc est q nobilis conductio vpeg hois
habet geloz probat sic Ista g ductio
est nobilis in corpe humano q magis
decorat corp humanum q g ductio oppo
sita sed integritas corporis est hq i tc
2o nota est Et bn patet primo qr
quia integritas est quid habitu naturo
cuius fractio est tp q puatio illius
Modo habitus est melior puatione
i tc Sed qr hq integritas i est
homi and sed ista fractio in est
hpi p presentia i tc 3o qr hq
integritas non depdit in tu verecundia
mo verecundia no est n in pravus
et tpilus vpi fractio corporis est
prava Et p tonis integritas nobilis
et bona Maior nota 3 et 4 patet
p plm q to hq dr lo vlcio Et pr hq
et p primo ethicorum dicit Turpia u
verecundat et dicentes et facientes
et facturi 4o 2o ethicorum describit
erubescentia q est turbatio et cd malo q
q vnt in fice negliatos a pnitu a
futoz 5o arguit quid sic ipse
fuit statu immoti Et et erit status
glorie ugie vi q hq integritas sit no
tabilis conductio corporis humani Sed qua
ista ratio est thco ca et non est de foro
pnta ideo pmittat Et de hoc ipse
an non sit ipse theologie q mittat
Sed a conto illoz Est illa q vnegri
tymitas accepta p carnis integritate

Non est virtus moralis hanc geloz
probant primo sic qr hq integritas
non est habitus acq sed corporis 2o ra
Sed qr non est habitus electiuus si
forte eligibilis 3o qr sm est habitus
anime et non acquisite Modo virtus
in omnibus est opposita modo se habet
3a qclusio cor est illa q cado vnegri
tate sed modo sic p habitu electiuo
tc ut pmissum est in no la te vnegri
tas est virtus moralis Ad q probatio
Ista primo supponit q na no ordinat
aliq virtus ad mundum sed ad suam
salute et permanentia Hec suppo pz
ex sto de dua et est com hoes a 20
pnt q sicut circa nalia tracta sunt
ad maxim et ad min p 2o plm p ista
in multitudine homi est sm nam
aliqual detractio Non in minus pau
ci homi sufficiunt si minus ad su
mdiuentia supplendas et excludendas
ipsi q necessitas humane sobilitatis
et membroz corporis diuisitatem
ipsi q diuisitate arcuu in suos
opibus si iuste pmutaciu p hq
supplenda indigentia na instituit
vni Et 3o pollicit di q Ciuitas a
na est q homo na est aual mule
p ex alia parte possit esse tanta hom
multitudo q si vlis multiplicetur
Non est tca sufficiens ministrare abu
ndi homibus sic multiplicatis Et
quo infert q si solus vir et sola
mulier erant in mundo vel solus
vir et sola mulier in mundo toto
timate sic q non erat homi sufficiens
multitudo ad supplendas indigentias
humanas con nate i ytas Et con
tra 2o erat si esset ab omni actu
venereo abstinere et q na admiti
tudinem homi et speciem pmane ordinauit
Infert q alia pte

Et homines mtum eant multiplicari
q ꝑ vbi q excessit no cet tra
sfiu ad conservand abinstitute
nis nate Et p cond rela eo ductat
et nequit vt non oes vacent ge
nerationi seu actibus venereis pre
ptum tn non licitat homo mt fiat
frat bonum Ex qt sedo mfert
q tn ist tribus qrq qua sit
suffir multiplicatio Et tn ducta
mon rete cond debet ce qrorum
unci nate manifestum est q rtio
ratio p mutat vmo in quit vmo
persuadet aliquos p tota vita sua
a veneris abstinere Cumq pisi
probant qrtor sit vnqmutati sit
accepte quem dissio vtut ꝑ est
vnctq tza Et ano pz primo n no
tn est q vnqmutatio est habitus
cletus exclusi nomen ingmutatio
sit accepte Sed q ꝑ stat i me
quo ad nos de rtio cons sit
probant Nam velle frangere ditas
corpus dgmutate et integritate
ipius corq detrahere antecq fiat
oportum 1. Ante vbi tn quo
id quod non oz habet cor vnq
exmm vitupa ꝑ excessum
et nolle frangere qd nutrit cor
q detrahere p nti te quod
quam tpe defectq saluandi 2
multiplicandi qz cor alicq exmm
vitupa ꝑ defitum ut az exopre
mis suppositionibus et specialiter
ex cond primo 2e suppositis et q
vnqmutatio q mutuat ad abstin
ab actibus venereis et ad fuad
integritate corporis tpe quo ho
mines sit suffir multiplicatio 2e mo
modo mutuat quo ad cor s
vt oz vbi et qn oz tn quo et quo
oz et sic de aliis circumstantiis s.

vnqmutatio est vnctq qd fiat p bonum
Sedo arguit sic Quod habitus lauda
bilis et maz moralis est vnqmo
ralis Sed vnqmutatio est hmdi 2e
Dor nota est et 6or patet Cum ꝑ
suadere ut frangendo cor nte
gritate qtuqit excedit ut cq deficit
p in diuersas circumstantias ut q ꝑ
exsuppositionibus Sed vnqmutatio est
habitus electus illius nobilis quitos
qn vbi et ut oz rtis circumstantiis
Nam non vnqmutatio cluqit abs
tinere a tpe quo na et mores p
mittit vmo et persuadet esse abstinendum
p ptum tn milti sint alii
sc ipse detrahit cor tua veneris
immoderatis Et cq ipse milti quod
quam patet igit q moderno
tempore mundo suffir postulato
laudabile sic habit nobile quitos
corpus abbuat et a delectationibus
illo modo nctis non vnlibus ab
stinere Tertio arguit sic abstinere
ab isto actu q ordo nate et ductu
mon cond non phibent exer
cendos ad finem vtutis aie act
rendas Et ad illaz vtutem apte exer
cenda est laudabile Sz abstinere
vnqmutat est hmdi 2e Dor nota
est et 6or pz quo ad primo ptez
ex suppositis primis Sed quo ad
secundam pte patet q detrahere magis
potest homo vacat phie et
opacitibus vtutum depto nisi ꝑ
veneris actibus et aliis carnalibus
delectationibus non nctis fiat actu
pitis Quarta qrtio illorum est illa
q vnqmutatio est vnctq specie di
stincta a sidiali castitate Quod
probant sic iste vtutes sit specie
distincte q fiat primo electione diuise
cluqi laud Sed vnqmutatio et ca stitas

vidualis sit huius g° ꝛc Maior patet
Quia habitus distinguitur p obiectum Sed
hoc patet quia virginitas est primo
electiua pretue abstinencie ab actibus ve
nereis Sed castitas vidualis Non
est hoc intentatur primo electiua i ꝛc
Dor nata est quia non pertinet virginitas sit
primo electiua abstinencie et pri integrit
qz ꝛc ppt corruptio virgit posset redire
illud qd est prius et forte cum virgit
Et p consq ipsa virginitas qd nullo gradu
Sed minor patet qz electio no est pm
pglium ut supra est dictum Modo inte
gritas corporis est vidue impglio
Quia corrupta de pluto no pt no
fuisse corrupta Et ergo vi q vidual
tantum cligit primo et fortior a bene
rus abstinet igitur ꝛc Quia gradus
illorum est illa q virginitas et vidu
alis castitas non sunt distinct magn
nutri et puritate Sed distinguit
ab iuice sicut liberalitas et magn
ficentia patet qz ecc spe distinguit Vtrum
hoc predicamento i ꝛc Et hic de articulo
primo // Quantum ad 2m articulum
Restat cum consideratio articuli predicti
quadam manifestanda sicut abiecti
ones magis opinionis aliorum vbi primo
est adiuvandum q magis solum burcidas
Replicat et arguit contra pam 3a ꝛc ita
contra hoc argumentum pcet // Reputat
q ille gradus circumscripta fide Et
alius legalibus non sunt sustinende
Vnde contra primam g° arguit sic Ista con
ditio est nobilior cui insertum natura et
dictamen rationis ratio q sit opposita
conditio q cui sicut huiusmodi non
potest Sed aptitudo corporis adpli
candi est et aliqn fuit commissu
natur et q dictamine rationis Et pute
gritas sicut vitio huiusmodi non
potest igitur vi q aptitudo corporis sit gradus
nobilior q integritas tza cta dor no

Sed dor patet quo ad primam eius pte
p dicta ꝛc probatur g° 3m articuli pteti
supponit 2a Sed p secundam pte p dicta
opinionum pteti ibidem q integritas cor
sicut vitio obstiuad no potest tpe nati
Sed forte videtur aliqui q plus integritas
corporis fuit vituperat tpe nati tq no
est p se quia qz ita est g dicto militis
laudabile Sed contra qz ista ratio vi
implicat pro nam ecce sic q in
tegritas p corporis fuit non est nobil
conditio primum cui opposita g dicto
p fuit diuisam et distinctam accidit
q sit nobil et ignobil g dicto dem
contra 3am g dicto pcet articuli arguit
sic habitus qui fuit pprie eius rei est
virtus ille inquoiuscumq cuiusq i perfect
sic est virtus ut manifestum est sed pro
primum recitata virginitas tempo
ralitatis non est virtus i fuit se non est
virtus igitur ista g dicto non pt stare ꝛc
quia sistendo pste in rem humana
quo expedit moralit q rex fratre
vnc pstitq et potens in potem pstitas
a vendi simplic et omni tempore ab
stinet Et spectat in casu quo ei
vestis tyrannus pressit succederet
si fuit pte decidit i ulla g° no vi
vera Dem contra g° ista ar
virginitas ita bni quest vm sic nili
exibus Sed ipsis vm amissionem virgit
nulla sit corporis rupta igitur virgi
tas non est ꝛc corporis integritate tq
ꝛc eius p m et forte cum et p quod
fundatur 19 q non est vera tza et
dor no Sz dor pt qz integritas nulla
sit in vm corporis sed pprie in mag
corporis integrit sic cum Vi p mas
ad ipsa aptas semen emittit sicut
alliq rupta vt manifestum vi i ꝛc

Secundo si corporis integritas potest auferri
a muliere probissima per violenciam et
non solum prout contra sed eciam per tal
tella vel aliquod instrumentum et virgi
nitas non est nisi corporis integritate
tunc non precaveret et forte alibi sed prima
est vera ergo et secunda tercia et quarta patet
quia virtus moralis virginitas non potest a
nobis auferri per violenciam et hoc
manifesta est de se Tercio quia nulla virtus
moralis vel principaliter est ad salvandum bonum
corporis patet quia quelibet virtus perficit bonum non
tamen bonum corporis quam bonum exterioribus
Igitur virginitas non est principaliter ad
salvandum corpus secundum integritate
corporis Sed pocius ad salvandum bonum
racionis quod est maius et alius est philosophi
in multis locis libri Secundo quod
per istas raciones magister Iohannes Buri
danus movetur ad aliquas conclusiones dicendum
conclusionibus predictis Unde primo dicit
conclusionem primam quod aliquo tempore
sed quo recta racio non dictat
nubere tunc minus integritas est detestabilis
et nobilis condicio hominis Sed alio
tempore scilicet quando mulier secundum debitas
circumstancias maritum attendit et est
impregnata et apta est nobilior
et melior condicio quam tenemus in
tegritas quod probat sic quia licet apta
est ad quod nata sexo mulieres
membra genitalia Et hoc ordinata
ut propinquior quam carens integritas
sic satis manifestum est ergo est melior
quod est maius attento quod hoc applicacio
fiat secundum debitas circumstancias Et similiter
patet nam sic est in aliis Sicut arbor
non est melior quam floret quam quando fructu
tum crescente flores cadunt sic in
proposito Secundo dicit conclusionem secundam
quod virginitas eciam secundo accepta non
in quolibet homine est virtus Sed in

aliquibus hominibus non est eadem virtus
eo tempore primum patet per rationes
factas contra 3am conclusionem articuli precedentis in
notabili primo huius articuli Sed 2am parte
probat quia aliquibus hominibus secundum rectam
racionem expediret et deceret propter talem vitam
a venereis abstinere modo sic abstinere
a venereis pertinet ad temperanciam ergo secunda
pars vera Maiorem probat primo de
leprosis quibus secundum racionem eos expedit
a venereis abstinere tum ne semen infi
ciant tum eciam ne prolem immundam debi
lem et indispositam generarent et pro
ducant Secundo probat eandem maiorem
de egrotis quia plerumque genita sufficienter nutri
re non valent nam illi vel expe
diens secundum dictamen recte racionis a
venereis abstinere Tercio probat eandem maiorem
de egrotis et infirmis quorum multi
abessent sanitati Sed de quibus
est possibile quod non possent habere prole
diminuta et orbata Ex hoc racio patet
quia sic abstinens sic bene a venerea ut
ubi quando et quomodo et circumstancias
quod ad temperanciam pertinet ergo hoc vera
Deinde contra 3am conclusionem articuli precedentis
dicit quod in casu tali virginitas quam
vidualis castitas sunt virtutes ut
bene dictum est sed non sunt alia virtus
quam temperancia Sed satis arguitum est de
virginitate statim ante Et quod iste
concludit quod eo temperancia est una virtus
secundum speciem ut predictum est in prima questione
virginitas et vidualis castitas
non sunt esse virtutes speciali distincte
tamen oppositum dicit conclusio 3a articuli
precedentis Secundo quod contra magistrum Iohannem
respondet ad raciones quibus probatur conclusiones
in articulo precedenti sunt probate Et primo
ad primam prime quod Negando hoc
quod integritas corporis maius decoret
corpus quam quod quando opposita facit
quod mulier secundum debitas circumstancias

integrum

est marito commixta Et ad probationem eius dicit
quod licet simpliciter loquendo habitus sit melior
in genere entis quia sua privatio tamen non
oportet quod quilibet habitus omnium me
lior et nobilior sit privationem sua Nam
pellicula que tegit oculum est quidem
habitus Et tamen non est honor seu oculo
melior quia sit eius privatio Sic ad propo
situm dicit quod licet corporis integritas sit
mulieri bona quantum tempore nuptiarum
sed quia mulier adhuc non est apta ad
gnationem tamen hoc integritas non est bona
et nobilis quantum mulieri in impletione
sui sui forma sicut flos florem et nubilis
licentia secundum suum tempus similiter
arbori et secundum bona et nobilis
condicio quod non est secundum plures ex
constante Item Colligatio infantis
ad matrem per uterum matris est bona
quantum et nobilis que non est sine bona
commixtione Sic clausura matrice ante
tempus aptum gnationis est bona quantum
que tamen non est talis per respectum
ad generationem Ad secundum rationem dicit
quod sicut integritas corporis primo in est
honor animae sic per hoc integritatis
fractura sigilli alicui concessi contingit esse
nubilis Sicut in floribus arboris prius
fuit nubilis arbori sic per casum contingit
arbori nubilis Et forte licet
ista fractura sit nubilis tamen illata con
tra in ea violentiam Et quod illud non
faciat aperitionem mingi nobilem Nam
in quibus operationibus virtutis aliquibus
violentia contingit et maxime in opera
tionibus sanctitudinis Insuper
loquitur est ibi violentia quia motus
gravis sursum vel ad latus cum dicit est
motus ligni est aliquo violento Et
ergo magistri et operationes non sunt
propriae loco quod fiunt violentia sed
tamen sunt rationes concordes Ad tertium dicit

ad ad quod quod si vir et mulier contrahunt
ante tempus illud cum expectatione retra
cationis principii non est timendum si vero
dentur ad tunc aliquos indicent
aliquant contra retractationem Et illud tempus
determinat apostolus anno pollicitationis Dicit u
ubique mulier debet esse per annos
vir autem triginta unum annorum Sed
si vir et mulier tempus illud expe
tarent Et fiet mutua conversatio
et licita obligatio vir suum retra
cationis aliquem tuta virtutem
et prudens esse debeat verecundari
non debet uti ytho quia Nec bonum
dare primo nec mulier verecundari
sed fiet ille carnalis quibus ipsi loco
abscondito et secreto sicut debet
fieri tale actum Vel si mulier ve
recundari hoc non est propter de illo
actu sed potest quod secretum viri alium
esse meo secreto et timet ne forte ver
bo vel gestu alicui inhonesti in pri
vatione viri mercat Et dicit
quod verecundie in mulieribus magna
causa est consuetudinem doctrina
primum qua per amissionem virginitatis
deprehendit Et ex eorum integri
tem laudantur qua quasi ducunt
virginem habituate tunc quasi
sit quasi alterna natura de isto actu ve
recundantur et eum aliquam turpem
esse indicant donec ad commun
fuerunt assuetis Et ideo patet de 20
quia in commun alii ex adquisi
nati sicut non propter attractionem in mulie
in abducentes a proto in medium ve
menti quod tortuosa liquorum dici
gentes fiunt Sic ad secundum
gratiam Ad primum dicit quod Natura
aliud non petit in quo habitus ille
electus integritatem corporis aut
abstinentia a venereum est finis et

Cum enim in aliquo casu est de opposita
opinione gradior non expedire Ro
tedur tn q maliqbz puta lepsiq
egenis et egrotantibz quibz recta ro
iudicare abstinendi Et p tota vita
vnegrinitas sit vncty sit ro art
Sed cad ro tpm pt dictum est in
rolu stdo 19 articuli Et dicit vltiq
q huiusmodi ro sibi relicta forte no
iudicaret q sit abstinendum arrenem
expedrit dumtibz corpe potentibz
et ad p sitas plem potentibz vt et
si nlli quoz bn necessi abstinet
a vendio non ppt hor nm exce
sset ppli intuendo ad stdm dr
concedo q ita sit in aliquibus
q illc habitq electiuq intentat
sit laudabile et ppitum in illiq de
quibz iam dictum est tn ro est ita
in aliqb vbi illa corpis integritas
que sit vino fcdgi pt et qi na
non ordinatur ad permanentiam
non est ita bna et laudabile in
filia regis sic est grec plem q
roi ppto multo posse pdesse Ad
tertiam dicit ne do microcosmo quo
ad stdm pte ad oi dicit q nalis
philo dicit q dymal abstinen
non valet ad vacandi phie in
sus operatibz sed adhr magis vz
abstinen moderata vbi dicit ph
phor pudeps vsore et plem
legitim habuisse Et dicit na
lem q cuty moderaty offert ad
sanitatem corpis Modo exquo
aliq studium corpa vt dr phus
in sta visionum inde est q p
modum et moderatum cultu phi
disponit ipsa alia et ad melius
speculandum vbi phus dr in lra
dampty aut gerendi ad sanitatem
sunt et ad bna istitudinis dele
talia exercitia ipsa appetit men
surate Ad rdo p q ita no

de dicto cuidet Sed sit cad s
litas rectum exclus art contra
rectos sumunt n sit q nlla vtq
est primo et for electiua aliqdi
prosecutiu carnal sed potiq aue Et
ro rdo q sunda in hor q vnegrit
est primo et for electiua integrit
corpis nl continuit Ut q sitc
gritas carnis a nlliore pissima
pt auferi p violentia 2 tn vtq
morat no vn posse auferi per
violentia ipsi sunt dicta tam in
explicatibz q in rationibz in pnti
materia Et hi de arcticulo Sedo
Quad 1 ad 3m arlm in quo stat
inde ad qos bn probabile vid et
opinio ro dicit tn articuli primu
q est stdi adquisiti q incentem
et est dispcdi Et adquisiti q tradi
dicunt In quo est primo q in illis
arlo sit intendo loqui pure phi
losophice cos pie nales in ipso do
ctri ro pmittit q si adq ducitur
fidei ortodoxe fmi qd absit nl
qd vnegrit detrahet dicit no ut ex
conem sed magis ut certitudo fide
ratioi iuane et modi gsimo
reputare Sedo q no pm q
aput theologos sed et aput philos
duplex est vita modalis sc actiua
practica seu cuiusq alio nomine Et
contemplatiua seu speculatiua vbi phus
amo pollit vt aut duas vitas
habui honestissimi ad dictum vm
pcligates dno aut duas puta pol
liticam sc actiua et philosophicam
q contemplatiua Et ppt q ipsi phi
et ponunt duplice felicitate cittu
iuq duplicem vite sc felicitate
practica q dicunt in prudentia et
virtutibz moralibz et cetis actibz
gsiste Et felicitate speuat q dicunt
in sapia et amore sapie et cetis
actibus consiste De prima felic

Ecclesiastica primo huiusmodi quia ipsa est principium moderatrix. Ad secundum quia superior est dicit quia est illa quae ad contemplationem festinat omnes carnales nebulas abstergit et sordes peccatorum restinguit dum scilicet per impassibilitatem quietem. Tertio quia licet una et eadem virtus sit in diversis actibus moralibus et sit etiam diversorum actuum in genere naturae tamen diversitas triplicis status quia in quo diversitate actuum ut castitas abstinentiae diversitas nominibus appellentur quod non sic satis patet ex antecedentibus quia licet tamen sit una virtus bonum spirituale speciatim tamen quia notatur simplicitas mentis respicit potest quia pudicitia mentis respiratorum sed quia patrimonia mentis respicit eleemosyna sed tamen liberalitas et magnificentia sunt una virtus bonum spirituale et tamen vocatur liberalitas mentis respicit datores et accipientes et vocatur magnificentia mentis respicit magnitudinem operum licet fortitudo sit una virtus ut dictum est primum tamen non videtur inconveniens quia diversa nomina bonum diversitate suorum actuum sed expectationem fugere et aggressum impugnantium. Ad quartum quia castitas sive quia non videtur respicere venerea et nichil ad hoc sit hoc non est ratio bonum diversitatis status humani. Hoc castitas diversimode denotatur. Uno quia vocatur castitas ut quasi mentis respicit mundum et pertinet ad venerea quae opponunt abscessum abstinentiae. Aliquando vero vocatur castitas quia mentis respicit omnia quae ad malum sunt quantum et tamen sunt et moderate et venerea bonum diversitatem rationis. Et quia vocatur castitas virginalis mentis respicit omnia quae retrahit alterum ut alterum quantum opponunt amplius a venereis abstinentiae. Ad quod quia castitas virginalis quia non opponitur

virginitas appellatur tertia sunt quae pertinent ad carnis integritatem. Secundum vero nexus delectationis. Tertium est opposita abstinentiae a delectationes venereae quae primum in integritate est actus. Quia non licito antiquare possit auferri per violentiam ut per medicinam ut ad. Secundum autem est in quo vigent male. Tertium autem est opposita abstinentiae a venerea delectationes est in quo vigent forte. Et hic sit fiat per vitam aeternam bonum contemplationis ut per melius et perfectius posse vocatur speculatio et contemplatione sunt bona naturalia posita et moralia. Quod quia illae quae intendunt abstinentiae a delectationes venereae ut est persona publica ut rex dux ut alia principes vel est alia persona privata sed tunc ut est potens ad ea generandum ut impotentes sed ut est dives sufficientia commutationem plus ut est pauper sed ut est sanus ut aegrotus sed cogitatio iste distinctiones sunt manifestae cuilibet intuenti. Septimo quia in illo articulo sancti dicit de integritate. Secundo dicta et non primo quia de integritate primo dicta satis manifestum est quia non est virginitas. Ulterius supponit quia mundus de facto sit sufficienter populatus ista sufficientia satis patet per experientiam. Et sic est prima conclusio quia pure naturaliter loquendo per sanctum publicum principem sanctum et potestatem non licet castitatem virginalem per totam suam vitam observare. Et conclusio per quam uno motivo tanto in nobis primo articuli pietatis quia non licet quia rex ut alia principes illum agant qualiter ex sua actione vitiis stirpe destructio reipublicae

eo q̃ p̃ princeps debet ee custos iusti
tie hꝰ sed sic abstinendo p̃ totu tpꝰ
vite sue sic contingit q̃ ppt eu tyra
nizet qui re pubꝭ destruet ut
manifestu est ergo ꝛc Sed moraliter
loqndo princeps et dmi tpales vocat
hꝰ ltime ut ex bonis p̃ncipis bonu filii
r̃ salute et defensione re pubꝭ ge
nerantur Cor. m tlo rege duce ut
principe loqndo moraliter magis
tas non est vocata p̃ qꝰ s. modice
abstinet a venerio cat m tli virtuosu
simplice tr ffe licat s. qꝰ no est vi
ni ducat go i. ꝛc Q. m. cd. dali
principi vel duo si etate debita
habeat expedit fieri ductione vele
cond vxore duci et plez gnadere
Ad ex g. ||| Q. m. cd. tli p̃
cipi vel duo in aliquo expedit casti
tate vidualem obseruare p̃ cd. Sed cau
quo principi vel duo id semp sicq
sanu plen (Great Gerdo) et filios et
vxor eius decedet tlo fieri vetiu ducta
men cond expedit abstinere p
amplius a quadon ne ppter gerdu
numia multitudinis re pubꝭ pe
ricet p̃ diuisio Q. a go est illa
ex quibus leges et ecc quibus cōstatur
fieri ductione vele cond tenerine
castitate vidualem obseruare ffe loqndo
prince moraliter p̃ gꝰ g. ilo q̃ leges
vipli p̃ contin aliqui nuce p̃
ptr plen leges et i nudaz vipli
gnadet et io ad hꝰ mala cuctida
debet abstinere Sile expectatur ple
diuinitus et arbitrio p̃ssi gnadere
et io expediencia est sic ut abstinere
et a quadon i. go ra Cō. nulli
tali licitu est fieri ductione vele
cond vxore duci et ple gnadere
sed go g. Q. m. cd. m tali
defectuosi fieri ad venerii sta vir
ginitas est vtq p̃ qꝰ alii statu sic
castitatis quitas et vidual sed no lic
p̃ go i. ꝛc Q. a g. ilo sit sta q̃ sicut
pauper potest generare et sine licitu
est castitate virginalem obseruare ita
et licitu est di vxore ducere
et plen gnadere Et debet mtr go
non q̃ ambo illa sint pauper equali
tana Sed qꝰ quoties vxor ipsi pauper
fieri ductione vele cond est licitu
Ad ma p̃ qꝰ sat patet ex dictis
magis solum in arlo p̃ti no. 2. et
et ecc 3. Ad sed p̃ q̃ oppitu vi
sensisse ipse magis solum p̃. sic qꝰ s.
sed dimittere licitu est vxores duci
et gnadere quo tr dimittere nasciti
fili et ancille ad dimittu filii et
filie fiunt non velint ut mad
est Et io qꝰ illud no expedit tu
non sed dimittere sed ecc pauperibus
licet tape vxores et ecc gnadere Sed
modicu est in quo na. quiana con
tenta est tpe infantie Et ecc tpe
pudre Et io defacili pt pauper ple
cuncte quoniam aput alios pond
vetu et amictu de fiunt Et go
vi. q̃ nullus ppter indigentia adducendo
vxore debet phibere Cō. m
talibus no fieri virginitas est vtq
antequam ducat vxores Sed ecc casti
tas quitas pt ee vtq postq duce
rit vxores p̃ cd. et expedit Ecta
tamen pt illa et p̃ cd. Ad sta
indi sufficit applicatio magis expedit
fieri ductione vele cond vno tai
sano et dimitti et gnadere potenti
castitate virginalem obseruare quia
rem duci et plen gnadere p̃ ba.
sed illud magis si expedit p̃ ysd
suprore et alie grand filii affligit
quiane Sed p̃ hac castitate vir
gnale maiore q̃ grand filii affligit
q̃ p̃ vxore duci i. tamen vere

Ad 1or rdns est. Et 6o patet qz p obstac
uenicia castitatis vnatural mens huia
magis vnitur ad intrinsca et spiritalia
sunt bona quia non tot passionibus
subiacebit nec tot curis animo distra
hitur adextra sicut p statu coniugalem
in quo mens multum distrahitur adex
ad diligentem curandum de filiorum et filiarum
educatione de rebus in arteribus et disciplinis
et morum instructione sicut de uxore et
familia et pluribus aliis sic hi expti
sunt qui talem statum habuerunt. Et ppter
hoc etiam Ecclesiastici ppm mo
do vacare detentibus ch morale con
ueniens commendat nidum non u hi
potuisset secure in thoro qui hi de
bent hunc in foro. Nec etiam ut mansue
tudo est. Cor in tali voto ch vnc
gnitas con ponit vnctg morale pertin
per ctlos et eg probat qz magis in co
laudatur ch status coniugalis. 2m con
sic vnegnitas in aliquibus virtus
et in aliis non sta eg integritas carnis
nunquid est tanticus nobile vno magis
nobile ch fractura. Et in quibus est oppo
situm qz fractura est nobilior quia ch in
tegritas. Ad primum pm con patet
qz p. corde pte qz. Et qz sedo sicut et
ecc qz con pte. Sed 2m pm con
patet quia hi dispos corporis non nobi
litat nisi in quantum ch conferunt ad hunc vite
cartem et virtuti. Et ideo ch vnegnitas
in aliquo est vnctg integritas carnis et ideo
dicitur nobilior et melior. Et illig con
2a pte patet qz p dma ctlo p. articuli
vbi mta non est vera qz integritas
corporis non ff est quia nobile vnc ex
dicit. Sed con illa cautio hoc et eg
ad 1m 1m ar sic. Si licitum est vm vno

con castitate vnegnitatis abstinuit
te ecc illud licet duobus et tribus
et de integris. Et p con alig vn
cuiusq exit licitum vnegnitatem
abstinuit et spes humana tandem pm
ch non est quaerenda. Hic primo quia
iste ch vnegnitas sic castitas vnc
ymalis ch sic supponit p virtute ch
no supponit pcia id in ordine ad
deliatio actus. Et in ordine ad delita
tas circumstantias sic in ordine
ad propositum abstinendi a venerio. Et
et mate circumstans sic qz nunquid sit
sufficiens applicatio con eg quotiens et
seu quantum possit qz id habitus qui
nunc est vnegnitas pg forte no
cet. Nec dicit debet vnegnitas in
in illi si adhuc habeat magnificen
tiam ch magis expendat pgle est eum
deprimere sic qz non id in o. et
pua expende habeat. Et ideo vnctg
ch pg non dr magnificen sed liberalitas.
Eodem modo si fortitudo
in ordine ad actus aggredienti vo
care a. Et vincere casus qz hi debi
tum iudicium con et hi circumstantias
cet expectandi ut fugiendi vnctg
fortitudinis amplius non ducitur a
nor a sub illa quotiens qua quot
aggressio manet vnctg in tali cau
et est in proposito. Nam nunquid sufficit
applicatio vnegnitatis ch ch vno est vnctg
sed si nunquid incipit desiderare vnctg
sub sua quotiens et desinere esse
vnctg. Vel in statu coniugali p mor
pentio vnegnitatis non sufficit qz
et ppter qt no vi qa qz plus in
vno ch et duobus et tribus sequi
licitum cuiusq. Ecce qz ch innuit
multi abstinerent incipere desinere
circumstans in ordine ad ch vegitatis

dicit virtus sit ipsi sufficiens intendendo
Et ab hoc certe virginitas desi
nerent esse virtus. Quinta conclusio
est illa cum conclusionibus quatuor articulis primi
tandem virtus cum nullo sit tam preciosa
est virginitas Et propter quinquaginta
castitas. Patet ista conclusio ex statu
sicut hominum multorum potest esse adhuc
homo propter abstinere a venereis
propter metum et perfectius est habere
in vita contemplativa sicut in speculo
et propter propriletatis honestatis non potest
desiderare cum ratio videtur esse
imbecillis et plenum gaudium et propter
mundo itaque sufficit applicata mercatori
vitam et tuetur itaque propter metum va
care contemplationi propter applicationem
venereis abstinere. Iste casus est
satis pulchrum vel aliter sicut magnum in
convenientia vigilare. Iste casus sic
stante. Arguit. Quod est virtus propter quod
talis primo patet et eligit castita
tem virginalem et propter quinquaginta
et de individualem abstinere et quod ratio
tua. Et quod patet quia illa virtus non est
nisi transitus quia bis est bis bonum in
tamen certe cum ad venerea. Modo
transitus est una virtus bonum speciem magis
Ut prius autem est in duobus. Igitur
isto casu posito in casu est casus in
modo in isto tribus statibus certe
Virginitas castitas quin
quinquaginta et individual non debent esse
Xiii. Patet ex conclusione 2m conclusionem et
est cum gaudio ratione articuli primi. Quod
virginitas et individual castitas bonum
debent magnitudine et punite sic
magnificum et liberalitas patet sic
magnificum et liberalitas est una
virtus bonum speciem prima dicitur
in quo. Et debent magnitudine et

punitate ut dicit ibidem. Ecce est de
virginitate et individuali castitate. Ad
virginitas est tam magis nihil expletere
individual castitas quia est in mundo
ab omnibus delectatione venereorum
non habet castitas individual. Et quod
posite sit de vere. Ista sunt non poni
put de mulieribus. Et ly de 3o articulo
quod cum quod ad primum dicit quod ipsum pet
virginitate non est virtus casus cum
primo et in bis credit non bis concludit
quia 2um est virtus quia est ex bono et lau
dabili consuetudine temporis. Ad 2am
dicit quod casus virginitate 2um bonum sta
Ad 3am dicit quod ly bis est vere casus virgi
tate primum sed sic non est ad propositum
Ad 3am negatur bonum. Ad 4am dicit quod virginitas
non consistit in sola abductione delecta
bilium venereorum sed delectationes venereorum
simpliciter sed simul bonum status pontifi
quo sit mundus est sufficiens applicatio. Si
aut mundus mutatur desiderat non ad
vivendum et sic abstinendum a venereis suctum
est. Ad quartum negatur bonum ad principium
dicit quod si sola vir tua sola mulier esset
in mundo sicut sola fuerit in primo
pontes ipsi bonum illud status non possunt
sicut virginitate put est virtus et co
ta non bis non mali vir possit quia te
ratio vetus multi prepissit esse abstinendi
et in quo non sunt virtus sed casus
transitus et venerea dicta est quinquaginta casti
tas. Vis ratio tua concludit quod virginitas
bonum dicit abstinere non est virtus et
est vere. Ad bis est virtus in quibus
mundo sufficit applicatio. Ad 4am negatur
bonum ad 5am dicit quod illa non quod est dignitas
et non redempti. 6o et est quinquaginta ca
stitas. Ad ille tres virginitatis quia illa
bene definit sperare sic quia amplius non dicit
virginitatis propter defectum quantum sit

sed immutat delectationem venere sicut illud
quod aliquid propter demonstrationem desinit spere
propter et quod spem alicuius propter demonstrationem
non consuetudinem desinit esse. Et quod desinit
esse alicuius. Ad quintum vero dicendum quod
ad primam negandum minor. Salte quia ad
forte. Quia licet virginitas non possit
corrumpere quod illud
transeunt in potentia sed expulsa delec-
tationem venere licet quia ad forte et
prudentiam sed quia ad propter abstinentiam a delec-
tationem venere potest diminuari. Et maxime
festivitatem et illud pertinet ad hoc quod hic
quantum quia sicut virtus. Ad septimum
dicendum sicut ad tertiam quia virginitas
non inclinat ad simpliciter abstinendum
sed inclinat ad abstinendum secundum pre-
sentem statum. Ad octavum quod autem
et negando minor. Ad nonum dicendum quod licet natura
ordinavit membra genitalia et quod
ad quantum non licet ordinavit ad
usum eius qualitatem sed secundum dicta
modum vero vero. Et ita natura in hoc
appetit non omnibus utibus sed
quia ergo vera caro dictat esse abstinendum
et sit abstinentia secundum virginitatem non sit
quia membrum et potentiam circa quia
in hoc debet regi vere non regula
Vni manifestum est quod virginitas non
inclinat ad quod natura hoc. Primo secundum
nam licet forte quidem posset inclinare
quod principaliter hoc nam secundum virginitatem
ut castitatem. Et sic etiam sit alia virtutes
et maxime fortitudo in aggredendo
turpitudinem inclinat cum appetitum castitatis
duplicitatem non tamen inclinat cum nam
vel et maxime principaliter in hoc
sed ratione ductus propter oppositum adducte
sunt particulam 3o. Et hoc sunt probabiliter
dicta de ista quantum ad aliquam correctionem
Et patet hoc quod 3o.

Quarto tertio secundo primo et
ultimo et 3m. Et quia
vitium intemperantiae sit peius
vicium quam timiditas et ar-
premio quam non. Nam illud vicium est
peius quod meliori virtuti opponitur. Sed
timiditas meliori virtute opponitur quam
intemperantia. Ergo est peius vicium 3a. Et
a or patet quia primo quia phis 1mo 4o
virtutis excellentissime sicut heroice
excellentissima malitia sicut bestialitas
dicit esse opposita. Et pro ratione quia ex quo
vicium pugnat cum minori virtute sicut oppo-
ta peius vicium pugnat est quod pugnat
nos meliori virtute. Et ergo a or
est vera. Sed b or rationem pro quia
timiditas opponitur fortitudini. Et
intemperantia temperantie. Modo plus pe-
rtinet fortitudine et iustitia
et de iustitia liberalitate vero virtu
tibus antecedunt. Et 4o. Ad 1o illud
vicium est peius quod est maius. Sed in
temperantia 1a 2e 2a quia illud est maius
vicium quod est magis voluntarium. Sed
timiditas est magis voluntaria quam in
temperantia 1a 2e. Ad or patet quia sic in
voluntarium aperto excusat ita magis
de voluntario magis ad poenam accusat
Vni. Et pleg in illo 2o ergo quod dicit
intemperantia de magis voluntaria con
cludit contra de magis exorabilis. Et
b or patet quia ubique quinquies de intempe-
rantia dicit phis in ira. Sed nihil ne
moriatur volunt et concupiscunt fugere
que pertinent ad timiditatem 1a 2e.
Oppositum arguitur per casum manifestum ali
quis seu opposito b ordo subsistendo et
primo sic illud vicium est peius quod
meliori virtuti opponitur quam intempe-
rantia est 4a 1a 2e. Maior patet ut prius
Et b or patet per illa quod dicit phis
3o ethic. Nam melius est quod in omni

tempe et in pluribus est virtus ut
iustitia et temperantia sororum de quibus patet
ex septimo politicorum de fortitudine
quidem et perseverantia opus est ad non vincere
sicut tempe belli plus aut ad vincere
sicut tempe pacis temperantia aut et iustitia
in vicissitudinibus et magis patet
dotibus et virtutibus et ergo videtur
quod intemperantia meliori virtutum opponitur
quod sint opposita. Secundum illud vicium
est penitus quod est magis voluntarium
sed intemperantia est magis voluntaria
quia timiditas i. re. Maior patet
sicut ante et 6dum patet quia plus
in hac dicit in voluntario in magis
assistat intemperantia quia timor et ideo con
cludens intentum dicit ipse quod ex pro
brabilibus re. Tertium illud vicium est
penitus quod magis accedit ad superexcel
lentia malitiae sed intemperantia est huiusmodi
igitur re. Quarum nota et 6dum patet quia
intemperantia magis accedit ad bestialitatem
vii dicit philosophus et ethicis i. virtutes acce
dentes temperantia et intemperantia est quibus
reliqua animalia quae vivunt similes
et bestiales vim. Et ipsi penitus in
posterum dicit quisque agit tanto similius
fuit quia intemperantia et videbitur iuste
opprobrabile quia non fuit quia honestus
sicut existit sed fuit quia animalia habilia
magis quidem et maxime diligere be
stiale nomen bestialitatem est malitia
superexcedens. 1o ipsi igitur 6dum read
in quod ista duo sint ar. 4 in 2o
videbitur. Ar. fortitudo est melior
virtutum quia temperantia vel aut. Et in stoi
respondebitur ad quaestiones. Quo ad
primum ar. dicit primo quod fortitudo
et temperantia duplicem punt ad invicem
fuit melius sicut fuit bonum apparet
uno quo ad subiectum mutuum illarum
virtutum et ipsarum operationes circum

mutuum aliquam mutuam participant. Alio punt
comparari ipsum ad alia bona ad quae
temperantia et fortitudo habent virtutem
Et ideo falsum est quod virtutes et earum
operationes non solum aliquam mutuam participant
sed ad multa alia ipsum quia exercitia operationum
non habent participant. Secundum quod ad
quae valent non temperantia ultra ipsum
eius qua aliquam mutuam participant
sic superius tactum est in una quae
est illa primo dicitur quod salvatur
2o corpus ab aliquid nubis participant
3o libros usui rerum ad omnia alia
virtutum moralem et intellectualem
adipiscendam administrat et ad de
operum virtutum exercendum disponit atque iuvat
sed bona exterior ad quae non habent fortitudo
est immutatus repellere. Cum autem et
corpus salvatur 3o permutatio quia dicit
aqua virtutum est dicit bona vel melior
alia vino. Ignis illa virtute ut tem
perantia temperato et fortis fortitudo. Dicit
gitatis eius illa virtute est potest
mutare illa est bona dicta quia multa quae
privatae personae est utiliora et melioraque
ipsi civitati est magis utilia sicut bona
et arcum ut putetur exercendum
Ista primum est prima 9o ista quae fortitudo
est melior virtutum quia temperantia quemadmodum
istas virtutes quo ad earum mutuum
subiectum et ipsarum ad ipsarum ipsas operationes
sic nunquam aliquam mutuam participant. 2o
primo quia exercitia aliquia virtutum dicit
melior mutuam quia est in actu diffi
cilior quia temperantia i. 9o vero Quarum
patet quia ipsae agit facilia non indiguit
virtutum vel salte non multa virtutum
sed ipsae difficilia virtutum in magni
tudo attendit et difficilimum in
quod est et ipsae 9o virtute locuntur
centum libras diuturnum eis maiorem

virtute virtute que solu est deus libera
tu lenitiua Et ro phs pt tali dicit
q virtus attendit fin excellentiam Et 2o
hic dicit q tt difficilius sp arduum sit 2 dicit
sed 6or pars q difficilius est tristitiam
sustinere q a delectatione abstinere 3o hic
nlo sustinere tristitiam est actus fortitudinis
abstinere aut a delectatione est actus te
perantie ipsi 2e Et est aduertendum tt illa
adm q licet difficultas actus et tolerandi
passiones adm Et mlte possit sim sicut
dictum fuit i 1a qdm 2i hic n loq i
ipsorum difficultas actus dicitur sim ex p 00
ibidem posita q vis vehementior et atti
tior est impetus partis qm ipsa virtus hic
moderat et ratio in virtute dicitur circa
difficile qm temperantia et certio est q ysto
fortitudo est tt difficilius qm temperantia co
q fortitudo hic moderat timorem mortis
et tristitias torles q st passiones multo
magis vehementes qm sint delectationes
gustus et tactus quas habet moderare tem
perantia ut manifestum Et ro hic quidem
est q sl ex alius causis actus difficultas
non est mediocris temperantiae et diffici
lius qm fortitudinem ut aequat tactum
est in dicta qstione 2o arg ad qm sic
illa virtus fin se sit fin arg sibi est
melior quae inclinat ad bonum opandum
qm quae inclinat ad malum non opandum
sed fortitudo magis directe inclinat
ad opandum bona temperantia autem magis di
recte ad non opandum mala s 9o rd
2or rndt pz q plpz 2o hic dicente
q virtus magis est ens opari qm ens
non opari Huic illud plpz 2o hic ipse
voluptatem quidem mala opantur ipse tristitiam
aut abstinere recedit Et q quia temperantia quae
voluptatem refrenat inclinat ad malum
non opandum sed fortitudo q tristitiam
refrenat inclinat ad bonum opandum

principatus rectis pertinet addere Et 3ta qstio
1ta hic vbi illo 0 aparet quamvis ad
iustitiam iustitia et fortitudo loco iustitie
temperantiae quasi quae illud arlo 2o 10li p
3a 9o sit illa q opando fortitudinem
et temperantiam qlibet ad alia bona ad q
valent nobis hic virtutes et temperantia
est melior ipsis earum qm fortitudo sit bona
ipsis operantis pz 9o qr ad pluribus bona vale
temperantia temperato qm fortis fortitudo i 4o
rd 1a Et aliud pz ex 10o 2o in arlo
vbi intiandum est q recte sic st hic sibi
tactus in aliali ad alios sibi q ita st
habeat temperantia ad alias virtutes in hoc
licet in visu et auditu in aliali sit sibi
fin se nobiliores pudores et min
nobiles qm tactus tm tactus est aliali
magis necessarius et est ex magis bonum
vt sic qm alii sibi q ipsi sed tm fundata
aliorum sibi quo alii sibi de no
pnt Sic et licet fortitudo iustitia et q
alie virtutes moralis sint fin se
pudores et nobiliores temperantia tm ipsi
ipsi virtuosa est magis necessaria et ipsum
dicitur aliarum virtutum Ad 1m dicendum
dicat passiones gustus et tactus que
pertinent ad inquietum ad bestias quae
ipse qd humanis et bestialibus dum vi
ipsi q hoc debentur a statu bestiali
ad statum humanum sit virtus precedit
temperantia tm magis necessaria et magis bona
qm alie virtutes 3a 9o q sit causa
et finis accidit q fortitudo vnus homo
esset ipsi gratia melior virtus qm temperantia vnus
homo ut ex melior opando fortitu
dine et temperantia ad bona ad q
nobis valent Patet 9o qr finis
contingit q fortitudo vnus vtilior
plus prodest ciuitati qm temperantia dicit
ut certio et manifestum est i 4o rd
vbi ipse qm principes et ciuitates magis

Et tollat fortitudinem qui timentia. Vt dicit
plus primo rethorice. Et licet sint dicta
de primo articulo. Quarto ad 2um arguendum
est notandum quod malicia vicii ex duo
bus potest accrescere primo ex eo quod pre
nat alias bono virtutis scilicet opposite
alio quod minuit partes alias positiue
Primo accidit malicia vitij et illud
vicium est penus quod meliori virtute oppo
et illud magis malum quod virtute magis boe
tria. Secundo illud vicium est penus
quod minus est magis macular et sicut
vitium permissum est prima gratia quod attendo
malicia vicij ex primo et timiditas
est penus vicium quia minus pertinet
illud modum. Illud vicium est penus quod
meliori virtute opponitur vt dicit in
permissum. Modo timiditas meliori vir
tute opponitur quia minus opponitur
fortitudini quia est melior quia per eam salue
tur bona sua et sua propria opera
gesta vt dicit quod prima actiuali potest
et ideo gesta in ordine ad bonum quia stat
salute per eam vt dicit 9o 3o ergo quod
detecti 1er. Ad 4um quod accidit mali
cia vicij ex 2o. Sed minus est
penus vicium quia timiditas et pertinet
illud vicium fortitudini est penus quod
trahit ad male operandum ex debiliori
motiuo impellente. Sed minus
per suam minoritatem adebiliori
motiuo modo ad tuendum quia
timidus per timiditatem 1er. Ad 5um
nota est quia sicut excellentior motiuum
aequat excusat a peccato pena eius
debilitas aequat excusat ad poenam
vsque septimo quia dicit. Non in quis
a fortibus et superexcellentibus delecta
tibus vincat. Sed tristitia est ad
uincabile sed quod malum est contin
dens. Sed 6um patet quia mixta
dicta difficilius est tristitia sustinere
quia adtentando abstinere 3o 4o quia
tristitia stupefacit naturam quia vt dicit ar
in libro 3o. Sed detentio non stupefacit
non corrumpit naturam primo patet quia
quia non est mirum difficile et resistere
Et ergo manifestum est quod minus ex
maiori motiuo cadit quia timidus 2um
de tanta vicium dicitur est vituperabilius
et primum est penus deinde primum est magis
validum. Sed minus est magis
validum quia timiditas 1er 4um patet
quia pro quia simpliciter i validum non
sunt vituperabilia 3o 4o Sed 6um pa
tet minus de alicia cum obiectum
3o quia Sed timidus non vult obiectum tre
bile non passion. timore Sed primum
vult fugere pro salute vite Et in
temperantia plus habet de validum
quia timiditas 1er 3o Illud vicium
primum est penus quod magis natum est
sustinere augmentum Sed minus magis
nata est sustinere augmentum quia timi
ditas 1er 4um vi nota et 6um pa
quia passio ducit ad minoritatem
est magis sibi denuo con quia sibi i ca
quasi dormit vi 4o 4o dicit quia
pistem mediante exercitio fundata est
mutatio spiritus sapientia 2o quia
opus minorem augmentum conatum quia
vt dicit 3o quia fugere aut pro vite
dicitur a tribulibus non augmentum conatum 1er
3o quia obiectum minorem secundum
nobis occurrit quia obiectum timiditatem ut
notum est 1er Et licet sint dicta de
articulo sexto. Ad 6um quia ad
primum dicit quia ipsa pertinet primum 4um 2um
arguit viam sicut illum respectum timidi
tas est pena vicium tunc licet stat
quia 2o attendendo malicia vicij
intemperantia est penus vicium quia timi
ditas vt dicit 9o 2a amplius arguit
Ad 2um quia 4um 4um et neque 6um primo
sic dictum est minorem est magis validum
tria ad primum quia non in quia est et minorem

dr q ng sor' m tpnd grupistit sed pt
de mpatg ut ait victorin q quarta
tale appetitus sb con mali mlti
tu multe excellent grupistit dele
tari ad qd tt sl' mpatn et mpatu
esse Mpatn aut ex tpe di magis
voluntaria q voluntas ipsig mpati
traslatur ad malu opi ex motuo
debiliori q voluntas timidi ut sup
dictu est Ad 3 pt oppositu arguit
q' 2 arti 2' Set de gon 2 p quod
de sdbi q dubi 3 ipsi' arguit De quo
laud et gloria dno deo qui mce
liber et fdemq ar tpum p lis origo

Hrta Quartu
Ethicorꝝ ant
Quertur Vtꝝ

liberalitas sit virtus moralis Et tertio
premo quia non quia aliis virtus moralis
est circa passiones et operationes Sed liberalitas
non est hujusmodi igitur non est virtus
Tertia et quarta patet ex secundo sic Virtus dicitur
ibi quia habitus sive habilis quas habet ad
passiones bene vel male Et 6ta patet
quia liberalitas est circa pecunias quae
non sunt passiones nec operationes
Sed dicit quod habet unam virtutem moralem
habet omnes Sed qui habet liberalitatem
non oportet quod habeat fortitudinem
igitur liberalitas non erit virtus tertia et
quarta patet ex 6ta quia omnes virtutes
morales quaerere sunt in prudentia
Et 6ta patet 30 libro Ethicorum Quod
in pugna bellica pugnant cenetes timidi
liberales sunt Et ad pecunias emittendas
ita audacter se ipsos Tertio nulla virtus
inclinat contra debitum naturae ad contrarium
extremum Sed liberalitas est huiusmodi igitur
tertia et quarta patet quia ut patet natura est bonum
posse Et quia ad secundam patet
patet quia ut patet ex secundo sic
Et quia ad sextam patet ex
secundo libro Sed 6ta patet quia natura
et ratio eo dictante quod unusquisque
se plus diligat quam alios et propter hoc
quod plura bona debeat sibi parcere
quam alteri Virtus 5ta quia dicit magis
omnino magis est damnum Modo ad id
oppositum inclinat liberalitas quia dicit
philosophus in libro liberalium aut est vehementior
sicut habitudo in dacione ut dare cum
quasi ipsi minora Et 6to nulla virtus
impedit actum alicujus virtutis Sed liberalitas impedit actum magnificentiae quae est
virtus 1i Et 2o patet ex eius manifesta est Et
6ta patet Unde dicit philosophus in libro decimo

aut non facile liberales Sed ea dumtaxat
requirit ad actum magnificentiae Tertio sic
quia liberalitas est virtus distincta a iustitia
1i nec de ea ad istum quem spectat
determinare tertia et quinta ex eo quia pecunia
et quas est liberalitas cum sint materia iustitiae
Sed 7to quia dicit philosophus quarto Iusticia et bona exercitio non dicuntur
sed et quaerunt bona fortuna et infortunium
Modo quia bona maxime sunt pecunia 1i Confirmat quia liberalitas
est virtus melior et principalior quam iustitia
exercit virtutem cardinalis tertia quia 2o virtutes
cardinales sunt aliis meliores
et principaliores ut dictum est supra
Ly et aliud patet quia philosophus primo in Rhodica
ubi de liberalitate ultima expunctiat et
tollit Et 5ta et ultima ait sic liberalitas est virtus cardinalis et non alia
quia iustitia 1i Sed tulit libro
suo de officiis dicit ut in liberale ipsum
non id quod iustum Opposito videtur
velle philosophus in illo 2to qui et posuit
de liberalitate specialiter 1i quo vera
Ju quod duo erant articuli in primo
ponit nolia et in secundo quia
Quarto ad primum articulum est primum quod
pecunia dupliciter accipitur primo secundum
se sic in numismate Alio large
pro omnibus illis rebus quae dignitatem
mensurari potest numismate sicut sunt
equi vestes domus et cetera quae
que denarius potest appreciari et illo
modo debet accipi pecunia quia
dicit liberalitate circa et pecunias
Sed quia illae pecuniae duae res
sunt quae propriae et quae alienae et haec
distinctio est satis manifesta secundo pro
ut quia duplex est bonum virtutis
quod mediatum et remotum et est
res adeo quae sua apparet bonitate
nata est ~~oppositum~~ affectum ad se inclinare

ad sua appetit malicia nata est appetit
ad se mitigare. Aliud est obiectum immediatum et proximum et est passio qui habet obiectum natum est appetitum mitigare. Et ly distinctio et primus aliquantulum est tacta. Et ly de arto prio. Quantum ad 2m articulum sic primo quod ista quod liberalitas est circa pecuniam ipsum quod philosophus sic circa illa est liberalitas circa quod bis est quod laudat de liberalitate. Sed circa pecuniam laudat ipse liberalem 1o quod 2o 3o et 4o nota est sed bonum patet quia ut dicit philosophus in libro de liberalitate laudat quos non in bellis nec in duellis sed circa doctores pecuniarum et superiores. Et debet in ista questione pecunia large accipi ut dictum est in primo notabili. Sed contra illud quod dicit sic bonum doctrine non potest immutate mensurari. Et circa doctor liberalis potest dare sicut doctrinam. Ergo liberalitas non est circa ea quae immutate fiunt mensurari. Et quod tamen non potest stare ut vi. 2o bonum quidam corporis non potest immutate mensurari. Et circa liberalitatem est si quis gratis exhibeat corpus suum alicui in obsequium aliorum operum. 2o 3o Bruna sing quibus corporis 2 aliis non potest immutate mensurari. Et circa quid dicit ut multum potest liberaliter dare suum suum primo ut dicit Seneca primo de beneficiis quidquid quidem liberalitate dare sit ipsum sit liberalitas non fit circa illa quorum digitus immutate potest mensurari. Ad tertio ita dicit hoc posita. Solutio 1 argumentorum est adutendum primo quod in quibus dicit dare liberalitate nisi ipse id quod suum est transferat in alterum aliquid manifestum est et sicut 19 vi dare. Ad quod quod ipse dicit in tuslacio

potest duplice accidere uno quidem ad ipsam rem. Alio quidem ad usum ipsius rei. Illud patet quia hoc quod supra fuit tuslacio dicit quod ad usum vel tuslacio non fuit tuslacio dicit quod ad ipsam rem. Et locans domum prensui dat et tuslacet usum domus quod pecunia sic non ipsam domum. Et quod non est adhuc mensurare numismate potest duplicitur intelligi uno quidem quod ad ipsam rem. Alio quidem quod ad ipsius rei usum. Illud sic pro nunc. Unde ad aliud ad primum dicit quod bonum doctrine illi dicit sicut ipsum doctorem. Et dicit quod ipse laudo doctorem non dat ipsi discipulo bonum doctrine accio quod doctor sicut sicut non potest tuslacet in dicitur ipsius discipulo primo nec doctor vinculum fuit sicut quod discipulus acquirit. Et bonum doctrine dicit labor quod facit doctor in docendo. Et quod bonum doctrine doctor potest dare liberalitate. Et potest et immutate mensurari. Et ad ipse quod ad usum discipuli quod potest immutate mensurari. Sicut n. retro dictum est quod doctor sic quia indiget sui ipsius usum dicit ipse pecunia. Ad 2m dicit quod tales bonum corporis quidem quod ad ipsam rem non possit immutate mensurari primo nec liberalitate dare tali ipsum quod ad eius usum potest immutate mensurari. Et ut et liberalitate dari. Ad 3m dicit quod tales sing sunt ipsum non sit immutate mensurabilis tali utilitas quia accio vel immutate mensurari potest. Et quod ad quod potest dari dare suum suum liberalitate. Et et potest aliquis sit ipsum dare liberaliter. Bruna sit dare non est aliud nisi dare usum ipsius rei res vitis res venales et donabilis non sic mensurat immutate quod ad sit ipsas. Si sunt quod venient

In quarum vsu sit virtutem da
ergo sit ista q̃ liberalitas est vtq
moralis p̃ sic In datorumbus et acce
pcombus pecuniarum indigentia vtute
moralis et tp non est alia q̃ libe
ralitas 1a q° vel 3a Et a° patet
quia et illa est vtq moralis circa
quam bni et male vti Sed pecuniis
et cae datorumbus et accepcombus
quam bni et male uti ut mani
festo est 1a a° vel Sz b° patz q̃ ens
vi quae est alia vtq et illas da
tiones et accepciones 1a 2e Sz 3a q°
sit illa liberalitas est vtq distincta
a iustitia p̃ sic Iste vtutes sit diuisi
que refrenat et moderat passiones
que sit diuisiz mor Et q non
sit opposite sed distincte Modo libe
ralitas et iustitia sit ggi 1a 2e 3a
Et a° patet ergo sed 4to 5to et 6te
patet quia alie sunt affectiones
q̃ sit et pecuniarum alicuius quas
respicit iustitia Ergo q de isto plg
dicit In quibus quibus ggi Sed
q° est illa q liberalitas est vtq minor
seu minus habilis q̃ tpanis p̃ bar
quia tempanis est vtq cordialis
et liberalitas non 1a q° vera 3a
quia vtq que est de nati te bni
quame sic est vtq cordialis
ut sunt dicti In 3o Est melior
ca q non est de nati te bni quia
ne Quod patet ex dicti In cod
3o In quibus 4o Et 5to de 2o ar
Ad rem Ad primum ergo maior
et negat minor ad 2m dicit q licet
liberalitas sit et pecuniarum tp et
obiectum consistit in et datione
et accepcione pecuniarum tp et opa
tione ipsarum Et est et affectiones
quas nati sunt hec ad ipsas per
tinentes q sunt passiones tp et ab
immediata Vnde si actus valeret
probare et q tpanis non est et passiones
et operationes Et ex 4to concludit q ipsa
tempanis non est virtus q̃ tp non est
vera nisi ex dicti Ad 2m dicit Ad ad
q vera est loquendo de virtutibus car
dinalibus ipsiis habitus Nam q̃ ipsiis
habet vna virtute cardinalem et ipsi
et habet alias cardinales sed non
oz q ipsum vna virtute cardinalem
habeat simpliciter dicti alias virtutes
Nec etiam oz q qui habet virtute aliqui non
cardinalem salte bni de no ipsiis
habeat omnes virtutes cardinales et
et alias Et dicit nonnulli q q ipsiis habet
vna virtute cardinalem ipsiis habet
et alias cardinales quia non dicit nisi quod
q aliqs habeat virtute cardinalem
bni habitum non dicit ipsum hoc est
bni dispositi laudabilem q tp non habet
alias cardinales Sed de ista 4o
bnio exit in 5to 6to 7mo Ad 3m
credit maior et negat minor Et
ad probationem dicit q vnus q̃ tenet plg
diligit se ipsum q̃ alios et si prodiere
bona plura q̃ alios Et si et tenet
prodiere plura bona virtutum q̃ alios
quamia bona vitia simpliciter pre
cellit Et ob hoc 6to 7mo 8vo dicit q
maxime amandi est se ipsum et si
maxime bona parandi Vnde dicit sic
In tra vero est qd de studioso dicit
et amicorum quia multa agit et patit
Et si oz multoties patiet in pecuniis
et honoribus et corporalibus cumpugnis
bona parcant si ipsi vero bonum virtutis
Modo 7mo bonum virtutis maxime
parcat si ipsi liberalius distribuendo
pecunias datas et retinendo reti
nendas sicut quibus et quando oz
Ergo iustitia Et ad auctoritatem pl
dicitur q liberalius idem q si ipsi
minora dicit q non debet imitari de
pecuniis q p nati te et honestate
vite sunt obtinende quia tlem bni retinere
oz 7mo si idem ad sufficientiam

Sed intelligi debet de hijs pecunijs
quibus vltra necessitatem et honestatem status
habetur quia in talibus vere liberalitas
vsi moderamen retinet. Ad tertia quidem
dicendum et negandum minor. Sicut enim liberalitas
impediat actum magnificentie. Cum liberalis non det nisi danda et non re
tinet nisi retinenda. Et ad primum dicendum
quod facile datur liberalem
dicimus quod non debet intelligi de rebus
diuitijs quas ad necessitatem vite et honestatem
status seu dignitatis obseruandam requirit.
De quibus verificat Seneca dicit quaerendo
quis sit diuitiarum modus et respondet
Perinde quaerit quid satis est. 2o quod satis
est. Sed illud dictum plus intelligendum
est de diuitijs superfluis quia in isto non
est facile datur liberalem deficiunt
vltra debitum statum impossibile est actum
liberalem non dum magnificum exercere
pur in superfluis amplius appetit. Ad
quartum negandum minor. Et ad vltimum dicendum
sicut dictum est in quo quod adhuc est
dubitatum quia liberalitas est circa pecu
nias et iustitia circa alienum
Ad quaestionem dicendum distinctione posita
in vltima quo in qua quod liberalis
aperit cor ipsum extollit animum quod tem
pus cum quod liberalis plus quam alius
quam iustus sic. Sunt plus primo Re
thorice dicunt quod polacrates fortes
et iustos et de in liberales maxime
honorant. Et secundo quod dicit dum
aut magnum liberalem cor quod in
vnitate vtrique tempus sunt se maior et
melior est vnitas quod liberalitas et
ad hijs plus in aut iustus dicit maxime
honorat et maxime amat. Non
ita dicit quod maxime sunt amandi
et honorandi. Et ergo mandatum est
quod liberalitas non est simpliciter nec
lior quam tempus vnio non est virtus
moralis. Et quod distinguitur a iustitia

dictum est. Ductus plus pro opposito
est quod dictum et hic de quin

Queritur tertio circa dat
et accipere quomodo et
custodire sunt actus
liberalitatis. Et videtur primo
quod non. Cum vnus habitus sum species
aliud debet de vno actu sum species
Sed liberalitas est vna via sum species
ergo et vnum debet de sum vno actum
sum species. Sed accipere et custodire
dare et quidem sunt duo actus sum species
ergo non sunt actus liberalitatis quia est vna
quia non ita dor rationi ac quia virtutis
et potest dimitti quod actus et habitus non est
Secundo illud non est actus liberalitatis
nec alicuius virtutis quod quod quantum
illud quod pertinet ad felicitatem Sed per
dare et quomodo quantum illud quod pertinet
ad felicitatem ergo. Ad tertia nota est et
patet quia quod dare et quomodo ex
pendere et quomodo diuitiae quae
fiunt et requirunt ad felicitatem
primo quod ergo. 3o actus quem
non sunt actus cuiusdam virtutis Sed dare
et quomodo ex vna vtute dare custo
dire et quomodo ex alia vtute sed actus
quem non sunt actus cuiusdam virtutis
et quia nec liberalitatis tertia et aliud
rationem patet quod primum. Ad tertia Quia di
cunt pro quod et sicut vnum quod
cadit de habitu aut non Et hoc ratio
est maiorem opposito dicit primum
in isto et. In quo ecce duo ar
gumenta primo ponit posito ad quod eum
salem. In secundo articulo videtur
quod illorum actuum sit magis pro
Quod ad primum dicendum quod quod
non liberalitas sit circa pecunias vt
dictum est in quo pecunia et pecunia
accipitur duplice vt dictum est ibidem
Vnum vsus pecunie per dare accipi

Vno modo proprie et stricte accipitur pertinaz
et usus proprius pertinet ad mutuatio
quantitatum ut dicitur vi to ff. Et quia
liberalitas non est res pertinaz
sed res ipsius dantis ut est dictum
est primus modo de illo usu pertinaz
non est liberalitas ipsi res predicta
Alio modo pertinaz large sumitur
et de usu pertinente i. rei fructum
meritudinem spectat ad proprietatem
sed quia et quia pertinaz res accepta
multa et diuersa sibi ipsi quia ut
manus vmbras arcum vestes suas
alia et plura quia res et res usus per
tinet ad accipiente duplex est quia quia
omnibus rebus quibus pertinaz aliquid
est usus spiritualis vnicuique quinque
sicut alter est usus equi alter manus
sicut vnus usus equi est cursare
vlnus autem manus ad et quia
spiritualis vsus pertinaz sicut ita
diuersa et distincta quinque et specie
sed ideo illo modo ad vnum virtutem
et quia non ad liberalitatem pertinet
et ideo in proposito de ipsis spiritualibus
usibus non dicitur. Ad secundum quod
usus pertinaz et large accipitur
duplex est unus est usus pertinentia
sicut proprietas in ordine ad alienationem
sicut distributio et quantitatis
quorum usum ipsi dicitur administratio
tamen vt patet ut in vi to quinque
omnia vera pertinent ad liberalitatem
sed usus dicitur distributionis
sed primus supponit primo quod usus
pertinaz proprietatis magis quam ipsi
proprietas non est usus dando et quia
prima ratio illa supposito sed omnis
usus ipsius in adhuc operationem Sed
operationem quam et pertinaz proprietas
vel sit dando et quia propria vel sunt in
stodia et accipiendo Sed accipere
et custodia non pertinet ad usum
pertinaz sed ad usum talem pertinet

dando et quia supposito tertia et ratione pertinet
dimissione et tertio pertinet quia res non
est usus rei sed potest ad usum ordi
nantur sicut quantitas equi non est usus
equi Nec factio manus est usus manus
Sed equitare est proprius usus equi et
manucare proprius manus vnus quia res
ordinatur ad ea res quia est ipsius finis
Usus autem finis est res res quantitate Modo
accipere pertinaz ipsi se sicut corpus quia
et ergo accipere pertinet non est ipsius
usus sed tantum ad usum ordinatur Sicut
patet hac probari de custodia pertinaz
quia possidere non est vtilis sed potest
ad usum ordinatur Modo custodire
pertinaz non est in eo possidere Ergo
custodia non est usus pertinentia tertia et
ad patet quia possidere pertinet ea sine
operatione rei Usus autem rei propria
tione quia sustinet Vnus non ducit honorem
dormiente vtilis equus qui habet in
stabulo tertio autem non est de se so
sed quia est actus sicut dare et quinque acci
pere et custodire duplex potest accipi
Vno modo magis accipiunt finem cum sibi
Alio modo magis quia actus sicut dare quinque
accipere et custodire duplex possunt
accipi modo sicut finem certum cum
illud in eo non vere est de ipsis actibus
vno et de singulis actibus operibus
nobilibus Quibus sicut stabilibus est pro
ceto ita quia ipsi actus sicut dare quinque
accipere et custodire finem cum sibi
simpliciter accipere non magis sed ad
liberalitatem quia vicinior atque ipsi propinquus
actus virtutis est finem exercere vel finem
defectus vitupera vt notum est Sed
quinque dare et quinque accipere et
custodire vituperabile tamen finem exercere
quia finem defectus sicut pro vitiosis sicut
ipsi actus finis sibi sicut accipere non quinque
magis actus liberalitatis quia est virtus
quia vicinior opposito et secundo proceto sicut ita
dare et quinque finem quia ipsi actus modi

fm rectam rem vel sicut recta ratio suadet
sunt actus liberalitatis probat sic illi actus
sunt actus liberalitatis in quibus assistit parcitas
pecuniarum optimus usus sed talis actus sunt
datio et conspectio mentis modificatur
fm rectam rem 1a g. vera 3a et 4a ratio
patet qz cuilibet virtutis est bn vti vno
quoq; ut qd ipsa est seu versatur circa
liberalitas est circa pecunias ut dictum est ergo
4a vera Sed 6a patet quia exquo
vsus pecunie consistit in datione et consumptione
sicut dicit suppositio prima te s. 4a actus
modificatur fm rectam rem cum sic quod fiant
cum quo ubi et quibus oz rem recta
rem in eis consistat optimus pecuniarum usus
hanc 9am innuit philo in hac dn dicit
quoz aut est aliqua virtutis hys n
bn vti et male dumtaxat aut sit inter
vnoq; aut optime vtit q habet circa sin
gula virtute et dicitur dumtaxat aut
vte optime q hi circa pecunias virtute
iste aut est liberalis Et subdit vsq
aut vti pecuniarum consumptio et datio
autem et custodia possessio magis
her phus Sed est diligenter considerandum
q moralis philo specialiter ante Seneca
et tulius de ista modificatione rationis
dederunt bn septem regulas et observandas
Prima regula est ex parte ipsius dantis
observanda Et est illa q ipse dans
det fm sua sibi possibilia. n. fm sua
gencia sibi dumtaxat vti tamen
non esset liberalis sed parcus illiberalis
si non daret plus q dare deberet
militis Et etiam miles ro esset liberalis
sed parcus ydiota si tm daret
quod tamen dare deberet Et hanc
regulam innuit philo in hac dicens
fm sibi vtrum liberalitas Dicit n
Non in multitudine datorum sed liberale
sed in dantis habitu Hic autem
fm sibi dat Nichil aut prohibet
liberaliorem esse minora dantem
si a minoribus det Et subdit post
hoc in alio loco ipse quod tricanus
non dicit ydiotas Multitudine
n possibilis non vti facile esse
datorum et expensis supplendum
de illa et regula loquitur tulius
primo de officiis dicens Caveat
est ne benignitas maior sit quam
facultates quod quando subditur Cum
benignitas esse velut qui ecc
patet fm in eo peccat quod in
uenior sit in promissis quam
in rebus cum ipse mistus esset re
linqui eas tiffert ad alienos
in est aut in tali liberalitate
cupiditas plerique cupidi per in
uenior ut ad largiendum suppetat
cupiditas hi tulius Sed regula
exparte rei cum data observanda est
illa q non est dandum primus et vili
bus ipsum sed indigentibus cum ho
nesto et moderatum quia et alii da
ret magis ydiota qui liberalis esset
reputandus Vnde philo in lectura
ydiota quia quas ex indigentia has
dumtaxat facium modicum quod fm
mores vel vtrum dantis adulatibus
aut vel fm aliqui alia facultate
voluptatis si eis detectatur faciendum
vt hypocritis et lenonibus tribuunt
tulita Sed aut non sit liberalis
dare pranus et vitiosis pe sic prai
illi non sunt danda bona vitia
quia ipse ca magis armat in sua
malicia sed sic est de malo sed bn
est ergo ro 4a ratio nota est
Nam semissia est insistia quod
arma primo patet Et 6a patet
quia malis male vti bonis vtilibus
sicut videtur et arma in sua ma
licia primo et dando plurimis efficit

talis mali et vicios usus vij Seneca
in libro suo de beneficijs dicit petu
mas non dabo illi qui suspicio adul
tere sitas ne in societate tuae pus
sati vel quia in bonar si patero re
notabo si mihi non adimabo zelo
Ta regula est ex parte dam obserua
da et hoc duplicit a fin opportuno
rei dande ad dantem a fin opportuno
ad recipientem primo modo manifest
qui dando dat rem sibi acceptam et
sibi possessam hoc est qui res qui dat
sit sibi acquisita quia alias non deberet
dando sed magis reddendo vnde phil
in lra ad n docente datum tal
accepto scriptes quod si sint simil
in ipso greue aut manifestum quod non
Sed quo ad 2m modum sic fin opportuno
rei dande ad accipiente duo
sint obseruanda precepta primum est qui
tal res detur qui sit statim recipiens
proba 2m est ne res que dat
sit ipsi recipienti nociua primum dat
nos vetitum Seneca in libro suo de
beneficijs dicens tamen cum ne
mineta sceuatia mutatq vt libros
rasiro aut studijs vel scribs de
dat retia vel aratri Sed cum dat
nosmet ad libro dicens respondeo
ne dum grata mittere volui simul
tunq morbum pruriti mutaquit
ebriosis vomit Maledictum ripit
de mimi neque vinum accipiet
agnosce sit qui notitia empta
tamen qui non dare sed negat
bisium est estimabis magis vtili
tate parti qui voluntate petentis
sepe in noxia corpisti nigra sicq
qo quidq grea si in mirq ardor
patit et regula Exparte loci et
tempus obseruanda est illa qui non
quoti tempe quemdam danda sit
nec det omnia publice nec omnia or

ornate danda sit sed tempe et loco
gerens et opportunum vnde Seneca in
libro quo sup dicit Perpauci itaq
omni auctoritas sapiens quidq stulte
consequi pulchrum qui consequi gloria
ut iniuria dona et honores et a
quidq notitia pulsq fit pauci qui
non petuntur neq honestate facium
sed sucurrit in fin tati egestati ipso
nec tacite danda sit vt nota sit
sibi quibq petit Interea est qui
mira fallendi est ut habeat nec
aquo accepit sitat Vlta regula que
ex modo dandi requirit est illa qui
ipsi nunq cito detur vnde pudet
est qui cito dat bis dat Et hac
regula notat Seneca in supdicto
libro dicens supercilium est bis fin
qd dum mit magis dum ad hoc est
qd quasi cupe dmittere visq est Et
sic dare sit si expet Sic quid
igitur more mirenemat cuncta
cito ne liberalis videamur sed tam
tarde Et de die precaliendo petit
non ex mo fecit Et dando rem maxi
me petidit et tpo et argumento
bone voluntatis Secunda regula pua
da Sequalitate dantis est qui dans
liberalis debet dare delectabile
vel sui tristitia et similiter Vlt
debet dare sui formidine amissa
et alisq spe remuneradonis De pu
dicit phil qui ipsi liberalis est dare
delectabile vel sui tristitia qd pt
phor qi hor est omni vtute qe
dicens qui in sui virtute delectabile
vel non triste vel minime triste
Et magis plandio hor de liberali
subdit magis sit liberalis dicit
qui triste 1 qui dat tu triste a
magis in vtiq cuiqet petentis
bona operatio sed aut ne liberalis

de stoicis dicit Seneca Nichil esque vi
tandi est in beneficio qui stoica rotunda
vera sint que humana fronte seu
plumaq; tribuunt que ad daret in
superiori non exaltauit supra me Sed
qui potuit beneficia sua et detrahit
munera sua pompaz Dum nadq;
liberalitas plurium augeat qui denas
studiunt se ipsum tangi quomodo vt
de tercio et dicit Seneca dignum est
est accipi quod de recipiendo cogita
ut id daret liberali in emissum
est et non acceptum neq; custodi
tum ut dicit philo Et io concludit
de liberali dicendum dicit aut non
facile liberalem neq; acceptum
existente neq; custodiuum emissum
aut et non honoratez prout ipsa
diuitias sed gradatim Prima ita
et prima est quia dationem nate est
debitum finem intende Vnde philo 1 lea
dicit que aut sum virtute a patrem
bone et bonum gracia 1 liberalium sapi
dabit bonum gracia et recte Et addit
philo Cum aut dat quibus no oz
ut non bonum gracia sed propter gradaz
aliam caz nullus liberalis sed alius
quis ducatur Et sicut de prodigo
ducendum est aut et propter ut bonum
turcae indicit et vnduq; rapuit
dare in rapiscit Et ipse tulit
libro suo de officiis dicit Vide lucz
placeas quia non id ma liberalia
qui quod gracia dictos et beneficia
videat fare multa qz propter magni
ficum videtur quia ab honestate
tal aut silacio namtali quidem
ar est qui a liberalitate et honestate
ter hec ille Et habet septem
rytus principiorum detrahendum
2o sit liberali donatione distet
uendas Et per quis est in liberali
pertinaz gaudium Cum ut dicit
philo expensas in dationem
ponit 3a quo sit illa accipere et
custodire pertinaz multum modi
ta in rebus rei et sit actu liberalitatis
pro primo sit Cum ergo
est dare et gaudium vbi qui quo et
quibus et ut oz regis circustantiis
illis est accipere et custodire vt
oz qui 2c Sed ipsum liberalium est
dare et gaudium sum debitas circu
stantias 1a 2c 3a et 4or pz qz
dantem multociens sapius gaudentem
ad alium accipiente vel custodientem
sita tpalium cito derelinquet Et
ipsum omnium actu quia ad liberalitate
pertinent id non habet sui dare
deberet quod est 1 quidem Et 6or pz
ex gelion pte 2o pte cum
eundem est aliquis opus exercere illis
est est operari illa q ad illud opus
ordinatur Sed accipere et custodire
qui et quo oz et circustantiis
ordinat ad dare et gaudium qui
vbi et quo oz regis circustantiis
sicut ipsum liberal est dare et
consumit sum debitas circustantias
vt dictum est 1 gelion pte et
ipsum exit accipere et custodire p
casu circustantias 3a et 4or pz
nota est et 6or patet qz gradus
et possio rei ordinat ad usum
rei Modo accipere est gradus
rei Et custodia est possessio et
datio aut et gaudium sit usus
rei qz ut dictum est igit 2c Et
illa quod oz volt philo in lea qui dicit
vnum aut oz accipiet puta a
ipsis possibilibus nomen bonum
sed ut nectu ut habeat dare

Neq quibuslibet dabit et ꝑ quos
custodiet ut habeat dare quibus
oz qm et ubi et ꝛ et est adver
tendum qd ad detrite modificandum
accipiozem sm custodiozem pertinaz
plsi 3o ponit regulas prima est
q hꝰ accipere vel custodia non
sit iusta vm tullium in libro suo
de officiis dicit Nihil utique libe
rale qd non id qd iusto ꝓtia
q huius accipere vel custodia no
sit ꝓpter expressio cupiditate vel
avaritia suspecta 3a regula est
q hꝰ accipere vel custodia accipi
ens vel custodiens non permittat
labi sibi sua ꝓpter defectum de
quibus duabus ultimis regul dicit
tullius libro de offic Habenda
autem est ratio rei familiaris q
quid detrahi flagitiosum est Sed
ita ut illiberalitatis duabus q
absit suspicio Posset n liberate
vel non spoliat se patrimonio
minuit est pertinet fructus majoris
habet de primo articulo 3m
ad 2m arl est quod cum aliqs
illa ꝛe dare vel gsumere est
atq pyor liberalitatis q accipere
vel custodire ista quod probat q
ꝑ plsi in lra vel ulteriorem
Prima est ista bonum rei utilis
magis principalis qsint in eis
usu sit ad illud ad qd ipa est vtil
q in eis gradiuntur vel possiones
dare et expendere sit usq pertinet
accipere aut petere est cat quid
et custodire ipas est cat possio
regis quod vd 3a et 4a cont pz
quia sic finis habet rem nectione
et bon patet ex dictis on articulo
pcedt 3a ro est plsi in lra illa

q libet vnctus magis est bnfacere q
bene pati sed dare est bnfacere
et recipere bn pati regis dare est pyor
atq liberalitatis q recipere 3a et
4a cont quia q vtq actuna no
bior est vel rei nobilioris q q vtq
passiua et bor rei no est vm
et hoc q dicit dare omnia di bnfacere
et ex hoc q mia prima recipit sua
di bene pati i ꝛc Sed cum illaz
rem vi esse plsq primo rethorice
dicens benefacere q bene pati vide
bi utrq eligibilia esse cum rei
assignat qr q ad vtes bona hys
que ad optimos sunt eligibiliora
sunt et nobiliora Sed bn pati est
bonum ad veritate qm illud est
bonum ad veritate qd quilibet
eligere et ꝓ latere Sed bn pati
est hꝰ Nam et nullo alio preter
puente vellet vnquisq recipere
et durare et benefacere vd est
bonum ad optimos qr sic dr aplem
tis eis qd est ad optimos est qd
ꝓ latere debeat non vtq eligere
Sed facere bonum latens no vide
tur vtq eligere Ad illud ddm
est q illa auctitas primo rethorice
loquit quo ad optimos volgarem
hic autem in illo ꝛo qm dicit q
vnctus magis est bnfacere q bene
pati ro pm optimos sapientem
Dicit in rethorica et dya ta est
ut di primo rethorice sic retho
rice persuasiones non oportet
ordine probabile Modo probabile
ut dicit philosophus dr qd vi
omnibus vel pluribus vel volgaribus
vel sapientibus ꝛc Et ro secundum
tullium q bonum graecorum quod appz
volgo Et aliquam graecorum sapientibus

Vnde vulgus non nisi de sibilibus
et grossis loquitur et inter omnia vtile
et delectabile et honestum disimulando
non propriis ea honesta que alias
interius perficiunt Sed solum attendendo
ad bona exteriora et ad bona corporis
solum bonum honestum reputat esse
honorem et famam Et propter hoc sola
citate in honoribus ponit consistere
Et propter hoc et reputat vulgus bene
facere si lateat nullus hec bona enim
quia quia latet nullus honor est
assecutus Sapientes autem propter
sapientes maxime est bona ipsa
bona virtutis alias interius dicto
rationis que consistit in debito iudicio
rationis Et recta electione voluntatis
modicum reputant exteriora bona
et propter hoc bene fecit si bene facere
simpliciter Supposito etiam quod secrete
fiat melius est si bene pati patet
igitur quod dicta philosophi primo et hoc
erant philosophi probabilia. i. vulgaribus
Dicta autem philosophi in illo quinto erant
probabilia sapientibus Item in hoc
quod quis benefacit dando ipse bene
agit ad exterior et ad interior Et in
hoc bene patitur ad interior quo
ad bona honesta alias nullus pos
sideat In recipiendo autem est bene
pati ad exterior Sed philosophus quinto
Sed studiosus petit amicos petit
mali et honoratior sit ipsi bonum
magis tabuerit sicut in bonum
virtutis Sed ait apparet quod sunt loquendo
bene sapientes melius est et magis
petit bene operari quam tristia non
operari Sed bene dare est bene operari
Et bene recipere est tristia non operari
i. ire. 3a Et 4or rationis est manifesta
et bonum patet Quia bene dare
est operari bonum honestum quod secundum philosophum
solum dicit bonum bene autem recipere bonum
bene rationis vtile et non honestum bonum
est bene bene recipere non est bene operari
nisi in ordine ad aliud sicut ad
ducit Si quis salte ad honorem inte
rior bene recipiat ut bene det bene
de magnanimo dicit dicens in illo quinto
quod ipse est bene potest bene facere
beneficiatus autem redundat hoc
quod in superexcellentia 3a autem sed
excessi Et ideo bene recipere non est
bonum sed bene operari sed tristia non
operari Sequitur inferri potest quod bene
recipere non est actus liberalitatis
bonum est bene bonum quod vtile sicut
quod ad dare et quasi ordinat
Quarta ratio est ista laus et gloria
debentur virtuti et opi virtutis
Sed laus et gloria magis debetur
dantis sicut accipientis ut et quod non
accipiens ut nobis est i. 2. Sed
patet quia et difficilius sit ars sit
et virtus Etiam bene metius i. hoc
2o quinto Et 3or patet quia facilius
est recipere quam dare Eo quod ad accipe
metinat appetitus sensitivus magis
quam ad dare Sed et 3 ethicorum philosophus
in sua dicta facilius est accipere quam
dare propter in multis contingit homo
quin quam non accipiat aliquem eo quod
ad propter bonum honestum natur assi
Ita ratio sillogistica est magis
liberalitatis bonum quam homo magis
de liberalitate laudatur Sed capi
ens ut et non capiens non
laudatur de liberalitate i. a. 2o ratio
est Et 3or patet Quia laudatur
non capiens non dicitur ipsum
magis non cupidus quam liberalem

Sed laudandus sapiente non dicit
ipsum liberalem sed parcum quidem
vel avarum. Sapiens ratio de
uno virtuosorum maxime liberalem
appellat. Sic alius magis vitiosus
sed per dantem sive alius vitiosus
et ipse eis magis avarus. Sed
restat quod liberalitas principaliter est a
dantis qui est acceptionis. Et quia data
de aliquo stato. Ad secundum ergo
ad primum dicit quod maior ratio est
simplicis et veritatis quantum pertinet ad
vitium sui speciei non est in
vno actu principaliter. Ad secundum ne-
gatur sui speciei. Vnde licet plures sint
actus liberalitatis ut eo assunt tamen
non sunt equi principaliter. Quia dare
seu expendere est actus magis principalis
et ad illud reducuntur accipere et tu
stodire tamen actus principales
ut tactum est in positione. Ad
tertium negatur a[d] conse. Nam dicere
seu bona exterior non aliud requi
runtur ad sufficientiam ut expedit
et quantum quantum tamen ratione coi
Non in redditum divitie ad sufficientiam
sed quod vitiate custodiantur et ita non
est magnum. Ad quinto quod actus liberalitatis
qui requiritur ad sufficientiam ut con
sibile vitium vitiosi liberalis sed
quia sunt sua quae sed ad subtraendum
aliquia indigentiam aliqua posito
retinent ut dictum sunt in 3a sed
3e qrtum articulum. Ad 3am dicit
quod maior non est vera de actibus
virtutum in quantum nature quia ut sic sordo
habet principium finem et est agressivum
quia sunt actus virtutum. Et tamen gradi
ad loquendo de virtutibus in quantum non
et ad minorem dicit quod ipsa est sicut loquendo
de virtutibus moralibus. Nam dare quia est
vitium est et ut est. Et similiter custo
dire quia est vitium est etc. Non con
cludit primo vnum corpus ad reliquum
ordinatur sicut dictum est. Quantum ad
quod oppositum indulta est propter dictum
hic de questione.

Quarto utrum prodigalitas sit vitium liberalitati
oppositum. Et arguitur quod non.
Quia vitium reddit opus
habentem et opus eius malum. Sed
prodigalitas non reddit habitum opus
malum igitur prodigalitas non est vitium
et quod non erit vitium prodigalitatis
oppositum. Ea sunt nata et a[d] vinum
patet. Quia sicut virtus reddit ha
bentem opus bonum ut habet 2o eg
sta quod oppositum vitium reddit habentem
opus malum. Quia sicut oppositum
oppositum oppositum
et dicit ma regula tertia. Sed
tertium patet quod primum et secundum dicere
tem quod prodigus non vitiatur pecunia
sua moram. Non in malis non
in virtutibus superabundat dante et
non accipiente insipiens aut
2o nullus superabundantia in datione
opponitur liberali in non prodigus
tertia quia prodigus dicitur qui in dando
superabundat vitiosum in hoc. Sed
amen patet quod superabundat in
datione quare liberali dicere
phio in hoc. Liberalis autem est
vehementer et superabundat in datione
ut directum quat si opus mora et
3o si non est pulchrum divitias
opprimas dare et quamvis vitiosa quia
est et prodigalitas nullo vitiosa esse
vitium. Sed non est pulchrum habere

suas diuicias dare et quantum vlterius
pro ut ait prodigalitas non est vitium
3a et 4or rationes est manifesta et 6or patet
quia non videtur probos et deuotissimos
pauperes omnes suas detrimque diuicias
sic videtur de religiosis mendicantibus
igitur ratio et quantum ad minor quia
non est licite dare et quantum vlterius
quam oportet illud quod est ostendendum de
rente primo huius quia mihi peri
ere propter diuicias Oppositum
arguit sic quia quotiens virtutum extremorum
est vna vnitas oppositum Sed prodiga
litas est vitium virtutum extremorum respectu
liberalitatis quia est vnitas media 1a
questio vera 4or patet ex 2o hui
vbi dicit quod extrema virtutum opponuntur
ad inuicem et ad vnam virtutem 6or
patet quia dicit philosophus in lea quod lib
eralitas est medietas circa pecunias
et philosophus subdit Est autem prodigalitas
et illiberalitas circa pecunias stu
dentibus superfluitatem et defectum et
ergo philosophus vult quod liberalitas est
medietas inter prodigalitatem illi
beralitatem tamen inter superabundantiam
et defectum Et sic in illo 2to philosophus
dicit liberalem esse hunc hoc circa per
cumam dicit prodigum autem et in
hunc peccat In quo sunt duo
articuli In primo articulo respondetur
ad quesitum In secundo articulo
ponitur magis certum ante oppo
situm videtur vel alienatio et
abdicatio omnium diuitiarum simpliciter
est virtuosa et bona sicut pauca
quamuis rationes Quantum ad primum
articulum est aduertendum quod sicut
moralium philosophus quod liberalitate
intelligitur habitus quo quis bene
et habet circa pecunias proprias in

datione vel consumptione custodia
vel acceptione Sed quod prodigali
tatem intelligitur habitus quo quis
temere vel ultra dictamen recte rationis
circa pecunias expendit in datione
vel consumptione vel superfluitatem in
custodia seu acceptione ~~per illi~~
~~beralitate autem intelligitur habitus~~
~~quo quis carpit~~ Istud notabile est
quod nobis quod supponitur ipsum Isto
nobis premisso est dicto causalis illa
quod prodigalitas est vitium liberalitati
oppositum 2um quia quod est contra in
dictum recte rationis superfluitatem
in datione vel consumptione et deficiens
in custodia vel acceptione est vitium
liberalitati oppositum Sed prodiga
litas est huiusmodi 1 dicto vera 3a et
4a sicut quia vitia quatenus non stabilitum inter se sed et ad unam
virtutem sunt opposita ut patet 2o hui
Sed 6or rationes quo ad primum
eius partem sic quod prodigalitas
est contra iudicium recte rationis
apparet quia dicto prodigalis vel consumptor
dat occasionem peccandi sibi acci
endi quod non est Et ideo philosophus
in lea dicit Sed mihi prodigum
quadam datio est et accipit
quod non est et sic sunt duo illiberales
acceptum autem sit propter
velle consumere facile aut ut sacrificio
detorquere in detrimentum cum sed
contrarium potest aliunde acquirere.
Item ipse philosophus in libro
suo de officiis dicit quod prodiga
litas ad magnum 1 quietem
inducit dicens mihi in peri
moma effudere in consulte
largiendo Illud autem stultum
facit quod curat ut illud dum

facere non possis Quasi dicat Si
desideras dare stulticie est sta dare
q̃ amplius dare non possis Et
addit ipse tulli atq; cet sicut lar
gitor rapine Cui n dando egere
reperunt alienis bonis male affici
Vel sic aliq; leviq; magnificere to
gitur Et subdit ad quid vinum ad
ministerium dicendi ita cui benio
lencia operande ea beneficia esset
valuit non tanta studia affectat
cor quibus dederit ipsa oblata cor
quibus ademerit Sed tor quo ad
stedas ipse sic prodigalitas suspicit
dat in dicione ce pz sat p 2as
parte notabil pmissi 2o probat
conclo sic prodigalitas sim ex
cessum dationis et q̃ superflus est
miti vitiosa sicut ipsa est libeat
opposita tzo quia in dando et
consumendo liberalitas bis se
habet vtq; per primas partes
notabil pmissi Et ergo illud
qd sic in talibus male et vitiose
se habet est oppositum liberali
Sed aliud p 2 q̃ p prodigalitatem
quis primo peccat plus dando
q̃ debet Et hoc dicto inducit
ad illiberalitate et rapinam
ut dictu est 2o peccat hoc
per prodigalitate dando quibus
non oz ut hypocritis adulato
ribus et malis hominibus 2 hoc
dicto prodigal dat occasiones malam
ad malefaciendi Nam pecunia tq̃
armatur ad malitiam sibi data ab
utitur Et ex hoc peiores efficiuntur
ipsi hoc di primo poll Secundo
est iusticia quia arma 3o hoc
dicto traxit ad mipanicos Et finat
ad tar et alios bonos q̃ suspicios

Et hoc tua indigencia pcipi satisq;
pecunie tangit in tua dicendi Sed
mihi prodigos quidmodi dicitur est aut
punit Sic non oz Et sic sim hoc illibe
ralis Accipitur autem sic ipse velle
q̃ sunt facile aut hoc simul ce Et
pz dicit Sed qui quos oz indigere
hos diuites facitis et moderatis
quid sim mereri Nichil vtiq; da
rent adulatoribus aut ut sim alias
alicui voluptate sic delectatibus ta
bunt mihi Et subiungit 3m ipse
qd mipatur ipsos sic mihi affectis in
q̃ sunt et supremam q̃ suspicium
sit Et ipse non ad bonum vnum
ad voluptate dectinat Sic prodigi
et q̃ non intendit bonum honestum
q̃ tuc pecunia et vitios in dancis
Nec est pertinaci suas ita suffline
non exponeret natis est cor ad
3m appetitum sic delectat mutuat
4to talis dicto prodigal ducit ad
iusticiam q̃ dantem q̃ amodo in
usu efficit ad bonos et ad amicos
Sic tulli libro de offic dicit q̃
talem sic prodigi sim pertinet eo
q̃ iuriosi sic ad proximos Quasi
in cupias his sic pecunia iusticia
rethuqui cas transfert ad alienos
Sic est aut ito liberali cupiditas
plectq; capiendi et auferendi per
iuriam ut ad largiendi suppetat
cupia 5to hoc dicto ducit ad
hoc q̃ primo efficit fautor et qui
gsiliarii alicui pecunia Sic
Seneca in libro de beneficiis dicit
pertinaci non dabo illi q̃ suspicior
adulit sicut Ne in secretate tipsum
facit ut gsilii prudentiam si potero
cano tabo si nihil no adiunabo

stetus rei. Sed de primorpe suas divi
tias multiplicare oneris distributione dicit
tulius qte malu rois in ista spez in
dicit ut cab. t. fideles putares foe
quas pertinu to impysses sint n dete
rior qui utrqu aut ad id fr expectand
patior ||| 1to. p. p. dispaliuate quis dam
do non grea tuig oz et hgi dato ppt
aliud et aliud sinem rom cy sit quasi
omia alia vna vi subintrat. Nam
qui dat ppt plus retrpe cupidy est
qui ypter mchara adulte qui ppt
wlnerare et occidt in usty est et ho
micida. Et ita de aliis. 2to. quod
pertinet per dativos ydiyalez dando
que non oz vbi non oz cui non
oz qualiter non oz cuis et statuis
De quibus dictu est in qoy pcedti. Sp
vgit. et pdicit. q. ydiyalitas mlto
est vitiosa fm excessu datorum
3o. ar. ad 3m. sic ydiyalitas est
mlto vitiosa eo defectu custodie
seu attentionis. 1. et. ex hoc oppo
hbeat. 1ta. qe in ist hlitatem hg
st habet et virtuosi et omis pati
qz sicut diuitie homines fiera pauper
et in statu honestate armite ypter
excessu dicitur. Ita illud et pt
quiqt ppt defectu custodie ut ante
premisi ut manifestu est. sgi. quod
est verp. Et hi de primo articulo
Ad 2m ar. ad 2m in stat vi
dere vtrp pue modiu. Eopdo ctiu
stupta fide aliq possi fm dicta
mey cete rois omio suas diuias
relinquere sui et abdicare mediat
Et di. nonne ctiu hpta fide qua
fecistu et doctrina fidei multa rdig
tis et gsilio et sup ecoyatione fa
cienda ypt. et hoc dicit mercedi
seu salute quorut tis opportunity
fm pueta rois humana si decretuta

quidi non pt. Ad 3m materie
plenori derisione est adiudicand
q aliqui fri illa matia pdicir
logistes dicit q. sepdo et. pueta
humana rois aliq pt fm dictamen
rete rois dcd suas diuitias de
relinquere qd sic intuit persuade
illud qd no est bonu simpliter et
pt sic vitio relinqui totaliter ppt
bonu sine pt fm dictamen rete
rois penitu abdicari. Sed dicit
non sic bona simplice et pnt
relinqui ppt bonu sinem sgit
diuitie pnt simpliter abdicari
et fm pueta humana rois 1a. et
2o. et rois de relinquere mandat
Sed mote quo ad pdia cui
parte pbant qz diuitiis quiqt
male vti. Eo cy nihil pecie ypt
diuitias 3o. huig. Sed bonu quo
ad istas parte sic cy dicit pnt
dimitti ypt bonu sine pbant
militi qd primo nd diuitie sicut
dimitti pnt ab hoie vt qz sit
mctiu vacare possit gtemplacoi
et phie ipse n diuitie et pertine
labor arcetur et solicitudine custo
dieti rois cy mentu dimit oru
pata no pt ita ypsa vacat phie
et contemplacoi sic qm abcedere
oculis bonis premiis est demdata
Ordo rationis pnt dicit ypt vi
tat affectios mordinatas qua
nati sug affici et pertinaci et
adeas nutriuntur Sic n vidi
multas et pertinas vehemetes
et minus mordinate affecta
tas modo 1o. est bonu finis ut
manifestu est. 3o. pnt dimitti di
uitie ad obuiand delectationis
mordinat quas phi 2o. hi dicit
esse fugiendas dicens sunt qui aut

maxime obstinatus est et delectatio et delectabile. Non tamen non
arripientes indicat ea modo quasi
mordmatax delectatorum petitione
et dulcedine ostaslos introitus pre
buerit. Quo etiamsi pluit inter
maiores tentationes bis operandi
exercitium ratio sit mitio est petitio
Nam difficilimum est sic est bis gra
ti pertinas eo quod apetitus gratia
nd[r] mutuma[r] et affici[r] ad eas
modo 1[e] vi[r] esse finis mihi bog
Quidam prudens adhuc quaesitor ea
rum de socrate qui litis magis
sinsit philo et modalis his dictis
poterat in mari et no vi[r] dici
posse salte cobi e quod ti philus in
hor male fecerit ut quod no fecerit
ad bonum finem ret. 2[o] primati[r]
quod alii sit oppositum opinatur
vi[s] quod non licitat relinquere omnes
divitias sine fini dictamen rete
cum certusa fide in ti ti et casibus
et patet sic insis patebit et id
circo quicquid dicit insertibus dicit
probabile in tenue detrando
seu et asserendo. Est sic philo
quod inducitur alia opinione sit
prima quo illa quod puc nicolit. Ideo de
trusipta fide in quibus casibus
detens est et rete rei gsimum
aliquid omnis suas relinquit divitias
et gito probat primo in 4[o] cau
tumo quis mercator ducit est
in tempestatibus et pirat mare
estimet navem sua pessimas divitias
quas habet minus triuata et pirati
morte euadere non possit. Non pro
tendo omnis suas divitias. 2
mercatis in mari tertium est quod in
hac casu homo fini retinet rei dis
omnis suas divitias relinquere et
debet spetigere pecunia salute magis
quam divitias et per quis fini dictamen
rete rei debet omnis suas divitias
relinquere. Nec mirum quia bonum cor
poralet extidibus diuis. Alium ca
est si quis tyrannus percipet sicut sub
pena pecuniam omnis bonorum seu
suarum divitiarum quod pedis legis abdi
caret et abnegare et maxime
expiana ut quod dei pc et adulteri
ut homicidium in stu quinti et
certum est quod sortis magis debet
omnis suas divitias relinquere quam
aliquid illorum peccare. Et eo est quia
stint bona aut sit meliora et pre
eligenda bonum extidibus. Sic per
oppositum mala aut magis detestanda
sunt quam omnia bonorum extidibus abla
tionis rei. Secundo gito est illa
et probabile quod occupatus est duobus
casibus puc modis loquendo et tiu
stropta fide nullo modo licitum ut
rei gsimum est quod ob veritatem omnis
suas relinquat divitias. Et gito
probat per sic. Nam relinquere bona
futurum oportuit no vi[r] licitum
nec rete rei gsimum. Sed dicit
sunt bona futurum oportuit et re
dor nota est et ibi per quod
et sibi tangit dicto 99 ubi dicit opus
aut erit et exercit pecunia homi
nis non tamen esse sufficiens est na
ce et tibi et reliquum familiaris
ad ea. Et dicit pag 99 in illa auctoritate
nostra quod ante 1. fini statum
gita quod non indiget talibus
sed deo ut mediantibus separata
2[o] sic dicit ille non est rete
rei gsimum qui tollit operationis

multiplicat virtutem moralem salte extinguere
Sed alienatio diuitiarum est ipsi ratione
dominii nota est Quia uidetur deberet ipse
se facere impotentem ad operandum bene mo
liter adeo Sed dicit patet quod alienatio
tollit actum exercendi liberalitatem et ma
gnificentiam Dare indigentibus Ita
qui alienat se diuitiis non potest multum
prodesse rei publice Ita quod non potest
in bello pugnare qui nec habet arma
nec aliquid alia ad bellandum oportuna
manifestum est quod nullo modo iuste Ad
motiua optimorum opposito quod non retinet
propter quod voluntarie relinquitur ceteris suas
diuitias propter suas inductas minuit
in illa quae propter voluntariam paup
tatem credebant euitare Vnde ipsi tre
dicitur euitare illuminidme et mira
de pretiosis seu bona exterior et
magis minuit in casu Quod non de ar
guit non valeat nam est casu
magis de illicitis de peccato victus
et amicitia quia alios aliquid habent minuit
habitus et quod nihil est Vnde magis
est periculum de talibus scilicet quibus ne
efficiantur malefici vt fures ut latrones
adulatores ut scandalentur Nam
sic et plus 2o potest pauperia pau
ros efficere et malignitate Sed
per voluntariam paupertatem credunt
affectiones in ordinatas euitare et
pertinaces Et minuit in peccatis
Nam si sufficiens possit diuitiarum
mouet ad talis affectiones ut ipse dicit
manifestum est quod nativus indigens et
urgens necessitas multo magis nate
sunt ad ipsas affectiones mouere appe
titus Nouerunt in ad tales affectiones
forcius est in ipsis pauperibus quibus pro di
uitibus vite sufficientiam quibus salte
ut sicut 3o propter paupertatem ce
dit euitare delectationes tactus quae
nate sunt tralis appetitus praeter ut

cibi ceteris Et minuit in multo pauc
Quia propter paupertatem in tristitias
spirales et multiplices angustias spi
ritus sicut in fame sitimque seruitus
labores et ipsi Nam tristitiae magis
nate sunt tralis appetitus propter ut grea
ceteris quam delectationes Et ideo plus 3o quod
dicit difficilius est tristitiam sustinere
quam a delectabilibus abstinere Et raro
est sic et hic in illo 3o quod tristitia
stupefacit et corrumpit nisi quibus
Ita 4o propter paupertatem credunt
euitare bene operandi difficultatem
et pertinacias et bona exterior et ipsi
indubie minuit in ciuis et mamis
quia non est dubium quod nullo dis
nisi sit sed bene in paupertate
quia in diuitiis moderat Quod u
potest bene ea quem animum quam famem
premunt sicut torquet sicutque
vrget ce Et sic igitur sine quibus
dicebat quod ipsum felicitat et pe
diuitias est stare diuitiis me
diocriter quam est stare excellentem sup
habundantia et opulentiam ut ex
cellentem indigentia et paupertatem
Insup si volunt fare et videre
reductio exponentes i veri pau
pertas pauperes qui non vellent sunt
diuitibus propter nota vite honesta
et quod magis est pauci i reminiuntur
pauperes qui non vellent sunt diui
tibus in operibus ad sicut pertinent
pertinebant ut in mercatorum et
capitum in quibus stabilis transmu
tationibus et ipsi in quasi necessitate
nali cogitant ad ipsum faciendum et
quibus patet quod raro optimorum
rectitate in primo nisi in actuli
non valet vno anno potest esse
optimates retinere alii et potest
fieri in ciuis propter 2a cum pte vi petit

ea fla. Sic eadem bona vi. et est fla
quo ad prima ea parte in qua
dicit q diuitie non sint bone simpl.
Nam opposito dicit philosophus et ibi quod
vbi bona fortune vacat bona simpl.
licet non sint bona vniuersaliter eo
q mala sint male vtenti. De quo
suo loco plenius dicetur. Certum. Ro
posita supponit q exigatur aliqs st bonum
qd ordinat ad bonum finem. Et illud
sic non est simpliciter verum. Nam
te sincad ut iuste accidit primo
contra in cau esset bonum quod in
et ga patet qr aliqd per qd fiat
ppe finem ut ppe emit libr. ad
studendum ut ad subueniendum inde
gentibus bonum et vtilem. Et ita dicit
ibi quod vnica qd sola sapientia
et qd ea facta sapientia ppe qd no
ea. Et hoc non spectat ad cubulia
sed ad malicia. Ad illud autem
qd adducitur sint de socrate pe
gtidi sorte q ipse pri sic fanedo
exercuit qr vtiq; nullum fecisset
si qd diuitias pauperibus distribuisset
vel pta q socrates qr fecit vte
nducit ppli ad bonum et tolle
ret ea exercitia. Quia tamen opto
volgarium posuit in diuitiis tan
sicte fiducia et credendum est q ho
die plures epicuri cor sequaces
Verum est q non bis qstat vtiq; socra
tes omnes suas diuitias pleriq;
i mari vnus magis vtile est q
retinuerit vita nocia quatenus
expedit q sint pnicia quamuis
cor non pti ad bonum et pfectum
vtiq sunt et tolut omnes suas di
uitias relinquit et abiit sed ad
eu pti eis bis vti sibi nocitate
cassuando et vltra nocia pauperibus
bonum et indefatibiliter vtiq distribuendo

vtiq dicit vtiq seneca in epistolis suis
superiorem ai est non posse sustinere di
uitias et ita ad de paupertate procedi
tasti discipulo suo lucillo dicit. Nam
pluto pauper cum qtidiu; superest
stat tri est malo ut fiunt tuta et tra
malo vex lar. i. magis volo et gr
sint dicta de stoico articulo. Adhuc
adpmd pti vno q aliqd pti
malus vno sint ad bn q rete
sic quis vno dicit bonus sint et ad
bon fin quod vtiq fin virtutes ar
dmales dicit ho sint boni et fin vi
cia eu opposita dicit homo simpliciter
malus virtutes n cardinales sed
de nitr comitat quiane ut dictum
est in vna qon supra in de fo. ne
sed fin alias virtutes morales
non cardinales dicit ho bon non
simpliciter sed fin q ut fin eutro
pelia dicit quis bon ad adiuto sti
et ludos fin vitate dicit quis bon
et finnoes fin liberalitate dicit qd
bonum et pertinaci. Et est pa
q sic virtus reddit habitu ipa; bonum
sta vitium opposito reddit habitu ipm
malum suo et sic transit a. ad
et in egre. mior. Nam pdigalitas
reddit habitu aliqui mitem adhuc fin q
sti et pertinacias et ad pla. fin
dicitur q philosophi dicta dicte
volunt q pdigi non sit simpl. malus
sti malicia opposita virtuti cardinali
vel expim autem sic q pdigi
non est malus fin mores mali
na alias nocua ut quo ad alios
quibus nulla tribuit. Alia pta
q aliqd pti malus duplicit vno
q ipse appetitus desordinatus per
vitium et a. est pena et bo
est fla. Nec ad istud fin philosophi
dicit pdigus non ee malum
vtiq ex solutione precedenti re

Alio quis dr malg qr alius minos
et sic minor cond est vera Et hor
volunt phi in auc te inducta Sz
dor est fta qr no qlibet virtus
reddit hmte rpni malu r. alteri
nl alterius i mercisid ut notu
est sed suffit q si spi Ad 2az
cur ecc cristus do q ahd pte
suppm dat in darion duplicit
uno qr ipe de diuitiis pter
natis r. huiusmodi si spi minora
distribuendo cas quibus oportz
quo qm et vbi loqs trustatis
et illo liberal supplm dat in
darion et non pdigq vt dicit
phus et in lea Alio qr ipetam
de diuitiis natis q ecc pt natis
decetiusq si spi minora Et 100
pdigus in darion supplm dat
qr extrasime denido omni suay
diuitias tn natias q pt natis
rias alienat et tn hor dat
quibus non oz quo ino oz loqs
trustatis Sic aut no facit
liberal Sed de diuitiis natis
vite sz p sim statu honeste
Ad 3az neqz minor 100 pue
moralit Et ad pla minoris
dr q sic sancto seruit pura
humanaz eoz Et facit gr ecc
doctrina fidei et spiio salua
torum ipetex mereri vita eter
naz Ad qsi dr q dor ino
est vera maxime de illo qd
est ocasio percendi p actum
Modo diuite tiz qui sunt
ocasio percendi hc est patrum
et non ipse Cuna aliu fuerit
pnce male vtente eis Et ro
in pueri morale eoz dire
non sit penitz abiciende Sz
pt nate sit indigetibus in
dutume recte eoz erogande

primo alienando diuitiaz totaliu magis
est ocasio percendi q ditiaz sic
Guidancio vtz qr ord 2o hy qd
Pacio pot oppositum est p dict in
articulo primo Et hc de qon

Quarto quaerit qto vtrum illiberali
tas sit vitium liberalitati
oppositum Et arguit primo
quod non qr si illiberalitas
est vitium sit qre q pdigalitas
est vitium sit quia pz sic q
gn pte Et ga pz p illa vitia
sunt opposita in oppto sic ipsum
in ipsoto || Sor illius vitium est
id quod est nobis amai Sz illiberalitas
in est et quod habet amai
si ita dor pz qr in nale est vitium
osum Et in quitatem pte qn na
opa p sitte et ordinate quin no
intelligat tm sit rememoratio
qb
vitiis virtutibus agentibus nobilioribus
ca que videtur intelligere Et ipse
hor dicit phus 3o de ani q na
non habet in superflus nec deest
in natis Sed 100 pz qr illiberalitas
potest habere senectute ante
phsio in lea vi in senectu et oci
in pdigi illiberalitas fit et magis
gn in habet pdigalite Modo se
nectus est spiritus nali i ec 3o
Omne vitium est sanabile p sim
gnum Sed illiberalitas est insana
in non est vitium dor pz 2o hy et
ecc qr hor qr alii virtutes et vitia
non oriunt in prate ina Et 100
patet p phsio in lea dicitur
illiberalitas aut in sanabile est in
Ptor arg p illiberalitas no opponit
liberalitati sic illiberalitas opponit
iustitie ergo non opponit liberalitati
tz qr illiberalitas et iustitia sub virtutis
distincte quibus id vitiorum opponit

Sed dicunt quod philosophus in hoc videtur persuadere
allegando mortuorum spoliatores latro
nes et predones indicunt et iudicia
arripientes vocat illiberales et mani
festum est quod omnes isti sunt iniusti Et eo
dem modo quia avaricia est iniusticia et hic id
est illiberalis Adhuc patet quod ut philosophus
in dando et expendendo deficit
in accipiendo autem et custodiendo sup
habundat Unde manifestum est quod quod dicit avari
cum esse Opposito dicit philosophus in hoc
loco verbum Cognoscere vero liberalitatem illiberalitatem quem dicit esse
homo verum In questione erant duo
articuli In primo enim debet ad quod
et in secundo ad illud unde magis quam
aliquis opposito videbitur de hac nec
illiberalitate iniusticia et avaricia
Ad primum ergo dicit quod talis
est illiberalitas est vicium liberalitatis
opposito secundum id habitus
quo quis et permanet habitus hic
est pluribus quod autem rete cum
et hic est bonum deficit in datione et
est vicium liberalitatis opposito
Sed illiberalitas est habitus et tamen
et aver cum patet quod liberalitas est
medietas et permanet ut dicit philosophus
in hoc et ad tactum est modo illi
medietatis opponi superhabundantia et
defectus et illam secundum habitum et
patet quod illiberalitas vitiosi errat
seu errat fiunt cum retia ratione
huius quadruplicem in quantitate secundo
huius superhabundantia in accipiendo
et eo huius superhabundantia in custodiendo
huius habitus vel tertia et tamen quod ad
premia ei parte est detrahere est
Ima sequens est hinc ultra naturam
seu habent divitias ultra sine statu
detractis et acquirendis et expensis ad
eleemosynas pauperibus amicis vel vicinis
indigentibus et virtuosis non dispe
bunt indubitanter quamvis errant
huius defectus in dando cum retia
ratione habitus opposito secunda parte
sunt vera quia est evidens et aliquis pro
quod est facienda seu est habedo
primo dissolvit avaritiam ipsius ad alia
et hic alicui ad ipsum Sicut in li
beralitate quo liberali donatorum maxime
amicis cum quia in virtute quod vitio
sunt ut dicit philosophus in hoc loco
illiberalitas maxime odium et est
liberalitas fiunt honores honorantur
et dicit bonum in designatione Ita
cum illiberalitas fiunt homines
maxime in honorando secundo tale
deficiunt in dando agere cum quia
natus est nisi nisi ne de superfluo
alimenti opus ad se sicut quod
et mutatio Ita quod non quibus
sunt est habundant debet de superfluo
suarum divitiarum aliis et specialiter
amicis et vicinis indigentibus et vir
tuosis subvenire Magis ad fortitudinem
Nate retia vo vi habere
Tertio talis est in datione deficit
agere spatium cum magis homo Nam
de secundo primo patet quod homo natus
est amari simile Et subditur quia a
mutuis appetunt magis et non appe
tunt fortuna autem sua est a melior quam
homo Sed magis et minus est et vi
Et quia habent si nocuma aut
adiuvant aut pluribus utilia et aliquo
bona et utilia Et non velut ei
illa distribuere Unde est habundan
in divitiis divitiis et nocume
aut ad magis inutiles Nam dicit
philosophus amicus potest esse in quod vile
est ex expressio a nobis magis

aut n[t] p[ro]prium ee vsibus alios aut
sic annis vicinis et ceteris indige
et p[ro]bis sig[n] dimitte superflue vti
tes esset 2 p[ro]pter igitur talem,
Non dando huic valde mirabile
et con[tra] nat[ura] hom[ini] oport[et] et pat[ri] p[ro]
pars ant[e] declarata 2[a] p[ro]b ant[e]
sic q[uo] illiberalitas ex[cusat] excusat
con[tra] cor[ram] p[ri]ncipem in q[uo] immodo
pat[ri] q[uo] hi qui ditis excessive ha
bundant et p[ro]pter immoderata affectio
q[uo] sunt ad pecunias non audent
expendere opercula 2 natu[ra] p[ro]p[ter]
et suor[um] honestate et g[ra]uida iusti
tiam g[ra]uiter excusat et varios
ex milit[ibus] primo n[on] t[ra]h[ere] non excusant
p[ri]n[cipem] ad alios quibus non dant
sed ex[cusat] ad se ipos mag[is]
generitate et honestate p[ro]pria no
expendunt et sibi nata sibi valuit
vt sat[is] o stat 2[o] talem a divitis
tolli suos bonitate Nam
tota bonitas adiuta q[uo] sit in ipsa
dictione et q[uo]p[ter] sunt no dates
n. et q[uo]mmodo q[ui] et quibus effect
dandi et q[uo]mmodo auffert mag[is]
in eis est bonitate totam dimittere
q[ua] nata est et quod p[ri]ma q[ue] dilec no
sit bone p[ro]pter se sed q[ue] vnius
sit ad alia sputa ad finem Ma
ille finis non est m[ul]t bacco et
consuptio corp[oris] Et ergo tota bo
nitas dimittere in dictione et
q[uo]p[ter] cor[ram] q[uo] sit Ex q[uo] tota
bonitas rei q[uo] sit in suo dicere
loco q[uo] n[on] est bon[um] nisi p[ro]pter eis
finalem 3[o] talis frustra in
fine intento Ma ipsi reputant
q[uo] p[ro]pter non dare et no expedi
debeat esse dimittere Et tes mag[is]
sunt in ira et egestas Unde
talem credentes st habe no sint

sed parcy sunture Nam tles magis
ducit a pecunia Et p[ro]pter opaceo
sibi debitas exercere p[ro]hibentur
Ex q[uo] pecunia detrimenti ipsam appe
tend et affectio q[uo] non audent
ipsis vti Et ro tles magis sunt
a pecunia q[uo] cum vis q[uo] tocc di
ducit p[ri]n[cipem] suad nat[ura] et p[ri]n[cipem] sad in
petend mouet p[ro]pter q[uo] se ipsi di
lice hoies amplius q[uo] sibi ipsi
impetu alicui mouet aut opere
vice di hoc ipsum ut eo lupine
ponderca suppresta vis patis q[uo] illi
sibi sint pecunias p[ro]pter loq[ue]do q[uo]
tum in suo finem debuit ordi
nant dando ut q[uo]mmodo q[ui] et se
sint operetur Et illi sibi dimittere
sit dicendi Vis primo in thorice
dic p[ri]ncipi totalem aut dimittere esse in
vti magis q[uo] in possidere 3[a] p[ro]p
ant[e] sic q[uo] illiberalitas excusat ex
cusare in excessu accepto primo
patet q[uo] qui cupiditate nimia
sic excedent q[uo] vnd vindi accipiunt
primo a pauperibus et indiscrete q[uo]
debeat seruiere g[ra]uiter con[tra] cor[ram]
cor[ram] excusat sicut 3[a] p[ro]p ant[e] ad
3[a] et quod p[ri]m q[uo] talem aliqu
sicut excedunt con[tra] cor[ram] mimo
cuiusque sibi debita ab aliis
et maxime pauperibus recipere do
sic milit fatue ut aliqu[ot] pro do
q[uo] indicio ut p[ro] mercenarios
seu expensas simul plicatis pau
peribus ad solucio q[uo]rellatos Et q[uo]
dubitat q[uo] quibus talem contra
vetat varios agat et nullo defi
at Ite vipud aliqu qui pau
perciis pecunias ad illud finem
concedunt ut p[ri]n possint eo utilis
ipsis pauperibus q[uo]rellis seu aliis

Iudice vt Vendite

Indue bt vendant si bona hære
ditaria ut alias vel si bona
et bilada plenorum et milicia per
tuma q alias vendi possunt no
quidem et illud est et est tot et
tot pomos et spectabile pauper
turbet ut manifestum est et
Sed pri illa tria parva aut
quia milti ppter excessum in capiendo
diuersi modi lucrandi vel ibi vel de
et pmtq spreuit se exponunt vnde si
vdeq aliquos fieri suspicabo ut tor
tores alias cadauerum exercitatores
et alios latrones mundatores seuos primo
aliquos fieri mmes pudicum et adu
latores et ergo ad milia romedia sicut
ducit accipio diuitias excessiua
patet ad pri q qm pm sit
ad recipiendi pm excessum defaul
tum iustitie ita ut si non expi
mur q aliqui hen q alii ppter
hoc efficiunt latrones ad fures
alii captores et mortuorum spolia
tores seuos Quarta ad pri et vna
ante si q illiberalitas fiat exerat
pm excessum in custodiendo patet
q diuites suas diuitias excessi
custodientes primo exerat qe ad
excessum in custodiendo sequitur de
secto in dando et sumendo qui
est maxim vt dictum est in probatione
premie et 2e pti ante Sed
hmi excessiua custodia est secundum
valde pricosa ppter fures et latrones
et et ppter principes magna tyra
nos qui in talem desertis mons
ponunt ppter suas diuitias eos
incarcerando ut gravi cruciado
et usq ad morte ppter qd ad primo
hmi q milti perit ppter diuitias
Et patet tam ad 1m Probatione

minor pnd dicta Exprodi
tis gtudit q illiberalis in dando
et sumendo sui deficientes et in
iusta do seu accipiendo excedentes q
mi se ipsos reputet et vlgrabiles
reddantur ee diuites sicut omnes mise
et egentes Et ad illud ppositum pulchre
loquit vir sancta in suis epistolis
dicens Non qui parv habet sed
qui plus cupit pauper est Quod
in refert q illi in dextra q
in sinistra iacent q pascat et
alienum illiat alia tra q
alienum inuiet Et est id si non
acquisita sed acquirenda q putat quia
se diuitias modi quercus primo
hee qd nate est Et secundo qd sicut
ite hi illiberales laborant ad sme
impiglez Nam in diuitias quet
sciari et non pnt vti sed prolt
dit Malicia homin receptibilis
est Et primo qd est sufficiens duo
obuli sum Cui aut hec ita sint
habitum sit indigentiam plurimi quis
in infinitum vernat Infinitum
nam q cupiditas in his quae
vicosa cupiditate depraua sit
ad ti bnigi repletioni nulli vnuit
Et q in ad tlem et dr primo poll
sum poema stanui q diuitias
nilli tri alicui pfinito nisi pon
pfinitq mi pudiur Et qd infinite
vtuq diuitie q ab hac petitum
Et hec sunt dicta de articulo primo
Ex in ad 2m articulum est primum q
liberalitas et iustitia duplex dicit
gtur Sicut aquam tactu est in
quite huius plenum dicit primo
in distinguit exhor q liberalitas
est et pertinaciam ppas ut ppe sui

Sed iustitia est et permittas alios
Sed distinguit. Et ex hoc quod liberalitas
magis est ad se quam iustitia autem
magis est ad alterum. Vel liberalitas mo
derat affectum et ea quod sui ordine
ad alterum sicut in applicando sibi vel
suis illud quod erat alicui. Secundo quod
ex illa distinctione potest colligi distinctio
inter illiberalitatem et iniustitiam. Nam
illiberalis ipse dicitur ille qui immoderate
accipit vel custodit et retinet res aliorum
Et illo modo patet quod si quis non habeat
affectum ad permittendum aliquem nec
sibi applicet talem ordine ad eum
qui est iusti negotium ipsum permittendum
abeo qui est alienare preter vel contra di
tamen rectae rationis. Vel si quis sibi in
temperiem nocendi inferat aliquid
vel bonum sui vicini vel ex quibus
eius domum talem exercet. Non dicitur
illiberalis sed iusti. Vel iniustitia
attendit quo ad nocet alteri sed
illiberalitas autem quo ad prodesse
ipsum. Et sicut ad quantum
iustitia et illiberalitas. Tertio et
colligit ex dictis quod audacia ipsum
sumpta sicut patet contra iustitiam et
liberalitatem. Vel contra liberalitatem
patet negotium ipsum audacia moderata
non habet affectum ad divitias acci
piendas et quaerendas. Vel ita non
dicitur audacia. Et est iusti
nisi talem habeat affectum quod inferendi
alteri damnum sicut intentionem nocendi
licet est iusti non tamen dicitur audacia
quod nisi ex quodlibet accipere res
ipsorum et retinere licet non ut sic
sicut et permittas alienas tamen ex aliquo
modo est et ipsum permittas tamen
eas interim sibi appropriat et appe
tas retinere. Et ut sic patet ad illi
beralitatem. Ita audacia patet

contra iustitiam. Et si quis nequaquam velit
accipere permittas alienas sicut alius debi
tas non dicetur audacia sed potius
tenacitas sicut parcus nisi non expon
ipsum. Nec ex talis gravem peccatum mor
tali patiatur. Sed quis audacia dici
debeat ex quod non solum quod ipsum
permittas sibi ipsum sed ex alienas
sic quod in accipiendo sibi intendat
nocere alteri. Et quia ad illud 2m
audacia est iusti et patiatur contra
iustitiam. Et ipse hoc ex audacia est
peccatum mortale inter grave sicut
ex reddit homines simpliciter malum
Et est adverte quod audacia non simpli
consistit in actum actionis. Sed ex
hoc intendit nocere alteri sed ex
in velle accipere seu in hoc velle
sufficit in ad audacia velle sibi usur
pare illud quod est alicui sicut illud in
quo alteri sicut aliquis intendit nocere
Et ita dicit Seneca in epistolis sicut ex
ex aliquo affectum opus quod quod nulla sat
est possit sicut et predictum notabiliter
et distinctionibus sicut aliqua verba
ad quod arcum extrinsecum. Primum est illud
quod audacia est vicium et illiberalitas
et iustitia opposita. Patet ex 3 nata
quia sicut patitur quod liberalitas et opposita
sicut et. 2m sic quod ista vicia ex
illiberalitate et iustitia opposita sicut
sub audacia et sicut sub audacia
contenta. Dicunt sicut vitia sunt
furtum sacrilegium latrocinium et quod
et ex eodem patet. 3m est quod illibe
ralitas prosse accepta quod est et
permittas ipsum ut ipsum sui
et eorum affectum vitium oppositum
natum oppositum liberalitatem et ita nisi
Sed si iustitia quod est et permittas

alienam et aliena est. Et cum assistere
sit magis accepta est sicut validiores
nocumenta illatos oppidum prius iu
stitiae et non liberalitate petitur illud
dictum ex notis 2o et cum primo quia
sit quod non est significatum ad aliquid
ad opus in primo quod illud vita geri
potest nam ad opus audire geri quia
iniustitia et ut illiberalitas vini
quod forte quia sit vita non geritur
esque prius ad illud opus sed vim
prius et aliud nunc prius. Unde
aliquis accipiens bona aliena in
tendit principaliter altera nocere
et cum sibi ista bona ademit appetere
dicit iniustus et illiberalis
hic prius debet dici iniustus et magis
principaliter illiberalis. Si autem prius
intendit sibi illa bona appetere
et ex tanto altari nocumentum infere
prius debet dici illiberalis quam
iniustus et licet sint dicta de ar
stoto. Ad quod tam oppositum. Ad
primum negatur. Et ad rationem tho
dicitur illa regula non est ubi duo oppo
nunt oppositum semper sub uno oppo
sito aliquid opponitur non sic est hic
in proposito. Nam illiberalitas et
prodigalitas ambae sub uno genere
quod virtutem opponitur. Ut patet dicta
quia regula solutis. Ubi in ambabus
oppositionibus et verobique esse oppositum
extremum ad extremum modo sic non est
hic. Quia licet prodigalitas extreme
opponatur illiberalitati tamen virtuti et pa
rium non sic opponitur. Ut ex stoto
habetur sed ut medium extremo. Et
Ad 2m primum quia distinctum quod virtus
virtus in esse nobis innata. Patet
dupliciter intelligi. Uno modo quia habe
tur sit nobis innata. Vel quia de ne
cessitate consequatur natura ut alias
disposuit nobis natura inclinatus. Et do
cetur a. de vitio moralis. Et
negatur minor. Nam in isto sensu minor
est falsa. Ut patet inspicienti. Alio
modo potest in esse aliquid quia aliquid
insit nobis multiplicatio naturalis quae
ad vitia trahunt et inclinant ut salte
sint occasiones inclinationis ad vitia
et illo modo. Et tunc est vera. Quia
illiberalitas in est nobis ex natura
te sed ad est facta. Et ad probationem ad
dicitur quod illud quod assumitur non est quo
ad ea quae vitio factus nam alterae
ut possit dici quia licet nulla prae
mala animae quae est forma sed parva ex
eius defectu tamen nulla praemia mala
animae quae est mala licet quia actus appe
titus mala est in potentia ad eam forma
et appetitus naturae illas quas non habet
et ita ipsa mala. Sicut quae animae ad
ad appetitum magis et ad alia
omnia. Et quod quia agentia gravia quia
ne formae ut aliquae naturae disposita
fuerunt gravia corpori applicata pau
ne in tempore gravia disposita quantae
formae disponentur et quia quia mala
sicut sunt senectus infirmitas mors et
quae adventitia alia se illiberalitas
et quia ut illiberalitas pertinet ad animam
quae est mala licet actus et quia
secundum et sicut illa sunt ut da est
dor vitio. Et ad probationem dicitur quod nulla
nata est vitio stoto de esse et quia sim
nam est commutata ab agente quo
ad illa quae esse facit et finit sicut ca
lor non oriatur quia adeo quia actus sen
quia secundum sunt sicut facit et fugit
frigida. Ad 3m negatur minor. Et ad
probationem dicitur quod ipse non volunt quia illa
liberalitas est sinus insensibilis. Ad
solutionem quod difficile esset sensibilis

Ad tertium negandum. Et ad primum dicendum quod
verum est quod illegitimi quo ad aliquid sunt in iustitia
et quo ad aliquid sunt illibeales. Et non sunt
eandem rem sicut dictum est in 2o articulo
et quo ad illud quod sunt illibeales non
sunt punitiones in iustitia nec tertio patet
quod ratio non procedit. Ad quartum patet
ex eo 2o articulo quod sit dominus. Auctoritas
posita oppositum allegata est predicto articulo
primo. Et sic de questione.

Quaeritur quinto utrum illibe-
ralitas sit peius vitium
quam prodigalitas. Et arguitur primo
quod non. Nam illud vitium
est minus quod quis peccat ad se tan-
tum. Sed per prodigalitatem quis peccat ad se
tantum. Et per illiberalitatem solum peccat
ad alios. Igitur prodigalitas videtur esse mi-
nus vitium. Et arguitur secundo patet quia
magis contra ordinem naturae. Et nam secundum
philosophum ex alius eo quod ordinata caritas
incipit a se ipso. Sed secundo patet
quia prodigalitas contrariatur substantiae cum quod
debet substantiae conservari et minuitur in
paucitate et deficit. Sed illiberalis
aliquid peccat in hoc quod aliquid non dat.
Confirmatur quia de illibeali posset
et id quod opponitur iusto illiberalis
nullo modo videtur peccare ad alios igitur
est minus vitium quam prodigalitas. Et arguitur tertio
et aliquid patet quia nullum quod habet
alii in suis rebus. Sed de iure peccatum
quae sua sunt et ergo non videtur
quod peccat in alios. Contra. Detestabilius
vitium est magis deformato maior virtus
opponitur. Sed prodigalitas maior virtus
opponitur quam illiberalitas. Et ita arguitur
Nota est et secundo patet quia prodigalitas
opponitur prudentiae. Nam philosophus in libro
vocat prodigos insipientes et in principio
illiberalitas non opponitur prudentiae
Modo prudentia inter alias virtutes est
praecipua sicut de primo in ma. Ergo dictum
est in 3o quod illiberalitas est dare quibus non oportet. Sed
dare quibus non oportet est peius quam non dare
quibus oportet. Et est peius quam non dare
quibus oportet igitur prodigalitas est peius
vitium quam illiberalitas. Et arguitur primo patet
Nam ille sunt opposita quorum prodi-
galitas et illiberalitas. Et secundo patet
tripliciter primo quia subtrahere bonum nu-
mero peius est quam subtrahere bonum
temporale. Sed dando quibus non oportet
sicut prodigus subtrahit bonum moale
Sed non dando quibus oportet subtrahit bonum
temporale igitur dare quibus
non oportet peius est quam non dare quibus
oportet. Et arguitur secundo patet quia bonum
moale est melius temporali. Et tertio patet dando
malis intentionem in sua pravitate
Eo quod mali male utuntur sibi datis
per quod Seneca dicit. Non dabo
illi quem adulterium facit. Ne
in secretum turpium fiat. Vertant
Ergo prius dictum est et allegatum
Modo intentionem pravam in sua
pravitate auferre ab eo bonum moale
illicitum quam non dare ei bonum temporale ut videtur in 1o.
3o patet. Et sic quia peius est ad vitandum
peccata mala secundum Ima ad dandum
quibus non oportet peccata secundum quam ad
non dare quibus oportet. Et ita arguitur 2o
Nota est et secundo patet. Cum
si dare malis quibus dare non oportet
per accidens peccatum male utendo
sibi datis. Et quia semper est immutata
quod arma sunt posita. Sed si
non dare bonum quibus dare oportet per
per quod non accidens mali. Et 3o patet
sic. Malum est per bonum vitare
quam fiat. Sed dando quibus non oportet
perdit potentiam suam. Non autem
autem quibus oportet dare fiat contra in 1o

nota est quod quando bono vtili possunt
co pig vti ad bonum finem Oz prodigo
non bonum pz quod dicitur quibus dari non
oportet magis perdit pecunias suas
et se eas ad mare projicit Non dari
autem quibus oportet ad vnum quod cas
Opposito vel pig in lra dicens pro
digus videtur vtique non plus mereor
illiberali Confirmat quod illiberalis
est non dare quibus oz Et prodigalitas
est dare quibus non oz sed primum est peius
peiori igitur illiberalitas est peius vitium
quam prodigalitas Dicit nota est et bonum pz
quod non dans quibus oz sic bonum ille
peccat in bonos magis in alios non dat
tu tu dare debet Sed dans quibus
non oz peccat in malos minus quam
peius est peccare in bonos quam in ma
los i. e. (In qoo) primo fit quod
simul illiberalitas et simul prodigalitas
ad i. 20 quaeritur prodigalos opposito
ad illiberalos simpliciter ad eum Et in
ad primum arguitur primo quod du
plex prodigalos quidam simpliciter et sicut
isti qui excedit in dando et ipsi do
et ad hoc deficiunt in accipiendo et
custodiendo et primum istud modum prodiga
litas ante est descripta Alii sicut
prodigalos opposito qui dicuntur opposito
et prodigalitate et illiberalitate simul by
de quibus dicit philosophus in lra Sed nihil
prodigus quodmodo dictum est accipiunt
vel non oz et sicut primum illiberalos
accipiunt aut sicut illi volle quomodo
facile aut hoc facit velut in dereliquit
quod coq exercitus cogitur i. alunde
acquirere In quibus verbis philosophus
innuit quod aliquis sit prodigus et prodigalitate
et illiberalitate opposito Sed dicit aliqui
non illud nolle vicio non sit stare
tu vicio i. a fortiori vicio extrema
non potest sic stare tertia quod magis
opponuntur extrema inter se quam media
virtute et ando manifestum est Illi quod
in operibus virtutis inter duo sit autem
divide et modificando primum quam cum
sicut diffidentia id defectus cum aliquo oppo
et carpo constantiam et vicia extrema
opponuntur ad i. et sic stare non potest
quia aut vicia extrema fuerit primum
diversis actus ad primum autem actus et
petit dividas constantias et non oppo
nunt illa extrema ad i. sed primum opponun
virtutem quod est omnibus suos actus primum
constantiam obfuiatio moderate Et
sic dicit ad propositum quod non est quod
omnis ac prodigus in excessive dando
sit in dando quibus non oz Et est illi
beralem in excessive recipiendo seu
accipiendo vel non oz Ad quod
prodigus quidem primum quod aliquis dicit prodigus
est dare quibus non oz (Prodigus) at quidem
primum quod quis dicit illiberalis est non dare
quibus oz Vel prodigus dicit sumpsit indu
in ductione Et non quod alio modo ex non
dat quibus dari oz sic igitur in illa quod
quantum ad i. vicia prodigalis et illiberalis
sicut patet ille primum quidem coz
ad i. ipsum quod magis id magis malum
Ad quod dicitur primum sed accepta pri
est bona et honesta sicut primum dei non
commutat adhuc inhonestum id tunc pro quod
patet tamen sunt opera dei quod natu
Nam una de maximis operibus
dei est dare Ipse non adhuc dari est
vnum hyis quod clarum hiis aut abstin
tuus pro rebus et manifestum est quod deus
non dat propter vile quia illo indigat
Et ergo ad deum dando intendat bonum
Non intendit in bonum honestum Sed
patet id de operibus naturae Ipse non natu
inclinat ad dando sit ad generandum
sibi sicut vt gallina intendit prudere
et quadere pullos et non gra ad
utilitatem quia pulli genuit magis ad gra
uat hi ipsum Et ergo deus et natura
dando primum sit intendit quod rem bonum
et honestatem Ex illo colligit quod appe
titus huiusmodi sectus dicuntur rationi

et nat. mchma. m darcos. Si psalterium
non retrahat. ppt. mdigen. timores
patet ex no. le // Qtad. q. alios ad dand.
quibus no oz. pte manu ex nlis vno.
ex dilection. ipsis darcus. sunt. sz
mdi. ipsi dare est. sunt. pax. lead
et honesta. Alio. pte ad. l. manere
ex aliis arrasomibus vt aqua. mchi
nat. ad darcos. ppt. formcau. Et. dar
mlieribus et mercatoribus aliqua
ppter delectari. m opuscubus tpibus
Et. dant adulatoribus histriombus
mimis et hi. Et. mc. istos stis non
sunt simplice pdigi. sed sunt alios vi
tiis peccribus iudicis. sz ill. ppter
que hi. pdigalitate mcchant. p
prim. sunt sim. cas. pdigi. Et. lo. hi. illo
articlo. sunt dicti. de pdigi. primo.
sz qui dat ex dilection. ipsis darcus
sunt. s. Cumbus sic. stabus. sit. prima
ccto. illa. q. sim. illiberalitas. est
peccat. sim. pdigalitate. hi. ccto.
pda. mlis. racionibus. Prima. sumitur
ex mcucabilitate illiberalis. et cu
rabilitate pdigalis. et. fort. sic
illud vicio. cetis. pibus. est. peius. qd
est. mag. cuabile. sed illiberalitas. est
mag. cuabilis. pdigalitate. i. sic. dor
nota. est. et. maior. patet. p. q. cu
pdigi. exposuerit. usibus. ad. sui. depau
paros. tc. nalis. necitas. et. mdi
gen. cogit. ipsum. ad. magis. retinend.
et. mag. dand. Vn. phis. dicit. m
lea. non. est. facile. ex. nlla. pte
accipiente. cuidibus. dare. Velocius
n. decelinat. sbta. dancos. ydeotas.
qui. et. videtur. pdigi. esse. Con
sequens igit. vitium. et. depauparos
quo. ad. tempales. sbtes. nisi. fa
cit. ad. curta. pdigi. ut. amplius. m
dando. non. excedat. Sed. post
dnos. facity. ppt. experiencia. pre
terita. expien. et. mdigen. magis

mctuabit. ad retinend. Et. magis
ad. mc. m. virtus. potest. inclinare. Septe. exposat. Sed. pro
ill. bor. expta. etas. sed. pro
digalitas. naturalis. vt. cuadi. p
senectute. Naz. ad. senectu. plurib.
subsit. indigentib. et. impotentib.
hamo. ptic. mag. pt. s. parcere
nati. et. lo. ne. nati. deficat. m
necitib. ipsa. magis. metuat. hoc.
ad. retinend. tempe. senectutis.
q. i. mutatur. et. p. quod. sic. q.
magis. potest. ad. mc. m. vor
tus. quare. Has. duas. pba
tiones. tangit. phis. m. lea. dicens
pdigi. bis. sanabil. est. abstrahe
et. exposita. Sed. pro. ill. bor. et
ppter. dictamine. recte. rationis. Mo
illud. vicium. est. cuabilis. qd. magis
cona. ad. bonum. honestum. Sed. pdi
galitas. magis. cona. ad. bonum
honestum. q. illiberalitas. i. ec
dor. patet. q. q. magis. cona.
ad. bonum. honestum. facilis. potest
obedire. rai. q. et. bonum. rationis
est. bonum. honestum. Et. bor. pro
q. sim. cas. pdigi. non. dant. nisi
tollunt. nisi. q. eis. hor. vt
honestum. Et. ppt. hi. de. accipido
et. restido. tq. de. meliorib. re
tinida. Tertio. q. ad. honestum
tenatur. tnic. pnt. facilius
q. status. honestatis. amittat. si
pauptate. incurrat. Et. sic. ab ex
cessu. m. dando. facilis. pnt. re
trahi. et. m. cod. moderari. Pre
terea. aut. est. de illiberalitate
vn. ppt. pauptate. et. indigentia.
non. curat. q. accipiat. et. reti
nente. vno. n. dante. et. puncs. ppt.
expediente. non. est. facile. subiua
pauptate. Tertio. ita. curat. ppt
dnicias. q. vt. dr. p. patt. tal

conuaynstas nat' infita est ad eq tis
replicos vinum. Ner et circa
illiberalitas ex etate eo q senatq
nullitax metimat ad suauid vt detur
est vis di' qui enlidq alius vnqs
senestutis sda audacia punicesset
Ner et facilis acad' illiberalitas ex
dictamine rois Nam illiberalis no
sit metimat ad honestu fi porq
ad vile et id eo metimata pax
apparend et ad ipsum judicabit in
eis fo vile magis esse pstqd et id
de qsto dicit phs in lea illiberalis
aut insanabil est vi' in senectu et
omis in po illiberalis facit et magis
quile habq pdigalitate nulli n ama
tores pertinaz magis q datores ꝛc
Qda ratio pis ad qcto' est ista
Illud vicio est peq qd orit' ex defl
dario vtlad q qd orit' ex desidis
honor sed pdigi fm pdigalitate
conatu sunt ad honores et illiberal
les ad vtilia i' q' vera Maior p
quia honores fm eos st maxime
desiderabiles sic di' in Goc q eto
Maxime vtq honor ex que
exed bonop et b' patet ex dicto
et id dicit phs in lea qd pdigi
Non vi' malq nocq illud vitio
juvenilis et minor maiestas est
de se 2a ratio Illud vicio est
pens qd est magis notu sustipere
augmentu sed illiberalitas magis
nota est sustipe augmentu q pro
digalitas r' ꝛc' d' pitet quia
vicio qd magis caput augmentu
magis adtuce pt ratede et b'
patet quia dicit phs in lea Qua
quid igit pdigi non nlitu eo
augentur Nam n facile ex nulla
parte acipiente diuitis dare re
locet n de celinq sed dantes vde
otas q et videtur pdigi esse et
g' ex parte desiderij sed pdigalitas

nulq pt augere i' ꝛc' 2o pba' illa b'
quia illud vicio magis natu est augi
qd nobis est magis gnale Sed illiberal
litas est hg' i' ꝛc' d' pz ex sdo quia
q d' q vera ad que magis natu sunt
magis sustipunt augmentu et magis
conuen sunt vtuti et b' pz p phs
in lea diuitie et magis est gire hodie
pdigalitate ipt' ipsum vicio illiberal
qd p bat subdyas nulli n amatores
pertinaz magis q datores Quarta
ratio est illa illud vicio est manus
qd est vtuti dissilis Sed illiberalitas est
dissilis liberalitate q pdigalitas i' ꝛc'
d' pz ex sdo quia et b' pz q pro
digi dicit quod eo liberali in actu
pisi saltez quo ad sbtiz sz in datio
licet in modo dandi no quaerat sz
in tali actu pis illiberalis eo liberali
no q Qua illiberalis sm est avare
et austodire et non dare et illa
ratione et predetis sic q pdigi
facilis est ad mdm vtuti radua no
q illiberalis pz cor in ex pdigi et
illud tangit phs in lea qui dicit et
ad mdm pt vanitas sz pdigi habz
n q liberalis et ratio dat et no accipit
Nam aut vt ex nocq big s aut q
assuescat ill qualis alis ex minute
erit vtq liberalis Dubit n quibus
oz et no accipiat vti no oz Quinta
eo Ille est pecor qui nulli pdest
q ille qui nulli pdest Sed pdigi
nulli pdest et illiberalis non i' ꝛc'
d' nota est et b' patz Qua pdigi
pdest illis quibus dat illiberalis aut
qui nulli dat nulli pdest 3o Ner
sibi ipsi pdest sed nullipluis nocet
vt tactu est i questio pcedt et id
Notanit phs in lea dicens pdigi
quidq nulli pdest qui aut nulli sed
nocq sibi ipsi Sexta eo est illa
Illud vicio est peq qd est ocasio pecor
vicior q pdigalitas i' ꝛc' d' no
est et b' patet q lez pdigalitas
Nata sit duci ad nitpanicu dicete

pho in hca ppt qd intempti ipsi
fuit inlta facile n assimetas et sm inte
pmetas assumptum fuit Et ppt non ad
bonum finem ad voluptates derivat
n tang illiberalitas q exercendi fuit affe
ctus et pecunias cupidissime ducat ad i
usticiam sm inlta et tempissimas spes
aliarum sicut dictum fuit in illa q'stione
Sed ad gtiusio sit illa non dare quibus
oportet est primus cum dare quibus no oz
supposito q dans moueatur ad dandum
ex pla dilectione ducatus sm se hoc q
pbat 2 primo ille est pyor qui ex moti
motuo mouet ad dandum peccandum Sed
non dans quibus oz mo ex motu mo
tuo ad peccandum cum dans quibus oz 1
ra Dor nota est ex 3o huius et 8or
patet q non dans quibus oz mouet
ad non dandum ex appetitu vitutis
peccule Sed dans quibus no oz mo
ad dandum ex appetitu honestatis ipsius
ducatus sm se ut supponit Modo
vile sm se est minus bonum honesto Et
p cons minus mouet Vm tulius dicit
honestum est qd sua vmos trahit 2
sua dignitate nos alliciat Et ergo appe
cons vile et minus mouet cum appetitus
honestum ad peccandum Et io dictum est
et q pcedente q illiberalis minus cu
pabilis sit cum pdigi qui dant quibus
non oz quia ut tactum fuit conatur
ad honesta tang cupid cum ad vile sm
laboratus 3o sic arguit ille est
ille est peior et materialiter liberalitas
qui liberali magis conuenit sed illi
beralis magis qui liberali cum dans
quibus non oz 1 ra Dor pz q sic
vtrque est malus qui liberali qui
sta ille pyor est qui magis p qui
et 6or pz q non dans quibus oz
tollit totum actum pfectum ipsi liberali
dans aut quibus non oz ex stola di
lectionis ducatus no tollit ipsi actum
primo vi q si det quibus non oz ppt dile
ctionem ducatus qd intero magis daret quibus
oz et tunc liberalis esset Confirmatur
q non dans quibus oz dicitur oppon
liberali cum est dare quibus oz Sed
dans quibus non oz non dicitur et ppe
oppon liberali igitur ra 3a et arg
pz q dans quibus non oz sm indicere
et oppon liberali sicut indicitur dando
quibus no oz ra sua bona qsudo phi
let et impedit dare quibus oz qd ad
liberalitatem pertinet Et io philosophus in hca dicit
q tyrannus non dicitur pdigus licet
infinita det quibus non oz Ecce q
infinitudo possibilis corporis exhaurire
non pt qui dando quibus no oz possit
et dare sufficit quibus oz Et de ille
rali dicit philosophus et necesse quibusdam dabit
vt habeat dare quibus oz Et si det pri
non tm dabit quibus no oz necesse qui
non oz necesse quidem alia talia Non
in vtrque adhuc opabit sm liberalitatem
et mtm qsumet Non vtrque habet
iq oz qsumere Et ergo mi inte
et verba philosophi ille qui dat quibus
non oz qm et si non oz ra Ecce
petat cum liberalitate cum pri non
habebit qm qsumere cum vbuit cum quibus
oz Et hec sunt dicta de primo ar
Ex 1m ad 2m arg nandum q pri
ducatus sunt illiberales quia in sunt
qui sunt illiberales tam in dando
qm in qsudo qm sed in acquirendo
et custodiendo et isti di illiberalitatem
interpretantur adunare Alii sunt illi
berales sm defitionem in dando
vel qsudo licet non superhabundet in
acquirendo quos philosophus vocat pro
cos tenaces vel parcos et commu
venditores qui ducatum defiant alie
aut non appetunt in acquirendo volunt
Sed granum synapis qd mi est no
darent vel tm vel philosophus se in

redderet arte sic faciunt venditores
minuunt vel qui alii et possent du
ri illiberales quia excedit in accipendo
lucro non defraudat in dando prodigus
primum et innexti ex illiberalitate et
prodigalitate id quilibet dicit de prodig
innexti ex de est est sentiendum 2dd
quod primo apparet debent in illo ar-
lo prodigalitas innexta seu opposita ex
illiberalitate primo dicta quis magis
et minus malum quibus in vi prodiga
litate innexta ce peyora quam plura
vitia peyora vnum vno tui modo
prodigalitas innexta includit duo
vitia 2o debet apparere prodigalitas
innexta ad illiberalitate primo dicta
quis id vitaz quibus vitium est quilli
beralis 2oo dicit sic pro seu tena
cis sint magis mali quam prodigi eo quod
philosophus de eis dicit quod illiberalis aliena
non appetit neque volunt accipe
ri quia propter moderatiam et
venerationem turpium vnum in quibus
id dicit propter hoc custodire ut no
aliquis defraudetur turpe adhuc operari
et id propter plurium illiberalis no vnum malum
male nam vnum habere appetitum
magis tendente ad honestum propter
quod ad vile et ob hoc vitium illiberalitas
2oo dicta esset magis mala prodi
galitate innexta 3o propter quod in oppa
cion illoy vicioy ad iuste ma
nendum est ad primum in mala liberalitas
post quam illa vitia relicta accipe
put mereat magis iustum ut iterum
alio oportet loqui sed ut nos ad po
stea Dicendum igitur est de eis magis
coy operacoes expurgant diuitias quas
et affectoes circa easdem Cum igitur p
mus est primum 9o prodigus magis
magis in iuste no recipit aliunde
sed magis extendens in dando sed
excedit in petendo et accipiendo
sua a suis debitoribus minus strictus
est magis malo quam sunt illiberales nec
volens dare nec quasi sunt Et id

hoc debuit sed magis agest volens accipere
et suae propter sic ma talem prodigus magis
oret minus hic et magis corrupt est
quam illiberalis 1o 9o ad tertia et quod pz quia
talis sunt illiberalis nullus ut modum
habet affectus ad honestum bonum cona
ad vile sed prodigus tamen conatur habet ad
honestum licet non recte Mo certum est
quam melior mineris hic qui mutat ad ho
nestum et est magis corrupt quam ille qui
bonum mutat ad vile vt dictum est prius
Ca 9o illa est quam illi 2oo
dicit peyor est prodigus quam illi opposito
sic opposito quam illi prodigus no corrupit in
iuste aliunde sed bonum sua modo strictus
reputando excedat in accipendo
Platon quam supposuit quod dicit quis illiberalis
Nec 2oo illiberalis sibi sua custodiat
magis in mala sibi ad sustentacionem vite
et ad obseruantiam honestum in statu sed
dicit illiberalis si vltra illud mediam vite
et status detrectat plurimum dumtaxat in
moderate custodiat Hac suppositione
premissa ut manifesta 9o sic quam Ma
valde mirari et mirabile ai vi ce
si homo inferior et insufficiens habeat
dumtaxat vltra vite necessitate et ita
paupertate timeat quam eis vt no audeat
Et si in quibusdam inferior vita quam ele
ctione ducat ut manifestum est Mo
illiberalis est 2oo dicit est sic inferi
et deiecti ai et prodigus non vitiosus
3o pz 9o quia aliquis prodigus ducitur et dut
ad honestum sic ad honorem aliquis aut
illiberalis non quia aliquis cum bonum redut
ad cumulum turpis et pro quo turpe
timet Mo ex dictis allegata in no
2o 9g ar Mo generosior est ai est
tende ad honestum assumpsit quam bonum ad
turpe fugiendum Et id 1o 9g dicit quam
virtutem magis est bis facere quam turpia
non operari Et propter in sua poetria
dicit quam aie strenue et nobiles natura 1o
ad iuuenem arte carminum ad laudandum
et prendum facta pulchra et decora
aie vero deficientes ab hys iuuenculis
prouenire tarmen ad vituperandum et

et detestandi facta et qua 2 m honesta
et hec de secundo arcu Posset n tacite m
nolle 2o In secundo dicitur geloni satis
expedire geloni solutio sicut Ad
rationes quarte 2or contrarie tri pibi et ne
pte fortitudo et ad primam dicit q tria hoc pri
gus mitrio prodest et liberalitas nulli
adhuc ipse illiberalis plus petat ad se
ipsum q prodigus ipse nisi illiberalis
tota sua affectio sicut in diuicis
eis honoribus ponendo in quo vobis
ipsi illiberalis mitrio detrimentum et illud
mitrio primus est illiberalis q sit prodigo
depauperari a diuis extraneis per aqua
lem tendentiam ad ignorantias Ad quin
tum negat ans ad primam dicit q lex alis
forte alius non obligat obligatio lega
lis et p quod fit legis ad dandum non
posit apelli nisi obliga alius obli
gatio nali Ad mercis et retri
butio dicunt q fit quantitate nate
habundans in superfluis ea alius indige
tibus quibus et impertit certe sicut na
de superfluo generat et nutrit si
sile in spe sic predicto est et do
si illis non dat adhuc moralit
et cum retri eos exercet Ad 2am
quarte 2or et negat 3or et ad primam
dicit q non sum prodigalitas si alu
ce virtus aliqua petat cum prudentia
dicit in 3o quod ignoscat dum eis malq
que os oparci dicit sic illiberalitas n
est magis virtus q prodigalitas ita
magis petat cum prudentia q prodi
galitas vel prodigus sum vi petitione
eo quod dicendum Non in hi appetitus
mitrio deputatio ad mutuationis ha
beat ad honestum si illis magis petat
cum prudentia q ipsum si appe
titus bonum vitae bono honesto
hi appetitus magis deputatio et ma
gis facienti exercat eos et illis
exercat q eo electionis appetit vitae
Modo hoc est magis patiat hi eo

inadvertentia et inconsiderationem exerat
vi in primis esse patrum tui eo malitia
et studium tui eo ignorantia Ad di
tat prodigus q illiberalis petant cum
prudentia quae te phi magis vocat
prodigus insipiente q illiberalis Ad 3m
q phi denominatus vitio capit a pro
dii quod est in eis mio pecu quod est
in prodigo est inconsiderata seu in
aditum ad nio habeat distorta affe
ctio in eo illa inconsideratio id vocat
prodigus insipiente 2 nio primus vel
pte dicit alii stant alii dicunt q phi
scutus sit denominatus volgariter nisi
ces in et pecunias mitrio illiberalis
affectus et id fit cos prodigus ipse
non retinet magis in pecus q pecu
ceputa Ad 3am negat 3or pri
ad primam probatio in 3um quae 2or
q subtrahi bonum morale est primus
q subtrahi bonum tyrale et ad 3tio
dicit q dans qui non ex non subtrahit
bonum morale de ipse licet forte subtra
hat ipsum de p detinuit eo non dat
illa intentio q capiens male
utatur illa dano sed sum dat eo in
tentio honesti applicatum ipsa
donatio id sola malitia sequitur
ipse subtrahit a se ipso bonum morale
illiberalis aut qui non dat qui
ex subtrahit ab alius bonum tyrale et
a se ipso bonum morale magis q prodi
gus inquitus est propter eo inepta dati
Ad 2am probatio tertium quae 2or dicit
illa ipse sunt et negat 3um ad pri
cio aliq dicit q si capiens malum
male utatur sibi dato hoc tri est pte
ipsi danti intentio et magis estimo
q primus mitrio mitrio ste eo non
dat qui non ex eo q sum est pecu
stio Ad 3am probatio dicte tertium
quae 2or sit q sum melius est
suat pecunia est ad pde Sed in
ordinate retinendo non sum suat
cum sed eo nio inordinate affa

circa eas qd peius est q̃ eas simpl̃r
perdere melius n est pecuniam pdere
simplic q̃ et eas afficere nimis mordi
nate et culpabiliter auctas plus post
oppositum tu sua q̃stione est proma
gelon arti primi et q̃ de qua re

Queritur 6to vtr usura sit
pecunia et si nulla lege
esset prohibita et arg primo q
non qr nullus contractus virtus
parti voluntarie vtrq; quodq; et nulli
nocuit est hm si malus Sed usura
est hmodi contractus ergo fla tza et dor
rotis pz qr prohib 7to quod vbi cumq
ut contractus iustus no vitiat cumq
re in contractu id notumes id voluntarios alteri pti et bor pz qr pdte
est aliqs mercatoris si licet pecuniam
posse valde interesse lucrari si igitur
pecuniam tribuat ad usuram iste to
tractus vitat vtrumq; pti voluntarius
et est usuarius lucratiuus et mercator ad hunc interesse prohibetur lucrature q
det vltra sortem de pecunia numerata sibi nulli nocuit hmodi contractus
vitat esse nocuit ergo 2o illud
non vitat hm sa ere malum qd et
posset permitti alegetur similiter ergo 2o dor
patet qr eoqus lege posite sunt
a spectibus et vtm est gsdue recte
radiosi fm q recte eo si derelicta
fide prescripta et eis prapes pe inde
cere et pp hmodi prohib 7to quod dant
q leges propter hm dos virtutes et ma
licias hor quidem mutiplices sicut virtutes
et opa virtuosa hor autem phibentur
sicut malicias et eas opacoes Sed hoc
rotis est manifesta 3o quemcumq licitum est recipere illud licitum est velle
recipere et cum licitum est tu parte
recipere Sed promissio est actus licitum est accipere lucrum igitur licitum est
illud velle recipere et cum tu parte
recipere Sed sic accipere lucrum est usura
Igitur usura est licita tza et dor pz
quia velle et partem ita vitant
opacoes hm si licita eo q in omi legitimo
contractu reducunt velle et apparta
2 sunt de quo nali ut habet in pri
decretorum Sed bor pz qr licitum est facere
gratiam recipere renunciatorem alicui qui
recipit vt recipiat aliquem tenere ut
habet 7to quod Mto manifestum est q
mutuum alteri petere sicut sibi
gratis Quarto si quis licite pt
locare domum suam ad annum sub tali
pacto quod restituat sibi tam bona et pute
gra sicut ea locavit et q vltra det
sibi dete florenos cum quibus licitum pt alii
quod pecuniam talem sic vt domum ad
annum pdete florenos Sed pri est licitum
1 et 2m Et hm illud est usura 1 ro
2or rotis pz qr ro vt plice an gra
dat pecunia ut domum ad ille tm to
modo posset hic tempore medio de domo
sicut aliq de pecunia et etiam Sed bor
nota est qr alias oes homines locates
domos suas studentibus essent usurarii
Oppositum est de mente phi qui usuarii
os m hic vocat illiberales dicens hm
aut turpes hm accipiunt supplendum
vnde; diripiendo et oes puta illiberales
sed opacoes opantes et de mercatio
paste 2 oes tlan et usuarii 2 pua
i mitas 1 ta pua est magna volen
lucrari et sodit eas dicens omnis n iste
vtr non ot accipiunt 1 qui no optz
qne aut in pecunia tuepis lucrarto appz
omnis n gra lucri et hm pm opprobria
sustinet 2o pz id aut te phi pt post
id velit q illa acquisitio pecuniarum per
usuram s in qua i mte te denarius
lucrat denarium est pt nat igitur est
tum ius natu 2 p quod est hm si mala
qd fiunt pessimum tu ista dom nihil
tamen assendo sta phibit eos et dete
alios instigo primo sb correctione
inducti ad hoc 2o de illa materia
multiplice monebo dubitacoes Ex
ad pri arti est primo q usura
qm sic qsuetum dicitur Usura est
contractus quo quis cum pacto exigit

alii ad tradendum vltra sortem. Et vt
vsura accipit p gratia vsuriae vel
qualiter describit vsura dicitur q vsura
est quod accedit sorti i mutuo ex pacto
tacito vel expresso. Quod vsura accipitur p
illo lucro quod accipit ex mutuo vltra
sortem propter pactum factum. Tertio quod q in
re possessa et duo considerare sit vsus sortis
res et usum eius sit verbi gratia domus
in possessione domus considerari potest usus
domus in se et eius inhabitatio. Sic in pos
sessione equi equus et equitatio. In
possessione pecunie sic pecunia et to
saptio pecunie. Et hoc res possesse
sunt duplices quedam sunt quarum usus se
separari potest a sorte rei ut tradi possit
usus rei relinquata sorte et domino res
quo ad sortem verbi gratia sicut sunt
domus equus et agros. Alii possessor
domus habet potest sibi retinere domum et
eius dominium quo ad sortem et illi tradere
vel accommodare alteri ipsa domus
usum. Et sic est de equo agro vinea
et aliis hiis. Nota nunc quia illi res
quibus aliquo modo peperat sortem eius
sorte simpliciter non possunt. Alie autem
res quarum usus non potest separari a sorte
et dominio rei ex eo quod usus talium rerum
est casus quasi scaptio vel distractio sicut
sunt vinea arada pecunie et hiis
hoc in hiis rebus vel per vendicionem vel
per mutuacionem vel mutuacionem simul cum
dominium in alium quia nullus potest vti istis
rebus nisi vtendo eas casu distrahat
et consumat. Et hiis in omnibus istis rebus
locum habet emptio venditio et per
mutuacio tamen in primis rebus per tradi
cionem usus facta sunt instaciones dominii sed
habet locum locacio et accommodacio pro
n usus talium rerum alicui credi pro
pecunia et tunc est locacio vel gratis
ad tempus et est accommodacio. Et ille
quantitates in rebus tamen locum non
habent quia vnum panis vel pecunia non
potest locari vel accommodari propter
tripdo quia oportet id restitui quod in usu
non bibitur est pane vel salte non oportet
bibitum potest vendi eum et permutari
et vltra hiis mutuari. Et mutuo
proprie tradicio qua debens alicui
rem accreditore per hoc accipit et in
fine tempus mutuo vel in pondere reddi
dit hiis non oportet reddere aliud
in numero. Ex quo colligitur quod ad mutu
acionem quinque requiruntur primum quod aliquantum
tacita res transferatur de uno in dominium
alicui et ideo mutuo tunc vsus sic demon
tium facio secundum oportet reddi equale et
non oportet quod id. Et ille quantitates tradun
in diversis mutuacionibus pducta
quod prudentia mutuum tradatur in recipi
ente quantum ipsa res mutuata non
parcit creditori utilitate salte sum
secundum quod non peyorent salte in
dampnum creditori. Tertio quod vsura
proprie habet fieri in pecunia et ideo
vsura dicitur quasi vsus aeris. a. pecunie quia
est quasi aes seu metallum. Nota quod
equalitas cum potest fieri in rebus
pecunia seu numismate vsura
sic sunt blada vini panis et quia et
in proprio dicitur capi usura pro tam
ad pecunias quam alia se extendit
Quarto quod cum recipe vltra sortem
per quinque duplum vno in relevacione
dampni et ista relevacio seu quietacio
fiat alios vno modo esse. Et illud quinque
quia mutuatis alterata sua pecunia
quantum mutuo alicui dampnificat
illi plurium recipit plus quam capi
tale pecunia propter modum suum
relevacionis dampni alio per quinque
in accipiendo lucra. Vt si mutuam
alicui pecunia sua nullo modo
dampnificet exhiberi mutuacionem et hiis
plus quam capitale recipit vel si dampni
ficat nos hiis tamen recipit dampni

Ad 4

quin accepit lucra. Quinto quia sicut
iustitia melior et principalior virtutum
est quia liberalitas ita per contrarium
gravius est vitium peccatum contra iustitiam
quam contra liberalitatem ut manifestum est
et ideo si sit aliqua restitutio ultra sortem
quam sibi sit contra liberalitatem sed
capitalem peccatum quia est contra
iustitiam. Sed sit primum est prima
geto usura omnis restitutio ultra sortem
sive ex pacto sive non quia dicunt
supplendum restituit adhuc a pauperibus
et indigentibus est mala et liberalitati
gravia. Ipse sit ex quo homo habet
naturaliter sua et aliis tenetur ut ait primo politicorum
quia non potest tenere indigentibus aliorum sub
nomine stipendii retinere autem contra
et ideo si dicunt quod sit et supplendas
et a pauperibus ultra sortem restituat
sive ex pacto sive non contra liberalitatem
peccatum eo quod ipse accipit sibi non
et vino ab illis quibus debet sibi
nomine. Ex tamen geto vera. Ad quod
sit illa quia restituit ex pacto
quasi de usu rei et illi non est
illi res quia supra non est in mutuum
Nec mutuum contrarium dicit rei
non gravat. Et ideo expressius
sit quia quinque est adhuc valor et
ab alio separatim licite potest vendi ut
tradi plures partes. Sunata sunata illa
re aliqua est separatim. Sed usque talis
res est separatim ab ipsa re sunata
sibi dicit rei ut dictum est in nota
stio in geto vera. Vel sit licite quia
potest alteri locari ad certum tempus domum
equum aliquid ut vinum pro pretio pa
to predicto. Et potest tempore illo lapso
equum aliquid ut vinum ut damnum
suum repetere. Ad quod est de libro

lectisternio et aliis rebus quia lucrum ex
usu suo adquirit peperit tamen ipsum usum
tollit non distrahitur ut quantum
Ad tertium sic quod illa geto quia non sunt
quoque tractatus quo quis obligatur ex
pacto ad tradendum aliquid ultra pecunie
spiritus ex quo equus bonum restituatur
sicut primus fuit est usura patet quia
usura quidem est quantum pecunia morte
ut usuram dicit. Et ad in tractatu
de quo dicit geto non est quantum per
talem ut dicit geto. Et tamen aliquid dat ultra
pecunie in contrarium vim. Sed ad geto
est illa quia recipit ultra capitalem
summam ab alio geto quia fiat ex pacto
non sit est in usura sed usuriae quam
habet geto. Et sic primo quia sit gravis ex
quia sortem tenetur adhuc solvere et florenos
in die crastina sub pena duorum florenorum
Et plato tenetur reddere ut alteri tot
florenos sub pena pro florenis. Et habetur
sortem principalem quia solvendam
et plato non quia videtur plato dicit
sortem amice grande nil tuos et florenos
ego reddam et non florenos quia damno
quia aput accidit tuum mercatorum quam
alio ego amplius damnum quod du
plum damnum mercatoris. Et ita fuerit
pactum sicto tamen sit stante dicit iste
contractus est licitus et bonus. Et ita
in hac contractu sortem recipit ultra
capitalem principalem in geto vel tua
et ac. Patet quia ex usura est licitum
ut manifestum est. Modo quia gravia
tuus est usura eo quia usura quia est
in equando lucrum damno ita quia
Ita damnum sortis non sunt quia est
in et florenos quibus pinat sed ultra
duobus florenos in quibus excedunt sua
tenet quod defectum solvendis. Et ergo
plato de usura dicit sortem restituit
non sunt ex florenos sed quia ex
debet illi supplere duos florenos. Et
quia plus est ut quia sortem magnum

pietatis opus faciat platonem qui sine suo
nocumento in duobus relevare possit quos vel
eos quos tenetur solvere dare solvere teneatur
Sed hoc ratio est manifesta Secundo probatur
conclusio in alio casu poenam non quia sortes
sit bonis indigens de patrimonio suo pro
acquirenda sibi et familiae suae utilitate
et expietate motus gerendat platonem pro
patrimonio suo ad tempus sub hac poena quod
si plato in proximo sibi tempore non solvat
quod tempore demetrius teneatur solvere ad relevationem
dampni et proximo in esse tempore vel quod si plato
non satisfaciat in tempore sibi dato quod plato
ipse teneatur ad relevationem dampni et
ad tradendum ultra capitale suum dictam
mensem certae rationes obligetur in quo vera
tia et ratio patet quia utique non videtur esse
rationis quod sortes pietate motus platonem
beneficiat et plato ad relevationem eius
indampno suo nullatenus esset obligatus
Ex illo colligitur probatur locutio quod sortes
in casu ante licite possit petere a platone
ultra capitale tantum pro dampno quod
ex dilatione solutionis incurrit quod ex
parte lucri quod medio tempore de pecunia
sua habuisset et ita intelligitur diaetum
in casu proposito pecunia mutuo data platoni ex integro pot
repetere totaliter et ex integro eo tempore
sit integro si ex mutuo obligatur
et ex dampno quod possit esse ex de
laciane solutionis si salter sit manifestum
Sed de lucro capiendo ut ex repe
tendo dicitur aliquis quia illud
est incertum non potest totaliter peti ex
integro sed estimari debet totaliter per
iudicium alicuius bonorum virorum ut plurium
bonorum et sicut illud iudicium potest pe
te restituere ut refusio Sicut esset
si sortes ex tali mutuo seu dilatione

solutionis labores incommoda et ex
pensas habuisset Nam te plato
tenetur ad integro restituendum et vero
pensat integro sicut possit sine equa
litatem instituere Nec tu est addendum
quod in hoc casu cavendum est ne creditor
fingat dampnum vel non est quia
sic iusto certo et verisimile sicut illud
sitis illicitum Item hoc gratia
tus et sibi sicut quod in pugile est sit
fugiendum usus sic certe quod quaerere
et petere mutuum pecuniae in ma
gna et evidenti necessitate esset posita
et eo est quia cunsime videtur potendum
gentibus quibus accommodare et aliquis
suavibus seu identibus quod gerendum
plus licite verisimile ultra sortem
modo non solum cavendum est reddere
quia solum et videri reddere quia
et plus diat etiam hunc diaetum sint
sicut virtute tipia hoc autem sicut opinio
ut dicit neutra non operanda Contra
sed opponitur quod non quia gratia
quo adcurrere exigere ad tradendum
aliquid ultra capitale pecuniae ex
pacto explicito est usuradum
patet tertium Nam gratia usuradum
est illicitum et iusto Sed contra
ista de quibus disputat casus facti ad
conclusionem Nec sunt illicita ut iusta
vim quod primum contra vim Sed contra
illud contra aliquid instaret expositio
personae usus dicendum in quibus videtur
tractu de quo dictum tangit posita tie
dictum expacto obligat debitum adtra
dendum aliquid ultra sortem in quibus
tali est usura tertia quod est exprimere usur
et nunquam patet quia redditur accipit in quibus
dictorum casuum aliquid ultra pecuniae capi
talem expacto Modo pecunia capi
talis dicitur sortem Sed quicquid in solutionem

damnum illi labor illi quomodo tradat
et datur iuste et licite tamen in sorte
computata illa in dando debitori solo
satisfacit creditori quia suo iure usus est
Quarta conclusio est illa quod recipere
lucrum ultra sortem ex pacto tacito vel
expresso de usu rei cui usus est omnino
illicitum est et iniustum probatur
primo sic recipere lucrum ex pacto de re
que sua non est sed illius a quo petitur
est iniustum et illicitum Sed recipere
ultra sortem de usu rei cum hunc est
quasi pro re et ratione vera tamen
et ab ea nata est de se sed bene patet quia
postea quando res est alteri mutuata quo
ad usum ipsa res est mutuata quo
ad dominium ergo in hoc casu non est proprie
mutuata sed usu Et ergo si quod
petitur ad lucrum ab usu petitur ad
ab illo quod suum non est Nisi sum
Equaliter iniuste recipiens hoc non
ab alio quam usus est cum quasi pro
non tamen in ad equale et non ad plus
Nisi sorte tenetur tradente satisfa
cere plusquam ut si mutuando labor
minuendo sibi et in recipiendo fide
iussores ipse licite posset recipere ulterius
proprie ergo quia iusta tamen tacito labor et
accidit sorti et in sorte computatur
et ergo plus laboris recipit illud quod suum
est de usu aliti rei recipere non potest
quia ad eum non pertinet nec mutuat rei
postea ad alteri mutuant ut dictum
est in re Et per suum quam quia ab
aliquo recipere ad mutuum plane
et vnum et pro debitore si satisfacere
non sum de vno et panc quo ad
valorem sed ex de eo quaestionem
illi potacion est utique iniustum et
valde abusum Sed non est de per
cuius mutuatur Secundo probatur conclusio sic
quia recipere plus quam pertinet et pre
cium pro vna sola re sit computata quinta
cui usus est eiusque superio Et ita ex pacto
obligare recipiente est iniustum Sed
recipere lucrum ultra sortem de re cui usus
est eius quasi superio est hoc in secundo
et patet quia sic in pertinet ad
mutationem sit quinto rei ita et ad
quintum sit quinta usus rei ad
sit in separabilis a tali re lucrum quia non
et ideo qui obligat aliud ad reddendum
sorti et ad hoc ultra pro usu dat
plus recipit ex ad quintum et pro
ad re quinta in re Tertia conclusio
sit illa aliud usui sum est illicita
esto quia nulla lege sit prohibita habet
conclusio probatur primo ex conclusione prete sic
quia recipere lucrum ultra sortem ex pacto
tacito vel expresso de usu rei cui usus
est superio cui est illicitum et iniustum
Sed usui quasi in hoc accipiendo in
conclusio patet tertia et aliud patet quia conclusio prete
et hoc patet ex eo iudicio primo hoc accipere
sortem ad in recipiendo lucrum de
alius rebus quam usus non est cum
superio non sit usui ut dicit
conclusio sed in re Hoc in omni con
tractu usuario vendit illud quod non
est in rerum natura Et propter inequa
litas quasi sit iniustum quia in re
tertia Et aut patet quia in illi contractu seu
actum usus rei pro rem ex ante
omnia mutuantur volit retinere
rem sed particulam proprietatis et de usu
illi distinctio a re exigit lucrum ultra
talis usus distinctum a re tali non est
in rerum natura et hoc modo
est de se Secundo sic in contractu usuario
usuario vendit quod suum non est in
iniustum est ex quod suum pro vel tertia et
aliud patet quia vendit tempus quod dei est
et quod omnibus commune est Nam usui
eius potest pro ad dilationem solvendum
et illud in aliud est quod ex tempore
potest lucrum Secundo hoc non est licitum
illo exigit lucrum ad quod pro alterum
ex debito natura obligatur Et ad hoc

q̃ homo prosit alteri mutuando ho
ex debito obligat. vel si indigeat alius
et facultas assit obligat ad simpliciter
dandi i. re. Dor. nota est et 6or. patz
quia homo nat. est amat. simile et si
cutis primo patet go ex debito naturae
obligat. ad illud qd alteri prodest. 2
sibi non nocet. Tertio quia sit ergo
lucro facit cum gaudeat misericordia que
est passio bona mechanas ad sublevandos
miseria. 2 indigentes alios. i. ng tal
est bona modalit. 3a. Et amo patz
quia misericordia et tristitia de
miseria alius. Modo nolle est homi
velle oppositum illi qd mist. et tristitia
Nu sorte isto 6to. ally malum est an
nolum. vel contra. co q̃ tristitia superfa
cit et corrupit naz. sunt 3o. sunt et
ergo contra co si. nat. mechanis. ptg.
ad hoc q̃ homo recedat aliud sum
preter. vel aliud pauper indigete
quia dando s. s. dat habeat et quia
mutuando pecunia. gratis s. dat no
sufficiat. Modo oppositum est facit usu
cedere. Na recipiente ad usuram no
recedat sed potius gratiam quia illi sup
est sorte exclusa. Tertio lucro
vel in gratiam sui no pt mercator
dampnum vi de mustet illicitum
Sed usuarius recipit lucro a debitore 2
sibi no pt vere dampnum i. re. Dor.
patet q̃ illi gen. dnt capere gaudium
et 6or. patz q̃ qualitates succedat
debitori usuarius volt licite sorte
et tunc hoc illud ad qd ipsum ultra sor
tem obligamur sic dicit non est de
damno ducta. Na si contingat pt
mand sed culpa ducat hoc est
ad pitulum locat. Quinto pecunia
cessa ab usuario no vz debitori u
exercebat suo et industriam notum
est. Ma. Quia labore sum industriam
usuarius no pt vendere nec de eo
aliq. erupe iusta sit alia cum i. re. Secu
est de damno et equo re. q̃ hoc. co. aliunde
valet. si q̃ labor vel industria debitori
suo. q̃ usuarius recipiendo ultra sorte
accipit alicuius tuto dnus i. accipiendo
capma et dolo 2 p. quia iustum qa
est no et amo patz q̃ suus et alte
recipiens ad usuram vel vellet dare
de sua sed ad dandum de suo ultra sorte
cogit. Quinto et q̃ gaudium vult de
dare ut notum est et ergo dicit qd
q̃ usuarius est legal. capere pdicta
vel pdicanda qd intendit. Ex. iste dicitur
geliosum s. cdt q̃ s. planum
vmi. Jam valet sto. stum. In p. mpta
pecunia et ad. q̃ pacto vendit usu
pauper indigeti p. se stum post lapsum
am p. sublevandum. Vera et vera co
mutuat. usum patz q̃ tu p. pecunia
quo nu. habet m. vmo co q̃ cum
dum. tristatur est in recipiente
caput p. eum ultra illud qd vel valuit
tempore vendicionis no illa est usura
manifesta vt notum est i. re. Sale
est de bladum pradum et alius res
quare dum. sit co usu tuffcit
2m. cor. q̃ campsores et mer
catores no pnt licite pecunia adu
ad tpm gerede s. q̃ no plus ultra
sorte accipiat q̃ de illa pecunia
tpe media in sua industria vel
commercio lucrare. Pacto est quia
talem p. eum plures accipient pro
eadem vendicione. Si vendarent
illud qd no erat suum re. sicut ac
gutus est ad geliosum 2 p. quia tles
dicent usuarius qd no licet ut dicit
gelio s. re. Vero q̃ sorte campsor seu
mercator possit ea cum geodit
recipere mercedem laboris q̃ fuit per
cunia mutando vel apportando et non
lapsu temporis vt s. mercator nullet
facit labore mutando pecunias sic

stare nisi per vnum grossum antiquum Nec
aliis per commissum facere vel quod illud
pecunia licita recipere vel in parte
transferat ut prius dictum est Et
dicit quod quilibet campsor licite possit
plura parte recipere in retenacione
dampni ut impedimenti usurarum
per quod creditor pecunie pranum prius
mereat Ipse ergo non licet si quod causa
dicti mercatoris quia si ipse habet ad illud
licitum per tempus de sua recipere pecunia
certum tempus quod ipse habet ad illud non
sit licitum per quod de ipsa re non capere
plus quam tantum Nam si ipse licite
lucretur in sua re ipse et quod pauper
sit prouide ut dampnificatur in ea
re quia possit res si liberali et
auferre quod mutuando alteri non
attingit Et illud quod lucratur sua la
bore et industria lucratur stan
et stipi pecunias alteri mutuat
sicut ipse vendit vsum rei et tpe
quo sua non fuit et illud illi
licet Et per quod cor in est verum
in cor quod duplicatur sicut usuram
et maiestas captorum domestice
qui planstus vnum vendunt pecunia
indigenti per plurimum quod valeat
minus et stanum post id plan
stum vnum in cor lord detractum
emunt ab eo pauper qui minus id
est valeat pluris quam valeat vel minus
lucretur tam vendendo quam emendo
et sine sua damno abstinet hoc quod
mutuat se de loco sen de quinta sua
in duplo vel in sedupla granat in
digente et quis dubitat quin illa sit
duplicata 2 pessima vsura in gra
mia sit dimittere vsuram sua pallia
tam in quinta habetur pecunias vna
et stada in habundantia et venit
pauper indigens dicens vni carum
dine rogo gedeat mihi sex libras

prope dam ad carum tpq alius pro
terea respondet non habeo pecu
nias pecunias et gedda vendas tibi
plaustrum vnum quod ipsum pater
tua pecunias Et pauper cogitat me
lius est hec adhuc quam michi Et rumt
alius si valeat sex libras dat
pauper per se libros quos ipsum recipe
sicut alius volt sic facto cogitat
pauper si ipsum ipsum illud vnum vno
sex libras habebis 2 cum hac mutua
atrupatione et dicit dne emat
vna cum illud vnum ame pecu
nia pecunia allegando eas quas
velit vendere Et tunc ipse minus
usuram vix dabit si prodi vno
quinque vel sex libras Et etiam
malicia vsura atq fraudem in
pauper et indigentem quod mittunt
sed certe est lucrare maxima
bona pdut vni usa et cetera usu
rarum pmodico tempore et amittit
statim quiete sicut et moralitas
logodo vno et si statim et tunc beat
tudinem katho lo do et fundem
sicut per vrenut erupuit vnum pro
laudo et honore vnumquod porro
exercitatio per gratia actione ma
leductio sicut manifestum est et po
spendo lucro tpale maximum nec
vnum adquirit spirale Et hec sunt
dicta de arto primo Quod ad 2m
arto et mag pducta pro dubitat
vtrum sit vsura sicut quod aliqui stolen
mutuet pecunias sup lectisternium
vel alius vestibus ut medio tpe
quo debitor solue negligit cum non
posit et in tto solutionis tolli capi
tale recipit Vtrum solutionis in dubitat
plenorum et ecc sicut in tu detractio
et remedia alicui pmittit primo quod
sicut detestatio simo est prima detestatio

attendatur in actu moralis ut prius
dictum est. 3o Quinque ita in contractib
us stant sunt mutuus locatio et huiusmodi
magnime videndum est an ad istum
finem fiant vel ad alium. Vt autem
qui fit moderatus et bonus sic
est datio simplex vel ex dacio
ad mutuum. Et pt fieri malus
propter malum finem vel quia sit et ordi
natus sic non dare eleemosina est
de genere bonorum fit sic et magne
si fiat propter bonum finem. Si propter deum
vel propter bonum virtutis. Et tunc sicut
malus moraliter si quis daret
propter vanam gloriam seu aliud ma
lum finem vel magis stultus est. 2o pre
mutum quod in contractu mutui duo
pt esse intentio lucri. Vna expli
cita qua vel creditor explicite
obligat retinente ad damnum vltra
sortem. Alia est implicita si qua
sola spe creditor intendit lucrum
et hoc dupliciter. Vno modo pertinet si quis
nolli mutuaret nisi lucrum sperat
alio modo sed daret et mutuaret si
si nullum lucrum nisi spem. Et tunc
mutuaret ex pietate motus lucrum
tunc aliquo modo lucrum mutuum pertinet
sperat lucrum quibus permissum est pa
tet quod mutuare alteri pertinet
intentionem lucri pertinet sic hoc est et
plicite sic implicite non est lucrum
nec vel sed potest quia ille finis non
est bonum honestum quia tunc requirit
in omni actu moralium bonum. Et
sed sic mutuans agit contra rectum
dictamen rationis et tamen usura
vendendo illud et non sit dum
tamen stat diffinit dictum est in arti
preterea et 4o quidem vel mutuum
pertinet sed intentionem lucrandi ex
plicita est realis usura et mali
sed sed intentionem lucrandi implici
ta salte pertinet vsud metal
sed si non sit explicitum pactum
de dando vltra sortem modo vsu
simplex est illicita ex arti preterea
igitur propterio vera. 2a propter
probabile quod mutuat pertinet pertinet
ex motu pietatis vel dilectionis et
si spere lucrum 2ario et magis pertinet
sed quod si non vellet mutuare lucrum
ex hoc mutuatione vel cadet vel
est lucrum et bonum dum non inter
metat alia conditio vitiosa put
quia sic mutuans alteri facit hoc
ad bonum finem et tamen mutuandi
indigenti in si est bonum et ergo
nisi adhuc vitiosum quia mutuat
hoc mutuum exit moralem bona in
genere vera. Verum quia magis stultum est
non spare lucrum nec pertinet nec sed
ire quia spes lucri sicut in nobis
tantum constituit quod totum contractum
perficit. Et ro dr usura seu
mutuum date vel modo sperandum so
lum homo. Nec pertinere nec 2ario
lucrum intendit tpale tunc mutuum
est magis pium et caritatiua. Cor
aliquis pt lucrum vel ad magnum fine
magno pecto quod dedit alii pecunia
pudapar ex propter pertinet et dilectionem
de aliqua pietate retributionem in
nanme vel remuneration 2ario spere
ab illo cum mutuant sed exception
et est de intentione mutuantis hasthoc
et aliquo nec magis quia quia mutuum
corrupit nam ad retributionem obligat
et ro plus dicit et ita quod vel tamen
ari non est ad quem spera sed 3a pro
si vitio vsud et libanum mutu
um pt a debitore non aliquid
donum retipe stant prius tosic
ut patet quia ille qui libenter ex
dilectione alteri mutuat non sit
ex hoc pauper sed melior quidem
et ergo stant prius danaria red
put a debitore ita et potest facere
potest. Sed tunc in est sine cau
sibi debet creditor vel si sibi de
redit sibi et vel si debitor si
propter non mutuum vel ut eum

solutois prolongeret Et adhuc do
nacu recipiat vicid vsure in
certis non ita gravat sicut
ille qui ex pacto recipit ultra
sorte Et hoc maxime dicp est si
ex hoc ppmis et denariis debitor
notabiliter non gravatur sin gra
vare notabiliter sic maiestud est ic
hic sic stanaty ad dubitatoz pre
missis pndipar pte q hoc tan
tady est usuarius pz qr ty mai te
recipit aly ultra sortez sic vsum
rei vt letti vel alicui qui vsus
est pcio estimabile co q ysicue
tur qm lectystina locari stola
rilibus in septimana p pte vel
septem denarius Et ipe rei
pit de pecunia alicui mutuata et
eius usu et ipe vt habet in
illa pecunia qr dni eius pcio
est tisslaid in alio mutuando
tam quo ad usum rei q quo ad
sortez eius cdy vsus eig est eius
consumpcio Sz d sorte tis talis
non recipit aly pecunia Pri q
non obstat qr ipe recipit valore
vni maiestis vsuary no sic recipi
ut pecunia ultra sorte si qm bla
dum qm vinum et qm aurey bo
nos et vinusa quoq habeant
valore Sicut est de hijs qui co
tedit pecunias sup domos vel
vineas agros vel equos sic q qi
dam debitor non satisfacerent ipi
pnit hmodi rebus vti et eaco
cad qr vsus rei cui sit sepa lis
arce
est pecio estimabile Et co rei
tis recipit ultra sortem qtiu
hoc rei vsus vz mixta gez estiad
et si dubio talis pr mutuad
qm plus recipit a debitore q
mdu sic
pona cassi q adhoc mercator tis
considerant qtiu lucri tice pro
tecit ipi cdz cum sit de sua pec
cunia ultra capitale q vinum aurum
et pp illam pecunia gradat alteri ad
aliud non plus recipiendo ultra
pri lucri hi recepissi i cabio seu mer
cancia Cum an sit vsura et vi q non
qr totu qd venit ultra capitale dat
in relendo dampnu Modo ipi dicta
in arlo pte qr sic da accedit sorti i
talis non commitit vsuras hic aliqui
respondent dstg do qr vel tal ndcaro
ad sic mutuandi mo qe pietate et
dilectione pxi indigentis pty vel mo
pty pter lucri sic q alii no mutuarz
si det mutuu sed mo dicit q sic
vsura et tis vlam qty qputa plurco
da est ultra sorte et ~~pcia~~ co sicut
ille pnd intendit lucri recipe pta qe
pacto vel tacito vel qpsp vlr et
intendit ultra sorte recipe Et lucz
talis mercator tamtu lucrare no
mutuando pecunias hor tis sicet
suis laboribus periculo et expensis
iam aut hor sit cum pcio et labo
ribus ac qpdy eig cui mutuant Mo
de sua ocositate et aliqy labor non
licet sibi lucri recipe Si aut ipe
mercator ad mutuandi moueat
pro sz qe pietate et dilectione pxi
qd considerari pt cespecy talis pecu
niarz suarz seu libaricq retinet q aliq
concedat et lucri in recipit in facet
ipsi aut naitas eudens et indigen
tie dicit q si tis ultra capitalem
recipiat qm de lucro modo tpe ha
buisset ipi cdz estiad ipe non co
mutat vsura qr qd ultra recipit
superadd si in reppesatz dampnu Et
ipe add non Et co totu da accede
sorti Sed illa rei quo ad rez eig
partem est cui cdz 2m geneu
arli pcedentis Et ibid posita sunt
motiua quae sic mutuae pecunia
non licet mercatori seu cappsori ipe
n recipit de co qd sunu no est quia
nec pecunia nec cap usi sit deteriorisse

tam ipse vendit tempus faciendo deo et
toti mundo iniuriam. Sed vendit laborem
et industriam debitorum multorum in eo est in
quibus iste habet quidem. Nec vis ratio ad
hanc industria quia licet ipse tu finisset
lucratus si periculum non intercessisset
tu hanc finisset primo dicendum quia potuisset
aliud emisse. 2o hanc finisset ad suo
periculo quia potuisset totum periculum per
didisse. 3o hanc finisset suis laboribus
et industria et tunc. Vlo licet iste modus
licite finisse lucratus non tu dico quia hanc
quilibet alius modus quo tu in
lucro recipit et non plus sic licitus
sic periculosus est hic contractus sic
iniquus appbat. Nam sic quilibet dicere
potest posse quin de iniuria petere
quia ipse de suo tu vel tu in fica certum
tempus possit lucrari licite vnus et modus
et si pauper vellet si tantum dare vltra
sortem et non plus ipse vellet credere
et alius non. Et illa impietas usura
ria esset appmata colorata. Et ad hoc
est in ipso indigentium multiplex pre
iudicium et grauamen et ideo vt quia hic
contractus sic illicitus et sapiat usuram
Ex d alius tu opposuit vt dicit 9a
arti preb. Sed quia non quia illa dicit
quia si quis alteri mutuauit ex pie
et dilectione pri et si speraret lucrum
sed arte sic quia si lucrum non veniret ipse
indemnis esset. 2 ideo audiret tal no per
caret. Modo sic non est in proposito quia
ille audit de lucro ymo vult ipse lucrum
tantum quinquiesse in mercatria de casu
et ex pacto vt casu prouenit. Et ideo ad
ipsum dicto stat quod 2a 19 articuli 3a
dubitat an in recompensandis quas
aliquis fecit quisiuerit usuram mutuat
verbi gratia concedat sibi plateam certum
fundum sub certis suis bonis sic pacto
tali quod de eius bonis cedant seru du
mutuatum dicto fundum a quia plateam lucrat
vel suis hedibus quotidie anno vendiderit

Prouide illud certum in contractum
a parte vt accepit et pri debito
aliquid. Quid an sibi gittar
usura. Et vt quia non quia plateam
vt fieri maior gra qui si abico eme
rent reddit pretium. Modo en
pecus reddituum pretium fiunt
sibi usura i 2o. Opposuit tu vt
esset de intentione mutuoz et vt
posset colligi ex dicione usuram
aliquid dicit quod sic ad dubitationem
predentem quia si sibi quod hic contra
fundum in parte casu posito pri
quia lucrum sic est usura et illud
est sibi maiestum. Sed si facit
ex pietate et dilectione ac passione
quas habet ad proximum et ad subuenire
eum sine nutu quia sic non est usura
vt dicit quia si plateo quo nolit vellet
vendere domum vel ager et veniat
ad sortem dicitur. Amice quelibet
pretiosa vendere domum meam
rogo quod detur in tantum pecunia
vt certum fundum gra qui et venum
domus tui vna donec dicta per
cuia restituat pecunia mea vel hedi
meis. Nec ipsa domus ame et meis
haredibus simplice alienet. Et
sibi in isto quod contractus ex pietate
quia licitum quia ille quod contractus ita sit lucra
tiuus et vtilis. Sed quinquiesse
vt probatur secundo quia hic quod contractus
de quo quit dubitatio sic usura
ex quia in casu dubitationis sibi
sit sic pecuniam sufficit certificatus
et de non sic recepit lucrum
quod supra obiecit esse illicitum
et i multiplicum in mutuat alteri
tantum fundum et singuli annis dare
recipit donec certum fundum ille
vltra sortem recepit et illo pecuniam
subiaceat ymo de eius sic accepit
Ex d eius potest quia sibi assignat de
vel agri pretium de quo habeat

decem domer recma Vtq; illud pone
est malicia insidiosa palliata et colorata
Nam certum est quod unus gentilis sed patre
nullus possit dare florenos pecunie ejusdem
vix quidem reali et vista emptione et
aliqui qui sibi restituere et ille in cau
pignis velit recipere sortem et ad hoc sum
quid amici insis ad recompensandum dare et re
cipere ultra sortem duplum quod recipere si
illud cum usuris et usuras habere et non
reddere amicus Nec vis eo adhuc indu
ta in proponendo dubitatur quia quod eo
tempore sibi fecit platonem gratis
pignus accessisse gratiam sicut patris et
pignis Ergo dicit plus gratiam plato qui
si emere ab eo reddere pretium non re
cumbiles dicit quod non est verum tam
florenos sic ex vix possit a platone em
pterie producunt florenos unus coeci tursio
patrie et ad hoc plato non est ad red
dendum sortem obligatus hic autem recipit
ut decem sibi duplum sic cum et ad quod
obligat ad reddendum sortem et exemplum mai
festum est quod non est sic // adhuc dicit
aliquid indigens recumpto in aliquo casu
licet Vtq; quia vis si sibi amicus a pla
tone certas causas sibi reddere vel vi
gra dare florenos in et bona vel pecunia
domo aut vineis et dicta pro
tenta pecunia ista ut illi pignus quicum
cursum patrie solita est dari et di
cit ex pietate platonem videntem quod
cursum esse ergo facias et gratiam
quod si indec hic dat tu vinum recumpe
pateris istos tursios pecunia pecunia
istam et iam do quod bona procedantur
et ita eis recumpe quod bona et cessi
dataes ab eis et iste est gratia
bonus licet et honestus et nullum cau
dabit Ex predictis igitur patet quod in
casu dubitatus potest realiter
committere usura sibi et dicit esset
in casu quo sibi dicit dicerent
platonem indigentem vende mihi domum
quod pignus mihi offerit pro aliqua du
nos pecunia pecunia quia nos
indigens aliquid pecunias non
habentes et plato egestate coactus
vendit si dicit quod tu centum florenos
pro decem libris ad vitam aliquam gra
tia facto sibi locat domum istam
pro florenos quos ano claposo de
consueto censu in domo recipit
et ad hoc bis platonem pius mutuum
sit ex florenos in hunc Nam in illo
casu sibi maior gratia usuram
de pius licet sit tam certum sicut
si dicit in pignus recipiens quia
facit indigenti et opiam usuriam
quia de ex hoc est decem recipit
que platon principi de sua domo
accessisset Ergo indicatum quod
ista dimittere sic pauperes sub color
aggiudates sit publice usuriam per
aeci et maxime iudeis quod
dimittere qui non quod pulsum
mai te castra illi domum sibi ven
dere pro mutuo pecunia illi et li
bi amicalis cessi vis et ad hoc est
quod non quia quod vendere sit q
illud parde reputare in et Quia
dubitatur vtq; emit reddere ad dicit
vita sit quid et bi quod quia secundum
quod quod adhuc recipit ultra capi
tale oppositum vel quia hoc est quia
tota mundi pone in punto quod
sibi illegitimus sed plures vici vel
gros et denar quod reddere emit
et licet de nia hoc dubitatur
sunt philosophi et doctores qui adhuc
in opinio magis pia est quod hoc
emptio non sit usuria et ratio
est quia homo exponit sit punto
an mundi pecunia, sed tenet
vis si sibi amat pecunia florenos
decem ad vita sic dubium ad
mortem sit possit tamen mori et

et nichil vnum florenum retrahere. Ut si emens
nichil recepit vltra sancte precium loquendo
quia alius qui vendit non teneatur restituere
essi emens statim facto greatu mo
rere. Et si contingat ementem vnum
quod pecunias suas lauet et amplius habet
est casuale. Est hic adiuendum quod hic
emptores reddituri ad vsum pulchre
fuit vt homo ad bonum fame et debitum
sibi illum reddere poterit sic ad gram
plandet virtuosi agendi seu operandi
et gratiam ad deo fruendum. Si quis u
tilem reddere emat ut seruus sit de
supplebo et expensis et sit laborem
posset vnum ocio vacat et cum quia placet
sibi carne plenus adimplere. Nulli
dubium quin illi peccant et illicite agere
Dubium hic esset an usura quitet
vita dubitare pena quia aliquis tempe
messis vel vindemiarum emit bladum
vel vinum in finem quod pro alius cari
vendat 2 pro vendendo retinuit
licet quidem an usura commutat
hic Respondeo breuiter quod non quia oppido
dicit esse mercatorias facere
vsuarias quia hic in gratiam pollicitatione
nature rep quod emptores male
fuit et auaritia sapiunt si fuit in quod
finem quod auaritia excidat et totum
quod pauperes fuit ad corpus manu plu
rat. Si autem emat quis bladum et
vinum pro bonum gratiam pudor sit. Ne
quod res pro corpore depredatur ad aliquid
pretium pro deficiat gratiam propter quod plu
rem cobiere nisi corpus rem valorem
et estimationem suam expensam et dispo
am tenere. Vt quod in emptione sit
totaliter licita et iusta vera spiritibus
contractibus emere suas quas gratias
fuit diligere et auare. Quarta
dubitatio si quis vendit bladum vel
vinum tempore messis vel vindemiarum
qui fuit in foro tempore vt tenuit

de vino vel bladio vel pecunia pecunia
soluit in festo pasce vel pro quia fuit
in foro carnium quia vir gratiam
usuram et tempus quod non quia creditor
fuit bladum vel vinum restituere po
nisset usque ad illud tempus et tunc pro
pecunia pecunia vendisset. Et ita
non obligat debitum ad soluendum tu
iam tunc res valebit nec vi quidem
usura. Hic Respondeo quod Nam in pro pre dila
tor tempus recipit vltra pretium
vni ad res quantitatem mensuratum
fuit exigere quidem sic dicit pro
quito quia sic hic verbum omnia co
mutabilia debent aequo vno com
mensurari. Hic autem fuit vitare est oppo
nitum est quidem Et quia quo nitum est
quidem quia quod bladum vel vinum pro
solutum et pasca vel vltra quia in messis
vel in autumno lo nec vi aequalitas
mutare fuerit pro tempore vnum
quia planstra vnum in autumno
de adquo planstra vnum et pasca vel
post seu pecunia quia tunc valebit et
vt quia vinum carum tunc est quia in
autumno pro nitum quidem ma
iore. Et ita dicit sic vendit vinum vel
bladum nihil quamvis pretium sunt
sin pretio sic. Et est sicut quia res sic
dictum est in casu predicto de tempe
ita pro dicit an casu quilibet de loco
seu alius creditarius quia fuerit res
est maior vel minor pro vnde
manifesta est vsura si quod prade
cione planstra vnum in heydelberga
debet tradere aliud planstra vel ma
lorem in norimberga vel in praga
Nec hic contractus est sunt mutuo
quod non repetere in tempore et tale
pretium et quale tradere est quia pa
cium mutuat de tempore vel loco in
quo res quicunque est pretium cadit
vel si non expiret tempus reddere

seu locq in quo res que est pen
tarorum sed vel nullus tpq seu locq
simpliciter exprimitur vel salte expri
mitur tempq vel locq in quo res
que non solet esse maior pen hoc
contractq no vt esse usuarius Nec i
usq Nisi alia quoq vitiosa inter
mixtum Nec valet dicere q talis re
sua potuisse cessasse usq ad illud
tempus et tunc vendendo tantum i
tempto vere posse qe lucr ita foret
in hac no sicut sq dispbq et pruda
pdicbus aut draproris vel cq sq
multa tuta et sollicitudine de re sua
fruenda et custodienda Nec ofst
dicq q adq modq licito in pt hoc
de re sua et ppe hac alq modus
sit licitq q q de re sua no capet
mpt tq et hoc sit qforma dicti
in solutio dubitationis articli hq
sicut Septima dubitatio An usu
qui emerit vinea et cladea i spiro
vel in vitibq seu vinea ante matu
ritatem committant vsura esto q vlt
capitulo recipiat vt s quia cladea
ante maturitate emit q e que
post maturitate valeremt xlvi vel
vlra Ppe q hoc contractq no vt
usuarius qe cladea in herbis vinq
non vi tq sicut qm est maturo
vlt tom ante maturitate de stem
posset et de pda vel q grandine
vel aliis aliis s magna qntq
agros qtrasiret et tam cladea
suppeditaret Et ro qe pruda se
exponit et rem modi valoris
emit q modici pecunia licet s
pq qm melior est in cadi lucra
sq vsura maxime qe i emendo
sit vtrobiq tq fiat dni rai
vtrumq in altero Dicq bq est q
s emens sit cladea vel vinea dna
est et vendens qo necessitate et in
digentia vende compellatur Ste

tem pecunia cum liberalitate qe no
s tenet dnos pauperibq subvenire
mutuando vel et donando sicq fiet
sim virtute liberalitq et qe dictamine
recte rois Sed tq contractq no vt
esse usuarius Qz d s sortes indi
gent pecunia sz denarios vel florenos
dt ppe indigentia vendit platem
planstq vnu q sic florenos ante an
tiqpinu qd in antiqpno vsiles ra
lebat otto vel dare Nidq plato
emendo q mutuo vsura et dicit q
qe ad vsiles sit planstq vnu pleq
q sic florenos in antiqpno vale plto
recipit vlra sorte Nec dicpnst
cari pt emerit vnu sed sortes
vendens et ro contractq q vt est usu
rarius Octava dubitatio Circa
cmutatq seu citatos q pecunias
orphanos ad certos annos accipe
to suenerit et illa tota eis i secun
et q dm quit hoc pecunias quoq
ano certa pecunie summas cui eo
suenerit administrat dent vsuras
et an ipi orphani vsura citat
Et vr q non qe iuri nali q sinat
q illi specialiter de q vivat que
carent pnibq et non dm quit
usum roio Et ro no vt petri
quitq citas talibq dat q sicut
Sed d quod ista no vt est ea
ppe q citas quoq ano ista pecunias
ministrat sed tota ea est qe co
pecunias accipit eq signum q tq
citas plus administrat orphano
a quo plures pecunias recipit et
nichil dat pauperibq a quibq nil
recipit Dicit pt q sorte illa
potuit esse causa Nec est ig dm
q citas plus dat orphano a quo
plus accipit Nd distributio nisi
non sit fiat sin ppetos aut
sed s ppetos chos quo hoc
sta q oz distributio ppoiaoz statuq

et excellencius pponat. Et ergo ecclesia
potuit ordinare ut pro eis pauperes
intrendo in multitudine quo ad execu
tionem stat ipsos monitiare diversis
pro quibus ecclesia capit ad custodiendum
sicut qd robis maior ecclesie pertinaz
magis dat. Sed ecclesia non vult capere
bona et pecunias orphanorum per viam
contractus sed magis ut paupertatem orphanorum
et ideo ita qd per hoc bona lucrentur
indo debent ipsis orphanis impetrari
quousque veniat ad usum eius. Nona
dubitatur quia vasa aurea et argentea
possunt locari per pecunias eius et sic
eque bonus et ergo videtur quod pecunia
posset sic locari per lucro ita ad inte
grum restituta cogi ex pecunias pnt
fieri ipsi vasa et ornatus ipsius per
cunia pecunia non est sicut vasa usus
vasis talium distinguitur alio modo sicut
sicut usus corporis non est corporis substantia
et ergo per ita pecunia ad tempus pnt
quidem vasa aliter ad tempus locari rate
stent denique ut lectum et hoc
est de pecunia quamvis usus est corporis
substantia ut per dictum est et ergo
tunc stata pecunia per mutuum vel aliud
quemlibet modo in alium transferre
quo ad substantiam et usum rem et nulla
de tali per capere vitia prius. Sed
d aliqd si pecunia traditur pro
alio usu sicut per mutuum vel sicut ita
datur habitum pecunia a parte et
vellet sibi reddere eandem et mulo
et tradere ipsam tempore arrestum dicto
fit quo illa pecunia vasa argentea
et ita fit ea monetam et redde
mutuum vel ne et possit capi vel
parte vel lucrari dicit quod ipsa
pecunia per locari sed locari non
ut pecunia sed ut argentum ad usum
alium. Sed illa pecunia quod est de illa
ita. Sed talis locatio est ad pretium

tradentis si per datum sicut pa tenuit
et ergo sic bis possit locari dummodo
non intuitu alia sicut et hic
fuit dicta in conclusione alio de
articulo sed ad rem quod ad
primum loquendo de simili validatione
a est vera et bona sicut adhuc de
quod ille contractus non est recipiendum
simpliciter validatione et utique malle
recipere et redde si usum sed ne
cessitas cogit ipsum ad sic velle
recipere et ideo non est validum simi
sed mixtum. Sed ille contractus sim
est naturaliter recipiendum quia
utrique ex eis plus redde quam valeat
illud quod accepit. Nec in tali
contractu est attendendum ad exigente
rei eventum sicut quod recipiunt for
te multum lucrari ex tali contractu
et eventus exigendi non justificat
contractum precedentem sim sit pro
inde et quod eventus exigendi non
sit de essentia contractus vendendi ad
quam negare a est ad primum dicit
quod legem prepe ita acci dicitur
et malicias per duplicem intelligi
vno modo per mali precepti per dicti
si illendo si phylendo et ex
quod sic preput indigni secundum sua per
mittit sed penam secundum facie
instituit alio modo preput precepto
large sumpto sicut ut extendit sed
ad exhortationem vel dehortationem
et ex quod sic preput secundum sic
per mittit et mala nulla per
mittit dum quia non sic alius nul
lo modo (dum quia quia sed ita ad
utilitas sicut multum magis malum est
eligendum) dum magis malum cum
tandem et per hoc quod ipsa quo per mittit
usuram et hic non quod preputa nec
exhortata ad sed potius dehortata
et ideo usuraciones mali fictas reputat

vt infamia ad quam ne

Ut infamis ad hanc negat. Et pro hac
intentione sed hic neg est q omne illud
qd est licitum recipere p modum debitum hoc
est licitum velle recipere et sic ad primo
de illo qd est licitum recipere p modum
dom non est ver. cum quod tollit
rem dom ut manifestum est. Sic ad
intentum qua dicitur q pro concessione
petere licet recipere lucr. dic. q est dup
qui per modum dom. sed ist. nit. ipse
per modum debiti optet distinguere qr
id intelligi q debeat si aliq vtile ut
petitas vnum ab alio eius ut dup
ipse te minor est sta q. no licet sic
recipere lucr. pro gressione petere co
q recipiens nio gravare vtq; de
ctis. Alio pt intelligi q debeat
sibi honore impendendo gratia. Notandum
et ipse. Et bo est va qr lex mutu
ami adp recipere p modum debiti vel
capitalem. ipse mutuum indigenti
petenti fert opi. dicitur si liberali
Mo p'mio dicitur debitum est ipsi
et ipse. Nec tlm recipiens gratia
qr in valitu et ipse nr amittit nr
et in ipsum amittit sed pecu ac
quit quia honor magis est in ipso
cante q in honorato p ipsi. sicut
in sic opando opa. opi institue qr
sibi et vtq. Hoc ex n. gratiam
et qui gratia facit q. ipsi. Et ro
non vi. de petitis si mutuas alicui
petentis faciat pactum qd recipiens
si debeat recipere. Ad hanc negat
ar. Et ad ar. di. q non est sic de
petitis et de domo sic dicitur est
in postrem qr usus domus no est
eius q dicitur sic usus petitis est
eius q dicitur. Et eo usus domus
locata pt sunata domo sic aut no
est de petitis vtq qr dicit auc
toritatis plsi post opposita sunt
p question. 1a arti. prim. Et hic sunt
probli. dicta de prima quest. et ipse
de questione

Quarit. q. nia vtq magis
tatis sit vtq moralis. Et ar.
primo q non qr omnes vir
tute moralem ad ducat
qi pauper pt acquire et
habere sed pauper non pt hoc mag
stratum i magistratus no est virtus
moralis tia. Et bo est plsi in lea
dicitur pt qd mores quid no bonus
aut sic magistratus. Cum ro assigna
ditur no n sint aquilis nulla ro
sunt dicenda. Ex ao rationis pt tri
primo qr omis prudens vir omnes vir
tute morales pt acquire et habere
Mo non sed dicitur sed et pau
per sit prudens si. ie. Ao patet
quia qui ex prudentia ex omis vir
tutes moales ad ipsi sunt adiuncte
quare in prudens. Sto ex. Et bo
patet qr pauper vir bes est plus vir
Mo nullus est plus q no est prudens
Zo p ao sic qr si non est i plate
mea sed dicitur ut pauper ie
no sum dicitur sed et pauper pt
acquire omis virtutes moales. Sed in
plate mea no sed dicitur ut
pauper i ao no est qr virtutes
sint in plate mea. Zo. Quia Et q.
no refert qui pauper possit acquire
cas sic ducis maxime ad pauperiem
et ducis non sit in mea plate
bo no est de se. Zo probat illa ao
qr virtutes moales non cadunt sub
dno fortune ro sic ducis sicut pauper
pt ad acquire tia qr eq fortuna no
est dna pt ad vm q alteri accide
et ramis patiz qr lex pauperiem sic
dno fortune non ex sicut dicitur
Oppositum est de intentione plsi
in illo qto sin qui dno est ar.
in primo pudebit ad qui. Zo pudebit
ipso magistratus si habeat ad liberali
tate sin dn sint una et ad dicitur
ut distincta. Et quia ad primum ar. ad
est addendum q magistratus vot. certum
mediatus ad magna opa et ad ma
gnos sumptus faciendos qui. 2 quo 2 qlo

fuit operum, rays constantis. Istud
est quod nobis magnificentia quod ipse non pe-
mquirit sed ipsum nos ordinare supra quod
nobis in omni statu prosperitatis est propositum
Cuius primusso est gloria consilius illa quod
magnificentia est virtus moralis ipsa se quia
quemadmodum oportet humana gerere potestate sui
expressio et sui defectus habitus electionis
mediocritas ad tenendum medium extra con-
sui congregatio constantiam declarando
virtutis moralis sed magnificentia est habitus
habitus 2. 2e. Dr. nobis sepe apparet
quod dicit et manifeste per quod ratione
virtutis qua dicit 2o. quod virtutis est habitus
electivus i. meditatus consistens quo
ad nos determinata non per virtutem simpliciter
determinatur. Ex 6a. 1. 1o. quod optimum
adquirit magna opera facit et ad ma-
gnus sumptibus patet quod est quod opus quod
ostendit construxit vel instaurat et pala
congregat magnos exercitus ad bella
immanenda. Sed quia in impensis
sunt alius rari et notabilis habitus
2. 2e. Ex quo in hiis quibus determinatis quod
quod limitatio determinatio non 1o. 2o.
quia solum refert opus magnificentia quod est
circa diuitias vel circa statum ciuitatis
sic quod facit pauper quia est circa
opus tam liberalitas quam magnificentia
magnificentia est quod ille non metas
dicit. Sed philosophus in hoc dicit quia
aut quadrupedum dictum est et ad opera-
tionem refert quibus est et quibus possibilium
magna in eis hiis esse et non solum
operari sed et facientes dicit 2o. per
idem quia signum in quibus operibus
sit illa quod esse virtuosum
honestatem refert magnos sumptus
operari non propter facit manifestum
esse quod iste minus non excedit
2. 2e. Et ideo philosophus in hoc dicit puta
hospitiones tributum imperiale et
omnibus tributum in transitu
purpurea inferens quadrupedum negotium

Et ocia talia non bonum facit quia
sed diuitias ostentans et propter quod se ipsum
manus adimere. Consilium nidum possi-
mus alius ciuitatibus de ei. 1. quod dicit
dicit et quidquid deficit ab eo quod est sit
a medio recto. Nam 1o. 1. deficit si
non sitis sitiens et quod pesse in magnus
operibus sit quod honestum est sicut 2d. quod
forte minus sit quod sicut dicit 3o. quod ab
quod magnificentia opus et dicit non punit et
pro illi attendunt illi qui stant de multitudine
opessatis pecuniis quod per hoc diuitias tendo pro
honestate et ideo sit manifestum est quod pre
dicit quod magnificentia quia ita in me. 1. quod
mitat quod filius habundantias vinum ad
et defectus vitiosus est virtus moralis
et quod sunt dicta de ar. 1o. primo. Ex
Ex. ad 2m. articulum restat videndum libera-
tas et magnificentia sunt virtutes distin-
cte stantes species vel addendum quod mul-
tanetur et dicendum quod sic et ad quod nidu
aut plenum rationis forma est illa ille
virtutes sicut sed distincte quod sunt obia
sortia sicut diuisa. Sed libertas et ma
gnificentia sunt quod 1. ille ad 2o. per quia
virtutes distinguntur quod obiectum 2o. hinc
et 6a. per quia quod obiectum liberalitas est per
ciuitatem quod est vile et ideo philosophus
per ca. li. de liberalitate dicit videtur
aut esse ita particulas mediocritas et
parte pauper nisi posset de quibus aut
aliqua virtutis. Ex obiectum magnificentia
est opus magnum sunt est magnum
et quod quod et propter non respiat
petitionem sed tamen quod ad proximum
quod opus magnum metas et ideo philo-
sophus in hoc ca. de magnificentia de et ma
gnificentia qualiter operum et determinum
intendit vitiosum magnificentia quod est et quale
nimio. Modo manifestum est quod illa
sicut obia sortia sicut diuisa 1. 1e. 2o.
arguitur sic ille virtutes sicut sicut diuisa
quare electiones sunt ad diuisas sunt
sicut species si electiones liberalitatis
et magnificentia sicut ad diuisas sunt

scam spem 1 &c. Dec patet qz sicut
dupl electio constituit duplas vir
tutes eo qz habitus distinguit p acty
sta dupl finem constituit duplas cle
ctiones. Sed di 2o huius qd vnusqqz
detrahit sue. Oz bo. pz qz licet libera
litas et magnificentia in dando et qz
prodendo ad eos quorum tm electio
magnificentie minor est ad ly ut ipse
multiplicat opus magnum faciat. Sed cle
ctio liberalitis est ad ly ut ipse libera
lis debuerit in suum permanere
cat mlo ista sint dupl finem huius
spem 1 &c. Certe oriuntur alia
sic primo suppono q vtrq modo
ipse hoc potest in appetitu vt mo
derant et informat impetum passionum
que nate sunt tralhere appetitum ad
actus virtuosos et inordinatos. Et
eo quia hoc est nihil difficile philo
dixit 2o huius q vnusqqz est et disse
2o supponit q de modo obiectorum quod
nata sint huius se tralhere appetitum
ad actus virtuosos si sint magna
si pua sicut sunt diuitie et honores
Diuitie in tralhunt ad actus
virtuosos magnum p eas sustentat
vita humana. Honores aut magnum
omnes desiderant honores in signum
excellentie et virtutis. Et eo primo se
thorice di. Honor est de modo
lettabili spectatorum. Ipsa q sit fantasia
vniuersi qd studiosi. Alia aute
sunt abas q non nata sunt tralhere
appetitum ad actus virtuosos mst
tantum sunt magnitudinis sicut
sunt tribulia. Ipsa q est fortitudo
vt di 2o ethorice qd no omnia
timent sed tendit ad hystorias ma
gnas ad eos superandos. Alia
aute sunt abas quibus magnitudo
non ad que et sim se nata sunt
tralhere appetitum ad actus virtuosos
cum sint delectabilia gusty 2 tacty
Et est suppositum by argumentum sic
Circa obas que sim se nata sunt
tralhere appetitum nate est posse duplas
et distinctas virtutes moales. Sed
liberalitas et magnificentia sunt
obas duplas 1 &c. Dec ratio pz qz
est eo dbi accepti sim se et ipsa
sim eius magnitudine. Nam sit et se
habet alio modo tralhendi appetitum
vtz eo supponi sicut. Et ipse hoc qd
p aqui bni se habet et sua et medio
ccia q ro bni se habet et magna
Et bo. patz qz liberalitas est et
sunt obiectum magnum sic
tralhere appetitum ad actus virtuosos
magnificentia est et obiectum magnum est
magnum si sub ratione magnitudinis
considerata eo ipso in se habet q circa
pecunias est dupl virtus moalis
sim speciem sicut liberalitas et magnificentia
et sicut et honores est duplex virtus
ut magnitas et philotimia Cre
tribulia aut tm est vna virtus
sicut fortitudo Et et delectabilia sicut
vna sicut temperantia Oz quinto ista
opinio satis probabilis videtur tm
tum ad posse quod eo et ad istud ar. ad
Et magnificentia non est alia virtus
sim speciem a liberalitate ista quod primo
patet aut te philosophum in ea dicentem
Nonnullum et liberalem magnificum
esse circa liberalem et pendet que
oz et ut oz Ipse hyb in magnum
magnificum vel magnitudo et liberalitas
quibus Ipse quibus vel philosophus vel no
luisse q magnificentia pendat q oz
et ut oz Et hyb ethicis ethicis
liberalem Nisi q magnificentia in se
quod magnitudo et liberalitate 2o
ar. ad goz si magnum et parum
non diuisificat speciem in quo moral
te et magnificentia et liberalitas non
sed distinguit virtutem sim speciem. Sed
magnum et parum non diuisificant
speciem in quo non 1 &c. Dec patz
hz magnificentia circa q est mt magnifi
centia et liberalitate est q magnificentia

est tra supta 2 op pesas mediocres et
forcis p bonc qz s magnu 2 pnu dnu
sficarent spes n qnc mor opter ponc
duplice instrtia qnitias 2 sthipm
duplice dystrtias sz bna et pua
et alia et magna sic oportet dnc
fortitudinis vna et magna fiducia et
alia et pua qd n maioribus et qd
minoribus fiducia et timoribus seducit
et io qsuerunt distinguere de duplici
metu sz cadente 1 existente vnu et io
cadente sic oportet ponere duplice
timorem vna et magna delectatio et
alia et pua qd n magno et alia pnus
delectabilibus seducit n io oppositum
illorum dicitur qnum opinatur 2 Con
fic 1a for 4 phys 4mo quia non
fit timor q est res pfecta sed et
plures alios habitus imperfectos no dnt
ab ea et aliquis eorum fit spes
post medias nec timor et timibilis
sz timentia et ingtimidas mediocres
et pusillanimes nec quos habitus
post timor fit timor by sic habet
n pnus delectabilibus et magno robusti
aut et pusillanimes fit suos habitus
by sic habet fit pnus et mediocribus
delectabilibus et existens Sed ignoti
et mollis fit suos habitus minus
a delectabilibus debilibus et existens
sed non ex electione Intemperatus aut
et incontinens fit suos habitus simi
mali qz id n pnus qm i magno
malo sic habet vna fit suspicionibus
et alius fit defectus Et istas dele
tationes et tristitias maiores et fortes
by nomen arthos 1mo hq dicens
Est quidem sic se hic vt vinci et qm
multi mediocres Est autem separare et
quibus multi fortes 2 hoc autem fit qm
et delectationes ingtimens sz aut et
timens sic aut et tristitias mollis
sic aut pusillanimes Et sic hic n ideo

septimo dr Non n sz quibus a for
tibus et sz qm qcellentibus delectabilibus
vinci et existens admirabile sed con
dnale sz contrariis tal aut non
est tristis nec p sitio vnetiosis i
manifestum est q tristis by sic habet fit
maioribus et pnus delectabilibus et existens
et p quidem sit putet q magnum et pnum
non diuersificat spes n qnc mor
id tristis sic vna vnetis fit spem
eo dicit 3o quia 1 et 3o arte
liberalitas et est et magno et opesdo
et magno supta i non distinguit
sic a magnificentia 4a qz non vnus
distinguit liberalitas et magnificentia
fit adiuncta n q magnificentia est
et supta et expensas maiores liberalitas aut et mediocres 2 fortes
Sed oppositum p qz metis attendit
fit maximum n qd potentia potest
ut sicut sic dictum est Modo
maximum et difficilius vinci non
est passio pua et mediocre no
decet sen eius superfluum pnum sen
mediocre reservat Sed est vnus
et superare magnas vs maxima
passiones et fortissimos cum impetu
n moderat ppter qm phys 4mo q
plus tristitia esse vinci et con
tinentia et pusillanimitas non Modo
maxime passiones et fortissimi
impetus cum non sit ab omni
moribus nec mediocribus sed a
magnis imo amaxim et ergo
si liberalitas non est et magnas
pecunias et magnos sumptus
sed non est oneta id est fini
mad ut ex eo pdnt Qts ar liber
alitas et magnificentia moderant
passiones eis mor ign 1o dist
gid spe 4a qz distinctio dicitur
pir accipi ex distinctione passio
quas cha nata st appetitum i sic

et q appetitus cōm retrahit cor, nate sit
nutriare et eo est q ut ordinetur
virtutibus modibus ad moderandum
et refrenandum hos passiones et illa
tos impetus carnis. Ad tertiam quod distin
ctio virtutum non debet fieri de de
finitione obiectorum quorundam prius sua
subiecta acceptorum quia alio modo esset
ad iustitiam et amicos bonos do
mos divitias et honores
Cum opposito dicit philosophus tertio hic
Nec enim est tyrannus et cibos pecu
et nutrices cum opposito dicitur est
in 3° libro et ergo manifestum
quod distinctio virtutum sumitur secundum
distinctionem passionum. Ad opposita
patet quod ita libertas quia magnificentia
fit moderate amore et affectu
omnis quia hic et permanet magnum
vitium est in amando fugit tria et
amando derelinquit. Ad manifestandum est
quod permanet per eius virtutem sui
nata est mutuam appetitus ad mmia
quia retentionem et custodiam et ad
dationem id quod superiorum defectuosum
non quoque et permanet vitium
ponit virtute appetitus sui de
trahunt recte omnes rationem
quia sunt omnes moralis potest esse lib
eralitas eo quod sunt omnes cor talem
id quod amore et affectum per
eius habeat moderate magnificentia
patet quod si adhuc et opus magnum
ut magnum deficiat sic fiat quod
in fine non vitium quod hoc sic per
ontem est opus magnum ut magnum
est in fine appetitus quia talis passio
nisi tendit ad defectum Ad hoc
est prius per amore et affectum
quod talem habet ad permanere nisi
vitium est et illa amor sui affec
tio illa vitium nutriat ad non aa
nisi quod facit decet ne tanta per
eius quod fiat Et ergo manifestum
est quod liberalitas et magnificentia

passionem circa modum moderat et quod
id exit omnis sunt circa et sortes
cor liberalis et magnificus quia sunt
plenum et ergo pro quo sic sit vera
2a circa sit illa quia magnificus est id
modo quia liberalis quidem quia adhuc
quia circa et malum deficit pro
hac circa quia recte vinum est habere ad
virtutem liberalis et magnificus sic hic
et homo magnus Et ergo sic omnis
homo magnus est homo et non est
sic omnis magnificus est liberalis et non
etiam sicut et dicit philosophus in lea
Magnificus quidem non liberalis liberalis
non ut magnificus virtutem quia
omnis magnificus liberalis sed non or
quia etiam Ita per hic philosophus in lea
dicit quod liberalitas extendit et occu
pat sed quia sunt ut sunt et permanent
et quia magnificus sum est et suptuosas
vitium dicit in philosophus cali de magnificentia
vitium aut et ipsa sit magnificentia et per
tinuas quia virtus est non quia dispum
liberalis extendit et occu quia per
tinuis opacitas sed et suptuosas
sum in hiis aut sunt circa collum liberali
tate ne Et ergo philosophus vult volunt
quia magnificus non sit id quod non
liberalis sic ante dictum sunt 3o hic
De tertium quia sit una virtus sum species
et tri habeat id ipsum non in ordine
ad duas manus sit castitate sobri
etate pudicitia
id est quia magnificus sit habeat ad
liberalitate sic sit hic fortis gracia
et applicor ad pietatem mortis
ad fortitudinem sunt ut sic sit hic
virginitas ad temperantia sunt sic
in fortitudo non est et pietas mort
sum sed et et alia nuora pietas
sic dictum est 8° in 3o Et sic tyran
non sum est et totale abstinentia
a voluptatibus in hic et quia cor tem
abstinentia et tri hic ut actus sit et pietas
mortis et castitas gracia totius abstinentia

a venerib vmr esse pudapulicio actu sor
titudinis et temperantie sta vi q liberali
tas non sumi est ut magnas expensas
et ductus sed ex ut modicis et mediocribus
inter quas ducto magnoz vsu et actu
pnt liberalis et ab illo actu ratu eq
matrone dicit aliqui magnificus ex pdiut
gelu sicdem z ex pdicdis colligitur
aliqua cdo pma q sic no sit magnificus
est vnicus nec inquit vtz ut fmem zi
ita non sit nec inquit magnificus
salte quo ad actu exhibere est vnicus
putat q no sit datur expendere mag
net qlz dicit ut manifestum est i d
ruc 2m q magnificus est cad vtq
sum spes cdo liberalitate putat q est
vnicus nolim q geloz cuiusle ar pma
et non distinguit spe aliberalitate pz
q geloz pma pnt arli i vi q sic cad
vnicus sum spes cdo liberalitate qd sunt pro
bandi 3m q in hac cdo magnificus
non est vnicus nobilior liberalitate putat
q cad vnicus est q cdo pcedit sum spes
in duab et ergo in cdo hoc dicit
vna vnicus nilo et q quid vna no est
nobilior alia quia sic notu et cnu z
cdm pcedens || 4cdo cdm q magni
cus inter modos liberalis est magis
nobilissimus patz ex dictis q ut actu
nobiliore q virtus || 5cdo cdm q mo
ralis cogdo magnificus est nobilior
ca liberalitate q non est magnificus
salte quo ad actu exhibendi || Putat
quia liberalitas q est in principibus
et alijs potentibus et diuitibus quos
decet magnificus decet actu exercere
modo geldicis et maiodi q liberali
tas q est in pauperibus et ro pbis
bri dicit in lrd q magnificus sup
excellit liberalitate magnitudine q
adunoem rocem ipsum facit in magni
n decens sicpty est in illo cdo
dicit quo ad actu exhibendi q forte
non repugnat mediocribus et pauperibus
hec virtute liberalitatis sum eq sicut

Et sum eq opacdo mediocris eq ipsite
sicut diuitib et potentib Nam sic
dicit rem his sonora 2o libro de bene
ficijs nihil prius est vnicus omnibus pz
omnis iuitat chuc et admittit et
inferiores et tributos suos rigo
quidem non eligit dni no censio
nudo homine qtenus est ut ic
sic pmissis ipsi ad rocdo opposite opi
nionis ad pdicta tractat mauis et
negat bo et cadoz eq di quia est
vnicus q magnificus sum sit ut opale
magnum in pnt castro vel templum
edificando et ut suptos magnos cq
sed quid magnificus loquitur et qua
ridq detectas dacdo z q sumptuosos ma
quasq pecunias sic liberalitas circa
dacdo et q sumptuosos quasq ridq pecu
nias et ro pmo dicit in lrd q ma
gnificus est ut pgnoz suscepto
et missio sum sumoz et dacdo
et retributoib Vnicus q magnificus
bn est ut opale magnum tq circa
abum exterior sed pencq alia ho
tda vnicus no pnt q geue de
sumptu sicut q alia mtenta que
sit passioib ab opido abum pudu
te modo si volum distinguit in
tutes sum alia mtenta q vnicus
q moderat passioib cum sit mor
liberalitas et magnificus utz q non
q pmo pdicto lib arli ad 2oz
negat bo et ad pba di q quia
illo p intendit detinet et detente pec
cat q supflos et ex retinetur lucro
q vnicus pnt intendit detentam
opio q ea tq eq pecunia sint con
sumenda Nam pte qd vindicatur
tale et ipsum mag pp ad z
admittit amice suppedi et ad z
pte nedo maioz et ad pbandi eq
di q ista diuisio rem sum si et
sum magnitudinem non sufficit ad
ostendendi diuisiones habitudinis nisi ad
hoc hoc abi nata sint nedum passioib

liberalis et magnificus quas nidunt
oba exteriora illaq; virtutis sit
amisit moris ut declarat idest et
ergo non oz hi virtutes ee duas
sm species si d quid te philo separat
et dmsm de eis dicat et sic
de magte 2 philotomia et ita no
sunt de sortitudine 2 tpam sapiq
hor secit ad doctrina volgi quia
volgus et quid quasi acu mtiu ad
petitudes et honores sorte magis
q oz ill vltra q oz et in quib nipi
mo volunt cum hiro et ro ut
eo dstructis possit inde quo quid
honores habeat sd te ea 2 philum
vera magna 1pe de magtudine
et magnificus et magnitte dmsis
et dstructis sicut mencioz et hor
de ar lo 2o (Ad 2oz) pz lo q clow
(Ad 2oz) ans oppositu sapiq dstiq do
bore qz ill mtiq q pauq non
pt hice magnificus hor est illa mu
tam que est magnificus sm se et
in ordine ad actiu mtiore et
bo est fla sicut sat pz ex rapiu
racione et placoz maior sit
mtiligi ty pauq no pt hice mag
nificencia quo ad actiu exterior et
bo est vera ad istud sm mtiq
aut tao phis ad vlucis bo mtio
ducta et certe in illo sm id est
fla qz no oz q omis virtus mea
tem tam ducos q pauq possunt
hice quo ad opis exteriores ut mai
fastu est in dnis (Auctoritas phis
post oppositu allegata est p gilem
in arti primi et hi de qstion

Deperit octauo vtq pu
nificentia et bonausia sit vera
et ar 2 primo q no quia
omne quod est opprobriosum
sed bonausia et pnificentia non
sunt opprobriosa et non sunt vera
oz patz qz sicut aut vtq est laudab
qia omne virtus est opprobriosum et bo

patet q philus in lea ducentis q opprobria
non inferunt (Sor n virtus est lau
dabile sed pnificentia est laudabile i
re (Ad 2oz nota est et bo pz (Na phis
in quad epla ad alexandrum q sicut
iniqui alexandro hi agit 2o
mlti laudat racionis et sapiq dis
gencia (Modo qte hi dicat contra
aut dilicen pnificia est i bo ra
2o s bonausia et virtus hi magis
cet quod q sm excessu opponitur
magnificus sed hor est minus igit
bonausia no est virtus (Ad 2oz pz q
philus in lea et bo pz qz magni
tudo a magtudine no accipit sit
phis dicit in lea ideo de qta ad 2oz
erit excessus in magtudine de ido
maior erit in magnificus (Oppositu
ar sic qz ouid galenus mtinuat ad
vltra q oz seu ad citra q oz est
virtus sed bonausia mtinuat ad vltra
q oz seu ad cit q oz Et pnificentia
mtinuat ad citra q oz ut vult arist
Et ideo concludit q habitus hi sit pnifi
centia et bonausia malice sicut
q stion primo reducitur ad q sicut 2o
reducitur quod istoz virtutum sit magis
malum (Ad 1m ad primum est notandum
q sicut magnificus sit habitus ordinatus
te ad magna opa facenda no absolute
sed ad circustancias attendendas sicq dicit
quod oz qui vtu quod ad quibus et qua
ta oz et ipsis circustancias vt dictum est in
questione prima (Sta pnificentia sit ha
bitus mtinuatus ad non faciendum magis
q oz fuit attenta circumstancias id ad fa
ciendo illa bona 2 ad minoribus expensis
aut tardius q oz bonausia autem sit
habitus mtinuatus ad magis opa
no oz fuit attenta circustancias id ad
faciendum ea minus q oz id vltra q
oz circustancias tribus expensis ad quibus
circustancias talia fuit no aptus sed
est quod nomen troq q dicit p sp sic
et in alio stylo aptius est fuit
Quo primo est ydeo ex alis ista
q pnificentia 2 bonausia sunt

Vica seu habitq vicos. q̃ da² q̃ omis
habitq mediatas piter vel cõm ducta
mey recte rois sit vicos. sed tam
punicion q̃ banausia sit hyt. q̃ilo
rerca. Ad² patet q̃ sic ord. habitus
mediatas pt vel cõm determe recte
rois est praeq vtrupa et vicosius
sed ad² rois patet q̃ no. primo
pr d. Primo arg. Quo ad 2m
articulu restat vide q̃ illoz vicioz
st alio maf malio. Pcq declaratio
est primo q̃ aliq dicit q̃ punicion
sit peccm q̃ banausia et illud patet
mlt² primo sic q̃ punicion hz st
ad banausiaz sic illiberalitas ad pro
digalitate. Sz dicto est q̃ prodi
galitas pt mlq vitiu q̃ illiberalitas
Co argunt sic illud vitiu est peccm
qd est mlq malo. sed punicion est
mlq malo q̃ banausia. Ad² nota
est et ad² patz q̃ banausia tria
bilis est ab etate et egestate sic
primo arguebat de prodigalitate
Co q̃ punicion ex medio metio
ar. sz ex desidio vitiu banausia
aut arguit q̃ motuo maiora
quia ex desiderio honoris Ceto
q̃ punicion magis pt cape aut
mercd q̃ banausia sic illiberali
tas plus q̃ prodigalitas Ceto
punicion vi² et magis motua
magnicio q̃ banausia Ad banau
sia gerit tio magnico i sbta arty
sz i multa emission pecunia q̃ Ceto
q̃ banausia plurib vi² ysiu q̃
punicion ic Septo punicion ma
gis vi² esse arasio prior vicioz q̃
banausia Ad ord ipsa fiat q̃ desi
rio et ordinis pecunia ic ipsa
nata est duci ad auaricia et ad ad
fectu iustice recte sic illiberalitas
stag raco. deducto pleq put
ideri supp q̃ questio ita sed
q̃ aliqui st prodiu vitiu no ar
questatio et isti asserit q̃ banau
sia sic vitiu peccm et detrecq pec
unicion et istud ex mlto² vitiu tam
p̃bat. Prima est ista q̃ de tanto
peccm est maiq de q̃to sit tio ma
iori letica. Sed banausia petat tio
maiori letica q̃ punicion a² a or. ad
q̃ qd sit ad maiod letica vi² est
maiq validitatis et ad² pz quia
banausia petat tio gloia et letica
hystrio. punicion aut petat tiu
tristicia ut dicit phys in lra (2a no
Dicit est facit qd non oz et dare qd
non oz et exponere vbi no oz q̃
facit qd oz dat quibq oz et expedit
vbi oportet no tri sic oz pz illa
a or. q̃ actq malq exo obo mlto
pcior est q̃ actq malq exo modo
Sed banausia facit qd no oz sic
i transitu ponitur inferior dat
aut quibq no oz sz quibus tribuend
hic est vtilibq ysum sic sicut hist
oncis et lenoncis seu mom dicta
et gesta aliorz certitates sit ban
ausia dat vbi non oz sz hysto
ones impera² ablando vt dicit phys
in lra et sine cupiditate de magnicio
punicion aut facit qd oz q̃ facit illud
qd facit magnico Dat et quibq
oportet q̃ dat illis quibq dare et
magnicio et expendit vbi oz sz vbi
magnicio expendit Nam in illo
istis vi² ipsi dicio desic Sed dist
sum ut vi² q̃ non facit q̃ plate
sed tarde Sit studet pp q̃ pe
de tristia in expensis et puent sit
maiod fiat q̃ oz Mlo isti desicq
vitiu bis posset stare tio pdictis
bonis i vi² q̃ banausia sit deteri
Ca ratio pot sui ex iam dictis
quia illud vitiu est peccm qd est
virtuti dissimilq sed banausia est
dissimilior magnicio q̃ punicion
i a or. nota est et ad² pz q̃ dedu
cis in rosq pdti q̃ plurib q̃ tio
magnicio q̃ banausia Ceto
cod fundamento q̃ peccm est nat
bo. fiat nat bi fiat q̃ bo. non

non bn̄ facere. Modo p̄m̄ q̄ banausi
et stulti punitio 1a 2e 3o patet
et 6o patet de banausis satis et pte
aut. Sed de punitione patz qo ciuis
quia ipse bo. facit licet non bn̄
quia non ipsi ut dictum est. Ito
quia deterius et peius est si alios
quibus poti petitionis amittere hi pro
notione vsibus refuat. Sed banausi
amittere petitionis in obsequium poti
et punitio pnatio vsibus refuat
1a 2o nota est et 6o quo ad pz
ans pte patet q̄ banausi amittere
petitionis in obsequium vanitatis
et superbie sic diuitias ostentatio
vt dicit philo in lea sicut amittere per
uitas in obsequium timpiu virtu
tum quas habet tu hysteodis
et quodlibet et ab eis recipit. Et
quo ad 5m patet pte patet quia pu
nitio 5m vi patrat. Et eo quia
sibi petitionis in alios in alios
oribus sed magis notiones defert
et illud vitio vi ce magis petitio
vii sicut quis princeps debens co
stituere certaz ciu ad militia arti
talia decoramenta pcet oppos
ut eo magis pressi debita ofa
ut indigentes ipso pcet et in
ordine ad multos laboratio
dona liberalia quod no videt
ce magnum petitio. Octo
sic quidem opa grea boi me
lior est eo qui no opa grea
bom. Sed punitio opa grea
bom et banausi no i 1o 2o
patet quia diuitias i modalibus
maxima est detrudenda. Et 6o
patet quia illud qd facit punitio
facit grea bom. Sed facit multi
ciu detet banausi aut ea quae
facit non facit grea bom sed ad
bona gloria et diuitias suas
ostentatio ut dicit philo in lea ic
ro solutio 1g dubitationis seu

contuersie est primo q̄ de banausis
pte distinguu rite sic pz do p̄ ligo
Nam aliquis est simpe p̄digo et ad
composito qo illiberali 2 p̄digo seu
prius dictum est. Quicq̄ quid est simpe
banausi et illiq vitio i primo ar lo
est descriptu. Alius est banausi
qo banausia et punitio sed opposita
opposito. Et istos banausos multat
philo in lea qm dicit. Et aliquid
oz multa assimile pauca assimilari
ubi autem pauca multa. Vlt quo ad
pm̄ sit punitio et quo ad 2m sit
banausi. 2od est q̄ lodo de ban
nausi q̄ no est punitio adhuc dubi
est. Nam quid est banausi excedens
et maz magnificentia ex sto affectu
magna faciendi et tal non simpe
et vere est banausi et aliq vitio
simpe est banausia. Aliq aut est
banausi excedens et maz magnificen
non sm ex magno affectu magni
faciendi sed ex grea aliq ut p grea
lucra et luxuria ad vana gloria et
aliq timpis detrahendi et t no sm
est banausi sed sm q excedens simpe
pyr intenti alio vitio detrahendi
Nam si excedat i magno ipse vitio
luxuriosi est si ipse vitio gloriam
superbi est ut ambrosius. Sic u ut
philo 1o quia q̄ si quis lucri grea
mathat non dr luxuriosus sed ama
ut iusti vnde dicit sic adhuc si
quid lucrandi grea mechat et acci
piat ipse aut apponat et factura
parens ipse gripiat. Iste quidem
luxuriosi videbi vtiq magis qua
auarq ille aut i iusti luxuriosi
aut non. Tertio est q̄ pauper
punitio ce non pnt et causa est q̄
pauper magna fact magno sumptibus
et expensis no decet fact pua mixta
expensis sic facultatis. Ergo no
colligit q̄ sm diuitias et potestatis
punitio ce pnt et ysi sed supplicij

Nam aliq sint qualitates quæ ad partem
ab affectibus qd deficiunt in dando et
pendendo tamen in magno qi in parvo
et mediocribus et ista non solum sunt p
usica sed et illi. Alij autem sicut qui
dam bni se habent in minoribus et medio
cribus sed in magno deficiunt ab eo qd
est et talis sunt pusia et non
illibralis. Quarto q sunt lodo
non dicit aliqn pusicis s in magno
spibus præt pertinet et oppos ipse q
q non alie possit sibi et suis adeqn
ac subditis necessarijs in rebus
sucre et quide qr pta oppositi
non est toti ut pte dictamen rete
rendi. Ad te sunt quibus di pusicis
qn ad pstandum opus magnum suffi
habundat et ad ipse vera ad mera
sibi et suis et alia ad dectis fac
possit 2 opus. Et tis opus magnum qd
ipsi dicit diminuit magnitudinem
ut in eo teneat pte eos ad et ipse
parcit pertinis tenta. Nam illud
esset pte ut toti dictamen rete rendi
et maiz magnificentiam eos defitis
Ulis sic pmissis est prima gelo ista q
banausa et tadens. Non et solo aff
ctu magni faciendi sed qua alij aliqd
de quo dictum fuit. 2 nolli 2o pte et
pecu pusicis sin sit simplex pusicis
sin sit pusicis et ad ipse illi. hic
gelo pla sic qr et banausa non
est bni vicio banausie sunt multo
ius sed alijs modis peroribus recedit
est et detrpatis sicut luxuria superbia
ut mistera ignis. Vel q qd bni
et cum placent non pt q simplex
banausia sit pecu vicio pusi
tali quia et ipse banausia sorte
non est parvi sed ipse luxuriosus
ut aliud vicio adiuncta quare
quæ habet opinatio ad banausia
penus pusicis. Et ita in stipabij
sed dicit de banausis qd tal est et
materia magnificentiæ. Ad ergo
q pusicis primo nolo dicit sicut qu
est et illibralis est pervi et sicut
banausia sin sit sunt sin et bom
nausia 2 pusicis opostinus sic
gelo patet et gelon vera et quia
vid tal pusicis mag ad virtutibus
et a sua vitio q banausia et
tal banausia mediocri melioce
habet q pusicis qr ipse cona
ad honestum pusicis aut ad vitio
1 gelo vera 3a gelo q banausia
et banausia 2 pusicis opostinus
parvi est sunt banausis ut et p
usicis 2do dicto q non est illi
pte sic qr et et banausia ut dicto ho
nestis vi intende qr non in et
pendendo magna intendu sine
honestis Nec in pendo potentia
et 1 gelo vera 3a et aliud q
q prima eis pte sicut et honestum
intendat in et pendendo mag
quia alias pla expendere
et et tibi non et nolo illud non fiat
et 2a pos sicut et non intendu
honestis pendo pertinet patz
qr et mag pte tibi non opte
nulla et pone et et opte nolo
illud ita non fiat Ad pbis
dicat tibi quid et nulla et sunt
pauca et sunt et tibi aut pauca
nulla Sed et non est de sunt
banausis ut et sunt pusicis p
qr sunt banausis bni pte inten
de ad honestatem putando in su
gul fact sunt dcte magnitudine
opus et latitudine et pos deliz
in ipse excedit et liz magnos ma
gna dectat Non tis sic Ulti sunt
pusicis q non est illibralis pot
intende honestate putando et
dectat pte magni pertinis et
oppos ipse ipse ut si et amic
sunt et sibi et quos habeat
nobis possit subiane liz ipsi
in ipse sepius ginugat excedere

Quarta conclusio quod punitio simplex quod non est illiberalis patet quia est ipsi simplex banausi ipsi concedit et maiz magnificentie quod solo affectu magna facere gloriosum videtur ad metum quia non est ipsa magna opinione executata in premio non habet quia arguit. Vel iste vult ducendo de punitio respectu banausie sic de illiberalitate, ratio pro qualitate tangendo sic de ista virtute ut simpliciter sit. Modo dicit est prima in questione 4ta quia quia et quia illiberalitas simplex est peior simplex banausia et habet suum gesto profunda. Ad ad 1um 2um dicit ad 3um negat 4um dicit. Nota solo banausii concedit de eo quod non opere est malum sed punitio resistit de eo quod non opere est bonum. Modo equale est vitium nil manus vitium resistere de bono sicut quando de malo. Et ad 3um dicit quod gaudet est vere de letitia seu delectatione actuum voluntatis consequente. Modo banausii letatur de actu malo letitia actus consequente. Et punitio resistit de bono opus et resistit gaudentia et ideo ratio non est ad propositum. Ad 3um dicitur quod gaudet est vere de letitia seu delectatione antecedente actum vel rem precedente. Non alia de letitia vel de delectatione actu voluntatem consequente. Ad 2um dicit quod facit quod 3um 3um sicut intelligit duplicit. Uno modo quod quod facit suum dictamine recte rationis et non punitio nec banausii facit quod 3um vel 3um sic quia nullo illorum facit illa sunt regulas rationis. Alio modo intelligit quod quis facit quod 3um 3um sunt essentia actus recte facit magnificus facit. Et isto modo non solum punitio facit quod 3um 3um quibus 3um sed banausii. Vel quod est dicta quod punitio facit ex suum magnificus et banausii suum manus. Et quod quod punitio quia vel facit sed tolle ab opere deficit. Eo quod timet opere sus. Et ideo plus gesti sunt gesti pro quod punitio est peior banausii quam cetera.

Ad 3um dicit quod negando minorem. Et ad probationem dicit sicut dictum est quod punitio ita modicum facit ad magnificum in faciendo quod 3um sic banausii vinea quia vel quia resistit omnino vel quia pendit per parte expensis. Sed banausii sic quia ad magnificum in sua actu sit in emissione pecunia. Ad 4um dicit ad eo non 3um et causa patet ex dictis. Ad quartum dicit quod ipse arguit de banausii quod banausia et alius maioribus vitiis quia et ecce arguit probatione prima in arte et non arguit de banausii simplex qui ex solo affectu dandi magna et magnificum excedit et eo non arguit contra gesti quia et ex sale. Ad 5um dicit quod non intelligit de simplex banausii quod est sta quod 2a vita. Vel sic propter est quod punitio operet bonum gratia habet et propter de banausii licet vitiosus modo excedit. Ad primum dicit quod ipse loquitur de banausii qui est ambiciosus et sibi quia ille non agit quia ad habet bonum gratia sed gratia vane gloriae. Et de isto est dictum est in prima gestorum in arte quod ipse est peior punitio. Aliter intelligit de banausii quod patet et dictum quod 3um et 4um de 2o arte. Ad 6um ad 3um negat 4um de virtute simplicitate et ad 5um dicit quod 4um non quia ab brevitate non opponitur laudabili sed vitiupera opponitur. Vel sic magnificus est laudabilis sic banausia et punitio sit vituperabilis non sit opprobrium quia opprobrium significat vituperium contentum in re ad familiam vel gratiae quietis et illud habent bis plus in ira dicit. Sed quod 4um habitus habet malitiae non habet opprobria quod inferet per nos nemo premio ei nec valde incepit. Ad 7um negat 8um. Et ad probationem dicit quod diligere eo naturam quia est primum appetitum et reputatione ad minima in operibus sed quia est punitio sic plus ducit in ira. Alio est debito et diligantur quia de agibilibus prudentia et illud plus suplaudat 2a alleta

Ad 2am negat 6m et ad 6m dicit q Tullius magnificus put est no virtus sudur a magnitudine opis non sim et abte sed sum q est rete rei publice Magnificus ut tz nec nec magnificat opibus et rete rei Succo pgt oppositum est p relationem eius ad primum et 4m de qoo

Operet nono (promeliuus) est honorad q honoade est arguit primo q 1m illud melius qd debet deo et maioribus minoribus sicut maioribus Sed honorad q deo et maioribus minoribus sicut maioribus Honoade aut hominibus minoribus 4g 1m 2 gcto vera tz 2a et 2a 2ae vi est manifesta Vi et ppter hoc pbatur ratione ducit Maxime aut potest qd diis attribuitur 2 6m pz quia maioribus no ipsi nocet honoade minoribus sed magis eis 3m illud est melius qd est appetibilius Sed appetibilius est honorari q honorare 1m 2m 2 no est et 6m quo ad primam partem sic q honorad est magis appetibile 1m primo p exemplum Nam videtur q secundum summum vnuscuiusque dignitatis et status maxime desiderat honore Vi pbatur in ratione ducit qd maxime desiderant q minime 1o patet illa pg p honoade est magis delectabile 1m magis appetibile 2o p se di primo rethorice delectatur omnia pessimi et gra i pg appetitus delectatio Sed 2am pz p pbatur in cod primo dicente q honor est delectabilissimus quia sit fama virtutis qd studiosius 2a pz 6m sic q honoade non sit ita appetibile vel desiderabile apparet 2a maximo cum maximum excedit est p in qualibet re magis est vt dicit pbatur in ratione non desiderat honorari Nam dicit pbatur q maximum sit despectus 1o dicit q magis benefactum beneficia retinuit et hoc no vi est qualio nisi q magis desiderat

honorari et retinuit est beneficia quia illi tenet honoare beneficiente 3m dicit pbatur q magis in vim hice in memoria cos qui maxime fecerunt bis aquibus aut pertinent bis non minor in qui pauci bis et qui fecit Vult aut sup quelibet dignitatis magnus sit et honoari 4m omnia vim sic q magis desiderat honor et retinuit honorari 2e 1o sic primum est melius mito Modo honoari habet se ut primum honoade aut habere est ut medium 2m 2 honoade est melius tz 2a et 2a 2ae pz p in dicit est gra primi et gra finis Modo finis est melior ceteris q sit ad finem 1m 6m pz p in cor q qd alterum honoade mere est honoari est primum virtute pz honoado ut dicit pbatur in ratione et ecc sido hung dicit q quibus opus est maxeas quod danda est 4m. illi honor et gloria Minuere illud est melius aliis qd est liberum et honoade finibus 1m 2e 2a no est quia liberalitas est dicere nil ad nobile finis aut est qd dicere nihil vilis et 6m pz p hung tanc honorari dum domus aut non tc honorari finem sed honorari alia 1m 2e 3m 2a illud qd sibi bono et melius est q illud qd et medium bono et malo Sed honorari et sibi bono et honoade tam bono q malo 1m 2a pz p melius est p qd et in quo bonum dicit a malo q in quo sed q et 6m pz Nd pbatur in ratione aut bonum sibi honoribus Sed certe tam bonum q mali te nemine honoade suos superiores sibi bonos 1m 2e 3m 6m pho honorari est melius q honoari sicut q rex vel princeps magis

debet dicere quod honorabit vasallum
suum quia ab honorando petitur
per quem iniuria vel publicus ordo quod
vnicuique est absurdum et ea per se ne
mini est petenda. Oppositum vero
illud quod dicimur ad iudicandum nullo
est eo quod dicimur ad superiorem. Qui
honorare et velle honorare dicitur
ad iudicandum. Honorari et velle ho
norari dicitur ad superiorem. Ideo
ita et eorum aliud est manifestum
Dor virtutem magis est bonum facere quam
bonum pati. Sed honorare est bonum facere
et honorari est bonum pati. Ergo
patet quod quinto loco de liberalitate et bono
no est dicendum. Consideremus
quis status sit habere dare et accipere
et petere quia sit hic honorare
et honorari et honoratus. Sed de
petere habere et nullo est dare
quod accipere. Ergo per se quod sit nec
et bonum patet quod prius dictum in
illo quinto. Non igitur primo ponendum
in habere sed debet esse in suo. Bono
ad primum ergo est primum quod honor
a phis sed et etiam sit de substantia
honoris est bonum facere opinio sapientum
et per exposita honor est signum quod
honoratus designat quod ille qui honorat
est bonum facere opinio. 1. quia ha
bent sicut et volunt bonum facere
vel honor est signum quod honorat
oudit se opinari quod ille qui hono
rat se bonum facere. Ipse quod phis
subdit quod ita. Sicut honorari quod
maxime. qui bonum facere existimat
ut qui putat bonum esse in quo
ad salutem. Hoc tamen illud dissonat
aliquem obtinere et quia tyrannis et
plateae mali non sunt dignitates nulla
potestate et potentia putant bonum facere.
cum pauperes talia non possunt
nec potestate putant quod bonum dicta dissi
mile honor magis deberent
honorare tyrannos et plateae mali.

quia pauperes bonum et iustum vnicuique
vnicuique est bonum. quia dicit phis et ho
quod bonum vitae sibi boni est honorandum
Hanc obiectionem solvendum est ad
hoc quod in moribus nihil est perfect
inter bonum facere et benefacere.
Vnde ille dicitur bonum facere qui semper
actus de quo honorem pingit et facere
malo sine sua mala intentione
Quod dicit denarium pauperi
vanitas gloriae. bonum facere hoc non
bonum. Hoc bonum facere dicitur
opus de quo honor bonum prudentia
et virtute morali. ut admittere
fortem rem rei. bonum obstinatum et
stantem attendendum in bona opera
nane. Hoc ipsum bonum facere est tu
operante. quale Greci. vt ea dicit 20
libro. Ipse igitur malo bonum facere sed
non bonum. Ergo ad obiectionem dicimus
quod tyrannis et plateae malo quando
vnicuique non per bonum facere et quod
non per ut tale potestate bonum facere. et ego
dicimus quod tyrannis et mali plateae
sunt dignitates. Ipse quod tyrannis et
quia putant bonum facere. sed non con
cludit quod ergo benefacient. Ea quod
non quia bonum volunt et recta
ratione regulata. ad quod ipse bene
facere. sicut tangit vanitas Seneca quod
de beneficiis dicens non per bene
ficium manu tangi. Sed ad hoc quod
vitium non est non magis bonum
et bonum. non in amorem nego
ad bonum est. Sed non tribuit
voluntas. sicut ergo non id dat aut quod
fiat perfect. sed quia mete. quia bonum
non nego quod sit adeo dicit. Sed
non ipso dante ad faciunt ad
Ad illa Ex quibus patet quod de mite
arbitrio et Seneca sunt phis malo
non possit potestate bonum. licet multo
posset facere bonum. Ad quod
tollitur quod signum bonum facere
nihil aliud de ratione quod signum quod

bonum bene facere

Alior dissio

et virtus moralis patet. Et sic illas habitus bonos dicit fieri salte generaliter et imobilis. Et aliud non. Sic etiam patet per eos 2o huius. Et ad quod dicimus quod alii distinguunt honorem alius dicentes quod honor est exhibitio debite in signum virtutis. Et hac dissio potest videri tuliq. sua rethorica. 2 ipsa est satis bona. Vnde quod dissio ante dicta vel ee melior. si salte dicatur magis magis honoris et honorabilis in spiritualibus. Et quod melius videtur esse 3od quod per hoc lo de re honoratio dicit exhibitio debite. quia est quod opa actualis sunt quibus dicit honorare 2 aliter honorari. Et hic opa actualis sunt dupliciter quedam sue ex quibus nascitur pueri actus quemadmodum post operationem desiderio. Et de medio istorum operationum sunt salutationes ingressiones 2 via. 2 inter cetera Et in isto honor sumitur non est aliud quam actualis honoratio. Alie autem sunt hic operationes et habitus remanent adhuc actus permanens post operationem desiderio. Et de in isto non sumitur actualis operatio quia est honoratio dicit honor. Sed hoc est dicit ipsa res operata remanens quam illa actualis operatio. Et ita honor non sumitur dicit actualem honorationem. sed est illud quod remanet actualis honoratio facta. Ita quod honoratio sumitur dicit actualem exhibitionem. Honor autem illa sunt et tunc illud quod permanet actu. patet hic operationes. Et illud satis innuit philosophus in eadem dicendo. quod honor sit sacrificia recordationis in mensis et festis mortuorum. quasi templi antiquis primordiis sedis monumenta vigilia festi sunt que facta sunt in adhuc memoria recentia et honores. Ista non dicuntur non solum tunc quia actuales operationes sed et pertinent ad multa tempora. Et sunt signa virtutis et exercitationes illorum quibus hic facta sunt et constructa. ex quibus colligitur quod dissio ante dicta in qua in nobis primo. Melior est quod dissimilitudo quod quod potest tuliq. Potest dissio tuliq potest ante quod cum honoris ad quo ad operationes actuales quia ducit exhibere. si et illos qui pertinent operationes et aliquid dissio tuliq sumi quod honoris qui est actus alius operationis sit actualis ducit exhibitio. Et ratio quia sumitur in virtutibus tuliq. Et ad hoc dicitur illa dissitio quod sunt monumenta virtutis et hic quod actualem honoratio aliquid sit prius tunc sit quod honor non sit magis in honorate quam in honorato. in quibus illorum sit honor. Et ita patet quod plusquam primo huius. Et ita patet quod illud quod remanet post honoratio actualem non est in honorate non est in honorato. Alterum vero est secundum primo huius non dicit quod honor sit magis sit in honorate quam in honorato. Sed hoc est verum quia sunt honor est actio ex qua non resultat aliquid tunc magis in honorate. Et aut resultat aliquid ab actu tunc illud magis est dicit quia honorata ut sit ut in plurimum. Vel patet sic dicit et ubi quod honor magis est in honorate quam in honorato a quod honor est in parte honorate et non honorati. Vel in dicit honorati non est honorat et non honorati. Quarto quod honor accipitur tria. Primo quod causatur pretio. Alio quod ad causatur. 3 oo quod ad constituendum quietis. Et honor ratione quia tunc est ratio honoris quia honor debet honorari. Et hic ratio honorabilis est dicit. Nam quia sicut sunt virtutes et exercitationes et ita patet honorabilis sicut sunt virtutes et exercitationes. Et ita patet dicit in illo quarto quod virtute aliqua bona est honorabilis in quantum scilicet virtutes et exercitationes. Alie autem sunt in illo

sum attributos ad virtutes et ad opa
virtutum. Cum organa quibus vti possimus
ad opa virtutum exercenda. Cum sint
omnia bona humana quibus et bene
et male vti. sicut sunt virtutes cor
poris nobilitas adeps. divitie. dignitates
officiorum ut sunt papatus cardinalatus
episcopatus imperium regnum. et quia sunt de
gnitates maiores. Dilectio et tame
tamen ipse cardinalis episcopi vel regis
aut appellatur dux regis quia dignitates
maiores. Vnde hic res per attributos
duplex honor. nempe ex quibus vtimur
ad virtutes et ad felicitatem attingendam
Vnde dicitur primo hic quod honor sublimis
indiget. dicente philosopho nihil enim
ordinata sunt quodmodo datur per
organa per actus et divitias et
similem potentias quibus denudati
remanemus beatitudinem non perfecte
nobilitate bona pulchritudine et
subditis tamen non omnino nobilitate est
quia spe interpretatur ut exponitur ut si
hierarchia et sic pulchritudinem non tamen sunt hic
res bona simpliciter quia hominibus
non reddunt hunc hominem. Vnde primo
ret honorem dicit quomodo homines huiusmodi
tendunt vti male et nonnunquam
exceptis divitiis virtutes quia
vitatur et nisi publice sunt res humanas
quia prauus non facunt melioremque
sed peiorem. Et ideo sic in bonum
res sunt humanas. ita et mali sunt
principales. nisi in eis male utitur.
et sunt sicut est in iustitia quibus arma
sumo patet. Dum ergo hic dicit
et honor. et attributos ad virtutes
sic per virtutibus omnibus. Et
quid sit honor quid ad eum tamen pertinet
Honor autem quid ad eum
sibi autem pertinet est signum benefa
ctum opinionem ut [illegible] quibus
redditur in signum virtutis ut prius
dictum. Et in honore sic accepto
est duo considerare. sit malum forte
Malum est ipsa opinio ut non opinio

Deinde ad hoc quod dicit quod natus est quibus
per modum virtutum. a deificis virtutum
ut excellentia eius cum ut ipsum quibus
bet. Et hic honor sit magis accepti. primo
primo ret hoc dicit ipsum sacrificia rector
darum in templo esse sicut prius
est allegatum. Forte autem est de hoc
virtutis et excellentia eius cum tale quibus
bet. Vt si mutuum capiat ut gramatic
tio sicut dicitur non esset honor. Hic
porro in philosophorum. Sed ideo sunt honor
qui fit in signum virtutis et excellentiae
ut tactum est. Et illud primum satisfacta
tio est in ambabus diffinitionibus virtutis
premissis posita. Honor non quod ad esse
ctum conceptum est duplex. nam quod honor
est opinio et per viros quibusdam
et de virtute et excellentia illius cum
quibus. Et illa opinio ut quidam
aput illud met cum divitias quibus
ut aput alios. Dicunt genera aput
alios ita non est aliud id bona fama
ut salus publica bona fama. Et autem
hic opinio quidem aput ipsum cum quibus
ita hic opinio constat in ipso
qui habet mentem qualem et delectatio
magnam. Cum ergo est et delectatio
causa ex applicatione quietis et
eius sub con quietis adeptione.
Modo ut est honor tam quantum sic
virtutem et ex operibus. Nec ho
bonum putat ab ipsi esse nutrimentum
constat quod applicatio ipsius bonitatis
est in opinio et honor habet esse ipso.
et illa per testimonium aliorum valde forti
ficat et renovat. et in delectatione
multum augent. Vnde primo ret hoc dicit
quod honor est delectabilis ipsorum. et
horum sit fantasia virtutum et est
studiosa. Alius est honor quo ad
effectum quidem et est ratio in modo ho
norum quibus. Manifestum est aut
alium quibus in dono honoratur
sicut sunt dona militum dignitates
officiorum et hi. Et ut sic effectus ho
norum non est certa opinio. sed est ipsa

honor q. ad effectum

res derelicta id est vilificat. Quidam
quasi dicit honorari et honorare dimi-
nuitur ab honore. sed ab honorando
sed honorare active et honorari passive
Vir honorat est honorator id est honor
facit et exhibet. Honorari autem est ho
norem recipere id est modum recipiendi
sed hoc est illud cui honor id
honorabile exhibet. Vir quidem active
honorat timeat ne in interiori hono
rante hic ne in eius veritate minus
recipiat. Dicit in proposito honorari
Nam et ipse ad minus hic est per modum
recipientis. Et hic sunt dicta de ar. p.

Quidam ad 2m autem est primo geminata ista
quando honore per ecclesiae honori
sicut sine virtutibus et corporis. Iste
est honorabilis et honorantis. Primo quia
exhibet honorem dicit honorare. et quia
recipit honorem dicit honorari. Sed id
est exhibens et recipiens honorem
tanto honorem illo. 1 geminata ratio. Et ap.
patet ex hoc quod. Sed hoc patet
Quia idem est homo qui facit virtute
et eius opera. Et quia cum est re
cipiens modo virtutis et sine operis
illo vocat honor. quia in opera vir
tutis exercet virtute inest generat
Et per consequens vir honorantis habet in
quantum est principium facit bonum et honorandi
et in hoc in bonis efficit hic est per modum
honorari 1 ratio. Ad 1m Ad illud
illud honorare et honorari pertinet
aut sicut exhibentur honores pre-eminentiae
honoris. sine quo ad causas probat. 2
honoris non est melius ipsum honorare
Nec etiam patet quia licet honore est ho
norabile et honoris illo quia honorari.
Et id sit per geminata prestitum et per quod
vinum non est melius alio. Nec hono
rari est exhibere honorem et hono
rari eius recipere. et ita id sunt sic
idem motus est actus 2 passio 3 phis.
Et ita vinum eius non est melius alio
Vir sed adhuc dubitatur. Nam ita quia fiat

fiat se ipsum bonum virtuosum sed in
canum potest efficiat sor. sed hoc
quia hoc efficit. Et ay sed vinum potest
et sed aliud recipiat. Et sed sed.
potestas illa efficiat. Dubium est quod
illorum sed id est melius sed
dicit melius sit virtute in sit agere
et vinum id est in sit recipere. Ita quia
est supra dictum est aequa. 1 v 2 et
in 3 huius in de. est ut ad sed
Sed quia geminata hoc de honore quia
ad eius subiectum et passionem quia ad hono
rabile active. Et hoc de honorando
et ipsum honorari in quantum hic finem
Dicit honorari est melius ipsi honorari
sed honorari sit ipsi honorato hoc
est dicere. quia ipsi actuali honorato
melior est honorari quam esse.
sed sit honorato cui exhibet. Patet
sic quia bonum minus melius est illi
cui est exhibitum. Sed hic honorato
est bonum minus honorari et est bonum
exterius ipsi honorato 1 ratio ad
2m patet quia bona exterius opulen
sunt inter minima bonorum. Et bonum
et bonum per quia hic honorabile est actus
honorabilis qui magis est in hono
rare quam in honorato. Sed sic
omne opus virtutis melius est illi
qui facit ipsum quam sit honor a cui
exhibet. Et ab patet quia opus
virtutis est in ipso honorante et non
in honorato. Sed opus virtutis est
melius virtute nisi opus pertinet ipsi
hor sed virtutes ponuntur non
in virtute sed in virtutis operibus
Et per ita est melior honore quam
alteri exhibet. Manifestum est quia
opus virtutis est ita melior. Sed
bonum patet quia hic honorare est
opus iustitiae et ad me iustitiae
obviatur. oz 1 similiter a quo
hanc facit vir. 2 ratio hic sed de
tuto honore sed imponendo Et per

cedit dr. q. q. contrahy actio iustiae
mercis quia Dantur est gr. aut
honor et gloria Et ergo ille q.
alteri honore debito impedit
iusta opa. ? ic. Ra. sic Ist qui
honorat sit vmo et impendendo
debitum honorem facit opa iustitie
et ductio est Sed ista qui honorat
qm. sit mortuo ? nichil est hono
rare talibus honoribus q. sit ho
norari ipsis honorat ? ta. q. sic
honorat bene et vtiose arguit
et q. quod sibi bonum fuerit mortuo
aut non est adq. ille bonum in sea
gile q. et parum vt ductio est
primo huius Et quod p. q. mortuo
qm. honora. ? vinos ? templos
edifica. ? monumenti nobilis
constructio Ac ? plurium no. ...
opim ? coy. translatio quiparatur
et nihil aliud modus ? ic. Ad
bonum est melius illi q. reddit meli
orem q. sit adq. illi q. no reddit
meliorem Sed honorat reddit ho
norante meliorem ic. Ad or. patet
de st Sed bonum patet q. q. honor
q. deo impendit ipse deo no offi.
melior sed nos Et q. gr. reddimur
meliores si deo tribuas laudem
gloriam et honorem ut magistrum est
Et ? ibi est de honore vel q. q.
aliqm honorat p. opa. officium
sicut vocata honorat. tu ho
norem dignum ipse deo no offerat
melior sed peior Quinto sic q.
tribus q. modus honorat sit supe
rem parem et inferiorem Et quod
triplex q. adq. honorat. sit a. supe
rem parem et inferiorem Et quia
illorum modus honorandi est melius
honorandi q. honorari sit ipsi ho
norato ? Ad or. patet sufficienter dictum
et bonum ? q. q. nichil iuste et bene
agit q. amicabile bene patri Sno
et nono huius Ut nichil est gra
tius bene agere q. gratius bene patri
Sed huius no honorat superiorem

est iuste bene agere Et ipsum superior
honorat est iuste bene patri Ille
honorius parem est adulabile bene agere
sed honorari a pari est adulabile
bene patri ? q. honorat insidiosum
est gratius bene agere sed insidiose
honorari est gratius bene patri
sgit magis sed est q. q. honorat
vt. melius est honorari Sed sic
honorat honorato sicut honor et
recipiens Ad ista gloria non
ducta. Loquitur de honorare et ho
norari inquantum bene fiunt sic in sing.
virtus et opum bonorum Quia
si aliquis honorarent aliud praeter
q. malitia ut fraudolenter vel adu
latorie vel ? q. adq. aliud malum
finem et sit dubium honorat multo
parius et honorari q. honorat
sit ipsi honorato Et gr. gloriosio
sed posita pi. studet adquirendo q.
nos non dicimus adq. honorat vel
honorat for. ea honore pre
re adq. honorem sit virtus vel
aliqua opatio de qualo. gloria p.
Sed magis dicit adq. honorare vel
honorari ? honor sibi attribuit
qui est signum bene factum opinion
vel qui est et libero dicit ? q.
quod virtus adq. ? sono de quo lo. gloria
2a. sic n honorari dicit alios ho
norando ? generum sicut per
tapet nominatos Et no sum est
vmo papa Imperator vel rex stu
dium nititur honorat ? sibi quas
ad dignitatem instituit Nam ? gr.
desiderat dicit tot excellentiae tu
nihil nisi bonum debeat in talibus
institui dignitatibus officiis q. ? gr.
honores dignis et bene distribuit
Ra. gloria et placuit q. tota de ho
norat et honorari quo ad effectum
quia nihil nocet vel prodest ho
norantis. Sed de isto magis videtur
infra Et gr. de arte sed Ad ad rones. q.
rationes istas Ad p. ar. opposita
Ad 2. dicendo honor q. vel multiplex

de bonis illis quæ deo et maioribus
ut talis sit mitti quæritur. Ad 1m est
vera et in isto sensu 2m est falsa quia
honorari non queat maioribus et ma
ioribus sive mitti. Sed magis quando ut
mutilari. Ad 2m ratio de illis bonis
quæ deo et maioribus in sui denoui
tione et fundatione ut quilibet et Ad 3m
quia virtus non est mutilari diligi a
suo pari quia pari diligi a rege ut
notum est et multo magis ergo quia dilig
id bonum quod maioribus et bonum
mitti quia superiori sit mutilari maiori
quia minori. Illo sic est de honorari
et honorari quia primum quia maioribus
ut talis sit et quia 2m minoribus
mitti. Et ad 3m maiori quia magis
poterit quia diligi attribuitur dicit quia hæc
est vera nisi ita bona quia non possit
eis offerre et sic sunt bona et ordinata
non in ergo de quibus quibus et
et quibus maioribus sit et quia sunt
magis bona quibus sit mitti et
quibus ut maioribus quibus sunt
et mitti attribuitur. Ad 2m quæ
ad 2m et 3m minor minus mitti quia
stude. Et ad 3m primum primum bona
dicit quia magis 2c bonis vitibus
non indigentibus maiores debent
appetere honores nisi bona quibus ab
aliis prius offerri. Vel quia in magis
debent appetere bona minora sit
virtutis et tamen aparentes. Et ad au
toritatem inducta dicit quia minus dicit quia
nisi bona eius ab aliis offerri ha
honore magis affectare. Ad 2m
plaus negat aliis similis 1a do et
ad primum 1m et honore dicit quia nisi
1a 2a minus 1m ad bona et ordinata et quia
ad offerri consequi sed dictum
est in positione. Ad plaudos
stude quia minus quia sed dum pate
bit musica quia de magnitudine dicit
Ad 3m dum est de primo ita
quia est primum contra et quia quia
dicit et est ipsa vita nisi ut
eius opacio ut salus magis quia
ipsa fluctuas. Aliud est primum

accidentale et quantum et est honorari in
publicum bene dicit quantum et publicum quia
iste dicit quia 2m bene est de primo
esse in et primum quia illud est nisi bonum
primo nisi ad minus in eos ne
lior. Sed contra 2m non est vera
de primo actum et quantum modo
illud est honor et in quia in bene dicit
virtutis in publice non virtuti fiat digna
honor 2c. Ad quæstionem quæritur in quia
in ipso honorato sit status gerellen
tore et nisi ioriter quia in honorate
personi et minori te honorari maiori
Sed hic non est ad propositum quia in primi
questionem non quantum ad minus hono
rans et honorati. Nec est quantum
ad minus eos status sed primum honorari
quia ad honorari minus in honor
per honorari in proprio honorato
vita et illa eos pro suo modo et
gerendi magis propositum sit quia honorate
est nisi honorari. Nam illud est
nisi quia est liberum sed liberum
est honorari et honorari primo ad
pro honorari iuste ut ignarus
in morte qui nullus habet debitum
voluntate et libertate et in pro hono
rari ut dictum est. Nulla autem pro
honorari in libro et secundo 1m patet
quia eo non prodest quia hoc esset
sicut sonat sua et primum licet
forte honorati pro liberior quo
ad statum sed hoc non facit ad propositum
ad 4m dicit quia est sed de hiis
quæ queunt bono et malo sunt
et non de hiis quæ attribuuntur
eis ordinate. Et ita sua malo non
queat in non et propter hi quia
sibi nisi vel pro dicit quia est
vera in illis inquibus bonum et
redit malum et nisi bonum
Nam illud in quo bonum quæritur
et quia in illis est nisi illo
quia inderit quæ bono et malo
modo hoc non est. Ut honorari
sed hoc est propter virtutem propter quia
sibi honor debet. Ad 5m dicit

quod de honorat et honorat
fm q bn fuit et quod est q no
mudest regi honorare vasallos
suos bonos et virtuosos qp hono
rari alios cos et illud rq magis
debet velle qm id est de p bona
sua luct forte no sit ut qm id
est rq pro rei publice quia honor
illi qui regi exhibet non p se
regi tm exhibet sed et rei publice
Nec p hoc ordo rei publice pu
tatur q rq debeat honorare suos
vasallos dona q largiendo aut
ad alij dignum officium instituendo
aut eis ab suis aliquid adimendo
in signum sue pbitatis Rep tm est
q no bn honorarent rq vasal
los suos p actuales exhibitiones
cum de aut p gr mulgaos stu
dij quia talis honor ullo mo debet
inferioribus sed sibi superioribus
aut saltem aequalibus Ad pg tertium
sic p actiones sedes regum gg qd
et ly de q stricto

Queritur dcmo sicut
bn magnum honorem
magis sed appe
tendum qp gerere quod
et hoc est quare sicut magnum
magis appetitur honorem qp cas
tum pnat Et ar pro qd cau
magis appetitur pr sile no con
tempnit honorem sed cos magis
appetit qm q maiorem honorem
dignitatis sed magnum est gg
i et ad rem nota est et 1 dz
p phm in lea tal de magis
illud ng bon debet gerere qd
dns attribuit et qd magis de
serat hm qm indignitatis sui
gstitutis Et qd optimum est finem
virtutis sed sic est de honore
igit honorem ng bon debet con
tempnere sed magis appetere
tra Et ad pat q falsum
videt qm tale adp qrere Et ad
est phm in lea Ad ng qrere
in quo delectat sed magnum delectat
in honoribus i et ad no est Et
hoc est phm in lea Ad tertium ille vi
valde appetit honorem qp ro suppo
ritur et eo magis nec magnum
sic notum est sed magnum est gg
q p gl magnum appetit bn ficrat
et bene ficrat retinendo Ad dr phm
in lea Ad tertium Cum fugit iudicio
appetit honorem magnum est gg i
ad pat q iudicio est gerere ho
norem et id est phm in lea dicit
q non pt id odio vnus est mag
bmulam et blandiri obsequio
et iudicio Ad tertium quibus cuiq ad
dignum est illi appetit sed magnum
est honoribus dignum i et ad pz
q fugit qm p dignitate appetit
sed dicit phm et id est mag
Septimo ord bon magis debet appe
tere qp cotidie pnat illud qd est eligere
et p est ipsum et grata fruitur sed
honorem sp gg i et i ad no
et id est phm primo gg quo vir
virtuosus debet gerere ornatum et qd
opa sed magis tam opa et hono
rem tp et ornatum magis non
debet honorem gerere tra et ad
patet q quibus virtuosis debet appe
opari bn virtute no opari non
pt sp obs ut notum est et id pz
p phm in lea Nono sic qm
cuiq est p minor cayno qp pusilla
nimo magis appetit honorem qp cau
cante pnat sed magnum est gg
i ad pat q caymus decedit i appe
tendo honorem sed pusillanimis deficit
et id est phm in lea Oppositum
vi fuisset de mte phm in lea de
qp honor et alia bona exterior sp
p p finem ipsum magnum p qd excludit
q magnum despectorem est vnus vi
honorem et bona tpalia sed ad
quicuiq no cuiat opiz bn virtute

illo vi. contingere honores Sed magis
minus est hoc 1. ipse est contentus hoc
dor. pz. q. honor quem sumat petere
op. minor vel dr. primo ly. (Amp. aut
vim honor quo ut accidat si ipse lo
nos esse. Et primo respicit dr. q. hor
est detectabilissimus q. sit huiusmodi
fantasia q. sit studiosus. 2. q. plus
in lea. 3. mag. nu. no cuidam laud
si non honorem. tz. q. laus pp. t
honor. co. q. specificat honor. primo
nid. q. passio. Quod pz. p. phm in lea
Dicto sit Seneca tulig. 2. qui alu
moralem. sit. pdicauerit. bon. et libera
et contemnenda. p. quis. et pecu
corpis et pria. tuta. quo. et. ermo.
bonorum. quidem vi. esse. mirum omni
vicio. vi. tulig. in libro de officio
dicit. Nemo n. nisi. et. pt. quidem
qui morte qui egestate qui cpalia
timet. Ita Seneca in epla ad cla
ranum. Omnia ista inque dim. cas
cadent. simulia sed perentia corpus et
honores. mbecille. fluida mortalia
et possiones. mortis. Ipse in epla ad
illum dicit. Si vis honores sed non
honoribus adiacendi sed cupiditatibus
detrahendi. Et ergo isti philosophi volu
isse. q. hoc. a virtuosis magis sue con
prenda. q. appetenda. In illa non
exist. tres. ar. in. p. distinctio. hon
posita. In. non. pt. In. prima. vide
bit. vtr. magnus. magis petat. honores
quam ad ea. precedente. vel magis contem
nat. cos. In. sed. videbit. vtr. magis
appetat. vel magis contemnat. honores. q.
ad honorem. subtas. In. 3. videbit. vtr.
appetat. vel contemnat. honores. q. ad
effectum consequendum. Quod. ad. p. ar.
sit. prima. quo. ista. q. cadit. sub. q. do
norem. quam ad causam. pt. pz. q.
aliquem debet. honor. pri. sic. sic. vnus
et eadem. appetendum. to. magis. nullatenus. co
contemnit. honores. sed. cos. magis. appetit

ybra. sit. quia. sit. contemnit. hores
et contemnit. virtus. et eadem. appetit
Sed illud nullo modo fiat. magis. nu
quia. alio modo. habet. appetitum
et ordinatum. ipse est. sum. ut. mai
festum est. i. quod. res. Sed. quo
dignitatem. honor. quem adeunsa
pti. pz. q. aliquem debet. honor
non. tri. pri. et. pri. si. sed. p. ad
bonum. ad. virtus. et. eadem. opa. sic
sit. amici. amicae. dignitatem. assi
nos. 2. ly. et. magis. ly. tlio. tam
quo non. cent. sibi. indecentem
virtutem. et. suam. opam. no. con
tempnit. sed. magis. ea. appetere
studeat. diligere. pmis. quia
simplex. bo. et. ly. bona. sunt
posita. sicut. diuitiores. q. sua
opposita. vt. dicit. sunt. i. quo. No. ta
primi. libri. Et. p. quod. magis. sum
cos. sit. appetitia. 3. quo. q. illa
q. ly. honores. vel. pro. legendo. magis
Prima. hoc. p. absolutos. adum
tuit. et. eis. opa. in. casu. quotalium
patentia. vel. accidentia. obstaret
virtutibus. vel. carpo. pacibus. magis
nullo. appetit. sed. cos. sed. in. casu. po
tius. omo. contemnit. abiit. et. resi
tarent. patet. quo. illud. no. sum
pts. ad. magnum. sed. vel. dicit
virtuosis. Et. ad. illud. quo. sed.
eadem. pgt. opposita. induit. que
ybiant. in. ly. casu. honorem. quam
et contemnendus. Et. ad. illud. p.
sed. cas. lo. phm. quo. quis. dicat
studiosum. amicos. quam. nulla
age. et. pan. Et. si. aptet. nori
Pitt. n. et. petentiam. et. honor
et. to. et. delinquitur. bon. p. mai
sibi. ipsum. bo. et. dum. Ita. Seneca
in epla. minutiam. ad. lucellum
dicit. dm. ludum. et. honestum. illud
vt. detrahi. ad. turpia. nulla. tuta
bitur. Et. ly. de. prima. ar. Ex. 1
ad. 2. ar. est. adiudicandum. p. 1
illo. ar. sum. magis. an. magis

magis appetat honorem quo ad eum sibi
sit qua ad actualem exhibitionem reuc
entie que alius honoratio appellatur est
an ipsum magis diuinat ita quod in
puncto arbitrio mutuel dicere de hiis q
tum effectus quantum honoris hic nata
sunt constipa (Nam de ipso dicere
in arbitrio stylo vni ma hic arbitrio est
vnde magis magis appetat actu
alium ducis exhibitionem sibi quam
aliud bonum in seipsum et magis
contemnat (Ad quod magis appe
te hic honorem quo ad eum sibi
sit duplicem intelligere (Vnde quod
appetat ipsum tum sibi bonum aliud
appetendo ipsum tum alius bonum
illi penuisse sit prima gloria esta dicit
magis appetit et appetere debet ut
alii habeant ipsum quam actualem
ducis exhibitionem magis hic honor
est quod bonum alius hic quo ipse bonum est
quia magis debet illud appete
tum alius bonum quod facendo aliquando
iuste et virtuose opinet (Ad aliquis
fuerint bonas et virtuosas et iustas
operando honorando magis in
spiritu gloria vera tua et tua ad ipsum de sit
hic dicta quia tu magis optimus sit
ut dicit philosophus honor digni
est et quantum iustum est quod aliquis
honoratur (Hoc illud debet magis
nunquam appete tum alius bonum quod
alii videtur et audiretur magis
honorari ipse virtute magis amici
tuam ad virtutem et tua opera
sunt magis debet appete et ter appe
te honorari tum alius bonum tua
et tuam amici est magis sed hoc
illud debet appete magis per
quod sum et sibi sum gloriosus
et honoratus sed ipse honor magis
nimo impensus Deum et sibi
eum honorat et glorificat in quo
in quod ipse pulcrius status alii
honorat valde honorat quod status
ut notum est sed ideo gloria magis
hic honor cum stabilitate effectus

quitur (Non appetere tum bonum sibi
sed potius cum sit diuinum illud
quod sum quo magis nos erit
melior nec actum non passum magis
nunquam potius diuinum quod appetat
quantum honoratum et iustum
sunt magis nos erit melius actum
nec passum in tale actum potius to
tempus quod appetat tua et tua eum
est magna et bonum potius quod tum actum
honoratum statum tua est certum
est magnum quia honorat actum
ut magis sed est nec in quod
recipitur passum in nos sibi melius
erit quo hic honoratum actum
in conspicto quia effectum in illud est
quod gloria est vera et hic sunt dicta de
aliis stoicis (Quartum ad tertium aliis
de quo aut vi est dubitatio est prima
quod effectus quibus honor sibi attribuit
est duo nam quod effectus est hic
honor in illo cum honor et ducis
exhibet et illi effectus est tuus
ducis in est optimum ut memoria
de virtutibus et virtuosis operibus
aliis est detectum quia est quod hic
applendit virtutem et tua opera
tum sibi queritur et bonas ita
est amor et dilectio in honor quia
sibi debitum honor impendebat cum
multi hic exhibet in testimonium virtutis
et primum sibi illi tum tum hic exhi
bet suas virtutem et tua opera
et ut sit quia in eo opus ut memoria
de suis virtutibus et tua opera
et hic optimum sui memoria quia
virtutem virtutem et tua opera
sui virtuosis quia honorat quod
quisque et bonum causat in ipso
magnam detectionem et quia dicta
optimum id hic detectatio causat
amicos et dilectos in quia virtuosis
debitum exhibet honorantes et ducis
alium autem est effectus quia est nunc
honorantes aput alios et illa est
optimum quod alius sui honor sui ho
norato impensum hic de virtute
et bonitate in quia honorat et hic

primo est bona fama vel fama bone
fame pri vel pri cui sic dictum est
sicut i quinto ethicorum. Secundo permittit quod magis
mundi appetere honores quo ad essentiam
constituendo apud alios i appetere bonam
famam per intelligi duplicitur uno
modo illa bona fama est alius bona
alicuius modi bona sibi. Secundo quod ad
de ma. in arti dicunt sunt quod apud
philosophum honores ipsum ad essentiam
conferunt tamen quo ad ipsum quo
ad alios i appetere bonam famam per
sunt magis ipsum de quo appetendi et
ita dicunt quod de magno. Et istud
probat rationibus. Prima est illa quinque est
signum fallacie et quod secundum est aperio
sta magis est ipsum prendi quod appetendi
Sed honor est signum fallacie et ipsum
secundum est aperio sta. i. ie. Ad hoc
quia virtuosi debent esse boni et quamvis
sint boni patet quia licet honor sit signum
virtutis tamen est signum fallacie per
quod quingit quod honor quod debet im
pendi bono impendi malo Et
certum est quod primo quod in illo casu quod
per hoc signum est sta. i. ie. Confirmat
illud hoc honor accepti quod non
sta sed magis malis i. non debet
ab appetere sed potius quod ipsum ec
Secundo arguitur sic ille qui plus
impedit et quod minus honoris quod
appetat cum hoc est quod minus et tam
non sicut dignus honore. Sed magis
est hoc i. ie. Ad est manifestum et hoc
est phi. Confirmat quia si honor sit
magnum quod minus ut dicit philosophus et
magnum non est dignus minus honoribus
ut dicit philosophus. Si ergo minus illum
honorem debet appetere si potius cas
quod ipsum. Tertio vera iudicias magis
quod ipsum honorem quod appetat cum
magnum est ve iudicis i. ie. Ad
patet quia iudicias ipsum i. quod ipsum ho
norem. Sed hoc patet quia alius magnum
non esset hoc honorem quod nugat philo
sophus sic ille plus quod ipsum honorem quod
cas appetat quia minus indicat si
sicut iudicium i. ie. Ad patet quia dicitur
tum iudicium et honorem fiat secundum
virtutem sed quod ipsum fiat non secundum
et hoc patet quia sentiendum in libro suo
de quarto virtutibus cardinalibus ubi sic
dicit si magnum sunt minus i. quod iudi
cabitur iudicium sicut ad virtutem
fiat ipse secundum quod istum libri sunt ad
finem illi minus arude quod in sapiente
ydi est magnum non per iudicium
et quod sapientem ledi non possit per
hoc quod nil reputat hoc fortune que
sola abeo eripi potest i. ie. Ad
sic primum Ad istum arguitur sic pri
mum probabile quod magnum magis hi
appetere quia ipsum honorem quod ordine
ad essentiam intentum in ipso magnum
patet hoc quia quod sit perfectum
aut cum decoramenta et ad bonum
operatum quantameta magis debet
appetere magnum quam ipsum honorem quod ho
norem quod ad essentiam intentum in ipso
honorato sed hoc i. ie. Ad non est
quia non solum magnum sed est quia
hoc magnum per debet ad illa conferre
hoc patet quia honorem quod ad essentiam
intentum in honorato sed primo illi
memoria de sua virtute et eius opera
tione magna delectat in ipsum et tam
hoc amor eius quia honorat virtutem non
primo in arte. Modo manifestum est
quod illa minus alia sicut et ad
virtutem exercitatis ac inducit et ad
virtutem operandum honor nullum alium
i. hoc est vera et quod quia quia sed
quia est illa quod magnum magis debet
appetere quam ipsum bonum famam per
quod illa est bona alius partem
bona fama de virtute aliquid
meritum et prudentia alicuius ad hoc et
virtuosi operandum. Modo alius hoc age
et prudentia ad hoc operandum magnum
debet velle magnum quam ad oppo
situm manifestum est quod decus est exterior
vel pulchrum et magnum et magnum
magna decet. Modo philosophus in libro
suo de secreto secretorum vult dicitur
alia quod ad bonam famam appetitum et
per consequens quilibet magnum magnum debet

debet appetere bonam famam quia quia pue
quod fuit propter 2a ratio sit illa quia
magnum et vir quilibet virtuosus magis
debet appetere quia quia pue bonam famam
tanquam bonum sibi quia 2a ratio illud quod
est quoddam decoramentum maioris bo
minis magis est appetendum quam quia pue
sed bona fama magnum sit cum quidem
virtuosus est habitus 1e 2e Ad 2m est nota
quia habitus decoramenta operum nullum qu
uant et nudant ad virtuosi opera
et ideo philosophus hunc dicit quia multa
opera sicut amicos divitias et cum
lem potentiam bonum patet quia habitus bona
fama non sit virtuosi bonum magis
est bonum sicut operum et fulcimentum
valde efficiens ad bona opera non sit et
ad procurandum alios ut bona opera
vir bonus formatur multa patet quia quo
ut fame bona fama non habenda
in quibus debeat judicare 2 quod
bonum vita dicitur vita postponatur
detrahere et fame bona fama ad
omnis detrahere magis affluent dele
tabilia audient et nocumenta obedient
et ita est de pluribus bona fame
Nam tabilia audient nocumenta obedient et
ideo timentes 3a hunc dicit Malum
opinio est timere et causa magnum possunt
obviare ne de malis tractat quia habe
at magnum valde exigit res publica et
philosophus in eodem loco dicit quia quod est timere
et bonum est et ideo timere malum puta
malum opinio in timet et detrahere
et verecundia habet ideo timet pure
tunc sed ad eodem aliorum inductabi
3o nobis in arbitrio dicit quia vitare omnes
ut aliud gratiam in quo magnum et sic
omnes virtuosi vitare quia gratiam ad virtu
et causa opera quia impendunt honores vel
divitias amicos et hominum causa vel
vel talium accepto retinere illi quod
repugnat virtutibus et causa operandi
sed si non sit gratia honorum quibus
magnum dignum est si ideo repugnat
tue virtuosi talia non graviter sed
tamen a appetere sicut dicit ideo sed
arbitrium et si de tercio articulo

sed ideo arbitrium oppositum dicit quia ille gradus
quia virtuosi habitus gratia honorum quia
sunt tutibus et causa operandi
habitus non debuit non repugnare sit in magnum
non impedimentum sit in honores magnum
sit appetendum quia gratiam et illud
sed quia gratia sed arbitrium primum ad
ideo post oppositum dicit quia ille gradus
quia virtuosi habitus gratia honores magnum
obviant virtutibus illi causa operandi primo
sit non sed honores sed et divitias alii
et alia habitus superum debent et gratiam
et hominum causa si sicut operum ut dictum
est et ille ideo argumentum quia gradus 2a
arbitrium primum et habitus sunt dicta de quo

Quarto videtur quod magnanimitas
sit virtus medium et arguitur
quia non quod virtus quia sit in
medio sed magnanimitas non est
habitus 1e 2e ostensa Ad 2m quod ostendit habitus
et bonum patet quia philosophus in ea dicit
quia magnanimitas est magnum quod convenit
sed non sit et virtuosi et 1e et virtus
gratiam illi speciale nullum 1o quia 1e
dicit Ad 2m patet quia suppositum dispositum et bonum
2e 3o quia non sit virtus gratiam quia
tunc esset iustitia legalis quod est falsum et sicut
patet quia iustitia legalis est virtus
gratiam ut patebit ideo habitus sed quia
non sit virtus specialis quia et 3o philosophus in eodem
quia magnanimitas videtur et quia in magnanimitas
virtutibus magnum 3a sit nullum vitium
morale sicut philosophus in habitus est virtus
seu disciplinam sed magnanimitas habitus habitus
1e et Ad 2m nota est quod ultimum quod
primum liberum et bonum patet quia sicut
dicit philosophus in ea cum philosophus sit notum
lenitas vocabulum graecum idem stabilitas
modo ille sit philosophus et lenitas Greco
nam virtuosi habitus oppositum quidem
non stabilitas sed magnanimitas est habitus 1e 2e
et non est virtuosi 2a et quia magnanimitas non
est virtus 1a et 2a sicut est bonum quia
quia dicit philosophus in ea quia magnanimitas non
habitus fortuitum gaudiosi erit neque prosperitatem
tristi et si primo habitus 2o quia magnanimitas
in fortuna turbant et tribulat habitus
tristitias in miseriis 1e Ad 2m nulla

illa virtus moralis habet seu hec debet
quidem pravas et aliis virtutibus oppositas
sed magis est quid in se non est et hoc
primo quia magnum sicut dicitur
et septimum et velut fundamentum aliorum ut
dicit in lea et virtus est quid quod est
iudicium secundo quia magnum bene
faciat verecundia ut dicit philosophus in lea
verecundia autem non est vera virtus est
ut dicit in fine ethicorum tertio quia non vitia
vitiis mancipata aquibus bonum passim est
ut dicit philosophus et vita vitiis mancipata
quia vitia accidentaliter et pugnat ut dicit
philosophus et ut malum est quarto quia non
potest vivere ad aliud ut dicit in lea sed modo
quod est communis pertinet quinto quia non
est memor mali modo quod est communis pru
dentia quia ut dicit seneca in libro
de ira sexto virtutibus carent malitiis si prudentia
fuerit ipsa retinendum septimo quia
magis possidens est virtuosa secundum
quod ut dicit in lea et illud dicit vitia de
communis prudentia octavo quia non est quia
nihil quod est communis autem petitur nono
quia ut est laudatum non quia quod laudatur
quod est communis et hoc quia est pars
pellicit virtus Dicit quia est magis
adiutor et illud est communis adiutor et
ultimo quia ipse virtus vitium ad
nihilum sicut quod pars in lea non
habet est communis virtute Opposito solet
philosophus in illo quarto et quinto ethicorum
Ita ista opinio duo acta in la prima vide
tur de questio secundum est virtus
distincta a philosophorum quia est habitus
mancipe Quod ad primum arguitur
primo quia moralis philosophus de ipsa magnitudine
dupliciter sicut locutus Nam aliud quod
loquitur habuit seneca de magnitudine in
libro suo de ira virtutibus carent malitiis
non posunt magnitudinem et alia virtutes
a fortitudine quarto quia ipse seneca non
distinxit virtutes morales sed
distinctionem aliorum Si sed distinxit
eas in diversis speciebus quas virtutes nulla

servat in sua specie alias vitiis quibus virtus
fuerit quia ipsa servat aut in opere bono
et difficilius Seneca vocat magnitudinem
sed alio nomine fortitudinem sicut habetur
dicta sit in quinto ethicorum Sed
arguitur distinxit species magnitudinem et fortitudinem
et communis aliis virtutibus moralibus
specialibus vitiis sicut philosophus in fortitudine
metique habitus moderatis passionibus
appetitus in ira et in Et temperantia habitus
temperantie passionibus appetitus in gaudio
et honoratione Sicut quod volunt
loquitur magnitudine sicut de ira loquitur
tunc non est aliqua virtus specialis communis
illas virtutibus distincta sed communis
et non de ira fuerit illud alterpeccatum
non dicit sed sunt erit fuerit delia
sicut arguitur de ira longa Et tunc pri
sicut de stabili magnitudinis est habitus electivus
inclinans ad quod est ut ordo et
qualis regis constantis in gaudio
magnus Istud est quod non quod prius
non pertinet sed ad prudentiam pertinet Quibus
primus est quod non est ista quod magnitudo
est virtus moralis et non quia quibus bona
vel mala humana quia sicut bene
malum habitus fuerit medium malum aut
fuerit excessus et defectus in illa indigens
virtute moralis inclinante et debente
non ad medium Quod in honoribus
magnus et in ignominiis pertinet
est bene malum excedendo et defi
et habitus fuerit medium quia est in honoribus
magnus et ignominiis indigens
virtute inclinante ad eligendum et te
nendum medium habitus virtutis et
vitii vocatur magnitudine igitur magnitudo
est virtus moralis ge note est ita
prius patet ex sedo quinto Sed
vero quia ad ponitur pertinet ad honores
et in ignominiis pertinet
excedere et defice aut pallit apparet quia
sicut dictum est in quinto pertinet honores
appetendi sicut fuerit retinere vos prudentiam
qui non elisit virtuosi operandum
Sed magis ad eas pertinet quod in

X Et alia ar. vitiis Seneca

Quarto magis

honoris) magis sunt appetendi quia per
que tu plus ducat honoris est magis
magis bonum quod dicitur Nec dicitur
ergo est magis bonum de facto est
magis appetendum Et ergo si fiat
excessus in appetendo honoris pro
cor ut si quis magis appetat honorem
quam virtutes pertinendo ordinem co
quia honoris non sit appetendi in ipse
virtutes et ita opa tal excessum
est vitupil (vi tlia) sic excessum
honore affectantes sunt vituperate
magistratus sit sui agit ut horentur
magis volentes videri bonum quam esse
et non videri (sy tlia) amici sunt
adulatores Nam tu cui alionis no
exhibet honores querunt eis ab adu
latoribus signa rueri exhibere -
sic hi sunt indidi (ha tu dicitur
alios superstitio et ipse cor denuda
non possunt testatur de exercitio
ys illud quod spectat ad rudos sy
tali effectu superbi et insi dis
ficates sit honoribus quibus sit indi
gni tali n creduntur sit vale tolu
mundi ut ipse adeo ut ipse diuas
ut ipse aliud quam et ita deinde
conuenit Qui moderat non honorat
mediocres nisi ipse prius primum
insidiores quam amo despiciunt et
contemnunt Et ergo magis stultus est
quam nullus vituperabil et pl cor est
excessus appetitus honoris Oz quam cet
quidam culpabilis deficit in appe
tendo honoris magnos appetet
Nam si quis sufficit hoc statu
dignitas adeo et poni in aliquo
officio hoy in quo esset possit
multas virtuosas opaciones Et sy
plus alio possit et equitate
si indignus retinendo stabilio
officio Et quam plus si hi
virtuosi actibus magis stultus est quam
in appetitu honoris deficit culpa
bilis et eis deficit nullus est detestat
Et ea qua nisi dicta excessus sy
appetendo honoris magnibus sit de
testabil Et sic deficit in appetendo
cor sit detrimpabil si quam habuit nul
sit laudabilis Et quia vi quia tota
bor est vera i et ycto quod sunt ipsi
et hi sunt dicta de ordo primo Dicen
ad 2m ar lio est quod quia sic plus in
illo ex du pot quam et pertinaci
dicit quam supra et antepradi cap
libaliate et magnificentia quam
prima est et ducta vlis et i quam
Alia autem est et ad magnitudinem
magna Ita ac duplex distinguit
virtute et honoris et quia honoris
quam vna sit in ducta bonitatem
magnitudo quam est et honoris magnis
alia vero ipso bona carent vel q
est et honoris pusilli et mediocris
quod ad magnitudinem sic liberalitas
ad magnificentiam sui phi 2o qui de
Circuit autem dicit hic ad magnificen
liberalitate et pua differit Ita
hi quod et ad magnitudinem et honore
Ponite magnum Si autem et pusil
pl di ecto hi Ideo quia sy quia sit
phin illa dicit quod mediat et pusil
et mediocris horis no habeat
ipsum nisi sibi impositum in aliquo
vera nisi ipsum vera ad philo
tonia i amicitia honoris Apli
lor quod est amor et thymos quod est
honor Aliqui autem vera apli lo
thymia ab A quod est sine et i no
amicitia honoris Et si quis ut ero
pl medium ipsum ad vnum honoris
habet cor alius dicit mundi quam
forte audire (audacia autem quam
forte mundi Et sic illa dicit media
multum ipsa appetitum sup honoris
honoris vera philotimia Et quod
illa virtute dicit philotimos Oz magnum
ipsa appetitum deficit honoris vera
philotimia i honoris amicitia
Ecquo pz quod philotimia ipse
accepta et ccl philotimia sunt
habuit vicios (vn plus in tota
philotimi n vituperag ut magis quam oz

et inde no expa' honor appetetur
et sicut 2 non amator honoris
1. Aphilothem sp vituperat et
negat m bonus eligere honorari 2°
p' q philotimia et aphilotimia
mysce accepta magis tenent q esta
disposita media q pertinat ad
detinta p habend et honores me
diocres et quos est virtus nisi
et hac est qd dicit philo m lea est
aut qui amator honoris laudanda
et virtus et amator bonum et no
amator honoris ut moderatio 2
temperatio Sed est q vocando
istam virtutem media largo nam
philotimia adhuc pr accipi dup
uno pro est habitus virtutis ad
medium rei 1 ipsum honoribus
vlt Prete sic dicit liberalitatem
esse habitum mediam pertinente ad
medium rei m ipsum dicens vlt
Alio pro est habitus expurgans
honores mediocres 2 pribus Istud
sic patuit est prima gelo esta
philotimia accipitur primo et
philotimia et magnitas no sic dicit
virtutes sunt spes h gelo probat pr
vt rete est hic ad inuenit sicut
liberalitas et magnificentia p no
p' q. m. Sed liberalitas et mag
nificentia non sit dicit virtutes sunt spes
sed probatur est b' qd A. ma. 1 et
et q sicut rei put hic addunt
ad probandum philotimia et magnitudo
non distinguunt spa qualem ibi addu
cebantur ad probandum h de mag
nificentia et liberalitate vt rete sicut
b' dictum est q magnificentia sic quid
modo liberalitas Sta dicunt est q mag
nitudo sic quid modo philotimia
sic accepta Sed gelo q p philo
timia ca' p virtute et 2° q pro
respicit honores quos et mediocres
et non est virtus circa distinctum
cum magnitudo Sed philo
timia et magnitudo sit non amisit virtus
respicit vlt honores quantum pr rete
sicut magnitudo est et magnitudo
nares instituit vnum modum virtus
sta philotimia quantum ad quos
et mediocres honores instituit
alium modum amisit virtus i gelo nd
et hac sunt dicta de arlo sedo.
Ad rem quod ad p' arg o appetitus
negat b' lo' sallo de medio rei
sunt de medio quo ad nos et ad
probat 2' q philo nt aliud velit
id q magnitudo tg quinum quo ad re
et ad dicit q est magnitudo quid q
tenuit Sed no vult negare philo
qd magnitudo tollit medium quo
ad nos sed rei Vt patet tq tu
predictum statum habit Et aut q
vt oz m. sed n magnitudo sed differt
magnitudo honoribus h est q eo p
est eis dignus Et non apparet ad
nus sunt q oz et vlt et q
oz et vlt et distantia et aliud suffi
adhuc q magnitudo sic virtus et tenet
medium quia virtus consistit in me
quo ad nos et non in medio rei
sicut dictum est stoi h Ad 2 arg
negat b' Et q magnitudo est vir
spiritualis fortitudo et spiritus cum abas
distincta quid et abin distincta
cum aba aliaq virtus sic dicit
et in positione Ad auctoritatem
philo dicit uno q philo loquitur de
ipsa q ipsa est virtus quia supposita
sunt ma' co q ipsa pertinet
aliq aliq virtute vt ad magnitudo
et distinctae magis honoribus
quibus dignus q est Modo nulla
est dignus maxime honoribus id
est singulis virtutibus insignis et
ergo p supposita maxime est
in vnaquaq virtute magnus quo
ad mediocres sunt Ad magnitudo
non apparet magis honores pr

Sed apparet ſi de digno magno
honoribus et illud ſit quod magnum et
in quaquam virtute. Vnde et magis
nec non apparet magnos honores
hic ſi ſed quia virtutem ſibi magis
arridet et efficacius poſſit in quelle
modo operibus virtutem et in pre
maria mirancorum magnum eſt in
quaquam virtute de magnum. Ad
2am negat bor. Et ad primum dicit quod
ipſe non vult quod hic tacet et opa
nonem ille corlicet attribuit magis
ei ab ea dicere. Sed vult quod attri
buat ei id potentiam in qua quia
eſt ei ab ea impetrare. Vnde quod ſuppo
ras die fuerit quod virtute ſed debuit
eſſe et eſt quia ei in practicis
miſeris et corporalibus reſtare et
illo hic tacet magnum ei impetrare
in potentias extrinſecas corporalis ſicut
Moto lenis Nero gramen locuto
ſtabilem. Vnde magnum in natu
ſuo eſt lenis quia ad parua redic
quia ſum ad magna eſt et i vere
gramen quia non eſt grenoſus. Modo
acutas vocis et velocitas accidit
hic grenoſus. Ille eſt in locutio
ſtabilem quia non loquitur id oppre
meditatum et non et non et non oppreſſi
ane. Ad 3am gradat aer et ne
gat bor. Ad primum dicit quod magnum
de bono fortuna gaudet et de
malum triſtatur. Nam ſi mirent
ſed remiſſe quia quia ei illa
reputat ſi bona quidem ſuppa
rone ad virtutem quia ſi ſalutem
qualitatem fortune quidem va
rientur et iſtos et ſibi gaudet
et triſtatur. Et hic bor pugnat non
dicit in iſto 4to. Nam bis fortuna
ei gaudens erit quia bona ſi in duta
ſum. Sed dicit non bis fortuna
hus gaudiosi erit et illud eſt ver
quia gaudiosi plenitudine dicuntur
et expreſſio ei plenitudine ſum et
expreſſium ſi in gaudio de bono
fortuna non magnum non bis. Secundo
et eſſine triſtatur de malo. Ad 4am
negat bor et ad primum dicit quod
magnum ſit desperatio bonorum et
tertiorum non bis ſunt ſed i casu ſibi
quo cor retento et acriſtatur et
affectus eſt oribus virtutem ſuppuriu
vere tactum eſt i gaudet perdetur
hic magnum ſit deceptum adulatorum
minorum et aliorum i put in ſum ſeduc
arrentur. Nam magnum fuit vitare
magis volunt eſt tam ei videri et
plus magis quam ut honoribus ſint
digni et querant honores ſi honoribus
ſed magnum non ſit deceptum dei nec
et honori mi malorum et non ſuae
malicia. Sed ſimpliciter talem dicitur
non hic. Nam etiam hic adipiſci
honoribus ſicutum deceptum dei et ho
nori et ſperant bonos vicos et de
lique adulationem et magis volunt
dari de magis et honoribus et quia vere
ſint magis et honore digni. Ille ſed
magnum volunt quelle in oribus virtutis
magis in honoribus ſta eorum ſimpliciter
quam quelle in honoribus magis et
in virtutis operibus. Cum ſint ſint
magnum volunt quelle in ipſius mundi
et in dignitate et et alius beatitudo
ſecundum ſimpliciter quam quelle alios
abſit nihil ipſe dignitate et aliis opti
mum. Ad 2am ipſius minorem dicit
quod in ipſe de beatitudine quia ſi
magnum non beatitudo. Sed ſi
dicit impoſſe virtutem et in ſi et dicit
modi virtutis ſicut vis ſed quia
tralit ſi anticipitudine ipſe virtutem
ſta magnum ipſe magnitudo reddit
ſi tendit ad opera minorum honeſtatis
ut aperit quelliciam et ergo in de
neficiat ſi mutis et virtutis ſi et
beneficiat ſimo magnum beatitudo
dicit quasi mete virtutem et ſi ipſe
virtutem quelliet ab alio ipſe bor
in ipſe ſtatum retinuit et bis ſicut
ut altera i virtutem ipſum et ſi ſicut
aut virtutis quidem bonum

Et qualis non videbit in sinc et hic
ad 3am probat dicit quod philosophus non vult quod
magnanimus habeat in memoria eos a
quibus bene passus est in primo Sed hoc
in fine vitio dicit bene a se in memoria
habere eos quibus benefecerat aliquibus autem
bene fecerit vnicuique non Et hoc est quod
eos qui se sciat benefecisse 2 non bene
facere vel prima quia magnanimus non habet
memoriam eorum aliquibus bene passus est
ut ipse bene patiatur Sed hic eos in memo
ria ut retribuat Et illo modo est
magnanimus Ad quartam dicit quod magnanimus
non est otiosus tardus vel piger Sed
dicit talem minime esse sapientem quia stultitiam
non Nam quamvis ad maiorem operationem est mitis et
operationibus dicit abluisse quibus superiora
obiecit Et ideo dicit actiosus Sed ipse quia
non datur magna facta ad speciem
operari vel expedire ideo in operat
magnanimus nisi maxime Et ideo deliberat
morte Et ipse hoc vitio dicit tardius
et piger Ad quartam probatur dicit
quod in eos veritate magnanimus optime
vivit Et ad sit ipsum et ad alios Sed
adulatoribus 2 nimis aliis locis
et stibilia stlata sibi affectabit
non bene pertinet quinto eo quod tardus et
in locis Et maturus in sermonibus Et hic
volunt philosophi vel pertinet quod magnanimus non
pertinet ad alium sed quidem indifferenter Et quod odit adulationem vnio
et contemnit vnicuique bonos ipse bene vivit sic
quidem alter virtuosus Ad quinto tam dicit quod magnanimus non est memor
malorum sui et iniuriarum sibi illatarum
quia ad vindictam de eis faciendam
Ruma sicut quod talia lenia non pertinent
quantum bonum virtutem in eo quod
sibi reputat bonum non pertinent memoria
ei Ipse hic est memor bonorum
2 malorum priorum magnanimus memoria
vnorum vt ad nichil expandit in futuro

Ad sextam dicit quod philosophus in illo tertio
modo loquendi videtur quod illa quae multum
fecerit affert alicui multo laborem
videtur fecisse Ea autem quae illi qui
minus iuvat affert videtur in fecisse
Sic in dicit bene in commisit fecisse
vbi multa pecunia tollit Et non ex
deo multum fuit vbi alii ex stipe
dimisit fuisse memorie vel pecu
niam publicam laborem bene dicit
infecisse Et illo modo lo de
fecisse eos quia videtur plus re
putat pecunia Et hic lucra et
palia quia inuenit vel quia in sum
vnicuique quia non acquirit Sed quia
minus fecisse Et ergo in tertio posi
est quod magnanimus magis volit possidere
bona in fecisse et honesta quam
non sunt lucrosa quam fecisse in
honesta Et plus utilia sed
lucrosa Et in hoc non facit hu
prudentem si prudentem Ad sicut
credit quod ipse non est quia mloquia
sed sapientiam autem sed sum quia
ex et dicit stabit sunt talia aut
videtur non reputat quia mloquium
sed tempus brevitate eo quod plenum in
accessum locutionis delectat Ad
nonam dicit quod ipse magnanimus non
est laudatorius adulatorie sunt
excessum Nec est laudatorius
quoniam nudum sic dicit
philosophus Sed moderate laudat
et tantum vere bonos tenemus
dicitur Seneca dicit pro lauda
vis philosophus in sed dicit Magnanimus
aut iuste gratum gloriatur
in vel multi aut in placere con
tingunt et sicut gaudet de ut
sic Ad decimam est quod ipse
non multum curat quod laudat Sed
bene curat ut laude digna quod
vitat Ad decimam dicit quod magnanimus

est manifesta odio malorum quos vult
amicos esse non potest videri. Sed
ad primum dicitur quod proma non oppo-
nitur veritati vt dictum est infra. Vel proma
quia vitium magis ut aliquid dicitur est
veritatis occultatio vel dissimulatio quia
magis in vitio ad nocentes pertinet ad nocendum
et fraudes ad quas dignum non est
sicut magis veritatem vel sic alii dicunt
proma est reprehensio malorum sub verbis
generalibus propter modum indignationis
habito de malicia ipsorum verbi gratia
O quis malae opera ipsorum quia
proma dicit quod tu es satis malus et ipse magis
tali proma ad nullos quia nulli
sunt mali ut manifestum est autem tam
philosophis post opposita inducta est pro
auctoritate in arlo primo et hic de honore

Quartus duodecimus vitia
pusillanimitatis sit bonum pro-
pter carnotum et primo pro-
pter non sunt vitia. Sic
Unum vitium est malum. Sed
pusillanimitas et caymus non sunt mali
igitur non sunt vitia. Et per quod po-
sita tertia et a[illegible] causa nota est. Sed
hoc patet per philosophum in libro de ethicis
dicente non mali quod vitium
esse nequit. Sed ad ar. ad id
sic. Sed sit quod ignorantia non sit vitium
vitio caymus et pusillanimitas quamvis
ex ignorantia in ii. tertia et a[illegible] per
quae sunt quae ignorantia non sunt vi-
tuperabilia ut dictum est. Ad quod et
per quod ut virtuosa nec vitiosa
quia alio pacto agentur virtuose
ut vitiosa. Sed ex agitur quod ignoro
ratione quod in est stultus hoc per in libro
quae pertinet de pusillanimitate quae erit
ignorantia sit ipsum vitium. Et per id de
caymo caymus autem inspiratus
et se ipsos ignorando. Ad in ar. ope
tralis quod pusillanimitas non sit vitium
quia quandoque est dignum honoribus
non est vitium sed pusillanimitas est

dignum honoribus in est virtuosus et per
eadem pusillanimitas non est vitium
sed virtus. Contra in sit vitium
per per quod sit dignum honore
ut philosophus dicit in libro ethicorum per
in libro quod dicit philosophus pusillanimitas est
qui dignum exiguum bonum sit vitium
quia quibus dignum sit in ii. De in
ar. quod caymotus non sit vitium per
sit. Quamvis appetere honorem non est
vitium sed caymus quamvis appetere ho-
norem in caymotus non est vitium
tertia et a[illegible] per quod appetere talis magna
tali nos ad opera virtutum non
in ipsum virtuosum et caymus opera homo
debeat honorem non illic appetere
qui mereatur non ad honorem et vitium
non est malum minus vitium patet
et licet quod caymus dicit quod de in
appetitu honoris. Ad ar. ad id
sit caymus in appetendo honorem
quibus non est dignum non appetit
eum vitium vitium. Sed in appetendo
non est vitiosum tertia quia appetere eo
facinus vitia vitium non est hic
opinum primo et virtuosum sicut hic
et amicus per quod vitiosum non est de
genus honoribus et in vitia vitium
dictat quod ipse appetat honorem
Ad a[illegible] nota est ex licet quod et quia
non est honoribus dignum pugnare exiguum
et bonum per quia si vitia eo nihil
appetit aliud non vitium et quia eo
appetit finem. Sed vitia eo dictat
quod vitiosum appetat virtute ut medium
per et ad virtute sicut honorem et
debito in vitia eo dictat quod ex de
bene appetere honorem. De in ar.
quod caymotus sit prius virtus quod
sit pusillanimitas quia caymus declinat
ad superbiam sed pusillanimitas declinat
ad humilitatem sed superbia est valde
mala et humilitas bona in id. Con
sicut quia caymus declinat ad insultum
et ad iudicium quia de primo nitur alios
ut superexcellat in honoribus non quia
vult honorare maiores et bonos magis

Ita tristitia de corpore excellentia et medio
modo iustitia et iniuria sunt vitia
valde mala. Ergo. Caymus
et indignus honoribus et pusillanimis
est dignus honoribus. Ergo et corpore de
strenuitatibus. Modo indignus et pauper
dignus. Ergo et caymus et pauper pusilla
nimus. Opposito dicitur quod non sub
hiis verbis. Oppone ergo magnitudo
pusillanimitas magis quam caymotes
et magis primum. Et determinatio est
huiusmodi. Erunt duo articuli. In primo
videbitur de supposito quomodo sit caymus
et pusillanimis. Et caymotes sunt mala
et videbitur de quolibet. Quantum ad primum
articulum primitur quod caymus dicitur qui
propter dignitatem et propter virtutem et corporis
operationem et propter alia quibus
efficitur honorum caymus et attribuitur
quod honores magnos et status hon
biles quorum non est dignus
Sed pusillanimis dicitur qui quantum de
gradu quo ad attribuendum honorem sed
quo ad diversos actus status et po
tentiam subtrahit se honoribus et ma
statibus honorum in quibus mutatis vitiis
operationis possit operari in ipsis ad status
status honorum et honores minus dignus
est si vellet illa presumpsisset ut ma
nifesta est quod non. Istud est pre
missum est quod vitiosus ad istum
quod caymotes et pusillanimitas su
plus de eis loquitur sed vitia magnitudinis
opposita. Per quod patet quod quidam
non prestat nam in appetendo
honores et diffidendo se magnum
honoribus quidem et prave excedere
et vitiose deficere. Et ita medio mo
et laudabile est habere. Si magnitudo
est habitus mediatus ad medium rationis
appetendo honores non tunc
vero est virtus moralis. Viz. quomodo predicta
quidem. Ergo est quod habitus mediatus
ad excessum et defectum et honores
sunt vitia magnitudinis opposita. Modo per
caymotes intelligitur habitus mediatus
ad excessum in appetendo honores. Per
pusillanimitatem intelligitur habitus ad de
fectum in appetitu eorum sed apparet quod non
permissum sequitur. Dicunt quidam quod exclusio est
vera et hoc sunt dicta de articulo primo
Quantum ad articulum secundum de primo
magnanimitas quantum ad honores
duo appetitus quorum rectae rationis
primo nudum appetitum honorum secundum
acceptos secundum quod non
sed reducendo eos ad virtutem et
caymotes operationem. Secundo appetitus se diffi
cere officiis honorum quibus ipse est
dignus. Non ipse excludere honores
sed ut in magnis officiis constituit excel
lentiam exercitat opera virtutum. Et
quod videbitur quod appetitus honorum fuit
excessus et diffidere recte rationem duo
bus modis. Quantum ad primum ipse excessit
appetitum honorum secundum acceptos
plus quam est. Vis si appetitus honorum appe
tit ipse se ad tale magis quam opera
virtutum. Et ille vocatur caymus ambi
tiosus. Secundo quidem dicitur erraturus fuit
excessus quantum appetitus honorum
ipse se ad magis quam opera virtutum
sed appetitus dignitatum excessus honorum
et dignitatem ipse operatorum maiorum
et excellentiorum. Et ipse videtur
magnus in magnis et excellentibus
operationibus. Et ille vocatur caymus
presumptuosus. Et illo colligitur quod
quibus caymotes duae species virtutum
tinetur sed ambitio et presumptio
ambitio inclinat ad appetendum ho
norum secundum acceptos prudentia
ordinem morum et naturae presumptio
sed honorum tinetur et causa
operationis honorum est quaerendi quod
non ad bonum sed potius mali pre
tierpant. Nisi in virtute ordinetur

Sicut mutuat ad appetendum officia
honoris Non ut opa virtuti decerat sed
ut magnos honores quibus tis non
est dignus ab alis retinat Pre
sidpcio aut mutuat non pt sed ad
hondz excludere ad psistendum pdte
sed magis ppe qm magis opacos
et qcellentes Et illud sepe ynuit
in dnis Nam si medicus no dd suffi
cenciam medicinad duci sin qlibet
magno alios mistcat psuat vel
si quis in theorica non dd ysinda
ti in pdicandis suis obstica cone
declare vel si mulos iuncad et
mperecitatis assuat sed officium ordi
nandi exercitio duci ad tale tu
quod officium assuet qd honoficie
exercere non pt nisi pt mcepren
vel ex pt destrui aut aliqd id
dmicaip tale dicere 2 dicendum est
psidpnos Zed q hmi officio
duplici bn expressimi duplici
cdrespondet bcium bn defectum
quoz bizoz sed pusillat gnuet
pt vicium defectu qd ambitiosi oppo
nitur gnuit tu quin mutuo oz appe
tit honores sibi tale acceptos Sed in
vicium defectu qd psidpcad oppidum
est si quis ad dyd officium tpis se
excludi maiori posse excellentiori vnc
tuti opacori dicit Gabriel sufficiat
in stra in annis In dicis et in
alis ad qd requisitis et non sufficit
se illo officio Et quasi Galeni ann
pugz retinaui sed ad id officium aucd
sustinendum non sufficit ipuzossim
ostutat Istis sic primus est p gelo
illa q caymq ambitiosis est nullo
deterior et peior qi pusillanis
sibi opposita patz illa gelo Qui ut
in angustia in tribus rebus ad opposita
tal caymq detinat ad sapiam
studiaz et instructa diligenti ad
lectiones et ordinate 2 mozz
studit bizz ex notabili stdo Qui
aut est de pusillanis Cum ad ter
ricia non detinat Nec tut et tuta
mala facit et appetit honoz in niad
festu est i gelo vera Sed gelo
est illa q pusillanis sunt psuipnos
qm ambitiose cuncta est pepe ade
terior q tali sunt psuipnos pz
qz tali pusillanis non sunt ponat
et honores excludendi sed ex quibus
studios quasi passet et te ecce qd
est plus malum ut manifestum est pre
sidpnos aut si opposita partat qz
intrat adora que sua facultate exce
dit Modo pauci est et debet alicuius
simplicis depste ad bum tendere qui
moderate i gelo vera Sed pauci
ambi gelos tmica non pbana Ma
illud primum vi ce pauci ad qd magis
inclinant q ad pusillanitatem et gradz
i ambi gelos sit vc tza et a or
est plus 2o 69 Sz bozz p quo ad pdz
partem q respicit primum gelos Quia
honor est delecta magis pt di p ce
theorice so magis inclinant ad ambi
cios appetitus honoris moderate
q ad pusillanitate sibi oppositam
Sed quo ad stdiz parte q respicit
stdiz gelos pz qz magis inclinant
ad desistendum a magno et excellentibus
opacibus q ad eas sacrandum bene
primo in theorice dl q desiderio ara
ne refugiet lucri iniqui 2 sompnus
delectabilia sint Sollicitudines aut
et studia 2 cenaty tristes sint et in
gelo stdia sunt de nicte plus et bur
de 2o anno Ad rem ad primam
oppositum q aliqui dl bno nid malq
tangere put ille dl malq qm habz
appetitum in ordinatum et ad agile
et dum vicios fm actum id habitum
dl malq Ulio qm di malq magis
studite fm denominationem vulgarium qz
est aliquis nomen et iuricos lodo
de malo p mo gce a or et nage
bz Et ad plus di q ipe in vo
lunt qm caymi sunt mali primomodo

Et ex subdit pot allegato auctoritatem statim
post. Et ad tertiam auctoritatem qui dicit virum
sit mali primo quia honorem habet
appetitum in ordinato. Qui volunt probare
quod non esset mali sed modo primo
sed nec ipse nec alius intuitus
supposita quod sunt habeant vitam magis
opposita et tamen virum alio statim
opposito non subintrant. Et ipse hoc
ex post dicit auctoritatem dicit non in ma
lefactorum sunt. Ad secundam quae est a
de ignorantia invincibili et ipse de ea
intelligit et non negando est ad p
bandum dicit quod probare non tollit de ignor
antia invincibili. Et tollit de igno
rantia quae procedit ex inordinatione appetitus
qualiter probat 3o quia dicit ignorat aut
odit malum. Et ipse de tali intelligit
aut et ipse est negando quod ignoro
rantia quae ex inordinatione procedit
appetitus magis incusat quam excusat sicut
et dictum est in 3o. Ad rationem arguitur
quod pusillanimitas non sit virtus dicit quod de
ipsa virtute simpliciter aut est
vera et est stata. Nam spes in vita
et pusillanimitas non est honor de
gnus voluntate sua sic manifeste de
ordinata. Qui vero vituperandus
et ad probandum dicit quod ille textus in oppo
intelligendus sic quod quia supplicatio
in dimittis aut et stata et corporalis
potest adaptari honori assimilatur obtinendi
et exercendi si vellet et illo sit non
sufficiat ille est pusillanimis et in
hoc vitiosus. Ad rationem arguitur
quod caymoris non sit virtus. Ad
primum dicit quod appetit honorem dupliciter
dupliciter bono appetitum ordinato
quo quis appetendo honorem propter
virtutem honoribus et appetit hono
rem ipse virtutis et appetitus non
est malus primo inclinat nos ad vir
tutem et ita apparet. Qui inordinate appe
titum non habet caymis et honorem
propter ex ordine primo et ergo sic intel
ligendo maior et illa rationem bene sta

vit primo predicit ut notum est. Alio
quin quia appetit honorem appetitum in
ordinato quos appetendo honorem
efficit honorem virtutis et illi appetit
non intuitur ad virtutem sed ad signum
indicia et instituta vel dictum est in
sedo ordine et ita rationem est sta ut
probat ex predicti per intuitum. Vis
tuae sunt vitare honor sunt et debent
appendi haud tamen quod secundum impe
dium malum vel et adulatorum sicut
tunc in hoc attendere vel quod quis et
bonos mores primo timere credit et
vel potestatem vel divitias vel quod adap
tum malum. Ad 2m rationem patet
ad Concedo in est quod non est sufficiens
et ante quadam virtus appetitus virtus
et mediatam verum honorem vel
illud est verum rationem quod sunt et tali
modo caymis non appetit honorem et
ergo aliud est finis. Nec probat predicta
et ratione in caymo non est verum. Nec
et nubet appetit honorem mediatam
virtutem et ipse cum ac caymis appetit
Qui magis nubet appetit honorem ipse
re ut dictum est bene et illud est malum
et verum rationem dissimile et verum sicut
malum est sic appetit honorem ita
et malum est et sic quod difficiat so
rorem amittit honorem sit dignum et
quia verum tramite ad honorem appetit
quaerere virtutem et agere distat
et ad virtutem sic disponat et fieri po
terit honor dignum et iudicium et alias
non. Ad rationem arguitur contra quod
Ad primum dicit quod arguit ipsum quod
arti stat sic caymis amicitiam peior
est pusillanimis sibi opposito. Qui ex illo
non sequitur quod caymis quia sit amicitiam
est principium sic peior pusillanimis
sibi opposito et opposito dicit quod ita
arti cum sit. Quia dicit ad efficiens
Ad 2m negatur stat pro opposito non
pusillanimis sunt longe non est ho
nore dignum. Sed tamen sicut et et
si vellet. Vis ipsi quod est quod pusillanimis

magis sufficiens est in poenis statuendis et diuinis
ac animis ad exercendum virtutem quoque
lenitas exercendi ipsum carnifex et tortor quia
deficit in afflictio minuere ita dicendum est
ipsum carnifex cum in afflictio honorem non
deficiat sino magnitudo ipsi ad honorem
afflictionis ipsi inordinata ipsum exercitio
illicitas pugnat pugnat oppositum est pro
gratiam sedat arma sedat hoc de quo

Quarto tractemus vtrum
mansuetudo sit virtus
moralis et videtur primo quod
non quia vt est vitium
qualis nil specialis nomen illorum pertinet ergo
gloriosa a 2 pro quo sufficit diffinitio Sed
contra sed quod non sit virtus qualis probatur quia
est iustitia legalis vt patet vt 10 ergo
Sed quod non sit virtus specialis probatur quia
sed ira non est passio specialis tunc
mansuetudo non est virtus specialis
Sed primum est verum 1 2 sententiam quia mansue
tudo est mitigans iram vel ira vel dicit philo
in ira Sed contra pro primo colligor quia
ipsa ad irascibilem deminuat totum appe
titum sensitiuum Nam omnis appetitus
sensitiuus est irascibilis vel concupiscibilis
2 pro id quia ira includit in se delec
tationem et tristitiam vtrum ergo delectatio
Modo delectatio et tristitia sit passio
omnis mitigans ira 2 ergo 3 pro
id quia passio specialis habet sed alia
passio irascibilis odio delectatio tristitiam Modo
ira nullam vitium gerit passio sibi iram
3 ad primum sic sed mansuetudo
est virtus moralis vel 1 est distinctio
tamen clementia vel non sibi est
dominium Sed contra pater quod sufficit
dumtaxat Sed contra quod ad primum pro
quia illic virtutem sit circa quibus
id vitium oppositum et sit id obiectum
primum de nomen est Sed mansuetudo
et clementia id vitium oppositum sit circa
delictum sit ambo sunt id obiectum
primum sit ira prudentia et iniuria
Sed contra quod ad 2 primum pro

quia mansuetudo spectat mitigat ad eos
quos irasci debet Sed clemen non est id
superior ad irascibile sic dicit seneca
ad neronem 1 ita 2 sic Mansue
tudo est virtus moralis ipsa est ira
ira vt volit philosophus in ira Sed ita ira
nulla est virtus moralis quia ira
illam passio non est virtus moralis quia
sibi est tota est prima et pulchra abun
enda Sed ira est bona 1 ita id non
est virtus moralis ponenda 1 ita et ut
patet ad ita passio sic est bonum nullum
est mitigans laudabile 2 ita virtus debet
ita quietiadi et ratio modum vtrum
sedat quia Sed minor pro minoris pro
quia ipsa ira tolit et alia est in
parte irrationali quia adiuta et obiuat
rationem vt primo quia 2 quia ira
mitigat pudet vt 2 clemenciam 3 quia
ira impedit animum ne possit distinguere
vel vt dicit moralis ratio Et ad 1 bona
dicit philosophus quia ira et alia passiones
rationes ligat mente vt non possit in
actio rationis vt vitium passionatio
afflat dormiente id insania pacem
sibi seu violentia || Ita quia ira sunt
etiam animum quae bonum in quietando sit
sapiens et prudens ad 1 philosophus || Ita
quia ira mouet ad vindictam quae
est contra iniuriam pellitur et contra animum
dum quae dictat vt iniuriam alius fatum
quia nolis fieri velles Modo non non
velles de nobis fieri vindictam
poena venia 1 ita Ita quia omnis vin
dicta est mala sed non sit iusta 1 ad
motum ad vindictam est malum sed non sit
quo zelo iustitiae Sed ira mouet ad vin
dictam et ita quo zelo iustitiae ad ipsa
sit in appetitu sensitiuo quia non habet
iustitiam proprio Quarto ad primum ar
nulla passio est contraria virtuti Sed ira
quae est passio quia est circa mansue
1 mansuetudo non est vitium 2 pro quia
passio et virtus non sunt aequales quia
et ita passio non est circa virtutem Sed
potest passio passioni et vitium est
salutem habitum vitiosum et 3 pro quia
sed cathedra 1 ita Ita sic ad vitium

qsistit in medio Et inquantum dicitur ad
defectum ut ad excessum Sic magnitudo
dicitur ad defectum i. non est virtus
moralis 2a pz ex sto huius Et 3a
patet per philum in lra dicitur ad
medium magnitudinis facit ad defe
ctum dicitur Et subit post alia
littera patet aut vt magis ad defe
ctum Opposita est de mente phi Et
ffir omni moralium philr In quarto
illa est 2a arti In primo videbitur
an ira sit passio specialis In sto vi
debitur an vitio virtuosus qui licitum sit
irasci In 3o arto videbitur de quinto
In 4to videbitur quo magnitudo ha
beat se ad clementiam vel distinguitur
ab ea ut non Quidam ad primum
est primo q sum philm 2o Ethicorum
ira sit desiderium Ira est appetitus
ad vindictam punitivus appetitus ipsius
appetitus punitivus cum q in ipsum
aut in ipsum dicit ad aliquid non quia
Et debet in illa diffinitione punitivo
capitalitergo punitivo malo illato sicut
sit malum nocumentum quod opponitur bono
vitae sicut malum pene quod opponitur bono
delectabili sicut malum inhonoratum ut
Inhonestum quod opponitur bono honeste
vivere diffinitio ira dicitur sit mentis ira
quod appetitus appetitus punitivus i. appe
titus vindicte ad vindictam quando
ipse appetitus punitivus q in ipsum
re. i. ipse appetitus i. ira ut alicui
malum illatum non debet sicut facta in
ipsum. i. alicui ipsi illatum ut i. alicui
sicut bonum ipsi quod in aliquid sicut bonum
ipsi sicut primum ut primum sicut
sunt bona ipsi possibilia ut primum
ut filios seu alios amicos Et di
Natum appetitus punitivus quia natu
ralis non sufficiat quod infertur punitivus
sui malum parata in sibi mali
apparent quia sicut malum pecunie ut
sum exorte sit illatum Dicit ipse
appetitus punitivus Ad quinta ratio

hominis qui tristis eis non infert malum
primum vitate vitam sensitiva decoq
cessibus edeligitur Sic quia primum appetitus
vitae eis malum illatum to ira studium
Ob est quia est ipse ira ad iram
commutatur quod tristitia Et ira quod
delectatio Et ro est quia ira ut
Et appetitus punitivus quia malum dat
ro ipsa est tristitia sicut Et ro nihil
dicit dissimilitudo quia ira est appetitus in
tristitia Sic quia ad ira et equitatis
delectatio pz quia ira mutatur ad vindi
ctam sicut punitivus malo punire sicut vindi
care est delectatio 3o Ethicorum Et quia
vis ibi assignat Ita et non adipisci
tristitiae est illud adipisci delectatio est
Mo irati tristitia vehementior nam
punitivus i. pictura est eis delectando
Et non solum delectatio est eis actualis
punitio Sic et specialis punitivus est
eis delectatio Ita quando punitivus le
vificant et spiritus et commoratur
delectantur Vt et dicit 3o Ethicorum
primo mihi qui ad ira spes vindi
cte quia desiderate spes vindicte desit
et ipsa ira Vis si dux facit sicut
pauper talis pauper bis tristatur et
indirect dux ro tis ira sicut ei
quia non spiritus vindicta Sicut 3o
Ethicorum dicit mihi in ira sit ei qui
vis impotens contentus forcia nequi
id mihi qui sunt sit potius Ob est
quia sicut dux est appetitus simplicis sicut
ira sit qui est rem bonum et mali
absolute Et ira sibi qui est rem
bonum ut mali sub ratione adunit
Ita duplicem sicut passionem Vis ad
finitam in appetitum generalem alu
am finitam in ira sicut passionem
generalem sicut sto sicut amor odium
desiderium ut gaudium tristitia ut ab
horrentia delectatio et tristitia quar
tum sicut rem bonum sicut amor desi
derium et delectatio Alia tertia sicut

respectu mali est odium fuga et tristitia et pertinet ille passionem sic distinguit. Nam sic generatur letitia primo dat fortem letitiam. 2o motum ad letitiam et tertio quietem in loco. Sed bonum quod alterat appetitum primo impetuit qualitate fortiter et vocatur amor vel complacentia. Secundo gignit in eo motum sive tendentiam in ipsum et vocatur desiderium vel concupiscentia. 3o autem gignit quietem in ipso adepto et hoc vocatur delectatio vel voluptas. Ergo quia spes de futuro et memoria de preterito et generatur delectatio de aliquo bono ac si ipsum esset presentaliter adeptum non est ergo quod est aliqua spes aliquo magis propinqua et minor ac si esset presens. Et ideo dicit primo rhetorica quod memoria et spes quasi sentire putantur. Vel potest possibiliter ille rectum bonum sic distinguit quod bonum magnum est simpliciter apprehensum gignit amorem vel complacentiam. Ex hoc in quod gignit desiderium vel concupiscentiam. Ex magnitudine habitudinis generat delectationem vel voluptatem et ecce totum potest distinguit passionem oppositam ipsi concupiscentiae habet respectum mali. Ad malum primo gignit in appetitu odium vel displicentiam sed secundo refugit aliquo modo vel fugam et 3o dolorem vel tristitiam. Passiones autem que fundantur in irascibili cum sint spes desperatio timor audacia ira et magnitudo et hic est tunc gignit magnitudo quia dicit utrum et quia passionem. Ad hoc est quod pennicia vocatur. Vel magnitudo proprie dicit passionem. Ex quo est quod unus media inter ira et magnitudinem quod proprio carent vocabulo. Nos nominamus eam nominamus magnitudinem cum hoc unum magnitudinem quod est eius passione magnitudinis et eius passionem ire

Iste autem ordo passionum sic possunt distinguit primo quia iste passiones vel similiter respectu boni vel respectu mali. Ex respectu boni quod est duplex quia vel in ipsum tendit vel est spes. Nam in est aliud spes quod est spes in aliquo bono arduum vel alicui bono sibi appetibile deficit et sic est desperatio. Si vero passionem similiter respectu mali hoc est duplex quia vel illud malum ut futurum vel ut presens. Si ut futurum hoc est duplex quia vel ipsum aggredimur et hoc est audacia vel ab ipso refugit et est timor. Si vero malum sic ut presens hoc iterum est duplex quia vel ipsum aggredimur ad vindictam et hoc est ira vel aliquo vindicta deficit et est magnitudo. Aliquo et sibi aliquo pertinet ad appetitum irascibilem passionem sic distinguit quia vel quia arduum et quod vis habere appetitum irascibilem attendere quod in ad difficultatem vel quod in ad periculum vel quod ad eum qui difficultatem vel periculum intulit. Si sibi apprehendat difficultatem et non sufficiat vel habere spem. Et si sufficiat dicit desperatio. Si autem sibi apprehendat periculum et non sufficit sed superat vocatur audacia. Si autem sufficiat et est timor passio opposita. Si autem sibi apprehendat eum qui difficultatem vel periculum intulit hoc iterum est duplex quia vel appetitus non sufficiat sed tendit in punitionem seu vindictam. 2o est ira vel sufficiat et tunc est gaudium ira. Et magnitudo. Et in textu dicta supplicium pertinet ex quod dicta sit 2o quod determina de illa magnitudine. Hic magis placet quod illud sunt dictata hoc. Sed sic primus est quod causalis quia ira est passio specialis alias passiones habent dicta hoc quod ira est passio quia ad aliquid seu aliquam hoc maxime esset quod est

delectatio Et tristitia Oz ira non est
proprie delectatio nil tristitia 1. ad 1.
Ira 1.a Et 2.o patet ex diuisione
ire posita in nota. primo Et ex dicis
quia delectatio et tristitia commitant
iram vt dictum est in nono. sed Et
2.o pz primo ex delectatio a tristitia sit
passiones appetitus concupiscibilis et ira non
sed irascibilis vtz ex nono. 3.o 2.a pz
q ira non sit tristitia forte quia bis
potest stare in appetitu magna tristitia
de iniuria nil de damno illato
vel minor nihil tristet de iniuria si
illata si ignorare Et hic q in 1.a appe
non sit ira ipse defectus spei ad vin
dictam nil pudicos vt ex 6.o dictum est
in nono. sed ergo ira non est for
tristitia 3.o q ira non sit forte dele
ctatio quia pueri ex spe vindicte
nil pudicos patz ex 1.a delectatio
actuali pudicione augere et ira dimi
nuit 1. ec vtz phs dicit ex 4.o 4.a
pudicio quietat impetum ire delectat
q tristitia silencio Sed pm ar
ad oppos sit Nam illa passio est spe
cialis et alis distincta q est specia
lis motus sed ita est de ira 1. q. vd
2.o no est Et 6.o pz Nd q ira sit
dicit motus a passionibus appetitus
concupiscibilis magis sed est Eo q ira
sit passio appetitus irascibilis Oz q ex
a passionibus appetitus concupiscibilis
appetitus quia videtur quod irascibilis
qui max me mitit ad pudicione
et vindicta qui pnt superare quilibet
nunc pnt magna difficultate nil
periculo magnum sustinere Et ecclia
videtur militis qui in ipse audacia et
spem durissima et periclosissima
non abhorret Et hic tu superaneum
mutissimum venum in puiendo igit
ira magis iste distinguit con spem
et con audacia Et magis sed q

ex ira distinguit con timore desperacio
et mansuetudine in quibus appetitus
desiat et sucumbit 1. ec vii sit q
ira est passio specialis qd sint plures
vel q gaudet ira includit plures
passiones sit delectatio et tristitia
vt dicit no. 2.m Ex desiderium
nil gaudium eo q ira est appetitus
seu passio mitiat ad vindictam
et pudicos futura Modo passio
que est in potentia bonum futurum sta ga
udii pt tarde vocari desiderium
nil applatus vtz ex sed distinctio
passionum appetitus concupiscibilis posita in
no. 3.o Et hic sint dicta de arto
primo Quad ad 2.m arguim
videnda est an vnco vnetuosi lia
tu sit aliqui ira sic primo est
notandum q de mente aristotelis
fuisse q aliqui bonum sit ira sic qd
p bari pt nihil primo sic de
illud qm est bonum qd quietatio
est admiratio virtutis in suis opa
tionibus si ira est 1. ec Ad
Nota est et 6.o pz ex 3.o huius
vbi phs ex sua homari dicit
virtutis multi fines et virtutes
et fines ergo Et sed pz forte
quidem 1. ipse bonum expauit 2 finem
aut cooperat eis Et pt illud pri
vbi Nam qui forte vulneratus
in bello ipse bonum vitae stat
videt mortem seu periculum mortis
imminere et timet fugit 1. co doloris
1 sibi Et de immiete morte tui
q vincere spiritum ex admiratione
non sufficiunt ad bellandum nisi
accidit ira fugit tale fatigatus
doloris sibi diminuens et impe
tu timoris auferens Et ergo si
forte in periculo tali stringitur
Et opet bonum virtutis vel seu

furcor sed vulde corpant i. et Zo
ar. sic si malum est vindi reasti se
aliqui reasti est bonum Oz malum
est vindi reasti i. bonum est aliqui rea
sti Ad. 2 no est et b. 2 pz qz vindi
reasti vi. et mispreuy 2 dicuta
ai qz qui vindi reastit Nec bi
sentire iuncias plu illatas Nec
et bi de eis restarci sic phis
duct m lea Zo p. illa b. 2 qz vindi ee vindicta iuncie bi
est vicio Oz vindi reasti est
vindi est vindicta iuncie illate
i. ie bor pz qz rea est appetitu
vindicte Oz Ad. pz primo quia
familiaries despice vicio est
ugi. sustinu iuriante et virtuti
tz. p illa thopica sic opposita
m opposito ita Hostia m pato
Mado illi qui vindi monetur ad
vindicta sustinet iuncta i. ie
Ecto pz illa Ad. qz simulatas
autanda est tui qdiao vilis 2
nihilema Oz iuriate sustinu
et vindi ad vindicta mbutra est
simile i. ie Ad. nata est et b. 2
patz ex primo polit vbi di. qui
non potest pittitari vnalit sun
iudaniud sint Et ro phis m illo
qto dicat iuriate sustinu et sa
miliaci despice stude est i. ie
Zo Dicit ad Ad. ad malio est dat
mal occasio iuriandi Oz qui vindi
monetur ad vindicta dat malis
occasio iuriandi i. ie Ad. no
est et b. patz qz dicit Seneca in
pubis qui peccate no retrahit pec
care no detrahit sed impelit Et
primo ethicorum di. q hoiio iusti
facinu indesidoi 2 pugnos quia
solliciat est resiste Ad. iudicio
qz sint pugnata p lucro et i. cor
qui amici iusta passi sunt
et no q illicite i. condigere
Et ppe hoc et di. ibid Ex illi mouet
ad iusta facinu qui quaadqz de
causa patat no est illic penas
ad mig damnum est q sit cui lux
Zo ad pi. ar. et Dcq est na. u. sa
cuid fenestra si rea m est ama. s.
rea no fuit fenestra tz. a et a. 2 rau
patet qz rea plindy spectrby alicuid
m est abli aetema crassu fractiu
Quit plindy hodby m est b. pnec
sit et alie passeci 2 indulcia ar.
rea no sit fenestra i. rea sit id vdy
fine tz. qz q cidy sit ut fine 2
no fenestra fine ad detiuta fine
i. rea qui est bna tz. qz qidy sit
ut fuit a fine q est aptig sz adeo ro
bom habent Zo dy est p con di
tam arpli sinaz ipe vey ius stnca
fecit vnd specialit libz de rea In
quo mnt ostendit q i. nullo casu
qra licit sit ut p desit posit vnc
nos Et pe ad illud sencte opiz
primo sic argu phis est pt naz
nay est bom Oz rea est pt naz
hodi i. rea simplic no est bona
Ad. patz ex septimo polit Et b. 2
dictat sancta sic inquiend q hoc
mag bu i. ceto ai habuey est q
rea candelinu est et Zo i. adm
torciud mutuo alii iuncti genuey
est rea m et cuid hic q ggat nlc
illa dutide hic p desit illa nocc
et rea aucta penc est et cupidi
ne m est peccatissimo hodi pecca
tari ntme fin dq naz. est bigst
cuid hiadia Vnca qstat 2 geordia
et no b. 2 si mutuo aquae m sedy
auxilia q astrigit Quartiar
Vindi bom est delectari i. pena Oz
rea est appetitiud penc i. vindi
est bona 2 p qui nec bno pnos
congrua Ad. patz p stnca di
cente Vnc bom illig pena gaudet
sed iudicio deputat i. pud ab
impetate sua no inuocabile hoc
est qz no delectat m ey pena p cul

non est a sapiente tam in quanta scriptura
sed ut documentum sit aliorum si bonum
per disciplinam 3o ar. 2o si ira adhibita
fuerit gravior maxime est ad vindictam
malorum sed nunquid est bona vindicta
pro acrimonia distinguit. Et ira
castigatoria non dicit ira nunquid fuerit
ut quidem est vitiosus. 2a patet
exclusa quia ira furiosa est appetitus
vindicte sic supra dictum est. Ex hoc
quod ad primum ergo sic sit quod vindicta
non sit bona pro acrimonia distinguit
ira et ira secundum distinguit primo ira
theorica et vendicatio dicit acrimonia
nam. Ad castigatio ut ibidem dicit
est patientia ira sit ut patientia
metior efficiat. Pudor ante suum
vindicta est patientia ira sit ut ipse
sapiens sanet. Ad 1m magister sicut
quia misce alteri penam non ira fo
nisi si ira prius deliberatum non
est bonum. 2a ergo bonum sit quia ira ca
stigationem non quietat patet quod
Nam sicut medicus dat amara
potum infirmo ut sanet ita et hic
ipse non trahit infirmo sic castiga
tus aliud ipse bonum sunt hic punit
ipsum. Ex hoc est opus quia sibi trahit
sit ita. Confirmat sic ira non tra
hit ad finem si ipsa castigatio
mistrat. 1m non quietum castigatio
Colli est non et 2a patet. Ad quia
aequat pena exigitur ab iniuriante
non ipsum distinguit in ipso punientem
seu castigantem. Et ergo si ira ad
mistrat ut ipsa erit frustra nil
adeo pene superadditur. Et ira pudor
sicut ultima debitum cum quod omnio
cepitur. Ex hoc .v. mali aetate
sicut patet 1to quia et primo ethi
cica cap. de ira 2to ar.
Ira nunquid est bonum in regi quia rex
Ex ira nunquid punitur si regi quia
rex 1m ita nocet omnis gradum
et bonum quia ira accendit sanguinem
et cor adeo accessit et moderatam
motum spiritum et quia causat
tinnitum fantasie et sensus quia

statu et quiete habitum non habet usum
cum libet sic patet 1m ex hoc et in ma
nifestum. Et ergo sic bonum est abscutatio
gertude. Vitium hic dicit ipse stultitia
facilis est gertude propterea quia
ecclesiastes admittere quia admissa
moderari. Ad id est 1m possunt
posuerunt potentiam retinere sunt
ut vanda sic nimis parcat. Nam
in stoicis est animus ut quidam spe
cula. Effectus ut illos non parcatur
ulnea quia oportet sed in affectu
ipse mutat. Et ille. Ira ita est
illa si ira habet magnum est
in bellum prius ut aliquid animi
coopertum. Vinum fortitudinem sed
ira non bene ut habet 2m nunquid est
vitiosus tria ratione patet quod
Et bonum patet primo quia dicit seneca nunquid
vitio vitio admiranda est sed gesta
est quotiens impetu opus sit non
trahit si exigit et nisi id puta
necessitate opus gerat. Dimittit quia
nunquid assumit cum 1m admittere im
piudos et violentos impetu quos
ipse non auctio habet quos nunquid
contra passit in parens illum sicut
quia apposuit. Ut ne metu nocear
nam timor impedit abstinere
ad vitium malum ut timeat eo ad
vitia fugiat sic non est vitium sed
timore quietum est non posset
sta nec acutum est non posset in ira
Ad in pugnas venatoris trahit fortitudo
ad impatientissima castigatio. Et
amicitia. Hoc pro gladiatoribus
qui arcus nec ira decimat. 2o patet
cadit minor sit quia sic 1m est et non
posset vitiosus quia dicit seneca
sequens in quia pene amidy pena
exigitur non exigit ad hoc si
quid ante pena exigitur non ipsa
pene amidy si quia est ante
mexandy iratus. Ad 1m ira
ira sa quis quot non novit quos
non videt quos non subito sperat

in quos tis pena assumit inpigritaq;
sumendq est amicq qui absq rea
puit qz bonum Zo patet illa bo
quia si rea pdesset his maxime
et eo qz licet malos et con
tempto effugit Oz ex illo no pro
dest premio qz periculosq est timere
si despici Nec n est ut multos
timeat qui multi timent Sit 2o qz
vir sapiens si pices habuit tue
absq rea ad medicae rate cond re
pellet punit et decebit malos
Si aut rea sit vnicuiq est time
magis exposita est diepiem et de
risum no effugit et ergo rea est
punit est ut si diepiem exortatio
plurib alias cond ipe vnicuiq si
rea in dicto suo libro de pea
et alias pulchras exhortationes
inducit si pdicte ad pnis sufficie
planum est ergo qz Magr Johes bu
ridanus p grandia ig quexite dt
primo qz si cond arbitri et senere
fuerit his ex aere rea indq si
sumenda ad punitos et timere
expulsos nisi in isto casu quo
in bello testicia sibi inata esset
dummodo pices corpus ad fantasias
pertinet Et quod in isto casu liceat
assumere rea probat primo sic Nam
qui sic pices corpus diminuit et
fantasia turbat valde expedit
assumere rea calefacente sanguine
et testicia sibi abscidente sic u
pdicto qz rea qui wlnerat et gra
uat dolorib ipse calefactio sang
non sanare sic licet rea pices
ne non fortificet ipsi tis pices
corpis augmentat modo illud est
nisi expediens in bello Secdo
probat idem sic quia naturalis sanitas
est multo admiranda ad illud pri
quas raro dutamus admiranda
indigere Oz in casu posito raro
dutabit pices corpis et fantasias
si estimatas admiranda indigere
et illud admiranda est rea quc
assumpta pices membrorum augebit
dolores sibi quantum nec
adeo fantasias tangere ut ad tuba
perturbet sic dolor sibi al 1o ter
Zo probat idem sic qz sit 1 dubio tam
sit bella qz quis ad virtute sola
tudinis sic his disposita et his 1
ca non dn pficiat Et tale in dubio
casu ipse metu mori immici
nis possit pimbare nisi assumere
rea 1 adiuvamen vis in talibus
actibus bellicis rea firmat roz retri
Et cum sit electio 1 operatio nisi
opis Et ad illud pposito dt prede
roz arguit sicpted in calo de pareti ne
in calo primo illig arg primo no
probat Sit 3o sic est rea est
pulchra sic aqueduca in ecia ran
cuiq nota Oz qz in aliis casibus
no licitat assumere rea si qz equal
landa sic qstio pyle est sicut relinq
mad fesio ex rationibus sunt pri
no sicdo ig qrle pposito Secdo
dicit Magr Johes qz in aliis casibus
quis est assumenda plitudo rei
Sd ipse ex probat aut sunce dicit
Nidq itaq rea assumenda est si
aliqis standa signum in an audi
endum gaudendi sit sicut tredecim
singulis ad rhesum equos sti
mulis sacrifibus sidus exortantium
aliqis mouendq est quis metus
aput quos ro non pficit sic 1o
pile opandi est ei qd facit rea
non rei motu si dicitur cond
to dicit similiter qz illa et illud
alia grandit dicta arguit calo
de magnitudine in qto lung
Quarto est notandq qz liz stada
ta sint plabilia tis virgq
quo ad ora de ipse tmoribus no
sint sustinenda vis si dubio
sicsic dotat magr Johes qz licitat
solen in bello assumere rean
Et est his et plubr dicta p
occidendi est qz forti cor in primo
aggressu iniciat vel salte plu
ciat ad rea quaerera liz ordinate

Et ro est Nam sicut lesa sue pu
pensa est res pri a p qua pugnat
vt vtile vel honesto ita ipe fortis
leder si prupendi plagas et
vtq quo ad dolorem et penas q
opponit bono debitae quibus precepti
ipa fortis appetit vindicta non p
est ipe pudrez vt si fi ipter
correctio vicios operand contra
ranu pubq et ccf suos vicioso
Et ipter bonum vtile et rei pub
gsuand Modo illud vtiq est
bonum vtile laudabile et virtuosum
valde vt manifestum est Qz q virtu
os vt alius cariby no lucrat nasci
no vt salud licitu mgrd fortitu
est probabile Qz saltem illud mate
debat qd vocatur expressit Nam
quod honesty homo vt sima pu
corpe vel vt bonum vtilibus vt iuste
ledaturi sic ex precepto quinquit vm
nostrissimos leges et pan omnibus
Et q vllatenus licet tali nasci sen
mouere vt appetitum vindicte
seu rem sum retaz roz r gladiaz
non vt credibile Vn et p su
perari sta q qstiab i quando
strenuitq adiuvat q q cadp alia sta
ut vi strenuitu est nasci mis et no
lite pertare Et illud no vi sum
ce dictum licitatibus sed vtile adiu
tuncias patientibus r mala sustinet
Et ro ad pnd quod dicit r suus ad
plozz et ductap aqua ducta ipsi
mgrd fortitu tu ex moda tu cor
rectione et ducta sicut superadde
tad p plenioris intellectu dicendo
q vt passionibus supliter pt i sensi
malid vno ex ipsa ipe passio
q ex alio passionis qsi Et illo
mta passionis india dr mala
sum si nd india est tristitia de
bono alio qd sum si pugnat
roi ex sum spez alia Et ro ex
india statim nouita dr malid
vt plzz 2a hy dr no aut sustinet
aud opone illud aut passio mitz
quod n qsistum nocuta quidta
sit id malicia puta gaudiu de
malo inverecundia i pudia re
Et illud no quelle re q est passio
ip nos possiby vindicte et lu et
male vti Alio qsi malid adu
passionis sum q tristitia i pug a sum
sup qsi abundancia et defectu ipsi
vt sunt i vtutibus sup qsi abundancias
et defectu virtuta et nu laudaby
sic dr qt i passionibus Et ro dr
plzz 2o hung sic aut et pi passi
onibus et in hys q et passionis
moderata verecundia quod n
omnis non est laudis aut et ve
recundy r in hys n quod hyr
di modu qm aut sup hyndat
ut cathaplex r stupidy quoad
verecundia qm aut deficit ut
nequam verecundia i verecundy
re Et isto no in ita pt malu
videri si qm adq nasci plus
ut min pt retaz roz sicut pu
gelusionibus plenius videtur Qz to
.si notandu q de passionibus aut
laudan sic et stopi et pprie
vt stopi et dr sequaces nota
tant passiones i quoq affectu
appetitu mgrd sic pt ordine
roi Et ipi dicere omis passi
onis et malicias Et pre hy plzz
2o hung dicit de stopi q pi de
tiducere aliud vtutis et quasi
impassibilis et inquietis r dicu
tant q virtutis sim exclud
passiones Et sum istud modu ra
non dicitur passio id est qestia
et pt ordine roi Qz pprie
vtanq et sin stoicaz dicunt
passiones vtile esse motus appe
titus si hys motus sint p roz
rationis moderatus si non Et sum
istud modu plzz in passionibus
posuit sup hyndantias medietatis
et defectu Ytro ccf dr sup esse Eustatu

passiones 20 quia Dicendum passio est motus
appetitus sensitivi in consecutione boni
aut mali 1 actualem mutationem quae appe-
titus sensitivus quo affectus primum tendit
in consecutionem boni aut in fugam mali
nec mirum est notandum quod loquendo de passione
sic dicta est haec vnica motus impetus quem
habet ira per quem ira retra-
hendo ira a sua retinendum et de
tali ira dicit philosophus quod habet quod prae-
ter aquam audire ira sed tu habes oculum
ut 1 non praeter audit ira audit
in ira mutatur dicitur ut mutatur quod
iniuria illata mutatur indignatio Si
claudit quia de nil et quia vindicta
non expectat iniuriam sed quod
fuerit sic philosophus 1 Ad quod philosophus
complicat de ira quod est nihil nisi
ira quae indignatio audire tam quod ad
dicit ceruis ad aquam Odit quia
cat de canibus qui ad primum sonitum
pulsantis ad hostium latrat indignatio
attendit an ille qui pulsat si-
aliquid de familiaribus et domesticis
domus ut non Et hoc ira vocat
aquilinum ira quae habitum Alio modo ira
habet sed indignatio sed ira et quia
ordinem sic quod appetitus sensitivus quae
ira nihil non iniuria illata habet
ordinem iudicium et dictamen rationis
et quia ira dicit alio nomine ira quae
zelum Et hoc ira est iniuria
habet hic quod primo quod appetitus dim-
ictum de illo quod meruit sic quia
iniuria intulit 2 quod appetitus dim-
ictum moderatum 2 non vltra quam
meruit 3 quod pertinet ad vindi-
ctam habet ordinem debitum 4 to quod
ordinem ad finem debitum sic
ut appetitus vindictae non propter
malum iniuriae sed est et quia
punitio Si quod appetitus ad finem
vtilem correctionis et instructionis quia
Dicit quod est ordo finis 1 modo
ira extendi ut sic motus nec non
moderate feruentis stat nihil ut quod
pertinet ad ira et habitus habitum quibus
impetus passionum sensualium rationi
est primus impetus est primum quod
loquendo ira quae sic sonat
quod est velle loquendo de ira sic sonat
loquitur et vno virtuosus illatae iniu-
riae et ira est iniuria quod
loquendo ira habitus assimilatur appetitus
irascibilis est primum ordinem rationis quia
non habet habitum assumere ira primo dicit
ad permutationem irascibilis quod primum et
virtuosus ira debet ira quia
primo iniuria Et forte ipse vir iustus
senera illo modo loquitur de ira Si
mutatur accedit ordinem rationis sic sat
clare videtur 1 mutatur primo et primum
auctoritatem quae senera adducit primam ira
omnibus ipsis adducit et postea 1 modo
sicut quibus verba quod
quia ira est mala et pertinet abiectio
Et bonum Hoc an placet facilitate rationis
ipsis disputat Ordinem quia pertinet illa
quia ira ira praeuenit rationem illo
est licitum vnus virtuosus per illud
non est licitum virtuosus quod non habet
rationem nec quod sit bonum rationis Si ira
praeuenit rationem est quia 1 quia vltra
quia vltra dicit et dictata rationis
Si bene patet quia ira praeuenit rationem
sic iudicio rationis primo fortitudo
iudicium et praecepta non iusta forte
vltra demeritum punitionis ut non
ordinem ut non debitum ut palatum
malo sine iniuria et hoc
quia portatur et de metu ipsis
senere Et hanc et omnem habitum
sic rationem quia ira non est bona quia
non est ratione rationis dictata Et
de illa ira dicit quod 1 to 1 to mag
quia ira non iusta 1 iniuria quod dicit per
turbatio mentis iudicium sic rationis
exasperat omnem quod sincere suspicat
vitia putat quia ira quae vitia senera
amittit quia quia est quia iniuria ratio
non temperat nec est ut iustum
putat quia ira quae iniuria rationis

per ira lux vitae amittit. Et cum mte
iratus ejusdem concidit. Et ut
quidam cadit sic gloria illi adstodit
et ibid. de eadem ira dicit. Et cum
nubis suis tot pulsuat et pulsu
tranet lingua. Et impedit facies
ignescit et exspirant. Ecce et nequa
cum irasciturus vacat ore quid clamor
format sed mtq quid loquatur
ignorat. In quo itaque ille ab ore
procul longe est qui ait quod suo
ipsius non est. Hic ille. 5a gloria
est illa cum licitum est bono virtuosis
irasci ira septem rei et eius indi
nam et equalis iniuria saltem
non ab alio ut suis in corpore fama
ut ecclesia illata. Hic gloria. 2a sic
quia stoicorum vitiosum est irasci pt
rei ut dicit gloria precedens. Sta
virtuosum est assumere ira. Sed
rei et ordinem eo quod oparet sed
rei est ge ei. Ubi 2a. 1a 9a 1a 9a
vera. Ecce pz. Hic ad te
phi in lea dicit. Et quia
igitur quibus oz et in quibus oz
et qui et in tempe laudat non
hoc non est. Cum quibus 1a quibus
oz et in quibus oz irasci adhuc
aut et ut oz. Et qui et in tempe
laudat. Non hoc non est. Si irasci
vera virtuosis non licet irasci septem
rei ut madefactum 1a 1e. Pt post dt
Non irasci in in quibus oz nisi pi
aut vt esse rei 1a opposito irasci
in quibus oz et sed rei est sapiens
1a et virtuosis licet 1a gloria vera
ad illa gloria et pulchre loquitur
bis gregorius 1a 9a mor dicens
quia robustis eo rei vna eri
git. Ira sublata rei familia
est licet virtuosis ira assumere ratio
ratione moderata. Et respondeo
sup. matheri dt irasci propriu
sit sed rei. Et assigt rei quinq

et ira perficit insta. Non sanz
doctrina non implicet indicia
iniuriae negligen et ita bag quia
malis iniuriae ad mala. Et
quia magno licet assumere ira moderata
cum eos qui ad in sua
bona fama iniuriam lede si quo ira
qa non est et a oz. Et quia magno
te bona fama appete tam
bo. Ipsum quia bo. alio
sunt detrahere si bo. in quo detra
hit ab alio. Ergo ipse amat
malum ipsum et non malum qd alius
exsin infamia. Et respondeo predice
cepte ut saltem licet sibi quia dutinus
eum repetio. Et si vindicare eum
vindicta sed fama licet denigre
1a 1a. Et ita. Sed in nro aequi
si est vno virtuosis facta iniuria
notabili in ecclesia ut in ipsa psa
et ad illud ipse sed 1a. Et quia
huic de magno non est magn
madefactum adeo et si malis
fi quia post eodem 1a ipse correctio
malos licet si ira assumere ipse
post dicit ipse qd non malediloquium
non de iniuriis ipse iniuriam
1a qui magno qui in qualibet
virtute est magnum nullo loqui
de iniuriis ipse iniuria sibi illata
et hic non est intelligi de iniuria
loquio qa hic lenamby quia
a no magno igi hic vi. dicit
intelligi qd de iniuriis male
loquia. 1. nato sed quia
eum his moderata 1a ipse
iniuria si facta quia 1a 1e.
Ware his videndum est qui hic ira
septem rei deficit ordo eius mf
modi in no. Ut huic ad
expressio ira sic ira tm mistum
virtut assum pt ut appetitus
sibi id qd ratio eo dictat pm
prius exequa. Hanc gloria qd

et stellas prudentes lucis quasi pul
chre tangit. Ytem mors per indoui
tabilem similitudinem est quia nec ira
quidem mortem virtutis assimilare
ducit. Nec ipsi diua precatur Etiam
gelosi stultis. Sed relinquant aualla
abstylius plata a rouin tergo
nudis recedant. Etiam gelosi zaz
et adulteri ira et si in ipsa dicti
tuum actu iudicium rouin aliqui
impediat non tamen retinendum
tollit rouin. Sicut ibidem dicit ad
illud prosilio ipsum ira per zelum de
quo loquitur zaz gelosi. Hic respondeo
quia ira per vicium de qua loquitur zaz
excitat et subdit quod est nomen
est coniugi rei. Virtutem ut nec mutat
deliberat rouin in execucionem eo
quod est a coniugi deliberatum et ab aliquo
impedimento a suo actu prudenter debet
agere deliberatum de agendum. Hic illic
se potest ut sufficiter patet colligi quo
licet rouin a virtuosis assimi
rep quia si diuitiae in iuuenis re
pellendas quia ad eos magnum
2 putatur assumenda est maior
ut minor ira per eos. Nam si
medium rouin. Preterea obiuat
sicut ira in repulsa iuuenis assu
mat ut appetitus spiritus id est rouin
dictum est primo quia ira
est quia per maiori iuuenis repelle
da maior assumat ira et pro
minori minor ut manifestum est
in 2 Rouin. Si ex dicti quinto casu
quo fortis pugnat nec pro publica
immunitate sibi periculo mortis magis
ma ira si in eos per 2debis assu
me patis quia omnis tribulatio magis
est mors zo Ling 2 quod ad illud re
pellendum quia debet magis in
per maxima assume ira et ad
prosilio arguebat pro eo arte ne
ira in nulla primo no Ling arti
et ipsa in alios dualis exprimere

argumentum per gelosi zo Ling arti
licet cuiusdam et pro a no Ling ytem
ira ad illuminandum rouin est colligit
quia dicit beti thome 2 de stude
quod sicut arbo per 2 stude sicut quo
ad aqua generat ibidem quod sicut ibi
vide Si ad rouin stuce magistri pri
dentur coniugi illud gelosi zaz et cum
rouin labiade Ph ad primum ne
ge 2 bor quia ira quia assumitur pro rei
dedmic non est per nam ad probaz
di quia auctoris sentence predit de
ira sibi derelicta nec retro coniugi
regulata quia illa est penc aude
Si de ira retro coniugi regulata non
predit quia illa non est aude penc
pro est sed est aude penc magis
est victoria celestium et mistice
conseruata. Ad stidiz gen quia ira
sibi derelicta gaudz et deleta
in pena Et sic est assumenda
sic eo arguit si quis per rei assimi
in adulterium virtutis te no gaudz
nisi in illo in quo retro eo di
ctat esse gaudendum Eo quia in vir
tuosis omnia ordinat rei primo hic
Ad zaz di gratis quia ipsa probant
per de ira sibi derelicta ma
illa tendit in vindictam iracun
diam deuitez Et ipsa ira no est
tema ut dicit gelosi sicut Si eo
de ira retro coniugi regulata mori
est fla ma vir non tendit in
vindictam deuite iracundiam quia
castigatio vindicta per lorcy
appellari Vis ipsa ira no appetit
pena nisi ee pro est si pro vicia
deuite et mistica assimilat vt di
ctum est Ad quinto negat ant
Et ad primo di quia eo psite
disterminat ut disterminat possit quia
ut quia pena ab iuuenis sit
exigenda Et pro quia nec ipsa ut
voluntas ira indigerant quo ad

actq interiores vlq; nra licite pt
assumi ppter potentias cohercendas vlo
ad magis puiendq; q; ro dictamis ff
ad pmpcq et efficacq cocqdq; id
qd ⁊ ro est dictatiu. Ad tertiq; qe
a. Et negd b. Et ad p bacio
di. q; licitq; nra ⁊ ro ordinata ali
quar turbet rem actiu. Cuiqe
ro quiq; per virtutis opatis circa
difficilia ro licitu est virtutes assu
mi talia licet aliquar turbata ⁊
quop impedit efficacq possit pmq
exercitio actq exterior. Nec est sile
de ebrietate qr illa no est ama
ff a potatio inordinata sicq est
de nra ro moderata. Vnde si
aliquis moderate potaret. Et no
excessiue in illud finem vt mibra
calefaceret. Et virtutem corpis qeti
taret ut co ⁊ poy pmpcq possit
in actiu virtutis vel speculatis
tal vtiq; no pertaret sta q;
non vi. pertinet qm quiq; retta
ro nra moderate assumit q;
mistrium aptu ad exercitio melioris
actq exterior. Distinctu vel gd cum
vbi alio ita efficacie no possit
exequi illud actiu. Ad vltiq; qe
a. et negd b. Et ad p bacio
di. q; virtq; ⁊ pt sufficiu est ad
reddendu hominem bonu et bis iudi
cante et bis eligentem quo ad pu
terior vsum ro. Qz tis adsuc
multis exterior indiget ad sustentacio
nem sue vitae vt possint co nicq;
cationi ministrare sic cibo potu
sompno exercitio vestitu mebris
corporis et corpore vbiq; vt et instru
mentis exterior que omnia sibi dare
licita nullis sunt pruden. Qz ex ut
dicitur a tacito. Et ante est de

nra qz in adulterium virtus assu
que si sibi dereliqta est in hoc
z non regitur ro. Exclude a
esset et penitq; abiciendo. Qz nisi
ro regitur in adulterium virtus
sicut dictu est est assida. Alia aut
sunt de nra supra
bum excessu
et pt ro et eiusq; ordinis de qua
excessu est q; est expellendo et
de ardo sicco. Ad 1m ad 2m
sit prima ratio illa. Dicitq; ir nisi
nre q; vita infra sibi licitas est vitu
pabile. Et ratio p. primo sic omne
qd ⁊ pt ad insipientia est vituperabile
Qz q; aliqd non nasta in rebus
nequibus oz nasci et quibus possibilis
oz nasci rebus adiustatis pt ad in
sipientia. Ita tale non nasci est
vituperabile. Et illud i nasibilitas
est ut suppo. Et q; nam i ratio ad
ge sicut note z a. pz quia laudi
virtutis esset in hoc q; homo ope
bum ro. Prudentia. Et minor patet
qr nra caretur exterior de i mera
illata. Mo tertia est sibi nocitu et
exerga qui no nasci in quibus qn
et vbi est nascendu. Vt no sit mire
mala sibi illata. qd ad insipientia
pt z i ro. Hoc. Non vindicare ca
q; bum retinet ro sicut vindicanda
est vituperabile. Qz tio nasci est in
non vindicat q; bum retinet ro
sicut vindicanda i ro. Vnde tria
Arabica dicit colliridec i. bum
sibi et suos indete illata z non
quaerere ad vindicta vituperabile
est tis hic adutend. Ms dicta ar
pte. q; illa ro non est intelligenda
ad non posset aliqua vindicta
fieri sic iudicio ro. Si nra. Qz
quia mota exercitatq; ⁊ nra. Audio
ro. facit appetitu pinpnore
ad recte vindicandu. Vlo si appe
titu sibi ro adunare ad ex
quisitu iudicium ro. Sicqter

Non exercere. Sed dicit quod quisque
hominum in ira quasi vera ira audacia
est vitiosa propter id quod illud vitiosum
est et vituperabile quia adjungit mihi exercere
ne iratum quibus non oportet et quando
non oportet quibus et ubi non oportet. Ratione
hominum ut manifestum est talis in ira
illata inducit mala sicut patet de ceteris
quod est et quod habet alii precedentibus
Verum est quia iracundia quia ipsum sicut
contristatus simplicitatem in iracundia
in paucis propter quod quia in aliis sic
est iracundia qui illi possit quinque
primo nec sibi ipsi vitia philosophus
dicit simplicitas autem sicut omnia quod
sit etiam quibus non oportet et in quibus
non oportet et magis quam oportet et velocius
et plus tempore Et videtur non esse
ordinatum existere Non in vitiis quod
possit esse esse videtur Malum in et se
ipsum destruit Et intemperatum sit im
portabile sit quod sic accipiendum
quia malum sibi derelinquit se ipsum
destruit quia sibi ipsi pena est
et destructio Et si intemperatum sit a
puritate et simplicitate in bono in quo sim
da quia vita sicut certitudo quod est pre
uario propter oculum est aliquid
natura vide sicut malum propter
sibi bonum quod puratur bonum Modo
illud subtraheret malum tunc ma
lum fit sibi ipsi imperabile co
quod sibi subsistere non potest Dicunt
philosophi illi qui velocius irascuntur quibus
et in quibus non oportet Ratione contristantur
licet cito cessent ab ira sicut vitia
publica patet et geloni Talis nec
si ira statim dimittit in illis quibus
propter eos assimilat Et vocat a philo
in ira accocali ab acros quod est
cymum et calos quod est ira quia
talis fuit cymum velocitate in
ira Et ad illa species iracundie inducit
disposita sicut colerica Nam ista propter
accidens calor interiorum et motum

spiritum et calorem cito ad ira com
movetur Et si pro statim sicut bru
dicat Et cessat ira ita si non pro
sicut statim indicat Manifestat ira
suam per signa velocia Et quia
talis est in ma rara cito accelera
et cum iniquitate Et sicut spiritus subtilis
circa exprimit acutiores quibus expri
mat et accelerat exprimit sanguis
et car et ira quiescit Quia dum
illi quorum ira difficulter solvitur Et
ira dum retinet in corde donec pulla
ta iniuria intribuat indicium
adhuc sicut peccatis patet quia propter
impossibile et manet pertinaciam
animi detrahit quinque non pro
illata tunc non manifestet ira
suam nullis persuadendo per cor
rectionem mitigare Sicut talis si
ipsi sicut nisi et ultra modum molesta
propter angustiam quam ab ira patiuntur
Modo illud est valde vituperabile
et nisi magis quam accipe iniuriam et cito
ea dimittere ut manifestum est in dum
vero Et est adiuvandum quia illa species
iracundie maxime quam petit melan
tolici quia in eis propter crassitiem et
siccitatem quorum impossibilem sustinere
bunc quam propter et illo modo ira
iniuria a philosophus in ira vocat amari
Quia in eum quam illi qui cito irascuntur
propter eos et non quinta ab ira quia
punitur et cessat Non ex sola
retentione ira sed cum propter sirto
ad punitionem sicut nec omnes iracundos
pessimi patet quia isti quibus malum
antiquis speciem procedentium ipsi in
sanitate ad ira nocta Et eis quo
ira nisi iniuriam longum tempore retinet
Et vocat a philosophus iracundia difficilem
.i. gravem Et dicit quidam quia sicut
a philosophus vocat difficilem quia sicut velocem
ira sicut acutiem Et impossibilem
sicut amari principat in ira ita cole
ricorum quia ex sanguine accidunt ad le
nitatem colere et melancolicorum quia
ex adusto humoribus accidunt ad ira

uitate melancolie Et de isto patet
ad 4t pbm in polcitibus q ipi sui
gstumq; ai Et ad vnitatem hexbreas
sue optime disposita si sibi non re
maneret Ref est q uno cessante alia
nisi piuant ut dictum est nec tpus
digestionis moderat in ipsis stout
amor ꝛc Ad 3a gclo cuspal ad istud
arlm sit illa q mansuetudo est rtus
moralis hec gclo p se pmo a
ipsius passio seu opatio sit que
nata est ab illa passione procedere
quidem ex tale virtuosi et defec
tuosi indigetq habitu medio
seu virtute morali mediante non
ad medium rationis Oz ai nra et pui
tio que est opatio procedens ab ira
quidem defectu culpabilis Et ex tale
virtuosi i ai nra et pudicitia
indigetq virtute morali et illa est
mansuetudo i gclo vad tz a Et ad 2m
rationis patet ex mlitatione ante
dictis Oz 6m pz p duas gclones
precedentes Ordo p gclo sit sibi
habitus p q regulat appetitum
ai passiones secundum dictamen recte rationis
est virtus moralis Oz mansuetudo
est habitus i 9o vad tz a Et ad 2m patet
quia de ratione virtutis moralis vt ex
ut multum appetitus modet secundum dicta
men recte rationis Oz 6m pz quia
mansuetudo regulat appetitum ne
plus nil minus nasta q oz Et q
non nasta quibus no oz Et in qbus
qn et ubi Et quo no oz 2ms rdo
stantes i ꝛc Ex illa gclone et
dictis in arlo pmo st dat q mode
mansuetudinis ꝛc ipsum passionem
ira nce Et quia p moralem virtutem
prima pars edi pz ex pmo arlo
et ita ca mansuetudo 2e rtus de
Oz 2a pars pz ex posita gclone
vis virtus q est i nata sipe ex
nomen accipit q nisi i nata est
sibi adiuncta ꝛc Quarta gclo
sit illaq; virtus simpliciter sit
fortitudo sit sibi accepta

magis oppon virtuti mansuetudinis
q virtus defectus sit i irascibilitate
et sibi simpliciter per gclo pba p
quia virtus i irascibili magis assimilat
mansuetudini q virtus iracundie i
gclo vera tz a q magis videtur ira
q sit magis assimilat Ad pz ex tertio
phi Dicit n peccat aut p magis
ad defectum sit mansuetudo Et ass
gnat ca Non n punitur mansuetudo
sed magis donatur i remittuntur
peccata q sit pti ad defectum nce sit
i irascibilitate i ꝛc Ordo pba
gclo sit q fortitudo est reducere de p
irascibilitate ad mansuetudinem q
de iracundia i gclo vera qa est
nota et Ad pz quia magis iuste
est homi punire i uncia sibi illata
q condonat postq senisset seu sustu
lit iuncia i Ad sint vere qa est
nota q ex quo hoc est hoi magis
iuste et circa quitugit i irascendo
supplicidat q defectum Et ex plicio
quitugit Ad 5o patet illa gclo q ha
bentes virtutem iracundie difficilius
sunt ad quietandum alios Et ex quibus sit
deteriores q magis abono virtutis
recedunt i ꝛc Sicut pti in lea et
ad ipsum mansuetudinem aut magis
supplicidantia opponuntur Et sed tz
etiam magis p iudice Et ad vnu difficilius
deteriores in quibus verius
ex posset pour gclo in virtus diuibus
rationibus i ꝛc Ad 1m q iracundia
sit considerata est peccatum virtutis q
irascibilitatis sit accepta patet
quia magis oppon mansuetudini
p contrarietatem i ad 1m vera Et hi sunt
dicta de arlo 3o Quia 1 ad 2m
arlo est adiuncta q aliqui dicunt
q clementia sit virtus distincta ab ira
suetudine Et illud induxerunt du
via prima sua est q mansuetudo
est moderatio passionum irascibilium
sit nce ut dictum est in pcedentibus
Oz clementia est moderatio punitiuum

exterior bis tulit in retorta sua
dicit quod clemen est virtus per quam
animus gerit se in odium alterius secundum
tale rationem ne sit pena iterata ob
hanc ratio est quia clemen sive est suspen
sio ad insidias in persequendo penis
et mansuetudo est ut quasi dicit reas
indicat et magnanime nec possibilis ob
lis et adiunctis quinetes vis secta
in libro suo de clemen Est tripartita
ad i plicite videlicet ut lenitas
superiorum adiuti i fiere ut molia
ad lenitate in pena exigendi
Hi cum istud modi dicendi sit pri
gelo ista quod cadit vitio nisi quia est
ut reas iudices esset ut punire
existires pri ratio quidem vitium
moderativa est passionum et est nu
derativa operum quia nata sit prede
ab illis passionibus Hi punire est
operis nata prede a passione rec
i gelo iura tia Et ante primam pte pri
quia non non indigent iniuste mali
nisi ad tollendi rebellio appetitus ad rei
publicae tollendi difficultate quod est in
stitutio iudicium rei non per rebellio
sed difficultas ortum non sed ab obiec
ut quae debent operari sunt quia ira nata
sit in fine appetitus passionum quia quod
ut pri iudicium recta talis inclinatio
i manifestum est quia ipsi regulae operum
hi moderat passionem pri vitio quod est
ut passionis et exit ut operum ab ill
passionibus prede i gelo ra Contra
sed quia prima dea mit mansuetudine
et clemencia ut illa est ut sunt est
dea rei pri quia clemen i mansue
tudo quae ad illa dea non instituunt
duas virtutes sunt species ut dicit gelo
i contra vero hic est quia quia
non sit ad placitum pte est quia ad
hic sit virtute ad insidias est mode
rativa passionum in tio ut et quia
aqui tui sibi cum magnitudine moderat
operatur exordiis et ita sortassis
est de ista tria mansuetudo et de

men ut rda gelo quia non i dicit
clemen non est virtus sunt species ad
suetudine distincta pri et hi sed debe
rent distingui sunt species optet quia
esset ut dicta alia partia sunt species
distincta quia ita clemen sit mansuetudo
quia refrenat reas et punitionem
alicui prede utis et non i car pre
cedentibus ut ra quia ad mansue
tudinem pertinet quia est ut quasi reas
indicat sit sint ut superiore i fio
sit ut possunt equales Et ad iuste
quinetas ut clemen est quidem mag
mansuetudo pri quia clemen sunt ad
lenitate sicut ad i fio utis et pre
missis sed mansuetudo de ly et applicat
ut et tria i gelo ra Et illo calli
quia dicit clemen i mansuetudinem non
est species ra i sortis sit est dicit quia
ad modi sit nitatis pri et gelen et di
cit Vi rita sic dictum est primum
quia magnificis sic quidem mag liberalis
non tri spe distinctis aliquibus
Et sic dictum est de magte ad philo
tomia De vnegitate ad sibiectate
i pirmonia ad tpantia Et sic pri
ro ly dicit de dimissimo instrac
ad institia sic in pro ad ... est de
clemen ad mansuetudine Verum
est quia si mansuetudo capitur strictis
pri est habitus moderatis nec mit
passionis equales tri ut clemen Et
mansuetudo capit duo mai cum sit
strictus in non distinct non tri spe
dimissis sic sic sunt dictum pri de magte
i philotamia Et ly sunt dicta de
ulo gto Ad rad pri quod Ad
primo ante oppositum negat ly et
dicit quia est vitio spiritual Et ad pracis
non negat ly sit quia non est
passio spiritual Ad pracis primo di
quia tri ira et non pia dimidiat totum
appetitus tri ly non est quia sunt passi
ones gradales si quia sunt passiones
magis manifestae aquibus appetitus

coherendo sociat. Ad secundam probationem dicitur quod ira non includat illas passiones similiter sicut quod sit recte (?) habet passiones sed bene includit eas concomitanter ut dictum est in articulo. Ad 3am probationem negatur quod ira non habeat passiones similiter quia [illegible] unus philosophus 2o Rhetorice ponit mansuetudinem plus esse [illegible]. Et de illo dictum est in articulo primo. Ad 2am rationem principalem patet quid sit dicendum quia dictum fuit in articulo 2o huius questionis. Ad 3am negetur consequentia et ad probationem etc. negatur consequentia sed quia ira [illegible] sit tota sit mala [illegible] solum [illegible]. Et ad probationem de [illegible] dicitur quod licet ira sit impetus in viro tamen in virtuoso sit regitur per rationem quod nequaquam ei obviat et adversatur quia in viro virtuoso omnia consonant rationi. Verum est bene quod in inquietudinibus et vitiosis [illegible] et eius passiones obviant rationi. Ad probationem 2am dicitur similiter quod philosophus loquitur de ira precedente rationem. Ad probationem 3am dicitur quod philosophus loquitur de ira rationem precedente. Verum est quod ira sequens rationem et dictata per eandem [illegible] non turbat rationem. Non tamen [illegible] a sua rectitudine [illegible] ut bene dictum est [illegible] et quod non est [illegible] mala abicienda. Nam philosophus [illegible] dicit quod in delectationibus venereis nullus [illegible] potuit aliquid intelligere, non tamen viro virtuoso licet [illegible] moderamine rationis. Ad probationem [illegible] dicitur similiter quod ira precedens rationem inquietat animam et illa est abicienda. Ad [illegible] dicitur quod ira ratione moderata non movet in vindictam [illegible]. Nam si sic moveret, moveret contra ius divinum et contra [illegible] politicam. Sed movet in vindictam iniquorum illa est viciorum correctiva et iustitie conservativa. Et sic non movet contra ius divinum nec contra [illegible] politicam. Ad probationem [illegible] negatur quod ira movet ad vindictam et non ex zelo iustitie. Et ad probationem quando dicitur nam ira est in appetitu

sensitivo qui non habet iustitiam [illegible] est. Et ex illo bene sequitur quod quando est [illegible] sicut ipsa movet ad vindictam et non ex zelo iustitie, sed tamen ipsa regitur per rationem que ad illud inclinat et dirigit ad quod dirigit et inclinat ratio, scilicet ad vindictam iniquorum, que illa est viciorum correctiva et conservativa iustitie. Ad quartam rationem patet quid sit dicendum quia dictum est in positione. Nam non mansuetudinem dicimus quandam virtutem. Et quia [illegible] passionem. Et [illegible] non excludit. Ad quintam [illegible] de medio rationis. Et [illegible] de medio negetur consequentia. Ad probationem dicitur quod verum est quod mansuetudo non inclinat ad medium rei [illegible] sed ponitur ad defectum, non tamen defectum medii est quo ad rem sed quo ad nomen. Et illud est de [illegible] ut dictum est in 2o huius. Auctoritas philosophi post oppositum allegata est pro dictis in articulo 3o [illegible]. Et sic est de questione.

Queritur quartodecimo utrum mansuetus naturaliter inclinatus ad iracundiam sit melior mansueto naturaliter inclinato ad irascibilitatem. Supposito quod iracundia sit peius vicium quam inirascibilitas. Ita quod illa quo ad [illegible] et [illegible] virtute possit fieri, sed de illis eadem virtute virtuosis quis eorum sit melior. An ille qui naturaliter est inclinatus ad peius vicium vel ille qui est inclinatus ad vicium minus malum. Et arguitur primo quod mansuetus inclinatus ad iracundiam scilicet colericus melior sit quam mansuetus inclinatus ad irascibilitatem sicut est flegmaticus. Ista [illegible] est melior per quem evitantur magis mala ceteris paribus. Sed colericus mansuetus inclinatus est ad iracundiam et evitat magis mala quam mansuetus flegmaticus, igitur etc. Et antecedens patet quia non solum bonum est facere bonum sed etiam bonum est evitare malum. Sed minor patet quia colericus per

sua mansuetudi

euitat iracundia ad qm̃ melia-
t̃ ß flegmatico euitat in irascibili
Sz iracundia ē peior i irascibili
vt suppo ē et pz ex qoe pcedeti
i 2 or ua || Tertio ultra masuetudo ē
vtq melior i colico qm̃ in flegmatico
ß ß virtute maiorz dr hns ea me-
lior i 2 qo ua || 2 or illa virtus ē melio
q peiore hoiem facit bo qm̃ illa
q mag malu facit bonu ß colicus
i clinatq ad iracundia ē peior fle-
gmatico inclinato ad i irascibili i
masuetudo faciens eloicu bonu ē meli
o q facit flegmatico bonu et pgnos co
licq masuetq ē melio | q̃ notest
et a or pz qr utiqz ista aqua esset
calidior q̃ frigidiore reducet ad
tpamentu qm̃ illa q reducet mag
frida ad tpamentu minor pz qr coli
cq tl hz inclinatoez ad peiq vitiu
s iracundia || 3 or ia virtus ē melio
q ē ita difficilis ß masuetudo coli
i ē tt difficilis qm̃ masuetudo flegma-
ti ē melior et pgnos qo ua q ē
no et a or pz qr ita difficilis sp ars
fit et virtus 2 huiq et b or pz quia
virtus colici ē ad repmenda ira q ē
pl ualde i petuosa utz ex qoe pt
q or qrtqz magis ē laudand q i ē
melior ß colicq masuetq magis
ē laudand q qm̃ flegmatq masuetq i
tt a or no ē ß b or pz qr illu magis
debaq laudare si fiat bonq qui hz
maiore inclinatoez ad malu ß coli
cus inclinatus ad ira sortitur hz
i clinatoez ad malu qm̃ flegmatq i tt
a or pz quia sp h sene medicu lauda
mq de sua tasite qr no ē mitu ad
lupiaz inclinatq ß ita iuuenem
tastiu magis laudaq b or no ē || 4 or ille
ē melior q ex maiori affectione fit bonq
qm̃ q ex minori ß colicq ad iracundia
i clinatq maiori indigz affectione si de
beat fri masuetq et bonq i tt a or z
qr ex eo reddit opq bn̄ ut male op-
atu qr uolutarie ē opatu ex 2 huiq
et io de qnto opus ē magis uolun
tarii de tanto ē meliq uel peiq b or
pz quia colicq forciori inclinatione tl hi
qr virtute || Oppo ar 1 e qui cu uir
tute plq hz de alio bono adiuncto ē
me or ß flegmatq inclinatq ad irascibili
cu virtute masuetudis plus hz de bo
adiuncto qm̃ colicq i qo fla a or tt
pz qr ff 2 h dr pmo huiq q felicit-
as quiata cu minimo bono z reddit
eligi or Et q h dr q liz plq bonq
2m virtute sit honorandq tn diues
ut nobil bonq ē magis hono dq 2
b or z quia flegmatq vna cu virte ma-
suetis hz inclinatoez nale in mag
malu qm̃ colicq ut m ē 2 || 2 or
ie ē melior q mag labilis ē ad egri
tudiez metis et ad egritudine uiciorz
ß flegmatq masuetus mag labilis ē ad
huiq egritudine qm̃ colicq masuetq
i 2 or tt pz ex oppoito qr uiciu red-
dit peiq quod ē mag sana le Et pt
h phr q huiq ta de lubalitate di
illbale ee peiore pdigo eo q b
curabilis ē et ergo p qritu ille dicit
melior q ad egritudine mag ē labilis
ß b or z quia flegmatq tlis more hz i
clinatoez ad uciu mo huiq melia in
nob dat a tastoz lapsus tt 3 or sit
se hz sanitas ad cor q ita utq ad aiaz
ß meliq dispoitq ē vn cor q q sang
ē fortis et naz ut modica hz inclinatoez

adegtudme qm illeq multa ht mcli
natoz adegtudme g 2e meliq di
spoitq e 2m aiaq q hz utute et mq
dispositq e 2m mcliatoz aduiciu p
illeq ht consilem utute et e dispo
sitq et magis mcliatq aduiciu sed
tl e fleu masuetq r colici masue
ti ut dcm 3 seu argutu pq i 3a et
a pz q utq d hns pficit et opq
cuis bonu reddit et b e maita de
se || Declarde qois e adu p
q sic tactu fuit m ppo do qoz q i qo no
solu hz difficultate deduobq masue
tis quaz vnq e na mclinatq ad v
viciozq oppozt et aliq adreliqu sz et
dua e ata qm hz alia utute deducb
aliqua utute cade utuos an ille me
lior sit quia na e mclinatq adui
ciu pcyq qm ille qui na ad uiciu
mq malu e mclinatus Vt poz
qri utra tpatq qui na in mclinat
admtpancia sit melior tpato na
dispoito adi sibi et io illa qo e
sat dubia et scrupulosa pp quod
ea q dicetur in sequetibq dicat
pbabilit || 2od e q tio pt ce sus
qois pmq e ut utq masuetudis
2m sepam sit melior in colito na
i cliato ad ratiudia qm in fleu na
i cliato adi rastibilitate et eqtra
29 e ut masuetudo sit melior coli
to in cliato ad ratiudia qm fleu
i cliato adi rastibiz || 39 sq e ut
masuetus colitq ad ratiudia mcli
na sit me or fleu masueto adira
stibiliz na incliato Et 2m hos 3
sq qois 3 erit arti in primo vi
debit de primo sbu m 2o de 2o m 3o
de 3o Quintu ad primu arti e pa

suppo q i ppoito no erit sme n deu
tutibq principa hoib 2m q homo
q uon ututes moles et q pnat
pome et dicut ce in uolutate sz
q dcm sunt in ultia qoe pm libri
Vn in ppoito nt dice de utute mag
uel pedis seu capitis ul etia tor
nf etia de ututib aie quo ad pres
i fiores sz quo ad po vegetaz et
quo ad sm et appetitu sbiu sz dice
de utute moli sic descpta e 2o huiq
s q e hutq electiuus i me cpnbq
ad nos determinata roe put utiqz
sapies determinabit || 2a suppo q
i compando colicu masuetu et
fleucu masuetu ad idem dice de
eis put hnt utute masuetu eq
pfte eq fme et sub eqli roe gdu
Sic cim dubitatde illiq qois magis
hnt locu vn manifestu e q si vnq
heat masuetudme ut dcte et al
ter ut qnqz q utiqz masue do ut de
tem in vno melior cet qm masue
tudo ut qnqz in alio. 3a suppo q
volutas e libia sic q neq qm cogi
pot ad male uel mq bn agedu
pqmtuqz passioz ul etia mclia
corpale vn liq huiq pa oes ul in
clinatoes corpales aliq mclinet
uolutate tn ea neq pm necessi
tat Et iq liber tl tam a qui dicit
esse q uolutas huana e abstita
a organis et dispoiobq corlibus
Alij q heat hor ex domio sue li
tatis Alij quia e potia supioris
gdus qm sunt oms pon corpales
Sz no cute de ea suffit n adp

ens suppone q ita ē. Q^a suppo q
licz uolutas cogi nō possit in ante
gniacōz ūtutis difficilicz ē illū bn
agere in quo appetitus spiūs magis
adūsat rēte rōi et rōe clām q
illū in quo appetitus minus adūsatur.
cisdem pz 1^a suppo qr licz uolutas
nō nititur ut cogat p appetitū se
sitim tn ipa hz qndam naturalem
affectem ad ipm sic dnm ad bnm
rōe cuius allicit ad id in q tendit
appetitus et ro 1^e qui hz appetitū
spiūs rēte rōi et electōi magis qt
rui difficilicz bn opat an ūtutes ac
quisitōz 2° pz illa suppo r̄ boi ap
petitus ß vn illud in quod tendit
appetitus spiūs pntat sub rōe boi
appetitus ad mi uolutas nātō hz
i illo complacere ß difficilicz ē uolū
tati bn eligere acceptando ut re
futando qtra id ad quod ipa allici
et in quo hz applacere qm si n^o ad
ipm allicit n^o in eo hret comp
lacere ut m ē i 2^a suppo ua tz a
or rō pz p dta 3° huius Vna
ad complacen^as et displicas uo
nō ē ponta lub^a Vno ei ē impta
te uolutatis hre ōpla^az r̄ boi
appetitus ut nō hre seu ecia di
spliceria r̄ mali appetitus et in
parte ad p securōz uel refutare
totū rōe mali appetitus et in par
te ad fugā ut differe seu suspen
de huius acceptōz uel refutatōz bn
ē in lub^a parte uolūtatis et quo
ad illa expetendā se lub^a tas eiq utz
expditis sup in 3° ecia pn ß b tz
quatte pntat ut spiūs g ns et
delta le. 4^a suppo q ūtus masue
magis hz moderare rea qm ref
nare i rastibl seu pa opposita rea
q in qpe pte uota ē masuetudo pz
qr licz ūtus masue^ns i modando et
refrenando passiones tenat medium rōis
sic et alie ūtutes tn ipa a medio
rei declinat v sus defectum rea sic
phē satis i nuit i lra dicēs ptae
aut uidet magis addectum ipa s
masue^do. Q^o q sē d^o q flegm^ty ma
gis disponitur est ad ūtute man
sue^is qm colericus pz qr colericus magis
inclinatur ē ad rea. et flegm^ty mi
nus in ūtus masue^is magis inclinat
ad mi reastendū 2^m rem q ad ma
gis reastendū. Sē q flegm^ty g ad
mi reastendū ē dispositus qm co
lericus ecia ad ūtute masue^is magis
ydoneus sit et apta. Ista sic p
missis sit p^a q 1^a sup^to q colicus et
flegmaticus eque eq mitas electōes p
gniatōe masue^is producent retis pri
bus depto solo illo q colicus magis
ē inclinatus ad rea exona q flegm^ty
ticus gniabit ūtus masuetudis in
flegmaticō qm in colico h^o q p^2 sic qr
actus actioz sunt in pacte pdispo
2° de aia et g^o ibi gniabit ticus ūtus
retis pibus ubi ē a^ric dispo ad ūtute
masuetudis qm in colico ut dm ē in
oe q^e suppois i q^o ua Cor p^m ad
hoc q essent ūtus masue^ns gne m
colico sic in flegm^to retis pibus solo
vno demptō de quo lo^2 g^o ptes r̄q
rut electōes boē in colico qm i flegm
pz exp q^e maifeste qr eqlibus contin
h electōibus ticus gniabit ūtus masue^is
i flegm^to i^2 ad hoc q uolūtas coliti^az
ūtute quo ad eius pfectōz adūgat
sic flegmaticus r̄quirit ptes el
ones bone i rē Confirma q eiusdem diffi

aliq bn eligit in 1o plures requrunt ela-
ones pgnatde vtut retis pibq na p
pmpte ho ualde accedit ad factam
vtut Sz colicq difficl eligit bn qm fle
gmatq eo q suus appetitq sp.ius magis
adusat roi et rete eleoi gpr nalem
i elinatoz qm ht ad ricas ut elici eo
q et q supoibq i co vin ie 2m do
q colicq masuetq de utute masue is
acqta du oo huiq ututes sit q spes q
ad gradu et huiq retis pibq magis
e laudandq qm masuetq flegtq de
sua pz quia ie e magis laudadus
q retis pibus pies pducit eleoes bo-
nas seu bos opatoes ut m e sz colicq
masuetq e huiq utz exo 2o pedeti:
Sz dret 4o pona q colicq et flegtq
eqles eleoes pducat pgnatde ma-
suetudis nunquid elio colici e melio
qm flegtq Et 2o vi q sic qr actq diffi-
cilior uide esse melio mora sz eleio
colici e difficior ut elici exo suppoe
qr qr appetitq sp.ius in colico magis
adusat 1ti rete eleoi i ie hic i vn qtf
eleio in colico no e melior eo q diffi
cior exonali inclinatde qm ht ad ricam
Et eo e qr nalis mcha ad malu qn
tu e in colico no sup addit pi actui
at bo sz ipa p modu uiq trah ad
o ututis Vn sile ar tu rete pt fri de
vno bn nato et alio male nato eq le
eleoz pducta bq Et pt arqui q male
natus meliq opatur qm bn natq q
no ui pla pmo nr vin sic forte de
hoc pt fri amplior sno et pcipu
s huiq no et ui q male natq de
sua mala natitate dcat qmodu re
ptae Ad ar tu in griu ne vtir q
actq difficior sit melior mor et eo
qr uiciosi et in qtmete es difficiop
ant qm bn opat qm utuosi et tamo

no pp hor meliq opan Sz bn vin e
q retis pibus actus diffior cuq actq
difficlas tz se abeptio s. eo forti ne pa
qm induxit obitu e bn melio mor
no tn oz pp hor q actq difficior diffi
cultate tanete se ab mr sit melio
Vn huiq difficultas ad int qnq est
eopte vich sic in vicios et pnalica
corruptis qnqz e eopte dispois ad
vicii sic in incorrigibilibus et qnqz
eopte nalis inclinatois ad malu sic
e in male natis 2a q sit 1a q utq
masuetudis 2m se ipaz no e me
ul salte no oz ea ee meliore in fle
gmatq qm in colico nr eqt supp sp q
in utro qz sit eque p sta sic dn su
et suppeta in suppoe 2a hf q p
sic vta si uolutas in colico pot ad
eqmu ita bn eligie p gnatde ma
sue is sic in flegto et eqt tut in coli
co pt gnari ita bo et 2m se ipaz
p sta utus masue is sic in flegto et
eqt sz uolutas in colico pt ita bn
et p sta eligie p gnatde masue is
sic in flegto et eq i in colico pt
ge ita p sta utq masue is sic i flegto
et isto pouto in esse het intetu i
q ua tz q et aor pz qr eo mltis e
roi bq boms p se gnat utus in uo
lutate utz exo 2o huiq sz mor pz
qr uo tas ... colici equeliba e sic uo
lutas flegtq ut dt supo z i 2m
e q ta in colico qm in flegto Vno
i alibz no orbato vsu rois tynte
gluterutqz ab dispositq sit 2m tor q
vo tas pt ad eqmu bn eligie et eq
bn in vno sic in ao i ie Co 2m lic
colicus masuetus plus laudadus
sit qm flegmtq masuetq ho tn no e
pter utute sua de meliore 2m
se sz pp pies bn eqisse pz co 2m plz

tropolitus plus laudandus sit ut dicit
ibi. Sed quia pertinet in hoc non est quia ma-
sueto colici sit melius secundum se unus mete
quos ponit in hoc esset eqo ad. s. ff. plices
bonitatis et ita predicit ro sta ad
pluralitatem dominorum in ii. h. de primo
articulo Quantum ad secundum articulum adu. quod
dicit aliquid dicit alicui bonum et etiam
melius uno modo ponitur non bonum dicit al-
ti quod sibi ponitur aliquid boni addit et me-
lius quod maius bonum ut plura bona ponitur
sup addit Alio modo ponatur et bonum
alicui dicit quod si aliquid malum adimit
et melius quod pluribus magis malum ut plura
mala adimit licet dicto satis et m ta
expositis Ista distinctio est sic primissa
sit prima quidem adiectum articulo ista quod
masueto et non est ponitur melior coli
co quam flegmatico ff. supposito quod in utroque ma-
sueto sit eqa pfta ie. p. sic ista utra
non est ponitur melius colico quam flegmatico
quia quod si tam colicus quam flegmaticus addit
ponitur optimum et optime operantur ad
rasum ut non est fi masuetudo tam in
colico quam in flegmatico et hinc quia quia quod
virtus masuetudinis ponit in vno ly
etiam ponit in alio supposito saltem quod sit
eqa pfta in vno sic in ad ut non est
i ie. 2a quod sit ita quod masueto que est i
colico potest sibi dici melior puatie
quam sit masueto ipsi flegmatico flegmatico
sic quia utra masueto plura mala a-
dimit in colico quam in flegmatico i. pua
et colico melior quam flegmatico tz eqono
bilis primo et ans pz quia ipsa ma-
suetudo certitudinem et pgat ipsum coli
cum a peyoi uitio et a peyoibus opera
tionibus et cum hoc peyorem in eo tem-
mit melius tz ut maius est i. 2o q. ua
Et hic sit dicta de 2o articulo ie. Quantum
ad tz articulum est primo nondum quod de

bonitate duplex possunt laici vno modo quia put
includit et bonitatem moralem et bonitatem
naturalem Alio possunt loqui de bonitate secun-
da et hic queritur nota secundum potest superiore
quod in nota est et pbatur quod voluntate in
quantum illa conformat se in suis actibus
certis rois 2o permittit de bonitate masueti
colici seu masueti flegmatici Ad hic pos-
sunt loci duplex vno modo ad i. tesloez
et vnus dicit alio melior quam mite
sloz hiz bonitatis vt si vnus lyceat ma-
sueto ut dicta et alius ut sepe primus
lyceat interfiore masueto quam 2 ad
quo ad exterensloz et sic vnus dicit ad
meior cui bonitas multiplicius quia tz 3o
permittit et suppo ad pnis quod flegma-
tico meior disposito corporalibus et reas quam colico
la Et ro est quia colica minus est puora-
tia ad reas propter actuatione uchemente
et motum caloris et spiritus Quibus
sic statutis est prima quod illa quod loquo de
bonitate moli pstite et pbatur de
ia quod attribuit suplori pti in hoc est
masuetus colericus non est melius
masueto flegmatico pz quod quia in utroque ma-
sueto est eqa pfta in uolutate ut pos-
sup tum est i. quod ua 2a quod sit illa quod
masueto flegmatico melius est 2m coeq.
quam masueto colico et dz hic quod mtel-
ligi hinc ie. m adobiem masuetudis
et ad reas quas masueto hz modere
pz quia flegma est meior disposito corporalibus et
reas quam colica ut dicit nolle zm eo quod
meliores ut mag malas operates
i cliat mo p. s. flegma queritur flegmatico
quo ad cor et liquum colico ut non
est ie. Cor pt concedi quod loquo de bonitate
gnia put dicit ta bonum natu quod mo-
tum quod masueto flegmatico meior est ita i.
reas quam ma colico pz quia ult bo
molem eqlter utroque queritur ut ad

pbens suppo et pz epo oe pma hmgar li
fleu hr quada cor le et nale dispoez
meliore qm colicq silti adbn se hnd
at rcas ut dyp q 2a coe cuiq admq
dr secudici pt melior quo ad bom tz
nale i 2o vm 2m 2o cria 2o tedi pt
p fleu masuetq meliō e eptesue
qm colicq masuetq pz qr multipliciq
quest bomtas fleu talu qm colico
Vn essencialis bomtas qit sibi cu co
lico quo ad pte superiore ut pz pq p
ma Et ultra qit sibi qda bomtas
q ad pte et ultra qit sibi q bomtas q
ad pte in fiore s. quo ad cor ut dr q
2o et q melior pt dici eptesue i
cor vm 3q q masuetq fleu no
e nr dici det melior colico masueto
i tesue pz qualiq fleu hr qnda
cor tl q bn se hr ata rcas tn bomtas
mōlis colici masuetq e 2m pte supi
ore ta cor le bom emmet meludit
Vn masuetq fleu no hr se meliq
i tesue ata rcas qm masuetq coli
cq eo q q 3 eorr psua masue optie
se hr ata rcas ut dm e i q ua Et
hr smit dcta de ar lo 3 Ad rocs qoib
Ad pma an alu dr q ipa ar pz q oe
certili 2i sz q utus masue me or e
colico puatie qm fleu to et gre i d
quod ro qcludit no tn eqh se q ma
suetudo colici 2m se sit melior ut
cria pritiue sit me or qm masue
fleu ta Ad 2m 3 loqdo de utute 2m
se ne a or et ad 3 dr q no a sile na
q aqua calida cuit aqm frigida ad
tpametu hor e quia grad q calidi
et frigi se i emtut q grad smt sut
i eorr subo Et io aq in mse e caludior
q frigiore reducit ad tpamtu qm
q reducit mmis frigida Et 3i cria
nalis pp qm coliq dr pro fleu no e
in eodem subo mquo e masue nalt
metia o e in ssu et ututibq eo pritibus
qpa bq masue aut e in uo te et io
ipa masue colia in se no dr meliō
eo q phiez magis malu eo pte tf
meliacois ad rca facit bom sz bn
se q ipa mdigeat plibq actibq
p sui gna roe et tf meliacois re
pressoe m colico qm in fleu
et io ipa cria magis laudat in co
lico qm in fleu ut dm e sup in
to 2o p q ar li pm et i p 2o et
n aliud Alutar pt dici q ro bn
pt masue ez ee meliore colico p
uatie eo q m eo r p mit meliacoz
pejore et i d gressu e mar 2o
Ad 3 dr q utus masue ns n co
lico n m fleu e a si difficile pq
qm e geuita si saltf e pfta Vn
dm e 2o hmq q utq e ars pq
eorr gnacoez et acquisioz e ddut
facilia q an eorr gnacoz fuit a
difficlia Et q ad sta metom bn con
tedit q an gnacoz masue ns diffi
cat colico bn se hre a rcas qm
fleu sz pq eiq pfcam gnacoz no
erat sibi diffiq et io ro bn qlu
q coliq plibq mdigz bois opoibq
ad gnacoz masuetus qm fleu
Vtq em no corrupit uel r p mit i
cliacoz pua f se sz opoes vtur
gnate Alr cria pt dici distiq do
aore qr ut illa difficultas a q e
utus tz se eopte obi eotri et
a or e ua et bor et fla ut satis pz
eopluoe obi cois mote i ar lo po
ut eiq difficlitas tz se abi tn sz
anali in clinacoe ad malu uel
eopte uiciq et no oz aore utr
esse uam qr 1a uiq e meliō q e a

difficilicq; intellectu quod sit melius
illi pauare eo quod pauorem ei permit
tit contra et tunc eo argumento predictis
Ad quartum dicendum quod illa argumentatio
pecoris arguit primo quod si talis rationis
est magis laudandum quia sua utilitas
est melior quia non laudatur propter sua
utilitas esse meliores si propter primum pri
cipium egisse vt dicunt secundo quod clu
sionis eius argumentum et ne lor. vnde mansuetudo in rationis non
quia ex opacitibus maioris affectus
ut magis uolutatis si forte ex opa
citibus minus uolutatis propter gratia
affectum seu inclinationem vnde quod man
suetudo in rationis plurimis operibus indi
get ad sui gratiam quia in fleumate
sicut sepe dicunt || Ad rationes pro oppo
Ad primum dicendum quod ipsa est propter quod zi
ar. et suis rationibus gressum eum esse quod
fleumatis mansuetudo aliquo modo melius est
ad bonum sed hinc ita ira quamvis rationis
sicut secundum tor. ut nam ut exotasie
Ad secundum dicendum quod utilitas propter inclinari
non potest nisi secundum esse in secundo huius quod
dicta zi. ubi quaerebatur an virtutes sint
impossibiles sed non oz quod utilitas sit me
lior ut multum bonum si amaioi motio in
clinare. Etiam potest dici quod illa ratio bonum
probat quod fleumatis est melior exotasie
rationis et id est gressum in ar. 3o
Ad tertium dicendum quod liz frequenter maior a
suat tamquam ita in proposito nullo
modo est similitudo de sanitate tor. et
utilitate quia egritudo et dispositio ut
inclinatio ad egritudinem uel sanita
tem sunt in eodem subo vno modo dispositio
ad paritatem in ea queda pes sanitas
et dispo ut inclinatio ad egritudinem
quia pes egritudinis et ita exotis dispo
ut inclinatio sanitas ut egrido pt

intendi aut emittitur ut virtus autem et pa
ua melancholia non sunt in eodem subo
si utilitas est in uolutate et inclinatio
pua in appetitu sensitiuo et ita utilitas
plurium inclinatio contra mentem non intendit
nec emittit et ita non est quod non est sicut
in 2o. Et hec sunt dicta ybab. de pnti
quoe 2e.

Quarum quinto dicendum utrum affabi
litas quam philosophus uocat amicitiam
sit utilis moralis Et arguitur primo quod
non quia aut esset utilis gna
lis ut spalis non potest dici
quod fla aut pz sufficiti dmisioe et bor
non cum potest dici quod sit utilis gnalis qr
illa est iustia legalis lo huius Sz quod
non sit utilis spalis quia est aut obnoxiatim
es in se oba plui utilitatum molium si
utilis. affabilitas est huius in non est utilis
spalis aut non est et bor. nam affabilitas
vi esse in colloquis et qui uc et sno
mb et rbus quantare ut dicit p. mla
Sz aut illa maz sunt plures alie u
tutes nam ita ea primo vmr ea.
ipso fa et polita zn ie non sunt spales
virtutes si sunt aut maz omnium virtutum
2o az idem de iustia ta distinua quam
quantitatia et de lubate quod omnis sunt
aut rerum quitatis in ie || 3o az hor
de uitate et cultu polia nam ie etiam
thuais colloquis Et 4o quia adoptiu
tate huai quietis multum fruit hoies
et ita ios est magnitas ut sit dicunt est
in ie Confirma sic illa ratio nam ia utilis
est gt plubus ut omnibus quod est ita
delectabile si sitis est huius in ie
aorz quia est aut delectabile si affabilitas est
huius in. aorz quia ae aut delectabile
est cubz uti quae ut dicunt est 2o huius
ut ad mag id quem tpan. sit de
lectat quae ecia gt dicit masuetudo
vnde phs dicit iracundos esse difficiles
ad quae si bor est phi in ira 2o ad

principale arte non utute operam ficte sed p
affabilitatem operam ficte i non e uirtus
moralis aor non e et mores pz qr opa
mca ad finem lex auri tu in auri no
fimq oppositu e phi m lra tal deaf
fabite. Ingoe primo pone rationes obi
2o respondebit ad qstu Cuntu ad pm
articlm e primo di et suppos q ad
huaz uita utilis primo et natra e
gmtra Istud declarat phr po pol
sic na na que michil facit frustra
pol habeq supfeta aualia det fmoez
pque sibi i uite significet conferet
notium uistu et i uistu q no serf
set m ppt gmtaroz 2o pz ide sic na
multis et plibq mdiget ho ad pal
uadu su cria bnducedu uita q na
pfte no posset sut talia fiat et
pficiat seu cria pfta mdigebq op
plurct mdigent homes vaijs et dui
sis artibus 3o in uita huana tot
arcuit opa lia q vnq ho neq qm pt
hre diligez ata oia sz forte aaual
de pauca magnu nacz e q quis
sit bon teporo et tm sanat q ipsa ma
tu sartoibq et alijs quoz opa no pt
cpere possit nos uestire Sutr magn
e doi factoi si stat et possit domu
edificare et fabro si ferru et mstra p
alijs artibq natra sciat fabrare et
rustico si sciat et possit agitatuci
tedre et sic de omnibus qi artibq pt
mduci sn quibq nalis homs mdige
no pt supplei Et io opptunu e q ta
ta sit hom gmtatio ta domestica
qm ciuilis q homes pse ide suana
lem suppleat mdigen az seu natz
Vn p. p. pol dicit pter ho q homa
ciuile e al et q e i ciuit ppt naz et
no ppt fotuna a ciuiq e aut melior

qm ho 2od q sanoes et alij qustus
exteriores quibq homes ad se i utut
i huana consid gmtarce tr pnt
considau et io ar hmq phr i plure
poiut nalem utute Vno mo sanc
nes et hmq sta exteriora qsidai
pnt in qua tu desuiut ad actq
sciosos 2oo magnitu desuiut adi
tnte et latetis pstrouo maise 3o
i qmtu desuiut ad ludos et pla
Si primo mo qsident tut ata cos
ht sn affabilitas deq nut e mo
ta qo Si respiden 2oo tut ar cos
hz locu uitas Sz 3oo tut ar cos
ht esse cuk polia Et ho tagit p
i lra dicens trees i q dre sut i
vita medietes sut aut oes ata
sanoez qzda et opu gmtaroz
drnt aut qm hc quide ar vites e
hc aut ar delta le coz aut qa
delta oz hc quide in ludis h aut
i illis q 2m alia uita collaqis
et e ata de cuk polia ar sme qli
huiq 3od q mpoito actnsci
osi ar quos ht esse affa tag dm
actus utiles ul natra in hua
gmtacde iuez omes illi actus
ut sanoes qui nr ad ppe pstos
es maise oz nr ad solacia iocu
sa sz ad aliq nob ut a alijs utile
sequedu ul pducedu seu qm
fugiedu ordinat vnm e q
affa tas no e ata actus sciosos
tagm ata ppu cius obiu Nam
et alie ututes et plures ates
uident esse ata actq sciosos sz
e ata sanoes et gestus qb uti
m in hmq actibq addecet et
delta bi quiuedu vn sm q it
vis et gestu decet et delta bi
ad alui se hre alij aut mdecet

litigiose et in delectabiles litigiosa ar-
tus seriosi ut puta uendicionis ut
emptionis dationis ut acceptionis
eptm no uide. 2o. 8o. q affabilitas
eoppdictis sic pot describi quoad
quid nois Affabilitas est habitus e-
letiuus in eloquiis addecoret ut
et delectabiles quiuedum ut fimoces et
gesta quibus utim in actibus seriosis
illud Ephai no pt nr etia litis qz ph
nois est et io suppo. 4o. q distolia
sit priuia et habitus quo retraiam
et contedimus ad oia ut prima ipis
quiuetibus cos retrahado et neqqm
delectando. Placiditas aut est habitus
qo neqqm deliciant et contedaq ad
alia ipis conuiuetibus fisi in gla
cor dia ut fta etia si turpia sint et
fla applaudamus et gmedamus Et hi
sunt dta de primo ar. Cum tu ad
2m ar. lu sit prima qo 1a q distolia pri
priuia et pua seu uiciosa et qtra
bonos mores 2 sic qz ipa est corrup-
tia et qtbatia qi tractois humane i
qo ua tza quia huiq gnitatio hua
est vm naz 2m roez et vm bonos mo
res t q d qt ea et qt naz qt roz
et qt bonos mores et pqnis ma
et uiciosu fz ans pz qz distolia
reddit hoiez litigiosu mo litis et
disggare h empedetlem 2o tollit
pacem et auctia q tz hoies in co
uitu huano 3o qz auitit nale appe
titu hois q ho hz addelectabiliter
quiuedu alijs et gtia du ho em
nar apetit delectale et fugit tste
tu tstia corrupat naz hmtis 3o hi
2a qo st 1a q placiditas est mala
et qt bonos mores pz quia ipa est
i fectua huae gitatois i qo ua
tza et aor pz primo quia uiciu quiue
nu in autor Na sic utus laudat
tset ita uiciu laudatu et placide
acceptu augmetat 2o qz placidi psua
placidi alios uicios ptcepts effi
in gntu cos uicia approbant et gme
dat i 3o qo et rn qa affabilitas est u
tus molis hc qo p sic ita q scuiz pas
siones et opones huanas qtu ante de
puc et desice male et me mo se hre
bn et laudabiles ita casde mdigeq ute
moli mclimate et digete nos scude
tiante adte medu cois rec fz ita
fimoces et gesta quibus utim in actibus
seriosis qtu expte de puc et desice puc
et mdo se hre laudat et utuose i ar
huiq fimoces et gesta oz pnc mole
vtute fz tl utq est affabilitas i qo ua gne
sit note aor cois et fceq sup q poi-
ta fz bocz expositis ia positis 3z
ps q 1a utus uocet et sit affabilitas 2
ad pns vm qd de pcetate uocabuli
affabilitas appat fimoi fz no est cua qz noia
sunt ad placitu h tn adutoridu qa
alt nociant 1az utute na hoerq no
mat ea spn vn maledcm dicit ho
mez in sociale i distolu et tedio s
tietatis turbatore ut tritat po
pol pte aquibdam uota fuit urba
nitas addrnaz rusticali quia uiue
tes in urbe magis plet quiue et
colloq grose qm rurales Et gsti
dta apud aliquos uota fuit rusticali
addrnaz curiali vn qui vsant i
turijs dnozt grosiq stiut pretis
colloqui et quiue hoibus quibdam et
pr ho qn aliquet uoramus curiale i
tendu cu de hac utute gmedare
Curiale aut uoramus distolu et t
huao quietu tedio su et onerosu.
Alias aut uota iocuditas no qlibet
ea effi for et intiq iocudus et le
tus fz quia sibi colloqtes et quiuetes
reddit letos et iocudos st antiqtus
uocata fuit facetia et habites ea
faceti vn boeriq in de disciplia sco

dicit se velle prius ad iudeos facetos gra-
liores virtus eos dei virtute quae dabat
qr maxime in eis uigeat et ē facetia id
q elegantia dicta ut suauitas in vis
et in factis Vnde quidam metificato lib
que de primis doctis ad hanc virtute
primitibus composuit facetii appellau
Tulit hanc virtute nouit etiam eo
q gesta et placide facit horiez alti
quuie Ordo mirq aut vno uoti raz
virtute ornatu in quitu personeloqtis
ut opatis alio uoti eam boz ordi
nacioz p gnaz ad alias psonas
negp sue loca phr at non noiat
ista virtute si no aiie ei attribuit pp
similes eiq ad naz aiaia sic ei atti
delcar sibi i uicis quinuit qe ista vn
ista virtute ho delcar se hr ad co
iuietes vn fimoes et gestus ep
tioes Sz no ē magis ta denoie
sipt ei stie q sit uitq molis sic on
sum ē Certa q sit ista q sim
distolia magis gria uituti assabit
qm sim plaatas vot aut sim pl
aiatas a plaatas q ad geng vici no
subitrat pr qr distolq pcat gra
subaz actq ig uitutis placidq aut
plu pcat gr modu i distolia pl
oppo huit uituti pp aere dissili
tz a et ans pz qr actus p napalis
huig uitutis ē in applado quuie
tibq et in fado gita coem huana
delcta le et iocu da liq mod ate
sm dca rete rois mo id no fit
distolq qr omes mtedit tot trae
vt dm est si placidq plu pcat
gr modu in quatu plus et alte
qm oz et hos quos no oz mtit
delectari Et non mage qm
sim placitas alt uicio mistea
vt si quis esset placidq no pte
pp complacere alios et eoz sone
facetiori da si magis pp lucru ut
ut magis possit aliquē quuie
defraudare no esset mirū si hq
placis peij or cat qm distolia sip
vm q tuit no pe uocā placidq
si dr blanditor ut adulator.
Vnde dicit p ml q delectant fauit q
quidē eiq quod ē delectabile ecto
iectatiuq no pp aliq ad placidq
q aut ut utilitas aliq sibi fiat
i pauis et gruiz pouhs bla
ditor ir lis de arlo 2o Ad vos
ad pma an op ne bor et dr
q e uitq speialis et a aliis dispi
cta lz n omis ututes moles
regrat ad pstaz gitacoz huiz
ho tm ē vn duips acty et ri di
uia oba et ad distracoz ig tu pha
tibus suis et conformacoe dr
plubz i omi gitacoe loci heat
illa utus ipa tm no spiritus suaz
actui hua noz scio soz mz pn
ciles tui as ipoz si plu sppt ser
moes et gesta quibq utim in
epicio sm oz moz actui sioz
ad zaz ne bor sq ista utute opu
m fiet ad oz dr plz vn istaui
tute aliq sita m amico no tm pp
hor fingim q vn si equus et asq
i aliq ssli ope nae qut no pp
opq expeat si e sm fing quiu
aimq no sit aiu sed di et popa
ut ua que solo aiio pp a st si poi
aiu desigt si tale finge no qut
affa li n aliciu utuosp Auctr phi
pq oppo ē pdictis hs de goe
Vitur decio 6o ut utitas
sit uitq molis Et ar po
pno qr opq vt mtlectiue

nō ē ūtus mōlis ſz ūtas ē opus
virtutis intellectiue i ī ar 3 cū qz
virtus mōlis nō ē opus ſz potiq hitq
ut dicī ē 2o huiq cū etiā qz ūtus
mōlis nō ē impte intellectiua ſz im
pte appetitiua ut dicī ē in fine primi
et 6o ethicorū hq ū dr qz vim et fm
sunt opa intellectq Consic in 1a pte sunt
vim et fm in q sunt vim et fm affirma
et nē eo qz vim et fm in affirmando et
nō sunt 6o metha affirmatio et nē ſt
impte i te 1a Vta 6o huiq dr qz i mete
i impte mte 1a sunt affirma et nē in
appetitu nō p stoicos et fugi et ergo ūtq
pertinet ad intellectum et nō ad appetitum
2o proma q oppo ūtis nō ē ūtus i
nō ūtas ē ūtus qa ē mala insa qz
sublatis eorum nt ē nē et ans pz
p p dicta Ulū aut modata utut 2
proma et ar q nō ualde ipmpta et
mai ta qz rem sat greci vir qo etiadt
lauda la ea in mq magis auo declinare
i Confirma na p 6o huiq ca de mag
nita dicit qz magnq virtus proma
admitos ut nō ē i proma nō ē ūtus
ūtus 3o na ūtus mōlis qz stat in eo
mo ſz ūtas ſz consistit in extremo i a 2
2o huiq na et preter hor ūtutes mo
dates ponit mediocritas et 4o qz ūtas
ſz consistit in alto extremo quod ūtus
q ſz nō hī medium Confirmat qz i dd
vim nō qtingit uiciose exercere i ūtu
tas q mutat ad qd dm vim nō ē ūtq
mōlis qa tz quia ubi nō qit exercere
et deficere uiciose i nō ē poda ūtq mō
lis et ans pz qz liq qtingat in dd
vim uiciose deficere nō tm qtingit uicio
exercere vim de qnto homo magis di
vim oi superlus medacio tato magis ue
rax ē et ūtuosus et ro dicit p. ps aut
medacium pium et fugi vim aut et
bō et laudabile Oppō dit et intedit
ac on re in ea in illa qe p 2o ponit nō a

et in 2o enbi ad qz Cōtra ad pmū arti
ē pmo qz ūtas qn ipe actus. actus 5o p
enti te fm qm accepit dicq qz ans et
vm qūtutur Aliqo actus pade eqroe in
telleqtq componentis et diuidentis ad ea
de quibq qpoit et diuidit et 1oo ūtas
dicit qpoibq metalibq magnitū sicq qtq sic p
tinentes sedm exigētia et cōvn rez
intellectū qplectut qua ut ne 3oo
actus ūtas p ade eoe fmoris signat fm
sig do ad rem signata de q sit fmo et
ita ūtas dicit qpoibq uōlibq et 1o sunt
magis cōsucta et ipe actides ūtutis
Ex illo colli qz ūtas qn actus virtute
mōli nō accipi ipe Vta sic arguebat
ans op ūtas ipe accepta nō sindat in
aff rōnali ſz in re adep ut in morte ut
i mtfitu ſz ūtq mōlis ē in appetitu rōli
et ipe hor phr in lra uot illa ūtute
i notata s. noie ipo ſz in 2o huiq uo
cauit ea ūtuta et ita qm r uocat in
quatū id nō sibi attribuit a bono ita qz ipa
vat ut magis ne a bope qz ē sui oim
opat ut pq dicta 2o ē qz fmoes et
alij actq exteriores huai magnitū sunt de
signi mea dispōis in huais bonis sic i
exercitia hitum modalium et intellec
tualium habitate i nobis ta i auctoz et di
uiciaz plicalitate in uigore virtutū cor
lium aut in hijs vtr ar q iacta a loū
hre pt sunt obm illiq ūtutis et uiciorz
oppo 2z si alt ūtus sit qd potiori pla
ce relinquat 3o q ūtas q ē ade
quatio fmonū et opm significatiū ad
res quas designant huiq fmoes et
opa vi esse iq ūtutis. s. ūtutis ipq
actq Et pop 6o actq uiciorz 6o sunt pla
tates huiq fmonū et opm q cōsistit
i fmgdo de si a 6a qm sunt ut mora
qoh et sa expositis qz ūtas quo ad
quid notis put ē ūtus mōlis sic pt de
sibi vitas ē huiq mtians ad vanda
signatorz rerū p fmoes et alios actq
exteriores put recta rō dictat Epl.

et in 2o enbi ad qz Cōtra ad pmū arti
ē pmo qz ūtas qn ipe actus. actus 5o p
enti te fm qm accepit dicq qz ans et
vm ūtutur Aliqo actus pade eqroe in
telleqtq componentis et diuidentis ad ea
de quibq qpoit et diuidit et 1oo ūtas
dicit qpoibq metalibq magnitū sicq qtq sic p
tinentes sedm exigētia et cōvn rez
intellectū qplectut qua ut ne 3oo
actus ūtas p ade eoe fmoris signat fm
sig do ad rem signata de q sit fmo et
ita ūtas dicit qpoibq uōlibq et 1o sunt
magis cōsucta et ipe actides ūtutis
Ex illo colli qz ūtas qn actus virtute
mōli nō accipi ipe Vta sic arguebat
ans op ūtas ipe accepta nō sindat in
aff rōnali ſz in re adep ut in morte ut
i mtfitu ſz ūtq mōlis ē in appetitu rōli
et ipe hor phr in lra uot illa ūtute
i notata s. noie ipo ſz in 2o huiq uo
cauit ea ūtuta et ita qm r uocat in
quatū id nō sibi attribuit a bono ita qz ipa
vat ut magis ne a bope qz ē sui oim
opat ut pq dicta 2o ē qz fmoes et
alij actq exteriores huai magnitū sunt de
signi mea dispōis in huais bonis sic i
exercitia hitum modalium et intellec
tualium habitate i nobis ta i auctoz et di
uiciaz plicalitate in uigore virtutū cor
lium aut in hijs vtr ar q iacta a loū
hre pt sunt obm illiq ūtutis et uiciorz
oppo 2z si alt ūtus sit qd potiori pla
ce relinquat 3o q ūtas q ē ade
quatio fmonū et opm significatiū ad
res quas designant huiq fmoes et
opa vi esse iq ūtutis. s. ūtutis ipq
actq Et pop 6o actq uiciorz 6o sunt pla
tates huiq fmonū et opm q cōsistit
i fmgdo de si a 6a qm sunt ut mora
qoh et sa expositis qz ūtas quo ad
quid notis put ē ūtus mōlis sic pt de
sibi vitas ē huiq mtians ad vanda
signatorz rerū p fmoes et alios actq
exteriores put recta rō dictat Epl.

magis mate pz id quod pg dicebat q hu
tg acquisiuit si non uitat ep suo actu
uitate sue uia designoe ista plaui nec
ut ß tagm doctrne pnc supponat hoc
e quactam ipsiuit mligm sicando de
nob ut nob in esse gliosa q no in sut nb
ut etia mala q sint ut vlr epre do
al mitibg rte rois aua rex designare
pf moes et opa rm q mtuiz cu sta az.
Cyroma at q ipsiuit mdeficido ar pdta
abeo q rta ro dictare et prepet et id
etia e quod nois q ad pns supponat hs
de ar lo pmo Cn tu ad rm ar lu e pa
q ista q ar ß moes et alios actq epti
ores mqntu designati sut nre dispo
gt limites rte rois epre de sz in sg do
nob in ee gliosa et magr q no sut ut
mora qm st Et sic ar ß moes ep
et actq eptioces eos de mqntu etia
designatiui sut rte dispo gt de fida
abeo q rta ro dictat prcipit et iubet
pt ia q na sig t mte medaiu pt
ordme rois tam rm expressu qm rm
defm tut ata huiq ß moes et actq
de q lo q gt limites rte rois epre
de et sic arcta roe de fide ß tigit
i te medaiu tam ß expressu qm rm
defm abordme rois io q ua tz q a
aoz q ut bicp e medaiu. s tam in
ßndo in ee q no in sut ut mala qm
in sut et sic in no ßndo in ee q in st
ut in ßndo mora qm in sut Gz hoz
q ie metrit rm expressu quide se fm
git gliosa q no sut ut mala qm st
Gz ie metrit rm defm qui negat
ee que epistut ut fatit ea mora
qm epistut Gz q id sit pt ordme
rois satis i nuit p. in lra dns p.
se aut medaiu praui et fugi d
vm aut et bo et laudale ego rta
ro plibet ome ma et ome bonu
iubz et prip et re Cor q iactata
et cyroma sut uicia in gne mor
rm expressu et defm o ta pz tor

q iacta a gsipsit in epre do limitas
rois Cyroma aut mdestu sit sat
patz ep eo q quod nois posito i q no
mo isti expressus et de fius sut mu
pabiles ut dt q i cor vm sic patz
hor spea t de iacta a q q p e omosu
quictibus hor uide esse uiciosu et rt
rebn dictame rois ß iacta e huiq
i iacta a e uiciosa a br no et bo pz q
dicit p plit ea pr omosas suplym
dacias esse Vn stati mtidit metibq
audiedu q huiq iactatoes velitia
lios sme suis mtib epcelle in ho
nore et id na displicz audictibq
et io tuliq in ho de officiis r ph
suie dicit Cupe e de sipo pdi
tare magr et cu ic ritatoe audie
mutai mlite gliosum Et subdt
qui se ipm laudat rito deripere i
veit Ste pz hor spa t de cyroma
sta nulli dum e qm turpe et uicio
sum sit apte et amplissie de se
metri ßm defm vn se epcelles
sliq i sta notus et applaudq dicat
se nt sere et se magis ignaru
esse qm byanu ut se fortissimum
les et applaudatissimq ad bella dicat
se nt posse n valet tpe ui vimo
trusa et deripio rte Ra q sit i
q vib acido ea sic in q no e de
scripta e uiq mollis pt q ar quiz
agi lia humana q gt opai vicios et
rm expressu et rm defm mdige
vtute moli in cliante et digente
nob ad utiose et bn agendu ßm
me rois Gz ar ß moes et a ot actq
eptioces mqntu sut designatiui
nre dispois q gt errac et uicios
age tam rm expressu qm rm de
fectu i ar huiq mdige utute
moli et iaz nos uocaq uiz utz ep
dcto noli i q ua a or rois pz ep

sepe pus dictis et bre pz epi pre et
eis to ore 3a q sit 1a q sm ipsi iacta
peior e qm sm ipsi yroma pz 2o qr
iactatores sut quiuetibi magis a
nosi pt onosat suphundacias esseut
dicit p mlta Yrones aut uo sut
ita onosi qr no mtut sup eprelle a os
et io geosiores hi mores vnt uerdi
cia p mlta 2o patz 9o qr qm hoies
efficiut iactatores exopuoi motiuo
seom ordinato appetitu lur ut ho
noris qui appeti appiquat ad suphi
a ut auaitia yrones aut magis
fugiletes sut molestu et timidi ut
tlta 3o qua iactacia magis di
stat auo qm yroma i 9o ua tzga
et ans patz qr vmgsistit in quada
elite in qua bn meludit mig fin
maig i. 9o quia sic dit alibi iac
tancia plibi fit et magis diffi
ult gterit i natu em e hoi ad
alta gtendere et mag psumere de se.
Non ductbat mgoe qm sm ipsi yro
ia qmz gt aliq mora de se fin
ge addolose decipi et tl yroma
alia peiorem malicia includit et
io ut sit peior e qm sm iacta
se gt alique mora de se fingere ad
hoc ut astute et sagaciter se p hoc eo
tollat pt gdignu et 1a yroma i
cludit iacta 2a et ypo uocat ypocris
dei a dit p mlta ctei suphundan
et ualde dosti iactacia i quibi vis
phr i mit q tam suphum eptio
tulti qm cia in moderati de sti
pt adiacta 3a ptmo in qntu put
qz illoz uide queda eprelletia i
pmitti et io tles yrones cia sut
iactatores et 1a yroma itm e peio
qm sm ipsi iacta 2a Sz ci dcia occur
vna dubita vtm di do vm qtigat

ptae gt ista utute tm qs vm in di do
vm ho no oz hre i ad solu ad i qd dit
sz cia ad alias cuistacias sz q dicat
vm q oz qn oz uiquibi quo et g rgoz
2ys cuistacis Vn mlti et sepe qti
vm pure enuctiae pt em enuctia
vei qrz vmo sepe nocte no plu malis
sz cia bois et stadalu in auibus
audiciu gnare et pnt poi ep a
mlta sz no e ius na pse nn e ciu
q ita sepe qit et io mestadicith
fastid heriu dmm qui uult minis
edere vm Sic em ille qui ypa bnsta
sepiq et oibi eprlamaret utiqz
iactato reputare Et g meda mig
nsit dicteda nr cia sp ua n ciu obs
uare ciu sic dm e liz na pz vm
i me rei tonsistat tm in di do vm oz
fuae me rois Et her smit dicta
de arlo 2o Adrees pnles adpma
dr q ipa bn pbat q qn iutas bn
ppe sum q tur no e utus mortis
et i e vm et in pmo nli gressu ciu
hoc tm stat q sit uiti qn acti mpe
sz attribuie mo me adactu ut abn sic
tapicha in no li 9o et mpe rn li Ad
2az ne ans ad oz pt dici q yroma
acti 2r vno em mo yroma qit i
dh no ee q est ut in dh no ee
tm qntu e et id e medatiu et sp
puu Alio gt yroma in dh mig
qm sit no tm eprcludedo maig ut
siquis heat magnos et mltos
autos et dicat aliqs heat autos
magnos ie no metit et cia y
roma no e medatiu et de tli
yroma pnt eppoi auctes phi
vm q si intelligat de yppo ma
sp mono dcia et put e uitiu tur

dñm ē q phr pillas auctes nō uoluit
q nō esset uitiū ſ q ē mg uitiū et
mg onōsum qm iactiā opta et i d q
tassu ē m ꝓhoe pōne Ad cōfirmacōz
de mag.no dē q phr dicit mag. uti
cyrcoma ad multos ſ cyrcoma q cy
coma nō mlt medaciū ut dicet
in sequeti qoe ſ cyrcoma pmo mo
dta mcludit medaciū ut dm ē
Adz 3 nē bor. et adoz dē quiq pūtas
qſpit i mē duaz falsitatiū sez vmq
que dicit esse q nō ē et altiq qd
nō ēe q ē Vta mē illa duo ē uitas
media q dicit esse q ē ymo dm ē
q pter illa mediacōz rei quelit ef
ē uitate acip ē mē rois sēdm q
dm ē et sic eria cessat qfma 4 ig
rois quia mdicēdo vm ho pt ep
tadē arē a rēdēdo rois sic dm ē in
dubitacōe mota et plutarm arc
2 Auctes phi pho tū allegta ē q dicti
et ppa q pōe ēsponsiua Et hi de pe

Q Vcit decmo septimo uti i
oi medacio sit petm Et ar
q nō vā poeta bonū mor
mtēdantes in suis dictis sepe meci
ut pfantes sicut fas fablas et
in tles nō pēat i nō in quo hi me
dacio ē petm aor nō ē et bor.
mor mtendat nō iudet q pēent
ſ magis vi q mēt oīe agat i ut
oppoltu arē sic q medaciū ē ppe p
uiū ut phr dicit in lra ſ ppe suppon
dem ut pz pmo pq i oē medaciū
ē pūm Ingoe ecuit tres arti. inp
videbi quid et qd dicit sit medaciū
In 2 ēsendebi ad qstū Et in 3 ar
mouebit dubi. et p mē ad poitu
tūtū ad pmū arē est pmo non q q
nō omē fm ē medaciū nī uot medā
Et ro ē q mapi phi qnz in suis dic
tis et sipt fm asserit ymo in suis

oppiobq sibi in uite sepe ōdicit q
nō esset ñ ad mg vnq ducet et te
net fm cū mgductoīb sp vna pru
sit fa et tū nq dicet q tles phi in
se ddi et assendo metrcet i ꝓ 2 ob
q augq in lo qē medaciū diffmt
medaciū sic a medaciū ē fa uocis
significa cū in terde fallendi ipm
dicē fta uocē significa ht se tagm
male medacij Intercio aut falledi
tamqm forte 3 od q iuꝑ metem
phi in lra medaciū nō solū qmit
tit pse mone ſ eria pactus epti
orcs in gntu sit de sigtiui me
dispois Vnde dī phr in lra de iudicē
et sti dicis dicq smile in ſ mol et
opacibq et fiade ubi dicit cusq
q metiri queit ta in vis qm in fictis
fingendo q nō sit Et 10 iuꝑ mte
phi meda larg aci Et pt sic
de sibi medaciū ē fa significa uoce
ul ope cū mtende fallendi Et pot
lig fallendi dupl oppos vno falledi
i fm ddi Et metri ide ē q dicē
medaciū ut flm seu opaū stricter
Et metri ipse ē contra mēte me
vn cont mente i qm aliud uoce q
fart ul ope de qua qm mēte gnpi
Alio mo oppoit falledi i deipi di
ul de fraudandi cū ut cos quibq
tlia fingig Et metri ide q dicē
ul opaū fm in fraude et decepcōz
Et manifestū ē q si falledi exponat
2 tuc metricis in mg se ht qm si
exponē fallendi pmo mo ymo ht
se tagm in fig ad metri pmo mo
dm 4 od q medaciū sic qrē acip
pma diuisioe distinguit i meda
fm p et in p iuriū p iuriū uot
medaciū iuratū uallatū Et ut ipse
stoz medaciū stoz qor ui 1 ipsespes

nia quia est medacium iocosum quia officio
sum quia modosum et quia primo sum
hendacium iocum est quia fit causa solacii
et propter ludum sunt iocum hendacium
officiosum est quia fit in bonum sui utilitas
alterius et nulli nocet put ut si tyrannus
quaerat amicum tuum ex nitem in
tamen tua cum gladio volens et mit
ficet et mittere vocat et ate et ne tlis
i tamen tua et tu propter saluare
amicum tuum dicens quia non sit tyrannus
credet et alterius tuus saluaret id
medacium quo negabas amicum tuum
esse in tamen tua quia tu in ea sui
vocat officiosum hendacium medo
sum est quia fit exemplo appetitu meri di
et non alterius gratia Est medacium pni
ciosum est quia fit in alterius fraude ut
nocumentum Nonne quia pter illos mos
medacii aliqui adhuc apponunt
duos. s. medacium iocosum et men
poeticum hendacium iocosum quin
cos dicit ut quibus reprehendit aliqua ma
lefacta palum sububis qui rum bonis
bus per modum indignationis hinc de
eius malicia ut si pre reprehendes
sim de aliquo malefacto dicat Quid
bene tu fecisti Quam bonus pueri es tu
qui dicit tu male fecisti tu malus es
et non vales poetium aut uoet tu poe
ta predicatione sui proiti fingit brutta
ut aiatra loquia Et quicquid sit de
istis vi quia ista pre salt flagdo non sint
non dici debeat medacia Vnde licet primo
iocosum exemplum et primum hoc tio
significet id quam est mice ut certa
aliud quam quia mete pfentis tm
primo pfendi et propter magis subtil
noia sunt ota sic sic est mice et sic est
i mete pfentis Vnde tu pre dicit sio
qui male fecit Quam bonus puer es
tu intendit pro hor significe quia male
fecit et ita est in re et ita certa

pot quipi primo sic quipit fig exemplis
prius et ioc in est quia in sic dicendo in est
medacium Sic primo poeta exemplum
non ad finem quia ita sit non audietes ac
dat ita ee sic primo talis sedem eiusdem pa
ria Et in poicos pretendit fi primo
tlsexemplaiter pfect ad facilius intel
ligendum id quia poeta intendit asserere et
docere et hoc satis pz p plum in sua poe
ta dnitez Et propter hac tam vtm indo
rendo exemplis ut facilius intelligat
quia dicit propter hor quia in eis deuiacio yma
ginacoib respiciet ergo pfiu proita
sedem declaroz sui quia hic in exemplis
hic de ar lo primo Quintu ad xm ax lu
est quia quia in oi medacio est petm ut sit
ome medacium est pium et uicio sit hic
Et primo exo pusitata quam in tlud dit
ria puter ordine natu primo diuitesi
situtu est malum fi in om medacio
utit ordo nat et diuitesi in situtu i
oe medacium est pium aor non est et fi
quia uti re ad oppos sui finis ad quem
est nat et diuitesi in situta et ordinata
est puter ordine diuitus et nat in
situtu fi sic fit in om medacio i
bor ua et aor mai ta est de sp pz bor
na primo datesi et hoibus pdeu et
naz qui ut facit frustra po teli ad
fiendu iutz de delcia et sta gfiti
et notuo iusto et in iusto et vte de
bono et malo ut satis colligit exo po
pol Et io ui quia nos alutem primo
et quod ordine natue putam sup
vtam ad finem designdu 2o p quod exo
iniquite quia hic medacium sit ubi ui
qs est no equalitas quia no debet in ee
i fiuat aliquo mo iniquitas fi i me
dacio est no equalitas i i est iniqui
tas et pgns ome medacium est malum
tza et aorz qz iniquitas dicit ab in
quod est no et equitas qi no equitas

sit equalitas ubi ibi deberet esse et in de
bito ordine non et ergo licet in ipsu non
vsu inequitas in iustitia apparere tn in ipsa
dicta interpretacio vbique est inequali
tas pt dici esse inequitas Sz hoc pz
quia in medacio est inequitas sed non
equitas pnt tam ex ipsu metus quam
rem de qua fit pmo inter que tn dez
bet equalitas tanqm inter signu et sig
voces enim institute sunt ut sint in me te
signa aliquid et ut sint me lib quibus sig
nificet vn po pz ab du sunt ergo ea q
sunt in voce ea q sunt i aia passionum
no i signa passionis aut aie st vox
similitudines et qtq i ff Et tanq ma na
quod patet q in medacio quibz vt esse
inequalitas inter intellectum et uocem i
hoc rois pnlis fuit uia qna nota et
ans pz quia intellectus capit et indi
cat vm vocis aut mittit ad cpm medu
contrariu 3o p 4o sic ex hz medacium in
cludit in hua intentione i ex hz tale est ma
lum no est ea et ans pz na illud est in hu
manum qd ppmu facit detiore in ip
su in eo est i medacium est malum et i
hua aor no est bez quia bonum hois
qsistit in mtfstu hois et eius uolunta
et io qd est bonum mtfstui est bonum hoi
et qd est malum mtfstui est malum hoi no
iustitas est bonum mtfstq 6o hiuq et p
quis fluitas est malum mtfstq Et io qui
intellectum pprium falsitate in fort ille
qntu in eo est facit ppmu peiore
hoc fit i qui mentiri in fundo flum
ff 2a 6o q inter medacia piu riu est
magis petm qm sm medacium retis
pibq p 3o sic quia si quis affirmat sm
tu intencione fallendi et fallet tle sto
iuramento ad uota testimonium sui du
dum et stos ir utiqz retis pibq quod
expedit et delinqt qm q sile meda
tiens sine iuramento ut m est i ff
3i 6o q mt sm na medacia retis pibq
medacium officiosum est leuissimum et

minimum pg hoc medacium iocosum dam
num quod est medacium medosum et pg ia
quod est petm pnicio sum pz hoc 6o qr
licet omne medacium sidm se sit malum
ut dicit p ma 6o in retis pibus ali
q reddit quod est utrumq abilus et
aliud mag quod est expiatiu alicui sm q
aip fuit expsne mouere te peyoi seu
magis uitupare et aliud fit expsie
mouere in mag malo seu meliori
na sic acta molis hoi quibus retibq
saltem alijs cnstatibus ipsis expmeliori
sine meliore pte rectz bonum sperat
tur ita egit acta mali expdatioi
sine manere sorcuit maiore rez
malicia Et ergo quia medacium of
ficiosum fit pp bonum sue utilitate
alicui et nulli nocet in forte dicati
vt q ipm sit mit reta medacia
in in na i est utiqz est bonum sis ut no
multum malus 4o Medacium aut iocos
um quod fit pp ter iocum et gaudium
qui no est tam bonum finis sicut bonum
est p fin pyoi et quod qm officiosum
Sz medacium mendosum q fit ex
appetitu meri di pter se adhuc
est p dictis peyo et quod quia me
dacium sm se ut delectari i meda
sm se no est tam bonum sicut utilitas
pyoi ut ludus 5o Medacium aut pnicio
sum mt reta mto pm pessimum
q fit in alicui fraude et nocu
et ille est finis sine dicto multum ma
lum q q ua Et si de 2o arlo Ultimum
ad 3m arlm restat movere dubi
tacoes vbi est adutendum qualiqui
sint quibus uidet q dicta impreti
arlo no sint ocio ua pp i em qua
dat pnio q omne pjurium est petm
q declarant sic quia si nos iuramus
fidem pstos pfide nra ut alii
nos assuetos eos in testio dicti mei

et ro si dem mem sit fm assiug eos
ut flos testes qui utiqueis e i uriosu
sf siuraq proprq mem uel p aliq
mea ssq e q ipm corp qui aliq ob
ligamq si no sit ita sic assiug et assi
mq et i d utm e pdiosu 2 2o etia
qrdit q ome medaciu p iniosu
e pctm pz qfit m fraude alicq et
nocu tu q in usu e ut pz t 3o etia
qrdit quia medaciu medosu e
pctm quod pbat qvm 2m se ipm
e ama le et fm modi le Cu vm sit bo
intellq 3o huiq et ergo i a appetq
e uiriosus qui m sli to q se ipm et ppt
se ipm delectat 2 mo tl e medap me
da medaiso 4o etia qrdit q ma
iosu sit pctm qr cu dctm sit q vm
2m se ipm sit lauda le tuc boi hoies
sp habuit maiq placiu in dictis vis
iosis qm in iosis flis Et io pla
cia utiosa no dent p medacia io
sa et maliis no licet huiq meda
cia sic nec licet placia uiriosa Sz
3o remetes ad medaciu officiosu
dire uidet 2 qtra dcta et assere
q huiq medaciu no sit pctm sue
malu et pstim in tau sup iq posito
sz quo tyrang iratq fuit aliutu
2 p ma t du illiq arti lu sit i a vt m
ome medaciu officiosu sit pctm
Et vi 2 q no p mo rombus istor
vn arguebat p mo sic sy meda
officiosu cet pctm maxie in tau
supdicto ul hor e qua malu e au
dioti illud medaciu ul malu e p
fentiz nm iozh id medaciu e malu
i 2 du fa tz a et qor rois e maife
sta suffti dimi ae Sz bor quo ad pz
cus ptem pz quia tlis tyrana p
huiq medaciu quod satis modicu
sibi aff malu sz astesu sti ipe
cuitat magi malu sz hoi iudiu i 2cl
2a pb bor pz qz pfens e p huiq meda
non mfica 2m mtellctm qz ipe sp ht vm
greptu dere sz q aliq suus e in cania
sua st no mficit eu 2m appetitu qvm
et fm no sit m appetu Sz forte dre 2
q tale medaciu sic e malu p fenti
quia eius uolutas in ore ne ad mtellm
e meta Sz tonc quia uolutas sic
mericetis optime ui 2 eqri roi i solu
na tz a pz amb na mtellq eig scit
aciu suu esse i tania et uolutas i d
uult q mo dato q h no nalet uellz
q vellet ipm ee m alio loco tuciori
pt hor uolutas no esset obliq in or
dme ad rcitudme rois sf co mdicat
fm esse dicedu et uolutas h uult i 2
no e in eqtio uolutatis ad roz 2o
arut sic si huiq medaciu me tau esf
uiriosu hor uidet 2 expisto qr no esf
adequacio uorf fnit ad q fa ul ad re
Sz dato q ita sit ad hyc no e in aq
pusitas roe cuiq huiq medaciu de
bet dici malu et aor mai tu e expr
roe sta Ad pma q oz pcetis arti pa
em poneba 2 i esse vna ta q ro me
daciu e malu q b orz qz nllo mo e
malu reiste si sig sit fm ne ma
ipi uoti cu illa q sa no sit magis de
tmata ad fn du illud qm qruq ad
et io i no uide 2 esse aliqua pusitas
luz em na pnapa 2 dedit nob fmoez
ad fn q iutate no tn uide 2 in q nb
si do alie utam 2 na na qz etia nb
dedt equu adequandu 2m q mz tpe
piculi pirim ipm in mai et io no
ui 2 esse mai m p iudiciu ne si fmoe
nob dato utam ad ad quod nob uti
le uidet 2 esse 3o arut sic p tle me
daciu in dicto tau e uiriosu h ma
pie ui 2 esse roe appetitq appetet f
ul imp antis fi pt hor h uiq me

nō ē malū nziuiciosū i ⁊ ca. nō ē et bonū
quia appetitus nō uult appete sū ipsare
male n'i. quia q appetit ut impu
aptū natū ē inferre malū aliquod
ut ipsi aut alicui eiq po ut ropi
ut alicui alii ꝑ tlis ꝑmo flg in tapu
pdō nlli uult esse malus ut dm ē
Confirmat nā p dicit 3o huiq sinop
acoibq aut tlibus qnqz et laudam
qnqz turpe aliquod sustinet pmag
nis et bonis i uult velle ꝓhoies qnz
laudan si turpe alicip sunt paliq
magno bono ꝑ nlli laudandū ē p
uitio io i. q tlis mētes sustinet
plibāro ē amici sui q gt mlm bō cit
bonū et laudabile Et ille sunt bō
nes quibq mtut ondē ꝓtu Adnōz
pq oppositū qrib qn ar q p. dicit
medacū pse esse pūm mō pse
suppoit deo m dicit q phr pō pq
loquit q mdemo strionibq ꝓ n esse
dictis pse suppoit deoi et in illis
ē vm ꝑ nō oz q sic sit in omnibus de
mostracoibq nā in nālibq demo
stracoibus et magis in mōbq ꝓ
q pse suppbat ut in plibus et ergo
dicit q ephor q phr dicit meda
cū esse pse pūm nō sē q omē me
dacū sit pūm ꝑ q in plibus meda
cū ē pūm et illud bn qrodit ꝓ
lucē i. dubitacōis conformiter
addita arli pce pōm her q en us
q medacū officiosū etiā in tau sup
dcto de quo alij arut ē pcm sue
pūm h q pbat sic si omē meda
ꝑ se ipm sit turpe ita q t pitudo
sit abeo in se pali hic omē meda
cū etiā officiosū ē pūm et mali
vt nō ē ꝑ omē medacū in se
ipm ē turpe ita q t pitudo ē abeo

in se pabilis q omē medacū de so
me ē p mo pō omn cū q ē smali
ssima ultas et io qui uolu huiq dsoz
in se pducit vi sedeo oppone i uult q q
sit uā Eo quo colligi q sm lo do in
tau liz metiri etiā ꝓ quetuꝑ sine
bonū quia nō sē fariceda mala ut dei
ant bona Et ꝓ hor 6o hq dē ta de
cubolia q in quistōe q situatiua quē
nō bn sylogizare ut pūm sibi assu
me sine uel ꝓter me ē pūm adbo
nū ꝓt quod nō ē cubolia 2m q m q
oz quē adipisci nō quē p quod
optuit Et i uā uult esse tutior dn
a2o multū eptollebat utate sup
amicā pmo huiq et ide fecit plo
et aliozū plim phozū et ē conforme
doctōibus in alia sua Vn ysi
le de conflictu vicioz et ututū dē
Nr artificiosū in gremio nr sm vō oz
decipe q m quia quo mō metiat
quis offendit ꝓte btus augn supp
hō loqꝑ de medacio offensō et ideo
ꝑ dicit sic Et h duo gna nō sūt in
tulpa ꝑ nō cū magna pficis nō co
uenit metiri nr pcipali uita cuiq
morte sua ut altiq occidit aia q
metit Et subdit liz aut eis sīno ue
lint fm dce vm tace vt si quis nō uet
hoiem admōtē pdē vm tacerat ꝑ nō
fm dicat nr proe altiq aiaz sua occi
dat h i. Et btus ggoiq qvm mōs
dicit a ⁊ edacī quoꝑ genq pfti vna
sumope fugiut ut nec vita alicuiq
pcoz fallacia defendat nr sue aue
noceat dū pcare mtut cdm alici
q m h pcti genq facile credimq
relapai Nam si quia culpa septi
plet pia orce p gai q nto magis
h facile abstergit q me bonopis
pietas ipa q mittit h i. Igitur
tam de mete augusti q m g gl vi
fuisse q medacū etiā officiosum

impedito cau sit pfm lizz no magis
quia stis sic stantibus en ad coes
grui Oppma ne bor et ad oz plagm
quillud medacium no sit malum mole
ipi audieti ymo utile e sibi et cia
amico q saluat fz ite h uiq medacium
cupi pfenti malu tam 2m mtellon
qm 2m uolutz et qn dicis q pfens
hr vm greptu de re plaz fz cu lo stat
qcia heat fm greptu fz mtellon
vn p medacium mtellcz inficit m
gntu mtellcz iudicat esse meriedu
cu tn id no opteat negz detreat ut
dm e sf inficit pfens 2m appetitu
eo q elicit medacium q e pium et ui
ciosum ad bonu fme q no lizz n e
faciodu ut cia plus dcm e Ad re
plicaoz que adu git 2 qia q int
pfentis sit aicu esse cama et p
uolutat hoc ut et q in sic uoledo
no e obliqua sf qia q ro m pfente
dictat fm esse dicedu et q uolutas
hoc ut Sz ego hoc no sd q uolutas
recta fz porig e obliqua no em de
volutas recta qua cuz roi sequtur
fz de recta qua qfert se recte roi no
illa ro no e recta q iudicat fm ce
dicedu et io uolutas seqtur cia et
oblig Ad 2az roz qia maior q illa
sit vna causa falsa psuasiua fz pn
ta est deformitas uolu elicitf
medacium cu tn fm cam roz meda
cium pp iudicet esse pium et 2m se ma
lu eo q e diffore pmo pn q e pu
uitas Item sequtur de eqtate et
pietate equl na ipi sit actq indif
ferentes qui pnt bn et male fi sed
medacium suae fmo adeo plicatoz
fli sicet assuptq nuqm pt bn fi
vt dm e Ad 3az bor et ad oz dm
e q eo medacio pueit malu q in
telletui qui iudicat ee meriedu

pp bonu fme q uiuaz id iudicium e ex
concu sf malu pueit appetitui
appetenti et ipanti medacium q 2m
se e malum Ad confirmacoz dr q qn
phr dicit q qnqz laudam qu tpe
aliquid opant pmagnis et bois
no dz intelligi det prudie uiciosa
fz det pi ne ignorrosa ut affectu a
vn sic laudandq e qui aliqm ignomi
nia ut affluaz suspnet paliq na
qno bono attingendo ut malo eui do
fz aphor no sd q aliquis deat seu
q alicui licteat qm ita malu tulpe
qntutuq fz pium pq cuqz bono attin do
ut malo euitando 2a dubita et pn
illq arli ut 2m omne medacium pcrot qt
illa utute qm phr uocat ututa ad
ista diez qmd dr q no vn de qne
q medacium totosu pstat cont cuto po
lia medacium p uicio su qtra iustiaz
et medacium amacu qt tpania
Istud pz sic na opa mala det mat
et specificat ex suo fme Et ergo
medacium q intendit f locu et cont
cuto polia et quod intendit nocu tu
e qtra iustiaz 2 ob tz qna et anb pz
quia 3o huiq vn q fins opacois
ois e qui 2m hitu det mat em vnu
qz fme Et pr illud cia dr q hq
q qui dat no bom qt fz pr quada aiaz
tam no ut utatis fz alq quis dicet sf
qo huiq dr fi hic quide lucti gra
mecha et acipiat hic aut apponis
et iacturam facies pr qui piaz istu
quide lupio fi indebt uiuaz esse mag
qm auarus Iste aut in usq lupio
aut no 2o pz idem sic na phr det
mans de illa utute sz ututa et ui
ois opptis excludit vm q spectat ad
iustiaz dicis no em de vidico in gfes
siomlq dicig negz quiqz ad iustiaz uol
ad iustiaz qtendit altiq em erat
erut hc utu sf fz in quq nullo tali

dente et in ffmoe et uita vm dicit eo
q tlis t vm hitu i. si utus illa no rspit
ome vm tuet n ome medacii prabit
gt illa utute sz uitate 3o p. ide sit
na iactatia et yronia no hmt locu
tt ome maz ta qm q et vm dice et
metri i. no ome vm sptat ad illa u
tute q mediat milla uicia et pgns
n ome medacii prab cont ista utu
te q fuit pbandu et h t gib vno
Alij aut fuit qui fat pbar 6tu dicut
credetes q ome medacii prat gt
uitate Et illud declarat primo sic Na
phr dr mans denuio q oppos ui
vm expressu potest ples eius modos.
dnb maiora aut contribg fingens
nllig gra puo quide assimlat no
n utiqz gaudet medacio vang aut
vi magis qm malus et illud rete
vi ptinet ad medosum et subdit Si
autem gra alicq qui quide glie uel
hondis no ualde impipabilis ut iac
tato Etc q ille mog iudet ptinet ad
maz magnt et philochie et uicioz
eius 6 tozq Et pg subiungit qui aut ar
genti ul gmqz margeritu de fomo
et ille modus vi sptinet ad iactatia Et
ergo si ipi mos metiendi prat gt utz
vt ui esse de mete phi mq et q vtr
ome medacii prat ytra utz q fuit p
bandu 2o arut sit na si ita prise eo
fme optet iudicare actu io pt bn
assigri gra q utz prat Et medacii
officiosum in tau pus pouo stas vi
mta et qa pz quia hij meda no ui
prae tenit uitate sicut hog loqui imp
vno predete ui tle medacii n sit
iactatia n yroma n etia ui prae
gra aliqua alia vtute ut vi i
st medacii medosu pt ee de ffis eo
tneis que no sut ma alicuq vtut
n etia sptact ad iactatia n ad yro
ma et huiq meda etia no pract gt

aliqm utute 3o arut sit qz methas
pt lue pract gt tepantia i. dicens
medacia pter alterig nocumetu p
rat gt uitate cuiq 6tu alij dicut tz a
quia iudet tenslib eo et ans pz quia
vtutes moles sut grepe 6o huiq et
go utiqz no esset tpatq qui pt lue
methoret vm no ui in queiens in
eodem ope uicioso gnire plua u
tia diusis ututib q ria liz vnu pt
pnlig gn aiqa gt cut i. p plucde
illig dubitacois pt pt dici primo q
plu medacii mendosu prat prise q
vtute ut sicud stutis pz expdictis am
baz opioni pnm sact 2o dr q ome
medacii vm q medacii prat gt u
tate Sz si medacii fiat alicq altiq
gt tuet smt prat gt alia utute et pm
tpalig qm gt uitate Qm gre q
medacii medosu iocosu smt prat
q uitate et eutropolia pnlig tn gt eu
tropolia Sit medacii pmcio su
smul prat gt uitate et iustiq pn
tpalig tn gt iustiaz Et pt hor phi
de iudico seu hmte utute in uitatis
dicit pdebit utiqz talis modatq
esse amator em vei et in quibg no
det verii dnb vezq dicet et inquq
det ad huc magis inquibg vis
arg i. mut q iudicus in dictis et
fctis t modatus i. ad medii uitatis
reductus no fingets plus ul mq q
in eo sit Cuiq eo a quia ipe a
mator iu eo q dre vm a ppq et es
sn lis actus uitatis et pt hor ipe
iudicus dizi uitate tam in illis
quibg dre vm ano dre vm no re
fert quo ad pfectu et notu tu qm
etia in illis quibg refet dre vm ut
no dre quo ad huiq Et ep illo colli
gitur q 2a oppio certitata ad diu vi
pba qm prima Ad ros et motiua pe
oppionis ad pma gre q oppio et

viau specifica afine quo ad de noia
eem magis pnia et gre q meda
cu iocosum et pnicio sum pcat qt
alias ututes magis pnr qm qtu
tate Et tn cu hoc stat q cia p
cet cont utitate in quatu sit me
dacia no em e in conuenient pla
uiaa in eodem ope gtuite et ea
esse forte disticta licz de noia fiat
auctio pncipali ioi gra cuiq alia
sit et illud gtuite auctes phi et
aliud no. Ad 2az dr q phr eo ptu
dit vm ptines ad iustiaz autitate
no qz pemtg no pmeat ad iuraz
fz qz pnia ad iustiaz pertz qm ad
iutate Ad 3az dr q phr potuit
utitate essa medu mt iactacia et
gtroma Et tho eo co quia medacia
medosa q pnia pcat con utitate
sepig fiut a maz a qm qtigit iac
ta et gtroma qm a aliqz alia
maz no tn uolut phr alia maz
eo ludi et gpt hoc phr pq ca n
solu dicit iactacia appom iutati
rdm expressu fz cia medacu sue
fiat gra luc su honoris et huiq
ut si no fiat altiq g. fz gpt se ipm
ut i lea qn dicit ayacora aut
contribq singes illiq gra puoq
de assimila no em utiqz gaudet
meda ar hc d arc 3o Ad rocb
qis Ad rocz am oppo dr q poe
tes no mecuit sic dm e mar
primo fz pferuit talia ut eo fac
mtelligan ea que uolut assd
po pq oppo arc pdictis in ape Et
hoc de goe

Qerit 18uo ut cuto polia
sit utus molis Et ar 2o p
primo quia si cuto po cet
utus molis ipa esset cia
ludos fz a ludos na e utus mo
i aor pz p phm in lea fz hoc

primo qr utq dz esse a difficle eo q phr
dicit 2o huiq ff a diffiliq sunt arcs
et utus mo ludi no e difficile qz pu
sunt ludi y mo et bruta i 2o pba
mor sic na omne opus ututis ut
e felicitas ut ordmat in feliciz
ut notu e fz ludus no e felicitas
vt pz nr cia ordma in felicz qz
de cio huiq dr q a mes ludi no or
dmat in aliquod ad 3o p mor sic
qz ludus e opus mipati et molliz
no e opus ututis i 2o sic qui si
ludi cet opa ututis tur ille q me
liq sicet ludi esset magis utuosa
q a e no fz ptas gntf patz qui tur hy
striones cetis esset magis utuosi.
4o quia ludi sunt de rispie s. ridi
culo et qui ut dicit phr in lea
fz oia talia sunt in malu ut no
e i 2 ludus no e opus ututis 5o
pnlis sunt ua 6o sic illud no e
utus molis a quod no e suphum
dant utupa lis nr de stus culpa
fz uta e de cutpolia i qo pa aorz
pz qr utq qsistit in me duaz ma
liciaz qz vna sclz 2m suphum
dacia et alia 2m de stm ut patz
ex 2o huiq fz borz et primo q a cut
polia no sit suphum utupa na
hystriones mapie expradut mu
do et tn in hoc no pcat i a or pz qr
ipi qi tota uita sua i et cu ludo q
sumit fz bor pz quia si pcaret tut
cia omes pcaret qui eoz in stio
vten et silr omis qui ipis aliq
daret ut lagreet tamqm sauto
res pcti q no uidet dicendu Et
confirmat quia in illo no ui ce
vicu fz expressu q expurgat auctio
su apto fm expressu fz ludus e
huiq i in ludo a quo e cut po a
no ui esse vicu 2m expressu a or

vi manifesta de se vn vnu petm no eo
cupat alium Et id 3o huiq dr qp ebri
us pfans expelitur duplici pena pundi
e lor pz mlta sunt et fiunt q si sciose
sient geamiter punirent et in sta
in ludo no ep hendunt i De inde
p lor quo ad 2az pte s. qd da cutpo
lia no est de ftq culpabilis qd ci iu
tuose opandu requirit metis mati
tas ut mati tu e fz metis matutas
ut epclud ludu ut pro no ecirit
in ludo sit quod da puile et mqua
da uagitate metis q sistat i. Op tu
ui esse de mete phi in lra in cap lo
de cut polia Inqoe pmo ponetur
nobilia 2o qclocs ecsponsales Tm
ad pmu ar lu e po 2m cust m qp
ois studiosus indiget eqe ne mes
sibi reddat inutilis Cuiq coz assi
gnat qr sic arcq mq tepus eplu
app a fortitu ne yta epue hemeti
applicatde ad aliquod studiosu re
solu spus utur ymagiatuie quo
cepluto destituit itus corpalis
et pgns amchilat studiu ututu
et pgns mes hois sibi reddit et
efficit inutilis Et episto in fect
qd sic plonga et gti oz ope ne epti
orem memb fatigant et sbq meip
tiores ipt usu uigilie longe lassat
roe cuiq et mebra eptiora indiget
equie corpali ut doz epie at
ipi sbq eptiores sompno debuto et
nali quo abope quie stat Ita et
2m longa atten oz et studiosa uies
Tiores nales fatigat et lassat
pter quod equies ipis e putilis
et nccia vn p dt inde sompno et
uigi quoqtuqz e aliq opus sm naz
qn eporessit tpq inqito pnt aq
facere ut aliq coz qui pnt tpq face

nete de fice 2od qd tlis lassitudo
sine fatigacio alis sz vicii intrioz
aie no pt p quiete corpis e me
diai na mai m e qd corpe quiescere
ut qn hoies uacat racde cuiqm
in spiritus lassant et fatigat sf
huiq fatiga aie no pt de pp e
medicai pspnu na spiriq sum can
fect tamqm equies sbq eptiobus
cia sine quatuqz eptiori attencoe
fatigatis in tm qd cia illi qui et aq
attente studet et studel sunt no pt
ita bn utisomno sue domice sic cti
pstudiu sic no occupati et si domi
ant mq pfice domunt qm alij sic
eopie a doz Et episto pucit qd ia
studiu se multu occupantes qnqz ha
bent som a ma lia et qnqz tribulia
pter qmoroz ututis ymaginatuie
eo quo colligi qd si huiq fatiga aie
det e medicai oportebit hoc fri pp
contrariu Vt ergo sic uires interi
ores fatigat p profunda metis
attencoz qua spus aiales in ordie
ututu in tioru qmouet et e solu
ita oz qd p quada metis vagitz
et de lcacoz huiq uires rouocile
et recreent et id mayo fit plu
dos Et epio p 2o pt hri q ludq
bonq ymo et putilis in uita hua
na puicu aia recreacde Et ne
mes sibi reddat inutilis ut dicit
allitus Et pz roe quia cu deus
et na mt fecit frustra p celi no
vde qd na dedisset nob tanta in
clinacoz ad ludos n ludus nobis
in aliquo p fuisset ut mai m est et
i ui co m esse vm 3od qd cut po
sit pt describi Cut polia e huiq
electuus mchans admodate et
bn se hndu et ludos et placia
ut oz et qn oz v oz ff tuq oz

et ꝯꝰ magistrorꝫ put rectꝰ ro dictat et
ꝛ qui hꝫ huic hitu dr cut poloigab
eu q ē bonu et ꝛcepo pas q ēuto
utis ut a ꝓos q ē gu io qi sin la dcā
et sta hom quuie rul ad ꝛbtudiꝫ
et placu bn utes q ē nondu q
2m phm illiqui in ludo exceduit
dicta me seu modā me rbis homo
lochi dnr tn supticie ē m ꝓpe lo do
ut dicit eu st ciq homolactha dnr
uolatilia auida qtē mtplis mside
cia ut mtestina rapiunt alm i mo
lator q ꝓpe fruit mlui abomos
q ē tplm et locho mside o sic ꝓpoi
to et tn supticie aliqui ad smmlitu
dnē illorꝫ aialiu homolochi noia
nt eo q ad hor studet ymo totu
sua mtentiorꝫ ad hor utiuit ut de
dictis et fris aliorꝫ possit aliquid
oppotu ꝛripe q m deriso gutat
pop tu illi qui ad tame et modā e
rbis deficiut in ludo dnr agrcij
i agrestes et dui hꝫ de p ar lo
Ut ad 2m ar lu ē pma q ista q
ꝛ ludos queit et exceded et defice
uiciose hꝫ q p et p mo q qti gat
defice uiciose na eo quo ludus
qnq utilis ē ꝓrecedatre uiciu
aie ut patet ex no li 2 m ē q mo
ē dcrb ymo uiciosu ē q aliq sit
ff tagm tristes et sn placio talu
bg n no facile ymo difficile ymo
diffile ē qusti Et qsinat auctibq
vena lis senece Vn ipe in lib de tn
quill te ai dicit sic utiles agros cito
ephauriat nuqm int rm ssa feru tas
sta aliorꝫ i petus assiduus labor fn
get vires ripet pu repluti et
rmissi sz ai na scit ex assiduitate
laborꝫ aliorꝫ q ebetacio et la guor
sect ad huc tatu hom tupiditas
tendet n quada nale uolup hꝫ ret
ludus Et addit legu conditores se
stos instituerut dies ut ad hyplaita
te hoies pub te aggret tagm nam
laboribus mtponetes ipameta
sde in epla pu ad lucillu sic in
quit n em ego te uideo sp i m
ne lusꝫ aut pugillaubq dandu n
ē aliq mt uallu aio ita tn utrio
r ꝓluat sz ꝛrigita et illud sic dm
ē magis q int fit pludu et lo qui
in ipsis deficiut uiciosi et tulpa
biles reddut i q quo ad 2m pte
ē ua Et ad illud ꝓpositu pulchre
lo mollis katho dicens mt poetus
mtdu gaudia curis sz q ecia conti
gat uiciosa exceded ta ludos p p
sic pludu excessiuu auffert totu
bonu smale ipig ludi igit ludē
excessiue no ē bonu sz malu et ui
ciosu qna tz quia nt est bonu ꝓ
causas finales qme 2o met ē sz
ant pz quia recte sic uigilia ē me
lior somno et eius fines ita et opo
nes et actores sciose sut nobilio
res et meliores metis uagitate
q fit pludu ymo sut tamqm fines
ludorꝫ et operatoru iocosorꝫ ut m
ē ago ille fines i pedit pludu nr
mis expressiu na ꝛ ludos exceded
ē tpq amittē maliq pmig bono di
mittē sz sciosas operates procesis
et hor ē operates ipigludi debitu
fine auffere ꝛ Vn ue lis seneca
in lib de tn quillitate ai dicit ludi
pri qz freques vsus ē aie pondus
omez qz vim eripiet na et somnq
r fouet nam q ē hut tn si ꝓp die nor
tuqz q timues mos erit multu mt
ē r mittas aliquid aut soluas Con
cedat tuliq p mo de officijs drs

ludo quidē et hoc utilius fit sicut sono
et quiete rarius tuc sit tu graui bg se
tinis uel rebus satisfacit Sed quibus
auctibus satisfit pro sit q expressus
ludu e uiciosus 2o p q expressus
a ludos e uiciosus 2o p2 q expressus
et hoc sic na expressio a ludos sit
error qm ad modū ludi q quo ad
illa ptem e illa tza et ans pz qua
se m expressu a ludos q va tuc pi
a et illicita mtrmstrai mo hoc est
exoneu et uiciosu ad nō et e pcep
pz bor pz p phm so pol 7 dicere
Tota ergo quide tuc pilogu expri
uitate sic et alicq ad oz legislato
res exprimere Et subdit cam dns
Sed dre em de facili q tuc tpu fit
et ipm facere ppe i. 3o sic expressio
a ludos sepe e malu et uitup le
exprte pfone et statu sui i. a pb
qd ua a ny pz q m e q mlta sunt
q no decet dre dmy q in decrete fi
uu nocz sone q decent suuez ut
m e qrem uiciosus quo ad expressu
pract qui mludis et locis foret
i uiciosus et mptuq smr ille q
no obseuaet tpr et locu et alias
a u stacias utz i expressus mludo
e mlti uiciosus quod fiunt pbadu
2a q et rn q eutropolia e utus
molis hi q p sic a illos actus
humanos m digtem q utute moli de
tinguit sup hmudare et de sicc cul
pabi a ludos pg oz pouta i a
ludos mdigem q utute moli hi a
e eut polia ut dm e m 3o no hi
q ua hi de 2o ar lo Ad ros qoibam
o tu Ad pma ne bor sz q a ludos
na e utus molis Ad q oz pma dici
q liz ludē 2m se considatu sit facile
et no dessile in ludē bn e dissile
s obseuado mludo debitu modā me
rois ut fatigā ad pde ela oz ludi tol
lat sic in q gutas aue no mmb
e pollat Sed ela e difficile tene
medū rois fm omes ita ag g a lu
dē 2m se et ab te considatu no e
utus fi bn e utus a ludē qn ubiq
quibq et g cuiq oz et id no g pus
n ela brutis Ad oz 2a qd ad
et ne mor Et 2 q liz opones ludi
2m sua spem et 2m se considate
no ordine ad ad qua adde ra oz q
e in ludo sic intendit auctas phi
so huiq methl oig de ela q e m tali
bus actib q pueru utuosu ultig
ordma in quada aie e creacoz et
quete et h quies sui sta e cera ul
tig ordina ad ad et seruiere ut
tutis opacoz Et 2o ludus nte ordi
na in pacz felicia mgntu pupam ho
dispei ad pfone ututis opacoz
Ad p oz 3 dica q ludus i moderatus
sue ultiate intentq pr dela oz q e
i ipo e mtpati et mollis et id uit
phs so huiq n i e ludus e opus u
tutis fi ludus si deat esse opq utut
oz q fiat 2m debitas ciu as sic dem
e Ad oz q oz dr dsitq do de meliq
sere ludē q ut mte de meliq sic
patem pu ut mthil facit ad utu
te ut elicit epo huiq pmo sic lu
des qmr expedit sue pcat 2m ep
cessu ut mtl qns de meliq sic
pde oz sz sere qn oz ludē quatu
quomo cu quibq et Et qd qna et
qns na id sere pz ad utute n id
ludē sciut hystriones plus qm ay
pmo mtq n cu ho smit utuosi Ad oz
q ita q decisiones rudicula et qui
cia dupr pnt qsdai vno mo mq
tu fiunt ad m honoracoz sue stan
dalu alicq et tuc no sp tat ad u
tute fi ad uicu Alio pnt fi ut

nullo mo sint gr honore quicuati nr
m quodcunq malu ipig seu audie cum po
ssint guti Et tue huiq no sint malicie
si possint esse utiles et cuic polic Ad
2az pn le gre a or et ne bor ad 3 paz
q t in expressu dr q expressus q 3
esse uiciosus no sun 2 zm rem si zm
roem sue quo ad nos Vn cu ad hy
stones spectet lud ut lucent inte
nacia et omnbq sint quiuctibq ipe
dit splacia hit e q si sepius et int
tu ludat no tn ppter hor expedu me
rois Ez si medu rois expedent i
sus ludis ut nr tuc pulo quio ut si
ludent ult uoluz 1 or quibq suunt
aut si delcia 3 qm hint in ludo sibi
tagm sme statuerut ultiatu aut
si alq alio mo tu expedent Ad 3
macoz 1q dr q ludus nuqm expe
dit apto tr actu zm sp piu 1q di
cit ad ultm fructu haitidu sz po
tiq actusat ymo expalubus ut dr
tuliq ludq flagiciosus reddit et
obsteng sz in hms solu ludus expe
dit q solu pcta sint ppt intencoz
fractis sic si fiat in greptu legis
ut murcia ppi in quatu tn inte
ros ludi fertur addelcia 3 et no ad
murcia ut greptu sf ludus illicia
tus int no cu spectq alijs ue displi
ces ad quos sic no expedit apto
ut manifestu e expdictis Ad alia
p 3 lor que arguit de defectu dr
q mactutab mentis no sp expedit
ludu sz solu ptpe seu alq expedit
vt dm e Et io tr ludu tepq ab
stinadu e cu cluqb cuistatijs adhi
q fiat utuose. Auctb pq otu e p
dictis hs de qoe penultima tr

Queri 1q no et ultio tr q lub
ut 1 ipig utuosi sit alm ue
cu dari Et ar primo q sic qr
magm mq e utuosus ymo alijs
magis utuosus et tn ipig e ueq 1 e
a or pz quia dr q hmiq q magm esse
uidetur q in vna quaqz virtute
magm et ibide Et magm mq quide
mayorem dignq optiq utiqz erit
sz minor pz ecia ex q hmiq Dit em
phi q magm mq q mpto e bnfacdbn
ficiatus aut vetodat 1 sf 2 ar 1 c
quicuqz pt t tciau aut t tbai tr q a
mala aut pncia aut p ta a futa q
pnt in ferre mglacoz 1 c pt veq 1
sz utuosus e hmiq 1 2 a or pz quae
tubesten a que peo sun 2 cu veq a 2
rethoice sic desebit q et tricia
q et turbacio tr ca malozt aut
pncu aut ptozt aut fuozt q vnr
in ferre in glia coz et b or 3 quia
pmo hmiq dr q actm magm tdulat
et gtur bat bm tpicias aut nse
rut et impedut in multis opomb q
3 o ar c stat q upor ul filij uel aiozt
aliquis ipig utuosi opent 2 tpia et
in i tau utuosus tonabit hz veq 1
i qo ua q a tz et a or pz dese mior
declat quia no sm hz locu ue cudia
tr ppa malestia sz ecia tr cozt mala
de quibq hores curat Vn dr 2 re
thoice nam e quide erubescte in
talubus malozt que uidet esset
pia ipi aut hms de quibq curat
q or cuou sz pnt accede sig uiciozt
ui pt gemge ue cudia sz utuosi
pnt accede sig uiciozt i pt a or 3
quia no solu opa tue pia sunt erube
scilia sz ecia signa ipozt ut dr 2 re
et b or patz in tau in quo quis impea
alicq uiri utuosi ponet tiphu arge
teu et hospite in sep te tiphi in
venire apud eudem tue tuq actu
sacet de facto apud iudice et mo
te mecet 1 ho sic quicuqz hit inse
pudeda pt vetud ai sigemgat ea

euelai ß homo virtuosus qm̃ hꝫ pudeat
ꝫ aor nõ ē quia quilibz de alib̃ vegre
vt dicit eppie ß mor ē maiꝰ ⁊ de ui
tuosp quem virtus et qtip ē ũtutis
ß verecundia ē ũtq ũt aliquid ũtutis i
aor nõ et bꝰ pz quia in passionib̃q et
opacionibus huiamꝫ mem̃ laudabile mē ep
cessu et defim virtuales ē ũtus ũt
virtutis sic pz ep diffim̃ de ũtutis 2o hꝫ
ß me ⁊ sdm verecundia laudat epm̃ aut
vituperant pura cathaplepo et in verecu
dus ut dicit in eo 2o ⁊ Confirmat quia
illud ē ũtus cui opponit uicia vt epina
me ß verecundie tamq̃m me opponit catha
plepia et in verecundia q̃ sunt uicia ep
tre ma eoq de eis uituperant utz i
1o sic tuq ē appetere glam et honore ⁊ q
ē uerecundari ß ũtuosi ē appetere glam
et honore ⁊ q ē uerecundari ß aor pz q
tuq ē appetere glam et honore ⁊ q ē
tmo in gladiatorem mo verecundia ē tmo
in gladiatoribus ut de in lica et mor pz
de mag̃no qui appetit glaz et honore
tamq̃m qda felicitatis de corpore
Oppositu dicit et pbat phꝫ ra lo smali
illuq ti quispe primo ponet nobilia
2o tendebat ad questiu Cntu ad p
mu arlu ē primo ⁊ q verecundia dr acti
vno mo accipit pactu quo aliq actu
ar uerecundari dicit Et ita describit
ea phꝫ in lica dicens q verecundia est
tmor in gladiatoribus et 2o rethorice q
ē tristicia queda et turbacio ra ea
malorꝫ que uident in fre in gladiatorez
A'oo verecundia acti pnali in gladiatore seu
disposi inclinate ad tlem actu ß q
modu dicit uiuere esse uerecundi ut
hic uerecundia seu cia uerecundai qm̃ de
mit 2o ⁊ q obiꝫ verecundie ē turpe
eons ut appens tradens suboculis aliorꝫ
Nam si uere verecundia sit tmor in gla
toribus ut dicit nõ le predes ipa recedit
obiꝫ quod natu sit mouere ad huiq in
gladiatoribus tmore mo id ē turpe eons
ut appens trades suboculis aliorꝫ Sig
nat dr trades suboculis aliorꝫ quia
nꝫ uerecundat de opere turpi in tu re
putat ea a aliis perpetra uel delie pa
tripi et illud dicit ep hor quia nꝫ de
gla curat nꝫ pter glificatem ut dr
2o rethorice Et io cia nꝫ de uerecundia
curat nꝫ pp in glificate Ep ipso colli
q aliq pt hor uerecundai quem quia
fata sta hz q uideat alti ut alis
ipm aliq turpe opai ut operari
esse pse uel alii seu alios de quo ut
de quib̃q cura gerit 3o ⁊ q ũtuo
si alis uerecundai pt dupr intelligi
vno mo q verecundet ex pis subop
acionibus Alio mo q uerecundet ep
opacionib̃q aliorꝫ q̃n stati tactu ē
q no plu cura hnt hoies de se ut
timeat in gladiatoribus in pis factis ß
cia cura hnt de honore et fama aliorꝫ
vt pp gentorꝫ fiorꝫ vsoru taliorꝫ
Et causa ē horu gla et fama ardudut
in pu honore et gla hois et io
frequenter hoies exopte illorꝫ timet
in re in gladiatoribus et pqns uerecundai
hꝰ de primo arlo Cntu ad 2m arlu
sit prima gelu ista q̃ lucru q̃ accipi
atur uerecundia ipa no ē ũtus ipse
loqdo de ũtute p sic ra oib̃ uirtu
ē bonu simpr esse appetibile in gne
honesti ut notu ē hz verecundia no ē
huiq primo nap no ē bonu simpr
eo q hꝫ malu subtractu ut subi
ctu turpe s. eons ut appens 2o
no hz rem esse appetibilem in q
appetat esse uerecundai Et 3o no ē
in gne honesti cu no sit de esse eppe
dientibq ⁊ Co in q verecundia ē qdam
passio ut ē nalis potia sue inclu
nacio pz dr quia ta sunt principia
actuu huanorꝫ in aia sicq poni pa
et hitus ut dicit p 2o huiq mo
uerecundia no ē hitus cu no sit uirtus
ut dicit q nr ē uirtu q tuc verecundi

nō essent laudandi et quia ē in alia
se. q ē passio ut nālis pōn i. cō. vm
ffaud cōr ē g forme dictis in nōli p
mo predictis arli dicebat ēm quē
tudia actī. v. nomo pactuali passioē
Alio mō pnali pōn ut in climacte in
huiq actu i. pt phē in lēa satis plit
q verēdia ē passio cui placz iudicari
tepti 2a. q. sit ista act. uēcundia pnali
in climacte tūc uēcudia pt gre uīuos
p sic nā illi qt huiq uēcundia in quo
qie mact in cliā. nālis ad actualem
vēcudia ffsic ē deūtuos i. gelu. ua
tza et a. nota ē et b. orz quia uīuos
talis in climā. manet si nō tollā phi
tū g sicutdmate ūtutis ffp hq con
sicutdme nō tollit talis in cliācio
ē a. or nō ē b. or pz v. la et si ūtus mō
lis pfuet ne nāles in climacteos tī
sant in suos actus tī illas ūtus nō
cotingunt Cuiq signū pt esse i.
q si aliquis anti te in climatz fuit
ad lupiam gnūtūcū ffz bono ē gmme
longo tpe fuit nuitus ita po tozf
mozf appeat si pg cacendit pp ua
gū sacoz ut alia causa impdim videq
pe pp gō ffz q gnēz tlis fit detior
gm plues alij qui abssz ē gmme tli
fuit eruiti et qui tlem in cliācoz ut
ad mg tanta nō hynt q nō queūt
qualio n quia dispō nālis gm ep
nti te g trapit ne qua gm p consue
ad oppōtū est deleta Et ī bm dice
bat acp. vēcudia gre studiosp ep
sipoe quia si turpia opare uīuz
vēcundare ē pter nālem in cliāz ad
uēcudia actuale que in eor manz
et cōsuat. 3a. g. lu. sit ista q ca
piedo uēcudiam p actuali passioē
hūc nō ē possi la horoz ūtuosū ep
pis actibus uēcundari p sic quēcū
ffhī prudētia ffa nuigm opat ali
quod turpe epons ut appens ffq z
uirtuosus hz prudētiam ē non ē
possibile vtuosū opa aliq turpe
epons ut appens et ult. i. nō ē pz. ipm
de pis actibus vēcudai p ma g nō ē
et 2a. tz ephor quia ū dbm vēcudie
sit turpe epons ut appens utz eponō
bili 2o arli pte sque non queūt turpe
opa illū ecia nō queūt de pis opib
vēcudai vīs pma pte pz qsic in
spe uis psiaz non solū cauedū ē rdar
gu ffz et cauēdo uidi rdarctpu ita p
prudēn az in agib nō solū cauendum
ē opa turpia ffz et uideri opa talia
ffz mor pz ep sep. huiq quia alie ūtu
tes gn epe sit ū prudētia hat q z
tangit phē in lēa subhys vbis neqz
ēm studiosi ē vēcudia si quide sit in
pūs nō ēm studiosi ē uēcudia si qdē
sit mpūs nō ēm opand tlia si em
sūt hē quide sedm ūtate turpia hī
aut 2m opp in one nl dīt vēcut em
opanda gre nī uēcudandū q. q. sit
illa ca uēcudia phuiq actu sed pas
sione actuali pfle ē ipm ūtuosū de
actibus aliozf de quibq tuca hī uēcu
dai p sic nā cūtūcū pt g tmgē aliq
quod natū ē m ferre in gtiā oz illupt
gtmgē vēcudia ffz tm in actibq alio
rū ffz ūtuos pt g tmgē aliquid opop
actomibq aliozf q natū ē sibi in fer
re in gtiā oz i. q. ua cor nō ē eponōbq
pmo et 2o pmissis nā uēcudia ē tior
mgtiacois et b. or pz quia ep qui uīuo
sus desidat glām et honore quibq e
digna tagm queda decoramēta sue
felicitatis tūc cona. time hī ne quid
sibi aut eis de quibus curat in fera
ut ipse putē q in gliācoz induce inde
at ffz aliquod tale pt sibi accidē ep
opombus aliozf ut mā te arguit z
tq an o tū i. Et g fna q. q. aute ve
nabilis senera in epta q. adlucillū
in qua modū uēcūdie sambq aduci
ē tem declarat Sic i. gens deiuet
em multū va submittut singut in
fra oculos et d p mut rubore ty

aliqui sibi de p̄me no p̄nit magis quide
iuuenib bg appet quibg et plus taloris
t et tenera facies n̄ oīg tn uetanos
et senes tangit Vm q ipe senera in
dta opta mpus t pbare cont ar dem
q utuosor uiror et optmor uiror
sit uetudari Qz tn eius pressus mch
phat gt arte fz p̄ pbat q3 qam ia
posita Qa q pluret homo utuosus ti
more uel ī stia ad uetudia ptmete
gnaz mtig affica sic dicit q predes
hor tn t moderate et sme aliquo ex
cessu pba sic quia licz utus no tota
liter extinguat passioz tn ea mode
rat et subicit roi Et io no oz q utu
osus ad modu pu extig 2m facie
cubestat licz em utuosus tuet
glaz et honore hor tn facit moda
me rois et ecia recte magis curat
bonu et opa ututis ut sepe pus dm
t i Et her sint dta de ar lo 2o Ad
roes qois em otu Ad pma ne bor ppe
loquedo de uetudari et ad oz dr q
magm no uetudat ppe fz plu sedm
similitu ez a ag tas em quada similitu ez
hr au uetudia quia sic vetudia det
hit uiuene are turpi et ppter hor iu
uenes uetundos laudam ita mag tas
ī trahit magm abnficai hor t arcetap
rde bnficioz ne alti tamqua debitor
obligetur qi hor heat queda modu
pitudinib non ppe q sit turpe fz quia
mg honestu est bnficai qm bnfacte
et mg honestu ui alti obligari qm
eq ut mai t Vn magm mg epaffeu
utuosd ymo et utuosissimo q hz ppi
tandit in opa honestiora et io que
magna eprellecia honestatis no hz
vi qi de spicie et no curare Et io sic
uetundia no pmitit opae tape fz tlt
ad honestu ita magtas no pmittit ho
nme i morai moci bono fz trahit
eu ad illa q maxie sut honesta ap
magm ipp mult sup eprelle ut sup dm

t Et io magm ad similiz uetudi gra
turpe sit bnficiari et biti q t pluru
ut ille qui mcept sibi debito fiat et
obligē sic dicit plus Eq ubg patz p
ista similitudmaia vetudia mag
nam no t quda aliud qm de side
riu eprellecie m utute i ad 1az
zam gam et qaz roes dr q ipe arcuit
pq qa qoe si salte quid gludat Vn u
tuos no contingit mgliaroes ep
pte ppter opo nu nr 2m utitate nr
2mo primone quatu t eppte sui
fz si sibi gtingat mgliario hor pucet
eppte aut de quibg curat sz pge
mtoru vpoz filioz et aliorz sic
dm t m pone Q Ad 1az ne mor
sz q uetundia sit utus ut aliquid
ututis et ad 3 dr q uetudia no
laudat qua utus ut aliquid ututis
Qz qr m iuuenibus t qda signu et
qda dispo ad utute Qt pr dici q
vetudia et m vetudia p subtito
ut subtracto hnt rem turpe uel
epont ut appent et qua uetudia lau
dabilis se habet et m uetudia m
vituperabiliter Et io uetudia dr
for bona et m uetudia mala n oīg
ambe passioes ppter subtractu ut
substratu a nexu hnt aliqm pu
tatem a nepa no nullu tale t utu
n stat ī utute ymo nr t simpl lau
dabile fz plu 2m quid et eprodi
roe ut dm t Et pidem pz quid sit
dictu ad sonfr macoz Ad 3az
et ultiaz rationez dr q utuosus nud
qm opat aliquid m gluosu ppter ep
ep actilus ppris heat m gliaoz ti
me Qi aut tmeat mgliaoz exact
tibus aliorz hor no t m gnb et t co
ressu m pone Auctas phi po otu
adducta t pp oe 3 ar lu 2 hr de

qibus et libri ethicorum in quo tractatur
de virtutibus moralibus quibus homo bene se
habet ad finem. De quo dominus deus noster ihesus
propter omnium virtutum claritatem fons et principium
est in sancta sancto et benedicta omne

Oratio quintum Ethicorum
docuerit primo vt iustitia sit passionum moderatiua. Et arguit primo quod non
quia iustitia est virtus circa
opacites et non circa passiones. secundo quod
iustitia non sit passionum moderatiua tertia. quia
si moderaret passiones esset circa bona
circa eas sicut circa opacites. Ibi ambo primo quod
quinter iste liber quinta quinquiuatur ad
predictis sedum dramam iustitie ad alias
virtutes sicut sexta in predicabilibus libris
determinauit arguebat de virtutibus quas sunt
circa passiones. In illo autem quinto determinat
de iustitia que est circa opacites. Secundo ibi ambo
quia philosophus primo iustitiam quinti dicit de iusti
tia et iniustitia intendendum est circa quas
res sunt exponentes operationes et horum se
cit totum quintum librum. Nunc determinando
circa quas habeat fuit passiones. Secundo
ibi autem facit de fortitudine et te
perantia. Dicit enim philosophus in 3o libro
fortitudinem esse mediam circa timores
et audacias et que sunt circa eadem timores
et ita etiam de temperantia. Tertio
ibi circa delectationes et tristitias. Quarto ad
philosophum arguit virtus quod est moderatiua pa
ssionum dicit primo in appetitiuo sensitiuo. Iustitia est in voluntate et non in appetitu
sensitiuo. Tertia et quarta rationes patent quia in appetitu

sensitiuo sunt passiones rationales et irrationales
rationes et in voluntate non sunt nisi precisat ab
appetitu sensitiuo. In voluntate non secundum nisi in
ista que ratione presentetur aut fuerint minor rationis
ratio. quia primo dicit in 1o quinto quod iustitia est
qua volunt iusta. Item in 2o huius philosophus
in nuchis dramam fortitudinis et temperantie
ad iustitiam diuisit eas rationabilium aliquam
primum esse virtutes intellectuales philosophus
partes ut vis partes appetitus sensitiui. scilicet irascibile et concupiscibile. qui dicat iustitiam
primum non esse iustitiam sed in tertia et appetitus
voluntatis. Quinto inde esse de mente
Aristotelis. minor quod dicit iustitiam primum
laudem esse circa delectationes que aliquem iustum
aut legalem circa quinquam studiosum. Sexto
huius probatur esse gnam sumpsit propter quod omne
negotium vitam circa delectationes et tristitias.
Secundo quod sit in 1a. Iustitia quoque est
arguit primo in primo indebitum de mente et opinione
beati thome. et sunt sequentium in ma pm
tis quibus. 1o rationibus adducitur. In 3o ratione ad
motiua opinionis in 2o arguit. Quinto ad primum
arguit primo non dicunt quod beatus thomas et
sunt sequentes dicunt iustitiam in tertia drama
duabus ab aliis virtutibus moralibus differ
rendum. Prima est quod iustitia est circa opacites
primum et non circa passiones non exponuntur sicut put
homo per passiones iuuat aut impedit
circa opacites. Alie autem virtutes sunt primum
circa passiones et non circa opacites non exponuntur
in quatuor sicut operationes exponuntur et
tribus passionibus pruenit et predunt.
Secunda drama est in eos quia iustitia est in vo
luntate. alie autem virtutes sunt in appetitu
sensitiuo. Quod quidam aliqui volentes beatus thomas per
dicta sumas sufficiunt quod dicunt huic sine
qsorma. Primum est quod alie virtutes mo
les a iustitia sunt omnium passionum ap
petitus sensitiui sunt moderatiue. Secundum quod hi
virtutes moales sunt dispositiones prime ad
iustitiam et sunt in appetitu sensitiuo. Ibi enim

o tho 2a 2ae q. 58. ar 8 et 9

3m q ipa iustia no e mappetitu sibi. 4m q
ipa e mu oluntate sue mappe intellectuo
Qd q 2m istos virtutes moles iustia
districte pone omnem passionum appetitus
sibi modatiue quia uxota mete phi
i gnto huiq pa alias virtutes homo bn
hz sp ad seipm. B pius iustiaz homo bn
hr se ad altm. B ut iii homo ad seipm
no hr bn n pmodatrcem i petrus omn
passionu i tacio le 2e 3e appetitus sibi
Q quo tur sequit 2m dm eorp. sicq pa
virtutes sunt pure dispocs ad iusticiam q
tollunt i petu q possiustie p mor dmacz
appetitus sibi obuiare. Q aut alie virtutes
iusticiam sint mappetitu sibi dexel mquit
notu est ep hor quia in illa pon mtode
bent pom virtutes tuiq passiocs petitus
tollunt et reprcenat. no virtutes alie a
iustia refrenat omes appetitus panes
sibi et moderat pp dicta i Qd q iu
sticia no esse in appetitu sibi plant
dupr primo quia obm pnle iustiie et
maxime legalis e bonu qe B appetitus
sibi nus no ep tedit se ad bonu qne. i 2m
maior ptebit m sep tibus hoe pz q
appetitus sibi nus er obi ptiu. 2o quia
iustia tam legalis qm ptr se ad alium.
B ordo et equalitas iustie ad alium no
pt gstitui 2m appetitu sibi nus. i 4a e phi
i 6o huiq ut pz ep hor quia equalitas
qm iustia gstituit sue in qmutatione bg
sue in distributione qsistit in ordine ad
altm. B hoc pz q tlis ordo et equitas
no apprehen n p mtellectu. Appetitus aut sibi
nus sp tendit in apprehensu p sibm
sic uolutas in apprehensum p intellectum
Velmquit i 2m q iustia sit solu in uolun
que in illa equalitate abintellectu apprehe
sam pelcoz tendit et qm in ep terio
opone tu sto dit Qd q iustiaz esse
i uoluntate sed appetitu intellectuo sic mtut
plaide in illa pon oz pone hitu ad agre
rete ut no agre rete detiate. q nec
e determinata esse ad agre. nc ad no agre
ecia obo pnte nc ecia ad rete uel
no rete agre B uolutas ep se e mde
terminata ad agre ut no agre ad agre
rete ut no agre rete. i 2m ea oz poi
hitu ad huiqmoi melmate et de
timantem B tl e hitu iustie. i 2e
qne sunt note et a 3m ppma ptepz
quia alit no esset pg le q ia po sp
rete agdt p mpte fnie et de lrebus
eo q talis determinatio difficultate
quada plbet ad sp agendu rete.
Qz 2m pb assupti pz quia uolutas
mdrenter se hr ad oppta qntu e
eppsite sui Et q sic et hoc pba
do maiore arti sd dicti quia no bq
mtellectu in clmatur nat ad um
sibi proprionatu qm uolutas ad bo
B mtellectu pp hoc q pot arcitu
iudicii et um deficie. mdiget hitu
ipni digere. liz in ipo no sit dispo
ad contrariu in clmas. i et uolu
quia pt arcti ne elcois deficie in
diget hitu ipaz digere ad retaz
elcoz liz in ea 2m se no sit dispo
aliqua ad qrium melmas. q e mani
festo quia no inde ro dubitatis.
et aoz quia sic um e obm intellectu
Qd huiq ita bonu uolutat 3o huiq
B hoc satis patebit ep 6o huiq
ra multi sunt hitu intellectuales
quibus intellectu digit ad assenandu
uo ne arcti ne iudicii deficet et de
clinet. Qz 2m pb assupti pz quo
lutas indifferet se hz ad oppta
inquatu e eppte sui Qz 2m pb
sic pcos declara quia q hz virtus
e poneda in illa pon. cuiq opaoz
rectificat B iustia opaoz uolutat
ad altm i 2m sequit q iustia i uolu
tate sit poneda aor eois pz ep hor
quia pter hoc tpancia pom in
grupistecia quia modat et recti
ficat circa actu et delectacoes et

ficias et for do m ra sit li qz modat
timores et audacias et tri lua z pi
rod etia erit de ututib q retis resp
suaz potetiaz quas retificat et mo
derant si mor rois ut mai ta ep
pdictis Confmat quia iustia reti
ficat aliqm potetia alia et no pote
tia ggnoscitiua quia illa no t m
mediatu pnt ng opacois huane i
retificat pom appetitiua et no ap
petitiua sbi uia ut argutu fuit iq
no li i appetitiaz mtellectiuam seu
uolutatem q t ppositu hc de pmo
ar lo Qntu ad 2m ar lu sit p ma q
ista q no solu iustia e ponenda i
uolutate si etia for do et tpan a z
rotd ututes moles p q o exsunto
opp mmb rectitate m ar lo pte ti
m illa pon oz pone no solu iustiaz
sed etia fortitudinem et tepantia et ta
tas ututes moles q natio gt erit
ad exprendu opa talu ututu et ex
se m detiata ad opa huiusmodi ututu ut
ideaz opposita s uolutas seu appeti
tus mtellectiuus e huiusmodi gtlu ida tz
qna et maior rois e op mois pius
rentate quia sic phant iustiaz esse
ponendam m uolutate ut pz satis
ponendu q si mor rois az quia cu
utus sit habitus electiuus i mete
pons quo ad nos det mata roe
ut dr 2o huiusmodi ad exprendu opa u
tutu natio gt erit electo uolutatis
et pans ipa uolutas Qy aut no
lutas exse sit mdr ns ad exprendu
actus ut opa huiusmodi ututu ut eaz
opposita nomen e no em det mature
uolutas n phabitu et etia ptis
adusq Confmat quia stat q ab
iudicet esse magis abstnendu aci
bo in mugu pastheqm alta dicit
etia q magis abstnendu sit aiuue
tula absoluta qse sibi pntat qm ab
ita q si mei moio quieta e ste q p

homo ututis mors sit sustnenda et ex
pstanda m bello ut i m sic iudicatu te
ditu ppetn sbi uus uel uolutas Si dica
2m hatur ppositu quia cu uolutas ad hi
opa no magis det mata qm a maz
iustie utiqz uolutas m digebit hitiut
bus ipam det mantibus et illi sut
hitus tpan e et for mb ut notu q
Vn si appetitus sbi uus sit vte sibi ex
istente reflexe natus ut passio no fa
ciat i pe tu meo tm no pp hoc trahit
et det mat uolu tn ado m ei q ad quod
i natu e eius pnu obitu melinare n
pot diti pmu quia pdusaios appetn
sbi uus tendit solu ad illud q applicatu
e pfff sbm mo mai tiu e q sbq no iu
dicat abstnetia ab a uuatula ut
attributo studia ut de exp tacoe mo
tis pter bonu ut fz sa ro i Cor m q
2u dra bu thome mt iustiaz exp una
pte et alias ututes moles ex alia
pte no not z q ns et bo pz ex q o Qu
q o sit a qt omb moles ututes pigori
qmelyt modare passiones qm regu
lare operaces h q o pbat quia de iur
tutib q mo bq alys a iustia no e du a
apud adusados ro spoat p de utute
iustie ptibus medys pmo sit ad
omez utute tuiq opi sut m nate pa
ssiones obuiae spectant pmo vincte
passioes qm opus sit vtuose fine et
de tabi exercere opi iustie primo re
bellat passiones i q uida tz q a et a or
rois uida mai tn quia nisi passioes
vincent ut ad mq moderaret no
posset opus ututis p mpte fine et de
tabilit exercere sic quid m se ipo ex
pit fz bor rois pz quia opi iustie obu
iat affectio lucri amor et odium quia
sut passiones rebellates uide rois
Qy declat p mo de affectu lucri
na sit g ex pli q m hoie sit ut po
na pugna q rupie et rationalis et rois

2m q o

Tuc tſcp vna pte 2m iuſſu roꝝ eligit no
ampe ꝓuiam aliena. et reddẽ iamact
epta. certu. ẽ ꝓ tlib no pt de lta. et pm
pte ꝓſequi opus electiu. / mſi pius iucta
qapia. i. mau tu. e. qaffio luc. epa.
multu obuias opi iuſtie quod fiut ꝓpo
ſitu. Qz q ecia multi fiat m iuſti pt.
odiu nulli ſme metis uc. dn. / vn. p. po
eli dicit ad ꝓoitu. Etem oz diſſtores
vitatis no in mm tos eſſe iudicatuos
vm ſuffm. ſup quo dicit gma. mapia
em ecia diuſtatis. e. aiicia odiu. / Conſ.
ecia ꝓ. hoc dicit phr. primo rethoice
ag apme qit. rete poſitas leges qiuꝝ
qtt oia det̃mare ꝓpas. et qm̃ pauciſ
ſima qm̃ te iudica. / Cuig m tere retas
vna rez aſſignat dicens ꝓ iudiciu le
gislatoris no ꝑ ptem ſz de futuis et
vtiq. e. ꝓfecto aut iudeo. t. ia depenti
bus et de ciate iudicat. ad quos et ama
re ia. et odire et ꝓ. qmod. a. ne pa.
vt no ad hoc iudere poſſit ſuffm. vm.
ſz ad tendẽ in iudicio ꝓpu. de lta. aut
eiſta vn. ꝓter hoc phr. idem. ſ. o. re
ge ecia. 2m quoſdam dicit no ſmiliter
reddim q iuſtia t̃tas et gaudetes a
mates et odietes. ſte ſi quis uelit to
ſi dare iudebit to. / 2m rethoice ad n
aliud deſuia. vn. dicit phr. et. re. et. ꝓ
paſſiones qmoti dcnt ad iudicia. Qo
ad pm. ar. quia ſi rete uitutes moles
moderaret paſſiones et no iuſtia ſe
q iuſtia no eſſet. a. diſſile. qtz epho
pro na ſi uolutas non pt det̃mata
ad traz electoem. n. ecia erit det̃m
nata ad obliqm̃. primo mlto mig ad
obliqm̃ qm̃ ad rectam. ſi n. a. ſit pa.
trahens ea. Et io ſi ipa uolutas ſe de
t̃met ad actu. n. r. cu nlla ſit pa. thes.
ſi det̃mario no e. n. quia uolutas libe
pt in illu actu. et ecia motiu. ago ſi libe
et no obuiat pa. ut ad trahens. conſtat
q no e. ſibi diſſile facere actu iuſtie. ſi n
poſſu mouu ad ſmiſtz. 2o. pz gma. qz

q lig dz ce iudex

1. ig tere

ſi iuſtia eſſet a. diſſile. hoc ma pie. ect
ꝓ. paſſiones ad tonitu. m clmates
ſepe ſit amo odiu. affio luc. hoc
et huiq. vn. tulig m lib. de officiis
ne mo eim iuſty eſſe qui dolore qui
exilium qui egestate tmet. ſ. ſtitias
gntis de clara. primo. quia. a. diffi
lius ꝓ. ars ſit et uitus. utz 2o. hq
mo iuſtia e uitutu prlaudiſſima. ut
dr in 1o. huiq. i. ſe. q ipa maxie. est
ecia diſſile. 2o. quia phr. dicit. 1o. hq
q multi inpperitis quide uitute po
ſſut uti. miſtis aut q ad alm̃ no
pnt. et parcu pq dr. peſſiq quide
i. qui et ad ſe ipm et ad alios utu
malicia. / optimq aut no quit ad
ſe ipm utu. uitute. ſz qui ad alm̃.
hoc eim opus diſſile. mo iuſtia e utq
qualio bm ſe ht ad alm̃. i. ſequit
q iuſtia no mmq q. a. uitutes ht
ea. ſpice que facit opus diſſile
ſ. paſſoes. i. Qo. alie uitutes moles
a iuſtia no moderat omes pi.
t. ſe q iuſtia ſit ecia paſſo. mada
tua. et pqns q e ua qne ſut pat
note et ans. qz ſi quis hcat affec
tione ad amicu. m diuitem et honu
virtu qua m clmat. ad diſtbuedu
ſi de ꝓpria qr plus qm̃ ignoto. tu
e q illa paſſio. ut affectione no mo
derat liba tas. quia illa uiuet auto
plus ſuo dai de ꝓpria ꝓpa. a. qm̃
verpat. qm̃ ignoto. ſz iuſtia e q
moderat e. ſotiguit qz i. petu
affectos. / p quia modatez iuſtus
pmpte et de lta. bi. eligit no
plus diſtbuo auto. qm̃ ignoto. Co
firma. / quia ſi fortio. moderat tio
tes. hoc e. a. bellicia pietas. / no. a.
amiſſoz ꝓpriue. ut amaſie. / ribi ut
potus. / ſimilit ſi tepacia modat

delectationes hoc a et cibos potus et ue
nera et no et honores et lucra et pi
mo iustia modabit passiones ita
distribuendas aut p munera facienda.
Ho ar 2 ar 6 10 huiusmodi de quibus
da ututibus. Sed gnaliter de omnibus det
mina aut q et delectationes et tristicias
et molestias utus. Vnde quas phr i
dem ad hoc adducit. si quis attente
inspexerit de commutute geluduit.
et io in fine vtr gelut dicens quare
et ita hoc delectationes et tristicias de
negotiis et vt let poli et pt acci
pi pna ro idem adducta. omnibus hi
tus aliis aquibus natus et fit deterior
et melior ad her et ita her nazi hi
sed pt affectoz quin hoicis hunt ad se
ipos et ad alios aut pter odium qui
hunt ad alios iusti fiunt. Et ita
etia pnt alie res ad positu appli
cari. Ozab rndet pdictis et specialiter
2o roi ste ad ia posita 9o 3ly iustia
et ita difficilia. Oz q ia difficultas
no e exppta p aonis sed e in ueiendo
proportiones geo in distribuendo.
Ad q rn q huiusmodi difficultas no pu
tuem mole facilitate et tollitur
sed p arte ut prudentia. q aut pate
az quia mtros iudemq mitatores
et legistas aut reddituu ciuitatis
collectores aut alios tles citissime
vide dictas proportiones et optime stia
distribuendas. sic si nullus mouet eos
affectus odii ut timoris qui in se
re distribuendas aut pmundas in
iustissime pruit. Dico etia pdc
tam quia difficultas in ope utuis
e dis vno mo in statuendo sibi fine
bonum vi gr vtitate mt ipm et ciu
tos aut aliquos alios suare. Alio
i muciendo modu aut medium q
bus tlis fines possit q modo adipisci.
ita pma ergo difficultate e utus moles.
et ita 2az prudentia ut manifestat phr
in fine 6i sed no pueit difficilis p mouere
nisi ppt passiones ut pter affectoz
qm hemq ad nos ipos et alios mos
mclinate nos ad plus acupiendu nob
mlue et mq in dapno. Co m sed ep
qoo et rndz ad oz q iustia e utus
moderatiua passionum patz de se ep
qoo et eius multiplia p bacoe. Qm co
pma dra bu thome quo ad pma pte
eius mter iustiaz et alias ututes mo
rales no ui bo. pz epoaianti ea et q
posita quia ded recte repugnat. Qm q
oppio et citata in no 2o quo ad pmu
dictu et 2az pte 2 dicti salte epclu
sive lo de ut mtelli do ipm et q no vi
de p lis et ua. pz de pmo dto pq oz 2az
et pz de 2o et 4to pq oz pma. Et q
sit iste oris utus moles e pn ita opo
nes. pmo pn lig qm ita passiones. sta
q p sic oris utute moles est moderate
passiones ppt digo oponet i magis e
ita opationes qm ita passiones. tz gna pi az
regula phi p 4 pq ppt quod unu
q pz tle et ipm magis. sed amb pz quia
2m altiq opis exigentia eadem utus
aliter moderat passiones. vi gra cu no
oz bellicu pictm exppte sed fugo fori do
re pmit audacia. et sic oz exppte for
titudo sibi assiut audacia mtepa cia
cu fucore. sic dicit phr 2o huiusmodi
de forti ne. Ci tpancia ita pam uo
rem qn oppter et utut qcupia qm
ut eig i petu dio re pmit ita aliis
mlieb et oris utus pnte intendit.
oponet quod ppositu. Qo ar sic ad oz
omis utus moralis respicit fmo pn
cipa. sed cum ututis bona et fmb e
opacia i gna. tz gna et a or rois
patz quia pp hoc phr dicit 6o hq
vtus quidem cm mtetoz facit tuz.
prudentia aut q ad hac. sed pq hy
no cit electio recta sn pdentia. nz sn

90 3.d

virtute. Hæc quidem cum finem sed virtus. Hæc autem ad finem facit opera sed prius. Ubi per philosophum primo huius dicentem. Omnis quoque opus a quod et actus in opere ut bonum esse. Et per hoc in communi dicit. Propterea virtutes sunt dono solum sed et propter easdem delectabiles sunt et pulchre et bene et desiderabilissime. Per hoc etiam patet huius difficultatem virtutem proponere non per passiones dicens virtutem esse cum utilius sunt virtutes et id hinc proficit et opus eius bonum reddit. In phecio ar. non potest passiones esse fines sed operationes ut opera. Ut preter opera sunt operationes. Ad quod facit illud quod dicit primo huius virtutis magis esse bonum facere quam bonum pati et bonum operari magis quam tria non operari sed moderare passiones non vitiando quam bonum pati. Et non tria operari. Et tertia aut magis est bonum facere et bonum operari et etiam in tiori electione voluntis. Item quis dubitat quin liberalitas sit principalior quam superiores. Et in. Omnis prima decima boni thoe inter iustitiam et reliquas virtutes moles quo ad 2 azo eius partem non est bona prius quo ad. Et quod quia non est vium ut ad minus dicunt quia alie virtutes moles sunt dispositiones pure ad iustitiam et prius mere spiritualiter hoi quam iustitia. Prius primo quia azo. 6 huius dicit virtutes moles esse ad iustitiam quemadmodum partes. Per eam. Iuna predecima natura quemadmodum prior. Sed delicet dicit infra in 12 dno credetur. Secundo quia esset dispositiones pure ad iustitiam et prius stante et hoc esset propter esset magnitudinem et moderaret omnes passiones et iustitiam esset moluntate et specialiter esset ad operationem. Nisi hoc non est vium. Eo quod omnes virtutes moles sunt moluntate propter prius. Item omnes hint moderare passiones propter azo et sunt primum in appetitum ut declaratum est primo huius ad finem. Insuper omnes morales virtutes sunt principaliter operiones propter azo 2 nam. Et in. Omnis oppio recitata in 2 nono libri predetis quo ad prima parte 2 decimo nono 2 nam propter exorbitare et eius placere. Et in. Omnis 2 finale et ultimi quo ad 1 ar. 1 quod non solum de aliis virtutibus moralibus sed fortitudine et temperantia et huiusmodi. Et etiam de iustitia credendum est quod dominus est prius in ultima primi libri quia credebat ut virtutes moles sunt in appetitum sensitivum sed quia virtus moralis poda est in appetitum sensitivum et etiam in moluntate. Licet virtus voluntatis magis deat dici virtus hominis. Et quod homo. Hæc de 2 ar. Quo ad 3 ar. 1 est. Et rendendo ad rem aliquo opinionis. Et primo ad rem quod tangit in 3 nono. Primum ar. Ad primum quod virtutes moles disputate ad iustitiam sunt omnium passionum moderatiue. Secundum quod credo quod paulatim virtutes moles habent vim se ad superiorem et prius iustitiam ad alterum. Non solum ad alterum sed etiam pecunia habent se habet ad superiorem moderat enim pauperem ordinata quam habet habet ad superiorem. Sin ordinata affectum lucri et quod azo. 5 re. 2 dicit iustitia est virtus perfecta quam singuli habent quia sua sit ut lep principium. Nisi singuli habent quia sua sit tuum etiam et ipse methodo. Et ad id quod autem facit quod dicit quod iustitia sit omnis virtus et perfecta maxime virtus. Et subdit perfecta autem est quam habens ad alterum potest virtutem uti non solum ad superiorem. Et de mente philosophi quod iustitia etiam homo bonus se habet ad superiorem et patiens quantum facit bonum quod dicit quod alias virtutes homo non habet se bonum ad superiorem non moderaret omnes passiones. Vium est si peccas homo superiorem habet bonum ad superiorem. Nisi hoc est finem ut deductum est. Ad rem quod ad magis in eo nono. Omnes virtutes moles ad iustitiam sunt magis superiorem dicit quod azo. 5 in 1 posuimus omnes virtutes quia passiones petiti toluit et refrenat et ita Gzbor est quod non refrenat omnes passiones eo quod iustitia etiam habet aquas partes moderare. Item esto quod hoc esset ita azo non esset ita si aliter intelligere eum oportuit quia licet virtutes moles quod refrenaret simplas passiones appetitus sensitivum ponere appetitum sensitivum ut habent appetitum sensitivum ad

rem et appetitu rationalem intelligentia ponde
essent in voluntate et appetitu rationali
ut detiaret ipsum ad primpte et delectare
faciendum et prestare quecumque opa virtutum sic
patribus fuit in hoc argumentum in rebus et pha
ce quod primo. Ad tertiam quod nolis quibus
iustitiam non esse in appetitu sibi. Ad
primam ne a. quia iustitia est bonum quia
quia cum omnibus virtutibus sit et passiones et opa
tiones ut dicunt et in ar. 2. quod sint in tria
mai. et quia iustitia non est magis et bonum
quod sitate propter rationis quia generaliter alia virtutes
bni iustitia et sine ria bo. quilibet tm plu
res uti potest sicut aliqui vt. maie sunt gratie
et quae omnibus in voluntibus naturaliter ut
piscari. Ad 2. argumentum et ne b. po
pt salt. prima ordo et equalitas iustitia
ad alium constituit sibi appetitum sibi. non tamen
petitus sibi tendat in obm. et applicatione intellectus sibi tlis et ordo con
stituit in appetitum sibi. ut 2. mp. et procedat
de et modatione pacem appetitus sibi
rebellantium rationi et appetitum rationali mo
gbatum et quod tles passiones modat iu
stitia ut sit amor odium timor affectio
luctus. Ad tertiam adducta in sol. non quia
arguebat quod iustitia esset in voluntate dicit
quod illa ratio concludit vim si quod iustitia et in
voluntate et similiter concludet de aliis u
tutibus moralibus quibus et ipsa deducte per
dos ar. li. pre. Vim quod non concludit ratio quod iu
stitia plus sit in voluntate quia iustitia
non pertinet primo in voluntate per cuius inde
terminatum sit et etiam propter appetitum sibi
thetem suis passionibus ad se rationi et
appetitum rationale. Et ideo non magis videtur credere
hitu in appetitum sibi quo ipse trahat
ad iudicium rationis et passiones iustitie et pa
ones eius obviantes quam et alia virtutum
et opera ut passiones sibi rebellantes.
Et hec sunt dicta de 3. ar. Ad tertiam
primum. Ad primam dicendum quod amis et ad 2.
primam dicendum quia etiam et hoc et ceteri
non videntur ea admittere quod omnium corporum et opitu
quod dicta sunt in ar. 2. Ad 2. probatur dicendum
quod plus dicens in illo quinto considerandum de

de iustitia et quales sint operationes virtutum dup.
quia iustitia sit et alie virtutes primo mte
dit operationes quantum fortitudo dup. esse et ti
moris et audacias et timiditatis et dicendum de
letationes et tristitias. non dicit quia vellet
excludere operationes sicut etiam iustitiam dicit
esse et de letationes que a luce. Ad 2. 3
primum. Ad primam quia appetitus sibi non 3. po
ne virtutem in limitatem in primo ad obedie
dum rationi et in pio voluntatis et non b. et
ad 3. dicendum quod iustitia sit et ponam in ap
petitu sibi. magis tm potest esse in voluntate
in parte ut non in limitem ad sibi. Ad 3.
appetitum sibi. pfte dicendum 1. or. 3. quod dicit
phs. in 5. huius iustitia est qua volunt iusta
quod autem phs. 3. huius dicit ut in nuit for
titudinem et timiditatem esse virtutes rectio
nalium primum aliquid non dicit quia plu
illis in hedrent sub me cum etiam sint
in voluntate quibus prius dicitur ad ex
clusionem iustitiam cum etiam ipsa sit et passi
ones ptis rectis. ut pz ex predicte
predentis rationis et ex deductis in 2.
ar. Ad tertiam pro. dicendum quod sint p
ductis in ar. 2. et specialiter p. 2. quod et
eius primo dicendum quod tendit ad quoz. Hic de quo

Queritur 2. et 3. Ethicorum utrum
diffinitio iustitie quam ponit aristoteles in
iusto quinto sit bona in qua dicit iustitia
est habitus quo operativi iusti sunt et agunt
iusta operantur et volunt iusta. Et ar. primo
quod non quia iustitia habet vna alia diffinitio bo
na. quod non contradicit cum ipsa et specialiter quia
diffinitio non sit bona. tz. quia vna diffinitio
non dz esse plures dicendum non contradicit
quia aliquid quia legis diffinitio dz dicendum cum
leges sint a sapientissimis et ipsa specialiter
dz dalgetissima sint quia pilate. Modo
diffinitio iustitie quam ponit lex nitto modo quod
concordat cum illa ut uidetur. Ra. lex dest
bit sic iustitiam. iustitia est quistab et pe
tua voluntas iuris suum vnicuique tribu
ens. Modo illa non concordat cum diffinitione ex
lis. pz in ea non ponitur quistatia voluntas

nr ꝓpriuitas nr vtilitas quo hꝰ dicto vni
cuiq; in ptat que tn ad iustiam rgitur
quia non est iustus qui ad ynu opat
iustu et in iustu ad alium. Qr arg. de
sebit iustiam p iustu lex aut pius mo
ista no iudent esse idem. 3o ar. sic
dicto iustie dz se extendere ad omia iuris
preptu. sed hoc dicto no est huiq. 4a tz. or
no est quia diffio bo dz apete oi qtento
sub diffinito. Sz bo. p lex potest ep iu
ris prep. Sz honeste uiuere nemi lede
re uis suu vnicuiq; tribuere ayo 2m pre
ptu iuris sz nemini lede no q phen
sub diffe cu diffio dicat a quo iusta
opantur et d preptu no dicit q ope
mur utz. 3o sic ista pticula q opatur
iusto sut est superflua in diffe. et di
ffm. no est bo qnā est no. et ans patz
quia in diffinitoe dr et a quo iusta
opant. ayo etu est q ois opans opa
stomo quo opatuus est et no alr et
ro in 2m pticula satis mte p ma. Qd
illa pticula et a quo iusta opant no
pomt bn indice. ans z quia sim
tia et h est hutq a quo iusta opant
requre q no maneat iustia no mane
te actuali opane q est 2m et stas pz
de se. Quito sic p iustiam homo no uult
iustu. ultima pticula dissteis est male
posita ans quia quicq; uolutq; h uolu te
uolutq; no iustia no est uoluta ut z.
Consre quia homo no est iustq opando
et uolendo iusta sed opando et uolendo
iuste sic pz q nto huiq. no dz dici q
iustia sit qua uolutq et opam iusta
sed qua iuste. Qtu est de mete phi in
q nto Ite me ctra diffinendo in iusti
am dicit q est hutus a quo opatiui et iu
stos sumq et a quo in iusta facitiui et
uolut in iusta. Qm omb ututes par
tus et habita qq nascut et quia ob in
iustie est iustu q pomt in diffinitoe
iustie de qua querit. Jo p mo inde
du et in uestigandu est quid sit iustu

et quo differat a alijs huic me p moti
bus et simt iudebit de actibus iustie
vo et p ondebit ad q situ. Quo ad p mu
ar. lit et p mo. q uiz sepe utam p mi
ne iustia iusto iure et in iustificatoe
et lege. Viz iustia p iusto iuris aut
jus p iusti. iut iusto tado toe augmenti
no iudet dra mt ista iut omibus pd
icta in ppa sua significatoe retetadi
stiguitur. p uiq plendi intellectu est
nondu vo q jus est preptu dm ut or
dinacio et subditos et quatu ad ea q
pnt tadere sub ptate subditorꝫ pot
aut dns tlis esse iut deus iut in q ue
diuio iut na ut i iure nali. iut ho ut
t oi iure humano par na q in pare
nm jus instituit si rex in aliquo
subditis obligē hoc est exordma
toe dm superioris iut eius preptoe sic
est deus uel na. Justu aut est q vnicui
q sedm iuis. i. 2m preptu iut ordina
tor dm gressu est oi grea sidus pre
pit ut ordinauit aliqua esse q ma est
in iustu ea esse puata et sic q tut
esent. Et quia ep iuris hoc est pre
pto dm subditi obligat ad iustu
dicto na dn est et fuit hoibq huiusmodi
ad sptu redige ut alias metibq
hom q me dare. Et tue uocat lex
vn lex dr sptua lralis in libro
ut metalis in aia preptu dm et
debitu subditi notificat. Justia
uo est dupl. quoda ptmes ad dm
a ptmes ad subditu. Justia ptmes
ad dm est utus qua dng in clinat
ad ptipiendu uel ordinadu ea ca
q p desse pnt subditis iut no obee
mbonu. p ort subditorꝫ. Sz iusti
tia ptmes ad subditu est utus qua
subditus inclinat ad preptu sui or
dinatorꝫ dm obseuandu. Justifica in
dr a iustitia pueiens opacio. Ep
ista d toe sequit rde q ppe lodo. iu

stria dm̄ prædit na 2r ius et iustū ē tā
ipoz et q ius prædit iustū et ē tā e
iusdem pz 2m quia dns p sua iustiaz
ordinat de suis subditis ad bonū ipoz
et ita ipm̄ ius instituit. Res aut iusta
ē q̄ p̄ q̄ ē i. 2m dm̄ p̄ceptū et ordi
nacoz 2o sequit q iustia subditoz
iure et iusto vl̄ esse p̄ior vel 2m
quia iustā subditi eo eo mrtiat sub
ditū ad aliquid q ipm̄ ē iustū et 1o
ē iustū quia 2m ius || 3o nondū ē q
non esse iustū ē iustificaō quia iusti
ficaō est opo p̄ nō omne iustū ē opal
q iustū aliqn̄ ē res opata manens
p q opacoz Ez contra oīb iustifi
cacio pt dici iustū eo q sedm dnm or
dinacoz vniuq ē p̄ceptū ut q
cessa aut p suasa || vn̄ si opatio p̄n
ipa 2r p̄ipiat tut ipa opatio ē sil
iustificacio et iustū p̄ncipale Si
aut res opalis manens p q opacoz
p̄ipiā p̄nci 2r tut ipa opatio vtq
cit iustificaō et iustū p̄ nō cit p̄ le
iustū p̄ magis res opata q̄ tuq ē
opatio 4o ō nondū q tū sub dm̄ iusti
cie sit uolutas ut dictū ē in 4o p
ad cti dnp p pt esse actus iustie
vnq em̄ est mtior et alig eptior
Actus mtior iustie dr actq ab ipa
uolutate et iustia q ē in ea elici
tus et ē iste actus uelle iustū sdu
acepta iusti et nolle in iustū sen
tesita eiusdem Actus aut eptio
dr actus a uolutate et iustia ad
eptra frus et prodes et ille actq
p̄ē notat iustificacio Vltio adu
tendū q om̄ virtutq ē gne hyre ta
les duos actus sz mtiores et eptī
ores Vnū ītus sit actq elicitus hi
tus elicitus ut dr 2o huiq sp actq
mtior ītutis ē elicio nō elicio sp
tendit ad aliquod opus nq em̄ eligit
q nō putat p ipm̄ opale ut 3o hq

Et hic de p mo ar 1o Ad ītū ad 2m ar 2r
ē nondū p mo q ar 1o diffinitoz iustitie
de qua quest dedit et intellexit de
qualibz iustia in gm̄. Vn̄ in diffinitoe
p mo pom̄ 2e hitq qui ē gnq subalternū
iustie quia ē gen ītutis alig spes
ē iustia et dz tapi hy hitq p̄ q̄ lutate
actsita p q̄ ei p̄ duaz difficult mo
a subo ipm̄ ad melius disponēto sic
actia tā mp̄ntis || 2o nondū q illa pti
cula in diffioe iustie qua dr q opati
iustoz sit cp p̄mit ob m̄ iustie sz iustū
tū hitudīne ipsig iustie ad ipm̄ ob m̄
Et p̄ em̄ iustia ītus opatia ut salt
inclinas ad opandū 1r iusta tā q m̄
tā sua ob tā sic fortitudo 1r tcl ica || 3o
p mittit q opati qm̄ sint 2r positue
et q̄ p̄ q̄ p̄ uatiue sz ab sme ab eo
q in nati esseq opati sic em̄ ars 2o
phoz vi dicē q gubernaō p sui ab
sentia ē causa subn̄ sloīs nauis no
quia aliquid ad hoc positū opet sz
quia subtrahit se abio q debet ut
i natus esset opati et dz opati indif
finitoe q poita tapi q mt q put se ex
tendit ad opati dm̄ p uatie et etia
positue. 4o ē nondū q illa pti la Et
a quo iusta opant. nō ē posita ad
q trahendū p̄ p̄ oces quibq dr q iu
sticia ē hitus quo opatiui iustoz sf
q cp p̄mit ob m̄ iusticie et hitudi
nē ipsig ad ob m̄ ut dicit 2m nō la Dz
pomr ad declandū hitudīne iustie
ad sui actū eptioēē Et q̄ in sme sub
iugit et a quo iusta opant et uolut
eo p̄mit seu tangit hitudo iustie ad
actū eius mtiorem || Ad 1to ē nondū
q ia pti la a quo opant iusta nō det
mtaligi tatlē 2r put ly opant dicit
actū sz ut magis put dicit apti ne
q nō dz q sf quis p iustia p̄ncia 2r
opat sz sufficit q natus sit sz ca opati
iusta

Vel dent va mtelligi ypo sic sz aquo
opant iusta supple qm dz opa et ubi
et ois causa ois et dz supplei 2m tlez
hitu ut sit sb aquo opant iusta 2m
habitu uiuosu quia no ois e iusta q
iust et opat iusta sq phitu uiuf
hoc facit. Quia 2m illu quis uolendo et
opando iusta iust et opat iusta // Ho
qubus in suma e sumodo patz eppo
diffinciois posita. Iustia e hitq et po
loco gl vm q no e gnq pximqm sq p
lade qt he ad gnq pximqm s. ad ly
uitus tur adden istit mo hitq dreac
cepte in diffinciee uitutis Sz hoc no
e non in molu scia Sz sufficit prede
typo et figa sic sepe dicit arb mlp
libro pgea dicit aquo opati iustoffe
i. pque hitu opatiui sumq et iusta
q sit obia iustie Et de in dr et qaf
iusta opant. s. quo adactus cotiores
iustie et gelu et uolut iusta sz quo
ad actus mtiores et supple s. tlem hi
tu pr causa assignata in nli q illiq
arti li // Istis sic pmissis e q tn lis ad
qstu q diffio iustio sic eppoita et i
telleta e bona diffio de sptiua ut
quid nois ipiq iustie in qm qstaq
p sic na ista diffio e bona de sptio
ut diffinciio quid nois q dat p ppu ge
nus diffiniti p ppu cuius obn et etia
p ppu actu Sz hac diffinciio iustie
posita a bar le e hmq tq a e mai ta
et maior pz quia p hoc ois uitus et
ois pon nata e q gnosci Item quia
ppa drna uitutis et po e pobn ppu ut
cuius ppu actu q gnoscit ut ad mq ipiq
drnaz p hmq atu loquim Et ita diffi
nicio uitutis alicuiq p genq ppu ob
itu et ppu obn e tamqm diffinciio
p genus ppu et ppam drnaz assignata
quit e bona ut pz Ro metha et i
duplis ptibq loyca Sz bo tois pz satis
ep nobilibq in mlis ac pmissis et ro eiq
declao no e sui g buitatis Et hs dear
ticulo 2o // Ad rocs pnles ad pma pt
dici vno mo ne do ams et ad 2z dr quilla
diffim iustie q eplege allegata bo e
et no de iustia mtota sui qmtate
sic diffio arlis fl sm e bona de illa
spe ut p te iustie q e a 3m prep
iuris s. vnicuiq iussum et bue Alt
pt dici q illa diffio iustie q het ep
lege bona e et etia i qm ut et no a
p g diffio arlis no sit bo quia oia
dut mo eiq diffim lis bn pnt plures
diffinciones de sptiue coinidentes
q aut cominidant pz quia constanet
petuitas quas lep poit in diae iusti
tie nt aliud dant mtelligi qm sma
pmanetia et difficultate i mutadi
mo hoc arb sub noie hitq q plredt
eo p hitq sit qualitas de diffi mo
vt dcm e mp mo no li arli 2o Vnq
hitui molui pmanetia dem fuit
p mo hmq q circa nt sit epistit hu
manoz qstan ut ita oponet que
2m uitutem De vlitate aut conte
ta in hac dre vnicuiq dd m e q
ma iustie sepe poli sum nde fin
ta ut sigoz sic qm leges pone de
tycio et de bertha Item quia sm o
nes diffinitui sit de pse et pse
p supposit de oi po pgoz dz mte
ligi de oi de hoc aut q lep dep
bit iustiaz p uis et arb p iustu
dm e qs et iustu frequenter tapi
ultur p mstiue ut dm fuit in po
no li arli pm // Ad 2z tonca ad
et ne bor et ad 3z bor pt dici vno
mo q ne mme ledi no e iustie n
put hi subtracta sibi opacoz hua
na quia lapis pr ho non e iustus
si no ledit Ad iustiaz aut i bn sp
tat ut sic exercamus ne as opera
ones sericosas et a as ut in nemo
ledatur tur em tu hoc in tendu q

erunt omes mee opones iuste et iu
stu e q sic fuit o patu mo illud satis
dat intelligē difficio arg lus Ar pt
dici q opari in diffice ta q mc put
se extendit ad opa dictu poit uenil
quatiue ut dom e in 3o no lu et sic
q prehendit nemez ledē ad mag qua
tue vel dm q nemez ledā no e di
recte et pr iustie sz indirecte sz in
quatu iustia griat iustie et ex
cludit ea quig in iustie actus e le
dē Vn sic in iustie e pr et directe
ledē alū et pgns alti uns suu no
tuē nr suare sic eq o iustie e uns
suu alti tribuē et pgns nemme
ledē et sic ea quu placet poz poni
q sic q m iureis precptu gns ad pmu
sit age in honesti Ad 3am ne ans
ad 3 dr q illa pticula et a quo iusta
opant non e posita ad ostendendu
ptes pores sz ad exp medu hsitudi
ne iustie ad suu actu sic pcedē
exp mut hsitudinē iustie ad suu obiu
vt satis patet ex notuli q Vn sic
magis pfto agnoscimq naz iustie
sic iudicamq in diffice aggregata ex
mali et formali ub no sp supaddit
forlis ad q hendu mala quia mat
pstipam gutit tu diffinito sz addit
ad iudicio et magis q pleta no
tia diffiti Ad q am ne ans et ad 3
ne q et quod dm sit pz ex no lo
2 arli Ad 4am et ultima ne ans
et ad 3 dr q quicq uolig hor uo
lutate uolig tam po qua possig
intalem actu n oig utute bn uolig
tam hitu det mante et mel ma
te po ad tlem actu Et ro 2a pti la
quo nolut iusta no fecit iustiaz di
stere a uolutate sz 1a pticula hitq
ad ronfmacoz dr q non omis e iusta
qui iust et opat iusta sz qui phitu
quia hitq 2m que opat fm et uolig
iusta e 2m que uolumq et opam iustu sta
q iusto uelle et opai e idem q phitum
iusta uelle et opai et ergo ad sti ne a
quia diffim intelligē qua uolut et opan
iusta 2m hitu et hoc e iusto uelle 2 p
ro pq o tu. s auctis phi e p qtlusioē re
sponsali ar li sidi Et th de eqoe 2e

Quest 3o ut hitus sit gri or ut
uniqtm Et ar pmo q idem hitq
sit gri or quia fo do et lubalitas
sut gri or i et hitq 2a quia isti sut hi
tus mōles et an pz quia actus for ms
e alq aggredi qn oz et alq fugē qn ea
oz mo aggredi et fugē sut actq gri uiz
i si lubat actus no sut plu dare et ex
pendē hecia acipe et hua ut pz ex
q hiuq Confma quge opai sic oz et qn
oz eiq e alq opai actus gri ros hut
mōlis e sic opai i 2e 3a et a or pz rois
quia illud quod opat sic oz et qn oz alq
opatur debitor et rim sse alq fortit
et in tase bor rois satis patz ex 1o hiuq
i 2o ad pm le ar sic quia stia qrd esse
gri or non quia possit in gria simul sz
quia in vnu gri or nut et in alm tut
t smr utus cit gri or puta cu opet
nut vnu sz dac ut aggredi et tut re
liquu sz recape et fugē q a e mai ta
asli et ans pma pte e plu q huiq
et nono metha ca sz 2a pte pz de se
Confmat hitus intellectiales sut gri or
sic alleti e ex qito huiq et nono me
tha ca i se 2 phitus mōlis sit gri or pz
qia q sic hitus intellectualis e det m
natius intellcus ita hitq mōlis e de
t matius appetitq et ita ea ro uide
esse utrobiq | Opt tu e de nicta phi
i illo qito sub hns ubis no em cude
hz modu et in sens et mpo ns et in hi
tibus po a em quide et sta iu gri or
ea esse hitus aut gri q gri or no
puta a sanitate no gria sz sana plu
dicq em sane ambulac qn ambulat
ut utiqz sanus ex ns Ex quibq satis

vi uelle phs q hitus no sit gr̃ior q̃ vmq
tm Confirmatur quia tuliq in sua retho ad
dicit q uitus e ai hitus nec mo roi tosdm
taneus quod eo hoc hz utate quia uitus
eo q suetudine acquirit mo q suedo e alta
na dicere pho primo retho q suetu uelud
i natu sit sile em q suedo ne p pm nales
no sit gr̃ior q̃ vmq tm ut dicit q nq metho
i 2o Cuia eo vtus phs pq otu allo ut q
ipe phus mtellugat solu hitq moles so
mhac goo primo et pna r uidebit anhitus
molis sit gr̃ior velo mq tm 2o speat.
uidebit de hitib in tollcua q 3o uide
bitur aliquid de pn ns et de ptes duobus
biuter pn seu du quia ma no sit multu
ad proitu pns seu pnt mlb 4 Cuo ad
primu arti lu e primo nondu q passioes et
quas sit ututes seu hitq moles et eaq
opacdes pnt dupr q sd ai vno mo quod
eaq subam sic q passioes et opones di
cantur cedem uel constes que p eaq es
sencia magis inter se q ut et diuse que
magis differut no lndo respm ad rem
dictame rois Alio mo pnt considari ad
dictame recte rois sic s q omes opones
et passioes cede uel q sil es q dicuois iude
tur quas recta ro iubet et gric quas p
hibet ppor r ddm e de passioibq et opa
tionibus uicior 2o e nondu q uirtu
alq in clmat m illud quod recta ro iubet
uel dictat ut saltf iubet seu dictaret et
q nq m illud quod phibet vi gta q nq
recta ro iubet aggredi hostes et eo pta
re piculu usq ad motem et m e q ad
hoc ut hq audacia mcliabit et si recta
ro dictaret recedendu nt oig audap acce
det piculu et morere ut salte moti se
eo ponet Et q id sit vm satis pz eo 2o
huiq ubi dr q hitq ad consiles opones
in clmat hjs eo quibq gmant Vn eo
recedere a uoluptatibus efficim tpati et
effecti sit tpati magnie possuq recedere ab
ipis sic dicit phus idem ipter hoc em
utus q gr eo ppibq recta roi q mesuatis
et dcatis sp ado pones recta roe dcatas
mclmat et acipit tlos opones secdm

tauu dusstata no aucado quales smt
2m subam vitu aut gna eo ppibq p
ter dcta roib pueientibq eo petu pa
siomb ipter quod uitu secpter mcliar
in opone sequete i petu passiois qm
q mclmat ad id q recta ro iubet q nq
ad q ntu. hjs pmissis sit prima q sta
q pi passioes et opones q sidem secdm
sua subam utus ad neutra oppositaq
passionu ut oponu detiate i clmat
hs q o p sic q forti do no detiate in clmat
ad audacia et ad agre d q recta alq q
oz ad timore et ad fugiendu i 2o e
ua tz q aggre d acte et fugi d sit
oti secdm subaz Sic timor et audacia
oppoit ut m e i q ans 2 q fortis
2m rem dcta roib no sp dictat fore ag
gre d q nq ut oz esse fugi d Confir
ma quia forti do no sic dat mate in
clmat ad opone me ta q recta alq in
clmet ad exercitu i pz q quia opo
me ta et opo eo prima quo ad subaz secp
ter oppoit q ans pz p plm 3o et hic
dicatem Nulla magis sustnet pricu
la q fortis Vn fortis in tau pa
multu uehemetem sibi assuit n ra
media q furore et 10. p. 3o et hic
allegas homer dicit ututem i mte
furori et ututa in furore cigere et
austera p smlas naures utute cbul
lut sanguo quod dicit de horto ra et
addit phs omia n tlia uident fere
furoribus oiecatz et i petu fortes quae
i ipter bonu oppan furor aut top
atur eis 2o sic qua pututes moles
sp passionam et opam sic recta ro
dictat saltf in q ntum passioes subst
meo d mo mo ctu e q in vno tau ro
iubet vnu gr̃ior et in alio tau rlq
saltf quo ad sbaz actu i q tz et ar
uidet satis mata eo 2o huiq flor q
no sp oticirit i ut q sius tag utuosa
o panti q nq vmq et q nq alt et
2m hoc oz q utuosus 2m rem rois

iudicii ita dictat se ad una opone et
malo cau ad si. idem 2. 2. 9. q. tma
odem ut qsti cau opnte vtus dirima
tem inclinat ad eas dem ut consules pa
sioes ut opoes et p qns e vnig tm
pz 9. quia in eo ut qsti cau ratio rta
sp dictat idem ut qste 2. 9. ua 3. et
ans e m. quia si alt dictare et no esset
idem cag uel consilis // 3. 9. sit i. consi
dando passiones et opones in ordine
ad dictamen recte rois et no quo ad sub
stantia eay utus molis sp inclinat ad
idem et nu qm ad gru eius pz ap sp
virtus inclinat in illud quod oz et in
illud quod recta ro dictat ut mai e in
v huig i. // 4. 9. sit ista q considando
passioes et opones secdm eay subtz
viau semp inclinat i. vnu gt cau sic
q nuq m. in relig. n forte p actus pz
et p digi sp inclinatur qm. de se est
addandum et coppendendu no ad acci
piendu uel rebiandu. Sic audacia
nuq m. inclinat ad fuga. ß sp ad agg.
sum ut cop tracoz ut cop pm. i. 9. ua
Dic. mgo nisi p actus qua stat q p
digus ut det et coppendat rapit et
rapit u. no oz. ic. vm tm e. q. m. hor
q. ge no e p digus ß illiba lis ut dt
phr 9. huig i. 2. Quinta q si pa
et opones considerent in ordine ad tz
dictam rois ut dictu e in p mo noli
tur iuicu no inclinat in idem sic q
alq no inclinat ad gru pz 9. quia iuci
u alq inclinat in illud quod recta
ro iubet et q nq in gru ut decla
tu e in noli 2o huig artis. Coz. se
cp dictis q recte no oto seu quip pz
sututes et iuicia i. passionu et
opationu et eay opposita pz quia utq
b. e gricy opationu uel passionu
considando eas quo ad eay subz p
9. pma ß no considando eas in
ordine ad rem dictame rois pz 3.
ß iuicia hnt se recte no quip seu

opp. utq p gces 9. et 9. i. to. vm. Et hs sit
dta de arlo pmo. Cuo ad 2m arlu e pmo d
q phus intellcuales sut duplices quda
em sut hitus spe. sic sapia scia et intl
alq aut sut pe. ut arts et pru. Et dif
ferut in hor qn. suffiat ad pns quasi
ms speau. oz hitui o sice et mlt situt
Sz hitu pe. alq tm sunt in opus 2o non
du qm sto aliqud ut aliqua duo q.
rut // pmo nacz qaerit apphen. tioz
et pm. 2o. uo qaerit assi. 3. vi et dispe
sus i. pti 3o nondu q tam hitus spe.
hm. cia pr. pnt qsdari dup. vno
in ordine ad apphen. oz suoz. alud
in ordine ad assensu uel dissm. Sz tm
actus pr. ult. h. pnt in o ne ad opus
ad quod fina. ordinat. considari // qsis
sic statibus e pma 9. ista q considera
do hitus intellcuales pmo mo. sz in or
dine ad obiz apphen. oz idem habitu
intellcualis e gtraioz. pz 9. quia vnu
gricy p aliud q gno sit similit pua
phitum apphendi. Qm sic dem e q g.
rioz e eade disiplia i. se. q 9. e ua
ut em scia considans hitu cia consde
rat pua. oz illi hitu ut nalis sciamo
tu et quietem et metha. mtis et vm
tate et ita in alijs i. 2a. q. clu considan
do hitus intellcu 2oo sz in ordine ad
assm ut dissm tur hitus intellcuales
inclinat ad vnu gricy et no ad opsitu
recte sic ututes moles considando eay
opones et pationes in ordine ad rectitz
ro nem pz 9. quia sic utus molis in
clinat deriate ad p sequedu quod oz
Ita hitus intellcualis deriate incli
nat ad assenciendu uo et dissenti. Sc
3. 9. considando hitu intellcuales pe.
in ordine ad opus arts pt esse tu sz
oioz ß p decia det mat se et inclinat
ad vnu opp. 7. s. ad bn agere pz pma pb
9. quia medicus phitu medione pt
oicere et sanare. Et edificato pate
edificatdia pt facere domu fma aut inf.

ma sed m̄ det m̄ macr̄ lubaz uolut̄ Ad em
despdabit artifex p ma hoc faciet sic dr
p metha. Et 2a ps gois az quia pru
dēcia nāo qrcitur ututibus mōlibq
ut ptebit. Ad huic ayo ututibq mōlibq
nō qt̄ male uti ut dr p retho. Et h
de 2o ar lo. Quo ad 3m arti m̄ p mtti q
loqui depo ib fm̄ ūtate magis ptinet
ad nonū metha. et ad 3m huic qm̄
ad libz p ntem. Et ro breuit pt̄n pseuda
solu dicendū e de pote ib qg tis. s. de in
tellcu et de ssu sim de pote ib appetitus
sic sūt uolutas et appetn ssi uus n tu
rando de pote ib rez i aiatraz. Quop
m̄ sso sit p ma q po e qgmtiua sūt oiez
in applicendo pz q quia usibs albi
et mgri sim̄lt usus magie mtior
e lucis et tenebre nō illa sūt ota utz
i q ua. 2a q p pote a qgmtiue cta sūt
oppositez in assenciendo et dissenciendo pz
q quia pigle a q pote a qgmtiua vm oiez
assenciat pstiaz et alti pcrore. Nisi
forte in pnnis pn tipiis quibq pote cia
qgmtiua nāt assantut i q ua tz q. et
anis pz quia rectu e q intellectus hois
prez sicut q sol e maior tota tra i mt
to cpredit em sol tota tra in qntit
tacies sepagetes species ut dicit cu
spe mōlis et e in uetu pasp nomos
et mathe obs et tn intellectq in sepda
iudicū ssq q e erroneu iudicat sole
imp ee bipedalis ut t pedalis qntit
2. Za q p pote a appetitiue cta pnt
ee contrez ut eius q e acte ptare
et e futa psequi et fugē pz q. q q
p ysitu uicios u uel impetu passoib
qnq; sequim̄ ut acepta mq hoc ide
alij phitu uitiosu et pcm̄ rois iu
dicū fmgrim̄q et e futa mq hs de z ar
Ad rōes ad 1m o tū. Ad pma dr p actus li
bat et fortitū de quib ar sūt bn oti
quo ad subiaz fz no quo ad ettm rois iu
dicat me et ergo qta q p mo mo ie
ututes pnt in opposita fz 2oo nō et hoc
p dictis arti p mi. Ad confma cor pz ude
Ad 2az p nlem dr q considando stia q
ad ob m̄ sic v n e q rio et ne 2a q ergo
ūtus mōlis possit in opposita salte con
sidando eius oponeis quo ad rem rois
dictame quia sic ūtus ssi in clinat i
illud q recta ro dictat fz in scia unu
q rio q gnosciz preliqui ut dicit
p ma 12 ar li et ro nō e sile vm si gnē
mtelligē 2a q ūtus possit in opposita q
ad subiaz actū ro gcludit vm. Ad sic
macor rete q silr e dm. Ad rocs pq
otū dr p arguit p goe 3a ar li p mi
et aliud nō pēdut. Auctes phi et
ipig tuliij ut pz in pici ti hs de qoe

Qerit q mter qt ut m̄ legalis
iustia a sing dib alijs ūtutibq
s. tpancia fortitudie. Ut alte
rē spea sit distincta. Et ar p mo q m̄
iustia nō e aliud q m̄ sue ptes sit sup
teut dicit p. p phor et in q cui nō
em̄ pter ptes e totu. mō iustia a legali
nō e ps ūtutis fz tota ūtus nz
q ria in iustia ps malicie fz tota mali
cia i 2e q sit ceatr idem cū alijs ū
tutibq. 2o sic iustia legalis nō hī ali
ab opones nr alia opa q m̄ rete ūtu
tes i 2e q nō sit ab eis distincta tz a
quia ūtutes in po e distingū iudet
p actus et poba ut patis pz 2o de
aia et nono metha et cta aliqt
2o huic fz ans pz quia opa iuste le
galis sūt illa que lex pcipit fare et
eiq oba sūt cta q lex iubet agē mo
mai m̄ e q lex pcipit fortis opa fa
rē puta nō deseling re acem nr
fugē nr arma deicē et q tpati pii
non metha neq quia ai et que nā
sucti puta nō p ute neq cont tendē
similit aut 1m alias ūtutes et ma
licias. hic quidē iubes hic aut phi
bens ut dicit phr. q huic rō pmo
oppo ar quia n iustia legalis est
vna ūtus a alijs distincta se 2o q nō

posset dici virtus vna sic virtutes quas
fecit et ge phm in illo qnto Dicit enim
q sit virtus prsta Sic primo ethicorum dicit
iustitia est virtus propter quam sunt
hnt q sua
sunt sic lep papit et gna pz quia si est
alie virtutes specales sunt supte non pos
set dici aliq vnu quia quelibz virtus
specalis est actus in se mdo cpplibz cp
stantibus in actu non fit aliquod vnu
sm metha Confirmat qd non iustitia esset va
irtus sed quod posset participare cu spe
alibz virtutibus quinuari plitas pz p
phm 5o huiq dicentem q pclaissima
virtutu est iustitia 2o sic si iustitia non esset
a aliis virtutibz distincta tunc non posset
esse vm q ipa sola esset alicui bo et
quod ipa sola sit ad altm plitas pz p
phm in illo qnto dicentem propter hoc
autem et alicui bonu vt ce iustitia sola
virtutu qm ad altm est Sta qo vnu psu
ppoit et et ad q vit psupponit enim quia
iustitia legalis sit virtus de ni qvit an sit
virtus aba aliis distincta specie Et quia de
qsito sunt duo sc opiones duo sunt doc
tores et phosi licz in supponto q ant so
i supposito erunt tres arlu in primo ar lo
incipiunt de supposito Et in 2o movebunt diu
sc opiones de qsito cu earu motiuis et
solucionibus Et in 3o ar lo tendebunt ad
qsitu uno metem arlis // Circa primu ad p
mu artu est primo nondum et supponam q
cu virtuosa operones sunt ad difficile ut
het satis ep 2o huiq adhoc q homo
prompte et delectabiliter ad difficilia ope
rari ponit hitu in hoc mel mate et di
gente ipm ad sic operandu scz prompte
et delectabiliter sue hoc sit in ordine ad
seipm sui in ordine ad alium sui hoc
sit ad bonu ppiu sue bonu qmis Sta sup
positio satis fuit declarata in prima ope
huiq qntu Item alias non esset ratio
nta ponendi virtuta molem ut pz ep 2o
huiq 2o supponam q sic hoies deficiunt
et difficultate hnt in hndo sibi ad
seipos et ad bonu ppiu ita etia deficiunt
et difficultate hnt in hndo se bn ad altm
et ad bonu gne pz suppo quia hoies gne
magis sunt affecti et magis inclinat
ad curandu de ppiis qm de aliis ut ep
qmibus Vii phic 2o pol 4 dicit nmma
enim curam sortiuntur q plmnorum et gne de
ppiis enim magis curant de cqmbus aut
minus qmqm vnuiqz attinet apud eos
enim tamqm alios curare negligunt ma
gis sic i in stabilibus fluidis multi flui
dos qnqz dcig fluunt paucoribus sic
2o huiq dicit phic multi quidem ppiis
virtute pnt uti in hiis aut q ad altm non
pnt hoc enim opus difficile Corpis sc
3 supo q sic ponit virtutes moles quibz
homo bn se hz ad se ipm Sta etia nata
est virtutem ponere 2m qua homo bn se ha
beat ad altm et gne bonu primo pe
cor patz quia sic ponit fortitudo tp ancia
iustitia et huiq ut hoies bn se hab
ant ad se ipos et ad bonu ppiu Cz 2a
pe suppo sc cop tebz supponibz ut pz ep
ciantii Et pz rce quia homo nat est ci
vile ut hetur primo huiq et etia po
pol 4 c nat est q homo pficiat aliq
hitu in ordine ad bonu gne et ciuitatis
seu poli tz quia oiis pe et illud q est tis
nat fit et ordinat ad bonu tocig 2o sic
vro in qlauda hoiem sibi hre ad
gne bonu et ad altm qm ad bonu ppiu et
ad se ipm Cz de tato magis lauda le est
sibi hre ad gne et ad altm de qnto est
melius bono ppio et se ipo si 2m est lau
dabile primu erit lauda vmo magis
lauda tz qnta et aor rois sim vii phic
primo huiq dicit Amalula enim est vm sli
melig nobis et dim geh et ciuit cui bz
Sic mor pz ep ma pte suppo 2o
va q suppoi et ultio hiptes etia indi
gent virtute inclinate et digite eos
ad faciendu ea q leges pcipiunt et di
mittendu ea q leges phibent hc suppo

persuadet primo sicut quia philosophus dicit quod huiusmodi aliquando apparenter melius differt sicut alter fit. sed autem quando sunt legis pone determinata tamen non autem oportet fieri esset malum quam autem lex potest unam partem propriis ut plurimum multum deficit quia praeceret qui non facit quod lege praeceptum vel qui facit quod lege prohibetur indicet quod homines indigerant virtutem climate ad agendum quod oportet legi et ut dimittendum tertia quia huiusmodi talia sunt lege determinata sunt tunc secundum se indeterminata. Et tertio homo indiget directivo sed virtute legali.

Confirmatur quia ad talia lege determinata nulla virtus particularis ut specialis inclinat prius igitur potest et alia virtus que nos dicitur et legem et adoptandum et ea sed ea quae non et antiquis quia quibus virtus specialis et ad praeceptum materiam directiva moralium prudentia supponit nam et conditiones illius materiae supponit. Istis sic primis sibi quod eis et quia quae omnes viri concordare quod ponere quinque virtutem homines in ordine ad quae bonum quae vocat iustitia legalis. Ista quod primo satis et de materia philosophus primo rethorum et in multis locis. Secundo patet quod bari et supponibus sicut primo quia non magis potest virtus moralis quia homo bonum philosophat ad quae bonum quam ad principium. Secundo ponere et primatum et aut rois patet quia non magis hoc difficultas primo magis ut bonum quae quam ad principium ut dicit sed suppo. 2a lor rois patet et supposito prima parte suppois 3a et certa et supposito prima 2o 4o quod et supposito 5o 6o homo indiget virtute in climate et digere ad ea quae sunt legis sed hoc virtus non et et 2m ea opus meum et fert ad quae bonum in ponere virtute ad quae bonum digere et perfectum. sed iustitiam legalem tertia et aut rois et suppo 4o sed mor suppois rois patet 6o lepo 2m una quaque virtute propriae et 2m una quamque malicia prohibet ut dicit philosophus quod huiusmodi lep posita et ad quae bonum eo quod in legibus et salutem civitatis 1 rethorum et 3o pol. Retinet et forte pone leges ad sufficiens tertia civitas.

et ad quae civium praeter quod dicit philosophus quod hoc forma factiva aut tertia virtus. i. iustitia legalis sunt legalium quinque posita sunt et disciplina quae ad quae quod certa non cuspe in eo pro illi dicti aliis quod iustitia 2m unum modum sed legalia dicuntur factiva et quantum ad feliciatis et particularem civitatis quantum dicunt quod legis dicit ut scribit de omnibus illis quae ad felicitatem pertinent et certa ad ea quae quantum ad felicitatem ordinat sive essentialem sicut virtutes tam naturales quam moralis sicut mentalis sicut bona exterior ea quibus constituit felicitatem politicam. Et quia diligens adoptantia legis et quae certe fert ad quae bonum quod fuit propositum. Et hoc sunt dicta de ar primo. sed de sup. Tertio ad 2m ar. et primo non dicunt quod plures doctores et philosophi opinati sunt quod iustitia legalis sit virtus aliis virtutibus moralibus specialis dicta quod tunc duplicem modum tunc. Sunt et declarare. Aliqui enim dicunt quod specialis distinguitur iustitia legalis et virtutes specialis exceptio quia virtutes specialis exceptio quia virtutes specialis dicitur opus suum ad principium bonum sed iustitia legalis dicitur opus suum ad bonum quae licet aliquis virtutes specialis intendat bonum aliquod cum quo suum opus exercet hoc tunc et ut bonum corporis ut pecunia ut familia ut amicorum ut huiusmodi non omnes ipsi ut dicit cuspe tamquam sui et putatur. quia praeter adiutos agere et ad secundum agere si aut iustitia particularis alienis exercet suum opus tunc hoc facit propter principium bonum quia homo praeter se ipsum uendit et emit seu aliter permutat sed equitatem suam principiam sicut quod sibi ipsi accipit amicis suis ut aliis de rebus aliorum. Secundo propositum et de iustitia legali quae uidetur esse et bonum quae et praeter istud ar. Quod huiusmodi dicit iustitia legalem esse et disciplina quae ad quae et a ab virtutes 2m unaquamque

disciplina. Et isti adprehendunt suum proprium diuisas addicunt voces quas primam et secundam et sunt expresse fines. Secunda virtutes sunt specialiter distincte quasi fines proprii specialiter distinguunt. Et sic est de iustitia legali et aliis virtutibus moralibus. Et videtur quod sint specialiter distincte tertia et quarta quia sic dicit de fortitudine. Omnia enim manent sicut ita dicit philosophus in libro quinto qui hic quidem lucidi gratia methaphisicam et accipiat hic autem aut apponens et iactura parcens propter gaudium. Iste quidem lupino sui magis videbitur utique magis esse quam auarus. Ille autem mustus lupinosius aut non et quod videtur vole. Eo quod virtus est circa finem prudentia uero circa quod est ad finem. Dicto philosophus quod virtus quidem fit intentio rectam prudentia autem quod ad hoc et per hoc dicit quod virtus mollis finem quidem prudentia autem quae ad finem facit opera et ergo non habet. Secundum diuisos fines distinguitur diuisimode virtutes morales. Et magis patet ex uoce virtutis secundum philosophum in primo politicorum et proprietatem et in fine iustitia legalis est bonum quae finis autem aliarum virtutum est bonum hominis secundum proprium bonum. Secundo arguit sic. Et virtutes sunt specialiter distincte quarum subiecta sunt secundum diuisas voces formales per quas virtutes perficiuntur. Et secundum alia et aliam rationem aliquis perficitur secundum iustitiam legalem et alias virtutes moralis. Et aliam et aliam uoces patet quia huiusmodi virtutes non plus specialiter distinguuntur. Et certa non uidetur esse certum finis proprii dicta philosophus metha. quod finis dicunt quorum non est finis manifestum. Et magis patet ex uoce hominis secundum quod homo et aliam hominis secundum quod est homo alipluta. Et hic homo in quantum ciuis est fortitudo politica quantum ad iustitiam legalem perficit homo ut ciuis est paulo aut virtutes ut homo. Et ideo philosophus notat in isto quod et declaratur secundo pol. non candem esse virtutem omnibus bonum uiri et omnibus bonum ciuis. Tertio sic isti virtutes sunt distincte quarum obiecta formalia sunt specialiter distincta. Et sic est de istis virtutibus et aliis patet quia huiusmodi maxime diuersa obiecta specialia formalia. Et minor patet et declaratur secundum diuersos modos assignandi obiecta istarum virtutum. Ponunt enim aliqui quod obiecta virtutum specialium sunt passiones et operationes humanae speciales et speciales voces. Obiectum autem iustitiae generalis est passiones et operationes humanae secundum quod ciuis. Et in quantum reducuntur sunt in quantum ciuilem non voces istae sunt formae distinctae et causant diuisitatem specialem. Hinc mollium vocum sicut non mobilium in ente molli et non entis in ente causant suas sicut diuisas puta physicam et methaphisicam. Alii autem dicunt quod passiones adeptae quae in ratione sunt non in fine passiones et in quas sunt mere operationes sunt obiecta virtutum. Et secundum diuisas voces quia secundum primet ad rem publicam hoc est ad genus bonum sunt obiecta iustitiae legalis et tunc idem redit quod prius. Alii autem ponunt quod passiones et operationes humanae put sunt secundum rationem modales vel modificationes sunt obiecta specialium virtutum. Et virtutes speciales et earum operationes sicut quorundam modales sunt in bonum quae sunt obiectum iustitiae legalis et sic magis idem concludit quam prius. Tertio sic quia ipsae isto virtutes sunt specie diuisae quarum operationes sunt diuisae. Et opera iustitiae legalis distincta sunt a piis operibus aliis aliarum virtutum. Et secundum et tertia et quarta quia virtutes et sicut non potest distingui nisi per actus et opera. Et minor patet et magis patet ex uoce hominis secundum quod homo et secundum quod ciuis. Et secundum quod est homo

nad prnu hoib ut q aliq c oppacio ppa
manui alia pedi et ita de alijs etp
ter has oz cc qez toti hoi 2m se ut in
duat phr p mo huiq ca lo. Ista cna
c aliq opo ppa v mauiq hoi 2m se et
alia toiq opomb ul qm citatis cuit
qm tm quilibet cuis m qntu cuis c
mtendit ano ista uide esse opa bm
lege que ptinet ad iustiaz legalem
Alia aut opa que ptinet ad vnu p
phoiez bm se c alia 4 ututu Qmto
sic sic est de ptibus tor peis ad totu
pq hta proportionabile uidet esse de pti
bus ciuitatis ad tota ciuitate Gz aut
epto cebro in gne cebroz huano 4 p
fectissimo et 2m qntitate et ro mez sibi
debita dispoz constat q eius dispositio
et opa c ig cebri 2m se considati op
tma dispoicio et cna opa no tm esset
illa dispoio et opa omm huano tor pi
tducens co q no cet m qntb m santi
puo aut vno debilis torde sau pui tor
dis quia no saluarent membroz armonia
i sm r no c pq la qista dispo ul opa
q c optimu bonu bm se sit optima i
ordine ad gm 3 ciuilem et pqns no cit
eadem utq inclinab hoiez ad opacoz
optiaz bm se et ad optima opacoz
ad gne bonu ano iustia legalis inclinat
ad opiedem optiaz in ordine ad gne
bonu ut dicebat Alie aut inclinant
ad ppiaz 1m se 2 Qo o notandq q
her oppimo licz appens uideat et di
uisis reibus psuasa tm no iu ua poi
to nacq eu tenetibq dictam opp moz
et admmsso q iustia legalis a alijs
ututibus in hoc distinqua quia ipa dig
opus suu ad gne bonu Alie aut ututes
ad bonu ppu no uidet q iusti 4 legalis
a alijs ututibus sit spe distincta Si
c mutuo si ppicuit ad gne bonu et
digut ad illud suas opones psoti ne
tpan az magnificentiam et alias ututes
moles speales tuc utiqz no ui q ututes
inclinab hoiez ad gne bonu sit cen r

aliud qm ille ututes spales sic pse notu
c et in mai) Et p illud rodebus p mo
sic magnificus 2m hitu magnifice ad
tendit ad gne bom et fortis 2m hitu
forti mb i se q iustia legalis quia ad
tendit ad gne bm no pt hoc dstiguit
spa et essen a a alijs ututibus mbq
spa bq 3 et ans p mo de magnifice
auctr phi q huiq dicetis no em in
sepm suptuosus magnificq bi gia
sn quibq vib satis i uuit q magnifice
tia adtendit ad gne bonu 2o p ans
de forti ne na fortis 2m hitu forti mb
sustinet mole in bello cu multa tia
aut dicit phr 3o huiq bi in uoles gne
bonu bm no bn vi quo ro dictae possit
quic magnq et multu potest p desse
sibi et alijs deat sic fuga mortem
epptare n attendet ad gne bonu i
ans fuit vm Consma quia pqq p
3o huiq dicit q fortis no c pn a
quacuqz mo tom ul quiqz picula bm
a bona mortem et optia picula etq
tlia sut picula et mos in bello. Dic
cust hoc intelli q esse de bello q fit
ppter prie ut legi defensoz seuto
buacoz et in eodem contredat alibi
et con oppositores i fortis 2m hi
tu fortitu mb adtendit ad gne bonu
et ad illud ex p esse loquit phr ubi
sup cu dicit Concordes aut et in
hjs sut honores mauibq et apud
monachias qui sz in pendut ois
qui actu forti mb expauerut q sz pt
gne bm hoc fecerut 2o sic si a maz
forti mb esset iustia legalis alia a fo
titudine ppt relatoz opis i ad bonu
ciuitatis se q ei inter hoies 2m se
et qntate ciuiam sit q qntas me
sse distincta a ceydem sz domestico q
cna optz a eandem maz 3az ututes
molem preter forte 3 et iustiaz legale
2m relatoz opis in gne bonu dom q
falsitas pz quia nlla vm qm huiq utz

posuit et quia tz quia no uit ro duplita
tis 3o sic cum libz ututis molis et propq
sui digte et ppam maz sed in optumita
tem omn custaciat ut quod oz qn quo
ubi cu quibq et ois ꝑ una cuspa a fim
e gnatica ut ma e utpz in 3o huiq
sicta maz tpana ul fortitudinis fuit
optumu no solu g bom ppn ꝑ etia g
qns bom opai tur tpancia et fortido
sic opabuntur et pe no erit iustia le
galis vtus ab pis et alijs vtutibus
e spab cen dispicta Et cum fma q
smo quclibz utus specialis in ope suo
adtendet ad qua bonu sd q ipa poz
alij male opai qns in quia ututibus
no bq nu qm qtingit male uti ut de
primo rectho et g a q pg la esset q
opo qnaz esset laudabilis 2m qsida
dem omn cuspaciat cuspto qm
bono et tn esset pua simpr qua le
sua ul impeditiua bom qnis ut pqs
ci decret vella fanda qe i mites
coram actu uenereu tu ppa mliere
cui e q pcaret et tn ad illu actu
pruc si no opter ad bonu qne atta
de tpan in clinaret e uc q q bz u
tus specalis etia attendit ad bonu q
pe ppoitu Hoc ucio adroes iq
oppinois in cont eiu laboratis et
p ipaz expedire e primo nondu
q ipaz vtutu molin dupe fines q
da em est finis ultiatus et qnis
omn vtutu huanaz et iste finis
e felicitas qm phr 1o pol posuit ca
dem esse vnicuiq hoi et ciuiti pri
quod etia vnicuiq hom et ciuit
vtutes sed eedem esse uident ut
de ibidem Alius aut e finis spea
lis ututu molin et fuit opa ututu
2m rectaz roz modcrata etia vna
qnaz maz specialem et qm qtingit
recte agere et no recte Vn sic finis ppe
tpancie e opus optimu et delicati
ones tactus et gustu ffinis aut fo
titudinis e opus optimu et timores
et audacias 2ms // 2o nondu e plurq
opa ututu molin fuit et dnt optima
qn pfta qme fuata fuit recte roi 2m
epigetia omn cuspaciat et tur etia tus
utus pfta e et pfte fme fuit attigit
oz qn huiq opa ututu fuit pinqua dcta
qme fuacoi non tn pfte quoad aliquas
cuias qme e fuata tur fuit huiq bona opa ꝑ
no optima et ut sic etia fuit fines vtu
tu ꝑ no pfti Quo pz q qm diu opa
fuit sic mpfta tur etia utus no e sm p
fta ꝑ tn erit et macbit utus qm diu
tata fuit opis ad rtaz roz qme fuacio q
mde reddat opo bona Nam sic dicitur
2o huiq difficile e ualde medii ututis
pfte attingere Et qui paru a medio de
clinat aut in maiq aut in mq utu pa
z nondu q opus 2m cuius subaz accep
tu no e finis vrtutu q pot alij idem
opus 2m subaz a ututo et alij a mali
tia p ve mice ꝑ opus e finis vtutis uta
pfta modificatu qntu adomis cu ab
2m dta ecte rois vn sic opuq utut
uel e felicitas ul adipaz ppm quasi
od inat put eptinguit igit na et q
opat Quo pz q finis pfta ututis
no e oio simpr na etia opis modifi
ta mqua finis ututis consistit in hoc
adtendit q oia ad pone q gregont
q pnt ea facere meliore et oia abicia
tur q pnt ea facere deteriorem Istis pc
pmissis 2m sic ad roes dcto oppinoes
ad pma qestia a ore ne. b na opus no
stru et bellica picula sui et timores
et audacias in ordine ad ppu bonu et
ipm ordinate ad gne hoi non fuit dufi
fines ututis ul ututu ꝑ fuit ptes vnq
pfta finis for ris eo q utus pfta for ms opq
optime reddit et dr timores et au
dacias 2m q e pg la no hoc e ordina
do ipm simul ad bonu ppu et etia
bonu gne et si forte no sit pg e sm lis

sint ordinati adutr. ip tuc autem cuiusq
ordinat ipm ad melius ipoz. Et ad oz
ptm dr. q si polica et prouidencia dicur ep
ptes finis hor. e vim de finibus specia
libq et i me. quia prouidencia bonu dog
et suaz partu spea intendit luz mor. ne
ad bonu ciuitatis mete. Oz polica spea
et bonu ciuit. ut pat. n. sequit. q ptar
mos. ca. no oz pone prouidencia et polica
Nam luz pfecta utus ordinet opus su
u ad bonu ipiu et q ne in quatu e pj
n. oig mos. ca solu considat de ututib
nobq et eaz opomibus in ordine ad
hom felici. 2m se no hndo r. oz ad lis
do mq et qm. ipsa ti mete ut dem dr
pm. pm libri Ethicus de prouidencia et
polita. q alie considant ut dem e. ibi
ad 2az. rez ne. bi. et ad oz dr. q ipe lido
homo 2m quod homo no e sbi ututu
palu quia ro hois ut ho e e abta
si subm eaz e ho felici. lib. ut m quatu e
pfecti lib. pfectes moles no hoc subm
no hz racioz abta si relatiaz ad oia
quoz ciu. pnt opone redde melioce
ut de ioremi. Vnde no e alia spes u
tutis for. nisi quia quis bellat pfilio i
gntu pr aut ipe in gntu filius ut p
suis possessiomb q huadis in gntu di
ues ut p sua familia in gntu prouidi
tus ut ipeia in gntu ciuis si oia illa
puta pentes filij possessiones aut
peia et hmi sut dus modo ctu. ad
quas oz forta appe in ope forti.
exprendo Ad auctz phi. ho. hmi et
ff. pol. q no e eadem utus bom uiri
et bom ciuis Dr. q phi. mult. q no
e eadem ro ututis in ciua ut ciuis
e et in bono uiro ut tlis e quia om
ciui. qm. uis dissilu epn. ciu opus e
salus ciuitatis ut dr. 3o pol et io ci
uis ut tl. e hi intend. ipsa salute ciui
si homo non oz de quolibz bono uiro ut
talis quia forte no e pb ciui. sut for

tu statie no sic oritur ut ipse fa. luq bo
ciuis utus e iustia legalis et dr. talis
m gntu e utus bom ciuis Si aut no
dr. utus bom uiri sic dicit. m sequtib
ad 3az. rez ne. bi. et ad qz dr. q ob.
formalia ututu no dicur spe. ipte ra
spectu adduisas utilitates que ab ope
utuos pnt prede suie pucere n.
ipt. aspectu adduisas quasciuiz ciu
sic taquit moi 3b adducti in pbacde
bi. Et ro e quia cade utus e mai
gicutatip gntu ad oia talia sint co
binata Oz forte q ob. ututu forlia
sedm quoz distinctes ututes spei di
stigur sut. z quepnt appetitui tles
in ferre passiones pq quas homo pt
in clmai ad opandum pt. rez vi
cibus potus et uenea sunt ob. hp
ancie sedm q innata sut in fee de
lectoz tactus ut gustus trilia aut
sut ob. for. mb. 2m q innata sut in
ferre timorem aut audacia sicel
sit in ordine ad bonu qne su gtu in
dent. mo sic bn sut eadem ob. for
lia ututu palu et ipig iustie lega
lis que alias in sp gtinet ut dicit. Ad
gam. caez dr. q si maio intelligat de
opaciombus ipsis ututu quo ad eaz
subaz ne do a ore qz tuc ututes moles
inter se forcet. dicie co q eig utut
modalis no sit sut cedo pones 2m
subaz si alij contrie Nam 2m hitu
ututis for. mb oz alij fugere et alij op
ptare ut aggredi et sic ecia con
tradedu e q alij no e eadem opa
in co qu esset utilis in quo ad bo.
eptiora acquireda ut huada et q
esset utilis gntati Si aut a. intel
ligat de opomb ututu gst. mor.
dine addita rete rous r. suoz ob
troz tuc dissa tore ne. bi. et ad
gluoz dr. q cade utus roe iudica

te quod sit honestis attentis cum ipsis sed
in ordine ad utilitatem quoniam ut ipsa
inclinabit ad opandum quemquam fuit
prius sumatur verum quia si ad ipsum dicitur utrum
palus et si ad quem dicitur utrum gnalus
sive legalis Vnde sicut oportet quod sint
certe rei quorum dicitur cum de ututis magis
dicitur eodem ut constitutes suo inclinet
ad bonum quemque suo proprium sive ad unam partem
sive ad aliam Ad quantum vero et ultra di
tat assignata similitudo in ade inq
bus dam tz et in quibus dam non tz Vnde
tz in hoc quod vinum quemquam per cum corporis
proprium bonum reducitur in bonum totum et
contra propter quod colere et quod glubz pe
tor pis opus proprium heat consonum bono
quam totum et ad bonum quemque totum oportet
Sic enim dicitur etiam esse in civitate et principi
ipsum civitatis Sic in hoc est dissimilitudo quod
pater vero non dicitur in suis opombus homo
tes ut utuosi qui sint partes civitatis du
cunt vero Nam autem prudentem nata est op
ari pro ut ad opposita sed hic ut pars
quo metha ut propter quod et concedit du
quod rebrum quod debet esse optime dispo
sitis et oponis in corpore forti et
magno non esset quantis disparis et
opacis mere debili et puo quia
certis pilibus toti non proportionaret sua
actio sic sua actio nimia destruet to
tum corpus Sic optimus homo putute
molem pstam se modabit sua actio
et uadabit cum sumatur vois oia conside
rantis et pondantis que melior em
ut detiorem potest reddere operacez
quod utus molis cadet opistas se
lintem placet et in omnibus cau opus et
bn reddet Sed non dicitur quod adhuc est
opportuno alia concedes cum prete in hic
quod ponit iustiam legale esse utute spe
disticta a aliis in modo dicit Quant ei
istiq iustia legalis quemadmodum dicta de le
et de pti per hoc a aliis distinguit u
tutibus specialibus quia ipsa est ad
alium alie aut sunt ad se ipsum Et hec
opportuno differt a prete quia prodes potest
alias ututes ad tendere ad bonum proprium hec at
tiq iustia legalis ad bonum quemque Sic ulla op
portuno dicit quia ee ututes sunt ad se ipsum iu
stiq put includit legalem et particula
rem est ad alium propterquid declaratione pmit
tit primo quomodo iustia sit ad alium et rete
ututes ad se ipsum quod ututi aliquem esse ad
alium quemquit esse multis modis primo qu
opus cuius cum alio expert et id quit omnium
tuti moli sic enim fortitudo est ad alium quia
ad immunitatem rei publice cum quo opus for
tis expert et opatur Sic lubalutas est in
diffetem Et ita de aliis ututibus et sat
mai tum preter quam de patencia quo tn adhuc
est ad alium quatum ad actus venereos.
Alio modo utus molis pt dici ad alium qu
est ad ipsum pse sed ad ipsum quam eiq vez eo
quod pse mediat inter cum as sed tenetes
eo pte iq alium cum quo opq sum expert et
illud dicit hec oppimo etiam sive cum
Vtuti moli quia enim est quod expert actum ne
nerem in sua ut sua mulierem et opa
cie qui tn in no sua esset in ipancie
similiter adi inimicos est opus fom nis quod
no ez ad no inimicos quia vnu hoiez i
uade ut eppstae mecum est actus forti is
sim uade ut eppstae tetu no sed fort
titudis sim audacie Sic dare hystrionibus
et prodigalitis dare aut bonis et indige
tibus esset lubalitas Sed utus pt dici ad
alium quia reducit in alium comodum et
hoc etiam quit cum ututi Cum vero est illa
quia opa ututum molium pse tm sicut ad
alium ut dicitur est in no prete ut id
tus quo ad illum tm spiritum esset otiosa et i
quodosa ut esset nociua et in fructuo
sa ut esset fructuosa et quoda ipso p
no pt dari quia nec nam nec ars hzali
quid otiosi in nec utus molis que in ate
multo etior nec pt dari quia utus ez
iqua et pmtiosa Et i oz cum illum tm
spiritum ututis dare cum modum sicq quod glubz
vtus sit quoda et fructuosa et no ut
solum in quos tm sit ut quorum tm sit sic

Suspendium malorum et pugna communem inimicos redundat in bonum rei publicae. Secundus potest dici ad alterum quia ipsa dirigit non solum ad bonum proprium sed etiam ad bonum commune et illud est quemadmodum virtuti moralis ut patet ex predictis in repletione oppinionis precedentis. Ex quibus patet quod ratione dicto morum iustitia distinguitur a aliis virtutibus posse ad alterum. /// Secundus virtus aliqua potest dici ad suipsum ut ad alterum excepta temperantia vel sic virtus moralis dicitur esse ad suipsum quia huiusmodi virtus simpliciter et propter hoc operatur quia talis opus est honestum operantis sed dicitur esse ad alterum eo quod simpliciter et propter hoc operatur quia operans ad hoc operandum alterum obligatur. Et hoc modo dicit hic oppinio quod iustitia sit ad alterum dicta quemadmodum de legali et patria et alia virtutes. Sed liberalitas fortitudo etc. sic ad suipsum vel gratia si quis deberet et obligetur tibi tradere et tradat dicto nullum est opus liberalitatis sed iustitie. Si uero non sit tibi aliquo obligatus et indeat seu cognoscat sibi forehonestum quod det tibi dicto tunc non dat erit opus liberalitatis et non iustitie. Ex quibus patet quod alie virtutes moralis a iustitia sunt ad suipsum et iustitia ad alterum quo ad intentionem finis quem habet operatur. Iustitia cum operatur quia operans ad aliquod tale opus operandum alterum obligatur. Alie uero virtutes operantur quia opus est honestum operanti et ipse est huiusmodi oppinio primum fundamentum. Secundo dicit hic oppinio quod iustitia etiam dicitur ab aliis virtutibus quo ad obita quia obiectum iustitie sunt agibilia humana sub ratione debiti. Obiectum uero aliarum virtutum sunt agibilia humana sub ratione honesti primo dicit. Secundo dicit quod etiam differunt quo ad subiecta quia multi possunt iustitiam in voluntate alias autem virtutes in appetitu sensitiuo. Secundo declarat hic oppinio quod iustitia legalis dicitur iustitia particularis. Et propter illud intellectum premittit quod iura quod sunt precepta et ordinationes a quibus iustitia habet obtinuit ut dominum cum quae

Ra huiusmodi gentis ar do primo punt duplex obligari bonos quibusdam ut ad quos dant et fecerunt primo punt obligari subditos erga dominum eo quod natura deuotos et subiectos et quod subiecti obligentur ad seruandum precepta domini et ita subditi minuantur dicto si eis precepta non obseruant. Secundo iura punt obligare subditos ad ut gaudeant se minuere secundum quantitatem quod subditi iuste habent sicut eisdem ad non contessa. Sicut cum aliquis sicut vnicuique propria alia uno quia ut oculus ut plurimum vocabitur sicut cum contessit nobis deus sunt primata ita Coreg aut et iures terrestres deo et natura praeces aut exteriores deus et natura et humana iura. Et ex hoc huiusmodi dicitur gressus et iporz ordinationem vnus homo alterum obligatur ut fortes plori quod si non accipiat propter plori est gressus et si accepit quod dat ne etiam illud sibi auferat. Ex eis ambobus quinter et gressu. Ex quibus manifestum et dicit hic oppinio quod duplex oz ponere iustitiam sicut legalem et particulare sunt equale quia iustitia quinta accepta dicit ab aliis virtutibus proprio debiti et obligationis sunt specialiter distincte quod etiam iustitia legalis et iustitia particularis specialiter dicunt quod rationes obligationis specialiter distinguunt declarat hic oppinio quia alia est ratio obligationis subditi ad dominum et alia subditorum ad inuicem dicta. Et ita dicit quinte quod iustitia legalis sunt pes rationem debiti ut obligationis subditorum ad dominum. Et dicit legalis a lege quia huiusmodi iustitia inclinat et operatur ad preceptum domini obseruandum cuius lex est notificatiua pes rationem debiti ut obligationis subditorum ad idem sunt iustitia particularis ut ius que dicitur equalis ab equali ad quod obseruandum sibi mutuo se obligant non enim vi quod inter subditum et dominum quia ute legislator aliquid possit attendi ex

lutas eo q omia dm sit et ctu e q
nullig n de sius e pa auctē ordmāe
fiere mter hoies cidem dno subitos
nāo attendit equalitas in qntū s
vt sit neut alti pnā pa nc liz q vng
auferat a alio id quod sibi ad no e
gressū magis qm eq Quoub q pz
istam opm q uistia legalis sit
phtud me in equalit qua pes obli
gator subditor add mē quos no
ut sic equalitas pducta iustia aut
ptiudaris sue equalis sumit pes
hitudme equalitatis qr pes obliga
tor subditor ad i ut mter se mō mt
subditos e queda eqlitas obsuada
q e nendū q ista opm nū de sicā
sic et pcedens cuig ro e ista qr ad
qualibz utute mole spectat et ptz
opus suū ā sua ppam mariam digē
sedm eptuitate omn ctu at ut dom
fuit in nōli sedo et pgns oz q bz u
tutē molem opus suū ā sua ppam
mariaz digē et attendē ad roes de
biti ut honesti ut utilis ut delectabilis
et simiter ad alias oppositas roes
s. m dubiti tuc pis notui et tstis et
sedm tmb maior et collator omn a at
tu at ad i oz alij sic et alin alt opa
ri t uidet q oppio ti no possit stare
Et aut sic oz utute ad singla attendē
declat quia si aliqua utus e lmisere
tuc ut dmittit aliqm roz bom uel
mali ut ad tendendo ā ea m opo suo
sequit q aliqua utus possit puc opari
et sic contiget utute mōli male uti
cont plm p mo rethoce et q declat
sic via mai e q p lij for ms oz alin
fugē et alij aggredi uel expecta
re eo q qnqz sit mai te tuc fugēdi
et qnqz mai te tuc expstandi Et n pz
aut sit adutm q ptem tuc fortes et
pi equales vi gra si expstat fortis
m tuc no potit euadē mōte in qua mō
te tuitas mltū po p maprie dapmfica
bit eo q fortis potit ei multū p dessē
Si uo ipe fortis fugit tuc in tau hostes
et i imici tuitatis in uenet tuitate
d ex me et plmū dapmficabit ea et
tn pi q pstasset fortis tpe me an qm
fuisset amoty losus et mter fortes tui
tas fuisset amata et multa nata sit
pglia po i q roes expstacois expedat
roz fugē in tm q si aliqua esset e mo
ta ronū expstacois roes fuga essi ma
iores ctū est q m hor tau bonū e ex
pstare et fugē m honestū zy utus q
no ad oms roes expstacois adtendet
in clinaet ad fuga et ad m honestū
q fuit qns pnd Et io m e q utus mō
lis dz opus suū digē ā sua ppam mar
zy expigenia omn ctū ay Et ad illud po
sitū expsse loquit phc 2o h uig dicas
q oms ado hitg aquibq in natg e fij de
terior ut melior ad hor et ā lo nāz
lo et io clarz e q ututes mōles nūq m
reddūt dui e pter adtendē add uū pas
roes pter quas idem opus e sic opa
du uel no opandū Ad roes illig opa
cois satis pz quod dm expsluciōibus et
nū pcetis oppiois ordmare em oz
ad se ipm qua honestū e opanti ut ad
altm sicz dmm ut subditū roe obliga
cois et debiti no sit dūsi fines Et ū
de de hor plene m sluce pme roes
oppios pcetis se agi ua hua na sub roe
debiti ut honesti considata no sit ob
iecta ututū aquibq spe et cenlit di
sig ut fi sit res q pnt appetitui tles
m fere passones pquas pt meliari
ad opandū cont item et pt recta dra
cois de quo satis dm t in sluce 3a
cois oppiois pcetis de illo quod addit
de subitis Dr q alie ututes ut alin sit
iublitate sic uistia sic hor diffuse e
declatū in gce pma huig lti Et nto no
tadū e q adhuc e 3o oppio q potit iu
stia legale essa distincta essencial
ab alijs ututib ppea bq Et hec oppio

primo dicit quilicet virtus mollis non inclinat ad
magnitudinem quamvis operatur ad aliquod opus detri
tu detractione sumpta expte operis 2m se qz
vt sic virtus inclinat ad 3tam vt fortitudo
quantum ad fugiendum quantum ad expectandum at
aggressionem tamen in potestate virtus inclinat ad
oppositam ut opposita sunt sic inclinat ad indi
vidua insequendum quantum ad 4tam tlem magnitudinem
ipsam cum fuit simpliciter ut dum fuit aliqs
liter in actu quod 3 huiusmodi quinti et in 2o pu
huius dicebat 2o dicit quod sic. in intellectu
non sufficit prudentia speciales 3m qualibet
magnitudinem agibilium humanorum ad quam
simpliciter inspiciendas inclinat quelibet virtus
mollis specialis sed ultra illas requirit una
quinta prudentia quae quantum offerat intellectui
omnis magnitudinem agibilium humanorum
requiritur in appetitu virtus quinta praeter spe
ciales quae inclinat appetitum ad inspiciendum
similem prudentiam generalem vt sic veniant hos
tes quantitatis quos ro prius attendes ad magnitudinem
fortitudinis dictaret repellere pugnando ad
aggressionem fortitudo expugnantem inclinaret et
similiter vehementiores plures sunt in iustitia
de petitione aggressores quam in iustificatione
ad iustitiam attendes dictaret iustificare
et ad hoc inclinaret iustitia vehementiam
alium plures ad quorum aliquos esse vtendum
liberalitate ad quos eum polia et magnificentia et
sic de aliis virtutibus Quod in hoc tamen
faciendum in ista omnia vel corum plura sacra
non possimus optebit eorum pugnam prudentia
habere omnia inferre ad idem pugnam prudentia
quid sit inclinatum inter ista et quid
corum magis indigeat accidere et ad
expectandum huius similitudinem quidquid fuit indicatum
in actu vel similitudinem proem requiritur vtrum quis
in illa sufficiat specialis Et 3o dicit
quod hic virtus quinta sit iustitia legalis dif
ferens specie ab aliis virtutibus specialibus quia
quia inspectatur sic in spectatis in metha ca
q et ens in quantum differendum a aliis
specialibus quae sunt in magnitudine speciales 6o et
ad intendum et ultimo quod ipsa opposita liquidem ca

appensionem habet in statuas vnum potest 2o
sic arguitur quia quia quinta virtus etiam spe
cialis quinta propter ad alterum quinta ad se ipsum
quinta ad quinque bonum et quinta ad ipsum ut
dominum et in potestate bonum in quantum iustitia non quia aliis
nisi ipsum et ad alterum non videtur quod
ro virtus quinta sicut redditur magis
dicat dici iustitia quam fortitudo ut iustitia quae
seu alia virtus 2o sic ratio hic virtus 2m 3m
opinionem sumit 2m habitudinem ad quinque
prudentiam et quinque magnitudinem considerantem et
penes habitudinem ad leges seu praecepta
legis non habitudinem ad quinque bonum quod
leges intendunt in non vivere quare in
stricta legalis dicat appellari eo quod le
gale a lego dicit. 3o sic si in plurium spe
cialium virtutum simul operatur et quod
quinquies esset expandum si esset pugnetur
tur ad bonum et propter expandum non suffi
cit vna virtus specialis tm omnes speciales
sit iucte sufficiant et non oportet ponere virtu
tem quinquies ab ipsis centum dicta 3a
qr petitio et ipsum fuit quod eque bonum saluat
pt ipsum ora duo phyorum ans pz
nam si ro prudentia alius iudicat quod tuta et
melius actu potitudinis expte et quod actu
iustitiae vel liberalitatis loquitur propter hoc differe
vel permittendum dimittere minus et quod tuta virtus
fortitudinis melius abit ad ipsum actu expte
dum puta ad aggredendum virtus autem
iustitiae et liberalitatis inclinabitur ad
differendas operationes et sua magnitudinem liba
litatis non sufficit ad dandum et expe
pendendum sed ad dandum quinque oportet et ad no
dandum quinque non oportet Sicut iustitia non in
clinat ad sufficiendum in pecunia non etiam
ad sufficiendum iustificationes sed
solum quinque oportet et inclinat ad omnes quinque
ad omnes Quoniam eorum satis pz quod
istas virtutes speciales sit aggregatas
homo et quinque magnitudinem sibi operetur
potest optime se hyre sine aliqua virtute
quinque cum distincta apud dictis vnum non
oportet diuiso eius iudicio disputationem
virtute mollem sed eadem virtus et obtin

sum ppm et ad oia iudicia vois mclinat
ut eadem libaliteas aut mclinat ad
dandum et nuc ad acquiedum ia ad cp
pedendum ia ad retinendum hc de 2o ar
ticulo // Quo ad 3m articulum sit primo q
ista q legalis iustitia e virtus mlis cp
omnibus aliis virtutibus spalibus aggte
grata primo pb quia iustitia legalis
sit virtus mlis patet cp 1o ar
gz 2m pb pbat quia iustitia legalis no
e essencialiter et specialiter ab aliis virtutibus
specialibus distincta ut pz cp mgbaco e
opiorum in ar 1o pmi tractatu et ctm est
q no e aliqua virtus specialis simpliciter quia
que bz illatu e ut ista mazi et no ut
alia q no queat iustitie legali i specie
q sit aggregatum cp omnibus virtuti
bus spalibus sit suptis q fuit propositum
2o p gelu phi autem 1o hmg ia lo po
dicetur ipa quide ut iustitia virtus quia
e pfta fi no simpliciter fi ad alium et
pter hoc pclaissima e virtutum et ad
dit q ipa no e pb virtutis fi tota virtus
negz tonitenia in iustitia pb malice fi to
malicia sq ubi vis cp posse phi ut
uelle q iustitia legalis sit aggregatum
cp omnibus spalibus virtutibus et ad illud
arguit primo ro an otum 3o pz q p
cuius aug sma in hoc qnto q formis e
qoi dm mult custra q in appetitu ipse
q it esse virtuto vna nalem de qua dr
2o hmg cp omnibus ut singulos motz
epistle na aliqua ctem iusti et tpati
et fortes et alia hemg confastim a
natiuitate Alia aut potest mole qm
arg idem uot pncle que mclinat appe
titum ad pazem vel pt quod dicit arg
idem q ipa no fit sme prudencia hc
aut virtus mlis diuidit in sm et
gta Simpl dr quebz virtus spalis ac
cepta pstre et aliqm mazi sm ut fo
titudo et temperies et audacias tpam et
delectacoes gustq et tactq 2m bz
posita e virtus cp omnibus simpliciter
aggta p eazq adiuncta et ad pdecia gne

pione et ista virtus no e pb virtutis fi tota
virtus et pfta Ad ista qz cia aguit 2m
ro an otum // Consequenter cpo quod q iustitia
legalis no distinguit specie et cen ab aliis
virtutibus spalibus smt suptis pz quia to
tum no distinguitur tonitenia suas ptes smt sup
tas primo et q phoz nos alie virtutes
spales sunt ptes smt supta iustitie legal
pqz i con vm // 2o q sit illa q ipa le
iustitia idem hi virtus cp nos 2m sub m dr vir
tus et iustitia 2m diuisas rocem p quia dr
virtus in quantum e hi virtus pficiens hi tem
et opus eius bm reddit illa em e ro virtu
tis ut pz cp 2o hmg fi dr iustitia put tedit
ad gne bonum et ad alium opa cum em virtuosi
no solum ad se ipm et ad suos fi cia ad gne
bonum et ad alios agit p virtute ut dm est
et io virtus pusum eiq ad alium iustitie nomen
capit et rem Et hoc intendebat arg pb
q hmg in sme cra primum tum dicit Quod aut
det virtus a iustitia hc mm cp hns q dta st
Est quide em eadem esse aut no idem fi
2m q ad alium quidem iustitia 2m aut q tlis
hi virtus simpl virtus q cp oponeres cust dicit
iustitia tota et oris virtus e fi no vna qda
et pb quod aut det virtus vlis quide et
tlis iusti mm Ambe n sunt tota virtus et
cp omnibus aggregata ut cogg aco 2m roz
n et esse dcnt abi iucem 2m q tota et
vlis virtus e hmg aio ronalis optimq iu
stitia aut usus e tlis hmg ad alium et tei
assq et dissq i cp nia sedm subm esse
non idem hnt ut et vlis vm et hz iusti
ste dicit cust q hc iustitia ap sta virtuto hac
oppone qm ad alium usum relatum hc 3m
q tlis hc iustitia et vlis virtus mto et
ronabilis dicit legalis pz primo quia ad
qm mtecoz legos seruitur ad eandem
mtecoz ipa opat sic em legos seruit
ad gne bonum ut pus e allegatum sic ipa
iustitia ad bonum gne opatur 2o quia le
gos et ipa legalis iustitia eandem mazi
respicit ipa em legos respicit oia
q inter et que queat hoiez rete agere et
petere pcipit em cta virtutes omes
et malicias hec quide iubes ista aut

phibens ut dicit primo ca. phi. huius qui et
ita ista iustitia est tota et omnis virtus ut dicit
// 4a. quia sit ista aliqui legalis iustitia aqua
libet virtuti specialis sit subiectum sue essentie di
stincta ipsa tamen cum qualibet earum etiam quia metu
dencia prima pars quoad patet quia legalis iu
stitia habet se sicut totum ad virtutem specialem et
habet virtutem sicut pars eius essentialis modo totum dif
fert essentialiter a qualibet suarum partium es
sentialium sicut homo differt a manu et a pede
similiter eius 2m essentiam ut notatur. Et
pars patet quia iustitia legalis essentialiter includit
qualibet specialem virtutem tamquam eius partem
et ideo sicut homo includit essentiam hominis et alie
rationalis ita iustitia legalis includit qui
libet virtutem specialem 2m essentiam. Et quia
Contra sequitur ex 1a. quod et ex prima quod rectitudo sic
totius non est aliquam unam speciem entis 2m de
vnum ens propter ensem gradum agentium et
ordinatum quemadmodum sicut iustitia legalis
non est species una virtutis simpliciter sed tamen dicitur una vir
tus propter quemdam specialem adunationem et
ordinatorem patet ratione satis ex dictis Et si
de ar. 1o. 3o. Ad rationes autem dicitur quod sunt per
dictis in ar. 1o. 3o. Ad rationes pro alia ne. et
ad 3m dicitur quod una virtus aggregative vel propter
quemdam ordinem virtutum moralium specialium ad idem
ut dicit ratio 3m ultimo 3i arti Ad illud quod
additur quod ex plurimis contributis in actu
non fit unum unum est simpliciter sed ex plurimis ta
libus fit bene unum totum ex pluribus ag
gregatum Non sic iustitia legalis continet alias
virtutes eminentialiter sicut totum continet partes sicut per
propter phi. facit Et per hoc etiam patet ad rationes
matter annexa Ad 2am rationem et ultimam
dicendum quod quia et quia eo quod non sunt iusti
legalis primo quilibet virtus moralis potest ce
ad alterum sed ad genus bonum Et ad primum quod
dicitur quod licet alie virtutes etiam moralis et
prudentia aliquem bonum tamen hoc non est in
quantum iustitie nomen assumunt Non nulla
aliarum intellectus de bonum alterum nisi prout iu
stitia ratione mediante assumpsisse quia tamen ratio quia
iustitie et aliarum virtutum non arguit diversi
tatem iustitie et aliarum virtutum sed ex hoc da
propriam rationem patet omnem virtutem esse particularem

Ibi de quo pnti. ii.

Quinto quaritur utrum particulare iustitia
nata est alia ponere iustitia
particularem Et arguitur primo quod non
preter totum quod bonum est suas partes in
cludit nulla est alia pars ponenda sed iustitia
legalis est virtus tota et pars omnis alias
virtutes quia nec in preter ea nulla est poda
iustitia particularis quia et aliqua rois nota est
quia ab alis totum non esset sue partes sit
supte quia phm primo et 4o. phoz bor. pz
atis ex questione preti. 2o. sicut sicez po
neda iustitia particularis alicui distincta vel di
stinguitur ab ea sic quod una non includit alia non illoz pt dici in 1o. ca
tz quia et aor pz suffitiu dmoe sed bor.
rois pz Nec enim potest dici primum quia tunc
non plus esset ponenda una specialis particularis
iustitia sed tot quot sunt species virtutes
pz 9a. quia omnes virtutes speciales sunt partes
iustitie legalis et illa virtus quam aliqui
vocat iustitiam equalem non plus sed sed natu
rei deberet dici iustitia particularis quam quecum
que alia virtus specialis sed fluitas quantum
non est de se Nec potest dici 2m quia tunc iu
legal non esset omis et tota virtus quia
dicta in prete. quoe et pz quia quia iusti
particularis non esset pars iustitie legalis pad
usam. Ortum est demente phm primo pertu
in illo 9o. ca. 2o. Inquoe erunt 3e. arti
In primo iudebit de quito Inde iudebit
de modo quo iustitia particularis et alicui In 3o
movebit quidam dubitatio et dissolue Cuo
ad primum arguitur primo nonne quod virtus ali
qua ex phor habet et sortitur nomen iustitie
quia ipsa est ad alterum ut dicitur in quoe pti
Nec tamen dicitur virtus dici ad alterum quia est ad aliquem
uporee pntes fiebat fiat faulia aut au
tem quia ota ista virtutem ut mea et
ideo ad tles operari est ad nos ipsos operari Et
ex eo virtus ut iustitia dicitur ad alterum quia
est ad alienos qui non quieti sunt nobis ne
pu affim. tamen plus uiculo legis uel ciui
litatis hoc enim quia non nata est co quod ho nat
est al. tuile primo pol 2o. nonne quod

bonorum humanorum sunt quippe quae alienae et quinobis et aliis quia vni licet nulla bonorum exteriorum sit alicui propriae nisi oriundo voce auctoritatis ut quantum non expedit diuitiae esse quia sicut patris pater. Secundo pol. roce tuiplima bona exteriora diuitiae diuitiae sunt appellata quod pulchre declarat tullius libro suo de officiis sic dicens plima bonorum essentia sunt putata aut uetustate occupatae vtrique quodam munacua venerunt aut victoria ut qui bello potiti sunt aut lege pactione conditione sorte aut alio tlimo. Eo quo colliguntur quorum vincu bonum bonum spe lyce non solum quippe fecunda et aliena et quia producit. Idem tullius ubi supra sic inquiens quibus quibusdam ut gibus litatur piratis aut ut suis si aut quis plus sibi uolunt vsurpare uiolabit uis humane societatis. Tertio nondum quod bona quia quidem sunt mea et quidamo aliena mea eum sunt in quantum non licet eis uti sed alie sunt in quantum non licet nobis eis uti nec ea ut propria nobis applicare. Eo quo non licet pertinet prebere quod oia bona exteriora quibus uti possumus duas rocis pnt distinguuntur quia omnia bonorum exteriorum quedam sunt propria quam sunt aliena. Quorum nondum quantum ututes esse ad alienos pt intelligi dupliciter vno modo procuratio et finaliter. Alio modo usuc et finaliter malitiae vtrum aut pt esse ad alienos procuratio et finaliter quia ipsa dirigit opus suum ad alienum bonum procurandum saluandum et augendum. Secundo iustitia dicitur esse ad alienos usuc et malitiae quia in opere suo utitur alieno bono sibi ut aliis applicando iustitia sic primis sic primata quia iustitia uel iuratus putatur esse ad alienum bonum procuratio et finaliter non est aliqua utitus specialis sed iustitia quae est tota utitus perfecta et legalis hoc quoque primo quia esse ad alienum bonum procuratio et finaliter quilibet omni ututi in hoc nulla utitus specialis pt accipi sed si ututi quo ad hunc quidem statum nomen impositum oportet quod quilibet omnis ututi et pcipue hoc autem iustitie legali tertia quia omnibus intermittit vis sed amplius quia opai ad bonum alterius saluandum procurandum et augendum quilibet omnis ututi quae quoque utitus sit ad bonum quae et operet ad ipsum ut dictum est impertit hoc Consimiliter quia opando ad quae bonum operam ad alios in quantum expiris et nobis quantum ad ciuilis integrat in iustitia dicta ab huiusmodi particulari non erit specialis sed utitus tota et legalis tertia quia quia iustitia legalis ad alium opam in quantum est publicus similis quilibet expressa sed utitus est maiorum de se. Secundo quoque sic natura utitus operat ad alienum bonum non intendentes quibus bonum procurandi ut saluandi sed pecunia sic opai ad quae bonum sunt aliqua utitus specialis sed ipsa iustitia legalis et generalis quia quae non et hoc similiter operis dictis quis predatis sed aeris quia ratione rationum dictaret qualiquis ad bonum aliqua laboraret non propter ipsum ad quae operis. Si non esset quae operis vnius ad alium non oportet vnum ad aliud opai ano certum est qualiem nulla lynt nobis cum quae operis non ut in ore ne ad similem quantum cuiquam nos et ipsi natura sumus pares eo quo homo natus est ad similem ut pus est alle gatu ut mordme ad leges ut legislatores ad bonum quae pnt intendere. Secundo sed dep gelus et sua pbacue spa ra quia prius iustitia legalis homo non operat ad alienum magnum sunt et in toto est sibi alienus sed magnum sibi in lege ut politica quantum est quietus pertinet quia sic opando opam ad quae bonum quod est iustitia legalis et dicitur vnum. Secundo quia penes esse ad alium usuc et malitiae sunt de iustitia quae est utitus specialis hoc quoque sic et quia gtm git nos de fide uitupabilit etc supplyundare in me est laudabile et dicemus utute nos ad nem digere sed in applicare bonorum alienorum nobis ut aliis git expressus primus et defectus uitupabilis et in usu bonorum alienorum indigem utute quae iustitia specialis tertia et aeris eo multis predictis dictis et spe ar eo quoque huius Secundo ppter rois quoque primo quantum ad expressu quia est quilla que sunt appata ut plegem ut pnt non pt nobis quibus licite et sine peto aufere et qui secus faciet eo redet et supplyundaret et usu boni alieni quia est mala et ans pertinet predictis in nobis. Secundo et fuit alle gatu a tullio Si non aliquis bona alienorum eis in vitis si uolunt usurpare nullas de suis bonis faciens et compensacio ipse uiolabit ius

humane societatis Deinde p̄ eadem mor quo
ad defectum quia uitupū est et fūde patim
uria in suis bonis si possit ea bn̄ repellere
i bor quo ad illa pte e uia tz a et amez quia
patientes m uria et no repellentes si fa
cultas et potentia assit dat alijs occasionem
i uriandi vn̄ phs primo ethicorum in uriaro
res sibi in uirias ferre indecens sollici
ti em e rē spū et i uicaūdos vzon em pu
gnatiui plurco et in eos qui amicis in iu
sta passi sūt et no rēsilierūt. Vn̄ hic pa
tientes m uria et no repellentes p̄cent qt
ma suetudō in quātū desinūt no assuēs
ira sed in q ozdinate pho tal de ma sue
tudine q̄ huic in uriatem sustinere et fa
miliares despicere fūde e mchilouq huic
erā patent p̄cat cont alia uitute in q̄
tū opant zh malicia aliq uitutis nt
hnt sebn̄ tē passiones ad alia uitute pti
nentes. Confirma quia natū e sepe hoi
multa que alioz sūt acipere ut pri appli
cari mo certū e q ad hoc pt q tingit sup
hundan in uitupa ut erā defectus i q ua
tz a et a ors quātentis indiget humane nē
cessitas q nullq mi multa cado alijs
pt sibi ad uita sua suffiz p̄uidere bor
e mai tē quia siquis plus capet qm̄ c
debet de alieno uicio sibi suplyin dact
si aut minq qm̄ deb et uel saltem suis
iuste p̄uaret certū e q uitupā defi
cet. 3o q o sit i a huiusmodi iustia pticu e spa
lis uitus cont cetas vtutes speales dicta
hat q oz eā plicat sic in ca 2o q̄nti huiusmodi
ista e spalis uitus districta ab alijs quia
qm̄ pta no p̄cando cont aliq uitutem
alioz et cont quia qm̄ tz alioz quem
p̄cari no p̄cando cont ea ꝓ sic e deiu
stitia p̄ticulari et ijs de alijs uitutibus
spalibus i q o ua tz a et a or cuius e mai tē
ꝓ mor p̄ primo p̄ma pte sz q q it p̄cāe
cont iustiam p̄ticularem no p̄cando q
alias uitutes p̄ qz si quis rapuit bonu
alienū in uito dno et p̄ter legē ipe ui
tupat et de iniustus ymo p̄uidet co
git ad restituendū tamq̄ mala acep
tū ayo certū e q huiusmodi p̄ctm no e qt forti

qz i a e tē bellica p̄icula nr̄ e cont i pan
ciam quia illa est tē delectabilia gustus
et tactus nr̄ e cont libidinem et magni
ficentiam eo q huiusmodi uitutes sūt tē p̄ ab
dinas et ijs i iudē q huiusmodi p̄ctm p̄ti
vna alia uitute spalem p̄dictis non
districta Confirmatur quia p̄ le est q
aliquis fiat seu inferat alicui nocumē
tū gnde ut q uicedo domū cuius uel
huiusmodi abstē mtēcōe lucrandi seu p̄ter de
sideriū p̄uiat seu bonoz aliq et cū
e q tale p̄ctm no e cont libalitē nr̄
magnificentia et ijs vtutibus spalibus
Gz 2o p̄ mores sic q q uel p̄tāe qt
alias uitutes et non cont iustiam pti
cularem pz quia tē cuiq alia uitus
maz q it p̄tare ab stē hoc q respiciat
vsum rerū alienarū ut mai tē e i
Gado p̄ q o sic i e uitutes sūt districte es
sen et spēe que sūt tē districta obita
a quibus appetitus hois natus e dē de
affici et mchmari ad opa p̄ter rem
ꝓ sic e de iustia p̄ticulari et alijs uitutibus
p̄ticularibus spalibus i q o ua tz q̄na
et a or e mai tē ꝓ mor declaratur quia
bona ꝓpa et bona aliena sūt districta
oba iustie et alioz uitutū et illa appe
hoīs p̄ mlti affici et in cont rem rera
rois mchmari i mor e ua q̄na e
nota ꝓ ans p̄ma pte pz quia bonū
ꝓpū e obm̄ aliozū uitutū spalium ꝓ
alienū bonū e obm̄ iustie ut p̄ub
dm̄ e ꝓ pz pte patz quia multi
sūt qui habent affectōes in ordina
tas ad bona ꝓpa et no ad aliena vn̄
phs q o huiusmodi ta o de lubricitate dicit q̄ de
em m talibus appellationibus i. de stu
dationibus appellatur puta p̄ti tonatos
p̄m̄ les. i. omnim vedicedes omes dai
one deficiūt aliena aut no appetūt
neqz uolūt acipe Et pop̄ tū multi sūt
no hentes tantam affectōz ad ꝓpa q̄
ca hundant q̄sumat et disp̄dat
qui tē no p̄nt cessare q̄n rapiat alio
nas ut eppigēn doz de multis mo

Q Q

mautu ē q ista sūt duāe affectōes et duāe
rū mōr i. Et ōnsīnat q iustīa pticula
ris sit ēt bona aliena et affectōnes ad
ipa et alie ūtutes ēt bona ipa et affec
tōnes eārū quia arīs 6o hui tal 2 de
iustīa pti ut sic dicit Gz hoc quōd sīz iu
stīcia pti ēt honōres ut pīuāz uel sa
lute uel si qēda hēamq uno noīe com
phendā hēc oīa hoc ē ēta qtuqz ē bō
fortuna ut infortū et ipter delēta oz
q alucro mō lucrū cōnsīstit in acq do alie
nū i. hēc iustīa pticularis ē ēt bona
aliena quo possūmq ab alīs auferre qz
ēt huiq bona versāt fortuā et in for
tū Gz q alie ūtutes sūt ēt ipa pz
inductiua quia fortēdo corpe ipo et uni
bus ipis utit ēt bellica pticula tpan
aut bōmt suis ēt delectōnes gustus
et tactus lubālitas aut et magnfīa
bōmt suis ēt dactes et tōsuprōes et mag
nanimitas sīmlitr suis honōribus ana
suetudo corpe suo adhēe puocatoz Alie
aut ūtutes utut ipis gestib et hmoi
bus aut ad ūtutem aut ad qmez delēta oz
Gz pla iustīa pti ut cōnsīstit in usu bo
nor alienor sīz nob et alīs applicā
ea puta pmutā distribuēdo ut ēddendo
seu aliquo alio tli modo Cō pres omes
ūtutes speales sūt suptas que sūt iusti
legalis ut pz ex q que spōe pte pōneda
ē iustīa spalis ale iusticia districta sic ps
a suo toto pz ex q oē et eius pbacōe vn
sic que bz alia ūtus spealis ē ps iustīe
legalis sic ēta et iustīa pti ut hī de p
ac lo Cōtīu ad 2m articulū sit pma
q ista cōsīdō iustiaz pti rem quo adeius
subam tūc ē ps iustīcie legalis pz qz
legalis iustīcia ē tota ūtus ymo est
ūtus ex omnibus spalibz aggrata ut pz
ex qe pte i. gelu ūa Cō iusti pti ri
et iustīa le ut sic cōsīdātis nō ē iusti
pticulaīs pter legalem nec extra pma
ps pz quia ps alicuiq totiq ipleti nō
ē pter ipam quia alias nō esset ipleti
nec esset totū ut illius 2a ps ex eodem
2a q sit i. ipdo iustiaz legale et iusti
pticulare ē mō ordīne ad rōes ipter ps

dmt iustīe tūc iustīa legalis et iustīa pti
quit in nōe et in ipiq nōis qm rōe pz qz
quelibz earū dē iusti eārū idem nō sīq
libz dē iustīa que ē ad alīm eārū nōis gez
rōis tū q iusti legalis et iustīa pticu
illo modo cōsīdāto 2m rōes spales essen
di ad alīm sūt duāe pz q quia nō ē eā
rō essendi ad alīm pticuando alīq bonū
et uti bono alīq sibi ut alīs applicando
ut m ē mō pmū qut iustīa legali 2m
rōem speialem et 2m quem iustīa pti ri
2m spale rōz Vm lucz q bz ūtus ēta
spalis in nata sit o pai ad qne bonū pla
tm pti ris uti bono aliено s honore pōn
dimcis ēt has duas qōes tagit phq
6o hui tal 2o Sub his ūbis vmuota
sūt sīz iustīa legalis et pti ris qm diffio
in eodem qnie ambe cm in eo q ad alīm
hūt pōz si her quōd sīz pti ris ēt hono
re uel pīuāz ut salutem ut si qda mo
vmone comphendā oīa hī et ipt delēta
rōz que alucro sīz ūtēdo bōmt alior hī
aut legalis ēt omīa quecūqz studiosī
si pīuando bonū alīq ubi cūst p con
suetudo ē arī que sūt anologa vmuo
appellare et ī ōnes iustias dicit vm
uotas cū tū 2m rei ūtutē nō sūt vm
uote sī anologe sī nō et rō iustīe pp
ius quem legali que ē ēt bonū qne quia
pticulaī que ē ēt bonū pīuatū et pti
culare dmt aut eas ēe vmuotas nō
quia realiter et ipe sūt vmuotē rōis
sī q aliqliter eadem ē rōis rō vtus
qz in quātū ut q ē quōd hūtus pti
et opatiuus in ordīne ad alīm hī ie
Ex quibz vīs arī et cūst satis patet
1m qōes Cō sequit ex qbus q liqz p
ter iustiaz legale nō sit poda alia
iustīa dens a bea rōe qm n oīq pt
iustiaz legale pōneda ē iustīa pti
ap dicta rōe spali districta pz ex dictis
et pt rōem declārī psīmile quia tapi
endo iustīa et tangīlia p substātias q
2m suas qualitēs dmt sīmiles vipile ē
in plus qm tangīle et hī se tagīle tag

ps ē visibilis quia omo tale ē cuiusl ē ñ no
cont silē et huiusbē 2m eōem omēm
omē dñe spiles sicut mētū disponit q̄ bz
potestibus sp̄m i mūdo 2m sunt spiles 2m
alia et alia rōez spāle quia aqua mētū
calide et frīde ē alie mētū colāteūt
lucide 2m cō m q̄ iustia pti ē 2m t̄ plure
rōem pt̄ ēsidāri vno mō sicut q̄ hūtus
hoiez p̄ficies et opus suū bn reddens
et sic dr̄ iustia Aliomō 2m q̄ in huiusmodi ope
vtitur bonis aliēnis et sic dr̄ iustia pti ē
3o m mētū illud opus ordinat ad ūne
bonū et dr̄ pt̄ iustie legalis Et ly de
2o arti Ō mētū ad 3m dūt̄ ē p̄dicta et
spāle ē q̄z 3o 3m p̄m arti et eiusq̄ p̄bones
vtrū iustia pti ē et in iustia sibi opp̄ta
q̄stat in vsu bonorū alienorū et alienū
tutes consistat in vsu p̄p̄orū bonorū Et
arg p̄mo q̄ nō quia si dubitā esset nā
sē q̄ nulla esset iustia pti ē q̄ mutatia
flitas pz p̄ plm 1o huiusq̄ et q̄ 2o quia
q̄ mutatia iustia nō sōlū alienis sē etiā
p̄ipsis vtis bonis vtūdo q̄ ipsis bona alie
ut m̄ ē i ‖ 2o arg sic quia si sic sē
q̄ inter nos pētes uxores filios et ātā
tos nullū hēret locū iustia pti ē stat pz
p̄mo q̄ sēpe inter nos et istos fiūt q̄
mutationes et distributiones rū ob huiusmodi
ē lit q̄ pt̄inet ad iustiam particularem
vt pz in hor q̄nto 2o quia homo tū acto
ymo q̄nēz cū ptibus vt filiis rēdūrit ad
iudicem sup in iustificando congrē ut
opp̄ ēcia doceā q̄ nō esset n iustia pti ē
in tat huiusq̄ locū hēret Et 3o quia si aliq̄s
interficēt pētes uxore p̄mi vt aliū
p̄iuret tamq̄m si fecisset q̄t iustiam pti
culare ēo magis detestāl ē q̄m si q̄s
int̄ficēt sūmp̄ alienū et q̄ q̄ pētes
filij et ātēi rē tāq̄m mēi ē putantur
et ro ad vos agē ē tamq̄m ad nos a
gē 3o sic alie virtutes spāles et iuria
eis opposita etiā opant̄ ē bona alie
t dicī f m q̄ ē māifesta et a m pz i
ductiue in multis p̄mo de for ne q 1a op
at ē hostes quipt bona aliena ste
mā sue do et rapīdia sibi o ta p̄nt opāi ē
alienos ut si quis ēpter rēa p̄ruisset
ēōneū ste lib̄ alutas et iuria sibi o ta
utut p̄ēnis alicis eo q ad lib̄ alutate
nō solū spectat dā et q̄ sup o p̄ iuria
ēpāz ēpāz ē etia acepta et rēcep o alienaz
sic em aliq̄ sua p̄ēuaz q̄t dare lib̄ ar
ta q̄ēit eū etia lib̄ ar recipe aliena
et istud satis pz p̄ plm q̄ huiusq̄ dnte
q̄ allegatoēs mortuorū spoliatoēs
et latrones illib̄ales sūt mō rēū est
q̄ pisti reciput alie ē Item in pañ pt
esse ē aliena quia pēa quis uti pt
vxore aliena ste ray mq̄ quia oppom
magīo diff digm ficat sē hond ly quilq̄
nō ē digni q̄ huiusq̄ nō si huiusq̄ hono
res nō debent sibi tūc debēt alīs
et sic ray mq̄ a cipit aliena Ingrēū
illuq̄ udent ēpp̄ sē dnare q̄ 3 p̄mi
arti et eius p̄bationes et eius dicta
in arlo 2o p̄ sōlūcōe istius dubij et solu
tione rōnum motarū in grēū ponēda
sūt aliquē q̄oēs Quarū p̄ma sit illa q̄
licē iustia pti ē q̄ nāzutat ēpāis bonis
tm hor facit ut retineat et rēipiat
aliena pz q̄ quia in q̄ mūdib sēcūt
ōz uti rē ēpā s in emptōe ut ūēdūcē
ē hor fit p̄n ut heant aliena s res
quas quis emit ut p̄q̄ubq̄ sua ūē
dit Cō m q̄ iustia pti ē magis dz
dici ē aliena q̄ ēcia ēpā q̄ licē ut
ēpāis hor tm ē et fit ēpter aliena ut
dicit q̄ rēō m vim Et p̄ pz q̄ud sit
dicēdū ad p̄ma rōz in grēū 2o q̄ sit
illa q̄ licē in pētib q̄ p̄ūs uxoribus et
aliis hoiēs habeat aliq̄le dm m tm
hor ē ad det̄mātū iuste et ad dūt̄ m
p̄ma ps q̄oīs tacta fuit in p̄mo nō
arl p̄m et patebit in sēq̄tibus et
spēa in octauo huiusq̄ et ē phi p̄ pol
2a ps q̄oīs az quia rēū ē q̄ pētes
filij uxores et ātēi hoīs aliq̄ hnt
p̄uata et ēpā q̄ in rāū n uellēt n te
nent sibi q̄ mēare sic ē uita et etia

bona exterior a primis petitibus filijs
vxori ut amicis adusti et ad mine ne
cessaria et opportuna aut maiori et in 2a pte
conclusionis est una Cor. primu liq petes
filij uxores et alii sint ipi homi alij
inter parati in chilo in quibus da sint
ipi homi extranei et alieni prima pte
cor. pz exp prima pte quoies vn homo in
gentu habet aliqm palem affinitate ad
petes filios 2i et agat ad pos ut cor
alim sua bona parari saluando et
augendo 2i agere ad se ipm et non ad
alim et ex prima pte cor. et una 2a pte
exp 2a petes gos et eius placere qz quo
adunitam et puata bona retinent se
adhoiez sic alieni Cor. 2m no liq hoi
petes uel filios uxores ut alios sau
alios quostuqz sibi affinitate quietes
sine causa rionabili et eis in iuriosi
de et ipos seu pozz aliquo a suis bo
mb puatis sine rose et cor. seu eiq
uolutate alienare Ge. exp 2a pte pre
detis cor. quia quo ad huiq sint ipi hoi
vt extranei et alieni Cor. 3m iustia
pticularis et eius opportu mitur petes
filios uxores et amicos hz loci ex
pdictis quia multi sint inter se ut ex
tranei et alieni no in huiq no liq
hoi magis in altiq bona co in uito ap
ponere qm in iustificaret ut m. et cor.
vm Et pilla patet satis quod dm ad
2az rozz fratz addubitaozz 3e. gos sit
illa singule ututes spales alie aiu
stitia pticularis pse ut in plubus et 2m
iam rozz sint et bonu ipu magis
qm et alienu patet ia gos inductive
quia de pse et ut in plubus vno et
2m ipam rozz fortis magis agit in
hostes ut eos repellat a rem sua
ut rem publicam saluada quam ut res
cor. ut ipos applicet sint et accipi
at ut m. et Item masuetoz de pse et
ut in plibus magis agit in rem suam
qm aliena ut pt in filiu et in ge in
disip. 2oz jb in sup sic et delibali eo
q de pse et ut in plubus magis vi
sat in gentu tl et ipas pcuias qm alienas
Et sic pt induci in alijs i qua q gos sit illa
q si ututes spales alie austia pticularis et cor.
opposita quoqz operent et aliena ho tm et pacifi
dens et no ut in plubus Et etia non sit
in gerere pticularis iustia ut in iustia lyer gos
etia pt inductiua et pmo de fortitudine
quia si fortis in uadendo hostes rei pub
lice intendat quoqz eos et cor. bona sibi
accipere et applicare hoc o quia uis hz ad
ipos et cor. bona recipiedu eo q hiuq ho
stes et cor. bo. qz principe ut gentate iuste
i uadut et offendut sint ipiq principes uel
gites de iure Et io iuste pt eos et cor. bo
salte de ossu principis uel gentatis sibi
applicari Vn si quis audaz preter rozz mag
suas etis i ponet rui dim qn tl in iustifi
caret si pos ledet ut eos et cor. bona si
applicaret Et ergo qn fortis hostes ta
les in uadit ru rose pot eos et cor. bona
iuste opando in rau ar gos applicare q aut
illis fiat pacis et no ut in pauciorib
pz satis exp gos pte et eiq placere vm q
etia in rau ar fortis applicat et accipit
sibi no simpl aliena sz etia sua et forte
magis qm aliena eo q ipi hostes et cor.
res sint de iure principis ut gentatis de
ruiq ossu ipos esset cor. bona si mit ap
licare stem si masuetus ut reciudut
ope et alie) hoc e pacis et no sepe n
fit n gerere iustia ut in iustia pticularis vn
p. dicit i io 4o qn aut sces quidem no p
rofluas in fert nocumetu in iustificado
e puta gerere pria et alia 2m passices
quasiuqz Et ex q si quis ex reciudia pau
ciat alique in iustificat et ergo in iusti
gerit n. in eu quia gtra gerere ututa
queit male age no solu pueiu o. sz et
pter passioz Et io p. ubi sup sic dicit
Cui pp rea ut alias passices sint note
tes uel pirates i iustu fecit quide et
i iustificates sint no quide in iupi pter
hoc neqz mali sz hitua neqz cm pt
malicia nocumetu Et illuialitas ut
uicu o tu opet et alie ho e raro et pacis

rem cum quat n gerere iustitiam et in iustitia particulari. Vn dicit phr in 10 q quadre tibus fanceda et equalitas quadam re formtari oz ei qui iniuriam fecit. Ergo non posset hoc declarari de cari mo et in patro et aliis utilibus et vicios sibi oppositis quin permittit g breviu. Et pillas duas qclusiones z et qz satis pz quod dn adz az rez fraz addubiez // Co m se ep dictis et directo rndz addn qd e iustitia prie vel iuriu si otu magis et dz dicit bonu alienu et eig usu qm alie ututes spales et uicia sibi ota pz rn quia esse at bo alien qucit iustitie priu et uicio sibi oto pse et ut mplurib aliis aut ututibus et uicijs si dl no gt hoc n pacim et in paucib et cu hor no ducit eis n gerere iustitia ut i iustitia utz pg oz et eius phacz Et pi co satis facit ad quod adductu fuit in mot eu dubitacoib Et hs de ei dubitacoe et 3o ar lo Ad rces am otu ad p az dr q pte totu q oms suas pte in clud n a e alia ps ponenda que in illo toto no mclud at no sic iustitia pie vel in le mclu ta qm ta qm ps in suo toto sit n pter totu q oms suas pte mcludit ponenda e alia ps illiq toeig alio toto ista et e de iustitia pie vel legal ut pz exponenti et pz aliq dn ad az rez Ad rez 2 az dr q iustitia pie vel dna legali sic ps a suo toto et ad dez no na ad dez dr q licet que h utus spalis sit ps iustie legalis mchiloig na eaz preter vna mct dici iustitia pie vel eo q illa pla e ad altm sive ad bonu alienu et eig usu ut satis pz ex dictis i pone Auctis phi p 9o tu e p dictis Et hs de qos 2e

Q Verit vo ut iustitia sit pclaussima ututu et maxie pfta Et ar pmo q no illud e magistale q e tale sim et 2m se ipm q quod e tale ad altm sit iustitia e utus pfta no sim sit ad altm i vi q iustitia no sit ututu pfaussima tz 9a et ar pz qz sut regnis que e sm pr leuis e leuior qm aer et aqua q sut leues pr z ad tca sit or e phi 9o huig ra lo pmo 2o sic usus alicuius ututu e ad se ipm et usus iustie e ad altm no mclusus et pfius e bn se bree ad se ipm qm ad altm i go fa g e nota Gz ans ipma pte pz iphm ubi sup dicete q ad alienu bonu iude e spi pla ututu qm ad altm a sit p 2o pte patz quia ex caritate dz magis se ipm et plus diligere qm alu 3o sic illa utus e pfior q est ad difficiliores opaces sit for de et luba sut ar difficiliores opones qm iustitia i se q sit pfio res ca tz 9a et aorz iphm 2o huig dnto q ipe ar difficiliuus sut acts et utus etam bn mclusus in hor sit mor rois p pmo de for ne quia ar opat ar pricula motus pmo in tau sustinet fort mayoras uul nexu in samab et mote ayo mores e omn tribuliss 3o huig et io opq q e ar ca e difficilimu de mde p mor rois deliberate quia diffi cile pcellentius e dare bona ipa qm redde alie no pmu ptinet ad luba tz et 2m ad iustitiaz i sl ara or pz quia n no mult redde alti q suu e de alicis quo daret sibi de ipsis Et io phr 9o huig dicit q facilius e no accipe qm dare ipu em mag emtur qui no acci piut alienu sit mor rois nota e de sd Confma illa utus e pfior p qm hoies maxie amatur sit luba tas a hq i fa or z quia hntes pfiorem ututo maxie debet amari vorz ipi ph pbz q h huig dicete amat aut maxie li bales coz q mutute // Gtu e deme te phi 9o huig ra lo pmo ubi dicit ipa quide i iustitia litus e pfta no mp sit ad altm et pter hoc multocies pclaissima ututu esse in iustitia et mz hesperus mz lucifer ita ad ma lus Et subdit in iustitia aut sml omis utu e et pfta maxie utus Et pt a gu rce phi que sun ep lea illa utus e ma xime pfta 2m qm hns pt ipaz pt no solu ad se ipm uti utute sit ena ad altm no iustitia e huig i se q sit utus maxie pfta cere rois q bat

phr phor quia uirtute ad alterum et ualde
difficile et ro dicit ubi sup multa quidem
igitur uirtute potest uti in hijs aut quod alter
terum non potest sibi rois maiora et opportuna
et phi mlta in multis locis hinc quod
erunt 3o ar. 4o pmo in debitis ut iustitia
legalis sit principalissima uirtutum et maxime
pfta 2o 5a in debitis de iustitia principali
quo ad mot ad alios 3o de iustitia pu
rulai tnbit ad ipsum Et uirtus ad primum
ar. et pmo nondum quod duplex est uirtus na
qe uirtus naturalis et alia est uirtus moralis
Virtus naturalis dr qualitas in nata disposi
nes subiectum suum ad melius et dr alio no
pon naturalis de qua dicit phr 6o huius oibus
uide similiter et iustitie mor. aliquid naturale
tem et iusti et iprati et fortes et
a gestis hominum anatim. Virtus autem mo
lis quod sit patis pz ex predictis et ptel
in fta 6o huius in em dicit p uirtus moralis
non plus est hominis qui 2m rem 2m 3m fi
cu rta roc Et est tlis drna mter hij
duas uirtutes quia sine uirtute moli non
qt homo esse pnt bonum ubi sup et ro
Virtus moralis dr pnt uirtus Et ete sicut
et de uirtutibus naturalibus quia ille erta
brutis et puis non du uirtuosis qut Vn
phr 6o huius dicit etem puis et bestiis
nales existunt hitus fi sn mtellectu
norum tn sic rocpi fortis sine uisi
one moto actu fallit fortitudo ipter no
hre uisu sic hic 2o nondum quod uirtus
moralis est duplex qda prialis et qd to
talis Virtus moralis prialis dr uirtus
spalis ita maz suam spalem sicut fo
titudo et et tmores et audacias et
tpan et delectationes gustus et tactus
Et uirtus moralis totalis dr uirtus moralis
ex omnibus prialibus sine spalibus
Virtutibus aggrata Vn omnis uirtutes mo
les quia dam hnt adi appetitum quem ex
ionem ipse quia dmr simul ipsum Vn
hnt totalem 3o nondum quod uirtus pri
alis ad hunc duplex pt considai uno

quod quidem sine alijs Virtutibus et in appe
Vi gra sic si quis sp exercuit actus iprates
et nuqm fortes uel libales mtli utiqz
fiet aliquiter tpancia sine fortitudine
et libalitate Alio mo pt considari quod
in appetitu ai alijs Virtutibus et quicq/quo
nondum quod uirtute mole totale homo
natus est agere ad omne bonum ad quod pq
et ipm dirigere opus. Pot uirtus totalis et
plicit considari uno mo prise ut ho
pea melmat ad bnm se hndum in agendo
ad se ipm et ad suos Alio mo put pne
peam ertma ad hnm sp bene in agen
do ad alios 3o ut pea melia ad bnm se
hndum tam in agendo ad se et ad suos
qm etia in agendo ad alios et ad gne
bonum Et et hic adutendum qliz huius
considerates et pri sores Virtutis totalis
possunt fri 2m roz tn 2m rem no pt
fri prisio 2e apma Cuius ro est ista qr
cu homo naturaliter magis afficiat ad
se et ad sua qm ad alios et quia ipse
met homo et sui in suis actionibus sibi
magis occurrit qm alij io natu est ut
pus a seuescat opai ad se ipm qm ad
alium seu ad gne bonum quia no est pq le
qhomo bn se heat et uituosi se ad gne
bonum qm etia pus bn se heat ad suos
et ad se ipm vm tn et qd ea bn pt fri
prisio 2m rem quia pq le est qd aquis
assuetus sit opai bn ad se ipm et ad su
os 2m omes spem uit et no ad alios
ad istum mtellem qd ipse pot suffr oes
crustacias ex pte sui et suoz acte de
et 2m exigentia qbmacois ipazy op
ari ut oz qi pter ipm alij mchil esset
et ro dicit p phr 6o huius aymulti qde
mpnis Virtute pnt uti hnijs aut q
ad alterum no pnt // 6o nondum et suppo
ex dictis in questio qa huius 6m qhij
uitus moralis totalis est ipa iustitia lega
lis patet satis ex ibidem declaratis
Et bus pmissis est pma qd illa qlibz
Virtus moralis spalis seu prialis est
magis pfta qm nalis pmo nalis
est multum in pfta pz 9o qr Vnicq mot

reddit hominem primi boni si naturalis non utitur eo
nisi primo et per se virtus moralis non est sine be
nigno et prudentia si naturalis in eo illis ut dicit
in codice nisi 1 quia Contra iustitia legalis
est prior quam quecumque virtus naturalis patet ex
virtus moralis est naturalis prior patet 1 magis
virtus totalis 3a totum est utique prius partibus
dicitur pho 3o phoz totum et prius sunt
permixtum aut primum 2m nam est et ultra
iustitia legalis est prior naturali iuture pri est
totalis virtus primo et principaliter 2a quia sit illa
quam considerat virtutem principalem put quam pt esse
ut est in aliis principalibus in appetitu na
virtus mollis principalis est prima et prima patet
primo quia quelibet tlis est pb iustie lega
lis mo pb non est ita prima sicut totum ut pa
est allegatum 2o et forecia quia virtus hq
principalis se sola in appetitu cpis non poss
spectum sum cpta et jam nam ut cppe
dicat 1 sed quia ipa ut sic non est prima et
prima quia est nota cp tlis si am patet quia si
aliqua virtus specialis alia deficiat statim
insurgit ut insurgere pmt passiones qb
insurgit virtus deficiens nata esset modificare
et illam passionem i petus pnt i
predicere appetitu moribus illiq virtutis
que sola stat in appetitu 2 ante fuit vm
quia est non et ante patet quia si toto tpe quo
quis habuit uxorem tpate uxorem cu ea
et exercuit actus ipatos et nullum actum
fecit mb et tyrannus ea primmas et uul
nera tegere voluit adactu sm o seu unite
pancie exercendum tuit ctu est quia po
tit in tali surgere i petus tistiae et tme
rie quia habuit i petus sup illiq tpancia
et eiq melioraoz devmeat quia non facis
set si for mb habitu habuisset sta eq si quis
fuit in actu iustie ut fortis mb exercitata
ut habituata et non sit habituata in tpan
cia certum est quia si tenuit cum quipi tamen
cito vincet et fugietur sic apet satis
de David et salomone 1 quia 4o sit
illa quia habet virtus specialis perfectione et sim
tatem quia exercere non habet accipit in hoc
quod sit pb virtutis totalis et in appetitu
cum virtutibus aliis specialibus connectit

patet quia quia ulti insurgentibus passi
onibus una virtus specialis deficiet ut non suffi
cet ubi alia specialis sibi connexa statim
et simiter adiuvaret ut patet ex declaratione
quia patis 1 quia // Contra quelibet virtus
principalis perfior est in quantum est pb totalis
virtutis et aliis specialibus virtutibus con
nectit quam si sola esset in appetitu et a
liis non connectere patet quia virtus mollis
aliis connexa est caput sim et perfior quam
se sola non habet ut dicat quia 1 contra vm
2m contra legalis iustitia quae est virtus totaq
libet virtute principali est magis perfecta patet quia
est totum et multiplicatur sta quia nulla p
cialium habet sua perfior et sufficit simitatem
non in quantum est pb iustie legalis quia est tota
virtus patet predes quia sit illa consi
derando virtute totalem sine iustitia legali
put prius pecat homo melimat ad bm
et hindu ad se et ad suos et non ad alium
ipa virtus totalis non est magis nec et ito
perfecta patet quia ipa virtus totalis ut sic non
potest opus suum optime dicere 1 ut sic non
est magis perfecta quam non est et tlis et ante
patet quia ipa virtus totalis ut sic non at
tendit ad omnes alias et ad oia quia pos
dent opacoz reddere meliore coq n
ut modicum mtedit quia deqm bono subi
considerare ut mm est 1 quia // Ita quia sit
quia considando virtute totalem sine iustitia
legalem 2o ut 3o ipa est virtutum principa
lissima patet hi quia primo pauciz phi et tiz
eiq fras patio 2o quia sic quia iustitia
legalis seu virtus totalis sic considerata
potest opus suum adomes bonum tam quae
quam ipsum dicere put fuit optimum 1 quia
tia quia et ante patet de se quo ad 1m modum
si quo ad 2m patet quod dictis in nisi quia
non est pcle quia aliquis bm ut virtuose se
habeat ad quae bonum quam ecia primo ut
bm se habeat ad suos et ad se ipm liz
non eiconti utiz quibus deductis 1 //
3o sic illa virtus est aaz perfectissima 2m quia
sit primi si iustitia 2o ut 3o considera
ta est huiq 1 quia tia quia et aor patet per
plm primo pol dnte principe quidem

pfim. Oz hrc mole utute fz mor pz per-
phm. qmo huiq dictem principatus bi
but ont ad alios em m qm tacde ia pn
cpb no iustia legalis q bz illam mor
e ad alm ut pz ep no li 6. Et to sic
ille qui uti utute no plu ad se et ad su
os fz etia ad alios e optimq pqpacoz
ad alios et hoc no ez n uitq 2m opa
ret esset optima s iustia legalis seu
virtus totalis i q ia q e no et ans p
pma pte pz p phm 6. huiq dictem
pessimq quidem et qui ad se ipm et ad
amicos utit malicia quia quod facz
ad alios Et subdit optimq aut no
qui ad se ipm utute sz solu utit fzq
ad alm hoc em opus difficile fl et rous
e ma ta de se Ex pdictis tollit ce
i suma q ipa legalis iustia est virtus
pfta quia no nalis sz moralis Et p
facor q no peralis sed totalis Et p
fectissima quia no solu ad suos et ad
se ipm opat fz etia ad qne bonu se
ex pdictis Oz dubitaret aliquis et
no ex ir ro nabi r gns q liz sit maiq
iustia legalis e pfectissima virtutu m
qntu non solu ad ppu fz etia ad qne bo
pr opai tm quia has voces sz put iu
stitia e ad ppu Et put e ad qne bo
possiq diude 2m m tellem diu e 2m
quia voz maio nobilitas ipi iustie de
beat an 2m q opat ad ppu et ad se
ipm ut in qntu opat ad qne bonu
et alienu Pilliq dubitacde solucois
pom q du sed q mter ceta q iusti a
legalis pfior e 2m q e ad qne bo
qm 2m quod e ad ppu et pfior in q
tu e ad alienu qm in q tu e ad se pz
pz 6. quia bonu qne et alienu e me
liq et digniq puato subcde tali et
ergo utus que opatur et bonu qe
ut e tale e pfior et melior virtute
que e et bonu ppu tz qna et ans z p
phm pmo huiq vbi dicit eidem e
vm et ciuitati maiq qm et pfiq ciui
suipe et saluai ama le quide vm pli
nclius ud et digniq geti et ciuitatiq
Oz hic aliquis obiciet bonu ppu vt ee
meliq qm qne i se pq cu pbacde eius
no predat ans z quia na et caitas dnt
plus se ipm diligere qm alios. Hic es po
det ne ans et ad oz dr qna et caitas
plus dnt diligere se ipm qm alios ubi
diligendo alios no tm diligot se ipm
ut etia amplius q no diligere bonu qne
et opai ad ipm est nos diligere et ad nos
ipos opai Via sic etia pt ex pdictis
arg dis 6. huiq sme qno bono domq et
ciuitatis no pt ppu bn stare n pt ho
de ppis bndy pone qui mchil intendit
ad qne bonu et hoc notant arf in hjis
vis forte no e bonu q ipuq sme ro ma
noma m sme urbamtate ad hyc at
q ipius qualiter oz disponere i mai tu
sz no ad tendeti ad qne bonu // Et in
bpe ad qne bonu iustie ipe homo mlto
plus et principaliis agit ad ppu bo
qm ad qne bonu quia liz homo agat
ad utilitate qnez tm ppter hoc m ten
dit pmo et pnr acquire sibi bonu hone
stu sz pmo utute et opus mtn seu u
tutis pquod cuis aia decorat Et se
cudario honore ad que impendendu
sibi qmtas obligat // Sa conclio q ipa
legalis iustia e etia ututu prlaissa
p 2 gdu quia de tato lmp e clarior de ho
to cuius splendor ad longiqua loca diffu
dit ut m e et ergo utus ceteris e cla
rior que sm lis sua bomtate largit
no her utus e iustia legalis m qm
ad qne bonu opat ut notu e i q ia
hj q etia satis patz ex auctte phi pq
otu allegata Oz dicit aliquis quo e
mtelligendu ad phi in dcta auctte cu
dicit q neq hesperus nz lucifer ita ad
mabilis sz videt in suo splendore sic
fulgz lume iustie Dic q phi qpat
lume iustie ad lume lucifi penes ex
collacia et ronabiliter qualiz lume
luciferi clai indeat qm lume altiq

Stelle ut astri in orig lumine iustie multu e
claius primo qualiter lucifer i e corle
et lumen iustie e corle spiale Ad sic spi
ale exprediti corle sicut lumen iustie lumen
lucifer mito dr exprede 2o dr claiq lu
men iustie qm lucifer in apando qua
sine iustia nulla res publica pt saluari
ut dicit tulius et gerdat phs primo
magno dns iustia ptinet ut amici
tes et to utus prlaussia dr et appellat
quia eius lumen ad qm ssmu bonu ordi
natur Ez lucifer no ordinat sic ad
qne bonu rerum corlium ut saltiu no im
sic lumen iustie ad bonu qne qbusdam
Et hs de primo arto Cuo ad 2m arti
e primo nondu q de to parte iustie pti
et alias ututes speales et spes ad for
titudine et pacia dui si dusmodi est
o primati Vm quibusdam ut p fortido sit te
tis ututibus spalibus melior q dusq
medius intu pfuade Et primo sic illa
utus e maior et melior que pt in diffi
liore actu sic e deforte e aliaq
ututu spalium i pa uidet esse alius me
lior tz qna et aor tous pz quia ad facil
ia opandu no requirit utus nisi saltem
no magna utus Via sic dicit phs p
tali Vtus attendit fm ultia in que po
tencia actia pt Ao hoc no e facile sed
multu difficile ut in cpo utute leua
tiua retu tale tozt dicq ee maiore
utute leuatiua q cpo tale tozt et no
epalio cusiquia difficil e primu qm 2m
et ita etia in 2 esse de ututibus mo
2o arguit sic illa utus e maior q potest re
gulare forciore i petu passioms sed fi
titudo e huiq i aor uidet maiora et hoc
pz i petus timoris et timoris e maioq
et spa timo motis mo istu in petu re
glat fortido et no iustia pti quia i
sla regulat affrez ad lucru q no ta
ti i petus i Confirmat qr si grupie qd
fingit qtme uicit essent debiles qtme
ia no esset aliq magn i ppor utus
que debilem regulat passione no e
magna utus sed illa q fortem et o maio

que regulat et refrenat forciore no
e qna expositi et ans e phs 1o huiq 3o sic
illa utus e maior et melior q magis
inclinat appetitu ad obedi roi sed fortido
e huiq i aor tous patz quia bonitas i
tutis ex hoc attendit quia inclinat appe
titu ad obedi roi 2o huiq Ergo ista u
tus q magis inclinat appetitu et aor
sed lore roib arguit sic quanti in appetitu
e forcior tractq i otu ibi natu est esse
forciore hitu inclinate appetitu ad otu
ut fine delectar et in mobi obediat
roi sed ista motis et timo que ttinet ad
otu fa nati sit forciq trahe appetitu
qm affectu lucri ut quecuq alia pa tra
hat ad otu iustie pticularis ut aliqu
tutis spalis ut no i Et ille rocs
uidentur quibusda demtare q ad ide
arguit sic roe pla illa utus e melio
q fuat hoiez in pua lib ta et facit hoiez
principali sed hoc magis facit fido qm q
cuq alia utus i qna tz et aor e nota
et lor pz quia qui no pnt pticipari vi
riliter sui in uadetiu sicut so pol Et q
qui pnt hoc viliter facere sic fortes illi
sicut dm alior at eos principant Cuto
sic bonu e melius quod e rariq fiu
sine hoies pnt fri fortes et rariq ui
hituati aliis ututibus i aor e phs po
rethorice sed lorz quia ututes gnantur
expopibus 2o huiq Ao raro accidit
casus q deat exercari acty forti ms pqp
acoz ad actus a hz ututu vt no est
Et ai hoc actus forti ms exere e multu
difficile ut an artu e i sequit q phty
forti ms sit mt cetos ma gis rarq 2o
nondu est q sicut alii tenetes o ppoi
tu dicetes q iustia pti ris sit melior
fortitudine et p gns aliis ututibus
spalibus qd et ipi dusi sroibus m
tut declarare Primo sic id e meliq
q omni tpe et plibus e utilius sed iustia
e huiq i aor e una qd o phs 3o alis
sed lor qua fortido no e tantu utilis in pe
belli ut no i e nr e etia omniq utilis sed

Solū viris ad bellū deputatis ꝛc. 2o sic
illud ē melius q̃ si omes hoīes ēent nō indigo
rēt ē lic q̃ ꝛ. q̃ si hoīes ēent ad ꝛ
indigerent alio ꝯz omnibus iustis ex
istentib q̃ ut indigēnq̃ for ne ꝗ omnib q̃
existentibus fōnbq̃ ad indigēnus iusti
i ad ro ois ēta ē vna consid ad phi
tho et pz exhor quia illud ē magis
pse sufficies q̃ alio ing indigat ꝗ ꝛ
nō ē quia quod indigenq̃ bellis sing
faciat alti i iustiaz // De inde ar ois
supt exposl pol et pa ē z mor dme
illa utus ē melior ad qm magis det
studē legislator ꝗ magis oz legisla
tore studē ad iustiaz qm ad forti ne i
ad vi nō et bo z quā sic dicit phi
ubi sup ꝗ ꝛ pol for ne indigenq̃ tpe
belli et nō vacatois ꝗ iustiā aut indi
genq̃ tpe pacis et vacatois ergo le
gislator magis dz studē ad tpq̃ pacis
qm belli et magis ad pace qm ad
bellū eo q̃ politicq̃ magis dz attōdē
ad meliora et ad fine nō papa sim
belli et vacā nō vacatois vt dr id
vn dicit ar in forma ffor ne et ppau
cracia opus ē ad nō vacatoz i tpe
belli phia ad vacatoz tpan aut et
iustia ē in ut ꝗ tpibus et magis
pace ductib q̃ et vacatibus q̃ illa
utus ē melior qua hoīes indigent
i uita meliori ergo melior uita ho
minis ē in vacatōe et pace i qua
indigent hoīes iustia et nō for ne
i tza et ad oz z ꝯz bo dcl at q̃ sic di
ar ubi sup tota uita in vacatōe di
gitur et nō vacatōe et bellū et pace
nō pax ē melior bello et vacatio
nō vacatōe nos em bellam ut pa
ce hd ut ang io hy. 9o sic ude ē sis
et tmq̃ optimo iuco et optime pol
icie ꝗ optime policie optima utus ē
iustiaia i ad o ē phi ubi sup et bo z
q̃ optima ē policia in pace et vacā
tione ut p dictū ē et in tali iustia ē
optima ututu i ꝛ 6o pt ide argui
eo q̃ nito huiq̃ q̃ phi dicit iustiaz lega
lem esse pclarissima ututu eo q̃ pa ē
ad alīm nō iustia ptis ꝗ eiq̃ spalem
tem ēta ē ad alīm et alie uirtutes
spales nō mi in q̃ntu sūt ptes iustie
legalis i ude q̃ iustia pricipalis sit alis
melior et pclaior. 3o ē nōndū q̃
ing iohes buridan ad tcordā du
hui contrista et estio q̃ uix metes
aliozt quia in fine an solones romu tz
aliud utz in sta notat ex dictis multa
que z ii libri q̃ utus ultra hoc q̃ hm
tem pficit in tq̃ pdest ad multa alia
ut nobis ut alis ad quozt bonū opa
mur vi gra tpan dicas ex tioces sal
uat et corpus ab egritudinibus pseruat
dat usu rois liberū et sic ad ē bonū
addipistendu dispoit fortitudo aut re
pellit i mmtos et labilitas indigentib
sucurit et ita de alis Et ro dicit q̃
vna utus pt dici melior alia v nō
considando ēta 1m se pam alios mor
dme ad alia in quib q̃ pdest nob uel
alis // Ista distinctio ē pmissa pomt p
illa pozz ut gozz q̃ forti melior ē et
ctior qm iustia ptis ꝗ pmo considan
do forti z 1m se pcisa et adista gozz
satis arguut omes voces fita ꝗ u mo
te in nōtali pmo ad pazz oppmione
2o ppō quā pomit ē illa q̃ iustia ptis
ē melior et ctior qm sit forti consi
dando eas 2o ꝗ in ordme ad illa in
quibus pficit nob ut alis et ad illa
gozz dicit arg ic voces motas in nōtali
2o ad 2az oppione Et ad illud pozz tu
pulchre uidet loqui tulig pmo de
officis ubi dicit iustie pmu muig ē ne
tui quib nocetat de inde ut gmlius p
gmlibus utrat et priatis ut suis et ibi
dem fundata iustio sit ne cui noceat
de inde ut gm utilitati ꝗuiat ergo ctū
ē q̃ ista oi tpe et ēta omnibus sit ne
tassata ad sociatate et gmtatoz hom
pacifica tuenda et ꝗuada ut voces

2i nōlis satis arguit et nō ē sic de forti^ne
ut nōl ē eo q omnibus cpontib^ iustis nō
indigēm forti^ne saltem quātū ad cp
tiorem utilitatē lig bn hono ou bonq
indigēt ea ad sup metis meiōre ē pfectoz
Gz quia eo q p^m nōlis et eo vl^ et ul
tima 2i nōbilis indent^ dctis gōl q ma
gis obuiāt qua vna. s. q p^m nōbilis
v^ satis cp pssē argue ztra 2az et ā
s. 6^ 2i nōlis qē p^ma ro ad q^z p^m
nōlis qē ā or de utute que hor facitoi
tpē et in plūbus et nō hor ad 3^ dē
q lig forti^do qē q tmetis ad ūsp^tes sit fo
te maoris utilit^ qm iustia hor ē rāo
s. tpē belli Gz cp hoc nō sē q sit melio
iustia pt^ri et utilio saltē 2° eo q iu
stia plūbus et oi tpē ē aoris utilit^
vt induxit roes 2i nota^lis et auctōs
tit tulij ia induxte ad q^z 2az Ad 3az
2i nōlis maqātū inde argue cont p^ma
q^z dē q lig tam legalis qm pt^r iustia
sit ad alīm n^ oug hor ē nō dispai quia
iustitia lēlis ē ad alīm prudo vonū alīq
s. qm^t pt^r aut iustia p^mat sibi ipi bo
nū de bonis alīeis et io m^ē q nō ē
toto sīle et cp q^ntū nō o^z ēsia q pt^ris
iustia sit omn nō p^lai^ssima seu pfectissima
utūtū sic iustia legalis Gz sufficit q 2°
ē q^ntū p^dest sibi et alijs lig nō conside
rado eam quo ad se et hor uolut gloes
ponte q ē nōndū q iusp ea q tagit pg
p^dicta m^gr tolis buridan vt q eo nō
deat q pati tpancia ad forti^ne sic iustia
pt^r vig q forti^do melior et ēior sit qm
tpan^a p^mo nō h nō 2° p^ma pb patz
quia tpancia ē ūt delectabilia et forti^do
ūt tristia et tēi^lia nō difficilius ē tristia su
stinē qm ad delectabilibus abstinē ut dē 3°
huig ergo consido forti^ne et tpan^ az 2^m
se forti^do ē utūs a or et aiaz magis mēn
sico pficit qm tpancia et hor sunt gro^tū
Gz 2^m pb patz quia tpan^ melior est nob
quo ad utilit^ qm nobis pbet cptig ē 2^m
pb uā tz gna et anīz q tpancia sīgū et
tria sp mdigēm ut dē s^o pol et o pus
allegatū Et dz intelligi illud in ordie
ad hoez in se sīz q tpan^ melior a et uti^or

tpato quo ad p^utilia qm forti^do q ēta ei
hom mala pueiant cp mtpancia dē in
3° n^ oug nō ē in q^ns mtau forti^z vmqui
ri plus p^dessē cuitati qm tpancia etu
eo q forti^do magis nata ē opai ad utilit^
gnem qm tpan^ que magis ad utilit^ ppa
opai^ Et inde ē q qm^tates et p^ncipes
magis cptollūt forti^z ad lp attendens
arg^ p^mo rethorice dicit vtēt aut map
mas cē ūtutes eas q alijs hono ātissē
si quidē ē ūtij p^m bn sīma ipter q folos
et uiros maxime honorant de indeli
bōles sīl^ nōndū ē sic tangit idem m^gr
p q rete tporli nō uident^ se hrc ad de
tpan^ et iustia s. q tpancia melior sit
iustia 2° eo q tpan^ inde magis p^dessē
uero ipato quā iustia iusto et ad illud
m^ti respicietes tpan^z ponit iustie et
forti^ni saltē 2° quo ad utilitatē qua hoi
pueit cp ūtute dicētes q melig sit q
hō d^mg sit sui qm qm alioz nō p tpan
cia hō respicit se ipm familia aut et
ciuitatē forti^ne et iustia vm q aspicietes
ad q^z utilit^z dicūt cont eū sic in nō
pt^ti ab arg^te fuit allegatū s^o nōndū q
aliqui de h^o q iustia 2^m se sit aor ūtus
et magis pficiens appetitū qm tpan^
dicū q non qua tpancia ē ūt delectabilis
gustq et tactus que sūt uite nāi et ob
cp puro gnū re sic dē 2° huig et iusti
ptical arib ē ūt delectabilis q alueo h^o
huig nō difficilius uidet^ gerere et vm
re passionēs nob nātās et gnūtas
qm eas q alueo nob nō sic gnūtas //
Alij aut sūt qui magis p^ferūt iustiaz
oibus p^dictis vtutib q cp motis q bus
dā p^dictis et alijs de quib^ forte dicūt
luz b^r Cop^ dictis colligi q deinete q
ru dā ut fuisse q forti^do 2^m se sit melior
et magis pficiens appetitū qm iustia
pt^ris ul ēsia tpancia sīz quo ad illa ī
quib ūtus pot hoi p^dessē iustia aut ē
ūtus mēor for^ne et ēsia tpan^ ē melior
forti^ne 2° hētur cp dictis q ēsia quāt
oppinati sūt q tpancia tam quo ad se
quā ēsia ea quib p^dē hoi sit melior
iustia et magis pficiens appetitū Cp
quib pz 3° q isti nō ponūt iustiaz pti

aliare cū pricipalissima virtutū et maxime
profitera spalitū eo q̄ temperantia simpliciter
seruit iustitie tam primo q̄m secundo plus ēt
tatis fortitudinē aut iustitie preferunt primo me
ligno secundo Et hēc sunt dicta de articulo 2o Cum
tū ad 3m articulū primo supponit quod iustitia
principis non solū utilis est hominibus vno tpo
sed tpe belli tm̄ ut pacis tm̄ si minus tpe
pacis utilis et non solū vtilis ut pacifi omnibus
tam ad bellū deputatis q̄m non deputatis
tam militaribus q̄m religiosis tam viris
q̄m mulieribus hēc suppo satis declarata est
processu tractatus in 2o nobili articulo pcedēti
et auctoritatibus idem inductis nec est dubium ep
ciuanti 2m suppo sit q̄ iustitia principis
est ad alterū et est bonū alienū sed fortitudo
temperantia et alie virtutes spales sunt ad se
ipsum et est bonū ipsū pz hēc suppo ex de
claratis prius in quibus huius hēc articulo 3o
Item quis dubitat q̄m temperantia sit ad se
ipsum et ipsū bonū principis sunt libalitas
et ois offerte d q̄ fortitudo q̄m vno opat
ad ge bonū et ad alterū quia contra hostes
De hac obiectione fuit diffuse dictum sup id
quod hēc articulo 3o et ibi hic non est iniuria
tamen bintatis dicimus q̄ fortitudo opatur ad gne
bonū in gnitū pts est iustitie legalis et
non in gnitū contradicit ut virtus spalis
Item si metus fortitudo multū sit gmitatis
q̄m iustitia principalis tm̄ egit stat iustitia
principis etiam valde pdesse in tanū et ceteris hēc
sicq̄ ius et pluribus tpe pdest gmitatis vi
gēa Si insurgent contra principē uel
tores gmitatis ēt in gmitate et illi
quos interesset huius expressius corrige
prudēt huius insultus mitrupent et
expressius tlēs iustitie punitos nūquid
huius actus iustitie esse psalute gmitatis
et eius conseruatione valde utilis etiam
est q̄ sic quia si secus fiēt poz insurge
tes tata mala facere in gmitate q̄ ex
hoc ipso ipsa tota destruet. Ite si for
tis in tanto constituta contra hostes
et defensione rei publice afficiet p mu
nia magna et magis p missiones de
expaltare sui et omnium aliorum primo et
de conseruatione rerum et possessionum suarum

quis dubitat q̄m metus tanū tm̄ pdesset ci
tati pactū iustitie sic pactū fortitudinis Si em
in huiusmodi huiusmodi affectionibus p iustitiam
principalem non resistet contra hostes rei
publice inuadentes non expugnaret vi
sile quia pfortitudinē tlem passionem vincere
non posset et sic rei publice deplacio
Contingit quod ex illa suppone q̄ iustitia principis
deficit et 1m suppon eoz est ut obiectum diffi
cilia q̄m exercere virtutes spales quia ut dicit
alienū et alterum ut dicit phs suppo et alie
non in ordine vum Et illud ro notat phs
huius tractatus primo 2m dicit gez ut sine iustitia di
cit optimus aut qui non ad se ipsum vite
sed ad alterum hoc enim opus difficile nec mirum quia opus bonum ad alterum re
quirit magis pfectam prudentiam et ex
pfectione exercitia 3a suppo qualiter
temperantia et fortitudo heat passiones sibi
multum ad usum et ipsas satis impetuose
infestantes tm̄ p exercitium que bis eazdem hēt
multas alias passiones cum ut frequen
ter adiuuantes et difficultate passi
onis cum infestatis et impedientes seu
mitigantes primo pts suppois patz quia
timor et bellica pericula et specialiter
et mortem valde infestat forte
eo q̄ huiusmodi sunt tribulia eo q̄ mors
est extremum tribulium 3o huius quod sum
me difficile est aggredi ut sustinere sic
temperantia est ad delectationes gustus et tac
tus q̄ sunt in vita aliqua nata et ei q̄
mittere et eo satis difficile est eis resistere
Ex 2o pts suppois patet quasi fortis
in bello timet mortem et q̄ timore pozi
pediri actus fortitudinis in tm̄ cū fortis
timet bonorum suorum amissionem captiuitatem
et seruitute que ruet si mote non ex
pauet et in imiti uictoriam obtinere
et stultus fortis diligit in pore em
pudis et auctos ipsi quorum salute non
iubet eū periculosissima sustinere sic
em brutus bellat nec sed pdefensione

quigis et plus non odire inimicos et ro na
assunt sibi adunatem primo et quasi a
sunt sibi fuerore cooperante ut patet 3° hi
Gr. e de pan na si quis quispiam de
lata iustitia ut tacit timet equalio
late quasi pro et dilapidatoz suaz rei
publice et similiter ego trudimet pale
que multi iuuat ne homo ita delica
bilia huiusmi parte agat quasi pro q
ipse iustie pri fe omis mor passio
adiuant et in q nulla hit passione
ea adunatem prima pbs supponit pz
quia affectio lucri ut honoris amor odi
u e inimicia ira et timor tam rerum q
corpis zeijo mfestat iustiaz pte et
in suis operibus i pedit Et ro dei
tis omnibus m gn india potest detiat
arg 2° re vn dicit phe idem vio eadem
vnt amantibus et odientibus negz iratis
et mansuete sed irascibilis quia e q amat
dicit in ipsu uel parti in ipsu odiens
dicit in ipsu uel multu in ipsu sicut
primo rethoe dicit non ozinuite pute
puondo ad aira aut ad timorem aut
e inimicia aut amore quia similiter et
ar si quis qua dz uti ra hat faciat di
stortam et ibidem no similiter red
dim q indi tristes et gaudentes amia
tes et odientes Ex quibus satis pz q
singule ille passiones mfestat iustiaz
de affectu lucri et honoris satis pz
ep quito huiusmi Sz 2° pbs suppoit no
e cop ma quia tu uero sere omnes
modi passionu iustiaz pte mfestet
signu e q pauci ut illi ea adiuuant
Cor sequit cp suppoe et difficilius
opatur cp pte passionu iustia pti
ut fere queter tam forti ut iparcia
pz na esto q pa for mis sit m3 ut q
for qm aliqua passionu iustie pti
et magis mouetur mchylouq ipa pti
iustia hit ualde multas passiones m
festates et no hit tot adunamenta
sic hit forti ut pz cp p missis ut si

duo equa robusti pugnet vnq tot
et alius conf vnu qui esset ita fortis
et tm resistet sibi sic alij tres alti yo
si fortiq resistet et pugnis qt ipsu
vnu hz multa subsidia quibus adiuua
tur que no hret alte pugnis quasi
quia no dicet qn ille 2 pugnis et dis
talius pugnet et ro vt q ro sit vn
tem pt passio que quatiat fortiez sz
timor mortis frequenter tuchat iustiaz
pte quia cp timore mortis multiu
dicas sit corrupti et hoe corrupit et
si dicis illa passione no hit modare
iustia sz fortiudo hoc e p dictis quia
passio magnae tiis iustiaz mfestat
licz ea refrenare no ualeat sz mdi
gz fortiu resideat ea vincere Et ro illa
passio e iustie multu difficilis ne
mineu qz vna passio mfestat plures
virtutes ut pgea etia dicet fortepla
nig sforte dicis et si fortiudo assistat
iustitie et vincat hiusmi passioz nu
quid tuc iustia hz magnu adiuua
mentu dr q no heat aduersariu ulz
fortitudine qt sic frequenter etia iu
stitia pticularis iuuat fortitudine ut
i cau pus posito quo fortis pti inimicos
rei publice afficiebatur in tris munu
bus et magnis res Gr hondibus n
e dubiu qn si fortis deat vincere
huiusmi passione mdiget iustia pti
sic in p dicto cau iustia mdigeret
fortitudine sstis sic pmissis eq
ista et rnlis q iustia pticularis e
pfior et clarior qm sit fortiudo ut
ipan seu quinq alia virtus spalis
tam in se qm etia in ordine ad illa
et quibus p dest illis ut illis adque
uel ad quos opat hi q quo ad pzi
cip ptem sz q iustia pti sz se con
sideratu sit pfior et clarior for me
ut ipan res pt pmo sic illa virtus
2m se e melior clarior et pfior q
e ar difficilioribus sz ita e de iusti

ē aliaz ūtutū spaliū i 2 q uā tz qnā
et aor vī maifesta quia vtutes q hic p
oba ſlb pz cō ſuppos 2e difficilq cm
ē oparī ā bonū alienū et mor ne
ad alīm quā ad ſtipm ut deductū ē
i eo cō ao p mu q it iuſtie et 2m aliis
vtutibq ſpalibus i 1 Sedo ar ſic q
illa ūtus 2m ſe ē melior que hī plures
pfiones ea mfestates et q nulla
adumatom qm alia q luz h eant pōz
vehem etem i pz in ſuo opē i pedicte
hī br plures pfiocs q illa adumat
mo p mu q it iuſtie pti ri et 2m q it for
titudīm et tē pacie i 2m ſe iuſtia pti
claris erit melior forti ne et pan e
et p ns aliis ſpalibus ūtutibq tz 3 e
et aor vī mau ta quia ūtus huiq diffi
cilius opat q ppte pā mu qm cēteur
tutes ſ mor p ma pte pz p ſuppoz
qz et pr pte pz p ſuppoz 3 z i
Sz 2 pb q tu ſz q iuſtia pti tis ea ſt
pfior et claior quo ad illos ad quos
opat p ſic quia illa ūtus ē maxima
et honorabilissima ex qua fuerit ma
ius bo et que plurbus ē utilis et oi
tpe Sz ita ē de iuſtia ptcula ri ea ex
vī rtutū ſpaliū i 1 q nā ē nota aorz
de ſt et ſatis ollī ex opmo ē tho ibi
cm dr q ūtus ē pōm bn facitiua mltor
et magnor et ī illaī rōnabī ē me
lior que magis bn facit ſ mor rōis
pz p ſuppoz p ma quia iuſtia pti ē di
illa ſuppo ē utilis oi tpe tam belli
qm pacis Sz fortido plu tpe belli vn
dr p mo et tho q fortes laudat
q utiles ſut tpe belli iuſtia aut bn
facit et tpe belli et pacis ſt fortitudo
pacis ē utilis quia plu vīrīs ad bellū
deputatis ſ aliis nō et ſpealiter pp
ms religiosis et ſpualibq et mltribus
quibq bn ſime utilis ē iuſtia pti ris
et illud de forti ne pus est q ceſſū in
q tot opiniōnū pūta nā 3o arti li pte
detis Sz de tpantia q nō ſit tamuti
lis nulli vī dū quia nō plu tpate

iuſtia aut et iuſto ē utilis et ea aliis
ad quos opat vm ex hoc q pr te pate ui
uit nūqm magis bonū q ſuciret plo ſſe
ſ ex hoc q pr iuſtī tz et m ſmgulis iu
ſta prādet mdubitat posset magis bō
tam plo iqm aliis q ſuciret m dūſ tribq
ut notū ē hac 2a pte m ea ſatis plat
auctōtes tulij m 3o nō li alle te ſſta ex
q vīdnt ſatis p ſuadē rōes et nota
i 2o nō li ēntate luz pn ar fuat ad
illa pte m q ſ. hī ea q ē dēnete lī
thome et tenet ea hemef m ſ pte ſuo
ē q ntū libru ethior et vī fiuſſe de
mēte mgri iohis burudan ſpea quo
ad pma pte m quia dicit et hoc m vī
vm pz q m tractant de eaz q oz ſic pteb
uolenti m ſpicē ducta et ſcpta p dictor
mgrorz et doctorz Phoc ucio ad ra
tōes opiōis p ēntatas i nō li pmo
pē ar li quia ille laborat tant illa
q oz et ſpa tant p ma pte m eiq q
m qntu laborat tant 2a pte m ēcdo
q negada eſſet aor m qua tz rōnū pl
tem vīr intellta ſic ſatis patz con
ſidanti Ad p ma i r ſpondet vno no
ne do aorē et ad q oz dicit hemef quod
pfitaitas vtutis nō ſumit pte adi
ficultate actus ſ magis a q ntate
obi et ſmis m tanti q p magis queit u
ſtie pti ri qm forti m Alī pt dici q
dendo aorem ſalt f ratis pibus et nē
borē et q n dicis q ſor do ē ē picula
mortis dr q vm ē et q ille actus
ē multū difficilis ſſorti do tm multa
hī adumameta in ēpcendo i actu
et nō lz tlia adumameta iuſtia pti
tularis in ſuis actibus tam q ea
pe paſſio illa ſz tmō mōtus affīcit
et in festat iuſtū ut ēpōi a dorz et
deductū ē i 1o ar do Et ſic ad uidet
q iuſtia pti r ſit ē difficilior actu
ſeu o ppacz iuſta ptacta ppōē li
mo dicat directe de 2a rōe et eius
q ſinatōe nā ceteris pibus ēo bn p
ſuadet o m dorz ſ nō ſt tota pia

pnē deducta // Ad 2m dmissa a ore nē b
ad q̄ eius dē q̄ nō solū affectū lucri aut
honoris trahit motū iustie pt̄ hēt
multe alie passiones ymo et timo mot
Et ī vi q̄ iustia pt̄ magis mouet
appetitū ad obediendū rēte rōi q̄m for
titudo quia ēt plures passiones ut af
fectū lucri aut honoris amore odiū no
rem ī imicicia ut ram ēt Ad 4m dē
q̄ a ore ē uā dn̄ virtus h̄ faciat in pluribus
et etiā plūs ipse et ad illūstrīm nē b or et
ad 2m dē q̄ iusti reddit hominem liberū
nō solū in bello set in pace et facit pn̄
apari nō sō vno ipse sī quibus se
cus ē de fortitudine que solū facit ho
minē liberū at pnapai maxie ipse
belli et hoc notat auctas deducta ī
phoe ī bo et quia dicit qui nō pnt pidi
tai vile fūt mūadē sūt eare q̄ hui
nō sūt liberi sīmp̄ fūt mūadē qui
vile audent pidital Cum aut iuste
opat liber est ī pugnātiū tam ī
bello q̄m in pace et eius rōna pnāipat
Ad 4m a or nō a uā vtr quia ephor ar
guitur q̄ melius esset solem eclipsari
q̄m omē die nāli mouī sup mēm alzo
tem eo q̄ p̄mū ē rarīq q̄m 2m q̄ tn
nō ē vm Et ad phm p̄mo rethorice re
puto quod loquat quo ad estimacōz hom
Sic em dicit metista Omne rarū vile
sūt tottidē Nō ad 3m dē q̄ sic est
de forti ne forte ē iustie Raro em cag
acuit ad obrendū opa forti mēs sī magis
secpter ad obrendū opa iustie Et iō
p̄ cautāte magis ī putat hoīes forti
q̄m iustiaz vt ōīg sapientes acute iude
tes tam ad bla q̄m etiā ad passiones et
actus virtutū et ad sm la geneceia plā
salt p̄ferunt iustiaz forti m̄ Item licz
obla iustie frequentius occurrat q̄m fortitu
dinis ad opandū ēt ca tn pch dolor
iustia est satis rara et m sat pauc
ī pit quia sic iudem q audicia supplī
et supplātacio p̄pi ipse modēno et ia
multis tpibus totū mūdū cōruperūt

Sic q̄ nō fides nō iustia hent ubi caput
sūū reclinet Et hec sūt dīa de arti lo
3o Ad 2m p̄ nūlie quis ad pma p̄mtti
q̄ virtutē aliquā esse pfectam sīmp̄ pt m
telligi q̄d ē vno mō sīmp̄ ī vtr qua
ipa ē pfecta q̄ntū ad omes mōs pfectis
quos hre pt Alio mō sīmp̄ pt sīne ad
dito alīa hoē 2o sīmp̄ ī vno sīmp̄ nō
tm 3o sīmp̄ ī ad 2m p̄m sīne relatōe
ad alīm phor ad forēm dē q̄ a ē uā
lo deūtute pfecta p̄mis duobus mōis
et nē b or et ad phm dē q̄ ipse repit sīmp̄
3o ut 4o virtus dicetur pfecta a or et pa
Et patz q̄ p̄ bacio nō predit quia ignis
ē leuior ac ēpeco quia leuis sīmp̄ ī sīn
addito aer aut ē leuis in re Ad 5m
dē q̄ iusti iustie nō solū ē ad alīm sīcet
ad se ipm quia licz iustus opet ad utili
tatem q̄ nāz tn etiā opatur ad bō mp̄
sū quia eius aia p̄ virtutē maxie pfi
cit et opone virtutis in tīq decorat sic
dictū est sup ar lo p̄mo illīq quis in
sūlūtē obiectōis et q̄ luōz sēta //
Ad 2m de forti ne q̄ dm̄ satis patz eo
p̄m̄ssis et pa inar lo 2o sī de libāte
dē nēdo lorem et ad 3m nē mau q̄ lib
alitas quo addere huic eo pēdē solū
ī spicit p̄ruas sup fluas nā nātas ī
spicit quo ad atipe rētme et ob huic
vn sup flua et non nātā uite dat et
expendit libālis Et iō de libāli dicit
phc q̄ hui libālis ē uchemētis sup
hundancie in dare ut relinquat sibi
ipi minora ſ sibi p̄uita et sūt suo
nātā mō nō ē multū difficile bona
nātā ēt me et sup flua expendē Sz
iustia sepe ī spicit p̄uaz aliena que
esset uite iuade nātā sic iudem q de
pauperibus Et iō ipi a bre hnt affīnz
ad p̄uaz aliena quā alij ad p̄ansu
p̄flua Item sūt et q̄ nūdē nō mdi
gent p̄ruā alie 4m ī dist tuōz q̄ sitz
aicū mdigente et inimicū et ept
neu hundantem ut alios amore

odio ut alia passione per motum quis
dubitat propter quod contrarie difficile sit iudicare secundum
equalitatem igitur etiam propriam et alienam distribu
ere cum non videantur eadem amantibus et
odientibus iratis et mansuetis habentibus
ut allegatum est super secundo rethorice Item in
scientia quinti huius agitur in quo premium ut dicitur
de gratis fide ipsius tota depauperacio
et ceterum est propter hoc est supra modum difficile
et difficilius multo quam supra propria
pende et ad octavum arguitur quando dicebatur quo
quis daret alteri de propriis qui non vult
sed dare quod suum est dicitur quod difficilius
fine dicendo nostrorum facilius est propria super
flua distribuere quam aliena iuste natura re
dde Et patet quid dictum est ad octavum rationem Item
alter dicit unus doctor scilicet henricus quod
absolute loquendo dare suum sit magis lauda
bile et preclarius quam dare alienum actu
tamen iustitie est preclarior actu liberalitatis et iustitia
liberalitate tamen quia liberalitas solum intendit
bonum proprium secundum se sed iustitia bonum commune et
alienum tamen etiam quia iustitia bene facit o
mnibus liberalitas autem ut plurimum solum amicis
tamen quia iustitia videtur quasi fundamentum
et radix liberalitatis eo quod aliquis non dat cui
dandum sit nisi solum est illius sed etiam iniustus
Hec dicit ille doctor dicas sicut placet
Ad confirmacionem que erat arguitur duos homines a
mentur propter ea a studiosis ad omnia ad
tendentibus Et ut sic non valet et ad octavum
dicitur quod liberales magis omnino amantur ab
illis quibus profuit attendentibus solum
ut magis ad proprium commodum et hoc vult
auctoritas per sed iustus et studiosus ad omnia
attendens iustitie supra liberalitatem hono
raret // Auctoritas et ratio philosophi pro opposi
tum adducte sunt pro questionibus quarta et sexta articuli
primi et pro que responsali articuli tertii etc.

Queritur quinto utrum iustitia
commutativa et iustitia dis
tributiva sint due species iustitie par
ticulares Et arguitur primo quod non quia que
differunt penes magis et minus non differunt specie sed sic
est de iustitia commutativa et distributiva
igitur quo ad primum probatur et assumptum patet quia divitias et minus
non facit diversitatem in specie Item secundo inter illa

sed hoc patet quia iustitia commutativa et distributiva
solum differunt penes unum et multa eo quod
per distributivam aliquid datur multis et per com
mutativam aliquid redditur uni solum modo vel
et multum solum differunt et importat diversitatem
in materia ut non est igitur etc. Tertio arguitur si
iustitia distributiva non est species iustitie igitur quod
sequitur antecedens patet sicut videtur quod nostro
non quia non potest esse species iustitie sed iustitia di
stributiva est huiusmodi igitur arguitur quia iustitia est
preservativa et salvativa boni communis eo
procedentibus et cognito huiusmodi et hoc est quia
per distributiones consumuntur et consumuntur
opes communes igitur etc. Quarto arguitur antecedens primum loquendo est
quod non est in quolibet homine potestate nec omni
homine non orbato potest in esse nec est virtus nec
species virtutis sed iustitia distributiva est huiusmodi
igitur etc. Maior et antecedens patet quia opponens virtutum
et virtutes sunt in nostra potestate tertio huius et
sunt possibiles in quibuslibet hominibus non
orbatis primo huius sed hoc est quia distribuere
bona communia non est in nostra potestate nec potest omni
bus quia solum pertinet ad solum principem pertinet.

Oppositum dicit philosophus quinto huius capitulo secundo sub
his verbis et fine et communiter autem iuxta quod secundum
partem iustitie et secundum ipsam iustum una quidem
est species que in distributionibus honoris vel pe
cunie aut aliorum quecumque partibilia communicantibus
rei publice. In his enim est et inequale habere
et equale alterum ab altero. Una autem est que in
commutacionibus directiva igitur quod videtur esse species
In illa questione erunt duo articuli In primo articulo
declarabitur una opinio de materia questionis In secundo
respondebitur ad questionem et motiva opinionis
oppositae dissolventur. Quantum ad primum articulum est ad
intendendum quod aliqui doctores et philosophi te
nent partem affirmativam questionis dicentes quod iustitia
distributiva et iustitia commutativa sint distincte
species iustitie particularis et inter se specie distinguuntur
quod pluribus mediis nititur probare Primo
sicut ille virtutes sunt magis specie distincte quarum
obiecta apperiencia sunt secundum se et formaliter diversa
et etiam que hominem possunt male afficere sed sic de iu
stitia commutativa et distributiva igitur arguitur quia huius
sequitur probatio sed hoc patet quia bona communia propriis
particularibus distribuenda sunt obiectum iustitie

quo et fortior quo sub rege appetitus abrono ppo quod
e obm iustie gmutiue. Item alit affiat homo
et ppu et alte et gne vn. p. 2o pol dr mm
me cuca sortit quod plmoz e gne de
ffnis aut magnme cuerit. 2o arguit sic
et ista sut pnede virtes dta et que appe
titus pot diuismode obuiare et aduer
sai rte roi. ß sic e distlueda et gmuda
a or ui ma ta. ß hoz qua alte repugnat
appetitq rte roi qd pncps mdigno
plus tribuit et digno mmq quod qugit
iustia dta. et alit qn ille qui plus
accipit mmq reddit q qit in iustia gmu
tatiua. Cuiq eo e qt pinq e in fidelis
toi gmtati q pncipi tatqua iusto distribu
toi gmisit bona sua iuste distlueda et
eo qn pncps bonu gmtis no iusta dist
buit bonis gmbg abutiti et e gmtati
i fidelis. Sz qd no pcat in gmtatem.
ffolu in illu cui fou ep hibet qd hoz.
et io e alia et alia malicia vmq et al
teriq et pgns tquit alia et alia utus
ad hui malicias expellendas et auffen
das. 3o arguit sic. dtor ep tremor for
sut dte metes ß extrema iustie dtie sut
for dta ab ep mis iustie gmutiue. 2 se
q ii e due iustie sint virtes for et
spes dte. no e gna et a or rois patet p
vn dtor ep mor sui dto medior ß hor
declarat q agens et pacies due psone
sint res. no alia e eo formalis psone ut
e pncps sii psona gmit et alia pura
psona sint ut sat no e. 4o sic et e qt
constema moris pcetis rois. qua a
e eo forlis psone ut e dns rei. Sz pn
ceps distluens qui e vnu ep mu iustie
distue no e mi mstre bono 4 gmtati
q distlunt ß psona sint in iustia gmu
tiua e dns rei queuerit in gmutacoez.
i se quit q roces forles ep mor dtie
iustiae et gmutiue sint for dusf et
pgns etia et ipe iustie erut spe dta
quod fuit pprotu h de pmo a. Cuo
ad 2m actu. e pmo nondu q iustia pti
sedm ppam eius rem qua destbit alia

et alijs virtubq spa bq no respicit pnr
affoez qua hemq ad bonu suo sit gne
et publicu. siue psonale et puatu sq
mem ß ß q e alienu. Et mquatu tale
s alienu e nob ut mis assttibus ap
plica. istud no satis patet epp de
tibus. et e de mete phi in illo qnto
Qua als iustia pti ris siue dtq siue q
mutiua no esset ad alim. et pot decl
arai in ep. Ramsi pncps ea q sua
sut ad plm distbuat. no ephor dicit
iustus iustia ptialai. uel in iustus
i iustia oppsita. Sz si aliqua bona
iuitatis. uel etia bona q sua sut si
erut peu alijs distlueda de iure p
i pensi laboris rero pensacoe ut alis
et non debito distribilat pncps ste
rerte in iustus dr. Co. obim forle iu
stie ptialaris e bonu gne ut gnu
ß q alienu. mquatu p ip nati sumq
affia adipm nob ut mis applicad se
ep no li et eius declaroe. Ad 1m co q
bonu gne ut etia ppu vn q mem no
sut iustie pti ris obm pz ep co. Ad 2o
nondu q liz bona appetibilia etiaq
ver pat utus aliqua sint que ad coz
spales roes ualde dusatin sonnai
bona in v roe qm queuit. no oz a
hz bona appe lia virtues vn spem multi
plicai pz quia qn sic e obm forle e
idem et pgns et oia hui bona e ut
sic eadem utus etia si appetitq ma
tis affice ad vnu qm ad reliqui
eo q magis et mmq no dusfficat
spez. 3o nondu q liz qmt uel spe
i iustia dst ua psona distlues sit pn
ceps et psone quibus distbui sint
ptialares siue sint res. n oiq no oz
pp q mdist ua iustia pp distbuat
pncps. eo q qnqz psone sint res mt
e distbuit. sit mercatores qui sint
ep ponut pruatz sua mercatura et
lucret plus aliq tpus lucr sint fe

Qu 5

prout et distribuit 2m ppor. ad illaz
p̃ciuaz q̃m q̃libz ex posuit ut m̃ e.
Ita m̃ q̃m̃ ciuibus posset p̃sona cō
mutas esse p̃ncepS seu p̃sona qui-
quia p̃ncepS cū p̃ncipe p̃salute a
rei pub. posset ciuitatem castru ut
nulla alia ciuitas castro aut nulla q̃
m̃ure. vel vnū instrumetū belliū
preliqua ut nō ē. Vn̄ pona q̃ dns
dup heat castru seu in tra m̃achi
et extra m̃achio castru qi q̃ste mua
lore et for. seu in tra ducis m̃q̃n
dup et tra sua magis vmre et fo
tificare p̃salute eiq et toti rei pub
lice ut est dup et p̃ncepS posset cū
m̃achione q̃m̃ure. Certu est q̃ sic p̃
tionali mō nō oz q̃ semp in iustitia
distiua p̃sona distribuens sit rei m̃
nist. et in q̃m̃utiua p̃sona q̃mutas
sit dns et rei. Vo quia m̃ratores lu
cru suū inter se distribuentes. nō s
m̃stri illiq lucri sed nō solū dns
q̃mutat rem p̃ res seu p̃mutat. sed
cū amici p̃ amico seu m̃st. uel
suus p̃ona. sic fit ex ter sit ē. Ad
nondu ē q̃ liq p̃ncepS ut indep i
uste distribuens plus p̃ret quia in
fidelis ē toti q̃mtati et in spali ill
quibq distribuit. et mq p̃ret quia i
uste q̃mutat. qz ille m̃ fidelis ē sp̃
p̃sone cui qua q̃m̃ut. tn̄ vnus nō p
ret ex alio motiuo seu alia affec
tione q̃m̃ alt. sed ambo merendut in
pcio in iustia. Vo quia uterq; p
ret ex affectione applicandi ut ē rapi
endi sibi ut suis affinibus seu auf
q̃ debitu ē alij uel alijs. Vn liq
ambo p̃ret sue et latro. tn̄ tonē
eandem vtutē p̃tant. n̄ oz si peta
sint plua q̃ vtutes sint plures
Vn de 2o huiq q̃ p̃tac. multis mo
dis de dige aut vno mo de. ma
p̃ cuiq bz ciuis nō debita obseruacia
fit pcio. sed ad vna et eande vtute

p̃tinet simul esse ciuis ad bonitatē ex
is ēquisitis obseruare. Ad 1o nondu q
plim oz ex plim oz sed differe dūas
iustitias ap̃ accipi pot. vna sola
vtus sed sp̃ esse mediatas triq ūtutis. et 2m omē ciuistaciaz obseruaz
opus rete rei q̃m̃ are id satis collu
ex 2o et hy. Vn̄ fortitudo ē me tas
inter agrē et fuga. et ste m̃ fuga
ut agrē et exp̃tacoz et m alijs pt
hoc multi de clarai. Ad 3o nondu est
q̃ si p̃ncepS ut indep m debite distribu
at bona q̃mtatis hoc fit alio tui moz
quia uel hoc fit qz si p̃ alij rem et
et applicat. ut qz illud nō sibi sed q̃mta
ti mult rem. ut quia distribuendo nūq
dat digne. et plus indigno. et quocuq
mō hoc fiat tuc non recte opat. et bo alie
nū in quatu ipm ē sibi uel alijs applicabile. sic pz exoranti et dicēti in plure
qo. Ad quo pz q̃ p̃ncepS et qre quiz
p̃cat cont nālem equitate iustie dis
butiue qu bona q̃m̃a siue p̃ alia siue
sp̃ualia distribuit aliquibq ut p̃ter cā
nale p̃m quiz ut p̃ter cor. nobiliū
aut p̃ uatu amorem. ut alia q̃m̃ cuq
affinitate. si p̃ter quacuq alia condi
one 2m q̃m̃ bono q̃m nō p̃ficiunt ap̃t q̃
sola tanqam sint bona q̃m̃a erogānda
Vn̄ tles sic distribuentes q̃m̃a nō sunt fi
deles dispēsatores et fideles dispē
satores. et mai p̃sona q̃ acceptatores
Iustis sic p̃ni iustis ē p̃ma q̃ et tn̄ lis
ita 3o iustia q̃mutatiua et iustia
distributiua nō sunt duē spēes vtutis
n̄ sunt inter se spē et en̄ distincte.
Ad 4o q̃ sic p̃mo ter illud nō sunt duē
vtutes ter que natus ē affici appetitu
2m eande rōez et eudem oz more
Ad 3o ter distribuenda et q̃m̃unda affici
appetitu 2m eande rōez put ter ipa sunt
iustia distributiua et q̃m̃utiua. 1o 2o ua. q̃m̃a
ē nota et a or ut satis manifesta. quia
si appetitu affici 2m eande rōez et
eudem morem. p huiq obita tuc ro

formalis eorum et eadem et p quibus utrus
ubique est una et eadem ut patet per notum in
Ex hoc rei patet quia tam distributiva quam
commutativa iustitia agit circa distributionem et
commutationem tam circa bonum alienum sibi ut
alijs applicatum ut patet per notum per hoc
est una Consimilia quia indep uel principes
si indebite distribuat bona commutatis ho
est alicui tributum bonorum ut dicit notum in fi
qualibus modum tam principes quam commutat
ex eadem affinitate peccat Nam si principes
bona commutatis sibi retineat tunc retinet
quia affinis ad applicandum sibi bonum
alienum propter rem quam retinet Vnde ad gal
ti de iure debebat suum retinet commutati
tunc illud facit propter affinitatem quam habet
ad commutatem Vnde quia est ps ut minister
commutatis Et sic retinet commutatum est sic re
tinet sibi quia in ordine ad principes mei
affines tamquam nos ipsi reputat et
rete redit idem quia facit hoc quod
afficit ad applicandum sibi ut affinibus
suis propter rem bonum alienum Si autem non si
non certa commutati retineat fit vnum plus debi
to et alii minus debito distribuat tunc si
non fiat hoc ex negligentia non est dubium quin
fiat hoc propter maiorem habet gratiam et affectum
ad vnam personam quam ad alia et in ordine
ad aliam ad quam non tam afficit est sibi vi
nita et affinis et rete redit idem quia
quod [illegible] Vnde sic principes quam non ppe non
affecit fit aliquid applicat in iusto sic
certa annutus pannus quam commutat res
alicui et applicat non sibi fit aliquid res alie
nas in iusta Et io satis liquet ut vtrap
petitum vnum eande rem et eude modum si
more affici circa distributiva et commutiva
quia fuit proutum 2o probat quod sic quia si iusta
distributiva et commutiva differret spe hoc
maxime esset quia cum obiectum sub recap
petitum fuit vnum set forte dubium fit hoc
non est dictum satis quidando ea vnum illa res
fit quam circa ea iustitia principalis quia tunc quia
et aor rei est oppositum oppositum et
assimilat magnitudinem res fit hoc patet quia bonum
quae circa quae vsat iustitia distributiva et bonum pti
tiare seu principium circa quod est commutativa magnum
fuit obiectum appetitiva iustitia principalis vnum eandem
rem fuit appetitiva in quantum fuit aliquid
et non uel affinibus meis applicata
Oppositum non quia forte magis affectum ad
propinquam fit magis et magnum dissimilitudinem
spem ut tactum fuit in notum 2o Ite
vnitate si respiciamus bonum quae et
principes suae propriu inquantum fuit aliena non
oportet magis affici ad propinquum quam ad
quae eo quod volens in iustitia capere non curat
vtrum sint quam ut propinquum 3o propinquus sic
quasi omnes quibus dicere maiorem esset quia
aliquis obviat recte rei et principium principes
distribuens in iustitia et alia commutans
in iustitia fit hoc non arguit diversitatem spe
in utrumque in aor est oppositum oppositum in
rem 2um fit minor ex non quia ad ut fit
peccat ex parte affectus applicandi sibi ut sum
quod debitum est alijs ut alijs in fi quia
quia si distinguunt spe hoc esset quia
sunt mediates diversi et exterior forte
dictum fit propter hoc non distinguit spe in aor
est adunatum in 3a rem fit minor patet
quia primo et exterior vnum diversas
iustitias accipere non est eade media
tas seu utrum patet vnum notum Item quia
iustitia distributiva et commutativa non semper ha
bet extrema in rem diversa quia pnt
esse persone principes tam in distributiva
iustitia quam in commutativa Ite potest esse
distributor diversi rei sic commutans ut dicit
diffuse 3m rationabile Et supposito quod per
ne extreme dirant rem hic et ibi
et sit alia ratio principis et alia persone
principis et alia a sit ratio domini et alia ministri
in vnum eandem ut apparet affinem ut fit
quia in iustitia pari ex nobili Con
sequitur exclusione et eius [illegible]
quia iustitia distributiva et iustitia commu
tativa est vna utrum essentia et fit spem
specialem essentialem patet quia non distin
guuntur specie et essentia ut de ductu
est in 2o ponere quod sit vnum vnum spem
centre et ad illud videtur facere et ad
minare id quod dicit philosophus in politicis quia

ē vtrus boi viri et bonorum et ea boi
rum et boi principis Et tertio contra dicta
sunt aliq dicuntur prima quia iustitia valde
iustis diuidit res quedam iuste data de
re iustitia communiuia et quedam distribuiuia
Alia ē iustitia partes ad partes inter com
unantes uel distribuentes Alia uero ē iusti
tia partes ad iudicem reducentem ad essentiam
et iustitia quam in equalem et iniuste ē communi
tiua uel distributiua Et quedam de iustitia
punitiua et quod de primatiua Et diuisa est
iusta quem sunt naturalia et ad sunt iusta
per legem determinata Et ergo iudex quod
iuste debeat primum iustitie ecia 2m sententiam
quod contra gloss // 2o quia iustitia operatur
circa res honores et bona corporis
puta circa lesiones et mutationes modo
ita sunt obiecta valde distincta et ergo non iu
quod eadem virtus sit circa ea 3o quia iustitia
operatur circa omnes ei passiones in iuste quod
possit esse vna 2m sententiam quod iuste nota
et antea patet quia aliquis in iuste operatur
propter amorem aliqui propter odium aliqui propter
timorem ut iram et sic de aliis passionibus
in 2o Ad illa quia non concludunt Vnde iuste
dicta Ad primum dicendum quod omnes iste diuisiones
iustitie sunt 2m diuisiones mores equidi lucrum
damnum ut damnum lucro Nam punitiua
equatur damnum lucro Et primatiua equatur
sed distributiua iustitia equatur similia Et proportionem
geometricam Et commutatiua Et proportionem arith
metricam Sic iustitia partis ad partes equatur
Et 2m primum Et iustitia partis ad iudicem equatur ubi partes dissentiunt et quod
omnibus istis modis nota iustitia partis
eadem 2m sententiam liz diuisis rationibus ut
predicitur Vnde in omnibus istis apparet
in natus ē adiuvari rationem inter hoc quod
natus sum affici ad alienum non uel
mutuo applicando Et non forte alium ē
ubique idem et ē ubique eadem virtus
Ad 2m de quilibet bona circa que vsus iusti
partis sunt valde diuisa 2m eorum rationes
patet in in vna quam rationem quod 2m quod
circa ea ē iustitia partis ut dicunt ē publice et
dicit in septimo ethic Ad 3m dicit in sa
cretibus 2um quod sit illa punitiua distributiua
et iustitia commutiua sunt diuisi mori

iustitie partis hoc ē quod iustitia partis alia
de distributiua et alia ratione dicit commutiua
distributiua enim equat lucrum damno si
proportionem geometricam ut dicunt ē Et commutiua
2m proportionem arithmetricam Et hic sunt mes
phi in auctoritate pro alleta quia sepe arith
metrice sicut huiusmodi diuisiones moti uocate
sperantes sudo nomen speciei // Punita uero
ad rationem offensa retributiue in arte pertinet
Ad primam quod aut dicimus huiusmodi obiecta sint
forte diuisa in ordine ad huiusmodi virtutes
que circa ea diuisa et nec bona et ad 3m de quod
bona communia et propria liz in quantum huiusmodi sint
forte distincta tamen non magnitudo sunt obiecta pri
cipalius iustitie quia illa non ē circa ea n
in quantum sunt aliena non ut mutuo appli
cabilia et sic sunt eiusdem rationis Et quod dicit
quod mutuo affici ad quia propter hoc ē vnum
in quantum mutua sunt sic enim magis operantur
ad salutem ut prius ad propter quod quia
Et ita loquitur 2o pol sed quia mutuo affici
ut magis non variat sententiam ut dicunt est
et sic patet quod ita non predit Ad 2m
rationem dicit nedum aere et ratione negationis
satis patet ex nono eth quod ar 11 2 Et non oportet
petere sint plura quod ergo virtutes sint
plures sic ibi satis ē declarata
Item quia stat quod inter appetitus rationi
rationi obuiat ex eodem motiuo et affectio
obuiet rationi Ad 4m de quod aer vel non ē
ita ut satis patet ex nono eth quod ad 3m
aeris de quod hoc ē vnum dicunt huiusmodi ex
trenea non ex eodem motiuo et eodem
affectione oppositum contra virtute medium et recte
rationis dictamen sed hoc patet ratione pma
non quod eius predit sic satis patet ex
notabili 3o ar 11 2 Ad 4m quod dicit
ecia satis patet ex eodem 3o nono eth Vnde
distributiue potest esse dnus rei sic commutab
et commutab mutuo sic distributiue Et
supposito quod non ita esset tamen ad hut ex
tem simili motiuo et ecia quod illi affectio
prat resistit ex opposito Et hic sunt dicta
de ar 2o // Ad rationes primes quod Ad
ma de quod arguit per quod primum et in 11 ar
ticuli 2o Ad 2m dicit quod ratione rationis et
inferitur ecia ē ex eadem quod primum quia
quia propter actus assumpti non concludunt nec

predicit et ergo ad primam probat quod ad
et ne minor et ad 2m dicit quod illa sup
positio bonorum gratiam et salute rei
publicae et eius quietae quia nisi di
stribuentur illis qui pugnant laborent
ut pauci ut nulli uellet pugnare
laborare et ideo ipsa iustitia non saluat bo
nam nisi ut illi de gratia possint eis
uti in distribuendo illis qui pugnate
laborant quia nisi fiat res publica pereat
primo quod plus est pdistributes iustas
et honores gratiam ipsa bona gratia dedu
cat ad finem propter quae sint praeca
ta et saluata et propter quod alia utiliter pre
cat et saluat Ex qua ratione patet quod
opes quae peccat distributes assumat ho
mo non non bono quam si fiat quibus ori
ut laboratibus pugnant et quam ori ut tpe
belli et pacis ori ut qui plus laborat uit
mag stipendium recipiet primo propter
quia nisi hoc fiet bonum quae deperiret ac
quod nulla se pecus defensione opponet
Ad 2m probatur ante ne hoc et ad 3m
dicit quod quidquid non solum ad principem pertinet
distribuere sed etiam ad personas singulares
ut dicitur in politicis et patet in nono li 3o
Et concessum est in ponere quod iustitia distributiua
non est opes dicta a gratitudine spe sed quae
quidam modo iustitia sine uirtutis modo licet
sub roe uirtutis possit oibus non orbatis
in epistola tamen hoc non est nam quomodo
possit ciuilibus non orbato in ce
et sic patet quod illa ratio non predicit Ad
auctorem phi pgotii dicit quod est propter hoc
ar li 2 hic sunt dicta de ea

Quarit quinto Octauo utrum iu
stitia principaliter assumat uniuersitate
et distinctam a aliis uirtutibus
ex uniuersitate et distinctione obiectorum
ut operans ut passionis et tertio
quod ex uniuersitate et distinctione obiectorum
quia iustitia principaliter assumit uniuersitatem
et distinctam ex parte obiectorum secundo quod
non esset uirtus una sed plures uirtutes
falsitas quinti supposito et patet satis ex phi
tis et quia primo quia iustitia principaliter

operatur circa res non solum specialiter quae diuisae
etiam particulares adduisis modis Vnde p.
dicit 5o hinc quod iustitia principaliter est circa prin
cipes et honores et circa salutem uel siquida
hemo uno notae apprehendere hec oia 2o
arguit quod non ex uniuersitate et hoc ex omnibus ut
ualde diuise et ex sic oppones iustitia prin
cipaliter ut ualde diuise ipsa iustitia principaliter ex uniuersitate
una i. ex pulla parte est alia tertio quia etiam
patet quia oppones iustitiae principaliter sunt di
stribuere et gratiae et mutare quantitatem
uel distributa ad iustitiam reducere ut nomine
et ulle sint ualde diuise oppones 3o arguit
sic 3o arguit sic quod distinguitur a aliis
non assumat uniuersitate a passionibus quae
si iustitia principaliter sumet uniuersitatem et dicitur a
passionibus sed quod iustitia principaliter tem
quantitatem quam distributiua esset oibus uirtus
patet quia hoc solum pertinere de iustitia
legali et non de aliqua alia uirtute ut
puta dicitur et patet quia quia caret circa
omnes passiones Est enim circa amorem et
odium ex quo timor et odium pertinent indi
stincte quelibet caret circa timorem non de
tristitiam et alia et alia Vnde p. 2o re
dicit passiones sunt propter quas quidam et proti
differunt ad iudicia adquas sequuntur
tristitia et delectatio et ira et mania timor
et gaudium alia et alia Item propter hoc quod
iustitia principaliter circa similes passiones phi
2o rethorice determinat de similibus passio
nibus 2o ad idem arguit sic eadem pa
tia diuisa obiectum primet addiuisas uirtutes
i. ex pulla 3 parte est patet quia vi mania et ante
patet quia timore circa bellicia pericula non
decerat fortitudo timore de non obtinendo
delectabile modat temperantia timore uino de
pecunia quasi pcie modat liberalitas.
Oppositum primum arguit sic quod primo distinguit
factus et actus probat i. vi quod oigi
naliter iustitia principaliter recipiat uni
tatem et dicitur ab obiecto tertia et ante est phi
2o de ea Oppositum 2o arguit uniuersitas et

distincte virtutum moralium sumenda est expositio
sapientis finis virtutis et quod primo et secundo pte
secunda tertie et quarte pte quia virtus moralis
principaliter respicit finem dicit etiam philosophus
huiusmodi virtutes morales finem prudentia autem
quad finem facit opus iste vide dicit quod
virtus mentem facit rectam prudentia autem
quad hanc sibi rectam pte primo philosophus huius
philosophi tertia autem sic quia ab initio de virtutibus su
me dicendum et vmtis autem quia pma pmo et ti me
opat fit hoc est autem passiones et quia pte
secunda tertia et maior in mtis sic minor pte
quia pus oportet modare passiones inclinantes appetitum ad opus pmum quia sit
pl. prompte et delectabiliter opari Iuxta
hoc erit duo arti primo ponet rationes
secundo ponatur quaestio responsive ad istum
Circa ad primum ar. est primo notandum quod
virtutes sumuntur vmtate vel dicitur inter se et
obiectis operationibus vel etiam passionibus
pt dupliciter intelligi vno modo mtice
et enlit alio modo exptnte et talit sunt
originaliter et occasionaliter Istud notabile est satis notum et ergo eius delectatio
non mirusto Secundo notandum quod oba virtutum mo
lium potest dupliciter considerari vno modo quo ad
ortum subiectum nude et absolute Alio modo
potest considerari in quantum illatiue sunt eius
passionis vel diuersitate quia nate sunt inclinare appetitum in quantum rectis Et ad
intendum quod oba virtutum moralium potest
sunt illatiua vmg passionum vel consilium passionum sicut dicit here quia etiam vel
similitudinem in moribus sunt in rectis
obl virtutis moralis sic in quantum sunt illatiua diuersarum passionum inclinatiuum
appetitum in quantum diuersarum virtutum mo
ralium obiectorum in moribus Vnde
quidem res exteriores sunt sicut diuersa
tum passionum illatiua inclinatiuum in
tum diuersarum virtutum Vnde quod res ad
extra externa sua habent aliquam diuersitate
propter quam vna est illatiua vmg passio
nis et alia alterius sicut pericula bellica
naliter inducunt terrorem et inducunt
timorem sicut potus et mitces
naliter inducunt amorem et delectationem

Circa 3o notandum quod operationes virtutum moralium
etiam possunt dupliciter considerari vno modo quoad
esse substantiae sive essentiae abstracte Alio modo quo
ad rectitudinem dictam sicut hoc diffusius
fuit declaratum in quaestione 3a huius quinti Et
considerant secundo hoc quidem dupliciter vno
modo quia consone sunt rectae rationi Et sic
omnes operationes virtutum moralium inter se sunt
similes primo sili. quia rectae rationi conformes et consone ut in mta Alio modo quia
sunt diuersae motiuae et hoc pertinet ex eo quod
sunt rectae in quantum sunt illatiue diuersae
passionum inclinatiuum diuersae in iudicium
rationis et 2o modo sunt similes operationes virtutum moralium Vna operatio fortitudinis ut sic
est expectatio fugae ut aggressus et bellica
pericula in quantum sunt terroris vel timo
ris inductiua Et operatio temperantiae
est sobrietas et temperatio se here circa cibos et
potus et venerea quae sunt delectationes in gustus et tactus inductiua seu illatiua
Et ideo quod est notandum quod virtutum virtutis sit et diffi
cile ut habetur 2o huiusmodi in bonum operando
Virtutem duplex in genere quaeritur difficultas
prima difficultas est in studio quid oportet agere
et quomodo et circa quas circa Et ad istam difficultatem tollendam requiritur virtus in
tellectualis in recta ratione prudentia determinans
tempus rationi ad rectitudinem de agibili
bus 2a difficultas est in volendo et in
eo quod dicit quod ratio decreuit Et ista difficultas non oritur ex alio nisi quia appe
titus inclinatur in aliquid illicitum quod dictatum
est praeter rationem Et ad istam difficultatem
tollendam requiritur virtus moralis
Ex quo colligitur quod duae virtutes ponendae
sunt in appetitu vnum quidem sunt duae
difficultates duae inclinantes appetitum
contra iudicium rectae rationis Ho. et non dicuntur
passiones et quae sunt virtutes moles
dupliciter sunt dicte nam quedam sunt irascibilis ut
delectatio et ira timor et audacia et
iste sunt eius finis et diuersae species sicut
hoc quod est omnibus irascibilis et de ira cor
et de illa quae est passionum non erit primo
et gaudio quia non arguit quod virtutem sicut
cum calidum in natura est permittere frigidum

et ipsa ira vna passionū quia natū
modare alia propter quod eius virtus sit mo
data ira passionū ipsa vna cpnē de re
spicit ambas contrarias passiones et ei
eis medium dictuare ⁊ d. tamen ro tuis
Alie autē sunt passiones non contrarie sed
diuise ⁊ ꝛ sing ut ira timor de ira et hy
et de illa diuisitate et hoc passionū di
re mpeq tibus quia illa ē que distinguit
virtutes ⁊ 6d ē non du q ⁊ fliz fere omes
moi passionū adusant uisie pti et
ea multiplicit in festat sic q paucis
ut nullas ht passones adiuuates ut
dn fuit in qe 6. huiq sti articulo 30
Tamen ipa iustia pti ris pnia et directe
non respicit in vnam p passoz cuiq ipa
moderat ipetu et est affectio qm hemq
ad nos ipos affines mos in hitudine ad
cpōneos mos ⁊ ꝛ quia pferiq ut mela
mur ad pfendu nos ipos et affines
mos cpt neis eo q pilla passoz mela
mur ad applicandu nob ut affinibus
meis bona aliozq quecuq videri nob
congruentia ⁊ Septio non du q ista pozz
s. affectoz ⁊ f modat iustia pti ris quia non
permittit agere rem alienā nisi de iure
fuit actda. d. forte quo omes moi pem
possit in festare iustitia pti re sed ira
et pti re solu respicit illa affectoz ⁊ f
eo in festat ea lizde directo no re
spiciat eos quia omes alie passones
pnt nos disponē ad hoc q affectio mor
d mata qm hemq ad nos et ad mos si
gat in nob verbi gra delectatio et de
lectatas faat q res alie na appet nob
edga et bona propter quod passionem
qua hemq ad nos in ordine ad alios
uolu illa rem nob applicare magis
qm alios diligere Ego tristitia facit re
videri mala et io passioz qua ad nos
hemq uolu illa rem magis alii colli
quere qua nob applicare Sic p amore
omes fuit nob magis affines. Podiu
autē uel ira fuit nob alien propter quod
affectio qm hemq ad nos et affines mos
magis qm ad alios p huiq pōes ira

Sitr timore et ut m illo q timemq ne
nobis ut affin mos in fecerat malū et
posset de alijs passionibq declari
Eo quo pz q ad hoc q aquis sit iusti
iustia pti bn equit q alia ⁊ passio
nu impetus in eo sunt eptmeti uel
modati palias virtutes pz eo p mis
quia alia ⁊ virtutū passones si no eo
timeta sunt p ut moderate sepa mitat
passoz iustie priu ⁊ f q sape g nos
preare sunt tot plures virtutes et ⁊ ꝛ
plures malicias Sicem aliquis acci
piat mlere alia propter delectaoz tac
tus tlis prat sunt tot tpan et
iustiaz si etia iudeo propter timore mo
tis ut iudnaciis male iudicet pmt
p mo tot fortiez et 2o tot iustiaz
n illud e mreu si virtutes moles sunt
qnexe sic dicē hd huiq Et hy sunt
dta de ar lo pmo ⁊ Quo ad ⁊ ar lu
ſt pma qo Et quia virtutes moles
n fuerunt vnitate n dez abolisen
abo pombus n etia a passomb q li
tuq tcnsidatis in tnre et ēnte sed
si abipis ut ooz aliquo sumat vnitz
et doz hoc solu ē eptnce et causare
ut oigmalū et occasionare pma ps
qo pz quia virtutes moles i int et
cen ē sicut se ipis dicte ymo essent
dicte sic q essent et nullu esset ob
iectu ut deu n etia opa n pdo
ut nomē ē pma ps qo sed Ez 2a
ps qo patet eo pma quia si virtutes
moles distinguntur phuiq in qo e
numata et mgelu poē et no in tn re
ut dicit pma ps oz q hoc sit eptnce
et si no essent tuc ad mq causaliter
oigenā ut occasionare Co uisia ps
no fuit vnitate et doz a alijs ab
aliquo illoz mtnce et essentie. Ge ex
pma pte qois cassupto q ipa sit
virtus molis qe satis m ep. qnto
Ecda q sti a q eptnce et causal
ut occasionā no dz sui vnitas et
do virtutū molū ep vnita et hoc

obiect cptr 7 cum cor subas et voces p
pas considerat p sic quia una et ea
utus mores et dusa alia cpti cum
cor subas et voces sales dta pter
uces ututes moles dte sunt et cade
ob cum subam et salem voz pam ut
sic considerata i q uia tz qna quia si
distinguerent illa no ututes cpobis
et sumerent cia ab vmtate alcis
tut cp dusitate dz arg qui dusitas et
cp vmtate vmtas in ututibus moly
cuiq otu sunt in ante ban pma pte
patet p mo de tpan na i est et mu
lieres et q mestri lia et et pota lia
et pulmeta et uina et que cum suas
subas et voces pas ut sic sunt ualde
dusa. p mo gne ad mq subaltino 2o
pr. usta pt is et oios et voces
et vita et morte et p ciuias et hono
res que sunt gne dusa ut nq et et
in tpan est una utus moles et sic
usticia pt is pr 2o pte patet ans
quia tam tpancia quia cia usta p
sur ylus et potes p mo et et mieres
et in sunt ututes dte i. z q sti
q no e sumenda vmtas et distinco
utu cp vmtate et dte cp nu
cum suas subas considerat cp otnce
et tanq ut ut oad nale p sic quia
ca o pacio ban subam pt quere du
sis ututibus moly i q uia tz q ut
pus et ans pz quia rce ad cia z ban
sua ban pot esse actus for mis tpan
ie et iustie pt Si em quis tpe
at ad cia z ut repellat i immos et ar
tas for mis Si aut quis fiat lyiga ti
ad fugiendu cinales delta voces et acta
tpancie Si uo fiat ad dispbuendu ut
q mutandu seu de dispbutis et q mu
tis iudidu et acta iustie pt is i ans
sunt vm (cor) usta pt is nc sunt v
mtate nse nc distinct z a tal his utu
tibus moly cp vmtate et distinct
ob cum ut cia o pon his suas subas act
cptar sunt act ptor pz cum cp gm
bus p mis quia no mtn et cen t.

p pma hem nc cptm et cale sunt o ad nc
p duas goes septes sz z et z z cum
vm. q sit illa cp cptm et cale sunt
o ad nale cp vmtate et dte passionu
pt sui vmtas et distinct utut mo lu
hec q lus pt p mo sic pbai quia ututes
nc sumunt vmtz nc distinct z a ab his et
o pombus pz et z z goes alt p cum
suas subas q sdatis i vi. q hyuq dte z
alt cptm et cp o passionibus sumat
lo ac sic ututes moles no pter ad
pom et requiruntur in appetitu nut
appetitus subiciat rte coi et pmpte
ac delectabiliter obediat cibi z cum hor
sit modando passoes in ordinatas
appetitus i vi. q cp vmtate et dte
passionu rcnabiliter sumat vmtas
et dte mo lu ututu tz a et a or patz
cp dictis in qoe ultia p mi ubei et cp
2o hyuq et sunt cia tacta in qoe pma
hyuq q ti Gz mor patz quia no vide
qualiter appetitus no obediat com
pmpte et dolita nq quia passoes
in nate sunt cpam ad q nq mdmad
et ergo moderatis hyuq passombq
et regulq appetitq efficit in obedi
ens rte coi tz qna et ans pz q
obiu cp tiq non trahit appetitu
nl mediate pa. Non p vmi et idem
o bm magis trahit qui tatis pilq ma
gis passionat vt cpp in nob i
3o sic dusi ututes pone de sunt in ap
petu cum q ei qtinguit dusi difficul
tates dusi z moder z ille no qtingt
appetitu nq pter o pones passoes i
pter dusitate passionu dz pone di
usitate ututu mo lu in appetitu et
p ans cp vmtate vmtas i q ua qna
putracz sui pte e mai ta et a or no e
quia cade uirtus moles no pt dusi
as tolle difficultates appetitus et
tatis tolligit illa a or cp to q ti moles
ar lu predictis z bsi z q no nq pt pa

inclinat appetitus in gerendo recta rois ut
etiam do ductis et in rec pro ti 4a 9o ppa
ssiones diuisa quas moderat virtutes
moles dicit contrariae et originat. ex hoc
obiect opti 27 q illatrice sint diuisa
rum passionum 1a 9o sic quia ex quo dicit
efficiuntur. non ex dicit me nate a ipsua
tice ex dictis de agerium ut dicit gme
12 meth. mo ipducta passiones diuisas sit
oba in quatum natae sint diuisae passio
num illatiae ut pz ex 2o noli ar li pcti
Con sequit ex illa hoc q virtutes moles
contrice et causae sive occasionalit pnt
dici distincte et virtute sive ab obiectis
exterioribus in quatu huiusmodi oba sint diuisa
rum passionum diuisorum mo et diuisimo
de obiua rum rete roi illatiae seu ductiua
1a sic quia contrae dicit a passionibus
p quod mo passiones contrae tapiut
dicit ab obiectis exteriorib in quatu p
ductiua sint et inductiua diuisae pa
ssionum rei sint dicit q q e rei vin a
q sit illa ex virtute et distincte ex om
in quatu sint res exteriores illatiae
diuisae passionum diuisorum mo pt a gu
virtus et distincta tam ab exterior. et a
ta dicit et virtus virtu moliu 1a 9o quia
ex similibus operibus similes huius sint
et ex dissimilibus dissimiles 2o hi Et
ergo maiu e q virtutes dicit ex ex om hoc
et non in tre pz 1ma nt exterior comp
dando cas in quatu sint formes rei
roi quia sic omn virtutes operes sint soles
prudbile 3m i hoc erit in gtu huiusmo op
aciones sint ut sint res exteriores diu
sae passionum diuisorum mo et illatiuas.
Con sequit ex predictis q virtutes moles
exterior tale magis et principali sunt
distinctae a passionibus diuisis quia sint
modatiue quam ab obiectis ut ex om bus
1a sic ex dictis quia virtutes moles dicit
et virtute retinent salte exterior a passi
ombus ut dicit q gelu et ab obiectis non
i quatu oba sint passionum diuisae illa
pro 9o q gnta non eta ab omnib in gn

tu sint res oba diuisae passionum inductia
pz 3a 2e ab obiectis et ex om bus non tal
virtutes dicit et virtutem non in ordine
ad passiones sic quas sint ut quas induc
unt et pz nis principal sint distinctae ex
passionibus et sum virtus q dicit pro
2o 1a sic q quia rona moles plus poit
virtutes dicit et virtute retinere ex illis q
sint magis occultae magis nd. ut m
et b passiones sint nobis magis note et b
occulte quam oba in quatu sint huius pas
sionum inductiua uel eta ex om in gtu
sint res oba huius passionum illatiua utz
3o sic virtutes moles non sint res exte
riores non in quatu sint illatiae passio
nes res operones non in gtu sint res
sic passio illatias i no dicit virtutes
p res exteriores vel operones non in ordine
ad passiones et pz nis pnr dicit et sunt
virtute ex ex om bus tz q p ambalig
pribus et ans pz ex p mis sib et pt
declari inductie in quibus da virtutib
molibus quia fordo e res bellica pla
et non ex alio nisi quia tmorem in fat
inclinate ad operandu in honestu ut
ad non operandu honestu et ad non gen
tio dicit rete roi stem pancia e virtus
tibus potus et venerea et non ex a
non quia in fertur delectat spiritu et
gustu gt rebus ductame rois inclian
tem Sic libalitas e res pas pcuias et
non ex alio non quia gnant appetitu assen
adeas inclinatem cont roz retam
Sic nia sue do e virtus res principal et
non non pz puocat ad eam pgm cont.
roz inclinam stem ppt quod supra pti
e supra virtus res immutabilia dicit dis
bilia non quia ad ea q alioq sint affiom
et ab virtutibus res gelu et rn lis
q eta sequit ex predictis e illa q iuspra
pti sint virtute in se et dicit a bali
virtutibus molibus pnr sal ex contrae
et ra lit sive occasiona ex passione ju
et pali quia ipa hic modare et non ex
obiec non quia huius pdis sint illatie non

cā cpopombus n̄ quia sūt ēt obā hmōi
passiōs illata ūma p̄ma ps q̄ ſpz ꝓ ſn̄le
virtes p̄nā lia tamē dōz a passōib q̄
ō h̄ d q̄ſ 2o pz 1a ps satis cpostpto et
ſl nōbilibq artū p̄mi Vn p̄nā ē et dicte
uſtia pti ſ ē ēt affōz mordmatū quāhe
mus ad nos ut affimes nros m ordine
ad alienos Et p̄ alie passioes uſtiaz p̄
tualare m festat hoc ē quia matūt et
m surgē fiūt hāc affōz ut sat ſ m dictis
nōbilibq ē dcl̄atū 2m ps patz cpōs q̄
q̄ſ et cpq̄ōs 6m i q̄ua Et hoc ſmt dcā
dcas 2o Ad rōes aīōm ad p̄ma et 2m
dē q arguit pq̄ōe 2a et 3m tonsdo opo
nes et obā quo ad cōz ſbam nude ſz m
quātū p̄ma arguit q tōm q̄ſ q̄e et 2m
gtra q̄ōz ōaz rn̄ ad cas et p̄mo Ad 2m
dē ne do gnāz et ad 3m dē q liz obā in
stiē pti ſſmt ualde diūsa 2m cōz p̄
as rōes subālēs tm aliqm hz ſilitudēz
et 2az m modeando appetitū et m sōn
do sibi eandem ut q silem passōz qm
uſtia pti ſ hz modāre Et ut sic etiāno
ālē summ ab vm te obi vm b ūtutis Vn
nō dicīq p tpāī sit vna ūtus ꝓter vm
tate vim ut pul medi et mtēcēs hi cōz
p̄as rōes ſz put delēctāt ſſ gustus
et tactus Ad 2m dē q ſmm lit ne do
q 2az quia liz oponēs ſmt diūse tm mq̄m
sūt ēt obā affōis mordmate ad nos
et nros in ordine ad alienos illata sic
cpcis uſtia pti ſ sūt vmtz in ſe et di
ſtiaz ab alīis mo hoppſd m q̄ōe q a
Ad rōes arguētes de passōib q ad p̄
nēa et ad 3m dē q uſtia pti ſ ē ēt
vnāt pāz dicte et pnēt ut dcm ē in
nōli 6d arti p̄mi et ad 3m q oōes alie
passiones bn m festat uſtiaz pti rem
cpcitado affōz q̄m p̄ hz modāre ut
dcm ē in nōli 2o ad 4m arti Et p̄ illa
tam plſ det mat de omnibus ſtis p̄ dī
i 2o rtho tē nē aliud uult auctās induc
ta cpcōb Ad 2az nē amb et ad 3m dē
p̄no ē eadem passio nt cū amōris ti
mor mōtib ut uul nā cōis ēt q̄m a spē
et timor de nō obtīnēdo delēctāle uel ti
mor de amissōe p̄sēntis ēt quas sūt
tpancia et libālitas Et ro ē quia tior
mōtis uul nōs ut tēdēs aut hmōi ē pēdē
pnēt illata a bono ēt ut tle ē ꝓter q̄
ēt hmōi timor ē 3m ppse ēsp vnam ūtutē
Gz timor de nō obtīnēdo delēctāle ē q̄dā
appetitus q nō ē n̄ sequela q nāta adip
sam delēctāz et affectōz m ordmata ēt
delēctabilia Et ita suo mo ē de timore
qui ē de amissōe p̄sētis ut honōris ut
hmōi ꝓpē quod ēt hmōi tiores nō ē alia
ūtus q̄m illa que ē ēt tales passioes ad
quas hmōi timores nātō sēcūt Ad rōz
p̄ma p q̄ōtū dē q ar it p̄ōd ſſ q̄e et ad
nō m cludit ad 2az p q̄ōtū dē q arguit
pq̄ōe 6m et aliud nō m cludit Et rō ē q
o po 2m subaz nude cōsīdāta nō ē ſmis
v ūtutis ſz m quātū ē ēt obā alicī p̄ſ
i ordmate m ductīa quā hmōi ūtutis et
rēa cō hmt modāre ut rēc ad ēcūtaz ab ta
nō ē for mis ſmis ſz rēc ad ēcūtaz p̄ re
pellē i imīcos ad salutē rei publice Et
ita m aliis Ad 3az q̄ōtū dē q arguit
pq̄ōe q̄m Et p̄ōd q̄ſ 6m arti 2i Et hoc
de Questione 2ī

Queritur q̄ inter utrū mechans
ꝓter lucrū sit magis auarq
et iniustq q̄m lupiosus Et
ad p̄mo q̄ſ magis lupiosus
quia pgtiq nō tollit rōz p̄oris ſz m tau
q̄ois lucrū ē pgtiq ꝓ mechāti i 2o q̄
lucrū nō tollit rōz mechātis Et ulte
riūs actq mechātis ē lupi ai i tſ dz dici
lupiosus q̄ē sūt note et aōr rōis
patz q pgtiq magis ſ rōz p̄oris
q̄m eius rōz tollat ſz dē pz quia cp
tau q̄ois tlis mechātur ut lucrēt et
ergo lucrū ui ēsse pgtiq Et aut actq
mechantis sit lupi ari nō ad esse
2o sic Gz illa que sūt ad fīnē dz ūtus
ut lucrū uid ētur ſz m tau q̄ois mechā
ē ad fīnē et nō lucrū i tſ dz magis
dici mechans q̄m auarq tz q̄a ēta ōz
quia ūtus et lucrū sūt hmōi electi in
2o hmōi Electio aut ē cōz q ſſ ad fīnē
et nō fīnis 3o hmōi lucrī ē ſſ
ad q̄ē mechāi ſcu lupi ai ordīat
i tſ 3o sic accēsōrū nō uariat p̄ le
ſz p̄ncipalis actus in tau q̄ois ē mer

seu lupiai et acre sibi et lucri i pnr
dz dici lupiosus qa e maiora et acre vois
supo ß mior pz Quia ctq quis supoit
p ts in meth ppter luc ut grea lucri mo
grea auig e vna tu ad 3o huig et p gns
lucru hts am tau quis vt acre sibi eoq
omes actu e actn et acre sp die sehnt ad
opus Opp e de mete phi q huig in
lea subhns vis Ad hur si hic quide
lucrandi grea meth at et acipiat hic
aut apones et iactura pacies pr gau
piaz sic quide lupiosus videbit uti
ß magis qm auarus Ille aut in ustq
lupiosus aut no quod p subuige do
mat em g qm ppter lucri Et p eoc
qua ustu e a fine oia denoiari ut dr
p. 2o de ata Gz in tau quis lucru e fins
et auaicia p se cospirit lucru vt m e
Vn metsta Semp auaro ly at q plus
plus plq sibi fiat Igr se qts magis de
beat dia auaro qm lupiosus q fiut
ppotu ms ta qoe duo etiut arti gmo
ponet alig nolia Et in 2o qoes tn les
tinetu ad pmu ar lu e p mo non du et
suppi sd q io qo vi pmue q meth as
non meth ppter tactq de lea oz ß me
thet ut lupiam cpt eat ppter lucru et
utilitate Si em quis lupiaz cpt aret
pr tactus de lea oz no esset dubiuq
talis conabi dre lupmo sus 2o non d
e sic dm e pus 2o huig et eria 3o adutu
tes duplices p met opones s mtiores
et cptiores || Opones mtiores pnr s
vtutis gratue ut dm e 2o huig ß ope
nes cptiores no sut vtutis pnr gratue
ß solu grant vtute m qntu i pate ab
actibus mtioribus Et eo e ista qua i
tiores opones subm vtutis attingut
et auaz mtiq pficiut qua ppter pnr ad gra
oz vtutis gru rut et ipis opombus cpti
ribus impant et pripiut Sic aut no
e de opombus cptioribus ut m e et
suppo ad pnr Et quoq quit q opones cp
tiores millas vtutes seu uicia dent re
duci ad quas sit ad q p met elicios i
pantes pz cptiorib quia no gratie

vtutu no eria pducut aututilig nisi
in quatu i pato sit ab mtioribus al
eaom bus || 2o dquit q cptior acta
meth andi ut lupiandi ut eria ar
tes lucrandi dz ad mtpancia sue ava
ricia sil ppter mustaz reduci pz
ad mtpancia pz elicio impans
actu lupiandi et ad auaiam elicio
i pans actu lucrandi ut no e Et q
ipi actus ad ea uicia debent ddua
cpto pcti 3o non du q licz elicio
pr ducta que e ppotis duobus
bonis in compossibilibus vnq p
alio acto no tadat sup ultimu
fine in huig elicio tade pt sup ctq
vtutis finem spalem. Pma pb iq
nobilis de lata fiut in 3o huig et
pt aliqualit de lari q ultiq sp
co q omez rozbom includit no ht
aliquod bonu sibi in qpg le et qt
poi m Sic q p pm in q ntu ultio fin
q riaret seu e m qpg le ut o ppotu
heat aliqua rozbom 2m qua pos
sit tade sub obd uolutatis modo
elicio sp tadit mter plua bo uolubi
lia repugnacia ad idem hnia q
voluntas vnu pfert alitiut in 3o
dm e i Gz 2a pb nobilis patz
quia fines spiales ututu hnt uoli
lia gria vi gra actus fortis
e uolubilis ad fugi gedu t piaz co
palem Sim actus tpancie ppter
honestate e uolubilis et actus g
ruis ppter tolem de lea oz e p
sgilis Ao utus det mat ad eli
gedu o tu ututis et ppt illud qit
q vtutes pna re spiciut hui fi
nes faciendo mtonoz eam a ha
licia aut corupit et metici facit
et pr pna hoc e a huig fines
vt dr 1o huig et 6d huig de q pm
cipiu m actiombus qd e qd huig g
vtus saluat et malicia corupit
q non du q seu utus et uicia sint
hitus elicui 2o huig p mo et pnr

eligit huiusmodi fines spales ut dominum et dominam
autem eligit propter eos et generationem et
genus mundi principaliter. Vnde philosophus 2° huius
dicit. Si quis hoc propter hoc eligit
et propter 2m secundum quidem hoc eligit et
prosequitur 2m actus autem alterius non mirum
quia propter secundum eligimus et alia propter
primum hoc magis et propter huiusmodi eligimus eos
propter quorum usum propter tale et propter magis
primo propter. Eos quoque patet quod electores fiunt
spalium primet ad utilitates et ad iuvenia
primo et principaliter. Electores autem corporis quae ad
huiusmodi fines ordinantur primet ad utilitates
et ad iuvenia accidentaliter et accidentaliter patet
ex notis. || 9° non dicit et supponit quod
homo dicitur principaliter et principaliter denominari
2m iuvenia et utilitates quae ad electores
ipsius iuvenis et utilitatibus principaliter attribuitur
patet quia principalior detur denominatio. Et hoc de primo articulo
circa 2m articulum sit primum quod illa
quae mechanis propter lucrum principaliter pertinet 2m
iuvenia sive in iustitia et non principaliter
2m lucrum propter sic ille principaliter est iuvenis
et non lucrum sub cuius electores ipsa et
principaliter spectat ad iuvenia et non ad
lucrum patet sic et de mechanica propter
lucrum. 2° quia tria et accidentia non bibunt
et propter ex notis. 9° patet mores quia hi
mechanis non propter delectationem tractant me
chanicam propter lucrum et propter spalium et principaliter
lucrum quod primet ad iuvenia. 2° propter
sic ad illa iuvenia dicunt reduci iuvenis dominorum
electores adque ipsae spectant operones pa
siones ad huiusmodi operones in climatibus
Et passio mechanicus ad mechanicum
circa quos primet ad iuvenia sive in
iustitia. Circa mechanicum in huiusmodi circa principaliter
primet ad iuvenia et propinquius quia
tria et accidentia patet quia virtutes
et iustitia magis mechanicum dicunt penes pa
siones quas modantur vel quantum in pe
tu insertur. Primo non penes operones in
mordine ad passiones ut patet ex dictis
in quo propria principalia fibrorum patet quia in
circa questionis affinio ad canales

delectationes quae spectant ad lucrum non in
climatibus operibus habitio ad lucrum quae
primet ad iuvenia sive in iustitia. || 30
sic fines quae activibus quae sed hi sic principaliter
in spectata quae fibrae quae in speciebus denominan
actus principalis in agibilibus dicitur denominatio actus mechanicus tria quia et accidentia 2° primo patet
fibrorum patet quia propter hoc aliquid electores in
speculativis dicuntur naturae et alia principaliter propter
alia et alia quidem dicitur principaliter. Et ulterius fibrae
actus in tantum quod est lucrum quia illud fi
nis intendit et non ad delectationem tantum in
circa || 9° sic sicut iudicium in motu naturali ita
iudicandum est suo modo in motibus voluntariis
et in et melius quia fibrae in naturalibus motum denomi
natur a bello in quo ultimate et propter quae
scit in ita est in voluntariis fibrae constat
quod mechanis in tantum quod non quale sit propter
delectationem venerea fibra ea refertur ad lucrum
in circa 2° mechanis in tantum quod magis
dicitur dici avarus quam luxuriosus patet quia principaliter
patet 2m avaritia et non 2m luxuriam
quia principalior principalior dicitur fibra denominatio
principalis ultimum in tertium vinum || 2° quia quod quod
oriuntur mechanis propter lucrum principaliter 2m luxu
riam sive quia tria temperantia principaliter sic ille principaliter
tat contra temperantia qui facit actum in tempe
tum ipsi temperantiae et recte coniunctum contra tum fibrae me
chanis propter lucrum est huiusmodi in aer rois est
minus fibrae mores patet quia usus temperantiae mini
nat potius ad non mechanicum modo iste
in tantum quod mechanicus in fiunt ita omnes
principalia patet patet quia usus modus non solum
tollit iuvenia et principaliter mediatorum iuvenis
fibrae circa potest huius partium quantum et in
climatibus operationes et in virtutes temperantiae
non solum non volunt mechanicum fibrae circa pa
tium eligimus non mechanicum Et ergo me
chanicum quotiens modo fiat propter contra temperantiam
in quantum ipsa huius principia melioratur ad me
chanicum respiciendum aufertur 2° sic si non
principaliter sic mechanis contra temperantiam hoc
magis esset quia tota malitia modorum
est ex malitia finis fibrae non est vinum in vi
quod sit ita aer vi non quia alia non vi

tamen ratione quare mechanus metu pdicto
contingentia non pareret sed more pecoris quia
contingit mala esse mala sine exonte bono
Et ro dicit philosophus huiusmodi aliquando contingit
quidem oportere peccare quod autem non sed fin
medium fit Contra hoc licet mechanus propter lucrum
prius sit avarus et in mustris ipse magnifice
luxuria non est absolutus per adiunctis
ergo sit illa quod mechanus propter lucrum in
tanto quoties non peccat in luxuriam accepta
philitus mercantie potius sed peccat in
luxuriam accepta pdecortu hitus ipsa
cie puatio primaps quod patet quia hi
tus mercan positive mclinat propter
passiones sed propter rationale delectationes quod
facit mechanus propter lucrum in tanto quod
ergo secundo patet quia hitus mercan si
esset huiusmodi actus luxuria propter quod quod
sine sicet quod habet et ergo mechanus
propter lucrum in tanto quoties peccat quia ipsa
ancia et eiusmodi mclinationes puatie et sic
contingit rationes dictamen que dictat quod homo
malum sunt turpe propter quecumque sine
sunt bonum sunt malum a quantitate
in quantum Et hec de 2o arto Ad rationes an
oppositum Ad primum igitur aut quod peccatum
tum in genere tale et subrogo peccatorum
non auferet rem Et ad secundum dicendum quod lucrum
est magis pretiosius via generationis seu procreationis
enim prius ipse mechanus et principium in mere
tione sic enim finis est principium in mere
tione et ultimum in procreatione Et ergo lucrum
in tanto quoties habet magis rationem finis coniun
finis est primum in agibilibus imperat alios
naturam et ordinem et sic mechanus
propter lucrum operatur mechanudi et eiusmodi de
lectationes que in ipsa intendit ordinat ad
ioi fabricationem sine mereto magis dicendum noviam
quam amendis Ad 2um nec aor. et ad dicendum de
quod clausulam tradit supra fines spirales virtutum
licet non supplet fine ut dicunt fuit nolle
Ad 3um nec bq quia illud est principale et principe
intendit tamquam finis et alia sunt ac
cessoria ut dicunt a in nolle quod et quod dicitur
quod quantum sit una ratio de hoc dicunt et a lu
brum 3m. Auctor philosophus pg octavum et ro ad nec

sit pg secundum ma ar 2i Et tum de eque
Vertit so. utrum iustum sit mere
dapnum et lucrum Et ar primo quod non
non est pgle quod mere stat cum aliquo
quod ordinatur ad iustum quantum sed pe stat cum
lucro et ergo sed pe stat cum dapno ergo
utrumque mutatum i. quod fa tz quia et
aorz quod mere opponuntur utrique contrario
Et ergo non est pgle quod stet cum aliquo quod
mor et bor quia sepius accidit quod
ta vendendo quam omnes in mercatuis lucri
tur iuste quantum ut oppi a dicit Sic
stat quod uterque dapnificetur primo accidit
quod quoque unus in iusta quantitate de lucrat
et alius dapnificatur // 2o sic iustum
tanto est ex una parte totum lucrum et ex ea
parte totum dapnum i. ne utrobique iustum
est mere inter dapnum et lucrum quia vi ma
et ante patz quia fit in iudicio quod um
pti tota causa adiudicatur et sic in to
lucratur et quod alia ps in toto lucrabit
et sic in toto dapnificatur 3o sic Si quod
est ita maxime esset quod iustum esset
mere inter dapnum passionis et iustum
et lucrum factionis in iustum sed in hui
lucrum et dapnum iustum non est mere i. quod
fa tz quia et aor iudicat in ta sed bor p.
quia quia facies in iustum non lucrat
sed plus dapnificatur quam facies in iu
stum et passionis in iustum quod est non et amb
pz quia facies in iustum plus pdit tp
alia seu bona exteriora et fa ns in
iustum pdit bona interiora sicut amicitia
iustitia et innocentia et alias ano
virtutes que sunt bona interiora maiora
quam sunt bona exteriora Et 2o pz am quod
quemlibet quod facies in iustum totum pdit
quod habet i. plus dapnificatur quia luc
tza et antez quod si quis pruciatur
vsque ad mortem seu inter ficatur eum
quod ipse suspendit ut alia pena mor
plectitur et ipse cum hoc omnia bona sua
dispponant vel principi seu quamlibet quod fiscus
ut exponunt. // Oppo o de mere phi
lo huiusmodi sublimis vis gre quidem quam
plurimum quia et boris equale medium
lucrum autem et dapnum hoc quidem plus

hoc aut mag Et paucis mt poitis sub-
dit quoz lucr et dapn erat me) oglecp
dicit esse impti Et qlud qd directi iu
stiti utiqz erit medii dapni et lucr
In ista goc erit duo ar li ymp mo pone
tur aliq nolia In 2o ponit gones spon
sales. Cntu ad primu artis tm e primo
strendi q quida ppt auctez pg o ppo)
allegata qua qlud q directm iustiti
sit me) dapni et lucr uolut dicere q p
no iustiu directm sit iustio qmu ue appa
du Et ro corz e ista quia pyqm phr
in qnto hiuig det manut de iustitia di
stbutiua et q nter uolut det mare de
iustia qmutatiua dipit Seliqua aut
vna spes iustia directm q sit et i uolu
tarijs qmutationibus et i uolutarijs sub
iugit hoc aut iustiu alia spem hr ap
oci et sut va phi in pno tali gti hiuig
gti iusta qez dez ubi phr vi uelle q
iustia qmutatiua sit alia spes a distbu
tiua et ad hoc i sti dicit q nter q pm sola
iustitia qmutatiua iustiu sit medii
dapni et lucri et no in iustia distbu
ua Et d q sm at roe qua stat in directm
iustie distbue plus debito mag digno
et dare mag debito magis digno et
tm nc lucri nc dapni ficari i iustia
distbua no vi me) dapni et lucri
tz qna et anb ppma pte notu e ppp
2a pte patz qua stat q totu distbuen
du cp ponat et sibi nihil retnat
et tu no dapni ficat qua de suo nt
amittit nc lucrat qua nt plus sibi
retnet qm pus pta) i anb fuit vm
Qo strendu q luc) dicit q aliquis pa
liqua oponem pg hr m bono ut mag
i malo qm am hiut p dapi) dr q q
paliqm oponem seu actez mag hr i
bono ut plus m malo qm pus hiut
Sed satis patz p p. 4o hiuig it sme
tali gti sic dicitem ad poitu plubqui
dem em hre qm que sui upig luc dr
mag aut hijs q cpopnb dapni ficari
3o nondq q liz malu ppe et ab te mag
dcat dici bonu tm m ppe et comparatue
mag malu sepe dr bonu et acorz mali

Vn phr 4o hiuig ra 3o et sme dicit m bonem
roe fit mag malu ad maig malu q ppbat
sic cudicit subdit Et em mag malu magis
eli le acori quod aut eli le bonu et magis
maig Et sto az q uip modu loqdi istu
smp pt dici q luc) e q quis plus hzt
bono Et dap) q quis plus hz mag hr
de bono qm pus hebat pz quia qui mag
malu hz liq no hcat bonu ab te hr tn bo)
pq pacez ad alu qui hr maig malu ut
pz cpno li it Qz aliquis mstaret na sta
ret alique lucri 2m nome bonu cp hoc
sibi pueire i lucri no e plus de bono
hre qua pus tza et anez Cuma siquis a)
mt ficat i iuste tlis dr lucri sed luc)
hre uup mctem phi in sto qnto ra lo 4o
Et stat q nullu bonu si cp hac mt stroe
pueiat q q maoi) malu mcrat co gpp
e oia bona illiq gpter hiuig mt fecez crupi
et pncipi qstri et cu hoc upm in psona
suspendi ut alia pena motis plecti et
ctiari Vn quod aliqud pt dici bonu ali
cui dupt vno no fi rei utate Ali omo
2m estmacez no liz mt ficaes alu no
acq rat sibi bonu vm acq rit tn sibi bonu
est ratu Et hec vi fuisse in tcio phi q
hiuig ra 4o qnd dpt Dicit e mut smp e
dee in talibus i i iurijs plagis et non
metis ppna lig q cp poitores sp luc) et
dapnu Et subdit Et si no aliquibq pp)
no erat luc) puta paucicti et dapnu pa
ricti sez quo ad verum bonu Et add q
quide mesuata e passio hoc e qm pl illa
tae et estmacez appriata uocatur hoc
quide dapnu. s. qn hr plus de nocumento
hoc aut luc) sez qmdo mag hz de nocu to
sue passione illata q cuig intellu pla
ci e 4o nondu q aliqud acqre ut hre
bonu est ra) pt tp cp poi sue intelligi
rete sic estimacio tp no pt fi. Vnomo
pt fi estmacio cppte facietis i iuria
si offendetis qrupe uoles alti facere i iu
riam upm ledendo ut mt ficado no patz
tata acrupe sauiez puta retu ut duce
tas libs de naioz et no ledet eu seu mt
ficet

Et ergo si talis sicl edat aliū mēficiat
acq̃rit et dr̃ sibi acquisiuisse de bono e-
stimato ctu ut ducetas libras Alio
pt fi estiacio ep pte i iuria pacietis
seu offensam recipietis quia ipe non
uellet tantam iniuriā seu offensā sustī
nē pretiū libris hoc tuq̃ estimā q̃ mfe
rens i iuria ut offendeis tm de bono
saltf estimato acq̃siuit 3do pt fi estia
tio ep pte iudicis qui estimat q̃ ī tanta
notid lesd illati et tati estimati bom
r̃ pugnat ledentem r̃ repisse Et hec estia
si pudice sta inde esse iustior q̃m estia
tiones predetes quatam ledens estia
cio i iuria alti illata q̃m etiā lesus sf
passionati et ctu e q̃ difficile e hoiez pl
natu bn iudicare Genus aut e de iudice
saltf iusto et nō corrupto ut mē) e i ch
Et pistis tolli q̃ plus) et dap nū vn q̃ p
tinet ad iustiaz ut in iustiaz nō pmacti
piuit 2m rei iuitatem ſ etiā vn estimaz
Ho patz q̃ gn dr̃ q̃ plus quod quis plus hīt
i bono q̃m pus intellig e de bono iuo ut
estimato et etiā de mag malo p q̃ patz
ad magis malū pz ep dictis Et pistis saltf
patz quod ddm sit ad instacia fiaz vn
ad forz tie ante pr̃ pte lo do salto de
bono iuo ut estimato ad dr̃ q̃ tf mito
dap mfe m iuita et in bois eo q̃ tm saltf
de bono estimato mficiēdo aliū retepit
sse em ab stulit ab alio omne bonū nē
et mor et ctu hor alig nō retepisset
totū mudū q̃ se illi i iuria submisisset
uoluntarie ut m) e ch // Q e nōdū q̃
distribuendes et gmūdes q̃ruz sit uoluta
rie et q̃ruz in uoluntarie Distribuendes
et gmūdes mp to dm uolue nō solū si
vn pti placet sed placet utq̃z pti re
solū si placet vtriq̃z pti ſ etiā si utq̃z
prū placeat mog gmūndi ut distribue
di attent sed ālīs in rideti bg n aliū
prū pfraude occultatis Gz dnt in uo
luntarie pon si gmūdo ut distribuo nō pla
ceat alti prū ut si nō placz mog gmūn
di ut distribuendi vel etiā si pfraudem
aliqua ātū ag sint alti prū occultata

q̃ se esset mai ta nō placet res ut etiā
mog gmūndi ut dist di Et hī sunt dcta
de ar lo pmo // Circa ad 2m ar lū pt
pma q̃ q̃ ciū nō q̃ tm gat i iustū pati
uoluntarie ut dicit pz in v na spali qoe
in gmūdoib et distribuendis uoluntarie
rerū quas 2m leges licz distribuo ut gm
utare n m accidit lue) ut dap nū q̃ ea
iustiaz suppto p neut distribuere ut q
muta ria mp tū ponat i d cuig nō d
dnq̃ q̃ sic q̃ m illis distribuendis et q̃mu
tationibus nō accidit lue) et dap nū q̃
iustiaz mq̃ uig nō solū placet gmūdes
et distribuendes vtriq̃z prū ſ etiā pla
z mog dist di et q̃mūndi simul attent
circūstaciis et nulla prū decepta seu
defraudata ep occultatione ātq̃ circūsta
tie aliū q̃ i huiq̃ dispb ut q̃ gmūdib
attendende Gz sic e de gmūdibus et
distribuendis rerū voluntariis quasl
vn leges distribue ut gmūre i q̃ uāz
q̃ā et aor rois inde esse nō quia qui
sic distribuit ut gmūt iuste distribuit
ut gmūt iuste distribuit et q̃mūt sibi
ep hoc pucat dap nū sue lue) hīt q̃n
gmūdes sint p dicto nō tue e ūa mer
tatūa sed m q̃m gmūt uiūz ps acipit
i d q̃ e sibi magis utile ut mai tū z i
ſ bor rois e m ta pg ntū nōle Signī
dr̃ mgae rerū quas 2m leges licz di
stribue ut gmūre ēt quia q̃da res sf
quas ſ m leges nolicz distribue ut gmu
tare licz res vtriq̃z prū placet et sit e
mog et nulla circūstacia mcedens forz
aliū prū occulta sic sūt uxores e
pates et filij Et d inde uoluisse pt
q̃ huiq̃ q̃n dicit mta lo q̃ ē fmo
puta m vendē et emo et mag tf alīs
lucria dedit leo Vbi q̃m dicit q̃
leo prohibuit aliq̃m gmūre pū vpo
rem depo) ē sed m dicebat nōn ter
supposito q̃ neut distribuere ut gmūn
dū prū pot i d cuig nō o dnq̃ sz tpr
Gz pot obici cont illa q̃ pmo sic
stat q̃ puo ut patuo sed circūstacie
declarent et tp ipo et omq̃ in gmū

none uolutaria in duplo uel in triplo dap-
nificet contra iustiam et quod fa tis gna
et amis satisfacere plene implebit tribus uti
equanimi. Ro. Sed quia constitit sortes
procuratore ad uendendum et bona sua
et uelit plus ad huiusmodi procuratorem et
promittit sibi unum parcilugatum uel aliquid
aliud relinquendum in fine uel sibi procurato-
ri det ut uendat predictum florenum de quo
plus bene potest hero propter et procurator horsa
cit uoluntarie singulis quibusdatis tuere
tur et quod sortes dapnificet contra iustiam
et tunc in quinquennio uoluntaria quod ui coram
iudice quod non possit stare. Ad ea
sudo goz. Ad primum quod ciuis tanc atto de de
iniuriis et rebus quinundis non
possunt puis uel patris filii eundetes eo quod
ipsi non habent plenum usum rerum. Et quod minores
minorum uoluntaria de suo proprio posita in ipsa
non li arli pictis nulla pre filii quinque oppte
uoz si uocato tutore si heat qui sit ta
cum possessore coz. Et peius uolens et
io aor que assint in ipsa res pa e et
neda. Ad 2az roz ut obiecoz de quit
sortes constituit procuratorem ad quinundum
bona sua illimitare et sine certa de
seu quod ipse promittendo se ratum et gratum
habituros quicquid ipsum procuratorem in his
procuratis negotiis fecisset ut oppe
ditum et tunc estio quinquennio oppte
sortis deat dici uoluntaria et propter pro-
curatorem suum nec alium cui quo procurato
suus quinquennio possit impetere ad respon-
dendum dapnum. Nec procurato sortis
iuste agat eo quod lucrum capit de bois
sortis et uendit ca re missius quinque bene
possent solue quod tunc uero rem dictame
rois facere non debet. Et pter alte in
iuste agat ro. Respondeo procuratorem
sortis promuna sua ut sortis bona
pmoris quinquennio quinque ualeat. Et pre
hor ipe sor in sum distat cauciagen
ner sic bona sua alius quinquennio mittat quin
tanda quia ipse oppe hor dap) incurrat

Et ro in illo casu negadum est quod sor dapni
ficat. Ro. Iniuriam quia sic sor in ipsa pro
posset plus bona ualeria pro florenis dare
pro florenis liz pecunia sibi displicet. Si
uero sor. constituit procuratorem ad quinquennium
bona sua subcina quod ceu certis quibus
oppsa ut oppsis seu alias sufficere
implicita ut implicitis siz 2m eorum ua
lorem ut bona ualeria pro florenis uno
quinquennio estimatoz det plus florenis ut
pesime non li dicta et tunc dicit quinquennio
quinquennio liz sit uoluntaria oppte pro
curatoris ipsum sortis et plus quin cum eo quin-
quennio non tu e uoluntaria oppte sor
eo quod non uoluit bona sua quaterenus bene
pro florenis dare pro florenis tunc unum minus
casu procurato sortis in iuste agit quod
lucrum capit de bonis sortis eo iuito et si
multer alter. si plus in iuste et fraudulente
tere agit magnum procurat sortem in iusti
fi. Vnum quinquennio in illo casu sor sorte non lyzum
agendi cum plozz liz minus iuste et fraud
ulenter egit possit cum procurato sibi date
ad huc rem illi huiusmodi bona uel gratis
bene habere accedere et tam agendi cum pro-
curatore pro suo interesse et ad ro pensa
dapnum et sic patz quod sit ddm ad 2az
obiecoz Co. m. primum se oppulla quod stat
tam emetem quinquennio uendere lucri et
tunc nullum coz. Et iniuriam operari (studio)
se eo quod et eius pbacre (2m co. iuste
non est medium inter lucrum) et dap. Ro
tunc glus in quinquennio uoluntarius ut
distribuendus pz quia hy lucrum et dap)
iuste pnt fili uti uel 2m quod sit illa Si
quis aliquid eo in uito et nolente plus
debito rapiat aut minus debito sibi tribu
at uel linquat tunc talis quinquennio plus ac
pit lucrum tunc iniuriam et ro cui minus da
ut uel linquit dapnificabit et iniuriam hy
quod pre sic qz. iniuriam nulla dz sibi ut suus
retinere uel applicare plus debito et re
linquere ut dare alti eo in uito minus dere
i hy uatz et anez quoms accusat illu

de iustitia qui in bonis communibus capit
plus debito sibi ut assumit suo et alteri minus
debito relinquit eo in iusto et nolente ut
in c. i. q. iuda // Contingit primum in communibus
et distributionibus in voluntariis actibus iustitie et
damnum extraneis iustitiae partes eorum et eius
placere secundo contingit considerando iustitiam et damnum
in ordine ad communes et distributiones
voluntarias facere in iustitia et recipere iustitiam
quibus et sic pati in iustitia et recipere damnum
quibus per eorum quia nullus ut sic de
iustitia nisi qui plus recipit de eius bono
ut estimato alio iusto quam sibi debeat
de iure et damnificatur qui de huiusmodi bo
no ut estimato minus recipit ut dicunt et
Gz. d. aliquis ponat quod eorum proti et
ploti distribuat pecuniam eis debitam et det
minus debito proti et plus debito ploti sic
in quo tota pecunia distribuenda distribuat
et nihil sibi retineat sic patet a recipe
indeo in iustitia facit et in nullum quod lu
cri ut indeo parte eorum quia non sibi
distribuat i. facere in iustitia et recipere lucrum
quod iustitiam non quibus tunc quod contra rationem
in non vi. vm. Sic etiam plus dicunt
et in quo sa hugo hi et magis eorum
i. quo sa hugo hi quod si indeo distribu
at in tota ratione potius et det minus debito
proti et magis debito ploti et non stat
hoc eorum ratio tunc hoc facit quia ma
gis est affinis vm quam alteri s. quia magis
affinis ploti quam proti non quod affinis intro
pecuniam et acquirit minus ordine ad eo
neos hoc tamen non nos ipsis acquisivisse
putamus // Z. 9. in communibus et di
stributionibus in voluntariis plus debi
to et minus debito sunt duo iustitia patet q
quod primum s. plus debito est in iustitia eo
ptre facientis qui plus sibi ut assumit suo
retinet quam de iure s. ut suis retine
debet Gz primum s. minus debito est iustitia
eoptre patientis in iniuria qui minus habet
iustitiam habet quam debet habere ut in c. i. q.
iuda Contingit secundo eo quod in communibus
et distributionibus iustis ut habet iustitiam

factis sunt duo iusta patet quia est omnis iustitia
eoptre facientis et illud eoptre patientis
ut recipientis iustitiam quia in huiusmodi operi
bus nullus recipit plus debito vel b. ng
eo quod de iure debet habere ut patris in c.
i. contingit vm. Dicit quod in huiusmodi
bus utrique esset facies et tunc non esset
primum iustitia eoptre facientis et ad eoptre pa
cientis. Dicunt quidam quod possit esse faci
es tunc tunc etiam utrique est patiens ut si per
det ploti de naves et ploti contra stula
res tunc ploti recipit donum et per stula
res et ergo uterque est patiens non dicit quod
contra facies in eo quod dat alteri quia nunc
est non iustitia ad alterum ut plus dicunt et
si patet quod obiicio assunt fm // 9. q. et
non lis sit illa quidem iustitiam eoptre
facientis quam etiam eoptre patientis sicut re
cipientis iustitiam et me. mutuus et dap
num que sunt ut puta esse in communibus quod
ut distributionibus in voluntariis quod sic et
quod non est plus debito non est medium
et medium plus debito et minus eis
et pagnus lucri et damni in communibus quod
in voluntariis fit quod iustitia de quo dicit
quod lucro est huiusmodi tria et mais rous et
mai ta eoptrimis et etiam eoptro 2. 2a
gelos et bors rous patet quia illum dicit
iustitia distribue ut communis quia nequit plus
nequit minus capit ut retinet quam de iu
redz hyce tam ipse quam ipsius non etiam
alteri plus ut minus dat quod debeat hyce
ut non est in c. i. q. iuda Cor. vt. quod vero
rum iustorum tam eoptre facientis quam
eoptre patientis iustitia est medium duorum
in iustorum patet quia est medium mutuus plus de
bito et minus debito eoptre et eius p
lacere non plus debito est unum in iu
stitia et minus debito est aliud in iustitia
pgoz zaz. c. in vm // 2m. tor. iustitia
est medium inter duo melia quia est
medium inter plus debito et minus de
bito pdta no quia illorum est medium
ut maium est et ep in lea i. c. vm
3m. c. iustitia est epda eqle patet quia est

mem mt duo meglia pro predes
no meglium mem e equale i ro vm
vm phr 4o huig Si ergo in iustu in
equale iustu egle Et ta 9o dicit
Equale aut mem e acr et mor
2m acis metra proporilitate Sz pt
obici tent ista tor a Et p mo qt p
rem sit no e pg 1o q duor cpt mor
sint plua media 2m eudem gdu
i rem no vi vm tra et ante pz qr
alijs bn e punt coeudem cpmor
plua mea 2m dup p gradus ut
albu et mgreu hnt pme fuscu et
pallidu sz 2m eundem gdu nugm
i nr in proito 2o grea 3m rem sicno
oz q m equalium medium sit m egle
i rem sm ante z quia si essent ta
ligna vnu v mg pedis et altm bu
pedu et 3m duor tur p ma duo lig
essent m eglia ut m est et z cet
medium i poz et tn no esset aliqui
cor egle ut no d i Ad ista tn ad
pmu dr p mo q no e mg nb duor
cpmor esse duo mea eq gdus
i duis tn subitis pz pgle e in
veri duo fusta clia m gdu in
duis subitis Et q 3 illor fme du e
medium mt albu et mgreu 2o dr
2o dr q q 3 illor fustor e medium al
bi et mgri in ordine ad suum sbm
s q ipm e in natu esse albu et cetera
mgreu vi grea Si sdr et pto esset
equale fusti mgdu fustu in sdre no
esset medium albi et mgri sz q pto
m natus e esse albus et mg sz s
q sdr in natu e esse albus et cetera
mger Vn p 4o phor ducit ane
e mgd p mo aptu natu e p tm gd
mutas qm in quod ultm no sdr
de albo in mgreu mutatus no tn sit
pfustu ptois sz pfustu sdr et
est de ploc i 2o Contra dr 3o ad
proitu q si sdr iuste qmut ploi sit
q nr plus dto nr mg tur i pe sdr
hz mem plurib et moribus mg i pe sdr
pozhre plus et mg et sit pto hz mem
in quatu i pe pozhre plus dto et est
mg in hac qmutoe 2m nhz plus n q
debito et nq cor dr hre mem mgntu
vng cor pt hre plus debito et alig
mg debito Attendt em mem in alig
sbo in ordine ad cpma q nata sut esse
in illo sbo Ex hoc ad forz ne ante quia
hmg mea eiusde gdus punt esse in du
sis subis ad gor patz quod dm sit cp
dictis Ad 2m dr q plus dto et mg de
bito et mem in tercapunt dupe qpai
vno mo punt hmg plus et mg qpari
splu ad se i iuste et ad mem et sit ro to
Iudit q no oz mem plurib et moribus
acui cor esse equale Alio mo punt plq
et mg et mem i poz qpai ad altm ita
q vnu sit plus dto ve altiq et altm q
debito ve altiq et 3m n sit plus dto
ne cetera mg dto ve altiq et tur illud me
dium liz sit egle alicui cpmor Dr tn
equale ad altm cpmor in ordine Et
ipto mo iusta dr mem egle et i iusta
dr mem in egle co q tam iusta qm in
iusta cetera sut ad altm ut plus dcm e
Vn si paliqua requmunda drent dai
duo flore uno valore ipai qmunti ctu
e q si darent pilla re tres flore dae
plus dto in ordine ad altm pilla re e
Si aut darent tm vng florenq tur dare
tur mg debito in ordine ad eundem s
sident duo florei tur in ordine ad q
mutatem et re p qua sit qmuo fiat
equalitas et sic duo dnt mem tur vn
et ta sz in ordine ad altm vbi em vnu
esset mg et ta essent plus debito ibi
duo esset mem equalitatis quo ad valo
rem Et pista patz quod dm sit ad fo
ma obiectois Vn ante e ne 9 Et ad 3o
pz cpp tractis quod dm 4m rem q ly
nome iustu directm no solu iusta co
mutatem sz cetera iusta dupe e ad
buedu pz cpdictis et cpqoe quia ita

bñ m distributionibus iustitiā e medium luc et
dapni sicut in commutationibus Et hoc ea
opinio quā da recitata in nō li p mo dl
pmi // Ꝛ d. quid ergo dicendum ad eorum mo.
tiua ubidem tacta Dicit q auctores qb
adducunt non concludunt in disputatione rois
mt iustiam commutiua et distributiua et non specia
eo q 1m speciem et cōmune sicut vnū vitius
predicta pus in qce ꝓ huiusmodi ꝓtis // Ad ꝛm
adducta patz quod dicendum cōpodlono ob
i rois fra contra 1m ed 1o qd illi qui
Et hoc de arto 2o. Ad rōes in pnō fras
ad pma dicendum ne do bonū deducto et dapno
q sicut in commutationibus iuolutarijs et qrū
tua facta Et ad ꝛm dicendum q ipa arguit de
dapno et lucro qui ingerentibus in commutationibus
uoluntarijs Et rōne assu e in pma q o et
eiusdem 2o q inter iustū no e medium
Ad 2m dicendum cōmo q id luc et etiā illud
dapnū de quibus eo arguit sicut vtq
pti debita mo iustū inter hūi luc et
dapnū no e medium si mt luc q e plus
debito et dapnū q e minus debito ut
patz ex dictis in arto 2o Ad 3m et ulti
ma qstio aor et ne bor ad ꝛm dicendum pma q
tedit q facies in iustū plus dapni sicut
quo ad bona maiora si in ordine ad
illa bona no attenditur dapnū et luc
de quibus hic e sermo et maxime cum
facietis in iustū eo q ipe no pt ea
alti distribuere ut commutare Et 1o n ad
iustiam ut in iustiam si in usuriato pdit
aliq sua Nam in usura passus michil
ephor cum lucrat Ad 2m p patz dicendum
q si usurator pter in usura petit
punit etiā pena motus et sic pdit
usura et etiā forte omnia bona sua tpa
lia hoc no e pulla aliq in usuriosa
mqua ipe in usurator est matiue luc
bat ut dicitur e in 2o et 3o nōbilibus pi
ar si hoc queat palia iusta exponere
qua iudex ex iusta ea teptat luc e
quae dapno auferens abeo que ꝛ putat
hre sibi hui sed lucru sic dicit phs et
i illo 6o Auctas phi pgatu adducta
e p qoe ꝛ ꝓposua hi de qo sunt ybar.
dicta etc

Q Vere vnde cōtio ut ex ode no sit
iusmedium me in iustia distributiua
et in iustia commutiua Et ad pmo
q sic in omnibus virtutibus q sunt circa rois
spēm cō mo dicendum sumi me in iustia distri
butiua et commutiua sunt circa spēm ne et iniq
qua et aor quia de roe dissimilitudo
virtutis a q sit medietas et medium
iecturaliter 2o huiusmodi Et ro ui pm ea
spe virtutis me in eode mo et similiter
sunt sumedium bor rois p ex dictis
i qoe Sma huiusmodi qtio 2o sic sumendum
medium in eode mo in iustia distributiua
et commutiua hoc maxime esset ex eo q
i iustia distributiua attenditur dignitas
psonarum et no in iustia commutiua
si id no ui obstare qn eodem mo sumatur
medium in ambabus i qua q e no et
aor rois patz quia hi vi ce ro phi 6o
huiusmodi qre no sumatur medium eodem
mo hic et ibi si bor rois patz qr i
commutiuis etiā attenditur dignitas p
sonarum qr phs dicit 6o huiusmodi q si pma
patria hns possit no oz reputari et si
principe pturit no puti solū oz si etiā
puri Et id no iudex esset ex alio n
quia princeps dignior e p sona qm sit
alia p sona puata i sequitur q in commu
tationibus etiā dignitas p sonarum atte
datur quod fuit probatum. 3o sic dicendum virtu
tis det esse qnis omnis virtutis si indiffe
rente virtutis specifica datur matus
mos sumendi medium i 1m modum su
medium e medium in omni virtute et p qnis
etiā in iustia distributiua et commutiua que
sunt manifeste Et ad ꝛm quia dicendum bo
dz qre omnis ratio subdiffinito ex bo
tho 4 si bor rois patz quia diffinitio
virtutis 2o 6o dicit q virtus e habitus electi
uus i medio exists quo ad nos determi
nata ex ratione prudentis sapiens hoc e prudens
determinabit in qua dicendum minuit q
medium virtutis sumendum e quo ad nos
et determinatum rois i Oportuit videlicet
esse de mente phi 6o huiusmodi ca 1o 3o et 4o
vbi mta 10o 3 deducat q medium i iustia

distributa sumendu e 2m ppotrez ge
ometra ducas iustu aut ppor te Et sub
dit uocat em tlem ppor bita geo ta
re Et in ca lo 9o sapti ondit ꝓ medu
i iustia ꝑmutatiua sumendu e 2m ppotrez
ar metra dns ingnmutacoibꝫ aut
e iustu aut e quib ele quid et iu
stu in equale ꝗ no 2m ppor te illa ꝗ
geometra ꝗ 2m arsram re ingnibꝫ
vis phr satis vidt in nuc ꝗ no co
mo facio du sit medu in iustia di
stbutiua et gmutiua ꝗ sunt pbandu
in illa qoe erunt tres arsu impmo
vi que et quot sint dustbocs et gmu
tacoes et iquibꝫ pnt iustia distua et
iustia gmutiua heant locu 2mo vide
bit spare in qua ppotoe consistat seu
penes qm ppotoz acipia iustu dist
butiu et etia iustu gmutiuu 3o in
ar lo tnbit adꝫ situ gntu ad pmu
ar lu e pmo ꝗ in gmutacoe ciuili
seu polita pactibꝫ expressis boi
tatis factis pre publica qm i pedu
t et distbuuntur pcuo seu alia bo
ptio ta 2m ppotoz in ti Et in gres
i pedunt et distbuunt honores no
tado honore simpe pe phibuo re
uentie que consistit in melia coe
capitis in genu flexioe ut huiꝫ ut
dicit eusb ꝗ etia ptrad u honoris
ꝗ ad modu e potentaty principaty
etia y magis corona uel aliquod
huiꝫ ppor in politiis et gmtatibus
ꝗ sunt nati bꝫ releuadis sunt gtbu
oes in coppensi fatigacoibꝫ laboi
bus et iis huiꝫ 2m epigetia boz
ꝗ homo hr qui e ps gmtatis et ꝗ
ꝗ ipe gmtati plus ut in ꝫ obligata
n em ista sient in gmtatibus ipe
no possit du in statu bono i mane
seu saluari ut in e peppi et e
p intetio in hoc 1o 2o nondu ꝗ
ipe e ut ꝗ ut distbuto et spare boz
ptioz 2m qre cia sut bo distbuda

Nam aliqua sut bo ꝗ debita sut dist
buy et ppoibꝫ sic bona ciuitatis debita
sut distbui hiis qui pauu te laborauerut
alia sut bona debita distbui ꝗ no certis
ppnis sic sut bnficia etia alia nos
que dant et tribuunt pmo du pueri et li
berales dom que ipe distbuet uiste poz
sibi retino sic sut pcuo ipe ipsi ipsis
possessoes et bona 2o nondu ꝗ gmu
tio qua aliquid transfertur de vna ppo
sm ri ad alia ppna sm te e duplicata
sniaz phi mo 9o Ita queda e gmu
voluntaria Alia aut e gmuo inuoluntaria
Comuo de uoluntaria qn pnapu gmu
tois eputaꝫ pte e uoluntaria Et gm
utacio di in uoluntaria poy na pra
gmutois no est eputaꝫ pte uolu
Et hat dispatoz not phr 9o huiꝫ tn
dicit huiꝫ aut ptes due gmutiouu
hec quide ualuntaie Et cto nondꝫ ꝗ
mutacio uoluntaia multas hz spes sz
vendicoz emptoz mutatoes fideiuss
one usu depone et gduatoes Et has
tagit phr quto huiꝫ tn dicit uolu
taie quidem tales puta vendicio ep
cio mutuatio usus depo gduatio:
Empcio et uenditio dm gmutoes p
quas aliquis dm suo roi transfert in
alu ppter aliquod equiuales mde re
ceptu ayutua de gmuo 2m qua aliqs
rem sua prat alti ut eqlem recipiat
fideiussio de gmuo ꝑqua aliquis se
uoluntarie gstituit debitore pali
usus de gmutio qua quis sua rem gtis
et liba alti concedit ri tn dnio sibi
reuato Depo de gmuo ꝑqua aliquis
pcutate rem sua aput alu deponit
et in eius custodia dimittit Et gdu
cio de gmuo qua quis usu rei aliene
pcto pcio gduat vm ꝗ pdictis spebꝫ
pt addi alia que uot libalis donacio
et e 2m qua quis transfert rem sua in
alu sme spe reddendi et sn pacta re
munaciis. Et ꝗ spez gmutaiis uidu

sufficit pt acipi Quia cu in gmutatione
voluntaria a quibus transferat re sua in
alium non abstante qd sit esset illud donatio
Sz gmutatio voluntaria est translatio rei
alium cu certa rone et certa da alia donatio
rone vel i hereditatem translatio respicit
rem in se ut respicit usum rei Si primo
modo est ex. quia ut huiusmodi translatio
rei fit qntum ad usum rei alienationem
et in pdlitatem rei requisitorum et sic e
vendicio ut emptio ut fit huiusmodi trans
qntum ad rei obligationem et sic e depo
vel qntum ad rei obligationem et non gdi
nota fidejussio ut quecumq obligatio
vt in pignoratio Si 2do horum et ex
ut emptio huiusmodi translatio fit in quantum
sc rei qtus credit esse tn rei domino
et sic in rebus fructum in portantibus vo
cat usus fructus ß in hijs q no fructus
cat nocat sm vsus ut in qntum vsus
rei conca cria cu ipa qsi pcne sbe rei
et sic e mutuum vel in quantum usus ri
vendit esse tn rei domino Et non
gdicio eo pte capiendi rem et locat
eo pte dantis ut credit eam // Sed
nondum e ep gmutatio in voluntaria cria int
tas hst ptes sue ppes et sunt iste 2m
q eas emitat eas phe in rea furtum
mechia venefiticu pagogia seruipe
ductio dolo occisio flm testamentum ver
beratio primitus mortis capitalis or
batio accusatio iudicatio fidei cab
latio occulta rei ut aliquid i uito domino
Mechia q alio nomine de adultrio est
gmutatio occulta qua uxor alicui tn sit
i abusu alicui Vnficu de gmutatio q fit
vmq occulte ablato alto nocumentum
i fertur Et io magis dme venefico
q occulte paliq maleficia parant
homi nocumenta Pagogia q aliquo
de diuatio ut gmutatio qua quis occul
te abducit aliquid alicui ad alium locum
ut ß gmte rei pagogia e p coactio
ut pductio in furtum Et a para q e
ante et gogos q e ductio Et fit ppe
qn mutatio qd dicto ut statuto non solutum
alicui q e sibi promissum Sz pcogde in fu
tum et ulr pmittit in antiora Seru
ductio est gmutatio occulta qua quis
hiu seducit ut a domo suo recedat do
lo Et occisio de occisio de qua aliquis
s quo occidit sibi non cauet non debuit
mto caute sr testio de quo aliquis
i nocuit alicui ut tacto pmedatu occul
tat Alie spes gmutationis in voluntate
sunt satis mate de se Et illae spes
gmutationis in voluntate sufficiet sic pot
acipi Vna aliquis pt alicui in serre
nocumentum dupl quia ut occulte pig
noracia alicui cu sit nocumentum uel
manifeste et puolencia Si aliquis
fiat alicui in uicia occulte et pignoratio
eiusq hor quod cit tribus modis Quia ut fa
cit sibi occulte in uicia in rebus ut i
psona ipa ut in quicta pso Si in re
bus sic e furtum ut pagogia Si in ipa
ipa hor e dupl quia uel fit i uicia
occulte contra psone qsi tecia ut qt
psone dignitate et fama Si primo
sic e dolo occisio ut venefiticum
cu quo fiat sue p arte magica su
p venenum piccatoz Si 2do sic e p te
tio Sz si fiat nocumentum alicui in psona
quicta occulte hoc qt dupl ut cu uxore
et sic de mechia ut adultrium
Et hujus a nectit nocumentum quod quis fa
cit in filia sorore ut alia psona co
iuncta ut cu filio seu ancilla Et de
gmutatio bulo fili seductio Si non quis
faciat alicui nocumentum ut in uicia mate
et puolencia hor cum qt tribus modis
quia uel hor fit in rebus ut in psona
ipa ut in psona quicta Si fiat in re
bus sic est rapina sicut fiat in uicia
in psona ipa hor e dupl sic p
ut contra psone cosstecia ut contra
upiq dignitate ut fama Si primo
sic e vba ut uituperatio ut morbus ut
verberatio sic e exercitatio ut membra
mutatio pua 2do Si aut hor fiat
2do sic e clamosa accusatio honoris

detractio seu geniti aliqua violata fide
hominis multio Si autem fiat huiusmodi iniu
ria in persona quicuq; tunc ut sit in uxo
re quicuq; ut filia seu alia persona hoi
primo quicuq; Et tunc uidet oppositio qm
plus non cop mit si dat ea intelligi
i suo ofo s. adultio quod sit secundo et
hec oppositio diuisiatur 2m diuisitata
personarum quia alia est oppositio in pouris
alia filie uiuis ut no uiuimus secundus
et alia est religiose seu ministrorum ut
huiusmodi iniuria fit alicui in suo seu a illa
mai. et puuleria et sic est uerbacio
incedacio mores orbacio 2c Quia tot
modis quis potest ledi in persona quicuq; sic
ipsa Ex predictis colligi sic retu diuisio
est i uoluntaria s. in uoluntaria puuleria
et uoluntaria pugnoracia ita
duplices sunt quantiones i uoluntarie
s puuleria et alie in uoluntarie pug
noracia per expedictis patet sic pissi
est prima questa qm in distributione eorum q
dant pro modu puri dom no hat locu
iustia distributiua et in iustia sibi opposita
per quia in huiusmodi distributio magis hat locu
libalitas et uicia sibi opposita ut per
expedictis 2o huiusmodi 2a q qm in distributione
bonorum que debita sunt distribui lucro no
stis personis locu hat iustia distributiua
et in iustia sibi opposita per quia distribuo
huiusmodi bonorum sic sed beneficia certa et
filia iuste dicit distribuere si det ea
dignis poppo in iuste si det ea indi
gnis ut mai. est 2o ua Et d aliquis
ont Si indigno det beneficium nullus sit
iuria i se qm distribuens beneficium i dig
no recedat a iustitia tza quia ille no
vi facere in iustum quia nulli facit iuri
am ut nocumentum et amiz quia nullus
vi esse qui he ppt hoc heat raz age
di dei iuria Ad illud en. primo quia
distribuens beneficia certa in dignis no
faciat forte i iuria alicui personae sim
plai facit in iuria rei publice seu
tote comitati Illa enim multum offendit
qn beneficia pbono comitatis distribuda
indignis conferuntur 2o de quo comitas
pt agere de ista iuria ut illi qui
i officiis prepa comitate ut principibus seu
saluadis et procuradis instituti Ho
hor de 3o qm prima pet et de platos et
alios collatores beneficiorum tenere de
iporum beneficiorum i iusta distributione pti
patis satis quid dm sit ad locum arg
quia vlter ante est fm et ad oz de qm
tati fit in iuria et i ut aliqm officio
comitatis qsta pt agere de iuria et
i debite seu i iusto distribuere ratio
ne et ad debite distribuendum in forte
Si tunc dret aliquis quis tm hat acto
ratio prima in cau quo ipse distribuet
i iusto beneficia certa. Pm qm preter pa
pam multi alii subeo et ad pouend
et saluadum bonum comitatis i statu sunt et
electi sic cardinales et reti platiar
chiepi et epi et illi pnt et debere et
papam vbaliter cogere et sibi sum de fm
indicare et induce eum ut studeat hi
de statu reforme et tlis reprehensio vbalis
tati uiri satis magnum pudio pudi reputat
tz 2a q in distributione bonorum q debi
ta sunt distribui ctis personis sic sunt ho
nores pecunie et huiusmodi et similiter in
retributione operum laboris et
laboris locum hat iustia distributiua et i
iustia opposita per quia ille qui distribuit
culibz qm suum est et nulli plus ut bnm
debito iustum est distributo Qui aut no
dat alicui qm suum est ut sibi debet ut
si plus debito distribuat prim qm alti
e iustum distributo ut mn est 2o ua
Et confirmat sic quia in huiusmodi bonorum
distributione seu certa expensarum et ad
ministrationem equalitas et in equalitas
pnt in rei re i iustia distributiua pti
ut in iustia opposita tzgna quia iustia p
ticularis et i iustia opposita sunt et eq
litate et in equalitate vnia ad al
tm prius dta et ante est prim de spe
Pm distributio distribuens bona ctis pso
nis debita distribui tpt fit i iusta
primo si sibi ut suis retineat i ut ad

eius quod tenet distribue 2° si totum dist-
buat non tm illis quibus debitum est primo di-
stribue 3° si totum distribuendum illis quibus
distribuendum est distribuat si det vni plus
debito et alii minus debito Et ro est quia
Thomas distribuere suum in equalitate ad
personas quibus distribuit Si autem cuilibet dat
quod sibi debetur et non plus non minus suum
equalitas rei hanc gerit tangit phr in quo hi
dicens eius aut qui 2m pte iustitie et 2m
partem iusti Vna quidem est pars quod in dist-
ribuendis honoribus aut pecunia vel aliorum
quibus utilia quantum ad verbositate Et
subdit rei in his eius est et mele hinc
et equale alteri ut alteri Vbi notat cum
quod distributio honorum quam respicit iusti-
cia distributiva non respicit summe ex hoc hibi
rei uenitio que respicit in mutuatione
rapitis et genus plepione et hinc Et
dicit quod honoribus ut potestatum principa-
tu principibus et ratio coronatio ut ali-
quod aliud huiusmodi pactum expressetur bonis
sed pre publica distribuendum sed consequendum
quia sit iusta in commutationibus rei voluntarias
sicut emptio uendicio locatio rei locum
habet iustum pter rei commutatione et iustum sibi
opposita sicut quamlibet commutationibus quibus
inuenitur equale et tunc locum habet iustitia
commutatiua et etiam quia in uenire mele et
tunc habet locum iustitia opposita ut mele in
Et est adutandum quod de commutatione voluntaria
de magis quibus in hoc proceditur de casu
de nobili quo ar lib primo Cum iusta sit
tempe commutatio uoluntaria tunc in commutatio-
nibus voluntarias solum habet locum iustitia
commutiua et non iustitia opposita ut patet
nti et dicit sunt magis quibus 2° ar eius quibus
quia solum sit iusta quantum in commutationibus
in voluntarias quia sunt furtum homicidium et
huiusmodi sine fiat punoleria sine pignoratio
non habet locum iustitia commutiua sed magis
iustitia opposita nam in commutationibus
sic commutatur 2m equalitatem illud quod reddi
dapminficato iustitia commutiua habet locum primo
pbs gelous patet quia furtum adulterium ho-
cidium pertinent ut aliquod huiusmodi nu
quam est iustum sed in iustum ut malum est

in prima pbs quia sic 2° pbs patet quia iustum
est quod ex in equitate ad equitatem ducit
et ideo abeo qui habet lucum et dado alti
qui habet damnum in eo quod pecunia. Vnde phr
huiusmodi dicit quod in iustum hoc in ele equo
equaliter peccat indeo sed 2m equitatem
et quantum nocuit Vnde subdit Etiam cum li
quidem in ne hic aut pruciat ut oci
dat hic aut moriat dimissa et passio et tuc
cio in equalia sed peccat sed indeo damp
num equare aut eius alueo Et pgea iste
dicit phr propter quod et quam dubitat ad
iudicem refugiunt Ad iudicem aut quasi re
et ad iustum iudeo enim iust esse iuclud
iustum aliatum et fruit iudice mele 6° quo
et aam lib in illa matia quam rei sta
punoleria rotis pibus et magis mala
quam alia sta pignoratia pz 9° quia
subtractione rei punoleria seu alia
huiusmodi punoleria sta res alicui au
fertur nel lucum de ea recipit alto
in uto sic in commutatione sta pignoratio
et tum hoc facit in iuriam pdanale ut
uoleria ei aquo rem subtrahit seu
tum quo uolete mutat eo muto ut
mele et hoc non fit in commutatione pigno
ratia in quia Cō sed eqq aprona
sed legum capto non solum approbat red
de rem quia rapuit uoletter sed etiam
ult punit pter in iuria quam alti fe
cit eo in uto et nolete pz eqq Vn
addup pter non suffit summe pena
seu tempetu dicere et metis sta Adsa
tisfacit dupno suffit vlcio summe Et
hetur idem 3 huiusmodi de eo quem plus
dicit debet puri in duplum pena re
Cō 2m in uto iustum indeo quod huiusmodi pu
nit hanc de mi et accidere punoleria
quam alium facere hominem actum ut pig
noratia pz sic predens et huiusmodi
fiat primo quam 2° pgz Et hic sunt
inter dra de p° articulo Circa ad
2m ar in primo nondum quod ipso in quie
nihil aliud est quam habitudo vnius quan
titatis ad alia sine sit qte sui disita
Et illud innuit phr 6° huiusmodi dicens

proportionale aut non solum est monadicum
numerum primum sed totam numerum. Quod intelligitur sic secundum expositores quod proportionem
solum contingit numero monadico. i. quantitatem disjunctam vel forte numero quo numerantur res tota
quantitas numero. i. rebus numeratis magnitudo
tota numeratur. Secundo est notandum quod huiusmodi proportio
suo proportionali est duplex. s. geometrica et arithmetica. proportio geometrica
est equalitas duarum proportionum attenta penes equalitatem proportionum excessus et non penes equalitatem excessus nude. Vt gra in eadem proportione se habent nouem ad sex sicut sex
ad quatuor. quia ut bis bis est proportio sex
qui altitudo vbi vnum terminus quemlibet totum
aliud et tertium horum medietatem eius. Sed in
quantitatibus interminis media non est equalitas quo
ad excessum quia nouem excedunt sex per
tribus et sex excedunt quatuor tantum in duobus
ut patet. Et hic sic se habent octo
ad sex ita quatuor ad tria. et proportio geometrica
quia ut bis bis est equalitas proportionum quarum
proportio est sesquitertia vbi vnum terminum quemlibet
totum alium et tertium horum 3 partem eius
et nihil ergo non est equalitas excessus
quia 8 excedunt 6 in duobus et quatuor
excedunt tria in vno tertio ut patet. et
similiter possent in aliis exemplificari
Secundo proportio arithmetica est equalitas duarum
proportionum attenta penes equalitatem excessus et non penes equalitatem proportionum ut similis est proportio 8 ad sex
quia est sex ad quatuor. quo ad equalitatem excessus
quia sicut 8 excedunt 6 in duobus tantum
ita sex excedunt quatuor in totidem. Primo sed
non est equalitas proportionum quarum proportio
8 ad 6 est proportio sesquitertia sex ad quatuor
est proportio sesquialtera. 3o nondum est quale
sumere medium in proportione geometrica et aliter
in proportione arithmetica inter duos terminos proportionum est quod tantum excedunt a vno et
tertium excedunt reliquum et sic sex sunt
medium inter 8 et quatuor. Secundum medium in pro-

geometrica est quale proportionum excedunt ab
vno termino sed non qualem excedunt reliquum
et sic sex sunt medium inter nouem et quatuor
ut patet in speciali. Quarto nondum quod p. hanc huiusmodi
videtur velle quod proportio geometrica penes
quam adtendit in distributiva dicitur penes
quantitatem discretam de quo in quibus dicitur
proximum intellectum adtendendum quod dicitur ratio est inter
proportionem quantitatis et quantitatis quae alio nomine
dicitur distincta. Nam proportionis quantitatis
equalitas duarum proportionum quae est ratio
vno termino me. Sic se habent 8 ad quatuor ita
quatuor ad duo. Et vi contra quia duae
proportiones quantitatis et quantitatis in vno termino
medio qui est medium sum in roe finis et est
in roe principium sicut indicto exemplo. Sed
in roe finis quantitatis et quantitatis
in roe principium quantitatis quantitatis ad duo
vnum roe se habent terminum medium in proportione quia
sic nos imaginamur se habere punctum quantitatem in linea. Nam tamen sic est terminum
et finis vnum punctum lineae ita est primum al
tum. Secundo proportio distinguitur a equalitas
duarum proportionum non quae est ratio malum
terminum quam ut si dicetur sic se habent
ad v. ita 6 ad 3. Secundo patet dictum
huiusmodi proportio 3 ad minus esse in quantitatis
non proportio continua est solum in rebus
terminis ut dictum sic octo ad quatuor ita
4 ad 2 plus sunt 8. 4. 2. Tertio patet quod
proportio continua plus sunt tres in finem re
et subsistunt in quantitatem finem proportionatorum
roez eo quod vnus terminus in 2 roz duorum
scilicet primum et roz fis. Et hoc notat p.
hanc huiusmodi quantitatem dicit et in quantitatem minimis est
proportio et subdit discreta quidem i quantitatem
i quantitatem minimis sed magnitudinem sunt simplex et in quantitatem. Et subdit roz vno eum ut duobus ut ter bis
dicit et non expeditum de a b 2 quia
in terminis nudis quibus de quibus dictum est
magis est clarum et minus hanc intendunt quod
patet etiam facit proportionem meliorem de proportione permutata. Vbi est adtendendum quod
dicta est inter proportionem ordinatam et pro-

ione pmutata Nam ppōtio ordinat̃ i
silitudine seu equalitate ordinata ppōtionis sn
pau pmutatio ut ducendo sic sicut se hnt 8
ad 4or ita 6 ad 3 Vtrobiq; em est ppōtio
dupla ppōtio aut pmutata attenditur
m similitudine ppōtionis tu pau pmu
tatoe seu uariatione ut sic dicat sicut se
hnt 8 ad 4 ita 6 ad 3 quia ut biqz
ppōtio dupla sic dm ro pmuti sicut se
hnt 8 ad 6 ita 4 ad 3 quia ut biqz est
ppōtio sesqui tria Eoquo pz q ppōtio n
dr pmutata sm ppter pmutatoz t
mnoz quia tm est tam pmuti pnt Et
frequenter pmutatur m ppōtioe ordinata
sm ppōtione ordinata sicut qpa pm
ad 2m et 3m ad 4m suo ordine Gzi pm
utata sit qpa pm ad 3m et 2 ad 4m
Vn dmg qui in ordinata ppōtioe sunt
predes pmuta sit subseques et econtra
pz in pōtioe do Et ppter illoz tmoz
pmutatioz dicit cust q pmutatio ppō
pmuta vm q no sola Si saltu diuget
adutanq pmuta dz appellari ppter p
mutatoz tmoz sed eqa ppter pmutatoz
ppōtionum sicut pz in eo priori Nam i
ppōtione ordinata et ppōtio dupla si
pmutata et ppōtio sesqui tria Quibq
bmssis suppom primo q m distributiobq
rez quae debet distribui ad mig sunt gor
tn 4ti quoz vnq in re no est alter s due
psone et due res Oz em esse psonas
quibq dz fn distributio Et similiter oz esse res
ipsis psonis distribuendas hoc sicut est satis
mata et pz p 6o huiq directem Nam
est 6o iustu in minus esse 4or quibq em
iustu quod est res duo sunt et in quibq
res due i sicut ua 2m sicut q iu debitum et
iustu est q qui plus meruerit plus de
capiat de bonis propriis mitis distribu
endis ro recto sicut hnt ad idem quibq
psone e facienda distribuo in qntate mitoz qbq
distributio e facienda Sic sicut se debent
hre ea q eis distribuunt in qntitate seu
ualore pcij vi gra Si mlitia tribus
roe milicie distribuenda e pcima no oz
meliori et in oribq plus distribuere
meliori secundu milicia seu ei q
plus ita milicia laboraunt Vn sicut
sit duplicis mitis ad plozes dz q res sibi
data ad rem q dat plozes sit duplicis ualo
ris 3 sicut sequitur q in distributioe iusta
equalis dz esse ppōtio in rebus distribu
ndis ad ualorem sicut est ppōtio psonarum
quibq fit distributio qntitatis ad mitis et
dignitatis ppter lodo de mitis p quibq fia
enda e distributio pz eo sicut pcedentia quia
ats psone et res no hrent se ppōtio
ad idem has duas sicut p notauit p
6o huiq qn dicit Et eadem et equa
lia quibq et in quibq Et eo pom sicut
2m oppositoes Eadem erit eqlitas
sicut proceoris quibq i psonis quibq dz
fieri distributio et in quibus i i hbq
distributis Et huiq rez assignat p
qr si no sient distributoes sicut s sed in
qualitate et qntitate mitoz ut dm
est ut in equales equalia ut eqles
i equalia rapent in distributionibus sicut
gent actu sacoes et ciuiles pugnaet
ciuis in re publica seu qntitate ppter
huiq in iusta et in eqlem distributionem
Vn dicit in lra ut em illa hnt q in qui
bus i res in quibq fit iusta sicut et i
hnt q in quibq i psone quibq fit iusta
Et subdit ad propositu Si em no sem p
ita fiat eqles s in mitis no eqlia sicut
stipendia habebunt sed hinc pugne
et actu sacoes surgunt qn ut equales
no equales eqlia hnt et in distributoe
sustinuit 6o supposito q in eau quo psone
habuis dz fn distributio psuit mitis
sunt in equales quo ad mita p quibq
dz fn distribuo ut si sor sit duplicis
mitis quo ad plozes et sint tu eo sicut
6 florem distribuendi tu argu dist
buendi res mitis ipoz eo duobq
potest sumi sylo 6s quoz pmg e tis sicut se
habet dz ad plozes Ita 4or flores addu
ob i appmuta ppōtioe sicut se hnt 4or
flores ad sorte ita duo flores ad pla
tone 29 sylo 6 et tlis sicut se hnt to
ad totu i ipsis 2m eande ppōtioz

psone

Ad 4.h

diuisis scilicet quelibet pars adpetentibus ei
in ratione hypothecomatheorum ita florent
sufficiunt toti mento sortis et plus pro
tu et ei sortis sit duplicis menti ad plus
gor plus sufficiunt sorti et duo plus
Et dicit p. q. quando illo modo res distribuitur
plus sit iusta distributio. Vnde quando
quaz seu sibi alii alia sortem qualis
est proprio vnicuique ad altum diuisum superu
cade proportionaliter ad totum hoc est in mente
et modo sint et quilibet superior hi supponit
comparime. Si sortis duplicis meritum ad
plus supponitur Et proprio mentum sortis erit
duplum ad mentum plus et eadem merces seu
stipendium sortis erit duplum ad merces
seu stipendium plus et ultimo aggregatum
ex mento sortis et eius stipendio erit du
plum ad mentum plus et eius stipendium Et
hoc patet declarari in exemplo. Vnde sit
gratia exempli mentum seu valor sortis
ut 8 merces ergo sit ut sexto valor plus
sit ut 4 et merces sue sint ut 2 tunc
ergo sic scilicet octo ad quatuor ita sex
ad 12 quia ut 12 in proportione dupla et
ita in eadem proportione scilicet sint aggre
gatum ex 8 que sunt valor sortis et ex
sex quod sunt eius merces ad aggregatum ex
quatuor que sunt valor plus et ex 2
que sunt eius merces quia octo et sex faci
unt 14 et 4 et 2 faciunt 6 mento qua
tuor ad 6 sint sic in proportione du
ta ut in octo. Hoc autem solo modo non ap
pareat huiusmodi diuisio Et aut iustum sed di
stributum in quorum minimis et ad magnum
et proprio eadem sic inter illa quorum
et subditur diuisa eum similiter et fiat eon
dem proportionem et quibus et personis quibus
distributum et quibus et res distributa erit
ergo ut a ad b ita ge ad d. et p
a et b intelligantur personae in quo ex
empla pus ponta 2m proportionem sui
ualoris et p. g. et d merces ipsis in
mentum assignata et in istis duobus in
mutatum primum sed 2m aut tacitum sub
dit quae ter ad tertium quod distributa sit poli
tica quod iungit 2m Et exponunt in pta
2m sed 2m quoniam modo formae

supponit quod in mutationibus rerum iustum in
utatum non attenditur nec quod sit in equali ta
valoris rerum quae mutantur et personae quae
mutantur sed solum in equalitate valoris
rerum per quia quicunque dare melius
accipit quam reddat in valore certa equi
quod reddatur et proprio certa equi
Et ex si deat huiusmodi iustitiam ut tunc red
dat in mutatione equalitatem accipit mu
lore et pecunia sit rerum quae iuste adi
uicem comparatio in valore et non personae
Et hoc fuit supposita proposita Vnde p. Gothuig
dicit mechil enim differt. sed quantum ad iu
stitiam quantum si studio sub primum pruant
ill primus studio sum nisi mechatur studio
sus ut primus sed ad nocumenti dicit solum
respiciat lex et utrique ut equalibus
sit illa quae in quibus rerum certa sit
gor tum sicut personae quantitates quae una
tum sert rem sua malicia et duae res p
quibus seu in quibus sit quantum ista sup
pono quia sic in emptoribus et uendentibus
sit dominus et uendens et res empta
et res quae datur pecunia et suo modo et in alijs
quantitatibus mapie uolutarijs Ex da
quin furtum mechia et alijs quantita
tibus in uolutarijs non vnde esse due res
vna quae datur et prima quae recipitur quia fur
vi rem aliquam recipere et non vi dare res
Vnde ex ista quin omnibus utilibus et quod da
modus dacris quae fiunt si accipiat praua
dat peis penas et quia p mechia in
fert alium nocum in persona quicta patitur
a re pena in pecunia et ijs secundum quantitatem
mis uolutae suo modo dicit istis sic tracti
bus et prima quae ista iustum 2m iustitiam ta
quantitatem quae distributae et 2m aliquam
potest hoc quod patet primo de iusto quia sic
illud est medium 2m aliquam proportionalitatem
quae ad bonum et quorum huiusmodi ad alium
est proprio sic aliquid ad aliquem iustum di
stributum aliquid et aliquis non et hoc
per exemplum primis sed Ex
de iusto quantitatis per secundo quia iusto
quantitatis quae equalitas in valore rei
quantitatem dicit et per quod sit medium Gothuig

Et ans. 2 p. suppos. 6ta. Vn in omnib. gmu-
tationibus tam voluntarijs quam voluntaris
mediantibus 2m aliquam proportionem 1a q. ua. 2a
gclusio sit illa q. in equalitate proportionum
rerum que debent distribui et mutari quibus
facienda est distributio q. sit iustum distribuere
et in hujusmodi proportione in equalitate
q. sit in iustum oppositum hic q. satis claret
ex suppos. 3. Vn. q. res distribuenda non proportionaliter
personis 2m equalitatem proportionis sequitur
q. vnus plus habeat ut respiciat debito et alius minus debito et hoc est
iustum utrique ex quo sequitur q. aut ita sit in
est explicit quia q. proportio rei vni adeo
alicui excedit proportionem ipsius ad alium tunc
semper ipse habet plus debito et alter minus. //
Cum iustum distributum attenditur non penes
quantitatem rerum distributarum sed attenditur
quo ad dignitatem et valorem personarum quia
digniori persone et magis valenti quo ad mutua 2m iustam distributionem maior
datur et datur dupliciter. Vn. non esset
iustum sorti minus vel equale distribuere sicut pl
ato si ipse esset maioris mutationis pl
ato utrique ex gclusione et dictis 1o. Vn
3 gclusio sit illa q. iustum distributum atten-
dit penes proportionem quo est equalitas
proportionum hoc est attendit 2m proportionem
geometricam et arithmeticam. Et sicut in
quorum duo habent eandem proportionem adinvicem quam
habent reliqui duo alii et proportio geometrica. Et sic
est in iusto distributio 1o. quia tunc quantitas et
aut rationes et exponentes 2o habent arithmeticam
rationes declarat q. in iusto distributio se-
cundum patet per suppos. primam. Et ex eandem
proportionem habent ad idem primum duo tertium et
alium duo patet per suppos. 2am et 3am. 1a quia
Q. quare equalitas duarum proportionum at-
tenta penes equalitatem proportionum de geometrica
proportione dicit exceo quia habent proportionem
in continuis. Vt gra. summa quadratum
a et quadratum b. tunc proportiones illorum quadra-
torum quantitatibus sunt quadrati ad latus co-
runde sunt equales quamvis diametri
sint coram in geometricales et sic rec. e.

in iustitia distributiva quia si sic distribuendum
sunt sorti et plato et sortes sit sic duplicem
mutationem iustum est q. sortes recipiat aut et pl
ato duo. Si enim sorti darent vnum et plato
vnum plus tunc sortes excederet plato in aut
quorum duo sunt me[illegible] et tunc non esset iustum
q. duo auferrentur a sorte et darentur plato
quia tunc uterque habet tantum q. non esset
iustum. Et ex q. in dictis eiusmodi quo sortes
plus habet quia plato tollatur a eo sicut q. in mu
ferat a sorte q. proportio rei sortis adeo
plato sit equalis proportionem mutationis vnius ad mu-
tationem alterius et hoc sunt mensis phisicis utrique ex
proportionibus // 4a. 4o. sit illa q. hujusmodi proportionem
2m quam attendit iustitia distributiva non pt
esse continua et magis disjuncta seu disjo
tinua et quia in ea non pt accipi idem
termini bis i. non pt esse continua quia
tenet exponentem 4o. pentis ar. et antes
quia in hujusmodi iustitia distributiva ex eo una
pte esse duas res distribuendas et eo
alia pte alias duas res. si personas
quibus ex fit distributio vt dicit
prima suppo. i. 4o. ua. // 5a. 4o. sit illa
q. iustum commutatum attenditur 2m proportionem
arithmeticam hoc 4o. patet sic. Illud atte-
dit 2m proportionem arithmeticam q. non attenditur
2m equalitatem personarum et rerum distribu-
endarum et solum 2m equalitatem valoris
rerum sicut 2m quantitatem dampnum et lucrum sed
sic est de iusto commutativo i. 1a. et 2a. et
quia proportionem arithmeticam attendit et equalitatem
quantitatis seu excessus et non secundum
equalitatem proportionum excessuum patet
per 1o. 2m et maior rerum patet per suppos.
3am. Vn. cum partes et plato ante commu-
tationem reputentur equales et sed pa-
tit dampnum in duobus q. plato lucratus
est in et q. plato excedit sortem in gor.
i. hujusmodi commutationem iustum aut constituit
immediate illorum 4or. sicut in duobus qq.
dem duo auferenda sunt alterius et
addenda damno quia sic redibuit

ecclesiastice erant ante commutationem. Et hoc
fuit dictum de articulo 2o. Tertio ad tertium ar-
gumentum est notandum primo quod sumitur medium
commune in iustitia distributiva et in iustitia com-
mutativa potest multiplicitter intelligi. Uno modo quod
ad nos et rem rei. Alio modo quod ad alias
res extremas quibus iustitia distributiva et
commutativa opponitur. Tertio modo quod ad aliquid
rei commutandarum et distribuendarum et
etiam personarum commutantium ut quibus fit
distributio. Quarto modo quod ad eandem vel
aliquem proprietatem. Et est notandum quod medium
dicitur idem seu eodem modo in iustitia dis-
butiva et commutativa. Possit igitur esse
medium quadruplicitter quod ad nos et rem
mixtum rei. Sic enim dicit 2o huius quod
virtus moralis est habitus electivus in medio
existens quod ad nos determinatur ratione ut
Et dicit idem medium proprie 2o si habeat ea
res sit medium inter plus debito et minus
debito quasi sint extrema iustitie opposita
Et modo sumitur idem medium in rebus sita
et commutabilibus quia in distributionibus iustitie
fiat equalitas in rebus commutandis
et distribuendis et etiam in personis quibus
fit commutatio ut distributio quod aut modo sum
ceretur idem medium in rebus sita illa
quam illa capiunt penes eandem et
similem habitudinem vel magnitudinem
ad alia seu vel proportionis ad alia
et. Ista premissis et prima quod quod eode
modo et sumitur medium in iustitia commutativa
et in iustitia distributiva primo modo quod ad
nos et ad rem rei et etiam 2o quasi in or-
dine ad malitias quibus opponitur patet quod
quia illa in eliminat ad commutandum et distribu-
endum equalitas et rem rei quasi determinat
patet ex dictis quod hoc est medium utrutque
patet quia est medium inter plus
debito et minus debito ut patet ex exemplo de
prima huius et etiam indebitum defectus
et deperditum quod sequitur. Tertio quod sit ita
quod non sumitur medium eodem modo in iu-
stitia distributiva et commutativa et quod
modus patet per hoc quod ad 3um
modum quia in iustitia distributiva non est
attendendum admissa et dignitates personarum
utrum satis exparte prime. Et hoc modo in
iustitia commutativa ut dicunt fuit idem quod vel
differet quantum ad iustitiam commutativam sive bonum
vel malum magnum vel parvum debilis vel
fortis rusticus ut nobilis quantum aliquid re
fia nam sic oportet quod vel iustitiam commutativa, et
qui plus nocuit plus recompensetur et quidquid
quidquid existat. Et personae commutantes cum
commutantur sint equales in ordine ad
res commutandas quia non esset iusta com-
mutatio si res commutande non essent e-
quales quarum una capiet unum et alia
alius. Et quia in iustitia distributiva quibus non est
quod personae sint equales in ordine ad res
distribuendas quia plus debetur illi qui
maior est uniti ut dicunt in articulo primo.
Et quod ad quintum modum patet quod quia medium
in iustitia distributiva sumitur proportione geometrica
patet quod tertia arti primi. Et in iustitia commu-
tativa sumitur proportione arithmetica ut dicit
quod quinta arti secundi et hoc sint dicta ad
articulum 2o. Ad rationes primas in oppositum. Ad pri-
ma dicit quod arit. quia loquitur prima arti 3i.
Vel dicere utrutque est quod sit rectitudo
medii in ordine ad rem rei. Et sic
etiam est de iustitia distributiva et commutativa
ut dicit illa quod vim est tamen quod sic est arit
iustitia distributiva est idem habitus cum subiecto
cum iustitia commutativa in eodem si tamen aliter seu
alia ratione sumitur medium in ordine ad res et
personas et etiam in ordine ad proportionem in
iustitia distributiva et alia in quantum est commutativa ut
dicit quod secundum arti 3i. Vel dicit burridan quod
non est in aliquam utrutque quia medium in opera
ut passione sit semper idem cum subiecto opera
ut passionis fit quod sit idem in ordine
ad rem sicut semper sit quasi rectitudo rei.
Sic non est idem modus in operatione agen-
tis seu passione et etiam melimate et in ope-
ratione fugit et in eius passione cum subiecto liq
bin idem cum rem rectam ut pus dicunt
in hoc quod Sic etiam non est idem esse medium
cum subiecto in distributionibus et commutationibus
propter hoc quod sunt duae operationes sufficiat
quod sit idem in ordine ad rem rei et quod
aliquid non est ita nisi in ordine ad rem. Et

Tracto arguit predictis Et hoc fuit pius dom
Ad 2m concedit maior et ne hor ad quod
horis dr q in quantacumq no attenditur
dignitas psonarum salte pse fs solum mo dap
nu illatum et qm de principe q no oz
repruti ir dr q hoc non solum pueit ep
dignitate principis pse fs eo maiori uel
mori nocuto illato vn qui prutit pn
cipem no solum in iuria principi in pse
eius fs etia toti qmti qui gerit uices
Ez q prutit psona p uata no tm in iu
riatur qmtati et ergo dapnu e epu
na pte maiq et ep alia pte mq Sic et
magis peccat qui bedellu ut alia quem p
sona ledit et ei iuriat maore qn est
in factis qmti qntucuq vilis psona sit
qm si ledet alia psona magis honesta
no tn sic qnez seu in stis qmtatis ep ipsa
tam Eodem mo esset dd in de psis pua
tis plus am piu ret qui prutoret horez
diuitem et distretu qua qui prutoret v
nu gari sone in ffu. Vn ois qui prutit
alu contra legu ledit qm in quatu q
libet e ps qmtatis fs ille plus ledit qm
tatem qui ledit ptem ei nobiliorem
qua qui ledit ptem ei uiliorem Ad 3az
ez dicit q ipa d rdte arguit ad qlez
pma ar li pm ma primo quo ad pma
eius ptem et ad eiq fez Auctes phi
pq oppositu adductu fuit predictis mor lo
2o et cu hoc arguit et fruit p 3 celoe sda
ar li 3i ut pz in spici enti Et hec sunt
dicta de 1a qoe. 2e

Queritur 1mo ut in opo iusta sit me
diu inter i iustu facd et i iustu
pati Et ar primo q no quia op
pacio iusta e quod dd a iustu et in
iustu facd ar in iustu pati sint duo i iu
sta fs iustu no e me in inter duo in
sta i 2m opo iusta e me in inter in iu
stu facd et i iustu pati no e qna et a or
tous iudc inta fs mor patz quia iustia
no e me in int duas i iustias i iustu n
e me in inter duo in iusta tz qna ploau
aqiugat set ans vt e sp de mete phi i
lra Vn dicit iusta aut medietas e no
sp eudem modu predictis vtutibq Et sub
dit quia medietas fs qm medij e in iu
stia aut e ptemor in quo tepstu phr op
fsa iudc uelle q iustia no hz duas in
iustias fs tm vna oppoita Confma opo
tpata no e me inter int tpate fsed et
i tpate pati n opai fortiter e medu
inter no fortiter facere et no fortiter
pati i n opacio iusta e medu inter
i iustu facere et in iustu pati tz a pli et
ans pz quia opo tpata e me in inter
int pate agere et in fsbi agere simlu
opai fortiter et opai trinde 2e Op
positu e de mete phi in illo qito dicit
em in lra sit determinatis aut hijs in
qm iusta opo medu e eius qe in iustu
facere et in iustu pati Confma quia iu
stu e medu duorum i iustorum sez eius q
e plus de bito hre quorum primu pertinet
ad facietem et 2m ad patientem i pro
portionabiliter iusta opacio e medu
duarum in iustorum opacorum sc actie et pa
ssiue tz a quia non iudc eo dum statu
et ans satis declarat in e in goe decaq
huiusq sti Iusta goe erit duo arti
Ipm ro erit abit vna opo oppiori et
q inti arg lis ut pt gria In 2o conci
dando hui opiocb. Vn debit ad q
stu Circtu ad pmu arti lu e adue
du q aliqui in ma pnti opp matur
et dicit pmo q iusta opo sit me in int
i iustu facere et in iustu pati p almega
tione e extremorum eo q iusta opo n
e in iustu facere n in iustu pati Vn
quod illud e ee medu extremorum int
tu mpe Nam sic etia dici poz qn
iusta opacio sit me in inter i iustu facere
et in iustu pati quia etia opo in iusta
n e in iustu facere n in iustu pati sic
et opo iusta no aliqd distorum 2o dicit
q iusta opacio fsc sez sedm ordine
ad extrema non sit medu int i iustu
facere et in iustu pati Et illud inti p
suadet primo sic quia si opo esset me
inter in iustu facere et in iustu pati ipse
et 2m ordine ad oma hoc uel esset
2m more itt 2m rei naz fs nll m illorum

pot dici i tertia et tertia patz sufficienter dimissoe
bor declarat et que ad prima eius pte
quia mediantibus motibus et mutatione extrema
i aliquo genere motus non sic non est de ipsa
opione et de in mutuo facere et in mutuo pati
i prima pbatoris uia autem non est ꝑ motus patz
quia opacio ipsa et etiam in mutuo facere
et vnum eorum motus sunt voluntaria sicut sat
mediantibus in mutuo pati non est voluntarium ꝑ
pgea dicere vim tamen quia fatui non
intelligunt usum rerum prout in mutuo pati qui
tamen intelligunt statum mentis agunt voluntarie
sed de in ipsa passione secundum illud patere quod
est ipsa passio nec laudanda nec vituperanda
de mo tyndi nos in passionibus ei insultant
si nos habeamus patienter ut in pati
enter ut mediantibus et i in mutuo pati et in voluntarium
quod fuit positum 2 pbatoris
quod in mutuo facere non sit medium ꝑ
i ter mutuo facere et i mutuo pati ar
guit primo sic quia mutatio et actio que sunt
idem re non sunt medium tadit secundo
rei ꝑ actio et passio sunt huiusmodi et actio non
est bonitas dicunt etiam ipsi 3 phys ubi
iudicet velle quod actio et passio sunt ea
res et pgnis etiam agere et pati sed sup
ta sunt eadem 2 pbat idem sic quia
ter movere et moveri non tadit medium
ꝑ mediantibus rei i nec inter in mutuo facere
et in mutuo pati quia non est opinandum et
ambo ecc dicunt ee phys 3 phys quia
movere et moveri sunt idem actus non deci
sub stam quod sit impedictis non iudicet
inter actionem et passionem cadere medium sed
te motus cui hec insunt sit aliquid ꝑ
quod simul cum actione et passione et p
ucit eo eisdem non opo ipsa non pt poni
aliquod tale inter in mutuo facere et in
mutuo pati ut non est dicere confirmatur illa
bor primis s. quia ipsa opo non sit medium sit
in mutuo facere et in mutuo pati nec secundum
nec secundum rei nasci nam medium et extrema
dent esse in eodem genere sed motus nec
sic non est de ipsis quia in mutuo pati non
est in genere motus ꝑ in mutuo agere et sit in
ipsa opo sunt in genere motus ut pus tar
tu et i et non sunt in eodem genere secundum
nam rei eo quod facere et pati sunt duo sed

primo et 2 ad primo argumentum sic quia medium
non in venit nisi inter opposita non in mutuo
facere et in mutuo pati non sunt opposita et
ar manifesta est per bor quia vnum opposito et non est
affectus alterius ut notum est salte de ipsis non
sed in auctore sed primo passio est effectus
illa quod accidit secundo sic medium genere non accidit
inter gria ꝑ agere et pati non sunt gria
i in re in mutuo agere et in mutuo pati non
est medium ut patz exodusis passionibus
lopra et plice et inter puacoz et hiu
non est medium eo quod tonitrum dicat in pulbo apto
nato sed ter loquitur genere non est medium ut
medium est i relinquitur quod medium genere pit
inter gria ꝑ bor quia actio et pas sed
in eodem subiecto ut allegatum est sup eo
3 phys i non sunt gria quia est nota quod
gria non repugnat essa in eo subs salte
mul et semel 3 sic quinque est medium re
ale inter eptma 2 pbat de eptremo
ad eptremum non primedium ꝑ non sit pressi
de in mutuo facere ad mutuo pati ipsa
opone i ipsa opo non est coniunctum medium tz
gna et a or est phys 3 phys bor quia ad
i mutuo facere sine opone ipsa sequitur stati
et natio i mutuo pati ut 3 sic arguit
et satis subtile impedit est quod idem sit medium
in duabus oppositis quarum est idem eptmu
epo una pte et duo eptrema duplia non
ad idem subalternata et alia pte ꝑ ipsa
opacio est medium mutuo facere et inter
aliud eptremum quod ipsi i mutuo pati non
subordinatum i non est medium inter in
mutuo facere et in mutuo pati tz et a or rois
declarat sic sta posito quod ipsi a opponat
b et c pta quod nec b sit medium inter a et
c nec etiam c sit medium mutabat b eo quod
2 m duplas uias itur de a et b et de a
ad c mai est quod in illo tamen i pos est idem
esse medium inter a et b et mutabat a et b
recto sic non est idem medium inter hepdel
berga et magunta et inter hepdelberga
et argentina tz bor rois patz quod in mu
tuo facere est ibi plus debito in bonis tribuere
ꝑ huiusmodi tracto opponit ibi in de
bito in bonis tribuere et i illa mutuo seu

iusta opo dicta e me) sibi sz nec plus
debito nc mag debito tbuo sz sibi mag debito
tbuo no e idem q patti i iusto nc etia e
sibi subordinatu ul saltu non oz sibi subo
dinari qua nullus patit in iusto uolu e
2m aliqs uolu pt sibi mag debito tbuo
ut mau tu e et. Et hi sunt dna de ar lo po
Quo ad 2m ar lu e p mos) ad ordinandu
pnta oppinacz tu sma arglis iudet q
tu affirmare q opo iusta sue opai in
stu in iusto face et etia in iusto pati
pnt dupr acipi vno em mo opai iusto
acipit pma opa ce ut actione qua qs
facit alti q iusto est et in iusto face
facere ul opa ce ma qua quis fit
alti q iusto e et in iusto pati pro
ono qua quis patit ul sustinet id q
i iusto e Alio mo pnt sumi peo iusto
ul in iusto quod relinquit in opate in
agete ul in patiente sta q opai iusto
nondicat opone iusta in nobis sz essim
iusto ep opone delicti tr in iusto fa
te no dicat isto mo in iusta actoz sz essi
actie ep in iusta actione seu factione re
manetem Et rete eo modo iusto pat dt
i iusto essim ep in iusta opoe maliquo
passie receptu // 2o sciendu q ta lo iusta
opai in iusto face et in iusto pati propo
nibus actionib q et passoib q Adhuc du
pt consi pno mo in tra subale et sz
maliter no hndo rem ad aliquod ep iusto
sic ad opante agetem ul patientem nc
adjpetates secundicates huiusq oppnib q
actionibus et passionibus attributas.
Alio mo pnt considi huiusq oponentes pro
nes et actioes sdm denoiacoz ep pta
et actr viz in ordine ad opante age
tem et patientem quo ad opata acta ul
recepta ul in ordine ad rondicoes et
ppetate [illegible] sicis sic p missis
Est q p ma illa q tapiendo opacoz in
stam i iusto face et in iusto pati 2o sp
peo iusto ul in iusto qd relinquit in o
pante agete ul patiente opo iusta e
media int in iusto face et in iusto pati
p sic qua iusto q pueitt ep opone in
sa in opante iusto ul in patiente iu
stu e medii inter in iusto quod ep op
acto iusta passio q pueit i in patiente
i iusto i gelu ia q est mata ep int
et ep declaratis in 2o pte p mno libs
anbz quia i iusto q pitent in facte e
plus dto sibi tbuo in iusto aut quod
recipit in patiente uel in co relinquit
e mag debito sibi tbuo no inter illa
iusto ep iusta opone delicti e me)
quatte iusto e nc plus debito nc ef
mag debito sibi tbuo ut patet ep
dictis Et de e conso me dictis in qoe
decimalibus q ti ar lo 2o et i q vi iusta
de mete phi pnr 2a q sit i pta ad o
opai iusto face in iusto et pati iusto
tum poone facere ut passioe sz
p mo mo et consi de iusto illa inter
subar et sor tuc iusta opa no e med
inter in iusto face et iusto pati hac q
cluoz videt uolusse oppnio e tata
mata pta Et i q potui acquit rocb
eig oppnoib et sicque p ma et hi
q cetis sit principaliocb 3a q sit i
pta ad oponem iusta face in iusto et
pati in iusto p mo mo tuc iusta opo
pt aliquo mo esse et dici iusta me)
inter in iusto face et in iusto pati
p mo etia oponit eis aliqua ipis
sidatis 2m denoiacoz ep int ma or no
adopata sta q satis patet ep q oe
p ma et hat iudebat acp inter esse
q q sit ista q opacio iusta pt etia non
dici me) etia oppo int in iusto face et
i iusto pati ipis considatis quo ad
quasdam ipaz tendicoes et ppeta
se cado i mo p mo mo p sic q 2m
bonitate et malicia mor q opa in
sta oponit in iusto actioi quia iusta
opacio e mor bona sz in iusta op
acio e mor mala sz 2m uolutai
ii et in uolutaiii opacio iusta et ef
actio in iusta opponuntur passioni
iusto quia passio in iusta e in uolu

tauā Oz opo iusta et actio iusta sint
voluntarie ut m̄ e. Vm̄ q iusta pa. pt
esse et volu. et in voluntaria ut pz ex
aliqnti Cō m̄ opacio iusta lydo ē vz
ad petes no eodem mo opponi actoi
iuste et passoni iuste patz qr ac
cio iuste opponit sic bonu moralit
malo in fne mors sic aut no opponit
passoi iuste quia ipa ut tlis e iuste
voluntaria ut tactu e pus et iusta dicet
et p gns no e mala nolit ut patet pz
ex 3o huiq Oz opo iusta bn opponit
passioni iuste sic voluntariū in volu
tario ut vz ex pl actoe q/ i. cō m̄ vm Ad
rocs opposite opponoms dicendu qd
guit p gōe pma et 2. arti 2i Nam
roas bn p suadet spea. pma et ha
quodquo ad effus delictu consido iuste
opari in iustu facē et in iustu pati
iusta opa. e me. inter in iustu facē
et in iustu pati iusta opacio e me. in
ter in iustu facē et in iustu pati ut
dicit q pma no in e medu sbar et
forma. sic dicit 2. sic patet dictas
rocs in tuēti // Deo quo iusta opa.
e medu inter in iustu facē et in iu
stu pati consido ista quo ad effus
delictos et ḡnte but dicit q pma 2
cta q 3. ut. q e me. p more ut
sdm rei naz pn. q e me. 2m rei
naz et ro e quia effectus in iuste
opoms e plus debito sibi debē effus
aut in iuste passious e mg debito si
debē Oz effus iuste opoms e eq
litate obseruare sed nec plus nec mg
debito et hoc modo equale e me.
2m naz rei inter plus et mg Vnp
p in rea dicit Equale aut e me.
maioris et bor. 2m ar. fme. ra. p oria.
Ro illo colligi. q. ponenu sta lo do ex
vna pte et ex actoe in iusta ex alia
quo ad effus consequetes ut quo ad
ea q. ex pis elmquit. Opa. iusta no e
medu inter in iustu facē et in iustu
pati p extremoz abnegacoz nude
vno et p ipoz ptcipacoz patz qa
equale delictu ex iusta opone no plu
no e plus debito et mg debito q valt
quitur ex actoe et passioe iust. si
cta ptcipat tu plu in quatu exced.
mg et ptcipat tu mori in quatu exce
aplu et a ori 2o pt dici q opacio iu
sta quo ad eius effoz pg sd delictu pt
cta dici medu in gne mors interi
ustu facē et in iustu pati quo ad eoz
effus pg sd delictos patz quia effus
iuste opacois utiqz p ducit. sd et ri
l inquitur g fere mit ter tre roi scus e
de effectibus in iuste actiois et cta
passioms quia ille sunt et elm quid
differunt rete roi Vn et si effus pa
ms i iusto quatu e coppte pacientis n
sic voluntq Et p gns n diffoms rete roi
ut sic lodo salt. q pe tn huiq effus
gntu e ex pte mfentis e tro roi di
ffonus et diffoms quia qui patit in
iustu utiqz patit pter roīs modu alt
no patē in iustu ut m̄ est Et hf sm
dicta de ar. lo 2o Ad rocs quib Ad roz
an oppo et eiq confmacoz quod dm
patebit in qoe sed ti auctas plri pg
oppositu cu eius confmacoe arguit p
grloe pma et 3. ar. li 2i hf de qoe 2. f

Queritur trio de cto ut iusta sit
medu ducat malicia. exoma
ru Et ar. primo q sic quia vo
diffua superioris 3z salua in
quolibz m fere oi. 3z vo diffua virtutis sqa
superior ad iustiaz q sit medietas dua
ru malicia. extremaz tza et a. or. pz
quia quecumq dicit superior diffmitue
hoc cta dicit sus in sericibus 3z or. pz
quia ar. volens declare diffmitoz in
tutis 2o huiq dicit Vtus aut medietas
e duaz malicia. huiq quido sdm se
hundancia huiq aut 2m defon Opm
edemete phi 1o huiq dicentis iusticia
aut medietas e no 2m eudem mod
sd dictis vtutibus 3z q m medn. dicit e
iustia aut extremoz. Inquibz vis phr
in nuda vt q quedz alia. vtutu oppom

duobus vitijs extremis sed iustitia vim soli
sed iustitie et ge sa. Et pt pbari ex rec ply
quia iudicatur tangere in ira quia iustitia
est iucundum ad m. Vtrusq; extremorum
rem me. iustitia est quietuarum. Et non est
iustitie esse duo iuncta extremo opposita. Et
gna quia in iustitia vtrusq; extremum est
opposita. Vlq; extremorum superfluet
et ans pz quia iustificat simul tribuit
sibi plus q; vnum extremum et alti
tribuit minus et hoc a alterum extremum. 2.
2o arg. sic ad idem quia iustitia est quietiua
sed me. quod est inter plus debito hre
in bonis et minus in malis et mt. minus de
bito hre in bonis et plus in malis non
plus debito hre in malis et minus in bo
nis non est extremum iniuriosum moralit
et iustitia non est medium duarum malitiarum
extremarum q; est nota et aor pz ex se pe
dictis am et pstim in qpedetma lyb
vi et in qpe pretis sed bonum quia opti vna
pnt pati iustitia minus ira do debemus et
plus debito de malis sicut sti mores et a
lijs sti iuriciq; qui ppter iustitiam pseuerant pati
untur. 3. Nulla qpe erat duo ar. in primo
ethicorum oppo de ma quibus et sint non lia
fundanda oppoe opposita primo tribuit
ad iustitiam. Quartum ad primum ar. tertium et posit
q; quinq; oppo de ma pnctis quibus duo dicit
pnt primum et q; in medietate iustitie pticipat
det a medietatibus aliarum virtutum mo
lium in hoc q; me. tes aliarum virtutum inter
duas malitias extremas q; iustitia sicut liba
litas est medietas inter prodigalitatem
et illibitate sortitudo mt audacia et timi
ditate ipancia et in sibi. 2. ijs. Ergo iu
stitia pticularis non consistit inter duas
malitias extremas sed inter malitia et
pena quia in iustitia pati non est malitia sed
pena sicut dn est sup in ifra plem. dicta
2o dicit q; iustitia etia det a alijs virtu
tibus in hoc quia medietas in alijs
virtutibus attendit quo ad nos et rn. rectoz
sed medietas in iustitia attendit rn. rem
et quo ad nam. q; declarat ex hoc quia
me. iustitie sum. rn. proprio geo uel
ar. ex ratione huius me. medium rei et rn.
rectoz sine quo ad nos. Et q; me. quo
ad nos non obstat illem proprione sed
quia consistit in como quo ad rem
verbi gra fortis quia assuit sibi
non p mia ira et audacia et q; nulla
magis sustinet pericula q; fortis. Et
hoc et similiter posset in alijs virtu
tibus exemplificari. 2o arguit sic illiq
virtutis me. secundum rem accipiendu
que est principalius res alijs rebus
equales in valore sed iustitia est res
aliquo valore appreciat et alie virtutes
spales non. sed q; me. iustitie acci. rn.
rem me. tes aut alia virtutum sed rectoz et
aor virtutis rectis vt esse non sibi pz q;
iustitia pti. ris et res exteriores non
ille sunt alijs rebus exterioribus in
valore equales sicut constat sed sic non est
de alijs virtutibus et dicit q; ille pri
sunt res passiones interiores q; non sunt
aliquo valore appreciales sed rectoz eas quia
essent interiores et quia rectoz in interiores
2m expiricia qui aut. Et rio etia pz
in eis accipe me. rn. rectoz quod sunt
pbandum. 3. 2o nondum est q; vna alia
oppo dicto oppinioi quia et etia ma
gis confo mis hijs que dicta sunt in p
cedentibus prius fundatae primo p
mittit et supponit q; iustitia est virtus
moralis et passiones et etia et opo
nas suo modo tete sicut virtutes spe
ciales hoc sup diffuse et declara
ta et pbata qpe p ma huius sti
atiauto 2o cui 11/20 supponit q; ex
oppositis frequentatis gnatur habitus et
contrarijs opuationibus generent
tales habitus ut ex bonis bona exerci
tis mala exercendis in drem 2. ijs
hoc suppositis patet ex dictis
diffuse 2o huius primulta. Et rn. sed
q; ex paucitate extremis gnatur
et frequentatis generatur habitus extremi et
ex opacioibus generatur habitus medij pz
supposito primissam quia contrarij opa

riombus tles hytg ymo ad ro ſtles
opacoos melmaⁿ gr̃ⁿ // 3o ſuppoit
gmbomb diſtbuedis ut eria gmu dis
duc mucutur opones eptreme pzap
tam in diſtbuoibus rerum qua eria g
mutacoibus eaꝝdem pmo rpit opo
qua quis plus debito tbuit et mg de
bito alti 2o m vemt opacio qua qs
plus debito tbuit altori et mg de
bito ſibi ayodo ille ſuit dua opones
eptreme in diſtbuoibus et gmu hy
rozꝝ ſuppoua tza et aor ro a mta
fb orz quia equale ſibi tripe et alti
eria equale buc ht rozz medij ut nõ
e Et io plus ſibi tbua et mg alti ut
eqtra ꝑ mg ſibi et plus alti hzroez
eptrem quod fuit ppoⁿ. 9o ſuppo q
eria in diſtbuoibus et gmutaciom
bus rerum ſrepit acuicut et in vemut
passiones eptreme melmates pzlꝝ
ſuppo quia ille inicioſe ſcht et epme
qui minima ht ad alienia bona affec
tione ſic omes conedut. Sꝝ inicioſe
ſcht qui ma affectione bonozꝝ ſibi ut
ſius applicadozꝝ e minis rem ſſus
qua epohor ipi mlta in qucicencia
rerum ſmlt pnt ovivi puta defty
ſitte tpalis et dare gmutatibus
uel diſtbuetibus ſibi ocaſozꝝ in
iuſtificacoa. hꝝ ſuppo ſatis tractaa
roo et auctc qoe 1m hug 4m imp
bacoo 2o gofa ll pm Et hec ſmt di
cta de arlo pmo Et iuſta ad 2m alti
ſit pma gclua ista. Iuſtia e medium
inter duos hitus gnios hꝝ 9o p ſic
Qis hitus gnatus ep opacionibus
medijs inter opacoos epmas oppo
ſitas e medij habity epmos oppoi
tos fz iuſtia eſt hug t 9 ua tza eta orz
ep ſuppoe 2m et eius ro fb or rois et
pmo q iuſtia ſit hitus gnatus ep
opacionibus medijs pz quia iuſti
cia gnat ep opacionibus iuſtis dta
pho 2o hug Iuſta quide appatas
iuſti efficim Qz q opacio iuſta ſit
medij inter duas epmas opones
otas pz quia opacio iuſta e causa
ſibi qua alijs debomis gmutadis
ut diſtbuedis neqz plus neqz mg de
bito tbuit ut mi e co quiuſtia gſtit
in quada equalitate ſic pius dcm e mo
2o 9 opoms medie duc in vemut opo
nes eptme oppoite ſiz opacio qua quis
plus debito tribuit ſibi et mg alti
et opao qua quis mg debito tbuit ſi
et plus alti ut pz ſuppoz 3az i 9o ua
2o ar ſic hitus elatinus medium e me
inter hity elatinos epmoꝝ oppoitoꝝ
fb iuſtia e hug i 9o ua tza et aor rois
nota e ep ſcdo hug fb or rois patet
qua ot epmmlity 9 opacomb ſtles ha
bitus gr̃ et ep opacoibus qualibꝝ fuit
hity ad tles opones melmates ut dt
ſuppo 2m Et eig rom mi e q ſi quis in
gmutacoibꝝ et diſtbuoibus equaloar
ripiat et alti equale tbuat et mlyuꝝ
opombus aſſuefcat gnabit in eo hity
melmas ad ſibi acquirendu et alti tri
buendu equale qui hity iuſtia notat
ut patz ex pdictis Qzere ep eo q qs
i gmutacoibus ut diſtbuoibus ſibi plꝝ
debito acripit et alijs mg debito tri
buit Et in ſic ſtiendo aſſuefit gr̃ ha
bity melmas ad plus ſibi acripiendu
et alti mg debito tbuendu ayo ille ha
bity dr in iuſtia ut de ſe notu e Et ep
vno late opponit habitui iuſtia de qui
bus dcm eſt Sic rta q ſtlr q quis in
hug gmutacoibus ut diſtribuoibꝝ q aſ
ſuefiat ſibi mg debito acripe et alti
plus debito tbue gnabit zꝝ hitus in
clmas ad ſibi mg acripe et ad plus t
buendu alijs ut mai e et etu e q ille
hitus quocu qz noia nota ret oppon
et habitui p dicto qui dicebat mu
ſtia tam gm ep treme ep tmo Et u
hoc oppomt iuſtie tam qua hitu me
dia qui inclmat ad eqlitate tam quo
ad ſe qua quo ad alios obſuada ut
dcm e i. Qz hic pt quis obice ſic nõ
pt melmai ad plus tbuendu alti q
ſibi ripi ut ſius i ille zꝝ hitus de quo
dcm e nõ e po d q nõ e gna quia iuſ
dicta tlis habitus nõ pt gnari n ho

inclinet et assuescat ad plus dandum alti
quem recipiendum sibi ipsi et ceteris amis patet qua
quibus homo videtur maiore licentia aspi
cere ad seipsum et ad suos quam ad alios
sed alienos. Hic tamen nedum amis nam rete
tur aliquis potest ad minus sibi ipsi inclinari sicut
dictum est in quibusdam 3 de patientia ita
quod potest inclinari ad plus dandum alti
quem sibi ipsi primo se per se et expressum quam alii
dicit et in multis sicut et quam in mercatis
plus vellet dare in substantia quam quod alii dare
instaret. Item rete sicut in proximis ipsis
aliquis potest inclinari ad plus quam de damno
et minus retinendum sicut nudem quam impedigines
tra et quam alia ut distribuat alia. Nec est impe
primo valde peccatum quod quis inclinet ad minus
sibi retinendum et ad alti plus debito re
tinendum. Et sic patet quod amis et proximis et ad omnes
de quibus de se homo sibi magis intendit
et ad se magis sit affectus nisi ordinatum
atas operones potest autem et quare hic tumi primum
inclinantur ad magis dandum alti quam sibi
ipsi. Sed quaeritur quod sit illa istius habitus expressum in et
tonsi eis inter quos iustitia est medium sunt
ambo mali et vitiosi quod primo sic expressum
opacorum illi habitus expressum sunt vitiosi
qui inclinant ad operones. Sed superhumdacia
et defectum utrumque. Sed sic est de habitu
expressum inter quos iustitia medium et quia
tia et aorum est in media quia habitus inclinans
ad operaciones secundum superhumdacia utru
mque habilitas et vitium superhumdacia. Sed habitus
qui inclinat ad operaciones secundum defectum sunt
pales et vitium defectus ut satis patet
ex 2o huius. Sed bonorum est patet quia habitus
qui superhumdacia dicebatur iustitia inclinat
addandum et retinendum et applicandum sunt
suis plus debito quam aliis debitis ali
enis nec illud est expressum superhumdacia
culpa et usum bonum alienum habitus
autem inclinat aliquem ad sibi minus debito
retinendum et applicandum et alti plus de
aliena. Nec id est deficere culpa quia iu
riatum sustinet et familiares despicit
et fuite quod huius habitus magis diffuse tac

ta et et deducta in quae habitus iustitia lo
sed in placere quibusdam sed. 2o. Et illa quo
ercia expressum passionum quarum iustitia ex
pe moderativa quia utique vitiosi sed habi
tus qui minima habet ad alienum bona affec
tionem sicut omnes concedunt similiter vitiosus.
Sed habitus qui maxime ad alienorum et minimis
et minus ut satis patet ex supposito quod
Et confirmat quia natura non in genuit
nobis frustra passiones ex quibus deus et natura
nihil facit frustra primo rebus. Cui
nobis natura indedit passiones ut ea ab
bin nos habeamus et rectae voluntatis confortan
ayatur et quia in omnibus naturalibus passi
ombus pugnare est deficere abeo quod non
tendo eis quando ubi et quantum et
sic de aliis circumstantiis. Et patet quod habitus
inclinans ad huius erit vitiosus secundum
defectum quod fuit propositum. Et sic quia
isti habitus expressum inter quos medium iu
stitia sic dicit quod primum vitium se rete ha
bere ad bona aliena et ad affectiones
eorum sicut se habent illi habitus et predicta habitus
ad bona propria et ad affectiones eorum debitum
medium est medium et quietem sicut medium
habilitas et predicatalitas sunt habitus
vitiosi quorum huius ercia huius duo habitus
expressum inter quos mediat iustitia
erunt vitiosi quod fuit propositum. Coe
primum rete sicut alie virtutes moales
pales sunt medietates inter duas
malicias expressas sicut ercia et iustitia
patet per quia iustitia medium habet inter ha
bitus expressos per primum. Et illi sunt
vitiosi et mali patet ex dictis. Secundum
secundum opinionem retinata est in primo notandum
precedentis quod ad eius primum dicendum est
falsa sed expressum patet. 3 secundum iustitia
est virtus medium duorum habitum quorum
unum propter dicit in iustitia et alius est simpliciter
et nominatus saltem notione propria patet ex
dictis quia habitus superhumdantie
propriam iustitia dicit ut dicendum est in

predicat iustificare quisibi et suis
plus tribuit et alii minus ut patet ex primo
loquendi et non extra. Sed habitus de fortitudine
non habet nomen impositum. Sed dicas quod habitus
fortitudinis non habet nomen impositum. Sed habet
ex eo quia huiusmodi vitium in paucis fit
vel rarius. Sic ergo in fine ii huius dicit
de iustitia quae opponitur parti. Dicitur
ergo de huiusmodi vitio non determinant
seu curant determinare hic propter diversos
vitiorum et opposita
vitiis unum sed plures opponuntur vitiis in
ordine quem relinquunt et per hoc patet
ergo et alii philosophi morales modicum
tenuerunt dicentes ulterius loquendo de illo vitio
quod modicum opponitur iustitiae et quod non est mutatio
malitiae et sic est de illo vitio ex
tremo defectus iustitiae opposito. Et ro
sufficiebat ergo dicere illud quod licet potuit
ex philosophis quia dicta sunt et fuerunt
in 2o libro de iustitia. Et etiam ex
hiis quae de aliis virtutibus dicta sunt
et in aliis libris in parte. Tertio
dicendum hic quia notandum iustitia non est
medium inter duas iustitias. Non
est medium inter duos habitus vitiosos
sicut in quidam arguebat intentabat patet
quia ante est vitium ex parte. Sed alter in iustitia
hic non predicto quia sicut dicit philosophus
vinum est iustitiae omnium et genus optimum
utitur ex quo et primo et principalis
non est mixta quia in fortitudine non est habitus
non est mixta inter duas intemperantias
habitus ut temperantia non est mixta
inter duos habitus vitiosos quantum
est vinum ex predictis 3o et quod huiusmodi genus
aut est sicut patet ex predictis. Iudem
quod utique habitus mixtus inter prodigalitatem et illiberalitatem temperantiam autem
inter mixtum intemperantiam et insensibilitatem
et tertio quod illa quae medium
iustitiae sumitur duo et quod ad rem et quod
ad nos hoc quod primo sic quia philosophus dicit
2o huius diffinendo virtutem quod virtus
est habitus electivus in mediocritate ex parte nos quae
ad nos determinata ratione prudentis
sapiens et prudens determinabit mo
bo diffinitio dicit quod petit omnem contentum sub
diffinito et est reducit iustitiae partem quod
fuit propositum. Confirmat quia non dubium
quin omnibus virtutibus operetur secundum dictamen recte
rationis in omnem virtutem mentem attendit. Et tertio
et ultimo quia utique non esset virtus
nisi conformiter recte dictamen rationis
parcat. 2o arguit ad quod quia si medium
iustitiae partis sumitur. Et rei natura et
non in eorum secundum quod eisdem rebus ex
istentibus idem esset medium iustitiae
partis tertia quia expressius et fortitudo quinta
patet nam vino tipe primaldro frumenti quae
ita quae calciamenta. Alio autem tipe non
nisi tantum sicut simpliciter de vino et aliis rebus
et sic medium quod mensuratur secundum ex
igentia humanae indigentiae sumitur non secundum
rei naturam et quod ad nos ut mensura et mensuratum
iustitiae partis et hunc instructa dicit
quia in iustitia distributiva mensuratur
et attenditur in ordine addignitates
et mixta personarum ut supra dictum est. Et
iustitia commutativa quantum ad commutationes vo
luntarias attenditur mensura in ordine ad
iustitias quae dicit philosophus in ea. Ad ul
timum cum in locis dissonat puta si prin
cipatus hinc pressit non oportet et pe
principe pressit non pressit solum oportet et
puniri. Et subdit ad hoc in voluntari
et voluntarium dicit multum est in commu
tationibus voluntariis sumitur mensura secundum
dignitatem humanam ut tactum fuit in eo
praedicti et in ea dicit in mensura et mensuratum
iustitiae partis sumitur secundum et quod ad
nos quod fuit pandum. Primo oppinio
citata in nobili primo arguit praedicta
quod ad secundum eius punctum non vitatur esse nam
si satis uelit dicere quod medium iustitiae acci
pitur secundum rem et non secundum sic in aliis
virtutibus. Et hec ad rationes oppinionis
Ad primam respondendum primitur primo quod
in iustitia natura est quod primo estimetur va
lor tam rerum distributarum et mutarum
quibus facienda est distributio quam etiam
rerum commutandarum ad iniuriam patet ex supra
dictis et est mensura quia alias rerum distri
butio et commutatio iusta et debita fieri non poterit

2o pmittit q hmq est macio rerum pmo
et pnc no est attendenda sed m rerum
naz sz m distributionibus attenda e quo ad
mta ppnaz et caz ualore ingnum
ciombus aut attendi dz 2m hmaz mdi
gtez 3o pmittit quod pg hmi estimaz
quo ad nos et 2m rez fram no e in q ns
q medium et equale ualor rez distribu
endaz ad ualore mtoz et ualor vm
us rez q mundaz ad alia summedu e sm
rez et illud forte mtendebat oppmo
recitata ylh ad forez qd p ma pb assup
ti et mem iustie sumi 2m proione ge
ometrica uel arsth et nc 2a pb q hmq
mem solu sit mem rei et no rois quantu
q pmo et pnc mem ualoris rerum sumd
e quo ad nos et raz ut pz 2m pmsoz
et adiez qn diab quia mem quo ad nos
no obstat tlem ppter nc illa quatlis
propter utiez fiatur in mem iustie ut dm
est vm sic tetangit no oz q mg lubz
utuo tl propter saluet quia medium i ambs
ututibus q mgz q stit in eqmo Qoqua re
sponsione sc cde q mem iustie ptinet e sit
medium 2m rem et ecia 2m rez pz epp
dictis sz rez Ad 2az rez dicto oppimo
mis nc bor. Nam alie ututes spales
ecia sunt ca res eptio res st iustia ptinet
ecia e ar passiones ut pz ex suppoe
p ma predictis arli et io medium iu
stitia ptinet ita bn e sumedu 2m rez sic
in aliis ututibus spalibus et hec sm ida
de arlo 2o Ad rones quibus // Ad rez an op
dr q arguit pgoe sda arli et q p
mo cdo Ad rones pg oppositu et p mo ad
auctez phi dd m q in pa iustitia dupl
attendit medium vnoem no attendit
medium in conpnacia o pb addita me
rcto rois et illud medium e q ne omi utu
te nc de isto mdo e locuty arp in illo lo
quia hmq medium pt fiz nm ex predictis 2o
hmq in gm diffmte de ututib et pea q
dicta fuerunt de aliis ututibus in spali
quia utiez pot pt capi nc hic et illic
Alio aut modo in medium in pa iustitia pt
attendit spat 2m q ipa iustitia e ad alium

distributiua uel q mutua bonoz et illud
medium attendit 2m equalitate ualoz
rerum uel ecia 2m ppriez ualoz rerum
ad ualore mtoz et de hoc mdo iu
stitia sudo det mat arp in illo q into
quia illud ppdicta no du erat mai
Et ppter hoc dicitur ductus phi supra
autem medietas e no 2m audem mo
du pdictis ututibus q intelligit e no
quo ad actu proz nem in iustitia pmo
sz 200 cy aut arp subdit in auctoq
iustitia medij e in iustitia aut eqmoz
non e intelligit q iustitia solu heat vm
eqmu uicinu sibi oz sz uel aliud eqmoz
obtiez quia sibi no e nomen i positu
uel saltem arp sz capit in iustiaz q inter
q ut ut sz p uicinu eqmo sz includit et
io dicit tertius q in iustitia aut eqmoz
qui dicit in iustitia no e eqmi vm q tm
sz eqmoz capr do saltem nomen iustie qui
et sic pz q auctas illa no e conf dic
ta Ad rez plsi que adducta sunt p
q finaloz auctis nc amb cdo in iusti
tia ppe quia sic plu dicit hic tem indi
natem ad plus debuto sibi tribuedu
et mg debito alijs ut dm e in pona
et ad oz an cedentis dr q q i iustifi
cans sml tribuit sibi plus debuto et
alti mg sz nc q illa sit eqma duo
quia utiez illa sml stat et sci qa
tiut et io no sit eqtreema opposita
sit plus sibi dare et mg sibi dare
uel plus alti dare uel mg alti dare
Illa em compatiut sd mutuo quando
e pgle q aliquis faciendo alti iniusti
tiam sml et sm cl sibi plus det
et ecia mg si e pgle q sml alti
det plus et ecia mg ut no sit et
patz q illa ro no prodit vm q si
iustitia capr q mtartiur ut pz eqmoz
iustie oppositoz includit et si
tiur ro no arguet conf dta q liez
i gne uel uobulo qm eodem noie sig
nificaretur nto ig in spe sit hiez
diuisiliez vm eoz no sit nomen in
positu ppter raz supiq dicta Ad

2ª rez nē ar quia sic eo arguit q
hec de bonis et plus de malis nō e
qm̄ vicio sū 2ª pte et si dicat mt
q ep̄ manstra e mē) qicetiatō de q
mter plus debito sibi tribue et mq
debito sibi tribue ut mter plus de
bito alti tribue et mq debito alti tribu
ere sic tactū e in plurde rois pte
vel dicat sic dem e in pone q iusti
tia e qicetiatō mē) mter plus de
bito sibi tribue et alti mq et mter
mq debito sibi tribue et alti plus
Et hys sunt dicta de qoe 2ª

Queritur 4º decimo utrū iustū
sit idem q equale contra passū
Et ar 1º primo q sic quia iustū
e ni plus hre de to ni et ita q
Et illud maxime saluat q equale con
tra passū i eo uia tz qma et ar rois
patet ex ppōs dictis et e phi in ea
hoc pz qui iustū iudet optima sal
uai s tm ame eripias q ñ tū in tra
dicti nō illud equale sed passū i
2º ar sic iustū e ad ēle reducē qe
in equale q quod e in equale reduci
ad equale p equale et pati i ar rez
na ppe hoc phr dicit in illo q to q
i iustū in equale ex ons tempt et eq
re iudex. b patz quia si me pruciat
i equales sū simul eo q tu hndes i
lucro et ego in dapno et eo sic tu rep
ciat tu ut eripias dapnū eqle dapno
meo et eo lucrū equale lucro tuo et
sic efficiūt equales sic p geometriam q
3º sic iustū in instra distributiua de eq
le contra passū i et ita in instra qmu
tatiua et ult i eo ita q ultima tz ex
hoc quia nō e iustū aut ut in instra
distributiua ut qmutiua s huiq p̄ a
qua pz ex hoc quia p mlta negat
iustū esse equale contra passū tū
etia iustū qmutiū p ans pz quia p
equale contra passū saluat p otio geo
metrica in iusto distributio puta ille
qui plus egit ad gne boni plus de
gm bono eripiat i q sic quia si q

passū nō esset iustū hoc esset ex eo q
vm pone plus e defendū qm alti sed
nō est defendū vm pone qm alti i q
passū erit iustū tz et ar rez quia pt
hoc dicit phr mlta q si principatū hns
peccasit nō oz i pruti et si principe peccas
sit nō i pruti solū oz sed et puri q
nō ut ex alio n quia principi magis e
defendū qua alti pone puato s hoc
pz q ar etia dicit in illo 5º q pt det
si studiosus pū puaut ut pū iustū stu
diosū qm ad nocuit dram solū respicit
lex et utilitū ut equalitas et ex eo ut
q vm pone nō sit magis defendū q
alti Oppō e de mete phi in illo 5º
qui reprehendit putagoricas qui sm̄ dle
et vlr dicūt iustū esse contra passū
Vn dicit sic videbit aut aliqualis et
contra passū esse sm̄ iustū ut pytagori
ci dicūt det mlta ar em sm̄ iustū
q passū alij Et subdit Contra passū
aut q fuit nez in distributū iustū ac si
dicat q contra passū nō hr locū in iusto
distributo Et de iusto qmutiuo subdit nez
in directū i qmutiū iustū sp q fit q
passū p pxa pauci inter potis de
tlaxat primo phor q nō equa e pū
endus princeps pcuciens et pcuciens
principe 2º phor q nō equaliter e
puendū qui ledit multū e sic qui
voluntarie ledit i sic exp esse tollit
ex ea nulla qoe erit tres ar lū
primo ut debit utrū iustū distributiū sit
equale contra passū in 2º ut debit ut
iustū qmutiū sit equale contra passū
quo ad pioz alioz et pbabit in 3º
ar lo de iusto qmutiuo cum ut tacto et
unō mte rez phi respondebit ad sstu
Et uatū ad primū ar lū e primo q
pytagorici sic eis imposit p. ymagi
nabant q sm̄ sme addito et
vlr omne iustū ez equale constra p
assū sp̄i nacz appellabat q passū
illud q e ad le gē taliōs et mātu
tam in distributionibus q in qmutionibus
ut sz quis tm et tale q eripiat et

pacat a valeto quatu et quale intulit al-
ti sua de bono sive de malo Et ymagina-
ti sit quod huiusmodi contingat passu in quo iusto
heat locu vn sic phe dicit in lra iu-
stu radamatis quod lege statuit erat
hy si pacat quis ea q̃ serit vnd dicta
rete fit. i. vnde dicta rete et iuste fit
Si quis sustineat pena 2m quantitate
turiciallate // 2o est nondu q̃ in proi
to ppati nt aliud dz intelligi q̃m recipe
ab alio lucru ut dapnu Et p facere nt
aliud e intelligendu q̃m alijs in fere
lucr ut dapnu // 3o nondu q̃ quia cotra
passu suppont an sm ut an passu eo
q̃ nilh ppe de q̃ pati nisi qui pube-
git in aliu ut n alius ab eo pus sit
passus eo equale contra passu e equat
compensa passionis illate ad dam
ut passione predetam sstud satis no
tu est expt mis Vn si sor aplone bn ut
male passus sit et in reppensam ploi
eq̃le bonu ut malu retribuat tut plodr
contra pati a sorte Con cu nullus in
aliu egit nt e passus a alio q̃ passu
no ht locu nc cra equale contra passu
Se eponli 4o nondu q̃ equalitas contra
passi sive equale contra passu pot dupl
ymagmai Vno mo compando passioz
vnu ad passioz altiqut quatu vnu rap
dapni ut lucr tm recapiat alt de eo
Allo mo pt illud ymaginai compando
passionem alicuius in lucro ad passioz
eius sive ipsu mot puta si quis tm dap
nu recipiat quatu pus de lucro q̃ re
cepit Et ut dz istoz pt dupl ymagina
ri vno mo 2m equalitate quantitatis
ut q̃ tm quo ad q̃titate q̃tnua et dist
tam recipiat quis de lucro ut dapno
q̃ntu recipit alter de lucro ut de dap
no Alio mo 2m proportionem ut si quis
tm recapiat de lucro ut de dapno 2m
ualore rerum quatu alter recepit de
dapno ut de lucro sm ualore eorum
vi g. Si domus sortis ualeat decem li
bras et ulna panni valeat vna libra
media et sor recapiat 20 ulnas panni

p domo sua sic contra patit equale sedm
proportionem ualoris ut m e et no sedm
equalitate q̃ntitatis sive q̃ntu sui o distrete
quia domus sortis utiq̃ e maior m q̃n
titate 20 ulnis panni sit 20 ulne panni
sunt plus ut m e et ergo no fiat ubi
equalitas q̃ntitatis liz bn fiat eqlitas
proportionis quo ad rerum ualorem // 5o e
nondu q̃ rerum bona q̃nia distribuat pius
singulaibus propter hoc q̃ ipis debetur
tur. quia si gratis daretur et distribu
eretur eis no teret locu iustia sz ma-
gis liberalitas ut sepe adpnt Sed com
rerum distributionibus duplex e hitudo
considanda. Prima e hitudo ipsi q̃m
tatis ad personas quibus dz fri distribu
et q̃ntu ad illa hitudinem in distri
butionibus rerum no ui esse nisi iustia
q̃mutiua et no distributiua Quia ro e q̃
q̃ntas talibus personis bona sua di-
stribuit pillis quae abeis recepit rec
sic pt familias de sero satisfacto
patroibus suis de dicta Et ro dei to
iusto distributo nt dicit adpns an
q̃tm eat equale contra passu ut non
Sz de eo dicit in arti lis sequentibus
ubi tractabit de iusto q̃ mutatiuo
Alia aut in distributiuis rerum pot con
sidari hitudo illarum sz personarum ad
quibus facienda e distributio et q̃ntu
ad iusta hitudinem nulla vi esse q̃m
sz solu distributio propter quod arti hic ne
personarum quibus fit distributio ad
iustia dicit distributiua sstis sic pissi
e q̃ en lib ista q̃ attendo iustu distribu
tiu penes hitudinem personarum quibus
fit distributio adi iustu distributiu no
tinet q̃ra passu p sic quia q̃ra pas
sum sunt propter an passu ut an sm ut
patz p no le 3m no inter personas q̃
bus fit distributio nulla pruis e git
in altera nc cra passu e ab alia q̃
tu e e ppte illud distributis Eo q̃
huiusmodi distributio no fit p persona sin
gulare ut tlis est. sed p gm te uol-

aliqm̃ alia ꝑsona sint re noie qmtatis
qm̃ no ē aliqua ꝑsona ꝓ quibꝫ dist
buit ut m̃ ē i quā Confirma quia
iusto distributio qlibet ꝑsonaꝝ cui di
stbuit recepit de qm̃ bono ꝗ ꝓporcoz
valor sui m̃ti ut qui duplū fecit p
qm̃tate ꝓpaꝓcoz ad alū duplū ecia
capit ut satis dm̃ ē sup̃. Et m̃ sic
ēt do ꝓporcor suis m̃tis no oz q vna
ꝑsona ꝓ cui distribuit plus quā m̃
fecit alti ut passasit a balia ꝑsona
cui distribuit ut m̃ ē i contra passu
in iusto distributio quo ad hitudme p
sonaꝝ quibꝫ distbuit no ht locū q
fuit ꝓportu Hanc qlucoz tangit
p m̃ ira qn̄ dicit cont̃ passu aut
odgcuit m̃ m̃ distbutm̃ iustu qi di
cēt cont̃ passu no ggcuit m̃ locū
ht i iusto distbu i // Cor̄ iustu di
stbutm̃ ꝓpe acceptu nc gtmet eq̃
le cont̃ passu m̃ qn̄ tū nc ecia ꝗ
ꝓporcoz patz qua cont̃ passu quod tu
ꝗ fuit tam m̃ qualitate quatitatis
quā ecia sdm̃ equalitz ꝓporcois ꝑsup
ponit an sm̃ ut an passu ut pz ex p
hmd nois cont̃ passi et tangit in
3o no li mo in iusto distributo ꝓpe de
de quo loqui q no oz q vna ꝑsona
tū cui distbuit quicqua fecerit ali
ut passa sit a balia ut pz p q oz et
eius ꝓbacoz i ad m̃ vm Confirmat
bor sic quia iustu distbutm̃ no contz
contra passu ꝗ oz postima i nc co
tmet contra passu sdm̃ equalitate
quatitatis nc ecia m̃ equalitz ꝓpo
nis tza quia arg a supiori negato
ad m̃ ferig negatu Item quia ex pto
consequetis sequit mai ta otu am̃ sic
pz in quceti et ꝗns ē vm̃ quod
fuit ꝓbandu Et her smit dta de ar
ticulo p mo Cū tū ad m̃ arlū ē ad
utendū q ē vna oppio qmb in qua
multa concedat de iusto qm̃ tuo an
sit equale cont̃ passu ut no Et her
b ꝓpmo ꝓ declaracōe sucensibus ꝗ
mittit q duplicatis fuit qm̃ocēs re
rū quedam uolū et q m̃ uolū et tq̃ tz
illaꝝ plus ht ꝓpes sic de hoc diffuse
dm̃ ē sup̃ in iusto q ito q ē vnde oma
Ista dispcāe pmissa duas pomit hac
oppinio conclusiones quaꝝ pma ē illa
Et in qm̃ m̃ rōnibus uolutariis iustu no
ē equale cont̃ passu hac oz ꝓbat po
sic quia omnis qm̃ in uolutaria uel sit
inter ꝑsonas equales ꝗ quocūq̃ mo fi
at oz q in huiq qm̃ ce sit eq̃le cont̃
passu i conclu ua tz qna et a or rois
ē satis mai ta sufficit diuisioe bore de
clarat her oppinio et p mo q iustu in
qm̃ rōnibus uolutariis no sit equale co
tra passu sig m̃ tis fiat inter ꝑsonas
in equales Nam ptr dicit in ira q si
quis paussit pnciape no oz solū pauci
ꝗ et pm̃ ri sp̃ g̃ inter Et huiq̃ oz assig
nat dicta oppinio quia in lesione pnci
pis ledit tota qm̃tas cuiq̃ pnciaps ge
rit uices no supe pcuciens pnciape
solū reputē tur ipe solus ledere tur.
et ꝓpter hoc ipe no suffit pm̃ ret nc ecia
am satis facet ad plenū q ecia iustu i
qm̃ rōnibus in uolutariis no sit eq̃le
contra passu sig m̃ in uolutaria fiat i
ter ꝑsonas equales sic declat quia ponto
q quis equalem plū pauiat ut a bipo
ce minuto rem sua auferat no sufficiter
satis facet eo q reputiat uel ecia rem
ablata restituē compellat i bor pilla
pte uū essuā tza et ans declat sic dta
oppinio quia cū quis putit plū eq̃lem
uel rem eius ipo in uito si auferet ipe
no solū in fert nocumētū et in uria
ꝓ mo quē pcussit uel res sua spolia
uit cuiq tutela et e m̃ uitate uiolauit
ꝓpe ecia in uria facit iustio pub to qm̃
gtepsit et ro iustu iudē q sic ex pcedes
maiore pena sustinet qm̃ aliq ab eo
sustinebat i ans fuit vm̃ et ꝗns to
bor Et confirmat dta bor quo ad 2az eiq
ptem quada rōe arist quā induce
videt p mo mag mo na sic qui dū peat

dup. dz puri quia dup. pcat. ⁊ qui alter
primo peccauit ecia sibi equale dup. pca
uit et dup. dz puri et pgns equale
cont. passu. mihi quia in uolutaria g mu
roe no hz locu ecia inter psonas eq les
qua e maior et a or rois nota e sile vn
dictu e metre Ad facing dup. no suf
ficit ulcio simil Gz hoc pz qr qui alter
primo peccauit primo pcauit quia ppio
suo nocuit 2o pcauit quia nocuit ei
repit et cu hoc pato et i nocuit 3uo
lauit patri 2 p tali sic exceditur qui no
cuit tm ei debuit nocumentu in fere
et quia incepit pate et i nocuia uo
lauit debuit ad huc ult puri i 2o
pn. p sic dta oppio iam posita g sic
quia si in gmu coibus i uolutarie bu
stu esset equale cont. passu 2. no esset
magis puiendus qui peccauit et nocu
it fraudulenter et uoluntarie qm ille
qui hoc fecit in uolutarie et exprepe
tma passione fras gnt patz quia p
dicit in illo gnto. Adhuc i uolu
et uolutariu dnt multu ubi expoito
res assignt ergo quia uolutariu magis
e puiendu qm in uolu ut si quis
i ferret alti nocu ppt repellenda
vim et ppt metu uel ignorancia bq
esset puiendus quia qui exmalicia
et certa sma seu ex ppoito hoc facit
tempe dicit in illo gnto qui peccauit
in uolutarie ut exprepetma pate
neq e in usty nez malq Alt aut qui
uolutarie peccauit e in usty et malus
ergo pz q gns e maior p et q tn pz
ex hoc quia in gmu bq uolutarius in stu
esset equale cont. passu sic in uolutaria
rius et ergo ubi esset equale nocu tu
illatu oz equaliter cont. pati et pu
ri quod fuit probandu 2m q dcto oppio
ns e ista q in gmuicionibus uolutarie
b. in stu cu in uitm e equale cont. passu
hac g oz ⁊ sic illa oppio roe arsm
lea quia isto mo in stu e in uolutarie
gmuicoibus quo mo gm ter iniuitates
et gm tates saluat ⁊ hoc e pegle qr

pati i q uatz qna et a or rois dlm qr
maiora apho quia illa e in tcio legu
et ecia legislator ⁊ q gm tates et iniu
tates poiguaz in stu saluet b. pz
vta si quis rapiat bona alti et no
qr fiat ut restituat ⁊ iuty e n potit
hoc dn inter cues tollari. Vn phe
in lea p cont. fiat n ppr le gmanz
iniuitas no em hoc male fiat. Si
aut no sp cont. paciat qui vn fecat al
tibuity ui esset et paucis in tcepit
subdit restituere aut q manet si
iuitas ⁊ pter quod et gcaz sacr. ⁊ pmte
facit ut restituo sit hoc em ⁊ pm
gce i ⁊ Et confirmat quia in stu in gmu
tacionibus uolutarie esset in stu
equale cont. passu se q partes de
fruent gns e in gucients quia p
hoc tandem deprec iniuitas que
tibus indigot et qna declat ⁊ phy
i lea dicit em sic oz aut accipe e
dificatore a corecaio illi q opa
scalcamenta et ⁊ pm illi restituere q
ipsi q domu si ergo p mu sit ⁊ pro
cionat equale dictu cont. passu
fiat erit q dr. si aut no no equale
nz q manet mihi em phibet alti q
opus esset melius quia alti oz q
hoc utiq z equari Gz liz in sta op
pinione plet concordent tn qr ca
pnr aliqne goes Quia ⁊ p ma e ista
q ⁊ pdta oppio no iudc esse de in ter
tione arsus ⁊ p mo sic quia ut ipa
loquit de equali qr passo eqlte ⁊ pro
cionis ut equalitate quantitatis ⁊
quoniq z mo dicat goes dicte oppi
onis no pnt stare cu dictis p. i. q
uatz a et a or patz suffi dce et tolli
ergo illa pte qti notabilis arli pre
⁊ b. pz Vta ⁊ loquit dta oppio de
equali cont. passo equalitate qua
in ⁊ q patz ⁊ no solu negat in stu
in gmuicoibus in uolutarie esse eqle
cont. passu ⁊ ecia in uolutarie vn
dicit p. ⁊ in gmuicoibus gm tinus

gtmet tale iustu cont passu p ppo3
et no 2m equalitate et illud stati
pg longo p mone phr declat i qmu
tionibus uolutanis Et q 2 dcto op
primois no uidet stare cu dictis
et mtcde arg lib ut mtelligit q ces
suas pfuta oppmio de equali q
passo equalte proionis tuc nop
tu iustu cont passu hz locu in uo
lutanis p ecia in uolutanis q
tio oppositum dicit q pma dicta
oppimonis i q uia tz qna et ans
pz p phm pmo mag no ubi dicit
p uices em si prussit liberu no e
iustu contra preuti semel p mlto
tiens et q passu aut iustu in co
q proiciolo Sic em liber se hz ad
p uu in essendo melior ita qtra fa
ta ad faciedu i 2o p q sit q 2m
dicta oppimo3 no az quomo duo
dicta arg in illo qnto que vnt sibi
idem esse qria deant geredai i lib
videt q pa no sit de mtcde arg
qna e nota et ans pz quia phr su
pra dixit i 1o qnto mchil det si
studiosus pun puauit ut punis
studiosu nz si mchatq e punis
ut studiosus p ad nocu dtaz solu
spirit lcp et p dicit p i 1o qnto ubi
tagi ma qois si pncipatu hns p
russit no oz repreuti et si pncipem
prussit no solu reuti oz p et pu
ri sta em dicta arg vnt esse q
ria et ambo sint et dicit de qmu
tionibus in uolutanis i 4 2m q sit
q dicta oppimio quo ad suas qlces
no vi omode et vtr esse ua hs 2
pmo quatu ad qmutices uolutani
bus qua esto q accipiat sorte et pto
tu cor uporibus et sit de uolutato
ta sorte et ptois qm ecia sua uxo
ru q sor qmi sceat uxori ptois no
tm pter hoc erit iustu q pto mi
sceat cu uxore sortis q uis uxor
id uellet i no e vtr vm p in qmu
tionibus uolutanis iustu sit cglc con
tra passu et pgns 2m q dcto oppio
nis no uide ua ans3 qua nttm prbi
i honestu pt esse iustu mo plo3 qmi
scari uxori sorte q tu cu qzeis et cet
uxoribus cor p placeat esse pctm et
in honestu qua adultu ut m e 2
hoc no pt esse iustu et pgns cont
passu equale no ht in tribus locu
q fuit positu 2o poz q ecia p bari
quo ad qmutices in uolutanis quai
talibus iustu aliquo mo e equale qt
passu liz pma q dcto oppimonis neq3
i eis esse equale qt passu sim p ple
nq hoc de cla bit in ar 1o sequti 1o de
illa p bacco supsedeo ad pns gra biu
tatis Et ysmit dcta de ar 2o Quatu
ad ar lu 3m sit pma q ista q iustu qmu
tuu no spfit p equale cont passu q
litate quatitatis ta in qmutionibus uo
lutanis qm ecia in uolutanis Ista q 2
de qmutionibus in uolutanis pmo sicq
preuiens pnapem ut ecia p mo lcdes
sibi equale no solu dz reuti equali pas
sione sed lesione stem no dz equaliter
punri qui in uolutanis nocuit sic qui uo
luit p ass sit sic suffit deductu e pma 3m
et ecia 2m stas ad pma q 3o oppimois
tatate in ar 1o pcit i q quo ad illa pto
cua Consma qua ille qui furat alitem
sua no solu obligat ad rei ablatae sed oz
sicu hoc plegesulte uelit punend qut
m e et tn hoc no esset p equale cont
passu equalte quatitatis i hug qmutice
i uolen hug locu i 4 2o p cade q in
qmutationibus uolutanis quasi sortes
heat domu qualcat p libs et plo ha
beat panu cuiq vna ualcat media li
b in iustu e si uelit qmutare q pto det
2o vlnas pan ipi sorti p sua domo ut
m e qua tuc ut hz hebit in ualore p
libra et tn ctu e q 2o ulne pan n
sint equales domu sorte p qua ti
qtiaz n ecia d stricta qua domq em to
maior q sint 2o ulne pan ste ulne pan

sunt plebs ut notum est. Tertio dicta quod sint de
commutationibus voluntariis sicut mutua quia non est
secundum suas quantitates commensuratas non potest esse
aequale contra passum aequalitate quantitatis
secundum commutationem tamen in commutationibus voluntariis
quando in voluntariis recipit mutuum cag
secundum suas quantitates non sunt commensuratae
et quod vatz gratia et asr cois a mata quia
aequalitas quantitatis non recipitur nisi inter
res quae sunt suas quantitates sunt commensuratae
secundo quia si gratia actus praedata praeva
ad condignum referantur huiusmodi usus commu
tationum quia dicit philosophus in libro Politicorum
enim est ei qui gratiam facit et rursus incipere
primum gratiam facere ergo certum est gratia actio
et praeva non sunt commensuratae secundum quantitatem
cum sint diversorum generum. Sed si quis mutuum faciat
honesto propter praeva furcata secundum legem ad praeceptum
suetudinem ille huiusmodi usus commutationum et
tunc aequalitas inter honestum et praevam
certum est quia nulla quia nulla mundi corrui
scilicet deo et intellectibus primo et simplici
essent propter le non potest egri vim
honesti cum nullus homo sit omnibus illis p
fectior et melior. Tertio quia si in quibus
licet raro usus in commutationibus fit pecunia
contra passum aequalitate quantum ad commu
bilium licet quod pertinet probari instituendo finem
species commutationum de quibus supradictum est quae
pertinent huiusmodi artis primo. Et primo de commutationibus
voluntariis sed enim prae et vendicione quia
vendicio est commutatio propter quia vendens transfert
dominium rei in alterum et recepto pecunia
rio est propter quia emens transfert aliquid rei
dominium dato pecunia. Ergo non est commutatio quia
commutationibus non oportet obviari aequalitatem quantitatis quia
pretium datum est aliquid res ac vendita ut
empta ut in plurimis mana in vendicionibus at
aprioribus non datur fructus pro fructu quasi in
cultellus pro simili cultello quia datur praeva pro
fructu ut cultello et ad tagit. p. i. do. Quum
dicit. Nam enim ex duobus genere dicitur. i. rebus
sibi similibus sit commutatio sicut ex medico et
agricola et ex aliis et non equalis. Et certum

est quia quia diversorum non sunt in
quantitate commensurata. Tertia in rebus commu
tationibus non habetur aequale quia passu
nisi in valore carum. Et quia dicit quod de mutua
tione prima est commutatio qua quis tenetur
dominium rei in alterum ut aequale et stilicet
et stilicet recipiat. Et si pecunia mutuet
plorenos florenos ut mille denarios pro te
pecunia reddere unum florenum ut mille denarios secundum
et in illa commutatione dominium est expressum quod aequa
litas quantitatis est obviandum in commu
tationibus voluntariis aequale contra pa
ssum aequalitate quantitatis obviatur quod sunt
pecunia. Nam est quod si pecunia mutuat pecu
niam ut pecunia facit gratiam alteri cum sua in
digentia recipiens mutuum non solum tenetur
reddere aequale rei mutuatae sed cum hon
tenetur ad gratiam actus per gratiam facta. Et
in tanto nam est quod in usu non quantitatem in sola
aequalitate quantitatis rei quod illi liceat pro
tanto secundum sufficit aequalitas quantitatis
pla obviari stem pagle est quod mutuat
rei fiat adulterium tamen datis mutuum
quam recipiet utilitas ut si pecunia anno primo
habeat unam in abundancia et pro defi
ciat ad primum in vino in appeat quod ille
anno sicut decat genus cuiusque pecunia
mutuet pecunia florenos unum plausibilem unum
ut anno sicut reddat sibi unum ad nomen
hoc quod est utilis pecunia quia indigebit
illo vino secundo anno et etiam est utilis pla
tori quia ipse indiget ad primum vino et
in pro tanto forte adulterium quod sufficit
ut obviare aequalitate quantum in est
quia in usu quod fit in aequale
contra passum quo ad aequalitatem quantitatis
Tertio quia de fideiussione quia fideiussio est
pro qua quis se obligat pro debito alterius
sicut pro ipsa solvendo de fiat et in illa com
mutatione non est quod si fideiussor solvit
debitum alteri pro quo solvit et fideiussit
tenetur sibi tantum et tenetur restituere. Et ex hoc
tenetur ad multitudinem gratiarum actionem in pro
quod non sufficit aequalitatem quantitatis obviare

q° pz q° de usu quia usus dr q mūtatio q
quis re sua alū gtis q redit i tēto sibi
dm° Et m nulla q mūtōe usu q sstit m
reddendo eandem rem et ꝯ cū gratiarū
actionibus ut m̄ ē Et ergo m nulla
q mūtōa usu constituit m reddendo
eandem rem 2m̄ equalitē q̄ nō lst
loci Solo ē de depōne Vta depositio
ē q mūtio qua quis p sue utilitate rem sua
i custodia alīq deposit et m nulla cōmū
tōe ad fruendū usu oz q eadem res q
deposita ē deponenti restituat cū cepe
rit ea Ez ultra ille qui deposuit tē
custodiendā ad aliquod spatium ut ad nq
ad gratiarū actōes Et ergo hic ēta nō p
uat equalitas quantitatis q° pzi q°
de ductōe nā q ductio ē q quis pro
tpe vendit rei sue usu et m̄ est q i
ēta nō fuat equalitas q̄nt q̄ qua usq
rei et pciū m da ē capiū nō sūt q mēsu
ralia 2m̄ quantū ut m̄ ē solo ē de liberā
li donacōe nā ibi huīq donatio ē ibi
2m̄ qua aliquis rem sua trāsfert ma
lui in patrem et sme pacto ē mu
nacōis nō m nulla q mūtōe usu q sstit
i reddendo gratiarū actiones fructū ut
laudes seu aliquod aliud huīq Vta 2m
iustiā nō dicit arū et alle gratū ē sē
ē famulari oz ei qui gratiā fecit ē cipi
ens am̄ gratiam tenet pacti lēz nō de
pacto tn̄ de iusto et condigno Ro
istis m ductōibus maiestē tolli q
ad fruendū usu m q mūtōibus so
lutanis satis raro ē m paucissimis spe
bus solutanie q mūtōis secuat et ēta
sufficit fuari equale contra passū
2m̄ equalitē quantitatis pz quia m q mūtā
tōibus aliqn et nō sp fuat et suffi
cit fuare ēqle q̄t passū 2m̄ ēqlitē et
alias sp eb q mūtōibus solū raro
ut nū qm̄ i 2m̄ vm̄ Demde p dta
q tlus i q mūtōibus i solutanis
ē sūt fructū adultū hoīcidū p te
stmō 2m̄ de quibus ēta dm̄ ē sup
qōe q° lhuīq q̄nta Vta m̄ ē q sst m
talibus mutuantis q mūtōibus dā pnū
llatū ē alīq 2m̄ equalitē q̄ici t ē stū tn
hoc / nō sufficit si oz m mutuata ult pnū
ri ut m̄ est et ergo m talibus q mūtōibus
usu nō ē equale cōtra passū 2m̄ ēqli
tatē quantitatis i pz q° ē ita 3° ē
i q usu m q mūtōibus tam valū
tanis quā mutuantis sstit pōl ē cōtra
passū equalitate q° ōibus ad aliqua me
sura 2m̄ qua valor rei q mūtābilū pt
estmari her q° solo p ēta m ductōe i cō
mutatōibus volutanis Et p mo de cap
tionibus et ūedictōibus et conductōibus
Vta m istis q mūtōibus oz fuare equalitē
q° ōibus 2m̄ iustiā i 4° m huīq q mūtōibus
est ita tē et amēz quia m talibus q mūtā
oz una rem ut rei usu ē capē palia ut
ex p missis Ez acto una rem palia i t
q mutatōibus nō saluaret usu q mūtātū
n fuaret equalitas q° ōibus q sstit p dicta
i Vta nisi huīq equalitas q° ōibus m talī
bus q mūtātōibus fuare omīs artes de
struerēt quia utriq nō dōmificaret si oz
unū calciamentū q una domo ē cipe et
ro ad hoc q ātes et artifices in q mūtā
saluaret oz estimare quantū domq valet
et tot calciamēta apponē q sunt ēqlis
valoris et tūc pt fīi iusta q mūtō nō tē
equalitas valoris notat equalitas q°
tionis ad mēsura valoris i ūtē cōm q dei a
mēsura valoris que sit et penes quid sit
attendenda pqtīq dicēt 2° pt lf q° q° i
mutatōe et m fidemissione m usu in de
pone et in donacōe quia i omīs usu
usu ē grās sup gratiarū actōes ad equale
2m̄ valorē bnficiis m pensis i m istis
iustū qsstit m ēqlitū q° ōibus q ēta
mata et amēz quia utriq usu ē q qui
plica ut maiora lm sica via mutui fi
demissionis usq depositionis ut donacōis
a bali ē cepit ēta plures et aores ret
buat gratiarū actōes ultra caquetanē red
de in quibus da illorū quo ad ēqlitē q°
rerū ut m̄ ē si salū huīq equalitas q
titatis alicubi fuat Ez lī pozquis dēe

ipsi pl̃e ē q̃ grat̃ actes in huiꝰ ḡnũ tibꝰ
salt̃ omnibus secundũ valorē possint adequari
et ꝓportionari i. videl̃t q̃ illa res non prodeat
gratis et tamen patet. Cuma si quis daret
decem libras et dives sibi gratis dno no
videt̃ q̃ illud dem̃ de gratis aude tm ua
leat sicut illa ꝓ libra. hic tn̄ qualor re
rũ estimat̃ secundũ humana indigentia ut in
secunda dicet̃ mo pl̃e ē q̃ ex una pte dans
alicui decem libras sit valde dives sic q̃
uel mediocriter uel modicũ indigeat ꝓ cuius
ꝓ magis indigeat honore et ex alia
pte patet pl̃e ē q̃ recipiens sit magne honesta
tis ita q̃ dans x libras multũ hono
ratur sicut ipse recipiens gratis dno aut
huiꝰ sibi regratiando vmo stat q̃ dans
sic ꝓ libras multũ honoret q̃mq; si
alius plus diget recipe donũ illud
Et ro in huiꝰ donacõe optime pt fieri ad
equacio gratis actis ad donũ secundũ ꝓ
tione admensura valoris Ode inde
p̃ illa q̃ etiam in q̃ntitatibus mutuis tangit
Nam ille qui alii pter eius voluntatem
dampnificat dupl̃r iniustificat ꝓ tem tole
ē etiam dupl̃r puniri secundũ ꝓportionem ad ua
lorem seu mensura valoris dampnum quod
intulit i. q̃ uia tangna quia ipso sic puni
to fuat̃ equalitas ꝓportionis et alias no
aor rotis patet quia dampnificas aliu
pter eius voluntate primo iniusta fit
contra illum quem dampnificat. 2o iniuste
agit et peccat contra q̃ntitatem cuiꝰ ille q̃
dampnificat ē pbs tn̄ quia ille erat pb
q̃ntitatis tũ quia sic dampnificas violat
legem q̃ntitatis / tũ quia etiam dat aliis
exemplũ male faciendi ꝓ minor rotis pz
quia si talis primo iuria sta psone tm puni
retur non satisfaceret q̃ntati lesi nec ꝓportio
vt maior ē et ergo equalitas iustitie no
fuaret̃ et ro ad equalitatem iustitie obs
uandũ oportet estimare quantũ q̃ pas
sus ē ille qui sustinuit et paluit ē damp
nificatus et tanti valoris luere se eidem
restituendũ. Vn no sufficit q̃ dampnifi
cans tm̄ nocumentũ pacat̃ quantũ in
tulit quia staret q̃ ex hoc damnifica
to nullũ lucrũ penitus pueniret vt g
si pcr quilibet ploi domũ sua no ex
ista recompensatione sta ploi sed omq
sperans etiam gluiret vt m̃ ē. Item ꝓ
portionabiliter oz estimari nocumentũ q̃n
tati illatũ vta prul dubio magis no
cuit q̃ntati et etiam magis offendit q̃
prusit lesit et dampnificauit p̃ntipe
quia si psona priuata sic magis si dam
nificauit liberũ q̃m si ꝓprium quia de
quanto quis lesit maiore uel nobili
ore pte q̃ntatis detanto q̃ntati ma
gis intulit nocumentũ ꝓ magis of
fendit q̃ntate qui publ̃ce exercedit et
dampnificat eius pte sicut fuerit rap
tores et latrones quia si occulte sic
fuerit ꝓ magis si quis hoc faciat in
fidiose et cũ delibatione q̃m si hoc ut
hinc le fecisset exercepet ma pace
eo quod publice offendes et in fidi
ose actu deliberate i iustificas plq
qtep mt leges q̃ntatis quia qui ꝓ
facit secreta iuste exercepent ma pace
et ro nocumẽtũ illato q̃ntati sic ꝓ omne
circũstantias metiendũ estimato ex
tati valoris lucrũ q̃ntati restitue
iuste pena ei ꝓportionabile infligere uel alter
facere secundũ quod melius fuit pl̃e ex
illa re et eius deductione tollit ro q̃
equale contra passũ sed in ꝓportione diz
attendi q̃ quando passio alicui q̃n
lucro ad passionem ipsi eiusdem in dam
no pus illatam et no q̃ando pacem
ex mq ad passionem altiq pz quia alias
no fiet dampni restitutio nec debita
recompensatio sicut supiꝰ in ex plo ē de
clatũ. Vn si ignis fuisset in domũ mino
esset secundũ iustitiam satisfactũ si domq
tua etiam gluiret̃ quia ex hoc in
nullũ lucrũ in recompensam dampni
mei pueniret 2o secundũ Vn ex posset
aliquis dicere pl̃e ē q̃ nocumentũ in

sens no heat vnde possit fare eqpesa
tion q quia mera no fuit n obligat
ad mpgle si ille qui dap infecit no fit
fare eq pensal de possessio q facto
e quod fn pt alijs malis nt rore
et eqo) Verbi gr dz sibi infligi pena
corpalis uel alia 2m quatitatem et
qualitatem delicti si fit pgle si uo no
fit pgle fiat ppi qlq quos fn pt qp
pter diuitate casum no potest illud de
tis legibus quo ad omna puctua det
mavi 2o sequit qd q m iustu iudd
et nec le q iudep bona subtracta p
furem aut raptorem ia detentu et fb
te ad motem qdep nandu sibi pfuit
tinme pz quia tu alius fuit subtractus
sic dap infectus no puat sibi in tu
lucru eopena ut mtr alij fb ete
magis lucrat si sibi subtracta pfu
rem utl at ne restituatur. primo n
sibi restituat sublata no fit do dq
dap no sibi illato in reg pensam utz
apis pcti et ergo ad fua du equa
litate iustie qmutatie iudep tenet
sublata dap infectato restitue n fb te
fur aliud de tm tenet q dap infectato
de nocumento illato satisfn posset
et qdq i 3o sequit eo s mlis qlq
potis q iustu in qmutationibus est
tent passu equale 2m ppotiozz et no
equale tent passum uel saltem no
oz nisi in pauissimis equale eqle
qtra passu secdm quatitatem p ma ps
patet eo qoe tria et cuius pbatae
2a ps pz eo qrtoibus p ma et 2m hq
arti istud cm eta pbat plus p mo
magno p vnu mtrest tu capln iudeat
tu placeat Et qo huiq sti fb mq
mutationibus quide qmutuis qtmet
tle iustu contra passu 2m ppotionat
et no 2m equalitatem Et facit ad
idem motiua inductiua ad p ma qoz
arti pcti in re pbatae o primoms
ibidem rcitato qo sc q tempd iustu
i distributionibus pones hi trudine eorum q
fit distributio ad qmtatem eta iustu di
stributum fit fb equale qtra passu quo
ad ppotiozz patz quatte iustu ut sic con
sideratu no e pp ed distributum fb qmutum
pnole q m articuli p mi Et q sic equa
le contra passu fb ppotiozz saluat dz mu
sto qmutatuo p qoz posita sic eta in
sto iusto distributuo sic considato tdm
vm Et illud recte arguit zo eo am opp
Pista rn ad rones opposita o p primoms
quia sic colligit ex dictis marlo p mo
et pcti p ma cuius qo et sm pfa quia
i qmutb q iuolutans iustu est equale
tent passu fb ppotiozz Ad p ma rozz illiq
gclusioms dicit q ipa bn pbat q no
oz in huiq qmutationibus iustu attendi
2m equalitatem quatte qn tn sum possit
fm equalitatem ppotionis hoc eo no pbat
Via sc qui ledit p incpe ut alia psona
qmtatis meliore ut iuiore fb hoc tole
t q ppor plus ut mq puatur ut pz
satis ex pbatae 2m gclusionis zeiqar li
Et ad illud dicte arguit eo plus que
m ducit in confmatae illiq rois ex p
magno p idem recte dr ad 1m rozz p me
go quia tam uolutate qua in uolutate
dap infectates 2m ppotione add dap nu
illatu dent puri vnq plus alius mq
fm q vnus plus offendit qm alq ///
Ad rones 2e gof dicte o p primoms et tp
macis a ne poe dr q bn pbat q in eo
mutationibus in uolutans iustu sit fm
equale qtra passu 2m ppotiozz fb no p
bat q 2m quatitatem sicud satis patz ex
deductis in sto zo ar lo p mo i multis et
qr in omnibus qmutationibus uolutans
no a pgle p equalitatem tent passu quo
ad quatitatem ob fuam ut pz p declaratoz
qd 2e huiq arti Et sic patz q rones magf
arguit p dictis qua tent dicta et q
ad eas in quatu qtra dra laborat sub
dm /// Ez d. quo ergo sit q ord ade.

auctes phi cont dicta d ppm one mduc
te mp bacce pme q/ poite cont ea in
ar loci preti fn q p ma loquit de nocti
illato quo ad me sura 2m qua ualor re
rū gnū liū pot estimari sicem lesp
liū respicit ad nocti dnaz. Respicit m
lesp an mfaris nocti lesit vnū ut p
luces et quocuqz fim sit q ppor fiat re
qpensa / Ut autem auctas loquit de co
qualitate quantitatis sic em ille qui p
cussit principem no dz solū puniri fm
passione eca equali passioe pna
pis sed dz puniri ppor. uno mensura qua
lor nocumenti illati pot estimari Et ro
nū tlis offendit no solū ipersona pn
cipis sed eca offendit gmitate quod eme
lesa maiestatis po 2m ppociorz nocti oz
fri ppociorz penaz et reqpense 2m q
fiut pl ut pz ex ppone Et hi sunt dca de
arc 3o // Ad rocis qbis Ad pma an oppo
greditur a or. Et ad mouere dr q si intelli
gat de cqli qe passo 2m ppociorz qre da e
et concedit eca id quod infert. fm tol
ligendo bore de equalitate con passo 2m
quantis bor e sta salts vtre et ad oz dr
quod liz iustu quo ad me saluetur sitm
m restituas quatu a me recepisti ut e
qrea nt oig no saluat iustu quo ad gmtz
lesam in sm lis gnū bq p nuda restitutoz
ablati utz ex pp sis Ad 2az dr rete do
q. b e ua de equali qe passo 2m ppor
et sic arti pq 3 arti 3ii fi ne vtre
salts intellra de equalis passo 2m qn
titate et ad oz bor dicit q liz pcui
ens et pcussa quo ad se fiat equales qn
pcuiens repcutit tn qmtas eca e
lesa roe cuiq oz eca alia sibi in flugi pu
nitoz Item sic pz ex do pmo 3o q/ ar
ticuli 3ii iustu qe passu no attendit
et pn p qpacoz passioes vmqad paoz
altiq sed attendit pnr sed qpacoz paoz
vmqm lucro ad paoz precedente eqde
nd a pno ut g 2m iutate si me pcui
as et tu pcuiaris no efficiū equales
ubi ultra tn recipem ate de lucro qm
pusate recepi de da pno // Ad 3az pte
dr q considando ppnas quibq dispa
penes hitud me eaz ad idem et no
penes hitud me ipaz ad gmtate ne
gado ans na liz equale cont passi
2m ppocorz attendat in iustia distributiua
2m q pacorz ppnaz quibq facte da e di
stributio ad gmtate qua ut sic no e ipe
iupū distributiū sed magis gnū iuum
ut dcm 2m rōli q to arti p nn tn notū e
cont passu in distributiuis conpendo
solū ad idem eos quibq fit distributio sic
satis pz ex qdu pce rhli ar lib pm vn
illa racio arguit p q do quibz 3e arti
3ii. Ad 4az respondendo sumitur
q tam iustia distributiua qm eca gnū at
tendit et considat dignitates pp
naz na iustia distributiua attendit dig
nitates et mta ppnaz ut distribuat
et ob hoc equali ppociorib
rerū distribuendaz ad dignitate et
mta ppnaz Oz iustia gnū iua at
tendit addignitate ppnaz adesti
mādu quantitate lucri et da pm ut
possit lucru equari da pno 2m ppo
rione ad me sura gnū bilui // Pho
pn ad forz illiq rois qre do mouere
lo do salts de cqli qe passo 2m qntitz
na id ex eo no sit locu in iustia salts
secquetur qua magis e defendu
vm ppne qm alti et no pt re ppoz
mse sed ut in distributione rerz huet
equalitas ppociorib rerz ad mta p
et in gnū ciencut qntitas luc et da
pm in clubs possint estima et illud
tangit auctis adducta ex pa
rib maoreis q p si princeps pcussit
no oz recuti ref quod no e intelligi
quod equatio luc cu da pno sumat
2m ppocorz ad principem ual cuiqu
qz altiq dignitate sed qua hti nocu
est maior si pcuciat principe qua
si alia ppna mq digna lcdet Et
patz quod maior e qre da et mā ssu

Et quia dicit ne de more reis et rodau
tritate phi in greco allegata de eq
ni differt si studiosus primum pauauit
ut equa i equo lucrum dap no non
dap nu no equa lucro si studiosus ut
pulitate persona et ex ipso oriri ad me
sura ualoris rei quam utilium deq pgdi
ret Et id mquatu ad hoc methil dif
fert an primus studiosum le fit ut eq
si in estimando equitate dap mutl luc
multu differt quia uti magis nocet
qui honestu uicu et rutuosu ledat
qua qui gastone mesu ut reibaldu
spa gera qmtz Et pater qd de rau
tes in dera roe induete liz uideat
sibi repugnare in no repugnat
Auctor phi pgotu e qqde pa artiz

Deinde quo de eadem uicu oia
quilia sit una mesura me
sura lia Et ar primo q non qr
oia mesura lia dent esse eiusd
primo et eiusdem speci cu mesurato si quilia
no sunt huius i qo fa tz qna aor reis
patet pazle decio methare dicere
semper em qnatu e metetu magis
em magni do et em vnu qz logi
tudinis longido latitudinis latitudo
Et qm or qo phyor in sme dicit
q mesura no e eqtra qnq mesura
ti Et bor reis mai tra e quia equi
boues lapides et ligna sunt quilies
et in no sunt diuisa gnie et etia spe
tit ii Ad de sic oia mesura lia sunt
qpabilia si no oia mu lia sunt qpa
i fa or reis no e eqtis quia alis
no essent mesurabilia si bor sic
illa no sunt qpabilia que no sunt eiusd
speci si quilia no sunt eiusd speci i
no sunt qpalia aor reis pz p phym
ii phyor et dicetem q qpabilia no
dent esse equinoctia nr hre diuisi
subin pnim neq hre dram nzi quid
nzi in quo mem q zm colore no e
qpa si zm q albu Et qm or eqpm
do i dicit q illa no eqpant q nosse
eiusdem speci q ius sunt eiusdem gnis si bor reis
mta e de sa Confirmat sic quia int q
mutalia si
aze emuat modum corpale
si illa no e qpalis quibusdam eqpi
dibus i bor fiut ita ta et aor pz i spe
tra si bor quia nlq sane metis ilellet
etia p tota si uia mundi q sibi rapud
amputae Ymo ide de mere phi i
tra Vnq cludo dicit ozi uno a quo oia
mesuai qadmodu dictu e Ingse ista
erunt duo arli primo pnet aliq no
bilia et enbit ad qstu pre mouebat
aliqua dubitacoes Quatu ad primu e
primo q qpe res quilies pnt dupe const
dari vnomo zm suas rees qpab et multas
et tonsi do boues ut boues sunt lapide
ut lapis e zm is Alio mo pnt considai
mquatu vanut si in huanu usu ut con
sideando boue uel pullu in quatu hoies
nati sunt boue ut pullo ut ad supplenda
sua indigetia Ad e nondu q res quilies
mutabiles qpto in quatu ueniunt in huanu
usu sunt duplices Na aliques sunt q iuste
pmutai pnt sic boues oues et possessi
ones talia ad uestos et sic Alie aut
sunt res que iuste et licite pmutai no
pnt eo q eaz pmuta aut e contra legis
ut contra bonos mores vi gra si sis
quilies ret alti uxore sua ut corpale me
bru ut aliquod aliud huiq Et illud tetigit p sup in illo quito d plus quide
em hre qua que sui pu lucri de ag
aut his que eppn do dopmsicata puta
in uendo et emie at in quat alij licita
ia dedit lego ubi qme or dicit q lege pali
qua phibuit qmuri sic uxore de poi
tu et similia ii 3od q rez q licite etiu
ste pmuri no pnt duo sunt qna q em
pnt sunt in qmu lia quia lege phibita alia
aut sunt q stim sic ne q dicz liz pmuri
Ad p m sic uendo de poitu no liz quia
lege phibitu Et his Ad 2 si sic uendi ui
tam corpalem ut aliquod me breu pre
optiora dimitte ut amitte ut dare
uxore p dam alti ad mechandu et sitia
od q suppai q in qmtacoe riuili non

et p expedies illud pone primo et esset p
quod homi nalis similitas et qmtacio
saluat et sin quo nullatenus qmodo sal
uari poz pz quia cui homo sit nat et poli
tici et ciuile primo pol ozt nisi in ciuili q
mutacione hoies posset hree sibi natura
et expedientia utriq; similitas homi et
similis qmtacio esset frustra ut mi e
aso absit q deus et nat aliquod faciat
frust sic het primo celi Item aliab etia
huiusmodi similis qmtacio homi esset defec
tuosa eo qm natis deficit mo hugo
de 2o de anima q nat no deficit in natis
et p gns e rm. Cinto nondu et etia sup
ponit q ad humana sustentacoz et ciui
lem qmtacoz saluandu requiritur bonoz
q in humani vsu veniunt ut uerice pnt
multip qmtacio qmucio patet illud
nile quia tanta e humane natue fragi
litas et indigentia q nullus ho uel
saltt ualde pauci pnt sibi de natis
adueta et spat de requisitis ad suffi
ciente uita puide 2 io p primo pol ca
pl. dt ciuitati primo oz expirta alime
tu de inde artes in tis cum organis
indiget id quod uiue q 2o arma q p
tu azt ad qm hundancia 4to et preque
ca que at diuiaz cura qm uocat sacer
dotiu tm aut iud et omi iudiciu
de consentibus et iusti adi opa quide
hor sut quibus indiget Gis ciuitas et
adhuc dclud Ad cosistentia ergo ciuit
oz esse agricolaz multi et qui ppentali
metu et artifices et quod pugnaz et
quod opulentu et sacerdotes et iudices
natoz et consentiu. hi ille Eq ubq
mate patz q multa sut principii qmtacie
et humana sustentacie natu q vnq homo
ppe hree et elaborare eno pot Et ipter
hor dicit p primo pol Vno potus auta
qmtaxa aut nullo indigens ipter pse
suficiaz nulla pb e ciuitatis q re at
bestia aut deus i satis patz q no le
e vm sstis sic p mssis e q pma ysta

Vno oz q q mu lia sint vna mesua mesua
bilia considando ea zm suas roes et
ab tas qsta sut diuisoz q mm mo lia no
sut qmesua lia i 2o qua tz qna et aoz
qua qmli lia sut domq calciamentu ue
stis arma fructus lapides ligna oues
et boues zc Vno i sut ualde diuisoz
q mm ut mi e p bor rois pz eos mo plyoz
et satis pbata e pzaz poz om om
2o ar sic inter ea que sut qmesua lia
q lz mig alio pot tociens explicari qsi
at alii equale aut etia maig p sic no
e de omibus qmucibus zm suas sbas
q dat i 2o qua et aor e mta quia alias
no essent qmesua lia p bor pz quia eq
lapides ferrei et boues sut qmules
zm star q equus zm sua psioz primo et
quodcuq aliatu sic musta eo q unum
e multo nobilioq psiq et melius no
vno ingna bq et corup bq. Gz d a
contra quia deus vi esse mesua om
enciu i gclo cu pbacionibus suis no
predit tz qna et ans pz quia p mui
quoh gne e mesura aoz 2o metha ca
aso deus e p mu om enciu 2o metha
if hic en q p mittendo deu esse me
sura om alioz pt dus intelligi
Vno mo quatu ad eoz esse et subsiste
Alio mo q sit mesura om alioz sic
poia encia pdeu taqua p mesura
possint equari ad idem et ad mesura
Gcilla dicitur de primo q deq bne
mesura om enciu cit se primo mo
quidencia circa deu cpncia tm hnt
de esse quatu deus dat et dedit eis
atq q fuat eo q ab eo cictis diuatu
e esse et time primo celi 2o de q deq
no e mesua enciu 200 pz quia p pz
no equatur encia adi tamqua p
mesura et sic nc etia equat net
eqri pnt ad ipm qua ad mesura cu
ipe infinities mp roe epredit alia
encia ut mi e et sic pz q dubitl no
predit 2o q sit illa q omes res

Capitulum

commutabiles que uestre possunt commutari vna mensura sunt mensurabiles considerando eas quantum venunt in vsu humano. Hinc celuo patet sic. Id oz pomum et esse in rebus commutabilibus sine quo non potest saluari humana ciuilitas et ciuitas et sine quo humana natura nequit sustentari. Sic est ergo humana ciuilitas et commutationes ciuilis et humana natura non possunt saluari et sustentari sine commutationibus esse. Et aliquomodo commensurabilia esse. Et commutationes sunt commensurabilia et non solum suas res et quas res ut dicit Philosophus commensurabilia sunt in quantum venunt in humanum usum loquendo simpliciter de hijs quantum commutari quia sunt notae. Et aor patet per notum quia si non mouetur quia ad humanam commutationem et sustentationem requiritur bonorum commutatio ut patet notum quia. Sed illa commutatio non esset nisi humana bona commutabilia esset aliqua mensura ad idem mensurabilia quia cum concurrunt hinc dans mercatorem indigeat domo uestibus et frumento alijs diuisis et domificator qui hinc indigeat in domibus indigeat calceis uestibus et alijs pluribus certum est quod non potest poz sine commutatione quantitas hominum et ipsi artifices in suis artificijs saluari possent et sustentari sine aliqua certa mensura qua calceamenta concertari poz tebus a oz artificum ut domificatoris textoris agricole. Et ijs commensurari et tradequari quia certum est quod nemo uellet in tede alicui opi in quo deppeditata laboris quantum suptum patet. Cosire quia in multis triis crescit frumentum hundant et nulla vina. Et econtrario alijs triis crescit hundant vina et non blada ut patet paucis et minus quia sustentatoz hominum mutuo triis non est quod fiat commutatio vinum pro blado et econtrario. Et illa non poz debite sine ad saluandum et sustentandum humana ciuilitate et mercatoz nisi esset certa mensura qua illa commutabilia mensurare. Cuius quis uellet sine actu iudicatis dat bonum blaupz vinum pro uno maldro bladoz certum est quod non saltem ut mutuis et rete sic et in alijs. Cuius quis sine actu iudicat uellet dare puleiram domum pro uno calceo ut pro vna uestem certum est quod non. Non oz sic sine qua sic cultor vinoz non poz viuere quia multis laboribus et magnis expensis colunt vinea propter oz ad frumentum et non domificator poz sustentari quia expensis forte pro mercatoz annum vno gsit domum. Modo si illa non haberet nisi uestem ut calceamentum non haberet nisi unum et quod non haberet. Et propter hoc ipsi debeat domificator sustentari non dabit domum sua nisi tot rebus quot sunt domum ad certum in ualore. Et opp dictis colligit quod commutationes debeat sine ad saluandum humana mercatoz et sustentatoz oz commutabilia inter se in ualore. Ipsoz ad certum patet per expp dictis quia alias mercatoz humana et ciuilis non poz gtuari. Et quo collit quod pmissa quoz humana commutabilia alia mensura adi mensurari patet quia ad ipsum non possunt nisi ea que vnum genus mensura sunt mensurabilia ut mani et. Et tunc fit dubitatio et quo omnia commutabilia que uestre possunt commutari sunt aliqua eadem mensura mensurabilia que sit illa mensura et in quo genere seu in qua specie humana commutabilia quia ciant. Hinc dicit quod mensura commutabilium que sit dicit in duabus quibus in mente sequitur. Et de ipsa commutabilia de quibus loquitur quia uellent in hoc quia utilia sunt ut quia sunt humane indigentie et pletina. Secundo quia pres quilibet et uestre commutari non possunt expo solum quia sunt lege phibita commutari etiam ad idem et ad alia commutabilia quantabiles et mensurabiles ciuitatis humana phibitae legali patet illa quia quia seclusa legis phibitae potest ualor talium rerum uestre estimari et possunt adi in ualore equari ut mani et rete sic alie res commutabiles quantum commutatio non est lege phibita ut mani et. Et quia quia quia sit illa pres quas sed in sue ne quidem non.

licet permuari etiam si non esset lex prohibitum in
hijs rebus quas licet permuari in eadem mensura sit mensura legis. Sic quasi huiusmodi res
essent rebus licitis permutabilibus quia mensura legis
sequitur ipsas posset eis equari. Falsitas patet
quia si posset eis equari etiam posset permuari
cum ipsis. Sed quia eas licitum reputantur permutari
illa ratione inductiue quia nullus retinendi iudicium
uellet pannis bobus uel quibuscumque rebus
exterioribus animatis uita corporale uel aliquod membrum ut notum est. Et ergo huiusmodi res
non sunt alijs rebus permutabilibus quia mensura legis
non sane metus et utens ratione uellet
uiuere sua dare alii ad mechandum et
pro quantitate rei quam et non et ans patet quod
posset hoc uelle cum retinendi iudicium tuc
iuste esset ibi iuste et licite permutare quod
est propositum. Secundo probatur quia bona alia
cum suas conditiones non licet permutare
in mensura legis rebus permutabilibus quibuscumque
et sic et talia que iuste permutari non
possunt in sua retentione sunt sic ancilla bo
nis alie quia absque detrimento bonorum alie
nullus potest ea uolentibus permutare in
dapno quod permutantes tlem rem in certum
non potest ei reddi lucrum equale et propter
quia quia nota est ans prima pte patet
quia nullo bono exteriori bona alie sunt
aptia alia. Ans vm tz quia propter quia bo
exteriora sunt media ordinata ad bona alie
tamquam ad finem ut in est mo ordinata in
fine quanto magis plusficata non potest attin
gere bonitatem finis et eius perfectionem. Confir
mat quia bona alie et bona exteriora sunt
duplicia quia non potest mensurari tz
mensura alia debet esse cum quibus utilitatem
esse propinquis mensibus animalium et propter hoc
quod mensuramus patet quia bona alie sunt de genere
bonorum utilium et ergo manifestum est quod sunt duplicia
quia. Secundo confirmat idem auctoritate Senecae in epistolis suis ad Luciliu. Non
debemus alie que nos ducunt bona honesta
dicit ipse in epistola subinde Summum bonum
est quod dat honestum tenere aut fortitudo et adul
tera. Et parum post dicit hoc liquet nos esse
bonum nisi honestum et ornamenta in quoda sua
uere bona uocabuntur quia mo utrum honestum
in mente et bona alie quia sunt summum bonum
non sunt quemadmodum bonis exterioribus quia
sunt bona fortitudo et adultera quia mo non sunt bo
nis in quantum deficiunt a bona maiora
Item in epistola sua in principio dicit unum
est bonum quod honestum et solum est pro
illius michi iuuenes nisi certum
quasi fame placet. Et ambas illas
propositiones seu auctoritates ipse Seneca multis et
pulchris declarat demonstrationibus in eadem epistola cui placet potest eas
uidere ibidem et probatur ans prima pte
cum Gz. Secundo pbatur ans minoris patet quia non
potest permutari uxore sua ad mechandum
ut etiam uita sua propter exteriorbus quia in
bonis alie sue faciat detrimentum co
quod talis sic permutans agit contra rationem
rationis et propter hoc faciat mo petens di
mittit bonum alie ut in est et est maxime
bonum utrutis et prudentie in. Con
pter ea quod dictum est et cuius placuit quod res
que secundum suas conditiones non sunt
mutabiles nullomodo potest iuste et licite
tenere alijs permutabilibus permutari patet quia non sit
adi permutatio alia propter quam. Et ergo est
permutatio nolis in eis locum. Secundo probatur
dans ut tenaces huiusmodi rem via permu
tationis palam re permutari patet patet quia
quia non agit differenter
rette rei. Et hoc sunt dicta de actibus. Secundo
Nunc ad secundum ratione cessat moue
predicta aliquas dubitationes quia pa
e illa. Primo ostendit quod sor uxore sua ipsa
uolente det sponte plus ad mechandum
propter lilis dum est quis illorum dapnifi
catur ut lucratur. Si enim dicatur quod
bo lucratur tunc uide quomodo eos sit bona
mentitia et propinquis non eorum in iuste
agit. Si autem dicatur quod uter eorum dapni
ficatur sed quia non eorum iuste facit qui
iustum facit ut patet ex supradictis et
plus debito hic in bonis et tunc in

mulis Si autem quis dicat quod vnguillorum lucrat et alius damnificat tunc sed quod plus alter corrumpit in iustitia et alter plus minus parit. Et primus sed vt quod non quilibet corrumpat quin esse contra dicta. Ad illa dubitacionis respondendo primitur quod in tanti dubitacionis aliquae damnati ut lucrari primitur intelligi dum vno modo quo ad aliquid et illo quo ad bona exteriora secundo illa distinctio de primo addubitacionis quod uterque illorum tam sor quam plato 2m aliquid sua damnificat patet quia quilibet corrumpit et aut contrectatio rem vnquam emendo rem non aperiendo 2m sua quidem et alius uendendo eadem rem. Et exemplo sed quod uterque quin in tanti dubitacionis uenit punendus patet quod quilibet corrumpit damnificat 2m aliquid ut dicunt dampna aliquae quae sunt minuta plato non sunt restituenda sed amplius puniendo 2o de addubitacionis quod uterque corrumpit sed tamen sor quam plato lucrat quo ad bona exteriora patet quia quilibet corrumpit plus debito habet quam habere debet. sor. n. habet. p. libras quas habere non debet 2m rectam rem. Et plato habet in uxore sorte quam etiam habere non debet via iuris ut mihi. Et hoc ad rem in contrarium. Ad primam quam dicebat si ambo lucrantur tunc sed quod inter eos sit bona mercatura nec a quia mercatura bona non habet locum in rebus quas 2m suas dicebat licitum et iustum. Et primum. Sic autem non de mercatoribus ut patet exemplo de arti sorte et suis sortibus. Ad 2am cum dicebatur si vterque damnificat sed quod quod nullus corrumpit in iustitia facit vnum etiam nec quidem et adhuc patet exductis quod liquet non damnificat exteriora in mercatoribus quod in bonis aliis et tunc hoc quilibet corrumpit habet plus debito quo ad exteriora // Et 3d. nunquid alter corrumpit damnificatur quo ad bona exteriora. Et in quod sic quia utrique uxori non pertinet habere in debitum lucrum. nam alter illorum in aliquo damnificat habet hic potest tendere primo quod quis damnificat abutrosque istorum in quantum uxori et corrumpit habet dat alijs mala occasionem et exemplum male facendi aut saltem in quantum gnesle

gus offendunt uxori aut quantum in sed quo ad exteriora non videtur damnificat 2o de quod libet corrumpit 2m aliquid sua damnificat sic dicunt. Et Gorilla vnde sequitur quilla quia non valet nullus istorum duorum quantum damnificat in aliquo quo ad exteriora in quo corrumpit in debito lucrat patet quia ante et vnum exemplum patet rotis et tunc quia aliquid nullo corrumpit pacatur non cum metu in exterioribus tantum quantas magnum parit in negotiis nocitum ut dicunt. Et propter hoc quilibet corrumpit habet lucrum de debito et minus tamen quilibet corrumpit damnificat in bonis aliis propter exteriora quod recepit uxor dicta et ergo in debito lucrat bona exteriora et sic patet quod obiecio non procedit. Ad 2m dicit et patet quod in tanti dubitacionis sor damnificat quo ad bona exteriora quia minor quod perdat uxore sua plato ad mechanidum uxor perdit honorem et bona fama sue uxoris et priorum suorum si quos habeat tunc ca primo et honore publico quod dedecus et scandalum uxoris aliquid in vtrum redundat magnum cum uir consentit et cooperat non certum est quod hoc damnum per libras quas habet pitaploe non potest recuperari primo cum honor sit maior bonorum exteriorum quod huiusmodi etiam per mille florenos esset quantum sufficiat huiusmodi quantum ad hoc patet in statu quia dicta exo damno aliquid quod quibus patet nulla fit in huiusmodi quantum in iustificacio et ut quod responsiones dato non possunt stare ambo quia nullus sibi ipsi iustum facit non in tanti dubitacionis quilibet quantum sed ipsum damnificat quatenus ad aliquid. Et hic tenet nec ambo ad dicit quod non plus uterque uxorum sed ipsum damnificat quoad aliquid sed etiam uterque corrumpit alium damnificat quatenus quilibet corrumpit. Et alia ratio ut occasio sed ipsum damnificat. Et ergo utique uxor habet in iustificare vir. Vnum non solum in iustificat quin bona coniugalia et exteriora tollit sed multo plus in iustificat quod predicto aliquid et damnificacionis occasione amittat. Dum et quod illa iustificio non est pec 2m iustiam patre sed magis 2m iustiam legale. Cum eo et quod iusti

pri vis esset et bona alie quod possuq ap
plicare uel abalijs auferre et quod
fortuita a dna sic dicit arp in illo c to
Et sic patz quod ddm sit ad pma dubio
2m dubitao e ista ut qmubilia quiste
qmuci no pnt sic adi lig alijs no tu
alijs qmulia hit pri pbabi primo qsit
i qmucomb in uolutary Et ro e qua
i hmq rebus quiste qmuci no pnt tali
is qmubq pt dapnu vmq eqri dampo
altiq et lucru lucro saltf aliqn vi g
qmunau uxore aliq eripiat pter tot
stancias pes utrobiqz vel si uterqz ep
ysilibus motis et auista ch s albi mi
fecit ut brachiu eiq amputauit 2o de
quod hmq res no pnt adi qmuci in
qmuroe uolutaia pz quia in tali qmu
roe lucru no pt equari dapno co q ip
aia dapnificat ut dcm e in plu de dubi
tacois pre la 30 dapnis aie nullu pot
equai lucru corpali ut tactu e mar do
pri 1 2m dubitao a illa si pr plozp
russit et uulnauit ut inter fecit
dm e quomo tlis in uustifica possit
reduci ad iustu Ad ista qmuroz que de
qmuciomb uolutary pedit ddm e
primo q pruces alm in uste dapnifi
cat et illu que prutit et qmtate tuiq
e ps ut dictu in qoe pri 2o de q qua
tum ad dapnu qitati illatu vi q ipi
qmtati no possit luri equiuales restitui
nr in ordine ad ca luri dapno aqri pz
quia bonu ppne sm ris et bone et bonu
qne quod no e ppne singlari applie
no sit aiq rois et ro equai no possit
3o de q quatu ad dapnu ppne sm qri
illcitu alm pt luri equari dapno saltf
quo ad estimatoz illiq quie dapnificatq
pz quia si paup homo modicu paiaat
et det sibi in dapn quatiz potit luri
dapno equai quia dapnu paupi illatu
e modicu co q aia manet illesa in su
ppmit Corp gaut eius sit no e lesu ut
cito sanabi Et g pruces n tui qm sit
n q plesit paupe in pmodico tpe pquo
a lesio et quod in honoratoz paup in se
rebat mo nr hmq ppanalesio nr etia
i honoratio illa paupi e si forte tali
p m qnti e ppcua que sibi dat apucie
te Et hoc forte pp ipig pauperis mdi
getia egestate qo de quod in qntq
dapnu no pot equara lucro in hmq
qmubq pz quia si paup ut qmis ho
inter ppnas puatas mi ficet pna
pem ut rege no vi quo luri possit
equari dapno q tur oz in fligi pena
corpulem ut alia 2m qlitate delic
ti et etia quatitate ut dcm e in solu
roe dubitacois mote et ro pmu
qo fultime arti 3m qof predetis Ex
istis colligi ultio q qncuq aliqs
prutit vulnat uel mi ficit aliqui
quo et pdapno illato pt equale lu
cru restitui iustu e sic sh et in usti
ficatoz ad iustu reduci Ex ubi hoc sh
no pt appoda e pena put e possile
2m congentia noui Et ep istis patz
patz quod ddm ad 3az dubitacoz Et
hoc sint de ar 2o Ad roes an om
ad pma de qtdo a ora et ne do bora
et ad oz de q res qmules que iuste
pnt pmuci no sut eiq qmis et spe
cialde equoce considando cas 2m
suas ppas roes tm considando cas p
ut veniunt ad hua nu usi ipe quel
ut in eadem roe sz quia utilia sut ut
qua sut huane mdigetie epl etua
Ad 2m de rete code mo Ad confmacoz
de q mos corpalis 2m sua q dicoam
p nulla alia re qualibz p muci e me
diabilis ut patis tactu est in pbaroe
9e g o sar li primi Ex ut ipa sit ad alia
motem corpale in sua lib et equabilis
patis dcm est in solu roe 2o dubitacois
ar li 2i Et si in fligat quo i iustiplto
tf reducta sit ad iustu pz ex solu roe
3e dubitacois eiq ar li Quet 3 phi
pg o m e pq oe 2m ar li pi hi de qoe

Q Verit septo de cmo V tem
mdigetia huana sit mesua
qmubilium Et ar primo q no

quia mesura dz ce cuiq; gmis cu mesurato
ꝗ mdigencia huana no e cuiq; gmis cu
rebus gmu bq; i qo ꝑ tz qna at a or e
phi 2a phyz ꝗ b rous mta e desp 2o
ar. ayensura dz esse simpl qo et mdi
uip lis ꝗ mdigencia huana no e tus
zo a. pz ꝑ phm 10 metha ꝗ b pz qz
ctu e q ualde multis bonis quem hp
mne mdige Et ro mdigencia huana
no e mdiuulis q fuit ꝑ poitu // 3o sic qz
mesura compatur secu gmesura lia ꝗ
mdigencia huana no q patur sic qm ata
coes rez i a pz qz mesura dr p
certu ad mesura ꝗ bor pz qua mdige
cia huana nugm patur secu res hu
nales eo q hitis eis no mdigem
ipis ut notu e i Qm e de mete phi
in illo qnto dicit em oz i aliquo uno
oia mesurau sic dictu a pus hoc aut
e rn mutate qmde mdigencia q oia
continet st pqea dicit rn ut tz i ipa
rtu rerum ꝑ ctate mpq le tm dr na s.
qmu lia et mesurata fit ad opus aut
i pqpacoz ad mdigencia qt suffmc
Eo quibz patz q a na pb qo vd: In
ista qoe erunt duo arti la pmo po
nit aliqua nolia in 2o respondebit
ad quesitu Cntu ad pmu ar lu e p
mo nondu q in digencia huana est
penuria seu defectu hom in tpalibus ad
cumulem gmuitacoz et huana supa
tacoz equisitis pz qua huiq bona tpa
lia suie cotiora ad suptatacoz hom
et gmtacoz ciuiu ecquisita sut ipis clo
gibilia ad supplenda sua natz vno qn
illa q honoribus st eligi lia deficiut
hoies reddut mdigentes vn phr di
cit nono huiq q e ypi elegi le hoc ozeo
ste ypi ut sic i alq mdiguns elt tu
2o nondu q mesura ꝑ e illud pquod
quatitas rei alicui ignotacia taq
p magis notu manifestat sic ulna tu
qm p magis notu mesuramq panu
cuiq quatitas nobis e ignota Eo quo
colligit q mesura gmu lis uocatur
illud pquod taqm p magis no ualor

forensis ut usualis suie consuetudialis
rerum gmubilium mg notus pt adeqte
et certitudinar estimari pz eo nolliquid p id
taqm p nob magis notu nos estimamq ua
lore rez gmu lis nob mg notu Et id
ꝑ e et ronabile uocat mosura gmu lis
3o e nondu q huiq mesura rerum gmu
bilium e dup Nam q e mesura nalis
rerum gmubilium alia aut e mesura eo
concordan quedde seu gdicto hom i
sita ayensua nalis de qua ut pqua
eo sua na et no ad placitu seu institu
hom pot ualor rerum ad supplenda hu
mana mdigencia estimau Gz mesura
ex dicto hom instituta de q e in hom
potestate et qua hoies pnt i mure
mo et pannus mutila facte qo eno
tandu q dup e mesura Na q e me
sura rn equatoz qrit et e mesura
que p sue replicatoz pt equali mesu
rato et isto mo vnitas e mesura nu
et vncia pondis et qta e mesura doli
oz ut plaustroz vim sic et ulna pam
Et de illa mesura lo p 10 metha te
d qupa sit cuiq gf cu mesura bq et q sit
simp et mdiuip lis aut simp aut rn
sim aut rn instroz ut aliquo alio stu
mo Alia aut est mesura rn sitiez
porcois Et illo mo motu mesurat
spacio ut tpe na si motu a sit in tpe
b et motu c in tpe d mesurado illos
motus aequiq sic sic se hz a ad b ita
c ad d i locu a mutu ypocroe sic a
se hz ad c ita b ad d ꝗ ꝑ ppo q tpq d
sit duplu ad tpq b i motu a erit
duplq ad motu c Et pt eo emplificri
si motu spacio mesurare // 5o nondu
q pauperes et diuites in ea qmtacoe ci
uili eontes dup pnt acipi suie con
sidai vno em mo pnt consd ari pes
yre multu ut modicu de bonis fortu
ita q ille dicat dnes qui in bonis fo
tue hundat et de ipis multu hz Ille
aut paup in tibus deficit et pauca
possidet et ut isto mo dicut hoies
pauperes ut diuites a uulgo Alio pnt

acipiet considerari pes suffiat et non suffiat
et hoc non dicit homines ire diuites uel or
pauperes quia qui habet multum non habet si ha
tis contentus non est pauper de quo seneca
epla 2a ad lucillum pulchre sic inquit
Nolo qui plus habet si quis plus cupit pauper est qp
probat dicens quid enim referet quatenus illi
in archa quatenus in orreis iaceat cum
pascat aut foueat si alienos inuitet si
non acquisita sed acquirenda computat Et
addit de diuitiis dicens qui diuitias mos
tris et tendit dicens primo hic quia nate
2 quia est satis hic Et nolo nolit collatione
dupli indigentia homini nata queda indi
gentia pauperum modicum debomis fortuis
hominum alia autem indigentia diuitum q
licet multa habent bona fortune non tamen contem
tur patet illud totum epistole et per eos
quia quicquid tam pauperes quam diuites quia non
contentant quapiste pauperes et alias res
utiles pauperem quapiste habuit ipse indi
gentia et defectum natura 2 diuites uero propter
cupiditates voluptatum ut propter defectum sup
habundancie ut propter uerum in statia ap
petitum quei in finitum crescit ut habet
pol. et ergo ita pauper quam etiam diuites 2m
estimatorem uulgi dici potest indigens et id
est posse minuit. p. p. 2o rethorica sic d. homines
indigent ut in natura ut agrum ut in ope
ressu ut diuites ut in fructum ut uolup
tuosi hic de primo arcto Quatenus ad 2m ar
ticulum sit prima quia quia quia indigentia
seu quibus humane indigentie est mensura rei
quibus humanum hic quia primo per. p. in ea dicit
tem quam aut indigentia continet sed
multa quia ad modum quidem cibus. i. omnis
mensura omnis quam cum sit homines non in natura
sit adidem uel utrique ut alter nominat
et potest exemplum quia ad modum cum quo. i. aliquo
quia est pe illud et alius indiget quis puta
Vino quia sp humidat sicuti dentes sunt sicu
educatos sit p vino inquibus vis p. uii quia si
n indigeat debomis altiqua sit quam p
quam humidans frumento indigit altiqbono
et egit tuit sit quam Et ergo indigentia hu
mana est mensura quantum 2 2o 2 quia
signum sic quia nos videmus quia vnia sunt ratio

ratio ipse quo magis deficimus et hoc non
vt esse ea non quia tue ipsis vnus magis
indigemus ut in et Confirmat quia vna
sunt ratio ora vbi non crescit quantum ubi cres
cit Et hoc non in esse ea non quia ubi
non crescit et vino 2 maior indigentia et
3o quia sic quia in mensura quantum non est
manus ualore rerum quibus sunt
nobis seu in quantum uenit in usum non sed
non uenit in usum nisi ad supple
dum meas indigentias rerum aut rebus per
eo quod pretium quia pecunia rerum quantum non
estimatur in ualore nalem ipsam qu
sic mensura ualet plus quam totum aurum
indicet ergo oz estimari rerum ualorem
2m quia venit in usum nrm i. b. rebus non est
desit hic quia etiam per quem dictum et uulgatum
quod res tam ualet quantum uendit quan
tum est quatenus ad homini indigentia i. quia
Secundo quia stulta quia indigentie humane supple
mentum est nalis mensura rerum quantum hic
quia quia sic quia bonitas sunt ualor rerum
attendit ex fine propter quem exhibet
finis nalis ad quem inpta quantum
redimat quantum est supplementum humane
indigentie i. quia quatenus humana
per quam 2o methaphorice dicere quod est bonum
nisi propter eas finales. b. per quem
indigeat blado quo tu humidas et tu
extra indigeas vino quo ego humido
tur cite quantum ut vinum pblado et ita
Vtrusque vero indigentia est plena et
prius supplementum humane indigentie
ua mensura quantum Cor. primum quia
nam indigentia etiam est mensura nalis
rerum quantum per quia supplementum huma
ne indigentie est nalis mensura quantum
quia posita supplementum rerum huma
ne indigentie oz mensurari per humana
indigentia quia utique supplementum est
magis quam maiore replet indigentia
et magis quam minorem sic insitit de ipso
aor dolet uacuitas de tanto plus de
vino requirit ad replendum i. do. vom

Secundum hoc ergo quantitas humane indigentie
non est mensura commutabilium ad placitum pro
pter quia est naturalis mensura commuta
bilium non non inde quod idem est cotidie posse
esse mensura naturalis et ad placitum institu
ta. Confirmat quia mensura respicit ad pla
citum et voluntate hominum instituta est in
hominum potestate et penes ea in mutare et
imponere facere mutabilem ut patet per conclusionem 3.
illud utique non queritur indigentie humane
quia suae placeat sibi non placeat res
unde indigentia humana indigentie plu
ribus ut moribus mutatur. Ad 2.m quod secundum
quod humana indigentia in hominibus ut in eius
non est mensura rerum commutabilium. Et quod
sic quia sunt indigentia a hominibus ut in esse
huiusmodi mensuram sed quod pauperem prima
iori pecunia emere rem qua indiget quod di
uite quibus utique est sufficiens et indigentia
sic non salvaret in usu commutationis habitu
tus magis quaerit et ratio non est quia
regulariter pauper magis indigens in ter
rebus commutabilibus quia dives. Ad 3.m Et
ex illa datur quod valor rerum commutabilium est
ponendus penes indigentia hominum in uno
loco seu in una civitate ut regionem
habitantium et commutationem patet quia indige
ntia humana est mensura rerum commutabilium
quod primam ratio est mensura naturalis proxima
primum quod 2.m et non indigentia a hominibus
ut habitum quod iam poterant in indigentia
hominum eiusdem civitatis puncta ut regionis
erit mensura commutabilium et hoc est dicendum
2. Sed aliquis hic obiciet quia multa
sunt valde cara quibus modicum indiget
ut sit illa quibus divitias utuntur per
plenda sua voluntate voluptate affectu
seu etiam ambitione. Ad 1.m quod indigentia
humana non sit commutabilium mensura quia
est contra dicta hic respondet quod
recte sic pauperes desiderant in rebus
quorum valorem quantificat et monstrat indigentia
propter inopia statu et
expigentia civitatis ut regionis in quo

habitant. Sic ergo divitias desiderant
superhabundantibus quia non contentant in
hiis quibus habent sed appetunt plus et plus
hoc ut desiderant quod ad voluptuositatem
ut magis habere appetitum in satiabile divi
tiarum utique expositionem ultio ar.li predictis
et ideo res quas ipsi emunt et quibus u
tuntur indigentia superhabundantie seu
indigentia voluptuositatis seu a.a est me
sura et sic ad hoc patet quod indigentia hu
mana est vere rerum commutabilium mensura.
Vnde ligitur res divites sunt quo ad honorem
exterioris habundantia sunt et pauperes et
vere indigentes quo ad superfluum. Et ideo
propter indigentia est talium rerum propter ne
cessariam mensura sed a pecunia quod dicit
attendi quantitas huiusmodi indigentie re
rum patet naturaliter in divitibus ut penes
indigentia vnius ad plures. Vnde quod praeter
dictis quod indigentia vnius sed plures
ut omnium data civitate puncta ut regi
one et habitantium ut communitatem me
suratur tlia communia. Nam possit aliquis
etiam habundantissimum homo exinor
dinato appetitu omnia colere ad res
non naturales quibus quantes hoies modicum
indiget quod dicte mordime ad indige
ntia sua non possit huiusmodi res sufficere exposi
uit maiori et ergo oritur res emere
sed in quantum divites et civitatis sunt re
gionis sed in quibus et expigentia sunt pauper
regionis et sunt indigentia pulla re
via quomodo vellet dare ut exponere
quod indigentia humana mensuratur communia
in similitudine ipsorum et non in ergo
quantitatis prima pecunia patet quia in quantum homo
mines plus vel minus indiget rebus commu
tabilibus in horum res sunt plus ut
moris valoris sicut in iudicium quam
pauca crescunt vina plaustrum vini in
to plus pluit quam quando crescunt plura et
hoc quantum quod indigentia hominum in ipso

et multo maio crescentib; paucis vmq;
qm qn crescit plua Ex 2 ps qoib patz
quia mesura 2m equalitem quatitatis
eque pslu replicaoz pt equali mesura
to pz prile 3m no. do in digestia hu
mana no e mesura rei q mulu ut
m) e quia mesura 2m equaloz qtitatis
oz esse eig gmis cu mesurato et oz ee
simpl et indiuiib ut in ducit. i pmis
dualiq roibus an om nd illud no qit
indige humane rei q mulu utz pcis
Eq quo colli q 2m equaloz qtitatis
ualor rei q mulib mesura qualore
et indigestia p indigestia tarde sic
tpa ppq motus p motu et hjs ut in
4o ta 10 si quis sta ualore mesure
seu qtte vm potit p replicaoz sine
valore vniq plaustri ut dolij simpl
p indigestia p donat sm viu potit indi
gestia qmis homo est mai sic em pre
plicaoz potit mesura equali mesura
to Com sc q indige hua na no e
mesura in mta ualor rerum q mulu
hpslu cptta p pma ps pz quia mesa
mta rerum oz esse simpl et indiuid
sic aut no e de hua na indige rerum
q mulu co qualde multis mois queunt
i digere 2a ps sc cpp pma et cpp pus dic
tis ha q liz indigestia hua na pet res
q mulies sint duo pz gm 2m sc et suas
res ipas in eig gmis sue roib sint i
quatuor res q mulies indigestia hua
mesurat pma ps qoib patz quia alia
e ro ipa indigencie hua ne et alia
ipa roe boris ut ferri ut sut no se i
pma ps ua 2a ps pz quia res q mulies
dnt mesurai p indigestia hua na i
quatuor pe sunt utiles nob supletia
tre indigencie et nti sut satis pz
2az roz stam ad 4oz p ma i q 1a 11 et
4o m) e qut sic in roe que unt indige
stia hua na q e mesura et res q mulies
q sut mesua 2a 4o e ua Com qta q
mulia in quatu utilia seu supletia indi
ge hua ne et ipa indigestia hua

sit de ad aliquid liz diu de pma ps pz
quia utile e in ad aliquid et tf illa que
considant ut utilia etia i ad aliquid
sut reponenda et adi q nq reducenda
e indigestia hua na qua alias no essent
eig gmis et f aliquo cuq om dicit ps q
2a Ex 2 ps con pz quia bo q mulia
ut utilia sut in ad aliquid ponitur
ut nom e ff indigestia e inpua ue i du
simode et ita e in alijs na vnitas e
mesua nu et tn nus e in quati te po
sitiue vnitas e puatie ut notu est
tu sit tmiq puatiq i et hs de ar lo
2o. Ad roes an om Ad pma quod dnm
pz ep goe ultia ar li et eig co Ad
2az dr q a or solu e ua de mesura
2m equaloz quatitatis et no e ua de
mesura 2m sitis ypoticis et sic ro
no e cont dicta qua indige e me
sura 2m similitud mie ypoticis q mu
bilium et no 2m ypotione eq oz qti
Ad 3m qre a et ne b et ad oz boris
dr q liz indigestia p se sm te no q pa
riatur seu res q mulies quibq indigi
sic ro a it nt oig indigestia toiq qua
titatis cuiq bonu in re pub pn e
metu lin q patit seu res quibq indi
gem q aliquibus tn de q mtate 2m ep
igestia a patis et sic pz q ro no yc
dit contra dicto q pn de indige
gm hom posita sut et mtellu
Auct p pq om sut p q oilig pma et
2a a otra rns a ne ois ar li hs de ge

Verit ff ut natm sit mu
ms ma ad mesura di q mu
bilia Et a p mo q no vniq
q mesua lis hm vna eig roz
det esse vnica mesura fi res q mulies
no pnt q mulari in q quatu ueunt in
hua nu usu et ut sic hnt alia mesu
ra i sc q nu ms ma no sit mesua
q mulu et no e qna et a or sit ff
mor p ma eig pro satis patz ep
dictis mesoibus pce q ff quia ad 2az

ptem patet quia indigentia humana et
mensura commutabilium fuit ut mutuum
usu ut patet per eos qui de pretio. Secundo
sic quia si numisma esset certa mensura
commutabilium sequeretur quod res inequales
possent esse equales. Probatur quia si duo
planistra et alius vinum planistrum
ut notum est per quam iudicetur esse manifesta
quia statim equalem mensuram vini quam ceteri
mensuram habent esse equalia // Tertio
sic dicimus id institutum est a natura quia
hominem ad commutandum et pecunia non est
mensura commutabilium quia sicut notum est ex
quod ex quo commutatio est humana ad humanam
sustentationem ut dictum est supra et dicit per
philosophum in libro ethicorum. Et quia nummus non facit in
nummis. Secundo de facto vini quia quicquid est ad
commutationem non sit annumeratum in statuto. Et hoc
patet per philosophum in libro ethicorum dicentem et propter hoc
nomen habet numisma quia non ab aliquo
homine legem sed per statutum. Et tunc
dicit. Et non nobis sed tantum nummus et sa
cerdotibus utile. Quod autem dicit de metaphysica
dicit. Unum autem a quo esset si ad
sit mensura commutabilium hoc autem est falsum
quia in statuto legis propter quod nu
misma vocatur hoc enim aliquid facit quod
sicuti mensurat enim aliquid numis
mate. Ad idem autem per primo rationes
dicentes et quia non est bonum pagare res
nam quemcumque res importari ad locum
quia loca ad hominum ea quibus indi
gentia numismatis usus est ex ne
cessitate acquisitus. Hinc quoque illa
duo erunt ar. Primo videbitur an
numisma sit mensura ad quam omnes res
rerum commutabilium. Secundo videbitur numis
ma sit mensura commutabilium. Et intuendum ad
primum ar. Et primo notandum quod per naturam
in proximo dicitur intelligi illud quod est
expedientes et utile per sustentandum et pal
iandam humanam commutationem. Et quia per
cessaium non dicit naturam simpliciter et ab
soluto sed exposuppose sunt quidam qui de

quibus sunt naturalia ad perfectionem aliquid ut
collectio exempli de anima et exempli de sensu et
secundo non dicunt quod multe quidem ceteris
ad hoc quod aliquid sit et dicatur numisma
aliqua quantitate prima est quod primum sit et
primum et ex hoc quod est quia sit non
potest esse sub termino quod de facili prenuntiat
secunda conditio est quod ipsum habeat coractis
possessionem aliquid principis aut quantitatis et
causa est quia alias quilibet posset fingere ut
fluctuare numisma et sic equitas com
mutationis tollitur. Tertio quidem est quod sit certum et
determinatum pretium per quod non potest
commutationem fieri nisi per hoc quod sit certum et determinatum
Et ita est quia alias per quod non potest
habere rerum proprietatem sui et bonum et diuturnum
Et ita est quia alias per quod non potest bene fieri
indigentie prudenti // Quarta conditio est
quod habeat magnam pecuniam ut multum valeat
in quo loco possit reponi et ad loca
distantia facile portari. Quarta quidem est quod
ipsum sit ad pauca similia. Et spatium illa quod
dicit requiri propter pauperes qui sepe in
digent multis rebus numismatis et
valoris. Et quibus conditionibus pot
colligi diuisio numismatis illa. Vn
numisma est res hinc magis pretiosa per
sonam quantitatis coractis aliquibus prin
cipiis vel quantitatibus significatis et determinatis
pretium sui corruptione pro mensura ad
pauca et commutatio spatium propter indigentiam
pauperum diuitis. Et ex quod dicitur quod primus sis
quemquam intellectum plenioris est. Secundo quod
primo institutionis numismatis ipsum
numisma non fuit coractis signatum
sed fuit pondere et magnitudine de
terminatum. Nunc autem cum de ipsum nu
misma non pertinet libri ad libitum fingere
et nefas sicut ut supra dictum est co
actis impositio est quod dicitur numismatis at
tributa. Dum quod ceteris alia quod pertinet esse ceteris
Nam si numisma non esset moneta
tum oportet quod ad pondus et quantitatem
mensuram non sit multum et gumum et
maxime in publicis et minimis rebus propter

plalitate homi id esset multum difficile
et tediosum ideo propter facilitatem commercii
et ut moneta sit signum ponderis et
quantitatis constitutum est et institutum
quod numismata sint caracteribus aliquibus principum
et quantitatis quasi signantur et illud pulchre
exprimit. p. po. politicorum. d. primo quod
semper esse debet materia numismatum
ponderabilis et magnitudinis pagina a caracteribus
hominum et ibi ut alii pluant a mensuracione
ipsos caracteres eum imponunt et signum
istis sit permissis et quod ex hiis. a. quod ad
pestatem hominum commercium et substentacionem
nationum quia est numismata quinque quod
primo auctor. p. primo pol. ca. de eymo.
d. quod numismatis usus fuit et exo
rantur idem quia ca. 10 dicit tunc possi
cutibus illa dignum vel utile ad ali
quid nisi est numismata et tunc lacoris
fuit sum et numismata. Dicunt quod rationibus
primo sic quia tanta est distancia locorum
in quibus sunt res quinque quod hoices non
gudiarentur nisi essent numismata in quibus
est maior et anti patet ratio cum est quod
una pria habundant fructus et non una
in alia aut distantia habundant una et
non fructus ergo si hoices prius desiderent nu
mismatis porta sua cogerent adtra
in qua habundat una pagnucede facta
pecunias plus in suptibus et expensis
quam et gnum blad valent et tria non
tut modicum de vino potaret et ergo
cum est quod hoices experiuntur quod nucede nimis
gudiarentur. Sicut si fructus possit gnu
ri paliquibus portabili et magnitudine
locis tuc cum sine magnis suptibus
pnt haices in vinis deficientibus sibi
una procurare ut natum est ergo id est nu
mismata exonio li 10 in 9 ua. D. quot
numismata ad faciendum habuit gnucedes
phoibus in distantibus locis habitatibus de
quod placet ad habuit gnucedes sunt opti
et ro et quia aurum sit in quantitate pria
20 sum ualore recipit numismata a
argentum quia minus diuisibilis et
frequentius fabricatur et in ualore minuitur.

no est sic aptum ut notum est. Istam rationem tan
p. primo pol. ca. 10 dicens non esse facile po
tabile vinum quod quia non nisi est propter
quod ad gnumiacedes tale aliquod ap
sicerent ad se metipsos dare et accipe
quod utilium esset ens habeat utilitatem
ualde expedita adhuc puta aurum
et argentum et sic quod tale alium 20 p.
9 exodistacia spm vna pagle est quibus
paumo septi indigeat de eysde et
cum non possit huiusmodi ca quin putrescient
et in tali casu nate est ille deceat sustentari
quod aliquid accipiat. Primo quia
saluari possit sine suptibus et cum sine
putrefactione non id est preciua sine numis
mata ut in est 2 Hanc rationem tangit p.
9 huius. d. pfuua aut gnucede sine
nichil indigent quin erit et sic indigeat
numismata fideiussor est notum 20 3 pz
quia 1 9 exprimea mutationem indigentia vna
videmus quod pauperes hoices laborantes
suis lucrantur sibi natura et quia pau
pertate deficiunt eis panes canes lac
sal et huiusmodi que forte dues non habent
forte habundant in lapidibus pciosis et
numismate nate est pfuisse tacere pau
pertatem quod pfuis laboribus recipiat res
1 puas pictas diuites ut pvna pte
possint emere pane et pa canes et
pz li sal 20 ijs ut notum est quia istis
indigent non huiusmodi res sunt muta
pciua ut pz 1 9 et sic pz stat quod ad
indigeat uestibus talibus et cibo
et non habeat in rem magnum ualoris
ut equum bouem aut lapidem pciosum
nutli non expedit dare equum silu
tdreado quod non habitibus nec agricola
quia non habet calcem Item stat quod
reaiq et agricola non indigeat eo
et ergo nate est sibi ipsum conservare
et sustentare quod pequo recipiat a
rem 1 ptes in mutuis diuiple cuiq
vna pte indet puestibus et alia pcal
tibus et 3 pz priuatis 20 ijs 1 et th
sunt dta de ar. 10 primo. Quia tu ad

uertendū qaliqui oppinat et dicit
primo q principes quantitate ualoris
imponit et in ponē pt numisma et
illud qhat auctā p. m lra dicit Et
ppter hoc nō licet numisma qm nō
nā fit nomo i. lege et in nob bī
muere et facere inutile 2o dicit
q phuq ualore sibi impōi numis
mesurat rerū qmū lia Cū em pauca
sdm suu ualore eqpei possit rebus
qmū bq tue ecia rere rm suu ualore
quē hīt ep instituere principib et me
sura qmū lia Sz contra illa oppinoz
et p responsio ad qstū sit pa q ia
q si nulla esset p ceua et reputū duo
aliqua denouo fabricarz upe possit hq
p ceuē nō in ponē seu cā ad sup
lacitū notare pz qr fta huiq p ceua
de nouo repsdu duo possit dicere ut
dicit 2a q illa p ceua esset ut dicit 2a qf
sub i. a denaiq et a. a obulq 2cis ut
m e i. 2o q sit illa q principes
salua iustia nō ip possit instituere
qm numis pupm fabricatū de at
ualere p ualore det matū p sic
qr esto q duq duo dicet q vnq de
sub denariis ualet quata vim n
esset iustū sit fm i. q ua tz qma et
ambz qua ctu a q vnū vmū e
milto meliis alio mō in iustū est
q vno meliori uta modicū dare sic
p debilioi ut m e ipse ctu e q vna
qstia vno tpe sit faisa qua a.
simlit in vno loco sit magistra
ra qm i. alia mō nō esset iustū
q daret vnq denaiq tm p qrta
vim vno tpe sic alio nō ecia iustū
esset q tm daret de vno vno tpe
sic de alio ut nō) e i. Cō oppio
ecitata e m nō li p missō huq arti
quo ad p mū eius dem et ecia rm
in quātū dependet ex p mo nō e
vtile uā pz cōm exposcloe et eiq pba
cione Sz dices quid tue dicendum
e ad auctz p. supiq inducta p dcta
oppione. Rm q numisma hīt nō anū
mo quo oia appcia Rm numisma nō
e mesura rerū p sui naz fit nomo i. lege
et pono huā nā hoc statuere et det
mānte quod declarat p hoc quia est
i nob id e in mra pte e numisma
tū iniuste et oio inutile facere Na sic
dicit eup. Si quis uellet rem sua
pauca ro q mūere tue numisma tate
erit i utile et pz q auctz p. nō e
qtra dicta Rz 2o q q ualo p ceue salua
iustia p indigentia huiz tāqm p men
sura p ple mēsuari dz et estimari pz
hīt q quia idem numisma modis e ua
loris qm plus de rebq indigeno qm qm
mq indigeno decisdem i. q ua nō
e qma et ambz pz quia liciz ia de naiq
heydelberga ualeat vna quarta vi
m eo q vinū e in magna hunda aa
n oiq stat q alio tpe vnq de naiq ualet
mediam qta vmo sic iusti e q in pb pz
ut qta pte qte vmi sit tue qn pauca
sut vina et exquisiti a. or indigentia i.
tū hoies ad sua nātā nō indigent
auro et argento et ergo ui q p indige
nō sit ualoris. Oā mesura rugo dicit
mesura. Vm q licz aurū et argentū
nō sit hombus simpr nātm n eis in
digeat ad supplendam sua nātā sim
n oiq indigeno qpib tamqua mlo
nob expedicti et qdo ad facē dū qmū
oes p tetacoe mra natias et opp
tuas maxie qua dū mūdus e sic
sufficr splatq ut pz satis cpa pcti
et ro obicio nō predit tem dici pot
q licz forte ad mras natās supplen
das nō indigeamq auro et argento
tū diuites indiget talibus pr tpe ssi
suos quos sunt in exterioribq aptibq
ut ppter insacia diuicaz appetitu
quom lynt ut dicit e sup. qpe pcti i.
mēto arlo p mo et ro uidemq q aurū
et argentū in vna massa tati pci
ut qi tati sit sic in moneta Cōm.

Sed ex dictis qd si duo aliqua noua mo
neta fabricaret cuiter et mouere ea
quant e possent ei maiore ualore impo
ne qm pretii ut vii grauq vnq denarij
de nouis ualet tres antiquos denarios
et huiusmodi moneta noua sedm rationem lactoz me
sue ad humana indigentia noua leat tm
tul ad mq ualde ppe repo p tract et t
uste tonr ppln qnemlucraret pz
ex gloriosis et coz pbatibus qr pn
repb no e pnlis mensura numismatis
quo ad sum ualoris pz qz 2oz ppl huius
mensura e indigtia humana ut dicit q
3ia posita i cor vm // Qd sit illa qd
ualo numismatis fuit mensuratq vn
porionem ad humana indigentia tur quan
bilia in quantu venit ad hua usu po
tuerunt appciari 2m porioz ad pcuam
hs q pr sic quia glem porioz habeb
res ad huaz indigentia tlem porioz
ipe res habut ad pcuaz in digentie
huane ppor ita q ua tz qna et ambz
qr sic quata vini ia ualz vnu denariu
qr ppter hundancia no e vnioz ma
gna indigentia sic ete vna qta vini
ipe quo no esset tata hundancia vino
tum fi duplo ul in triplo maior duos
ul tres ualeret denarios ut m e i
Cor q nu mismata e aliq res qnu
mensura pz qr ip m mensura pm indi
gentia humana e mensura ipoz qnu lu
i quantu cadut in hua usu utz p qoz
et eiq placuit i cor vm // Et qfiat sic
id quo cogrosimq cta quantitas rei e illiq
rei mensura fi numismate qqtitq cta
mensura qntitas rei qnu lu quo ad ua
lorem i cor vm qa e no et a or smis ex
qoe pretii et e p 10 metha fi v pz qr
pnu mismata det mana nuis qtitate fi
et ualoris qtitatis rei qnu t Qn dicit au
stra q nu mismata mensuat omn res qnu
bilu dignitate et aspcu posit ut m
facit vniq cuiqz sup hundancia et de
fectu Istud cor cta notat p Vii dicit
i lra 10 huiq qpata oz aliqua esse qpt

e qnu ppter quod nu mismata vent et fita
liqualitate me oia em mensuat qre
sup hundancia et defectu sicz res qnu
bilu p nu mismata cognoscut sicut me
sa dz tres res numismata 10 metha no id
no queunt numismati cui sit diuersa cta
i multa vtt qd dcm p 10 metha a
intellig e de mensura intrinseca et rali no
sic no e de numismate r alioz qnu
bilu ut statim dicetur // Ex d adhuc
nu mismata e aliq gnis qua reta qnu
bilia ergo no ut qsit coz mensura Or
qlicz mensura et a qnu lia sint de
fectu grum ipsis cor pdatis 2m quas res
ppas sunt tm eiq gnis in quantu venunt
i usum huanu ad huane indigentie su
ppletetu. Sed qsit illa qnu mismata e
mensura constituta et ad placitu seu
constituende homi alioz res qnu lu
pz q quia numismata e mensura rerum
qnu lu pqz pretii et eius cor / et no
e mensura naturalis qr si hoies uellent re
pre qnu re no indigent pcuis ut
notu e i sed q ipm numismata sit me
sura ad placitu rerum qnu lu Et co
fmat id sic quia indigentia humana e na
lis qnu lu ex qoe pretii i nu mismatis
no e coz naturalis mensura qna tz qrea
tudem rerum no uidetur esse due rales
mensure distincte et ult no e mensura
naturalis qnu lu et e mensura coz p ducta
i e mensura coz ad placitu // Ad illud
cta facit textus phi in illo 5o dicen
tis ppter qnu oz nat fi nu mismata sint
e vn qpoioz si q nu mismata sit me
sura cotinta qnu lu mai e cosa Na
mensura in trina dz esse sim et i diui
sibilis vt ppu mensura bilu 10 met
ha illud no queunt numismati r qnu
bilu ut no e et sup dictu sit mensu
i trina aliquoties r plicata pt eqri
tul maior fi qua mensurata no ho
no queunt pcua r alioz qnu lu
pz q 5o e ua Cor q rerum qnu lu
i quantu ueuent in huanu usu dupl
e mensura pz qr in digia huana omn

gnū lū ē mēsura pīlis utz expōē pre-
ymo et nūmismatis p qōz zōz arl pce
dētis fīnū mismata ē mēsura ipōz se
cūdā ad placitū instituta p qōz
ia pōita et ānis ybacōz i cōmūn
Et hēr sunt dēa dearlo 2o Ad ēcēs
ām ōm Ad pma dē q aōr nō ē vlr
ua fī spōlū hz ūitatē de mēsuā pīlis
nō ē em in cōuēiens q cāē rem
mēsurāt hēat vna mēsura pīlem
et alia mūs pīcipale que mēsura
ta p pma ēcia possit ipaz mēsurā ē
modo sic ē de mismate ē gnū lū
expōdētis in arlo 2o Ad 2oz dē q pī
mū mma 2m sē considātū essēt me
sura gnū lū tūc ēa essēt bona fīlis
nō ē gressū in pōnē fī dēm ē q pm
sit mēsura gnū lū 2m ē lātōz ad lu
mana indigētia et sic nē ēa et
adōz dē q hēr quēt quia uāi at
rest in digētia et ēcia ualō nūmi
smatis quo ad gnū ōz p rēōz ad ipaz
indigētia hōm uāiātur // Ad 3oz
nē aōr quia tāta ppli multitudō sic
mūr ē nō posset sustētāi sme mūtis
bn quia nā nō pē nob dare sīn āte
n ēpōhor sē q nā defēcāt i nātis
quia lēg nā nō dedit nob in mē ta
nātia sic n dedit nob ueētes n cal
tamētam hūig quibq bn in digē
mq tm dedit nob ūoz p qua possūg
acquirā omēz ātam et acripē et
mēte ea oia nātia nob pūrāre
Et sic ē in pōito quia p industram
et ūoz hūana ipter necessitē gnū
ūis i uētu ē iūmismata et ēpto
dicto hōm institutū sic pz pauctz
i ductam p ybarōē moris et pdēa
arlū 2i Auctē pma pg omē p gōibq
q et q arlū 2i et cōzlōīb Auctē
2a ē p gōē ēnli arlū pmi hr de qōē

Queritur fī ūo utr iūs polītī
cū sit aliud iūre dnātiuo
upōio et prēno Et arō pō
nō Omē iūs nāle ē ius
politicū fī iūs dnātiūū upōriū
et prēnli sūt iūs nāle i q hz i ozē
ius politicū qnā ē nō et ānis pz quia iūs
nāle ē spēbūrīs politicē sic p dicit in
lra ārō qēnqdz vlr pdicā de sua spē
fī bor rōis ē p pōpol // 2o ārō sic ubi ē iū
stū politicū ubi ē lex vnīg ad altīn fīpli
ces sūt et dant leges dnōz ad suos
ptīn ad filios et uīcōz ad uxores i
filios ē iūstū polīcū qnā ē nō et aōr ēt
patet p plm mlra dicētem iūstū poli
ticū ē quibq et lex ad ipos fī bor rōis ē
mta quia utīq nātē ē stīre qualē dnīg de
beat sēhēre ad suū qualē pē ad filiū i
q fit plegēs i ēf 3o sic quia pīcīparīs
dispōtīq pīnīs ē galis et pīnīs polīcū vnīr
gēnēdā iūstū polīcū inter pīnāpātā et sub
ditū 3z dnīs pīnāpā suo dispōtice pē flo
ēgalē et vīr uxōri polīcē et vīr q iūre
dnātiuo uxōis et prēno hēat locū iūstū po
lītīcū qnā ē nō et aōr rōis in ēssā nota
fī mor pz ex pōpol Qm ē de mēto phī
lra p illa qōē duo ērūt arlī imprimo
ponētur nālia in 2o glocis ēspōsales:
Ūuatū ad pnū arlū ē primo sciēdū q iūs
polīcū ē iūis suādi debitū ordīnē mī
nūcis Et dnīs iūris qui eōdēm sub pnātū
q mocātūs i iūdō actēdo possēdo sūt ubi
et equales Et dnīs ēqlēs nō ēxēo q
quātū vnūg acqrit ūl possidet q tm alī
possideat et acqrat fī sic sūt et dnīs
equales et ubi q vnīcuīq cōzlīz ēqlē
sibi tm acqrē quātū pōt et acqsita pos
sidē et utrīcīs sic placāt ab spē tm sitat
ā grīnīū lesīōē Et id tāgit p 6o hūig
dictīs ōz aut nō latē qm quod quīd ā
et sīmpr iūstū et polīcū iūstū hōr aut
ē qmtatis uīte ad essē pse sufficāt ūlū
ūis et equalib q ūl 2m ēpōcionabilū ēq
fīz geōmā ūl 2m nūm i ēpōcōz arīm 2o
nōndū ē q uīs dnātiūū ē iūs suādi
debitū ordīnē inter dnīm et fīlīū 3z
uīs prēnū ē uīs suādi debitū ordīnē
inter pentās et plem 3z uīs uxōriū ē
iūs suādi debitū ordīnē inter uīrū
et uxōrē Ista sūt quē nōīs et suppo
nātē ad pnīs 3o nōndū q pr et filius.

dnis et filius et cetera uxor et cuiq; maiti po
sit dupl. considerari Quantum ad primus sufficit
vno modo, quatenus ad ea bona que habent diuicta
sint in quantum hic est pater et ille filius et
ille filius ista uxor et ille maritus Alio
possunt considerari in quantum habent aliqua
bona diuisa in quibus dnis non est filius non
pertinet uxor maiti. Vt cetera possit esse
quod aliquis sit filius in bonis exterioribus quod
tamen non est filius in corpore nec est ipse empti
cum Et propter hoc tales filius ad minus habet
a bonis aliis dominii sui diuisionem sed filius cui
fuit a patre emancipatus habet a patre hereditatem
possessiones in quibus est a patre diuisus Vn
sic in quibusdam prius est consuetum quod mere
de facta filius habet dominium super mente bona et
vxor quandoque in quadam priuata consuetudines
habent ipsum dominium in ipsetate aliquem hereditatem
habet ipsa quo ad corpus sit vno diuicta sed
esto quod uxor et filius non habent diuisionem a
patre et maiti in bonis exterioribus habent indi
uisionem a patre et a maiti inuita corpale ad
et membra saltem usque ad aliquem terminum Sed quod
in his non fuit sub domino prius aut maiti
Secundo nondum quod vnum unum esse distinctum a alio
potest esse modis intelligi vno modo quod distingu
uantur quo ad magis et oblium ut quod vnum
unum est a a nam seu aliud oblium et quod opat
Alio modo quod distinguantur quo ad forma et quo ad
medium ut quia mere vnum unum et forma le
cum est equalis aliquid aut non sed magis omnis
equalitas non potest habere unum distingui
quo ad finem et effectum ut quia vnum ad alium
finem ordinatur et cetera alium effectum facit quam
reliquum Secundo quo ad tamen efficiente reducente
in unum et in unum ad unum quam in ad hoc de ipso
ar. Quantum ad vnum ar. sit primum quod ista
quod dnis et filius pater et filius vnum et uxor
quantum ad ea bona que inter se habent diui
sa potest esse hereditas ad idem poli. Et ad vnos
potest esse unus poli. habet quod sic quia tempo do
dnum et filium quo ad ea bona quod inter se ha
bent ipsa et diuisum dnis non habet se primodum
dominium nec alius primodum filii si habent se primodum
unum et inter eos potest esse unus poli. ga
tenus ex parte et tamen patet quia quo ad bona

ipsa et diuisa dnis et filius habent sed et eglesia
quia tunc habent ex parte tamen acquirentum pt
et acquisita possidere ab eis uti ut notum
est quia alia non essent bona exterior ipsa et di
uisa in Sic patet ergo argui de patre et filio de uxo
ore et maito. Cum quod si fili considerantur ut
a patre emancipati et filius ut a patrimonio
dominium habitat Sic matre eos potest esse unus poli.
simpliciter patet ex eis quod et propter hoc sic
emancipati sunt ad idem et distincti sed ad
cetera et de mere de cuius mio Consimilia
sic quis poli. habet locum matre dominium et filium
premium et filium vxore et vnum quo ad
et inuita corpale et in dominium quia est non quia
quo ad illa bona sunt habitum ipsum alii
distincte et amplius quia non licet prius matre
sicut alia enormiter ledere filium in corpore
nec cetera hoc licet dno et filium nec uxo et
vxoris ut non est vno sic facies pure
gratuite vni legis ut non est in Secundo
sit illa quod inter dominum et filium premium et filium
vxore et unum quo ad ea bona quod habent
iuncta et in quantum hic est dnis et in filius
habet pater et ista et filius ista vxor et hic maiti
non est unus poli. habet quod p. in ea pta
dupl. ratione prima est ia inter eos non est
unum poli. inter quos non est iustum
filius prius ad filium dominium ad filium vxoris ad
vnum non est iustum ipsum quia est non et aor
pz quia filius filius et uxor sunt tamen
quedam ps ut possessio dominium prius et
vnum non nec ad rem sua ut sua esset
iustum primo quia tam iustum quam inu
stum sunt ad alterum ut sup. dicitur est sepe
Secundo quia in unum facit propter solo est noce
cyclatione ayo nec propter elegit sibi ipsum
ed ut dicit arg. hanc ex post subtil
vis. Vno enim est in iustum ad quod ipsum sim
plicit possessio aut et filius quo usque
vtique sit poli. poli. non in cetera pa
tus et sepe que ad nos pertinent sibi
ipsi aut nulla elegit nocte propter quod
non est iustum ad sepum non ergo in
iustum Tertio plus est illa quia et illas
non est iustum ut in iustum simpliciter ad quod
lex non fert et nulla fert lex prius

ad filios dm̄ ad filium vxoris ad virum ꝛc
intercedo nō est iustum simpliciter sine politia ga
zet aut similiter filios qz. vm̄ illaz legem
fuit pr̄ apm̄ principibus uel legislatoribus
si prohibuit filium si uir uxore si dns fi
lium tm̄ modate punciat et ipm̄ ut ipaz
mortpe et uita nō minimis enormiter
offendat vm̄ ē q̄ bm̄ 2m̄ rio legibq̄ de
terminat qualis deat esse filiq̄ ad prem̄
subiectio et qualis filius ad dm̄ obligat
ē in iustis legibq̄ nō consistit uis simpliciter
sine politia quia id dz esse inter ppos
equales sicut pz ex pōnō pmo aristi pi
hac rōz tagit. p. in lra dicens neq; iu
stū politicū est inter prementem filium ita q̄ ꝛc
quod premendo subdit vm̄ lege cum erat et
in quibq̄ mtu erat lex iusti aut erat qui
bus existit equalitas eius quod est pnci
pati et subici 3o pt ptbai q̄ cōnō pmo
pretis aristi sic inter illos nō est iustū si
plicit et politicū qui nō sunt simpliciter alici
et qui nō sunt equelibi et equales sub
principe filio sic est de dno et filio pre et
filio ꝛc et q̄ uia a est nō le practu filior
patet quia filius est sic queda pō pre
nō integralis filio potestatiua sicut dicit al
bertus Et sicut filius est sic possessio dm̄
nō illa neut est alti alienq̄ filio est alicui
altiq; utz filio illiq et pō pol ꝛc nō sunt
equales quia nec filius nec filiq̄ nec uxo
or equiparantur subicit principi sic
dns pr̄ ut matrib filiq̄ subicit pn̄
cipi mētē pre filius mētē dno uxo
mētē mātē i pz satis ppol 3o q̄ stat
q̄ inter dm̄ et filium in quatu hnt bō
quicta et ut vnq; eorū est dnq; et alter
filius est iustū dnatm̄ int̄ prem et fi
lius pr̄nū et inter uirū et uxorē
uis uxoriū ipis cria conformiter q̄ ꝛc
hoc q̄ p̄ sic quia inter dm̄ et filium oīē
debita ordinatoz et similiter int̄ dm̄
et filium uxore et uirū no hūq; dēta
ordinatio int̄ dm̄ et filium dr uis dna
tm̄ int̄ prem et filium uis pr̄nū et int̄

uxore et uirū uis pu uxoriū i q̄ ua
qua est nō 2m̄ eō pz quia utiq; natē
hre docta quibus det metur qlit ꝛc
deant hre adi pr̄ et filiis dnq et filius
et filior pz nōle 2m̄ ar̄ pre Cōm̄ ee
sponsium et uis politicū q̄ et est aliud
aurea dnatiuo pr̄ no et uxorio pz q̄
int̄ dm̄ et filium prem et filium vnū
et uxore uis in quatu hnt bō quicta
et put considerantur hic ut dnq ille ut
filius hic ut pr̄ alter ut filiq ꝛc nō est uis
politicū p̄ pz 2a ar̄ pre Et tm̄ mētes
ut sic hīt locū iustū dnatm̄ prēnū et ux
oriū pz q̄ id m̄ vm̄ tz q̄ua quia si vnū
essent ē pto vno mētē huiq; p̄sonas ē p
rect et ē liquū ut satis pz i Studio m̄
uocat phr̄ intra dicens dnatm̄ iustū
et pr̄nū nō est idem hīs sz iusto po
filiē Sz d pes quid i ut pes q̄ hūc
filis politicū ex una pte et uis dnatm̄
pr̄nū et uxoriū ex alia pte p̄ solutio
illius dubitationis est pma pō et pt ee
q̄ 2m̄ illiq ar̄ q̄ iustū politicū differt ab
alio est politicū iustū ia gneo rato quatu
ad eius maz sine obiū pz p̄mo ꝛc q̄ iu
stū politicū est int̄ p̄sonas eiusdem l. s. inter ci
ues filia iusta fit inter p̄sonas do
mus i q̄ ua q̄a est nō a m̄ p̄ma eius pte
patz quia p̄ter hoc dr uis politicū i uis
ciuile seu ciuiū apolis gre q̄ est ciuitas
lne Sz a m̄ pz 2m̄ pte patet p p. pō pol
dicere q̄ mine et pme p̄ domq; sunt
dns et filius pr̄ et filiq uxor et maitq
ayo ciuitas et domq; spe dent nō solu
magnē et priuatē ut dr ibide et ctp.
Gre m̄ sē eo q̄ oē politia et eius pōe iatre
ta q̄ uis dnatm̄ pr̄nū et uxoriū
p̄ e lodo est uis pronoiciū pz quia p̄ oita
est q̄ potē a et facultas p̄sta utendi fi
lis uxoribus et filiis ad domq; sufficiz
et sufficiz ut m̄ est ayo 2m̄ pronoicia seu
uis pronoiciū ex ōcetuc p̄ illa ea iusta
s. dm̄ pr̄nū et uxoriū utz ex p̄ m̄ ff.

i tor) vm Sed dō ꝓ dicta q̃ sic quia iustū
politicū est inter ꝑsonas equales quātū ad
dnātī et subiecti ꝗ alia ta iusta sūt inter
ꝑsonas nāt. inequales i. ꝑ aor. quamuis
tuitiū alti nāe subiect. vel principat. ꝗ hoc
pz quia pr̄ familias naturā principat
filiis uxori et liberis ut satis ont. p. po
pol. no principans et subditi no sūt equa
les. Et 2m ꝑ addūcit. et q̃ 6m arli quin
tū politicū distingu. ab alio ē plici iu
sto quātū ad forā et me. ꝗ sic quia iu
stū politicū consistit in hoc q̃ qualibz cor
inter quos ē sit equalis alti simpr. sz
i utendo acq̃rendo et possido q̃ suū ē
Sz aliud ē plex iustū consistit i eq̃
litate simpr. cor. inter quos ē i q̃ ua
tz. ea. 2m pte nōlib. gti arli pcd. pma
ꝑs a ti pz nōle p̄ruū eig arli. 2m ꝗ
q̃ no est equalitas inter dnm et filiū
prem et fm. mquātū huiusmodi ut satisfactū
ē mp̄ actibus qd 2m q̃ arli i. Q..
nūquid i. illa m equalitas in. prem
et filiū dnm et filiū ē aliquō oz eq̃ri
seu ad eq̃lē reduci. Vn. q̃ huiusmodi eq̃lē
in iusto ē plici iusto eq̃ri oz 2m ꝑ dicta oez
debita iustū em ē et pr̄ ad hoc nāe mcli
nat. q̃ pbeat filio suo nut. metu et dor
tna. nūl. pr̄ no reputet eū filiū suū
ut sēcta no lycat facultatē si. am. sm
di fē nut. metu. Et eq̃lē iustū ē q̃ filiū dat
pri honorē et reuentia. Item sic
filiūs acquirit domio et parcat ita eq̃
rōnale ē q̃ dns filiū suū custodiat et
defendat. Item sic dicit albertus q̃ a dmo
du uir uxori pbet fēcūdtate ita uxor
i pendat gnāz. ut sic dicit alij sicut uir
honorē impendit uxori sic. s. q̃ ꝑ honōe
viri inter honorat. ita mter. reddat uiro
debitū familiatū // 3m ꝑ addubitaoz ē
et q̃ 6ta arli q̃ iusto politicū dicit ab alio
ē plici iusto quātū ad fme et effim. pz q̃
iustū dnatm. pr̄ūu et uxoriū ordinā
t. pr̄. ad sustentaoz et q̃ buaoz huiusmodi
fī iustū politicū ordinatur. ad ꝑ se suffiz
uita sic satis pz ex ꝑ mo politicū et cet. ex
quo huiusmodi sic sup. alterū fuit nāle. 2o pi
arli. ꝗ ꝑ studecia pulchri declārat tuliq.
pmo sue ethice i. pz ꝑ oi // q̃ ꝑ ocio
addubitaoz et ē. q̃ arli q̃ ecia iustū
politicū et alia ta iusta dicūt penes raz
effitem reducentem i iustū adiustū ꝗ
sic quia i iuria politica oz corrigi p una
3az ꝑsona. sīa iudice hinten. in hoc
dictam auctoritate sibi et sub p decessori
bus agīntate gressam fī in aliis iustis
reducendis no ē huiusmodi 3a ꝑsona i. q̃
uā tz qnā et aor. rois pz quia eo quod pā
in parce no tyr i pūu ut no. ē. Et tribu
inter quos ē iustū politicū sic parcebat
idem ut dicit ē oz q̃ in iuria inter huiusmodi
ꝑsonas pes pz 2a ꝑsona. s. iudice
corrigā et ad iustum reducat i. a ua
fī b. oez quam aliis ē bus iustis ꝑsq
alti pest dns pr̄ vel mauty dicit i
iuria adiustū na dm ē fīū puire
prib. ē filiū castre et viri uxore cep
hende sic dimquat utz il. Ch. m. q̃ iustū
pole. ē aliud a iusto dnatiuo pr̄no et
uxorio mlts mots seu pes mlta pz q̃
pes male obm. ꝗ oez q̃ pes forte
medū ꝗ q̃az penes finale et effim.
quam et penes raz efficientem i iustū
adiustū reducere pulcriaz i. cō. Vm
Sz d. tn aliqui dicat ad hoc ē duplex
ius stymlitare et ē ius fīuadi debi
tū ordīne mt. mlites et ius sacer
dotale q̃ ē inter sacerdotes q̃ re q̃ de
istis mchil ē dcm. Vn. q̃ nt. illa
duo iusta no hnt ea ꝑter hoc ꝗ pa
deficiat a iusto simpr. fī q̃ iustū pu
tūu dnatm et uxorū fī q̃ nt. in ta
ad ex ꝑ medū dūstrate officior. et
adondendi q̃ tuitz ꝑsone 2m suū offm
aliquid ꝑ ū debet hēre de ar. 2o // Ad
rōes ānōm. Ad pma nē aor. quan de
ius nāle ē politicū nec ecia omne ius pot.

c̄ polic̄ eo q̄ mus uxorū d̄nat̄m̄ ut
p̄ nū ecia diuidit in nāle et poitū
Vlam p̄ familias sp̄ pestatuit aliq̄ in
domo sua ult̄ illud q̄ uxū ycnoicū di-
gnā requit ob ꝓuada aut notū c̄ Ad 3
a 3 d̄ q̄ uib poitū ut legale nō c̄
ꝓes uxib politica et ad ph̄m d̄nt̄ po-
litici uxi. hoc aut nāle hoc aut lega
le d̄ q. p. nō uoluit q̄ uxū polic̄
diuid̄t p nāle et legale ta quā ꝓsu
ab d̄nab ꝓpeat̄ab et cōnlib ꝗ diuid̄ pea
tamquā ꝓsuas d̄nab ac nlib ecte sic
silr diuideret p mascl̄m et femellā
quibus ecia alie ꝓpes alū ꝓfrot diui
dut̄ Et ergo nō o3 q̄ ome uxb nāle
sit polic̄ sic nec ois mascul c̄ homo
Ad 2m3 t̄n sēat aor et nē bor salt̄ imp̄
mete g 2e et ad o3 cuius dicit q̄ ui
stia legalis mtrōmittit se de sm̄lib
ptibus ad hūāz uita p̄ mcrib sic d̄r
in hoc g et ib ipa p modū documetorū
bn̄ pot det̄mare qualit̄ se deat hre
p̄ ad filū d̄ns ad ꝗm̄ vir ad uxore
Et ecia cont̄ ꝗ leges nō sercū ad eos
p modū preptorū ꝓter quaz t̄n ꝗ si
one filius posset hre modū ad ois gt
patrem at uxor cont̄ mātū ut h.
ius cont̄ d̄m n̄ put hnt bō ad tde
diuisa ut dem c̄ Ad 3m nē bor Et
ad ph̄m p̄mo pol dicit q̄ ph̄t idem
de p̄ncipatu d̄m ad ꝗm̄ p̄ius ad sm̄
loquit plus similitudīnāle Et ecia d̄t
ph̄t in illo g q̄ illa tā uxta nō sūt
uxb polic̄ ꝗ bn̄ sūt sibi silia Vn̄ p̄n
cipatus p̄ius ad filū nō c̄ p̄ntū sic
rectalis ꝗ pz ecia ex pp̄ mo pol et ꝗuo
huiq̄ st p̄ncipatū alicū p̄ncipis ad
subditos nō c̄ uxū polic̄ in quatū
subditi sūt ꝗ in quatū ipe p̄ncep̄s et
eiq̄ subditi quo ad aliqua sūt equa
les sic em et nō alie ciues hnt actoz
l tmna cont̄ p̄ncipe ut pū rege uel
ducē Auctōs p. pq ois c̄ p gōib q 2e et 3
ar li 2i at cōe 3e g o Et tm de qoe 2e

Querit 1q̄ utrū sit aliquod
uxū nāle Et ar p̄mo q̄ nō
q̄ n̄a c̄ uxia nālis i n̄ c̄
uxū nāle tza plocū aquiga-
tī Et ant3 quia nā ois uxia sal t ꝗ
dicta c̄ ūtus mōlis et p̄ sue 3 acq̄
sita ut pz ex o sup̄ dictis mo n̄ nāle
c̄ ūtus mōlis uel acquisitū p̄ ro sue 3
quia tūc nō esset nāle i 2o 2oc q̄ mca
coes hom nō sūt nāles i 2 nec c̄ aliq̄
uxū nāle tza quia ome uxū in āli
qua q̄ncacōe q̄sist g 6o et 8uo huiq
et ergo si n̄ q̄ncacio hom c̄ nālis
tūc nec erit aliquod uxū nāle ꝗ ant3
pz quia uxū q̄ncacōis hom sūt uolū
taie || 3or n̄ nā c̄ p̄ncipū alie assuesciū
ꝗ 2m omez modū uxie q̄t alie assuesta
i 2m uxū c̄ nāle tza et a 3 ex o 2o
huiq ꝗ 1or pz quia 2m omez modū u
stie q̄t nos ꝗ in uxis ut nō c̄ et
g alie assuesce || 4or nulla uxta hnt
ubiq̄ eandem sm̄az pōtē 3 i n̄a sūt
nālia tza quia nāle c̄ q̄ ubiq̄ hnt
eandem pōn̄az ut ignis arder hic et
in ꝗsis ꝗ ant3 quia sepe o3 uxta i nū
ri ꝓter intrīdētale ēt uxta ac tuaie 3
ad quod epithoꝗa ad c̄ sūt ut pz vide
bō 2o p ant̄ auctē p. p mo huiq dnt sq
bō et uxta de quib similis mtēdit ta
ta hz d 3 et ex ore ut ud eat sola
essd lege nā aut nō. Qm c̄ de mēte
p. in id q̄nto qui diuidit uxū polic̄
et uxū nāle et uxū legale Et p
tōēs sic quia ome uxū c̄ bonū g huiq
ꝗ de nūo ex 3 q̄ fuit ꝓter nāz n c̄
bo 3 ut d̄ ꝗuo pol i n̄ uis c̄ ꝓter
nāz et p̄ ꝗ ome uis c̄ nāle quod fuit
ꝓhandū In nulla q̄oe erit tres ar li
p̄ mo ponēt aliqua nōlia p̄ m 2o c̄ ita bu
tur dūsi mōi ꝓbales quib q̄ondit pes
quid adtendatur et in q̄ g ꝗsistas ius

nāle sz. tribuit ad qstēm. Ad primū
ē primo sciendū q timōrē ppē cādo dicā ē
inter iūs iustū et legem. Nā iūs ē p
ceptū siue ordinatio dīnā subditos
iustū ē illud q subditis ēt iura agē
le. Ex quō ē sēntia iuris ut in lib. i. ut in
modo. Et dicē nōnt. ppē cādo timōrē quia
cādo timōrē magis laedē siue q inter
tūr quēz capiūt. Ideō sic pz ex q̄m mō
loquēdi. Sic ēm dicī illud quod ē de
lege sēpta q ipm ē de iure ut ēiā q
ipm ē iustū. Sollo nōl colligī qui
stū nō dē nāle n ex eo quā ē hoīb
ēt iura nē gressū pz quia sic iustū
ē q subditis ēt iūs concedit. Pnō nāle poī
tū ita sm̄ litēr dicendo ad sēm iustū
nāle ē q ipis ēt iūs natē ē concessū
2o ē nōndū q in gnē ita sūt quoz q̄dā
sup hoīz in agendis hēt dm̄n. Et sūt
deus qui ē natūa natūeāb oīa nā
nāta et pnēcepīt q ēm deus sup hoīes
hēat dm̄n. Nulli sane mētis ē dī
cū ab eo dependēat oīa. Nō ab ipo cū
tis diuatū ē esse et uiuē sic satis pz
ex p. metha. et ex primo tēli q ēiā
i iuēs. p. duo huīq dicit. Est aut ad p
entes amicī filijs et hoībus addeos
ut ad bonū et sup excellēs bn ēm fa
cūt maxīe essendi ēm et nutrendi
eōē natis et eiq quod ē disciplinari. Ez
q nā ēiā hēat dm̄n in hoībus m̄ ē
ex eo q hoīes addiūsa rēte rōi q̄ formā
nāē dictat fōre obēdiēdā sic in fra ple
nū ptēbit. Ez q pnēcepīs ēiā sit dō
hōm sibi sūbditoz in agendis ex esse
declarat. p. 3o pol. d. pnēcipe siue vnū
siue plēs sint oz esse dnos de agēdis no
pnt dicē leges ēitudinā. Ppē ea q̄n
facile sit de iā re de omnibus i. 7 3o ē
nōndū ipl memori intellēu prēdenciū
q deus dupliciē pt sup hoīez dmīri
seu sup eū ordinare. Vno mō ex q̄nez
cūsum natūe sta q de agendis hōm
mēta nā et q̄m influyou supioz. Ō dicit

et disponat vn nā suis motōibus qir
digit ad eo intelligēdis ut dicit ymā.
2. metha. Et ō certū ē q deus mōpa
tōrōbus nā cōagit. ymo plus agit et
influit in essēm quā aliqua ēiā. ut
dicit auor de cāis. Et illā ordinatio dei
nō ē distinguēda ab ordinatōē nē q
in tali ordinatōē deus et nā sm̄t or
dinat. Et ergo sic in fēa dicē. De ordi
natōē nālē ē iura hūana. Ita suā mō
dm̄n ē de illa dei ordinatōē. Alio mō
deus pt ordinare sup hoīez quod mō
sāli et nō ex q̄nez ālēr sum ut sīl mēta
et sup nā ēcēcēl et mai fōstet. Nō
aliqua docūta iura mēē nāta ad que
ēō hūana nā sue delicta nō potuit p
uēisse et ista dei ordinatōēs et pcep
ta pnt dici et dent iura dei seu di
uina et nō dent dici iura nē quā eo
ordinatōē nē ex cūsū q̄nez nō pud
mūt nē ēiā dent dici iura hūana n
forte passūe eo q sūt hoībus prēcep
et q dī ō. pur. s. dūo nt vt dēēsse
seu determāsse arg. ō de isto in sēq
tibus nt dicēt. // 4o sciendū q nā nāta
i nōb ē dupl. s. mā et fōr. sic pz ex
2o phys. q̄ē pma s. mā nullū hēt dm̄n
siue pnēcipatū ad disponēdū ut ordi
nādū de agibilibus hūamis ēēō dūā
ex eo q̄ēcēiā et i petū agēncū et
fōrū. Vn p. primo pol. dicit q al p
mū q̄ēat ex aīa et corde q. 4. hoc
quidem pnēcipās ē nā. Ē aut sēm
Ego quo tēlī q nā nāta que hēt dm̄n
ad ordinādū de agib. hūamis ē aīa
q̄ēig hoīs pz q mā nn hēt dm̄n pnō
bile potū. Et ergo nā que aīa hēt
dm̄n als ēm in hoīe ut pnēcipāēt
de nā quod nō ē vn. Et ō dicit ēiā
p. mo pol. q aīa pnēcipā corpi dispo
tio pnēcipatū i. sic dnās ēēō. 2. Et d
dm̄n ē dū q dā ēm pueūt ex p̄ēstitu
et inclinatōē nē vlis abs ez ggnēcō
pūā i nōb. Aliud aut pueūt ex q̄ē

i nob pcte sic in sequentiar do plenegdi
cet. 4o e nondu q duplices sunt ptes
aie humane quatu ad pns sufficit na
q e ps rōlis alia aut rōlis Vn p.
primo huiq in fine dicit pcii aie hor
quidem rōle 1o aut rōz lyns ps aie
rōlis e dicq na queda e hymtiua aut
sques i mēte ggnoscz sic e sp̄ ut ap
petitus sp̄iuus et illa aliquo mo ptici
pat ptem rōlem suie rōem 2m q co
audit et obedit est rōi Alia aut e ps
aie rōlis qn ggnoscit in sa n ctia
se in mēte ggnoscz sallt in hoie sic
e nutriua iuclaugmentatiua et in
ia pte hoies qicant cu brutis Vn p
primo huiq cta fine dicit rōlis aut
h quide assistatur qm et plantatuo
ut ca eiq quod e augeri et nutri sz
uegetiua Et subdit Vi aut alia q na
aie rōlis ee pticipas quide aliqr
rōe pb aut raco aie hois e intel
lectus et uolūtas aia intellectus rōcina
uotas aut i mēte opat ma te ggnoscē
et rōinacōe intellectus et illa ps na
egit ptem aie passie et irrōle.
Vn primo pol. h nāz e cop pedies rōpi
vegetabilia et passie pte ab intel
lectu i rōz hmtem ut in mēte ggnoscz rōz
ayo in sequentibus mchil dicet de pte
rōli aie no pticipate rōz nc cop
ggnoscente sed solu dicendu e de pti
bus aie cognoscentis ut sunt sp̄ et
intellectus ut mēte ggnoscē opati
bus sic sunt appetitus et uolūtas Qd
e nondu q sp̄ et appetitus sp̄iuus po
sunt ad huc dupr considerari Vno mo
ut obediunt recte rōi sic em dnt ali
quo mo pticipare rōez sic pz cpnō
prete Alio mo pnt qsdāri put ad
ii sant et obuiant recte rōi Et sic
no sunt nc dici dent pticipare rōez
na sic agunt 2m i petu sui nude rete
sic in brutis et in pueris solu dicē de
eis put considerant primo mo et no
2o quia sp̄ et appetitus sp̄iuus in qtu
nata sunt adusari et aduersant rōi
rm dent in humana uita gerere dm̄ sp̄
eiq iudicia ut preepta solu intendn
da sunt 2m q qsonat rōi que sp̄ adoptia
depcat ut cria dr primo huiq in fine
Cōm se cp vo noli q liq ho 2m sp̄ et
appetitū gnte qmcet cu b'tis tri sp̄
et appetitus sp̄iuus in hoie pcedat aliq
liter ad mores et dicere humane uite
put aliqlid pticipat rōz pz primo ps
cpo de aia Sz 2m ps pz qua in quatu
huiq pōn pticipat rōz sic note sunt obe
dire rōi et cpaudire eandem ut pz
nōle et ut sic aliquat hmo in multis ptz
ad mores et humane uite dirēdz ruo
pa cotiora psici no pnt gn e pōn e
consentiat coopent et rōi et uolūti
i panti obediant ut pz cpo pcedetibus
2o 3o et 4o huiq i cōm vn lf dear lo
primo Cudatu ad 2m ar lii e primo no
q p 2m aliquos tplicia sunt preē ata
uita humana instituta Dicit em primo
q ps sp̄iua ā uita humana multas in
stituit ordinacōes et preepta quibus
cria ipa ro gerere e et conservana sic
sunt marg et scie quitio libd 4 seu
puoz 4 prū et vis illata repulsio sic
dicit albus 2o dicit q sup hor ps cō
multas alias ordinacōes et preepta
nobiliora apposuit p in quisicoz rōi
natiua sic sunt furis puniō depositi
restitui hc 3o dicit q aliqua sunt p
cepta q nc p sp̄m nc cpo in sicu ne
cria prez sunt magis det mata de 4 sui
na ad una ptem qua ad alia Sz ppn
cipes et legislatores det mantur
Vna ptem det mare spiritales sic
i detiatu e quatu e cpona rez qua
pena sux puniat Sz cta p modu det
matois in Vna pria legislatores p
ripuit qd deant suspendi et in alia q
aliqua alia pena debeat pleti sta
hoc sic pmissa dicit isti q preepta

primo modo ut 2o in scta et humana uita sic
iura naturalia et ita uocat ea arist. in hyc
tapiedo ius naturale quinter vm qd vni aliqs
iuristas cadit nomen iuris naturalis sitte tue
sola precepta primi sed ipsum ai in sictu
ne institutum quod inter certe roi dmc uia
ne quia non pueniunt ep aliqua i situtione
sed qi ep in sinctu ne. // precepta alia 200
dicta uocantur apud eos ius gentium eo qd
gentibus et hoibus ppa e rocinaio. Qzum
ta 200 in sita uocantur iura legalia apt
arist ut dicit et e vm. Alij aut uocat
ea iura ciuilia quia sunt alia et alia
i alijs ciuitatibus et sic dicit iuristae
2o e nondu qd alij sunt qui ad ondendu
quod sit ius naturale et vn hcat origine
alie dnt vn ipsi primodu p ambtu primo
primitur qd in specta qd quo ad intellc
tu spectatum et ciuia sunt qgnita sibi ciuilia
Nam qda sunt principia primia et ita
qmc 3o de aua dicit esse naturae cognita
non quia a pno mce p dcrs smt a nob
cognita sed quia ep sola naturali mclidere
ipsi gm tellcq ad mcle sme inquisitione
rocinatia ipsa stati comphend mq et
qedm cu nobis ocurrit sic sunt illa
qlze ut no e ome totu e maior sua pta
integli. Alia aut sunt qgnita seu sabilia
qd no stati qedunt a nob ipsis ocrtcitibus
sed qedunt p deducto 3 ipozt ep hmq pib
principijs sic naturae qgnitis sic sunt q ces
q ep primis principijs mstruitur et dedu
citur. Alia aut sunt sciabilia ut salte qgni
ta seu qgnoscibilia quae sic qedunt ut si
ita sint ut alie no e fert qntu ad prima
naturae qgnita et qcessa ut etia ad qces
ep ipsis illatas et deductas sic sunt p
posices contigentes 2o dicit ipsi qd
in oponibus quatu ad intellcm pteu
tee ciuia sunt qgnita na qd sunt principia
pta naturaliter a omnibus qcessa no ep
aliqua inquisitione sed qi ep in sictu na
li sue ep naturali in clmacte ipsi qie.

ad vm et etia ad bonu. Alia aut sunt q
ep p dictis principijs rocinatie in fci
pmt 3o ud sunt in qubq no dcr an sic
ut alie stant. Propterea dicit ipsi 3o qd hq
pna pta primo modo dcta dnt iura no
stricta seu ppe cdo ius ne. // 2o ud dnt
apud legistas iura getu. Vm qd ut qq
hc ab arist euont iura naturalia qz rona
alia ep sui sue ne. ad ipsa dtmata et
clmata luci dentur. quia ad pa dtmata
rocinacoz ille no ppeys pte mdus
no referet sicut aliter fij si q vm sest
in dentes pq qm tn p principe ut leg
latore sunt ad vna pta dtmata
apud arist dnt iura legia qz no hnt
vm ep sui nae sed solu ep eo qz lege insti
tuta apud legistas aut dicuntur iura
ciuilia pp eam mpcti nli tacta Sol
nli et pcti colli cdo qd ista mod et ha
dens quo ad aliqua diuisicat de iure
ne pz quia p mq modo pom qd iura naturalia
ppe dicta put hnt cont ius getu sunt
prep ptis sed put ipsa dicunt i dtmatu
sme pinstinctu naturalem ip
cas superiores que sunt in fallcs ut pzop
no pcti. Qz 2q modo pomt qd iura ne
sicto note dnt ad qro ep sictu ne sme
rocinatiua inquisitione dtmata pout
em ille modus qd no sunt iura 2m hu
manos mores n qd roe ulbent utz qo
nolu 2o ia posito. O. ds quis ergo id
mozt e pbabiur ad ep medu qd sit
ius ne. Ff qd modo 2q vt machs pba
bilis et melior. Et hmq ro pte esse
ita quia in hmamb actibus nte e bon
mdle et pgns nr usu n ipm sit rte
roi qfo me et gbnu. Nam si in sbi
stam q totu quod facq bestiale est et
illa tenus hmanu. vm qd modus pq
ad huc pt sumere quia no dr ut
forta no intendit qd iura naturalia ppe
dicta sint prepta ptis sbi nude et
sm se considate sed hmq prepta dnt

Jua nalia in quatu sunt recta rei q fom
a et sic pnt dia bona nolit et etia
usta ut satis pz ex pnibus dictis in 2o lib
3 nondu q alij sunt qui adhuc alio
de iure nali dicunt et isti primo premitt
ut quod huiusmodi species dnt hoi nales
tam 2m cor pq qm etia 2m alias que
queunt sibi ad attingendu ipsu et ad
nale bonu 2m quod e pcle vn illud qd
ens e ad attingendu suu bonu q redi
cing nale et disiuncte sibi uocatur mus
t nale sic dicit quod sicut e aqua nat
qua q nis et q ta tab e sibi in nalibus q
disiuncte 2o premittit quod ea q in
usum huiusmodi venunt quo ad cor pus
ra quedam sunt q de iure quit corpi bn
disposito sicut e cat opposita sibi no que
mr cent sic modate gnede et bibi et
huiusmodi Alia aut sunt q et cor 2o ta bn co
ve nunt corpi bn disposito sic ambu re
pq etia q cor pi bn disposito p sam te
q bua da et sm or sic stare ut ibi q
bn dndat mstomachu 3u no sunt q co
ueunt corpi bn disposito q etia tre
sue egritudinis sic e dicta ut alia
medicina Vla etu e q dicta ut medi
cina e bona pegro quo n ual pro
ut recte sit poz dici de hiis q ueunt
in usu hoiis quo ad aliq Ex pictis 3o
dicit q illa que conueunt ne pfto et
bn disposita dnt sm pter q gra sen
queiencia et pgns sm plicit nalia
Jua no que quit corpi male disposito
seu defectibus illiq illa quit quod et
pgns etia dnt nalia 2m quod et sm
dent dici i nalia q illa q sunt mdta
dnt actn lia 4o dicit q recte pro ad di
cendu e de hiis que ueunt in reg me
policu Vla quedam sunt que queunt omi
ciuitati bn se hnti in istoz obsuare
sm pr q sicut ius nale Alia sunt q co
ueunt ciuitati de seruo se tre sui de seq
q pi ciuiti bn se hnti no q ret et i
obsuare de istoz consistit ius nale
no sm pr q 2m quod Alia no sunt q sicut
alie fra q se mdent q 3z ciuitati q tnq
q ipnipem ut consuetudine adultaz
ptem det manent et tue in hiuiusmodi det
nacoib obsuare q sicut ius actn le
4o dicit q p mu istoz in istoz iudt ab
azple nale in stu ipi cuz strati an dicta
dm q a legistis subdiuidit in ius nale
et i ius gtcu sic etia supiq tractu e
Jus no 3o dictu uocat ab azple ut dicit
Jus legale quia co plo seu ipti hoc pm
magis e jus qua om quia lege det m
natu q legiste uocat ipm ius ciuile
co q ipm aliud et aliud in venit ma
et in alia ciuita 2m uarias det macoes
pnipu ut ciuitatu 6z ius 2m seu 2o
dictu aliqui reducunt ad ius nale ex
co quia in til refert propte rei sic
ut alie fi Alij aut reducunt ipm ad
ius 3o dcm quod ipi no azple uocat
legale quia ipm e aliud in alia et
da ciuitate Jauq metallu plemori
e sciendu q in stu qnq diuidit 2m
istu modu in ustu qe oi ciuitati bn
se hnti et in ius jpu vnicuiq ciuitati
et 2m illa diuisioz notu e quib 2o
dcm vna ci iuta 3o dcm reducit ad
ius legale Alij etia dicit in stu in id q
propte rei e in stu et i jus quod propte
te rei no det sic ut alie fi ipi legis
det macoz et ut sic in stu 2o dcm cu
usto primo reducit ad ius nale et no
e magna ius quo dicit qua sp he q
in no modu phi qd e ius nale et ad
e ius legale sic satis m e expaiantiq
Jsris sic pmissis e q vn lis q aliq e
ius nale put distiguu com legale q
cuiq mozi pdictoz iura distiguat
p sic qua aliq e ordina dm nalis
p ipiq ne et subditos i q ua tza qua
sic ius in gi e ordina dm et subditos
ita ius nale e ordinacio sue pcep
dm nalis siz ipiq nata et subditos p

satisfactorio exonerari primo arguitur et ei quod
si autem patet inductis distinguendo simili
modos iam recitatos Nam primum modum
iuris naturalis dicit ius ad quod naturaliter inclinantur
proprie ut pissim et appetitus sibi ipsum secundum
rationem coordinatur ut patet per notale primum huiusmodi
multa sunt huiusmodi iura ut ibidem tangit
clarius in secundo per idem quod ad primum modum naturalis
iuris naturalis dicitur quoddam naturaliter dictans incipiens
rationem tam quoad prima principia quam quoad ea
quoad quorum exercitio in mente procinacorum dubitabilem ut patet exponendo secundo huiusmodi arti quod
multa sunt huiusmodi iura ut notum est in secundo patet
hoc quod ad tertium modum quod primum ius naturale
dicitur ius quod quiescit omnium civitatis bonum sed
hinc ut falsa dicitur iuris quod exercitio rei et de
iure rationis est iustum ut patet exponendo notabilia
etiam sunt multa ut patet intuenti in secundo quod
sit iura Dicit quae huiusmodi iuris dicitur iuris naturalis
quod ipsum dicitur iuris praeter eius rationem et consonum
ad rationem rationis Et dicitur naturalis quia naturaliter ad
ipsum naturam inclinat ut quia intellectus naturalis
ei assentit sicut hic satis patet exponendo similiter
Unum quod iuris naturalis plurimis modis accipitur
de quo aliquis tractatus est in articulo primo et
plenius dicitur in quae sequuntur Et hic sint
dicta de articulo 20 Cum autem ad tertium articulum
est primo quod naturalis capitur bifariam sicut
patet exposito primam huiusmodi Unum modo dicitur
naturalis quod non est miraculosum 200 dicitur naturalis
quod non est violentum 300 quod non est disputationis
4o quod non est casuale 5o quod non est artificiale
Et tunc naturalis potest dici quod violentum 100 et violentum
2o dicitur quod est acquisitum Et quo patet quod aliquid
sicut esse naturalis potest esse sicut modus intelligendi
iuris septem modos accipiendi huiusmodi naturalis
patet exponendo secundo quod naturalis dicitur potest contingere
sicut in dicta quae est dictum tunc dupliciter vel
quia est in natura vel connatura Alio modo dicitur
aliquid naturale qualiter non sit in natura ut
connatura tamen in natura et non naturaliter ipsum
et ad ipsum naturaliter inclinata 300 quod quatenus sit
ad ipsum iustum naturale potest naturaliter dicitur
secundum tunc tertio modo quod sic et sic
ius recte positum sicut consonum sunt sic

in natura sunt non dicitur naturale Alio tunc quod
Et sic omne ius quod exposita vim habet ab eo
legislatore instituitur sicut naturae ut morte dicitur
naturale et sic dicitur tuliquid primo retroactive ius
nec est nonquam oppinio genuit si quod aliquid
innata in secundum 300 tunc ipsum sicut et
sic dicitur quoddam in strictum naturalis quo
finem usu voluntas homines in finem suum sunt
bonum suum dignitatem sicut et veritas aut
omne illud cui intellectus primum naturaliter
innatum assentit Istis sic permissis sit
prima quaestio ipsum iustum est iustum naturale
tardo naturale primus quae modus Iodo sit de iusto
humano patet quia certum est quod non est aliquod
iustum humanum de quo habetur primo quod sit in
particulari quia hoc ipse esset ius dumtaxat
et non humanum si passim ut supra dictum est
articulo primo Secundo nullum iustum est violentum quia
aliquis homo adipiscitur confertur vim et trahitur ad
ipsum naturalem inclinatorum ut notum est sicut
quidem iustum est quod aliquis tale ut est
quod simpliciter ut patet quod nullum iustum
est casuale eo quod ipsum est aliquo iustum
nec etiam aliquod tale ipsum dicitur artificiale
ipse Iodo de artificiali ut patet est in quinto
secundo quia sicut illa solum iustum legale ipse dicitur
est iustum non naturale tardo naturale quod dicitur
voluntarium quia sic quia iustum legale habet iuste
tam suam exponi voluntatem et consuetudinem
introducta in quantitate ut exponitur principium
instituendo ut antiquum est et est plus in
lege aliquam iusta quae non sunt iusta legalia
de pendent ab intellectu primo sicut prima
prima in operibus ut satisfacit intellectui
naturali ut ad imaginem ab opinione intellectum me
habitus primus principium ut patet est exponendo
Et ergo ipse Iodo nullum ius praeter quam
legale ipse Iodo dicitur voluntarium et
patens quod ita dicitur ipse Iodo quia aliquid iustum
etiam non legale potest dici voluntarium secundo
et in ipse ut quia audute in patria
ut quia exponi pio voluntas proprio eclusum
sit in ipse et in mente de pendent ab illis
positis sicut ab intellectu ut patet quod ita etiam

aq assu et eius appetitu Co) aliquod e
iustu nale cado nale pmis sep mois
pz co) eo qd eis ibus ia potius z qo solu
iustu quod hemq eo m stidu nali quo
sme eiusdem hoies in sme digut si
qd tle sit e nale cado nale et distinguit
cont atq situ pmo mo patz quia hq
iustu e nob in natu ut q natu et alia
iusta no i qo ua tza eo p ma pte ri
ndis huiq arli ffz am pma pte pz qr
sic appetitus nalis ad pseqedu lio)
et fugiedu malu est nobis in natq ut
q natus ita eia iustu quod hemq epi
stinctu nali 2m quod e instinctq nalis
alionu ut no) e Sz am pri pte pz qr
nullu aliud iustu sue sit legale sue sit
pn) pmu pt ut q eo eis deducta e
nob in natu et in nata eo q in tel
lcus mte mpn) siu e tamq tabula ra
sa sic de z de aia i sd ppoitu qo
sit ista cado nale put d gera acqui
ritu 2do tur omne iustu e iustu nale
cado iustu nale qm sic p sic quia cu
hoi in nata e po psiti ius piustu qu
qz fuit i qo ua tza Sz pte nobilis
huiq arli et ans pz quia q z iustu
q cuqz fuit et e recta poitu ut recte
roi consonu eo quod tale natu e
psice po z nob in nata s intellcq et
uolutata ut m) e i q lia 2o p q p
mductoz sic q aliquod e iustum natu
rale ppe dictu at illud cona nale
e d m istomo i qo ua tza Et ans pz
pma pte quia queda sunt iusta qubq
intellcus pcus na a sentit et ad
que mtmam nali instictu ut sunt i
bonu e pseqedu malu no fugiedu
deo e sdeficandu no e iniuradu
pentes sunt honorandi et filij iut
endi i mo illa sunt nalia iusta ppe
dicta eo noli z huiq Sz ps am tf
patz qr sic dicit albtus huiq iusta
in nali iudicatoio rois nale sunt deep
ta i mlto d me nalia qm sic qna e no
ans pbatur albertus sic quia ho
no esset honesti pticeps n pn) hone
sti essent in eo p naz sic n essi homo
pticeps sic si no esset in eo pnci sue
p naz Et ergo si nat homo deat esse
pticeps honesti oz q sibi pnca hone
sti smt in secta nale eo qna n ordi
nat ad aliquem sme n eia q fcat pa
p que pt ad ipm sme puenire q als ipa
i natis deficit quod e s) et cont p
3o de aia Item eia aliqua sunt iusta
eo pte q iustis nalibus deduci lia et a
eia sunt nalia 100 i qo quo ad illa e
ua qna itn tz et a o z quia a q sunt
iusta q eo pte q olut sic q es eo pn
cipis et q fuit e puendus sic pt
deduci qubz facies altim iuria e pu
medus Alia aut sunt iusta q eo dic
tis pncipis orut no ut gloes fz
ut gonu uolue de tmiacoes quatu ad
expectuoz vi g ut q fuit e puendq
laqueo hor em no qlu eo pnis
pcessi metis tris p pncipe seu co
suetu z e institu et introductu ita
q an introductoz seu institutoz eo
pte rez no i fcebat sic ut alu fi
ut no) e i a o t fuit ua fz b pz quia
pma iusta de qubq dm e a bazz de
distigut nalia vo q ab alis uont
stto noic iuca gtiu sed sunt recte
roi consona et pea intellcq et uo
lutas in nob nati sunt pfici Qa at
dnt iuca legalia a pho fz quia eo sta
tuto pncipis ut q fuit e qm tf sunt in
troducta ob suacoes coz sed roi co
fo mis eo q pq coz instioz ut intro
ductoz no uz opp) coz facere et sic
sunt huiq iusta confoma pnis et
hoibq pcte rois Et ter o aia ista iusta
pnt dici nalia q ssmelo de custo
nali put distigu q acq stu 2do q
q iusta legalia no sunt nalia cado iu
stu nale qm tex pz quia sic s illa di
cuntur nalia q hnt vim ut eo nia
ut eo moibus am legis instituoz

pstdam ptem 3i nolis ego aliud nolo quam
iusto legali ut mali et i 2o ua // Ga q et
ultima sola. a quibq mtellig pt in nob
na assentit uel etia illa quibq assetiq
ex institu nali dme et sut iura pe nalia
pz quia q es ex istis deducibiles no dicu
tur nales n in quatu ex hijs sut deduci
les n etia mtellig istis statim assentit de
sui na sme ro cmacte p uiatu et cut
re alijs et sile pmo et magis e de inst
legalibus q de sui na no refert sic ut
ale fij ut mali et i 2o ua Go a 3oe et p
dictis colligu q pma pna pte mtellig
pte et alia quibq ex nali institu asse
tiq dme sile et pe iura nalia hij
nes ex hijs pro cmacoz deducibilibus di
cut iura gentiu pe et stricto uo lo et
ambo dme iura naturalia apud acp
Alia aut que plu det mant ad una
ptem magis qua ad alia ex institoe pn
cipis ut introducte q sue nis dme iua
legalia pe noie et ab alijs preter caz
supiq dicta iura similia nucupat et
hec sunt dta de arto 3o Ad rocs ano
ad pma dr quistu pt capi du vno
mo put dicit subin hi iuatu iustia et
gre aius put saltis nale distinguu qt
uolu uel etia cont acq situ pmo
put dicit in natu ut gnatu pdo et sic
gre gna et gns Alio cta iustu polo
iustia s pullo quod subditis 2m ua
conte et sic pt gredi ans uno modo
dm et negau gna et ro e quia prob
ctu hitus est ana no tn pt hoc oz
hitu esse ana fi suppoit q hitus pos
sit p doctna et assue acqu et obm
q est ana et ad 3e dr q no ar plo
tu a quigatis eo q ut sic iustu et iu
stia no hnt se sic gretu et ab situ
fi sic hitu ad obm Ale etia pt dici
ne do ans ta do salte nale put appom
acquisito salt 2o et ta do nale qm sic
qz iustia utiqz e q ns huane ne no q
th oibus sut gemita pnaz put ex-

cludit gnari passuefactiz et doctna
se iustia e nobis nalis sdm apte qua
hemq potez pea pficile s mtellig et
uolutate liz pficiat 2m assuetu et
illud pulch tangit p 2o huiq d neqz
i na institutes fi mnatu quide nob
suscipe cas pfris aut passuetu Ad
rdam pt respondei ypor q huiusmo
hdiues sut nob naturales quo ad im
clinacoz eo q ho na e at ciule et qu
gale pmo pol Gz tn huiq huiusmodi
tacio pficie passuetudme et uolutiz
Ale pt dici ne ans smpr et ad oz
de q qmtacoes homi sut nales fibu
sic ut sic qmtace e uolu sic loqui e
hoi nale Gz q ista ligua ut alia lag
tur hoc e me ad placitu et uolutatem
Ad 3az tn patet maior qua cuis modi
ficacio in ma penti ptebit ex sluctoe
eius sequetis et ad bore dr q uel im
telli sic p 2m omez modu iustio qt ale
assuesse quo ad opai iusta uel inius
tu gre bor Et gre q opai iusta uel
i iusta no e a natua fi ab hitu n hoc
e cont dicta vel mtelli bor q 2m oez
modu iustie qt ale assuesse sic quod de
iniusto vlre pt fij iustu et eq et tut
ne bor quia alia sut iusta q no pnt
fij in iusta sic sut p ma pna pte et
ca adque p natura melmam q pe
dme iura nalia ut pz ex pune et sic
pz q ro no predit Ad 4az ne ans
na iusta nalia pe dicta de quibus
stati e dm hz ubiqz eandem po
Vm tn e q no omia iusta nalia salt
zado dicta ut sut ea que ex pa mis pn
cipijs pte deducuntur sed hnt can
dem pbaz et qn q ego no sut nali
qia noualet quia no omia nalia oz
sed sile sehre fi sufficit q n in plu
bus simr se habeat et ut in pauci
oribus ale qtingat sic nale e hoi
hre q qz digitos i una manu et hre

de rotm forciore sinistra eo quod in plibq
sic queat tra quoq; uel ppter defm ullpa
bundantia me ul etia ppter impos nc
seu epalio quoda impedto queat ale fi
bz quia ut tarro et i paucq eo huiq di
cutur ad nalia et sic e mpporto ||
cuiq mtellcu plcori e nondu quispu
nale quatu ad pma et ad qma eius
pna omio a in mubile et permtqde
apud omes quatu ad rectitudme.
Nam sic pma pna in speculo rem sect
apud omes sp sut ua sta pma pna
in oppositis sp sut reta quatu ad
eos notiaz ut quod bonu e pse quodu
q nulli e in ur landu quitas fuet
et zm eos agat rel Et eo quia ista
rectitudo e aliquat omibus nota sic
et pma pna specula lia sut na alio
bus intellta Sed e aut quatu ad
oes ppas que epillis qmbus pnijs
sut deducibiles tra de illis ale edi
tendu in pc Et ale in speculatis
tra in speculaub uitas q nu deduc
taz epp pmis pnijs e omio i mu
bilis et eadem aput omes sic uitas
pnci ozt liz forte illa uitas no sit
omibus nata eo q no omes sicut
epp pnijs deduce oes Sz etiam pc
rectitudo gonu deductaz epp pnijs
qmbus no e oio i mubilis ni e eade
apud omes nc etia e omibus eq
liter cuiq eo e qd eo speculua pci
pue eo mat et nata q mpq e
ale se hre Et eo in fallibi in uenit
uitas oibq ppis sic et mpnijs Sz
eo pcta negotia et contingentia et
pticulata et que sut omes humane
ppter qd liz in qbq qibq pnijs pc
sit nitas i mubilis et spectada ra
tudo tn in pticulaibus ppter aliqs
singulares circustantias qtingent pf
defectus i recti mis Vi qea hoc pnij
quitas fuet et zm eos agatur
sit et apud omes e retm et iustu sed
epillo pno pmodu qd deducit q bo
fide de poitu sit reddendu que q no
hz in qmule rectitudme eo q ppter ali
qm pticulare circustantiaz meritatem
pot contingere q e ddu de poitu no sit
retm vt si aliquis furiosus repetat
gladiu ad sui ut aliozt mtfectoz
ul ad prue impugnatoz vm tn e q
quia iste defectq in pauboq sit no impe
dit q n reddat de poitu ad huc sit na
turale iustu Nam ad hoc qd aliquid
sit nale sufficit q ut in pluibus ipm
qtingat liz in paucioibq deficere possit
Eo quo colliz q rectitudo oiu deducte
epp pmo pno pc eo no e oio i mubilis ni
e eadem apud omes nc etia e omibq
equat no Vn hominibus bestiabq et
malis appet q nq esse licitu q tn
p se e illicitu ut latrociniu mtfectio
pentu furtu et hq et hoc q pp eoz
de puata ul epopa ad ul epo mala co
suetudme ul epo fa oiu deducte
Et pz quid ducendu sit ad eoz retaz
et cuius ptacoz pma Sz ad auctem
aduertam dr q ipa dz mtelligi de o
paciomibq iustis ille em tata
hnt dr az ppter diuistate locoz
tpm et psonaz et tm et rere fidu
sa iudicia hom ut uideant plu ce
iusta epo lege i epo hom uoluntaia
instituende et no epona rei Et i de
vm spate de iustis lectabq seu ciuilibq
pmo et pnr et pgna de iustis pmodu
q nu epp pmis pnijs pc deduc q ut
sup dcm e. Vn q me or pmo huiq v
auctis dicit q vnus dicit iustu et ad
i iustu et quod apud istos e iastu a
pud alios e iniestu Cuiq eoz assig
nas eustra dicit cu em eo ne sit
eade apud omes si constaes esset na
ipozt sz iustozt et iastozt tuc iusta
et iasta esset eadem apud omes q

q̃ ē fm̃ ēthic q̃ de iust̃ sic dr̃ ē spr̃ sut
locuti ar̃ plos et q̃ me dr̃ et eustrig Ad auctz
phi pq am dr̃ q̃ ē p̃dictis quia multa st̃
iusta nãlia put nãle distinguit̃ contra
legale ut pz ex qoe c̃ phi ar̃li 2i et ex
quibusdã geometribus ar̃li 3ij Ad rez an
nexa dr̃ q̃ ipa bn̄ pbat q̃ omē iustū ē
nãle tamen iustū nãle q̃m̃ssime ut ecia
tamen nãle pãnti Et sic ro arguit ppa
et ga gorg 3ij ar̃li Sm̃ etiã est quod
multa bona sut ppe naz put nãle dr̃
q̃ acquisitū ut ecia tamen uoluntariū Et
tm̃ de questione 2ª

Queritur vicesimo utrū iustū
politicū bn̄ diuidat in iustū nã
le et iustū legale Et ar̃ primo
q̃ nō quia mem̃br̃ hoe diuisiō
dent equari diuiso ꝗ sic nō ē in ppoito
ꝗ pa tza et ar̃ pz quia ppe hoc ly diui
sio atiu ad rōnale a irrōnale ē bona
quia q̃ ē at ē rōnale ut rōnāle ē
at et sic nō ē in aliis diuisionibus ho
mis hor pz quia nō omē iustū nãle ut
legale ē iustū politicū ut dr̃ phr in o
q̃nto et ē sup̃ determinatū 2º sic p̃di
uidens nō dz equalis toti nec ecia i
plus quãtū totū ꝗ iustū legale ē i plq
quia iustū politicū ut saltē ē ei eqle et
i ar̃ nō ē quia p̃b diuisionis dz
ē mq quā diuisum eqlib̃ diuisionū
hor pz quia iustū legale vel ptinet ad
iustitiā legalem nō iustitia legalis est
oīs virtus q̃ti ly mq et ē supiq dictu
et ergo iustū legale est ē ipse iustū po
omē virtuosū Confirmat sic quia iustū le
gale ē quod preptū ē lege ꝗ lex p
cipit ēē omēs virtutes et malicias ut
dicit in pmo hui) ethi 1ª 2º sic ista di
uisio nō ē bona q̃n nō procedat ex diui
sionib̃ datis a auctibus sollemnibus
nec ecia procedat ex diuisionib̃ a legibus
et sanctis canonibus applicatis ꝗ sic ē de ista
diuisione i ar̃ nō ē pz hor quia tuliq
p̃mo rethorē pōt dicta duo mem̃br̃
et addit vnū 3m̃ sicq q̃ iustū iudiciale
vel dicit q̃ aliud ē iustū nãle aliud ē
iustū iudiciale et ita legale sicut idem iudē
to iustū diuidit in iustū nãle et ciuile
ergo ciuile fm̃ significationē nostrā ē idem q̃
politicū Et ergo iustū politicū dr̃ q̃ iustū
nãle et p q̃ nō bn̄ diuidit in iustū nãle
vel legale apponit 3m̃ me breu sicq
iustū gracū q̃ nec dicit esse iustū natu
rale nec legale ī ethic ar̃ primo re
thorē pōt vna diuisio dns q̃ ad o
pus ppiū et ad opus q̃ne Nō illa nō di
cit p̃ncte diuisioē quorūdã i pz q̃ ē
ita q̃ sic et ultiō quia membra illiq
diuisionis tomadut i duo nō valet
q̃nā ē nō et ambo pz q̃ p̃ legale ē q̃
sibi pt̃ ē p̃cipi nō illud quod est iuste
nãle quia ipm̃ ecia pt̃ sibi et p̃
cipi ut nō ē i Qm̃ ē de mente
phi in illo q̃nto dicit politicū aut iusti
hor quidē nãle hor aut legale Sed
ista q̃oe erut duo ar̃li p̃ primo po
nēt aliq nō lia et rendebit ad q̃stiū
2º in debit de speciebus iusti nãlis ꝗ
tuliū Ctm̃ ad p̃ ar̃li ē p̃mo p
supposita dr̃ nã q̃ ē inter iustū iusti
et legale de qua dem̃ ē in q̃oe pre
denti ar̃lo p̃mo 2m̃ q̃ nez uoriū i
poiaez idem significant politicū et
ciuile eo q̃ politicū dr̃ a polis gre
q̃ ē ciuitas latine Et ideo q̃ dicat
de vno ecia de reliq̃ ē intelligēdū
2º nondū q̃ iustū politicū sc̃ ciuile
tamen ēpt̃ s. q̃m̃ssime q̃ne et ppe iustū
politicū q̃m̃ssime accep̃ dicit illud
quod legislatores bonū politice con
iectūrantes ꝗ caput ut ad quod
exhortant pauci illud sit Et hoc
modo omē iustū pōt et tq̃ ex virtutis
opus pt̃ dici iustū politicū Quo
pz q̃ illo nō omē iustū dnatm̃
p̃ nū uxorū et pauci aliud iustū
ē iustū politicū quia ad q̃ hi tle ipi
legislatores adhuc exhortant

Esto q̃ nõ p̃ capiat. Et 100 tã do ius
politicũ seu ciuile lo docuili se u po
litica ptinẗ plus p̃ hq d. Vide mq
aut pciosissimas ututũ i arcũ
opata ꝯ sub hac cõtes ut puta
mlutare yconoica et rethoica
Vn hec ututes ꝑ qmtatũ dñt pci
osissime quia optimo ꝯ bono ꝯ op
atuce Nam mlutarib prata ciui
tati q̃ ꝑuat yconoica Vita suffiꝫ
ꝑpat et rethoica tãs cm gtes di
iudicat et istas omnibus utr̃ poli ca
ad suũ finẗ sic aliud bonũ qnẽ ci
uitatis Iustũ aut politicũ q̃ nõ dñ
ẗ ius tũ quo ꝑuat doburg ordo mt
riues Siũ cm sic iustũ politicũ pcẽ
hoc q ciuitas addit sup domũ et
isto mo ius politicũ d̃ gtra ius yco
noicũ sic pr̃ nũ uporũ et dnaũ
sic dõ ẗ sup qd pvin hmq gti
et nõ uno modũ predetem Sed
iustũ pollticũ ꝯpe dictũ ẗ illud qd
adtendit penes pcepta q̃ sue nẗ
ul statuta alicq ꝯpalis poli ca ut
ãtis ciuitatis sr q̃ q̃ nõ ꝯ ꝯpm
in alijs locis ẗ ꝯ iustũ ut in ep lo
i ẗ no iustũ ẗ suppedãt sunẗ lagõ
In alijs aut locis iustũ ẗ ꝯpm
alia pena puniri ꝑ m dũ sacꝫ lo
q̃ sue tudies et statuta ꝯ nõndũ
q iustũ legale et ia tã t plr p oo
qm ssime Et sic ome illud q ꝯ
legem scptũ ẗ ut ꝯbatũ aut in
natũ scribi ut ꝯscriri ꝯ legem
d̃ iustũ legale Et ome iustũ qui
q̃ fuit ꝯ ome opus utuosum ẗ iu
stũ legale et hoc mo iustũ le le
d̃ opus ut ob m iustie legalis q ẗ
omis utus ut patuit sup in illo q
Apollo pꝫ q q utibr idem sunt iustũ
politicũ seu ciuile et iustũ legale
tã do utcuq̃ qm ssie pꝫ quia o me
iustũ ẗ iustũ politicũ q̃ ssime dñ
ẗ ꝯ pma pte nãlis et smr ome
iustũ ẗ iustũ legale pia dctũ i
tõm ẗ vm Alio mo capit iustũ legale
qmter Et ome iustũ q ẗ ꝯ legem
scptũ ut platũ actua d̃ legale iustũ
hoc mo iustũ legale d̃ gtra iustũ cpy
tepe et gtra ome iustũ q ẗ nõ ẗ actũ
scptũ ut platũ. 3o mo capit iustũ lega
le ꝯpe et sic iustũ legale d̃ id quod ẗ
iustũ quia lege scpta ut plata ẗ p
ceptũ ita q si nõ ꝯ lege scpta ut p
lata pce ptũ nõ esset magis iustũ q̃
suũ oppm. Vm q plr m lra pter iustũ
modũ iusti legalis ꝯpe dicti Ad tãgit
duos mos in lra Vnus ẗ q iustũ lega
le ꝯpe dm qmꝫ dicit p iuleguũ alicui
sm ri psne alegent apm cpe gressi
et uocat lep gressa pnata Alig est
q iustũ legale ẗ d̃ qmꝫ sma audi
te ꝯ leges plata hmq cm sme indi
tis sunt quedam applicatoes iustie le
galiũ ad psta pticulaia Vn in lra
dicit p sic legale aut q̃ a pã q̃ da
nt drt sic uel ale q̃ aut pomt drt
puta mina redmi ut capra sacficare
et nõ duas oues Et subdit ad q̃ ꝯ
in sme lg legẗ ponit puta sacficare
bcapde illi mlieri Et q clusit pete
rõ nalia Ette q legale iustũ ꝯpe dm
zb hẗ d tãs iusta dictũ plr pmatn
ẗ q mor et illa ẗ posita q ẗ nõndũ
q iustũ nãle et ia tã t plicit. Vno mo
qm ssta et sic ome iustũ suie sit in
natũ suie uirtibus q sonũ dr iustũ
nãle Alio mo acã qmter Et isto
ome ius q ute sua hꝫ q qui nẗ ut
mor ꝯ am lege posita dr ius nãle
Et 100 tã do ius d̃ tu lig in sme sue
rethoica q ius natũ ẗ nõ q oppio
genuit ẗ q ius in nata i seruit.
3oo tã ꝯpe Et iustũ nãle d̃ in stricty
quda nãlis quo sme uiu rois ho
mes di gut sr et bruta in suũ fi
nẗ ut in suũ bonũ Aut ome i d dr
iustũ nãle cui in tellcty pcẽ q alꝫ
rõnacue nãr assentit hꝫ d̃ aliqle

fuit tacta in qoe pro ar lo 2o ly nonq
q legiste tapuit ius nale 100. s. ppe
et distinguit qt ipm ius poitm venit
ome illud ius poitm quod geludi pt
ult in strictu nale at pna petita nat
gressa cporibus pnis pc procinatiaz
e quistoz ut q tagm ipis tonsdnu pa
et id ius poitm sub diuidit in ius ge
ciu et in ius ciule sus geciu de apud
cos ius quod geludi pot cporibus pes
nat gressa pmquistoz rotmatiuam
et id e idem apud omes ad mq ut i plu
bus de quo plenq dictu e in qoe pti
Gz ius ciule dicat rem id q e spalibq
q suetudinibus nciibq et utilibus a ciuiq
ciuitatis introductu sstis sic pmissis
e pma q ista sustu poliu gissio dom
lin et quti diuidit in ustu nale et
ustu legale tado ustu nale que sz
2oo et tado ustu legale ppe s. 300 p sic
quia 100 ome ustu e ustu nale uelle
gale et e tra 2m lys melbra dia no
tonetudit i q ua no e qua et ans pz
pma pte quia ustu poliu qmissime
dom e ustu q legislatores qustudet
ad bonu polie preputit ut ad quod co
hortant. cp noli 2o mo etu e q oe
illud ut e ciuiu ustu nale ul legale
tado e mos mo pdicto et eq e a ora ua
fibor pz quia ustu nale qne dom e
id q e no ez ustu pt legis poitoz cp
noli q Gz ustu legale ppe dom e iu
stu quod ne e ne ez ustum n quia le
ge preptu pz 2m nole ano illa sit dicta
rom p mui liz ustu nale qmt dictu
lin q phendat sub iusto legali qmissa
dictu no tn qm et sub iusto legali ppe
dno pab q pz quia ustu legale gissie
dictu e ustu quod e lege sptu ult
latu aut in natu sibi ut pueri no
id qit cuiz iusto nali ut m e ipsu
pb pz cp oe et eius pbatoe 2m com
quod diuisio arp pmo ethoico q diui
dit ius in ius qne et ius pu cta e
bona pz quia pius qne ipe intelligit

nale jus quod qne dicit quia idem e
apud omes iusp mo dictu e q oe pcl
Gz pius pu int ius legale ppe
dm quod io dr pu quia in alia et
alia ciuitas seu polita e alm et al
tm // 3m 2o q cta dno iuris ius
nale et i ius ciule q po in dcit
cta e bona quia no dcit adum oe
arp quia pout phr in hor ly et de
qua lo gelus mp quia ciule pleb
seu polita pedicto mo ciule et po
liticu seu legale pm dom sit gis
nota ut pz dta // qm 2m q legiste
cta bn diuidit jus in ius nale
et in ius poitm jut se cpotendit
ad jus geciu et ad jus ciule seu
legale ppe dm ut dm e in noli
100 sic dno e bona // Ep qubq
tolle ly 2o ca q aut e duistas int di
uoz arp lib p dtam et int a ab diui
siones ecatatas n quo ad uba et
no quo ad smaz vn diuo arp lib in
illo ly e q ustu poliu gissie acce
ptu diuo in ustu nale qmt dom
et in ius legale ppe dom pq oz p
missam Et idem int dio phr pmo
rethoice lz va drant pdm 2m
ia dom Dno aut posita in dcit
no differt a diuisione arp lib a
quo aduoce in 2o melbo diuisois
utz pdm 3m Gz diuisio legisla
dcit in mo utendi tys quia jus na
le tapt ppe et jus poitm qmc put
ad ius geciu et ciule se cpotendit
pdm qm arp aut ius geciu sub
iure nali q phendit et polu ius
ciule uocabat ius legale vm q
cta in hor e duistas q q arp
uocat ustu de rete et legiste
uocat jus et cta e dta uolus tm
et g satis pz q dno arp lib alijs
diuisoibq satis e q sd mis 6m 2m
et ult q tulius ustu poliu seu

ius magi iustitiam naturale quod est ius male
et legale loquitur de iusto legali sic
tissime pur distinguit contra consuetu
dinem male per quam ipse tulit distinguit
iter quod est et legem septam eo quod
non sunt permissi idem sed primo distin
ctor non curat eo quod consuetudine approbata utrum tanquam lege septa quibus
eam non sint permissi idem sunt in eis
uigoribus ut ipse et ergo ius quod est
sub legali comprehendit et ita etiam
pius est dicere de legali dicto Vnum
et quilla diuisio comaditur cum diuisione
articulis vnum quod forte tulit quilla primae
breue diuisionis non intellexit ita pa
tea ad ii distincta quidunt dicere quod
ius vero naturale ius quod est quod sum
legem diuisis in rebus vnum ius
ne dicit in quatuor quemdam ita
inserit ut primodum primi ut salep
primodum gof sed de iure quod est magis
ipsum quod debet ana a tractum sima
gis uigorat pquod est et ipsum de
ant ius legale post in septum et pro
compositum ut ipsum obiuct et id dicit
de ipse tulit sicut patet pt eis et hoc
ca in spiti et ipsum ipsum modum hec dicit
non est contra diuisionem applis qui potest duo
membra distincta iusti politi
quod est illa quod diuisio politi iusti i iustum
naturale quod dictum et iustum legale ipse
dicit et bo diuisio actionis non in gutt
cum diuisio cado iustum politicum quod est
quia sic iustum politicum est iustum quo
utitur debitus ordo in tractibus
sta quod iustum politicum addit ad sup ius
ronoicum quod ciuitas addit sup
domum ut ex noli vi iq arti ad omnem
et quod omne tale iustum politicum uel est
naturale quod dictum ut legale ipse dicit
ut ex aduanti et ergo membra sunt
supra predicta vlne de diuisio et
euacuant eius naturam et non comaduit
ut ex predictis sed quod non sit diuisio gu
tibilis per qualiqua sunt iusta natu
ra non sunt iusta politica istorum sic sunt iu
sta peronoica ut ius pre nu vodum ut
dnatum ut arguitur sunt in primo roc
am omnia ii. Nunquit iste magdidi
et alienus ubi diuisio non gutt cudi
uisio de quod non quod de illo dicto natura est ipsa
et ceiliis sed solum et actionis non sic est
impositio cado iustum politicum quod inter vn
vetere diuidit id iustum in iustum naturale
et legale sic hoc diuidit in masculum
et feminalla cuiq diuisio membra non
gutt cum diuisio liq sufficiens sit sic
quod membra non contradiuit et cum hoc ea
uacuat tota natura diuisi cum dicat
vlne et aue dediuisio quod est illa quod
iustum politicum ipse supra non bn diuidit
iustum naturale et iustum legale per quod
iustum politicum ut sic accepitur non com
prehendit iustum naturale ya sed iudet
se extendere ad ius legale ita quod est
et ut salt tamen quia iustum legale
ipse dictum ut per ex aduanti id in quod
sit ua Et hy sint dta de articulo primo
rinitu ad vm articulum et primo nondum quod
liq uis naturale quod int dictum sed articulum
dicta dictamen reis cum intellectus
natura assentiq tanquam principis primis et
gibus per sit tanquam ceibus cohyis
deducibilibus per rozut tactum et sup in
illa quoe et magis expssa in quoe p
redeti tn in hunc principis et ratibus et quid
da ordo attendendus nam sic prin
t apprehe quoe spetia et ens simpl ita
sed quod quod tradit in apprehensione prima et
bonum opale et ergo sic in specula
primum principium et illud quod est in mente sua
ab ipo ente sic et illud quod est ut no
et sup quod ora alia prima specula
fundant et ex ipso quodamo primo
hoc deduduat me ut in mente ita
primum principium et mopa id quod est in mente
fundat super rozbom ab ta ut ex
omne bonum et ipsequedum et oe ma

fuerit edu. Et sup. d. oia alia p. m. a. p. c. a.
fundant. et cria aliqo. m. te. ut i. me.
deducunt. et spir. illa q. ro. p. r. a. nalit.
apprehendit ut p. sequenda quia bona
ut fugienda quia mala. 2o. non. h. q. oia
huiq. p. n. a. que intellectu apprehendit p.
sequenda q. bo. ut fugienda quia ma
d. m. p. n. a. iuris na. lis eo q. ad ius na
le pertinet oia illa quibus intellectu pr.
ticus na. assentit ut sup. iusu. e.
et ergo q. specificant eos suis p. n. is
sic effectus exsuata. p. mo oia illa q.
p. modu. qs. eo q. m. p. n. o. pr. o. sunt de
ducilia quia ipe tuliq. appellat spes
iuris naturalis et eas ad sep. re
ducit quia sep. religio pietas g.
vindica. ob. gratia et iustitia. 3o.
nondu. q. oia na. iusta in illa sep.
ut aliquod seu aliq. cor. possit re
duci q. pz. inductive eu. em. eo na
lis dicitur. de eu. esse venandu. pen
tes esse honorandos. nulli iniuste
nocendu. omne. petm. esse punendi
et. i. s. so. tuliq. dei reducit. ad reli
gione. honorande. pietas. ad pietate
nulli nocendum. ad gratia. hoc. e. ad gra
gusarcz. ut. sz. homo. sine. lesione al
tiq. seu alio gusset. petri. aut. puniri
reducit. ad vindicarcz. et. i. s. facil
le. e. inde. Quistis. tolli. q. iurz. inte
tuliq. sepo. sit. spos. sine. moi. iusti. nat
de. quibus. ia. e. dim. patet. eria. gre
dim. spes. atulio. liz. sint. q. des. capiib.
principis. pr. deducites. sic. eo. hoc
q. e. nulli. iniuste. e. nocendu. sed. q. no
est. furandu. ut. mechandu. sed. quod
quillazt. sepo. spez. iusti. nalis. suffu
sicpt. attipi. q. e. utilis. et. bona. sta
tu. iusta. ius. et. iustu. sint. ad. alem.
fim. modu. eq. obligacoes. ut. sepige
dictu. qtingit. hoies. esse. tplicit. ob

ligatos. p. mo. em. et. pr. hoies. ob
ligat. deo. eo. q. ab. ipo. hnt. hoies
corpus. et. aiaz. et. sm. la. bona. 2o.
aut. et. pq. hoies. tenet. et. obligati
hoibus. sub. ea. roe. qua. sm. sp.
quiti. ut. vinculo. sanguinatis.
ut. vincto. ai. e. ut. vinculo. civilis.
3o. aut. et. ultio. hoies. obligat. re
nale. oibus. rebus. in. quatu. sut.
res. ad. eo. dependentes. Si. 2do. ho
mines. obligetur. tuc. ep. hui. ob
ligacoe. seu. pes. ea. aut. jus. religi
onis. na. e. ligio. ut. ait. tuliq. q.
e. superioris. cuiqda. ne. e. ch. divi
na. iocat. cura. rerum. iniaz. q.
affert. Si. aut. hoies. obligetur. tuc.
2do. hoc. qit. qre. mois. quia. ut. tene
tur. indigentibus. ad. subveniendu.
ut. infactoibus. ad. renuniandu.
ut. malefitoribus. ad. cor. malicia
re. p. medu. ut. obligat. se. moribus
et. vite. maioribus. ad. honore
et. reuentia. impendendu. Si. 3o.
sic. e. pietas. Et. em. pietas. 2m.
tulii. p. qua. sanguine. quitis. et
prie. vinculis. offin. et. diligest.
iuit. tuliq. Si. 2do. sic. e. gra. Et
h. 2m. tulii. e. ing. aiicicarz. et
offorz. altiq. meoria. et. altique
iuniandi. volutas. qtinet. Si.
3o. sic. e. vindica. dr. em. vindica.
2m. eu. de. p. qua. ius. et. iurcia. a
oio. oe. id. quod. ob. futm. a. defendo
aut. ulastendo. ipulsat. Si. 4o. sic
e. obstudia. q. e. ut. dicit. idem
tuliq. p. qua. hoies. aliq. digmitate
em. credentes. tultu. quodam. et. ip
noe. di. gut. Szsi. hoies. obligetur
3o. s. ad. res. sm. as. ad. eo. dependen
tes. et. quia. adi. as. homo. nohat
aliquod. opus. qne. ipi. qua. sm.

penes illa obligatoz actio iuitas et
tuliu deitur p quam in mutua ca
q sunt aut an fuerunt aut futura sunt
dne Et quia no sunt plcs mei gna
l cbuisti nalis io tm sep sunt eiq spes
suae mei mgnie ypter raz pus assig
nata i Et ly de arlo 2o // Ad rdab
ad pma dr quod rado uis poleu gissle
ne do bora et ad oz dr q utiqz uis pa
tnu upoiu ref 2oo dne uis poleu
ut pz cpo noli 2o et ad phm in eis
dr q ypo rapit ustu poleu gmtac
Et sic e contedendu q mebra diui
siomb no equat diuiso nc oz cu sit
diuisio q dat p dtas actnles et no
eenles ut satis patz cpo 2o arli p
ref // Ad 2az qrd aor at ne bor rado
uis poleu gissle et uis legale ypo
et ad oz dr q predit rado uis legale
gmissie utz cpo noli 3o arli pmi fsce
ra mdum sloe // Ad qfmatoz dr q ipsa
predit rado ustu legale qir mo sic
etia no ra in diuisloe utz cpo dicit
Ad 3az qrd aor at ne bor et ad oz q
dm patz cpo rdo p me qois arli pmi
de pto p mo rdo // Ad 4az et ultima ne
am et ad oz dr q hoc e vm rado u
stu legale gissme et e pro p mo
qos p me pm arli 5az rado ustu le
gale ypo no e vlre vm sic pz cpo no
bili 3o Auctr phi pgo e p qoe pma
arli pmi et suis rdb et pstm p
qoe feda quia plsr vt uis polet re
pisse gmtar put addit sup iuet pro
pr nu upoiu et dnatm Et ther
de questione ref

Queritur vicesimo p mo utr
nocumetu vn diuidat in
nocumetu cpignoratia et
nocumetu cpassloe et i
nocumetu cpelcoe // Et arli p mo q
no qr nocumetu cpelcoe e nocume
tu cpignoratia i diuio ma tza
qr mebra bone diuisloib no debet
comcude anb pz quia nocumetu cp
elcoe e nocumetu cp malicia sq llz
nocumetu cp malicia e nocumetu
cpignoratia i anb vm anb ypma pte
pz phm in lra dicte qn aut cpelcoe
minus et malus sq pr pte patet p
phm 3o huiq dicte ignorat quidem
omib malq que oz opal et aquibq su
giedu i 2o sic ome nocumetu cpel
cone e nocumetu cp passione i diuio
no e bona qna tz ut pus et anb pz quoe
nocumetu cpelcoe e uiciosum sz ome
uiciosum e cp passloe i a or pz cpau
te in roe pcti allegata sz mor pz q
no mq uiciu e et passiones qm utus
sz omib utus e et passiones quia e et
delectaloes et tristiae ut dr in 2o huiq
i tudet q omib uiciosis ope cp pado q
fiut ypo m vn p. dicit 2o huiq quodlib
tatem mala opa m ypter tristiae aut
ab omis tredm q Confirmat sic q
pcam q hoc quod ypter pte sensua mh
tu adusat et obruat roi sz pb sensualis
no obruat roi n ypter passiones i ome
petm e cp passione qna e no et a or
pz quia p roz no pcam q ab te eo q
ipa sp adoptiua deprcat pma huiq
bor e multa desp // 3o sic duo no e
sens i no e bona qna utn no e et
anb pz quia aliquod e nocumetu
quod nc e cp ignoratia nc cpelcoe
nc cp passloe i anb vm pz a m quia stat
q aliquis alti mfeat nocutu cp mo
le a sunio te ut si quis uicte tradat
ad ledendu prem ut amicu uno hq
nocutu no e cp ignoratia quia stat
q sciat se nocre et ualde displicat
nc etia sit cpelcoe ut passloe quia
huiq nocumetu predit ab cpo tm et
no ab m tm ra ref 4o sic solu sit duo
gna nocuti i duo no ualet anb pz
quia ome nocumetu pueit uel cp
pte po q gna sciti Et forte d q
nocumetu cp pte po appetitiue

subdit quia ut predixit huiusmodi nocumentum
corporis et clerice ut infert sine habitu et
corpassione quod tunc scilicet quia per hoc etiam
debeat subdiuidi nocumentum coppte
poe quasi ignorantiae falsitas per quam tunc esset
gor quia nocumentum quum contra diuinorum po
sitam et quia sic quis habitualiter ut non
habitualiter appetitum ita etiam suo modo po
quasi ignorantiam sicut intellectum Cum et de
mente philosophi dicit quod tribus utique con
tribus nocumentis constituitur in quantum actio
bus Et propter enumerat ea in tertium primo
nocumentum corporis ignorantia secundo nocumentum corpo
passione et tertio nocumentum corporis clerice
vi quod sit una. Nulla igitur erunt duo ar
Primo ponit aliquid ad
ad quod Quantum ad primum autem primo
non dum quod sic etiam supra tactum est quae nona
zi huiusmodi quod duplex est ignorantia quae enim est
ignorantia vincibilis dicta aut est igno
rantia inuincibilis Ignorantia dicitur muta
quod remouisse potuisset nec si voluisset quod
debitam diligentiam adhibuisse quod igno
rantia ex casu aut etiam affectata dicitur igno
vincibilis sicut in fera plerique dicit et hui
rantia non imputatur ad peccatum Sed igno
rantia inuincibilis dicitur ignorantia quam
homo se nouit non posse quantumcumque quod diligentiam
debitam apponat et hanc ignorantia non im
putatur nobis ad peccatum sicut dictum est supra//
Et ista ignorantia quia in nobis per. in lera uo
catur ignorantia palogica propter hoc quod
mentis sicut inuincibilis ignorantia liga
ta est rete sic ligata est mens aliquis non
potentis soluere palogismum sicut dictum Et
potest ignorantia quia in nobis dicitur igno
rantia non palogica propter tertio postum
Potest primo pomit enim ita ut si quis re
pente apiens hostem occidit pretexit sit
tatem ut si quis sagittat aliquem in
loco ubi non ut in plurimum consuetum ambu
lant Secundo ut si quis ledat homines
sagitta in loco ubi quamuis homines consue
uerunt ambulare licet non intendat nec esset

aliquis pitur clude de ambulare primo
apho uocatur infortunium licet non sit prin
cipium aut petitum quia tunc in se habet principium
vnum potuit illud malum quidem et nocu
mentum euitare vnum per in lera quod quidem
est palogice nocumentum sit in fortuito quod
autem non palogice sine malitia aut
peccatum fiat quidem enim agatur cum in se ip
so principium sit casus Infortunatum autem cum
corporis secundo non dum quod ignorantia vincibilis
sit palogica est duplex nam quaedam est ignoran
tia crassa ut supina alia autem igno
rantia affectata Ignorantia dicitur crassa ut
supina supra quam non fertur postmodum aliquis
appetitum sit procul fert super omnia gra
vultis sit qui scire nolunt sit
diligentiam nolunt apponere hoc ruiginem
et ignorantes de quibus dicitur metra
multi sunt qui scire nolunt sit dicta no
lunt Cattus amat pisces sed non multum
de flumine Sed ignorantia affectata est
ignorantia supra quam positum fertur ap
petitum sicut multi dicunt Ego nolle
hoc uel illud scire vnum tu omnes homines
nolunt scire desiderant philosophi matha
Ista ignorantia non prouenit corporis
quia homo appetit ignorare sicut
in plurimis quod cecit corporis hoc ut ipse ha
beat occasionem non faciendi ut non appo
nedi medium in hiis quae facere tenetur
si scire Apollo non licet primo tertio
quod illud per quis facit corporis ignorantia
affectata non dicitur facere ex ignoran
tia predicta sit magis ex clerice ut ex
passione patet quia licet ignoran
tia agatur in illa ignorantia stat peccatum et
est abeo desiderata ut corporis ut clerice
ut sine habitu et corpassione voluit
eam ignorare ut id sicut sic quando dicitur
opus dicit secundum exclerice et sic ex
passione vnum per quod tertia sic
sic dicit per secundum huiusmodi ignorantia desiderantia si ex.

hitur et clare predicit huiusmodi ignorantia
affectata dicitur dici secundum excusare. Si excusat
dicitur dici secundum 2m. Sequitur quod id quod fit excusat
ignorantia crassa vel supina non dicitur dici secundum
excusare vel excusat passione. Si excusat ignoran-
tia aliquis non imputetur ad vitium nec et
peccatum. Probatur quia sup. ignorantia crassam
vel supinam non fertur potentia appetitiva
sive sup. ignorantia affectatam. Et probatur
sic determinat ut ex allegatis. Solum dicitur dici secundum excusare
illud quod fit secundum ignorantiam mere culpabilem
peccatum dicitur dici secundum excusare. Probatur quia
per non potest aliqui peccare quia in ignoran-
tia imputatur ut patet. Et 2o. Et non
quia aliqui peccatum inferri ut id quod
cuiusque primum secundum excusat in utrumque duo
bus modis potest esse nocumentum primo infer-
ri per ignorantiam excusat apprehensionis
2o per ignorantiam excusat iudicii. Ignoran-
tia excusat apprehensionis et quod
rem vel aliquam rei circumstantiam non ap-
hendimus quatenus apprehensa illud quod
fieri est non fuissemus et de illa inevita-
bili ignorantia dicitur et sup. notabilis 2o
Et ignorantia excusat iudicii est quod rem
et eius circumstantias apprehendimus sed de
apprehensis male iudicamus. Et illa ig-
norantia adhuc stringit duplex quia secundum
primum iudicium vel pertinet excusationem in-
tellectus partis vel pertinet excusat
appetitus vero putantem. Quod non du-
bitandum quod ita ignorantia pertinet excusationem
intellectus quod apprehensis omnibus circumstantiis
esset quod appetitus non tractaret vero ad ali-
quam partem ad non possunt fieri qualibet
debita diligentia iudicet et ordinare
ordinare propter quod deberet inferri
excusationes et in fallibilibus propositionibus et
cum quod quod fieri includimus. Vel quod duo
sunt species legum doctores dicunt quod
in multis casibus sine propria affec-
tione et alter contra in iudicio erraut
et sunt excluserit vita sicut in specula
ubi adnectum partem tractat appetitus
philosophi multas citationes ponit quod et

Et excusationi etiam multas causas Et tertius er-
ror sive ignorantia dicitur iuridicus et ergo
si excusatur ignorantia vel error nocumentum alicui
inferat dicitur solum ignorantia putatur Et
excusatur appetitus error non est in iudicio dicit
prudentia. primo modo excusatur 2o excu-
satur vel illud quod fit excusatur cum
fiat inconsulte et sine premeditatione dicitur
dici secundum quia habitus excusationibus aliquibus
acquisitus. Si non dubitandum quod nocumentum
ignorantia dicitur inferri quinque ignoran-
tia appetitus non est tota sed quinque ut
quod rei circumstantia ignoratur et no
apprehendit quatenus apprehensa ipsum no
inferre vel quod rem et eius circumstantias
apprehendimus sed de apprehensis excusat
non intellectus male iudicamus. Et 2o
primus sic si quis non existimet se iacta vel
emittere sagittam et in eo non adutente
sagitta dilabatur vel vulnerat aliquem
vel si quis non existet se pruta hasta
serata sed rotundata. Aut si quis no
putat se pruta huc. s. prem quia tu
pruta putat se pruta hostem. Aut si
quis pruriat alium non adiudicandum
sed appellandum vel pugnandum vel etiam sicut
credit se pruta lemnis pruriat quia vel
Utrum emisis motus quod est ignorare
rem vel circumstantiam rei in infendo nocumentum
Et id pulchrum tangit p. in lra d. Cum
quod tu ignoranti pita sit. i. cuspis
de gnia sua puta quod pans non scit
nisi quae nisi ita quod nisi quo nisi quia
existimavit sp se aliquis sicut vel sp no
scit ut opatur. Et exemplido sub
dit vel enim non iacta sed existimavit
sagittam ut non hoc. s. sic acuto vel non
huc. s. prem vel non huic g. s. adiudi
nandum existimavit sed acuit non cui
gra existimavit puta non ut vul
net sed ut pugnet vel non quo sic vo-
luit pruta vel non ut. i. quo existima
vit ut si g. vel pruriat quia in mten

debat pauꝛe leuit. Boetius. i. pꝛ ꝓpꝛio li. pe
deꝛ nocuit. aut ex passione dicit. qꝫ ali
cui infert expꝛa uel timꝰ. seu alia qꝫ
uis passione naꝫa seu naꝫli. Vnde p in la
dicit qꝫ aut strenus quidꝫ ꝛo ꝓgeliat
a iniustificꝫ puta quecuꝫq; ꝓter ream
et alias passiones quales scilicet naꝫas
uel naꝫles accidunt hoibꝫ q hꝰ cum nocetes
et ꝓsantes in iustu faciunt quid ꝛ. Vbi
cuꝫa notat qꝫ passiones naꝫles dꝛe
qui ex ꝓbꝫ naꝫ infeꝛunt. sicꝫ e amoꝛ
tristia timꝰ et huiꝫ ꝓ naꝫe dꝛe q ex naꝫali
naꝫte hoi in nascit. sicꝫ sitis fames
ꝛ. Vnde qui ꝓter huiꝫ passionem et alium
fecit nocumentum indeliberatꝰ sed
ta aliꝫ ꝓter magnum timoꝛem uel ledit
alium ꝓter amoꝛem mitiꝫ. sicut ꝓt magꝫ
fame cum in naꝫtem ex ma priuat alium
pane suo in usu fecit et nocuit alium in
fert ex passione. Ex nocumentum ex elatione de
nocumento qꝫ infeꝛt ex ꝓmeditata in
uidia et ex certa malicia cum nocendi uo
luntate et illud nocumentum infeꝛtur simꝰ
Tunc sicut et mali. Vnde p in lꝛa qꝫ aut ex
elatione in iustꝫ et malus. Et alia ꝛa noꝛ
mentꝫ etiam dꝛ nt panes uoluntaꝫ. et in
uoluntaꝫ. quia nocumentum ꝓ ignoꝛantia
uel dꝛ tota. ꝛ. mu uoluntaꝫ si sit ex ignoꝛantia
Tunc. uel aliqꝫ. si sit ex ignoꝛantia essa
uel sup ma. Nocumentum aut ex passione
dꝛ uoluntaꝫ. sine ex elatione. Ex nocumentum
ex elatione dꝛ uoluntaꝫ. et ex elatione ꝓmu
satis patet ex ꝓ mis. sic nꝰ bꝫ et ex ꝓ ꝓ
huiꝫ. Ex dcultꝰ duobus dicit p
in lꝛa uoluntaꝫ. aut hic quidꝫ peli
gentes ex ꝓ hic aut ꝛo peligentes ex
ꝓ hic ꝓ eligentes quidꝫ quecuꝫq; ꝓ cum
uiatꝫ in eligilia aut quiꝫ. i. ꝓ ꝓ ali
ata. i. qꝫ. gelio ꝓ ꝓ. sicut opata hꝰ de
ar. ꝓ ma. Quartꝰ ad. ꝛ. ar. sit ꝓma
q ista ꝓ. e. q in nocumento illato q ꝛ
simul elatio et ignoꝛantia liꝫ ꝛo cadit
sup. idem obꝰ ꝓma ꝛoꝛ fratꝫ an ꝓ
quia illa declaꝛat hoc satis diffuse. ꝛ.

q sit ꝛa etiam ꝓ. e. q in illatione nocu
simul quiꝫat elatio et passio hec q ꝓ
ꝓ. ꝛ. ꝛoꝛ an ꝓ. et eiꝫ transmacoꝛ
Vir malus se peꝛpatꝫ mil ex ꝓ. et
ex habitu elatiuo et ex ignoꝛ ex elatione
ut ꝓ ex naꝫli q. ymo hꝰ ꝓ ꝓ
augmentat passioꝫ ex q ad ꝛem inclu
nat tu passione. i. ꝛ. q. q etiam ꝓ
e passione qꝫ ꝛe cum ignoꝛantia mil
latione nocumenti liꝫ ꝛo cadat sup. ide
obꝰ ꝓ idem stat cum qꝫ aliquis ex ꝓ
inferat alicui nocumentum ut ex ꝓ
uel ex alia inordinata passione et
ꝛ. omꝫ ignoꝛet rem uel ꝛ. circum
stantias uel si ꝛo ignoꝛet circumstantias vi
ex ꝓpotentia intellectꝫ male iudicat
ut mali. e. i. Ex ꝓ sequꝫ ex ꝓ
bus ꝓ ꝛo diuidit nocumentum in noꝛ
ex ignoꝛantia ex elatione et ex passione sic
q si nocumentum sit ex ignoꝛantia qꝫ ꝓ
non sit ex elatione uel ex ꝓ. ꝛ. et ex
patꝫ satis ex ꝓ. ex hoibꝫ potius ymo stat
q aliquis malus inferat alicui nocu
ex elatione quia ex habitu malo elatio
et ex passione qꝫ ꝛ. ꝛ. et etiam ex ig
noꝛantia ex q omis malus ignoꝛat
3o huiꝫ. 2o sequit q mebra illiꝫ di
uisoꝛis ꝛo sunt in re diuisa pꝛ ex ꝓ
tedenti quidem nocumentum e nocumentum
ex ignoꝛantia nocumentum ex elatione et
nocumentum ex passione. i. ꝛ. 3o q sit ꝛa
q omne nocumentum tatꝫ ex alicui tu cum
sit ex ignoꝛantia elatione et ꝓ. ꝛ. ut sal
tem ex ꝓ. ꝛ. ꝛ. hꝰ q satis patꝫ
ex dictis in arꝰ. ꝓ. ꝛ. nam omne
nocumentum aut pueꝛit ex ignoꝛantia ex ma
litia cum uoluntate nocendi et sic a no
cumentum ex elatione tamꝫ ex ꝓ. ut pue
ex infirmitate sicꝫ passione nutriuntꝫ
et sic ꝓ. nocumenti e ꝓ. ꝛ. ut quia rem
ut eius ꝓ. ꝛ. ut ꝓ. ꝛ. ab quibus igno
rat ut salte ꝛ. cas ex ꝓ. ꝛ. mel
liꝫ ꝛo hꝰ iudicat et hic ꝓ. nocumenti

e ignorantia ut m̄ e ex p̄dictis i nō
habitis i. q. uā q. q. sit illa q omnis tāe
modificantes illatā nocuti sēdm more
seu morā. fuit electio ignorā. et pā.
pz illa q. quia rōe electionis nocumē
tū reddit magis me uiciosū. Et ignō
nocumetū aperto uel tota. uel admīq
aliqualiter exercitat ut sup̄ dcm e no
tabile ultrā. Passio aut tanē vi. gdū
mē. quia p̄tim mutat et p̄tim exercu
sat ut m̄ e et ergo pz q illa tā
electio ignorantia et pā. fuit tāe mo
dificantes et detianes nocumenta i. gne
moris i. q. uā 2. Cōm̄ lndo respōm
ad rationes nocuti nocumētū bn di.
i nocumētu ex electione ignorantia et
passione pz q. tres fuit tāe nocuti q
bus nocumenta fiūt magis in alū et mīq
malū in gne moris specificat ut pz
q. 3. i. cōm̄ vm Et dicēs vn pt q gno
ri q. plū fuit tres tāe huiq̄ saltē m
gne moris et nō plures nr. paucioes
pn. q. hoc potuit hri ex eā suffi
q. sic pt accipi quia cū oib doctri
oib actus et electio bonū quodda appe
tē vnē ut dcm fuit p̄mo huiq in p̄m
id ad m̄ e q. n q. opat m̄ iudicās
p̄m esse malū Si ergo aliquis ope
rem praua aut apprehendit eā et
eius circūstās eā reddere tres p̄ua a nō
Si nō apprehendit tūc p ignorantia
agit si uō apprehendat uel igit. bn
iudicat de apprehensis ut male sibi
iudicat tūc uō opabit rem p̄ua q.
oib arb actus et electio bonū q. da
appetē vnē ut dictū e Et cm illud
quod appetit ut esse bonū vm ut
ad mīq appens Si aut male iudicat
aut hoc e p̄ stā. ex p̄m pōn intellēq
et sic utrūq opat ex ignorantia et
hemq vna tātū nocuti ut hoc ex parte
appetitus et hoc e dupr. sīt uel ex
passione ut ex electione ut dcm e in nō
bili q. ar. 4. p̄m Et sic hemq tres
tāe nocumēti illati sīt ignorantia
electionis et passionis q. fuit ppōn. 2. Ultrā
q. 4. sit illa et magis respōsiua q. ligi
cūq nocuti illatāe pnt simul i. rē ignō
rantia electionis et pā. tūc illatā nocumēti
sed dependent et denominā. pn. ex una i. aut
causam et nō ex aliis mis. 2. rio p̄mapes
q. 4. pz satis ex p̄ibus p̄mis q. 4. sovi
bus et ppēa. ex trō. p̄mo 3e q. 6. Et 2.
pes p̄ratur sic quia quicūq opatur ma
lum ille ignorat ut ex parte apprehensionis
ut ex parte iudicij ut pz ex nō 4. 3o. ar. 4.
p̄cedentis Et p̄ter hoc etiā dcm e
3o huiq ignorat aut oib malq ut i.
huiq ignorā. e ex negligētia ut impo
tētia intellēq ita q. appetitus nō e eiq
causa potiua Et tūc nocuti q. ex hoc
p̄cedit dicendū e nocuti ex ignorā.
et nō ex passione ut electione quamuis et
pā. et electio q. ūrat Si uō huiq ignō
rantie eā fuit appetitus potiue tūc am
plius nocuti nō dz dici ex ignorantia
sed ut ex electione ut ex pā. Et si sīl q. ūrat
i. ope electio et pā. tūc quia p̄ nor e electio
quam pā. tūc dz dici nocuti ex electione
et nō ex passione sed em ap̄ti ori dz
fīri denominatio ut notū e i. q. uā // Cōm
tūc sum q. nocuta bn diuidit in nocu
mētū ex electione i. nocumētū ex ignō.
et in nocumētū ex passione pz quia
lig membra in rē bn contrahit tūc i
rōe fuit diuisa ut z ex p̄dictis sīl ligi con
tradat in re nō tūc denominant. nocuti
pn. n. ab una tātū nocuti. s. ab electione
ignorantia ut pā. ut pz q. 3. i. cōm vm
Et hc fuit dcm de arto 2o Ad rōes
ad p̄ma q. ārt ānb et nēa et ad 3z dr
q. ad bona diuisio 2. sufficit membra
rōe essentia diuisa nō dz em sed membra
diuisionis distinguū quo ad res p̄ibus
supponūt sed sed q. illas res dicat diui
sis noibus in ordine ad diuisas tāe
ad 2az rōz et eius confirmatiōz rēte dr
pdem Ad 3az nēa ānb et ad 3z dicit
q. moraliter loqdo ille q. falsit aliquid

permitus puio az sibi p̄ fram cui resiste nō pt
non illud fecisse Vn si quis te uolenter i
pellat malis grib̄ tuis ad credendū uel
predicandū prem̄ tuū tu nō p̄ tuis prem̄
tuū mō lo do si ille qui te impellit Et ro
e quia tu in huiusmodi tribulatione uel in tribulatione
hōte recte sic res i alata aq ab a in pulsa
uiole az uel in pulsu fecisset malum et
er o de nocuto sic ullato n laquit ar tch hic
misto grito Ad az de ne ans et ad 3 de
q nocumetū eppte pōne appetitū apho
e subdistinctū pter dū tam aqua huiusmodi
nocutū fi pt et in fri et ad replicatōz
ne a q ergo pi roc de ret distingui nocū
eppte pōne ggnositū in duo mēbra
qua liq mēbrū possit hūmodi ut no ha
bituāl tū quia oib illacoib nocū que pūc
eppte mēbrū ignorātia e ta Deo eppte
illiq sdlū pōnitur vnū nocumetū Aut
tōitas phi pq omē p̄ goib q et q et
caz cōtōb et ppea pcdo goib ḡte hd goe

Deinde uicesimo sedo ut oib in
iustificatis sit iusta Et 2 pmo q
sic quia oib in iustificatis pcat
p in iustiaz i oib tf e iusta
gna e nō et antiz quia oib tf e i iustifi
catis pcat ut multi p multo ḡto Gz non
vi quo pcto pcet q m pcto oppōito iusta
i tf pcat 2 m iustiaz q fuit ante pd
Sed o sic quicūq facit i iustū uolens e
e in iustus si ord in iustificatis facit in
iustū uolens i oib tlis e in iusta gna
e nō aor roib patz quia iusta e aqua
opatiui sit iusto et iusta opant Et
uolut ut dicit phi hiuq ḡte mpn et
egt in iusta est aqua opatiui sit in
iusto et in iusta opant et uolut
ut dicit ibidem Et ergo ui q quicū q
opat in iustū uolens opet p in iustiaz
et pgnb e in iusta Gz bor roib q oib
i iustificatis opet iustū pz ex sign
ficatione tim si q opet uolens pz quia
mthil dē in uolutatiū n quod sit p uio
lentia ut ignorātia ut dem e in 3 hq

ad 1 q quib facit alti iniuria pigno az
ut equalitas tuc nō de in iustificatis
ut multi phi in illo ḡto i e qui iusti
ficat uolendo i iustificat quod fuit pō
3 sic potest ic et hitus specificatur p
actus et oltra si in iustificatis de esse
p̄ pus actus i iustie i oib i iustificatis
est in iusta nō e gna et aor pz p p
2 de aia si bz ex ot in iusti
ficatio e in iusta opa i Q m e
de mēte p i 1 ḡto de em p mo dei
iustificatione pigno az q quide cū igno
rātia pcta fuit et aliquibus mēbris poi
tis pa ori de latione subdit Cū quide
i palogice i ignorātia vincit nocu
mētū fit in portū ss de qn aut nō
palogice i ignorātia uincit sme
malitia a pctm pcat quide em cū in
se upo pnīpū sit causa in fortuitū
a cū sit ex se stati pq de nocumēto
illato pter passiones dicit q quiq pt
nā et alias passiones q le sciuz
nales ut nātias acidut hoibus hn
pfectes et nocetes i iustū facut
quide et in iustificatis des sūt no in
quia nō opant pter iustiaz sūt
iusti pt hoc mzmali tf nulla qoe
erunt duo ar in p mo ar 1 videbi
ded uisis moib et de ēis spalibus
illacoib nocuit 2 uidendū e quid
sit in iustificata pe lo de et sūt re
spondebi ad sptū Cūtū ad p ar
tit lin e p mo nōd q tū omē in iusti
ficate e alū nocumētū in fere ut
plerq dicē in ar 1 sequti sp d e ex
qoe pcti q nocumētū in gne pt
alicui tibus moib in fri p mo ex
ignorā 2 ex passioe et 3 ex pe
licioe sic satis pz ex qoe pcti 2
e nōndū q tplē pt alicui ex ig
rātia nocumētū in fere vnomo
ex ignorā in uici q quā p uocat
ignorātia palagica pt caz dtiz
m qoe pcti Aliomo ex ignorā

vma li quia p uoꝫ no palogica mla
et dup vno mo epigno racia ssa
alio epigno affectata vm qn
m fert nocu tu epigno affectata
ipm ppe lo de no dz dici nocumetu
epigno fi magis nocumetu epe
lade ul eppassioe 2m p huiusmodi
racia uolita erat eppassioe ul
elcoe Exquo sequit q ppe lodo tm
dup e nocumetu epigno racia
nocumetu epigno racia in uiciil
et nocumetu epigno racia ssa
vel suppma pz epno li et aliqlit
tactu mqe pcti 3o e nondq pdi
pot qmqe nocu eppa de vno mo
eppassioe huana nata ul nali
eppassioe hituali Et dm passios
hituales q in nascut hoi ep hitu
puo 2m quos ho statu pnte olo pp
hitu inclinatum passionat repe
time uehemeter et diuitie aut
mult ulti modu et epigecia obi et
ne et nocumetu ep huiusmodi passioe
illatu dz reduci ad nocumetu ep
hitu ul elcoe illatu Gz pa de
nalis que no in fert hoi ep hitu
fi nalitur in fert ep sbi et cia
me hitu ut sit tmor spes gau
diu tristicia a mo Dr aut pa hu
mana et nata q in ipa et eppa
hoib natura nat hb originem ut
sitis fames in sm tab ie q nondq
p passiones huane io dicit n sut
sic diuide de qr nales p ipa sunt
et dici debeant no nales sz tu tam
iste qua ille sunt nales et ille pa
siones q in nascut ana mtioi ha
beant ppu nome eis attributu qn
vocantur passiones natie ul hu
mane io alie cu forte ppu nome
no heant pnt qne nome tmde
et dici nales passiones Sic n
p pmo thopicorum lo de ppo ho
e nondu q tam passionu nalu
qm cia natarum seu huanarum dup

pot ee gdus q em istarum passionum st
adeo uehemetes q nate sut trade
et mouere qstatem viru ut sut timor
mortis fames epma et huiusmodi Alicat
sut passiones sic debiles q viru co
stantem mouere no pnt ad pcandu et
ille sut dusa ut m 2 Et ho nondu
q nocumetu epelcoe cia e dup
sicq dup e elcio q em e elcio 2m hitu
pmatu et radicatu in sbo Alia aut
e elcio 2m dispositoz ad hitu i sbo
no du radicatu Et sic nocu q e ep
elcoe fi m hitu sinatu Aliude nocutu
2m aliqz dispositoz ad huiusmodi hitu Qo
istis nobilibus sd et colli ro ad spez
dicendo q in vnusq sepo uidet esse
spes seu gradus illacois nocutu pma
em gradus illacois nocutu e epigno
in uiribus sue palogica 2q epig
no racia cessa ut suppma q aplio
dr no palogica 3q gradus e eppassi
one huana ul nali tadete in consta
tem viru no uauete 4q gdus e
epelcoe fi dispoem 5q et ultimq e
epelcoe 2m hitu de pmis duobus
gdibus pz epcio no lis zi de 3o et q
pz no lo q tu et de ultis duobus pz
eudet epno li 6o Et hi sit dcta de ar
pmo Quatu ad 2m arlu e pmo no q
q liqome in uistificare sit alu nocu
metu in fere tu illa no qutut lo dsm
plicu et ppe pz qz in uistificare ep
significatioe tm idem e qi uistu
facu mo no oe nocumetu seu dap
e illatu e nocutu i uistu vt si lat
suspendat nocutu magnu sibi in fert
et tu no fit ei in uistu ut no e item
i alio epemplo magis ad ppositu sepe
queit q te pestas mais dapnu et no
tumetu in fert mratoribus Et tu ctu
e q tale nocutu no e nd dici dz in uistu
fi magis dici det in fotu Vn mtli cau
mratur de pla fotua q qri pt et actu
sai Vm q tu de ca uiste qri no pt
co q bona q pdit mrato sut fotue et

g. si pa fortuita auferat ea non iuste facit
in iustitia sic ad propositum. Si quis per ignoran-
tiam inuincibile alteri infeat nocumentum
non facit in iustitia quia quantum ad ipsum agit
tamen res in aliata sicut agit tempestas
maris ut uictus ut lapis. Et ideo no
cumentum id non dicitur infortunium. Si non mere
dici in iustum saltem per se et formaliter
forte posset dici in iustum passionis et
mali. 2o. Et nondum quod damnum nocu
quod cuiusque fuit per dicta in iustum 2m agentis
et mali. Vtique in quantum sibi per accidens
quod ex in iustitia non hoc uiuibus nocumentum acci
dere per ut si uoluntarie in ferre. Vnde quod
non quia damnum ut nocumentum per dicta iu
stum per se et formaliter tunc ergo est hic quia non
est pena quia aliquis sumit et seruel uno
actu 2m iustitiam operet et tu hoc fecit
in iustum si fecit quia aliquis infeat 2m iu
stitiam nocumentum ex ignorantia inu
tibili alicui qui non demeruit si eum ma
gis esset subuertendum sicut staret pri
mum nocumentum non erit per se et formaliter in
iustum quia est non. Et ad or sumit quia
per uno actu sumit et seruel fatet 2m
hutus gratias hoc per quia po quia aliquis
miles sit ab inimicis in captiuo suo
per deum et iustitiam ab pessimis tiis opa
2m iustitiam si ad sui et castri defensi
emittit sagittas in medio inimicorum
pugnaponatur quod eos sic sagittando per
eius detineat captiuum in medio in
imicorum et lateat hoc militem et sagit
tando interficiat ut forte pruciat
prem tuc etiam est quod huiusmodi nocumentum
prei militis illatum non est forte in iustum
quia sagittando quidem inimicos iustum
agit. Et Confirmat quia ille miles
detali illatione nocumentum per ignorantiam
inuibile sicut non punitur primo in ti
tum posito quod per metum per sit pressus
exercitus et filium de peto. Et huiusmodi no
cumentum non est in iustum saltem per se et
formaliter quod fuit per bandum. Quoquibus colli po
quod nocumentum in sic per ignorantiam inuisi

seu palo gricum est in iustificatum solum per
actum et mali et non est in iustificatum simpliciter se
et formaliter seu simpliciter per exductis 2o. Et 2m quod
iustificatum est contra rem iustitiam in sic ut no
tum est et non est quocumque modo nocumentum in sicut
per exponendo quod positis in vi quod tuc quis in
iustificatur quia alium contra rem iustitiam dam
nificat et specialiter quod hoc sit expediens et
uolunte nocendi 3o. nondum quod iustitiam
eius primam rem et primam non solum inclinat
ad operandum iustitiam sed etiam inclinat ad non
operandum in iustitiam et etiam inclinat ad de
diligentem sic quod operans 2m huiusmodi iustitiam
sit diligens ad tempus dandum quod quibus
quo et gratia cum oz operari et ipsis cristatis
illud est non quod ex iustitia morali sicut de
per et diffuse declarat 2o huiusmodi et ideo ita
obiectum iustitiae oz eum diligere operari alias opera
non sicut 2m huiusmodi iustitiam saltem per se. Cum
quis operando et obiectum iustitiae non facit debi
tam diligentiam non operatur 2m iustitiam sed ma
gis gratia ea per exponendum. Ostis per permissis
sit primam quod ipsa duis in iustificatus et alteri in
fens nocumentum propter ignorantiam inuinci
bilem non est in iustum saltem per huiusmodi actu
et quasi miles per quia prius actus in iusti
est in iustitiae expediendo primo et deli
beliter si sic non est de iustificatione per
ignorantiam. Et ad or est nota quia hoc est
quod omnium ututi moli 2o huiusmodi et etiam in
ipsis sibi opponitur si mori non est quia si eo
dem tempore operare non licet ignorantia in
uinci bile. Et 2o quia sic in iustificatus
non operatur expediendum in iustitiae ut notum est
primo si secret forte non operaretur non mi
ret huiusmodi nocumentum. Et non dicitur in iu
stus et pugnans quod est ita 2o quod in iustifi
cans ex ignorantia cessa seu non palo
gica est in iustus simpliciter lodo 2o quia qui
libet tyrannus pecat gratia iustitiae. Et quia non
est quia et ans patet quia tyrannus pecatur ut
dicit phs in 1ca et 3m est quod ipse punit
posito peto tanquam facto in iusto. Et 2o quod
pecet gratia iustitiae quod fuit pro aduc Con

firmat illud ambs sic quia talis sic in iu
ficat non facit dilectiam debitam quam fa
cere tenet sicut obiectum iustitie et tf peccat
qt iustitiam pz quia exponit 3o et eius
tio et gamb pz quia ex desidia sua i
gnorabat et hoc est signum qd dilectam
non fecit ibi Istas duas questiones tangit
p. mla. p ma cu dicit qm quidem paralogi
ce nocumentum fit in fortuitum sed et non
iustum Et subdit tangendo 2am qm
aut non paralogice sine malicia aut p
catum peccat quidem cum cu in supo pm
sit causa Et 3 d. tm tertius dicit qm at
non paralogice sed inferitur nocumentum in
malicia ergo huiq nocumentum non in
fert tonc iustiam quia alius sine mali
ci stei non poz Et n 2 q qm quis alti in
fert nocumentum ex ignorantia transgre
ipe y non iustificat potius eo qm
tus potius ipsiq appetitus non tad
sup huiq nocumentum illatum non ouo tf iu
stificat puatiue quia diligentiam debi
tam non fecit nec fecit et quia puatiue
iustificare sicut iustificare potiue
io. p. n negat nec affirmat qd tlis i
iustificabat sicut iustus et io forte
arist. dicit sine malicia qui dicit
qd huiq primo non est ppe tonc iustiam
vno est tm negandum qui sit tonc iusti
tia saltem ippe quia puatiue et qd
abto simone pz quia sic iustificabat
et iustus quo dicit qto 2um i 2f
3g sed illa qm fens nocumentum ppt
gue passoez nata mouere vnu eo
stantem iustificat potiue non
tm dicendus est iustus sed magis est
vema digmus non nocumentum illatum sit
minus cno me et expressiter malum
p ma ps qs pz quia ctu est qd sic mse
rens nocumentum ipter huiq passoz
pillo tut voluit illam inferre nocu
mentum et io tf iustificat potiue
eo qd actq appetitq potiue fert simpliq

nocumentum tf 2um ps qui quo ad primum s.
qd talis non sit iustus pz quia tf non op
at secundum hitum iustitie non ecia secundum dictum
oz qd inquam ad huiq hitum i tf non oz
dici iustus non est qa et ambz quia
talis magis iudet qd saltem pt esse dispo
situ ad iustiam quia licz non sit iustus
secundum hitum eo qd tut non iustificaret et
ecia ipter quatitatem magna pa oz
pt tm esse dispositu ad iustiam in qua
tu non monet pgnes passiones sed ma
gis uellet pati ecia multum qua uellet
opai i iustum qd aut tf sic in iustificando
sit digniq uema n nocumentum qm in
fert sit minus expressiue malum pz ex
hoc quia non opatur talis 2m malicia
ut tactum est sed qi vi opai 2m naz qtf
passio expressiuum impellit ad modum
et io dicit eupt qd ille qui peccat
ipter nimiam indigentiam qd dicionalis
est et hoc magis uum est qm ez multum
magna Et dicit non et n nocumentum
sit minus expressiue malum quia alius i
iustificabat ecia ipter qstitatem paoz
uehementem non mantue uema ut
si quis ipter timorem motus mficet
petes uporem ut huiq Et illud est io
sme dictis in 3o huiq qoe 8ua qoe
ma ar 4i vn an qua homo huiq
facit magis moto debet sub ire tpa
est et io. p. in 3o huiq dicit quedam aut
forta sis non est cogi sed magis moti du
pacitem dussima Et io tm nocumentum
in fens naz vema met qu 9o qa pan
i iustum expedibile passioe qua tm ex
deliberatione i iustis sut et mali nat
ment uelaz p ma ps qs pz qt eb
opant in iustum ex malicia t s que ad
illa pte ua non est qna et ambs pz quia
licz fortetes ad hic non sint habituati
hitu in iustie tm sut ad ipm dispositi mo
sed illa dispoz opan i tf 2um ps nota est qz
non est uema digniq qui expleui motiuo

et ex malo habitu vel ad malum ex malamentia
cōcepti dispositionem fert alteri nocumentum
vt nō meretur venia qui ppter delectā
tōz talis ibi ut forte ppter ca'nes p dicis
ut et potus ut dulcis vini vel et cape
ut furcai alia alias ut exemplificat cuiscra
2° dicit nōnter quia talis iustificatus
ex eius passione sit in iusti qd nō noci
mentū inferet ex pria delibdcōe Et ria
si passio foret de se nā talis qm ex pressu
dum mier ut auferret delibacōz pria
rois in sans nocumentū ex hoc quod passio
nō debet in iustus ē putai qua ta hō
turie nō ē in eo qui facit ē magis in
eo qui passiōz illa inducit Et ro phi in
lra dicit qm aut sciens quide nō p con
cilians aut in iustificando puta qui ex
ppter uera et alias passiones quales cu
ē natias ut nales accidit hōmibus
hi enim nocetes et pcates primus facit
quide et i iustificates sit nō tn quia
nō ex parte ppter iustiaz sit in iusti
ppter hoc nz mali Et parcu pg di ppt
quod que ex rea nō pnd ē cia iudicatō
nō enim mcipit quo ra aliquid a'h sit
ē qui ad nam pducat Cuig phi in lra
alia assignat cōz iudicat cu placet //
ha 9° sit illa iustificates ex clcōe
simple malus et in iusti ppbat sic q
p habitū in iustie de aliquis in iustus
aut cia ppter ppinqua dispoōz ad hi
tū in iustie lig talis nng dicat in iusti
qua qui ex habitu ē tlis ex so qui in iusti
ficat ex clcōe o pat ut ex habitu in iustie
vel ex ppinqua dispoōe ad eudem sic pz
ex nobili ultū art pre th i 9° ua Sm
q quilibet in iustificas ex ignoratia
affectata debet dici malus et in iusti
simple lo do pz quia ut huiq ignoratia
voluta ē et affectata ex electione et tuc
dici debet i iustus sic in iustificas ex
electōe Si aut voluta sit et sch affecta
ta ex passione tuc redua dz ad nocui
ex passione illatū ut satis patet ex

nō li sed do ar pre th nō mali sit et in
iusti q in iustificat ex passione et clcōe
ut pz ex duabus g oblig pre bhi cō vm
Et her sint dcā de ar 2° Ad rōes an
om Ad pma nē q sans et ad oz nē ia
q ois in iustificans p fcat put i iusti
ficare dicit nocumētū in iusti in fōe
sue mā sue fōr quia instam ē dat
iustificate p ignoratia in vina lem ut
patet p gōz p ma Bz lo quedo de iu
stificatōe forma gēdit q ois in iusti
ficans p fcat et concedit q nō p fcat
in peto 4to iustie et nē a p fcat ē i
iusticiaz Vn talis p fcat cont iustia
ppter o pacōz sua nō ē iusta ut ppt
eu non ē ass iustu ē ex hoc nō sequit
q ipe sint in iusti sit nō sed ille nō ē
iusti i ē in iustus ut in ē Ad rōz nē
qma et ad phm huig dicit q ipe voluit
sic cia sup dictū ē impno q iusticia
ē quo iusta pōm et volum ex habitu
et similiter lo quedat de in iusticia
et ergo qui nō in iustificat ex habitu ut
ex ppinqua dispoōe ad habitū nō dz dici
in iustus ut patet ex p dictis Ad rōz
nē b'or et ad oz de quod nō quelibz
i iusta opacio ē actus in iustie ut pz
de illa cōe nocui ex passione cadata
in vrcu constate ut pz ex pōe 3 Et
si dicis quis ēto ē p'pus actq in iustie
de q in iusti ex clcōe p mpte et
delectabiliter hoc enim ipum ē clcōi
cuilibet o pōmis ipe ututis q clcōe
fiat cu ututis sit hitq clctiuus et
cu hoc q fiat p mpte et delectabi
ut dem ē 2° huiq Et sic ē de aliis
oppositis Ad auctes phi p gōm de q
arguit p ma et 3 g clcibus arti li
sed hi de qpe rd

Q Vcrit uire fm motiis ut ab
pariat in iusti u olos Et
dr p mo q sic quia sans
ē voluta ad id quod sim ex
eo sectur cu a voluta ad ē multi sit

qui opant uoletes id ad quod facit
sequi sp in musta passuros i tles pacu
tur in musta uolentes tz qnã et a or
rois patet quia si quis ex immia po
tacõe inebriet et inebriatq ledat
i nocetem huiq lesiõm nocitis et ers
inebriãs dmc uolutaũ et no ex do
mi quia ans meo erat uolutaũ i
a or uã tz a et ans pp ma pte pz quia
talis pter huiq inebriãcõz et lesiõz
quã fecit in accepat et puniur mo
laus et utupiũ no hnt locũ nisi in
uolutãis sic illa patet satis ex o
huiq fz ans pr cuius pte patet
nã dicit phs 3o huiq Ebriũ sile
dat ad hoc esse puiendũ quia dnq
erat eius q e no inebriãi pn et
in po erat et ergo mã e q qns
iudicat uolutaũ qn ans fuit uolu
taũ Et ad illud ppositũ loquit phs
i 1o Go. d. s no ignorab aliquis qp
atur ex quibq erit in musti uolens
i musta utiqz erit fz mor rois pz
apparet in 2o qui uolens pdicauit
et docuit sacẽ tn q inde sequetur
eius mors et in musta passio et i
hodie posset in alio bono hoie accidẽ
Vn si tyrannus statuet q ꝓ cognoscẽs
deũ moriatur et no obstato statuto
tyrãni homo bonus dẽũ ꝓ cognoscat
et facit id ad quod uisibiliter sequitur sa
qui eius in musta passiõz et mõta i
2o sic plures fuerunt martires qui in iu
sta mortem gaudebant pacieb̃at et
tles pacieb̃ant in musta uolebãt i 2o
ua no e qnã et a or pz ex ly ꝓtõis
diuisis sorõz et b or pz quia in uolu
taria sit et tria no gaudiosa ut de 3o
huiq 1 3o ar sic bonus homo peli
get pcip pati in musti qm pcarce
si saltẽ alicui ez nam fz esse p clon
e fn uolutaũ i aliquis patit in iu
sti uolẽs a no e 3o huiq ubi de
quedam aut pota sis no e cogi fz
magis moriendũ paciente dissima
et ita fecerunt sti martires plus cum mag
uolebãt ꝓ metis subiacẽ qm ydolatre
vel aliquod malũ committere fz bor pz q
piat martires i mãi tpe tempestatis pe
ligres hor pociq sp submittẽ se pielo mo
tis de hoc uolutaũ facere Vn dicit 3o hq
de talibus opomb q fitis pter metũ q
in pte sit assimilat tn magis uolu eis
Volutaũ cum sit tut opare sit simis
aut opomis fz cpg e i // 4o sic contract
usurarius est in musti ut pz ex qnto
huiq et ex dictis in 4o huiq in qde spali
de illa mã et tn ꝓ rapiens pcuiam ad
usura patit in musti uolẽs quia ut 3z ta
dans quã ꝓ rapiens ad usura contrahit
uolens i // 5o sic ponatur q aliquis ho
sit de ppatus uolens mrificat et rogat
te q ipm interficias tut arguit sic i te
qui sit mter sicit patit in musti uolẽs
et 5o uãtz qnã et ans pz q ipe pacia
uolens vi m fz q pacia in musti p
sic quia ille interficiẽs fecit i musti
et uelit puiendus i alius interficiẽs
patit in musti tz qnã quia sic in pgle e
i musti pati no in mustificate aliquo ut
dicit phs in illo 5o uta eqo iudet in
pgle q aliquis faciat i musti qm sit ab
qui i musti paciat fz ans e m d sle
2o ar ad idem in vno alio casu ponat
em q sor et plo heant pcuiaz qnez
et deat sor illa pcuiaz diuide et q
sor diuidendo pcuiaz expauacia reti
neat sibi pterem maiora et plo expau
cicia et quia sit sorte indigẽ no
curat fz eripiat pterem in morem et
uolũ tut ar sic in isto casu sor in iu
stificat ut m e quia expauacia
maiora pterem ꝓsuat et no pp patit
i musti n plo et ille iniust hoc pati q
iust magis hoc pram i sc ppositũ q qs
patit in musti uolẽs /// 6o sic ille
patit in musti qui sine ra musta ledit
alia 6o fz stat q aliquis cupiat et ria
lit pciti et ledi ab alio sine ra i sc

Qrab paratur in usu voluntas non est quia et
aor est expt mis bor patz qz de ceteris amore
venereo quia cupit ledi et pauci alama
sia sua ut exptu est ii Vltimo ar sic
pati in usu est bonum et pati in usu est
malum ß p'mum pt qm ingere tam voluntarie
quam involuntarie i 2m tz quia malum
plibus modis fit quam bonum 2o huiq et
pgnis quibus pt pati in usu voluntas aor non
est et bor similiter Confirma quia vo
luntas pt mota mo pati usu et pati
usu sunt opposita et aliquis pt pati
usu voluntarie i ecia aliquis pt pati
i usu voluntarie i qo ua vi Opposita
ar rebus quas tangere vel et azb mla
Et ar p'mo sic Ome in usu facere est vo
luntarium i ome in usu pati est voluta
rium tz quia quia in usu facere et in usu
pati sunt opposita Si voluntarium et in vo
luntarium sunt opp et ergo sic voluntarium
dr d' in usu facere ita i voluntarium dr
de in usu pati p illa regula tho sic
opposita in opposito ita opposita in opposito
ß ambo pz ex pte qoe 2o sic quia mois
dr vnum oto tot mois dr aliquid
ß in usu facere est vno mo tm quia ce
tale est voluntarium i in usu pati erit
erit vno mo tm vicz q ome tale est
voluntarium ut ome tale est voluntarium tz
quia et aor pz ex p'mo tho 4 ho tz ex
dictis in qoe predicti et tut ult ome
i usu est voluntarium ut ome tale est in
voluntarium ß no ome i usu pati est vo
luntarium ut notum est i ome tale erit i
voluntarium Oppositum illiq ecia pz p i
lra qui in clue dicit et dat mat
de in usu pati quide i qm in volun
m i vi q pene ua quib sit ua ne
qoe erit duo arli inp'mo ponetur
aliqua no lia. pro pnot aliq qoes
et respondebit ad qstu Cum tu ad
p'mum arlii est p'mo nondum q. p. 3o huiq
loques de voluntario et involuntario ce
pit voluntarium large put ome illud dr
voluntarium cuiq voluntas aliquo est ecia
et sit voleta mpo dr voluntaria sic

satis patet ex dictis 3o huiq pop in
voluntarium idem cepit p. structe put
solum illud dr in voluntarium cuiq voluntas
hoib nullatenus est causa vel m ecia et sic
pueri voleti et fra exognora ciai
Vmcli dicebat in voluntaria quia illoz
voluntas no vid et aliquo mo esse ecia
2o nondum q in isto quito p. lo de volunta
rio et in voluntario loc 6to sic q volun
tarium p. accipit stite et in voluntarium la
ge vn voluntarium impota modum loq di
phi in illo quito dr d q fit a voluntate
expssa ß tacita vel si no a voluntate i
tegre tadete sup tota actoz vel pu
lunta in up m fuerat no simpr ß ex eo
dicere vel si voluntas expetata vel mp'
mtata sit ligata et q sic la ge acci
piat p. in voluntario in isto 6o pz ex ipsi
quia ipsi dicit queda pena mitu pelia
esse in voluta q tm m 3o no gressit. Vn
dicit in lra in voluntario oz aut ly q da
sit vemalia her aut no uemalia Ex
quibus colligi q multum dr et lo phi de
voluntario et in voluntario hic et in 3o
huiq patz ex nobilibus ia potis quia
voluntarium hic capit et in 3o huiq la
ß i voluntarium hic capit la et in 3o sic
te sic dem est i ß 3o non dq p. sic dif
ferent de voluntario et i voluntario locu
tus hic et in 3o huiq et no sunt causa
quia ppl oqdu est 2m maz subiam ut
satis pz ex p'mo huiq Ho cu in 3o huiq
p. vellet distingue in factis malis ut
petm et no petm ex pte agentis et qr
illa distinguit penes voluntarium large
dem est et pes in voluntarium stite acep
tu io phi 2m istum modum de eis in 3o
huiq loquebat ß in isto quito multum disti
guem inter pena in usum et no usu
ex pte patientis Et qualiq pene di
stinguit pes voluntarium stite acepta
et penes in voluntarium large sumptu
Io illo mo loquit p. in illo quito qe
nondum est q voluntas dr expssa qn

quis expressa vel sero nutu vel signo
manifestet dat auctoritatem vel licentiam secundo
sensu hoc vel id faciendi. Et propter hoc
voluntas dicitur tacita quando non vellet hoc vel
id fieri expressa causa vel certis causis tamen
sua voluntate non apparet dando auctoritatem et quasi non hoc facere dicitur relata i
quantum per voluntatem aut dicitur integra
quando dicitur integre super totam actorem etiamsi
solum super passionem. Et propositum satis
patet quod voluntas dicitur partialis seu non
integra. Et voluntas dicitur simpliciter absoluta quando non accedit super quam tradit nec aliquod in voluntate vel per minus ponit
per quod voluntas est non absoluta seu dicitur
voluntas non dicitur ligata quando vel expectatione vel egritudine seu infirmitate magis
primo penitus trahitur ad unam partem et
non ad aliam. Et hoc sicut puto quod voluntas est ligata expectatione cum non dum usus
voluit habeant plenum et egrotantes in quibus ligata est voluntas expeditudine
frequenter voluit quod tamen si obmoria
fuit et nocuia potest dici debeat deuoluntate ubi a quod est voluntas quem non
expectatione non expeditudine seu alia
expressiua passione est tracta vel
ligata magis ad unam partem quam ad
aliam. Et hoc sunt dicta de articulo primo
Quantum ad secundum articulum sit primum quod i a
aliquis pro patrimonio vestum nolens sicut
voluntas fuit tacita et non expressa
hoc ceteris pro sic quia ponam quod sorores
optabant dapnum vicinum suum voluit tacite et secrete quod ille vicinus quod pecunia
aut interficiat sibi equum suum. Et
ambo quod similiter suus alterum istorum fecit
ipse ad satisfaciendum compellat
vel punitat et forte sic tacite voluerit
et optate uenerat vicinum eius et pecuniat sorores vel interficiat sibi equum suum
quo tamen statuit sic vicinus sorores sic
fecerunt i iustificat et sorores in iustum patrem nolens voluntate tacita et non
expressa i quo id tamen et ambo primam

partem quia licet sorores habuerint voluntatem tacitam de huiusmodi sero vicinum suum tamen illa
voluntas non dedit auctoritatem vel licentiam
vicino suo quod hoc faciat et propter hoc
habuit actorem contra vicinum suum primo
et iudex quod pellet eum ad satisfaciendum
et ergo non est quod vicinus sorores iniu
stificat. Verum quod secundo si sorores dixissent
expressae vicino suo volo vel consentio
ut interficias equum meum ut non sit
filio hoc verbis seu 2m pbs antem pro primo
2m quod sit illa pagina et quod aliquis puta
in iustum nolens voluntate non expressa
integra hoc est quod voluntas non tradit integer sup totam actorem tamen super passionem
hoc quod sit quia pagina et quod sorores
vellet pfide propi pati et ledi ut inde
primum consequerent vel sibi vel alijs qui tamen
non vellet quod alter eum ledet ne ipse ledes
et hoc dapnum suum acceptaret ut mali
et quia sic fuit de sororibus a
postulis meis quod tamen et quod tamen patitur in iustum nolens voluntate salt
non integra quia multum passionem
sequi primum non tamen multum interfecit cum
actorem. Et quod sit illa quod pecunia aliquis pro pa
ti in iustum nolens voluntate non simpli
nec absoluta sed in voluntatis primo quia sic
quia decipies pecuniam adusuram non vellet
simpliciter voluntate solue vel sorores si pozz
hec pecuniam et mutuo lubali sed forte
quia minus indigo pecunias plus vel
mercere dapnum usure quam pecuniam non
hec vel supra dictum est quod huiusmodi et ergo
non est quod voluntas non tradit pecunia sup id
i quo est in iustificatio sed pecunia
amittere non tamen voluntas non tollit
i iusta passionem et ergo decipies ad
usuram patitur in iustum nolens voluntate
primo pta i voluntatis hic quod etiam pro
de illo homine qui per eligit si alterum ez
natum i iustum pati quam petere quod tum
est quod tis hoc eligit rac a nepi et
de se et quod sua voluntas non tollit etiam

iustam pacem vim qui forte illaqueatus casus
quibus quibus non licet iniuriatus nisi magnitudo
concidit cui quae praestat et suis casibus si
debiat plus indebit in fera in illa quae
utrum contingat solvi in iustum facta quae
quae quia a quis est pati in iustum voles
qui voluntas eius est ligata et non libera sic
qui in eius potestate non est non erat volu
tate sua sic est ligata sic in puo ut in
guitar in fino patet illa quia eo quo pau
et guitar in fini quitar cupiunt ea q
sunt solvi obnoxia exceo quia licet uolu
tatem ligata non certum est qui quis
dapinficaret puing 2m sua uoluntate li
gatum in iustum facit et puer in iustum
patet quia tf ligata uoluntas non tollit
iusta passio sed qui regit in finem 2m
sua uoluntate et non 2m uoluntate me
dici ipse octa in iustificaret et in fine
sustineret in iustum ipsum uoluntate liga
tam if Gr. potest probari quod de quolibet
qui non est apes sue metis Gz. d. qs qr
uoluntas et eo magnitat sed ligato ipse
tamen est grupistucie i. i. quimes ptur
ab amasia sua dapinficet voles ipse
iustum pacient volens quia contra arg
Ad illud pt dici ne do quia et eo est qr in
quimes potest esse i petui quipiste
si voluisset et ergo illud quipe cons
in quipi voluit reputat tanquam sitr et
libe voluisse et p quns non patet in iustum
quia octa patet libe totum quod licet pm
thilo alicero ut in fica plenius dicitur
et sic patet quod dicitur non predit quod di
cendum est deco qui apno potui non sit
malus licet nuc non sit in eis ptata
ea bonum et quiete amalicia sic dem
est sup 3o huic vn quo poita intelliga
e de illis in quorum prace non erat volu
tate sua non ossa ligata ut ptiut quo
goe t. Cum inter ab pt pati in iustum
voles tado voluntate lega sic p caput 2o
huic patet quia bn in quor cauba ut patet quor

quos iam poitas i. cum vim. 2o cum in
d cor capum ab patet in iustum voles
tado voluntatum sitte sic p caput uolu
in illo quito patet quia sic dr voluntatum q
fiut a voluntate coppsa intego sm
et liba ut patet 2m arti predatis
mo mpmo cau deficit quia dicto pinat
2o 2m jnz 3o in q. quita ut patet quos
positas i. cum vim // 4o qto et en
lis que fuit deniete p. est ista quati
piendo voluntatum sitte sic p. dr capi
in illo quito tuc nulla patet in iu
stum volens pse saltf et for p sic
qui si quis p re sua magnum alor
rem pui valoris ul forte nt rea
piat ipse non dz dici pati in iustum
voles dum mo licet voluntate coppsa
sam integram sm plice et liba z
i. quia tz q et amo patet quia quili
bet pt rem sua dare pnto si mult
vn qn pdiq omna sua tosupstet et
de vastauit dando et coppendo
supflue non pt qqri de in iusta pa
ssione dum mo voluntas sua in dan
do fuit coppsa integra sm et li
ba ut m. est if 2o sit nulla patet
iustum qui non licet mng debito sz qui
mult aliquod dapnum pati voluntate
sitte accepta non lizz mng debito i.
if non patet in iustum voles i. 00 tz q.
et aor patet exposup dictis nullo lo
bor patet quia si quis voluit rem sua
alienare 2m rectm iudicium non est
debitum quipe amplig heat ea si
aut hoc voluit 2m iudicium pium et
pusu tuc si fuit compos sue metis
et non habuit voluntate ligatam
m. est quipe hoc voluit pter aliq
malicia et tuc tm non est debitu
negz dignum ut heat amplig ea re
pmo dignum esset q ad huc heet
mng if // 3o sit quia nulla mult vo
luntate coppsa integra sm et liba
alienare rem sua non licet tm

ut amplig de illa reque silu placet
s. de honore ut de laetitie ut aliq alia
re etro si rem sua sic aliet upe 2m
sua estimacoz sic dapm ficat hlut
i. no pz i instu tra qna quia qmu lia
q appetat 2m estimacoes qmuntu
no solu mp mdigetia natoz sed etia
mp mdigetias sup fluoz appetitu
ut dm est sup i. 1o. 2o. Dr qm
patur in instu uoles pse et for litor
quia patns et mar in instu ab bn pse
set pati uoles quia uolu e poz pati
illud cui accidat esse i instu si no uo
les patet ut patebit in sluedo tu
nones her de ar 1o 2o Ad tocs pnes
gois Ad pma am om poz in quibqda
credi aor qp si ans e uolutaiu gnis
etia e aliquo mo in agi hmans uo
lutaiu si salt uolutar iu capia la
sic ca in 3o huig ut 1o de uolutaio
uolutate no integra sic salt pt
ro in ducta et sic credit etia lor
et id qp in se et o pgoe 2m ar li 2ilq
gois Qz si uolutaiu capiat stricte
sic ca in illo qnto tut no oz aore
esse vam aut ille qui mult ans uo
lutate eo pssa esse in teg sm et
liba sciat qp gns sequatur et sciat
et uelit qaz esse bona uolutate eo
pssa integra sm et liba no sit
no e de eb ut notu e quia lzzoz
et uolutate ligata et tut ad more
pt dici q liz aliquis qnqz uelit hor
no illud opai s. doce et pdicae in
stica sic uolut ppt etia uolutate
stricte accepta et sciat qp ad hor iu
imlit sequet cu in instr passiu
in non mult qaz esse bona integm
udutate iu uolutas 2o ut altiq instr
viri no cadat sup acoz pueneiu in
instr qd displicet sibi qp in instr agt
plu cadit sup passoz et sic pz qp
ro itm no predit. Pilliq intellu ple
noi e adutendum qp 2m aliquos
smpr lodo no oz si ans e uolutaiu
in gns mbona qna se ad ans et ille
qui mult ans sciat qp gns. d se ad ans
Qoquo colli qp iu illa qna no sit bo
ista doz udutate et pdicat in stiaz i.
puet i instr plete pe motis in
instr qua stat ans ee vm gnte eo
ipente sto io no oz in uota ystu modu
did qp qui uellet illud ans qp etia
uellet gns et sic itm eo pdicta no
predet qtra qtloz respon sua stoy
dicit alij qp si dicta qna esset bo
et sciret esse bo no tn oz gns esse uo
lutu si ans esset uolutu in etia qui
uellet ans et sciret qaz esse bona
uellet etia qp qna esse bo ut no oz qp
si aliqs mult fuerai qp ergo mult supe
di esto qp qna sit bona et stricte esse
talis et quare quia qna no e uolita
esse bo displig em fuerat qp ad fuerai
sequit suspendi ut m e et etia poz
dici in eo em lo qpoito insup alij ad
huc plus supaddit et dicit qp si
ans includit aliquod gns displicet
tut liz qna sit bona et rona de uo
lita esse bona no oz qp qui uelit ans
uelit et gns Et sic itm patz qp id
qna esset bona sz ille pdicat instiaz
i. i instr puet et rona stricte uo
lita esse bona et quis uelit ans si
oz qp uelit gns cu sit displicet vm
qp 2m uutate illud ans ille pdicat
instiaz no includit salt pse et pe
illud gns ille i instr puetur qp in
duo staret illud ans esse vm de aliq
et gns nu qm uri de eo Ad 2oz 2oz
qd aor qp multi mtes gaudet paci
avant penas sibi inflictas etia mo
tis no gaudendo de pena in se sz pt
p mu qp erat stati qsecuti et ne lor
lo de uolu qpe accepto quia etiu e
qp uolutas martiz sliz uelit passoz
et ca sup to aliquo mo gaudeat no
tn heat uolutate integm quia eius
uolutas no fert sup tota acoz pue m

quia ipse scit q agendo sic et eu tenetur
tando dampnu important magis e quo ad
alias mo id no placet alicui uero pfo nt
uult dut notu e Si aut uolutatem capi
at lage gre lbr et illud p mfert et p
goe 1m Ad 2as et ad 4tu voces dr quae
quit p goe 3 quia ctu e q tlu uolu
non est sim p et ab ta et sic nt facit q
goz responsale Ad qta ad mittit casu
cado uolutate la e et tuc adroz qta q tf
qui sit interficiat patat in mustu atro
e quia sic sup dictu a homo pt aliqua
lyre q no liz ei q mdere ymo q mundoi
uria facit legibus et gti sic sunt uita
pa vxores et filij et q similia Et eo
q nti talis no pt alti dare auctz dampni
i pm in hyuq rebus et io in dampnificat
in talibus facit i mustu et si no in ppo az
quia ledit tm in legis et q mtz et sic cta
credendu e q sui sit interficit patit
i nsti et si no quo ad sth quo ad le
ges et q mtate cuq a pb Gz ne q pille
patat tlem in fecdoz uoles cado no
lutatem pe cuq causa e quia tf no hz
volutatem simplice et ab ta qualiquq
uolutate nullq uellet interfici mo uel
no esset ut notu e q salt f e sane metf
si uolet hoc e pter ancedu qui sit
pt hyuq mustificaoz in fecdoz ad maio
ra bona pueire uel ama q mis malis
ceru Si aut no sit sane mentis tuc tf
hebit uolutatem ligata et sic utm no
patit in mustu pe illud uoles pe et
sitte cado uolutatem ut no e eo pocto
et ad 3m q dicit q peccau bn patz q pe
ult interfici cado uolu m lage et gre
si de uolutate pedem no patz eo tau
q pe uelit interfici ymo si de tali uo
lutate tag loqre ipe ind etue essam pg
Ad 6az distinguedu e de tau posito q
uel eo pmittere sua uolutate uel no
Si no eo pmittere seu eo psit tuc qto
q pse in tli dmisoe in mustificat si ne
q plo d pacia uoles lodo de uolutate
pe deo quia uolutas eius no e eo
ssa et sic no arguit cont dicta

Si uo eo psit sua uolutate tuc ne q
pse in mustificat in tli tau qua illud q
tcaput de uolu ta et pleo q sit plous ta
capit et in dr q pse expauaica i tmet
sibi ptem maoriz dico q illud bn arit
pse ee illbalem uel illbae age in tli tau
si no sequit q in mustea agit cu plo spn
tiat et eo psse uult q pse maore pte
sibi retineat Et io uadit pma 2m
Ad pma loquedo de mustio psa et pse
maore e ne da sbn vm e q ipe patit
i mustu pse q sme musta causa ledit
ab alio pter eius uolutate et tcadit
p mlta uel no tca diffinitio supplcupq
i muste patit de qua pus loqbat Et sub
dit si apponedu ei q e nocte facere et
quo et quo et pter illig uolutate bm
q tlis qui ledit ab sza tca musta bn patit
i mustu pacens et mae et patit id cui
accidit esse in mustu si no uoles pata
Et si dicat ad 3m maoris quia ledes
aliquem sme musta no opat musta i
tlis opat in muste et p q nis illeq pa
tit si uelit patipacatur in mustu no
lens cta lodo de in musto fortes tm
q credo ans quia ctu e q sic ledens
no opat 1m a tlis si poca si malicia si
ne a sic ledens opat in muste Et ro
esst quia pt ee opa q neza e musta
neqzcta e in musta forma et pse
liz bm sit musta illi in musta mae et
patiuz Et io no sequit illeno opa
musta i i muste ut m e Ad 4am et
ultima ne a pr pte si q patiin
mustu sit malum loqdo salt f de malo
mor q quia si esset malu mdut tuc
n qutuosus poz pati i mustu q e pm et
satis patz falsitas eo sup dictis Item
dimissa a ore liz no gessa et gessa
bore q na no valet ad 3m q qn dicta
tuc q malu plubus mois fit qn
bonu eo co quia fit seu psi pot uolu
et in uolutate si eo co q quit amo
in quo eo psit bonu utatis inte de
mace Ad confma 2m qta a q uolu
tas pat in oppta q dco s. i uelle uel

no uelle nolle uel no nolle sed ipa pot
i ota gria ut appens bonu et appens
malu sz dr inter qua uoluitas appens
bonu et mouia subeo essentia pot
acceptatiue sz in appens malu et in ea
que subeo sunt pot refutiue sz certe ap
pares malu no pt acceptatiue et q
ab Et ro q aliquis pt pati iustu uo
luntaie sz qia no ualet i ecia aliquis
pt pati iniustu uolu sp lo do de uolu
tricte accepto Vlaste pati iustu cap
pares bonu uel subeo e ita pati iu
stu e appens malu uel subeo q tinet Et
ro sic quod pati iustu uolu ita qd
pati i iustu iniuolu Vn magis delect
om q delui Et debet sic arg qui uoluitas
pt appetita et ipa uoluitata pat pati
iustu et pati iniustu opponit i in
uolu seu refutatiue pt pati i iustu
iu ut zb hz ro appentis bom q no e
vm Poeta p et eius auct pq o indu
te sunt pq de q et ro posali ar li 2 huiq
qos Et hs de pe 2c

Vere uicesimo quarto vel iu
dex corruptus sepe in iusta
maz parte corrupento g
iuus del inquat qua ps cor
rupens Et ar primo q no quia ca
primaia plus influit in effectu quia ca
secundaia sz ps corrupes est ca primaia
et iudex qui corrupit e ca secundaria
ro male et inique sine i ps corrupes
magis pcat tz qma et a or eius pz au
tore de eius sz hor eius patz quia ps
corrupens corrupit iudicem // Con pr
quia pri 7e plus quia dimid iu tacq
primo huiq sz pcim corrupentibe pri
tipui omi pcto rf subsequoru i pl
qm medietas pcti redudat in cap
sui i plus pcat // 2o sic ille plus p
cat qui multiplices pcat sz sic est q ps
corrupens in pluribus plus pcat qm
iudex corrupti i tz a et a or eius in
esse mta sz b pz quia ps corrupens
pcat in iudicem qm corrupendo et
cu ho ptam cui fit iniuria iudex
aut plu pcat in ptem cui sententia

nado facit in iuria i 3o sic ille plus pcat
qm iudex qui pcat pcto iudicis et cu hoc
pcto alio sz ps corrupens a huiq i a or nota
e pz b quia ps corrupens pcat pcto pto
corrupendo iudice et cu hoc pcat pcto iu
dicis quia corrupens e ca qui dex pcat
ego qd p e ta cae ecia e ca cati ut notu
e i 4o sic ille plus pcat qui ab alio tollat
bona alie qua ille qui ab alio tollit bo
optiora tm ut sorte bona corpis Gz
sic e q ps corrupens tollit ab ipo iudi
ce bonum alie et iudex corruptus apte
tonf qua facit et in qua sma tollit tep
ale tm 2 a or z quia bona alie sunt nobi
liora et meliora qm sunt bona corpis
ut quecuqz bona optibra ut sepe d tm
e plus hor nota o de sp 5o ar sic mau
ris malicie e male facere qm male pati
sz ps corrupens male facit et iudex
corrupti male pati i 2 ps corrupens
plus pcat tz a et a or pz pr ut tf e ma
gis bm facere qm bm pati 6o huiq ro deli
bata i pon e magis malicie male facere q
male pati sz hor eius uide mata Et q sic
matur quia ppe de pylato qui fuit iudex
et de iuda qui fuit traditor dicit in den
do pilato qui tradidit me magis peccm
hz et p qns magis pcauerunt illi qui
pylato tradiderunt qm ipe pylatus i 7o
Gm vi esse de mte eo ph 8o huiq ducis
m aut qm de pl bucis s in iusta in iustia
rit sz no plus hns sp Ad idem e p po
mag moraliu d et em accipies palma
appetita et hor iudicate no in iustu fa
cit qm ius in iuste ipi assigne sz iuriqz iu
dicat male et dans ille in iustu facit et
pt illud pbat ro ibus p in ea quar pma
e ita ille magis facit re em qui pn pate
facit qm qui plu facit iute alteq sz iu
dex secundo in iusta maz facit pti q
qua fert sma in iuria sz ia auctoe et
ps corrupens plu facit hor iute iudex
i iudex magis pcat tz a et a or no e
b pz quia iudex g a pate in iustificat

Ad

Corrupt

Iudex pylatus

Rogha

373

auferendo apte ꝓsum ē ut si tradendo
mng debito mo pb corrupens no pt hoc
facere n p petere iam iudicis hac roz tagit
p d in lra no em cui iniustu in est sz
pd ist hucoz accipiu iniustu sicut si cu sp
accidit uolentem hoc facere sz pp accidente
et ptate hoc aut vn pn actoris quod
ē in dist lucte si no in accipiente. 2a ro
phi ē illa quia agens pn le et patiens
plus iniustificat qm agens subditu
et in st le sed iudex ē agens pma le et p
cipiens iniustificaroz si pb corrupet ē
agens obediens et subditu i iudex
magis iniustificat et p qns magis
p cat tz a et a or pz exauctu allegata
in pmarec an oppo. Ib. pz p p in lra
dicentem Adhs multiplicit facere dicit
s. vno mo pn r et est ut in data acci
dit et mang et fam q patientis sz
instrumentale et subdit no in iustu sicut
s instrumentale agens falt p se facit
aut in iusta sz p actus et mar. 3a ro
ē illa ille qui magis ignoscit iustu et
iniustu ille retis publus plus iniustifi
cat si iudex plus ignoscit iustu et
iniustu qm corrupens il a or pz quia
ignoranc excusat ut diminuit pcm
ut sup dctm ē vn phr in lra dicit
Adhuc si quidem si iudex ignorat in
dicauit no iniustu facit 2m legale in
stu nzm iustu iudicii ē falt p se et
for r quia no oprat scies ē aut ut iniu
stu. i ē tn similē iniusto si mor rois
ē no. qua magis pt met ad iudicem
pmo et magis tenē ignoscere quid iustu
et quid iniustu quia pb quib g dz iusti
cia iniustare et iusta qoe pmo pone
tur aliqua no lia 2o respondebit ad que
stu et uatu ad pmu arru ē pmo nondum
q hoies ut qn gor de caus iniustificat
patz quia ut in plurib homo vnq
alti facit iuria ut exterioris pene
ut motis seu amissio bonoz pri
uu ut exterupiditate sz ypt munera
ut promoueas ad magnos status et thono
res ut exodio quia vm peu nng fauet
ut examore quia ad alterm peu mg
in ordinate afficit. Vn p pmo rethor
dicit pfecta aut et iudex iam de pnti
bus et detinatis iudicat id quos ex
amore et odio et pnu qmodu a nexa
sunt se peut no ad huc possit iudē suf
ficiter vm si attenditur in iudicio
pnu de tale et iste et idem dr no
similiter redd unq iudicat stes et
gaudentes amantes et odientes sic etia
sup ē alle tu 2o ē nondum q tu iudex
ē iustificat exterior ut exterupidi
tate tuc respicit pnr ad se ipm si qn
in iuria infert alti peu exodio ut
ex amore tuc pn ut ē spiat ad alterm
na qn iudex ut ipmet in ppy bonis
ut tribuit rem ut ut in suspdapni
ficau ut falt spedat et reputate set
suos in iustificado iusile lucri tuc re
spectu principale ist ad se ipm ut
notu ē qn no in iuria infert alti pa
u ut quia eam in ordinate odit ut
quia ex amore in ordinato ē affectu
ad ptem opposita tuc no pnr ad se sed
ad ptes corp eo in iudicio ponentes
seu ad eaq alterm hzonalu 3o ē nondum
q qn iudex iniustificat exterior
ut exrupiditate tuc ppe dr corrupi
p partem illa vicis que qmma dcp
fere le ut p mittit aliquod grupte na
phyuq qmmacoz ut pmissioz pbq
qmmat ut pmittit tralhit iudice
ad ferendu iniqm sniaz Sz qn iudex
fert iniqm sniaz exodio ut ex amore
tuc no dicit ppe corrupi p parte m quia
pg le ē q pb p qua fertur hucq sma
i qua illam corupcoz et etia cam le
corupcois pemtq ignoret pmo pq
ē q pb no sit ca odij ut amoris
Et ideo impnti qoe nt dicet de istis
duabus causis iniustificar q tota

tiuſtificatus uel eſſe in iudice et non in
parte corrupente vnum qui ſi pbe eius causa hij
odij uel amoris non oriretur in plurimis iu
dex fendo in qua ſmaz magis dicet
parare quam pbe qui huiusmodi odium uel amore
iudici in dupet quia te iudex eq laute
ſecluſis odio et amore cuiuſ pecunia
ſtraz a minſtris / qa e non diu qui
iudex corripit ex timore pſtrim cade
tem in vinculis constatem tuc pb corru
pes et vim timore in cuiens iudicia ad
ferendum in qua ſmaz et agens pena
palius qua iudex pz quia pb corrup
ens et timore e meu ciens hr ſe ſicp
ripies iudex aut cui timor meculit hz
ſe ſic ſubditq quia alis utiqz non tie
ret mo prepies dr principage quam
ſubditq et principi dicit age das p
ſimus qui facit opus ad preptu et
mandatu dni ſui Item iudex in tu
tam ducit i petu pacis ſibi ullate
ad iuria ad iuſta ſmaz pnum ri
mo ille i petus principat p pate co
rupentem induci inducit et in ſi
ut notum e primo no e imptate iu
dicis no timere ut ſi pb ſit multum po
tes et dicat iudici ecce tu moueris
et omis tm deſtruet. n pnob fora
ſma uel etia ſi preceps tirannus ſub
pena corpis et amissionis omis bo
noz prandet ſmaz fecit pate iu
ſta qa e nondum qd qm iudex corrup
it ex cupiditate et pt gtaz quam
ab alia prium ut ab aliquo alio eiq
noie intendit achre i numbus
ut in hyondibus seu alijs qsimilibus
ut pter pena qua alti pcium capit
i ſlige tue ut in plurimis iudex e
principes ſtio seu in facto alti
pcium in iuria quam ſt pb corrupens
Cuigro e quia passio cupiditatis
ſ affectio in ordinata ad munera ut ho
noreb et huiusmodi e principe imptate iudicis
Cum dnm ſumus mcaz opa actoniu apn
cipio uſqz ad finem ut dicit zo huiusq et
to n corrupcio principat ex iudice pro
uenit ipe iudex munera et pmissiones
pt obicere et pne et passiones cupiditatis
regulare et reficere ne non e impo
tentiate ptis uta principe inducere cupiditatis
et in ordinata affectoz ad lucru ſic
e in eius ptate inducere in more qa ego
q iudex non redat timoi ad huc in ſpi
tu i petu pulſat timo et mouet fo
ior n e mclinacio hoib ad ſe et ſua
quam ad aliena Et ergo etia pa timo
tis foriq et uehemencius i pellit quam
pa cupiditatis seu affectoib in or
dinate ad hnd u ut recipiendu ali
ena. Qm e q pb corrupens muna
offens ut pmittens hm dat o acci
one iudici ad fendu in iuſta ſmaz
Gz etia actonalis e etia mq principis in
actonibus etia quibgcu gz ut notum
e Goquibg colli q alte qui rit iudex
ad in uisti facoz ſi corrupat ex timo
re pz qua p mo mo qui rit pne et
ta qua de rians et regulas pnole
qntu Gz 200 qui rit mq pne et ta
qm etia in ſtlis et regulata ſed etia
ta pno qy i dm vm qa e nondum
q in ma pntis qois no pt aliquid ulte
dici quia ſtat q iudex ex cupi te corrup
tq plus pt et qm pb corrupens ſic di
cetur mar ſequeti Et pon etia
ſtat q pb corrupens iudicem ex cupi te
i iuſtificate gnuq pt et quia ſote
ex maioi affectu malitie opa qm iu
dex ſt liz iudex corruptus ex timore
mq pt et qm pb corrupens ſi alte
timo ſit magnanimus moue vinculum
constatem ſic in fra dicet tm ſi timo
no eſſet tatus q natq ee moue vinculum
q ſtatem tam ex obiectis qm hm alias
a uſtatias ipe iudex magis pt ex cet
qm pb corrupens ut notum e quia iu
dex multo plus e obligatq ad facien
et tenedum iuſtu qm pb tm em de
iure qm ad hoc obligat ſic pb et ti
ſpali obligatur ad hoc ut iudex ex

ad hoc pomt. iudex in cui bq ut sit cu
stos iusti et legu et ergo in mā pnti
oz loqui morale et ppido magn ez tāe
timoris ut cupit et cu obliguatoz iudi
cis adobßuādu iuptu sic oz gparc
et ppice ad sim lēs alias cōtāstan
tias quibus hmt iude petm pt fi
mag ut mg et uitas illig tralyt
epdictis et doctna phi ipo hq q di
p vlur mag debitu ddedu e qm ac
o dandu si ēm sup epredat dacio ut
bono ut nāo ad hoc declinandu
Vbi hic mtß dicit si dacio que fit ad
alū quā ad creditore. s. ad aucu e
i te siget magis bonu ut magis ne
cessariu p aliqua occasioz quā eddo
debiti. s. tue ad hoc. i. ad magis bonu
et magis nām declinādu e Et cq
facdo gpacoz in mora bq oz nō vlur
cruciare ß mora dicē et ad cāsta
tias quilqo pq pt fi mags ut mg bo
ut malu diligētur ppice. ¶ Et hi
sunt ducta de arlo pmo Cntu ad 2m
arlu sit pma q. ita q iudex peccesci
enter in usta smaz pcat su sit corup
tus epimore su epcupiditate hq pz
quia tl iudex uolutate facit contu
riaz i pcat qma e nō de se et epsup
dictis aūs mādē quia n allaz pdm
mantat iudice Confma quia si aliq pt
passionu epcupare et aperto ipm iudice
magie ez timor cadens in virtu con
stantem ß ie nō epcupat q ua aor nō
quia tu cupiditas sit magis in pcato
iudicis qm timo ut pz epnōbq q et q
arli pcl si daret aliq pcaz passio
iudicem epcupare aperto esset timo ma
pme ie qui natq e mouā virtu gstato
sed b pz quia si in iusti. ad quā inducit
timor sit pua ut medicinis tue iudex
i iusticians hm metur vera ut maz
ß aperto nō abs luit Si aut hmq i iusti
ficā sit epcrellōter mala tuen ve mā
ns maz mat sic dictu e sup in 3o hmq
qpe q arlo 2o Dicit nōnter in qoe iudex
peccescienter in usta smaz quia si ig
noraāter hoc facit et magie ignoran

cia in uncia li ipa nō p carcet dūmo pg
qm constaret nō ay pacet hmq in iqm
smaz ß dolet phor quilla sma ez p pz
lata ut satis het epqpe ipo hmq 3n
i ¶ Et illud i mut phi epp sem tep
tu et fuit alle tu in 3m toe pq o in
ducta in pntiqoe 2o adq 3o ar sic iu
dex fanb smaz in usta sue sit corup
tus epcupidite su epimore pcat p
auaricia i q ua q e nō et aliis tant
phi in ad ns Si aut q gnoscēs iudica
uit in iuste sz iudex auare facit et
ipe i auarq e et in usty quod 2o ep
hoc qua sic ille qui in negociatoib
lucē in eqa pti i iusticat et auary
e Ita et iudex qui ypter graz epcu
pite acquirē dam ut ypt pena ep
timore uitādam in usta fret smaz
plus hz debito qua liz forte nō re
cipiat plus in auro ut in argento
tn plus hz in grā qm epp stat ut in
hoc cp pena uitat et ro talis e aua
rus vn dicit eustra cp tl qui sic in
uste iudicat hz plus i mo qua hz
ut lucratis complectoz et gpli fine
eo cp uoluit nocē et nociut et ego
me e cp tl in iusticatoz p auari
cia in cerit lucē cmut supra dom
e nosdlu e in recipiendo aurū ut
argentu ß in oi m equalite q pt
nu in state mesuari Et ro pq tep
tu p allegatu dicit phi Auare fit
et ipe sz iudex ut grā ut pena q
ad modu si quis pcat. s. res lucri
i equalit in iusticaret. s. mereit
sic et qui ypter hoc. s. graz ut pe
na iudicauit in uste Et plus hi
s. de lucro et subdit tam Et em
in illis qui agt iudicauit nō agt
ß argentu accipit. s. in usty e et lu
creature in uste sic supleas nō sp
e lucrū mplus hzo ß vlur in uole
do nocē sine plucro sine p malauo
lutate i ¶ 2m q. sit illa q iudex
cupidite corruptus fendo in usta
smaz g hmq pcat qm iudex timo de
corruptus retis pibus hz q. p sic

29 Arly.

Secundo iudex peccat scienter in usta smaz pcat su cupiditate pd rupt

Sed. secundo.

Ca 9.

quia de tato pctm est grauius quod de quanto
ipm est magis uoluntarium sed pctm est opera
pietatis sem est magis uoluntarium quam sem opti
mae ergo uia tertia est a pz qz pctm de tato
et pctm de quato est uoluntarium ut pz ex pz
huius et ergo de tato est certa magis et tu
ius pctm de quanto est magis uoluntarium bor
pz quia qui operatur cum timore illegi i
ustu et cum displicentia operat sed qui occupiatur
in cum gplacentia et in ctmacio est adhuc
opa ut mr et ita 2o ar sic ad qz de ta
to pctm est grauius de quato ex pmori mo
tuo procedit sed pctm sem ex occupiatione ex pori
motuo fit et procedit quia pctm sem ex
timore et quia non est quia et a pz qz qm
pctm ex pmori motuo procedit tut magis
pueniet ex malicia uoluntatis quam qm pro
dit ex motuo aori pt em obm esse tam
vehemes q ex eius uehemencia pctm red
datur venale ut si fiet ex timore certa
de ta in vicium constrato ut tactu et aliq
liter in qoe pcti et patuit sup 3o hq
vnm p. 5o huius dicit Si quis a fortibus et
sup ex rellatibus de lacrimibus vin
catur ut tristicies non admiale sed qdmale
sicut intendens sed bor pz quia pctm quod
fit ex cupidita fit ex de lacrimis quam quis
hz ad alienam sed pctm quod fit ex timore
fit ad euitandu et fugiendu tristicia non
diffiat et tristicia sustinet quam ad lacrimis
ab stinet 3o huius in esta qoe dr
nam certis pibus ut s. obm timoris
tm ut amplius mouet quia obm cupit
et ex certe aliu e qui certes sit pes poz
em obm timoris esse tam debile et ob
iectu cupiditatis tam magn q ita qui
ex timore multiplicaret plus peccaret
vnm in certa essent paia non poz dai aq
vlis regula ad cognoscendu an magis
peccaret iudex de corruptus ex cupidita sit
corruptus ex timore ut aliq sit tactu
et in nolli septo prat sar li et 10 dice
bat certis pibus posito em obm cupit
et circumstancie quam certes ex procedent i
multo obm timoris et eius circumstanciis
non ex in quibus adotta qz declare sic
cia in dco nolli ex dictis p. 1o huius
fuit declam 3o q pt illa q iudex de

ruptus ex cupidita sens smaz in iusta re
tis pibus plus peccat quam ps corrupens
h q pat pz pauctes et rees pq o q pis
ad ductas ex pt illas ad huc pt adhs
hbai rebus pmo sic ille plus peccat
certis pibus qui auferet ar proi qua
ie qui rem illa ablata recipit sed iudex
corruptus ex cupidita sens smaz in iusta
auferet ius alicui pt is et ablatu dat
ut uendit pti corrupeti i ergo uia tz qna
et bor sltr sed a pz quia recipe non est pctm
si quia ablatu et ie iudex pm iusta au
fert a una pcu et a a ablatu recipit
pz pontu 2o sic illud opus est peiug
q est opi vtut dissimilius sed opus
iudicis corrupti et dissilis opi utut
ita an 3o quia iucu est peiug q est ututi
dissimlis 2o huius et 3o opus iudicis su
et detis quod est opi ututis dissilis sed bor
pz quia opus iudicis corrupti ex cupidita
certis in qua smaz opponit in actu pn
tipali opi utut sed opus opus pris co
rupentis in pn li actu quest cum actu
ututis et plu oppm in crusta cis bor
uia tz qna quia sic ar pt pz 6o huius ca
de lubdlitate quilibalis est peior quam
pdiqus aus 3ma pte pz quia iudex
fendo in quam smaz ex cupiditate ie
dit q sum non est peo quod sum non est
ut m est mo illud 2m totu geng est qt
naz iusti uedentis et 3o opus iudicis
quod ad actu pnlem oppm opi iusta
uedicis 3a pte pz quia ps corrup
ens emit deco quod sum est emit id qd
sum non est uis et rem ptis adusq ad
hor quo ad sbam actus quest iusta ex
tom et ergo in pnli actu sit ps corrup
ens cum opa ututis sed pcat ex hor quia
emit cuiq non est quia emit a iudice cq
non est rem alicui uedere 3o sic quia pd
ex hor magis petit certis pibus q e
i maiori dignitate qstituta sed iudex
tam qois est huius 4o quia a pz qr certis
pibus quiq pcat pena q dlis a ore
pcat ora sicz pcandi sit pena pcas
de tato magis dat ora sicz pcandi de
quato est in maiori dignitate qstita i ter
nia 4a 3ma pte nm est sed illa pte

(Certis pibus)

3a 3ma

quia ad ppsonas in maiori dignitate ppstas
hominis magis hunt oculiu qm ad ppsonas mi
liores et etiam in eis magis rapiunt cpo
operandi Vn arg in quadam epla ad alep
andreu dicit Ecce aut te oz qm exem
pla sunt plurium hominu hujus quidem lep
hujus autem vita zc. Qo sic ex eo opus est
pey q quia ad om magis obligam fiu
dex magis obligat ad ulta apponenda
ps i. iudex in iustificando magis pcat no
e gna et aor fi pz b. quia iudex deinde
qm toti humano gn obligat ad faciendu
ru sic et ps fi in spali iudex ultr pte
obligat mqualitu iudex quia ad hoc
statuit iudex ut pncips in civib ut pit
rustos iustic et legu Et ad hoc faciendum
qmtas reddit sibi pmiu multu in ho
rebus in diuicis et in pte similiat
i. in excellentia dignitis Vn arg dicit sic
i. Qo quare in iustitia hoc in equale ex
istens equare tentat iudex etiam cu
hic quidem iniuriat hic autem patiatur ut or
cidat hic autem moriat diuisa e ostensio
actio et pdo in equalia fi tentat dap
equare ausens alucre s. iudex Et pau
ris interpositis subdit pter quod qn
dubitat s. horces adiudicem refugiunt ad
iudicem aut rex e adiustu rex iudex
n. iuit esse ut i iustu iudatu zc Qo pt
hic q pbat sic quia e gravius pcat retis
pibus qui pnr in iustificat qm qui pd
i. iustificat ostensio et accessio fi sic
q iudex corrupti sens smaz in iustice
cupiditate pnlq in iustificat qm ps
corrupens Vmo ps corrupens in iusti
ficat ostensio i. gdia maior no e qua
tac pnlu et pmaior plus attribui effectu
ostensionali et accessio quia plus influ
it in effectu p maia qm accessio ut fut
cria allegatu am om hor rebus pz exno
tali Qo In stagec cria non ymoda cione
eius dicebat zc retis pibus hoc e dec
quit pz tam iudex qm ps corrupens opte
ex equali affectu cupiditatis et ex equali
motio et ex alio circumstantiis similibus
Vn pole esset q ps corrupens exstato af
fectu malicio operaret qm iudex co

rupti Sz retis pibus no e diu qn iu
dex multo plus delinquat sic dicit q
et sic bn pbat rocs in ducte ad canda
Q. 9. d. 1. q. 1. sit illa q iudex corruptus ex stio
re cadere in qstatem vicu sens maz
i iusta parte corrupente mq pcat retis
pibus quia ps corrupens hs q pz rocs stat
am om siquid includat Et tale pt persuaderi
p mo sic illud peim e maiq et gravius qd
e maiq solutariu et ex debiliori motivo
operatu fi in deo cau peim ptis corrupens
e huiq i. q ua aor pz ex deductis in a
et xr rebus factis am qz raz huiq ar li
fi b. no e qua nisi timor tatq esset p
te iudex no vellet i. iustificare ps dut
ex malicia mult adusam ptem sub pnie
ex cupiditate ut auditate q no tm mo
uet sic tmo natus cadere i vicu co sta
tem ut notu e. 2o pnle agens et
patiens plus pcat qua agens instrule
et subditu fi ps corrupens in sens hq
tmore iudicia e stredu sic agens pnle
et patiens iudex aut e sic agens instule
et sic subditq i ps corrupens in cau qf
huiq pcat retis pibus no e gna et
aor pz p inlta Vn sanctq patiens
non facit in iustu pnr mor pz ex no
Qo ar li pcet Si em iudex in cau gois
no esset sic subditq ptis corrupentis
no tmet ab ea stam e sic agens i
strule quia dr i petu istre retis timore
i. In stagec non dem e q iudex
corruptus ex tmore cadere ut nato
cadere in vicu qstantem mq pcat re
tis pibq quia si no esset tmo natus
tam ex pte obi qua ex pte cuiusq pati
ce cui q natus esset movere vicu co
statem forte ymo et fn forte iudex
in sendo in qua maz magis pcat
q ps corrupens quia ex facili et leui
motivo declinaret aiua equitatis
cu in tm et amplius e obligatq ad
obseruandu equitate sic ps corrupens
ut pz ex no li Qo ar li pcet et ex roe
q pgrloe pcte adducta Ctio oz
magnitudine timoris et obligat

judicis adunstu ac omis alias cau de
bite expicd et pondare ad gnosced
q petn sit g iuq et quod mq gue uti
eodem no lo secto fuit declatu Et hec sit
dcta de ar do 2o Ad rocs an om Ad pma
et ome alias dr q fuit pdictis mquam
laborat pgoe qu arli 2i fp ur laborat
qr goz tcta deq fin ad pmam ne br na
ca pmaia dicit q hz ptatem regula
di et det mandi cam 2az mo hor ma
gis quem iudica corupto corupidite
qua pti corupenti ut pz ex dne di 6o pm
arli et pogoe 3e et sub pbacoibus in
ar do 2o Ad 3oz locis dr q pb corupeb
bn corupit iudice corupiditate fon
tam iniqua sniaz ocasionar p iudeo
corupit sc pm pnr Ad consic ma 3az pz
pidem vn bor e pa lo do de pm pnl q
pnapu pnle in iusta iudici no e pb
corupenb in cau 3e goib p ipe iudeo
Ad 2az qd aor du mo cta fuit pia sic
em plus pcat qui in plues pcat Ad
borem dr q pb corupens bn pcat
in plues sic co arguit p cta no fuit
pia quia iudeo pnlig agit qm pb
stem quo ad sibam opis plus quem
opacio ptis corupenti cu ope utrutis
qua opacio iudicis corupti stem no
est tm obligat ad instu ipa pb sic
iudeo et duipa alia obstant que pnt
dici exopacionibus go 3e Alte cta pt
dici simpr ne do bore et ad 3oz dr q sic
pb corupens pcat in divisione et tm p
tem ad usam cui fit in iuria et gnuq
qm pb corupens ut dicit dta go et cu
hoc pcat in ptem corupenta quia
nutrit eam in sua malicia et putate
et dat sibi et alijs ocasiocm et ex 3
pey go pandu Ad 3az qd aor si utro
q p peto pnr pcaret et cta essent
pia et sic ne bor et ad 3oz dr q pb
corupens ipe lo do no pcat pcato
iudicis qr ipe ng pcat n peto ipo
stem esto quod pcaret peto iudicis
no tn e pcm iudicis ca pnlis cu iudeo
sit libe uolut et pa cupi pnr pociat
exoscipo vm e q bn e cuius ocasio ut
supra dcm e iudeo aut tam pnlis sui
peti et cta dat ocasioz pcadi pti cor
rupenti quia pb iudens iudicem rapi
du at ad munda mchinatu cap eadem
corupendi ipm Ad 4az ne mor quia
bona aia nequaqm possit auferri p
alium q quiz et no alius deputat pia
gram sibam sue auiz stem supposito q
pb corupenb auferet bo aie aiudice
tn hoc plus facit ocasionar m cau illiq
3o go et iudeo pnr Et co adhuc iudeo
magis pcaret et sic pz q ro no predit
Ad 5az tn pcat aor q maioribus malicie
e male face qm male pati et no male
face p plim pnr et ut sic ne b na liq
pb corupat iudice et corupe sit peyj
qm corupi in hoc simpr sperando tn iudeo
vlq predit cta male facido quia sert
in qua sniaz pnr contra ptem alia et
co magis delinquit stem liq pb cru
pat iudice hoc tn no facit pnr q ipe
iudeo se pm pnr corupit et co mu
dice e et corupi et corupe cta pna re
Alte cta pt dici q aor racibus e lia
q peyj e malu face qm malu pati ab
alto qmu ad bo epiora ul cta ab ad
bona corpis p no e lia quo ad bona aie
quia possim e 2m aiaz pati male Ad
consmaciz pt dici q pilatus no fuit
corruptus cupite p timore quia dicebat
ei si hue dimitis no es amicus cesaris q
ergo ro predit pgoe q arli 2i nisi timo
fuisset tam punis q q statem vrcu no
monisset vm q cta in illo cau adhuc
judei potant graviq p cere quia eo
aori assu malicie sz exodio in iudea
et ta core pop m pilato tradiderut
et ergo dr de pilato sicebat em quia
pi iudea tradidissent eu re Ad rocs
pg o m dr q fuit pdictis m quatu argu
ut pgoe 3 arli 2i Sz in quatu laborat
contra go 3 qz eiusdem vn ad eas et
primo ad auctes phi pt dici vno mo

q loquit de judice q ex amore iustitie ex odio
iustitie distribuit vnum plus et alii minus
iudicat iniuste quia tunc stat ppe
peniti ignoret tam corrupti quam corrupti ut dicit
in nolu 2o ar li primi vel dicit q loquit
de judice corrupto ex cupiditate quia
re pnr in iustificat ps autem corrupes
et si iustificat hoc e minus pnr ut pz
ex supdictis Ad rocis phi ad pma ne
b. lo de judice corrupto ex timore ita
dicit in iure constatem et ad 2 dicit
q iudex in huiusmodi timore constitutus non
ppe ptatis sed ducit ad petu in sentis
timorem Et licet iudex ppt illu timo
rem auferat ab alia prui ptor equi
tate hoc tn facit ppter ptem corrupe
tem pnr in pulsus sic fit sed pz ex mo
bili 2o pmi ar li et ex ppacione goib qe
ar li vi nc auctis phi e contra ista sic
pz ca in spiti Ad 2 3 dicit eo q b. e pa
i cau goib qe quia om declatu e in po
ne n auctis p. lo de judice q conclus
sed magis lo in cau de judice goib ze
Ad 3am dicit q iudex magis i iustificat
cetis pibus sic co sit et q clud sit
te in cau goib qe cta no sit pia quia
iudex facit hoc ex vehementi timore
ps corrupens magis ex malicia et
cupiditate Item judex opat ut ages
i stru le et subm et ps corrupens agit
ut ages pnle et principes et ergo no
e in iure q in illo cau g quiq pcat ps
corrupens Sic pz rn deci ad rocis stas
p goe 2 ar li qti in quatu laborat cont
g 3 g 3 cum de ma li Vn ad pma dicit
q ator e ua du mo hoc faciat pnr et p
apiendo et instrumenta et obedien
do mo sic no e i cau goib Ad 2 3 b.
no et ad 3 dicit q opus ptis corrupe
tis magis e dissilo opi ututis quia pa
ricipit ptor iustiaz cae alti q et in e
cau sa pnlis et agens ad huiusmodi iustiaz
nc pbacio predit n in cau 2o goib sic
patet in spicti Ad 3 3 dicit q ab re ua
si ista ppona in digniori statu constitu
ta opus malu faciat uolutrue pnr et

no molesta et induta pnr palia ppm
quia utiqz pnr petin ageti magis e
i putadu et ad illud predit pba ator
Ad 4 3 dicit pudem q ator e ua si homo
faciendo popus malu sit ppe ptatis
et faciat ipm pnr et no impellat p
aliu quia alias sequ esset ut pz ex po
sitoe Ad 4 3 pz q b. dicit in cau qsti
omis qe ut pz ex eiq pbacionibus et
ex no lu 2o Et sic iste rocis uadit vi
is suis Cz dicis quod dm ad rocis
qe goib in quatu laborat qt 3 pz
pnr ad pma dim sa agere ne doleat
in cau 2e goib et ad 3 pz q predit
det timore et no de cupiditate de
qua tn loqui q cto 3 vn illiq iudex
corrupti e pnlis tu et cta pnr co
rupit sed pm no ligatus n iniolata
tus et ro petin in iustificacionis in cli
cau sim e iudici magis i putadu
Ad 4 3 pz q ecta lor e pa in cau 2e qd
quia om hetur ex no li 2o et deduc
tione goib ze et ad 3 pz quia predit
qn judex e corruptus ex timore et
no qn corrupti e ex cupiti Et hs
sunt dicta pba de pnti qe re

Queritur iuste sinoqnto ut
difficiliq e cessandum qua
bonu medicu Et ar primo
q illud e difficiliq quo 3 ad
plua respice qm virtu iustu i 2o pa
tz gna et ator no e quia difficilius
e ad plua distincte saltu et pfecti
ad pauca respice sed hoc pz quia me
dicu in medicando 3 respice ad eta
tem et regione ad tem pq ad opq
ad complexio 3 et ad ator et cole sim
fluxu et ad qualitates medicinar
et ad alia huiq Cz in iusto solu re
spicit ad nocumeti dicit sic supiq
dixit arzb i. b. ua 2o ar sic quia
difficiliq e illa ppice que nos opam
ex tiq et pqqmoz quia ea que na
mtiq opat sed supria e cta ca q nos

opam̄ cptiq et medicia ē ā effius
mtiores nē ī faciliq ē ēē iustu qm̄
medicū nō ē qnā et a or similit qp
cptiora sūt nobi nociora qm̄ mtiora
et pgnos sūt ecia faciliora · b · pz quia
iustitia ē ā qmūlia ut distribuenda
que sūt cptiq medicina aut ē ā mo
bos et cgtudines latitates mtiq ī
3o sit quia scia medicinalis ē p fundi
oris p secutacois quā scia legalis ī
difficiliq ē ēē medicū quā iustū qnā
ē nota quia scia legalis iustū et in
iustū det̄mat ſ̄ am vi m̄ Qm ē de
metaphi in ka dicit · n · sit similit
aut et cognoscē iusta et in iusta n
cpistimat sapies esse · i · aliq ī credit
nō esse magne sapie qm̄ de quibusle
ges dicūt nō difficile mtelligē sicpi
dicūt Et subdit ad ipositū Gz n hec
sl legos h̄ se et m vh considāte sūt
iusta ſ̄ vn actus sz in quātū ad pti
culaia applicatur · ſ̄ qualit̄ opata
qualit̄ distributa iusta sz in pti ī et
2m lsitū hoc aut opus plus · i · magis
difficile qm̄ sana scire ī tem o m̄ iu se
sse cuscia ā illā ka dicit em
q difficilior res ē scia iustoz q ſ
cione sana quāto difficiliq ē ēē
iustū qm̄ esse medicū Qn illa goc
p mo recitabit vnq modq dd ī de
mā gois 2o rēndebit ī gelu ue ad ſ
tū Quātū ad p mū arlū quāam
tendendo ad illā goz p mittit illā
distinctoz q difficultas hitq ut opois
ex duobus pt attendi · Vno em
mo pt attendi difficultas hitus
ut opois expte obī · Alio mo pt
attendi hī difficultas expte opa
tis Cp pte obī quēt difficultas ī
nob duplicit · vno mo ppt expressū
et mpp oroz obī ad nostrū mtellēm
Alio mo ppter obī uaietate ppt obī
expressum et mpp oroz scia de deo et
supercelestibus est nob differor qm̄ scia
de nālibus ut mob q ē nob differor
qm̄ scia de deo et supercelestibq difficul
tas aut expte opantis sz expte mī
pueit quo ad hitū ut ecia ad ponē quā
v res insiores sz ſ̄ et appetitq ſ̄ iusb
mplubus ad ūsant rēte vn et eius iu
dicū subūtūt · sz ad scia de p mīssa que
pulchra ē et bona ponūt aliqui tres
goes p ma ad hec q ſ do difficultate hitq
ut opois expte opantis difficiliq o
esse banū medicū qm̄ ē iustū qm̄ ēē
bonū medicū · hanc goz p bat sic quia
difficultas hitus ut opacoīb expte ma
pueit ex hoc q ps ſ̄ua in nata ēē od
ūsai ēi et sub ūtē eius iudicū Gz ā
obm̄ iustē appetitq ſ̄ iusb in nobis
magis natus ē ad ūsai ēi qm̄ ā obm̄
medicē ī p ua nō ē qnā et a or pz
nō le p mīssū · Vn ppter g traictate
appetitq ſ̄ ſ̄ et ēis ī nob expm̄
q nō eadem vi m̄ qtmetibus mpā oe
et cptra pāoz exptibus sic pz Nō hiq
ſ̄ bor ēis patz quia obm medicinē
hō in fīnq sana lis ut notū ē mō ctū ē
q maiq lucrū maior honor · et a or de
lēcio ē in sanando in fīnū quā in mt
ficiēdo ut magis debitū et g ap tq ſ̄ hiq
hiq allectus medicū ad ūsant ēi in
opando ā obm medicē Gz ā obm iustē
multa sūt valde ī pm appetū ſ̄ iusb qr
roem rectam inclinacia et trahē cia sic
sūt lucra aici · honores de lēcaoīb ſ̄ua
les ī ī expte qrupilis p tam ē stricti
more obī in icie et hiq expte appe
titus ra pilis ſ̄ sta ē m̄ frequēt tralat
ā obm iustē ad corruptū et ī petū iudi
cū · Vn phs p mo rethoīce dicit ma
yme conuenit ēi opportūtas legos q aug
ut oia det̄mare ipas et quā paucissima
qm̄ ad iudicibus Cuiq roz assignat p
· d · quia iudicū legislatoris non vn pte
ſ̄ de futuris et vtibq ē p fecty aut et iu
dex iam de pntibus et det̄miatis iu
dicūt ad quos ecia amare et odīre
et p ū q modū ā nopa sūt sepe ut no
ad hūc possint iudē sufficiēt vn.

Sz attendit in iudicio ipsius delectabile et iste
item in 2o rethorice dicit ad ipsos non enim cadit
vnde amantibus et odientibus neque iratis
et misericordes sed hiantibus sed aut non altiora
2m magnitudinem altiora amantur quidem enim
eum de quo facit iudicium aut non in iustum se
risse aut 2m primum vel in iustum fecisse odie
ti aut ipsum. 2um 1o 1m est ista quoniam
do difficultate in nobis quo ad obiectum expressi
ut late. Et difficilius est esse iustum quam esse medi
cum hanc quoz probat sic quia iustitia est ar
uolutarium et medicina est ars naturalia non
difficilius est iudicare de uolutariis quam de
naturalibus 1 1o ua quia nota est et aor pz de
se in omnem declarat sic quia uolutatis
humana est ualdelatis eo quod homines sepius
vnum prendunt et aliud expetunt sicut
non est de natura quia quidquid natura prendit
hor poponere manifestat. 2 3um 1o 1m est a
quodconsiderando difficultatem hinus ut
oportet in nobis quo ad obiectum uaietate etiam
difficilius est esse iustum quam esse bonum medicum
Istam quoz declarat sic ars illud est aor di
ficultas expuaietate obiectum in quibus uaie
tas plibus modis quelibet in actibus
humanis ar quos est iustia est maior uaie
tas quam in ceptoribus ar quas est me
dicina 1 1o ua 3 quia et aor ans silr
horte arguit sic quia in hijs ar quae sunt me
dicina solum est uaietas expte mensi ex
diuersa proportione rez clementata et
ex diuersa agmentatione humoz et humo
Sz in humanis actibus est uaietas expte
matie et expte finis primo et expte
omnium aliarum rerum aut 1 2 vi q b sit ua Et
hinc dicta de arlo primo // Ultimum adar
ticulum 2m est nondum quantum ad principia proprie
tum sufficit quod difficultas huius ut oportet
in nobis potest duplicitr considerari vno modo expotei
lectus alio expte apprehensionis expte in
lectus hinit difficultas in nobis ad duobus
modis vno modo in cognoscendo obiecta et
ea que pertinet ad ipsa tocc vti et hic ter.
Alio in instituendo principes applicationes
2m expiscia et gbmatoz omnium principium
rerum aut et hic difficultas aor quia utiz
facilius est cognoscere tradita tocc vti quam

principia sic patis pz expplogo phyz ista
distinctio sic patet sit primum 1o 1a quia multum
difficile est esse iustum et etiam est bonum me
dicum quantum est expte mei intellectus 1o
scientis tamen vtili quam in principia hic 1o
hus ad primum cum pterm sz quia sit multum
difficile esse iustum et etiam est medicum quia
est expte propter cognoscentis in nobis in vtili
pz quia cognoscere tocc vti iusta et sana
et ea quae pertinet ad ipsa est satis difficile
quia de sanis et ad sana pertinetibus
vti tocc determinat in arte medicinali
Sz de iustis et ad iusta principatibus de
terminat vlr in arte ethicali non ille
artes sunt multum difficiles ut non est
in 2m pts goits s. quia cognoscere iusta
et sana in principia sit multum difficile quam
expressiuie difficile est scire principes appli
cationes medicinaz et iuris 2m ex
igentias et contbmationes omnium principia
rum etc. Vnde illa quae in vti tradita
sunt de iustis et sanis non sunt simpliciu
sta neque sana sz 2m actus sz qualiter
operata et qualiter distributa in quibus
lege posita sunt acto modanda duplex
negotium et pdsmis est opus difficile ut
dicit p. in lra et sunt allegatum pgam
in 2m 1o sit illa quae hinus difficultas
expte mei intellectus ar sana et iu
sta tam in vti quam in principia pfecti
tatis oportet dimittere pt et auferri
pz quia expfectitatis oportebit ar
vtes tocc sanoz et iustoz et etiam
particulares gnant in nobis hinus quae
pmpte et facilitor primo et delicate
principia et iusta et sana in vti et
etiam gbmatoz oia quae principia causat
in 1o ua non est gna et ans patet pz quia
hinus gnant expositibus fecitatis et
expsmilibus opombus sites hinus
sit pz ex 2o huius in 3m 1o quia non vi
esse difficilius esse iustum quam est bonum
medicum quod difficultate quo ad ob
in tilateriam sit dupl 1o 2m ar li pal
hic 1o 2 pic quia quo ad obiectum latetia est

difficilius esse iustum quam bonum medicum
sed maxime esse quia uolutas huius est nb
lates et occulta sibi hor sicce non est quam
ad esse iustum in quo adhor non est maior
difficultas essendi iustum quam bonum
medicum quia est nota et maior vi esse
ad usum sicut colligi potest ex quae pla
tice gos. 2c pcet ar. 4b. pz quia ad
hor q homo sit iustus non oz ipm sicce
et q gnoscere hom occultas uolutates
quia hor est sibi in pgle sissit q q gno
scat ea q ptiq apparent ut alias p
bai pnt p pura ptestes plicas aut
aliquo alio tu modo sibi tica non sit nb
ita occulta sicut ea interiores cgtu
dinu et ppetates herbar et huius
ut notu est. Confmat quia cp pige
tia uidem q q uulgaes uidet et co
prehendere pnt ea ar que est iusta et
tm non pnt ut saltem ualde difficult
pnt apprehendere ea ar que est medicina
i. ui. q q sit ua i. q. q sit illa non est
difficilius esse iustum quam esse bonum
medicum quatu ad obi uaietate pz
quia si ep uaietate obi difficilius ez
esse iustum qua bonum medicum hor pi
pua esset ep eo q in medicinis sem
est diuersitas eppte me et fmis et
omn ciusdem ciar si hor non est vm i.
q ua non cognna et aor pz ep gdem z
ar. pcet et cui ybaice bor pz qr
medicus non solu respicit diuersam po
oz rez elementar diuersitate con
mensuratois huior et alia eppte
me sed tenet a sicut respicit ad mfm
utilitate ad etate ad nutrimetu et ad
uite et ad exercicia asuetuez pt medi
cus respicit ad locu cgtudinis ad tpo
ad qualitate aeris et cria ad influxu
corpu superceleste et ad alia ualde mlt
ta i. uidet q mior sit ua // Co. se gt
q gaes 2u et z. ab pcet non vm est
vere pnz ep duabus gnibus iam
positis et probatis // Ga q. sit illa q
hndo respm ad difficultate tenete
se ep intellectus in nob non fuit det
tere phi difficilius esse iustum quam bonum
medicum considerando ut oz quo ad ggm
oz sui obi et eorz que ad ipm pt met
tam in vtu quam in pti. pz qr sicut con
sidando ut cuiusq. s. esse iustum et esse
medicum est multu difficile ut pz p q oz
p ma. ymo forte esse medicum est dif
ficilius qui acute uolunt singula co
sidare ut pz satis ex ppbationibus
3e et qe gonu illi ar. 2. q ua Sz. d.
quo ergo qpauit arb esse iustum et esse
medicum ponens facilia et difficilia tu
ut oz sit eque difficile ut saltem esse me
dicum difficilius dr q qpauit ea pes
similitudine gdando difficultate
eppte q gnoscentis ut pt dici q arb
qpauit esse iustum quatu ad ggm oz
iustorz in pti. ad esse medicum q ad
ggm oz sanorz in vtu et non in pti. i.
dicit em in ica sicut qua opata et equlit
distributa iusta. s. in particulaibus nego
cijs et ppdmis hor opus plus quam sana
sicce i. vtu. s. quia et illic mel et vinu
et elleborz et ustiorz et inspisione
sicce facile. s. in vtu et quo ad cij utu
te 2m se et subdit ondendo q hor
non oz esse vm quo ad ggm oz sanorz
et eorz que ad ipa pt met i. pti. d. si
qualit oz distribuie ad sanitate mtco
ducedam ut conseruada. s. et rui et q n
tm opus est quatu medicum esse sicz in
vtu faciendo q sint sana et q non et ef
sadb 2m se ututes sanorz ut cria non
sanorz i. sicut a q. et en lis sit illa q
considando difficultate huius ut opa
tionis in nob eppte appetitu difficil
esse iustum quam esse bonum medicum hi
q satis patz p q oz p ma ar. pcet
et eius ybaiorz Difficultas em que
se tz in nob eppte appetitu inter distic
tiorz posita in ar. lo pnti est difficultas
tenens se eppte opantem 2m distinctiorz
oppiois rectitate in ar. lo pcet et inter
illa q oz intelligi pt tepoiu p. dicet q.

q legibus det mata sit nō sit iusta nisi
pacens si qualit opata i electiue et ipse
tu delata iuliter pmpte et fine et i mobi
liter ppter ipsi opis honestatē e maiq
opus quā tire sana Et hi sint pbat
pullo v arti lo dcā Ad tocs an or Ad
p'ma dr q aor e ita attendendo diffi
cultate exopte agnoscentis et sic ptr
cedi mov et ecia 9o et e pō et 4a gelu
sionibus ar li 2i nā quo ad obi latera
difficilius unde ē esse medicū quā ē iu
stū sumedo difficile eopte agnoscētis:
Ad 3az dr q ipa ecia arguit pgoe 4a
arti li 2i et ecia pgoe 4r dcm em e i
qeopte agnoscentis tam in vti quā
i priculāi tam difficile y mo difficilq
est esse medicū quā esse iustū et hor
to bn gelusit Ad auctes p et eusto ij
pgo m inductas dr q sint pgelusioe
4a ar li 2i et tm de questione ic

Qerit ut ira mospto ut epy
keya sit utus moralis Et ar
primo q nō ille hitus nō e uti
molis qui nō cutz uoleti est
pgis 2 epykeya nō e utus molis nō
e qnā et aor tois patz p phm 3o huiq
d q nututes et malicie uolutate sut
in nra ptate sic eust p mo huiq dicit
nulli uoleti et n oz opanti e mpgis
possessio ututis sb or pz quia ad epy
keyam ptinet mt ptā leges sm plr
et vlr politas ut dicit p m lea mo
nō ad quez ptinet mt ptā leges quia
hor solū ptinet ad principem qui leges
condidit non dicit ira q tuq e con
dd ira lege cuq solus e ea mt p
tā sic epykeya nō vi ptinē ad aliquē
quā ad iudicem mo nō qui pt hrcm
dicf auctem utz 2o sic na utus molis
opponit ututi moli sb epykeya opponit
vtuti moli i tz gna et aor nō e quia u
tutes moles nō opponunt si i sb bn opp
nuntur vicis eptremis ut colli 2o
2o huiq lor qatz q epykeya opponit uti
tati sb utas e utus molis i aor tz quia
ipa moratiua pene quātus hcat lege
ad gmitate iuriate ut dicit phs m lea
mo id nō vi intrati q mte q i a m pena
legis i manet b pz ex 9o huiq 3o sic
sicut hz iustū epykeos ad iustū lega
le ita se hz epykeya ad iustiaz legale
sb iustū epykeos e melq iusto legali
i epykeya e melior iustia legali dr
nō e q enta sm lutudie quia sic obm
se hit ad obm ita hitq ad hitū b pz
p m lea d epykeos em iusto quada
ens melius e iustū et nō ut ad qda
genus epns et melq e iusto s legali
et gelusit ambobus i studiosis epn
s epykeo et iusto le melius e epye
keos tūc ult ar sic epykeya e meli
or iustia legali i nō e ututi molis
tz gna quia iustia legalis e pticlaissia
vtutū et sm l oib utus et maxie
pfta utus sic dicit p m 1o 4to sup a
pn m mo illud quod e sup ututa p
tlaussima et maxie pfitam nō e ū
tus molis quia alias esset aliq uti
molis melior et pfior iustia legali
Cugo m ut p 2i Gm ar sic quia p de
t mat m illo qnto de epykeya tag
tam quā de utute molis i qo ita et ans
pz ex ptā et pbat roe quia epykeya
e iustica i est utus molis 4a e nota
tū iustica sit molis utus ex supdict
sbans pz p phm m fine tll de epy
keya d Et hitq epykeya iustica
q epns et nō alt quda hitq Sopz
quia epykeos e spes iusti i epykeya
e spes iustie tz 4a plotū aquitatis
et anez p p m lea et ecia p mo ta
thica Et ult epykeya e spes iusto
i e iustia tz gna quia sic q tz spes
aialis e al ita ecia q tz spes iusto e
iustia et pgns sequit q sit utus
molis q fiunt ex iustū Ingoe primo po
nitur queda nō bilia p meliori i tel
lētū dicendo 2o respondebit ad sp
tū Quatū ad primū ar li e primo nō
q tū ecia sacia sm gulaes m hiuans acti

bus qui gentes sunt in situ et in situs mo
dis uariabiles ideo legislatores in fendo
leges non tenent neque prout possunt et p
inde omnes circumstantias quae in natura sunt red
dere opus bonum ut malum iustum uel in iu
stum melius aut peius iustius aut iniustius
si propter ferunt leges quinter solum ad aliquas
circumstantias magis quaes respicientes do un
p. in lra dicit lex omnibus vlre datur Epi
nolli colli quia magis huiusmodi tales casus pri
uilares pozcunt egere et cuiusque ne quo esset
iustum primo omnino in iustum opari secundo legem
scriptam Verbi gratia si lex quinter ferat
quod de pecunia sit petenti reddere depositum pozsit
reddere casu quod in iustum et malum esset
facere secundo istam legem ut si quis bona
fide deponat gladium et arma apud
se et postea coram conte in sua ipse gla
dium et arma repetat ad mentiendum in
nocentem non est dubium quin sor reddens in
iuste et male agat si in tali casu depositum
restituat sed aliud est quod satis familiare
ponit exemplum na si in aliqua ciuitate
esset lege statutum quod nullus pugnaret seu ad
uena ascendat muros ciuitatis subpe
na capitis ne forte tradat ciuitatem et
accidat quod inimicis ascendentibus pugnantibus
pugnam ascendent et ciuitatem abhosti
bus defendent nullo quod tales pug
nos pena legis seu crimen quantum quia
alia pena puniret in tali casu iniuste
agat et timeret quia utique quod ducta
me recte rois agat qui pluribus bni
ficio penam reddat in nullo quod tales in
tibus pro accidente quod in iustum esset secundo
lege scripta agat Exemplum quibus sed secundo quia
leges sunt ut ne late non in sunt ulre
tenende in quorum casu per exemplum dictis
et a pulchre tangit p. in lra d. de
bus dam aut non pugnae recte dicere ulre
in quibusda in certum dicere sunt ulre non
pugnae aut recte si tenere ulre et in quorum
casu ubi lex omnibus legum posita deliqui
sunt in plurimis contingit non sunt ob
uiandae in casibus aliquibus quia sunt
raro sed moderandus est cozrigor sed
circumstantias rarius accidentes sed

secundo non dum quia legislator fendo lege ulre
non ignoret et quia non est ulre obuiada et
ideo qui lege ulre fecit non est mentendus sue
quia ulre teneat in quolibet casu sed intendit
quia lex debeat obuiari quin non emergit casus acci
dens exigens legis exceptionem quin dicit
p. in lra hoc aut in plus. i. qd quod ut in pli
bus accidit / accipit lex non ignorans quia
petim est i. quinz deficit et est mehilosia
recta lex petim aut non in lege nz in legis
positione sed in mna rei et consesim est omnino pabi
lium na tles est agilia enim humana sunt ita
uariabilia quia non est possibile legem statuere
quoz casu obuiandam Et ideo alim primo
ut in plurimis iustum est secundo lege scripta
opari et alim liz raro in iustum esset opari
sed ea sed magis oz opari preter uel contra le
ge scripta saltem quo ad uba legis liz non
quo ad intentionem legislatoris quin dicit quia
lex. non est dum in lege quinto i. pcae
cum qui va legis amplexus est legis in
tentionem uolutatem Zo est nondum quia in pota
plim primo rthoica iustorum duce sunt species
na queda sunt iusta scripta alia aut sed
iusta non scripta Iusta scripta sunt quia legislator
det mata sunt Ez iusta non scripta sunt du
plicia Nam queda sunt iusta non scripta
quia et alia sunt iusta non scripta pri
iusta non scripta quia dnt quia na aboibus
agimta sunt et gressa ut sunt graus agere
et repere ei qui bni facit et agere bni face
ei qui bni fecit et silia iusta uo non scripta
pri ria sunt legis scriptarum ut iustorum qui
preter missiones sue exceptiones preter casus
preter plurium emergens quia non dum quia epyke
tes ra dux vno modo pobo epykeye et
non est aliud quam iustum non scriptum preter quia
est preter missio ut exceptio legis scripta uel
cria iuxta quibus preter casus raro euenien
Alio modo ra epyketes si pro subito epyke
ye sphoie lmta hitu epykeye et utrum
modo loquitur p. de epykeya in lra dn
de primo modo dicit quia ue quid quidem i
epyketes et quam iustum et quod melius iu
stum mn de 200 dicit stati pg hor mn aut

ephor et epyrkes quibus ortum est. Sed iustor
particulariter ipsi opatrimus sephitu et electi
unde et non acerbodikayos addere quia i. seue
rus iustitia legis Et dicit acerbodika
yos ab acerbus qui seuerq et dikayos
iustu qui seuerq in iustitia legis Et epyre
kes ab epi qui super et kayes iustq qui super
iustus quia expressiori modo fuit iustu qui
sit lege applicatu et ita dicit albertus vt
in alia ethyo. 3 de ab epi. i. super et yos
obedies quia pepyrkeyia quis expresse
ri legi obedit qm va spernat quia interiori
legis fuit ubi tm va despernat Ex hoc patet
q epyrkeyia est hitus inclinans ad obediendu
ut operandu tle iustu pti re non sed pter
expressis Et h de arto primo // Circa
ad tertia pm q. et tertia lia, sta q epyrkeia
sit virtus mollis p sic primo ois hitus qui
est electiuus directiuus in illis quibus est et bn
et male uti et in quibus queunt et bn agere
et etia male agere est virtus mollis sic epyrkeyia
est hitus electiuus inclinans addirectiuus legis
septe qua queunt uti bn et male et bn agere
et male agere i. q. uatz qma et aor. rois pz
quia simili modo p. vi. ybasse q. hmi qli
balitas est virtus mollis et priuas sic bor pz
quia non est dicendu qm non tm gat lege septa
bn uti sed ut in plurib eo q in legibus
est salus ciuitatis sic dicit p. p. 0 rthoru
primo si non gtm get lege bn uti non debet
dici lege vn. p dicit ibide nt dicit lege no
poi et lege non uti sic quod lege septa etia
gtm gat male uti pz quia tam in epiesi
cum sit legis septe mmis in septedo qm ex
in defectu puta a septua legis mmis
expredendo queunt male agere et male uti
lege et illud sepe queunt et ro. p. primo mag
no dicit q leges recto posito 03 deriate
put pnt et pauca sina qm tta iudicib q
03 q epyrkeya addirectiuz legis inclinat sat
patz ex quod nois epyrkeyie posito in noli
ultio arti predicti vn. p in ira dicit et
est hi na eiq epyrkes directo legis ubi de
fecit pre pti re. i. pre tag pti res 2o pz q
sic ois hitus electiuus inclinans ad opus
iustu sum sic ad illud q 03 qm 03 ut 03 2
crustacois est virtus mollis sic epyrkeyia est hi
3 fitz a et aor pz ex 2o hmi b pz quia epy

keyia inclinat ad iustu qe epyrkes no
opus iustu est opus iustuosu ut notu est
Item epyrkeyia inclinat addirectiuz et mod'
an 3 legis septe. b. 03 ea dige nel mo
derare q et quo 03 et qn et q cuiq et 3
crustacois vnd. p in ira Cu i. dicat ego
vlr accidit aut in hor vlr sp tag pti
non qphensus sub lege tue re 03 ubi
re hmi quid legis poitor et pauit sim
et vlr dices de gesis. s. epyrkes q desi
rit et q legis poitor sic uriq dicet illic p
sens ubi sz tag tlis est igit et si sit et
hmi cum est mgere in lege posuisset 2o sic
ois hitus electiuus inclinans ad illud qe
q sum recte roi est virtus mollis sic epyrkeyia
est hmi i. q. uatz qma et aor non est sic bor pz
p. primo rethoru directem Epyrkeye est
est non ad lege sed ad legislatore respice et
non ad va sed ad intellm legislatoris re
spice et non ad actoz sed ad electoz et non ad p
tem sed ad totu nz qlis q nuc sic qlis q
et ut ad multu na rectu est q oia ista
et alia que attibuit epyrkeye sut opta
ualde et rte roi ualde q sona ire Sed
stato iutate q lu se ma net dubiu ut
epyrkeya sit spes iustie ut quo se heat
ad iustitia hic aliq respondet primo dice
tes q epyrkeya sit illa spes iustie disticta
valit q tam hitu iustie quo inclinam
ad operandu iustu 2m legem septa q phat
ephor quia epyrkeya capit pro iustie
q inter dre Item quia est in mg tag
q iustie conts ut dr in ira 2o dnt q pr
ens p pus dr de sua qm de amte ita
iustitia etia p pus dicat de epyrkeya
q de legali iustia q phat ephor quia
iustia legalis digit pepyrkeya 03 q ipa
epyrkeya sit q rela supior actu hua 03
et ergo dnt q epyrkeya distinguit
iustiaz legalem q expredes ypam ra do
salte iustiaz legale phitu quod pat
legi quo ad iba legis vn q si iustia
legalis non solu tapet phitu obipati
legi quo ad va sed etia phitu inclinate
ad obseruandu in tentoz legislatoris nec
dicit q epyrkeya sit q tera sub legali

iustitia liz ppte lo do cont ea distinguat
Cont illam oppiozet rsponsoz qt q ia
et o q 2a arli q epyteya no e vna
spes iustie distincta ea qt illu hitu in
stitie quo mclinam ad opandu iusti
2m legem sptā et etiā ad iustū epyte
ye seu ad opandū iustū p mtercoz legis
latoris pter lege sptā hi q p qt
si essent distincte ututes uel spes eiu
ututis distincte tuc oz q vna sz iustia
legalis mclinaret ad opandu 2m
legem sptā et alia si epyteya mcli
naret ad op mclinandu pt lege sptā
p tles ututes no sut ponende et sic po
nentur no esset spes iustie i oz po
ne vna ututem iustie que inclinat
ad opandu 2m lege qn oz et oib au
stacib et etiā pter legem p debitas
austacias q e no et a or pz quia
alis isti hitus no essent inter se distinc
ti ut m e mtucti et satis tolli ep
dictis aliozq p bor pz quia hitus mcli
nas ad opandu 2m lege sptā no
essent utus quia alij intercis caubus in
clinaret ad malu nr etiā hitus mcli
nas ad opandu pt lege sptā essent
utus quia ie ut m plubus mclina
ret ad malu ut m e 2o ffortedicet
hitus iustie legalis que e spes iustie
no mclinat ad opandu sp 2m lege
sptā n consomiter rte roi sut oz
qn ubi ifl Et sit hitus epyteye no i
clinat ad op ad pter lege sptā
n qn ubi et quo oz et oib sed no tollit
ar tu p magis q sinat qt sit hitus epy
teye no sp mclinat ad opandu pter
lege s ubi no oz et qn non oz rectu
ctu e quidem hitus 2m austanciaz
offentes mclinat alij ad consomi
agendu legi sptā s qn oz ie et tuc
utrqz idem erit hitus p sbaz tu iustia
legali q pom spes iustie et sic ar
guet de iustia legali et g ui q qo
sit ua Confirmat quia sup fluu esset
ponere tles hitus iustie mt se distinct
as 2m sbaz i solu vnq hitus e pone
dus q e no ep quo phyoz tu pt
sit sn pplua q pt eqz bn sn pauci

ora et ans pz quia tu e q ans vnq
et idem hitus p sn subaz pt nos mcli
nare ad opandu 2m legem sptā ut
i plubus consomiter rte roi et tu hor
pt nos dige et mclinare ad agendu
2m mtercoz legislatoris mcetis caubus
emergentibus dmittendo va legis ut
notu e i 3u q sit illa q epyteya et
iustia legalis solu dr nt 2m roz et p
ans pz quia sut ide hitus 2m subaz
ut dicit q precedens Et ergo dubitas
nae n rois rte sic pr m foro dr a
se ipo m domo ut in palacio vn illes
tus dr iustia legalis m quatu mclinant
ad opandu 2m lege sptā quo ad vq
legis q formit rte roi p dicit epyte
ya put mclinat ad opandu 2m mtercoz
legislatoris pt va legis q formit rte
rte roi ie Sequitur q se p mo q epyte
ya bn e modus seu ps queda modulus
iustie et no e eius ua spes pz ex oib q
ia patis et illud grlu dut bn motia a oz
et nt aliud nr aliud voluit p in lra
vn in fine ca li de epyteya dit p Et
hitus epyteya iustia qda eqns et no
alr quda hitus Ere q e hitus iustie
p sbaz liz dicat ipm subquada mo
dificatoe et p ali roe 2o se q epyte
ya no e melior iustia legali iuxta do
iustiaz legale hitu mclinatem ad op
andu ea q legislatores intendt pz qz
epyteya e ipa met iustia legal illo
mo liz aliq us sit diuersitas utz ex oib
bus patis no idem no e mclusus se ipo
i roi vn 3o sequit q qd do iustiaz le
gulem y hitu inclinate ad opandu p
va legis nude et simpt ipa no e ut
sic utus molis et p qns n spes iustie
pz quia tl hitus qnqz mclinaret ad
malu ut pz ex sup dictis p utus in
clinat ad malu nr etiā iustia no tn dz
dici ille hitus uiciosus quia ut in plu
bus inclinat ad opus bonu liz in pauci
oibus deficiat et io magis bonu e qn
malus q hus ille hitus imperfecu sit et i
ropletus q se q epyteya et nobior
et melio quia sit iustia legalis sicaterp

spiritu inclinante adexpandu 2m valeg
sic pz quae ppteya e utus molis pgoz
prima huiusmodi Et iustia legalis sic supra
no e utus sed quida habitus in pfecto pedi
predens id est in e vim Confirmat ex
ppteya no solu inclinat ad expandu
sed in lege sipta quo ad uba sed etia inclinat
ad expandu 2m interpoz legislatoris et
addigendum lege sipta 2m epigetia
cu stan az et sm iuter ad iudicandu et
distribuendu de augmetacoe diminucoe et
ablacoe pene qua lex mandat infligenda
sic pz ex sup dictis et expiretu p mo q
no queiuit iustia legalis sic sitte accipte
sed solu pmo modus i est in vim Et h sint
dta de arlo 2o Ad rocis am om Ad pma
gre a or et ne b et ad oz b et ne q ad epy
keya ptineat interpta legem sipta sim
et in vlu posita Cuius eo e quia interpta
e determinare in qua sma lex sit intelligenda
qn lex pter vo 4 dupliata tam e dubie
sine modo hoc solu spectat ad principe
sive legis editore Ad phm de epikeia
uolunt q epykes h et legem interpta
sed uolunt q qn lex sipta 2m certa sma
esset intellecta tuc epykes hz iudi et
iudicare q tl ut tl cag pti sub illa lege
no comprehendit ne cg tmet et q no erat
de intencoe legislatoris tlem cam pfiez
lege determinare sed uolunt q epykes
2m epigetia cu sta az iudicare poz de
quantitate delicti et 2m hoc pena leg
diminuda ut augeda mo etiu e q illud no
e interpta legem sed e uti lege in legis
latoris intencoz Oz ex illa solucoz ad
huc e manet dubiu de hoc q in illa voe
tangebat. Sutru alicq apinapa sit alty
legem interpta qn ipa lex e dubia sine
hz en pmo q qn accidit cag 2m lege iu
dicandus tuc si pgle fuit iudici in flori
e cure ad principem superiore seu legis condi
tore sive sui sive alicq de ecclesia ad
rendu e et no interpandu Oz ubi hoc no
esset pgle ut quia mora de recurrendo ad
legis editore trahet et inducet periculu
quiz iudex in flori pt interpta legem du

bia et illu sm legis accipe qui sibi magis
vi vendicat cuius ea e pcu lex sit condita
pter bonu pubcu q sed ad qubq lex de
tato hz vim obligandi de quato ad bon
que ordinat Et ios si contigerit aliquis
casu in quo ob sua legis maiore obuiet iu
dicio rois si nali equitati ut bono qm
in illi casu q hz lex pdit utute obligadi et
oz vel legis pter quod ecia tuc subdito
legi liz a uis legis recedere et interpoz
legislatoris pssmaz rois confirmare 2o
dicit q interpracio legis duc a legislatore
sta et sta a alio subdito legi multu di
stant et sunt due sic quia interpta legis
editor is dat iuiore et utute illi sensui
p quo et ad que ipa lex legem interpta q
sta quod in posteru illa lex ab omnibus i
illo sensu e tenenda Oz iudex in flor
i e pstando legem nullu se dat iuiore
quo ad obseuatia alioq sed solu dat vigo
re sue sme ad ista in trate locu iuca
qn dnt q cuiq e condere legem illiq soliq
e legem interpta Et sic pz q eo 1m no
predit Ad 2az roz ne b et ad oz ne q
opponat iuitati Na liq epykeya sit qn
qz pene legis moratiua tn ipa no e
moratiua n in quatu oz ea mm oratiu
sed iuitate et rei rois dictame Ad 2az
en oz en do pmo p mittit q iustu lega
le qnaz accipi pcu p eo q e lege sipta
Alio mo p eo q e lege sipta ut q e de
intencione legislatoris Oz iustia le
vno mo pt dici hiq pcu inclinab ad
iustu legale pmo mo dictu sz ad obse
uadu vba legu Alio mo pt capi ipsu
tu inclinate ad iustu legale 2o dictu
sp spiritu qui vtur inclinat ad ea q legis
latores intendut 2o p mtrit q iustu le
gale pmo mo dm sp q pcu dicit id
q e lege sipta no e iustu 2m se et
poe sed sm mare et p accns quia ut
ipm illi no esse iustu sic dm e in
posteroe liz ut in plu habsit iustu dm
iustu sm in ope consistit no eptiori
salt pn sed pn et pmo consistit in
lacone meiori 2ado aut et in q pna

gsistit in exercitione operis alicuius ꝑ ꝟ
et inquantum est pena 3o ꝑ mittit quod iustum
epyckes hoc consistit ꝑ prius in eleuatione
interiori et pena hoc in exercitione operis
quia aliquis eleuatione predit ut est pena et ideo iustum
epyckes est iustum simpl et sor et ꝑ predi
tum Ex quibus sequitur quod iustum epyckes est me
lius et nobilius iusto legali acceptop
tio peo quod est lege scptum patz quia iu
stum sor et ꝑ dictum utrique est melius
iusto mar et paenis dicto ut notum est
ergo ꝑ mum queritur iusto epyckes et patz
ꝑ mm ssd 4 2o sequitur quod epyckeya est melio
quia legis iustitia ꝑ mo modum patz quod
sicut ad obm ira hiatus adhibitus ut non
est ꝓ obm epyckeya est melius obm iu
stitie legalis ꝑ mo dicitur ut patz 10m ꝑte
dens 1o ꝑ 4o ꝑ mittit quod iustum epyckes et
iustum legale 200 dm ꝑte et quin i
sit ut patz exclamanti Et ideo vnum non est
melius alio et sicut etia epyckeya est
eadem cum legali iustitia 200 dicta non est
eo magis bona patz quia idem non est me
lius secundum ipsis ꝑ mssis dicitur ad sor in
argum tnsseat a et non b dyligucida
est b quia cadit iustum legale ꝑ mo modum quod
b et quod etia quod quae inferitur cadit iusti
cia legale etia ꝑ mo modum et quin tur
ulit arg quod epyckeya non sit virtus mo
nia a et ad 3m dicitur quod philosophus
de iustitia legali 2o dicta et non ꝑ
mo modum dicta Vm si de iusto legali
ꝑ mo modum dicta intelligere b rois
ipsa est neda ut patz ex quo ꝑ mssd 4 ad
plym dicitur quod locutus est de iusto legali
prius acceptio peo quod est iustum ꝓ lege
scpta ut vaa legis sonat et sic patz
quod non predit Auctor p pqo sm
tum roe et eius affinitate arguit ꝑ
quod ꝑ ma et etia 2m arli 2i huius
quoiis Et tm de quo 2o

Queritur vicesimo sexto vtrum epyke
ya sit directio iuris naturalis ut
solum sit directio iuris legalis
Et arg ꝑ mo quod sit directio

iuris naturalis Et hoc sic quia tunc iuris
quod directione indiget epyckeya videtur esse
directiua ꝓ ms naturalem quinti indiget
directione i quo pilla pte est iua 3a et 4a
rois est mata. hor rois ꝓ ꝑ mo sic quia
de iure naturali videtur esse quod omnes homines sint
filius libertatis mo illud ius naturale est directi
tum in melius quia regnum vel vmcha ij ꝓ
cipat melius est quod thyrmotria ubi omnes
uolunt equa principi et cadem gaudent lib
tate sicut patz 8uo huius 2m ꝑ illa b sicut
de iure naturali videtur esse quod oia debeant
esse qma ꝓ illud iuis naturale indiguit re
cedere mor iua non est qma 4or patz tuli
u ꝑ mo de officiis dicitur Sut aut
puata nulla na ꝓ a ueti occupacione
et quoda mutua venerunt quicto
ria ut qui bello potiti sunt b rois patz ꝑ
2o pol ubi determinat quod non essibonu quod
oia essent qia Ad quod pbandu phi
mter certas suas rones ponit istam Ad
huc autem 1z ad nocumetu sz quod oia sint
qma mm me em cura sortitur quod plu
est qne: de ꝓpꝑis em magis curant de
qmbus autem mq qua quatu vmcuq
attinet apud alios em adhuc tanqm al
to curate negliguntur magis sic in mm
stnibus ꝓuciis multi mm stratores aut
ꝓuctes qmz detig ꝓuunt paucioribus
Et ideo tuliq ubi sup dicit quod coz galicui
ꝓpa fta sunt si quis appetat uiol abit
ius huiane pactatis 1m 3o ꝓ sic b pm
capalis quia de iure naturali est de nullo
auferri quod suum est sic notum est mo id
ius instaria patit et indiget directione
et direcione quia dtu est quod a suo ꝓ uole
ti mt sicut in nocete ꝓpius gladius est au
ferendus 2o ad principale arg sic ubi
magis est petm ibi plus indigem qdi
rectione ꝓ in iure naturali maiq est petm
quia in iure legali i quod pilla pte est iua
3a et 4a nota est quia 1a directiua ma
gis est natia ubi plua sunt dgenda mo
hor est ubi plua sunt peta hor patz p i tra

dicetur peccatum enim non in lege neque in legis
positore sed in natura rei et confessum enim opus lui
natura talis est. Et quod maior quia ad eorum pertinentia
videmus quod natura saepe deficiat in suis operibus
1 vi quod in uirtute naturali multi quantum natura deficiat
non vi quam et ante 3 quia saepe videmus monstra fieri in natura // Item medicina non vi ad
aliquid ualet quia addigendum opus naturae
corporis humani et ergo in ... quod natura multum
deficiat in suis operibus quod fuit propositum
Tertium vi esse de materia propter in litera ubi post
expiationem esse directiua uiuis legalis
et non potest quod sit directiua uiuis naturalis
Vnde dicit in litera Et ex hoc natura saepe accidit quod
expressis directis legis ubi deficit propter peccatum
1 propter quam peccatum emendantes 2 ar sit
id quod nunquam deficit non indiget directione sed usum naturae
nale nunquam deficit 1 sa ar non
est de se bonum per 2 pol dicere quod ... quod
fuit praeter naturam est bonum 3 sic id indiget
correctione quia ubi est usus sed naturae
huiusmodi sa non est. b per quia usus naturae
habet eandem partem ut dixit p supra 1 10
quod autem 1 ubi quod est usus et habetur propositum
aut ubique est in usu et hoc dicere est absurdum non
potest dici quod alicubi sit usus et alicubi
in usu quia tunc ubique non haberet eandem
formam potest autem contra auctorem allegatam // Quod sic natura non potest errare 1 sub operibus
1 non indiget ratione directione et propter
expressa quod in nobis non est uiuis naturalis
directiua quae fuit nota et ante per
quia natura 1 2 abagente in fallibili sed
adeo et intelligentiis ut dicit quae est.
2 metha ra et ergo opera errare non potest
nulla quae primo ponit non alia 2 respondebitur ad quod
Quantum ad primum arguit
primo notandum quod natura in suis operibus nunquam peccat natura si monstra in natura euenient
peccatum seu malitia operis non pertinent ante
quam ubi pedimento sibi accidentia. Vnde natura
ipsa semper facit de posse quod melius est
cum effectum monstruosum non faciat tam
et dispositum in sua specie quia 1 peducta
est quam tamen recte et bene facit cum 1 pa faciat
id quod melius facere potest Et propter 1 dicitur
secundum 2 physicorum quod natura producens
monstrum non intendit monstrum quia subrogat
monstri non producit 2 2 nondum quod opera naturae
quantum ad primum sufficit sunt duo quia natura quod sunt
opera naturae in quibus non potest quantum ge 1 pedimenta
Vi g quod sol oriatur et luna
quorum mense propter aliquem proficiat sunt opera naturae
quae de cum cursu ita non potest 1 pedimenta
Alia autem sunt opera naturae in quibus 1 pedimenta
potest accidere Vi g natura 2 quemadmodum 1 2 facit
quinque digitos in manu hominis et tamen potest quantum ge
1 pedimentum quod natura facit semper digitos ut primum
manus superhumdet ut plus gerit ut si manus de
ficiat 3 nondum quod in ordine ad ista opera
naturae duplicia potest accipi in ista naturalia
Nam quod sunt in ista naturalia quod sunt plata et
lege septa nunquam deficiunt vi gratia quod
2 in utrumque est operandum et quod mandatis di
uinis est obediendum sunt in ista naturalia affir
matiua quae nunquam deficiunt quantum est op
tesiu sunt in negatis quod non est iniudi
dum quod non est adulterandum 2 ibi sunt in ista
naturalia quae nunquam deficiunt. Vmo opposita
ystorum statum notata conuoluta sunt ma
liciae ut dicit p 2 huiusmodi Et ista
in ista naturalia capiunt 2 in opera natura quae
quantum deficiunt de quibus dicitur est in no
tabili prae 1 Alia autem sunt in ista naturalia
ro so ma su consona operibus naturae quae
quantum in paucioribus deficiunt vi g
quod de nullo quod sunt est auferat et quod
vnicuique quod sunt est reddat 2 ibi et
illa dicit naturalia pus sitiuudine ad opera
naturae quantum deficiecia quia et illa in
sta quantum deficere potest sicut de primo patet
pluribus monstris per rois an on et de 2
notum est quia si furiosus arripiat gladium
ad mirificiendum in nocentem non esset ibi
sitiuedus in tu tau 1 // Quod est nondum quod
in usu naturale consonas opi naturae quae in
pluribus est rectum licet interdum propter ipsa
pedimenta deficiat ad 1 pt 2 accipi vno
modo put in consonat recto opi naturae.

2m omez casu et tle iustu no pt lego ap-
plicandi et tractari sue mari Cui ro-
e quia sic nam 2m diuersos casus expedi-
sis i ped metis qtm gentibus pucie-
tes diuersis mois operatur. Sic etia iu-
stu nale in diuersis casibus a regula qi
ex principiis et ad et ad ffectu e plurib
casus tm pnt diuersificari et tam uari
is mois accidat q legislator eos no pz
ppicit et prudat Et ergo huiusmodi iusta
nalia ro opi ne conformia 2m omez cam
no sunt lege t mabilia Alio mo iustu
nale pt accipi put consonat opi qi
ne si illi opi qd e rectum qm nam no fuit
pedita nisi tm e consonu opi rto ne
2m omez casu Et illud iustu bn pt le-
ge applicandi et preferri ff ipm sic acce-
ptu et platu non e ffe iustu nec tene
dum Cui ro e quia sic nam mo opi suo no
semp gnem regula obseruat utz ex nili
2o Sz ipaz rem gnez diuersificat et modi
ficat si impedimenta inuenant ffaciendo
de possibilib quod melius e Ita ecia illud
ius nale sue gne si impedimenta qi
gant diuersificari dz et modificari ut
iupta gtingens i ped metu ffiat
id quod melius fri pt Sed nondum qui
sta nalia illo mo ultra accepta eo q
lege scibi et applicandi pnt ut dem est
pnt large dici iusta legalia Ita q in
posito no plu dicnt iusta legalia que
dm sua totu hnt ex legis latore ppe
lodo sic sup locutu e a pp qm diuersit
iustu politicu et iustu nale et iustu
legale ff put ome illud de iustu le-
gale q lege scribi pfia et ad applicandi
pt large tndo nome iusti legalis nt
iustu legale plu excludit iustu na-
le quod nunqua deficit ut q consonu
e rto opi ne fz cam Et ita vi. p. ce
pisse iustu legale m lra qm dicit q
ex ptes e directo iusti legalis sue le
gis u deficit pter ptire Et hec sit
dta de ar 10 pmo Cuiatu ad 2m pt
pma q ista expiktcya no e directiua

iusti nalis q nunqm deficit n ecia e di
rectiua iusti q qsonat opi ne fz cam
ff sic quia plurz illoz iusto ff a iustu
et sunt oppositu ff e iustu i m eis nulla
directio lrz loci et pgne q ua no e qua
et ans pz ex nili 2o et pma pte no
balis qti Vn si eoz opposita qnze esset
iusta tut ut qn qz deficient ut salt
no consonaret opi ne 2m omez cam
ut m e i 2o sit ia q iustu nale
qsonu qe opi ne secdm omez cam in
plurib casibus digi pt a ep ykcya
ff sic quia ex quo no qsonat opi nam 2m
omez cam i pm in casibus qi regule re
pugnatibus indiget directe mo huiusmo
directe fit ppe ykcya quia ad illa pz
digne iura que qnqz nata sunt deficere
ut pz ex qe preti i 2o ua Cde equi
ex illa qde quia ex ykcya no plu diui
sorz legalium directiua tndo iustu le-
gale stricte seu ppe plu pillo iusto q
robur sum hz ex lege latore tu an no
hret pz quia ex ykcya ecia e directi
ua iusti nalis q qnqz hiz raro patitur
instacia et defectu ut pz 9oz positam
mo tale iustu nale non e iustu lega
le ppe dictu tu em habitu vim et hz
si no esse lege si ptu ut statutu za
9o q cuiusmodi iusti legalis ex ykcya e
directiua tapiendo iustu legale ppe
patz quia legislatores fendo leges
no pnt ad omes casuistacias et spicie
ff plu respicient ad casuistacias magis
q inter occurentes ut pz ex nili
pmo qos pcedit et ergo m e q pnt
tag pticulares e m gne in quibq hq
leges no sunt obseruande ut pz ex oro 9is
eiq nilis mo id iudicare pt met ad
ex ykcya ut m e i 9o ua Vn p. in
lra dicit Et h e na eius que e ex y
ckes directo legis v deficit ppt pti re
2o 9o q ex ykcya plus iusti legalis
e directiua tndo iustu legale gne
ff sic quia ipa ex ykcya e directiua
iusti nalis qd opi qne ne no e q
sonu ff omez cam ff n in plurib utz

pq̄ oz sed am ſte ē directua iuſti legalis ꝓ
dicti p q̄ oz zaz nō q̄ illoꝝ ē iuſtū lega
le q̄ inter dictū eo q̄ lege ſcribi uel pferi
pt ut pzcep nō li ultio ar li precedentis ē
q̄ ita Et hic ſint dā de ar lo 2o Ad rocs
aī om ad p̄ma q̄ ē aor m quatū ſruit
q̄ oz p̄ma quā m quatū ar ut pt dast
p dictis et nē b. lay do de iuſto nāli de
quo loquit q̄ p̄ma Ad oz p̄ma dr q̄ oes
homēs eſſe ſimiles lib tatis nō ē q̄ ſonu
rēo opi nē 2m oez ta m Vn ſi omēs ho
mēs uiuerēt 2m ūtute tūc bn ſm li
homēs eſſ ē q̄ uelibi ſ ꝓ ꝓter multa pcta
hom q̄ ſe q̄ tm ſtit patit do ſim tōe ē q̄
oz illud iūs mēdare q̄ ſtido aliquos ſupi
ores qui ptate hent cōrigēdi del mp
tes et q̄n dr q̄ in regno nō omēs ſub
rege q̄ ſtituti ſut ſilis libtatis dicit
q̄ liq rep ſuperior ſit in regno ex ay mau
tē ciuiu nō tm licz ſibi lede q̄ ay n p
tatem et ō omēs in regno q̄ ſtituti ſut
eq libi ſit et rep n ē ꝓpto ſuo lib tate
ſua amittant Vn phc q̄ pol. nā n oz
putare ſ ūtute ē uiuē ad polica ſ ad
ſalute ſt forte nō oz gred q̄ pcta oes
homēs ſm ūtute uiuētes ſic oq libi no
omēs tles oz tles et 2m cor) et 2m ū
ma quod tm nā nō facit Vn p p mo pol
declat ē ꝓpto q̄ aliqui homēs nā ſut
ſ ui et aliqui nā libi ta 2m dras cor)
q̄ ē ita ſ dras aiaz Ad 2az p bacoz lo
dicit ſmm ē q̄ oia bona eſſe q̄ma nō ē
de iure nāli mdeficēti ſed recto 2m oez
tam et ad oz dr q̄ auctas tuli ult
q̄ de iure nāli ata derent eſſe q̄a ſi
omēs homēs uiuē uellent ſic oz ſ ꝓter
hoc quia homēs q̄mr pcat nā rei epi
git q̄ alr fiat Vel pt dici q̄ tte aliaet
alia bn ſut q̄ma de iure nāli ānq̄m ſit
ap̄pata ſ q̄n ſut ap̄pata tūc de iure nāli
ē q̄ remaneat q̄ a Vn nos uidemq a
ues et aialia ſ ibi facē mdos ꝓpos aut
ap̄pas mas oes ita q̄ huiq mdi nō ſut
alij ſ aubus ſed aiālibus q̄nes et m
ētū ē q̄ illa aiālia opant ſmp ana
ſuie 2m naz Et ſic patz q̄ placio nō

predit Ad 2az p bacoz lo pz quod dm ep
potuē Vn nulli auferre quod ſuū ē ē
uſtū nāle quod q̄n oz deficit et ī o non
arguit cont oz p̄ma ſ magis a ar
guit p 2m ra Ad 2az 2m oz p̄ncipale q̄ē
a et nē b. de uſto nāli de quo loq̄ q̄
p̄ma quia m illo nullū ē neq pt eſſe
pctm quia ut nū quā deficit ut ē q̄ m
recto opi nē ſed om omēs casu Et ad oz
pt dici q̄ predit de uſto nāli de quo
loq̄ q̄ 2m et tūc eo ar ut p dictis q̄d
m diget dirēdē ut dicit q̄ 2m ſ bz ut ſ
dametū cōis meliuſ mtelligā lo q̄ do
ctā de uſto nāli q̄ mtp dēſit de q̄
dicit q̄ 2m ē ſtendū q̄ q̄n legislator
ſcrt lege m q̄ubq̄dam cāubus pnt ibq
deſiciētem nō oz deſtrū ille ſuē ꝓm
pctm legislatōi imputari eo q̄ ipa de
ſibi p q̄ lis fit q̄ meliuſ ē et etiā ipe
ponēdo legem nō intendit q̄ ipa
lex ſit ſ ut ſ obſeruet quicūq̄ tag
emergat ſ magis intendit q̄ cau
ex ē gente ipa lex modificet ut non
teneat ſit in lege nō ē pctm conp d
ando ē pctm ſ intentōz legislatoris cu
nō ſit posita Vt in omī tau teneat
Vm q̄ ſi lex ſ mtelligē ſ q̄ ſ ſ ptua p
nat tūc in lege eſſet q̄n pctm ſ id
pctm oigma pueiret ex pcto conti
gente in nā opis Nam ꝓter hoc
quod opus agi ra deuiaret lex 2m
ſua ſ ptura ſed 2m va ſua pare
tracta n oig nō ē credendū q̄ pctm
tringes in ope pueiat a natura ſed
mtelligē ē q̄ pueiat ab i pedito nē
ut dm ē in nota li p̄mo p̄mar li hq
gois et mp illa dz mtelligi auctis
ducta ad oz horis ſ q̄ oigma magis
ē pctm in iure nāli ſalti a de quo lo
q̄ 2m quā m iure legali et ex q̄ntio
redendū ē q̄ in diget dirēdo et q̄ ſit
predit conſtr maio adducta Ad rocs
p̄ o m ad p̄ma dicendū ē q̄ p mello
textu capit uſtū legale large ꝓ ut

in se gtinet iustu nale de quo lo. p. 2.
et ecia iustu legale ppe dictu et tradi
tu e mobili ulto arli pmi et e pq
arli 2i. Ad 2m et 3m dr quille prodit
de iusto nali q nu q m de fiat ut q e com
bomen ca. et arguit ex pssd q ca pa
arli 2i. Vm lo de de iusto nali q pm q de
fiat tur mambalus mor e fa et auc
toitates inductelo qm de iusto nali pe
gois Ad q 3m dicit q liz nat in suis opi
bus no possit erare eo q ff faciat de ps
sibilibus q melio e ut dm a m pole
tnaliqua fit opa ne in quibus mpe
dimenta pnt contingere ne opus fiat se
q nec fi solebat Et pcecia e de quibus
iustis nalibus de quibus loquit q 2 et
q eo no predit Et tm de qoe

Qerit vicesimo octauo ut q
tingat aliquis sibi ipi facet
iustu Et ar primo q sic. Ille
iustificat qui facit q tt p lib
tozlegis ß stat q aliquis sibi ipi fa
ciat cont p lib tozi stat q ds si ipi
i iustu faciat qna e no et a or simili
ff b. pz quia stat q ds se ipm interfiat
ut m e ß mficies se ipm fit q tt p
hibtozlegis Vnp in lea dicit Ro
uibz se ipm interficere lex q aut no
uibet phibet Et ille textus ar fliis
dz intelligi de illa cibus nocumentozi
i tt 2o sic stat q ds fiat sibi ipi d pq
pun ß leges i tt sibi ipi facit i iustu
ep q tz quia lex no potest alicui punitozn
pre in iustificatoz et ante z qd si ds se ipz
interficiat leges punirent sicut to pi
quadam in honoratoz puta ipm tor
pus trahendo ut uibendo rel in qui in
sepultu Et ro ad p in lea dicit ppe q
et ciuitas da pm ficat et q in honora
tio ad est se ipm corupenti // 3o sic e
i iustificat sibi ipi qui sibi ipi infert
uolutaie nocumentu ß de ffans qui
facit interficit uolens infert sibi ipi
nocumentu i tt facit in iustu si ipi ga
e nota et a or pz quia in iustificare vi

idem quo lutaie nocumentu in fee ß lor
vi mai ta et pz ex lea dicit om. p. primo
Qui aut ex pter rea se ipm occidit uoles
hic patur pter rem legem: Qm de
tmnat. p. in illo so modicu an fme vn
dicit ut ciuitati stz facit in iustu sibi
ipi aut no quod pbat statu uolens ci
patis in iustu aut patit nullus uoles
Et ad tf aliqias pgea induxit roes de
quibus iudebit in po sicoe Ite in oppoi
pt ar gui ex sup dictis et pn Gti si
nulla pt sibi ipi facere iustu i n in iustu
tz qna quia ota hnt fi et idem ut dicit
p. mpno Gti cms patz quia iustia e uir
que e ad alterm ut sup dictu est et ergo
no queit alicui ad se ipm // In illa qoe
rit duo arti pmo tn debit ad qstu
In et roes p. mpmo arlo inductas no
uebut aliqae dubitacoes // Quatu
ad pmu arlu sit pma q. ista q it ut
pq le e aliquis agendo in se ipm face
i iustu hec q patis pz ff mas duas
roes an om quia e ista mag 3 bn phat
et n plus Vn mficies se ipm sme
dio in iustificat Et consimatur quia i
ter ficiens se ipm da pnficat q in rate
ciuq ipe e pb i facit in iustu qna e
nota et ante z pb m. Vn dicit pter
quod et ciuitas da pnficat et queda
i honora ad e se ipm corupenti Et
sequit ut ciuitati i iustu faciti n e dn
qn fiat ciuitati cuiq e pb i iustu eo q
ciuitati displiz q se ipm occidit pmo
et si scuisset et potuisset mficoz i az
i pediuisset et trauisset ut no) e tt
sforte d. quille qui se ipm mficit in
tau pot als esse digna mote ut pot
esse pemtus in utilis ciuitati cuiq e
pb et tur no videt q faciat i iuria
ciuitati se ipm mficiendo i vi q q
no sit vlr uia. Vn b. ad m ssa pma
pte ant tt ne do 2az et ro e quia liz sote
sit digna mote ut ciuitati in utilis in
ipe usur pat sibi iur dicoz pncipset
tu hor uiolat et infligit leges gi tt
mo illa no licet sibi et ergo no e dn

tinipe in iustificat se ipm mtficando Cu
am mcau dn et ergo ad hic stat q 2m et
r sponsalis sit ita non cohaeret nc e pble si
ipi in iustu facere pz hs q primo quia ut ius
uol malicia ep co nomen iustie ut in
iustie hz quia sit ad alterum ut patet sup
mpm huiq gtia et fiat inductu pq om et
ergo no vt q sit pble aliquie si ipi facere
i iustu Dein pt hs q pbai q or coibus
quas p tagit in lra Quaz primae hs
quia in iustu facere e sibi plus recipere illue
ut mg in dapno et in iustu patiendo gra
u e mg hic de lucro ut plus in dapno
vt dem e sup in illo q fs no e pble qi
sint et se mel fs eande actoz heat plq
et mg in dapno r sui ipiq i no gt ali
quie sibi in iustu facere quia alts oz q et
2m eandem actoz patie in iustu q no
e pble quia ista oz fin implicitq psonis
et ista roz tangit p in lra d sit eme
dem utiqz erit auffi et ad iacere idem
simpliciq quis fiat sibi ipi in iustu Et
subdit hoc aut mpq fs semp in plu
bus nam e iustu et in iustu // Qr pe
illa qr ponat p spr et pto se mutuo ag
gdiat ut in uadat et quis coz alti e
quale et equali no notu in fieri sto
cau stato Ar sic neue illoz facit alti i
iustu nc etia aliquis coz patit ab a
i iustu i mtficies se ipm etia no facit
si in iustu tza quia inter spr et pto bn
e notum eti illati equalitas fz e psona
rum dispitas fz qm quis se ipm mtarsit
tuie e notu illati eqlitas mtficiem
et paciem quia rem paciens illud et
etia similiter facit faciei sic faciens pa
rieti quia idem e effectus in faciete et i
paciente et in hoc e faciens et pacientis
mat ydep tas et ergo in tro mg mtficie
ns se fit sibi in iustu qm spr plo Vel
et contra in cau posito fz ante pz quia i
cau posito uterqz illoz tam spr quam pto
equale hz in lu et in dapno nc aliquis
coz pt ab alio petere emendam in quilibz
alii in uasit Vm quiqz in illo cau fit
i in lra principiis ut in utati et in etia utqz
coz ipi principiis ut in utati qpellit ademe
dam Secus e fs si vng alii in uadat et
no eqt quia si tuie in uasis ab alio in na
treat in uaspri quatin i uaspr notuit in
vaspipe in uasis no in iustificat quan
i uaspre eo q vm vi r pelle lucrin etia i
gmrato ep eadem radite fz ero in uaspri
iustificat i in uasu et etia in in utate si
p in ipem eo q primo aggressus o alii et
i uasit hae roz tangit p in lra d quin
quia passus e et idem cont facet no
videtur in iustu facere ipe aut aspipo ca
sint et patit et facit i 2m ro p e illa
ng patitur in iustu uoles fz quis se ipm
dap in ficat dapnu illud inult r ipe i
se q ng si i iustu fiat tz 3a et aor pz
cpvna qoe pcti b pz quia utiqz ng de
ffrans se ipm mtficet in mi uellet ista
roz tangit p d adhuc aut utiqz uale
tem in iustu pati si sp ab fiat si ipi in
iustu qr eo cuibe her quia geng no
in vemt sine aliqua suaz spez fz 2m
vna spem in iustificacois qr aliquie sibi
ipi in iustu facere i ng facit sibi ipi i
iustu qa e in ta et aor pz q si al tract
oz utiqz equu tre ut hoez uel asinu
ut altiq speci al ut notu o Et sili mo
e in alijs bone pbat p in lra in ductio
quia dicit q ni merhat pa uppore
nc etia fieat pa bona i vm in lra
dicit p Cu in lijs aut sui 2m ptem
i iustificabq nullq in iustu fit s sibi ipi
et se mechat aut ng ea que sui ipiq
nequiz suffodit sui ipiq murum neqz fica
q sui ipiq ho aliqui arguit ep lra
sic quia in iustu facere pus fz naz adm
q in in iustu pati fz sic no e qm homo
nozz sibi ipi quia talis sint et se mel
patit et facit in iustu primo i est i iu
stu quod facit et quod patit mo idem
no e pus se ipo ergo se q nullq fiat
sibi ipi in iustu hanc goz dicit ptm
i nusse in lra qm dicit Adhuc aut
uolum et eleoi et pus s 2m naz e
iustu facere quia i iustu pati Et her
sint dta de ar lo primo ict Quati

Ad 2m arg. dubitat primo ita. Videtur
inducta ad. 2o. quia licet non pati
atur in iustu nolens voluntate oppressa
tamen simpliciter et liberaliter dicitur esse super hoc
2. huius. Et in hoc videtur esse contra
e. quia aliquis patiatur in iustu nolens voluti
tate non simpliciter. Sed in proprietate sue gloriosa
ta ut dicitur fuit in eadem hoc. Et licet
ergo quis se ipsum interficit ipse non multi
plicat nec multiplicat voluntate simpliciter sed
magis voluntate impropria. Videtur quod ipse propter
aliquas tribulationes et adversitates tem
et tamen patitur dolore a quo apparet sibi quod
sine morte seu interficere sui non possit
liberari et propter hoc plus multiplicabit illo
dolore liberari quam vivere. Et si illo do
lore ablato vellet vivere et non moriri et
quia quod ipsum interficit et occidit et quod
videtur quod ro. arg. non prodest nec probet quod
2m dubitatio oritur ex hoc quod probatur quia
quia illa assumit quod nullus mechatur propter
vxorem ne furetur propter bona et quod et
non inde vim quia dicit venalibus se
nec in libro qui intitulatur quo in sa
pientiam non cadit in iuria ad se in iu
rio in quit. Si quis cum uxore sua tamen
cum alia coibat adulter erit quod iuris
illa adultera non sit. Et ergo in ex illis
verbis senere quod aliquis in uxore propria
posset mechari et similiter bona propria
quibus possit furari et per quos illa ro
per mechari facit ad propositum. Adiectas du
bitationes ad intendendum quod per pullas
voces intendebat concludere primo ad pri
ma pars dicit vno modo quod licet illa ro
non demonstret tamen ipsa ad minus esse proba
bilis ad persuadendum quod nullus sibi
ipsi fiat in iustus. 2o. sufficit ad me
tem arg. Vnum instans mora. Et
forte etiam in naturalibus non sperantur ro
nibus demonstrationibus sed alii licet uti ro
nibus probabilibus et persuasivis sic.
etiam potest dici et forte melius quod vo
luntarium impetum non supprimit ro. sed no
luntarium non quia ille qui recipit damnum
aliquem preter actionis illo modo multiplicat
saltem magis nollet aliquam preter actio
nis quia cum nellet vi. quia aliquis cap
pe cuiaz adusura qui magis multiplicma
recipe quia non recipe et magis multi
se obligare quam non obligare quia alias
se utique non obligaret preter fortem ma
gis multiplicaret usuram reddere et porta et ul
tra porta quia non reddere quia alias non
redderet sponte sed ita ipse non multiplicat magis
quam usuram recipiat et ultra porta quod
recipiat primo ergo nellet quia non erri
pet et cum de reddendo ultra portam
abpluet et staret. Ecce quod in proprio
adusura prime liz non fiet propter multiplica
tionem et non ratione recipientis sic quod voluntas
recipientis non est simpliciter sed impropria in ipse
non dicit propter hoc in voluntaria sed ma
gis ex hoc quod voluntas a qua pte actionis
non cadit et pt accipi aliud exemplum
vna dicit tyrannus alicui de quantitate cui
per est pt tyrannidem tu dabis quod flo
ut ego amputabo tibi manu et po
natur quod ille subditus det sibi quod flo
renos etiam et quod ipse multiplicat plus dare lib
flor. quia non dare sed tamen magis nellet
quod tyrannus non nellet recipere quod quod
alveo recipit. Item nullomodo multiplicat illo
subditus illatorem in iuria sibi fiam per
tyrannum et ergo non est quod voluntas non
tollat rem voluntarium in operibus no
stris quod ipsa aliquo modo sit quieta et
a nepa voluntari non integre hoc aut
quod voluntas sup aliquam preter actionis non
cadat. Ecce quod per solodo non patitur
in iustum nolens voluntate impropria nisi
ipse preter actionis non nelit ut saltem
magis nolit quam nolit per expo dictis
quia hoc requitur ad voluntarium voluntate
impropria aut aliqua pte actionis sine no
lita ut saltem magis nolita quam non
nolita. Ad hoc ro. ad formam dubitationis
credo maiorem dicere modo illud voluntarium
impropria in voluntario non interfere sit
per impropria et in illo sibi non. b. rois quod

iustificaes sicut dicit se modo uolutate mip
quicta uolu° fu mtetpreo et ro e quiz
talis uelit se mterficere ppt libari ab
bulacoibus in quibq e constitutus et
aquibus no credit seu ppat se euasurz
n se ipm mterfido tn ipe et tota acoz
et qualibet eig ptam magis mult dh
no mult quia alis no oparet eam et
patet q dubitao gr roez p no ht p
cessu et est ista plutio qfo m illi
quod dicebat ar goz qof vicesme ze
1383 dicebat em ibi q illa g° z° et ta q q
bus fuit pbata forte no lyret ut tata
n in quatu contradet cu goez r eig qof
et suis caubus no illa g° 2° legbat
de uolu° uolutate no mteg e p Gz
aliquis pg explicare gr istam plu oz
q si pa starent po quod starent q a° upu
rarius dando pruia adusura in cau
no iustificaret falsitas pz quia usura
de se e mala etia si no esset lege phibi
ta ut dn e sup g° huiq fz ga in cau q
recipies p pruiaz adusura uellet tozaci
onem ita q uellet pruiaz recipe uellet
magis dare sorte et ult quam no dare
et cu hor plus uellet q upuraig recipet
sortem et ult sortem qm q no rapet
quia sorte uellet aiaz usuraryn dapna
ri et po q ista uolutatem cop mat
usuraio i isto cau recipies ad usuram
patit dapnu uolens quia uolutate
cpp ssa i te grea sm et lba lo do de
uolutate sm no dcd in responoe ad
dubitacoz et quia nullus patit in
iustu uolens se quit q recipies no pa
titur in iustu uolens et p gns n u
suraius in iustificat ut vi et hic
respondet facilit q t usuraig in cau
arti in iustificaret no tn facet in iu
stu recipienti adusura sic ro vn pt
fz ipe facit in iustu legislatori q phibu
it usuras ta qm 2m se pnas ito ipe
facit in uria qm tati cuig recipies usu
ram et ps quia dapnficat illu qui e
ps q t ssa no uolete liz recipies vn

uelit fz hor no suffit Q hor ad fma ne
qia et ad oz dic q eas bn pt qusura
rius no facet in iustu recipienti et hor
qe m° cau fz ne qia quia in fert ille
usuraig no in iustificat quia e argeie
ab mff ad supig ne ue sic si ar sic ille
no erit in foro i no erit vn t no in
iustificat illi stz recipieti n° eig in iusti
ficat s legi et legislatori et etia qm ti
ut dm e // h de pma dubitacoe Ad
2a dubitacoz en q e qui qdcrit ppe
upori ta qm aliene in iustificat q
liz nulli nocerat tn ipe eligit alti no
re mo moreb magis inductm cpm tio
ri eleoe qua ep potiori o pacione
ut dm e sup 3° huiq vn si qs pdupo
erint in se pusam et pua alioz ipe
fecit etia supposito q nu qua tn fecit
in opib eptig vn io ipe se nera in li°
palle to in dubitacoe dicit q oia tela
etia om essent opis q m culpe satisfe
psta sut Gzd q quo t fm in iustificat
q ppe upori tondere int rui in iustifi
cat tn 2 q talis in uria facit qm tati
cuig qnez legem uoluit in fige ut illi
cuig thoz uoluit in fere ge ut illi cuig
thoz uoluit uiolae seu credidit ma
cularc fz sibi ipi no facit in iustu q
uoles facit et uoluit az p qn dixit
Vomo mechat etia q sui ipig n aliqs
suffodit murcu suu rcf vn intende
bat p q in tibus nullq facet sibi
ipi in uria et ad hor etia p intro
dupit illa roz stz ad p bondu q nq
facet sibi ipi in iustum Vo em no
luit negare qm mechans cu uxore
gna ar si esset aliena re in iustificaret
et si no sibi tn qm tati ut legi ut
alti cui nocere intendebat // Gz adhuc
aliquis replicaret in cau in quo quis
qdcrit ppe uxori ta qm alici n q pati
i iustu i sequit quod etia nullq in iu
stificat tz a quia no ut esse iusta actio
sme in iusta passioe fz ans pz quia liz
talis uellet nocere tn no nocet eo q
no facit quod facere uellet et g° nllq

tamen nocumentum accipit. Non enim nocet sibi per consensum nec alicui alteri quia non facit quod facere vellet id est scilicet quod nullus patiatur iniustum. Ad istam rationem respondet Seneca in hoc passu libro ad Serenum declarando intentionem, quod possibile est aliquem facere iniustum alteri et quod non est necesse illum recipere iniuriam aut nocumentum, itaque intentionis sue est quod iniusta actio potest esse sine iniusta passione licet non econverso. Unde dicit sic: si iniuriam quis accepit necesse factam esse, sed facta non est necesse me accepisse. Multa enim accidere possunt que submoveat iniuriam. Et ipse tela et declarat hoc per exemplum in eodem libro sic inquiens: Et si quis rem de villa mea surripuit et in domo mea ponat, iste furtum fecit licet ego nichil perdiderim. In quibus verbis aperte ostenditur quod aliquis potest facere alicui iniuriam qui tamen nullam ab eo iniuriam recipit, quia forte impedimentum intervenit vel re cuius iniuria non potuit inferre, vel quia fecit quod in eo fuit sed alie occurrebant circumstantie propter quas accidit quod alius non fuit iniuriam perpessus. Et hec sunt dicta de articulo 2o. Ad rationes ante oppositum. Ad primam respondendo quando dicitur quod [illegible] constat aliquem iniustificare qui facit sibi ipsi prohibitorum legis et si non sibi, sic dicit quoniam 2o tamen committit ut legi etc. Ad primam rationem conceditur, sicut quod absolute facit sibi ipsi aliquid quod prohibitum est contra leges, sed negatur [illegible] constat quod aliquis sibi ipsi faciat iniustum, bene tamen secundum quid et sic faciat iniustum, et ad hoc vadit probatio quia illa assumit quod lex non appetit prohibitorum nisi propter iniustificationem sibi ipsi factam. Et sic ille rationes bene arguunt propter oppositum primam. Ad 3am negatur maior et ad cuius dicitur quod inferre nocumentum voluntarie non sufficit in iniustificatione, sed si quis voluntarie inferat alicui praeter eius voluntatem, scilicet eo volente et sine causa rationali. Et istud patet supra in illo capitulo dicitur quod diffinitio non est recta, hoc est completa, quod dicit quod iniustum facere est voluntarie et scienter alicui nocumentum inferre, sed apponendum ei quod est non solum scienter et quod et quo et ut propter illius scilicet qui leditur voluntate et ipso sine causa rationali. Et sic patet quod rationes vadunt [illegible] per quod om et ratio inducta sunt propter 2m articuli

primi. Et hec de questione etc.

Queritur [illegible] circa istum quintum utrum iniustum facere sit peius quam iniustum pati. Hic primo supponitur quod iniustum facere sit malum et etiam iniustum pati. Deinde queritur quod istorum est peius sive maius malum. Contra sapientum arguitur primo sic, probatio quod iniustum pati non sit malum: nullum malum potest esse in optimo viro, sed iniustum pati potest esse in optimo viro, igitur iniustum pati non est malum. Maior et ad minorem patet, quia bonum et malum sunt contraria, modo unum contrariorum per se quod est in excellentia non compatitur secum reliquum contrariorum, et ergo optimo viro non competit esse malum. Minor patet de Socrate qui cum esset optimus maxime compatiebatur iniustum. Confirmatur eadem ratio quia si aliquod malum posset inesse optimo viro sequeretur quod ab hoc optimus esset malus, falsitas consequentis non est, et quia patet quia qualitas que est in subiecto denominat subiectum eo quod quale est, secundum quem quales esse dicimur ut dicitur in predicamentis. 2o arguitur sic: iniustum pati est bonum, igitur iniustum pati non est malum, quia opposita non queunt eidem simul et semel ambo, quia illud dicitur dici simpliciter bonum quod est bono bonum, sed iniustum pati est bono bonum, igitur iniustum pati est simpliciter bonum. Consequentia tenet et maior nota est. Minor patet quia pati iniustum est bono honestum, igitur est sibi bonum. Consequentia tenet quia bonum honestum est bonum sic ambo [illegible] per primo huius dicentem: In hiis quibus virtus pati refulget bonum virtutis cum utique ferat pacienter multa et magna infortunia nobilis [illegible] et magnanimus etc. Confirmatur sic: illud est viro virtuoso bonum in quo principalissime opus virtutis exercet, sed fortis principalissimum opus virtutis exercet in patiendo et sustinendo mortem sibi iniuste illatam, ut dictum fuit in 3o huius de fortitudine; igitur sequitur quod iniustum pati sit bonum. 2o confirmatur sic quia illud est bonum homini virtuoso quod eius virtutem incitat, sed iniusta passio ut [illegible] alia adversitas contingens virtuoso incitat eius virtutem. Igitur [illegible] per experientiam [illegible] subinde ad [illegible] virtute intelligo [illegible] et excelsam quam incitat quod [illegible] infestat

Contra [illegible]

Et in epl'a multu' s' pot' de hoc epl'u
epp'te or'. d. no' p'r athleta magnos spr
ad certamē affere q' nūqm' sigillat' e' st
qui sp'ng'ne sui fidit cuiq dentes subp.
ugulo ceperuere. Ille qui subplātat' q' ad
usaiū toto tulit corpe n' placit am' pi
tus qui quoties cecidit q'tinuacor' re
sp'cit cū magna spe tendit ad pug
nā et multu' jtaq' adicit alte' addisci
tus lacessita. Item idem in dicta epla
sub mde sic inquit. Ly. l. mqat n' esse
bonu n' honestu et oia in qmoda suo
ute bona uetabut' que no utus hone
stant. Et pgea subūgit iace' i quinio
malū e' torqueri in aculeo bonū e' si
sic turpiter hoc honeste fit. 3o ad pn
tipale ar' sic quia si in ustu' pati e' ss
malū hoc maxie ex qui mutile fi
pati i ustu no e' mutile. saltē bois i
i ustu pati no e' malū. tz quia et a'or. vi
m'tr. qr no vi' vna alis sit malū. b. p' sic
quia pati i ustu e' bonū honestū uta
gutu e' meo pcti mo quid quid e' ho
nestu etia e' utile sic p'z tulū lib' suo
de offiis. d. in hor verbo utile lapsa
sluctudo deflepit de qua ss'm q' eo de
ducta e' ut honestate ab utilitate se
cnes g' statuit esse honestū aliq' q' uti
le no est et utile q' no honestu qr
nulla p'mities a'or ute hom' potut au
ffri. 2o p'. b. sic qr n' hz eos utit nisi
ut ipm in ad bonū ordmat' sic in ustē
passiones et alie adūsitates vrcis bo
nis contingentes ipi vrcibon in bonū
ordmat i. a'or e' no' op quid nois boi
utilis. b. p'z quia oia illa uir bonus
ordmat in bonū ūtutis seu ūtuosam
opacoz n' e' dubiū q' passiones stoz
inem fuerut eis putiles ad maiq
p'mū obtinendū. Iitz i ustē patem
i. ch. 4o sic l. n' e' malū q' uir bonus
no timet n' ad honorem sic uir bonus
et pfrus no timet in ustē passioz
ch. q'a e' no' et a'or p'z quia uir bonus
et studiosus h' rectū appetitū et bene
ordinatū cū i. bonū sit ob'm appetitq

ut dictū e' sup'. 3o hui q' et etia p'mo ap
petitus bon' vrci tēte fert in eius ob'm
no hoc no' esset n' appetēt et pseqrē
q' e' bonū et timet ac fugit illud q' e'
malū. b. or. p'z tulū in libro de offiis. d.
Nemo em' ustus esse pt qui mōte quido
lorē qui epulū qui egestate timet aut
ea que sit hīs contraria equitati am
pōnit. i. ly. ar' sic pati in ustū no ex
malū si pacies in n' recuperet dap'n
n' in uria sic hor e' pq'le i. pati i ustū
no e' malū saltē ppe maiore nota e' de
se. b. or. p'z p illud. p seneca in tr. pbae
in toto libello suo ad sū i. em vi' decl
arae q' qrch i ustragat' in sapiete
q' tū cuiq' quis sibi strat i uria in
sapies no pt in uria recipe n' pt
pdi nz ledi. i. si vm sit q' ipe seneca
in tr. p're hetur in etum. Demde
ar' tent' q' stū pbado q' in ustū pati
sit peyg q'm in ustū face. Et p'mo sic
illud e' peyg quod magis g'uat pati
etem q'm in ustū face facietem i.
tz a et a'or vi' no. b. p' sic quia in ustū
pacies t' stat' de tali passione sic in
stū facies de sua in usta acide sepe
no t' stat' p'mo magis delect'. 2o ar'
sic et suppōnt' q' sepe homo malus
i ustū agat in vrcū bonū sic ad sp'n
videmq' i. d. e' peyg q' g'uat vrcū bonū
q'm q' g'uat vrcū malū sic in usta pa
relata ad pacietem g'uat vrcū bō
sic in usta actio relata ad facietē g'uat
vrcū malū i. peyg e' in ustū pati q'
in ustū face q'a e' no' et to' ans sit
3o sic quia mag malū e' lucri q' dap'n
sicā sic in ustū face e' lucri et i ustū
pati e' dap'n sicā i. mag malū e' in
stū face q'm in ustū pati no e' q'a et
a. s'mliter et b. p'z p. ly. huiq' i. mlt'
lotis // 4o sic malei pene e' peyus
q'm malū culpe sic in ustū pati e'
malū pene et i ustū face e' malū
culpe i. peyus e' in ustū face q'm in
ustū pati q'a e' no' et a'or rcis g' sic

Handschr.
623
fol.

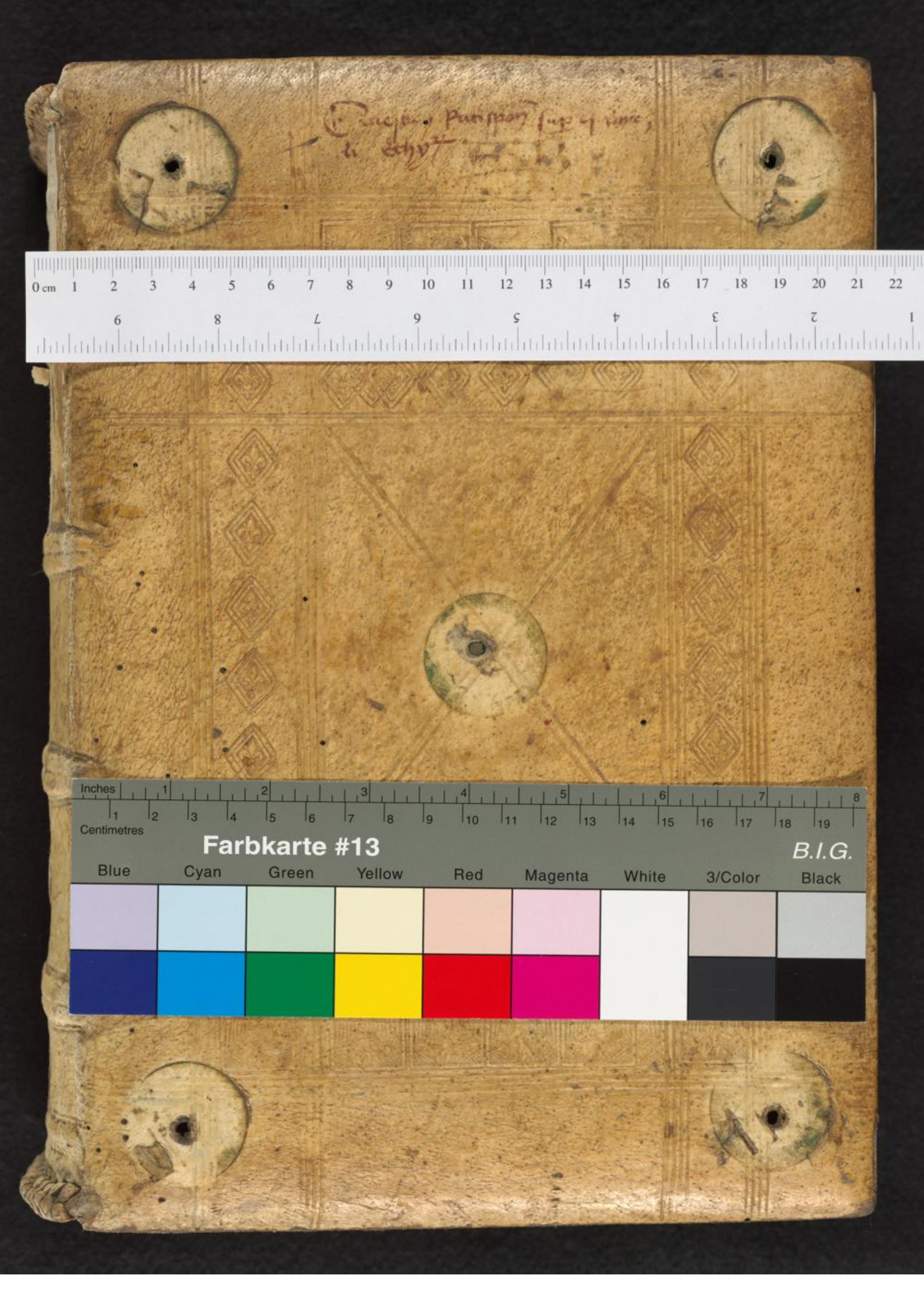
Inches
Centimetres
Farbkarte #13
B.I.G.
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black